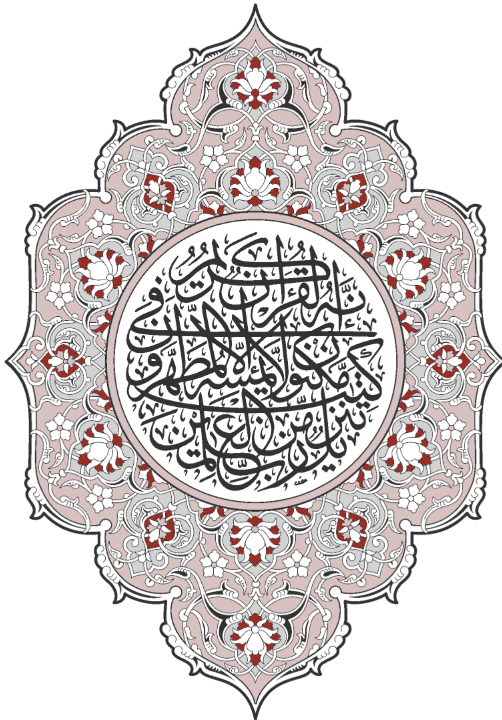
إِنَّا نَحۡنُ نَزَّلۡنَا ٱلذِّكۡرَ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ

افتخار دستور چاپ این ترجمه معانی قرآن کریم
توسط خادم حرمین شریفین ملک سلمان بن عبد العزیز آل سعود
پادشاه عربستان سعودی به انجام رسید

تشرف بالأمر بطباعة هذه الترجمة لمعاني القرآن الكريم
خادم الحرمين الشريفين الملك سلمان بن عبدالعزيز آل سعود
ملك المملكة العربية السعودية

وَقفٌ لله تعالى من خادم الحرمين الشريفين
الملك سلمان بن عبد العزيز آل سعود
ولا يجوز بيعه
يوزّع مجّانًا

ترجمة معاني القرآن الكريم

إلى اللُّغةِ الفارسيّة

إعداد

مجموعة من المُترجمين تحت إشراف
الشيخ عبد القدّوس دِهقان

مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف
بالمدينة المنوّرة

وقف خادم حرمين شريفين
ملك سلمان بن عبد العزيز آل سعود
خاص برای رضا خدای تعالی فروختنش ناجائز است
رايگان توزيع ميشود

ترجمه تفسیری معانی قرآن کریم به زبان فارسی

گروهي از مترجمين
زير نظر:
شيخ عَبد القُدُّوس دِهقَان

چاپخانه قرآن کريم مجمّع ملک فهد
در مدينه منوره

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

مقدمة

بقلم معالي الشيخ الدكتور
عبد اللطيف بن عبد العزيز بن عبد الرحمن آل الشيخ
وزير الشؤون الإسلامية والدعوة والإرشاد
المشرف العام على المجمع

الحمد لله رب العالمين، القائل في كتابه الكريم:

﴿... **قَدۡ جَآءَكُم مِّنَ ٱللَّهِ نُورٞ وَكِتَٰبٞ مُّبِينٞ**﴾.

والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين، نبينا محمد صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيۡهِ وَسَلَّمَ القائل: «**خيركم مَن تعلَّم القرآن وعلَّمه**».

أما بعد:

فإنفاذاً لتوجيهات خادم الحرمين الشريفين الملك سلمان بن عبد العزيز آل سعود -حفظه الله- بالعناية بكتاب الله، والعمل على تيسير نشره، وتوزيعه بين المسلمين في مشارق الأرض ومغاربها، وتفسيره، وترجمة معانيه إلى مختلف لغات العالم.

وإيماناً من وزارة الشؤون الإسلامية والدعوة والإرشاد بالمملكة العربية السعودية، بأهمية ترجمة معاني القرآن الكريم إلى جميع لغات العالم المهمة؛ تسهيلاً لفهمه على المسلمين الناطقين بغير العربية، وتحقيقاً للبلاغ المأمور به في قوله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيۡهِ وَسَلَّمَ: «**بلِّغوا عنِّي ولو آية**».

وخدمـةً لإخواننـا الناطقين باللغة الفارسـية، يطيب لمجمع الملك فهـد لطباعة المصحـف الشريف بالمدينـة المنورة، أن يقـدم للقارئ الكريـم هـذه الترجمـة إلى اللغـة الفارسـية، التي قام بهـا مجموعة من المترجمين تحت إشراف الشيخ عبد القدوس دهقان، وراجعها من قبل المجمـع فضيلة الدكتور عبـد الغفور بن عبدالحق البلوشي، والشـيخ إسماعيل عبد الفتاح خدمتي، والشيخ محمد حسين أحمد بور.

ونحمـد الله سُبۡحَانَهُۥوَتَعَالَىٰ أن وفق لإنجاز هـذا العمل العظيم، الذي نرجو أن يكون خالصاً لوجهه الكريم، وأن ينفع به الناس.

إننـا لندرك أن ترجمـة معاني القرآن الكريـم -مهما بلغت دقتها- سـتكون قـاصرة عـن أداء المعـاني العظيمة الـتي يـدل عليها النص القـرآني المعجـز، وأن المعاني الـتي تؤديها الترجمة إنمـا هي حصيلة ما بلغـه علـم المترجم في فهم كتاب الله الكريم، وأنـه يعتريها ما يعتري عمل البشر كلّه من خطإ ونقص.

ومـن ثم نرجو من كل قارئ لهذه الترجمة أن يوافي مجمع الملك فهد لطباعـة المصحـف الشريف بالمدينـة النبوية، بما قد يجـده فيها من خطإ أو نقص أو زيادة؛ للإفادة من الاستدراكات في الطبعات القادمة إن شاء الله.

والله الموفـق، وهـو الهادي إلى سـواء السـبيل، اللَّهُمَّ تقبل منا إنك أنت السميع العليم.

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

مقدمة:

به قلم شیخ دکتر عبداللطیف بن عبدالعزیز بن عبدالرحمن آل شیخ

وزیر امور اسلامی و دعوت وارشاد،

سرپرست مجمع.

حمد و سپاس مخصوص الله، پروردگار جهانیان است که در کتاب ارزشمند خود فرمود:

﴿... قَدۡ جَآءَكُم مِّنَ ٱللَّهِ نُورٞ وَكِتَٰبٞ مُّبِينٞ ﴾ [المائدة: ١٥]

«قطعاً از جانب الله برایتان نور و کتابی روشنگر آمده است».

و درود و سلام بر برترین و شریف ترین پیامبران و رسولان، پیامبرمان محمد صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيۡهِ وَسَلَّمَ که فرمود: «**خَيْرُكُم مَن تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ**»: «بهترین شما کسی است که قرآن را فرا گیرد و آن را به دیگران آموزش دهد».

اما بعد:

در راستای آموزه‌ها و راهنمایی‌های خادم حرمین شریفین ملک سلمان بن عبدالعزیز آل سعود حفظه الله در جهت توجه به کتاب الله و تلاش برای آسان نمودن انتشار آن و توزیع آن در میان مسلمانان سراسر دنیا و تفسیر و ترجمه قرآن کریم به زبان‌های مختلف دنیا؛

و بخاطر ایمان و باور وزارت امور اسلامی و دعوت و ارشاد کشور عربستان سعودی به اهمیت ترجمه معانی قرآن کریم به زبان‌های مهم دنیا، برای آسان ساختن فهم و درک آن برای مسلمانان غیر عرب زبان؛

و در جهت تحقق ابلاغی که بدان امر شده و رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند: «**بَلِّغُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً**»: «از جانب من ابلاغ کنید، هر چند که یک آیه باشد»؛

و در راستای خدمت به برادران فارسی زبان؛

مجمع چاپ و نشر قرآن کریم ملک فهد، واقع در مدینه منوره، خرسند است که ترجمه فارسی قرآن کریم را به خواننده عزیز، تقدیم دارد. برای تهیه و تنظیم این ترجمه تعدادی از مترجمان به سرپرستی استاد عبدالقدوس دهقان همت گماردند و استاد دکتر عبدالغفور بن عبدالحق بلوچ و استاد اسماعیل عبدالفتاح خدمتی و استاد محمد حسین احمد پور از سوی این مؤسسه اقدام به بازنگری ترجمه نمودند.

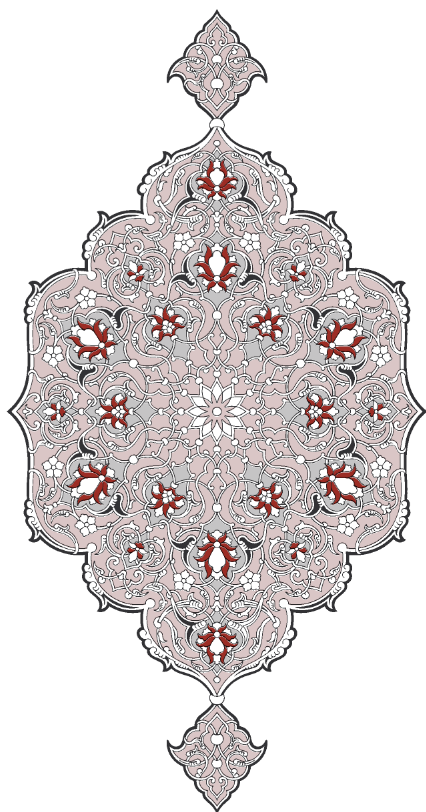
الله متعال را شکر و سپاس می‌گوییم که به ما توفیق انجام این عمل بزرگ را عنایت فرمود و امیدواریم این عمل خالص و در جهت رضای الله بوده و مردم از آن بهره‌مند گردند.

ما می‌دانیم که ترجمه معانی قرآن کریم - هر چقدر که با دقت صورت گیرد - باز هم از ادای معانی بزرگی که متن قرآن کریم در

بـر دارد، ناتوان اسـت و معنـایی که ترجمه بیـان می‌دارد، حاصل فهم و آگاهی مترجـم از کتـاب الله اسـت و عمـل بشر مصـون از خطا و نقصان نیست.

از ایـن رو از خواننـدگان ایـن ترجمـه می‌خواهیـم در صورتی که اشتباه یا نقصان یا چیزی اضافی و زاید مشاهده نمودند، **مجمع** چاپ و نـشر قرآن ملک فهد را که در مدینه منوره واقع اسـت، در جریان بگذارند تا إن شاء الله در چاپ‌ها بعدی لحاظ گردد.

والله الموفق وهو الهادي إلى سواء السبيل، اللَّهُمَّ تقبل منا إنك أنت السميع العليم.

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

مقدمة:

قرآن کریم کلام الله متعال است که الله متعال آن را به شمول حروف و معانی اش بر رسولش محمد ﷺ که رحمتی است برای جهانیان، نازل فرمود، رسولی که بشارت دهنده و هشدار دهنده بود و به اذن الله متعال بسویش دعوت نموده و چراغی روشن بود؛ در ذیل معرفی مختصری از قرآن کریم و پیام و رسالت آن را برای شما بیان میداریم:

تعریف عمومی قرآن کریم:

یک: تعریف قرآن کریم و بیان نامها و صفاتش:

قرآن کریم کلام الله متعال است که به رسولش محمد ﷺ نازل شده و به شمول الفاظ و معانی به ایشان وحی شده است، در مصحف نوشته شده، بطور متواتر نقل شده و تلاوت آن عبادت است.

الله متعال وحي را که بر رسولش محمد ﷺ نازل فرمود، قرآن نامید؛ الله متعال فرموده است:

﴿إِنَّا نَحۡنُ نَزَّلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡقُرۡءَانَ تَنزِيلٗا﴾ [الإنسان: ٢٣].

«[ای پیامبر،] یقیناً ما قرآن را به صورت تدریجی بر تو نازل کردیم»، زیرا شأن و مرتبه آن اقتضا دارد که خوانده شده، تلاوت شود و رها نشود.

و نیز آن را کتاب نامید، الله متعال فرموده است:

﴿ إِنَّآ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ ﴾ [النساء: ١٠٥].

«[ای پیامبر،] ما [این] کتاب را به‌حق بر تو نازل کردیم»، زیرا شأن و مقام قرآن اقتضا دارد که نوشته شود و نادیده گرفته نشود.

الله متعال وصفهای گوناگونی را برای قرآن کریم ذکر کرده است، از جمله اینکه: قرآن کریم فُرقان (جدا کننده حق از باطل) است، ذکر است، هدایت، نور و شفاء است، حکیم و موعظه است و صفات دیگری که دلالت دارند بر بزرگی قرآن کریم و کمال رسالت آن.

کلمه «مصحف» برگرفته از صحف، یعنی اوراقی است که قرآن کریم بر روی آن نوشته شده است؛ این نام را صحابه رَضِيَٱللَّهُعَنۡهُمۡ اطلاق مینمودند و دلالت دارد بر کتابی که قرآن کریم بر صفحات آن نوشته شده است.

قرآن کریم وحي از جانب الله متعال است که جبرئیل عَلَيۡهِٱلسَّلَامُ آن را بر قلب رسول الله صَلَّىٱللَّهُعَلَيۡهِوَسَلَّمَ نازل فرمود، الله متعال فرموده است:

﴿ وَإِنَّهُۥ لَتَنزِيلُ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ۞ نَزَلَ بِهِ ٱلرُّوحُ ٱلۡأَمِينُ ۞ عَلَىٰ قَلۡبِكَ لِتَكُونَ مِنَ ٱلۡمُنذِرِينَ ۞ بِلِسَانٍ عَرَبِيّٖ مُّبِينٖ ﴾ [الشعراء: ١٩٢-١٩٥].

«و به راستی [این] قرآن فروفرستادهی پروردگار جهانیان است. (١٩٢) روح الامین [جبرئیل عَلَيۡهِٱلسَّلَامُ] آن را فرود

آورده است.(١٩٣) بـر قلـب تو [نـازل کرده اسـت] تـا بیم‌دهنده باشی. (١٩٤) [قـرآن را] بـه زبـان عـربی روشـن [نـازل نمـود]».

ایـن ویژگی تنها برای رسـول الله ﷺ نبود و نخسـتین بار نبود که بر پیامبری وحی نازل میشـد، بلکه سایر رسولا ن عَلَيۡهِمُ ٱلسَّلَامُ نـیز چنین حـالی داشـتند و جبرئیـل عَلَيۡهِ ٱلسَّلَامُ وحی الله متعـال را بر ایشـان نازل میفرمود و الله متعال بـرای این امانت بزرگ هر که را بخواهد انتخاب می کند؛ الله متعال فرموده است:

﴿ ٱللَّهُ يَصۡطَفِي مِنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ رُسُلٗا وَمِنَ ٱلنَّاسِۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعُۢ بَصِيرٞ ﴾ [الحج: ٧٥].

«الله از میـان فرشـتگان، فرسـتادگانی [بـرای ابـلاغ وحی بـه پیامـبران] برمی‌گزینـد و از میـان انسـان‌ها نـیز [پیامـبرانی بـرای رسـاندنِ پیـام الـهی بـه مـردم انتخـاب می کنـد]. بی‌تردیـد، الله بسـیار شـنوای بیناسـت».

و او تعـالی بهـتر میدانـد که چه کسی برای دریافـت این امانت مناسـب است و چه کسی مناسب نیسـت؛ زیرا او تمام مخلوقات را آفریده است؛ الله متعال فرموده است:

﴿ وَرَبُّكَ يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُ وَيَخۡتَارُ ﴾ [القصص: ٦٨].

«و پـروردگارت هـر چـه بخواهد می‌آفرینـد و [هر کـس را بخواهد به عبـادت و پیامـبری] برمی‌گزیند».

دو: **نزول قرآن کریم:**

وحی برای اولین بار در روز دوشنبه، هفدهم رمضان سال ۶۱۰م در غار حرا -یکی از کوه های مکه مکرمه- بر رسول الله ﷺ نازل شد؛ در آنجا جبرئیل عَلَيۡهِ ٱلسَّلَامُ آیات زیر را بر ایشان نازل فرمود:

﴿ ٱقۡرَأۡ بِٱسۡمِ رَبِّكَ ٱلَّذِي خَلَقَ ۞ خَلَقَ ٱلۡإِنسَٰنَ مِنۡ عَلَقٍ ۞ ٱقۡرَأۡ وَرَبُّكَ ٱلۡأَكۡرَمُ ۞ ٱلَّذِي عَلَّمَ بِٱلۡقَلَمِ ۞ عَلَّمَ ٱلۡإِنسَٰنَ مَا لَمۡ يَعۡلَمۡ ﴾ [العلق: ۱ - ۵].

«بخوان به نام پروردگارت که [هستی را] آفرید؛(۱) [همان پروردگاری که] انسان را از خونِ بسته آفرید.(۲) بخوان و پروردگارت [از همه] بزرگوارتر است.(۳) [همان] ذاتی که به وسیله قلم [نوشتن] آموخت.(۴) به انسان آنچه را که نمی‌دانست [به تدریج] آموخت». (۵)

و اینها اولین آیات قرآن کریم بودند که بر رسول الله ﷺ نازل شدند و این آغاز نزول وحی بر رسول الله ﷺ بود.

رسول الله ﷺ در حالی که دلش از ترس و دلهره لرزیده بود، نزد همسر خود رفته و ماجرا را برای أم المؤمنین خدیجه بنت خویلد رَضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهَا تعریف نموده و خطاب به او فرمود: «نسبت به جان خویش احساس خطر کردم»، خدیجه رَضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهَا گفت: «هرگز چنین نیست. من تو را مژده میدهم. سوگند به الله که الله متعال هرگز

تو را رسـوا نخواهد کرد؛ تو به خویشـاوندان نیکی و احسان میکنی، راسـتگویی، به مسـتمندان کمک میکنی، مهمان نوازی و پشـتیبان و حامی حق هسـتی». خدیجه رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهَا ایشـان را با خود نزد ورقه بن نوفـل برد؛ وی انسـان خِردمنـد و حکیمی بـود؛ خدیجه رَضِيَ ٱللَّهُ عَنْهَا به او گفـت: عموجـان! گوش کن و ببین بـرادرزاده ات چه میگوید. وقتی رسـول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيۡهِ وَسَلَّمَ آنچه را دیده بـود برایش تعریف نمود، ورقه بـن نوفـل به ایشـان گفت: این همان فرشـته ای اسـت که بر موسی نازل شـده است. کاش! توانمند باشـم، کاش! آنگاه که قومت تو را بیرون میکنند، زنده باشـم. رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيۡهِ وَسَلَّمَ فرمود: «آیا آنها مرا بیرون میکنند؟» ورقه گفت: آری، هرکس، پیامی مانند پیام تو آورده است، با وی دشمنی شده است. و اگر من آن روز را دریابم بـه تـو کمک شـایانی خواهم نمـود». و ورقه مدتی کوتـاه بعد از این دیدار، وفات یافت.

قرآن کریم به مانند کتابهای پیامبران پیشـین، بصورت یک جا و بـه یـک بار بر رسـول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيۡهِ وَسَلَّمَ نازل نشـد، بلکه به تدریج و جداگانه و در طی بیسـت و سـه سـال نازل شـد؛ گاه یک سـوره به صورت کامل و گاه آیاتی از یک سوره نازل میشد.

حکمـت نـزول تدریجی قـرآن کریـم[1]، اسـتوار سـاختن قلب رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيۡهِ وَسَلَّمَ و تقویت و آماده نمودن ایشان با تجدید نزول

---

(۱) تفسیر طبری (۱۰/۱۹)؛ المرشد الوجیز، ابوشامه المقدسی (ص: ۲۸).

وحی توسط جبرئیل عَلَيۡهِٱلسَّلَامُ بر ایشان بود، تا اینکه در مواجهه با ستمگری و خشونت مشرکان و مخالفت آنها با پیام ایشان در ابتدای بعثت، محکمتر و قویتر و استوارتر باشد؛ الله متعال میفرماید:

﴿ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَوۡلَا نُزِّلَ عَلَيۡهِ ٱلۡقُرۡءَانُ جُمۡلَةٗ وَٰحِدَةٗۚ كَذَٰلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِۦ فُؤَادَكَۖ وَرَتَّلۡنَٰهُ تَرۡتِيلٗا ﴾

[الفرقان: ۳۲].

«و کسانی که کفر ورزیدند گفتند: «چرا قرآن یکباره بر او نازل نشده است؟» ما این‌گونه [کلام الهی را به مرور نازل] کرده‌ایم تا دلت را با آن [آرام و] استوار گردانیم و آن را به تدریج [بر تو] خوانده‌ایم [تا درک و حفظش آسان باشد]».

به علاوه نزول قرآن کریم به صورت تدریجی در بر دارنده حکمت تربیتی بزرگ دیگری نیز هست؛ وآن اینکه مؤمنان علم دین و عمل به احکام دین را به صورت تدریجی فرا گرفته و انجام میدهند تا یادگیری و فهم آن برای ایشان آسانتر باشد و از تاریکیهای جهل و کفر و شرک به نور ایمان و توحید و علم خارج شوند.

سه: تدوین قرآن کریم:

یکی از مهمترین ابزارهای حفظ نصوص، نوشتن آن است و کلامی که نوشته نشود، در معرض فراموشی است و از آنجایی که قرآن کریم به عنوان هدایتی برای جهانیان تا برپایی قیامت نازل شده، ناگزیر باید نوشته شود.

کتابت یا نوشتن قرآن کریم زیر نظر و تحت توجه رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيۡهِ وَسَلَّمَ انجام گرفت؛ ایشان برخی از یاران خود را که نوشتن میدانستند، به نوشتن قرآن کریم امر نموده و آنان را به عنوان نویسندگان وحی انتخاب کرد که مشهورترین ایشان زید بن ثابت انصاری رَضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُ بود[1].

هر گاه وحی بر رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيۡهِ وَسَلَّمَ نازل میشد، ایشان آن را حفظ نموده، سپس آنچه را که بر ایشان نازل شده بود بر یکی از نویسندگان وحی املا مینمود تا آن را بنویسد و میفرمود: «**ضَعُوا هَذِهِ الْآيَةَ فِي السُّورَةِ الَّتِي يُذْكَرُ فِيهَا كَذَا وَكَذَا**»: «این آیات را در سوره ای که فلان و فلان در آن ذکر شده، بگذارید». و نام سوره را برای آنها ذکر نموده و آنها را به نوشتن آیات در آن امر مینمود، سپس صحابه رَضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ را به یادگیری آیاتی که نازل شده و حفظ آن امر میکرد؛ در نتیجه تمام قرآن کریم در زمان رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيۡهِ وَسَلَّمَ بر پوستین و غیره نوشته شد[2].

جبرئیل عَلَيۡهِ ٱلسَّلَامُ سالی یک مرتبه قرآن کریم را با رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيۡهِ وَسَلَّمَ خوانده و دوره میکرد، اما سالی که رسول الله صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيۡهِ وَسَلَّمَ وفات یافت، دو مرتبه به ترتیب آیات و سورهها، با ایشان خوانده و دوره نمود، به همین ترتیبِ مصحفی که امروزه در میان مسلمانان است؛ تا این فرموده الله متعال محقق گردد:

---

(۱) تفسیر طبری (۲۸/۱).

(۲) صحیح بخاری، شماره: (۴۵۹۲، ۴۵۹۳).

﴿ إِنَّ عَلَيۡنَا جَمۡعَهُۥ وَقُرۡءَانَهُۥ ۞ فَإِذَا قَرَأۡنَٰهُ فَٱتَّبِعۡ قُرۡءَانَهُۥ ﴾
[القیامة: ۱۷- ۱۸].

«مسلماً جمع‌آوری و خواندنِ آن، بر [عهده ی] ماست.(۱۷) پس هر گاه [توسط جبرئیل عَلَيۡهِ ٱلسَّلَامُ] آن را [بر تو] خواندیم، از خواندنِ او پیروی کن»(۱۸).

و نیز این فرموده:

﴿ سَنُقۡرِئُكَ فَلَا تَنسَىٰٓ ﴾ [الأعلى: ٦].

«ما به زودی [قرآن را] بر تو می‌خوانیم؛ پس تو هرگز [آن را] فراموش نخواهی کرد؛(۶)».

چهار: گردآوری قرآن کریم در صفحها وأوراق:

بعد از وفات رسول الله صَلَّىٰٱللَّهُعَلَيۡهِوَسَلَّمَ خلیفه راشد ابوبکر صدیق رَضِيَٱللَّهُعَنۡهُ دستور داد که قرآن در صفحهایی منظم گردآوری شود تا اینکه با وفات حافظان یا از بین رفتن پوستینها و چیزهایی که آیات بر روی آنها نوشته شده بود، چیزی از قرآن از بین نرود. این وظیفه مهم را نویسنده و کاتب وحی، زید بن ثابت رَضِيَٱللَّهُعَنۡهُ بر عهده گرفت؛ بعد از مراجعه و بررسی و اطمینان از تطابق آن با آنچه در پوستینها نوشته شده و در سینهها محفوظ بود، این صحیفها و اوراق تا زمان وفات ابوبکر صدیق رَضِيَٱللَّهُعَنۡهُ در خانه ایشان بود، سپس در خانه خلیفه دوم عمر بن خطاب رَضِيَٱللَّهُعَنۡهُ از آن نگه داری میشد و بعد از وفات ایشان در خانه أم المؤمنین حفصه رَضِيَٱللَّهُعَنۡهَا همسر رسول الله صَلَّىٰٱللَّهُعَلَيۡهِوَسَلَّمَ و دختر عمر بن خطاب رَضِيَٱللَّهُعَنۡهُ بود[1].

---

(۱) صحیح بخاری، شماره حدیث: (۴۹۸۶)؛ سنن ترمذی، شماره حدیث: (۳۱۰۳)؛ مسند امام احمد، شماره حدیث: (۷۶).

وقتی اسلام منتشر شد، مسلمانان به نسخههایی از قرآن نیاز داشتند تا آن را تلاوت نمایند؛ برخی از صحابه رَضِيَٱللَّهُعَنۡهُمۡ ضرورت گرد آمدن مردم بر یک نسخه از قرآن کریم و اقتدا به آن برای تلاوت را به خلیفه راشد عثمان بن عفان رَضِيَٱللَّهُعَنۡهُ گوشزد نمودند؛ ایشان نیز گروهی از حافظان قرآن کریم را که نوشتن میدانستند، مأمور انجام این مهم نمود که در رأس این افراد زید بن ثابت رَضِيَٱللَّهُعَنۡهُ بود. تکیه و اعتماد آنها بر اوراقی بود که در زمان ابوبکر صدیق رَضِيَٱللَّهُعَنۡهُ قرآن را در آن نوشته بودند؛ اینها آن اوراق را در یک کتاب جمع نموده و از روی آن چند نسخه را نوشتند و برای هر یک از شهرهای بزرگ اسلامی یک نسخه را فرستادند و به مسلمانان دستور دادند که از روی این نسخههای اصلی، نسخههای دیگری را مرقوم نمایند.

تمامی این نسخههایی که امروزه در دنیا معروف و شناخته است، چه نسخههای خطی، چه چاپی، اصل آنها همان نسخههایی است که نوشته شده و به شهرهای بزرگ ارسال شد و نه در متن و نه در ترتیب با آنها تفاوت ندارد.

مسلمانان پیوسته و تا کنون، همگام با پیشرفتهایی که در صنعت چاپ، فن آوری و ابزارهای آن صورت گرفته، به چاپ قرآن کریم همت گماشته و میگمارند، تا اینکه بهترین کیفیت و دقت در نوشتن متن قرآن بر اساس همان رسمی که در عهد عثمان بن عفان رَضِيَٱللَّهُعَنۡهُ مرقوم شد و معروف است به رسم الخط عثمانی، ارائه گردد.

چاپخانـه قـرآن کریم مجمع ملک فهد، واقـع در مدینه منوره تنها یکـی از مکانهـای برجسـته و معروفی اسـت کـه به ایـن اهتمام و توجه فوق العاده نسـبت به قرآن کریم دلالت دارد. حاکمان کشـور عربسـتان سـعودی توجه ویژهای به قرآن کریم داشته و در راستای خدمـت بـه آن و دسـترسی آسـان بـه آن در بهترین چـاپ و جلد و کیفیت و اتقان، تلاش می کنند.

پنج: ترتیب مصحف و جزء بندی آن:

قرآن کریم با سـوره فاتحه آغاز میشـود و با سـوره نـاس به پایان میرسـد؛ این کتاب شریف متشکل از ۱۱۴ سـوره است و این ترتیب توقیـفی اسـت، یعـنی: برگرفتـه از رسـول الله ﷺ اسـت و مطابـق ترتیب نزول نیسـت؛ زیرا در ترتیب نزول، اولین سـوره ای که نازل شـد، سوره علق بود که در ترتیب مصحف، سوره ۹۶ قرآن کریم است و صحابه رضي الله عنهم ترتیب آیات و سورهها را از رسول الله ﷺ فرا گرفته اند[1].

در حـال حـاضر قرآن کریم، سی جزء یا بخش اسـت و هر جزئی دو حـزب دارد و هـر حـزبی چهار قسـمت اسـت؛ بخش بیشـتر این تقسیم اجتهاد علما است برای آسان نمودن قرائت قرآن کریم برای مسلمانان.

---

(۱) دانی در المقنع (ص: ۸) آن را از مالک بن انس روایت کرده است.

شش: یادگیری قرآن کریم:

مسلمانان توجه خاص و ویژهای به فراگیری و حفظ متن قرآن کریم و تلاوت آن، به همان صورت و کیفیتی که بر رسول الله صَلَّىٰٱللَّهُعَلَيۡهِوَسَلَّمَ نازل شده، داشتند و قاریان صحابه رَضِيَٱللَّهُعَنۡهُمۡ و حافظان ایشان اقدام به آموزش آن به تابعین نمودند تا اینکه متن آن را به خوبی دریابند و بر هر آیه ای درنگ میکردند تا اینکه معانی آن را درک کنند و اینگونه علم و عمل را با هم فرا گیرند، سپس حافظان تابعین مدارسی را برای آموزش قرائت تاسیس نمودند؛ آنها در آموزش قرآن ملتزم و پایبند به همان چیزی بودند که از صحابه رَضِيَٱللَّهُعَنۡهُمۡ فرا گرفتند، از جمله: در شیوه های تلاوت، دقت در متن، تعداد حروف و کلمات، ترتیب سوره ها و آیات، تجوید و ادای درست و کیفیت ترتیل؛ و از آن زمان تا کنون قرآن کریم فرا گرفته میشود، حفظ شده و تلاوت میشود و دانش آموز آن را از شیخ و استاد خویش به صورت شفاهی به زبان عربی فصیح، تر و تازه، همانطور که بر رسول الله صَلَّىٰٱللَّهُعَلَيۡهِوَسَلَّمَ نازل شده، فرا می گیرد.

قرآن کریم به چند قرائت خوانده میشود که این قرائات کیفیت ادای کلمات قرآن و حروف آن و روش نطق آن هستند و اینها را تابعین از قاریان صحابه رَضِيَٱللَّهُعَنۡهُمۡ که حافظ بودند و خود از رسول الله صَلَّىٰٱللَّهُعَلَيۡهِوَسَلَّمَ دریافته بودند و رسول الله صَلَّىٰٱللَّهُعَلَيۡهِوَسَلَّمَ به ایشان اجازه چنین قرائتی را داده، فرا گرفته اند. مشهورترین این قرائات در عصر کنونی، قرائت عاصم از روایت شاگردش حفص بن

سـلیمان و قرائت نافع از روایت شـاگردش عثمان بن سعید، ملقب به ورش میباشـند؛ روایت الدّوری از ابوعمرو بصری و روایت قالون از نافع نیز از این جمله است.

هفت: تفسیر قرآن کریم:

تفسیر قرآن یعنی: تبیین معانی آن[1]؛ و غایت و هدف کلام محقق نمی شـود مگـر با دریافتن دلالـت و معنـای آن و الله متعال قاریان قرآن کریم را به فهم و درک معانی آن تشـویق نموده اسـت، آنجا که فرموده است:

﴿ كِتَٰبٌ أَنزَلۡنَٰهُ إِلَيۡكَ مُبَٰرَكٞ لِّيَدَّبَّرُوٓاْ ءَايَٰتِهِۦ وَلِيَتَذَكَّرَ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ﴾ [ص: ۲۹].

«[ای محمـد ﷺ، ایـن قـرآن] کتـابی اسـت پربرکـت کـه بـر تـو نـازل کردیـم تـا [مـردم] در آیاتـش بـه دقـت بیندیشـند و خردمنـدان پنـد گیرنـد».

و تدبر به معنی فهم و درک است.

رسـول الله ﷺ آن بخـش از معـانی قـرآن کریـم را که درک آن بـرای صحابـه ﭫ سـخت اسـت، برایشـان تبیـین مینمودند[2]، اما تسلط آنها به لغت در آن زمان و نزول قرآن کریم بـه زبان ایشـان، آنها را از اینکـه در مورد معانی قـرآن کریم زیاد

---

(۱) نک: البرهان، زرکشی، ۱۳/۱.
(۲) نک: تفسیر طبری (۳۷/۱)؛ مقدمة في أصول التفسیر، ابن تیمیه (ص: ۳۵).

سـؤال کنند، بی نیاز میکرد و با گذشـت سـالها نیاز مردم به تفسیر بیشتر و بیشتر شد.

در نتیجـه روایـاتی که از رسـول الله ﷺ و آثاری که از اصحاب ایشان رَضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ و شاگردان اصحاب، یعنی تابعین، در رابطه با تفسیر قرآن کریم، نقل شده، هستهای از علم تفسیر شکل گرفت و این همان تفسـیر مأثوری که مهمترین ابزار برای فهم قرآن کریم اسـت، زیرا فهم و درک نسـل اول (یعنی صحابه رَضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ) را نسبت بـه آیات قرآن کریم، برای ما تبیین می کند؛ و این فهم آنها از خلال تسلط ایشان بر زبان عربی و زندگی با حوادث و احوالی که در زمان نزول قرآن کریم واقع شد، شکل گرفت.

۱) انواع تفسیر:

گرایشـهای علمای تفسـیر با عنایت به تلاشـهای علمی ایشان، متعدد است؛ در برخی از تفاسیر جنبه لغوی قرآن کریم بیشتر مورد توجـه بوده، در برخی تفاسـیر تبیین احکام فقهی آشـکارتر اسـت، در بـرخی دیگر جوانـب تاریخی یا عقلی یـا رفتاری و مانند آن بیشـتر مد نظر اسـت؛ و بر همین اسـاس علما، تفسیر را به دو قسم تقسیم کرده اند:

اول: تفسـیر بر اساس مأثور، یعنی مواردی که از رسول الله ﷺ و اصحـاب ایشـان رَضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ و تابعین نقل شده است.

دوم: تفسیر به رأی یا اجتهاد که مبتنی بر مبانی علمی صحیح است.

۲) بهترین طرق تفسیر و ضوابط آن:

در رابطه با تفسیر قرآن کریم، تفسیر مبتنی بر روایات، بهتر و مقدم است، زیرا از رسول الله ﷺ یا اصحاب ایشان رضي الله عنهم یا شاگردان ایشان که تابعین بودند، نقل شده است و آنها در این زمینه آگاهترین مردم هستند و در صورتی که فهم آیات قرآن کریم نیازمندبه توضیح بیشتری باشد و آنچه در تفسیر مبتنی بر روایات آمده، کفایت نکند، فرد مفسر باید ضوابط زیر را مد نظر قرار دهد:

۱. رعایت آنچه در تفسیر مبتنی بر روایات ثابت است، از جمله: بیان معانی آیات و عدم ذکر مطالبی که در تناقض با آن باشد.

۲. موافقت و هماهنگی تفسیر با معانی عامی که قرآن کریم آورده و سنت نبوی آنها را روشن نموده است؛ پس برای مفسر جایز نیست که تفسیری را ارائه دهد در تعارض با این معانی؛ زیرا آیات قرآن کریم یکدیگر را تفسیر میکنند و با هم در تناقض نیستند و سنت نبوی موارد اجمالی قرآن کریم را تبیین نموده و تفسیر می کند.

۳. علم و آگاهی نسبت به زبان عربی در رابطه با دلالت الفاظ و ترکیب جمله ها و وجوه استعمال؛ زیرا قرآن کریم

به زبان عربی نازل شـده است و شایسته است که در پرتو قواعد آن فهمیده شود.

۴. رد نمودن آیات متشـابه قرآن به آیـات محکم، زیرا آیات قـرآن کریـم یکدیگر را تفسـیر میکنند و بیشـتر آیات قرآن کریم محکم بوده و معانی آن واضح و روشن است و برخی آیات آن متشابه است که ممکن است فهم معانی آن برای برخی مشکل باشد و اعاده آن به آیات محکم به فهم و درک دلالت آن و روشن شدن معانی آن کمک می کند و الله متعال فرموده است:

﴿هُوَ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ مِنۡهُ ءَايَٰتٞ مُّحۡكَمَٰتٌ هُنَّ أُمُّ ٱلۡكِتَٰبِ وَأُخَرُ مُتَشَٰبِهَٰتٞۖ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمۡ زَيۡغٞ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَٰبَهَ مِنۡهُ ٱبۡتِغَآءَ ٱلۡفِتۡنَةِ وَٱبۡتِغَآءَ تَأۡوِيلِهِۦۖ وَمَا يَعۡلَمُ تَأۡوِيلَهُۥٓ إِلَّا ٱللَّهُۗ وَٱلرَّٰسِخُونَ فِي ٱلۡعِلۡمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِۦ كُلّٞ مِّنۡ عِندِ رَبِّنَاۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ﴾ [آل عمران: ۷].

«[ای پیامـبر صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيۡهِ وَسَلَّمَ،] اوسـت کـه کتـاب [= قـرآن] را بـر تو نـازل کـرد. بخشی از آن، آیـات محکـم [صریـح و روشـن] اسـت کـه آنهـا اسـاسِ کتابنـد و [بخشی] دیگـر متشـابهات اسـت [کـه تأویل‌پذیرنـد]؛ امـا کسـانی کـه در دل‌هایشـان انحراف اسـت، بـرای فتنه‌جـویی [و گمـراه کردن مـردم] و بـه خاطرِ تأویـل آن [به دلخـواه خود،] از متشـابهِ آن پـیروی می کنند؛ حـال آنکه تأویلش را [کـسی] جـز الله نمی‌دانـد؛ و راسـخان در علـم [= علمـای دین]

می‌گوینـد: «مـا بـه همـه ی آن [آیات ـ چـه محکم و چه متشـابه ـ] ایمـان آوردیـم؛ همـه از طرف پروردگارِ ماسـت»؛ و جـز خردمندان کسی پنـد نمی‌گـیرد».

۵. توجه به حقایق علمی ثابت در هنگام تفسـیر آیات مربوط به هستی شـناسی و دخالت ندادن بدون مطالعه نظریات علمی در تفسیر قرآن کریم تا مبادا قرآن کریم بر معانی ای حمل شود که محتمل آن نیست.

۶. دوری نمودن از تأویلات و تفسـیرهای فاسـدی که معانی کلام الله متعال را از حقایق پاک شریعت دور نموده و آن را از قواعـد زبان عربی خارج می کند، یا به قصد تحریف یا بخاطر جهل و نادانی نسبت به زبان عربی و دلالت آن و وجوه اسـتعمال و کاربرد آن یا به سبب توهم معانی فاسدی که کلام الله متعال از آن پاک و منزه است.

هشت: اعجاز قرآن کریم:

اعجاز در اصطلاح وصفی اسـت برای چـیزی که فراتر از توان اسـت و افـراد نمیتواننـد با کار یا اندیشـه یا تدبیر خـود آن را محقق سـازند. و معجـزه توصیفی اسـت حـادث بـرای دلالت بـر آیات و نشـانه ها و براهین پیامبران و رسـولان علیهم الصلاة والسلام. این لفظ در قرآن کریم نیامده، بلکه الآیة و البُرهان و مانند آن دو آمده است.

قرآن کریم کلام الله متعال است و معانی آن در بر دارنده چنان کمالی است و آیات و کلمات و مبانی آن در بر دارنده چنان جمالی است که بشر از آوردن همانند آن ناتوان است، الله متعال فرموده است:

﴿ الٓرۚ كِتَٰبٌ أُحۡكِمَتۡ ءَايَٰتُهُۥ ثُمَّ فُصِّلَتۡ مِن لَّدُنۡ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ﴾ [هود: ۱].

«الر [= الف. لام. را]. این [قرآن،] کتابی است که آیات آن استحکام یافته [که هیچ خلل و نقصانی در آن وجود ندارد]، سپس از جانب [ذات] حکیمی بسیار آگاه، به روشنی بیان شده است».

مشرکان تلاش کردند در رابطه با مصدر قرآن کریم شک و تردید ایجاد نمایند و با ایجاد دروغها و پخش شبهات مردم را از آن دور کنند[۱]؛ پس الله متعال آیاتی را نازل فرموده و در آن ایشان را به چالش کشاند که اگر راست میگویند کتابی همانند این قرآن کریم یا همانند ده سوره یا یک سوره از آن را بیاورند[۲]، اما آنها عاجز و ناتوان گشته و اذعان نمودند به اینکه قرآن کریم اگر چه به زبان عربی است، اما جعل آن یا آوردن همانند آن، ممکن نیست، الله متعال فرموده است:

﴿ أَمۡ يَقُولُونَ ٱفۡتَرَىٰهُۖ قُلۡ فَأۡتُواْ بِسُورَةٖ مِّثۡلِهِۦ وَٱدۡعُواْ مَنِ ٱسۡتَطَعۡتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴾ [یونس: ۳۸].

---

(۱) نک: آیات: أنعام: ۷، ۲۵؛ أنبیاء: ۵؛ سبأ: ۴۳؛ یس: ۶۹؛ الصافات: ۳۶؛ ص: ۴؛ الطور: ۳۰.

(۲) نک: آیات: بقره: ۲۳؛ یونس: ۳۸؛ هود: ۱۳؛ الطور: ۲۴.

«یا می‌گویند: «[محمد ﷺ] آن [سخنان] را به دروغ [به الله] نسبت داده است؟» بگو: «اگر راست می‌گویید، یک سوره همانند آن بیاورید و به جز الله، هر کس را می‌توانید [به یاری] بخوانید».».

قرآن کریم به صراحت اعلان نمود که تمام انسانها و جنها از آوردن همانند قرآن کریم عاجز و ناتوان هستند، هر چند که دست به دست هم دهند و در این امر یکدیگر را یاری نمایند:

﴿قُل لَّئِنِ ٱجۡتَمَعَتِ ٱلۡإِنسُ وَٱلۡجِنُّ عَلَىٰٓ أَن يَأۡتُواْ بِمِثۡلِ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ لَا يَأۡتُونَ بِمِثۡلِهِۦ وَلَوۡ كَانَ بَعۡضُهُمۡ لِبَعۡضٖ ظَهِيرٗا﴾ [الإسراء: ٨٨].

«[ای پیامبر ﷺ،] بگو: «اگر انس و جن [همگی] جمع شوند تا همانند این قرآن را بیاورند، [هرگز] همانندش را نخواهند آورد؛ هر چند آنان پشتیبان یکدیگر باشند».».

قرآن کریم معجزه ای است، زیرا کلام الله است و کلام مخلوقات شبیه آن نیست؛ و قرآن با کلمات، آیات، لغت، صور بیان و بلاغت، اخبار و داستانهای حق، احکام و قوانین، تاثیر روانی و وجدانی و حقایق علمی شگفت انگیزی که در بر دارد، آیه، نشانه و برهان است.

چقدر دانشمندان علوم طبیعی، ستاره شناسی، علوم تجربی، پزشکی و غیره از اطلاعات قرآن کریم در خصوص حقایق علمی و طبیعی دارد و مرتبط است با علومی که مشغول فراگیری آن هستند،

شگفت زده میباشند، اطلاعاتی که علمی و دقیق بوده و کسی تصور نمیکـرد یک پیامبر بی سـواد در میان امتی بی سـواد و در محیطی که از چنان اموری اطلاع نداشـتند چنـین چیزهایی را بگوید؛ و همین باعث اسلام آوردن تعدادی از دانشمندان شد، زیرا آنها درک کرده و دانسـتند که ممکن نیسـت آنچه در قرآن کریم آمده اسـت، کلام بشر باشد، بلکه کلام خالق هستی و بشر است.

در قـرآن کریـم آیات متعددی وجـود دارد که دلالـت دارند بر یگانگی الله متعال و خلقت و آفرینش بدیع و تازه او تعالی؛ الله متعال فرموده است:

﴿ سَنُرِيهِمۡ ءَايَٰتِنَا فِي ٱلۡأٓفَاقِ وَفِيٓ أَنفُسِهِمۡ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمۡ أَنَّهُ ٱلۡحَقُّۗ أَوَلَمۡ يَكۡفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٌ ﴾ [فصلت: ٥٣].

«[در این دنیا و در هنگامۀ قیامت،] نشـانه های [توان و تدبیر] خود را در آفـاق [جهـان] و در [وجـود] خودشـان به آنان نشـان خواهیم داد تا برایشـان روشـن شـود که قرآن حق اسـت. آیا کافی نیست که پروردگارت بر هر چیزی گواه است؟».

نه: ترجمه معانی قرآن کریم:

ترجمه عبارت است از نقل کلام از یک لغت یا یک زبان به لغت و زبان دیگر؛ ترجمه سـختیهای خاص خودش را دارد، زیرا سـاختار لغـوی یکـی از امور تشـکیل دهنده متن اسـت و گاه حفظ دلالت

لغوی آن ساختار در هنگام ترجمه متن به زبان دیگر، سخت و مشکل است [1].

وقتی ترجمه نصوصی که ساخته و پرداخته بشر است، این سختیها را دارد، سختی ترجمه خیلی بیشتر خواهد بود، زمانی که بخواهیم قرآن کریم را ترجمه کنیم، زیرا قرآن کلام الله متعال است که ازجانب الله متعال به زبان عربی نازل شده است و با لفظ و معنای خود از جانب الله متعال وحی شده است و هیچ انسانی نمیتواند به درستی ادعا کند که بطور کامل بر معانی قرآن کریم احاطه دارد، یا اینکه میتواند الفاظ آن را به همان صورتی که در متن عربی آمده، برگردان نماید.

با اینکه ترجمه قرآن کریم خیلی سخت است، اما علمای مسلمان تأکید دارند بر ضرورت تبلیغ قرآن کریم و پیام آن به امتهای روی زمین، تفاوتی ندارد که چه زبانی داشته باشند و تحقق این امر میسر نیست مگر از خلال ترجمه [2].

ترجمه قرآن کریم به زبانهای دیگر[3]:

۱. یا ترجمه معانی قرآن کریم، ترجمهای بدون تفسیر است و

---

(۱) نک: دلالة الألفاظ، ابراهیم أنیس (ص: ۱۷۱-۱۷۵)؛ فن الترجمة، محمد عوض محمد (ص: ۱۹).

(۲) نک: مجموع الفتاوی، ابن تیمیه (۱۱۶/۴).

(۳) نک: مجموع الفتاوی، ابن تیمیه (۱۱۵/۴، ۵۴۲)؛ التفسیر والمفسرون، محمد حسین الذهبي (۲۳/۱).

منحصر به بیان آن چیزی است که الفاظ نص قرآنی بر آن دلالت دارد، یعنی ترجمه تحت اللفظی.

۲. یا ترجمه تفسیری است و با توضیح و ذکر مثال تقویت میشود و به منزله تفسیر قرآن کریم به زبانی دیگر غیر از زبان عربی است. ترجمه معانی قرآن کریم هر چقدر که دقیق باشد و فرد مترجم بر هر دو زبان تسلط داشته باشد و به معانی آیات احاطه داشته باشد، باز هم قرآن نامیده نمیشود، به دو دلیل [(۱)]:

اول: قرآن کریم کلام الله متعال است که به زبان عربی نازل شده است و در بالاترین سطح از بیان و استواری و اتقان قرار دارد و بازگردان نمودن ساختار آیات آن به زبانی دیگر غیر از زبان عربی، موجب ابطال نام گزاری آن به نام قرآن است.

دوم: ترجمه تعبیری است از فهم و درک مترجم نسبت به معانی قرآن کریم و از این جهت شبیه تفسیر است و همانطور که به تفسیر قرآن گفته نمیشود، ترجمه را نیز نمیتوان قرآن نامید.

برای اینکه ترجمه معانی قرآن کریم مورد قبول باشد، باید ضوابطی را که علما برای بیان معانی قرآن کریم وضع نموده اند،

---

(۱) نک: المجموع شرح المهذب، نووی (۳۴۲/۳).

دارا باشد؛ همچنین مترجم نباید ترجمه خود را پوششی برای نشر معانی تحریف شده از قرآن کریم یا معانی موهِن به نمادهای مسلمانان و مقدسات آنها، قرار دهد، زیرا برخی از ترجمه هایی که عده ای از مستشرقین یا کسانی که به دروغ خود را منتسب به اسلام میدانند، ارائه داده اند، در بر دارنده باورهای فاسدی است که تلاش می کند ارزشهای دین بزرگ اسلام را نابود کرده و عقیده صحیح و شریعت آسان را زیر سؤال برد.

از این رو مجمع ملک فهد برای چاپ قرآن کریم، واقع در مدینه منوره، متعهد شده که ترجمه های مورد اعتماد و دقیقی از معانی قرآن کریم را چاپ و صادر نماید، تا اینکه پیام والا و بزرگ و ارزشمند قرآن کریم به کسانی که عرب زبان نیستند، به زبان اصلی خودشان، ارائه گردد.

والحمد لله رب العالمین وصلى الله على نبينا محمد وعلى آله وصحابته أجمعين والتابعين ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين.

سُورَةُ الفَاتِحَةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ١

ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٢

ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ٣ مَٰلِكِ يَوۡمِ ٱلدِّينِ ٤

إِيَّاكَ نَعۡبُدُ وَإِيَّاكَ نَسۡتَعِينُ ٥ ٱهۡدِنَا

ٱلصِّرَٰطَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ ٦ صِرَٰطَ ٱلَّذِينَ أَنۡعَمۡتَ

عَلَيۡهِمۡ غَيۡرِ ٱلۡمَغۡضُوبِ عَلَيۡهِمۡ

وَلَا ٱلضَّآلِّينَ ٧

۱- سورۀ فاتحه مکی است
وآن هفت آیه است

﴿۱﴾ به نام الله گسترده مهر بس مهربان ﴿۲﴾ تمام ستایش‌ها [و سپاس‌ها] از آنِ الله ـ پروردگار جهانیان ـ است؛ ﴿۳﴾ گسترده مهربس مهربان است؛ ﴿۴﴾ مالک روزِ جزاست. ﴿۵﴾ [پروردگارا] تنها تو را عبادت می‌کنیم و تنها از تو یاری [و مدد] می‌جوییم. ﴿۶﴾ ما را به راه راست هدایت فرما [و همواره در این راه، ثابت‌قدم بدار]؛ ﴿۷﴾ راه کسانی [همچون پیامبران، شهیدان، راستگویان و نیکوکاران] که به آنان نعمت داده‌ای، نه [راه] کسانی که بر آنان خشم گرفته شده است [= یهود] و نه [راه] گمراهان [= نصاری].

سُورَةُ البَقَرَةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ (١) ذَٰلِكَ ٱلۡكِتَٰبُ لَا رَيۡبَۛ فِيهِۛ هُدٗى لِّلۡمُتَّقِينَ (٢) ٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡغَيۡبِ وَيُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَمِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ يُنفِقُونَ (٣) وَٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبۡلِكَ وَبِٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ يُوقِنُونَ (٤) أُوْلَٰٓئِكَ عَلَىٰ هُدٗى مِّن رَّبِّهِمۡۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ (٥)

۲- سورۀ بقره مدنی است
وآن دوصد وهفتاد وشش آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ الـم [= الـف. لام. میـم]. ﴿۲﴾ ایـن کتـابی اسـت کـه هیـچ شـکی در [بودنـش ازنـزد الله] نیسـت و مایۀ هدایـت پرهیزگاران اسـت؛ ﴿۳﴾ همان کسـانی که به غیب ایمـان دارنـد و نمـاز را برپا می‌دارنـد و از آنچه بـه آنـان روزی داده‌ایم انفـاق می کنند؛ ﴿۴﴾ و آن کسـانی کـه بـه آنچـه بـر تـو و [بـر پیامـبران] پیـش از تو نازل شـده اسـت ایمـان می‌آورنـد و به روز رسـتاخیز یقین دارنـد. ﴿۵﴾ اینان از جانب پروردگارشـان از هدایـت برخوردارنـد و رسـتگاران [واقـعی] همین‌ها هسـتند.

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ سَوَآءٌ عَلَيۡهِمۡ ءَأَنذَرۡتَهُمۡ أَمۡ لَمۡ تُنذِرۡهُمۡ
لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿٦﴾ خَتَمَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ وَعَلَىٰ سَمۡعِهِمۡۖ وَعَلَىٰٓ
أَبۡصَٰرِهِمۡ غِشَٰوَةٞۖ وَلَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿٧﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ
مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَبِٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَمَا هُم بِمُؤۡمِنِينَ ﴿٨﴾
يُخَٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَمَا يَخۡدَعُونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمۡ
وَمَا يَشۡعُرُونَ ﴿٩﴾ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ فَزَادَهُمُ ٱللَّهُ مَرَضٗاۖ
وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمُۢ بِمَا كَانُواْ يَكۡذِبُونَ ﴿١٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ
لَا تُفۡسِدُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ قَالُوٓاْ إِنَّمَا نَحۡنُ مُصۡلِحُونَ ﴿١١﴾ أَلَآ إِنَّهُمۡ
هُمُ ٱلۡمُفۡسِدُونَ وَلَٰكِن لَّا يَشۡعُرُونَ ﴿١٢﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ
ءَامِنُواْ كَمَآ ءَامَنَ ٱلنَّاسُ قَالُوٓاْ أَنُؤۡمِنُ كَمَآ ءَامَنَ ٱلسُّفَهَآءُۗ
أَلَآ إِنَّهُمۡ هُمُ ٱلسُّفَهَآءُ وَلَٰكِن لَّا يَعۡلَمُونَ ﴿١٣﴾ وَإِذَا لَقُواْ
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوۡاْ إِلَىٰ شَيَٰطِينِهِمۡ قَالُوٓاْ إِنَّا
مَعَكُمۡ إِنَّمَا نَحۡنُ مُسۡتَهۡزِءُونَ ﴿١٤﴾ ٱللَّهُ يَسۡتَهۡزِئُ بِهِمۡ وَيَمُدُّهُمۡ
فِي طُغۡيَٰنِهِمۡ يَعۡمَهُونَ ﴿١٥﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشۡتَرَوُاْ ٱلضَّلَٰلَةَ
بِٱلۡهُدَىٰ فَمَا رَبِحَت تِّجَٰرَتُهُمۡ وَمَا كَانُواْ مُهۡتَدِينَ ﴿١٦﴾

﴿۶﴾ قطعاً برای کسانی که [به سبب استکبار وسرکشی] کفر ورزیدند، تفاوتی ندارد که آنان را بیم دهی یا بیم ندهی؛ [در هر حال] ایمان نمی‌آورند. ﴿۷﴾ [چون] الله بر دل‌ها و گوش‌هایشان مُهر [غفلت] زده و بر چشم‌هایشان پرده‌ای است وبرای آنها عذاب بزرگی است. ﴿۸﴾ برخی از مردم [= منافقان] می‌گویند: «به الله و روز قیامت ایمان آورده‌ایم»؛ در حالی که آنها [درحقیقت] مؤمن نیستند. ﴿۹﴾ آنان [گمان می‌کنند] الله و مؤمنان را فریب می‌دهند؛ در حالی که فقط خود را فریب می‌دهند؛ ولی نمی‌فهمند. ﴿۱۰﴾ در دل‌هایشان بیماری [= شک و نفاق] است و الله بر بیماری آنان افزوده است و به خاطر دروغ‌هایی که می‌گفتند برایشان عذاب خیلی دردناکی است. ﴿۱۱﴾ هر گاه به آنان گفته شود: «در زمین فساد نکنید» [به دروغ] می‌گویند: «ما خود اصلاح‌گریم». ﴿۱۲﴾ آگاه باشید! که آنان [تبهکار و] مفسد هستند؛ ولی نمی‌فهمند. ﴿۱۳﴾ و هنگامی که به آنان گفته شود: «شما نیز همچون مردم [منصِف و واقع‌بین] ایمان بیاورید»، می‌گویند: «آیا [انتظار دارید] همچون کم‌خردان ایمان بیاوریم؟» آگاه باشید! خودشان کم‌خرد هستند؛ ولی [این را] نمی‌دانند. ﴿۱۴﴾ و هنگام ملاقات با مؤمنان می‌گویند: «ما [نیز همچون شما] ایمان آورده‌ایم» و هنگامی که با بزرگان شیطان‌صفتِ خود خلوت می‌کنند می‌گویند: «ما با شما هستیم و فقط [آنان را] مسخره می‌کنیم». ﴿۱۵﴾ الله آنان را مسخره می‌کند و مهلتشان می‌دهد [تا] در طُغیانشان سرگشته بمانند. ﴿۱۶﴾ آنان کسانی هستند که گمراهی را به [بهایِ] هدایت خریدند؛ پس تجارتشان سودی نداد و هدایت‌یافته نبودند.

مَثَلُهُمۡ كَمَثَلِ ٱلَّذِي ٱسۡتَوۡقَدَ نَارٗا فَلَمَّآ أَضَآءَتۡ مَا حَوۡلَهُۥ
ذَهَبَ ٱللَّهُ بِنُورِهِمۡ وَتَرَكَهُمۡ فِي ظُلُمَٰتٖ لَّا يُبۡصِرُونَ ١٧ صُمُّۢ
بُكۡمٌ عُمۡيٞ فَهُمۡ لَا يَرۡجِعُونَ ١٨ أَوۡ كَصَيِّبٖ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ فِيهِ
ظُلُمَٰتٞ وَرَعۡدٞ وَبَرۡقٞ يَجۡعَلُونَ أَصَٰبِعَهُمۡ فِيٓ ءَاذَانِهِم مِّنَ
ٱلصَّوَٰعِقِ حَذَرَ ٱلۡمَوۡتِۚ وَٱللَّهُ مُحِيطُۢ بِٱلۡكَٰفِرِينَ ١٩ يَكَادُ ٱلۡبَرۡقُ
يَخۡطَفُ أَبۡصَٰرَهُمۡۖ كُلَّمَآ أَضَآءَ لَهُم مَّشَوۡاْ فِيهِ وَإِذَآ أَظۡلَمَ عَلَيۡهِمۡ
قَامُواْۚ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمۡعِهِمۡ وَأَبۡصَٰرِهِمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ
كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ٢٠ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱعۡبُدُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِي
خَلَقَكُمۡ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ ٢١ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ
ٱلۡأَرۡضَ فِرَٰشٗا وَٱلسَّمَآءَ بِنَآءٗ وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَخۡرَجَ
بِهِۦ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ رِزۡقٗا لَّكُمۡۖ فَلَا تَجۡعَلُواْ لِلَّهِ أَندَادٗا وَأَنتُمۡ
تَعۡلَمُونَ ٢٢ وَإِن كُنتُمۡ فِي رَيۡبٖ مِّمَّا نَزَّلۡنَا عَلَىٰ عَبۡدِنَا فَأۡتُواْ
بِسُورَةٖ مِّن مِّثۡلِهِۦ وَٱدۡعُواْ شُهَدَآءَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ إِن
كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٢٣ فَإِن لَّمۡ تَفۡعَلُواْ وَلَن تَفۡعَلُواْ فَٱتَّقُواْ ٱلنَّارَ
ٱلَّتِي وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلۡحِجَارَةُۖ أُعِدَّتۡ لِلۡكَٰفِرِينَ ٢٤

﴿۱۷﴾ داستان اینان [= منافقان] همانند داستان کسانی است که آتشی بیفروزند؛ و چون آتش، اطراف آنان را روشن سازد، الله نورشان را بگیرد و در تاریکی‌هایی که نمی‌بینند رهایشان کند. ﴿۱۸﴾ [در برابر حقیقت] کر و لال و کورند و [از گمراهیِ خود] بازنمی‌گردند. ﴿۱۹﴾ یا [داستان آنان] همچون [داستان گرفتارشدگان در] بارانِ شدیدی است که از آسمان [فرو می‌ریزد] و دارای تاریکی‌ها و رعد و برق است و آنان از ترسِ مرگ، انگشتان خویش را در گوش‌هایشان فرو می‌برند تا صدای صاعقه را نشنوند؛ و الله به کافران احاطه دارد [و آنان در قبضه قدرت الله متعال هستند]. ﴿۲۰﴾ نزدیک است که برق، چشمانشان را برباید؛ هر گاه که [برق می‌زند و راه را] بر آنان روشن می‌سازد، گامی در [پرتوِ] آن برمی‌دارند و چون تاریکی آنان را فراگیرد، [حیرت‌زده بر جای خود] بازمی‌ایستند؛ و اگر الله بخواهد، شنوایی و بینایی‌شان را از بین می‌برد؛ زیرا الله بر هر کاری بی حد تواناست. ﴿۲۱﴾ ای مردم! پروردگار خویش را عبادت کنید؛ همان ذاتی که شما و پیشینیانتان را آفرید؛ باشد که پرهیزگار شوید. ﴿۲۲﴾ همان ذاتی که زمین را برای شما گستراند و آسمان را [همچون سقفی] بالای سرتان قرار داد و از آسمان، آبی فروفرستاد و به وسیلهٔ آن، انواع میوه‌ها را به وجود آورد تا روزیِ شما باشد؛ پس همتایانی برای الله قرار ندهید، در حالی که [حقیقت را] می‌دانید. ﴿۲۳﴾ و اگر دربارهٔ آنچه بر بندهٔ خود [محمد ﷺ] نازل کرده‌ایم در شک و تردید هستید، اگر راست می‌گویید، سوره‌ای همانند آن بیاورید و گواهان [و یاوران] خود را ـ غیر از الله ـ فراخوانید. ﴿۲۴﴾ پس اگر این کار را نکردید ـ و هرگز قادر بر انجام این کار نخواهید بود ـ از آتشی بترسید که هیزمِ آن، مردم و سنگ‌ها هستند و برای کافران آماده شده است.

وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّٰتٍ
تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ۖ كُلَّمَا رُزِقُوا۟ مِنْهَا مِن ثَمَرَةٍ
رِّزْقًا قَالُوا۟ هَٰذَا ٱلَّذِى رُزِقْنَا مِن قَبْلُ ۖ وَأُتُوا۟ بِهِۦ مُتَشَٰبِهًا ۖ
وَلَهُمْ فِيهَآ أَزْوَٰجٌ مُّطَهَّرَةٌ ۖ وَهُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٥﴾ ۞ إِنَّ
ٱللَّهَ لَا يَسْتَحْىِۦٓ أَن يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا ۚ فَأَمَّا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ ۖ وَأَمَّا
ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فَيَقُولُونَ مَاذَآ أَرَادَ ٱللَّهُ بِهَٰذَا مَثَلًا ۘ
يُضِلُّ بِهِۦ كَثِيرًا وَيَهْدِى بِهِۦ كَثِيرًا ۚ وَمَا يُضِلُّ بِهِۦٓ
إِلَّا ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿٢٦﴾ ٱلَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهْدَ ٱللَّهِ مِنۢ بَعْدِ
مِيثَٰقِهِۦ وَيَقْطَعُونَ مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ
فِى ٱلْأَرْضِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿٢٧﴾ كَيْفَ
تَكْفُرُونَ بِٱللَّهِ وَكُنتُمْ أَمْوَٰتًا فَأَحْيَٰكُمْ ۖ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ
ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٨﴾ هُوَ ٱلَّذِى خَلَقَ
لَكُم مَّا فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ ٱسْتَوَىٰٓ إِلَى ٱلسَّمَآءِ
فَسَوَّىٰهُنَّ سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ ۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

﴿۲۵﴾ [ای پیامبر!] به کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، مژده بده که باغ‌هایی [از بهشت] برایشان است که از زیر [درختان] آن جویبارها جاری است. هر زمان که میوه‌ای از آن [باغ‌ها] به آنان داده شود، می‌گویند: «این همان است که پیش از این روزیِ ما شده بود»؛ در حالی که شبیهِ آن به آنان داده شده بود؛ و [در آنجا] همسرانی پاک دارند و جاودانه در آن خواهند ماند. ﴿۲۶﴾ همانا الله از اینکه به پشه‌ای ـ یا بالاتر از آن [از نظر کوچکی] ـ مثال بزند، شرم نمی‌کند. کسانی که ایمان آورده‌اند، می‌دانند که آن [مَثَل] حق و از جانب پروردگارشان است [و از آن پند می‌گیرند]؛ و اما کافران می‌گویند: «هدف الله از این مَثَل چیست؟» [الله با بیان این مَثَل‌ها] گروه بسیاری را [که در آنها تدبر نمی‌کنند، حیران و] گمراه و گروه بسیاری را هدایت می‌کند؛ و تنها [منافقان و] فاسقان را با آن گمراه می‌سازد. ﴿۲۷﴾ [همان] کسانی که پیمان الله را ـ پس از محکم ساختنش ـ می‌شکنند و روابط [نیکوی خویشاوندی] را که الله به برقراریِ آن فرمان داده است قطع می‌نمایند و در زمین فساد برپا می‌کنند. اینان [در دنیا و آخرت] زیانکارانند. ﴿۲۸﴾ چگونه [یگانگیِ] الله را انکار می‌کنید در حالی که وجودی نداشتید و او به شما زندگی بخشید؛ سپس شما را دستخوش مرگ می‌گردانَد و دوباره زنده خواهد کرد؛ آنگاه [برای حساب و جزا] به پیشگاهش بازگردانده می‌شوید؟ ﴿۲۹﴾ اوست که همۀ آنچه را که در زمین است برایتان آفرید؛ آنگاه به [آفرینش] آسمان پرداخت و آنها را به صورت هفت آسمان سامان داد و او به همه چیز بی نهایت داناست.

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَٰٓئِكَةِ إِنِّي جَاعِلٞ فِي ٱلْأَرْضِ خَلِيفَةٗۖ قَالُوٓاْ
أَتَجْعَلُ فِيهَا مَن يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ ٱلدِّمَآءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ
بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَۖ قَالَ إِنِّيٓ أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ٣٠ وَعَلَّمَ
ءَادَمَ ٱلْأَسْمَآءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ فَقَالَ
أَنۢبِـُٔونِي بِأَسْمَآءِ هَٰٓؤُلَآءِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ٣١ قَالُواْ سُبْحَٰنَكَ
لَا عِلْمَ لَنَآ إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَآۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْحَكِيمُ ٣٢ قَالَ يَٰٓـَٔادَمُ
أَنۢبِئْهُم بِأَسْمَآئِهِمْۖ فَلَمَّآ أَنۢبَأَهُم بِأَسْمَآئِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُل
لَّكُمْ إِنِّيٓ أَعْلَمُ غَيْبَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ
وَمَا كُنتُمْ تَكْتُمُونَ ٣٣ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُواْ لِأٓدَمَ
فَسَجَدُوٓاْ إِلَّآ إِبْلِيسَ أَبَىٰ وَٱسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ ٣٤ وَقُلْنَا
يَٰٓـَٔادَمُ ٱسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ ٱلْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ
شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَٰذِهِ ٱلشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ٣٥ فَأَزَلَّهُمَا
ٱلشَّيْطَٰنُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِۖ وَقُلْنَا ٱهْبِطُواْ بَعْضُكُمْ
لِبَعْضٍ عَدُوّٞۖ وَلَكُمْ فِي ٱلْأَرْضِ مُسْتَقَرّٞ وَمَتَٰعٌ إِلَىٰ حِينٖ ٣٦ فَتَلَقَّىٰٓ
ءَادَمُ مِن رَّبِّهِۦ كَلِمَٰتٖ فَتَابَ عَلَيْهِۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ٣٧

﴿۳۰﴾ و [یاد کن] هنگامی که پروردگارت به فرشتگان فرمود: «من در زمین جانشینی خواهم گماشت». [فرشتگان] گفتند: آیا کسی را در آنجا می‌گماری که تبهکاری و خونریزی به راه اندازد؛ در حالی که ما تو را با سپاس به پاکی می‌ستاییم و مقدس می‌داریم؟ الله فرمود: «من [دربارۀ هدف و مصلحتِ آفرینشِ او] چیزهایی می‌دانم که شما نمی‌دانید». ﴿۳۱﴾ آنگاه [الله] همۀ نام‌های [اشیا و موجودات] را به آدم آموخت؛ سپس آنها را به فرشتگان عرضه داشت و فرمود: «اگر راست می‌گویید، از نام‌های اینها به من خبر دهید». ﴿۳۲﴾ [فرشتگان] گفتند: «منزّهی تو! ما چیزی جز آنچه [خود] به ما آموخته‌ای نمی‌دانیم. تو بی حد دانای حکیمی». ﴿۳۳﴾ فرمود: «ای آدم، آنان را از نام‌هایشان آگاه کن». هنگامی که وی [آدم] آنان را آگاه کرد، [الله خطاب به فرشتگان] فرمود: «آیا به شما نگفتم که من اسرار آسمان‌ها و زمین را می‌دانم و [نیز] از آنچه که آشکار می‌کنید و پنهان می‌داشتید آگاهم؟» ﴿۳۴﴾ [یاد کن] هنگامی که به فرشتگان گفتیم: «برای [بزرگداشت و احترام، به] آدم سجده کنید»؛ پس [همگی] سجده کردند جز ابلیس که خودداری کرد و تکبر ورزید و از کافران شد. ﴿۳۵﴾ و گفتیم: «ای آدم! تو و همسرت [حوّا] در بهشت سکونت کنید و از [نعمت‌های] آن ـ از هر جا که می‌خواهید ـ گوارا بخورید؛ اما به این درخت نزدیک نشوید که از ستمکاران خواهید شد». ﴿۳۶﴾ اما شیطان موجب لغزش [و سرپیچی] آن دو شد؛ سپس الله آنان را از آنچه در آن بودند [= بهشت] اخراج کرد؛ و [به آن دو و شیطان] گفتیم: «همگی [به زمین] فرود آیید در حالی که دشمن یکدیگر خواهید بود؛ و برایتان در زمین، تا مدتی معیّن قرارگاه و وسیلۀ بهره‌برداری وجود خواهد داشت». ﴿۳۷﴾ آنگاه آدم از پروردگارش کلماتی فراگرفت [و درخواستِ بخشایش نمود] و الله توبۀ او را پذیرفت؛ زیرا الله، بسیار توبه‌پذیرِ مهربان است.

قُلْنَا ٱهْبِطُوا۟ مِنْهَا جَمِيعًا ۖ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّى هُدًى فَمَن تَبِعَ
هُدَاىَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٨﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَآ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٣٩﴾
يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتِىَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا۟ بِعَهْدِىٓ
أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّٰىَ فَٱرْهَبُونِ ﴿٤٠﴾ وَءَامِنُوا۟ بِمَآ أَنزَلْتُ مُصَدِّقًا
لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوٓا۟ أَوَّلَ كَافِرٍۭ بِهِۦ ۖ وَلَا تَشْتَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِى
ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّٰىَ فَٱتَّقُونِ ﴿٤١﴾ وَلَا تَلْبِسُوا۟ ٱلْحَقَّ بِٱلْبَٰطِلِ وَتَكْتُمُوا۟
ٱلْحَقَّ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ
وَٱرْكَعُوا۟ مَعَ ٱلرَّٰكِعِينَ ﴿٤٣﴾ ۞ أَتَأْمُرُونَ ٱلنَّاسَ بِٱلْبِرِّ
وَتَنسَوْنَ أَنفُسَكُمْ وَأَنتُمْ تَتْلُونَ ٱلْكِتَٰبَ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾
وَٱسْتَعِينُوا۟ بِٱلصَّبْرِ وَٱلصَّلَوٰةِ ۚ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى ٱلْخَٰشِعِينَ ﴿٤٥﴾
ٱلَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلَٰقُوا۟ رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَٰجِعُونَ ﴿٤٦﴾
يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتِىَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّى فَضَّلْتُكُمْ
عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٧﴾ وَٱتَّقُوا۟ يَوْمًا لَّا تَجْزِى نَفْسٌ عَن نَّفْسٍ شَيْـًٔا
وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَٰعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٨﴾

﴿۳۸﴾ گفتیم: «همگی از آن [= بهشت] فرود آیید و هر گاه از جانبِ من رهنمودی برایتان آمد، کسانی که از آن [هدایت] پیروی کنند، نه ترسی خواهند داشت و نه اندوهگین می‌شوند». ﴿۳۹﴾ [ولی] کسانی که کافر شدند و نشانه‌های [قدرت و یگانگیِ] ما را دروغ پنداشتند، آنان اهل دوزخند و همیشه در آن خواهند بود. ﴿۴۰﴾ ای بنی‌اسرائیل [= فرزندانِ یعقوب] نعمت‌هایی را که به شما ارزانی داشتم به یاد آورید و به پیمانی که با من بسته‌اید وفا کنید تا من نیز به پیمانِ [خود با] شما [دربارۀ نعمت‌های دنیا و آخرت] وفا کنم؛ و تنها از من بترسید. ﴿۴۱﴾ و به آنچه نازل کرده‌ام [= قرآن] ایمان بیاورید که تصدیق کنندۀ همان چیزی است که با شماست؛ و نخستین کافر به آن نباشید و آیات مرا به بهای ناچیز نفروشید و تنها از من بترسید. ﴿۴۲﴾ و در حالی که [حقیقت را] می‌دانید، حق را با باطل نیامیزید و آن را کتمان نکنید. ﴿۴۳﴾ و نماز را برپا دارید و زکات بپردازید و با نمازگزاران نماز بخوانید. ﴿۴۴﴾ آیا در حالی که کتاب [تورات] را می‌خوانید، مردم را به نیکی فرمان می‌دهید و خود را فراموش می‌کنید؟ آیا نمی‌اندیشید؟ ﴿۴۵﴾ و از شکیبایی و نماز یاری جویید؛ و به راستی که آن [= نماز] جز بر فروتنان، دشوار و گران است. ﴿۴۶﴾ همان کسانی که یقین دارند پروردگار خویش را [در آخرت] ملاقات خواهند کرد، واینکه آنها به پیشگاه او بازمی‌گردند. ﴿۴۷﴾ ای بنی‌اسرائیل، نعمت‌هایی را که به شما ارزانی داشتم به یاد آورید و [نیز] اینکه شما را [با برخورداری از موهبتِ هدایت] بر جهانیان [زمان خودتان] برتری دادم. ﴿۴۸﴾ و از روزی بترسید که کسی ذره‌ای [از عذاب الله] را از دیگری دفع نمی‌کند و از او نه شفاعتی پذیرفته می‌شود و نه غرامت و فِدیه‌ای گرفته می‌شود و نه ایشان یاری داده می‌شوند.

وَإِذۡ نَجَّيۡنَٰكُم مِّنۡ ءَالِ فِرۡعَوۡنَ يَسُومُونَكُمۡ سُوٓءَ ٱلۡعَذَابِ
يُذَبِّحُونَ أَبۡنَآءَكُمۡ وَيَسۡتَحۡيُونَ نِسَآءَكُمۡۚ وَفِي ذَٰلِكُم بَلَآءٞ
مِّن رَّبِّكُمۡ عَظِيمٞ ٤٩ وَإِذۡ فَرَقۡنَا بِكُمُ ٱلۡبَحۡرَ فَأَنجَيۡنَٰكُمۡ
وَأَغۡرَقۡنَآ ءَالَ فِرۡعَوۡنَ وَأَنتُمۡ تَنظُرُونَ ٥٠ وَإِذۡ وَٰعَدۡنَا مُوسَىٰٓ
أَرۡبَعِينَ لَيۡلَةٗ ثُمَّ ٱتَّخَذۡتُمُ ٱلۡعِجۡلَ مِنۢ بَعۡدِهِۦ وَأَنتُمۡ ظَٰلِمُونَ ٥١
ثُمَّ عَفَوۡنَا عَنكُم مِّنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ٥٢
وَإِذۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡفُرۡقَانَ لَعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُونَ ٥٣
وَإِذۡ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِۦ يَٰقَوۡمِ إِنَّكُمۡ ظَلَمۡتُمۡ أَنفُسَكُم بِٱتِّخَاذِكُمُ
ٱلۡعِجۡلَ فَتُوبُوٓاْ إِلَىٰ بَارِئِكُمۡ فَٱقۡتُلُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ ذَٰلِكُمۡ
خَيۡرٞ لَّكُمۡ عِندَ بَارِئِكُمۡ فَتَابَ عَلَيۡكُمۡۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلتَّوَّابُ
ٱلرَّحِيمُ ٥٤ وَإِذۡ قُلۡتُمۡ يَٰمُوسَىٰ لَن نُّؤۡمِنَ لَكَ حَتَّىٰ نَرَى ٱللَّهَ
جَهۡرَةٗ فَأَخَذَتۡكُمُ ٱلصَّٰعِقَةُ وَأَنتُمۡ تَنظُرُونَ ٥٥ ثُمَّ بَعَثۡنَٰكُم
مِّنۢ بَعۡدِ مَوۡتِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ٥٦ وَظَلَّلۡنَا عَلَيۡكُمُ
ٱلۡغَمَامَ وَأَنزَلۡنَا عَلَيۡكُمُ ٱلۡمَنَّ وَٱلسَّلۡوَىٰۖ كُلُواْ مِن طَيِّبَٰتِ
مَا رَزَقۡنَٰكُمۡۚ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ٥٧

﴿۴۹﴾ و [نیز به یاد آورید] هنگامی که شما را از چنگال فرعونیان نجات دادیم. [آنان] بدترین عذاب را بر سرتان می‌آوردند: پسرانتان را می کشتند و زنانتان را [برای کنیزی] زنده نگه می‌داشتند؛ و در این امر، آزمایش بزرگی از جانب پروردگارتان برای شما بود. ﴿۵۰﴾ و [به یاد آورید] هنگامی که دریا را برایتان شکافتیم و شما را نجات دادیم و فرعونیان را ـ در حالی که [عذابِ آنان را به چشمِ خود] می‌نگریستید ـ غرق ساختیم. ﴿۵۱﴾ و [به یاد آورید] هنگامی را که [برای نزولِ تورات] چهل شب با موسی وعده گذاشتیم؛ آنگاه شما در غیابِ او، گوساله را [به عبادت] گرفتید، در حالی که [نسبت به خویشتن] ستمکار بودید. ﴿۵۲﴾ سپس شما را بعد از آن [گناه] بخشیدیم؛ باشد که سپاسگزاری کنید. ﴿۵۳﴾ و [نیز به یاد آورید] هنگامی که به موسی کتاب [تورات] را که جداکنندهٔ [حق از باطل] است عطا کردیم؛ باشد که هدایت شوید. ﴿۵۴﴾ و [به یاد آورید] زمانی را که موسی به قوم خود گفت: «ای قوم من! شما با انتخاب گوساله [برای عبادت]، بر خویشتن ستم کرده‌اید؛ پس به سوی آفریدگار خود بازگردید و توبه کنید و [خطاکارانِ] خود را بکشید. این کار در پیشگاه پروردگارتان برای شما بهتر است». آنگاه الله توبهٔ شما را پذیرفت. به راستی که او بسیار توبه‌پذیرِ مهربان است. ﴿۵۵﴾ و [به یاد آورید] هنگامی را که گفتید: «ای موسی، ما هرگز به تو ایمان نمی‌آوریم مگر اینکه الله را آشکارا ببینیم»؛ پس صاعقه شما را در حالی گرفت که [عذابِ خود را به چشمِ خویش] می‌نگریستید. ﴿۵۶﴾ سپس شما را پس از مرگتان برانگیختیم؛ باشد که سپاسگزاری کنید. ﴿۵۷﴾ و ابر را بر شما سایبان قرار دادیم و تَرَنجَبین و بِلدرچین برایتان فروفرستادیم [و گفتیم]: «از نعمت‌های پاکیزه‌ای که به شما روزی داده‌ایم بخورید» [ولی کفر ورزیدید]. آنان [با ناسپاسی و نافرمانی] به ما ستم نکردند؛ بلکه به خود ستم می کردند.

وَإِذۡ قُلۡنَا ٱدۡخُلُواْ هَٰذِهِ ٱلۡقَرۡيَةَ فَكُلُواْ مِنۡهَا حَيۡثُ شِئۡتُمۡ
رَغَدٗا وَٱدۡخُلُواْ ٱلۡبَابَ سُجَّدٗا وَقُولُواْ حِطَّةٞ نَّغۡفِرۡ لَكُمۡ
خَطَٰيَٰكُمۡۚ وَسَنَزِيدُ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ٥٨ فَبَدَّلَ ٱلَّذِينَ
ظَلَمُواْ قَوۡلًا غَيۡرَ ٱلَّذِي قِيلَ لَهُمۡ فَأَنزَلۡنَا عَلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ
رِجۡزٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ بِمَا كَانُواْ يَفۡسُقُونَ ٥٩ ۞وَإِذِ ٱسۡتَسۡقَىٰ
مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِۦ فَقُلۡنَا ٱضۡرِب بِّعَصَاكَ ٱلۡحَجَرَۖ فَٱنفَجَرَتۡ
مِنۡهُ ٱثۡنَتَا عَشۡرَةَ عَيۡنٗاۖ قَدۡ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٖ مَّشۡرَبَهُمۡۖ كُلُواْ
وَٱشۡرَبُواْ مِن رِّزۡقِ ٱللَّهِ وَلَا تَعۡثَوۡاْ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُفۡسِدِينَ ٦٠
وَإِذۡ قُلۡتُمۡ يَٰمُوسَىٰ لَن نَّصۡبِرَ عَلَىٰ طَعَامٖ وَٰحِدٖ فَٱدۡعُ لَنَا
رَبَّكَ يُخۡرِجۡ لَنَا مِمَّا تُنۢبِتُ ٱلۡأَرۡضُ مِنۢ بَقۡلِهَا وَقِثَّآئِهَا
وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَاۖ قَالَ أَتَسۡتَبۡدِلُونَ ٱلَّذِي هُوَ
أَدۡنَىٰ بِٱلَّذِي هُوَ خَيۡرٌۚ ٱهۡبِطُواْ مِصۡرٗا فَإِنَّ لَكُم مَّا سَأَلۡتُمۡۗ
وَضُرِبَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلذِّلَّةُ وَٱلۡمَسۡكَنَةُ وَبَآءُو بِغَضَبٖ مِّنَ
ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ كَانُواْ يَكۡفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقۡتُلُونَ
ٱلنَّبِيِّـۧنَ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّۚ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَواْ وَّكَانُواْ يَعۡتَدُونَ ٦١

﴿۵۸﴾ و [به یاد آورید] آنگاه که گفتیم: «به این شهر [= بیت‌المقدس] وارد شوید و از [نعمت‌های] آن ـ از هر جا [و هر وقت] که خواستید ـ بخورید و با فروتنی از دروازه وارد شوید و بگویید: «[پروردگارا، گناهانمان را] فرو ریز»؛ تا گناهانتان را بیامرزیم و [یقیناً] بر [پاداش] نیکوکاران خواهیم افزود. ﴿۵۹﴾ امّا ستمگران این سخن را که به آنها گفته شده بود تغییر دادند [و به جای آن، کلمات تمسخرآمیزی گفتند]؛ پس [ما نیز] به سزاىِ این نافرمانی ستمگران، عذابی از آسمان بر آنان نازل کردیم. ﴿۶۰﴾ و [به یاد آورید] هنگامی را که موسی برای قومش آب خواست؛ [به او] گفتیم: «عصایت را بر سنگ بزن»؛ آنگاه دوازده چشمه از آن جوشید و هر گروهی آبشخورِ خود را دانست [و گفتیم]: «از روزیِ الله بخورید و بیاشامید [ولی] در زمین به فساد [و تباهی] نکوشید». ﴿۶۱﴾ و [به یاد آورید] زمانی را که گفتید: «ای موسی، ما هرگز تابِ تحملِ یک [نوع] غذا را نداریم؛ از پروردگار خویش برای ما بخواه تا از روییدنی‌های زمین ـ از سبزی و خیار و گندم و عدس و پیاز ـ برایمان برویانَد». [موسی] گفت: «آیا چیزی را که پست‌تر است جایگزین چیز بهتر می کنید؟ پس به شهری فرود آیید که آنچه خواستید در آنجا برایتان وجود دارد»؛ و [اینچنین مُهرِ] ذلت و بینوایی بر آنان زده شد و سزاوار خشمِ الله گردیدند؛ چرا که آنان به آیات الله کفر می‌ورزیدند و پیامبران را به ناحق می کشتند. این [کفرورزی و کشتن پیامبران] به این سبب بود که [از من] نافرمانی کردند و پیوسته [از حدود حق] تجاوز می‌نمودند.

إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱلَّذِينَ هَادُواْ وَٱلنَّصَٰرَىٰ وَٱلصَّٰبِـِٔينَ مَنْ
ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْأٓخِرِ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ
رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا
مِيثَٰقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ ٱلطُّورَ خُذُواْ مَآ ءَاتَيْنَٰكُم
بِقُوَّةٍ وَٱذْكُرُواْ مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّيْتُم
مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَۖ فَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُۥ لَكُنتُم مِّنَ
ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ ٱلَّذِينَ ٱعْتَدَوْاْ مِنكُمْ فِي ٱلسَّبْتِ
فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُواْ قِرَدَةً خَٰسِـِٔينَ ﴿٦٥﴾ فَجَعَلْنَٰهَا نَكَٰلًا لِّمَا
بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾ وَإِذْ قَالَ
مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦٓ إِنَّ ٱللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تَذْبَحُواْ بَقَرَةًۖ قَالُوٓاْ
أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًاۖ قَالَ أَعُوذُ بِٱللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ ٱلْجَٰهِلِينَ ﴿٦٧﴾
قَالُواْ ٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا هِيَۚ قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا
بَقَرَةٌ لَّا فَارِضٌ وَلَا بِكْرٌ عَوَانُۢ بَيْنَ ذَٰلِكَۖ فَٱفْعَلُواْ مَا
تُؤْمَرُونَ ﴿٦٨﴾ قَالُواْ ٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا لَوْنُهَاۚ قَالَ إِنَّهُۥ
يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَآءُ فَاقِعٌ لَّوْنُهَا تَسُرُّ ٱلنَّٰظِرِينَ ﴿٦٩﴾

﴿۶۲﴾ در حقیقت، کسانی که [به رسالت محمد ﷺ] ایمان آورده و نیز کسانی [از امت‌های پیشین، قبل از بعثت محمد ﷺ از] یهود و نصاری و صابئان [= پیروان برخی پیامبران]؛ هر کس [از آنان] به الله و روز قیامت ایمان آورند و کارهای شایسته انجام دهند، پاداش آنان نزد پروردگارشان است؛ نه ترسی خواهند داشت و نه اندوهگین می‌شوند. ﴿۶۳﴾ و [به یاد آورید] زمانی را که از شما پیمان گرفتیم و [کوه] طور را بالای سرتان برافراشتیم [و گفتیم]: «آنچه [از احکام تورات] به شما داده‌ایم با جدیت بگیرید و آنچه را که در آن است به یاد داشته باشید [و به آن عمل کنید]؛ باشد که شما پرهیزگار شوید». ﴿۶۴﴾ ولی بعد [از آن همه عهد و پیمان] از این [فرمان] روی برتافتید و اگر فضل و بخشش الله بر شما نبود، یقیناً در زمرهٔ زیانکاران بودید. ﴿۶۵﴾ مسلماً از [شرح حال] کسانی از خودتان آگاه شده‌اید که در [مورد حکمِ حرمتِ صید ماهی در روز] شنبه تجاوز کردند؛ پس به آنها گفتیم: «بوزینه‌هایی خوار و رانده‌شده باشید». ﴿۶۶﴾ پس آن [کیفر] را عبرتی برای مردم آن زمان و نسل‌های پس از آنان و [همچنین] پند و اندرزی برای پرهیزگاران قرار دادیم. ﴿۶۷﴾ و [به یاد آورید] هنگامی که موسی به قوم خود گفت: «الله به شما دستور می‌دهد که گاوی را ذبح کنید». آنان گفتند: «آیا ما را مسخره می‌کنی؟» [موسی] گفت: «[تمسخر کار جاهلان است و] به الله پناه می‌برم از اینکه در زمرهٔ جاهلان باشم». ﴿۶۸﴾ گفتند: «از پروردگارت بخواه تا برای ما روشن کند که آن چگونه [گاوی] است؟» [موسی] گفت: «[الله] می‌فرماید: "آن گاوی است نه پیر و نه جوان؛ بلکه میانسالی بین این دو است. پس [اکنون] آنچه را که دستور یافته‌اید انجام دهید"». ﴿۶۹﴾ گفتند: «از پروردگارت بخواه تا برای ما روشن سازد که رنگش چگونه است؟» [موسی] گفت: «[الله] می‌فرماید: "آن گاوِ زرد پررنگی است که [رنگش] بینندگان را خوش آید"».

قَالُواْ ٱدۡعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا هِيَ إِنَّ ٱلۡبَقَرَ تَشَٰبَهَ عَلَيۡنَا وَإِنَّآ
إِن شَآءَ ٱللَّهُ لَمُهۡتَدُونَ ٧٠ قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٞ لَّا ذَلُولٞ
تُثِيرُ ٱلۡأَرۡضَ وَلَا تَسۡقِي ٱلۡحَرۡثَ مُسَلَّمَةٞ لَّا شِيَةَ فِيهَاۚ قَالُواْ
ٱلۡـَٰٔنَ جِئۡتَ بِٱلۡحَقِّۚ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُواْ يَفۡعَلُونَ ٧١ وَإِذۡ
قَتَلۡتُمۡ نَفۡسٗا فَٱدَّٰرَٰٔتُمۡ فِيهَاۖ وَٱللَّهُ مُخۡرِجٞ مَّا كُنتُمۡ تَكۡتُمُونَ ٧٢
فَقُلۡنَا ٱضۡرِبُوهُ بِبَعۡضِهَاۚ كَذَٰلِكَ يُحۡيِ ٱللَّهُ ٱلۡمَوۡتَىٰ وَيُرِيكُمۡ
ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ ٧٣ ثُمَّ قَسَتۡ قُلُوبُكُم مِّنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ
فَهِيَ كَٱلۡحِجَارَةِ أَوۡ أَشَدُّ قَسۡوَةٗۚ وَإِنَّ مِنَ ٱلۡحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ
مِنۡهُ ٱلۡأَنۡهَٰرُۚ وَإِنَّ مِنۡهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخۡرُجُ مِنۡهُ ٱلۡمَآءُۚ وَإِنَّ
مِنۡهَا لَمَا يَهۡبِطُ مِنۡ خَشۡيَةِ ٱللَّهِۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ٧٤
۞ أَفَتَطۡمَعُونَ أَن يُؤۡمِنُواْ لَكُمۡ وَقَدۡ كَانَ فَرِيقٞ مِّنۡهُمۡ
يَسۡمَعُونَ كَلَٰمَ ٱللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُۥ مِنۢ بَعۡدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمۡ
يَعۡلَمُونَ ٧٥ وَإِذَا لَقُواْ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا وَإِذَا
خَلَا بَعۡضُهُمۡ إِلَىٰ بَعۡضٖ قَالُوٓاْ أَتُحَدِّثُونَهُم بِمَا فَتَحَ ٱللَّهُ
عَلَيۡكُمۡ لِيُحَآجُّوكُم بِهِۦ عِندَ رَبِّكُمۡۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ٧٦

الحِزْبُ ٢

﴿۷۰﴾ گفتند: «از پروردگارت [باز هم] بخواه تا چگونگیِ آن گاو را [از هر جهت] برای ما روشن سازد؛ زیرا [ویژگی‌های] این گاو [هنوز] بر ما مبهم است، و إن‌شاءالله [با توضیحاتِ تو] هدایت خواهیم شد». ﴿۷۱﴾ [موسی] گفت: «الله می‌فرماید: "آن گاوی است نه چنان رام که زمین را شخم بزند و یا کشتزار آب بدهد؛ [اما] بی‌عیب و یکرنگ است، هیچ لکه‌ای در آن نیست"». آنان گفتند: «اینک سخن درستی آوردی»؛ سپس [چنان گاوی را پیدا کردند و] آن را سر بریدند و [البته] نزدیک بود این کار را انجام ندهند. ﴿۷۲﴾ و [به یاد آورید] هنگامی که شخصی را کشتید و دربارۀ [قاتلِ] او به نزاع پرداختید و الله چیزی را که پنهان می کردید آشکار نمود. ﴿۷۳﴾ پس گفتیم: «قسمتی از آن [گاو سر بریده شده] را به آن [مقتول] بزنید [تا زنده شود و قاتل خویش را معرفی کند]. الله این گونه مردگان را زنده می کند و نشانه‌های [آشکار قدرتِ] خویش را به شما نشان می‌دهد؛ باشد که بیندیشید». ﴿۷۴﴾ پس از آن، [با وجود این معجزه بزرگ] دل‌های شما سخت شد؛ همچون سنگ، یا سخت‌تر؛ زیرا [حال دل‌هایتان هرگز تغییر نمی کند؛ اما سنگ‌ها دچار تغییر و تحول می‌شوند؛ چنان که] برخی از سنگ‌ها می‌شکافند و جویبارهایی از آنها جاری می‌شود و برخی می‌شکافند و [چشمه‌های] آب از آنها می‌جوشد و برخی از ترسِ الله [از فرازِ کوهها] فرو می‌افتند؛ و الله از آنچه انجام می‌دهید غافل نیست. ﴿۷۵﴾ [ای مؤمنان! حال که حقیقت دشمنیِ یهود برایتان آشکار گردید،] آیا امید دارید که به [آیین] شما ایمان بیاورند، با اینکه گروهی از [علمای] آنان سخنان الله را [در تورات] می‌شنیدند و پس از فهمیدنش [الفاظ و معانیِ] آن را تحریف می کردند؛ حال آنکه [از بزرگیِ گناه خویش] اطلاع داشتند؟! ﴿۷۶﴾ و [یک مورد از فریبکاری‌هایشان این است که] وقتی با مؤمنان روبرو می‌شوند می‌گویند: «[ما هم] ایمان آورده‌ایم»؛ ولی هنگامی که با یکدیگر خلوت می کنند می‌گویند: «چرا مطالبی را که [دربارۀ ویژگی‌های پیامبر و حقانیتِ اسلام در تورات آمده و] الله برای شما بیان کرده است به مسلمانان بازگو می کنید تا [روز قیامت] در پیشگاه پروردگارتان علیه شما به آن استدلال کنند؟ آیا نمی‌فهمید؟»

أَوَلَا يَعۡلَمُونَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعۡلِنُونَ ٧٧
وَمِنۡهُمۡ أُمِّيُّونَ لَا يَعۡلَمُونَ ٱلۡكِتَٰبَ إِلَّآ أَمَانِيَّ وَإِنۡ هُمۡ
إِلَّا يَظُنُّونَ ٧٨ فَوَيۡلٞ لِّلَّذِينَ يَكۡتُبُونَ ٱلۡكِتَٰبَ بِأَيۡدِيهِمۡ
ثُمَّ يَقُولُونَ هَٰذَا مِنۡ عِندِ ٱللَّهِ لِيَشۡتَرُواْ بِهِۦ ثَمَنٗا قَلِيلٗاۖ
فَوَيۡلٞ لَّهُم مِّمَّا كَتَبَتۡ أَيۡدِيهِمۡ وَوَيۡلٞ لَّهُم مِّمَّا يَكۡسِبُونَ ٧٩
وَقَالُواْ لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ إِلَّآ أَيَّامٗا مَّعۡدُودَةٗۚ قُلۡ
أَتَّخَذۡتُمۡ عِندَ ٱللَّهِ عَهۡدٗا فَلَن يُخۡلِفَ ٱللَّهُ عَهۡدَهُۥٓۖ أَمۡ
تَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ٨٠ بَلَىٰۚ مَن كَسَبَ سَيِّئَةٗ
وَأَحَٰطَتۡ بِهِۦ خَطِيٓـَٔتُهُۥ فَأُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ
فِيهَا خَٰلِدُونَ ٨١ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ٨٢ وَإِذۡ أَخَذۡنَا
مِيثَٰقَ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ لَا تَعۡبُدُونَ إِلَّا ٱللَّهَ وَبِٱلۡوَٰلِدَيۡنِ
إِحۡسَانٗا وَذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡيَتَٰمَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينِ وَقُولُواْ
لِلنَّاسِ حُسۡنٗا وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ ثُمَّ
تَوَلَّيۡتُمۡ إِلَّا قَلِيلٗا مِّنكُمۡ وَأَنتُم مُّعۡرِضُونَ ٨٣

﴿۷۷﴾ آیا نمی‌دانند که الله [تمام] آنچه را پنهان می‌دارند و آشکار می‌سازند [همه را] می‌داند؟ ﴿۷۸﴾ و برخی از آنان بی‌سوادانی هستند که [از] کتابِ [الله، تورات] جز [مُشتی از] دروغ‌های خود بافته، چیزی نمی‌دانند و تنها به پندارهای خویش [که از بزرگانشان فراگرفته‌اند] دل بسته‌اند. ﴿۷۹﴾ پس وای بر کسانی که [کتابی تحریف‌شده] با دست خود می‌نویسند، سپس می‌گویند: «این از جانب الله است» تا آن را به بهای اندک بفروشند! پس وای بر آنها از آنچه دست‌هایشان نوشته است و وای بر آنان از آنچه [از این راه] به دست می‌آورند! ﴿۸۰﴾ و [یهود] گفتند: «آتش دوزخ جز چند روز محدودی، هرگز به ما نخواهد رسید». بگو: «آیا از نزد الله پیمانی گرفته‌اید؟! - و الله هرگز از پیمانش تخلف نمی‌ورزد- یا چیزی را که نمی‌دانید به الله نسبت می‌دهید؟!» ﴿۸۱﴾ آری، هر کس مرتکب گناه [= کفر و شرک] شود و گناهانش او را احاطه کند، آنان اهل آتشند و جاودانه در آن خواهند بود. ﴿۸۲﴾ و کسانی که ایمان آورند و کارهای شایسته انجام دهند، آنان اهل بهشتند و جاودانه در آن خواهند ماند. ﴿۸۳﴾ و [به یاد آورید] هنگامی که از بنی‌اسرائیل پیمان گرفتیم که: «جز الله یگانه را عبادت نکنید و به پدر و مادر و نزدیکان و یتیمان و بینوایان نیکی کنید و به مردم [سخن] نیک بگویید و نمازرا برپا دارید و زکات را بپردازید»؛ ولی همۀ شما ـ جز عدۀ کمی ـ پشت کردید و رویگردان شدید.

وَإِذۡ أَخَذۡنَا مِيثَٰقَكُمۡ لَا تَسۡفِكُونَ دِمَآءَكُمۡ وَلَا تُخۡرِجُونَ
أَنفُسَكُم مِّن دِيَٰرِكُمۡ ثُمَّ أَقۡرَرۡتُمۡ وَأَنتُمۡ تَشۡهَدُونَ ٨٤
ثُمَّ أَنتُمۡ هَٰٓؤُلَآءِ تَقۡتُلُونَ أَنفُسَكُمۡ وَتُخۡرِجُونَ فَرِيقٗا
مِّنكُم مِّن دِيَٰرِهِمۡ تَظَٰهَرُونَ عَلَيۡهِم بِٱلۡإِثۡمِ وَٱلۡعُدۡوَٰنِ
وَإِن يَأۡتُوكُمۡ أُسَٰرَىٰ تُفَٰدُوهُمۡ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيۡكُمۡ
إِخۡرَاجُهُمۡۚ أَفَتُؤۡمِنُونَ بِبَعۡضِ ٱلۡكِتَٰبِ وَتَكۡفُرُونَ بِبَعۡضٖۚ
فَمَا جَزَآءُ مَن يَفۡعَلُ ذَٰلِكَ مِنكُمۡ إِلَّا خِزۡيٞ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَاۖ وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰٓ أَشَدِّ ٱلۡعَذَابِۗ وَمَا ٱللَّهُ
بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ٨٥ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشۡتَرَوُاْ ٱلۡحَيَوٰةَ
ٱلدُّنۡيَا بِٱلۡأٓخِرَةِۖ فَلَا يُخَفَّفُ عَنۡهُمُ ٱلۡعَذَابُ وَلَا هُمۡ يُنصَرُونَ ٨٦
وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ وَقَفَّيۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِۦ
بِٱلرُّسُلِۖ وَءَاتَيۡنَا عِيسَى ٱبۡنَ مَرۡيَمَ ٱلۡبَيِّنَٰتِ وَأَيَّدۡنَٰهُ بِرُوحِ
ٱلۡقُدُسِۗ أَفَكُلَّمَا جَآءَكُمۡ رَسُولُۢ بِمَا لَا تَهۡوَىٰٓ أَنفُسُكُمُ
ٱسۡتَكۡبَرۡتُمۡ فَفَرِيقٗا كَذَّبۡتُمۡ وَفَرِيقٗا تَقۡتُلُونَ ٨٧ وَقَالُواْ قُلُوبُنَا
غُلۡفُۢۚ بَل لَّعَنَهُمُ ٱللَّهُ بِكُفۡرِهِمۡ فَقَلِيلٗا مَّا يُؤۡمِنُونَ ٨٨

﴿۸۴﴾ و [به یاد آورید] هنگامی که از شما پیمان گرفتیم که خون یکدیگر را نریزید و همدیگر را از سرزمینتان بیرون نکنید؛ سپس شما اقرار کردید و خود [بر آن پیمان] گواهی می‌دهید. ﴿۸۵﴾ [امّا] باز همین شما هستید که یکدیگر را می‌کشید و گروهی از خودتان را از سرزمینشان بیرون می‌کنید و به گناه و ستم علیه آنها به یکدیگر کمک می‌کنید؛ و اگر [بعضی از آنان در جنگ با هم‌پیمانانِ عربِ شما گرفتار شوند و به صورت] اسیر نزدتان بیایند، [برای این که آنها از بنی‌اسرائیل و هم‌دینِ شما هستند، در برابرِ آزادی‌شان می‌کوشید و] فدیه می‌دهید؛ حال آنکه آواره کردن شان بر شما حرام بود. آیا به بخشی از [دستورات] کتاب [تورات در مورد فدیه دادن] ایمان می‌آورید و به بخشی [که شما را از کشتن و آواره کردن هم‌دینانتان منع می‌کند] کافر می‌شوید؟! پس جزای هر کس از شما که چنین [تبعیضی در آیات الله ایجاد] کند، جز رسوایی و خواری در زندگی دنیا نخواهد بود و در روز قیامت به سخت‌ترین عذاب گرفتار می‌شوند؛ و [یقین بدانید که] الله از آنچه انجام می‌دهید غافل نیست. ﴿۸۶﴾ اینان کسانی هستند که زندگانی دنیا را به بهای آخرت خریدند؛ پس عذاب آنها تخفیف داده نمی‌شود و کسی یاری‌شان نخواهد کرد. ﴿۸۷﴾ همانا به موسی کتاب [= تورات] دادیم و پس از او پیامبرانی پی در پی فرستادیم؛ و به عیسی ـ پسر مریم ـ معجزات و دلایل روشن دادیم و او را به وسیلۀ روح‌القُدُس [= جبرئیل] تقویت کردیم. آیا چنین نیست که هر گاه پیامبری چیزی بر خلافِ هوای نفستان آورد، در برابرش تکبر نمودید و گروهی [از پیامبران] را تکذیب کردید و گروهی را کشتید؟ ﴿۸۸﴾ و [یهود برای پیروی نکردن از محمد ﷺ، از روی تمسخر] گفتند: «دل‌های ما پوشیده و در غلاف است»؛ [چنین نیست؛] بلکه الله آنان را به سزای کفرشان لعنت کرده است؛ پس [به همین سبب است که] بسیار کم ایمان می‌آورند.

وَلَمَّا جَآءَهُمۡ كِتَٰبٞ مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِ مُصَدِّقٞ لِّمَا مَعَهُمۡ
وَكَانُواْ مِن قَبۡلُ يَسۡتَفۡتِحُونَ عَلَى ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَلَمَّا
جَآءَهُم مَّا عَرَفُواْ كَفَرُواْ بِهِۦۚ فَلَعۡنَةُ ٱللَّهِ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ ٨٩
بِئۡسَمَا ٱشۡتَرَوۡاْ بِهِۦٓ أَنفُسَهُمۡ أَن يَكۡفُرُواْ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ
بَغۡيًا أَن يُنَزِّلَ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦۖ
فَبَآءُو بِغَضَبٍ عَلَىٰ غَضَبٖۚ وَلِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٞ مُّهِينٞ ٩٠
وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ ءَامِنُواْ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُواْ نُؤۡمِنُ بِمَآ أُنزِلَ
عَلَيۡنَا وَيَكۡفُرُونَ بِمَا وَرَآءَهُۥ وَهُوَ ٱلۡحَقُّ مُصَدِّقٗا لِّمَا
مَعَهُمۡۗ قُلۡ فَلِمَ تَقۡتُلُونَ أَنۢبِيَآءَ ٱللَّهِ مِن قَبۡلُ إِن كُنتُم
مُّؤۡمِنِينَ ٩١ ۞وَلَقَدۡ جَآءَكُم مُّوسَىٰ بِٱلۡبَيِّنَٰتِ ثُمَّ
ٱتَّخَذۡتُمُ ٱلۡعِجۡلَ مِنۢ بَعۡدِهِۦ وَأَنتُمۡ ظَٰلِمُونَ ٩٢ وَإِذۡ
أَخَذۡنَا مِيثَٰقَكُمۡ وَرَفَعۡنَا فَوۡقَكُمُ ٱلطُّورَ خُذُواْ
مَآ ءَاتَيۡنَٰكُم بِقُوَّةٖ وَٱسۡمَعُواْۖ قَالُواْ سَمِعۡنَا وَعَصَيۡنَا
وَأُشۡرِبُواْ فِي قُلُوبِهِمُ ٱلۡعِجۡلَ بِكُفۡرِهِمۡۚ قُلۡ بِئۡسَمَا
يَأۡمُرُكُم بِهِۦٓ إِيمَٰنُكُمۡ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ٩٣

﴿۸۹﴾ و هنگامی که از جانب الله کتابی [= قرآن] برای آنان آمد که تصدیق کنندۀ مطالبی [= تورات] بود که با خود داشتند و [به انتظار رسیدن این کتاب] از قبل به خود نوید پیروزی بر کافران را می‌دادند، با این همه، وقتی آن کسی را که از پیش شناخته بودند [= محمد ﷺ] نزدشان آمد، انکارش کردند. پس لعنت الله بر کافران باد! ﴿۹۰﴾ به چه بهای بدی خود را فروختند که از روی حسد [و برتری‌خواهی] به آنچه الله فرستاده بود کافر شدند که چرا الله از فضل خویش بر هر کس از بندگانش که می‌خواهد [وحی] نازل می کند. پس [به خاطرِ این حسادت] بیش از پیش به خشم [الهی] گرفتار شدند؛ و برای کافران عذابي توهین آمیز است. ﴿۹۱﴾ و چون به آنان گفته شود: «به آنچه الله نازل کرده است ایمان بیاورید»، می‌گویند: «ما به چیزی ایمان می‌آوریم که بر خودِ ما نازل شده است»، و به غیرِ آن، کافر می‌شوند، در حالی که آن [قرآن، سخنِ] حق و تصدیق کنندۀ مطالبی است که با خود دارند. [ای پیامبر، به آنان] بگو: «اگر [راست می‌گویید] و مؤمن هستید، پس چرا پیامبرانِ الله را پیش از این می‌کشتید؟». ﴿۹۲﴾ و به راستی موسی معجزه‌ها و نشانه‌های روشنی برایتان آورد؛ اما شما پس از وی، در حالی گوساله را [برای عبادت] برگزیدید که [به خاطر این شرک‌ورزی، نسبت به خود] ستمکار بودید. ﴿۹۳﴾ و [به یاد آورید] هنگامی را که از شما پیمان گرفتیم [که از اوامر الهی و رهنمودهای موسی پیروی کنید] و [کوه] طور را بالای سرتان برافراشتیم [و گفتیم]: «آنچه [از احکام تورات] به شما داده‌ایم محکم بگیرید و [به کلام الله] گوش فرادهید». گفتند: «[با گوش‌هایمان] شنیدیم و[لی با رفتارمان] نافرمانی کردیم»؛ و به سبب کفرشان، [محبتِ] گوساله در دل‌هایشان جای گرفت. [ای پیامبر! به آنان] بگو: «اگر [واقعاً] مؤمن هستید، ایمانتان چه فرمان بدی به شما می‌دهد!».

قُلْ إِن كَانَتْ لَكُمُ ٱلدَّارُ ٱلْءَاخِرَةُ عِندَ ٱللَّهِ خَالِصَةً مِّن دُونِ ٱلنَّاسِ فَتَمَنَّوُا۟ ٱلْمَوْتَ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٩٤﴾ وَلَن يَتَمَنَّوْهُ أَبَدًۢا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٩٥﴾ وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ ٱلنَّاسِ عَلَىٰ حَيَوٰةٍ وَمِنَ ٱلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟ ۚ يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهِۦ مِنَ ٱلْعَذَابِ أَن يُعَمَّرَ ۗ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قُلْ مَن كَانَ عَدُوًّا لِّجِبْرِيلَ فَإِنَّهُۥ نَزَّلَهُۥ عَلَىٰ قَلْبِكَ بِإِذْنِ ٱللَّهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٧﴾ مَن كَانَ عَدُوًّا لِّلَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَىٰلَ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَدُوٌّ لِّلْكَٰفِرِينَ ﴿٩٨﴾ وَلَقَدْ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍ ۖ وَمَا يَكْفُرُ بِهَآ إِلَّا ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٩٩﴾ أَوَكُلَّمَا عَٰهَدُوا۟ عَهْدًا نَّبَذَهُۥ فَرِيقٌ مِّنْهُم ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ كِتَٰبَ ٱللَّهِ وَرَآءَ ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾

﴿۹۴﴾ بگو: «[ای قوم یهود!] اگر نزد الله، سرای آخرت ویژۀ شماست نه سایر مردم، پس اگر راست می‌گویید، آرزوی مرگ کنید [تا هر چه زودتر به این جایگاه دست یابید]». ﴿۹۵﴾ ولی آنان به خاطر آنچه [که از کفر و تکذیب و تحریف] پیش فرستاده‌اند هرگز آرزوی مرگ نخواهند کرد؛ و الله به [احوال] ستمکاران بیار داناست. ﴿۹۶﴾ [ای پیامبر!] قطعاً اینان [= یهود] را حریص‌ترین مردم بر زندگی خواهی یافت؛ [حتی] حریص‌تر از مشرکان. هر یک از آنان دوست دارد هزار سال عمر کند؛ در حالی که [حتی] اگر این عمر [دراز] به او داده شود، [باز هم طول عمرش] او را از عذاب دور نمی‌کند؛ و الله به آنچه انجام می‌دهند بیناست. ﴿۹۷﴾ بگو: «کسی که دشمن جبرئیل باشد، [در حقیقت، دشمنِ الله است؛ زیرا] او به فرمان الله قرآن را بر قلب تو نازل کرده است که [کتاب‌های آسمانی] پیش از خود را تصدیق می‌کند و برای مؤمنان، هدایت و بشارت است». ﴿۹۸﴾ هر کس دشمنِ الله و فرشتگان او و پیامبرانش و جبرئیل و میکائیل باشد، [بداند که] الله دشمنِ کافران است. ﴿۹۹﴾ [ای پیامبر،] به راستی که ما نشانه‌های روشنی بر تو نازل کردیم و جز فاسقان [از دین،] کسی به آنها کفر نمی‌ورزد. ﴿۱۰۰﴾ آیا چنین نیست که هر گاه [یهود] پیمانی [با الله و رسول] بستند، گروهی از آنان آن را دور افکندند [و پیمان شکستند]؟ آری، بیشترشان ایمان نمی‌آورند. ﴿۱۰۱﴾ و وقتی فرستاده‌ای از جانب الله برایشان آمد - که آنچه را با آنان بود تصدیق می‌کرد-، گروهی از کسانی که به آنها کتاب [= تورات] داده شده بود، کتابِ الله را پشت سر افکندند؛ گويي [از آن هیچ] نمی‌دانند.

وَٱتَّبَعُوا۟ مَا تَتْلُوا۟ ٱلشَّيَـٰطِينُ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَـٰنَ ۖ وَمَا كَفَرَ
سُلَيْمَـٰنُ وَلَـٰكِنَّ ٱلشَّيَـٰطِينَ كَفَرُوا۟ يُعَلِّمُونَ ٱلنَّاسَ
ٱلسِّحْرَ وَمَآ أُنزِلَ عَلَى ٱلْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَـٰرُوتَ وَمَـٰرُوتَ ۚ
وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّىٰ يَقُولَآ إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا
تَكْفُرْ ۖ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِۦ بَيْنَ ٱلْمَرْءِ
وَزَوْجِهِۦ ۚ وَمَا هُم بِضَآرِّينَ بِهِۦ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ
وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ ۚ وَلَقَدْ عَلِمُوا۟ لَمَنِ
ٱشْتَرَىٰهُ مَا لَهُۥ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ مِنْ خَلَـٰقٍ ۚ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا۟ بِهِۦٓ
أَنفُسَهُمْ ۚ لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا۟ وَٱتَّقَوْا۟
لَمَثُوبَةٌ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ خَيْرٌ ۚ لَّوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿١٠٣﴾
يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَقُولُوا۟ رَٰعِنَا وَقُولُوا۟ ٱنظُرْنَا
وَٱسْمَعُوا۟ ۗ وَلِلْكَـٰفِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾ مَّا يَوَدُّ
ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَـٰبِ وَلَا ٱلْمُشْرِكِينَ
أَن يُنَزَّلَ عَلَيْكُم مِّنْ خَيْرٍ مِّن رَّبِّكُمْ ۚ وَٱللَّهُ يَخْتَصُّ
بِرَحْمَتِهِۦ مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ ﴿١٠٥﴾

﴿۱۰۲﴾ و [یهود] از آنچه شیاطین در [عهدِ] فرمانروایی سلیمان [از علم سحر بر مردم] می‌خواندند پیروی کردند [و مدعی شدند که سلیمان پادشاهی خویش را با سحر استوار کرده است]؛ و [حال آنکه] سلیمان [هرگز دست به سحر نیالود و] کافر نشد؛ ولی شیاطین [که] کفر ورزیدند، به مردم سحر می‌آموختند؛ و [نیز] از آنچه بر دو فرشته «هاروت» و «ماروت» در بابِل نازل شده بود [پیروی کردند]؛ و[لی آن دو فرشته] به هیچ کس چیزی نمی‌آموختند مگر اینکه [قبلاً از روی خیرخواهی به او] می‌گفتند: «ما وسیلهٔ آزمایش هستیم؛ پس [با به کار بستن سحر] کافر نشو». [یهودیان] از آن دو [فرشته] چیزهایی می‌آموختند که [بتوانند] توسط آن میان مرد و همسرش جدایی افکنند؛ هر چند بدون اجازهٔ الله نمی‌توانستند به وسیلهٔ آن به کسی زیان برسانند؛ و چیزی می‌آموختند که [فقط] به آنان زیان می‌رساند و [هیچ] سودی به آنان نمی‌بخشید؛ و قطعاً [یهودیان] می‌دانستند که هر کس [مشتاق و] خریدارِ آن [جادوها] باشد، در آخرت بهره‌ای نخواهد داشت. اگر [حقیقت را] می‌دانستند، [متوجه می‌شدند که] چه بد و زشت بود آنچه خود را به آن فروختند! ﴿۱۰۳﴾ و اگر آنها ایمان می‌آوردند و پرهیزگاری می‌کردند، اگر آگاهی داشتند [درمی‌یافتند که] پاداشی که نزد الله وجود دارد برایشان بهتر است. ﴿۱۰۴﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، [هنگامی که از پیامبر برای درک آیات قرآن درخواست مهلت می‌کنید] نگویید: «راعِنا» [زیرا علاوه بر معنای اصلی‌اش، مفهوم توهین‌آمیز «نادانی» را می‌رساند] بلکه بگویید: «اُنظُرنا» [= کمی به ما فرصت بده] و [آنگاه به آیات قرآن] گوش کنید و [یقین بدانید که] برای کافران [و تمسخرکنندگانِ پیامبر،] عذابی خیلی دردناک است. ﴿۱۰۵﴾ کافران ـ چه اهل کتاب و چه مشرکان ـ دوست ندارند که از جانب پروردگارتان خیر و برکتی بر شما نازل گردد؛ در حالی که الله، رحمت خود را به هر کس که بخواهد اختصاص می‌دهد؛ و الله دارای فضل بزرگ است.

۞ مَا نَنسَخۡ مِنۡ ءَايَةٍ أَوۡ نُنسِهَا نَأۡتِ بِخَيۡرٖ مِّنۡهَآ أَوۡ مِثۡلِهَآۗ
أَلَمۡ تَعۡلَمۡ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ١٠٦ أَلَمۡ تَعۡلَمۡ أَنَّ
ٱللَّهَ لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۗ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ
ٱللَّهِ مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٍ ١٠٧ أَمۡ تُرِيدُونَ أَن تَسۡـَٔلُواْ رَسُولَكُمۡ
كَمَا سُئِلَ مُوسَىٰ مِن قَبۡلُۗ وَمَن يَتَبَدَّلِ ٱلۡكُفۡرَ بِٱلۡإِيمَٰنِ
فَقَدۡ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ١٠٨ وَدَّ كَثِيرٞ مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ
لَوۡ يَرُدُّونَكُم مِّنۢ بَعۡدِ إِيمَٰنِكُمۡ كُفَّارًا حَسَدٗا
مِّنۡ عِندِ أَنفُسِهِم مِّنۢ بَعۡدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلۡحَقُّۖ فَٱعۡفُواْ
وَٱصۡفَحُواْ حَتَّىٰ يَأۡتِيَ ٱللَّهُ بِأَمۡرِهِۦٓۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ
قَدِيرٞ ١٠٩ وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَۚ وَمَا تُقَدِّمُواْ
لِأَنفُسِكُم مِّنۡ خَيۡرٖ تَجِدُوهُ عِندَ ٱللَّهِۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعۡمَلُونَ
بَصِيرٞ ١١٠ وَقَالُواْ لَن يَدۡخُلَ ٱلۡجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ هُودًا
أَوۡ نَصَٰرَىٰۗ تِلۡكَ أَمَانِيُّهُمۡۗ قُلۡ هَاتُواْ بُرۡهَٰنَكُمۡ إِن كُنتُمۡ
صَٰدِقِينَ ١١١ بَلَىٰۚ مَنۡ أَسۡلَمَ وَجۡهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحۡسِنٞ فَلَهُۥٓ
أَجۡرُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦ وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ١١٢

﴿۱۰۶﴾ هر آیه‌ای را نسخ کنیم یا [از دل مردم بزداییم و] از یادها ببریم، بهتر از آن یا همانندش را می‌آوریم. [ای پیامبر] آیا نمی‌دانی که الله بر هر چیزی تواناست؟ ﴿۱۰۷﴾ آیا نمی‌دانی که فرمانروایِ آسمان‌ها و زمین از آنِ الله است و شما جز الله [هیچ] دوست و یاوری ندارید [که کارسازتان باشد]؟ ﴿۱۰۸﴾ [ای مؤمنان] آیا می‌خواهید از پیامبر خود [موارد نامعقولی را] درخواست کنید که پیش از این از موسی خواسته شد؟ کسی که کفر را به [جای] ایمان برگزیند، مسلماً راهِ راست را گم کرده است. ﴿۱۰۹﴾ بسیاری از اهل کتاب پس از اینکه حق برایشان آشکار گردید، به خاطرِ حسادتی که در وجودشان است آرزو دارند که شما را بعد از ایمانتان به حالِ کفر بازگردانند؛ پس شما عفو کنید و [از آنان] درگذرید تا الله فرمان خویش را [برای جهاد با آنان] صادر نماید. همانا الله بر هر چیزی بی نهایت تواناست. ﴿۱۱۰﴾ و نماز را برپا دارید و زکات بپردازید؛ و [بدانید که] هر کار نیکی که برای خود پیش می‌فرستید، [پاداشِ] آن را نزد الله خواهید یافت. یقیناً الله به آنچه انجام می‌دهید بسیار بیناست. ﴿۱۱۱﴾ [اهل کتاب] گفتند: «جز یهودی یا نصرانی، [هیچ کس] هرگز وارد بهشت نخواهد شد». این آرزوهای [واهی و باطلِ] آنهاست. [ای پیامبر، به آنان] بگو: «اگر راست می‌گویید، دلیل خود را بیاورید». ﴿۱۱۲﴾ آری، کسی که روی خود را مخلصانه تسلیم الله کند و نیکوکار باشد، پاداش او نزد پروردگارش [محفوظ] است و [چنین کسانی] نه ترسی خواهند داشت و نه اندوهگین می‌شوند.

وَقَالَتِ ٱلۡيَهُودُ لَيۡسَتِ ٱلنَّصَٰرَىٰ عَلَىٰ شَيۡءٖ وَقَالَتِ ٱلنَّصَٰرَىٰ
لَيۡسَتِ ٱلۡيَهُودُ عَلَىٰ شَيۡءٖ وَهُمۡ يَتۡلُونَ ٱلۡكِتَٰبَۗ كَذَٰلِكَ
قَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَعۡلَمُونَ مِثۡلَ قَوۡلِهِمۡۚ فَٱللَّهُ يَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡ
يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُواْ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّن
مَّنَعَ مَسَٰجِدَ ٱللَّهِ أَن يُذۡكَرَ فِيهَا ٱسۡمُهُۥ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَآۚ
أُوْلَٰٓئِكَ مَا كَانَ لَهُمۡ أَن يَدۡخُلُوهَآ إِلَّا خَآئِفِينَۚ لَهُمۡ فِي
ٱلدُّنۡيَا خِزۡيٞ وَلَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿١١٤﴾ وَلِلَّهِ ٱلۡمَشۡرِقُ
وَٱلۡمَغۡرِبُۚ فَأَيۡنَمَا تُوَلُّواْ فَثَمَّ وَجۡهُ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ وَٰسِعٌ عَلِيمٞ ﴿١١٥﴾
وَقَالُواْ ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ وَلَدٗاۗ سُبۡحَٰنَهُۥۖ بَل لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِۖ كُلّٞ لَّهُۥ قَٰنِتُونَ ﴿١١٦﴾ بَدِيعُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ
وَإِذَا قَضَىٰٓ أَمۡرٗا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿١١٧﴾ وَقَالَ
ٱلَّذِينَ لَا يَعۡلَمُونَ لَوۡلَا يُكَلِّمُنَا ٱللَّهُ أَوۡ تَأۡتِينَآ ءَايَةٞۗ
كَذَٰلِكَ قَالَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِم مِّثۡلَ قَوۡلِهِمۡۘ تَشَٰبَهَتۡ
قُلُوبُهُمۡۗ قَدۡ بَيَّنَّا ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يُوقِنُونَ ﴿١١٨﴾ إِنَّآ أَرۡسَلۡنَٰكَ
بِٱلۡحَقِّ بَشِيرٗا وَنَذِيرٗاۖ وَلَا تُسۡـَٔلُ عَنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلۡجَحِيمِ ﴿١١٩﴾

﴿۱۱۳﴾ یهود گفتند: «نصاری بر حق نیستند [و آیین صحیحی ندارند]» و نصاری [نیز] گفتند: «یهود بر حق نیستند [و آیین صحیحی ندارند]»؛ در حالی که [هر دو گروهِ] آنان کتاب [آسمانی] را می‌خوانند؛ همچنین کسانی [مانند مشرکان] که [از پیام الهی هیچ] نمی‌دانند، [سخنی] همانند آنان گفتند. پس الله روز قیامت، در مورد آنچه با هم اختلاف داشتند، میانشان داوری خواهد کرد. ﴿۱۱۴﴾ کیست ستمکارتر از آن کس که از بردنِ نام الله در مساجد جلوگیری کند و در ویرانی آنها بکوشد؟ شایسته نیست که آنان جز با حالِ وحشت و ترس وارد این مساجد شوند. بهرهٔ آنان در دنیا، خواری و رسوایی است و در آخرت [نیز] برایشان عذاب بزرگی است. ﴿۱۱۵﴾ مشرق و مغرب، از آنِ الله است؛ پس به هر سو رو کنید، آنجا وجه الله [= قبله] است. همانا الله گشایشگرِ بی حد داناست. ﴿۱۱۶﴾ [اهل کتاب و مشرکان] گفتند: «الله [برای خود] فرزندی برگزیده است». او [از چنین نسبت‌هایی] منزّه است. [الله نه تنها نیازی به فرزند ندارد] بلکه [هر] آنچه در آسمان‌ها و زمین است متعلق به اوست [و] همه فرمانبردارِ او هستند. ﴿۱۱۷﴾ [او] پدیدآورندهٔ آسمان‌ها و زمین است و چون به کاری اراده فرماید، فقط به آن می‌گوید: «باش»؛ پس [بی‌درنگ] به وجود می‌آید. ﴿۱۱۸﴾ کسانی که [از اهل کتاب و مشرکان هستند و از آیین الهی چیزی] نمی‌دانند گفتند: «چرا الله با ما سخن نمی‌گوید؟ یا [چرا] معجزه و نشانه‌ای برای ما نمی‌آید؟» کسانی که پیش از اینان بودند [نیز] مانند همین سخن را می‌گفتند. [افکار و] دل‌هایشان، همانندِ یکدیگر است. بی‌تردید، ما نشانه‌ها[ی یگانگی و قدرتِ خویش] را برای گروهی که یقین دارند، آشکار و روشن ساخته‌ایم. ﴿۱۱۹﴾ [ای پیامبر] ما تو را به‌حق فرستادیم تا بشارت‌بخش و بیم‌دهنده باشی و [تو هرگز در آخرت] دربارهٔ [کفر و بی‌دینیِ] دوزخیان بازخواست نخواهی شد.

وَلَن تَرۡضَىٰ عَنكَ ٱلۡيَهُودُ وَلَا ٱلنَّصَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمۡۗ قُلۡ إِنَّ هُدَى ٱللَّهِ هُوَ ٱلۡهُدَىٰۗ وَلَئِنِ ٱتَّبَعۡتَ أَهۡوَآءَهُم بَعۡدَ ٱلَّذِي جَآءَكَ مِنَ ٱلۡعِلۡمِ مَا لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٍ ١٢٠ ٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ يَتۡلُونَهُۥ حَقَّ تِلَاوَتِهِۦٓ أُوْلَٰٓئِكَ يُؤۡمِنُونَ بِهِۦۗ وَمَن يَكۡفُرۡ بِهِۦ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ١٢١ يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتِيَ ٱلَّتِيٓ أَنۡعَمۡتُ عَلَيۡكُمۡ وَأَنِّي فَضَّلۡتُكُمۡ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٢٢ وَٱتَّقُواْ يَوۡمٗا لَّا تَجۡزِي نَفۡسٌ عَن نَّفۡسٖ شَيۡـٔٗا وَلَا يُقۡبَلُ مِنۡهَا عَدۡلٞ وَلَا تَنفَعُهَا شَفَٰعَةٞ وَلَا هُمۡ يُنصَرُونَ ١٢٣ ۞ وَإِذِ ٱبۡتَلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ رَبُّهُۥ بِكَلِمَٰتٖ فَأَتَمَّهُنَّۖ قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامٗاۖ قَالَ وَمِن ذُرِّيَّتِيۖ قَالَ لَا يَنَالُ عَهۡدِي ٱلظَّٰلِمِينَ ١٢٤ وَإِذۡ جَعَلۡنَا ٱلۡبَيۡتَ مَثَابَةٗ لِّلنَّاسِ وَأَمۡنٗا وَٱتَّخِذُواْ مِن مَّقَامِ إِبۡرَٰهِـۧمَ مُصَلّٗىۖ وَعَهِدۡنَآ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيۡتِيَ لِلطَّآئِفِينَ وَٱلۡعَٰكِفِينَ وَٱلرُّكَّعِ ٱلسُّجُودِ ١٢٥ وَإِذۡ قَالَ إِبۡرَٰهِـۧمُ رَبِّ ٱجۡعَلۡ هَٰذَا بَلَدًا ءَامِنٗا وَٱرۡزُقۡ أَهۡلَهُۥ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ مَنۡ ءَامَنَ مِنۡهُم بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۚ قَالَ وَمَن كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُۥ قَلِيلٗا ثُمَّ أَضۡطَرُّهُۥٓ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلنَّارِۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ١٢٦

﴿۱۲۰﴾ یهود و نصاری هرگز از تو راضی نخواهند شد، مگر اینکه از آیین آنان پیروی کنی. بگو: «بی‌تردید، هدایت [راستین]، هدایتِ الله است»؛ و [یقین بدان] اگر پس از دانشی که به تو رسیده است از هوس‌های آنان پیروی کنی، در برابرِ الله هیچ دوست و یاوری نخواهی داشت. ﴿۱۲۱﴾ کسانی که کتاب آسمانی [= تورات و انجیل] به آنها داده‌ایم [و] آن را چنان که شایسته است می‌خوانند، به [مطالبِ] آن [که دربارۀ حقانیت محمد ﷺ و رسالتش است] ایمان می‌آورند؛ و کسانی که به او [و آیینش] کافر شوند آنانند که زیانکارند. ﴿۱۲۲﴾ ای بنی‌اسرائیل، نعمتم را که بر شما ارزانی داشتم به یاد آورید و اینکه شما را [به دلیل برخورداری از پیامبران متعدد و حقِ فرمانروایی،] بر مردم [زمان خودتان] برتری بخشیدم. ﴿۱۲۳﴾ از روزی بترسید که هیچ کس از دیگری دفاع نمی‌کند و هیچ تاوان و فدیه‌ای از او پذیرفته نمی‌شود و هیچ شفاعتی سودی برایش ندارد و نه ایشان یاری داده شوند. ﴿۱۲۴﴾ و [ای پیامبر، یاد کن از] هنگامی که الله ابراهیم را با سخنانی [مشتمل بر احکام و تکالیف شرعی] آزمود و او همه را به خوبی به انجام رساند. [الله به وی] فرمود: «من تو را پیشوای مردم قرار می‌دهم». [ابراهیم علیه السلام] گفت: «[پروردگارا] از فرزندانم [نیز پیشوایانی قرار بده تا مردم به آنان اقتدا کنند]». [الله] فرمود: «عهد و پیمانِ من [با تو در مورد پیشوایی دین]، به ستمکاران نمی‌رسد». ﴿۱۲۵﴾ و [یاد کن از] هنگامی که خانۀ [کعبه] را محلِ بازگشت [حاجیان مشتاق] و [مکانِ] امنی برای مردم قرار دادیم و [مقرر کردیم که] مقام ابراهیم را نمازگاهی برای خویش انتخاب کنید؛ و ما به ابراهیم و اسماعیل وحی کردیم که: «خانۀ مرا برای طواف‌کنندگان و مُعتکفان و رکوع و سجده‌کنندگان [= نمازگزاران] پاک و پاکیزه کنید». ﴿۱۲۶﴾ و [یاد کن از] هنگامی که ابراهیم گفت: «پروردگارا، این [سرزمین مکه] را شهری امن بگردان و اهل آن را ـ [یعنی] کسانی از ایشان را که به الله و روز قیامت ایمان آورده‌اند ـ از میوه‌های [گوناگون] روزی ده». [الله] فرمود: «هر کس کافر شود، اندکی بهره‌مندش می‌سازم، سپس او را به عذابِ آتش [دوزخ] می‌کشانم؛ و چه بد سرانجامی است!».

وَإِذۡ يَرۡفَعُ إِبۡرَٰهِـۧمُ ٱلۡقَوَاعِدَ مِنَ ٱلۡبَيۡتِ وَإِسۡمَٰعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلۡ مِنَّآۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾ رَبَّنَا وَٱجۡعَلۡنَا مُسۡلِمَيۡنِ لَكَ وَمِن ذُرِّيَّتِنَآ أُمَّةٗ مُّسۡلِمَةٗ لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبۡ عَلَيۡنَآۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَٱبۡعَثۡ فِيهِمۡ رَسُولٗا مِّنۡهُمۡ يَتۡلُواْ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَيُزَكِّيهِمۡۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾ وَمَن يَرۡغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبۡرَٰهِـۧمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفۡسَهُۥۚ وَلَقَدِ ٱصۡطَفَيۡنَٰهُ فِي ٱلدُّنۡيَاۖ وَإِنَّهُۥ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٣٠﴾ إِذۡ قَالَ لَهُۥ رَبُّهُۥٓ أَسۡلِمۡۖ قَالَ أَسۡلَمۡتُ لِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٣١﴾ وَوَصَّىٰ بِهَآ إِبۡرَٰهِـۧمُ بَنِيهِ وَيَعۡقُوبُ يَٰبَنِيَّ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصۡطَفَىٰ لَكُمُ ٱلدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسۡلِمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمۡ كُنتُمۡ شُهَدَآءَ إِذۡ حَضَرَ يَعۡقُوبَ ٱلۡمَوۡتُ إِذۡ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعۡبُدُونَ مِنۢ بَعۡدِيۖ قَالُواْ نَعۡبُدُ إِلَٰهَكَ وَإِلَٰهَ ءَابَآئِكَ إِبۡرَٰهِـۧمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ إِلَٰهٗا وَٰحِدٗا وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ ﴿١٣٣﴾ تِلۡكَ أُمَّةٞ قَدۡ خَلَتۡۖ لَهَا مَا كَسَبَتۡ وَلَكُم مَّا كَسَبۡتُمۡۖ وَلَا تُسۡـَٔلُونَ عَمَّا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿١٣٤﴾

﴿۱۲۷﴾ و [یاد کن از] هنگامی که ابراهیم و اسماعیل پایه‌های خانۀ [کعبه] را بالا می‌بردند [و می‌گفتند]: «پروردگارا، [اعمالِ نیک ما ـ از جمله بنای این خانۀ مقدس را] از ما بپذیر که بی‌تردید، تو بسیار شنوای دانایی. ﴿۱۲۸﴾ پروردگارا! ما را [تسلیم و] فرمانبردارِ خود قرار بده و از نسل ما [نیز] امتی فرمانبردارِ خود [پدید آور] و آداب عبادتمان را به ما نشان بده و توبۀ ما را بپذیر. حقا که تو بی نهایت توبه‌پذیرِ مهربانی. ﴿۱۲۹﴾ پروردگارا، در میان آنان [= مردم مکه] پیامبری از خودشان [از نسلِ اسماعیل] برانگیز تا آیاتِ تو را بر آنان بخوانَد و کتاب و حکمت [= قرآن و سنت] به آنان بیاموزد و [از شرک و نادانی] پاکیزه‌شان گردانَد. همانا که تو بسیار پیروزمندِ حکیمی». ﴿۱۳۰﴾ و چه کسی جز آن که خود را به [سبکسری و] نادانی می‌اندازد از آیین ابراهیم رویگردان می‌گردد؟ و به راستی که ما او را در دنیا برگزیدیم و بی‌تردید، در آخرت [نیز] از شایستگان خواهد بود. ﴿۱۳۱﴾ آنگاه که پروردگارش به او فرمود: «[خالصانه] تسلیم شو» [و او در پاسخ] گفت: «تسلیمِ پروردگار جهانیان شدم». ﴿۱۳۲﴾ و ابراهیم و یعقوب فرزندانشان را به این [آیین] سفارش کردند [و هر یک به آنان می‌گفتند]: «ای فرزندان من، الله این آیین را برای شما برگزیده است [پس به آن بگروید] و از دنیا نروید مگر اینکه تسلیم [فرمانِ حق] باشید». ﴿۱۳۳﴾ آیا هنگامی که مرگِ یعقوب فرا رسید، شما حاضر بودید؟ آنگاه که به فرزندانش گفت: «بعد از من چه چیز را عبادت می کنید؟» گفتند: «معبودِ تو و معبودِ پدرانت ـ ابراهیم و اسماعیل و اسحاق ـ الله یکتا را عبادت می کنیم و ما تسلیم او هستیم». ﴿۱۳۴﴾ آنان امتی بودند که درگذشتند؛ آنچه که [از نتیجۀ اعمالشان] کسب کرده‌اند، از آنِ خودشان است و آنچه شما کسب کرده‌اید از آنِ خودتان است؛ و شما دربارۀ آنچه [آنان] انجام می‌دادند بازخواست نخواهید شد.

وَقَالُواْ كُونُواْ هُودًا أَوۡ نَصَٰرَىٰ تَهۡتَدُواْۗ قُلۡ بَلۡ مِلَّةَ إِبۡرَٰهِـۧمَ
حَنِيفٗاۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ١٣٥ قُولُوٓاْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ
أُنزِلَ إِلَيۡنَا وَمَآ أُنزِلَ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ
وَٱلۡأَسۡبَاطِ وَمَآ أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَآ أُوتِيَ ٱلنَّبِيُّونَ مِن
رَّبِّهِمۡ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّنۡهُمۡ وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ ١٣٦
فَإِنۡ ءَامَنُواْ بِمِثۡلِ مَآ ءَامَنتُم بِهِۦ فَقَدِ ٱهۡتَدَواْۖ وَّإِن تَوَلَّوۡاْ
فَإِنَّمَا هُمۡ فِي شِقَاقٖۖ فَسَيَكۡفِيكَهُمُ ٱللَّهُۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ١٣٧
صِبۡغَةَ ٱللَّهِ وَمَنۡ أَحۡسَنُ مِنَ ٱللَّهِ صِبۡغَةٗۖ وَنَحۡنُ لَهُۥ
عَٰبِدُونَ ١٣٨ قُلۡ أَتُحَآجُّونَنَا فِي ٱللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمۡ
وَلَنَآ أَعۡمَٰلُنَا وَلَكُمۡ أَعۡمَٰلُكُمۡ وَنَحۡنُ لَهُۥ مُخۡلِصُونَ ١٣٩
أَمۡ تَقُولُونَ إِنَّ إِبۡرَٰهِـۧمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ
وَٱلۡأَسۡبَاطَ كَانُواْ هُودًا أَوۡ نَصَٰرَىٰۗ قُلۡ ءَأَنتُمۡ أَعۡلَمُ أَمِ
ٱللَّهُۗ وَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّن كَتَمَ شَهَٰدَةً عِندَهُۥ مِنَ ٱللَّهِۗ وَمَا ٱللَّهُ
بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ١٤٠ تِلۡكَ أُمَّةٞ قَدۡ خَلَتۡۖ لَهَا مَا كَسَبَتۡ
وَلَكُم مَّا كَسَبۡتُمۡۖ وَلَا تُسۡـَٔلُونَ عَمَّا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ١٤١

﴿۱۳۵﴾ و [اهل کتاب] گفتند: «یهودی یا نصرانی شوید تا هدایت یابید». [ای پیامبر، به آنان] بگو: «[نه از آیین شما] بلکه از آیین ابراهیم [پیروی می‌کنیم] که حق‌گرا بود و هرگز در زمرۀ مشرکان نبود». ﴿۱۳۶﴾ [ای مؤمنان، به اهل کتاب] بگویید: «ما به الله ایمان آورده‌ایم و به آنچه بر ما نازل شده است و به آنچه که بر ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و نوادگان [یعقوب علیه‌السلام] نازل گردید و [همچنین] به آنچه که به موسی و عیسی داده شده است و به آنچه که به پیامبران [دیگر] از طرف پروردگارشان داده شده است؛ [آری به همۀ آنان ایمان می‌آوریم] و میان هیچ یک از ایشان تفاوت نمی‌گذاریم و ما [همگی] تسلیمِ الله هستیم». ﴿۱۳۷﴾ پس اگر آنان [نیز] به آنچه شما ایمان آورده‌اید ایمان آوردند، قطعاً هدایت یافته‌اند؛ و اگر پشت کنند، پس جز این نیست که قطعاً سرِ ستیز [و جدایی] دارند؛ پس [ای پیامبر، پروردگار یکتا برای حمایتِ تو کافی است و] به زودی الله [شرِّ] آنها را از تو دفع خواهد نمود و او بسیار شنوای داناست. ﴿۱۳۸﴾ رنگِ الهی [و دینِ او را بپذیرید و به آن پایبند باشید] و چه کسی خوش‌نگارتر از الله است؟ و ما تنها او را عبادت می‌کنیم. ﴿۱۳۹﴾ [ای پیامبر، به اهل کتاب] بگو: «آیا دربارۀ الله با ما مجادله می‌کنید؟! در حالی که او پروردگارِ ما و شماست و کردار ما از آنِ ما و کردار شما از آنِ شماست؛ و ما او را با اخلاص عبادت می‌کنیم». ﴿۱۴۰﴾ [آیا] می‌گویید: «ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و نوادگان [یعقوب علیه‌السلام] یهودی یا نصرانی بودند [در حالی که یهودیّت و نصرانیّت پس از این پیامبران به‌وجود آمده‌اند]؟» بگو: «شما داناترید یا الله؟» و کیست ستمکارتر از آن کس که شهادتی را که از [جانب] الله [در کتاب‌های آسمانی دربارۀ این پیامبران آمده و] نزد اوست کتمان می‌کند؟ و [یقین بدانید که] الله از آنچه می‌کنید غافل نیست. ﴿۱۴۱﴾ [به هر حال] آنان امتی بودند که درگذشتند؛ آنچه که [از نتیجۀ اعمالشان] کسب کرده‌اند، از آنِ خودشان است و آنچه شما کسب کرده‌اید از آنِ خودتان است؛ و شما دربارۀ آنچه [آنان] انجام می‌دادند بازخواست نخواهید شد.

۞ سَيَقُولُ ٱلسُّفَهَآءُ مِنَ ٱلنَّاسِ مَا وَلَّىٰهُمْ عَن قِبْلَتِهِمُ ٱلَّتِى كَانُوا۟
عَلَيْهَا ۚ قُل لِّلَّهِ ٱلْمَشْرِقُ وَٱلْمَغْرِبُ ۚ يَهْدِى مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٍ
مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٤٢﴾ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَٰكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِّتَكُونُوا۟
شُهَدَآءَ عَلَى ٱلنَّاسِ وَيَكُونَ ٱلرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا ۗ وَمَا
جَعَلْنَا ٱلْقِبْلَةَ ٱلَّتِى كُنتَ عَلَيْهَآ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يَتَّبِعُ ٱلرَّسُولَ
مِمَّن يَنقَلِبُ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ ۚ وَإِن كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى ٱلَّذِينَ
هَدَى ٱللَّهُ ۗ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَٰنَكُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ
بِٱلنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤٣﴾ قَدْ نَرَىٰ تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِى ٱلسَّمَآءِ ۖ
فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَىٰهَا ۚ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ ٱلْمَسْجِدِ
ٱلْحَرَامِ ۚ وَحَيْثُ مَا كُنتُمْ فَوَلُّوا۟ وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُۥ ۗ وَإِنَّ
ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ ۗ وَمَا ٱللَّهُ
بِغَٰفِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٤﴾ وَلَئِنْ أَتَيْتَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ
بِكُلِّ ءَايَةٍ مَّا تَبِعُوا۟ قِبْلَتَكَ ۚ وَمَآ أَنتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ ۚ
وَمَا بَعْضُهُم بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ ۚ وَلَئِنِ ٱتَّبَعْتَ أَهْوَآءَهُم مِّنۢ
بَعْدِ مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلْعِلْمِ إِنَّكَ إِذًا لَّمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٤٥﴾

﴿۱۴۲﴾ به زودی گروهی از مردمِ کم‌خرد [یهودی] خواهند گفت: «چه چیزی آنها [=مسلمانان] را از قبله‌شان [= بیت‌المقدس] که بر آن بودند [به سوی کعبه] بازگرداند؟» [ای پیامبر] بگو: «مشرق و مغرب از آنِ الله است؛ هرکس را بخواهد، به راه راست هدایت می‌کند». ﴿۱۴۳﴾ همان‌گونه [که قبله‌ای پسندیده برای شما برگزیدیم] شما را نیز، امتی میانه[رو و اهل اعتدال] قرار دادیم تا [در روز قیامت] بر مردم گواه باشید [که پیامبران الهی پیامشان را به درستی ابلاغ کردند]؛ و پیامبر بر شما گواه باشد [که کلام الله را به شما رسانده است]؛ و ما قبله‌ای را که پیشتر بر آن بودی [= بیت‌المقدس، قبله] قرار ندادیم، مگر به این هدف تا کسی را که از پیامبر پیروی می‌کند، از کسی که به عقب بازمی‌گردد [و از اطاعت الله و رسولش رویگردان می‌شود] مشخص کنیم. مسلّماً این [حکم،] جز بر کسانی که الله هدایتشان کرده باشد، سنگین و دشوار است. الله هرگز ایمان [و نماز] شما را ضایع نمی‌گردانَد. به راستی که الله نسبت به مردم، بسی دلسوز و مهربان است. ﴿۱۴۴﴾ [ای پیامبر] به راستی که ما گرداندنِ رویت به [سوی] آسمان را [که در انتظار وحی الهی برای تغییر قبله هستی] می‌بینیم. اکنون تو را به [سوی] قبله‌ای بازمی‌گردانیم که به آن راضی شوی؛ پس روی خود را به سوی مسجدالحرام کن و [شما نیز ای مؤمنان، برای ادای نماز] هر جا بودید، روی خود را به سوی آن بگردانید. کسانی که کتاب [آسمانی] به آنها داده شد، به خوبی می‌دانند که این [تغییر قبله، فرمانی] حق [و] از جانب پروردگارشان است؛ و الله از آنچه می‌کنند غافل نیست. ﴿۱۴۵﴾ اگر برای کسانی که کتاب [آسمانی] به آنان داده شده است هر گونه نشانه [و دلیلی برای حقانیتِ تغییر قبله] بیاوری، [باز هم] از قبلۀ تو پیروی نمی‌کنند و تو [نیز] از قبلۀ آنان پیروی نخواهی کرد و برخی از آنان نیز از قبلۀ برخی دیگر پیروی نمی‌کنند؛ و اگر پس از آنکه علم و دانش به تو رسیده است، از خواسته‌های [نفسانیِ] آنان [در مورد قبله و سایر احکام] پیروی کنی، مسلماً از ستمکاران خواهی بود.

ٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ يَعۡرِفُونَهُۥ كَمَا يَعۡرِفُونَ أَبۡنَآءَهُمۡۖ
وَإِنَّ فَرِيقٗا مِّنۡهُمۡ لَيَكۡتُمُونَ ٱلۡحَقَّ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ١٤٦ ٱلۡحَقُّ
مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡمُمۡتَرِينَ ١٤٧ وَلِكُلّٖ وِجۡهَةٌ
هُوَ مُوَلِّيهَاۖ فَٱسۡتَبِقُواْ ٱلۡخَيۡرَٰتِۚ أَيۡنَ مَا تَكُونُواْ يَأۡتِ بِكُمُ ٱللَّهُ
جَمِيعًاۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ١٤٨ وَمِنۡ حَيۡثُ خَرَجۡتَ
فَوَلِّ وَجۡهَكَ شَطۡرَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِۖ وَإِنَّهُۥ لَلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَۗ
وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ١٤٩ وَمِنۡ حَيۡثُ خَرَجۡتَ فَوَلِّ
وَجۡهَكَ شَطۡرَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِۚ وَحَيۡثُ مَا كُنتُمۡ فَوَلُّواْ
وُجُوهَكُمۡ شَطۡرَهُۥ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيۡكُمۡ حُجَّةٌ إِلَّا ٱلَّذِينَ
ظَلَمُواْ مِنۡهُمۡ فَلَا تَخۡشَوۡهُمۡ وَٱخۡشَوۡنِي وَلِأُتِمَّ نِعۡمَتِي عَلَيۡكُمۡ
وَلَعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُونَ ١٥٠ كَمَآ أَرۡسَلۡنَا فِيكُمۡ رَسُولٗا مِّنكُمۡ يَتۡلُواْ
عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِنَا وَيُزَكِّيكُمۡ وَيُعَلِّمُكُمُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ
وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمۡ تَكُونُواْ تَعۡلَمُونَ ١٥١ فَٱذۡكُرُونِيٓ أَذۡكُرۡكُمۡ
وَٱشۡكُرُواْ لِي وَلَا تَكۡفُرُونِ ١٥٢ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
ٱسۡتَعِينُواْ بِٱلصَّبۡرِ وَٱلصَّلَوٰةِۚ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ١٥٣

﴿۱۴۶﴾ کسانی که به آنان کتاب [آسمانی] داده‌ایم، او [= محمد ﷺ] را چنان می‌شناسند که فرزندان خود را می‌شناسند [و می‌دانند که سخنش برحق است]؛ [ولی] گروهی از آنان ـ در حالی که خود نیز می‌دانند ـ حق را کتمان می کنند. ﴿۱۴۷﴾ [ای پیامبر، آنچه بر تو نازل می‌گردد، حکمِ] حق از جانب پروردگارِ توست؛ پس هرگز از تردیدکنندگان مباش. ﴿۱۴۸﴾ هر [امتی] جهتی دارد که [هنگام نماز] به آن رو می کند؛ پس [شما ای مؤمنان] در نیکی‌ها [بر یکدیگر] سبقت بگیرید. هر جا که باشید، الله [در روزِ قیامت،] همۀ شما را حاضر می کند. همانا الله بر هر چیزی بي نهایت تواناست. ﴿۱۴۹﴾ [ای پیامبر،] از هر مکانی که [به قصدِ سفر] خارج شدی، [هنگام نماز] روی خود را به سوی مسجدالحرام کن؛ و به درستی که این [قبله] حق [و] از جانب پروردگارت است؛ و الله از آنچه می کنید غافل نیست. ﴿۱۵۰﴾ و از هر مکانی که بیرون رفتی، [هنگام نماز] روی خود را به سوی مسجدالحرام کن و [شما ای مؤمنان،] هر جا که بودید، روی خود را به سوی آن [مسجد] کنید تا مردم علیه شما حجتی نداشته باشند [تا با استناد به آنها بهانه‌تراشی کنند]؛ مگر کسانی از آنان که ستم کردند [و همواره دشمنتان خواهند بود]؛ پس از آنان نترسید و از من بترسید [این تغییر قبله به این هدف بود] که نعمتم را بر شما تمام کنم [و شما را متمایز سازم]؛ باشد که هدایت شوید. ﴿۱۵۱﴾ همچنان که [نعمت دیگری نیز به شما ارزانی داشتیم و] پیامبری از خودتان به میانتان فرستادیم که آیات ما را بر شما می‌خوانَد و شما را [با امر به معروف و نهی از منکر، از پلیدی‌ها شرک] پاک می‌گردانَد و کتاب و حکمت [= قرآن و سنت] به شما می‌آموزد و آنچه را [که از امور دین و دنیایتان] نمی‌دانستید به شما آموزش می‌دهد. ﴿۱۵۲﴾ پس مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم و شکر مرا به جای آورید و از من ناسپاسی نکنید. ﴿۱۵۳﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از شکیبایي و نماز یاری بجویید [که] بی‌تردید، الله با شکیبایان است.

وَلَا تَقُولُواْ لِمَن يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمْوَٰتُۢۚ بَلْ أَحْيَآءٞ وَلَٰكِن
لَّا تَشْعُرُونَ ١٥٤ وَلَنَبْلُوَنَّكُم بِشَيْءٖ مِّنَ ٱلْخَوْفِ وَٱلْجُوعِ
وَنَقْصٖ مِّنَ ٱلْأَمْوَٰلِ وَٱلْأَنفُسِ وَٱلثَّمَرَٰتِۗ وَبَشِّرِ ٱلصَّٰبِرِينَ ١٥٥
ٱلَّذِينَ إِذَآ أَصَٰبَتْهُم مُّصِيبَةٞ قَالُوٓاْ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّآ إِلَيْهِ رَٰجِعُونَ ١٥٦
أُوْلَٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَٰتٞ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٞۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلْمُهْتَدُونَ ١٥٧ ۞إِنَّ ٱلصَّفَا وَٱلْمَرْوَةَ مِن شَعَآئِرِ ٱللَّهِۖ
فَمَنْ حَجَّ ٱلْبَيْتَ أَوِ ٱعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَن يَطَّوَّفَ بِهِمَاۚ
وَمَن تَطَوَّعَ خَيْرٗا فَإِنَّ ٱللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ١٥٨ إِنَّ ٱلَّذِينَ
يَكْتُمُونَ مَآ أَنزَلْنَا مِنَ ٱلْبَيِّنَٰتِ وَٱلْهُدَىٰ مِنۢ بَعْدِ مَا بَيَّنَّٰهُ
لِلنَّاسِ فِي ٱلْكِتَٰبِ أُوْلَٰٓئِكَ يَلْعَنُهُمُ ٱللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ ٱللَّٰعِنُونَ ١٥٩
إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُواْ وَأَصْلَحُواْ وَبَيَّنُواْ فَأُوْلَٰٓئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ
وَأَنَا ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ١٦٠ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَمَاتُواْ وَهُمْ
كُفَّارٌ أُوْلَٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ ٱللَّهِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ ١٦١
خَٰلِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ ٱلْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ١٦٢
وَإِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۖ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلرَّحْمَٰنُ ٱلرَّحِيمُ ١٦٣

﴿۱۵۴﴾ و به کسانی که در راه الله کشته می‌شوند، مُرده نگویید؛ بلکه آنان [نزد پروردگارشان] زنده‌اند؛ ولی شما نمی‌فهمید. ﴿۱۵۵﴾ و قطعاً شما را با چیزی از [قبیل] ترس و گرسنگی [= قحطی] و زیان مالی [= نابودی یا دشواریِ کسبِ آن] و جانی [= مرگ و میر یا شهادت] و زیان محصولات [کشاورزی] می‌آزماییم؛ و [ای پیامبر،] شکیبایان را [به آنچه در دنیا و آخرت برایشان فراهم می‌آید] بشارت بده؛ ﴿۱۵۶﴾ همان کسانی که هر گاه مصیبتی به آنها می‌رسد [از روی رضایت و تسلیم] می‌گویند: «به راستی که ما از آنِ الله هستیم و به سوی او بازمی‌گردیم». ﴿۱۵۷﴾ اینها هستند که درودها و رحمتی از پروردگارشان برایشان است و همینان هدایت‌یافتگانند. ﴿۱۵۸﴾ «صفا» و «مروه» از نشانه‌های [ظاهریِ شریعتِ] الله اند؛ پس هر کس که حج خانه [کعبه] یا عمره به جای می‌آورد بر او گناهی نیست که طواف [= سعی] بین آن دو را [نیز] انجام دهد [و این کار، از رفتارهای جاهلیت تلقی نمی‌گردد]؛ و کسی که به میلِ خود کارِ نیکی انجام دهد، [بداند که] بی‌تردید، الله سپاس‌گزار و بسیار داناست. ﴿۱۵۹﴾ کسانی که دلایل روشن و هدایتی را که نازل کرده‌ایم ـ پس از آنکه در کتاب [= تورات و انجیل] برای مردم بیان نمودیم ـ پنهان می‌دارند، الله آنان را لعنت می‌کند و لعنت‌کنندگان [ـ اعم از فرشتگان و مؤمنان ـ نیز] بر آنان لعنت می‌کنند؛ ﴿۱۶۰﴾ مگر کسانی که توبه کنند و [کارهای ناشایستِ خود را] اصلاح نمایند و [حقیقت را] آشکار سازند؛ اینان هستند که توبه‌شان را می‌پذیرم و من بسیار توبه‌پذیرِ مهربانم. ﴿۱۶۱﴾ کسانی که کفر ورزیدند [و به انکار حق کوشیدند] و در حال کفر مُردند، لعنتِ الله و فرشتگان و همهٔ مردم بر آنها خواهد بود. ﴿۱۶۲﴾ در آن [لعنت و عذاب] جاودانه باقی می‌مانند و نه از عذابشان کاسته می‌شود و نه مهلت [عذرخواهی] می‌یابند. ﴿۱۶۳﴾ [ای مردم،] معبودِ شما معبودی یگانه است [که] جز او [هیچ] معبودی [به‌حق] نیست؛ [او] بی نهایت بخشندهٔ مهربان است.

إِنَّ فِي خَلۡقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَٱخۡتِلَٰفِ ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ وَٱلۡفُلۡكِ ٱلَّتِي تَجۡرِي فِي ٱلۡبَحۡرِ بِمَا يَنفَعُ ٱلنَّاسَ وَمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن مَّآءٖ فَأَحۡيَا بِهِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَآبَّةٖ وَتَصۡرِيفِ ٱلرِّيَٰحِ وَٱلسَّحَابِ ٱلۡمُسَخَّرِ بَيۡنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ ١٦٤ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَندَادٗا يُحِبُّونَهُمۡ كَحُبِّ ٱللَّهِۖ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَشَدُّ حُبّٗا لِّلَّهِۗ وَلَوۡ يَرَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْ إِذۡ يَرَوۡنَ ٱلۡعَذَابَ أَنَّ ٱلۡقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعٗا وَأَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعَذَابِ ١٦٥ إِذۡ تَبَرَّأَ ٱلَّذِينَ ٱتُّبِعُواْ مِنَ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُواْ وَرَأَوُاْ ٱلۡعَذَابَ وَتَقَطَّعَتۡ بِهِمُ ٱلۡأَسۡبَابُ ١٦٦ وَقَالَ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُواْ لَوۡ أَنَّ لَنَا كَرَّةٗ فَنَتَبَرَّأَ مِنۡهُمۡ كَمَا تَبَرَّءُواْ مِنَّاۗ كَذَٰلِكَ يُرِيهِمُ ٱللَّهُ أَعۡمَٰلَهُمۡ حَسَرَٰتٍ عَلَيۡهِمۡۖ وَمَا هُم بِخَٰرِجِينَ مِنَ ٱلنَّارِ ١٦٧ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ كُلُواْ مِمَّا فِي ٱلۡأَرۡضِ حَلَٰلٗا طَيِّبٗا وَلَا تَتَّبِعُواْ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ إِنَّهُۥ لَكُمۡ عَدُوّٞ مُّبِينٌ ١٦٨ إِنَّمَا يَأۡمُرُكُم بِٱلسُّوٓءِ وَٱلۡفَحۡشَآءِ وَأَن تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ١٦٩

﴿۱۶۴﴾ به راستی، در آفرینش آسمان‌ها و زمین و گذرِ شب و روز و کشتی‌هایی که برای بهره‌برداریِ مردم در دریا روانند و آبی که الله از آسمان نازل نموده است که با آن زمین را پس از مردنش [و نابود شدن گیاه آن] زنده کرده و انواع جنبندگان را در آن پراکنده است و [همچنین] در تغییر مسیرِ بادها و ابرهایی که در میان آسمان و زمین به خدمت [انسان] گماشته شده‌اند، برای کسانی که می‌اندیشند، نشانه‌هایی [واضح از قدرت پروردگار] است. ﴿۱۶۵﴾ [با وجود این آیات روشن،] برخی از مردم، همتایانی غیر از الله را [برای عبادت] برمی‌گزینند و آنها را همچون الله دوست می‌دارند؛ [ولی] کسانی که ایمان آورده‌اند الله را بیشتر دوست دارند؛ و کسانی که [با ارتکاب شرک و گناهان، بر خود] ستم کردند، هنگامی که عذاب [قیامت] را ببینند، [خواهند دانست] که تمام قدرت از آنِ الله است و اینکه الله سخت‌کیفر است. ﴿۱۶۶﴾ آنگاه که رهبران [گمراهگر،] از پیروان خود بیزاری می‌جویند و عذاب را می‌بینند و اسباب [و تمام روابطی که موجب نجاتشان می‌شد، همگی] قطع شود. ﴿۱۶۷﴾ و [در آن هنگام،] کسانی که [در دنیا از رهبران گمراهگر] پیروی کرده بودند می‌گویند: «کاش بازگشتی [به دنیا] برای ما بود تا همان گونه که آنان از ما بیزاری جستند [ما نیز] از آنها بیزاری می‌جستیم». الله اینچنین رفتارشان را که مایهٔ حسرتشان است به آنان نشان می‌دهد و [کافران] هرگز از آتش [دوزخ] بیرون نخواهند آمد. ﴿۱۶۸﴾ ای مردم، از آنچه در زمین است حلال و پاکیزه بخورید و از [راه‌ها و] گام‌های شیطان [که به وسیلهٔ آنها به تدریج شما را به سوی عذاب می‌کشد] پیروی نکنید که به راستی او دشمن آشکارِ شماست. ﴿۱۶۹﴾ [او] شما را فقط به بدی و زشتی فرمان می‌دهد و اینکه [بر آن می‌دارد تا] آنچه را که نمی‌دانید به الله نسبت دهید.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱتَّبِعُواْ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُواْ بَلۡ نَتَّبِعُ مَآ أَلۡفَيۡنَا
عَلَيۡهِ ءَابَآءَنَآۚ أَوَلَوۡ كَانَ ءَابَآؤُهُمۡ لَا يَعۡقِلُونَ شَيۡـٔٗا وَلَا
يَهۡتَدُونَ ١٧٠ وَمَثَلُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ كَمَثَلِ ٱلَّذِي يَنۡعِقُ
بِمَا لَا يَسۡمَعُ إِلَّا دُعَآءٗ وَنِدَآءٗۚ صُمُّۢ بُكۡمٌ عُمۡيٞ فَهُمۡ لَا يَعۡقِلُونَ ١٧١
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُلُواْ مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقۡنَٰكُمۡ
وَٱشۡكُرُواْ لِلَّهِ إِن كُنتُمۡ إِيَّاهُ تَعۡبُدُونَ ١٧٢ إِنَّمَا حَرَّمَ
عَلَيۡكُمُ ٱلۡمَيۡتَةَ وَٱلدَّمَ وَلَحۡمَ ٱلۡخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ بِهِۦ لِغَيۡرِ
ٱللَّهِۖ فَمَنِ ٱضۡطُرَّ غَيۡرَ بَاغٖ وَلَا عَادٖ فَلَآ إِثۡمَ عَلَيۡهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ
غَفُورٞ رَّحِيمٌ ١٧٣ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكۡتُمُونَ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِنَ
ٱلۡكِتَٰبِ وَيَشۡتَرُونَ بِهِۦ ثَمَنٗا قَلِيلًا أُوْلَٰٓئِكَ مَا يَأۡكُلُونَ
فِي بُطُونِهِمۡ إِلَّا ٱلنَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ ٱللَّهُ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ
وَلَا يُزَكِّيهِمۡ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٌ ١٧٤ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ
ٱشۡتَرَوُاْ ٱلضَّلَٰلَةَ بِٱلۡهُدَىٰ وَٱلۡعَذَابَ بِٱلۡمَغۡفِرَةِۚ فَمَآ
أَصۡبَرَهُمۡ عَلَى ٱلنَّارِ ١٧٥ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ نَزَّلَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّۗ
وَإِنَّ ٱلَّذِينَ ٱخۡتَلَفُواْ فِي ٱلۡكِتَٰبِ لَفِي شِقَاقِۭ بَعِيدٖ ١٧٦

﴿ ۱۷۰ ﴾ و هنگامی که به آنان [= کافران] گفته شود: «از آنچه الله نازل کرده است پیروی کنید»، می‌گویند: [نه،] بلکه ما از چیزی که پدران خود را بر آن یافتیم پیروی می‌کنیم. آیا اگر پدرانشان [از حقیقت] چیزی نفهمیده و هدایت نیافته باشند [باز هم کورکورانه از آنان پیروی می‌کنند]؟ ﴿ ۱۷۱ ﴾ مَثَل [دعوت تو- ای محمد ﷺ - برای هدایتِ این] کافران، همچون کسی است که چارپایی را صدا می‌زند ولی آن [چارپا] چیزی جز صدا و آوایی نمی‌شنود؛ [و حقیقت آن را درک نمی‌کند. این کافران نیز چنین‌اند که در مواجهه با حق،] کر و لال و کور هستند و از این رو نمی‌فهمند. ﴿ ۱۷۲ ﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از نعمت‌های پاکیزه‌ای که روزیِ شما کرده‌ایم بخورید و شکرِ الله را به جای آورید اگر تنها او را عبادت می‌کنید. ﴿ ۱۷۳ ﴾ به تحقیق، [الله] مُردار و خون و گوشت خوک و آنچه را که [هنگام ذبح،] نامِ غیر الله بر آن برده شود بر شما حرام کرده است؛ پس هر کس [برای حفظ جان خود، به خوردن آنها] ناچار شود، در صورتی که سرکش و زیاده‌خواه نباشد، بر او گناهی نیست. به راستی که الله بسیار آمرزندهٔ مهربان است. ﴿ ۱۷۴ ﴾ کسانی که آنچه را الله در کتاب [تورات دربارهٔ نبوت محمد ﷺ] نازل کرده است کتمان می‌کنند و آن را [برای کسبِ مال و مقامِ دنیا] به بهای اندکی می‌فروشند، [در حقیقت] جز آتش در شکم‌هایشان فرو نمی‌برند و الله روز قیامت با آنان سخن نمی‌گوید و [از پلیدیِ گناه] پاکشان نمی‌کند و برایشان عذاب دردناکی است. ﴿ ۱۷۵ ﴾ اینان همان کسانی هستند که گمراهی را به [بهای] هدایت و عذاب را به [بهای] آمرزش خریدند؛ پس ایشان بر [تحمّل] آتش [دوزخ] چه شکیبا هستند! ﴿ ۱۷۶ ﴾ این [مجازات بر کتمان حق،] به خاطر آن است که الله کتاب[های آسمانی] را به‌حق نازل کرده است و کسانی که در آن اختلاف کردند، دشمنی بسیار دور و درازی [با حقیقت] دارند.

۞ لَّيْسَ ٱلْبِرَّ أَن تُوَلُّوا۟ وُجُوهَكُمْ قِبَلَ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ وَلَٰكِنَّ ٱلْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلْكِتَٰبِ وَٱلنَّبِيِّۦنَ وَءَاتَى ٱلْمَالَ عَلَىٰ حُبِّهِۦ ذَوِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينَ وَٱبْنَ ٱلسَّبِيلِ وَٱلسَّآئِلِينَ وَفِى ٱلرِّقَابِ وَأَقَامَ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَى ٱلزَّكَوٰةَ وَٱلْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَٰهَدُوا۟ ۖ وَٱلصَّٰبِرِينَ فِى ٱلْبَأْسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ وَحِينَ ٱلْبَأْسِ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ صَدَقُوا۟ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلْقِصَاصُ فِى ٱلْقَتْلَى ۖ ٱلْحُرُّ بِٱلْحُرِّ وَٱلْعَبْدُ بِٱلْعَبْدِ وَٱلْأُنثَىٰ بِٱلْأُنثَىٰ ۚ فَمَنْ عُفِىَ لَهُۥ مِنْ أَخِيهِ شَىْءٌ فَٱتِّبَاعٌۢ بِٱلْمَعْرُوفِ وَأَدَآءٌ إِلَيْهِ بِإِحْسَٰنٍ ۗ ذَٰلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ ۗ فَمَنِ ٱعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَلَهُۥ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٨﴾ وَلَكُمْ فِى ٱلْقِصَاصِ حَيَوٰةٌ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧٩﴾ كُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ ٱلْمَوْتُ إِن تَرَكَ خَيْرًا ٱلْوَصِيَّةُ لِلْوَٰلِدَيْنِ وَٱلْأَقْرَبِينَ بِٱلْمَعْرُوفِ ۖ حَقًّا عَلَى ٱلْمُتَّقِينَ ﴿١٨٠﴾ فَمَنۢ بَدَّلَهُۥ بَعْدَمَا سَمِعَهُۥ فَإِنَّمَآ إِثْمُهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨١﴾

﴿۱۷۷﴾ نیکی [فقط] این نیست که [برای نماز] روی خود را به سوی مشرق و [یا] مغرب بگردانید؛ بلکه نیکی آن است که کسی به الله و روز قیامت و فرشتگان و کتاب [آسمانی] و پیامبران ایمان آورد و مال [خود] را ـ با وجود دوست داشتنش ـ به خویشاوندان و یتیمان و مستمندان و در راه‌ماندگان و درخواست‌کنندگان [= گدایان] و در [راه آزادیِ] بردگان ببخشد و نماز برپا دارد و زکات بپردازد؛ و [نیز] کسانی که چون عهد می‌بندند به پیمانشان وفا می‌کنند و [کسانی که] در فقر و سختی و زیان و بیماری و به هنگام [شدت گرفتنِ] نبرد، [پایداری و] شکیبایی می‌کنند؛ آنان [که به این ویژگی‌ها آراسته‌اند] کسانی هستند که راست گفتند و همانان پرهیزگارانند. ﴿۱۷۸﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، در [مورد] کشتگان[ی که از روی عمد به قتل رسیده‌اند، حکمِ] قصاص بر شما مقرر گشته است: آزاد در برابرِ آزاد و برده در برابر برده و زن در برابر زن. پس اگر کسی از جانب برادر [دینی]اش [یعنی ولیّ مقتول]، چیزی [از حق قصاص] به او گذشت شود، [از سوی عفو کننده] باید خوش رفتاری شود [و سختگیری و بدرفتاری نشود، و از سوی قاتل نیز به ولی مقتول] پرداختِ [دیه] با نیکی انجام گیرد [و در آن کم و کاست نباشد]. این [حکم،] تخفیف و رحمتی است از سوی پروردگارتان؛ پس اگر کسی بعد از آن [گذشت و قبول دیه] تجاوز کند، برایش عذابی دردناک است. ﴿۱۷۹﴾ ای خردمندان، در قصاص برای شما [تداومِ] زندگی است؛ باشد که تقوا پیشه کنید. ﴿۱۸۰﴾ بر شما مقرر شده است که هر گاه زمانِ مرگِ یکی از شما فرا رسید، اگر مالی از خود به جای گذاشته است، برای پدر و مادر و خویشاوندان، به شیوه‌ای شایسته وصیت کند. این [کار،] حقی است بر پرهیزگاران [که باید انجام دهند]. ﴿۱۸۱﴾ پس هر کس آن [وصیت] را پس از شنیدنش تغییر دهد، گناهش تنها بر [عهدهٔ] کسانی است که آن را تغییر می‌دهند. به راستی که الله بسیار شنوای داناست.

فَمَنْ خَافَ مِن مُّوصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَآ إِثْمَ
عَلَيْهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٨٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُتِبَ
عَلَيْكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾ أَيَّامًا مَّعْدُودَٰتٍۚ فَمَن كَانَ
مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَۚ وَعَلَى
ٱلَّذِينَ يُطِيقُونَهُۥ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍۖ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا
فَهُوَ خَيْرٌ لَّهُۥۚ وَأَن تَصُومُواْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٤﴾
شَهْرُ رَمَضَانَ ٱلَّذِيٓ أُنزِلَ فِيهِ ٱلْقُرْءَانُ هُدًى لِّلنَّاسِ
وَبَيِّنَٰتٍ مِّنَ ٱلْهُدَىٰ وَٱلْفُرْقَانِۚ فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ
ٱلشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُۖ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ
مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَۗ يُرِيدُ ٱللَّهُ بِكُمُ ٱلْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ
ٱلْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُواْ ٱلْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُواْ ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا
هَدَىٰكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾ وَإِذَا سَأَلَكَ
عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌۖ أُجِيبُ دَعْوَةَ ٱلدَّاعِ إِذَا دَعَانِۖ
فَلْيَسْتَجِيبُواْ لِي وَلْيُؤْمِنُواْ بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾

﴿۱۸۲﴾ اما کسی که از بی‌عدالتی [و تمایل بی‌جای] وصیت‌کننده [نسبت به بعضی ورثه] یا از گناه او [در وصیت نامشروع] بترسد و [با اصلاحِ وصیت] میان آنان [= وارثان]، سازش برقرار کند، بر او گناهی نیست [و مشمولِ حکم تبدیلِ وصیّت نمی‌باشد]. همانا الله بسیار آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۱۸۳﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، روزه بر شما واجب شده است همان‌گونه که بر کسانی که پیش از شما بودند [نیز] واجب شده بود؛ باشد که پرهیزگار شوید. ﴿۱۸۴﴾ روزهایی معین [را روزه‌داری کنید]؛ و هر کس از شما که بیمار یا مسافر باشد، [به اندازهٔ آن روزهایی که نتوانسته است روزه بگیرد] تعدادی از روزهای دیگر [را روزه بگیرد]؛ و بر کسانی که توانایی آن را ندارند، لازم است فدیه بدهند [و آن، به ازای هر روز،] خوراک‌دادن به یک مسکین است؛ و هر کس به میلِ خود [بیشتر] نیکویی کند، آن [افزون‌بخشی، به سودِ اوست و] برایش بهتر است؛ و اگر [فضیلت روزه‌داری را] بدانید، روزه برایتان بهتر [از افطار و پرداختِ فدیه] است. ﴿۱۸۵﴾ ماه رمضان، [ماهی] است که قرآن در آن نازل شده است؛ [کتابی] که راهنمای مردم است و دلایل آشکاری از هدایت [با خود دارد] و جداکننده [حق از باطل] است. پس هر یک از شما [که مُقیم و سالم است و] این ماه را دریابد، باید آن را روزه بدارد و هر کس که بیمار یا در سفر باشد، [باید به تعداد روزهایی که روزه نگرفته است] روزهای دیگری [را روزه بگیرد]. الله [با بیان این احکام،] برایتان آسانی می‌خواهد و دشواری نمی‌خواهد تا [بتوانید روزه ماه رمضان] را کامل کنید و الله را برای آنکه شما را هدایت کرده است، به بزرگی یاد کنید؛ باشد که شکرگزار شوید. ﴿۱۸۶﴾ و [ای پیامبر،] هرگاه بندگانم دربارهٔ من از تو بپرسند، [به آنان بگو] من نزدیکم و دعای دعاکننده را ـ هنگامی که مرا بخوانَد ـ اجابت می‌کنم؛ پس [آنان فقط] باید دعوت مرا بپذیرند و به من ایمان بیاورند؛ باشد که راه یابند.

أُحِلَّ لَكُمۡ لَيۡلَةَ ٱلصِّيَامِ ٱلرَّفَثُ إِلَىٰ نِسَآئِكُمۡۚ هُنَّ
لِبَاسٞ لَّكُمۡ وَأَنتُمۡ لِبَاسٞ لَّهُنَّۗ عَلِمَ ٱللَّهُ أَنَّكُمۡ كُنتُمۡ
تَخۡتَانُونَ أَنفُسَكُمۡ فَتَابَ عَلَيۡكُمۡ وَعَفَا عَنكُمۡۖ فَٱلۡـَٰٔنَ
بَٰشِرُوهُنَّ وَٱبۡتَغُواْ مَا كَتَبَ ٱللَّهُ لَكُمۡۚ وَكُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ
حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكُمُ ٱلۡخَيۡطُ ٱلۡأَبۡيَضُ مِنَ ٱلۡخَيۡطِ ٱلۡأَسۡوَدِ مِنَ
ٱلۡفَجۡرِۖ ثُمَّ أَتِمُّواْ ٱلصِّيَامَ إِلَى ٱلَّيۡلِۚ وَلَا تُبَٰشِرُوهُنَّ وَأَنتُمۡ
عَٰكِفُونَ فِي ٱلۡمَسَٰجِدِۗ تِلۡكَ حُدُودُ ٱللَّهِ فَلَا تَقۡرَبُوهَاۗ كَذَٰلِكَ
يُبَيِّنُ ٱللَّهُ ءَايَٰتِهِۦ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَتَّقُونَ ١٨٧ وَلَا تَأۡكُلُوٓاْ
أَمۡوَٰلَكُم بَيۡنَكُم بِٱلۡبَٰطِلِ وَتُدۡلُواْ بِهَآ إِلَى ٱلۡحُكَّامِ
لِتَأۡكُلُواْ فَرِيقٗا مِّنۡ أَمۡوَٰلِ ٱلنَّاسِ بِٱلۡإِثۡمِ وَأَنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ١٨٨

۞ يَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡأَهِلَّةِۖ قُلۡ هِيَ مَوَٰقِيتُ لِلنَّاسِ وَٱلۡحَجِّۗ
وَلَيۡسَ ٱلۡبِرُّ بِأَن تَأۡتُواْ ٱلۡبُيُوتَ مِن ظُهُورِهَا وَلَٰكِنَّ ٱلۡبِرَّ
مَنِ ٱتَّقَىٰۗ وَأۡتُواْ ٱلۡبُيُوتَ مِنۡ أَبۡوَٰبِهَاۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ
لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ١٨٩ وَقَٰتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ ٱلَّذِينَ
يُقَٰتِلُونَكُمۡ وَلَا تَعۡتَدُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُعۡتَدِينَ ١٩٠

﴿۱۸۷﴾ [ای مؤمنان،] آمیزش با همسرانتان در شب[های] روزه، بر شما حلال گردیده است. آنان لباس شما هستند و شما لباس آنان [= مایه آرامش و سبب پاکدامنی یکدیگر] هستید. الله می‌دانست که شما به خود خیانت می کردید [و با آنکه در اوایل اسلام، آمیزش پس از نماز عشاء در شب روزه حرام بود، شما به آن بی‌توجه بودید]؛ پس توبه‌تان را پذیرفت و از شما درگذشت؛ پس اکنون [در شب‌های روزه می‌توانید] با آنان آمیزش کنید و آنچه را که الله برایتان مقرر داشته است [از ایشان] طلب کنید. بخورید و بیاشامید تا رشتهٔ سپیدِ صبح [= فجرِ صادق] از رشتهٔ سیاه [شب] برایتان آشکار گردد؛ آنگاه روزه را تا شب به پایان برسانید؛ و در حالی که در مساجد معتکف هستید با زنان آمیزش نکنید. این مرزهای [احکامِ] الهی است؛ پس به آنها نزدیک نشوید. الله اینچنین آیات [و احکامِ] خود را برای مردم روشن می‌سازد؛ باشد که پرهیزگار شوند. ﴿۱۸۸﴾ و اموالتان را بین خود به باطل [و ناحق] نخورید و برای آنکه بخشی از مال مردم را به گناه بخورید، قضیه را به حاکمان ارجاع ندهید، در حالی که خودتان می‌دانید [که این کار، گناه است]. ﴿۱۸۹﴾ [ای پیامبر،] از تو دربارهٔ هلال‌ها[ی ماه] می‌پرسند؛ بگو: «آنها بیان اوقات [و تقویم طبیعی] برای مردم و [وسیلهٔ تعیینِ وقتِ] حج هستند». نیکوکاری آن نیست که [مانند دوران جاهلیت، در حال احرام،] از پشت خانه‌ها وارد شوید؛ بلکه نیکی آن است که شخص تقوا پیشه کند؛ [پس پرهیزگار باشید] و به خانه‌ها از درهایشان وارد شوید و از الله بترسید؛ باشد که رستگار شوید. ﴿۱۹۰﴾ و در راه الله با کسانی که با شما می‌جنگند، بجنگید [ولی با مُثله کردن و کشتن کودکان و زنان و کهنسالان] از حد تجاوز نکنید به راستی، الله تجاوزگران را دوست نمی دارد.

وَٱقۡتُلُوهُمۡ حَيۡثُ ثَقِفۡتُمُوهُمۡ وَأَخۡرِجُوهُم مِّنۡ حَيۡثُ أَخۡرَجُوكُمۡۚ وَٱلۡفِتۡنَةُ
أَشَدُّ مِنَ ٱلۡقَتۡلِۚ وَلَا تُقَٰتِلُوهُمۡ عِندَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ حَتَّىٰ يُقَٰتِلُوكُمۡ
فِيهِۖ فَإِن قَٰتَلُوكُمۡ فَٱقۡتُلُوهُمۡۗ كَذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلۡكَٰفِرِينَ ١٩١ فَإِنِ ٱنتَهَوۡاْ
فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ١٩٢ وَقَٰتِلُوهُمۡ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتۡنَةٞ وَيَكُونَ
ٱلدِّينُ لِلَّهِۖ فَإِنِ ٱنتَهَوۡاْ فَلَا عُدۡوَٰنَ إِلَّا عَلَى ٱلظَّٰلِمِينَ ١٩٣ ٱلشَّهۡرُ ٱلۡحَرَامُ
بِٱلشَّهۡرِ ٱلۡحَرَامِ وَٱلۡحُرُمَٰتُ قِصَاصٞۚ فَمَنِ ٱعۡتَدَىٰ عَلَيۡكُمۡ فَٱعۡتَدُواْ
عَلَيۡهِ بِمِثۡلِ مَا ٱعۡتَدَىٰ عَلَيۡكُمۡۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ
ٱلۡمُتَّقِينَ ١٩٤ وَأَنفِقُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا تُلۡقُواْ بِأَيۡدِيكُمۡ إِلَى ٱلتَّهۡلُكَةِ
وَأَحۡسِنُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٩٥ وَأَتِمُّواْ ٱلۡحَجَّ وَٱلۡعُمۡرَةَ لِلَّهِۚ
فَإِنۡ أُحۡصِرۡتُمۡ فَمَا ٱسۡتَيۡسَرَ مِنَ ٱلۡهَدۡيِۖ وَلَا تَحۡلِقُواْ رُءُوسَكُمۡ حَتَّىٰ يَبۡلُغَ
ٱلۡهَدۡيُ مَحِلَّهُۥۚ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوۡ بِهِۦٓ أَذٗى مِّن رَّأۡسِهِۦ فَفِدۡيَةٞ
مِّن صِيَامٍ أَوۡ صَدَقَةٍ أَوۡ نُسُكٖۚ فَإِذَآ أَمِنتُمۡ فَمَن تَمَتَّعَ بِٱلۡعُمۡرَةِ إِلَى ٱلۡحَجِّ
فَمَا ٱسۡتَيۡسَرَ مِنَ ٱلۡهَدۡيِۚ فَمَن لَّمۡ يَجِدۡ فَصِيَامُ ثَلَٰثَةِ أَيَّامٖ فِي ٱلۡحَجِّ
وَسَبۡعَةٍ إِذَا رَجَعۡتُمۡۗ تِلۡكَ عَشَرَةٞ كَامِلَةٞۗ ذَٰلِكَ لِمَن لَّمۡ يَكُنۡ أَهۡلُهُۥ حَاضِرِي
ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ١٩٦

﴿۱۹۱﴾ و آنـان [= مـشركان] را هـر كجـا يافتيـد، بكشـيد و از آنجـا [= مكه] كه شـما را بـيرون كرده‌اند اخراجشـان كنيد؛ زيرا فتنه [كفر و شرک و آزار رسـاندن به مسـلمانان،] بدتـر از قتـل اسـت؛ و [بـا وجود ايـن،] در كنـار مسـجدالحرام با آنـان پيـكار نكنيد مگر اينكـه در آنجا بـا شـما بجنگنـد؛ پس اگـر [در آنجـا] با شـما جنگيدنـد، آنان را بكشـيد [كـه] سزای كافـران چنـين اسـت. ﴿۱۹۲﴾ پـس اگر [از كفرشـان] دسـت برداشـتند [از نـبرد دسـت بكشـيد كه] بی‌گمـان، الله بسـيار آمرزنـدۀ مهربان اسـت. ﴿۱۹۳﴾ و بـا آنها بجنگيـد تـا فتنـه [= شرک] بـاقی نمانَـد و ديـن، [خالصانـه] از آنِ الله گردد. پس اگر دسـت برداشـتند، [شـما هـم از پيكار با آنان دسـت بكشـيد] زيرا مجـازات، جز بر سـتمكاران روا نيسـت. ﴿۱۹۴﴾ [ايـن] مـاه حرام (سـال هفتم هجـری) كه امـكان عمره‌گـزاردن يافتيد]، در برابـر مـاه حرام [سـال گذشـته] اسـت [كـه مـشركان شـما را از ادای عمره بازداشـتند] و [هتـکِ] حُرمتهـا[ی سرزمـين و مـاه حـرام] قصـاص دارد؛ پـس هر كس كه دشـمنی كرد، همـان گونـه كـه بـر شـما دشـمنی كـرده اسـت، بـا او دشـمنی نماييـد و از الله پـروا كنيد؛ و بدانيـد كـه الله بـا پرهـيزگاران اسـت. ﴿۱۹۵﴾ و در راه الله انفـاق كنيـد و [بـا فـرار از ميـدان جهـاد و تـرک انفـاق،] خـود را بـا دسـت خويشـتن بـه هلاكـت نيفكنيـد؛ و نيكی كنيـد [كـه] بـه راسـتی الله نيكـوكاران را دوسـت می دارد. ﴿۱۹۶﴾ و حـج و عمـره را برای الله بـه پايـان رسـانيد و اگـر [بـه سـبب مانـعی ماننـد تـرس از دشـمن يـا ابتلا بـه بيماری از ايـن كار] بازمانديـد، آنچـه از قربـانی [اعـم از شـتر، گاو يـا گوسـفند] ميـسر شـد [ذبح كنيـد و آنـگاه از احـرام خـارج شـويد] و سرهايتـان را نتراشـيد تـا قربـانی بـه جايگاهـش [در قربانـگاه] برسـد؛ و اگـر كـسی از شـما بيمـار بـود و يـا ناراحـتی‌ای در سر داشـت [كه ناچـار بـود بـه سـبب آن، در حـال احـرام سرش را بتراشـد،] فديـه بدهـد؛ از [قبيـل: سـه روز] روزه يـا صدقـه [= خـوراک دادن به شـش مسـكينِ حرم] يـا قربانی كردن گوسـفندی [كـه ميـان فقـرای حرم تقسـيم شـود]. پس هنـگامی كه در امـان بوديـد، هر كـس از عمره بهره‌منـد گرديـد و سـپس [اعمـال] حـج را آغاز كـرد، آنچـه از قربـانی [برايـش] ميسر شـد [ذبـح كنـد]؛ و هـر كـس [قربـانی] نيافـت، [بايـد] سـه روز در [ايـام] حـج و هفـت روز [ديگـر] هنـگامی كـه [بـه خانـه] بازگشـتيد روزه بگـيرد. ايـن، ده [روزِ] كامـل اسـت. ايـن [حـكـم قربـاني يـا ده روز روزه] برای كسی اسـت كـه خانواده‌اش سـاكن مسـجدالحرام [= مكـه و اطـراف آن] نباشـد؛ و از الله پـروا كنيـد و بدانيـد كـه الله سـخت‌كيفر اسـت.

ٱلْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَٰتٌ ۚ فَمَن فَرَضَ فِيهِنَّ ٱلْحَجَّ فَلَا
رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِى ٱلْحَجِّ ۗ وَمَا تَفْعَلُوا۟ مِنْ
خَيْرٍ يَعْلَمْهُ ٱللَّهُ ۗ وَتَزَوَّدُوا۟ فَإِنَّ خَيْرَ ٱلزَّادِ ٱلتَّقْوَىٰ ۖ
وَٱتَّقُونِ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿١٩٧﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ
أَن تَبْتَغُوا۟ فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ ۚ فَإِذَآ أَفَضْتُم مِّنْ
عَرَفَٰتٍ فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ عِندَ ٱلْمَشْعَرِ ٱلْحَرَامِ ۖ
وَٱذْكُرُوهُ كَمَا هَدَىٰكُمْ وَإِن كُنتُم مِّن قَبْلِهِۦ
لَمِنَ ٱلضَّآلِّينَ ﴿١٩٨﴾ ثُمَّ أَفِيضُوا۟ مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ
ٱلنَّاسُ وَٱسْتَغْفِرُوا۟ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٩٩﴾
فَإِذَا قَضَيْتُم مَّنَٰسِكَكُمْ فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ كَذِكْرِكُمْ
ءَابَآءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا ۗ فَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَقُولُ
رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِى ٱلدُّنْيَا وَمَا لَهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنْ خَلَٰقٍ ﴿٢٠٠﴾
وَمِنْهُم مَّن يَقُولُ رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِى ٱلدُّنْيَا حَسَنَةً
وَفِى ٱلْءَاخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿٢٠١﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ
لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا۟ ۚ وَٱللَّهُ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿٢٠٢﴾

﴿۱۹۷﴾ [وقت نیت اداء] حج ماه‌های مشخصی است [از آغاز شوال تا دهم ذوالحجه]؛ پس کسی که در این ماه‌ها حج را [بر خود] واجب گردانَد، [باید بداند که] در حج، آمیزش جنسی و [ارتکابِ] گناه و درگیری [و جدال، روا] نیست؛ و هر کار نیکی که انجام دهید، الله آن را می‌داند؛ و [خوراک و پوشاک مورد نیاز حج را برای خود فراهم کنید و] توشه برگیرید [ولی به یاد داشته باشید که] به راستی، بهترین توشه، پرهیزگاری است؛ و ای خردمندان، از من بترسید. ﴿۱۹۸﴾ گناهی بر شما نیست که [در ایام حج، با خرید و فروش] از فضل پروردگارتان [منفعت و روزی] طلب کنید؛ و هنگامی که [روز نهم، پس از وقوف] از عرفات کوچ کردید، الله را در «مَشعَر الحرام» یاد کنید؛ و او را یاد کنید، زیرا شما را که پیشتر از گمراهان بودید [به ادای مناسک حج و دیگر اعمال عبادی] هدایت کرد. ﴿۱۹۹﴾ سپس از همانجا که مردم [= پیروان ابراهیم علیه السلام] روانه می‌شوند [شما نیز از عرفات نه از مزدلفه] بازگردید و از الله آمرزش بخواهید [زیرا] بی‌تردید، الله بسیار آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۲۰۰﴾ پس چون مناسک [حج] خود را به جای آوردید، همان گونه که پدرانتان را [با فخر و غرور] یاد می‌کردید ـ بلکه [بهتر و] بیشتر از آن ـ الله را یاد کنید؛ و برخی از مردم [دنیا دوست] می‌گویند: «پروردگارا، در دنیا [مال و فرزند] به ما عطا کن». این شخص در آخرت بهره‌ای [از نعمت‌های الهی] ندارد. ﴿۲۰۱﴾ و برخی [دیگر] از ایشان [مؤمنانی] هستند که می‌گویند: «پروردگارا، در دنیا نیکی [= روزی، سلامتی، دانش و ایمان] به ما عطا کن و در آخرت [نیز] نیکی [عطا فرما] و ما را از عذاب آتش نگه دار». ﴿۲۰۲﴾ اینانند که از دستاوردشان بهره‌ای دارند؛ و الله در حسابرسی، سریع است.

۞ وَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ فِيٓ أَيَّامٖ مَّعۡدُودَٰتٖۚ فَمَن تَعَجَّلَ فِي يَوۡمَيۡنِ فَلَآ إِثۡمَ عَلَيۡهِ وَمَن تَأَخَّرَ فَلَآ إِثۡمَ عَلَيۡهِۖ لِمَنِ ٱتَّقَىٰۗ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّكُمۡ إِلَيۡهِ تُحۡشَرُونَ ٢٠٣ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُعۡجِبُكَ قَوۡلُهُۥ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَيُشۡهِدُ ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا فِي قَلۡبِهِۦ وَهُوَ أَلَدُّ ٱلۡخِصَامِ ٢٠٤ وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ فِي ٱلۡأَرۡضِ لِيُفۡسِدَ فِيهَا وَيُهۡلِكَ ٱلۡحَرۡثَ وَٱلنَّسۡلَۚ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلۡفَسَادَ ٢٠٥ وَإِذَا قِيلَ لَهُ ٱتَّقِ ٱللَّهَ أَخَذَتۡهُ ٱلۡعِزَّةُ بِٱلۡإِثۡمِۚ فَحَسۡبُهُۥ جَهَنَّمُۖ وَلَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ ٢٠٦ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشۡرِي نَفۡسَهُ ٱبۡتِغَآءَ مَرۡضَاتِ ٱللَّهِۚ وَٱللَّهُ رَءُوفُۢ بِٱلۡعِبَادِ ٢٠٧ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱدۡخُلُواْ فِي ٱلسِّلۡمِ كَآفَّةٗ وَلَا تَتَّبِعُواْ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ إِنَّهُۥ لَكُمۡ عَدُوّٞ مُّبِينٞ ٢٠٨ فَإِن زَلَلۡتُم مِّنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَتۡكُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُ فَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ٢٠٩ هَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن يَأۡتِيَهُمُ ٱللَّهُ فِي ظُلَلٖ مِّنَ ٱلۡغَمَامِ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَقُضِيَ ٱلۡأَمۡرُۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ ٢١٠

﴿۲۰۳﴾ الله را در روزهای معیّن [= سه روز ایام تَشریق (یازدهم تا سیزدهم ذی‌حجه)] یاد کنید؛ پس کسی که شتاب کند و طی دو روز [اعمال را انجام دهد،] گناهی بر او نیست؛ و کسی که تأخیر کند [و اعمال را در سه روز انجام دهد،] گناهی بر او نیست. [این حق اختیار،] برای کسی است که تقوا پیشه کند؛ و [ای مؤمنان،] از الله بترسید و بدانید که به سوی او محشور خواهید شد. ﴿۲۰۴﴾ و [ای پیامبر،] از مردم کسی هست که گفتارش در [مورد] زندگی دنیا تو را به شگفت می‌اندازد و الله را بر [ایمان قلبی و] آنچه در دلش دارد گواه می‌گیرد [تا جایی که او را راستگو می‌پنداری] و حال آنکه او [در زمرۀ] سرسخت‌ترینِ دشمنان [و بدخواهانِ اسلام و مسلمین] است. ﴿۲۰۵﴾ او هنگامی که [از تو] روی برمی‌گردانَد و [از نزدت] می‌رود [یا به ریاستی می‌رسد،] در راهِ فساد در زمین می‌کوشد و [محصولات] کشاورزی و چهارپایان را نابود می‌سازد؛ و الله فساد و [تباهکاری] را دوست نمی دارد. ﴿۲۰۶﴾ و هنگامی که به او گفته می‌شود: «از الله بترس»، خودبزرگ‌بینی [و غرور] او را به [استمرار بر انجام] گناه می کشانَد؛ پس [آتش] جهنم برایش کافی است و چه بد جایگاهی است! ﴿۲۰۷﴾ و از مردم کسی [نیز] هست که جان خود را برای کسبِ خشنودی الله می‌فروشد؛ و الله نسبت به بندگان بسیار مهربان است. ﴿۲۰۸﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، همگی به اسلام [و اطاعتِ الله] درآیید و از [راه‌ها و] گام‌های شیطان پیروی نکنید. به راستی که او دشمن آشکار شماست. ﴿۲۰۹﴾ و اگر پس از آنکه نشانه‌های روشن و آشکار برایتان آمد، لغزش کردید و [منحرف شدید]، بدانید که الله شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۲۱۰﴾ آیا انتظارِ [پیروان شیطان] غیر از این است که الله [در روز قیامت، برای داوری] در سایبان‌هایی از ابر به سویشان بیاید و فرشتگان [نیز برای اجرای عذاب الهی آنان را احاطه کنند] و کار یکسره شود؟ و [آگاه باشید که همۀ] کارها به سوی الله بازگردانده می‌شود.

سَلۡ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ كَمۡ ءَاتَيۡنَٰهُم مِّنۡ ءَايَةِۭ بَيِّنَةٖۗ وَمَن يُبَدِّلۡ نِعۡمَةَ
ٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَتۡهُ فَإِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ﴿٢١١﴾ زُيِّنَ
لِلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَا وَيَسۡخَرُونَ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْۘ وَٱلَّذِينَ
ٱتَّقَوۡاْ فَوۡقَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ وَٱللَّهُ يَرۡزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيۡرِ حِسَابٖ ﴿٢١٢﴾
كَانَ ٱلنَّاسُ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ فَبَعَثَ ٱللَّهُ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مُبَشِّرِينَ
وَمُنذِرِينَ وَأَنزَلَ مَعَهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ لِيَحۡكُمَ بَيۡنَ ٱلنَّاسِ
فِيمَا ٱخۡتَلَفُواْ فِيهِۚ وَمَا ٱخۡتَلَفَ فِيهِ إِلَّا ٱلَّذِينَ أُوتُوهُ مِنۢ بَعۡدِ
مَا جَآءَتۡهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُ بَغۡيَۢا بَيۡنَهُمۡۖ فَهَدَى ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
لِمَا ٱخۡتَلَفُواْ فِيهِ مِنَ ٱلۡحَقِّ بِإِذۡنِهِۦۗ وَٱللَّهُ يَهۡدِي مَن يَشَآءُ
إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٍ ﴿٢١٣﴾ أَمۡ حَسِبۡتُمۡ أَن تَدۡخُلُواْ ٱلۡجَنَّةَ وَلَمَّا
يَأۡتِكُم مَّثَلُ ٱلَّذِينَ خَلَوۡاْ مِن قَبۡلِكُمۖ مَّسَّتۡهُمُ ٱلۡبَأۡسَآءُ وَٱلضَّرَّآءُ
وَزُلۡزِلُواْ حَتَّىٰ يَقُولَ ٱلرَّسُولُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ مَتَىٰ نَصۡرُ
ٱللَّهِۗ أَلَآ إِنَّ نَصۡرَ ٱللَّهِ قَرِيبٞ ﴿٢١٤﴾ يَسۡـَٔلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَۖ قُلۡ
مَآ أَنفَقۡتُم مِّنۡ خَيۡرٖ فَلِلۡوَٰلِدَيۡنِ وَٱلۡأَقۡرَبِينَ وَٱلۡيَتَٰمَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينِ
وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِۗ وَمَا تَفۡعَلُواْ مِنۡ خَيۡرٖ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٞ ﴿٢١٥﴾

﴿۲۱۱﴾ [ای پیامبر،] از بنی‌اسرائیل بپرس [که] چه اندازه نشانه‌های آشکار به آنها داده‌ایم؛ و کسی که نعمتِ الله را ـ پس از آنکه نصیبش شد ـ [به کفر و ناسپاسی] تبدیل کند، [عذاب سختی خواهد داشت و باید بداند که] الله سخت‌کیفر است. ﴿۲۱۲﴾ زندگی دنیا برای کافران آراسته شده است و [آنان] مؤمنان را مسخره می‌کنند؛ و [حال آنکه] پرهیزگاران در روز قیامت بالاتر از آنان هستند؛ [زیرا در بهشت جاودانند] و الله هر کس را بخواهد، بی‌شمار روزی می‌دهد. ﴿۲۱۳﴾ [در آغاز،] مردم یک امت [و پیرو یک دین] بودند [اما پس از آنکه اختلاف کردند]؛ آنگاه الله پیامبران را بشارت‌بخش و بیم‌دهنده برانگیخت و همراه با آنان کتاب [آسمانی] را به‌حق نازل کرد تا میان مردم در آنچه اختلاف داشتند داوری کنند؛ و فقط کسانی که [تورات] به آنان داده شده بود ـ پس از آنکه نشانه‌های روشن به آنها رسید ـ به خاطر ستم و حسادتی که بینشان بود، در مورد آن اختلاف کردند؛ پس الله به فرمانِ خویش کسانی را که ایمان آورده بودند، به حقیقتی که در آن اختلاف داشتند هدایت نمود؛ و الله هر کس را بخواهد، به راه راست هدایت می‌کند. ﴿۲۱۴﴾ [ای مؤمنان،] آیا پنداشته‌اید که وارد بهشت می‌شوید و حال آنکه هنوز مانند آنچه بر [سرِ] پیشینیان شما آمد، بر [سرِ] شما نیامده است؟ دشواری و زیان به آنان رسید و [چنان سختی کشیدند و] به لرزه افتادند که پیامبر و کسانی که با او ایمان آورده بودند گفتند: «یاریِ الله کی فرا خواهد رسید؟» آگاه باشید! بی‌تردید، یاریِ الله نزدیک است. ﴿۲۱۵﴾ [ای پیامبر، یارانت] از تو می‌پرسند چه چیزی انفاق کنند؛ بگو: «هر مالی که انفاق کردید، باید به پدر و مادر و نزدیکان و یتیمان و نیازمندان و درراه‌ماندگان باشد؛ و هر کار نیکی که می‌کنید، الله به آن بی حد داناست».

كُتِبَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡقِتَالُ وَهُوَ كُرۡهٞ لَّكُمۡۖ وَعَسَىٰٓ أَن تَكۡرَهُواْ
شَيۡـٔٗا وَهُوَ خَيۡرٞ لَّكُمۡۖ وَعَسَىٰٓ أَن تُحِبُّواْ شَيۡـٔٗا وَهُوَ شَرّٞ
لَّكُمۡۚ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ وَأَنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ٢١٦ يَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلشَّهۡرِ
ٱلۡحَرَامِ قِتَالٖ فِيهِۖ قُلۡ قِتَالٞ فِيهِ كَبِيرٞۚ وَصَدٌّ عَن سَبِيلِ
ٱللَّهِ وَكُفۡرُۢ بِهِۦ وَٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ وَإِخۡرَاجُ أَهۡلِهِۦ مِنۡهُ
أَكۡبَرُ عِندَ ٱللَّهِۚ وَٱلۡفِتۡنَةُ أَكۡبَرُ مِنَ ٱلۡقَتۡلِۗ وَلَا يَزَالُونَ
يُقَٰتِلُونَكُمۡ حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمۡ عَن دِينِكُمۡ إِنِ ٱسۡتَطَٰعُواْۚ وَمَن
يَرۡتَدِدۡ مِنكُمۡ عَن دِينِهِۦ فَيَمُتۡ وَهُوَ كَافِرٞ فَأُوْلَٰٓئِكَ
حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ
ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ٢١٧ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱلَّذِينَ
هَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ أُوْلَٰٓئِكَ يَرۡجُونَ رَحۡمَتَ
ٱللَّهِۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٢١٨ ۞يَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡخَمۡرِ وَٱلۡمَيۡسِرِۖ
قُلۡ فِيهِمَآ إِثۡمٞ كَبِيرٞ وَمَنَٰفِعُ لِلنَّاسِ وَإِثۡمُهُمَآ أَكۡبَرُ
مِن نَّفۡعِهِمَاۗ وَيَسۡـَٔلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَۖ قُلِ ٱلۡعَفۡوَۗ كَذَٰلِكَ
يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلۡأٓيَٰتِ لَعَلَّكُمۡ تَتَفَكَّرُونَ ٢١٩

﴿۲۱۶﴾ [ای مؤمنان،] جهاد [در راه الله] بر شما واجب شده است، در حالی که [به سبب هزینهٔ مالی و جانی] برایتان ناخوشایند است. چه بسا از چیزی خوشتان نیاید، حال آنکه برایتان بهتر است و چه بسا چیزی را دوست داشته باشید، حال آنکه برایتان شرّ است؛ و الله [خیر و شرِّ امور را] می‌داند و شما نمی‌دانید. ﴿۲۱۷﴾ [ای پیامبر،] دربارهٔ [حکم] جنگ در ماه حرام [= ذوالقعده و ذوالحجه، محرم، رجب،] از تو می‌پرسند؛ بگو: «جنگ در این [ماه‌ها، گناهی] بزرگ است و بازداشتن از راه الله و کفر ورزیدن به او و [جلوگیری از ورود مردم به] مسجدالحرام و بیرون راندن اهلش از آنجا، نزد الله [گناهی] بزرگ‌تر است؛ و فتنه[ی شرک] از قتل بزرگ‌تر است». و [ای مؤمنان، مشرکان] پیوسته با شما می‌جنگند تا اگر بتوانند، شما را از دینتان برگردانند؛ و کسانی از شما که از دینشان بازگردند و در حال کفر بمیرند، اعمالشان در دنیا و آخرت تباه می‌گردد و اینان اهلِ آتشند و همیشه در آن خواهند بود. ﴿۲۱۸﴾ کسانی که ایمان آوردند و کسانی که [برای برپاییِ دین حق] هجرت نمودند و در راه الله جهاد کردند، آنان به رحمتِ الله امیدوارند و الله بسیار آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۲۱۹﴾ [ای پیامبر، اصحابت] دربارهٔ شراب و قمار، از تو می‌پرسند؛ بگو: «در آن دو، گناهی بزرگ و [نیز] سودهایی برای مردم وجود دارد؛ ولی گناهِ آن دو، از سودشان [بیشتر و] بزرگ‌تر است»؛ و از تو می‌پرسند: چه چیزی انفاق کنند؟ بگو: «مازاد [از نیازمندی خود را]». الله اینچنین آیات [خود] را برای شما روشن می‌سازد؛ باشد که بیندیشید.

فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۗ وَيَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡيَتَٰمَىٰۖ قُلۡ إِصۡلَاحٞ لَّهُمۡ
خَيۡرٞۖ وَإِن تُخَالِطُوهُمۡ فَإِخۡوَٰنُكُمۡۚ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ ٱلۡمُفۡسِدَ مِنَ
ٱلۡمُصۡلِحِۚ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَأَعۡنَتَكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ٢٢٠
وَلَا تَنكِحُواْ ٱلۡمُشۡرِكَٰتِ حَتَّىٰ يُؤۡمِنَّۚ وَلَأَمَةٞ مُّؤۡمِنَةٌ
خَيۡرٞ مِّن مُّشۡرِكَةٖ وَلَوۡ أَعۡجَبَتۡكُمۡۗ وَلَا تُنكِحُواْ ٱلۡمُشۡرِكِينَ
حَتَّىٰ يُؤۡمِنُواْۚ وَلَعَبۡدٞ مُّؤۡمِنٌ خَيۡرٞ مِّن مُّشۡرِكٖ وَلَوۡ أَعۡجَبَكُمۡۗ
أُوْلَٰٓئِكَ يَدۡعُونَ إِلَى ٱلنَّارِۖ وَٱللَّهُ يَدۡعُوٓاْ إِلَى ٱلۡجَنَّةِ وَٱلۡمَغۡفِرَةِ
بِإِذۡنِهِۦۖ وَيُبَيِّنُ ءَايَٰتِهِۦ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ ٢٢١
وَيَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡمَحِيضِۖ قُلۡ هُوَ أَذٗى فَٱعۡتَزِلُواْ ٱلنِّسَآءَ فِي
ٱلۡمَحِيضِ وَلَا تَقۡرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطۡهُرۡنَۖ فَإِذَا تَطَهَّرۡنَ فَأۡتُوهُنَّ
مِنۡ حَيۡثُ أَمَرَكُمُ ٱللَّهُۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلتَّوَّٰبِينَ وَيُحِبُّ ٱلۡمُتَطَهِّرِينَ ٢٢٢
نِسَآؤُكُمۡ حَرۡثٞ لَّكُمۡ فَأۡتُواْ حَرۡثَكُمۡ أَنَّىٰ شِئۡتُمۡۖ وَقَدِّمُواْ
لِأَنفُسِكُمۡۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّكُم مُّلَٰقُوهُۗ وَبَشِّرِ
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٢٢٣ وَلَا تَجۡعَلُواْ ٱللَّهَ عُرۡضَةٗ لِّأَيۡمَٰنِكُمۡ أَن تَبَرُّواْ
وَتَتَّقُواْ وَتُصۡلِحُواْ بَيۡنَ ٱلنَّاسِۚ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ٢٢٤

﴿۲۲۰﴾ دربارهٔ دنیا و آخرت [بیندیشید]؛ و [ای پیامبر،] از تو در مورد [نحوهٔ سرپرستی‌شان بر] یتیمان می‌پرسند؛ بگو: «اصلاحِ [کاری و پرهیز از درآمیختن اموالِ] آنان بهتر است؛ و اگر با [تجمیع اموال آنان با دارایی خود، در هزینه‌های زندگی و مسکن با] آنان همزیستی کنید، [ایرادی در این کار نیست؛ زیرا] آنها برادرانِ [دینی] شما هستند». و الله تبهکار را از درستکار می‌شناسد؛ و اگر الله می‌خواست، [در مورد یتیمان سخت‌گیری می کرد و] شما را به زحمت می‌انداخت. به راستی که الله شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۲۲۱﴾ و [ای مؤمنان] با زنان مشرک تا ایمان نیاورده‌اند ازدواج نکنید؛ و بی‌گمان، کنیزِ مؤمن، از زنِ [آزادِ] مشرک بهتر است؛ گرچه [زیبایی یا دارایی‌اش] مورد پسندتان واقع گردد؛ و [زنان مسلمان را] به ازدواج مردان مشرک درنیاورید، مگر آنکه ایمان بیاورند؛ و قطعاً بردهٔ مؤمن، از مردِ [آزاد] مشرک بهتر است؛ گرچه شیفتهٔ [دارایی و موقعیتِ] او شده باشید. آنان به سوی آتش [دوزخ] فرا می‌خوانند و الله به فرمان [و توفیق] خویش به سوی بهشت و آمرزش دعوت می کند و آیات [و احکام] خویش را برای مردم روشن می‌سازد؛ باشد که پند گیرند. ﴿۲۲۲﴾ و [ای پیامبر،] از تو دربارهٔ حیض [= عادت ماهیانهٔ زنان] می‌پرسند؛ بگو: «آن پلید و زیانبار است؛ پس در حالت قاعدگی از [آمیزش با] زنان کناره‌گیری کنید و با آنان نزدیکی نکنید تا پاک شوند. پس هنگامی که پاک شدند [و غسل کردند،] از همان جا که الله به شما فرمان داده است [یعنی از راه قُبُل و نه از راه دُبُر] با آنان آمیزش کنید. به راستی که الله توبه‌کنندگان را دوست دارد و پاکیزگان را [نیز] دوست دارد». ﴿۲۲۳﴾ زنان شما، [در حُکمِ] کشتزاری برای شما هستند؛ پس هر گونه که می‌خواهید به کشتزار [= رَحِمِ همسرِ] خود درآیید، و [توشه‌ای همچون فرزند صالح] برای خود پیش بفرستید و از الله پروا کنید و بدانید که او را ملاقات خواهید کرد، و [ای پیامبر، دربارهٔ نعمت‌های الهی] به مؤمنان بشارت بده. ﴿۲۲۴﴾ و الله را دستاویز سوگندهایتان قرار ندهید تا [به این بهانه] از نیکوکاری و پرهیزگاری و آشتی‌دادن میان مردم [دست بردارید]؛ و [بدانید که] الله بی نهایت شنوای داناست.

لَّا يُؤَاخِذُكُمُ ٱللَّهُ بِٱللَّغْوِ فِىٓ أَيْمَـٰنِكُمْ وَلَـٰكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا كَسَبَتْ
قُلُوبُكُمْ ۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٢٥﴾ لِّلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِن نِّسَآئِهِمْ تَرَبُّصُ
أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ ۖ فَإِن فَآءُو فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٢٦﴾ وَإِنْ عَزَمُوا۟
ٱلطَّلَـٰقَ فَإِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٧﴾ وَٱلْمُطَلَّقَـٰتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ
ثَلَـٰثَةَ قُرُوٓءٍ ۚ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَن يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ فِىٓ أَرْحَامِهِنَّ
إِن كُنَّ يُؤْمِنَّ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ ۚ وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِى
ذَٰلِكَ إِنْ أَرَادُوٓا۟ إِصْلَـٰحًا ۚ وَلَهُنَّ مِثْلُ ٱلَّذِى عَلَيْهِنَّ بِٱلْمَعْرُوفِ ۚ
وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٨﴾ ٱلطَّلَـٰقُ مَرَّتَانِ ۖ
فَإِمْسَاكٌۢ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌۢ بِإِحْسَـٰنٍ ۗ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ أَن تَأْخُذُوا۟
مِمَّآ ءَاتَيْتُمُوهُنَّ شَيْـًٔا إِلَّآ أَن يَخَافَآ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ ۖ
فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا ٱفْتَدَتْ
بِهِۦ ۗ تِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا ۚ وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ ٱللَّهِ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ
هُمُ ٱلظَّـٰلِمُونَ ﴿٢٢٩﴾ فَإِن طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُۥ مِنۢ بَعْدُ حَتَّىٰ تَنكِحَ زَوْجًا
غَيْرَهُۥ ۗ فَإِن طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَآ أَن يَتَرَاجَعَآ إِن ظَنَّآ أَن
يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ ۗ وَتِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢٣٠﴾

﴿۲۲۵﴾ الله شما را به خاطر سوگندهایی که بیهوده و بدون قصد یاد می‌کنید، مؤاخذه نمی‌کند؛ ولی به خاطر آنچه دل‌هایتان [عمداً] کسب کرده است [و سوگندهای دروغی که آگاهانه بر زبان آورده‌اید] بازخواست می‌کند؛ و [اگر توبه کنید،] الله بسیار آمرزندۀ بردبار است. ﴿۲۲۶﴾ برای کسانی که [به رسم جاهلیت] بر ترک آمیزش با زنان خود سوگند یاد می‌کنند [= ایلاء می‌کنند] چهار ماه انتظار [و مهلت] است. پس اگر [در مدت چهار ماه یا کمتر، پشیمان شدند و به زنانشان] بازگشتند، [بدانند که] الله بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۲۲۷﴾ و اگر [بر ترک زنانشان پافشاری کردند و] تصمیم به طلاق گرفتند، [بدانند که] همانا الله بی نهایت شنوای داناست. ﴿۲۲۸﴾ زنان مطلّقه [پیش از ازدواج مجدد] باید به مدت سه بار پاکی [= دیدن سه بار عادت ماهیانه] انتظار بکشند؛ و اگر به الله و روز قیامت ایمان دارند، بر آنان روا نیست که آنچه را الله در رحِم‌هایشان آفریده است کتمان کنند؛ و اگر شوهرانشان خواهان آشتی هستند، برای بازگرداندن آنان [به زندگی زناشویی] در این [مدت، از دیگران] سزاوارترند؛ و زنان حقوق شایسته‌ای [بر عهده مردان] دارند همانند [و همسنگِ وظایفی] که بر عهده دارند و مردان [در سرپرستی و امرِ طلاق] بر آنان برتری دارند؛ و الله شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۲۲۹﴾ طلاق [رجعی] دو بار است؛ پس [از آن، مرد یا باید همسرش را] به طرزی شایسته نگاه دارد یا به نیکی رها کند؛ و [ای مردان مسلمان،] برایتان حلال نیست که [ذره‌ای] از آنچه را به آنان داده‌اید [= مهریه و مانند آن] پس بگیرید؛ مگر آنکه [زن و شوهر] بترسند که نتوانند [حقوق زناشویی و] حدود الهی را بر پا دارند؛ پس [حل اختلاف را به خویشاوندان یا دوستان خود می‌سپارند؛ و شما ای مؤمنان] اگر ترسیدید که [ممکن است زوجین] حدود الهی را برپا ندارند، گناهی بر آن دو نیست که زن [برای کسب رضایت مرد به طلاق و آزاد کردن خود، مهریه‌اش را ببخشد یا به او] فدیه‌ای بپردازد [و طلاق خُلع بگیرد]. اینها حدودِ [احکامِ] الهی است؛ پس از آنها تجاوز نکنید؛ و هر کس از حدود الله تجاوز کند، ستمکار است. ﴿۲۳۰﴾ اگر [شوهر برای بار سوم] او را طلاق داد، پس از آن، [زن] برایش حلال نیست؛ مگر اینکه [به قصد ازدواج حقیقی و نه برای حلال‌شدن] با شوهری غیر از او ازدواج کند [و با وی همبستر شود. در این صورت،] اگر [شوهر دوم فوت کرد یا] او را طلاق داد، اگر [آن دو زوجِ سابق] می‌پندارند که حدود [احکامِ] الله را برپا می‌دارند، گناهی بر آن دو نیست که [با ازدواج مجدد] به یکدیگر بازگردند. اینها حدود الله است که آنها را برای مردمی که می‌دانند [و به اسلام ایمان دارند] بیان می‌کند.

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍۚ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّتَعْتَدُواْۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُۥۚ وَلَا تَتَّخِذُوٓاْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ هُزُوًاۚ وَٱذْكُرُواْ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَآ أَنزَلَ عَلَيْكُم مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ وَٱلْحِكْمَةِ يَعِظُكُم بِهِۦۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٣١﴾ وَإِذَا طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَن يَنكِحْنَ أَزْوَٰجَهُنَّ إِذَا تَرَٰضَوْاْ بَيْنَهُم بِٱلْمَعْرُوفِۗ ذَٰلِكَ يُوعَظُ بِهِۦ مَن كَانَ مِنكُمْ يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِۗ ذَٰلِكُمْ أَزْكَىٰ لَكُمْ وَأَطْهَرُۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٢﴾ ۞ وَٱلْوَٰلِدَٰتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَٰدَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِۖ لِمَنْ أَرَادَ أَن يُتِمَّ ٱلرَّضَاعَةَۚ وَعَلَى ٱلْمَوْلُودِ لَهُۥ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِٱلْمَعْرُوفِۚ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَاۚ لَا تُضَآرَّ وَٰلِدَةُۢ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُودٌ لَّهُۥ بِوَلَدِهِۦۚ وَعَلَى ٱلْوَارِثِ مِثْلُ ذَٰلِكَۗ فَإِنْ أَرَادَا فِصَالًا عَن تَرَاضٍ مِّنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَاۗ وَإِنْ أَرَدتُّمْ أَن تَسْتَرْضِعُوٓاْ أَوْلَٰدَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُم مَّآ ءَاتَيْتُم بِٱلْمَعْرُوفِۗ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٣﴾

﴿۲۳۱﴾ و هنگامی که زنان را طلاق [رجعی] دادید و به پایان [روزهای] عدۀ خویش رسیدند، آنان را به شایستگی نگه دارید یا به نیکی و خوبی رهایشان سازید؛ و [همچون دوران جاهلیت،] آنان را به قصد [آزار و] زیان‌رساندن نگه ندارید تا [به حقوقشان] تجاوز کنید؛ و هر کس چنین کند، قطعاً بر خویشتن ستم کرده است؛ و آیات الله را به مسخره نگیرید و نعمتِ الله را بر خود و آنچه را که از کتاب و حکمت [= قرآن و سنت] بر شما نازل کرده است و شما را با آن پند می‌دهد به یاد بیاورید و از الله پروا داشته باشید و بدانید که الله به همه چیز بسیار داناست. ﴿۲۳۲﴾ و هنگامی که زنان را طلاق دادید و [مدت] عدّۀ خود را به پایان رساندند، [شما ای سرپرستان،] آنان را باز ندارید که اگر [بر اساس موازین شرعی] به طرز پسندیده‌ای بین خویش به توافق رسیده بودند، با شوهران [سابق] خود ازدواج کنند. این [دستوری است] که هر یک از شما که به الله و روز قیامت ایمان دارد، به آن [حکم] پند داده می‌شود؛ و این [دستور،] برایتان پربرکت‌تر و پاکیزه‌تر است؛ و الله [خیر و صلاح شما را] می‌داند و شما نمی‌دانید. ﴿۲۳۳﴾ و مادران [باید] فرزندان خود را دو سال تمام شیر دهند. [این دستور،] برای کسی است که بخواهد دوران شیرخوارگی [فرزندش] را تکمیل کند؛ و بر صاحبِ فرزند [= پدر] لازم است خوراک و پوشاک آنان [= مادران] را [در مدت شیردادن] به طور شایسته‌ای [فراهم کند]. هیچ کس جز به اندازۀ توانایی‌اش مکلف نمی‌شود؛ نه مادر باید به خاطر فرزندش زیان ببیند و نه پدر به سبب فرزندش. [اگر پدر کودک فوت کرده بود و مالی هم نداشت] مانند همین [تعهدات پدر] بر وارث [نیز] لازم است؛ پس اگر آن دو [= پدر و مادر] با رضایت و مشورت یکدیگر بخواهند [کودک را زودتر] از شیر بازگیرند، گناهی بر آنها نیست؛ و اگر خواستید که برای فرزندانتان دایه‌ای بگیرید، گناهی بر شما نیست؛ به شرط اینکه آنچه [از حقوق و دستمزد] مقرر کرده‌اید، به طور شایسته بپردازید؛ و از الله پروا کنید و بدانید که الله به آنچه انجام می‌دهید خیلی بیناست.

وَٱلَّذِينَ يُتَوَفَّوۡنَ مِنكُمۡ وَيَذَرُونَ أَزۡوَٰجٗا يَتَرَبَّصۡنَ بِأَنفُسِهِنَّ
أَرۡبَعَةَ أَشۡهُرٖ وَعَشۡرٗاۖ فَإِذَا بَلَغۡنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيۡكُمۡ
فِيمَا فَعَلۡنَ فِيٓ أَنفُسِهِنَّ بِٱلۡمَعۡرُوفِۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ ٢٣٤
وَلَا جُنَاحَ عَلَيۡكُمۡ فِيمَا عَرَّضۡتُم بِهِۦ مِنۡ خِطۡبَةِ ٱلنِّسَآءِ
أَوۡ أَكۡنَنتُمۡ فِيٓ أَنفُسِكُمۡۚ عَلِمَ ٱللَّهُ أَنَّكُمۡ سَتَذۡكُرُونَهُنَّ
وَلَٰكِن لَّا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّآ أَن تَقُولُواْ قَوۡلٗا مَّعۡرُوفٗاۚ
وَلَا تَعۡزِمُواْ عُقۡدَةَ ٱلنِّكَاحِ حَتَّىٰ يَبۡلُغَ ٱلۡكِتَٰبُ أَجَلَهُۥۚ
وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا فِيٓ أَنفُسِكُمۡ فَٱحۡذَرُوهُۚ وَٱعۡلَمُوٓاْ
أَنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٞ ٢٣٥ لَّا جُنَاحَ عَلَيۡكُمۡ إِن طَلَّقۡتُمُ ٱلنِّسَآءَ
مَا لَمۡ تَمَسُّوهُنَّ أَوۡ تَفۡرِضُواْ لَهُنَّ فَرِيضَةٗۚ وَمَتِّعُوهُنَّ عَلَى
ٱلۡمُوسِعِ قَدَرُهُۥ وَعَلَى ٱلۡمُقۡتِرِ قَدَرُهُۥ مَتَٰعَۢا بِٱلۡمَعۡرُوفِۖ حَقًّا عَلَى
ٱلۡمُحۡسِنِينَ ٢٣٦ وَإِن طَلَّقۡتُمُوهُنَّ مِن قَبۡلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ وَقَدۡ
فَرَضۡتُمۡ لَهُنَّ فَرِيضَةٗ فَنِصۡفُ مَا فَرَضۡتُمۡ إِلَّآ أَن يَعۡفُونَ
أَوۡ يَعۡفُوَاْ ٱلَّذِي بِيَدِهِۦ عُقۡدَةُ ٱلنِّكَاحِۚ وَأَن تَعۡفُوٓاْ أَقۡرَبُ لِلتَّقۡوَىٰۚ
وَلَا تَنسَوُاْ ٱلۡفَضۡلَ بَيۡنَكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٌ ٢٣٧

﴿۲۳۴﴾ و افرادی از شما که می‌میرند و همسرانی [غیرباردار از خود] باقی می‌گذارند، [آن زنان برای ازدواج مجدد] باید چهار ماه و ده روز انتظار بکشند [و عده نگه دارند] و هنگامی که مدت عدهٔ خود را به پایان رساندند، در مورد آنچه آنان به طور شایسته [و مشروع] دربارهٔ [زندگیِ] خود انجام دهند، گناهی بر شما [سرپرستان] نیست؛ و الله به آنچه می کنید بسیار آگاه است. ﴿۲۳۵﴾ و گناهی بر شما نیست که به طور کنایه، از زنانی [که در عده وفات یا عده طلاق بائن قرار دارند] خواستگاری کنید و یا در دل [بر این کار] تصمیم بگیرید [بدون اینکه آن را بیان کنید]. الله می‌دانست که شما به زودی به یاد آنان خواهید افتاد؛ ولی پنهانی به آنها وعدهٔ [زناشويي] ندهید مگر اینکه [به کنایه و اشاره] سخنی پسندیده بگویید و [همچنین] تصمیم به عقد ازدواج نگیرید تا مدت مقرر [= عدّه] به سرآید؛ و بدانید که الله آنچه را که در دل‌های شماست می‌داند؛ پس از [مخالفت با] او بترسید و بدانید که به راستی الله بسیار آمرزندهٔ بردبار است. ﴿۲۳۶﴾ اگر زنان را قبل از آمیزش و قبل از تعیین مهریه، [به دلایلی] طلاق دادید، گناهی بر شما نیست و [در این صورت، دلجويي کنید و] آنان را [با اهدای هدیه‌ای مناسب] بهره‌مند سازید؛ توانگر به اندازهٔ توانش و تنگدست به اندازهٔ توانش. [اجرای این حُکم،] بر نیکوکاران [حقی ثابت و] الزامی است. ﴿۲۳۷﴾ اگر پیش از نزدیکی با آنان، خواستید طلاقشان بدهید و مهریه‌ای برایشان تعیین کرده بودید، نصف آنچه را که تعیین کرده‌اید [به آنان بپردازید]؛ مگر اینکه [حق خود را] ببخشند یا [شوهر، یعنی] کسی که [تصمیم‌گیری در مورد] پیوند ازدواج با اوست، گذشت کند [و تمام مهریه را بپردازد]. گذشتِ شما [و بخشیدن تمام مهریه به زنان] به پرهیزگاری نزدیک‌تر است. [ای مؤمنان، هنگام پرداخت حقوق، آسان‌گیری و] نیکی را میان خود فراموش نکنید [و بدانید که] به راستی الله به آنچه می کنید بسیار بیناست.

حَٰفِظُواْ عَلَى ٱلصَّلَوَٰتِ وَٱلصَّلَوٰةِ ٱلْوُسْطَىٰ وَقُومُواْ لِلَّهِ قَٰنِتِينَ ﴿٢٣٨﴾ فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا فَإِذَآ أَمِنتُمْ فَٱذْكُرُواْ ٱللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُم مَّا لَمْ تَكُونُواْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٩﴾ وَٱلَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَٰجًا وَصِيَّةً لِّأَزْوَٰجِهِم مَّتَٰعًا إِلَى ٱلْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِيٓ أَنفُسِهِنَّ مِن مَّعْرُوفٍ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٤٠﴾ وَلِلْمُطَلَّقَٰتِ مَتَٰعُۢ بِٱلْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٢٤١﴾ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمْ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٤٢﴾ ۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ خَرَجُواْ مِن دِيَٰرِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ ٱلْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ ٱللَّهُ مُوتُواْ ثُمَّ أَحْيَٰهُمْ إِنَّ ٱللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٤٣﴾ وَقَٰتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱعْلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٤﴾ مَّن ذَا ٱلَّذِي يُقْرِضُ ٱللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَٰعِفَهُۥ لَهُۥٓ أَضْعَافًا كَثِيرَةً وَٱللَّهُ يَقْبِضُ وَيَبْصُۜطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٤٥﴾

﴿۲۳۸﴾ [ای مسلمانان،] بر [ادای] همه نمازها و [به خصوص] نماز وسطي ـ نماز عصر ـ کوشا باشید و با فروتنی و فرمانبرداری برای الله به پا خیزید. ﴿۲۳۹﴾ اگر [از خطر] ترسیدید، در حال پیاده یا سواره [یا حتی با ایما و اشاره نماز را به جای آورید] و چون ایمن شدید، الله را [چنان که به شما آموخته است] یاد کنید [و شکر او تعالی را به جای آورید] که آنچه را نمی‌دانستید به شما یاد داد. ﴿۲۴۰﴾ کسانی از شما که مرگشان فرامی‌رسد و همسرانی [از خود] به جا می‌گذارند، باید به نفع همسرانشان وصیت کنند که [وارثان] تا یک سال آنان را [با پرداختن هزینۀ زندگی] بهره‌مند سازند، بدون آنکه [آنان را از خانۀ شوهر] بیرون کنند. اما اگر [به میل خود، پیش از پایان یک سال، خانۀ را ترک کنند و] بیرون بروند، دربارۀ آنچه که نسبت به [ظاهر و زندگی] خود به طور شایسته [و مشروع] انجام می‌دهند [از قبیل زینت کردن و ازدواج مجدد] گناهی بر شما نیست؛ و الله شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۲۴۱﴾ و برای زنان مطلّقه، هدیه‌ای مناسب و شایسته لازم است [که از طرف شوهر پرداخت شود تا دلشکستگی‌اش جبران گردد. اجرای این حکم،] حقی است بر مردان پرهیزگار. ﴿۲۴۲﴾ [ای مؤمنان،] الله اینچنین آیات خویش را [که مشتمل بر حدود و احکام است] به روشنی برایتان بیان می‌کند؛ باشد که شما بفهمید. ﴿۲۴۳﴾ [ای پیامبر،] آیا نمی‌دانی [داستانِ] افرادی [از بنی‌اسرائیل] را که هزاران نفر بودند و از ترسِ [بیماری و] مرگ از خانه‌هایشان فرار کردند؟ آنگاه الله به آنان فرمود: بمیرید؛ [پس مُردند.] سپس الله آنها را زنده کرد [تا برایشان روشن گرداند که تمام کارها به دست اوست]. به راستی که الله نسبت به بندگانش صاحب بخشایش است؛ ولی بیشتر مردم شُکر [نعمت‌هایش را] به جای نمی‌آورند. ﴿۲۴۴﴾ و [ای مؤمنان،] در راه الله بجنگید و بدانید که بی‌تردید، الله بی نهایت شنوای داناست. ﴿۲۴۵﴾ کیست که به الله قرض دهد؛ قرضی نیکو [و از اموالش در راه خشنودیِ پروردگار انفاق کند] تا [الله] آن را برایش چندین برابر کند؟ و الله است که [از روی حکمت و عدالت، در روزیِ بندگانش] تنگی و گشایش پدید می‌آورد؛ و [همگی در آخرت] به سوی او بازگردانده می‌شوید.

أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلۡمَلَإِ مِنۢ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ مِنۢ بَعۡدِ مُوسَىٰٓ إِذۡ
قَالُواْ لِنَبِيّٖ لَّهُمُ ٱبۡعَثۡ لَنَا مَلِكٗا نُّقَٰتِلۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۖ
قَالَ هَلۡ عَسَيۡتُمۡ إِن كُتِبَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡقِتَالُ أَلَّا تُقَٰتِلُواْۖ
قَالُواْ وَمَا لَنَآ أَلَّا نُقَٰتِلَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَقَدۡ أُخۡرِجۡنَا
مِن دِيَٰرِنَا وَأَبۡنَآئِنَاۖ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيۡهِمُ ٱلۡقِتَالُ تَوَلَّوۡاْ
إِلَّا قَلِيلٗا مِّنۡهُمۡۚ وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٤٦﴾ وَقَالَ لَهُمۡ
نَبِيُّهُمۡ إِنَّ ٱللَّهَ قَدۡ بَعَثَ لَكُمۡ طَالُوتَ مَلِكٗاۚ
قَالُوٓاْ أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُ ٱلۡمُلۡكُ عَلَيۡنَا وَنَحۡنُ أَحَقُّ
بِٱلۡمُلۡكِ مِنۡهُ وَلَمۡ يُؤۡتَ سَعَةٗ مِّنَ ٱلۡمَالِۚ قَالَ إِنَّ ٱللَّهَ
ٱصۡطَفَىٰهُ عَلَيۡكُمۡ وَزَادَهُۥ بَسۡطَةٗ فِي ٱلۡعِلۡمِ وَٱلۡجِسۡمِۖ
وَٱللَّهُ يُؤۡتِي مُلۡكَهُۥ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٞ ﴿٢٤٧﴾
وَقَالَ لَهُمۡ نَبِيُّهُمۡ إِنَّ ءَايَةَ مُلۡكِهِۦٓ أَن يَأۡتِيَكُمُ
ٱلتَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٞ مِّن رَّبِّكُمۡ وَبَقِيَّةٞ مِّمَّا
تَرَكَ ءَالُ مُوسَىٰ وَءَالُ هَٰرُونَ تَحۡمِلُهُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُۚ
إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لَّكُمۡ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿٢٤٨﴾

﴿۲۴۶﴾ [ای پیامبر،] آیا [از داستان] گروهی از [اشراف و بزرگان] بنی‌اسرائیل پس از موسی خبر داری که به پیامبر خود گفتند: «فرمانروایی برایمان انتخاب کن تا [به دستورش] در راه الله بجنگیم»؟ [پیامبرشان] گفت: «شاید اگر جهاد بر شما مقرر شود، [سرپیچی کنید و] جهاد نکنید»؛ گفتند: «چرا در راه الله جهاد نکنیم، در حالی که از خانه‌هایمان رانده شده‌ایم و پسرانمان [را به اسارت برده‌اند]؟» اما هنگامی که جنگ بر آنان مقرر شد ـ جز عدۀ کمی از آنان ـ [همگی] سرپیچی کردند؛ و الله به [حالِ پیمان‌شکنان و] ستمکاران بسیار داناست. ﴿۲۴۷﴾ پیامبرشان به آنان گفت: «الله طالوت را به فرمانروایی شما برگزیده است». [آنان] گفتند: «چگونه او بر ما فرمانروایی کند در حالی که ما به فرمانروایی از او سزاوارتریم و از مال [دنیا نیز] بهرۀ چندانی [به وی] داده نشده است؟» [پیامبرشان] گفت: «به راستی که الله او را بر شما برگزیده و دانش و نیروی جسمی‌اش را فزونی بخشیده است؛ و الله فرمانروایی‌ِ خود را به هر کس بخواهد می‌دهد و الله گشایشگرِ بسیار داناست».
﴿۲۴۸﴾ پیامبرشان به آنها گفت: «نشانۀ [راستی و درستیِ] فرمانروایی‌ِ او، این است که صندوق [عهد] به شما می‌رسد که مایۀ آرامشی از سوی پروردگارتان است و بازماندۀ میراث خاندان موسی و هارون [همچون عصا و برخی الواح تورات] در آن قرار دارد و در حالی [می‌رسد] که فرشتگان آن را حمل می‌کنند. اگر مؤمن باشید، مسلماً در این [امر،] نشانه‌ای [در مورد حقانیتِ طالوت] برایتان وجود دارد».

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِٱلۡجُنُودِ قَالَ إِنَّ ٱللَّهَ مُبۡتَلِيكُم
بِنَهَرٖ فَمَن شَرِبَ مِنۡهُ فَلَيۡسَ مِنِّي وَمَن لَّمۡ يَطۡعَمۡهُ
فَإِنَّهُۥ مِنِّيٓ إِلَّا مَنِ ٱغۡتَرَفَ غُرۡفَةَۢ بِيَدِهِۦۚ فَشَرِبُواْ مِنۡهُ
إِلَّا قَلِيلٗا مِّنۡهُمۡۚ فَلَمَّا جَاوَزَهُۥ هُوَ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
مَعَهُۥ قَالُواْ لَا طَاقَةَ لَنَا ٱلۡيَوۡمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِۦۚ
قَالَ ٱلَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلَٰقُواْ ٱللَّهِ كَم مِّن فِئَةٖ
قَلِيلَةٍ غَلَبَتۡ فِئَةٗ كَثِيرَةَۢ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ مَعَ
ٱلصَّٰبِرِينَ ٢٤٩ وَلَمَّا بَرَزُواْ لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِۦ قَالُواْ
رَبَّنَآ أَفۡرِغۡ عَلَيۡنَا صَبۡرٗا وَثَبِّتۡ أَقۡدَامَنَا وَٱنصُرۡنَا
عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٢٥٠ فَهَزَمُوهُم بِإِذۡنِ ٱللَّهِ
وَقَتَلَ دَاوُۥدُ جَالُوتَ وَءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلۡمُلۡكَ
وَٱلۡحِكۡمَةَ وَعَلَّمَهُۥ مِمَّا يَشَآءُۗ وَلَوۡلَا دَفۡعُ ٱللَّهِ ٱلنَّاسَ
بَعۡضَهُم بِبَعۡضٖ لَّفَسَدَتِ ٱلۡأَرۡضُ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ ذُو
فَضۡلٍ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ٢٥١ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ نَتۡلُوهَا
عَلَيۡكَ بِٱلۡحَقِّۚ وَإِنَّكَ لَمِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ٢٥٢

﴿۲۴۹﴾ پس هنگامی که طالوت با لشکریان رهسپار شد، به آنان گفت: «الله [شکیبایی] شما را به وسیلهٔ یک نهر [آب] آزمایش می کند؛ هر کس از آن بنوشد، از [یاران] من نیست و هر کس از آن ننوشد، قطعاً از [یاران] من است؛ مگر کسی که با دست خود مُشتی [از آن آب] برگیرد [و به اندازهٔ کف دستی بیاشامد]». پس جز عدهٔ کمی، همگی از آن [آب] نوشیدند؛ و هنگامی که او و کسانی که با او ایمان آورده بودند از آن [نهر] گذشتند [از کمیِ افراد خود ناراحت شدند و برخی] گفتند: «امروز ما توانایی [مقابله] با جالوت و سپاهیانش را نداریم». [در این هنگام،] کسانی که به دیدار الله [در آخرت] یقین داشتند گفتند: «چه بسا گروه کوچکی که به فرمان الله بر گروهی بسیار پیروز شدند و [بدانید که همواره] الله همراه شکیبایان است». ﴿۲۵۰﴾ و هنگامی که [طالوت و همراهانش] برای [مبارزه] با جالوت و سپاهیانش به میدان آمدند، گفتند: «پروردگارا، بر [دل‌های] ما صبر و شکیبایی فرو ریز و گام‌هایمان را استوار بدار و ما را بر گروه کافران پیروز گردان». ﴿۲۵۱﴾ پس به فرمان الله، آنها را شکست دادند و داود [= جوان نیرومند و شجاعی که در لشکر طالوت بود] جالوت را کشت و الله فرمانروایی و نبوت را به او بخشید و از آنچه می‌خواست به او آموخت؛ و اگر الله [فتنهٔ] برخی از مردم را توسط برخی دیگر دفع نمی کرد، قطعاً زمین تباه می‌گردید؛ ولی الله نسبت به جهانیان صاحب فضل [و بخشش] است. ﴿۲۵۲﴾ [ای پیامبر،] اینها، آیات الله است که آن را به‌حق بر تو می‌خوانیم و به راستی، تو از پیامبران هستی.

۞ تِلْكَ ٱلرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍۘ مِّنْهُم مَّن كَلَّمَ ٱللَّهُۖ
وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَٰتٍۚ وَءَاتَيْنَا عِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ٱلْبَيِّنَٰتِ
وَأَيَّدْنَٰهُ بِرُوحِ ٱلْقُدُسِۗ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا ٱقْتَتَلَ ٱلَّذِينَ مِنۢ
بَعْدِهِم مِّنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ وَلَٰكِنِ ٱخْتَلَفُوا۟
فَمِنْهُم مَّنْ ءَامَنَ وَمِنْهُم مَّن كَفَرَۚ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا ٱقْتَتَلُوا۟
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَنفِقُوا۟
مِمَّا رَزَقْنَٰكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا
شَفَٰعَةٌۗ وَٱلْكَٰفِرُونَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢٥٤﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ
ٱلْحَىُّ ٱلْقَيُّومُۚ لَا تَأْخُذُهُۥ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌۚ لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَمَا فِى ٱلْأَرْضِۗ مَن ذَا ٱلَّذِى يَشْفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذْنِهِۦۚ يَعْلَمُ
مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَىْءٍ مِّنْ عِلْمِهِۦٓ إِلَّا
بِمَا شَآءَۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَۖ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفْظُهُمَاۚ
وَهُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾ لَآ إِكْرَاهَ فِى ٱلدِّينِۖ قَد تَّبَيَّنَ ٱلرُّشْدُ مِنَ
ٱلْغَىِّۚ فَمَن يَكْفُرْ بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱسْتَمْسَكَ
بِٱلْعُرْوَةِ ٱلْوُثْقَىٰ لَا ٱنفِصَامَ لَهَاۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾

﴿۲۵۳﴾ این پیامبران [که نام برخی از آنان گذشت] برخی از آنان را [در دریافت وحی و تعداد پیروان] بر برخی دیگر برتری دادیم. از [میان] اینان کسی [مانند موسی علیه السلام] بود که الله با او سخن گفت و درجات برخی [دیگر] از آنان را بالا برد؛ و به عیسی ـ پسر مریم ـ نشانه‌های روشنی [بر اثبات نبوتش] دادیم و او را توسط روح القُدُس [= جبرئیل علیه السلام] تأیید [و تقویت] کردیم؛ و اگر الله می‌خواست، کسانی که بعد از آنها آمدند پس از آن [همه] نشانه‌های روشنی که برایشان آمد، با یکدیگر نمی‌جنگیدند؛ ولی [با هم] اختلاف کردند و برخی از آنان ایمان آوردند و برخی کفر ورزیدند؛ و اگر الله می‌خواست، [هرگز] با هم نمی‌جنگیدند؛ ولی الله آنچه را می‌خواهد، انجام می‌دهد. ﴿۲۵۴﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از آنچه به شما روزی داده‌ایم انفاق کنید، پیش از آنکه روزی فرارسد که در آن نه خرید و فروشی است و نه دوستی و شفاعتی؛ و کافران [به سببِ کفرشان] همان ستمکارانند. ﴿۲۵۵﴾ الله [معبودِ راستین است؛] هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ زندهٔ پاینده وتدبیرکننده جهان [و قائم به ذات] است؛ نه خوابی سبک او را فرا می‌گیرد و نه خوابی سنگین؛ [و لحظه‌ای از تدبیر جهان هستی، غافل نمی‌ماند]؛ آنچه در آسمان‌ها و زمین است، از آنِ اوست. کیست که نزد او جز به فرمانش شفاعت کند؟ گذشته و آیندهٔ آنان [= بندگان] را می‌داند و [آنان] به چیزی از علم او احاطه [و آگاهی] نمی‌یابند، مگر آنچه خود [الله] بخواهد. کرسیِ او آسمان‌ها و زمین را در بر گرفته است و نگهداشتنِ آنها بر او [سنگین و] دشوار نیست و او بلندمرتبه [و] بی نهایت بزرگ است. ﴿۲۵۶﴾ در [پذیرش] دین، هیچ اجباری نیست؛ به راستی که راه راست [و هدایت] از راه انحراف [و گمراهی] روشن شده است؛ پس هر کس به طاغوت [= هر آنچه به جای الله عبادت می‌شود] کفر بورزد و به الله ایمان بیاورد، قطعاً به محکم‌ترین دستاویز چنگ زده است که هرگز نخواهد گسست؛ و الله بسیار شنوای داناست.

ٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ يُخۡرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَوۡلِيَآؤُهُمُ ٱلطَّٰغُوتُ يُخۡرِجُونَهُم مِّنَ ٱلنُّورِ إِلَى ٱلظُّلُمَٰتِۗ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ٢٥٧ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِي حَآجَّ إِبۡرَٰهِـۧمَ فِي رَبِّهِۦٓ أَنۡ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلۡمُلۡكَ إِذۡ قَالَ إِبۡرَٰهِـۧمُ رَبِّيَ ٱلَّذِي يُحۡيِۦ وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا۠ أُحۡيِۦ وَأُمِيتُۖ قَالَ إِبۡرَٰهِـۧمُ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَأۡتِي بِٱلشَّمۡسِ مِنَ ٱلۡمَشۡرِقِ فَأۡتِ بِهَا مِنَ ٱلۡمَغۡرِبِ فَبُهِتَ ٱلَّذِي كَفَرَۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ٢٥٨ أَوۡ كَٱلَّذِي مَرَّ عَلَىٰ قَرۡيَةٖ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّىٰ يُحۡيِۦ هَٰذِهِ ٱللَّهُ بَعۡدَ مَوۡتِهَاۖ فَأَمَاتَهُ ٱللَّهُ مِاْئَةَ عَامٖ ثُمَّ بَعَثَهُۥۖ قَالَ كَمۡ لَبِثۡتَۖ قَالَ لَبِثۡتُ يَوۡمًا أَوۡ بَعۡضَ يَوۡمٖۖ قَالَ بَل لَّبِثۡتَ مِاْئَةَ عَامٖ فَٱنظُرۡ إِلَىٰ طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمۡ يَتَسَنَّهۡۖ وَٱنظُرۡ إِلَىٰ حِمَارِكَ وَلِنَجۡعَلَكَ ءَايَةٗ لِّلنَّاسِۖ وَٱنظُرۡ إِلَى ٱلۡعِظَامِ كَيۡفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكۡسُوهَا لَحۡمٗاۚ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُۥ قَالَ أَعۡلَمُ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ٢٥٩

﴿۲۵۷﴾ الله یاور [و کارسازِ] کسانی است که ایمان آورده‌اند؛ آنان را از تاریکی‌ها به سوی نور بیرون می‌بَرد؛ و کسانی که کافر شدند، [کارساز و] یاورشان طاغوت است [که] آنان را از نور [ایمان و علم] به سوی تاریکی‌ها[ی کفر و نادانی] بیرون می‌بَرد. آنان اهل آتش هستند [و] در آن جاودانند. ﴿۲۵۸﴾ [ای پیامبر،] آیا [داستان] آن شخص [= نمرود] را ندانسته‌ای که از [سرمستیِ] آنکه الله به او فرمانروایی بخشیده بود با ابراهیم دربارۀ پروردگارش مجادله می‌کرد؟ هنگامی که ابراهیم گفت: «پروردگار من ذاتی است که زنده می‌کند و می‌میرانَد». [نمرود] گفت: «من [نیز] زنده می‌کنم و می‌میرانم». ابراهیم گفت: «الله خورشید را از مشرق [بیرون] می‌آورَد؛ پس تو آن را از مغرب بیاور». [آنگاه] آن کس که کفر ورزیده بود، مبهوت شد [و از ارائه دلیل ناتوان ماند]؛ و الله ستمکاران را هدایت نمی‌کند. ﴿۲۵۹﴾ یا همچون آن کس که از شهری [ویران و متروک] که سقف‌ها و دیوارهایش فرو ریخته بود گذشت، [و با خود] گفت: «چگونه الله [اهالی] این [دیار] را پس از مرگشان زنده می‌کند؟» پس الله او را [به مدت] صد سال میراند سپس او را زنده کرد [و به او] فرمود: «چقدر [در این حال] مانده‌ای؟» گفت: «یک روز یا بخشی از یک روز [در این حال] مانده‌ام». فرمود: «چنین نیست؛ صد سال [در چنین حالی] مانده‌ای. به خوردنی و نوشیدنی‌ات بنگر که [رنگ و طعم آن] با گذشت زمان دگرگون نشده است و به اُلاغِ خود بنگر [که چگونه متلاشی شده است. ما چنین کردیم تا به سؤالت پاسخ گوییم] و تو را برای مردم نشانه‌ای [در مورد معاد] قرار دهیم. [اکنون] به استخوان‌های آن [مرکب سواری خود] نگاه کن که چگونه آنها را برداشته و به هم پیوند می‌دهیم و سپس گوشت بر آن می‌پوشانیم». پس هنگامی که [قدرت الهی بر زنده کردن مردگان] برایش آشکار شد، گفت: «[به یقین] می‌دانم که الله بر هر کاری بسیار تواناست».

وَإِذۡ قَالَ إِبۡرَٰهِـۧمُ رَبِّ أَرِنِي كَيۡفَ تُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰۖ قَالَ أَوَلَمۡ
تُؤۡمِنۖ قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِن لِّيَطۡمَئِنَّ قَلۡبِيۖ قَالَ فَخُذۡ أَرۡبَعَةٗ مِّنَ
ٱلطَّيۡرِ فَصُرۡهُنَّ إِلَيۡكَ ثُمَّ ٱجۡعَلۡ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٖ مِّنۡهُنَّ جُزۡءٗا
ثُمَّ ٱدۡعُهُنَّ يَأۡتِينَكَ سَعۡيٗاۚ وَٱعۡلَمۡ أَنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ٢٦٠
مَّثَلُ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمۡوَٰلَهُمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ
أَنۢبَتَتۡ سَبۡعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنۢبُلَةٖ مِّاْئَةُ حَبَّةٖۗ وَٱللَّهُ
يُضَٰعِفُ لِمَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ٢٦١ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ
أَمۡوَٰلَهُمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ ثُمَّ لَا يُتۡبِعُونَ مَآ أَنفَقُواْ مَنّٗا وَلَآ
أَذٗى لَّهُمۡ أَجۡرُهُمۡ عِندَ رَبِّهِمۡ وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ
يَحۡزَنُونَ ٢٦٢ ۞ قَوۡلٞ مَّعۡرُوفٞ وَمَغۡفِرَةٌ خَيۡرٞ مِّن صَدَقَةٖ

يَتۡبَعُهَآ أَذٗىۗ وَٱللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٞ ٢٦٣ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
لَا تُبۡطِلُواْ صَدَقَٰتِكُم بِٱلۡمَنِّ وَٱلۡأَذَىٰ كَٱلَّذِي يُنفِقُ مَالَهُۥ
رِئَآءَ ٱلنَّاسِ وَلَا يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۖ فَمَثَلُهُۥ كَمَثَلِ
صَفۡوَانٍ عَلَيۡهِ تُرَابٞ فَأَصَابَهُۥ وَابِلٞ فَتَرَكَهُۥ صَلۡدٗاۖ لَّا يَقۡدِرُونَ
عَلَىٰ شَيۡءٖ مِّمَّا كَسَبُواْۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٢٦٤

﴿۲۶۰﴾ و [ای پیامبر، یاد کن] هنگامی که ابراهیم گفت: «پروردگارا، به من نشان بده چگونه مردگان را زنده می‌کنی؟» [الله] فرمود: «مگر ایمان نیاورده‌ای؟» گفت: «بله؛ ولی [می‌خواهم] قلبم آرام بگیرد». فرمود: «پس چهار پرنده بگیر [و آنها را ذبح] و ریزه‌ریزه کن [و درهم بیامیز]، سپس بر هر کوهی پاره‌ای از آنها را بگذار [و] آنگاه آنها را [به سوی خود] فراخوان؛ [خواهی دید که زنده می‌شوند و] شتابان به سوی تو می‌آیند؛ و [ای ابراهیم ﷺ] بدان که الله شکست‌ناپذیرِ حکیم است». ﴿۲۶۱﴾ مَثَل [اجر و ثواب] کسانی که اموال خود را در راه الله انفاق می‌کنند، همانند دانه‌ای است که هفت خوشه می‌رویانَد که در هر خوشه یکصد دانه است؛ و الله برای هر کس بخواهد [پاداش او را] چند برابر می‌کند و الله گشایشگرِ بی نهایت داناست. ﴿۲۶۲﴾ کسانی که اموالشان را در راه الله می‌بخشند و در پیِ بخشش خود، منّت و آزار روا نمی‌دارند، پاداش آنان نزد پروردگارشان [محفوظ] است؛ نه ترسی خواهند داشت و نه اندوهگین می‌شوند. ﴿۲۶۳﴾ سخنی پسندیده [در برخورد با نیازمندان] و گذشت [از اصرار و تندیِ آنان]، بهتر از صدقه‌ای است که آزاری در پی دارد؛ و الله بی‌نیازِ خیلی بردبار است. ﴿۲۶۴﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، صدقه‌های خود را با منت و آزار باطل نکنید همچون کسی که مال خود را برای نمایش دادن به مردم انفاق می‌کند و به الله و روز قیامت ایمان ندارد؛ پس مَثَل او همچون مَثَل سنگ صافی است که بر روی آن [اندکی] خاک نشسته است؛ آنگاه بارانِ تندی بر آن می‌زند [و همۀ خاک‌ها را از سنگ می‌شوید] و آن را صاف [و بدون خاک] رها می‌کند. آنان [= ریاکاران] از آنچه که انجام داده‌اند، چیزی به دست نمی‌آورند؛ و الله گروه کافران را هدایت نمی‌کند.

وَمَثَلُ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُمُ ٱبْتِغَآءَ مَرْضَاتِ ٱللَّهِ
وَتَثْبِيتًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍۭ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ
فَـَٔاتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّ ۗ
وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٦٥﴾ أَيَوَدُّ أَحَدُكُمْ أَن تَكُونَ لَهُۥ
جَنَّةٌ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ لَهُۥ
فِيهَا مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ وَأَصَابَهُ ٱلْكِبَرُ وَلَهُۥ ذُرِّيَّةٌ
ضُعَفَآءُ فَأَصَابَهَآ إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَٱحْتَرَقَتْ ۗ كَذَٰلِكَ
يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلْـَٔايَٰتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٦٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَنفِقُوا۟ مِن طَيِّبَٰتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّآ أَخْرَجْنَا
لَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ ۖ وَلَا تَيَمَّمُوا۟ ٱلْخَبِيثَ مِنْهُ تُنفِقُونَ
وَلَسْتُم بِـَٔاخِذِيهِ إِلَّآ أَن تُغْمِضُوا۟ فِيهِ ۚ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ غَنِىٌّ
حَمِيدٌ ﴿٢٦٧﴾ ٱلشَّيْطَٰنُ يَعِدُكُمُ ٱلْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِٱلْفَحْشَآءِ ۖ
وَٱللَّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا ۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦٨﴾
يُؤْتِى ٱلْحِكْمَةَ مَن يَشَآءُ ۚ وَمَن يُؤْتَ ٱلْحِكْمَةَ فَقَدْ
أُوتِىَ خَيْرًا كَثِيرًا ۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٢٦٩﴾

﴿۲۶۵﴾ و مَثَل کسانی که اموال خود را در طلب رضایت الله و به خاطر باوری که در دل‌هایشان [به پاداشِ الله] دارند انفاق می‌کنند، همچون باغی بر بالای تپه‌ای است که باران فراوانی بر آن ببارد و حاصلی دو چندان دهد؛ و اگر باران فراوانی هم به آن نرسد، بارانی سبک [نیز برایش کافی است و زمین پاکش را پرثمر می‌سازد]؛ و الله از آنچه می‌کنید بسیار آگاه است. ﴿۲۶۶﴾ آیا کسی از شما دوست دارد که باغی از درختان خرما و انگور داشته باشد که از زیر آنها جویبارها[ی گوارا] روان است و هر گونه میوه برایش به بار می‌آورَد [ولی] در حالی که به سن پیری رسیده و فرزندانی [خردسال] و ناتوان دارد، ناگهان گردبادی آتشین در آن زنَد و [همهٔ باغ] بسوزد؟ [حالِ کسانی که صدقه‌های خود را با منت و آزار و ریا باطل می‌کنند نیز چنین است]. الله بدین گونه آیات [خود] را برای شما روشن می‌سازد؛ باشد که بیندیشید. ﴿۲۶۷﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از چیزهای پاکیزه‌ای که به دست آورده‌اید و از آنچه از زمین برای شما برآورده‌ایم، انفاق کنید؛ و به سراغ [مالِ] ناپاک نروید که از آن انفاق نمایید؛ در حالی که خودتان حاضر به پذیرفتنش نیستید، مگر با چشم‌پوشی [و بی‌میلی] نسبت به آن؛ [پس چگونه چیزی را که برای خود نمی‌پسندید، برای الله روا می‌دارید؟] و بدانید که الله بی‌نیاز [و در ذات و صفات و افعالش] بسیار ستوده است. ﴿۲۶۸﴾ شیطان، شما را [به هنگام انفاق می‌ترساند و] وعدهٔ فقر [و تنگدستی] می‌دهد و شما را به زشتی‌ها [= ارتکاب گناه] امر می‌کند؛ ولی الله از جانب خود به شما وعدهٔ آمرزش و افزونی [نعمت] می‌دهد و الله گشایشگرِ بی نهایت داناست. ﴿۲۶۹﴾ [الله] به هر کس بخواهد حکمت [= راستی در گفتار و کردار] می‌دهد و بی‌تردید، به هر کس حکمت داده شود، یقیناً خیرِ فراوانی [به او] عطا شده است؛ و جز خردمندان، کسی [از آیات الهی] پند نمی‌گیرد.

وَمَآ أَنفَقْتُم مِّن نَّفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُم مِّن نَّذْرٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُهُۥۗ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴿٢٧٠﴾ إِن تُبْدُوا۟ ٱلصَّدَقَٰتِ فَنِعِمَّا هِىَۖ وَإِن تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا ٱلْفُقَرَآءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْۚ وَيُكَفِّرُ عَنكُم مِّن سَيِّـَٔاتِكُمْۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٧١﴾ ۞ لَّيْسَ عَلَيْكَ هُدَىٰهُمْ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَهْدِى مَن يَشَآءُۗ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ فَلِأَنفُسِكُمْۚ وَمَا تُنفِقُونَ إِلَّا ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ ٱللَّهِۚ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٢﴾ لِلْفُقَرَآءِ ٱلَّذِينَ أُحْصِرُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِى ٱلْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ ٱلْجَاهِلُ أَغْنِيَآءَ مِنَ ٱلتَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُم بِسِيمَٰهُمْ لَا يَسْـَٔلُونَ ٱلنَّاسَ إِلْحَافًاۗ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٌ ﴿٢٧٣﴾ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُم بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٤﴾

﴿۲۷۰﴾ هر نفقه‌ای [کم یا زیاد] انفاق کنید یا هر نذری که [با خود] عهد کنید، قطعاً الله آن را می‌داند. [هر کس از اجرای اوامر الهی جلوگیری کند، ستمکار است] و ستمکاران [در آخرت،] هیچ یاوری ندارند. ﴿۲۷۱﴾ اگر صدقه‌ها را آشکار کنید، چه نیکوست! و اگر آنها را پنهان دارید و به نیازمندان بدهید، برایتان بهتر است و [این گونه صدقۀ خالصانه و پنهانی، بخشی] از گناهانتان را می‌زداید؛ و [بدانید که در هر حال،] الله به آنچه می‌کنید بسیار آگاه است. ﴿۲۷۲﴾ [ای پیامبر،] هدایتِ آنان بر عهدۀ تو نیست؛ بلکه الله هر کس را بخواهد هدایت می‌کند؛ و [ای مؤمنان،] آنچه از مال [خود] انفاق می‌کنید، به سودِ خودتان است و [به یاد داشته باشید که] جز برای رضایت الله انفاق نکنید؛ و آنچه از مال انفاق می‌کنید، [پاداش آن] به طور کامل و تمام به شما داده می‌شود و [هرگز] به شما ستم نخواهد شد. ﴿۲۷۳﴾ [صدقات شما] برای افراد تنگدستی است که خود را وقف [جهاد] در راه الله کرده‌اند و نمی‌توانند [برای تأمین هزینه‌های زندگی] در زمین سفر کنند. از شدت [نجابت و] خویشتنداری، افرادِ بی‌اطلاع [از حالشان]، آنان را بی‌نیاز می‌پندارند. اینان را از نشانه‌هایشان [که در لباس و وضعیت ظاهری‌شان آشکار است، به وضوح] می‌شناسی [و آنان هرگز] با اصرار [چیزی] از مردم نمی‌خواهند؛ و آنچه از مال انفاق می‌کنید، قطعاً الله از آن بسیار دانا است. ﴿۲۷۴﴾ کسانی که اموال خود را شب و روز، پنهان و آشکار انفاق می‌کنند، پاداش آنان نزد پروردگارشان [محفوظ] است؛ نه ترسی خواهند داشت و نه اندوهگین می‌شوند.

ٱلَّذِينَ يَأۡكُلُونَ ٱلرِّبَوٰاْ لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ ٱلَّذِي
يَتَخَبَّطُهُ ٱلشَّيۡطَٰنُ مِنَ ٱلۡمَسِّۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَالُوٓاْ إِنَّمَا ٱلۡبَيۡعُ
مِثۡلُ ٱلرِّبَوٰاْۗ وَأَحَلَّ ٱللَّهُ ٱلۡبَيۡعَ وَحَرَّمَ ٱلرِّبَوٰاْۚ فَمَن جَآءَهُۥ
مَوۡعِظَةٞ مِّن رَّبِّهِۦ فَٱنتَهَىٰ فَلَهُۥ مَا سَلَفَ وَأَمۡرُهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِۖ وَمَنۡ
عَادَ فَأُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ٢٧٥ يَمۡحَقُ
ٱللَّهُ ٱلرِّبَوٰاْ وَيُرۡبِي ٱلصَّدَقَٰتِۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ٢٧٦
إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ
وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ لَهُمۡ أَجۡرُهُمۡ عِندَ رَبِّهِمۡ وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ
وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ٢٧٧ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ
وَذَرُواْ مَا بَقِيَ مِنَ ٱلرِّبَوٰٓاْ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ٢٧٨ فَإِن لَّمۡ تَفۡعَلُواْ
فَأۡذَنُواْ بِحَرۡبٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦۖ وَإِن تُبۡتُمۡ فَلَكُمۡ رُءُوسُ
أَمۡوَٰلِكُمۡ لَا تَظۡلِمُونَ وَلَا تُظۡلَمُونَ ٢٧٩ وَإِن كَانَ
ذُو عُسۡرَةٖ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيۡسَرَةٖۚ وَأَن تَصَدَّقُواْ خَيۡرٞ لَّكُمۡ
إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ٢٨٠ وَٱتَّقُواْ يَوۡمٗا تُرۡجَعُونَ فِيهِ إِلَى
ٱللَّهِۖ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفۡسٖ مَّا كَسَبَتۡ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ٢٨١

﴿۲۷۵﴾ کسانی که ربا می‌خورند [روز قیامت از قبر] برنمی‌خیزند؛ مگر مانند برخاستن کسی که بر اثر تماس شیطان، دیوانه شده است [و نمی‌تواند تعادل خود را حفظ کند]. این، به خاطر آن است که آنان [= رباخواران] گفتند: «داد و ستد نیز مانند رباست [و هر دو، مال را افزون می‌کنند]»؛ در حالی که الله، داد و ستد را حلال و ربا را حرام نموده است. پس هر کس که از [جانب] پروردگارش پندی به او برسد و [از رباخواری] دست بردارد، آنچه گذشته و [سودهایی که قبل از نزولِ حکمِ ربا دریافت کرده است] از آنِ اوست و [در مورد آینده نیز] کارش به الله واگذار می‌شود؛ [ولی] کسانی که [به رباخواری] بازگردند، اهل آتش [دوزخ] هستند و در آن جاودانند [= مدت طولانی در آن خواهند بود]. ﴿۲۷۶﴾ الله ربا را نابود [و بی‌برکت] می‌گردانَد و صدقات را [با افزودن بر ثوابش] افزایش و [برکت] می‌دهد؛ و الله هیچ کافرِ لجوج و گناهکاری را دوست ندارد. ﴿۲۷۷﴾ کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند و نماز برپا داشته‌اند و زکات پرداخته‌اند، پاداش آنان نزد پروردگارشان [محفوظ] است؛ نه ترسی خواهند داشت و نه اندوهگین می‌شوند. ﴿۲۷۸﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از الله بترسید و اگر مؤمن هستید، آنچه را که از [مطالبات] ربا باقی مانده است رها کنید. ﴿۲۷۹﴾ اگر [چنین] نکردید، بدانید که الله و رسولش با شما پیکار خواهند کرد؛ و اگر توبه کردید، اصلِ سرمایه‌هایتان از آنِ شماست؛ نه [با گرفتنِ سودِ سرمایه‌تان به کسی] ستم می‌کنید و نه [با چشم‌پوشی از آن سودِ حرام] بر شما ستم کرده می‌شود. ﴿۲۸۰﴾ و اگر [شخصِ بدهکار،] تنگدست بود، تا [هنگام] گشایش [و تواناییِ بازپرداخت، به او] مهلت دهید و [اگر توانایی پرداخت نداشت،] بخشیدن آن [بدهی] برایتان بهتر است، اگر [ثواب این کار را] بدانید. ﴿۲۸۱﴾ و از روزی بترسید که در آن به سوی الله بازگردانده می‌شوید؛ سپس به هر کس [پاداش] آنچه انجام داده است به طور کامل داده می‌شود و به آنان ستم نخواهد شد.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا تَدَايَنتُم بِدَيۡنٍ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى
فَٱكۡتُبُوهُۚ وَلۡيَكۡتُب بَّيۡنَكُمۡ كَاتِبُۢ بِٱلۡعَدۡلِۚ وَلَا يَأۡبَ
كَاتِبٌ أَن يَكۡتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ ٱللَّهُۚ فَلۡيَكۡتُبۡ وَلۡيُمۡلِلِ
ٱلَّذِي عَلَيۡهِ ٱلۡحَقُّ وَلۡيَتَّقِ ٱللَّهَ رَبَّهُۥ وَلَا يَبۡخَسۡ مِنۡهُ شَيۡـٔٗاۚ
فَإِن كَانَ ٱلَّذِي عَلَيۡهِ ٱلۡحَقُّ سَفِيهًا أَوۡ ضَعِيفًا أَوۡ لَا يَسۡتَطِيعُ
أَن يُمِلَّ هُوَ فَلۡيُمۡلِلۡ وَلِيُّهُۥ بِٱلۡعَدۡلِۚ وَٱسۡتَشۡهِدُواْ شَهِيدَيۡنِ
مِن رِّجَالِكُمۡۖ فَإِن لَّمۡ يَكُونَا رَجُلَيۡنِ فَرَجُلٞ وَٱمۡرَأَتَانِ
مِمَّن تَرۡضَوۡنَ مِنَ ٱلشُّهَدَآءِ أَن تَضِلَّ إِحۡدَىٰهُمَا فَتُذَكِّرَ
إِحۡدَىٰهُمَا ٱلۡأُخۡرَىٰۚ وَلَا يَأۡبَ ٱلشُّهَدَآءُ إِذَا مَا دُعُواْۚ وَلَا تَسۡـَٔمُوٓاْ
أَن تَكۡتُبُوهُ صَغِيرًا أَوۡ كَبِيرًا إِلَىٰٓ أَجَلِهِۦۚ ذَٰلِكُمۡ أَقۡسَطُ
عِندَ ٱللَّهِ وَأَقۡوَمُ لِلشَّهَٰدَةِ وَأَدۡنَىٰٓ أَلَّا تَرۡتَابُوٓاْ إِلَّآ أَن تَكُونَ
تِجَٰرَةً حَاضِرَةٗ تُدِيرُونَهَا بَيۡنَكُمۡ فَلَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٌ
أَلَّا تَكۡتُبُوهَاۗ وَأَشۡهِدُوٓاْ إِذَا تَبَايَعۡتُمۡۚ وَلَا يُضَآرَّ كَاتِبٞ
وَلَا شَهِيدٞۚ وَإِن تَفۡعَلُواْ فَإِنَّهُۥ فُسُوقُۢ بِكُمۡۗ وَٱتَّقُواْ
ٱللَّهَۖ وَيُعَلِّمُكُمُ ٱللَّهُۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ٢٨٢

﴿۲۸۲﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اگر به یکدیگر وامی [پرداختید یا معاملهٔ نسیه‌ای انجام] دادید که سررسیدِ معیّنی داشت، آن را بنویسید؛ و باید نویسنده‌ای [قراردادِ این کار را] بر اساسِ عدالت بین شما بنویسد و هیچ نویسنده‌ای نباید از نوشتنش خودداری کند، همان‌گونه [و به شکرانهٔ آن] که الله به او آموزش داده است؛ و کسی که وام بر عهدهٔ اوست [= بدهکار] باید املا [و اقرار] کند و او [= نویسنده] بنویسد؛ و باید از الله، که پروردگارِ اوست، بترسد و از [مبلغ و مدتِ] آن [وام] چیزی نکاهد. اگر کسی که وام بر عهدهٔ اوست سَفیه [=کم‌خرد]، یا [به سبب خردسالی یا بیماری یا پیری] ناتوان است، یا خود نمی‌تواند املا کند، باید قَیِّمِ او با [رعایت] عدالت املا کند و دو شاهد از مردانتان را [بر آن قرارداد] گواه بگیرید. اگر دو مرد نبودند، یک مرد و دو زن از میان گواهانی که [به عدالت آنان] رضایت دارید [گواه بگیرید] تا اگر یکی از آن دو [زن] فراموش کرد، دیگری به او یادآوری کند؛ و هنگامی که شاهدان [برای ادای شهادت] دعوت شدند، نباید [از آمدن] خودداری کنند. و از نوشتن [بدهی] تا سررسیدش [سستی نکنید و] دلگیر نشوید خواه [مبلغ آن] کم باشد خواه زیاد. این [کار،] در نزد الله به عدالت نزدیک‌تر و برای گواهی‌دادن، استوارتر است و برای آنکه [در مقدار و مدتِ وام] دچار تردید نشوید، [به احتیاط] نزدیک‌تر است؛ مگر اینکه داد و ستدی نقدی باشد که بین خود دست به دست می‌کنید. در این صورت، گناهی بر شما نیست که آن را ننویسید؛ و هنگامی که داد و ستد [نقدی] کردید، گواه بگیرید و [در این میان] نباید به نویسنده و گواه [هیچ] رنج و زیانی برسد؛ و اگر [چنین] کنید بی‌شک [بیانگر] نافرمانیِ شما خواهد بود؛ و [ای مؤمنان،] از الله پروا کنید [و معاملات را به همان شکلی که امر می‌کند انجام دهید]. الله [آنچه را که برای دنیا و آخرتتان سودمند است] به شما آموزش می‌دهد و الله به همه چیز بی نهایت داناست.

۞ وَإِن كُنتُمْ عَلَىٰ سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا۟ كَاتِبًا فَرِهَٰنٌ مَّقْبُوضَةٌ ۖ
فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُم بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ ٱلَّذِى ٱؤْتُمِنَ أَمَٰنَتَهُۥ وَلْيَتَّقِ
ٱللَّهَ رَبَّهُۥ ۗ وَلَا تَكْتُمُوا۟ ٱلشَّهَٰدَةَ ۚ وَمَن يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُۥٓ
ءَاثِمٌ قَلْبُهُۥ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨٣﴾ لِّلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَإِن تُبْدُوا۟ مَا فِىٓ أَنفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ
يُحَاسِبْكُم بِهِ ٱللَّهُ ۖ فَيَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ ۗ
وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٤﴾ ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِ
مِن رَّبِّهِۦ وَٱلْمُؤْمِنُونَ ۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ
وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِۦ ۚ وَقَالُوا۟
سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۖ غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾ لَا يُكَلِّفُ
ٱللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا ٱكْتَسَبَتْ ۗ
رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ إِن نَّسِينَآ أَوْ أَخْطَأْنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ
عَلَيْنَآ إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِنَا ۚ رَبَّنَا
وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِۦ ۖ وَٱعْفُ عَنَّا وَٱغْفِرْ لَنَا
وَٱرْحَمْنَآ ۚ أَنتَ مَوْلَىٰنَا فَٱنصُرْنَا عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

﴿۲۸۳﴾ اگر در سفر بودید و نویسنده‌ای نیافتید [که سندِ وام را بنویسد، چیزی] گرو بگیرید و اگر یکی از شما دیگری را امین دانست [و چیزی گرو نگرفت و نوشته و گواه نیز نداشت]، آن که امین شمرده شده است، باید امانت [و بدهی] خود را بازپس دهد و باید از الله، که پروردگار اوست، پروا کند؛ و شهادت را کتمان نکنید و [بدانید که] هر کس آن را کتمان کند، بی‌شک، قلبش گناهکار است؛ و الله به آنچه می‌کنید، بی نهایت داناست. ﴿۲۸۴﴾ آنچه در آسمان‌ها و زمین است، از آنِ الله است. اگر آنچه را در دل خود دارید، آشکار کنید یا پنهانش نمایید، الله شما را بر [اساسِ] آن محاسبه می‌کند؛ آنگاه [بر اساس بخشش و رحمت خویش] هر کس را بخواهد می‌بخشد و [از روی عدالت و حکمتش نیز] هر کس را بخواهد عذاب می‌کند؛ و الله بر [انجام] هر کاری بی نهایت تواناست. ﴿۲۸۵﴾ رسول [الله] به آنچه از [سوی] پروردگارش بر او نازل شده ایمان آورده است و مؤمنان [نیز] همگی به الله و فرشتگان و کتاب‌ها و پیامبرانش ایمان آورده‌اند؛ [و رسول و مؤمنان گفتند]: «میان هیچ‌یک از پیامبرانش فرق نمی‌گذاریم [و به همه شان ایمان داریم]. و گفتند: «شنیدیم و اطاعت کردیم. پروردگارا، آمرزش تو را [خواهانیم] و بازگشت [تمام امور] به سوی توست». ﴿۲۸۶﴾ الله هیچ کس را جز به اندازهٔ توانش مکلّف نمی‌کند. آنچه [از خوبی] به دست آورده است به سودِ اوست و آنچه [بدی] کسب کرده است به زیان اوست. [پیامبران و مؤمنان گفتند:] «پروردگارا، اگر فراموش یا خطا کردیم، ما را بازخواست نکن. پروردگارا، بارِ گران [و تکلیف سنگین] بر [دوش] ما مگذار؛ چنان که آن را [به مجازات گناه و سرکشی،] بر [دوش] کسانی که پیش از ما بودند [= یهودیان] نهادی. پروردگارا، آنچه که تاب تحملش را نداریم بر [دوش] ما مگذار و از ما درگذر و ما را بیامرز و به ما رحم کن. تو یار [و کارسازِ] مایی؛ پس ما را بر گروه کافران پیروز گردان».

سُورَةُ آلِ عِمۡرَانَ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡحَيُّ ٱلۡقَيُّومُ ﴿٢﴾ نَزَّلَ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ
بِٱلۡحَقِّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ وَأَنزَلَ ٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَ ﴿٣﴾ مِن
قَبۡلُ هُدٗى لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ ٱلۡفُرۡقَانَۗ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ
لَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدٞۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٞ ذُو ٱنتِقَامٍ ﴿٤﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَخۡفَىٰ
عَلَيۡهِ شَيۡءٞ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِي ٱلسَّمَآءِ ﴿٥﴾ هُوَ ٱلَّذِي يُصَوِّرُكُمۡ
فِي ٱلۡأَرۡحَامِ كَيۡفَ يَشَآءُۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿٦﴾ هُوَ
ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ مِنۡهُ ءَايَٰتٞ مُّحۡكَمَٰتٌ هُنَّ أُمُّ
ٱلۡكِتَٰبِ وَأُخَرُ مُتَشَٰبِهَٰتٞۖ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمۡ زَيۡغٞ فَيَتَّبِعُونَ
مَا تَشَٰبَهَ مِنۡهُ ٱبۡتِغَآءَ ٱلۡفِتۡنَةِ وَٱبۡتِغَآءَ تَأۡوِيلِهِۦۖ وَمَا يَعۡلَمُ تَأۡوِيلَهُۥٓ
إِلَّا ٱللَّهُۗ وَٱلرَّٰسِخُونَ فِي ٱلۡعِلۡمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِۦ كُلّٞ مِّنۡ عِندِ
رَبِّنَاۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ﴿٧﴾ رَبَّنَا لَا تُزِغۡ قُلُوبَنَا بَعۡدَ
إِذۡ هَدَيۡتَنَا وَهَبۡ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحۡمَةًۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡوَهَّابُ ﴿٨﴾ رَبَّنَآ
إِنَّكَ جَامِعُ ٱلنَّاسِ لِيَوۡمٖ لَّا رَيۡبَ فِيهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُخۡلِفُ ٱلۡمِيعَادَ ﴿٩﴾

۳- سورۀ آل عمران مدنی است
وآن دویست آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ الم [= الف لام میم]. ﴿۲﴾ الله [معبودِ راستین است؛] هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ زندۀ پاینده [و قائم به ذات] وتدبیر کننده جهان است. ﴿۳﴾ این کتاب [= قرآن] را که تأییدکنندۀ کتاب‌های [آسمانی] پیشین است، به حق و راستی بر تو نازل کرد و تورات و انجیل را ﴿۴﴾ پیش از آن برای هدایت مردم نازل کرد؛ و [نیز] فرقان را [که جداکنندۀ حق از باطل است] نازل نمود. به راستی کسانی که به آیات الله کافر شدند، برایشان عذاب سختی است؛ و الله شکست‌ناپذیر [و] انتقام‌گیرنده است. ﴿۵﴾ بی‌تردید، هیچ چیز ـ [نه] در زمین و نه در آسمان ـ از الله پوشیده نمی‌مانَد. ﴿۶﴾ اوست که شما را هر گونه که بخواهد در رحِم‌ها شکل می‌دهد. هیچ معبودی [به‌حق] جز آن ذاتِ شکست‌ناپذیرِ حکیم نیست. ﴿۷﴾ [ای پیامبر،] اوست که کتاب [= قرآن] را بر تو نازل کرد. بخشی از آن، آیات محکم [صریح و روشن] است که آنها اساسِ کتابند و [بخشی] دیگر متشابهات است [که تأویل‌پذیرند]؛ اما کسانی که در دل‌هایشان انحراف است، برای فتنه‌جویی [و گمراه کردن مردم] و به خاطرِ تأویل آن [به دلخواه خود،] از متشابهِ آن پیروی می‌کنند؛ حال آنکه تأویلش را [کسی] جز الله نمی‌داند؛ و راسخان در علم [= علمای دین] می‌گویند: «ما به همۀ آن [آیات ـ چه محکم و چه متشابه ـ] ایمان آوردیم؛ همه از طرف پروردگارِ ماست»؛ و جز خردمندان کسی پند نمی‌گیرد. ﴿۸﴾ آنان می‌گویند: «پروردگارا، بعد از آنکه ما را هدایت فرمودی، دل‌هایمان را [از راه حق] منحرف مگردان و از سوی خود، رحمتی به ما ارزانی دار [که] بی‌تردید، تو بسیار بخشنده‌ای. ﴿۹﴾ پروردگارا، بی‌شک، تو مردم را برای روزی که در [آمدنِ] آن تردیدی نیست جمع خواهی کرد. قطعاً الله در وعدۀ [خود] خلاف نمی‌کند».

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَن تُغۡنِيَ عَنۡهُمۡ أَمۡوَٰلُهُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُهُم
مِّنَ ٱللَّهِ شَيۡـٔٗاۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمۡ وَقُودُ ٱلنَّارِ ١٠ كَدَأۡبِ ءَالِ
فِرۡعَوۡنَ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ
بِذُنُوبِهِمۡۗ وَٱللَّهُ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ١١ قُل لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ
سَتُغۡلَبُونَ وَتُحۡشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ ١٢
قَدۡ كَانَ لَكُمۡ ءَايَةٞ فِي فِئَتَيۡنِ ٱلۡتَقَتَاۖ فِئَةٞ تُقَٰتِلُ فِي
سَبِيلِ ٱللَّهِ وَأُخۡرَىٰ كَافِرَةٞ يَرَوۡنَهُم مِّثۡلَيۡهِمۡ رَأۡيَ
ٱلۡعَيۡنِۚ وَٱللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصۡرِهِۦ مَن يَشَآءُۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَعِبۡرَةٗ لِّأُوْلِي ٱلۡأَبۡصَٰرِ ١٣ زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ ٱلشَّهَوَٰتِ
مِنَ ٱلنِّسَآءِ وَٱلۡبَنِينَ وَٱلۡقَنَٰطِيرِ ٱلۡمُقَنطَرَةِ مِنَ ٱلذَّهَبِ
وَٱلۡفِضَّةِ وَٱلۡخَيۡلِ ٱلۡمُسَوَّمَةِ وَٱلۡأَنۡعَٰمِ وَٱلۡحَرۡثِۗ ذَٰلِكَ
مَتَٰعُ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ وَٱللَّهُ عِندَهُۥ حُسۡنُ ٱلۡمَـَٔابِ ١٤ ۞ قُلۡ
أَؤُنَبِّئُكُم بِخَيۡرٖ مِّن ذَٰلِكُمۡۖ لِلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ عِندَ رَبِّهِمۡ
جَنَّٰتٞ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا وَأَزۡوَٰجٞ
مُّطَهَّرَةٞ وَرِضۡوَٰنٞ مِّنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِٱلۡعِبَادِ ١٥

الحِزۡبُ ٦

﴿۱۰﴾ در حقیقت، کسانی که کفر ورزیدند، اموال و فرزندانشان چیزی از [عذاب] الله را از آنان دور نخواهد کرد و آنان خود هیزم آتش [دوزخ] هستند. ﴿۱۱﴾ [شیوۀ این کافران] همچون شیوۀ خاندان فرعون و [روشِ] کسانی است که پیش از آنها بودند: آیات ما را تکذیب کردند؛ پس الله آنان را به [سزای] گناهانشان عذاب کرد؛ و الله [نسبت به کافران] سخت‌کیفر است. ﴿۱۲﴾ به کسانی که کفر ورزیدند بگو: «به زودی [از مؤمنان] شکست خواهید خورد و [سپس در قیامت] به سوی جهنم محشور می‌شوید؛ و چه بد جایگاهی است!». ﴿۱۳﴾ قطعاً در [رویارویی] دو گروهی که [در بدر] با هم روبرو شدند، [عبرت و] نشانه‌ای برای شما بود؛ یک گروه در راه الله می‌جنگید و [گروهی] دیگر کافر بودند. [مؤمنان] با چشم خود، آنان [=کافران] را دوبرابر خود [و کمتر از تعداد واقعی‌شان] می‌دیدند؛ و الله هر کس را بخواهد با یاری خود تأیید می کند. به راستی در این [ماجرا] برای اهل بینش، عبرتی است. ﴿۱۴﴾ دلبستگی به خواستنی‌های [مادی،] از [جمله] زنان و فرزندان و اموال هنگفت ـ از طلا و نقره و اسب‌های نشاندار و دام‌ها و کشتزار[ها] ـ برای مردم آراسته شده است. [امّا تمام] این[ها، لذت‌ها و] کالای [زودگذرِ] زندگی دنیاست و [حال آنکه] سرانجام نیک، نزد الله است. ﴿۱۵﴾ [ای پیامبر، به آنان] بگو: «آیا [می‌خواهید] شما را از چیزی آگاه کنم که از این [دارایی‌ها و لذت‌های مادی] بهتر باشد؟» کسانی که تقوا پیشه کرده‌اند، نزد پروردگارشان باغ‌هایی دارند که از زیر [درختان] آن جویبارها روان است؛ جاودانه در آن خواهند بود و همسرانی پاکیزه [و بی‌عیب دارند] و [همچنین از] خشنودی الله [برخوردارند]؛ و الله به [احوالِ] بندگان بی حد بیناست.

ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَآ إِنَّنَآ ءَامَنَّا فَٱغۡفِرۡ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ١٦ ٱلصَّٰبِرِينَ وَٱلصَّٰدِقِينَ وَٱلۡقَٰنِتِينَ وَٱلۡمُنفِقِينَ وَٱلۡمُسۡتَغۡفِرِينَ بِٱلۡأَسۡحَارِ ١٧ شَهِدَ ٱللَّهُ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَأُوْلُواْ ٱلۡعِلۡمِ قَآئِمَۢا بِٱلۡقِسۡطِۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ١٨ إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلۡإِسۡلَٰمُۗ وَمَا ٱخۡتَلَفَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ إِلَّا مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلۡعِلۡمُ بَغۡيَۢا بَيۡنَهُمۡۗ وَمَن يَكۡفُرۡ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ ١٩ فَإِنۡ حَآجُّوكَ فَقُلۡ أَسۡلَمۡتُ وَجۡهِيَ لِلَّهِ وَمَنِ ٱتَّبَعَنِۗ وَقُل لِّلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡأُمِّيِّـۧنَ ءَأَسۡلَمۡتُمۡۚ فَإِنۡ أَسۡلَمُواْ فَقَدِ ٱهۡتَدَواْۖ وَّإِن تَوَلَّوۡاْ فَإِنَّمَا عَلَيۡكَ ٱلۡبَلَٰغُۗ وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِٱلۡعِبَادِ ٢٠ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكۡفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقۡتُلُونَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ بِغَيۡرِ حَقّٖ وَيَقۡتُلُونَ ٱلَّذِينَ يَأۡمُرُونَ بِٱلۡقِسۡطِ مِنَ ٱلنَّاسِ فَبَشِّرۡهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ٢١ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ٢٢

﴿۱۶﴾ [این بهشتیان] کسانی [هستند] که می‌گویند: «پروردگارا، به راستی که ما ایمان آورده‌ایم؛ پس گناهانمان را بیامرز و ما را از عذاب آتش نگه دار». ﴿۱۷﴾ آنان [در برابر مشکلات و در راه اطاعت و ترک گناه] شکیبایی می‌ورزند و [در گفتار و رفتارشان] راستگو هستند و [در برابر اوامرِ الهی] فرمانبردارند و [برای خشنودی باری تعالی] انفاق می‌کنند و در سحرگاهان آمرزش می‌طلبند. ﴿۱۸﴾ الله، که [در جهان هستی] برپادارندهٔ عدل است، گواهی داده است که معبودی [به‌حق] جز او نیست و فرشتگان و علما [نیز بر یگانگی و عدالتِ الهی گواهی می‌دهند]. معبودی [به‌حق] جز او نیست [که] شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۱۹﴾ در حقیقت، دین [پسندیده] نزد الله همان اسلام است؛ و کسانی که کتاب [آسمانی] به آنان داده شده است، با یکدیگر به اختلاف نپرداختند مگر پس از آنکه علم برایشان [حاصل] آمد [و حجت بر آنان تمام شد]. آن [اختلاف و تفرقه] هم به خاطر سرکشی و حسدی [بود] که میانشان وجود داشت؛ و هر کس به آیات الله کفر بورزد، [بداند که] الله در حسابرسی سریع است. ﴿۲۰﴾ [ای پیامبر،] اگر [دربارهٔ اسلام و توحید] با تو مجادله کردند، بگو: «من در برابر الله [و اوامر و احکامش] تسلیم شده‌ام و پیروانم [نیز چنین هستند]»؛ و به اهل کتاب [= یهود و نصاری] و مشرکان بگو: «آیا شما هم تسلیم شده‌اید؟» اگر تسلیم شوند، قطعاً هدایت یافته‌اند و اگر رویگردان شدند [و سرپیچی کردند، اندوه مدار؛ زیرا] تو وظیفه‌ای جز رساندن [وحی] نداری؛ و الله به [احوال] بندگان بسیار بیناست. ﴿۲۱﴾ به راستی، کسانی که به آیات الله کفر می‌ورزند و پیامبران را به ناحق [و فقط از روی ستم و دشمنی] می‌کشند و [نیز] کسانی را که به عدالت امر می‌کنند، به قتل می‌رسانند، آنان را به عذابی دردناک بشارت ده! ﴿۲۲﴾ آنان کسانی هستند که اعمالشان در دنیا و آخرت تباه شده است و [در آخرت] هیچ یاوری ندارند.

أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ نَصِيبًا مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ يُدْعَوْنَ إِلَىٰ كِتَٰبِ
ٱللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ وَهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾
ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا۟ لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَٰتٍ ۖ
وَغَرَّهُمْ فِى دِينِهِم مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾ فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَٰهُمْ
لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ قُلِ ٱللَّهُمَّ مَٰلِكَ ٱلْمُلْكِ تُؤْتِى ٱلْمُلْكَ مَن
تَشَآءُ وَتَنزِعُ ٱلْمُلْكَ مِمَّن تَشَآءُ وَتُعِزُّ مَن تَشَآءُ وَتُذِلُّ مَن
تَشَآءُ ۖ بِيَدِكَ ٱلْخَيْرُ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾ تُولِجُ ٱلَّيْلَ
فِى ٱلنَّهَارِ وَتُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ ۖ وَتُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ
وَتُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ ۖ وَتَرْزُقُ مَن تَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾
لَّا يَتَّخِذِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلْكَٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۖ
وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ ٱللَّهِ فِى شَىْءٍ إِلَّآ أَن تَتَّقُوا۟ مِنْهُمْ
تُقَىٰةً ۗ وَيُحَذِّرُكُمُ ٱللَّهُ نَفْسَهُۥ ۗ وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿٢٨﴾ قُلْ
إِن تُخْفُوا۟ مَا فِى صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمْهُ ٱللَّهُ ۗ وَيَعْلَمُ
مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾

﴿۲۳﴾ [ای پیامبر،] آیا داستان کسانی را که بهره‌ای از کتاب [تورات] یافته‌اند ندانسته‌ای که چون به [بازگشت به] سوی کتاب الله فراخوانده می‌شوند تا میانشان حکم کند، گروهی از [علما و بزرگان] آنان [که حقیقت را خلاف میل و منفعت خود می‌بینند] به حال سرپیچی روی برمی‌تابند؟ ﴿۲۴﴾ این [رویگردانی از حق،] به سبب آن است که [به خیال خام خود] گفتند: «آتش [دوزخ] جز چند روزی به ما نخواهد رسید»؛ و این [افتراها] و دروغ‌هایی که می‌بافتند آنان را در دینشان فریفته ساخت. ﴿۲۵﴾ پس [حال پشیمانی‌شان] چگونه خواهد بود؟ [آری، در بدترین حال خواهد بود] آنگاه که آنان را برای روزی که [هیچ] تردیدی در [وقوعِ] آن نیست گرد آوریم و به هر کس [پاداش] آنچه که فراهم کرده است به تمام و کمال داده شود و به آنان ستم نخواهد شد. ﴿۲۶﴾ [ای پیامبر،] بگو: «بار الها، ای فرمانروایِ هستی، هر کس را بخواهی حکومت می‌بخشی و از هر کس بخواهی حکومت را بازپس می‌گیری؛ و به هر کس بخواهی عزت [و قدرت] می‌دهی و هر کس را بخواهی خوار می‌داری. [پروردگارا،] خوبی به دست توست و بی‌گمان، تو بر هر چیزی بسیار توانایی. ﴿۲۷﴾ شب را به روز در می‌آوری و روز را به شب در می‌آوری [و از طولِ یکی می‌کاهی و بر دیگری می‌افزایی] و [موجودِ] زنده را از [مادۀ] بی‌جان بیرون می‌آوری [= رویشِ گیاه از دانه] و [مادۀ] بی‌جان را از [موجود] زنده خارج می‌سازی [= بیرون آمدنِ تخم از پرندگان] و به هر کس بخواهی، بی‌شمار روزی می‌دهی». ﴿۲۸﴾ مؤمنان نباید کافران را به جای مؤمنان، دوست خود بگیرند؛ و هر کس چنین کند، هیچ پیوندی با الله ندارد [و الله از او بیزار است]؛ مگر آنکه [ضعیف باشید و ناچار شوید با نرمی در گفتار و رفتار،] خویشتن را از [آزارِ] آنان در امان دارید [و به خاطر حفظ جانتان احتیاط کنید]؛ و الله شما را از [نافرمانی] خویش برحذر می‌دارد؛ و بازگشت [همه] به سوی الله است. ﴿۲۹﴾ [ای پیامبر، به مؤمنان] بگو: «اگر هر آنچه [از دوستی و محبتِ کافران که] در دل‌هایتان است، پنهان دارید یا آشکارش کنید، الله آن را می‌داند [و نیز] آنچه را که در آسمان‌ها و زمین است می‌داند؛ و الله بر هر چیزی بسیار تواناست».

يَوۡمَ تَجِدُ كُلُّ نَفۡسٖ مَّا عَمِلَتۡ مِنۡ خَيۡرٖ مُّحۡضَرٗا وَمَا عَمِلَتۡ
مِن سُوٓءٖ تَوَدُّ لَوۡ أَنَّ بَيۡنَهَا وَبَيۡنَهُۥٓ أَمَدَۢا بَعِيدٗاۗ وَيُحَذِّرُكُمُ ٱللَّهُ
نَفۡسَهُۥۗ وَٱللَّهُ رَءُوفُۢ بِٱلۡعِبَادِ ٣٠ قُلۡ إِن كُنتُمۡ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ
فَٱتَّبِعُونِي يُحۡبِبۡكُمُ ٱللَّهُ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡ ذُنُوبَكُمۡۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ
رَّحِيمٞ ٣١ قُلۡ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَۖ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ
ٱلۡكَٰفِرِينَ ٣٢ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصۡطَفَىٰٓ ءَادَمَ وَنُوحٗا وَءَالَ إِبۡرَٰهِيمَ
وَءَالَ عِمۡرَٰنَ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ٣٣ ذُرِّيَّةَۢ بَعۡضُهَا مِنۢ بَعۡضٖۗ وَٱللَّهُ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ٣٤ إِذۡ قَالَتِ ٱمۡرَأَتُ عِمۡرَٰنَ رَبِّ إِنِّي نَذَرۡتُ لَكَ
مَا فِي بَطۡنِي مُحَرَّرٗا فَتَقَبَّلۡ مِنِّيٓۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ٣٥
فَلَمَّا وَضَعَتۡهَا قَالَتۡ رَبِّ إِنِّي وَضَعۡتُهَآ أُنثَىٰ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا وَضَعَتۡ
وَلَيۡسَ ٱلذَّكَرُ كَٱلۡأُنثَىٰۖ وَإِنِّي سَمَّيۡتُهَا مَرۡيَمَ وَإِنِّيٓ أُعِيذُهَا بِكَ
وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ ٱلرَّجِيمِ ٣٦ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ
حَسَنٖ وَأَنۢبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنٗا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّاۖ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيۡهَا
زَكَرِيَّا ٱلۡمِحۡرَابَ وَجَدَ عِندَهَا رِزۡقٗاۖ قَالَ يَٰمَرۡيَمُ أَنَّىٰ لَكِ هَٰذَاۖ
قَالَتۡ هُوَ مِنۡ عِندِ ٱللَّهِۖ إِنَّ ٱللَّهَ يَرۡزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيۡرِ حِسَابٍ ٣٧

﴿۳۰﴾ [روز قیامت،] روزی [است] که هر کس آنچه را از کار نیک [و بد] انجام داده است حاضر می‌بیند و آرزو می کند میان او و اعمال بدی که انجام داده است فاصلۀ زیادی باشد؛ و الله شما را از [نافرمانی و کیفر] خود بر حذر می‌دارد؛ و الله نسبت به بندگان [خود] خیلی دلسوز است. ﴿۳۱﴾ [ای پیامبر،] بگو: «اگر الله را دوست می دارید، از من پیروی کنید تا الله شما را دوست بدارد و گناهانتان را بیامرزد؛ و الله بسیار آمرزندۀ مهربان است» ﴿۳۲﴾ [ای پیامبر،] بگو: «از الله و پیامبر [او] اطاعت کنید»؛ پس اگر پشت کردند [و سرپیچی نمودند]، قطعاً الله کافران را دوست نمی دارد. ﴿۳۳﴾ به راستی که الله، آدم و نوح و خاندان ابراهیم و خاندان عمران را بر جهانیان برگزید. ﴿۳۴﴾ فرزندانی که برخی از آنان، از [نسلِ] برخی دیگرند؛ [توحید، اعمال صالح، و اخلاق والا را از یکدیگر به میراث برده‌اند]؛ و الله بی نهایت شنوای داناست. ﴿۳۵﴾ [ای پیامبر، یاد کن از] هنگامی که همسر عمران گفت: «پروردگارا، من آنچه را در شکم دارم برای تو نذر کردم که آزاد [از همه چیز، در خدمت بیت‌المقدس و عبادت کننده تو] باشد؛ پس از من بپذیر که تو خود بی نهایت شنوای دانایی». ﴿۳۶﴾ پس هنگامی که او را به دنیا آورد، گفت: «پروردگارا، من او را دختر زاده‌ام ـ ولی الله به آنچه او به دنیا آورده بود، داناتر بود ـ و پسر همانند دختر نیست و من او را مریم نام نهادم و او و فرزندانش را از [شرِ] شیطانِ رانده‌شده، در پناه تو قرار می‌دهم». ﴿۳۷﴾ آنگاه پروردگارش او [= مریم] را به نیکویی پذیرفت و [نهالِ وجودش را] به شیوۀ شایسته‌ای پرورش داد و سرپرستی‌اش را به زکریا سپرد. هرگاه زکریا وارد عبادتگاه [او] می‌شد، نزدش غذایی می‌یافت [پس با شگفتی] می گفت: «ای مریم، این [غذا] از کجا برایت آمده است؟» [مریم] می گفت: «این [غذا] از جانب الله است. بی گمان، الله به هر کس بخواهد، بی‌شمار روزی می‌بخشد».

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُۥۖ قَالَ رَبِّ هَبۡ لِي مِن لَّدُنكَ ذُرِّيَّةٗ طَيِّبَةًۖ إِنَّكَ سَمِيعُ ٱلدُّعَآءِ ٣٨ فَنَادَتۡهُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَهُوَ قَآئِمٞ يُصَلِّي فِي ٱلۡمِحۡرَابِ أَنَّ ٱللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحۡيَىٰ مُصَدِّقَۢا بِكَلِمَةٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَسَيِّدٗا وَحَصُورٗا وَنَبِيّٗا مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ٣٩ قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَٰمٞ وَقَدۡ بَلَغَنِيَ ٱلۡكِبَرُ وَٱمۡرَأَتِي عَاقِرٞۖ قَالَ كَذَٰلِكَ ٱللَّهُ يَفۡعَلُ مَا يَشَآءُ ٤٠ قَالَ رَبِّ ٱجۡعَل لِّيٓ ءَايَةٗۖ قَالَ ءَايَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ ٱلنَّاسَ ثَلَٰثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمۡزٗاۗ وَٱذۡكُر رَّبَّكَ كَثِيرٗا وَسَبِّحۡ بِٱلۡعَشِيِّ وَٱلۡإِبۡكَٰرِ ٤١ وَإِذۡ قَالَتِ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَٰمَرۡيَمُ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصۡطَفَىٰكِ وَطَهَّرَكِ وَٱصۡطَفَىٰكِ عَلَىٰ نِسَآءِ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٤٢ يَٰمَرۡيَمُ ٱقۡنُتِي لِرَبِّكِ وَٱسۡجُدِي وَٱرۡكَعِي مَعَ ٱلرَّٰكِعِينَ ٤٣ ذَٰلِكَ مِنۡ أَنۢبَآءِ ٱلۡغَيۡبِ نُوحِيهِ إِلَيۡكَۚ وَمَا كُنتَ لَدَيۡهِمۡ إِذۡ يُلۡقُونَ أَقۡلَٰمَهُمۡ أَيُّهُمۡ يَكۡفُلُ مَرۡيَمَ وَمَا كُنتَ لَدَيۡهِمۡ إِذۡ يَخۡتَصِمُونَ ٤٤ إِذۡ قَالَتِ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَٰمَرۡيَمُ إِنَّ ٱللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٖ مِّنۡهُ ٱسۡمُهُ ٱلۡمَسِيحُ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ وَجِيهٗا فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَمِنَ ٱلۡمُقَرَّبِينَ ٤٥

﴿۳۸﴾ آنجا [بود که] زکریا پروردگارش را خواند [و] گفت: «پروردگارا، از جانب خویش فرزندی پاک و پسندیده به من عطا کن [که] بی‌تردید، تو بسیار شنوندۀ دعایی». ﴿۳۹﴾ پس در حالی که او [= زکریا عليه‌السلام] ایستاده در عبادتگاه [خود] نماز می‌خواند، فرشتگان او را ندا دادند که: «الله تو را به [ولادتِ] یحيی بشارت می‌دهد [که] تصدیق‌کنندۀ کلمۀ الله [= عیسی عليه‌السلام] است و [در علم و عبادت، بر قوم خویش] سرور است و پارساست [= به شهوات توجهی ندارد] و پیامبری از شایستگان است». ﴿۴۰﴾ [زکریا عليه‌السلام] گفت: «پروردگارا، چگونه فرزندی خواهم داشت، حال آنکه پیری به سراغم آمده و همسرم [نیز] نازاست؟» [الله] فرمود: «[امر آفرینش] چنین است [که] الله هر چه بخواهد، انجام می‌دهد». ﴿۴۱﴾ [زکریا عليه‌السلام] گفت: «پروردگارا، برایم نشانه‌ای قرار بده»؛ [الله جل‌جلاله] فرمود: «نشانه‌ات این است که سه [شبانه] روز، [بدون اینکه بیمار باشی] جز با اشاره، قادر به سخن گفتن با مردم نیستی [پس صبور باش] و پروردگارت را بسیار یاد کن و شامگاهان و صبحگاهان [او را] تسبیح گوی». ﴿۴۲﴾ و [ای پیامبر، یاد کن] هنگامی که فرشتگان گفتند: «ای مریم، الله تو را برگزیده و پاک ساخته و تو را [در عصرِ خودت،] بر زنان جهان برتری داده است. ﴿۴۳﴾ ای مریم، [همواره] عبادتگرِ پروردگار خویش باش و [برای او] سجده بگزار و همراه رکوع‌کنندگان رکوع کن». ﴿۴۴﴾ [ای پیامبر،] این [خبر،] از خبرهای غیبی است که به تو وحی می‌کنیم. و تو هنگامی که [علمای مذهبی یهود] قلم‌هایشان را [برای قرعه‌کشی به آب] می‌افکندند تا [تعیین کنند] کدام‌یک سرپرستی مریم را به عهده گیرد، نزدشان نبودی؛ و [نیز] وقتی که [بر سر این موضوع] با یکدیگر کشمکش می‌کردند، کنارشان حضور نداشتی. ﴿۴۵﴾ و [ای پیامبر، یاد کن] هنگامی را که فرشتگان گفتند: «ای مریم، الله تو را به کلمه‌ای از جانب خویش بشارت می‌دهد که نامش مسیح ـ عیسی پسر مریم ـ است؛ در حالی که [او] در دنیا و آخرت آبرومند و از نزدیکان [درگاه الهی] است.

وَيُكَلِّمُ ٱلنَّاسَ فِي ٱلۡمَهۡدِ وَكَهۡلٗا وَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ٤٦
قَالَتۡ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي وَلَدٞ وَلَمۡ يَمۡسَسۡنِي بَشَرٞۖ قَالَ كَذَٰلِكِ
ٱللَّهُ يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُۚ إِذَا قَضَىٰٓ أَمۡرٗا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ٤٧
وَيُعَلِّمُهُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَ ٤٨
وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ أَنِّي قَدۡ جِئۡتُكُم بِـَٔايَةٖ مِّن
رَّبِّكُمۡ أَنِّيٓ أَخۡلُقُ لَكُم مِّنَ ٱلطِّينِ كَهَيۡـَٔةِ ٱلطَّيۡرِ فَأَنفُخُ
فِيهِ فَيَكُونُ طَيۡرَۢا بِإِذۡنِ ٱللَّهِۖ وَأُبۡرِئُ ٱلۡأَكۡمَهَ وَٱلۡأَبۡرَصَ
وَأُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۖ وَأُنَبِّئُكُم بِمَا تَأۡكُلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَ
فِي بُيُوتِكُمۡۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لَّكُمۡ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ٤٩
وَمُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيَّ مِنَ ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَلِأُحِلَّ لَكُم
بَعۡضَ ٱلَّذِي حُرِّمَ عَلَيۡكُمۡۚ وَجِئۡتُكُم بِـَٔايَةٖ مِّن رَّبِّكُمۡ
فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ٥٠ إِنَّ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمۡ فَٱعۡبُدُوهُۚ
هَٰذَا صِرَٰطٞ مُّسۡتَقِيمٞ ٥١ ۞فَلَمَّآ أَحَسَّ عِيسَىٰ مِنۡهُمُ
ٱلۡكُفۡرَ قَالَ مَنۡ أَنصَارِيٓ إِلَى ٱللَّهِۖ قَالَ ٱلۡحَوَارِيُّونَ نَحۡنُ
أَنصَارُ ٱللَّهِ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَٱشۡهَدۡ بِأَنَّا مُسۡلِمُونَ ٥٢

﴿۴۶﴾ او در گهواره [به اعجاز،] و در میانسالی [به وحی الهی] با مردم سخن می‌گوید و از شایستگان است». ﴿۴۷﴾ [مریم] گفت: «پروردگارا، چگونه فرزندی خواهم داشت در حالی که [هیچ] بشری به من دست نزده است؟» [فرشته] گفت: «الله بدین‌سان هر چه را بخواهد می‌آفریند [و] هر گاه چیزی را اراده کند، فقط به آن می‌گوید: "باش" آنگاه آن [چیز بی‌درنگ] موجود می‌شود». ﴿۴۸﴾ و [نیز بشارت داد که الله] به او نوشتن و حکمت و تورات و انجیل می‌آموزد. ﴿۴۹﴾ و پیامبری به سوی بنی‌اسرائیل است که [به آنان می‌گوید:] «من از سوی پروردگارتان برای شما نشانه‌ای آورده‌ام: من از گل برایتان [چیزی] به شکل پرنده می‌سازم؛ آنگاه در آن می‌دَمم و به فرمان الله [آن گل بی‌جان، تبدیل به] پرنده‌ای می‌شود؛ و [همچنین] به فرمان الله، کورِ مادرزاد و مبتلایان به پیسی را بهبودی می‌بخشم و مردگان را زنده می‌کنم و از آنچه می‌خورید و در خانه‌هایتان ذخیره می‌کنید به شما خبر می‌دهم. مسلماً اگر ایمان داشته باشید، در این [معجزات] نشانه‌ای برای شماست [که نبوّتم را باور کنید]. ﴿۵۰﴾ و [می‌گوید: «آمده‌ام تا] تصدیق‌کنندهٔ تورات باشم که پیش از من [نازل شده] است؛ و [فرستاده شده‌ام] تا برخی از چیزهایی را که بر شما حرام شده بود، حلال کنم؛ و نشانه‌ای از طرف پروردگارتان برای شما آورده‌ام؛ پس از الله پروا نمایید و مرا اطاعت کنید. ﴿۵۱﴾ به راستی که الله، پروردگار من و پروردگار شماست؛ پس او را عبادت کنید [که] راه راست این است». ﴿۵۲﴾ سپس چون عیسی به کفر آنان پی برد گفت: «چه کسانی یاوران من [در راه دعوت] به سوی الله هستند؟» حواریون گفتند: «ما یاوران [دینِ] الله هستیم؛ به الله ایمان آورده‌ایم و [تو نیز ای عیسی،] گواه باش که ما تسلیم [او] هستیم.

رَبَّنَآ ءَامَنَّا بِمَآ أَنزَلۡتَ وَٱتَّبَعۡنَا ٱلرَّسُولَ فَٱكۡتُبۡنَا مَعَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٥٣﴾ وَمَكَرُواْ وَمَكَرَ ٱللَّهُۖ وَٱللَّهُ خَيۡرُ ٱلۡمَٰكِرِينَ ﴿٥٤﴾ إِذۡ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَىٰٓ إِنِّي مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ إِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَجَاعِلُ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوكَ فَوۡقَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِۖ ثُمَّ إِلَيَّ مَرۡجِعُكُمۡ فَأَحۡكُمُ بَيۡنَكُمۡ فِيمَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ ﴿٥٥﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَأُعَذِّبُهُمۡ عَذَابٗا شَدِيدٗا فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٥٦﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَيُوَفِّيهِمۡ أُجُورَهُمۡۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٧﴾ ذَٰلِكَ نَتۡلُوهُ عَلَيۡكَ مِنَ ٱلۡأٓيَٰتِ وَٱلذِّكۡرِ ٱلۡحَكِيمِ ﴿٥٨﴾ إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِندَ ٱللَّهِ كَمَثَلِ ءَادَمَۖ خَلَقَهُۥ مِن تُرَابٖ ثُمَّ قَالَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٥٩﴾ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ ٱلۡمُمۡتَرِينَ ﴿٦٠﴾ فَمَنۡ حَآجَّكَ فِيهِ مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلۡعِلۡمِ فَقُلۡ تَعَالَوۡاْ نَدۡعُ أَبۡنَآءَنَا وَأَبۡنَآءَكُمۡ وَنِسَآءَنَا وَنِسَآءَكُمۡ وَأَنفُسَنَا وَأَنفُسَكُمۡ ثُمَّ نَبۡتَهِلۡ فَنَجۡعَل لَّعۡنَتَ ٱللَّهِ عَلَى ٱلۡكَٰذِبِينَ ﴿٦١﴾

﴿۵۳﴾ پروردگارا، به آنچه نازل کرده‌ای ایمان آوردیم و از فرستادۀ [تو] پیروی نمودیم؛ پس ما را در زمرۀ گواهان [به حق و مؤمنان به پیامبرت] بنویس». ﴿۵۴﴾ [پس از مدتی کافران بنی‌اسرائیل برای کشتن عیسی علیه‌السلام] مکر ورزیدند و الله [نیز در پاسخشان] تدبیر نمود و الله بهترینِ تدبیرکنندگان است. ﴿۵۵﴾ [یاد کن از] هنگامی که الله [به عیسی علیه‌السلام] فرمود: «ای عیسی، من تو را [از زمین] برمی‌گیرم و به سوی خویش بالا می‌برم و تو را از [آلایش و تهمتِ] کسانی که کفر ورزیدند، پاک می‌گردانم و تا روز رستاخیز، کسانی را که از تو پیروی کردند [و به محمد صلی‌الله‌علیه‌وسلم ایمان آوردند]، برتر از کسانی قرار می‌دهم که کفر ورزیدند. سپس بازگشتتان به سوی من است؛ آنگاه در [مورد] آنچه در آن اختلاف می‌کردید، میانتان داوری می‌کنم. ﴿۵۶﴾ اما کسانی را که کفر ورزیدند، در دنیا و آخرت به عذابی سخت مجازات می‌کنم و یاورانی نخواهند داشت. ﴿۵۷﴾ و اما کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، [الله] پاداششان را به طور کامل به آنان خواهد داد؛ و الله ستمکاران را دوست نمی دارد. ﴿۵۸﴾ [ای پیامبر،] اینها که [از ماجرای عیسی علیه‌السلام] بر تو می‌خوانیم، از نشانه‌ها[ی روشن] است [که بر راستگوییِ تو] و [درستیِ این] اندرز حکمت‌آمیز [= قرآن] دلالت دارد. ﴿۵۹﴾ در حقیقت، مَثَل عیسی نزد الله، همچون مَثَل [آفرینش] آدم است [که] او را از خاک آفرید سپس به او فرمود: «باش». پس [بی‌درنگ] موجود شد. ﴿۶۰﴾ [آنچه دربارۀ عیسی علیه‌السلام بیان کردیم،] حقیقتی از جانب پروردگار توست؛ پس هرگز از تردیدکنندگان مباش. ﴿۶۱﴾ پس [ای پیامبر،] هر کس [از نصرانی‌های نَجْران] پس از آن دانشی که دربارۀ او [= عیسی علیه‌السلام] برایت [حاصل] آمده است با تو بحث و جدل کند، [به آنها] بگو: «بیایید [همگی را به مباهله] فرابخوانیم: پسران ما و پسران شما و زنان ما و زنان شما و خود ما و شما [نیز حاضر شویم]؛ سپس به [درگاه الهی تضرّع و] دعا کنیم و لعنتِ الله را بر دروغگویان قرار دهیم».

إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلۡقَصَصُ ٱلۡحَقُّۚ وَمَا مِنۡ إِلَٰهٍ إِلَّا ٱللَّهُۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهُوَ
ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٦٢ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ بِٱلۡمُفۡسِدِينَ ٦٣
قُلۡ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ تَعَالَوۡاْ إِلَىٰ كَلِمَةٖ سَوَآءِۭ بَيۡنَنَا
وَبَيۡنَكُمۡ أَلَّا نَعۡبُدَ إِلَّا ٱللَّهَ وَلَا نُشۡرِكَ بِهِۦ شَيۡـٔٗا وَلَا يَتَّخِذَ
بَعۡضُنَا بَعۡضًا أَرۡبَابٗا مِّن دُونِ ٱللَّهِۚ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَقُولُواْ ٱشۡهَدُواْ
بِأَنَّا مُسۡلِمُونَ ٦٤ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لِمَ تُحَآجُّونَ فِيٓ إِبۡرَٰهِيمَ
وَمَآ أُنزِلَتِ ٱلتَّوۡرَىٰةُ وَٱلۡإِنجِيلُ إِلَّا مِنۢ بَعۡدِهِۦٓۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ٦٥
هَٰٓأَنتُمۡ هَٰٓؤُلَآءِ حَٰجَجۡتُمۡ فِيمَا لَكُم بِهِۦ عِلۡمٞ فَلِمَ
تُحَآجُّونَ فِيمَا لَيۡسَ لَكُم بِهِۦ عِلۡمٞۚ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ وَأَنتُمۡ
لَا تَعۡلَمُونَ ٦٦ مَا كَانَ إِبۡرَٰهِيمُ يَهُودِيّٗا وَلَا نَصۡرَانِيّٗا
وَلَٰكِن كَانَ حَنِيفٗا مُّسۡلِمٗا وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ٦٧
إِنَّ أَوۡلَى ٱلنَّاسِ بِإِبۡرَٰهِيمَ لَلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ وَهَٰذَا ٱلنَّبِيُّ وَٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْۗ وَٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٦٨ وَدَّت طَّآئِفَةٞ مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ
لَوۡ يُضِلُّونَكُمۡ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمۡ وَمَا يَشۡعُرُونَ ٦٩ يَٰٓأَهۡلَ
ٱلۡكِتَٰبِ لِمَ تَكۡفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَأَنتُمۡ تَشۡهَدُونَ ٧٠

﴿۶۲﴾ این همان داستان حقیقی [مسیح ﵇] است، و هیچ معبودی [به‌حق] جز الله نیست و بی‌گمان، الله ذات شکست‌ناپذیر [و] حکیم است. ﴿۶۳﴾ پس اگر [از سخن حق] روی گردانند، [بدان که] الله از [حال] مفسدان بسیار داتا است. ﴿۶۴﴾ [ای پیامبر،] بگو: «ای اهل کتاب، به سوی سخنی بیایید که میان ما و شما عادلانه است [و انحرافی از حق در آن نیست:] که جز الله را عبادت نکنیم و چیزی را [در عبادت و تدبیر] با او شریک نسازیم و برخی از ما برخی دیگر را به جای الله، معبود نگیرند». اگر آنان [از این دعوت] روی گرداندند، پس [ای مؤمنان، به آنان] بگویید: «گواه باشید که ما تسلیم [اوامر الهی] هستیم». ﴿۶۵﴾ ای اهل کتاب، چرا دربارۀ ابراهیم مجادله می‌کنید؛ در حالی که تورات و انجیل بعد از او نازل شده است؟ آیا نمی‌فهمید؟ ﴿۶۶﴾ هان! شما [اهل کتاب] کسانی هستید که دربارۀ آنچه نسبت به آن آگاهی و علم داشتید، بحث و ستیز می‌کردید؛ پس چرا [اینک] در مورد چیزی که به آن علم ندارید [و در کتاب‌هایتان نیامده است] بحث و ستیز می‌کنید؟ در حالی که الله [حقایق امور را] می‌داند و شما نمی‌دانید. ﴿۶۷﴾ ابراهیم نه یهودی بود و نه نصرانی؛ بلکه حق‌گرایی مسلمان بود و هرگز از زمرۀ مشرکان نبود. ﴿۶۸﴾ به راستی، سزاوارترین مردم به ابراهیم همان کسانی هستند که از او پیروی کرده‌اند؛ و [از جمله] این پیامبر [شما محمد ﷺ] و کسانی که [مسلمانند و به او] ایمان آورده‌اند؛ و الله [یار و] کارسازِ مؤمنان است. ﴿۶۹﴾ [ای مؤمنان،] گروهی از اهل کتاب آرزو می‌کردند کاش شما را گمراه می‌کردند؛ در حالی که جز خودشان [کسی] را گمراه نمی‌کنند [ولی] نمی‌فهمند. ﴿۷۰﴾ ای اهل کتاب، چرا به آیات الله کافر می‌شوید، در حالی که خود [به درستیِ آن] گواهی می‌دهید؟

يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لِمَ تَلۡبِسُونَ ٱلۡحَقَّ بِٱلۡبَٰطِلِ وَتَكۡتُمُونَ ٱلۡحَقَّ
وَأَنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ٧١ وَقَالَت طَّآئِفَةٞ مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ ءَامِنُواْ
بِٱلَّذِيٓ أُنزِلَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَجۡهَ ٱلنَّهَارِ وَٱكۡفُرُوٓاْ ءَاخِرَهُۥ
لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ ٧٢ وَلَا تُؤۡمِنُوٓاْ إِلَّا لِمَن تَبِعَ دِينَكُمۡ قُلۡ إِنَّ
ٱلۡهُدَىٰ هُدَى ٱللَّهِ أَن يُؤۡتَىٰٓ أَحَدٞ مِّثۡلَ مَآ أُوتِيتُمۡ أَوۡ يُحَآجُّوكُمۡ
عِندَ رَبِّكُمۡۗ قُلۡ إِنَّ ٱلۡفَضۡلَ بِيَدِ ٱللَّهِ يُؤۡتِيهِ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ
وَٰسِعٌ عَلِيمٞ ٧٣ يَخۡتَصُّ بِرَحۡمَتِهِۦ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ
ٱلۡعَظِيمِ ٧٤ ۞ وَمِنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ مَنۡ إِن تَأۡمَنۡهُ بِقِنطَارٖ

يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيۡكَ وَمِنۡهُم مَّنۡ إِن تَأۡمَنۡهُ بِدِينَارٖ لَّا يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيۡكَ
إِلَّا مَا دُمۡتَ عَلَيۡهِ قَآئِمٗاۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَالُواْ لَيۡسَ عَلَيۡنَا فِي
ٱلۡأُمِّيِّـۧنَ سَبِيلٞ وَيَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ٧٥
بَلَىٰۚ مَنۡ أَوۡفَىٰ بِعَهۡدِهِۦ وَٱتَّقَىٰ فَإِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُتَّقِينَ ٧٦
إِنَّ ٱلَّذِينَ يَشۡتَرُونَ بِعَهۡدِ ٱللَّهِ وَأَيۡمَٰنِهِمۡ ثَمَنٗا قَلِيلًا
أُوْلَٰٓئِكَ لَا خَلَٰقَ لَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ ٱللَّهُ وَلَا يَنظُرُ
إِلَيۡهِمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمۡ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ٧٧

﴿۷۱﴾ ای اهل کتاب، چرا حق را به باطل می‌آمیزید و حقیقت [= پیامبریِ محمد ﷺ] را پنهان می کنید در حالی که خود می‌دانید؟ ﴿۷۲﴾ گروهی از [علمای] اهل کتاب [به یکدیگر] گفتند: «در آغاز روز به آنچه بر مؤمنان نازل شده است ایمان بیاورید و در پایان [روز] کافر شوید؛ شاید آنان [نیز تردید کنند و از اسلام] برگردند. ﴿۷۳﴾ و [اینکه] ایمان نیاورید مگر به کسی که از دین شما پیروی می کند». [ای پیامبر، به آنان] بگو: «در حقیقت، هدایت [راستین]، هدایتِ الله است. [دوباره گفتند: «هرگز چیزی به مسلمانان نیاموزید و اجازه ندهید] به کسی نظیر آنچه به شما داده شده است، داده شود یا [دلیلی در اختیارشان نگذارید که بتوانند] در پیشگاه پروردگارتان با شما بحث کنند». [ای پیامبر،] بگو: «بی‌تردید، فضل [و برتری] به دست الله است؛ آن را به هر کس بخواهد می‌بخشد؛ و الله گشایشگرِ بی نهایت داناست. ﴿۷۴﴾ رحمت خویش را به هر کس بخواهد اختصاص می‌دهد؛ و الله دارای بخشش بزرگ [و بی‌اندازه] است».
﴿۷۵﴾ از اهل کتاب کسی هست که اگر مال فراوانی به او امانت دهی، آن را به تو بازمی‌گرداند؛ و از [میان] آنان کسی هست که اگر او را بر دیناری امین بشماری، آن را به تو بازنمی‌گردانَد؛ مگر آنکه پیوسته بر [دریافتِ] آن ایستادگی کنی. این به سبب آن است که آنان می‌گویند: «در مورد [خوردن اموالِ] امّیها [= غیر یهود]، گناهی بر ما نیست»؛ و [بدین گونه، آنان] در حالی که [حقیقت را] می‌دانند، بر الله دروغ می‌بندند. ﴿۷۶﴾ آری، [این کار، گناه است؛ اما] هر کس به پیمان خود وفا کند و پرهیزگاری نماید، [بداند که] بی‌تردید، الله پرهیزگاران را دوست می دارد. ﴿۷۷﴾ کسانی که پیمان الله [دربارۀ اجرای احکام] و سوگندهای خود [دربارۀ پیروی از محمد ﷺ] را به بهای ناچیزی می‌فروشند، یقیناً بهره‌ای در آخرت نخواهند داشت و الله روز قیامت با آنان سخن نمی‌گوید و به آنان نمی‌نگرد و آنها را [از گناه] پاک نمی‌سازد و برایشان عذاب دردناکی است.

وَإِنَّ مِنۡهُمۡ لَفَرِيقٗا يَلۡوُۥنَ أَلۡسِنَتَهُم بِٱلۡكِتَٰبِ لِتَحۡسَبُوهُ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ وَمَا هُوَ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنۡ عِندِ ٱللَّهِ وَمَا هُوَ مِنۡ عِندِ ٱللَّهِۖ وَيَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ﴿٧٨﴾ مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُؤۡتِيَهُ ٱللَّهُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحُكۡمَ وَٱلنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُواْ عِبَادٗا لِّي مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَٰكِن كُونُواْ رَبَّٰنِيِّـۧنَ بِمَا كُنتُمۡ تُعَلِّمُونَ ٱلۡكِتَٰبَ وَبِمَا كُنتُمۡ تَدۡرُسُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَا يَأۡمُرَكُمۡ أَن تَتَّخِذُواْ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ أَرۡبَابًاۗ أَيَأۡمُرُكُم بِٱلۡكُفۡرِ بَعۡدَ إِذۡ أَنتُم مُّسۡلِمُونَ ﴿٨٠﴾ وَإِذۡ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ لَمَآ ءَاتَيۡتُكُم مِّن كِتَٰبٖ وَحِكۡمَةٖ ثُمَّ جَآءَكُمۡ رَسُولٞ مُّصَدِّقٞ لِّمَا مَعَكُمۡ لَتُؤۡمِنُنَّ بِهِۦ وَلَتَنصُرُنَّهُۥۚ قَالَ ءَأَقۡرَرۡتُمۡ وَأَخَذۡتُمۡ عَلَىٰ ذَٰلِكُمۡ إِصۡرِيۖ قَالُوٓاْ أَقۡرَرۡنَاۚ قَالَ فَٱشۡهَدُواْ وَأَنَا۠ مَعَكُم مِّنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٨١﴾ فَمَن تَوَلَّىٰ بَعۡدَ ذَٰلِكَ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ﴿٨٢﴾ أَفَغَيۡرَ دِينِ ٱللَّهِ يَبۡغُونَ وَلَهُۥٓ أَسۡلَمَ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ طَوۡعٗا وَكَرۡهٗا وَإِلَيۡهِ يُرۡجَعُونَ ﴿٨٣﴾

﴿۷۸﴾ و گروهی از آنان [= یهود] هستند که زبان خود را به [هنگام تلاوت] کتاب [تورات] چنان می‌گردانند [و آن را تحریف می‌کنند] که گمان کنید [آنچه می‌خوانند واقعاً] از [مطالبِ آن] کتاب [آسمانی] است، در حالی که از آن کتاب نیست؛ و [باز به دروغ] می‌گویند: «آن [جملات] از جانب الله است»؛ در صورتی که از جانب الله نیست و بر الله دروغ می‌بندند، در حالی که خود [نیز حقیقت را] می‌دانند. ﴿۷۹﴾ برای هیچ بشری سزاوار نیست که الله به او کتاب و حُکم [= دانش و فهم] و پیامبری دهد، سپس او به مردم بگوید: «به جای الله، بندگان من باشید». بلکه [سزاوار است که پیامبران به مردم بگویند:] «به خاطر آنکه کتاب [تورات] را آموزش می‌دادید و از آنجا که [عقاید و احکام آن را] فرا می‌گرفتید، [فقیهان و دانشمندان] الهی باشید». ﴿۸۰﴾ و نه اینکه به شما فرمان دهد که فرشتگان و پیامبران را [به جای الله،] صاحب‌اختیار [معبود] بگیرید. آیا [این شخص] شما را پس از آنکه مسلمان شدید، به کفر فرمان می‌دهد؟ ﴿۸۱﴾ و [ای پیامبر، یاد کن] هنگامی که الله از پیامبران پیمان گرفت [و فرمود:] «هر گاه به شما کتاب و حکمتی دادم و آنگاه فرستاده‌ای [= محمد ﷺ] به سویتان آمد که آنچه را با شماست تصدیق کرد، باید به او ایمان آورید و یاری‌اش کنید». [آنگاه] فرمود: «آیا اقرار کردید و پیمان محکم مرا در این باره پذیرفتید؟» [آنان] گفتند: «اقرار کردیم». [الله] فرمود: «پس [بر خود و امت‌هایتان] گواه باشید و من [نیز] با شما از گواهانم». ﴿۸۲﴾ پس هر کس بعد از این [پیمان، از عهد خویش] روی بگرداند، آنانند که فاسقند». ﴿۸۳﴾ آیا [کافران، آیینی] جز دین الله را می‌جویند؟ حال آنکه هر کس [و هر چه] در آسمان‌ها و زمین است ـ خواه ناخواه ـ سر به فرمان او نهاده است و [همگی] به سوی او بازگردانده می‌شوند.

قُلۡ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ عَلَيۡنَا وَمَآ أُنزِلَ عَلَىٰٓ إِبۡرَٰهِيمَ
وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ وَٱلۡأَسۡبَاطِ وَمَآ أُوتِيَ مُوسَىٰ
وَعِيسَىٰ وَٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمۡ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّنۡهُمۡ
وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ ٨٤ وَمَن يَبۡتَغِ غَيۡرَ ٱلۡإِسۡلَٰمِ دِينٗا فَلَن
يُقۡبَلَ مِنۡهُ وَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٨٥ كَيۡفَ
يَهۡدِي ٱللَّهُ قَوۡمٗا كَفَرُواْ بَعۡدَ إِيمَٰنِهِمۡ وَشَهِدُوٓاْ أَنَّ
ٱلرَّسُولَ حَقّٞ وَجَآءَهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُۚ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ
ٱلظَّٰلِمِينَ ٨٦ أُوْلَٰٓئِكَ جَزَآؤُهُمۡ أَنَّ عَلَيۡهِمۡ لَعۡنَةَ ٱللَّهِ
وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلنَّاسِ أَجۡمَعِينَ ٨٧ خَٰلِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ
عَنۡهُمُ ٱلۡعَذَابُ وَلَا هُمۡ يُنظَرُونَ ٨٨ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُواْ مِنۢ
بَعۡدِ ذَٰلِكَ وَأَصۡلَحُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ ٨٩ إِنَّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ بَعۡدَ إِيمَٰنِهِمۡ ثُمَّ ٱزۡدَادُواْ كُفۡرٗا لَّن تُقۡبَلَ تَوۡبَتُهُمۡ
وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلضَّآلُّونَ ٩٠ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَمَاتُواْ وَهُمۡ
كُفَّارٞ فَلَن يُقۡبَلَ مِنۡ أَحَدِهِم مِّلۡءُ ٱلۡأَرۡضِ ذَهَبٗا وَلَوِ
ٱفۡتَدَىٰ بِهِۦٓۗ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ٩١

﴿۸۴﴾ [ای پیامبر،] بگو: «به الله و آنچه بر ما نازل شده است ایمان آوردیم و [همچنین به] آنچه بر ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و [پیامبرانی که از] نوادگان [یعقوب عليه السلام بودند] نازل گردیده است و آنچه به موسی و عیسی و [دیگر] پیامبران از جانب پروردگارشان داده شده است؛ میان هیچ‌یک از آنان فرق نمی‌گذاریم و تسلیمِ او هستیم». ﴿۸۵﴾ هر کس دینی غیر از اسلام برگزیند، هرگز از او پذیرفته نخواهد شد و در آخرت از زیانکاران است. ﴿۸۶﴾ چگونه الله قومی را هدایت می‌کند که بعد از ایمانشان و [پس از آنکه] گواهی دادند به اینکه پیامبر [اسلام] بر حق است و برایشان دلایل روشن آمد، کافر شدند؟ و قطعاً الله قوم ستمکار را هدایت نمی‌کند. ﴿۸۷﴾ جَزایشان این است که لعنتِ الله و فرشتگان و مردم، همگی بر آنهاست. ﴿۸۸﴾ در آن [لعنت،] جاودانه می‌مانند؛ نه عذاب از اینان کاسته می‌شود و نه مهلت [عذر و توبه] می‌یابند. ﴿۸۹﴾ مگر کسانی که پس از آن توبه کردند و [با درستکاری، رفتارشان را] اصلاح نمودند؛ که بی‌گمان، الله بسیار آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۹۰﴾ به راستی، کسانی که پس از ایمان خود کافر شدند و بر کفر [خویش] افزودند، هرگز توبهٔ آنان پذیرفته نخواهد شد و آنان قطعاً گمراهند. ﴿۹۱﴾ کسانی که کفر ورزیدند و در حال کفر از دنیا رفتند، اگر زمین پر از طلا باشد و [بتوانند] آن را به عنوان فدیه [و کفّارهٔ اعمال بدِ خویش] بپردازند، هرگز از هیچ‌یک از آنها پذیرفته نخواهد شد و آنانند که برایشان عذابی خیلی دردناک است و یاورانی نخواهند داشت.

لَن تَنَالُواْ ٱلۡبِرَّ حَتَّىٰ تُنفِقُواْ مِمَّا تُحِبُّونَۚ وَمَا تُنفِقُواْ مِن شَيۡءٖ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٞ ﴿٩٢﴾ ۞كُلُّ ٱلطَّعَامِ كَانَ حِلّٗا لِّبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسۡرَٰٓءِيلُ عَلَىٰ نَفۡسِهِۦ مِن قَبۡلِ أَن تُنَزَّلَ ٱلتَّوۡرَىٰةُۗ قُلۡ فَأۡتُواْ بِٱلتَّوۡرَىٰةِ فَٱتۡلُوهَآ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿٩٣﴾ فَمَنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٩٤﴾ قُلۡ صَدَقَ ٱللَّهُۗ فَٱتَّبِعُواْ مِلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ حَنِيفٗاۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ﴿٩٥﴾ إِنَّ أَوَّلَ بَيۡتٖ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكٗا وَهُدٗى لِّلۡعَٰلَمِينَ ﴿٩٦﴾ فِيهِ ءَايَٰتُۢ بَيِّنَٰتٞ مَّقَامُ إِبۡرَٰهِيمَۖ وَمَن دَخَلَهُۥ كَانَ ءَامِنٗاۗ وَلِلَّهِ عَلَى ٱلنَّاسِ حِجُّ ٱلۡبَيۡتِ مَنِ ٱسۡتَطَاعَ إِلَيۡهِ سَبِيلٗاۚ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٩٧﴾ قُلۡ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لِمَ تَكۡفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَٱللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا تَعۡمَلُونَ ﴿٩٨﴾ قُلۡ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لِمَ تَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ مَنۡ ءَامَنَ تَبۡغُونَهَا عِوَجٗا وَأَنتُمۡ شُهَدَآءُۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ﴿٩٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تُطِيعُواْ فَرِيقٗا مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ يَرُدُّوكُم بَعۡدَ إِيمَٰنِكُمۡ كَٰفِرِينَ ﴿١٠٠﴾

﴿۹۲﴾ [ای مؤمنان،] هرگز به [منزلت و ثواب] نیکوکاری دست نمی‌یابید مگر آنکه از آنچه دوست دارید انفاق کنید؛ و بی‌تردید، الله به آنچه انفاق می کنید بی نهایت داناست. ﴿۹۳﴾ همهٔ غذاها برای بنی‌اسرائیل حلال بود، مگر آنچه یعقوب پیش از نزول تورات بر خود حرام کرده بود. [ای پیامبر، به یهود] بگو: «اگر راست می‌گویید [و سخنم را باور ندارید]، تورات را بیاورید و آن را بخوانید». ﴿۹۴﴾ پس هر کس بعد از این، بر الله دروغ بندد، آنانند که ستمکارند. ﴿۹۵﴾ [ای پیامبر،] بگو: «الله [در مورد یعقوب علیه‌السلام و هر چه نازل فرموده است] راست گفت؛ پس از آیین ابراهیم پیروی کنید که حق‌گرا بود و هرگز در زمرهٔ مشرکان نبود». ﴿۹۶﴾ در حقیقت، نخستین خانه‌ای که برای [عبادت] مردم قرار داده شد، همان است که در مکه قرار دارد که پربرکت و [مایهٔ] هدایت جهانیان است. ﴿۹۷﴾ در آن [خانه،] نشانه‌های روشن، [از جمله] مقام ابراهیم است و [دیگر اینکه] هر کس وارد آن [حرم] شود، در امان خواهد بود؛ و بر مردم [واجب] است که برای [عبادتِ] الله قصد آن خانه کنند [البته برای] کسی که توانایی [مالی و جسمی] رفتن به سوی آن را دارد؛ و هر کس [به فریضهٔ حج] کفر ورزد، بی‌تردید، الله از جهانیان بی‌نیاز است. ﴿۹۸﴾ [ای پیامبر،] بگو: «ای اهل کتاب، چرا به آیات الله کفر می‌ورزید؟ حال آنکه الله بر آنچه می کنید، گواه است». ﴿۹۹﴾ بگو: «ای اهل کتاب، چرا کسی را که ایمان آورده است از راهِ الله باز می‌دارید و آن را منحرف می‌خواهید؟ در حالی که شما [خود به درستیِ آن] گواهید؛ و الله از آنچه می کنید غافل نیست». ﴿۱۰۰﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اگر از گروهی از اهل کتاب اطاعت کنید، شما را پس از ایمانتان به کفر بازمی‌گردانند.

وَكَيۡفَ تَكۡفُرُونَ وَأَنتُمۡ تُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ وَفِيكُمۡ
رَسُولُهُۥۗ وَمَن يَعۡتَصِم بِٱللَّهِ فَقَدۡ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ١٠١
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِۦ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم
مُّسۡلِمُونَ ١٠٢ وَٱعۡتَصِمُواْ بِحَبۡلِ ٱللَّهِ جَمِيعٗا وَلَا تَفَرَّقُواْۚ وَٱذۡكُرُواْ
نِعۡمَتَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ إِذۡ كُنتُمۡ أَعۡدَآءٗ فَأَلَّفَ بَيۡنَ قُلُوبِكُمۡ
فَأَصۡبَحۡتُم بِنِعۡمَتِهِۦٓ إِخۡوَٰنٗا وَكُنتُمۡ عَلَىٰ شَفَا حُفۡرَةٖ مِّنَ
ٱلنَّارِ فَأَنقَذَكُم مِّنۡهَاۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمۡ
تَهۡتَدُونَ ١٠٣ وَلۡتَكُن مِّنكُمۡ أُمَّةٞ يَدۡعُونَ إِلَى ٱلۡخَيۡرِ وَيَأۡمُرُونَ
بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ١٠٤
وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُواْ وَٱخۡتَلَفُواْ مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُۚ
وَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ١٠٥ يَوۡمَ تَبۡيَضُّ وُجُوهٞ وَتَسۡوَدُّ
وُجُوهٞۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱسۡوَدَّتۡ وُجُوهُهُمۡ أَكَفَرۡتُم بَعۡدَ إِيمَٰنِكُمۡ
فَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَ بِمَا كُنتُمۡ تَكۡفُرُونَ ١٠٦ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱبۡيَضَّتۡ
وُجُوهُهُمۡ فَفِي رَحۡمَةِ ٱللَّهِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ١٠٧ تِلۡكَ ءَايَٰتُ
ٱللَّهِ نَتۡلُوهَا عَلَيۡكَ بِٱلۡحَقِّۗ وَمَا ٱللَّهُ يُرِيدُ ظُلۡمٗا لِّلۡعَٰلَمِينَ ١٠٨

﴿۱۰۱﴾ و چگونه شما کافر می‌شوید در حالی که آیات الله بر شما خوانده می‌شود و پیامبرش میان شماست؟ و هر کس به [کتاب] الله [و سنت پیامبرش] تمسّک جوید، قطعاً به راه راست هدایت شده است. ﴿۱۰۲﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از الله ـ آن گونه که شایستهٔ پروا کردن از اوست ـ پروا کنید و جز در حال مسلمانی نمیرید. ﴿۱۰۳﴾ و همگی به ریسمان الله [= دین الله] چنگ زنید و پراکنده نشوید؛ و نعمت [بزرگِ] الله را بر خود به یاد آورید که چگونه دشمن یکدیگر بودید و او میان دل‌هایتان الفت ایجاد کرد و به [لطف و برکتِ] نعمتش برادر [یکدیگر] شدید؛ در حالی که [پیش از آن، به خاطر کفرتان،] بر لبِ پرتگاه آتش قرار داشتید [که] الله شما را از آن نجات داد. الله اینچنین آیات خود را برایتان آشکار می‌سازد؛ باشد که هدایت یابید. ﴿۱۰۴﴾ و [ای مؤمنان،] باید گروهی از شما باشند که [مردم را] به نیکی دعوت کنند و به [کارهای] شایسته فرمان دهند و از [امور] ناپسند بازدارند؛ و آنانند که رستگارند. ﴿۱۰۵﴾ و مانند کسانی نباشید که پس از آنکه دلایل روشن برایشان آمد، پراکنده شدند و اختلاف کردند. وایشان برایشان عذابی خیلی بزرگ است. ﴿۱۰۶﴾ روزی که چهره‌هایی سفید و چهره‌هایی سیاه می‌گردد؛ اما [به] کسانی که چهره‌هایشان سیاه شده است [گفته می‌شود:] «آیا بعد از ایمانتان کافر شدید؟ پس به سبب آنچه کفر می‌ورزیدید، عذاب را بچشید». ﴿۱۰۷﴾ و اما کسانی که چهره‌هایشان سفید گشته است، در رحمتِ الله [در بهشتِ برین] جای می‌گیرند و در آن جاودانند. ﴿۱۰۸﴾ [ای پیامبر،] اینها آیات الله است که آن را به‌حق بر تو می‌خوانیم؛ و الله [هیچ گاه] ستمی برای جهانیان نمی‌خواهد.

وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ ﴿١٠٩﴾
كُنتُمۡ خَيۡرَ أُمَّةٍ أُخۡرِجَتۡ لِلنَّاسِ تَأۡمُرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ
وَتَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ وَتُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِۗ وَلَوۡ ءَامَنَ أَهۡلُ
ٱلۡكِتَٰبِ لَكَانَ خَيۡرٗا لَّهُمۚ مِّنۡهُمُ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ وَأَكۡثَرُهُمُ
ٱلۡفَٰسِقُونَ ﴿١١٠﴾ لَن يَضُرُّوكُمۡ إِلَّآ أَذٗىۖ وَإِن يُقَٰتِلُوكُمۡ
يُوَلُّوكُمُ ٱلۡأَدۡبَارَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ﴿١١١﴾ ضُرِبَتۡ عَلَيۡهِمُ
ٱلذِّلَّةُ أَيۡنَ مَا ثُقِفُوٓاْ إِلَّا بِحَبۡلٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَحَبۡلٖ مِّنَ ٱلنَّاسِ
وَبَآءُو بِغَضَبٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَضُرِبَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلۡمَسۡكَنَةُۚ ذَٰلِكَ
بِأَنَّهُمۡ كَانُواْ يَكۡفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقۡتُلُونَ ٱلۡأَنۢبِيَآءَ
بِغَيۡرِ حَقّٖۚ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَواْ وَّكَانُواْ يَعۡتَدُونَ ﴿١١٢﴾ ۞ لَيۡسُواْ
سَوَآءٗۗ مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ أُمَّةٞ قَآئِمَةٞ يَتۡلُونَ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ
ءَانَآءَ ٱلَّيۡلِ وَهُمۡ يَسۡجُدُونَ ﴿١١٣﴾ يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ
ٱلۡأٓخِرِ وَيَأۡمُرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ
وَيُسَٰرِعُونَ فِي ٱلۡخَيۡرَٰتِۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١١٤﴾ وَمَا
يَفۡعَلُواْ مِنۡ خَيۡرٖ فَلَن يُكۡفَرُوهُۗ وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِٱلۡمُتَّقِينَ ﴿١١٥﴾

﴿۱۰۹﴾ و هر چه در آسمان‌ها و زمین است از آنِ الله است و [همۀ] کارها به سوی الله بازگردانده می‌شود. ﴿۱۱۰﴾ [ای امت محمد ﷺ،] شما بهترین امتی هستید که برای مردم پدیدار شده‌اید: به کار نیک فرمان می‌دهید و از کارِ ناپسند بازمی‌دارید و به الله ایمان دارید؛ و اگر اهل کتاب [نیز] ایمان می‌آوردند، قطعاً برایشان بهتر بود؛ برخی از آنان مؤمنند [ولی] بیشتر آنان فاسق و نافرمانند. ﴿۱۱۱﴾ [فاسقان اهل کتاب] جز آزاری اندک [همچون طعنه و تمسخر] هرگز زیانی به شما نخواهند رساند و اگر با شما بجنگند، [شکست می‌خورند و] به شما پشت می‌کنند؛ آنگاه [نیز از سوی هیچ کس] یاری نمی‌شوند. ﴿۱۱۲﴾ [یهود] هر کجا یافت شوند، [داغ ننگ و] خواری بر آنان زده شده است؛ جز در پناه الله یا پناه مردم، [امنیت نمی‌یابند]؛ و آنان به خشمی از الله گرفتار شده‌اند و [داغ] درماندگی [و بدبختی] بر آنان زده شده است. این به سبب آن بود که به آیات الله کفر می‌ورزیدند و پیامبران را به ناحق می‌کشتند؛ [و نیز] این [کیفر] به خاطر آن بود که نافرمانی کردند و از حدود [الهی] تجاوز می‌نمودند. ﴿۱۱۳﴾ [ولی همۀ آنان] یکسان نیستند. گروهی از اهل کتاب هستند که درستکارند [و] در دل شب، در حالی که به نماز ایستاده‌اند، آیات الله را می‌خوانند، ﴿۱۱۴﴾ [برخی از] آنان به الله و روز قیامت ایمان دارند و [مردم را] به نیکی امر می‌کنند و از بدی باز می‌دارند و در [انجام] کارهای نیک می‌شتابند و آنان از زمرۀ شایستگانند. ﴿۱۱۵﴾ و هر کار نیکی که انجام دهند، هرگز دربارۀ آن ناسپاسی نخواهند دید [=نیکی‌هایشان نزد الله محفوظ است]؛ و الله به [حال] پرهیزگاران بی نهایت داناست.

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَن تُغْنِىَ عَنْهُمْ أَمْوَٰلُهُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُهُم مِّنَ
ٱللَّهِ شَيْـًٔا ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۚ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ١١٦
مَثَلُ مَا يُنفِقُونَ فِى هَٰذِهِ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا
صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ ۚ وَمَا
ظَلَمَهُمُ ٱللَّهُ وَلَٰكِنْ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ١١٧ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ لَا تَتَّخِذُوا۟ بِطَانَةً مِّن دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا
وَدُّوا۟ مَا عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ ٱلْبَغْضَآءُ مِنْ أَفْوَٰهِهِمْ وَمَا تُخْفِى
صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ ۚ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ ٱلْءَايَٰتِ ۖ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ ١١٨
هَٰٓأَنتُمْ أُو۟لَآءِ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِٱلْكِتَٰبِ
كُلِّهِۦ وَإِذَا لَقُوكُمْ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوْا۟ عَضُّوا۟ عَلَيْكُمُ
ٱلْأَنَامِلَ مِنَ ٱلْغَيْظِ ۚ قُلْ مُوتُوا۟ بِغَيْظِكُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ
ٱلصُّدُورِ ١١٩ إِن تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِن تُصِبْكُمْ
سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا۟ بِهَا ۖ وَإِن تَصْبِرُوا۟ وَتَتَّقُوا۟ لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ
شَيْـًٔا ۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ١٢٠ وَإِذْ غَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ
تُبَوِّئُ ٱلْمُؤْمِنِينَ مَقَٰعِدَ لِلْقِتَالِ ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ١٢١

﴿۱۱۶﴾ بی‌گمان، کسانی که کفر ورزیدند، هرگز اموال و فرزندانشان چیزی از [عذاب] الله را از آنان دفع نخواهد کرد و آنان اهل آتشند [و] آنها جاودانه در آن می‌مانند. ﴿۱۱۷﴾ مَثَل آنچه [کافران] در این زندگی دنیا انفاق می کنند، همانند بادی است که سرمای سختی با خود دارد و به کشتزار قومی که بر خود ستم کرده‌اند می‌رسد و نابودش می‌سازد. الله به آنان ستم نکرده است، بلکه آنان خود بر خویشتن ستم کرده‌اند. ﴿۱۱۸﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از غیر خودتان [دوست و] همراز نگیرید. آنان از هیچ نابکاری [و شرّی] در حق شما کوتاهی نمی کنند [و] دوست دارند که شما در رنج و زحمت باشید. در حقیقت، [نشانه‌های] دشمنی، از گفتارشان آشکار است و آنچه در دل‌هایشان پنهان می‌دارند بزرگ‌تر است. اگر بفهمید، قطعاً [خواهید دانست که] ما نشانه‌ها[ی پندآموز و راه سعادت دنیا و آخرت] را برایتان به روشنی بیان کرده‌ایم. ﴿۱۱۹﴾ هان! شما [ای مؤمنان،] کسانی هستید که آنان را دوست دارید در حالی که آنها شما را دوست ندارند و شما به همۀ کتاب[های آسمانی] ایمان دارید [ولی آنان به قرآن ایمان ندارند]؛ و چون با شما ملاقات می کنند می‌گویند: «ایمان آورده‌ایم» و چون تنها می‌شوند، از شدت خشم بر شما، سرانگشتان [خود] را به دندان می‌گزند. [ای پیامبر، به آنان] بگو: «به خشمِ خود بمیرید». بی‌گمان، الله از [راز] درون سینه‌ها بی نهایت دانا است. ﴿۱۲۰﴾ [ای مؤمنان،] اگر به شما نیکی [و خوشی] رسد، آنان را اندوهگین می‌سازد و اگر به شما بدی [و گزندی] رسد، به آن شادمان می‌شوند؛ و اگر [بر تقدیر الهی] صبر و پرهیزگاری نمایید، مکر و نیرنگشان هیچ زیانی به شما نمی‌رساند؛ [چرا که] بی‌تردید، الله به آنچه می کنند احاطه دارد. ﴿۱۲۱﴾ و [ای پیامبر، به یاد آور] زمانی که [در جنگ احد،] بامدادان از خانه و کاشانه‌ات بیرون آمدی [و] مؤمنان را برای جنگیدن در سنگرهای نظامی مستقر می کردی؛ و الله بی نهایت شنوای داناست.

إِذۡ هَمَّت طَّآئِفَتَانِ مِنكُمۡ أَن تَفۡشَلَا وَٱللَّهُ وَلِيُّهُمَاۗ وَعَلَى ٱللَّهِ
فَلۡيَتَوَكَّلِ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ١٢٢ وَلَقَدۡ نَصَرَكُمُ ٱللَّهُ بِبَدۡرٖ وَأَنتُمۡ أَذِلَّةٞۖ
فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ١٢٣ إِذۡ تَقُولُ لِلۡمُؤۡمِنِينَ
أَلَن يَكۡفِيَكُمۡ أَن يُمِدَّكُمۡ رَبُّكُم بِثَلَٰثَةِ ءَالَٰفٖ مِّنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ
مُنزَلِينَ ١٢٤ بَلَىٰٓۚ إِن تَصۡبِرُواْ وَتَتَّقُواْ وَيَأۡتُوكُم مِّن فَوۡرِهِمۡ
هَٰذَا يُمۡدِدۡكُمۡ رَبُّكُم بِخَمۡسَةِ ءَالَٰفٖ مِّنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ مُسَوِّمِينَ ١٢٥
وَمَا جَعَلَهُ ٱللَّهُ إِلَّا بُشۡرَىٰ لَكُمۡ وَلِتَطۡمَئِنَّ قُلُوبُكُم بِهِۦۗ
وَمَا ٱلنَّصۡرُ إِلَّا مِنۡ عِندِ ٱللَّهِ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡحَكِيمِ ١٢٦ لِيَقۡطَعَ طَرَفٗا
مِّنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَوۡ يَكۡبِتَهُمۡ فَيَنقَلِبُواْ خَآئِبِينَ ١٢٧
لَيۡسَ لَكَ مِنَ ٱلۡأَمۡرِ شَيۡءٌ أَوۡ يَتُوبَ عَلَيۡهِمۡ أَوۡ يُعَذِّبَهُمۡ فَإِنَّهُمۡ
ظَٰلِمُونَ ١٢٨ وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ يَغۡفِرُ لِمَن
يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ١٢٩ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَأۡكُلُواْ ٱلرِّبَوٰٓاْ أَضۡعَٰفٗا مُّضَٰعَفَةٗۖ
وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ١٣٠ وَٱتَّقُواْ ٱلنَّارَ ٱلَّتِيٓ أُعِدَّتۡ
لِلۡكَٰفِرِينَ ١٣١ وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ١٣٢

﴿۱۲۲﴾ و [به یاد آور] هنگامی که دو گروه از شما [= بنی‌سَلِمه و بنی‌حارثه] خواستند سستی ورزند [و همراه منافقان به مدینه بازگردند]؛ ولی الله یاور [و نگهدار] آنان بود؛ و مؤمنان باید تنها بر الله توکل کنند. ﴿۱۲۳﴾ و [ای مؤمنان،] بی‌گمان، الله شما را در [جنگ] بدر در حالی یاری کرد که [به سبب کمبود افراد و اسلحه] ناتوان بودید؛ پس از الله پروا کنید؛ باشد که شکر [نعمت‌هایش را] به جای آورید. ﴿۱۲۴﴾ [ای پیامبر، به یاد آور] آنگاه که به مؤمنان می‌گفتی: «آیا برایتان کافی نیست که پروردگارتان شما را با سه هزار فرشته که [از آسمان] فرود می‌آیند یاری کند؟» ﴿۱۲۵﴾ آری، اگر شکیبایی و پارسایی کنید و دشمنان در این [هیجان و] شتاب خویش بر شما بتازند، پروردگارتان شما را با پنج هزار فرشتۀ نشاندار یاری خواهد کرد. ﴿۱۲۶﴾ و الله آن [وعده یاری] را جز بشارتی برای [پیروزی] شما قرار نداد تا [به وسیله آن] دل‌هایتان به آن آرامش گیرد؛ و [گرنه] پیروزی جز از جانب الله شکست‌ناپذیرِ حکیم نیست. ﴿۱۲۷﴾ [این پیروزی، برای آن بود] تا [الله] گروهی از کسانی را که کفر ورزیدند، هلاک سازد یا خوار و مغلوبشان نماید تا مأیوس [و خوار به مکه] بازگردند. ﴿۱۲۸﴾ [ای پیامبر،] هیچ چیزی از کار [بندگان] در دست تو نیست؛ یا [الله به مهربانی] توبۀ آنان [= مشرکان] را می‌پذیرد [و از گناهشان درمی‌گذرد] یا عذابشان می‌کند؛ زیرا آنان ستمکارند. ﴿۱۲۹﴾ آنچه در آسمان‌ها و زمین است، از آنِ الله است. او تعالی هر کس را که بخواهد [به رحمت] می‌آمرزد و هر کس را بخواهد [به عدالت] عذاب می‌کند؛ و الله بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۱۳۰﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، ربا را [با سودِ] چندبرابر نخورید و از الله پروا کنید؛ باشد که شما رستگار شوید. ﴿۱۳۱﴾ و از آتشی که برای کافران آماده شده است بپرهیزید. ﴿۱۳۲﴾ و از الله و پیامبر اطاعت کنید؛ باشد که مورد رحمت [الله] قرار گیرید.

نصف الحزب ٧

۞ وَسَارِعُوٓاْ إِلَىٰ مَغۡفِرَةٖ مِّن رَّبِّكُمۡ وَجَنَّةٍ عَرۡضُهَا ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلۡأَرۡضُ أُعِدَّتۡ لِلۡمُتَّقِينَ ١٣٣ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ فِي ٱلسَّرَّآءِ وَٱلضَّرَّآءِ وَٱلۡكَٰظِمِينَ ٱلۡغَيۡظَ وَٱلۡعَافِينَ عَنِ ٱلنَّاسِۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٣٤ وَٱلَّذِينَ إِذَا فَعَلُواْ فَٰحِشَةً أَوۡ ظَلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ ذَكَرُواْ ٱللَّهَ فَٱسۡتَغۡفَرُواْ لِذُنُوبِهِمۡ وَمَن يَغۡفِرُ ٱلذُّنُوبَ إِلَّا ٱللَّهُ وَلَمۡ يُصِرُّواْ عَلَىٰ مَا فَعَلُواْ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ١٣٥ أُوْلَٰٓئِكَ جَزَآؤُهُم مَّغۡفِرَةٞ مِّن رَّبِّهِمۡ وَجَنَّٰتٞ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ وَنِعۡمَ أَجۡرُ ٱلۡعَٰمِلِينَ ١٣٦ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِكُمۡ سُنَنٞ فَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُكَذِّبِينَ ١٣٧ هَٰذَا بَيَانٞ لِّلنَّاسِ وَهُدٗى وَمَوۡعِظَةٞ لِّلۡمُتَّقِينَ ١٣٨ وَلَا تَهِنُواْ وَلَا تَحۡزَنُواْ وَأَنتُمُ ٱلۡأَعۡلَوۡنَ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ١٣٩ إِن يَمۡسَسۡكُمۡ قَرۡحٞ فَقَدۡ مَسَّ ٱلۡقَوۡمَ قَرۡحٞ مِّثۡلُهُۥۚ وَتِلۡكَ ٱلۡأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيۡنَ ٱلنَّاسِ وَلِيَعۡلَمَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَيَتَّخِذَ مِنكُمۡ شُهَدَآءَۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ ١٤٠

﴿۱۳۳﴾ و به سوی آمرزش پروردگارتان و بهشتی بشتابید که گسترۂ آن [به اندازۂ] آسمان‌ها و زمین است [و] برای پرهیزگاران مهیا شده است. ﴿۱۳۴﴾ آن کسانی که در [هنگام] توانگری و تنگدستی انفاق می کنند و خشم خود را فرو می‌برند و از مردم درمی‌گذرند؛ و الله نیکوکاران را دوست می دارد. ﴿۱۳۵﴾ و [همان] کسانی که چون مرتکب کار زشتی شدند یا بر خود ستم کردند، الله را یاد می کنند و برای گناهانشان آمرزش می‌خواهند ـ و جز الله چه کسی گناهان را می‌آمرزد؟ـ و بر آنچه کرده‌اند پافشاری نمی کنند در حالی که می‌دانند [گناهکارند و الله بخشاینده و توبه‌پذیر است]. ﴿۱۳۶﴾ پاداش اینان، آمرزشی از [جانب] پروردگارشان است و باغ‌هایی که از زیر [درختان] آن جویبارها جاری است؛ جاودانه در آن می‌مانند؛ و پاداش [نیکوکاران و] اهل عمل چه نیکوست! ﴿۱۳۷﴾ [ای آسیب‌دیدگانِ اُحُد،] بی‌تردید، پیش از شما [نیز مؤمنانی بوده‌اند که رنج کشیدند و] سنت‌هایی گذشته است؛ پس در زمین بگردید و بنگرید که سرانجامِ تکذیب‌کنندگان [آیات الهی] چگونه بوده است. ﴿۱۳۸﴾ این [قرآن،] بیانی آشکار برای مردم و هدایت و اندرزی برای پرهیزگاران است. ﴿۱۳۹﴾ و [ای مؤمنان، از جهاد در راه الله] سست [و ضعیف] نشوید و اندوهگین نگردید؛ و [بدانید که] اگر ایمان داشته باشید، شما برترید. ﴿۱۴۰﴾ اگر [در اُحد] به شما جراحت [و آسیبی] رسید، به دشمنان شما نیز [در جنگ بدر به همان شکل] آسیب رسید [پس مقاومت کنید]. ما این روزها[ی شکست و پیروزی] را میان مردم می‌گردانیم تا الله، مؤمنان [واقعی] را معلوم کند و از میان شما [مؤمنان]، شهیدانی برگیرد؛ و الله ستمکاران را دوست نمی دارد.

وَلِيُمَحِّصَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَيَمۡحَقَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ١٤١ أَمۡ
حَسِبۡتُمۡ أَن تَدۡخُلُواْ ٱلۡجَنَّةَ وَلَمَّا يَعۡلَمِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ
مِنكُمۡ وَيَعۡلَمَ ٱلصَّٰبِرِينَ ١٤٢ وَلَقَدۡ كُنتُمۡ تَمَنَّوۡنَ ٱلۡمَوۡتَ مِن
قَبۡلِ أَن تَلۡقَوۡهُ فَقَدۡ رَأَيۡتُمُوهُ وَأَنتُمۡ تَنظُرُونَ ١٤٣ وَمَا مُحَمَّدٌ
إِلَّا رَسُولٞ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِهِ ٱلرُّسُلُۚ أَفَإِيْن مَّاتَ أَوۡ قُتِلَ
ٱنقَلَبۡتُمۡ عَلَىٰٓ أَعۡقَٰبِكُمۡۚ وَمَن يَنقَلِبۡ عَلَىٰ عَقِبَيۡهِ فَلَن يَضُرَّ
ٱللَّهَ شَيۡـٔٗاۗ وَسَيَجۡزِي ٱللَّهُ ٱلشَّٰكِرِينَ ١٤٤ وَمَا كَانَ
لِنَفۡسٍ أَن تَمُوتَ إِلَّا بِإِذۡنِ ٱللَّهِ كِتَٰبٗا مُّؤَجَّلٗاۗ وَمَن يُرِدۡ
ثَوَابَ ٱلدُّنۡيَا نُؤۡتِهِۦ مِنۡهَا وَمَن يُرِدۡ ثَوَابَ ٱلۡأٓخِرَةِ نُؤۡتِهِۦ مِنۡهَاۚ
وَسَنَجۡزِي ٱلشَّٰكِرِينَ ١٤٥ وَكَأَيِّن مِّن نَّبِيّٖ قَٰتَلَ مَعَهُۥ
رِبِّيُّونَ كَثِيرٞ فَمَا وَهَنُواْ لِمَآ أَصَابَهُمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَمَا ضَعُفُواْ
وَمَا ٱسۡتَكَانُواْۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلصَّٰبِرِينَ ١٤٦ وَمَا كَانَ قَوۡلَهُمۡ إِلَّآ أَن
قَالُواْ رَبَّنَا ٱغۡفِرۡ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسۡرَافَنَا فِيٓ أَمۡرِنَا وَثَبِّتۡ أَقۡدَامَنَا
وَٱنصُرۡنَا عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ١٤٧ فَـَٔاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ ثَوَابَ
ٱلدُّنۡيَا وَحُسۡنَ ثَوَابِ ٱلۡأٓخِرَةِۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٤٨

﴿۱۴۱﴾ و [ماجرای اُحُد وسیلۀ امتحان بود] تا الله کسانی را که ایمان آورده‌اند [از گناهانشان پاک کند] و خالص گرداند و کافران را نابود سازد. ﴿۱۴۲﴾ [ای اصحاب محمد ﷺ،] آیا پنداشته‌اید که [تنها با ادعای ایمان،] به بهشت می‌روید، حال آنکه الله هنوز جهادگران و شکیبایان شما را معلوم نکرده است؟ ﴿۱۴۳﴾ و [ای مؤمنان،] به راستی که پیش از روبه‌رو شدن با مرگ [در غزوۀ اُحُد]، آرزوی شهادت داشتید. سرانجام آن [معرکۀ جنگ] را دیدید و [اکنون پیش روی شماست و] به آن می‌نگرید. ﴿۱۴۴﴾ و محمد جز فرستاده‌ای نیست که پیش از او [نیز] رسولانی [بودند و] گذشتند. آیا اگر او بمیرد یا کشته شود، به عقب بازمی‌گردید [و دین خود را رها می‌کنید]؟ و هر کس [از عقیدۀ راستین خود] بازگردد، [بداند که] هرگز به الله زیانی نمی‌رساند و [به زودی] الله سپاسگزاران را پاداش خواهد داد. ﴿۱۴۵﴾ و هیچ کسی جز به فرمان الله نمی‌میرد [چرا که مرگ،] سرنوشتی است زماندار [و معین]؛ و هر کس پاداش این دنیا را بخواهد، نصیبش می‌کنیم و هر کس پاداش آخرت را بخواهد [نیز] نصیبش خواهیم کرد و [به زودی] سپاسگزاران را پاداش خواهیم داد. ﴿۱۴۶﴾ و چه بسیار پیامبرانی که توده‌های انبوهی همراهشان نبرد کردند؛ آنان هیچ‌گاه در برابر [سختی‌ها و] آنچه که در راه الله به ایشان رسید سستی نورزیدند و [در مقابل دشمن] درمانده نشدند؛ و الله شکیبایان را دوست می‌دارد. ﴿۱۴۷﴾ و سخنشان تنها این بود که: «پروردگارا، گناهانمان را بیامرز و از زیاده‌رویِ ما در کارمان [درگذر] و گام‌هایمان را استوار بدار و ما را بر گروه کافران پیروز گردان». ﴿۱۴۸﴾ پس الله، پاداش این دنیا و پاداش نیک آخرت را به آنان عطا کرد؛ و الله نیکوکاران را دوست می‌دارد.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تُطِيعُواْ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ
يَرُدُّوكُمۡ عَلَىٰٓ أَعۡقَٰبِكُمۡ فَتَنقَلِبُواْ خَٰسِرِينَ ١٤٩
بَلِ ٱللَّهُ مَوۡلَىٰكُمۡۖ وَهُوَ خَيۡرُ ٱلنَّٰصِرِينَ ١٥٠ سَنُلۡقِي
فِي قُلُوبِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱلرُّعۡبَ بِمَآ أَشۡرَكُواْ بِٱللَّهِ
مَا لَمۡ يُنَزِّلۡ بِهِۦ سُلۡطَٰنٗاۖ وَمَأۡوَىٰهُمُ ٱلنَّارُۖ وَبِئۡسَ
مَثۡوَى ٱلظَّٰلِمِينَ ١٥١ وَلَقَدۡ صَدَقَكُمُ ٱللَّهُ
وَعۡدَهُۥٓ إِذۡ تَحُسُّونَهُم بِإِذۡنِهِۦۖ حَتَّىٰٓ إِذَا فَشِلۡتُمۡ
وَتَنَٰزَعۡتُمۡ فِي ٱلۡأَمۡرِ وَعَصَيۡتُم مِّنۢ بَعۡدِ مَآ أَرَىٰكُم
مَّا تُحِبُّونَۚ مِنكُم مَّن يُرِيدُ ٱلدُّنۡيَا وَمِنكُم مَّن
يُرِيدُ ٱلۡأٓخِرَةَۚ ثُمَّ صَرَفَكُمۡ عَنۡهُمۡ لِيَبۡتَلِيَكُمۡۖ
وَلَقَدۡ عَفَا عَنكُمۡۗ وَٱللَّهُ ذُو فَضۡلٍ عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١٥٢
۞إِذۡ تُصۡعِدُونَ وَلَا تَلۡوُۥنَ عَلَىٰٓ أَحَدٖ
وَٱلرَّسُولُ يَدۡعُوكُمۡ فِيٓ أُخۡرَىٰكُمۡ فَأَثَٰبَكُمۡ
غَمَّۢا بِغَمّٖ لِّكَيۡلَا تَحۡزَنُواْ عَلَىٰ مَا فَاتَكُمۡ وَلَا
مَآ أَصَٰبَكُمۡۗ وَٱللَّهُ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ١٥٣

﴿۱۴۹﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اگر از کسانی که کفر ورزیدند اطاعت کنید، شما را [به کفر] بازمی‌گردانند، آنگاه [در دنیا و آخرت] زیانکار می‌گردید. ﴿۱۵۰﴾ [بر کافران تکیه نکنید] بلکه، الله [یار و] کارسازِ شماست و او بهترینِ یاریگران است. ﴿۱۵۱﴾ به زودی در دل‌های کسانی که کفر ورزیدند بیم و هراس خواهیم افکند؛ به خاطر اینکه چیزی را شریک الله قرار داده‌اند که هیچ دلیلی بر [حقانیتِ] آن نازل نکرده است؛ و جایگاهشان آتش است و جایگاه ستمکاران چه بد است! ﴿۱۵۲﴾ و آنگاه که در [آغاز جنگ احد،] به فرمان او، آنان [= کافران] را می‌کشتید، به راستی الله وعدۀ خود با شما را تحقق بخشید تا [اینکه در حفظ موقعیتِ خود] سست شدید و در کار [جنگ و جمع‌آوری غنیمت] با یکدیگر به نزاع پرداختید؛ و پس از آنکه [الله] آنچه را دوست می‌داشتید [= پیروزی] به شما نشان داد، [از دستور پیامبر] سرپیچی کردید؛ برخی از شما خواهان دنیا بودند و برخی خواهان آخرت. سپس [الله] برای آنکه شما را بیازماید، از [تعقیب] آنان منصرفتان کرد [و پیروزیتان به شکست انجامید] و [چون از گناه و کوتاهی خود در نافرمانی از رسول پشیمان شدید] از شما درگذشت؛ و الله نسبت به مؤمنان [بسیار] بخشش دارد. ﴿۱۵۳﴾ و [ای مؤمنان، به یاد آورید] هنگامی که [از میدان جنگ] می‌گریختید و [چنان ترسیده بودید که] به هیچ کس توجه نمی‌کردید و پیامبر [که در میدان جنگ مقاومت می‌کرد] از پشت سرتان شما را صدا می‌زد [که: «ای بندگان الله، به سوی من بشتابید»؛ ولی شما توجه نمی‌کردید]؛ پس [الله نیز] با اندوهی در پی اندوهی [دیگر] شما را مجازات کرد. این به سبب آن بود که بر آنچه از دست داده‌اید [= پیروزی و غنیمت] و آنچه بر سرتان آمده است [= شکست و ترس] اندوهگین نشوید و [بدانید که] الله به آنچه می‌کنید آگاه است.

ثُمَّ أَنزَلَ عَلَيۡكُم مِّنۢ بَعۡدِ ٱلۡغَمِّ أَمَنَةٗ نُّعَاسٗا يَغۡشَىٰ طَآئِفَةٗ
مِّنكُمۡۖ وَطَآئِفَةٞ قَدۡ أَهَمَّتۡهُمۡ أَنفُسُهُمۡ يَظُنُّونَ بِٱللَّهِ غَيۡرَ
ٱلۡحَقِّ ظَنَّ ٱلۡجَٰهِلِيَّةِۖ يَقُولُونَ هَل لَّنَا مِنَ ٱلۡأَمۡرِ مِن شَيۡءٖۗ
قُلۡ إِنَّ ٱلۡأَمۡرَ كُلَّهُۥ لِلَّهِۗ يُخۡفُونَ فِيٓ أَنفُسِهِم مَّا لَا يُبۡدُونَ لَكَۖ
يَقُولُونَ لَوۡ كَانَ لَنَا مِنَ ٱلۡأَمۡرِ شَيۡءٞ مَّا قُتِلۡنَا هَٰهُنَاۗ قُل لَّوۡ كُنتُمۡ
فِي بُيُوتِكُمۡ لَبَرَزَ ٱلَّذِينَ كُتِبَ عَلَيۡهِمُ ٱلۡقَتۡلُ إِلَىٰ مَضَاجِعِهِمۡۖ
وَلِيَبۡتَلِيَ ٱللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمۡ وَلِيُمَحِّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمۡۚ
وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ١٥٤ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَوَلَّوۡاْ مِنكُمۡ
يَوۡمَ ٱلۡتَقَى ٱلۡجَمۡعَانِ إِنَّمَا ٱسۡتَزَلَّهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ بِبَعۡضِ
مَا كَسَبُواْۖ وَلَقَدۡ عَفَا ٱللَّهُ عَنۡهُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٞ ١٥٥ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَقَالُواْ لِإِخۡوَٰنِهِمۡ إِذَا
ضَرَبُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ أَوۡ كَانُواْ غُزّٗى لَّوۡ كَانُواْ عِندَنَا مَا مَاتُواْ
وَمَا قُتِلُواْ لِيَجۡعَلَ ٱللَّهُ ذَٰلِكَ حَسۡرَةٗ فِي قُلُوبِهِمۡۗ وَٱللَّهُ يُحۡيِۦ
وَيُمِيتُۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ ١٥٦ وَلَئِن قُتِلۡتُمۡ فِي سَبِيلِ
ٱللَّهِ أَوۡ مُتُّمۡ لَمَغۡفِرَةٞ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَحۡمَةٌ خَيۡرٞ مِّمَّا يَجۡمَعُونَ ١٥٧

﴿۱۵۴﴾ سپس [الله] بعد از آن اندوه، آرامشی بر شما فرو فرستاد [به گونه‌ای] که گروهی از شما را [به سبب اطمینان و آرامشی که در دل‌هایشان بود] خوابی سبک فراگرفت و گروهی دیگر [= منافقان] تنها در فکر جان خود بودند و دربارۀ الله گمان‌های ناروا [و باطلی] همچون گمان‌های [دوران] جاهلیت داشتند. آنان می‌گفتند: «آیا ما در این کار اختیاری داریم؟» [ای پیامبر، به آنان] بگو: «همۀ کارها [و شکست و پیروزی] به دست الله است». آنها چیزی را در دل‌هایشان پنهان می‌دارند که برای تو آشکار نمی‌سازند [و] می‌گویند: «اگر در این کار اختیار داشتیم، در اینجا کشته نمی‌شدیم». بگو: «اگر شما در خانه‌های خود نیز بودید، کسانی که کشته‌شدن بر آنان مقرر شده بود، قطعاً [با پای خود] به سوی قتلگاه‌های خویش می‌رفتند». و [این رویدادها] برای آن است که الله آنچه را در سینه‌هایتان [پنهان] دارید [در عمل] بیازماید و آنچه را در دل‌هایتان است پاک گردانَد؛ و الله از [راز] درون سینه‌ها بی نهایت دانا است. ﴿۱۵۵﴾ [ای اصحاب پیامبر،] افرادی از شما که در روزِ برخورد دو گروه [مسلمانان و کافران در جنگ احد] فرار کردند، در حقیقت، شیطان آنان را به سبب بعضی از کردار [و گناهانی] که مرتکب شده بودند دچار لغزش نمود و قطعاً الله از آنان درگذشت. بی‌گمان، الله بسیار آمرزندۀ بردبار است. ﴿۱۵۶﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، مانند افرادی نباشید که کفر ورزیدند و دربارۀ برادرانشان ـ هنگامی که [در پِی کسبِ روزی] به سفر رفتند [و مُردند] یا در جنگ شرکت کردند [و کشته شدند] ـ گفتند: «اگر آنان نزد ما بودند، نمی‌مردند و کشته نمی‌شدند». [این اعتقاد، در وجودشان نهاده شد] تا [این گونه،] الله [اندوه و] حسرتی در دل‌هایشان قرار دهد؛ و الله [است که] زنده می‌کند و می‌میراند؛ و الله به آنچه می‌کنید، بی نهایت بیناست. ﴿۱۵۷﴾ و اگر در راه الله کشته شوید یا بمیرید، قطعاً آمرزش و رحمت الله بهتر است از [تمام] آنچه آنان [= دنیادوستان] جمع‌آوری می‌کنند.

وَلَئِن مُّتُّمۡ أَوۡ قُتِلۡتُمۡ لَإِلَى ٱللَّهِ تُحۡشَرُونَ ﴿١٥٨﴾ فَبِمَا رَحۡمَةٖ مِّنَ ٱللَّهِ
لِنتَ لَهُمۡۖ وَلَوۡ كُنتَ فَظًّا غَلِيظَ ٱلۡقَلۡبِ لَٱنفَضُّواْ مِنۡ حَوۡلِكَۖ
فَٱعۡفُ عَنۡهُمۡ وَٱسۡتَغۡفِرۡ لَهُمۡ وَشَاوِرۡهُمۡ فِي ٱلۡأَمۡرِۖ فَإِذَا عَزَمۡتَ
فَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾ إِن يَنصُرۡكُمُ ٱللَّهُ
فَلَا غَالِبَ لَكُمۡۖ وَإِن يَخۡذُلۡكُمۡ فَمَن ذَا ٱلَّذِي يَنصُرُكُم مِّنۢ
بَعۡدِهِۦۗ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ﴿١٦٠﴾ وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَن
يَغُلَّۚ وَمَن يَغۡلُلۡ يَأۡتِ بِمَا غَلَّ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ
نَفۡسٖ مَّا كَسَبَتۡ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ﴿١٦١﴾ أَفَمَنِ ٱتَّبَعَ رِضۡوَٰنَ ٱللَّهِ
كَمَنۢ بَآءَ بِسَخَطٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَمَأۡوَىٰهُ جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ﴿١٦٢﴾
هُمۡ دَرَجَٰتٌ عِندَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِمَا يَعۡمَلُونَ ﴿١٦٣﴾ لَقَدۡ
مَنَّ ٱللَّهُ عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ إِذۡ بَعَثَ فِيهِمۡ رَسُولٗا مِّنۡ أَنفُسِهِمۡ
يَتۡلُواْ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتِهِۦ وَيُزَكِّيهِمۡ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ
وَٱلۡحِكۡمَةَ وَإِن كَانُواْ مِن قَبۡلُ لَفِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ ﴿١٦٤﴾ أَوَلَمَّآ
أَصَٰبَتۡكُم مُّصِيبَةٞ قَدۡ أَصَبۡتُم مِّثۡلَيۡهَا قُلۡتُمۡ أَنَّىٰ هَٰذَاۖ
قُلۡ هُوَ مِنۡ عِندِ أَنفُسِكُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿١٦٥﴾

﴿۱۵۸﴾ و اگر بمیرید یا [در عرصهٔ جهاد] کشته شوید، یقیناً به سوی الله محشور می‌شوید. ﴿۱۵۹﴾ [ای پیامبر،] به [برکتِ] رحمت الهی است که تو با آنان [= اصحاب،] نرم‌خو [و مهربان] شدی؛ و اگر تندخو و سنگدل بودی، قطعاً از اطرافت پراکنده می‌شدند؛ پس از آنان درگذر و برایشان آمرزش بخواه و در کارها با آنان مشورت کن و آنگاه که تصمیم [بر انجام کاری] گرفتی، بر الله توکل کن؛ [چرا که] بی‌تردید، الله توکل‌کنندگان را دوست دارد. ﴿۱۶۰﴾ اگر الله شما را یاری کند، هیچ کس بر شما پیروز نخواهد شد [ولی] اگر شما را به خود واگذارد، کیست که پس از او یاری‌تان کند؟ و مؤمنان باید تنها بر الله توکل کنند. ﴿۱۶۱﴾ و سزاوار نیست هیچ پیامبری [با گرفتن سهمی اضافی از غنایم، به اصحابش] خیانت کند؛ و هر کس خیانت کند، روز قیامت، با آنچه [در آن] خیانت کرده است می‌آید؛ سپس به هر کس [جزای] آنچه [از نیک و بد] کرده است به طور کامل داده می‌شود و به آنان ستم نخواهد شد. ﴿۱۶۲﴾ آیا کسی که در پیِ رضایتِ الله است، همانند کسی است که دچار خشمی از جانب الله گشته و جایگاهش دوزخ است؟ و [دوزخ] چه بد جایگاهی است! ﴿۱۶۳﴾ [هر یک از] اینان، درجاتی [متفاوت] نزد الله دارند و الله به آنچه می‌کنند بسیار بیناست. ﴿۱۶۴﴾ به راستی، الله بر مؤمنان منت نهاد که میان آنان پیامبری از خودشان برانگیخت تا آیات او [= قرآن] را برایشان بخوانَد و [از گناه] پاکشان گردانَد و به آنان کتاب [= قرآن] و حکمت [= سنت] بیاموزد؛ و قطعاً پیش از آن، در گمراهی آشکاری بودند. ﴿۱۶۵﴾ [ای مؤمنان،] آیا چون [در جنگ اُحُد] به شما مصیبتی رسید ـ [با آنکه در جنگ بدر] دو برابرش را [به دشمنان خود] رساندید ـ گفتید: «این [مصیبت] از کجا [به ما] رسید؟» [ای پیامبر،] بگو: «آن [شکست] از جانب خودتان [و نتیجهٔ نافرمانی از دستور پیامبر] است». بی‌گمان، الله بر هر کاری بی نهایت تواناست.

وَمَآ أَصَٰبَكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡتَقَى ٱلۡجَمۡعَانِ فَبِإِذۡنِ ٱللَّهِ وَلِيَعۡلَمَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١٦٦
وَلِيَعۡلَمَ ٱلَّذِينَ نَافَقُواْۚ وَقِيلَ لَهُمۡ تَعَالَوۡاْ قَٰتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ
أَوِ ٱدۡفَعُواْۖ قَالُواْ لَوۡ نَعۡلَمُ قِتَالٗا لَّٱتَّبَعۡنَٰكُمۡۗ هُمۡ لِلۡكُفۡرِ يَوۡمَئِذٍ
أَقۡرَبُ مِنۡهُمۡ لِلۡإِيمَٰنِۚ يَقُولُونَ بِأَفۡوَٰهِهِم مَّا لَيۡسَ فِي قُلُوبِهِمۡۚ
وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا يَكۡتُمُونَ ١٦٧ ٱلَّذِينَ قَالُواْ لِإِخۡوَٰنِهِمۡ وَقَعَدُواْ
لَوۡ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُواْۗ قُلۡ فَٱدۡرَءُواْ عَنۡ أَنفُسِكُمُ ٱلۡمَوۡتَ إِن
كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ١٦٨ وَلَا تَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ قُتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ
أَمۡوَٰتَۢاۚ بَلۡ أَحۡيَآءٌ عِندَ رَبِّهِمۡ يُرۡزَقُونَ ١٦٩ فَرِحِينَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمُ
ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦ وَيَسۡتَبۡشِرُونَ بِٱلَّذِينَ لَمۡ يَلۡحَقُواْ بِهِم
مِّنۡ خَلۡفِهِمۡ أَلَّا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ١٧٠ ۞ يَسۡتَبۡشِرُونَ
بِنِعۡمَةٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَفَضۡلٖ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجۡرَ
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١٧١ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَجَابُواْ لِلَّهِ وَٱلرَّسُولِ مِنۢ بَعۡدِ مَآ أَصَابَهُمُ
ٱلۡقَرۡحُۚ لِلَّذِينَ أَحۡسَنُواْ مِنۡهُمۡ وَٱتَّقَوۡاْ أَجۡرٌ عَظِيمٌ ١٧٢
ٱلَّذِينَ قَالَ لَهُمُ ٱلنَّاسُ إِنَّ ٱلنَّاسَ قَدۡ جَمَعُواْ لَكُمۡ فَٱخۡشَوۡهُمۡ
فَزَادَهُمۡ إِيمَٰنٗا وَقَالُواْ حَسۡبُنَا ٱللَّهُ وَنِعۡمَ ٱلۡوَكِيلُ ١٧٣

الحِزْبُ ٨

﴿۱۶۶﴾ و روزی که [در جنگ احد] دو گروه [مؤمنان و کافران] با هم برخورد کردند، آنچه به شما رسید، به فرمانِ الله بود [تا شما را بیازماید] و مؤمنان را معلوم نماید. ﴿۱۶۷﴾ و کسانی را که نفاق ورزیدند [نیز] معلوم نماید که [چون] به ایشان گفته شد: «بیایید در راه الله بجنگید یا [از خانواده و قبیله‌تان] دفاع کنید». گفتند: «اگر می‌دانستیم جنگی روی خواهد داد، حتماً از شما پیروی می‌کردیم». آنان در آن هنگام به کفر نزدیک‌تر بودند تا ایمان؛ به زبان خویش چیزی می‌گویند که در دل‌هایشان نیست و الله به آنچه [در دل] پنهان می‌کنند، آگاه‌تر است. ﴿۱۶۸﴾ کسانی که [خود در خانه] نشستند [از جهاد سر باز زدند] و دربارۀ برادران شان گفتند: «اگر آنها از ما پیروی می‌کردند، کشته نمی‌شدند». [ای پیامبر، به این منافقان] بگو: «اگر راست می‌گویید، پس مرگ را از خود دور سازید». ﴿۱۶۹﴾ هرگز کسانی را که در راه الله کشته شده‌اند مُرده مپندار؛ بلکه زنده‌اند [و] نزد پروردگارشان روزی داده می‌شوند. ﴿۱۷۰﴾ آنان به آنچه الله از فضل خود برایشان داده است شادمانند و برای [سرانجامِ نیک] کسانی که [راه] آنان را پی گرفته‌اند و [هنوز] به آنان نپیوسته‌اند شادی می‌کنند؛ چرا که [هیچ یک از] اینان ترس و اندوهی نخواهند داشت. ﴿۱۷۱﴾ [همچنین] به نعمت و فضل الله شادمانند و اینکه [می‌بینند] الله پاداش مؤمنان را تباه نمی‌کند. ﴿۱۷۲﴾ کسانی که دعوت الله و پیامبر را ـ پس از آنکه [در غزوۀ احد] به آنان جراحت [و سختی بسیار] رسید ـ اجابت کردند [و برای تعقیب مشرکان به سوی «حَمراء الاسد» رفتند]، برای [آن عده از] اینان که نیکی و پرهیزگاری کردند، پاداش بسیار بزرگی است. ﴿۱۷۳﴾ همان کسانی که برخی [از مشرکان] به آنان گفتند: «مردم [مکه] برای [جنگ با] شما گِرد آمده‌اند؛ پس از آنها بترسید» [ولی این سخن] بر ایمانشان افزود و گفتند: «الله برای [محافظت از] ما بس است و [او] بهترین [مراقب و] کارساز است».

فَٱنقَلَبُواْ بِنِعۡمَةٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَفَضۡلٖ لَّمۡ يَمۡسَسۡهُمۡ سُوٓءٞ وَٱتَّبَعُواْ
رِضۡوَٰنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ ذُو فَضۡلٍ عَظِيمٍ ١٧٤ إِنَّمَا ذَٰلِكُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ
يُخَوِّفُ أَوۡلِيَآءَهُۥ فَلَا تَخَافُوهُمۡ وَخَافُونِ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ١٧٥
وَلَا يَحۡزُنكَ ٱلَّذِينَ يُسَٰرِعُونَ فِي ٱلۡكُفۡرِۚ إِنَّهُمۡ لَن يَضُرُّواْ ٱللَّهَ
شَيۡـٔٗاۚ يُرِيدُ ٱللَّهُ أَلَّا يَجۡعَلَ لَهُمۡ حَظّٗا فِي ٱلۡأٓخِرَةِۖ وَلَهُمۡ عَذَابٌ
عَظِيمٌ ١٧٦ إِنَّ ٱلَّذِينَ ٱشۡتَرَوُاْ ٱلۡكُفۡرَ بِٱلۡإِيمَٰنِ لَن يَضُرُّواْ ٱللَّهَ
شَيۡـٔٗاۖ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ١٧٧ وَلَا يَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَنَّمَا
نُمۡلِي لَهُمۡ خَيۡرٞ لِّأَنفُسِهِمۡۚ إِنَّمَا نُمۡلِي لَهُمۡ لِيَزۡدَادُوٓاْ إِثۡمٗاۖ وَلَهُمۡ
عَذَابٞ مُّهِينٞ ١٧٨ مَّا كَانَ ٱللَّهُ لِيَذَرَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ عَلَىٰ مَآ أَنتُمۡ
عَلَيۡهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ ٱلۡخَبِيثَ مِنَ ٱلطَّيِّبِۗ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُطۡلِعَكُمۡ
عَلَى ٱلۡغَيۡبِ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَجۡتَبِي مِن رُّسُلِهِۦ مَن يَشَآءُۖ فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ
وَرُسُلِهِۦۚ وَإِن تُؤۡمِنُواْ وَتَتَّقُواْ فَلَكُمۡ أَجۡرٌ عَظِيمٞ ١٧٩ وَلَا يَحۡسَبَنَّ
ٱلَّذِينَ يَبۡخَلُونَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦ هُوَ خَيۡرٗا لَّهُمۖ
بَلۡ هُوَ شَرّٞ لَّهُمۡۖ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُواْ بِهِۦ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ وَلِلَّهِ
مِيرَٰثُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ ١٨٠

﴿۱۷۴﴾ پس بـه نعمـت و فضـل الله [از حمراء الاسـد به مدینـه] بازگشـتند در حالی کـه هیـچ آسـیبی بـه آنـان نرسـیده بـود و همچنـان در پیِ [کسـبِ] رضایـتِ الله بودند؛ و الله فضـل و بخشـش بسـیار بـزرگی دارد. ﴿۱۷۵﴾ در حقیقـت، ایـن شـیطان اسـت کـه [شـما را از هیبـت پوشـالیِ] دوسـتانش می‌ترسـاند؛ پـس اگـر ایمـان داریـد، از آنان [= مـشرکان] نترسـید و از مـن بترسـید. ﴿۱۷۶﴾ و [ای پیامـبر،] کسـانی کـه در [یاری کـردنِ] کفـر می‌شـتابند، تـو را اندوهگـین نسـازند. یقینـاً آنـان هرگـز زیـانی به الله نمی‌رسـانند. الله می‌خواهـد کـه بهـره‌ای برایشـان در آخـرت قـرار ندهـد و برایشـان عذابی بسـیار بزرگ اسـت. ﴿۱۷۷﴾ به راسـتی، کسـانی کـه کفر را به [بهـای] ایمان خریدنـد، هرگـز بـه الله زیـانی نمی‌رسـانند و برایشـان عـذابی بسـیار دردنـاک اسـت. ﴿۱۷۸﴾ و کسـانی کـه کافـر شـدند، مپندارنـد کـه چون [بـا زندگی طـولانی] بـه آنان مهلـت می‌دهیـم بـه سودشـان اسـت. جـز این نیسـت کـه به آنـان مهلـت می‌دهیـم تا بـر گنـاه [خود] بیفزایند و برایشـان عـذابی توهین آمـیز اسـت. ﴿۱۷۹﴾ [ای مؤمنان،] چنـین نبـود [و از حکمـت الـهی نیسـت] کـه الله، مؤمنـان را بـر ایـن حـال که شـما هسـتید [واگـذارد و مؤمـن و منافـق را در کنـار یکدیگـر] رها سـازد [بلکه شـما را بـا تکالیـف و آزمایش‌هـای گوناگـون می‌آزمایـد] تـا پلیـد را از پـاک متمایـز کنـد؛ و چنـین نبـود کـه الله [برای مشـخص‌نمودن مؤمنـان از منافقـان،] شـما را از [اسرارِ] غیـب آگاه کنـد؛ ولی الله از میـان رسـولانش هـر کـس را بخواهـد برمی‌گزینـد [و او را بـر بخشی از غیـب آگاه می‌کنـد]؛ پس به الله و رسـولانش ایمـان بیاورید؛ و اگـر ایمان بیاوریـد و تقـوا پیشـه کنیـد، پـاداش بسـیار بـزرگی برایتان اسـت. ﴿۱۸۰﴾ و کسـانی کـه بـه آنچـه الله از فضـل خویـش به آنـان داده اسـت بخـل می‌ورزنـد، گمـان نکنند کـه آن [بخـل] برایشـان خـیر اسـت؛ بلکـه برایشـان شر اسـت. در روز قیامـت، آنچه بـه آن بخـل می‌ورزیدنـد، طـوق گردنشـان خواهـد شـد [و بـا آن عـذاب می‌شـوند]؛ و مـیراث آسـمان‌ها و زمـین از آنِ الله اسـت و الله بـه آنچـه می‌کنیـد آگاه اسـت.

لَّقَدۡ سَمِعَ ٱللَّهُ قَوۡلَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ فَقِيرٞ وَنَحۡنُ أَغۡنِيَآءُۘ سَنَكۡتُبُ مَا قَالُواْ وَقَتۡلَهُمُ ٱلۡأَنۢبِيَآءَ بِغَيۡرِ حَقّٖ وَنَقُولُ ذُوقُواْ عَذَابَ ٱلۡحَرِيقِ ١٨١ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتۡ أَيۡدِيكُمۡ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَيۡسَ بِظَلَّامٖ لِّلۡعَبِيدِ ١٨٢ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ عَهِدَ إِلَيۡنَآ أَلَّا نُؤۡمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّىٰ يَأۡتِيَنَا بِقُرۡبَانٖ تَأۡكُلُهُ ٱلنَّارُۗ قُلۡ قَدۡ جَآءَكُمۡ رُسُلٞ مِّن قَبۡلِي بِٱلۡبَيِّنَٰتِ وَبِٱلَّذِي قُلۡتُمۡ فَلِمَ قَتَلۡتُمُوهُمۡ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ١٨٣ فَإِن كَذَّبُوكَ فَقَدۡ كُذِّبَ رُسُلٞ مِّن قَبۡلِكَ جَآءُو بِٱلۡبَيِّنَٰتِ وَٱلزُّبُرِ وَٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡمُنِيرِ ١٨٤ كُلُّ نَفۡسٖ ذَآئِقَةُ ٱلۡمَوۡتِۗ وَإِنَّمَا تُوَفَّوۡنَ أُجُورَكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۖ فَمَن زُحۡزِحَ عَنِ ٱلنَّارِ وَأُدۡخِلَ ٱلۡجَنَّةَ فَقَدۡ فَازَۗ وَمَا ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَآ إِلَّا مَتَٰعُ ٱلۡغُرُورِ ١٨٥ ۞ لَتُبۡلَوُنَّ فِيٓ أَمۡوَٰلِكُمۡ وَأَنفُسِكُمۡ وَلَتَسۡمَعُنَّ مِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ مِن قَبۡلِكُمۡ وَمِنَ ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُوٓاْ أَذٗى كَثِيرٗاۚ وَإِن تَصۡبِرُواْ وَتَتَّقُواْ فَإِنَّ ذَٰلِكَ مِنۡ عَزۡمِ ٱلۡأُمُورِ ١٨٦

ربع الحزب ٨

﴿۱۸۱﴾ بی‌تردید، الله سخن کسانی را شنید که گفتند: «الله فقیر است و [از ما قرض می‌خواهد و] ما بی‌نیازیم». [ما این] گفتارشان و [نیز] قتل ناحق پیامبران را خواهیم نوشت و [روز قیامت به آنان] می‌گوییم: «عذاب سوزان [دوزخ] را بچشید». ﴿۱۸۲﴾ [ای یهودیان،] این [مجازات،] به خاطر کردار پیشین شماست؛ و [گرنه] الله هرگز به بندگان [خود] ستمکار نیست. ﴿۱۸۳﴾ [این یهودیان، همان] کسانی هستند که گفتند: «الله به ما سفارش کرده که به هیچ پیامبری ایمان نیاوریم تا [پیامبر همراه خود] برایمان قربانی‌ای بیاورد که آتش آن را [به نشانهٔ پذیرش بسوزانَد و] ببلعد». [ای پیامبر، به آنان] بگو: «قطعاً پیش از من پیامبرانی بودند که دلایل آشکار را همراه آنچه گفتید برایتان آوردند. اگر راست می‌گویید، پس چرا آنان را کشتید؟» ﴿۱۸۴﴾ پس اگر [یهود و کافران] تو را تکذیب کردند، [غمگین مباش و بدان] پیامبرانی که پیش از تو بودند و معجزات و نوشته‌ها و کتاب‌های روشنگر آورده بودند [نیز] تکذیب شدند. ﴿۱۸۵﴾ هر جانداری چشندهٔ [طعم] مرگ است و یقیناً روز قیامت پاداش‌هایتان را به صورت کامل دریافت خواهید کرد؛ پس هر که از آتش [دوزخ] دور داشته شد و به بهشت درآورده شد، قطعاً رستگار شده است؛ و زندگی دنیا چیزی جز مایهٔ فریب نیست. ﴿۱۸۶﴾ [ای مؤمنان،] بی‌تردید شما در [مورد بذلِ] اموال و جان‌هایتان آزمایش می‌شوید و [همچنین] از کسانی که پیش از شما به آنان کتاب [آسمانی] داده شده است [= یهود و نصاری] و [نیز] از کسانی که شرک ورزیدند سخنان آزار دهندهٔ بسیاری خواهید شنید؛ [ولی] اگر صبر کنید و تقوا پیشه سازید، [شایسته‌تر است؛ زیرا] این [ایستادگی] حاکی از عزم استوار [شما] در کارهاست.

وَإِذۡ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ لَتُبَيِّنُنَّهُۥ لِلنَّاسِ
وَلَا تَكۡتُمُونَهُۥ فَنَبَذُوهُ وَرَآءَ ظُهُورِهِمۡ وَٱشۡتَرَوۡاْ بِهِۦ ثَمَنٗا
قَلِيلٗاۖ فَبِئۡسَ مَا يَشۡتَرُونَ ١٨٧ لَا تَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ يَفۡرَحُونَ بِمَآ
أَتَواْ وَّيُحِبُّونَ أَن يُحۡمَدُواْ بِمَا لَمۡ يَفۡعَلُواْ فَلَا تَحۡسَبَنَّهُم
بِمَفَازَةٖ مِّنَ ٱلۡعَذَابِۖ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ١٨٨ وَلِلَّهِ مُلۡكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ١٨٩ إِنَّ فِي
خَلۡقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَٱخۡتِلَٰفِ ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ لَأٓيَٰتٖ
لِّأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ ١٩٠ ٱلَّذِينَ يَذۡكُرُونَ ٱللَّهَ قِيَٰمٗا وَقُعُودٗا
وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمۡ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلۡقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ
رَبَّنَا مَا خَلَقۡتَ هَٰذَا بَٰطِلٗا سُبۡحَٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ١٩١
رَبَّنَآ إِنَّكَ مَن تُدۡخِلِ ٱلنَّارَ فَقَدۡ أَخۡزَيۡتَهُۥۖ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنۡ
أَنصَارٖ ١٩٢ رَّبَّنَآ إِنَّنَا سَمِعۡنَا مُنَادِيٗا يُنَادِي لِلۡإِيمَٰنِ أَنۡ
ءَامِنُواْ بِرَبِّكُمۡ فَـَٔامَنَّاۚ رَبَّنَا فَٱغۡفِرۡ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرۡ عَنَّا
سَيِّـَٔاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ ٱلۡأَبۡرَارِ ١٩٣ رَبَّنَا وَءَاتِنَا مَا وَعَدتَّنَا عَلَىٰ
رُسُلِكَ وَلَا تُخۡزِنَا يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ إِنَّكَ لَا تُخۡلِفُ ٱلۡمِيعَادَ ١٩٤

﴿۱۸۷﴾ و [ای پیامبر، یاد کن] هنگامی که الله از کسانی که کتاب [آسمانی] به آنان داده شده بود پیمان گرفت که: «حتماً [آموزه‌های هدایت‌بخش] آن را برای مردم بیان نمایید و [آنچه را که از نبوت محمد ﷺ خبر می‌دهد] کتمانش نکنید»؛ [ولی] آن [عهد] را پشت سر خویش انداختند [به آن توجهی نکردند] و به بهای اندکی [همچون مال و مقام] فروختند. چه بد است آنچه می‌خرند! ﴿۱۸۸﴾ کسانی که از اعمال [زشت] خود خشنود می‌گردند و دوست دارند در ازای کار [نیکی] که انجام نداده‌اند مورد ستایش قرار گیرند، گمان مبر که از عذاب [الهی] برکنارند؛ [بلکه] برای آنان عذاب بسیار دردناکی است. ﴿۱۸۹﴾ فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آنِ الله است و الله بر هر چیزی بی نهایت تواناست. ﴿۱۹۰﴾ به راستی در آفرینش آسمان‌ها و زمین و آمد و شدِ شب و روز، نشانه‌های [آشکاری] برای خردمندان است. ﴿۱۹۱﴾ [همان] کسانی که الله را [در همۀ احوال] ایستاده و نشسته و بر پهلو آرمیده یاد می‌کنند و در آفرینش آسمان‌ها و زمین می‌اندیشند [و می‌گویند:] «پروردگارا، اینها را بیهوده نیافریده‌ای؛ منزّهی تو؛ پس ما را از عذاب آتش [دوزخ] نگه دار. ﴿۱۹۲﴾ پروردگارا، کسی را که تو به آتش [دوزخ] درآوری، یقیناً خوار و رسوایش کرده‌ای و ستمکاران [هیچ] یاوری ندارند. ﴿۱۹۳﴾ پروردگارا، ما [ندای] دعوتگری [= پیامبرت محمد ﷺ] را شنیدیم که به ایمان فرا می‌خوانَد که: ”به پروردگار خود ایمان آورید“؛ پس ما ایمان آوردیم. پروردگارا، پس گناهانمان را ببخش و بدی‌هایمان را بپوشان و ما را در زمرۀ نیاکان بمیران. ﴿۱۹۴﴾ پروردگارا، آنچه را که به وسیلۀ رسولانت به ما وعده داده‌ای به ما عطا کن و در روز قیامت رسوایمان مگردان. بی‌تردید، تو خلاف وعده نمی کنی».

فَٱسۡتَجَابَ لَهُمۡ رَبُّهُمۡ أَنِّي لَآ أُضِيعُ عَمَلَ عَٰمِلٖ مِّنكُم مِّن
ذَكَرٍ أَوۡ أُنثَىٰۖ بَعۡضُكُم مِّنۢ بَعۡضٖۖ فَٱلَّذِينَ هَاجَرُواْ
وَأُخۡرِجُواْ مِن دِيَٰرِهِمۡ وَأُوذُواْ فِي سَبِيلِي وَقَٰتَلُواْ وَقُتِلُواْ
لَأُكَفِّرَنَّ عَنۡهُمۡ سَيِّـَٔاتِهِمۡ وَلَأُدۡخِلَنَّهُمۡ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي
مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ ثَوَابٗا مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِۚ وَٱللَّهُ عِندَهُۥ
حُسۡنُ ٱلثَّوَابِ ١٩٥ لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فِي
ٱلۡبِلَٰدِ ١٩٦ مَتَٰعٞ قَلِيلٞ ثُمَّ مَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ ١٩٧
لَٰكِنِ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ رَبَّهُمۡ لَهُمۡ جَنَّٰتٞ تَجۡرِي
مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا نُزُلٗا مِّنۡ عِندِ
ٱللَّهِۗ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ خَيۡرٞ لِّلۡأَبۡرَارِ ١٩٨ وَإِنَّ مِنۡ أَهۡلِ
ٱلۡكِتَٰبِ لَمَن يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكُمۡ وَمَآ أُنزِلَ
إِلَيۡهِمۡ خَٰشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَشۡتَرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ ثَمَنٗا
قَلِيلًاۚ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ أَجۡرُهُمۡ عِندَ رَبِّهِمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ
سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ ١٩٩ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱصۡبِرُواْ
وَصَابِرُواْ وَرَابِطُواْ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ٢٠٠

﴿۱۹۵﴾ پس پروردگارشان دعای آنان را اجابت کرد [و فرمود:] «من [پاداش] عمل هیچ صاحب‌عملی از شما را ـ چه مرد و چه زن ـ که همنوعِ یکدیگرید تباه نمی‌کنم؛ پس کسانی که [از وطن خود] هجرت کرده‌اند و [یا] از خانه‌های خود رانده شده‌اند و در راه من آزار دیده‌اند و جنگیده‌اند و کشته شده‌اند، قطعاً بدی‌هایشان را از آنان می‌زدایم و [به عنوان] پاداشی از جانب الله، آنان را در باغ‌هایی درمی‌آورم که از زیرِ [درختان] آن جویبارها جاری است؛ و الله است که پاداش نیکو نزد اوست. ﴿۱۹۶﴾ [ای پیامبر،] رفت و آمدِ کافران [برای تجارت] در شهرها [و مال و مقام آنان] تو را نفریبد. ﴿۱۹۷﴾ [این] بهره‌مندی ناچیزی است؛ سپس جایگاهشان دوزخ است و چه بد جایگاهی است! ﴿۱۹۸﴾ اما کسانی که از پروردگارشان پروا کرده‌اند، [در بهشت] باغ‌هایی دارند که از زیر [درختان] آن جویبارها جاری است [و] جاودانه در آن می‌مانند. [این] محلّ پذیرایی از جانب الله [برای آنان مهیّا شده] است و آنچه نزد الله است، برای نیکوکاران بهتر است. ﴿۱۹۹﴾ و کسانی از اهل کتاب هستند که به الله و آنچه بر شما نازل شده و آنچه بر خودشان نازل شده است ایمان دارند؛ در برابر الله فروتن هستند و آیات الله را به بهای ناچیزی نمی‌فروشند. اینانند که پاداششان نزد پروردگارشان [محفوظ] است. به راستی که الله در حسابرسی سریع است. ﴿۲۰۰﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، [بر تکالیف دینی و رنج‌های دنیوی] شکیبایی ورزید و [در برابر دشمنان] پایدار باشید و مرزها[ی سرزمین اسلامی] را نگهبانی کنید و پرهیزگاری پیشه کنید؛ باشد که شما رستگار شوید.

سُورَةُ النِّسَاءِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُوا۟ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَٰحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَآءً ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ٱلَّذِى تَسَآءَلُونَ بِهِۦ وَٱلْأَرْحَامَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴿١﴾ وَءَاتُوا۟ ٱلْيَتَٰمَىٰٓ أَمْوَٰلَهُمْ ۖ وَلَا تَتَبَدَّلُوا۟ ٱلْخَبِيثَ بِٱلطَّيِّبِ ۖ وَلَا تَأْكُلُوٓا۟ أَمْوَٰلَهُمْ إِلَىٰٓ أَمْوَٰلِكُمْ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا ﴿٢﴾ وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا۟ فِى ٱلْيَتَٰمَىٰ فَٱنكِحُوا۟ مَا طَابَ لَكُم مِّنَ ٱلنِّسَآءِ مَثْنَىٰ وَثُلَٰثَ وَرُبَٰعَ ۖ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا۟ فَوَٰحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُمْ ۚ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰٓ أَلَّا تَعُولُوا۟ ﴿٣﴾ وَءَاتُوا۟ ٱلنِّسَآءَ صَدُقَٰتِهِنَّ نِحْلَةً ۚ فَإِن طِبْنَ لَكُمْ عَن شَىْءٍ مِّنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَنِيٓـًٔا مَّرِيٓـًٔا ﴿٤﴾ وَلَا تُؤْتُوا۟ ٱلسُّفَهَآءَ أَمْوَٰلَكُمُ ٱلَّتِى جَعَلَ ٱللَّهُ لَكُمْ قِيَٰمًا وَٱرْزُقُوهُمْ فِيهَا وَٱكْسُوهُمْ وَقُولُوا۟ لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ﴿٥﴾ وَٱبْتَلُوا۟ ٱلْيَتَٰمَىٰ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغُوا۟ ٱلنِّكَاحَ فَإِنْ ءَانَسْتُم مِّنْهُمْ رُشْدًا فَٱدْفَعُوٓا۟ إِلَيْهِمْ أَمْوَٰلَهُمْ ۖ وَلَا تَأْكُلُوهَآ إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَن يَكْبَرُوا۟ ۚ وَمَن كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ ۖ وَمَن كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِٱلْمَعْرُوفِ ۚ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَٰلَهُمْ فَأَشْهِدُوا۟ عَلَيْهِمْ ۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ حَسِيبًا ﴿٦﴾

۴- سورۀ نساء مدنی است
وآن یک صد وهفتاد وشش آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ ای مردم، از پروردگارتان پروا کنید [همان ذاتی] که شما را از یک تن آفرید و همسرش را [نیز] از او آفرید و از [نسلِ] آن دو، مردان و زنان بسیاری پراکند؛ و از الله که به [نام] او از یکدیگر درخواست می‌کنید پروا نمایید و از [گسستن] پیوند خویشاوندی بپرهیزید. بی‌گمان، الله همواره مراقب [و نگهبان] شماست. ﴿۲﴾ و [ای سرپرستان،] اموال یتیمان را [پس از بلوغ و رشد] به آنان بازگردانید و [مال کم‌ارزش و] نامرغوب [خود] را با [مال ارزشمند و] مرغوب [آنان] عوض نکنید و اموالشان را همراه اموال خود نخورید. به راستی که این [کار] گناه بزرگی است. ﴿۳﴾ و اگر ترسیدید که [به خاطر کاستن از مهریه یا بدرفتاری] نتوانید عدالت را در حق دختران یتیم رعایت نمایید، [از ازدواج با آنان صرف‌نظر کنید و] از زنانی [دیگر] که مورد پسند شماهستند، [یک یا] دو و [یا] سه و [یا] چهار تن را به همسری درآورید. پس اگر بیم دارید که نتوانید عدالت کنید، به یک [زن] یا به آنچه [از کنیزان] که مالک آنها هستید [اکتفا نمایید]. این [کار] نزدیک‌تر است به اینکه ستم نکنید. ﴿۴﴾ و مهریه‌های زنان را به عنوان هدیه لازم [و فریضه‌ای الهی] با خوشدلی به آنان بدهید. پس اگر آنان چیزی از آن را با رضایت خاطر به شما بخشیدند، آن را نوشین و گوارا بخورید. ﴿۵﴾ و اموالتان را که الله مایه قِوام [زندگی] شما قرار داده است به سفیهان [و کم‌خردان] نسپارید [ولی] از [درآمدِ] آن [اموال] به آنان خوراک و پوشاک بدهید و به شایستگی با آنان سخن بگویید. ﴿۶﴾ و یتیمان را [از لحاظ توانایی بر مراقبت از اموالشان] بیازمایید تا وقتی به [سن] ازدواج برسند؛ پس اگر رشد [فکریِ کافی] در آنان یافتید، اموالشان را به آنان بدهید و آن را [از بیم آنکه مبادا] بزرگ شوند [و از شما پس بگیرند] به اسراف و شتاب مخورید؛ و هر کس بی‌نیاز است، باید [از گرفتن اجرتِ سرپرستی] خودداری کند و هر کس نیازمند است، باید به طرز شایسته [و مطابقِ عُرف از آن] بخورد. پس هر گاه اموالشان را به آنان بازگرداندید، بر آنان گواه بگیرید و [بدانید] الله برای حسابرسی کافی است.

لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ ٱلْوَٰلِدَانِ وَٱلْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَآءِ نَصِيبٌ
مِّمَّا تَرَكَ ٱلْوَٰلِدَانِ وَٱلْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ ۚ نَصِيبًا
مَّفْرُوضًا ﴿٧﴾ وَإِذَا حَضَرَ ٱلْقِسْمَةَ أُو۟لُوا۟ ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ
وَٱلْمَسَٰكِينُ فَٱرْزُقُوهُم مِّنْهُ وَقُولُوا۟ لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ﴿٨﴾
وَلْيَخْشَ ٱلَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا۟ مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَٰفًا
خَافُوا۟ عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَلْيَقُولُوا۟ قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٩﴾ إِنَّ
ٱلَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَٰلَ ٱلْيَتَٰمَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِى
بُطُونِهِمْ نَارًا ۖ وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿١٠﴾ يُوصِيكُمُ ٱللَّهُ فِىٓ
أَوْلَٰدِكُمْ ۖ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ ٱلْأُنثَيَيْنِ ۚ فَإِن كُنَّ نِسَآءً
فَوْقَ ٱثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۖ وَإِن كَانَتْ وَٰحِدَةً فَلَهَا
ٱلنِّصْفُ ۚ وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَٰحِدٍ مِّنْهُمَا ٱلسُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِن
كَانَ لَهُۥ وَلَدٌ ۚ فَإِن لَّمْ يَكُن لَّهُۥ وَلَدٌ وَوَرِثَهُۥٓ أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ ٱلثُّلُثُ ۚ فَإِن
كَانَ لَهُۥٓ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ ٱلسُّدُسُ ۚ مِنۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِى بِهَآ
أَوْ دَيْنٍ ۗ ءَابَآؤُكُمْ وَأَبْنَآؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ
نَفْعًا ۚ فَرِيضَةً مِّنَ ٱللَّهِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١﴾

﴿۷﴾ مردان از آنچه پدر و مادر و خویشاوندان [شان به عنوان ارث] بر جای گذاشته‌اند، سهمی دارند و زنان [نیز] از آنچه پدر و مادر و خویشاوندان بر جای گذاشته‌اند، سهمی دارند ـ خواه آن [مال] کم باشد یا زیاد. [چنین] بهره‌ای [از جانب الله] معیّن [و مقرر شده] است. ﴿۸﴾ و هر گاه خویشاوندان [غیر وارث] و یتیمان و مستمندان در تقسیم [میراث] حاضر شدند، [پیش از تقسیم، چیزی] از آن [اموال را از باب استحباب] به آنان بدهید و به شایستگی با آنان سخن بگویید. ﴿۹﴾ و کسانی که اگر فرزندان ناتوانی از خود بر جای بگذارند، بر [آیندهٔ] آنان بیم دارند، باید [از ستم دربارهٔ یتیمان مردم نیز] بترسند؛ پس باید از الله پروا کنند و سخنی [سنجیده و] درست بگویند. ﴿۱۰﴾ در حقیقت، کسانی که اموال یتیمان را به ستم می‌خورند، جز این نیست که آتش در شکم خویش فرومی‌برند و به زودی به آتشی برافروخته درمی‌آیند. ﴿۱۱﴾ الله دربارهٔ فرزندانتان به شما سفارش می کند: سهم پسر، مانند سهم دو دختر است؛ و اگر [وارثان، دو دختر یا] بیشتر از دو دختر باشند، سهم آنان دو سومِ تَرَکه [= میراث] است؛ و اگر فقط یک دختر باشد، سهم او نصف ترکه است. اگر [متوفی] فرزند [چه پسر و چه دختر] داشته باشد، برای هر یک از پدر و مادر او [= متوفَّی]، یک‌ششمِ ترکه است و اگر فرزند نداشته باشد و [تنها] پدر و مادرش از او ارث ببرند، در این صورت، برای مادرش یک‌سوم است [و بقیه که دو سوم می‌شود سهم پدر است]؛ و اگر او [= متوفی] برادرانی داشته باشد، سهم مادرش یک‌ششم است. [این تقسیم میراث،] پس از اجرای وصیتی که [میت] بدان سفارش نموده یا [پرداخت] بِدِهی[ها و قَرض‌هایی که دارد انجام می گیرد]. شما نمی‌دانید که پدرانتان و [یا] فرزندانتان، کدام‌یک برایتان سودمندترند. [این احکام،] فریضه‌ای [معیّن و مقرر] از جانب الله است. به راستی که الله همواره بی نهایت دانای حکیم است.

۞ وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَٰجُكُمْ إِن لَّمْ يَكُن لَّهُنَّ وَلَدٌۚ فَإِن كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ ٱلرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْنَۚ مِنۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِينَ بِهَآ أَوْ دَيْنٍۚ وَلَهُنَّ ٱلرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ إِن لَّمْ يَكُن لَّكُمْ وَلَدٌۚ فَإِن كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ ٱلثُّمُنُ مِمَّا تَرَكْتُمۚ مِّنۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَآ أَوْ دَيْنٍۗ وَإِن كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ كَلَٰلَةً أَوِ ٱمْرَأَةٌ وَلَهُۥٓ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ وَٰحِدٍ مِّنْهُمَا ٱلسُّدُسُۚ فَإِن كَانُوٓا۟ أَكْثَرَ مِن ذَٰلِكَ فَهُمْ شُرَكَآءُ فِى ٱلثُّلُثِۚ مِنۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصَىٰ بِهَآ أَوْ دَيْنٍ غَيْرَ مُضَآرٍّۚ وَصِيَّةً مِّنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿١٢﴾ تِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِۚ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ يُدْخِلْهُ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ وَذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿١٣﴾ وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُۥ يُدْخِلْهُ نَارًا خَٰلِدًا فِيهَا وَلَهُۥ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٤﴾

﴿۱۲﴾ و [ای شوهران،] اگر همسرانتان فرزندی نداشته باشند، نیمی از تَرَکه برای شماست و اگر فرزندی داشته باشند، یک‌چهارمِ ترکه از آنِ شماست؛ [البته] پس از [عمل به] وصیتی که کرده‌اند یا [پرداخت] بِدِهی[ها و قَرض‌هایی] که دارند؛ و اگر شما فرزندی نداشته باشید، یک‌چهارمِ ترکۀ شما برای زنانتان است و اگر فرزندی داشته باشید، یک‌هشتم ترکۀ شما از آنِ ایشان است؛ [البته] پس از عمل به وصیتی که کرده‌اید و [پرداخت] بِدِهی[ها و قَرض‌هایی که دارید]؛ و اگر مرد یا زنی که از او ارث می‌برند، کَلاله [= بدون پدر و مادر و بدون فرزند] باشد و یک برادر [مادری] یا یک خواهری [مادری] داشته باشد، برای هر یک از آنان یک‌ششم [تَرَکه] است؛ و اگر [برادران و خواهران مادری میت] بیش از این [دو نفر] باشند، در این صورت، در یک‌سوم [از ترکه] شریکند؛ [البته] پس از انجام وصیتی که به آن سفارش شده یا بِدِهی[ها و قَرض‌هایی] که [باید پرداخت گردد؛ به شرط آنکه از این طریق،] زیانی [به ورثه] نرساند. [این حُکم،] سفارش الله است و الله بی نهایت دانای بردبار است. ﴿۱۳﴾ اینها حدود الهی است و هر کس از الله و پیامبرش اطاعت کند، وی را به باغ‌هایی درمی‌آورد که از زیر [درختان] آن جویبارها جاری است؛ در آن جاودانه‌اند و این همان کامیابی بزرگ است. ﴿۱۴﴾ و هر کس از الله و پیامبرش نافرمانی نماید و از حدود او تجاوز کند، وی را در آتشی وارد می کند که جاودانه در آن خواهد ماند و برایش عذابی خوارکننده ای است.

وَٱلَّٰتِي يَأۡتِينَ ٱلۡفَٰحِشَةَ مِن نِّسَآئِكُمۡ فَٱسۡتَشۡهِدُواْ عَلَيۡهِنَّ أَرۡبَعَةٗ مِّنكُمۡۖ فَإِن شَهِدُواْ فَأَمۡسِكُوهُنَّ فِي ٱلۡبُيُوتِ حَتَّىٰ يَتَوَفَّىٰهُنَّ ٱلۡمَوۡتُ أَوۡ يَجۡعَلَ ٱللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلٗا ﴿١٥﴾ وَٱلَّذَانِ يَأۡتِيَٰنِهَا مِنكُمۡ فَـَٔاذُوهُمَاۖ فَإِن تَابَا وَأَصۡلَحَا فَأَعۡرِضُواْ عَنۡهُمَآۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ تَوَّابٗا رَّحِيمًا ﴿١٦﴾ إِنَّمَا ٱلتَّوۡبَةُ عَلَى ٱللَّهِ لِلَّذِينَ يَعۡمَلُونَ ٱلسُّوٓءَ بِجَهَٰلَةٖ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِن قَرِيبٖ فَأُوْلَٰٓئِكَ يَتُوبُ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا ﴿١٧﴾ وَلَيۡسَتِ ٱلتَّوۡبَةُ لِلَّذِينَ يَعۡمَلُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ حَتَّىٰٓ إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ ٱلۡمَوۡتُ قَالَ إِنِّي تُبۡتُ ٱلۡـَٰٔنَ وَلَا ٱلَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمۡ كُفَّارٌۚ أُوْلَٰٓئِكَ أَعۡتَدۡنَا لَهُمۡ عَذَابًا أَلِيمٗا ﴿١٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا يَحِلُّ لَكُمۡ أَن تَرِثُواْ ٱلنِّسَآءَ كَرۡهٗاۖ وَلَا تَعۡضُلُوهُنَّ لِتَذۡهَبُواْ بِبَعۡضِ مَآ ءَاتَيۡتُمُوهُنَّ إِلَّآ أَن يَأۡتِينَ بِفَٰحِشَةٖ مُّبَيِّنَةٖۚ وَعَاشِرُوهُنَّ بِٱلۡمَعۡرُوفِۚ فَإِن كَرِهۡتُمُوهُنَّ فَعَسَىٰٓ أَن تَكۡرَهُواْ شَيۡـٔٗا وَيَجۡعَلَ ٱللَّهُ فِيهِ خَيۡرٗا كَثِيرٗا ﴿١٩﴾

﴿۱۵﴾ و کسانی از زنان شما که مرتکب زنا می‌شوند، چهار نفر [مرد عادل] از خودتان را بر آنان گواه گیرید؛ پس اگر گواهی دادند، آن زنان را در خانه‌ها نگه دارید تا مرگشان فرارسد یا الله راهی برایشان قرار دهد.[1] ﴿۱۶﴾ از میان شما، آن مرد و زنی که مرتکب آن [عمل زشت] می‌شوند، [با تنبیه و توبیخ] آزارشان دهید؛ پس اگر توبه کردند و درستکار شدند، از آنان صرف‌نظر کنید؛ [چرا که] بی‌تردید، الله بسیار توبه‌پذیر مهربان است. ﴿۱۷﴾ [پذیرش] توبه از سوی الله، تنها برای کسانی است که از روی نادانی [و سفاهت] کار ناشایستی انجام می‌دهند، آنگاه به زودی [و پیش از فرارسیدنِ مرگ] توبه می‌کنند. اینانند که الله توبه‌شان را می‌پذیرد و الله بی نهایت دانای حکیم است. ﴿۱۸﴾ و برای کسانی که [تا پایان عمر همواره] مرتکب کارهای ناشایست می‌شوند و هنگامی که مرگ یکی از آنان فرا می‌رسد می‌گوید: «اکنون توبه کردم» [هیچ] توبه [و بخششی در کار] نیست و نه برای کسانی که در حال کفر می‌میرند. اینان هستند که برایشان عذاب بسیار دردناکی مهیّا ساخته‌ایم. ﴿۱۹﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، برای شما حلال نیست که زنان [پدرانتان] را بر خلاف میلشان به ارث برید [یا مجبور به ازدواج با دیگران کنید] و [در مورد همسران خودتان نیز حکم این است که] آنان را زیر فشار قرار ندهید تا برخی از آنچه را که [به عنوان مهریه] به آنان داده‌اید پس بگیرید؛ مگر اینکه مرتکب عمل ناشایستِ آشکاری [مانند زنا] شوند؛ [اما در مورد زنان پاکدامنِ خود نیکوگفتار باشید] و با آنها به طور شایسته رفتار کنید و اگر از آنان [خوشتان نیامد و] کراهت داشتید، پس [شکیبایی کنید؛] چه بسا از چیزی خوشتان نمی‌آید و الله خیر بسیاری در آن قرار می‌دهد.

(۱) این آیه به آیه دوّم سورة نور منسوخ شده است وبعد از این. آیة الله تعالی برایشان راهی مقرر کردو آن رجم = سنکسار متزوجین و جلد غیر متزوجین که صد شلاق است مقرر کرد.

وَإِنْ أَرَدتُّمُ ٱسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ زَوْجٍ وَءَاتَيْتُمْ إِحْدَىٰهُنَّ قِنطَارًا فَلَا تَأْخُذُوا۟ مِنْهُ شَيْـًٔا ۚ أَتَأْخُذُونَهُۥ بُهْتَٰنًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ﴿٢٠﴾ وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُۥ وَقَدْ أَفْضَىٰ بَعْضُكُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ وَأَخَذْنَ مِنكُم مِّيثَٰقًا غَلِيظًا ﴿٢١﴾ وَلَا تَنكِحُوا۟ مَا نَكَحَ ءَابَآؤُكُم مِّنَ ٱلنِّسَآءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ فَٰحِشَةً وَمَقْتًا وَسَآءَ سَبِيلًا ﴿٢٢﴾ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَٰتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَٰتُكُمْ وَعَمَّٰتُكُمْ وَخَٰلَٰتُكُمْ وَبَنَاتُ ٱلْأَخِ وَبَنَاتُ ٱلْأُخْتِ وَأُمَّهَٰتُكُمُ ٱلَّٰتِىٓ أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَٰتُكُم مِّنَ ٱلرَّضَٰعَةِ وَأُمَّهَٰتُ نِسَآئِكُمْ وَرَبَٰٓئِبُكُمُ ٱلَّٰتِى فِى حُجُورِكُم مِّن نِّسَآئِكُمُ ٱلَّٰتِى دَخَلْتُم بِهِنَّ فَإِن لَّمْ تَكُونُوا۟ دَخَلْتُم بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَٰٓئِلُ أَبْنَآئِكُمُ ٱلَّذِينَ مِنْ أَصْلَٰبِكُمْ وَأَن تَجْمَعُوا۟ بَيْنَ ٱلْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٣﴾

﴿۲۰﴾ اگر خواستید همسری [دیگر] به جای همسر [پیشین خود] برگزینید و به یکی از آنان مال فراوانی [به عنوان مهریه] پرداخته‌اید، چیزی از آن را پس نگیرید. آیا می‌خواهید آن [مال] را به ناحق و گناهِ آشکار بازپس بگیرید؟ ﴿۲۱﴾ و چگونه آن [مهریه] را بازپس می‌گیرید در حالی که از یکدیگر بهره‌مند شده‌اید [و از اسرار یکدیگر آگاهید] و آنان [هنگام عقد ازدواج] از شما پیمانی محکم و استوار گرفته‌اند؟ ﴿۲۲﴾ و با زنانی که پدرانتان [با آنها] ازدواج کرده‌اند، [پس از مرگ پدر] ازدواج نکنید؛ مگر آنچه در گذشته [از این نوع ازدواج، پیش از اعلام این حکم] رخ داده است؛ [چرا که] بی‌تردید، این کار، عملی بسیار زشت و مبغوض [الله] و راهی نادرست است. ﴿۲۳﴾ [ازدواج با این زنان] بر شما حرام شده است: مادر و دختر و خواهر و عمه و خاله و دختر برادر و دختر خواهر و مادری که به شما شیر داده است و خواهر رِضاعی و مادر زن و دخترِ همسری که [آن دختر] در خانهٔ شما پرورش یافته است و با آن همسر همبستر شده‌اید ـ ولی اگر با آن زن آمیزش نکرده‌اید، گناهی نیست [که با دخترش ازدواج کنید] ـ همچنین همسرانِ پسرانتان که از نسل خودتان هستند و ازدواج با دو خواهر [در یک زمان، نیز بر شما حرام است]؛ مگر آنچه در گذشته [از این نوع ازدواج، پیش از اعلام این حکم] رخ داده است؛ [چرا که] بی‌تردید، الله بسیار آمرزندهٔ مهربان است.

۞ وَٱلۡمُحۡصَنَٰتُ مِنَ ٱلنِّسَآءِ إِلَّا مَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡۖ
كِتَٰبَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡۚ وَأُحِلَّ لَكُم مَّا وَرَآءَ ذَٰلِكُمۡ أَن تَبۡتَغُواْ
بِأَمۡوَٰلِكُم مُّحۡصِنِينَ غَيۡرَ مُسَٰفِحِينَۚ فَمَا ٱسۡتَمۡتَعۡتُم بِهِۦ
مِنۡهُنَّ فَـَٔاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةٗۚ وَلَا جُنَاحَ عَلَيۡكُمۡ فِيمَا
تَرَٰضَيۡتُم بِهِۦ مِنۢ بَعۡدِ ٱلۡفَرِيضَةِۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا
حَكِيمٗا ٢٤ وَمَن لَّمۡ يَسۡتَطِعۡ مِنكُمۡ طَوۡلًا أَن يَنكِحَ
ٱلۡمُحۡصَنَٰتِ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ فَمِن مَّا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُم مِّن
فَتَيَٰتِكُمُ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِۚ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِإِيمَٰنِكُمۚ بَعۡضُكُم
مِّنۢ بَعۡضٖۚ فَٱنكِحُوهُنَّ بِإِذۡنِ أَهۡلِهِنَّ وَءَاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ
بِٱلۡمَعۡرُوفِ مُحۡصَنَٰتٍ غَيۡرَ مُسَٰفِحَٰتٖ وَلَا مُتَّخِذَٰتِ
أَخۡدَانٖۚ فَإِذَآ أُحۡصِنَّ فَإِنۡ أَتَيۡنَ بِفَٰحِشَةٖ فَعَلَيۡهِنَّ نِصۡفُ
مَا عَلَى ٱلۡمُحۡصَنَٰتِ مِنَ ٱلۡعَذَابِۚ ذَٰلِكَ لِمَنۡ خَشِيَ ٱلۡعَنَتَ
مِنكُمۡۚ وَأَن تَصۡبِرُواْ خَيۡرٞ لَّكُمۡۗ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٢٥
يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمۡ وَيَهۡدِيَكُمۡ سُنَنَ ٱلَّذِينَ
مِن قَبۡلِكُمۡ وَيَتُوبَ عَلَيۡكُمۡۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ٢٦

﴿۲۴﴾ و زنان شوهردار [نیز بر شما حرامند]؛ مگر زنانی که [کنیزتان هستند و شما از راه اسارت] مالک آنها شده‌اید. [این] فریضهٔ الهی است که بر شما مقرر داشته است و غیر از اینها [که گفته شد،] برایتان حلال است که ـ در حالی که پاکدامنی می‌ورزید و زناکار نیستید ـ با اموال خود [زنان دیگر را] طلب کنید. پس آن زنانی را که [به ازدواج درآوردید و] از آنان کام گرفتید، باید مهریه‌شان را به عنوان فریضه‌ای به آنان بدهید و در مورد آنچه بعد از تعیین مهریه [در مورد بیش و کمِ آن] با یکدیگر توافق می کنید، گناهی بر شما نیست. بی گمان، الله بی نهایت دانای حکیم است. ﴿۲۵﴾ و هر یک از شما از لحاظ مالی توانایی ازدواج با زنان آزادهٔ مؤمن را ندارد، با کنیزکان باایمانی که در اختیار شما [یا دیگر مسلمانان] هستند [ازدواج کند]؛ و الله به ایمانتان داناتر است. [شما و آنان] همگی از جنس یکدیگر [و با یکدیگر برابر] هستید؛ پس با اجازهٔ سرپرستشان با آنان ازدواج کنید و مهریه‌هایشان را به طور پسندیده به آنان بدهید [به شرط آنکه] پاکدامن باشند نه زناکار، و نه [در زمرهٔ] کسانی که پنهانی [برای خود] دوست می‌گیرند. آنگاه چون ازدواج کردند، اگر مرتکب زنا شدند، مجازاتشان [پنجاه تازیانه، یعنی] نصف مجازات زنان آزاد است. این [جواز ازدواج با کنیزان،] برای کسی از شماست که از مشقت [غریزه جنسی و دچار شدن به زنا] بترسد؛ [ولی در مورد ازدواج با کنیزان] اگر شکیبایی [و پاکدامنی] پیشه کنید، برایتان بهتر است؛ و الله بسیار آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۲۶﴾ الله می‌خواهد که [احکام خویش را] برایتان روشن سازد و شما را به راه و روش کسانی که پیش از شما بودند راهنمایی کند و توبه تان را بپذیرد؛ و الله بی نهایت دانای حکیم است.

وَٱللَّهُ يُرِيدُ أَن يَتُوبَ عَلَيۡكُمۡ وَيُرِيدُ ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ
ٱلشَّهَوَٰتِ أَن تَمِيلُواْ مَيۡلًا عَظِيمٗا ٢٧ يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُخَفِّفَ
عَنكُمۡۚ وَخُلِقَ ٱلۡإِنسَٰنُ ضَعِيفٗا ٢٨ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
لَا تَأۡكُلُوٓاْ أَمۡوَٰلَكُم بَيۡنَكُم بِٱلۡبَٰطِلِ إِلَّآ أَن تَكُونَ
تِجَٰرَةً عَن تَرَاضٖ مِّنكُمۡۚ وَلَا تَقۡتُلُوٓاْ أَنفُسَكُمۡۚ إِنَّ
ٱللَّهَ كَانَ بِكُمۡ رَحِيمٗا ٢٩ وَمَن يَفۡعَلۡ ذَٰلِكَ عُدۡوَٰنٗا
وَظُلۡمٗا فَسَوۡفَ نُصۡلِيهِ نَارٗاۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ
يَسِيرًا ٣٠ إِن تَجۡتَنِبُواْ كَبَآئِرَ مَا تُنۡهَوۡنَ عَنۡهُ نُكَفِّرۡ
عَنكُمۡ سَيِّـَٔاتِكُمۡ وَنُدۡخِلۡكُم مُّدۡخَلٗا كَرِيمٗا ٣١
وَلَا تَتَمَنَّوۡاْ مَا فَضَّلَ ٱللَّهُ بِهِۦ بَعۡضَكُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖۚ لِّلرِّجَالِ
نَصِيبٞ مِّمَّا ٱكۡتَسَبُواْۖ وَلِلنِّسَآءِ نَصِيبٞ مِّمَّا ٱكۡتَسَبۡنَۚ
وَسۡـَٔلُواْ ٱللَّهَ مِن فَضۡلِهِۦٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيۡءٍ
عَلِيمٗا ٣٢ وَلِكُلّٖ جَعَلۡنَا مَوَٰلِيَ مِمَّا تَرَكَ ٱلۡوَٰلِدَانِ
وَٱلۡأَقۡرَبُونَۚ وَٱلَّذِينَ عَقَدَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡ فَـَٔاتُوهُمۡ
نَصِيبَهُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدًا ٣٣

﴿۲۷﴾ و الله می‌خواهد توبهٔ شما را بپذیرد [و از آلودگیِ گناه پاکتان نماید]؛ [ولی] کسانی که پیرو شهوات هستند، می‌خواهند که شما دستخوش انحراف بزرگی شوید. ﴿۲۸﴾ الله [با تشریع این احکام] می‌خواهد بر شما آسان بگیرد؛ و انسان ناتوان آفریده شده است. ﴿۲۹﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اموال یکدیگر را به باطل [و از راه‌های نامشروعی همچون غصب و دزدی و رشوه] نخورید؛ مگر اینکه تجارتی با رضایتِ شما [انجام گرفته] باشد؛ و [همچنین] یکدیگر را نکشید و خودکشی نکنید؛ همانا الله [نسبت] به شما مهربان است [و شما را از این کارها بازمی‌دارد]. ﴿۳۰﴾ و هر کس [آگاهانه و] از روی تجاوز و ستم چنین کند، به زودی او را در آتشی [سوزان] درمی‌آوریم و این [کار] برای الله آسان است. ﴿۳۱﴾ [ای مؤمنان،] اگر از گناهان بزرگی که از آن نهی شده‌اید دوری کنید، گناهان [صغیره]تان را از شما می‌زداییم و شما را در جایگاهی شایسته [= بهشت] وارد می کنیم. ﴿۳۲﴾ [ای مؤمنان،] آنچه را که الله به وسیلهٔ آن، برخی از شما را بر برخی دیگر برتری داده است، آرزو مکنید [تا دچار حسد نشوید]. مردان از آنچه به دست آورده‌اند [پاداش و] بهره‌ای دارند و زنان [نیز] از آنچه به دست آورده‌اند [اجر و] بهره‌ای دارند؛ و از بخشش الله [چیزی] بخواهید. بی‌تردید، الله به هر چیزی بی نهایت داناست. ﴿۳۳﴾ ما برای هر کس وارثانی قرار داده‌ایم که از آنچه پدر و مادر و خویشاوندان بر جای گذاشته‌اند ارث ببرند؛ و [نیز] به کسانی که [با آنان] پیمان [برادری و یاری] بسته‌اید، سهمشان را [از ارث] بدهید[۱]. بی‌گمان، الله بر هر چیزی گواه است.

---

(۱) حکم میراث با پیمان مؤکد در اوّل اسلام بود سپس به آیات میراث منسوخ شد.

ٱلرِّجَالُ قَوَّٰمُونَ عَلَى ٱلنِّسَآءِ بِمَا فَضَّلَ ٱللَّهُ بَعۡضَهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖ وَبِمَآ أَنفَقُواْ مِنۡ أَمۡوَٰلِهِمۡۚ فَٱلصَّٰلِحَٰتُ قَٰنِتَٰتٌ حَٰفِظَٰتٞ لِّلۡغَيۡبِ بِمَا حَفِظَ ٱللَّهُۚ وَٱلَّٰتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَٱهۡجُرُوهُنَّ فِي ٱلۡمَضَاجِعِ وَٱضۡرِبُوهُنَّۖ فَإِنۡ أَطَعۡنَكُمۡ فَلَا تَبۡغُواْ عَلَيۡهِنَّ سَبِيلًاۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيّٗا كَبِيرٗا ﴿٣٤﴾ وَإِنۡ خِفۡتُمۡ شِقَاقَ بَيۡنِهِمَا فَٱبۡعَثُواْ حَكَمٗا مِّنۡ أَهۡلِهِۦ وَحَكَمٗا مِّنۡ أَهۡلِهَآ إِن يُرِيدَآ إِصۡلَٰحٗا يُوَفِّقِ ٱللَّهُ بَيۡنَهُمَآۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرٗا ﴿٣٥﴾ ۞وَٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَلَا تُشۡرِكُواْ بِهِۦ شَيۡـٔٗاۖ وَبِٱلۡوَٰلِدَيۡنِ إِحۡسَٰنٗا وَبِذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡيَتَٰمَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينِ وَٱلۡجَارِ ذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡجَارِ ٱلۡجُنُبِ وَٱلصَّاحِبِ بِٱلۡجَنۢبِ وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخۡتَالٗا فَخُورًا ﴿٣٦﴾ ٱلَّذِينَ يَبۡخَلُونَ وَيَأۡمُرُونَ ٱلنَّاسَ بِٱلۡبُخۡلِ وَيَكۡتُمُونَ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦۗ وَأَعۡتَدۡنَا لِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٗا مُّهِينٗا ﴿٣٧﴾

﴿۳۴﴾ مردان بر زنان سرپرست و نگهبانند، به دلیل آنکه الله برخی از اینان را بر برخی برتری داده است و [نیز] به دلیل آنکه از اموال خویش [برای زنان] خرج می‌کنند. پس زنانِ صالح، [آنانند که هم از الله و هم از شوهرانشان] فرمانبردارند [و] به پاس آنچه الله [برایشان] حفظ کرده است [اسرار و حقوق شوهران خود را] در غیابِ [آنان] حفظ می‌کنند؛ و [ای شوهران،] به زنانی که از نافرمانی‌شان بیم دارید، پند و اندرز دهید؛ [اگر فرمانبردار نشدند،] در بستر از آنان دوری کنید [و اگر تأثیر نکرد،] آنان را [طوری که آزار نبینند] بزنید؛ پس اگر از شما اطاعت کردند، هیچ راهی برای [بهانه‌جویي و سرزنش] بر آنها مجویید [و بدانید که] به راستی الله بلند مرتبۀ بسیار بزرگ است. ﴿۳۵﴾ و [شما ای اولیای زن و مرد،] اگر از اختلاف و جدايي میان آن دو [= زن و شوهر] بیم داشتید، یک داور از خانوادۀ شوهر و یک داور از خانوادۀ زن [تعیین کنید و برای تصمیم‌گیری] بفرستید. اگر این دو [داور] قصد اصلاح [و آشتی بین زوجین] داشته باشند، الله میان آن دو [زن و شوهر] سازگاری خواهد داد. بی‌گمان، الله بی نهایت دانای آگاه است. ﴿۳۶﴾ و الله را عبادت کنید و چیزی را با او شریک نگردانید و به پدر و مادر نیکی کنید و [نیز] به خویشاوندان و یتیمان و مستمندان و همسایۀ خویشاوند و همسایۀ غیرخویشاوند و [دوست و] همنشین و [مسافرِ] درراه‌مانده و [کنیزان و] بردگانی که مالک آنها هستید [نیکی کنید و بدانید که] یقیناً الله کسی را که متکبر و فخرفروش باشد دوست نمی‌دارد. ﴿۳۷﴾ [همان] کسانی که بخل می‌ورزند و مردم را به بخل وا می‌دارند و آنچه [از ثروت و دانش] را که الله از فضل خویش به آنان بخشیده است پنهان می‌کنند؛ و ما برای کافران [و ناسپاسان،] عذابی توهین آمیز مهیّا کرده‌ایم.

وَٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمۡوَٰلَهُمۡ رِئَآءَ ٱلنَّاسِ وَلَا يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ
وَلَا بِٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۗ وَمَن يَكُنِ ٱلشَّيۡطَٰنُ لَهُۥ قَرِينٗا فَسَآءَ
قَرِينٗا ﴿٣٨﴾ وَمَاذَا عَلَيۡهِمۡ لَوۡ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَأَنفَقُواْ
مِمَّا رَزَقَهُمُ ٱللَّهُۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِهِمۡ عَلِيمًا ﴿٣٩﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَظۡلِمُ
مِثۡقَالَ ذَرَّةٖۖ وَإِن تَكُ حَسَنَةٗ يُضَٰعِفۡهَا وَيُؤۡتِ مِن لَّدُنۡهُ
أَجۡرًا عَظِيمٗا ﴿٤٠﴾ فَكَيۡفَ إِذَا جِئۡنَا مِن كُلِّ أُمَّةِۭ بِشَهِيدٖ
وَجِئۡنَا بِكَ عَلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ شَهِيدٗا ﴿٤١﴾ يَوۡمَئِذٖ يَوَدُّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ وَعَصَوُاْ ٱلرَّسُولَ لَوۡ تُسَوَّىٰ بِهِمُ ٱلۡأَرۡضُ وَلَا يَكۡتُمُونَ
ٱللَّهَ حَدِيثٗا ﴿٤٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَقۡرَبُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَأَنتُمۡ
سُكَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَعۡلَمُواْ مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي
سَبِيلٍ حَتَّىٰ تَغۡتَسِلُواْۚ وَإِن كُنتُم مَّرۡضَىٰٓ أَوۡ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوۡ جَآءَ
أَحَدٞ مِّنكُم مِّنَ ٱلۡغَآئِطِ أَوۡ لَٰمَسۡتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَلَمۡ تَجِدُواْ مَآءٗ
فَتَيَمَّمُواْ صَعِيدٗا طَيِّبٗا فَٱمۡسَحُواْ بِوُجُوهِكُمۡ وَأَيۡدِيكُمۡۗ
إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٤٣﴾ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُواْ نَصِيبٗا مِّنَ
ٱلۡكِتَٰبِ يَشۡتَرُونَ ٱلضَّلَٰلَةَ وَيُرِيدُونَ أَن تَضِلُّواْ ٱلسَّبِيلَ ﴿٤٤﴾

﴿۳۸﴾ و [نیز برای] کسانی که اموالشان را برای [خودنمایی و] نشان‌دادن به مردم انفاق می‌کنند و به الله و روز آخرت ایمان ندارند؛ [چنین شخصی یارِ شیطان است] و کسی که شیطان همدمش باشد، چه بد همدمی دارد! ﴿۳۹﴾ و برای آنان چه زیانی داشت اگر به الله و روز آخرت ایمان می‌آوردند و از آنچه الله به آنان روزی داده است انفاق می‌کردند؟ و الله به [حال و اعمال] اینان بسیار داناست. ﴿۴۰﴾ بی‌گمان، الله به اندازۀ ذره‌ای [به بندگانش] ستم نمی‌کند و اگر [ذره‌ای] کار نیک باشد، آن را چندین برابر می‌کند و از پیشگاه خود [به آنان] پاداش خیلی بزرگی عطا می‌کند. ﴿۴۱﴾ و [حال و روزِ ناباوران] چگونه باشد آنگاه که از هر امتی شاهدی را [که پیامبر همان امت باشد] به میان آوریم و تو را [نیز ای پیامبر، دربارۀ ابلاغ پیام الهی] بر اینان گواه آوریم؟ ﴿۴۲﴾ آن روز کسانی که کافر شدند و از پیامبر نافرمانی کردند، آرزو می‌کنند که ای کاش با خاک یکسان می‌شدند و هیچ سخنی را نمی‌توانند از الله پنهان کنند. ﴿۴۳﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، در حال مستی به نماز نزدیک نشوید تا زمانی که بدانید چه می‌گویید و [همچنین] هنگامی که جُنُب هستید، تا غسل نکرده‌اید، به نماز [و مسجد] نزدیک نشوید مگر آنکه رهگذر باشید؛ و اگر بیمار یا مسافر بودید یا یکی از شما از مکان قضای حاجت آمد یا با زنان آمیزش کردید و [برای وضو یا غسل] آب نیافته‌اید، پس [باید] با خاکی پاک تیمم کنید؛ [به این روش که] چهره و دست‌هایتان را [با خاک] مسح نمایید. بی‌گمان، الله بسیار بخشایندۀ آمرزگار است. ﴿۴۴﴾ [ای پیامبر،] آیا کسانی [از یهود] را که بهره‌ای از کتاب به آنها داده شده است ندیده‌ای [که چگونه] گمراهی را می‌خرند و می‌خواهند شما [مؤمنان نیز مانند آنان] گمراه شوید؟

وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِأَعۡدَآئِكُمۡۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَلِيّٗا وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ نَصِيرٗا ﴿٤٥﴾
مِّنَ ٱلَّذِينَ هَادُواْ يُحَرِّفُونَ ٱلۡكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِۦ وَيَقُولُونَ
سَمِعۡنَا وَعَصَيۡنَا وَٱسۡمَعۡ غَيۡرَ مُسۡمَعٖ وَرَٰعِنَا لَيَّۢا بِأَلۡسِنَتِهِمۡ
وَطَعۡنٗا فِي ٱلدِّينِۚ وَلَوۡ أَنَّهُمۡ قَالُواْ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَا وَٱسۡمَعۡ وَٱنظُرۡنَا
لَكَانَ خَيۡرٗا لَّهُمۡ وَأَقۡوَمَ وَلَٰكِن لَّعَنَهُمُ ٱللَّهُ بِكُفۡرِهِمۡ فَلَا يُؤۡمِنُونَ
إِلَّا قَلِيلٗا ﴿٤٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ ءَامِنُواْ بِمَا نَزَّلۡنَا
مُصَدِّقٗا لِّمَا مَعَكُم مِّن قَبۡلِ أَن نَّطۡمِسَ وُجُوهٗا فَنَرُدَّهَا
عَلَىٰٓ أَدۡبَارِهَآ أَوۡ نَلۡعَنَهُمۡ كَمَا لَعَنَّآ أَصۡحَٰبَ ٱلسَّبۡتِۚ وَكَانَ أَمۡرُ
ٱللَّهِ مَفۡعُولًا ﴿٤٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغۡفِرُ أَن يُشۡرَكَ بِهِۦ وَيَغۡفِرُ مَا دُونَ
ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُۚ وَمَن يُشۡرِكۡ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱفۡتَرَىٰٓ إِثۡمًا عَظِيمًا ﴿٤٨﴾
أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يُزَكُّونَ أَنفُسَهُمۚ بَلِ ٱللَّهُ يُزَكِّي مَن يَشَآءُ
وَلَا يُظۡلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٤٩﴾ ٱنظُرۡ كَيۡفَ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَۖ
وَكَفَىٰ بِهِۦٓ إِثۡمٗا مُّبِينًا ﴿٥٠﴾ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُواْ نَصِيبٗا
مِّنَ ٱلۡكِتَٰبِ يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡجِبۡتِ وَٱلطَّٰغُوتِ وَيَقُولُونَ
لِلَّذِينَ كَفَرُواْ هَٰٓؤُلَآءِ أَهۡدَىٰ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ سَبِيلًا ﴿٥١﴾

﴿۴۵﴾ و [ای مؤمنـان،] الله بـه دشـمنان شـما داناتـر اسـت و کافی اسـت کـه الله یـار [و کارسـازتان] باشـد و کافی اسـت که الله یـاور [و مددکارتان] باشـد. ﴿۴۶﴾ برخی از یهـود، کلمـات [الله] را از جـای خـود تحریـف می‌کننـد و بـا پیچانـدن زبان خـود و به قصـد طعنـه‌زدن در دیـن [بـا درآمیخـتن زبـان عـبری با عـربی، بـه پیامـبر] می‌گویند: «شـنیدیم و نافرمـانی کردیـم» و «بشـنو کـه [کاش] ناشـنوا گـردی!» و [نـیز به تمسـخر می‌گوینـد:] «راعِنـا» [کـه در عبری مفهـوم توهین‌آمـیزی دارد؛] ولی اگر آنـان می‌گفتند: «شـنیدیم و اطاعـت کردیـم» و «[سـخنان مـا را] بشـنو و بـه مـا مهلـت بـده»، قطعـاً برایشـان بهـتر و درسـت‌تر بـود؛ ولی الله آنان را به خاطر کفرشـان لعنت کرده اسـت؛ پـس جـز [گـروهی] انـدک ایمـان نمی‌آورنـد. ﴿۴۷﴾ ای اهـل کتـاب، به آنچـه که [بر محمـد ﷺ] نـازل کردیـم و کتاب آسـمانی شـما را تصدیق می‌کنـد ایمـان بیاورید، پیش از آنکـه [اندام‌هـای حـسّی] چهره‌هـا را محـو کنیم و آنها را [همچون] پشـت سرشـان [صـاف و زشـت] بگردانیدم؛ یـا آنان را همچـون اصحاب سَـبت [= یهودیـان نافرمانی کـه روز شـنبه مـاهی گرفتنـد] لعنـت کنیم [و بـه شـکل میمـون درآوریـم]؛ و [بدانید کـه] فرمـان الله قطعـاً به وقـوع می‌پیونـدد. ﴿۴۸﴾ بی‌گمـان، الله این گناه را کـه به او شرک آورده شـود نمی‌بخشـد و غـیر از آن را ـ بـرای هـر کس بخواهد ـ می‌بخشـد؛ و هر کـس بـه الله شرک ورزد، یقیناً گناهی خیلی بـزرگ بربافته اسـت. ﴿۴۹﴾ [ای پیامبر،] آیـا ندیـدی کسـانی را که خویشـتن را پـاک می‌شـمارند [و خودسـتایی می‌کننـد؟ چنین نیسـت؛] بلکـه الله هـر کـس را بخواهـد پـاک می‌گرداند، و بـه آنان بـه انـدازۀ ذره‌ای ناچیز [حـتی بـه انـدازۀ نـخ روی هسـتۀ خرمـا] سـتم نمی‌شـود. ﴿۵۰﴾ [ای پیامـبر،] بنگـر کـه چگونـه بـر الله دروغ می‌بندنـد! و همـین [عمـل بـه عنـوان] گناهی آشـکار کافی اسـت. ﴿۵۱﴾ آیـا افـرادی [از قـوم یهود] را که بهـره‌ای از کتاب [آسـمانی] به آنان داده شـده اسـت ندیـده‌ای [کـه چگونـه] بـه جِبـت [= سـحر] و طاغـوت [= معبودان باطـل] ایمـان می‌آورنـد؟ [ایـن افراد از روی دوسـتی و مـدارا] دربارۀ کسـانی که کفر ورزیده‌انـد می‌گوینـد: «اینـان از کسـانی کـه ایمـان آورده‌انـد هدایت‌یافته‌ترنـد».

أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَعَنَهُمُ ٱللَّهُۖ وَمَن يَلۡعَنِ ٱللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ نَصِيرًا ﴿٥٢﴾ أَمۡ لَهُمۡ نَصِيبٞ مِّنَ ٱلۡمُلۡكِ فَإِذٗا لَّا يُؤۡتُونَ ٱلنَّاسَ نَقِيرًا ﴿٥٣﴾ أَمۡ يَحۡسُدُونَ ٱلنَّاسَ عَلَىٰ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦۖ فَقَدۡ ءَاتَيۡنَآ ءَالَ إِبۡرَٰهِيمَ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَءَاتَيۡنَٰهُم مُّلۡكًا عَظِيمٗا ﴿٥٤﴾ فَمِنۡهُم مَّنۡ ءَامَنَ بِهِۦ وَمِنۡهُم مَّن صَدَّ عَنۡهُۚ وَكَفَىٰ بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا ﴿٥٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِنَا سَوۡفَ نُصۡلِيهِمۡ نَارٗا كُلَّمَا نَضِجَتۡ جُلُودُهُم بَدَّلۡنَٰهُمۡ جُلُودًا غَيۡرَهَا لِيَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمٗا ﴿٥٦﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ سَنُدۡخِلُهُمۡ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۖ لَّهُمۡ فِيهَآ أَزۡوَٰجٞ مُّطَهَّرَةٞۖ وَنُدۡخِلُهُمۡ ظِلّٗا ظَلِيلًا ﴿٥٧﴾ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ يَأۡمُرُكُمۡ أَن تُؤَدُّواْ ٱلۡأَمَٰنَٰتِ إِلَىٰٓ أَهۡلِهَا وَإِذَا حَكَمۡتُم بَيۡنَ ٱلنَّاسِ أَن تَحۡكُمُواْ بِٱلۡعَدۡلِۚ إِنَّ ٱللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُم بِهِۦٓۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ سَمِيعَۢا بَصِيرٗا ﴿٥٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي ٱلۡأَمۡرِ مِنكُمۡۖ فَإِن تَنَٰزَعۡتُمۡ فِي شَيۡءٖ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ إِن كُنتُمۡ تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِۚ ذَٰلِكَ خَيۡرٞ وَأَحۡسَنُ تَأۡوِيلًا ﴿٥٩﴾

﴿۵۲﴾ آنان کسانی هستند که الله لعنتشان کرده است و هر که را الله لعنت کند، هرگز برایش یاوری نخواهی یافت. ﴿۵۳﴾ آیا آنان بهره‌ای از حکومت [= فرمانروایی] دارند؟ [اگر هم داشتند،] به قدر نقطه پشت هسته خرما [چیزی] به مردم نمی‌دادند. ﴿۵۴﴾ آیا به مردم [= محمد ﷺ و یارانش] به خاطر آنچه الله از فضل خویش به آنان بخشیده است حسد می‌ورزند؟ در حقیقت، ما [پیشتر نیز] به خاندان ابراهیم کتاب و حکمت دادیم و به آنان فرمانروایِ بزرگی بخشیدیم. ﴿۵۵﴾ پس برخی از آنان به وی ایمان آوردند و برخی از آنان از او روی گرداندند [پس نسبت به دعوت محمد ﷺ نیز چنین کردند] و [برای این کافران] آتش افروختۀ دوزخ کافی است. ﴿۵۶﴾ بی‌گمان، کسانی را که به آیات ما کفر ورزیدند، در آتشی [سوزان] وارد خواهیم کرد که هر چه پوستشان بریان گردد، پوست‌های دیگری به جایش قرار می‌دهیم تا [طعم] عذاب را بچشند. به راستی که الله، شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۵۷﴾ و کسانی را که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، به باغ‌هایی [از بهشت] وارد خواهیم نمود که از زیر [درختان] آن جویبارها جاری است؛ همواره در آن خواهند ماند و در آنجا همسران پاکیزه دارند و آنان را زیر سایه‌هایی گسترده [و انبوه] جای می‌دهیم. ﴿۵۸﴾ الله به شما فرمان می‌دهد که امانت‌ها را [به طور کامل] به صاحبانشان بازگردانید و هنگامی که میان مردم داوری می‌کنید، به عدالت داوری کنید. الله شما را به امری نیک پند می‌دهد. به راستی که الله بسیار شنوای بیناست. ﴿۵۹﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از الله و پیامبر و کارگزاران [و فرماندهان مسلمانِ] خود اطاعت کنید و اگر در چیزی اختلاف کردید، آن را به [کتاب] الله و [سنت] پیامبر بازگردانید. اگر به الله و روز قیامت ایمان دارید، [یقین داشته باشید که] این [بازگشت به قرآن و سنت، برایتان] بهتر و خوش‌فرجام‌تر است.

أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يَزۡعُمُونَ أَنَّهُمۡ ءَامَنُواْ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ
وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبۡلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوٓاْ إِلَى ٱلطَّٰغُوتِ
وَقَدۡ أُمِرُوٓاْ أَن يَكۡفُرُواْ بِهِۦۖ وَيُرِيدُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَن يُضِلَّهُمۡ
ضَلَٰلَۢا بَعِيدٗا ٦٠ وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ تَعَالَوۡاْ إِلَىٰ مَآ أَنزَلَ
ٱللَّهُ وَإِلَى ٱلرَّسُولِ رَأَيۡتَ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ يَصُدُّونَ عَنكَ
صُدُودٗا ٦١ فَكَيۡفَ إِذَآ أَصَٰبَتۡهُم مُّصِيبَةُۢ بِمَا
قَدَّمَتۡ أَيۡدِيهِمۡ ثُمَّ جَآءُوكَ يَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ إِنۡ أَرَدۡنَآ إِلَّآ
إِحۡسَٰنٗا وَتَوۡفِيقًا ٦٢ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ يَعۡلَمُ ٱللَّهُ مَا
فِي قُلُوبِهِمۡ فَأَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ وَعِظۡهُمۡ وَقُل لَّهُمۡ فِيٓ
أَنفُسِهِمۡ قَوۡلَۢا بَلِيغٗا ٦٣ وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا
لِيُطَاعَ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۚ وَلَوۡ أَنَّهُمۡ إِذ ظَّلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ
جَآءُوكَ فَٱسۡتَغۡفَرُواْ ٱللَّهَ وَٱسۡتَغۡفَرَ لَهُمُ ٱلرَّسُولُ
لَوَجَدُواْ ٱللَّهَ تَوَّابٗا رَّحِيمٗا ٦٤ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤۡمِنُونَ
حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيۡنَهُمۡ ثُمَّ لَا يَجِدُواْ فِيٓ
أَنفُسِهِمۡ حَرَجٗا مِّمَّا قَضَيۡتَ وَيُسَلِّمُواْ تَسۡلِيمٗا ٦٥

﴿۶۰﴾ [ای پیامبر،] آیا ندیدی افرادی را که گمان می‌کنند به آنچه بر تو نازل شده و [به] آنچه پیش از تو نازل شده، ایمان آورده‌اند، [ولی] می‌خواهند برای داوری [به جای شریعت الهی] نزد طاغوت بروند؟ [و حُکم باطل را به جای حُکم الله بپذیرند] با آنکه به آنان دستور داده شده است که به طاغوت کفر ورزند؛ [ولی] شیطان می‌خواهد آنان را در گمراهی دور و درازی قرار دهد. ﴿۶۱﴾ و چون به آنان گفته شود: «به سوی آنچه الله نازل کرده است [= قرآن] و به سوی پیامبر [او] بیایید» منافقان را می‌بینی که از تو سخت روی می‌گردانند. ﴿۶۲﴾ اما چگونه است که وقتی به [سزای] کارهای بدشان مصیبتی به آنان می‌رسد، نزد تو می‌آیند و به الله سوگند یاد می‌کنند که: «منظور ما [از دادخواهی نزد دیگران، چیزی] جز نیکی و توافق [میان طرفین] نبوده است»؟ ﴿۶۳﴾ اینان همان کسانی هستند که الله می‌داند چه در دل دارند؛ پس [ای پیامبر،] از آنان روی بگردان و اندرزشان بده و با بیانی رسا [نتایجِ] کردارشان را بر آنان گوشزد کن. ﴿۶۴﴾ و هیچ پیامبری را نفرستادیم مگر به این هدف که به فرمان الله [مردم از وی] اطاعت کنند؛ و اگر هنگامی که آنان [با گناه و نافرمانی] بر خویشتن ستم می‌کردند، [در حالی که زنده هستی] نزد تو می‌آمدند و از الله آمرزش می‌خواستند، و پیامبر هم برایشان آمرزش می‌طلبید؛ بی‌تردید، الله را بی نهایت توبه‌پذیرِ مهربان می‌یافتند. ﴿۶۵﴾ نه؛ سوگند به پروردگارت [ای محمد ﷺ] که آنان ایمان نمی‌آورند مگر اینکه در اختلافاتشان تو را داور قرار دهند و از داوری تو در دلِ خویش احساس ناراحتی نکنند و کاملاً تسلیم [حکم تو] باشند.

وَلَوۡ أَنَّا كَتَبۡنَا عَلَيۡهِمۡ أَنِ ٱقۡتُلُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ أَوِ ٱخۡرُجُواْ مِن
دِيَٰرِكُم مَّا فَعَلُوهُ إِلَّا قَلِيلٞ مِّنۡهُمۡۖ وَلَوۡ أَنَّهُمۡ فَعَلُواْ مَا يُوعَظُونَ
بِهِۦ لَكَانَ خَيۡرٗا لَّهُمۡ وَأَشَدَّ تَثۡبِيتٗا ٦٦ وَإِذٗا لَّأٓتَيۡنَٰهُم
مِّن لَّدُنَّآ أَجۡرًا عَظِيمٗا ٦٧ وَلَهَدَيۡنَٰهُمۡ صِرَٰطٗا مُّسۡتَقِيمٗا ٦٨
وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ فَأُوْلَٰٓئِكَ مَعَ ٱلَّذِينَ أَنۡعَمَ ٱللَّهُ
عَلَيۡهِم مِّنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ وَٱلصِّدِّيقِينَ وَٱلشُّهَدَآءِ وَٱلصَّٰلِحِينَۚ
وَحَسُنَ أُوْلَٰٓئِكَ رَفِيقٗا ٦٩ ذَٰلِكَ ٱلۡفَضۡلُ مِنَ ٱللَّهِۚ وَكَفَىٰ
بِٱللَّهِ عَلِيمٗا ٧٠ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ خُذُواْ حِذۡرَكُمۡ
فَٱنفِرُواْ ثُبَاتٍ أَوِ ٱنفِرُواْ جَمِيعٗا ٧١ وَإِنَّ مِنكُمۡ لَمَن لَّيُبَطِّئَنَّ
فَإِنۡ أَصَٰبَتۡكُم مُّصِيبَةٞ قَالَ قَدۡ أَنۡعَمَ ٱللَّهُ عَلَيَّ إِذۡ لَمۡ أَكُن
مَّعَهُمۡ شَهِيدٗا ٧٢ وَلَئِنۡ أَصَٰبَكُمۡ فَضۡلٞ مِّنَ ٱللَّهِ لَيَقُولَنَّ كَأَن
لَّمۡ تَكُنۢ بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهُۥ مَوَدَّةٞ يَٰلَيۡتَنِي كُنتُ مَعَهُمۡ
فَأَفُوزَ فَوۡزًا عَظِيمٗا ٧٣ ۞ فَلۡيُقَٰتِلۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ ٱلَّذِينَ
يَشۡرُونَ ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا بِٱلۡأٓخِرَةِۚ وَمَن يُقَٰتِلۡ فِي سَبِيلِ
ٱللَّهِ فَيُقۡتَلۡ أَوۡ يَغۡلِبۡ فَسَوۡفَ نُؤۡتِيهِ أَجۡرًا عَظِيمٗا ٧٤

﴿۶۶﴾ و اگر [مانند بنی‌اسرائیل] بر آنان مقرر می‌کردیم که «[نافرمانانِ] خود را بکشید یا از خانه و شهرتان بیرون بروید»، جز اندکی از آنان [به آن دستورها] عمل نمی‌کردند؛ و اگر به آنچه اندرز داده شدند عمل می‌کردند، بی‌تردید برایشان بهتر و در پایداری‌شان [بر دین] مؤثرتر بود. ﴿۶۷﴾ و در این صورت، از نزد خود پاداش بسیار بزرگی به آنان می‌دادیم، ﴿۶۸﴾ و به راه راست هدایتشان می‌کردیم. ﴿۶۹﴾ و کسی که الله و پیامبر را اطاعت کند [روز قیامت] همنشین کسانی خواهد بود که الله آنان را گرامی داشته است؛ [یعنی] با پیامبران و صدّیقان [= تصدیق کنندگان پیامبر] و شهیدان و صالحان؛ و اینان چه نیکو رفیقانی هستند! ﴿۷۰﴾ این فضل و بخشش از جانب الله است و همین بس که الله [به احوال بندگان] بی نهایت داناست. ﴿۷۱﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، سلاح خود را برگیرید؛ سپس گروه‌گروه یا یکپارچه [برای جهاد با دشمن] رهسپار گردید. ﴿۷۲﴾ و [ای مسلمانان،] بی‌تردید، از [میان] شما کسی هست که [به خاطر ترس، از شرکت در میدان جهاد] سستی می‌ورزد و اگر مصیبتی به شما برسد می‌گوید: «الله به من لطف کرد که همراه آنان [در جنگ] حاضر نبودم». ﴿۷۳﴾ [ولی] اگر بخشش و غنیمتی از جانب الله به شما رسد ـ چنان که گویا هرگز میان شما و او [رابطۀ] دوستی نبوده است ـ [با حسرت] می‌گوید: «ای کاش من نیز همراه آنان بودم و به کامیابی بزرگی می‌رسیدم». ﴿۷۴﴾ پس کسانی که زندگی دنیا را به آخرت فروخته‌اند، باید در راه الله پیکار کنند؛ و به هر کسی که در راه الله پیکار کند ـ خواه کشته شود یا پیروز گردد ـ پاداش خیلی بزرگی خواهیم داد.

وَمَا لَكُمۡ لَا تُقَٰتِلُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱلۡمُسۡتَضۡعَفِينَ مِنَ ٱلرِّجَالِ
وَٱلنِّسَآءِ وَٱلۡوِلۡدَٰنِ ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَآ أَخۡرِجۡنَا مِنۡ هَٰذِهِ ٱلۡقَرۡيَةِ ٱلظَّالِمِ
أَهۡلُهَا وَٱجۡعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ وَلِيّٗا وَٱجۡعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ نَصِيرًا ٧٥
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ يُقَٰتِلُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يُقَٰتِلُونَ فِي
سَبِيلِ ٱلطَّٰغُوتِ فَقَٰتِلُوٓاْ أَوۡلِيَآءَ ٱلشَّيۡطَٰنِۖ إِنَّ كَيۡدَ ٱلشَّيۡطَٰنِ
كَانَ ضَعِيفًا ٧٦ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ قِيلَ لَهُمۡ كُفُّوٓاْ أَيۡدِيَكُمۡ وَأَقِيمُواْ
ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيۡهِمُ ٱلۡقِتَالُ إِذَا فَرِيقٞ مِّنۡهُمۡ
يَخۡشَوۡنَ ٱلنَّاسَ كَخَشۡيَةِ ٱللَّهِ أَوۡ أَشَدَّ خَشۡيَةٗۚ وَقَالُواْ رَبَّنَا لِمَ كَتَبۡتَ
عَلَيۡنَا ٱلۡقِتَالَ لَوۡلَآ أَخَّرۡتَنَآ إِلَىٰٓ أَجَلٖ قَرِيبٖۗ قُلۡ مَتَٰعُ ٱلدُّنۡيَا قَلِيلٞ
وَٱلۡأٓخِرَةُ خَيۡرٞ لِّمَنِ ٱتَّقَىٰ وَلَا تُظۡلَمُونَ فَتِيلًا ٧٧ أَيۡنَمَا تَكُونُواْ
يُدۡرِككُّمُ ٱلۡمَوۡتُ وَلَوۡ كُنتُمۡ فِي بُرُوجٖ مُّشَيَّدَةٖۗ وَإِن تُصِبۡهُمۡ حَسَنَةٞ
يَقُولُواْ هَٰذِهِۦ مِنۡ عِندِ ٱللَّهِۖ وَإِن تُصِبۡهُمۡ سَيِّئَةٞ يَقُولُواْ هَٰذِهِۦ مِنۡ
عِندِكَۚ قُلۡ كُلّٞ مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِۖ فَمَالِ هَٰٓؤُلَآءِ ٱلۡقَوۡمِ لَا يَكَادُونَ يَفۡقَهُونَ
حَدِيثٗا ٧٨ مَّآ أَصَابَكَ مِنۡ حَسَنَةٖ فَمِنَ ٱللَّهِۖ وَمَآ أَصَابَكَ مِن سَيِّئَةٖ
فَمِن نَّفۡسِكَۚ وَأَرۡسَلۡنَٰكَ لِلنَّاسِ رَسُولٗاۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدٗا ٧٩

﴿۷۵﴾ و [ای مؤمنان،] شما را چه شده است که در راه الله و [برای یاریِ] مردان و زنان و کودکان ستمدیده پیکار نمی‌کنید؟ همان کسانی که می‌گویند: «پروردگارا، ما را از این شهر [مکه] که اهالی‌اش ستمکارند بیرون ببر و از سوی خویش برای ما یار و کارسازی قرار بده و از جانب خود یاور و مددکاری برایمان بگمار». ﴿۷۶﴾ کسانی که ایمان آورده‌اند، در راه الله پیکار می‌کنند و کافران، در راه طاغوت [و حاکمان خودکامه] می‌جنگند؛ پس با یاران شیطان بجنگید که قطعاً نیرنگ [و نقشۀ] شیطان ضعیف است. ﴿۷۷﴾ [ای پیامبر،] آیا کسانی را ندیدی که [در مکه] به آنها گفته شد: «[اکنون] دست [از جنگ] بازدارید و نماز برپا دارید و زکات بپردازید» [ولی] چون [در مدینه] جهاد بر آنان مقرر شد، آنگاه گروهی از آنان از مردم [مشرکِ مکه] ترسیدند ـ مانند ترس از الله یا [حتی] بیشتر ـ و گفتند: «پروردگارا، چرا جهاد را بر ما مقرر نمودی؟ چرا تا مدتی کوتاه به ما مهلت ندادی [تا از نعمت‌های دنیوی بهره‌مند گردیم]؟» [به آنان] بگو: «برخورداری [از لذت‌های این] دنیا ناچیز است و برای کسی که پرهیزگار باشد سرای آخرت بهتر است و [در آنجا] به قدر نخ هسته خرمایی به شما ستم نخواهد شد. ﴿۷۸﴾ هر کجا باشید، مرگ شما را درمی‌یابد؛ هر چند که در برج‌های استوار باشید؛ و اگر به آنان [= منافقان] خیری [همچون فرزند و مال فراوان] برسد، می‌گویند: «این از جانب الله است» و اگر شری [همچون مرگ و زیان مالی] به ایشان برسد [رسول الله ﷺ را بَدْ یُمن می‌دانند و به او] می‌گویند: «این از جانب توست». [ای پیامبر، به آنان] بگو: «همه [چیز] از جانب الله است». چرا این قوم حاضر نیستند سخنی را درک کنند؟ ﴿۷۹﴾ [ای انسان،] آنچه از نیکی‌ها به تو می‌رسد، از جانب الله است و آنچه از بدی‌ها به تو می‌رسد، از جانب خود توست؛ و [ای پیامبر،] ما تو را برای [هدایتِ] مردم فرستادیم و گواهی الله [در این باره] کافی است.

مَّن يُطِعِ ٱلرَّسُولَ فَقَدۡ أَطَاعَ ٱللَّهَۖ وَمَن تَوَلَّىٰ فَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ
عَلَيۡهِمۡ حَفِيظٗا ٨٠ وَيَقُولُونَ طَاعَةٞ فَإِذَا بَرَزُواْ مِنۡ عِندِكَ
بَيَّتَ طَآئِفَةٞ مِّنۡهُمۡ غَيۡرَ ٱلَّذِي تَقُولُۖ وَٱللَّهُ يَكۡتُبُ مَا يُبَيِّتُونَۖ
فَأَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا ٨١
أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ٱلۡقُرۡءَانَۚ وَلَوۡ كَانَ مِنۡ عِندِ غَيۡرِ ٱللَّهِ
لَوَجَدُواْ فِيهِ ٱخۡتِلَٰفٗا كَثِيرٗا ٨٢ وَإِذَا جَآءَهُمۡ أَمۡرٞ مِّنَ ٱلۡأَمۡنِ
أَوِ ٱلۡخَوۡفِ أَذَاعُواْ بِهِۦۖ وَلَوۡ رَدُّوهُ إِلَى ٱلرَّسُولِ وَإِلَىٰٓ أُوْلِي ٱلۡأَمۡرِ
مِنۡهُمۡ لَعَلِمَهُ ٱلَّذِينَ يَسۡتَنۢبِطُونَهُۥ مِنۡهُمۡۗ وَلَوۡلَا فَضۡلُ ٱللَّهِ
عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ لَٱتَّبَعۡتُمُ ٱلشَّيۡطَٰنَ إِلَّا قَلِيلٗا ٨٣
فَقَٰتِلۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفۡسَكَۚ وَحَرِّضِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۖ
عَسَى ٱللَّهُ أَن يَكُفَّ بَأۡسَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۚ وَٱللَّهُ أَشَدُّ بَأۡسٗا
وَأَشَدُّ تَنكِيلٗا ٨٤ مَّن يَشۡفَعۡ شَفَٰعَةً حَسَنَةٗ يَكُن لَّهُۥ
نَصِيبٞ مِّنۡهَاۖ وَمَن يَشۡفَعۡ شَفَٰعَةٗ سَيِّئَةٗ يَكُن لَّهُۥ كِفۡلٞ مِّنۡهَاۗ
وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ مُّقِيتٗا ٨٥ وَإِذَا حُيِّيتُم بِتَحِيَّةٖ فَحَيُّواْ
بِأَحۡسَنَ مِنۡهَآ أَوۡ رُدُّوهَآۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٍ حَسِيبًا ٨٦

﴿۸۰﴾ هر کس از پیامبر اطاعت کند، در حقیقت، از الله اطاعت کرده است؛ و هر کس رویگردان شود، [از او اندوهگین نباش ای پیامبر؛ زیرا ما هرگز] تو را بر آنان نگهبان [و مراقب] نفرستادیم. ﴿۸۱﴾ آنان [نزد تو] می‌گویند: «فرمانبرداریم»، اما‌هنگامی که از نزد تو بیرون می‌روند، گروهی از آنان شبانه چیزی جز آنچه تو گفته‌ای نقشه می‌کشند؛ و الله هر چه را که شبانه، تدبیر می‌کنند [در پرونده اعمالشان] می‌نویسد. پس از آنان روی بگردان و بر الله توکل کن و همین بس که الله [مراقب و] کارساز [تو] باشد. ﴿۸۲﴾ آیا در قرآن نمی‌اندیشند که اگر از سوی [کسی] غیر از الله می بود، قطعاً اختلاف [و تناقض] بسیاری در آن می‌یافتند؟ ﴿۸۳﴾ هنگامی که خبری [حاکی] از ایمنی [و پیروزی] یا ترس [و شکست] به آنان می‌رسد، [بدون هیچ تحقیقی] آن را فاش می‌سازند؛ اگر آن را به پیامبر و فرماندهانشان بازگردانند، افرادی از آنان که اهل [فهم و] استنباط هستند قطعاً [مصلحتِ اعلام یا کتمان اخبار را بهتر] می‌دانند؛ و [ای مؤمنان،] اگر فضل و رحمت الله بر شما نبود، جز اندکی، [همگی] از شیطان پیروی می‌کردید. ﴿۸۴﴾ پس [ای پیامبر،] در راه الله پیکار کن. تو عهده‌دارِ کسی جز خود نیستی ومؤمنان را [نیز به جهاد] تشویق کن. امید است که الله آسیب کافران را از شما بازدارد؛ و الله قدرتش بیشتر و کیفرش سخت‌تر است. ﴿۸۵﴾ کسی که شفاعت [= میانجی‌گریِ] پسندیده‌ای کند، از [خیرِ] آن نصیبی خواهد داشت و کسی که شفاعت ناپسندی کند، از [شرِ] آن سهمی خواهد داشت؛ و الله همواره بر هر چیزی شاهد و مراقب است. ﴿۸۶﴾ [ای مؤمنان،] هر گاه با درودی صمیمانه به شما سلام گویند، شما پاسخی بهتر ـ و یا همانند آن ـ بگویید؛ [چرا که] بی‌تردید، الله همواره بر هر چیزی حسابگر است.

ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ لَيَجۡمَعَنَّكُمۡ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ لَا رَيۡبَ فِيهِۗ
وَمَنۡ أَصۡدَقُ مِنَ ٱللَّهِ حَدِيثٗا ٨٧ ۞ فَمَا لَكُمۡ فِي ٱلۡمُنَٰفِقِينَ
فِئَتَيۡنِ وَٱللَّهُ أَرۡكَسَهُم بِمَا كَسَبُوٓاْۚ أَتُرِيدُونَ أَن تَهۡدُواْ مَنۡ
أَضَلَّ ٱللَّهُۖ وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ سَبِيلٗا ٨٨ وَدُّواْ لَوۡ تَكۡفُرُونَ
كَمَا كَفَرُواْ فَتَكُونُونَ سَوَآءٗۖ فَلَا تَتَّخِذُواْ مِنۡهُمۡ أَوۡلِيَآءَ حَتَّىٰ
يُهَاجِرُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۚ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَخُذُوهُمۡ وَٱقۡتُلُوهُمۡ حَيۡثُ
وَجَدتُّمُوهُمۡۖ وَلَا تَتَّخِذُواْ مِنۡهُمۡ وَلِيّٗا وَلَا نَصِيرًا ٨٩ إِلَّا ٱلَّذِينَ
يَصِلُونَ إِلَىٰ قَوۡمِۭ بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهُم مِّيثَٰقٌ أَوۡ جَآءُوكُمۡ حَصِرَتۡ
صُدُورُهُمۡ أَن يُقَٰتِلُوكُمۡ أَوۡ يُقَٰتِلُواْ قَوۡمَهُمۡۚ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ
لَسَلَّطَهُمۡ عَلَيۡكُمۡ فَلَقَٰتَلُوكُمۡۚ فَإِنِ ٱعۡتَزَلُوكُمۡ فَلَمۡ يُقَٰتِلُوكُمۡ
وَأَلۡقَوۡاْ إِلَيۡكُمُ ٱلسَّلَمَ فَمَا جَعَلَ ٱللَّهُ لَكُمۡ عَلَيۡهِمۡ سَبِيلٗا ٩٠
سَتَجِدُونَ ءَاخَرِينَ يُرِيدُونَ أَن يَأۡمَنُوكُمۡ وَيَأۡمَنُواْ قَوۡمَهُمۡ كُلَّ مَا
رُدُّوٓاْ إِلَى ٱلۡفِتۡنَةِ أُرۡكِسُواْ فِيهَاۚ فَإِن لَّمۡ يَعۡتَزِلُوكُمۡ وَيُلۡقُوٓاْ
إِلَيۡكُمُ ٱلسَّلَمَ وَيَكُفُّوٓاْ أَيۡدِيَهُمۡ فَخُذُوهُمۡ وَٱقۡتُلُوهُمۡ حَيۡثُ
ثَقِفۡتُمُوهُمۡۚ وَأُوْلَٰٓئِكُمۡ جَعَلۡنَا لَكُمۡ عَلَيۡهِمۡ سُلۡطَٰنٗا مُّبِينٗا ٩١

﴿۸۷﴾ الله [که معبودِ راستین است و] هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست، یقیناً همگی شما را روز قیامت ـ که تردیدی در [وقوعِ] آن نیست ـ جمع می کند؛ و کیست که در سخن از الله راستگوتر باشد؟ ﴿۸۸﴾ [ای مؤمنان،] شما را چه شده است که در مورد [نحوۀ رفتار با] منافقان دو گروه شده‌اید، حال آنکه الله آنان را به خاطر آنچه انجام داده‌اند سرنگون ساخته [و به کفر و گمراهی بازگردانده] است؟ آیا می‌خواهید کسی را که الله گمراه کرده است هدایت کنید؟ وهر کس که الله او را گمراه کند، راهی [به سوی هدایت] برایش نخواهی یافت. ﴿۸۹﴾ آنان [= منافقان] آرزو می کنند که شما نیز همچون خودشان کفر بورزید تا با هم برابر شوید؛ پس هیچ‌یک از آنان را به دوستی نگیرید، مگر آنکه [مسلمان شوند و] در راه الله هجرت کنند؛ پس اگر از [اسلام و هجرت] روی برتافتند [و رفتارشان را ادامه دادند]، آنها را هر جا که یافتید، دستگیر کنید و بکشید و دوست و یاوری [از میان] آنان اختیار نکنید. ﴿۹۰﴾ مگر آنهایی که با هم‌پیمانان شما پیمان بسته‌اند یا آنهایی که نزدتان می‌آیند در حالی که از جنگ با شما یا قوم خود به تنگ آمده‌اند؛ و اگر الله می‌خواست، آنان را بر شما مسلط می کرد که با شما بجنگند؛ پس اگر از شما کناره‌گیری کردند و با شما نجنگیدند و تسلیم [و فرمانبردارِ] شما شدند، [بدانید که دیگر] الله برای شما راهی [برای تجاوز] بر آنان قرار نداده است. ﴿۹۱﴾ [ای مؤمنان،] به زودی [گروه] دیگری [از منافقان] را خواهید یافت که [ظاهراً] می‌خواهند از شما و قومِ خود در امان باشند؛ [ولی] هر گاه به فتنه [شرک] بازگردانده شوند، در آن فرو می‌روند. پس اگر از شما کناره نگرفتند و از درِ صلح و آشتی وارد نشدند و دست از [جنگ با] شما برنداشتند، آنگاه آنان را هر کجا یافتید، دستگیر کنید و بکشید. آنان هستند که ما برای شما علیه آنان دلیلی آشکار [برای دستگیری و قتلشان] قرار داده‌ایم.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَن يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا خَطَـًٔا ۚ وَمَن قَتَلَ
مُؤْمِنًا خَطَـًٔا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ
إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦٓ إِلَّآ أَن يَصَّدَّقُوا۟ ۚ فَإِن كَانَ مِن قَوْمٍ عَدُوٍّ
لَّكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ۖ وَإِن كَانَ
مِن قَوْمٍۭ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَـٰقٌ فَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَىٰٓ
أَهْلِهِۦ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ۖ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ
شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِّنَ ٱللَّهِ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ
عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٩٢﴾ وَمَن يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا
فَجَزَآؤُهُۥ جَهَنَّمُ خَـٰلِدًا فِيهَا وَغَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ
وَلَعَنَهُۥ وَأَعَدَّ لَهُۥ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٩٣﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوٓا۟ إِذَا ضَرَبْتُمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ فَتَبَيَّنُوا۟ وَلَا تَقُولُوا۟
لِمَنْ أَلْقَىٰٓ إِلَيْكُمُ ٱلسَّلَـٰمَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ
عَرَضَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا فَعِندَ ٱللَّهِ مَغَانِمُ كَثِيرَةٌ ۚ
كَذَٰلِكَ كُنتُم مِّن قَبْلُ فَمَنَّ ٱللَّهُ عَلَيْكُمْ
فَتَبَيَّنُوٓا۟ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٩٤﴾

﴿۹۲﴾ هیچ مؤمنی مجاز نیست که مؤمنی را بکشد، مگر به اشتباه [و غیرعمد]؛ و کسی که مؤمنی را به اشتباه بکشد، باید یک بردۀ مؤمن آزاد کند و خون‌بهایی به خانوادۀ او [= به وارثان مقتول] بپردازد؛ مگر اینکه آنها گذشت کنند؛ و اگر [مقتول] از قومی باشد که دشمنان شما هستند و [خودِ] او مؤمن است، آزاد کردنِ یک بردۀ مؤمن [توسط قاتل به عنوان کفاره کافی است و پرداخت خون‌بها به وارثانش لازم نیست] و اگر [مقتول مؤمن نباشد ولی] از قومی باشد که میان شما و آنان پیمانی برقرار است، باید خون‌بهایی به خانوادۀ او بپردازد و یک بردۀ مؤمن را [نیز] آزاد کند؛ و هر کس [توان مالی نداشت یا برده‌ای برای آزاد کردن] نیافت، [باید] به عنوان توبه‌ای به درگاه الله، دو ماه پیاپی روزه بگیرد؛ و الله همواره بسیار دانای حکیم است. ﴿۹۳﴾ و هر کس مؤمنی را عمداً به قتل برساند، کیفرش دوزخ است [که] در آن جاودانه می‌مانَد و الله بر وی خشم می‌گیرد و او را از رحمت خویش دور می‌سازد و عذاب بزرگی برایش آماده ساخته است. ﴿۹۴﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هنگامی که در راه الله [برای جهاد] رهسپار شدید، [جوانب امر را به دقت] بررسی کنید و به کسی که اظهار صلح و اسلام نمود، نگویید: «تو مؤمن نیستی» تا [به این بهانه بتوانید او را بکشید و غنیمت و] سرمایۀ ناپایدار زندگی دنیا را به دست آورید؛ زیرا غنیمت‌های بسیاری [برای شما] نزد الله است. شما نیز قبلاً اینچنین بودید [و ایمانتان را پنهان می‌کردید]؛ سپس الله بر شما منت نهاد [و هدایت شدید]. بنابراین به درستی بررسی کنید؛ [چرا که] بی‌تردید، الله به آنچه انجام می‌دهید بسیار آگاه است.

لَّا يَسْتَوِي ٱلْقَٰعِدُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُوْلِي ٱلضَّرَرِ وَٱلْمُجَٰهِدُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْۚ فَضَّلَ ٱللَّهُ ٱلْمُجَٰهِدِينَ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ عَلَى ٱلْقَٰعِدِينَ دَرَجَةًۚ وَكُلًّا وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلْحُسْنَىٰۚ وَفَضَّلَ ٱللَّهُ ٱلْمُجَٰهِدِينَ عَلَى ٱلْقَٰعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٩٥﴾ دَرَجَٰتٍ مِّنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةًۚ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٩٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَوَفَّىٰهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ ظَالِمِيٓ أَنفُسِهِمْ قَالُواْ فِيمَ كُنتُمْۖ قَالُواْ كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي ٱلْأَرْضِۚ قَالُوٓاْ أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ ٱللَّهِ وَٰسِعَةً فَتُهَاجِرُواْ فِيهَاۚ فَأُوْلَٰٓئِكَ مَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُۖ وَسَآءَتْ مَصِيرًا ﴿٩٧﴾ إِلَّا ٱلْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ ٱلرِّجَالِ وَٱلنِّسَآءِ وَٱلْوِلْدَٰنِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٩٨﴾ فَأُوْلَٰٓئِكَ عَسَى ٱللَّهُ أَن يَعْفُوَ عَنْهُمْۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٩٩﴾ ۞ وَمَن يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ يَجِدْ فِي ٱلْأَرْضِ مُرَٰغَمًا كَثِيرًا وَسَعَةًۚ وَمَن يَخْرُجْ مِنۢ بَيْتِهِۦ مُهَاجِرًا إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ثُمَّ يُدْرِكْهُ ٱلْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُۥ عَلَى ٱللَّهِۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٠٠﴾ وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي ٱلْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَقْصُرُواْ مِنَ ٱلصَّلَوٰةِ إِنْ خِفْتُمْ أَن يَفْتِنَكُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْۚ إِنَّ ٱلْكَٰفِرِينَ كَانُواْ لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِينًا ﴿١٠١﴾

﴿۹۵﴾ آن مؤمنان [خانه‌نشینی] که بدون هیچ بیماری و رنجی از جهاد بازنشستند، با مجاهدانی که در راه الله با مال و جان خود جهاد کردند [هرگز] یکسان نیستند. الله کسانی را که با مال و جانشان جهاد کردند بر خانه‌نشینان به مرتبه‌ای [بزرگ] برتری بخشیده است و الله به هر یک [مجاهدان یا خانه‌نشینانِ معذور] وعدۀ [پاداش] نیکو داده است [ولی] الله مجاهدان را بر خانه‌نشینان به پاداشی بزرگ برتری داده است. ﴿۹۶﴾ [پاداشی که] به عنوان درجات و آمرزش و رحمتی از [پیشگاه] او [نصیبشان می‌گردد] و الله بی نهایت آمرزندۀ مهربان است. ﴿۹۷﴾ کسانی که [با ماندن در سرزمین کفر] نسبت به خویش ستمکار بوده‌اند، [وقتی] فرشتگان جانشان را می‌گیرند [به آنان] می‌گویند: «در چه [حال] بودید؟» پاسخ می‌دهند: «ما در زمین از ستمدیدگان بودیم». [فرشتگان] می‌گویند: «آیا زمینِ الله گسترده نبود تا در آن مهاجرت کنید [و ایمانتان را حفظ نمایید]؟» پس جایگاهشان دوزخ است و چه بد سرانجامی است! ﴿۹۸﴾ مگر آن مردان و زنان و کودکان ستمدیده‌ای که نمی‌توانند چاره‌ای بیندیشند و راهی [برای نجات] نمی یابند. ﴿۹۹﴾ پس آنان [که عذری دارند] امید است الله از اینان درگذرد و الله همواره بسیار بخشایندۀ آمرزگار است. ﴿۱۰۰﴾ و هر کس در راه الله هجرت کند، در زمین سرپناه بسیار و گشایش[ی در مصالح دین و دنیا] می‌یابد و کسی که به قصد هجرت به سوی الله و پیامبرش از خانه‌اش خارج شود و آنگاه مرگش فرا رسد، قطعاً پاداش او بر [عهدۀ] الله است و الله بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۱۰۱﴾ و [ای مؤمنان،] هر گاه در زمین سفر کردید، اگر ترسیدید کسانی که کفر ورزیدند زیانی به شما برسانند، گناهی بر شما نیست که از [رکعات] نماز بکاهید [و آن را شکسته بخوانید]؛ زیرا کافران همواره برایتان دشمن آشکاری هستند.

وَإِذَا كُنتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ ٱلصَّلَوٰةَ فَلْتَقُمْ طَآئِفَةٌ مِّنْهُم مَّعَكَ وَلْيَأْخُذُوٓا۟ أَسْلِحَتَهُمْ ۖ فَإِذَا سَجَدُوا۟ فَلْيَكُونُوا۟ مِن وَرَآئِكُمْ وَلْتَأْتِ طَآئِفَةٌ أُخْرَىٰ لَمْ يُصَلُّوا۟ فَلْيُصَلُّوا۟ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا۟ حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ ۗ وَدَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُم مَّيْلَةً وَٰحِدَةً ۚ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن كَانَ بِكُمْ أَذًى مِّن مَّطَرٍ أَوْ كُنتُم مَّرْضَىٰٓ أَن تَضَعُوٓا۟ أَسْلِحَتَكُمْ ۖ وَخُذُوا۟ حِذْرَكُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَٰفِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٠٢﴾ فَإِذَا قَضَيْتُمُ ٱلصَّلَوٰةَ فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ قِيَٰمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ ۚ فَإِذَا ٱطْمَأْنَنتُمْ فَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ ۚ إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ كَانَتْ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ كِتَٰبًا مَّوْقُوتًا ﴿١٠٣﴾ وَلَا تَهِنُوا۟ فِى ٱبْتِغَآءِ ٱلْقَوْمِ ۖ إِن تَكُونُوا۟ تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ ۖ وَتَرْجُونَ مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٠٤﴾ إِنَّآ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ ٱلنَّاسِ بِمَآ أَرَىٰكَ ٱللَّهُ ۚ وَلَا تَكُن لِّلْخَآئِنِينَ خَصِيمًا ﴿١٠٥﴾

﴿۱۰۲﴾ و [ای پیامبر،] چون [وقت جنگ] در میان آنان بودی و برایشان نماز برپا داشتی، باید گروهی از آنان با تو [به نماز] بایستند و [همچنین] باید جنگ‌افزارهایشان را با خود برگیرند [و یک رکعت را همراه تو بخوانند و نماز را به صورت فُرادی ادامه دهند] و چون سجده کردند [و نمازشان تمام شد]، باید پشت سرتان قرار گیرند و آن دسته دیگری که نماز نخوانده‌اند باید بیایند و [یک رکعت] با تو نماز بخوانند [و پس از اینکه نمازت به پایان رسید، ادامهٔ نمازشان را کامل کنند] و [آنان نیز] باید احتیاط کنند و جنگ‌افزارهایشان را [در نماز با خود] برگیرند؛ [زیرا] کافران آرزو دارند که شما از جنگ‌افزارها و تجهیزات خود غافل شوید تا یکباره بر شما بتازند؛ و اگر از باران [یا موانع دیگر] در رنج بودید و [یا] بیمار [و مجروح] بودید، گناهی بر شما نیست که جنگ‌افزارهای خود را [بر زمین] بگذارید؛ ولی جانب احتیاط را رعایت کنید. به راستی که الله برای کافران عذابی اهانت آمیز مهیّا کرده است. ﴿۱۰۳﴾ چون نماز را به پایان رساندید، الله را [در همه حال،] ایستاده و نشسته و بر پهلو خفته [= خوابیده] یاد کنید؛ و هر گاه آرامش یافتید [و ترس از بین رفت]، نماز را [کامل] برپا دارید [چرا که] بی‌تردید، نماز [فریضه‌ای است که] در اوقات معیّنی بر مؤمنان واجب شده است. ﴿۱۰۴﴾ و [ای مؤمنان،] در تعقیب آن گروه [دشمن] سستی نکنید. اگر شما [از خستگی و جراحت] رنج می‌برید، آنان نیز چنان که شما رنج می‌برید رنج برده‌اند؛ ولی شما از الله چیزی را امید دارید که آنان ندارند؛ و الله بی نهایت دانای حکیم است. ﴿۱۰۵﴾ [ای پیامبر،] ما [این] کتاب را به‌حق بر تو نازل کردیم تا به [موجبِ] آنچه الله به تو آموخته است در میان مردم داوری کنی؛ و مدافع خیانتکاران مباش.

وَٱسۡتَغۡفِرِ ٱللَّهَۖ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ١٠٦ وَلَا تُجَٰدِلۡ
عَنِ ٱلَّذِينَ يَخۡتَانُونَ أَنفُسَهُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ
خَوَّانًا أَثِيمٗا ١٠٧ يَسۡتَخۡفُونَ مِنَ ٱلنَّاسِ وَلَا يَسۡتَخۡفُونَ
مِنَ ٱللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمۡ إِذۡ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرۡضَىٰ مِنَ ٱلۡقَوۡلِۚ
وَكَانَ ٱللَّهُ بِمَا يَعۡمَلُونَ مُحِيطًا ١٠٨ هَٰٓأَنتُمۡ هَٰٓؤُلَآءِ
جَٰدَلۡتُمۡ عَنۡهُمۡ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا فَمَن يُجَٰدِلُ ٱللَّهَ عَنۡهُمۡ
يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ أَم مَّن يَكُونُ عَلَيۡهِمۡ وَكِيلٗا ١٠٩ وَمَن يَعۡمَلۡ
سُوٓءًا أَوۡ يَظۡلِمۡ نَفۡسَهُۥ ثُمَّ يَسۡتَغۡفِرِ ٱللَّهَ يَجِدِ ٱللَّهَ غَفُورٗا
رَّحِيمٗا ١١٠ وَمَن يَكۡسِبۡ إِثۡمٗا فَإِنَّمَا يَكۡسِبُهُۥ عَلَىٰ نَفۡسِهِۦۚ
وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا ١١١ وَمَن يَكۡسِبۡ خَطِيٓـَٔةً أَوۡ إِثۡمٗا
ثُمَّ يَرۡمِ بِهِۦ بَرِيٓـٔٗا فَقَدِ ٱحۡتَمَلَ بُهۡتَٰنٗا وَإِثۡمٗا مُّبِينٗا ١١٢
وَلَوۡلَا فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكَ وَرَحۡمَتُهُۥ لَهَمَّت طَّآئِفَةٞ مِّنۡهُمۡ
أَن يُضِلُّوكَ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمۡۖ وَمَا يَضُرُّونَكَ
مِن شَيۡءٖۚ وَأَنزَلَ ٱللَّهُ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَعَلَّمَكَ
مَا لَمۡ تَكُن تَعۡلَمُۚ وَكَانَ فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكَ عَظِيمٗا ١١٣

﴿۱۰۶﴾ و از الله آمرزش بخواه. بی‌تردید، الله بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۱۰۷﴾ و از کسانی که [با ارتکاب گناه] به خود خیانت می‌کنند دفاع نکن [زیرا] بی‌گمان، الله هر کس را که خیانتکار [و] گناهکار باشد دوست نمی‌دارد. ﴿۱۰۸﴾ آنها [زشتکاری‌های خود را] از مردم پنهان می‌دارند، ولی نمی‌توانند چیزی را از الله پنهان کنند؛ و [حال آنکه] او تعالی همراهشان است آنگاه که شبانه چاره‌اندیشی می‌کنند و [از سرِ دروغ و افترا] سخنانی می‌گویند که او نمی‌پسندد؛ و الله همواره به آنچه می‌کنند احاطه دارد. ﴿۱۰۹﴾ هان! شما کسانی هستید که در زندگی دنیا از آنان دفاع کردید؛ پس کیست که روز قیامت در برابر الله از آنان دفاع کند؟ یا چه کسی است که [مراقب و] کارسازشان باشد؟ ﴿۱۱۰﴾ و هر کس عمل ناشایستی مرتکب شود یا [با نافرمانی از دستور الله و رسولش] به خود ستم کند [و] سپس از الله آمرزش بخواهد، الله را بسیار آمرزندۀ مهربان خواهد یافت. ﴿۱۱۱﴾ و هر کس گناهی مرتکب شود، تنها به زیان خویش [چنین] می‌کند؛ و الله همواره بی نهایت دانای حکیم است. ﴿۱۱۲﴾ و هر کس خطا یا گناهی مرتکب شود، سپس آن را بر گردن بی‌گناهی بیندازد، قطعاً [بارِ] بهتان و گناه آشکاری را بر دوش گرفته است. ﴿۱۱۳﴾ و [ای پیامبر،] اگر فضلِ الله و رحمتش بر تو نبود، گروهی از آنان قصد داشتند که تو را گمراه کنند [تا ناعادلانه قضاوت کنی]؛ [ولی] جز خودشان [کسی] را گمراه نمی‌سازند و هیچ زیانی به تو نمی‌رسانند؛ و الله کتاب [= قرآن] و حکمت [= سنت] را بر تو نازل کرد و آنچه را نمی‌دانستی به تو آموخت؛ و همواره فضلِ الله بر تو بزرگ [و بسیار] بوده است.

نصف الحزب ١٠

۞ لَّا خَيْرَ فِي كَثِيرٖ مِّن نَّجْوَىٰهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَٰحِۭ بَيْنَ ٱلنَّاسِۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ ٱبْتِغَآءَ مَرْضَاتِ ٱللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمٗا ١١٤ وَمَن يُشَاقِقِ ٱلرَّسُولَ مِنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ ٱلْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ ٱلْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِۦ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِۦ جَهَنَّمَۖ وَسَآءَتْ مَصِيرًا ١١٥ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِۦ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُۚ وَمَن يُشْرِكْ بِٱللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَٰلَۢا بَعِيدًا ١١٦ إِن يَدْعُونَ مِن دُونِهِۦٓ إِلَّآ إِنَٰثٗا وَإِن يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَٰنٗا مَّرِيدٗا ١١٧ لَّعَنَهُ ٱللَّهُۘ وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبٗا مَّفْرُوضٗا ١١٨ وَلَأُضِلَّنَّهُمْ وَلَأُمَنِّيَنَّهُمْ وَلَأٓمُرَنَّهُمْ فَلَيُبَتِّكُنَّ ءَاذَانَ ٱلْأَنْعَٰمِ وَلَأٓمُرَنَّهُمْ فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ ٱللَّهِۚ وَمَن يَتَّخِذِ ٱلشَّيْطَٰنَ وَلِيّٗا مِّن دُونِ ٱللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانٗا مُّبِينٗا ١١٩ يَعِدُهُمْ وَيُمَنِّيهِمْۖ وَمَا يَعِدُهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ إِلَّا غُرُورًا ١٢٠ أُوْلَٰٓئِكَ مَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصٗا ١٢١

﴿۱۱۴﴾ در بسیاری از [سخنان درگوشی و] نجواهای آنان خیری نیست، مگر [در گفتارِ] کسی که به [دادنِ] صدقه‌ای یا کاری پسندیده یا سازشی میان مردم فرمان دهد؛ و هر کس برای رضایت الله چنین کند، به زودی پاداش خیلی بزرگی به وی خواهیم داد. ﴿۱۱۵﴾ و هر کس پس از آنکه [راه حق و] هدایت برایش روشن شد با پیامبر مخالفت ورزد و از راهی جز راه مؤمنان پیروی کند، او را به آنچه [برای خود برگزیده و از آن] پیروی کرده است وامی‌گذاریم و به دوزخ می‌کشانیم؛ و [حقا که دوزخ] چه بد جایگاهی است! ﴿۱۱۶﴾ الله این [گناه] را که به او شرک آورده شود، قطعاً نمی‌آمرزد و غیر آن [هر گناهی] را برای هر کس که بخواهد می‌آمرزد؛ و هر کس به الله شرک آورَد، بی‌تردید در گمراهی دور و درازی افتاده است. ﴿۱۱۷﴾ [مشرکان] به جای الله بُت‌های مادینه‌ای [همچون لات و عُزّی و منات] را می‌خوانند و [در حقیقت،] جز شیطان سرکش را نمی‌خوانند. ﴿۱۱۸﴾ [همان که] الله او را از رحمت خویش دور ساخت و او گفت: «از بندگان تو، سهمی معیّن برخواهم گرفت. ﴿۱۱۹﴾ و مسلماً آنان را گمراه می‌کنم و به آرزوهای باطل می‌افکنم؛ و به آنان دستور می‌دهم که گوش چهارپایان را بشکافند و وادارشان می‌کنم تا آفرینش الله را تغییر دهند»؛ و هر کس شیطان را به جای الله دوست [و کارساز] خود گیرد، قطعاً زیانی آشکار کرده است. ﴿۱۲۰﴾ [آری،] شیطان به آنان وعده می‌دهد و آنها را در [دامِ] آرزوها می‌اندازد و به آنان وعده‌ای جز فریب نمی‌دهد. ﴿۱۲۱﴾ آنان [= پیروان شیطان] جایگاهشان دوزخ است و هیچ راه فراری از آن نمی‌یابند.

وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ سَنُدۡخِلُهُمۡ جَنَّٰتٖ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۖ وَعۡدَ ٱللَّهِ
حَقّٗاۚ وَمَنۡ أَصۡدَقُ مِنَ ٱللَّهِ قِيلٗا ﴿١٢٢﴾ لَّيۡسَ بِأَمَانِيِّكُمۡ
وَلَآ أَمَانِيِّ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِۗ مَن يَعۡمَلۡ سُوٓءٗا يُجۡزَ بِهِۦ
وَلَا يَجِدۡ لَهُۥ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلِيّٗا وَلَا نَصِيرٗا ﴿١٢٣﴾ وَمَن
يَعۡمَلۡ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِن ذَكَرٍ أَوۡ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ
فَأُوْلَٰٓئِكَ يَدۡخُلُونَ ٱلۡجَنَّةَ وَلَا يُظۡلَمُونَ نَقِيرٗا ﴿١٢٤﴾ وَمَنۡ
أَحۡسَنُ دِينٗا مِّمَّنۡ أَسۡلَمَ وَجۡهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحۡسِنٞ وَٱتَّبَعَ
مِلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ حَنِيفٗاۗ وَٱتَّخَذَ ٱللَّهُ إِبۡرَٰهِيمَ خَلِيلٗا ﴿١٢٥﴾ وَلِلَّهِ
مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٖ
مُّحِيطٗا ﴿١٢٦﴾ وَيَسۡتَفۡتُونَكَ فِي ٱلنِّسَآءِۖ قُلِ ٱللَّهُ يُفۡتِيكُمۡ
فِيهِنَّ وَمَا يُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ فِي يَتَٰمَى ٱلنِّسَآءِ
ٱلَّٰتِي لَا تُؤۡتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرۡغَبُونَ أَن تَنكِحُوهُنَّ
وَٱلۡمُسۡتَضۡعَفِينَ مِنَ ٱلۡوِلۡدَٰنِ وَأَن تَقُومُواْ لِلۡيَتَٰمَىٰ بِٱلۡقِسۡطِۚ
وَمَا تَفۡعَلُواْ مِنۡ خَيۡرٖ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِهِۦ عَلِيمٗا ﴿١٢٧﴾

﴿۱۲۲﴾ و کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، به زودی آنان را در باغ‌هایی [از بهشت] وارد می کنیم که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است؛ جاودانه در آن خواهند ماند؛ وعدۂ الله حق است و کیست که در گفتار [و وعده‌هایش] از الله راستگوتر باشد؟ ﴿۱۲۳﴾ [ای مسلمانان، نجات و رستگاری وابسته] به آرزوهای شما و آرزوهای اهل کتاب نیست. هر کس کار ناشایستی انجام دهد، به کیفرش خواهد رسید و دوست و یاوری جز الله برای خود نخواهد یافت. ﴿۱۲۴﴾ و هر کس ـ چه مرد و چه زن ـ که کارهای شایسته کند و مؤمن باشد، [همۀ] آنان وارد بهشت می‌شوند و به اندازۂ ذرۂ ناچیزی [حتی به اندازۂ شکافِ پشت هستۀ خرمایی نیز] به آنان ستم نخواهد شد. ﴿۱۲۵﴾ و دین چه کسی بهتر از [دین] کسی است که خالصانه خود را تسلیم الله کرده و نیکوکار است و از آیین ابراهیمِ حق‌گرا پیروی نموده است؟ و الله ابراهیم را به دوستی خالصانه خود برگزید. ﴿۱۲۶﴾ و آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آنِ الله است و الله همواره به هر چیزی احاطه دارد. ﴿۱۲۷﴾ و [ای پیامبر، مسلمانان] از تو دربارۂ زنان نظرخواهی می کنند؛ بگو: «الله دربارہ آنان فتوا می‌دهد و در آنچه از کتاب [الله] بر شما خوانده می‌شود [نیز] آمده است که [حکمِ او] دربارۂ دختران یتیمی که حقِ مقررشان [از مهریه و ارث] را نمی‌پردازید و به ازدواج با آنان تمایل ندارید [و از روی طمع در اموالشان، آنان را از ازدواج با دیگران نیز منع می کنید]، و [همچنین دستور او تعالی در مورد] کودکان ناتوان [این است] که: «در حق یتیمان به عدل و انصاف بکوشید»؛ و هر آنچه از نیکی‌ها که انجام می دهید، الله به آن بی نهایت دانا است.

وَإِنِ ٱمْرَأَةٌ خَافَتْ مِنۢ بَعْلِهَا نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَآ أَن يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًاۚ وَٱلصُّلْحُ خَيْرٌۗ وَأُحْضِرَتِ ٱلْأَنفُسُ ٱلشُّحَّۚ وَإِن تُحْسِنُواْ وَتَتَّقُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٢٨﴾ وَلَن تَسْتَطِيعُوٓاْ أَن تَعْدِلُواْ بَيْنَ ٱلنِّسَآءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْۖ فَلَا تَمِيلُواْ كُلَّ ٱلْمَيْلِ فَتَذَرُوهَا كَٱلْمُعَلَّقَةِۚ وَإِن تُصْلِحُواْ وَتَتَّقُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٢٩﴾ وَإِن يَتَفَرَّقَا يُغْنِ ٱللَّهُ كُلًّا مِّن سَعَتِهِۦۚ وَكَانَ ٱللَّهُ وَٰسِعًا حَكِيمًا ﴿١٣٠﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلْأَرْضِۗ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنِ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ وَإِن تَكْفُرُواْ فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلْأَرْضِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ﴿١٣١﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلْأَرْضِۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٣٢﴾ إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ أَيُّهَا ٱلنَّاسُ وَيَأْتِ بِـَٔاخَرِينَۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ قَدِيرًا ﴿١٣٣﴾ مَّن كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ ٱلدُّنْيَا فَعِندَ ٱللَّهِ ثَوَابُ ٱلدُّنْيَا وَٱلْأٓخِرَةِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ سَمِيعًۢا بَصِيرًا ﴿١٣٤﴾

﴿۱۲۸﴾ و اگر زنی از ناسازگاری یا روی‌گردانیِ شوهرش بیم داشت، بر آن دو گناهی نیست که [با صرف‌نظر از برخی حقوق و وظایف] با یکدیگر آشتی کنند؛ و آشتی بهتر [از طلاق] است [ولی طمع و] بُخل، نفس‌ها را فراگرفته است [و هیچ کس از حق خویش نمی‌گذرد]؛ و اگر نیکی کنید و پرهیزگاری پیشه سازید، قطعاً الله به آنچه انجام می‌دهید بسیار آگاه است. ﴿۱۲۹﴾ و [شما مردان] هر چند بکوشید هرگز نمی‌توانید [از نظر محبت قلبی] میان زنان عدالت برقرار کنید؛ پس یکسره [به یکی میل نکنید و] از یکی روی نگردانید که او را بلاتکلیف رها کنید؛ و اگر سازش نمایید و پرهیزگاری کنید، بی‌تردید الله بی نهایت آمرزندۀ مهربان است. ﴿۱۳۰﴾ و اگر آن دو [= زن و شوهر] از یکدیگر جدا شوند، الله هر یک از آنان را از گشایش [و بخشش] خویش بی‌نیاز می‌سازد؛ و الله همواره گشایشگرِ حکیم است. ﴿۱۳۱﴾ و آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آنِ الله است؛ و ما به کسانی که پیش از شما به آنان کتاب [آسمانی] داده شد و [همچنین] به شما سفارش کردیم که: «از الله پروا کنید»، و اگر کافر شدید، [بدانید که] آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آنِ الله است و الله بی‌نیازِ بی نهایت ستوده است. ﴿۱۳۲﴾ و آنچه در آسمان‌ها و زمین است، از آنِ الله است و همین بس که الله [مراقب و] کارگزار [بندگان] باشد. ﴿۱۳۳﴾ ای مردم، اگر او تعالی بخواهد، شما را از میان می‌برد و دیگرانی را می‌آورد؛ و الله همواره بر این [کار] بی نهایت تواناست. ﴿۱۳۴﴾ هر کس [در قبال کارهایش] پاداش دنیا را می‌خواهد، [بداند که] پاداش دنیا و آخرت نزد الله است و الله همواره خیلی شنوای بیناست.

۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُونُواْ قَوَّٰمِينَ بِٱلۡقِسۡطِ شُهَدَآءَ لِلَّهِ وَلَوۡ
عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمۡ أَوِ ٱلۡوَٰلِدَيۡنِ وَٱلۡأَقۡرَبِينَۚ إِن يَكُنۡ غَنِيًّا أَوۡ فَقِيرٗا
فَٱللَّهُ أَوۡلَىٰ بِهِمَاۖ فَلَا تَتَّبِعُواْ ٱلۡهَوَىٰٓ أَن تَعۡدِلُواْۚ وَإِن تَلۡوُۥٓاْ
أَوۡ تُعۡرِضُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٗا ١٣٥ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ ءَامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَٱلۡكِتَٰبِ ٱلَّذِي نَزَّلَ
عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَٱلۡكِتَٰبِ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ مِن قَبۡلُۚ وَمَن يَكۡفُرۡ
بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ فَقَدۡ ضَلَّ
ضَلَٰلَۢا بَعِيدًا ١٣٦ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ثُمَّ كَفَرُواْ ثُمَّ ءَامَنُواْ ثُمَّ
كَفَرُواْ ثُمَّ ٱزۡدَادُواْ كُفۡرٗا لَّمۡ يَكُنِ ٱللَّهُ لِيَغۡفِرَ لَهُمۡ وَلَا لِيَهۡدِيَهُمۡ
سَبِيلَۢا ١٣٧ بَشِّرِ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ بِأَنَّ لَهُمۡ عَذَابًا أَلِيمًا ١٣٨ ٱلَّذِينَ
يَتَّخِذُونَ ٱلۡكَٰفِرِينَ أَوۡلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۚ أَيَبۡتَغُونَ
عِندَهُمُ ٱلۡعِزَّةَ فَإِنَّ ٱلۡعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعٗا ١٣٩ وَقَدۡ نَزَّلَ عَلَيۡكُمۡ فِي
ٱلۡكِتَٰبِ أَنۡ إِذَا سَمِعۡتُمۡ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ يُكۡفَرُ بِهَا وَيُسۡتَهۡزَأُ بِهَا فَلَا
تَقۡعُدُواْ مَعَهُمۡ حَتَّىٰ يَخُوضُواْ فِي حَدِيثٍ غَيۡرِهِۦٓ إِنَّكُمۡ إِذٗا مِّثۡلُهُمۡۗ
إِنَّ ٱللَّهَ جَامِعُ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ وَٱلۡكَٰفِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ١٤٠

﴿۱۳۵﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، برپادارندۀ عدالت باشید [و] برای الله شهادت دهید؛ هر چند به زیان خودتان یا پدر و مادر و نزدیکان [شما] باشد. اگر [یکی از دو طرف دعوا] توانگر یا نیازمند باشد، [باز هم] الله [از شما] به آن دو نفر سزاوارتر است؛ پس از هوای نفس پیروی نکنید که [از حق] منحرف می‌شوید؛ و اگر زبان را بگردانید [و حق را تحریف کنید] یا [از اظهار آن] خودداری نمایید، مسلّماً الله به آنچه انجام می‌دهید بسیار آگاه است. ﴿۱۳۶﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، به الله و پیامبرش و کتابی که بر او نازل کرده است و [به هر] کتابی که پیش از این فرستاده است ایمان بیاورید [و بر آن پایدار باشید]؛ و هر کس به الله و فرشتگانِ او و کتاب‌ها و پیامبرانش و روز قیامت کفر بورزد، بی‌تردید، در گمراهیِ دور و درازی افتاده است. ﴿۱۳۷﴾ بی‌تردید، کسانی که ایمان آوردند، سپس کافر شدند و پس از آن ایمان آوردند و باز کافر شدند و آنگاه بر کفر [خود] افزودند، الله هرگز بر آن نیست که آنان را ببخشاید و به راهی [راست که به سعادت ابدی ختم می‌گردد] هدایتشان کند. ﴿۱۳۸﴾ [ای پیامبر،] به منافقان خبر بده که عذابی خیلی دردناک برایشان است. ﴿۱۳۹﴾ [همان] کسانی که کافران را به جای مؤمنان به دوستی برمی‌گزینند. آیا سربلندی را نزد آنان می‌جویند؟ [باید بدانند که] همۀ سربلندی از آنِ الله است. ﴿۱۴۰﴾ و [ای مؤمنان،] مسلماً [الله این حُکم را] در این کتاب [= قرآن] بر شما نازل کرده است که: «چون شنیدید [افرادی] آیات الله را انکار می‌کنند و آن را به تمسخر می‌گیرند، با آنان ننشینید تا به سخنی دیگر بپردازند. [اگر با آنان بنشینید،] در این صورت، قطعاً شما [نیز] همانند آنان خواهید بود». بی‌تردید، الله همۀ منافقان و کافران را در دوزخ گِردِ هم می‌آورد.

ٱلَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمۡ فَإِن كَانَ لَكُمۡ فَتۡحٞ مِّنَ ٱللَّهِ قَالُوٓاْ
أَلَمۡ نَكُن مَّعَكُمۡ وَإِن كَانَ لِلۡكَٰفِرِينَ نَصِيبٞ قَالُوٓاْ
أَلَمۡ نَسۡتَحۡوِذۡ عَلَيۡكُمۡ وَنَمۡنَعۡكُم مِّنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۚ فَٱللَّهُ يَحۡكُمُ
بَيۡنَكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ وَلَن يَجۡعَلَ ٱللَّهُ لِلۡكَٰفِرِينَ عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ
سَبِيلًا ﴿١٤١﴾ إِنَّ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ يُخَٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَهُوَ خَٰدِعُهُمۡ وَإِذَا
قَامُوٓاْ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ قَامُواْ كُسَالَىٰ يُرَآءُونَ ٱلنَّاسَ وَلَا يَذۡكُرُونَ
ٱللَّهَ إِلَّا قَلِيلٗا ﴿١٤٢﴾ مُّذَبۡذَبِينَ بَيۡنَ ذَٰلِكَ لَآ إِلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ وَلَآ إِلَىٰ
هَٰٓؤُلَآءِۚ وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ سَبِيلٗا ﴿١٤٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ ٱلۡكَٰفِرِينَ أَوۡلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۚ
أَتُرِيدُونَ أَن تَجۡعَلُواْ لِلَّهِ عَلَيۡكُمۡ سُلۡطَٰنٗا مُّبِينًا ﴿١٤٤﴾ إِنَّ
ٱلۡمُنَٰفِقِينَ فِي ٱلدَّرۡكِ ٱلۡأَسۡفَلِ مِنَ ٱلنَّارِ وَلَن تَجِدَ لَهُمۡ نَصِيرًا ﴿١٤٥﴾
إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُواْ وَأَصۡلَحُواْ وَٱعۡتَصَمُواْ بِٱللَّهِ وَأَخۡلَصُواْ
دِينَهُمۡ لِلَّهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ مَعَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۖ وَسَوۡفَ يُؤۡتِ ٱللَّهُ
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ أَجۡرًا عَظِيمٗا ﴿١٤٦﴾ مَّا يَفۡعَلُ ٱللَّهُ بِعَذَابِكُمۡ
إِن شَكَرۡتُمۡ وَءَامَنتُمۡۚ وَكَانَ ٱللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمٗا ﴿١٤٧﴾

﴿۱۴۱﴾ [همان] کسانی که [از سرِ بدخواهی، همواره] شما را زیر نظر دارند [و منتظر هستند که چه چیزی به شما می‌رسد]؛ اگر پیروزی و گشایشی از جانب الله نصیبتان گردد، می‌گویند: «مگر ما با شما نبودیم؟» و اگر بهره‌ای نصیب کافران گردد، [به آنان] می‌گویند: «مگر ما پشتیبانتان نبودیم و شما را از [گزندِ] مؤمنان باز نمی‌نداشتیم؟»؛ پس الله روز قیامت میان شما داوری می‌کند؛ و الله هرگز برای کافران راهی [برای تسلط] بر مؤمنان قرار نداده است. ﴿۱۴۲﴾ بی‌تردید، منافقان [با دروغگویی و تظاهرشان] با الله فریبکاری می‌کنند [و حال آنکه به سزای رفتارشان] الله فریب‌دهندۀ آنان است؛ و چون به نماز برخیزند، با سستی و کاهلی برمی‌خیزند [و] با مردم ریاکاری می‌کنند و الله را جز اندکی یاد نمی‌کنند. ﴿۱۴۳﴾ [منافقان] بین این دو [گروه مؤمنان و کافران] متحیّر و سرگردانند؛ نه با اینانند و نه با آنان؛ و [ای پیامبر،] هر کس که الله او را گمراه کند، راهی برای [هدایتِ] او نخواهی یافت. ﴿۱۴۴﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، کافران را به جای مؤمنان، دوستان [خود] نگیرید. آیا می‌خواهید برای الله دلیل آشکاری به زیانِ خود [برای عذاب] پدید آورید؟ ﴿۱۴۵﴾ همانا منافقان در پایین‌ترین درجاتِ دوزخند و هرگز یاوری برایشان نخواهی یافت. ﴿۱۴۶﴾ مگر کسانی که توبه کردند و [باطنِ خویش را] اصلاح نمودند و به [کتابِ] الله تمسک جستند و دین خود را برای الله خالص گرداندند؛ که اینان با مؤمنانند و الله پاداش خیلی بزرگی به مؤمنان خواهد داد. ﴿۱۴۷﴾ اگر سپاسگزاری کنید و ایمان آورید، الله چه نیازی به مجازات شما دارد؟ و الله همواره قدردانِ بی نهایت داناست.

۞ لَّا يُحِبُّ ٱللَّهُ ٱلْجَهْرَ بِٱلسُّوٓءِ مِنَ ٱلْقَوْلِ إِلَّا مَن ظُلِمَۚ وَكَانَ ٱللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا ﴿١٤٨﴾ إِن تُبْدُوا۟ خَيْرًا أَوْ تُخْفُوهُ أَوْ تَعْفُوا۟ عَن سُوٓءٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيرًا ﴿١٤٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُوا۟ بَيْنَ ٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُوا۟ بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰفِرُونَ حَقًّاۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٥١﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَلَمْ يُفَرِّقُوا۟ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ أُو۟لَٰٓئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أُجُورَهُمْۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٥٢﴾ يَسْـَٔلُكَ أَهْلُ ٱلْكِتَٰبِ أَن تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ كِتَٰبًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِۚ فَقَدْ سَأَلُوا۟ مُوسَىٰٓ أَكْبَرَ مِن ذَٰلِكَ فَقَالُوٓا۟ أَرِنَا ٱللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْهُمُ ٱلصَّٰعِقَةُ بِظُلْمِهِمْۚ ثُمَّ ٱتَّخَذُوا۟ ٱلْعِجْلَ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ فَعَفَوْنَا عَن ذَٰلِكَۚ وَءَاتَيْنَا مُوسَىٰ سُلْطَٰنًا مُّبِينًا ﴿١٥٣﴾ وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ ٱلطُّورَ بِمِيثَٰقِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمُ ٱدْخُلُوا۟ ٱلْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُوا۟ فِى ٱلسَّبْتِ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَٰقًا غَلِيظًا ﴿١٥٤﴾

﴿۱۴۸﴾ الله بدگوييِ آشکار را دوست ندارد، مگر از جانب کسی که به او ستم شده است [و ناچار زبان به شکایت و نفرین می‌گشاید]؛ و الله همواره بسیار شنوای داناست. ﴿۱۴۹﴾ اگر کار نیک را آشکار کنید یا آن را پنهان دارید یا از بدی [و ستمی که به شما رسیده است] درگذرید، [بدانید که] بی‌تردید، الله همواره بی نهایت آمرزندهٔ تواناست. ﴿۱۵۰﴾ کسانی که به الله و پیامبرانش کفر می‌ورزند و می‌خواهند میان الله و پیامبرانش جدایی اندازند و می‌گویند: «ما به بعضی ایمان داریم و بعضی را انکار می‌کنیم» و می‌خواهند در این [میان، بین کفر و ایمان برای خود] راهی برگزینند. ﴿۱۵۱﴾ آنان به راستی کافرند و ما برای کافران عذابی توهین آمیز مهیا کرده‌ایم. ﴿۱۵۲﴾ و کسانی که به الله و پیامبرانش ایمان آورده‌اند و میان هیچ یک از آنان تفاوت نمی‌گذارند، به زودی [الله] پاداششان را عطا می‌کند و الله همواره بسیار آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۱۵۳﴾ [ای پیامبر،] اهل کتاب از تو می‌خواهند که [به نشانهٔ راستگویی، یکباره] کتابی از آسمان برایشان نازل کنی. [این درخواستشان را بزرگ مشمار؛ زیرا آنان] از موسی [چیزی بزرگ‌تر و] عجیب‌تر از این خواستند و گفتند: «الله را آشکارا به ما نشان بده»؛ به خاطر درخواستِ ناحقشان، صاعقه[ی مرگ] آنان را فرو گرفت؛ آنگاه [چون الله آنان را دوباره زنده کرد] پس از آنکه نشانه‌های آشکار برایشان آمد، گوساله را [به عنوان معبود] گرفتند [ولی ما پس از آنکه توبه کردند] از آن [گناهشان نیز] درگذشتیم و به موسی دلیلی آشکار بخشیدیم. ﴿۱۵۴﴾ و به سببِ پیمان [گرفتن از] آنان [کوه] طور را بالای سرشان برافراشتیم و [نیز] به آنان گفتیم: «با فروتنی از دروازهٔ [بیت‌المقدس] وارد شوید» و [همچنین] به آنان گفتیم: «حرمتِ شنبه را نشکنید [و از صید ماهی در این روز دست بکشید]» و از آنان پیمانی سخت و استوار گرفتیم.

فَبِمَا نَقْضِهِم مِّيثَٰقَهُمْ وَكُفْرِهِم بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَقَتْلِهِمُ ٱلْأَنۢبِيَآءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌۢ ۚ بَلْ طَبَعَ ٱللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥٥﴾ وَبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَىٰ مَرْيَمَ بُهْتَٰنًا عَظِيمًا ﴿١٥٦﴾ وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا ٱلْمَسِيحَ عِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ ٱللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ لَهُمْ ۚ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ لَفِى شَكٍّ مِّنْهُ ۚ مَا لَهُم بِهِۦ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا ٱتِّبَاعَ ٱلظَّنِّ ۚ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًۢا ﴿١٥٧﴾ بَل رَّفَعَهُ ٱللَّهُ إِلَيْهِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٥٨﴾ وَإِن مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِۦ قَبْلَ مَوْتِهِۦ ۖ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ﴿١٥٩﴾ فَبِظُلْمٍ مِّنَ ٱلَّذِينَ هَادُوا۟ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَٰتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ كَثِيرًا ﴿١٦٠﴾ وَأَخْذِهِمُ ٱلرِّبَوٰا۟ وَقَدْ نُهُوا۟ عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَٰلَ ٱلنَّاسِ بِٱلْبَٰطِلِ ۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦١﴾ لَّٰكِنِ ٱلرَّٰسِخُونَ فِى ٱلْعِلْمِ مِنْهُمْ وَٱلْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ ۚ وَٱلْمُقِيمِينَ ٱلصَّلَوٰةَ ۚ وَٱلْمُؤْتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَٱلْمُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ أُو۟لَٰٓئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٦٢﴾

﴿۱۵۵﴾ [آنان را لعنت کردیم] به خاطر اینکه پیمانشان را شکستند و به آیاتِ الله کفر ورزیدند و پیامبران را به ناحق کشتند و [نیز از روی تمسخر] گفتند که: «بر دل‌های ما، پرده [انداخته شده] است [که سخن حق را درک نمی کنیم]»؛ بلکه الله به خاطر کفرشان بر دل‌هایشان مُهر زده است؛ بنابراین جز اندکی [از آنان] ایمان نمی‌آورند. ﴿۱۵۶﴾ و [نیز آنان را لعنت کردیم] به سبب کفرشان و آن تهمت بزرگی که به مریم زدند؛ ﴿۱۵۷﴾ و [همچنان آنان را لعنت کردیم به خاطر این] سخنشان که: «ما مسیح ـ عیسی پسر مریم عليه السلام ـ پیامبر الله را کشتیم»؛ در حالی که نه او را کشتند و نه به دار آویختند؛ بلکه [امر] بر آنان مُشتَبَه شد [و مردی را که شبیه عیسی عليه السلام بود به دار کشیدند] و کسانی که دربارۀ او اختلاف کردند، قطعاً راجع به وی دچار تردیدند و هیچ علمی به آن ندارند، مگر آنکه از گمان پیروی می کنند؛ و یقیناً او را نکشته‌اند. ﴿۱۵۸﴾ بلکه الله او را به سوی خویش بالا بُرد؛ و الله شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۱۵۹﴾ و [کسی] از اهل کتاب نیست، مگر اینکه پیش از مرگش [= مرگ عیسی عليه السلام]، حتماً به او ایمان می‌آورد و روز قیامت [نیز] وی بر [کفر و ایمانِ] آنان گواه خواهد بود. ﴿۱۶۰﴾ پس به سزای ستمی که از یهود سر زد و به سبب اینکه [مردم را] بسیار از راه الله بازداشتند، ما چیزهای پاکیزه‌ای را که برایشان حلال بود، بر آنان حرام کردیم. ﴿۱۶۱﴾ و [نیز به سزای] ربا گرفتن شان ـ با آنکه از آن نهی شده بودند ـ و اینکه مالِ مردم را به ناروا می‌خوردند؛ و ما برای کافرانشان عذابی خیلی دردناک مهیّا کرده‌ایم. ﴿۱۶۲﴾ ولی از میان آنان راسخان در علم [= علمای یهود] و مؤمنان [یعنی کسانی که] به آنچه بر تو نازل شده است و [به] آنچه که پیش از تو نازل شده است ایمان می‌آورند؛ و [همچنین] نمازگزاران و زکات‌دهندگان و ایمان‌آورندگان به الله و روز بازپسین؛ به [همۀ] اینها پاداش بزرگی خواهیم داد.

۞ إِنَّآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ كَمَآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ نُوحٖ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ مِنۢ بَعۡدِهِۦۚ وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ وَٱلۡأَسۡبَاطِ وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَٰرُونَ وَسُلَيۡمَٰنَۚ وَءَاتَيۡنَا دَاوُۥدَ زَبُورٗا ﴿١٦٣﴾ وَرُسُلٗا قَدۡ قَصَصۡنَٰهُمۡ عَلَيۡكَ مِن قَبۡلُ وَرُسُلٗا لَّمۡ نَقۡصُصۡهُمۡ عَلَيۡكَۚ وَكَلَّمَ ٱللَّهُ مُوسَىٰ تَكۡلِيمٗا ﴿١٦٤﴾ رُّسُلٗا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى ٱللَّهِ حُجَّةُۢ بَعۡدَ ٱلرُّسُلِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمٗا ﴿١٦٥﴾ لَّٰكِنِ ٱللَّهُ يَشۡهَدُ بِمَآ أَنزَلَ إِلَيۡكَۖ أَنزَلَهُۥ بِعِلۡمِهِۦۖ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَشۡهَدُونَۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًا ﴿١٦٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ قَدۡ ضَلُّواْ ضَلَٰلَۢا بَعِيدًا ﴿١٦٧﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَظَلَمُواْ لَمۡ يَكُنِ ٱللَّهُ لِيَغۡفِرَ لَهُمۡ وَلَا لِيَهۡدِيَهُمۡ طَرِيقًا ﴿١٦٨﴾ إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٗا ﴿١٦٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدۡ جَآءَكُمُ ٱلرَّسُولُ بِٱلۡحَقِّ مِن رَّبِّكُمۡ فَـَٔامِنُواْ خَيۡرٗا لَّكُمۡۚ وَإِن تَكۡفُرُواْ فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا ﴿١٧٠﴾

﴿۱۶۳﴾ [ای پیامبر،] بی‌تردید، ما به تو وحی فرستادیم؛ همان گونه که به نوح و پیامبران بعد از او وحی فرستادیم و [نیز] به ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و نوادگان [یعقوب ﷺ] و عیسی و ایوب و یونس و هارون و سلیمان وحی فرستادیم؛ و به داود زبور دادیم. ﴿۱۶۴﴾ و پیامبرانی [فرستادیم] که در حقیقت، [سرگذشت] آنان را پیش از این برای تو حکایت نمودیم و پیامبرانی [را نیز برانگیخته‌ایم] که [داستان] آنان را برایت بیان نکرده‌ایم؛ و الله با موسی آشکارا [و بی‌واسطه] سخن گفت. ﴿۱۶۵﴾ پیامبرانی [فرستادیم] که بشارت‌بخش و بیم‌دهنده بودند تا برای مردم پس از [بعثت] پیامبران، در مقابل الله [هیچ بهانه و] حجتی نباشد؛ و الله همواره شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۱۶۶﴾ [ای پیامبر، کافران پیامت را انکار می‌کنند] ولی الله به [درستیِ] آنچه بر تو نازل کرده است گواهی می‌دهد؛ آن را با علم خویش نازل کرده است و فرشتگان نیز گواهی می‌دهند؛ و [برای حقانیتِ قرآن،] کافی است که الله گواه باشد. ﴿۱۶۷﴾ بی‌تردید، کسانی که کفر ورزیدند و [مردم را] از راه الله بازداشتند، به گمراهیِ دور و درازی افتاده‌اند. ﴿۱۶۸﴾ بی‌تردید، کسانی که کفر ورزیدند و [با این کار بر خود] ستم کردند، الله هرگز بر آن نیست که آنان را بیامرزد و آنان را به راهی [درست نیز] هدایت نمی‌کند. ﴿۱۶۹﴾ مگر راه جهنم که جاودانه در آن می‌مانند؛ و این [کار] بر الله آسان است. ﴿۱۷۰﴾ ای مردم، این پیامبر، از جانب پروردگارتان [هدایت و دینِ] حق را برایتان آورده است؛ پس ایمان بیاورید که به خیر [و صلاح] شماست؛ و اگر [سخنش را نپذیرید و] کفر بورزید، [بدانید که] آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آنِ الله است [و کفر شما زیانی به او نمی‌رساند] و الله همواره بی نهایت دانای حکیم است.

يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لَا تَغۡلُواْ فِي دِينِكُمۡ وَلَا تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡحَقَّۚ إِنَّمَا ٱلۡمَسِيحُ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ رَسُولُ ٱللَّهِ وَكَلِمَتُهُۥٓ أَلۡقَىٰهَآ إِلَىٰ مَرۡيَمَ وَرُوحٞ مِّنۡهُۖ فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦۖ وَلَا تَقُولُواْ ثَلَٰثَةٌۚ ٱنتَهُواْ خَيۡرٗا لَّكُمۡۚ إِنَّمَا ٱللَّهُ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۖ سُبۡحَٰنَهُۥٓ أَن يَكُونَ لَهُۥ وَلَدٞۘ لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلٗا ﴿١٧١﴾ لَّن يَسۡتَنكِفَ ٱلۡمَسِيحُ أَن يَكُونَ عَبۡدٗا لِّلَّهِ وَلَا ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ ٱلۡمُقَرَّبُونَۚ وَمَن يَسۡتَنكِفۡ عَنۡ عِبَادَتِهِۦ وَيَسۡتَكۡبِرۡ فَسَيَحۡشُرُهُمۡ إِلَيۡهِ جَمِيعٗا ﴿١٧٢﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَيُوَفِّيهِمۡ أُجُورَهُمۡ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضۡلِهِۦۖ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱسۡتَنكَفُواْ وَٱسۡتَكۡبَرُواْ فَيُعَذِّبُهُمۡ عَذَابًا أَلِيمٗا وَلَا يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ وَلِيّٗا وَلَا نَصِيرٗا ﴿١٧٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدۡ جَآءَكُم بُرۡهَٰنٞ مِّن رَّبِّكُمۡ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكُمۡ نُورٗا مُّبِينٗا ﴿١٧٤﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَٱعۡتَصَمُواْ بِهِۦ فَسَيُدۡخِلُهُمۡ فِي رَحۡمَةٖ مِّنۡهُ وَفَضۡلٖ وَيَهۡدِيهِمۡ إِلَيۡهِ صِرَٰطٗا مُّسۡتَقِيمٗا ﴿١٧٥﴾

﴿۱۷۱﴾ ای اهل کتاب، در دین خود غلو نکنید و دربارهٔ الله جز [سخنِ] حق نگویید. بی‌تردید، مسیح ـ عیسی پسر مریم ـ فرستادهٔ الله و کلمهٔ اوست که [امر کرد: «باش» که بی‌درنگ موجود شد و به این صورت، به امرِ الله، جبرئیل ﵇] وی را به مریم القا کرد و [عیسی ﵇] روحی از جانب اوست؛ پس به الله و پیامبرانش ایمان بیاورید و نگویید: «[معبود] سه‌گانه است». [از این سخن] بازایستید که برای شما بهتر است. الله تنها معبود یگانه است [و] از اینکه فرزندی داشته باشد، پاک [و منزه] است. آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آنِ اوست و همین بس که الله کارگزار [و مراقبِ مخلوقات] باشد. ﴿۱۷۲﴾ مسیح و فرشتگان مقرّب هرگز اِبا ندارند از اینکه بندهٔ الله باشند؛ و هر کس از عبادت او تعالی سرپیچی کند و تکبر ورزد، همهٔ آنان را [برای حسابرسی] نزد خویش جمع خواهد کرد. ﴿۱۷۳﴾ اما کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، [الله] پاداش‌هایشان را به طور کامل می‌دهد و از فضل خویش بر آنها می‌افزاید؛ و اما کسانی را که اِبا کردند و تکبر ورزیدند، به عذابی خیلی دردناک عذاب می کند و دوست و یاوری غیر از الله برای خود نمی‌یابند. ﴿۱۷۴﴾ ای مردم، به راستی که برای شما از جانب پروردگارتان دلیلی روشن [= محمد ﷺ] آمد و نوری آشکار [= قرآن] را به سویتان نازل کردیم. ﴿۱۷۵﴾ اما کسانی را که به الله ایمان آوردند و به آن [= قرآن] تمسک جستند، به زودی [الله] آنان را در رحمت و فضل خویش وارد خواهد کرد و به راهی راست به سوی خویش هدایت خواهد نمود.

يَسۡتَفۡتُونَكَ قُلِ ٱللَّهُ يُفۡتِيكُمۡ فِي ٱلۡكَلَٰلَةِۚ إِنِ ٱمۡرُؤٌاْ هَلَكَ لَيۡسَ لَهُۥ وَلَدٞ وَلَهُۥٓ أُخۡتٞ فَلَهَا نِصۡفُ مَا تَرَكَۚ وَهُوَ يَرِثُهَآ إِن لَّمۡ يَكُن لَّهَا وَلَدٞۚ فَإِن كَانَتَا ٱثۡنَتَيۡنِ فَلَهُمَا ٱلثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَۚ وَإِن كَانُوٓاْ إِخۡوَةٗ رِّجَالٗا وَنِسَآءٗ فَلِلذَّكَرِ مِثۡلُ حَظِّ ٱلۡأُنثَيَيۡنِۗ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمۡ أَن تَضِلُّواْۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمُۢ ١٧٦

سُورَةُ المَائِدَةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَوۡفُواْ بِٱلۡعُقُودِۚ أُحِلَّتۡ لَكُم بَهِيمَةُ ٱلۡأَنۡعَٰمِ إِلَّا مَا يُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡ غَيۡرَ مُحِلِّي ٱلصَّيۡدِ وَأَنتُمۡ حُرُمٌۗ إِنَّ ٱللَّهَ يَحۡكُمُ مَا يُرِيدُ ١ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُحِلُّواْ شَعَٰٓئِرَ ٱللَّهِ وَلَا ٱلشَّهۡرَ ٱلۡحَرَامَ وَلَا ٱلۡهَدۡيَ وَلَا ٱلۡقَلَٰٓئِدَ وَلَآ ءَآمِّينَ ٱلۡبَيۡتَ ٱلۡحَرَامَ يَبۡتَغُونَ فَضۡلٗا مِّن رَّبِّهِمۡ وَرِضۡوَٰنٗاۚ وَإِذَا حَلَلۡتُمۡ فَٱصۡطَادُواْۚ وَلَا يَجۡرِمَنَّكُمۡ شَنَـَٔانُ قَوۡمٍ أَن صَدُّوكُمۡ عَنِ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ أَن تَعۡتَدُواْۘ وَتَعَاوَنُواْ عَلَى ٱلۡبِرِّ وَٱلتَّقۡوَىٰۖ وَلَا تَعَاوَنُواْ عَلَى ٱلۡإِثۡمِ وَٱلۡعُدۡوَٰنِۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۖ إِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ٢

﴿۱۷۶﴾ [ای پیامبر، دربارهٔ نحوهٔ تقسیم ارث بین برادر و خواهرِ[1] متوفایی که پدر و مادر و فرزند ندارد] از تو می‌پرسند. بگو: «الله در [مورد] کَلاله برایتان حکم صادر می‌کند: اگر مردی که [پدر و مادر و] فرزندی ندارد فوت کند و خواهری داشته باشد، نصف تَرَکه از آنِ اوست؛ [و اگر زنی فوت کند و برادری داشته باشد] در صورتی که [متوفی] فرزند نداشته باشد، آن مرد [همهٔ ترکه را] از او به ارث می‌برد؛ و اگر [فقط] دو خواهر [یا بیشتر از متوفی] باقی بمانند، دو سومِ تَرَکه برای آنهاست؛ و اگر [چند] برادر و خواهر [با هم] باشند، هر مردی [معادل] سهم دو زن را دارد. الله [این احکام را] برایتان روشن می‌سازد تا گمراه نشوید [و در تقسیم ارث، به راه خطا نروید]؛ و الله به هر چیزی بی نهایت داناست».

۵- سورهٔ مائده مدنی است
وآن یکصد وبیست آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، به پیمان‌ها[یتان] وفا کنید. [خوردن گوشت] چهارپایان بر شما حلال است، مگر آنچه [حکمش] بر شما خوانده شود و [به شرط آنکه] در حال احرام [حج یا عمره] شکار را حلال نشمارید. همانا الله هر چه بخواهد حکم می‌کند. ﴿۲﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، [حرمت] شعایر الهی و ماه حرام [را نگه دارید] و [همچنین حرمتِ] قربانی بی‌نشان و قربانی‌های قلاده‌دار و راهیان بیت الحرام که فضل و رضایتِ پروردگارشان را می‌طلبند؛ و چون از احرام [و سرزمین حرم] خارج شدید، [می‌توانید آزادانه] به شکار بپردازید؛ و [مبادا کینه‌توزی و] دشمنی گروهی که شما را از مسجد الحرام بازداشتند، شما را به تعدّی و تجاوز وادار کند؛ و در نیکوکاری و پرهیزگاری به یکدیگر یاری رسانید و در گناه و تجاوز دستیار هم نشوید و از الله پروا کنید [چرا که] بی‌تردید، الله سخت کیفر است.

(۱) یعنی برادر وخواهر از پدر ومادر ویا از پدر فقط میراث شان مثل بیان مذکور است و امّا میراث برادر و خواهر ناپدری از مادر فقط در آیه ۱۲ این سوره ذکر شده است.

حُرِّمَتۡ عَلَيۡكُمُ ٱلۡمَيۡتَةُ وَٱلدَّمُ وَلَحۡمُ ٱلۡخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ لِغَيۡرِ ٱللَّهِ بِهِۦ
وَٱلۡمُنۡخَنِقَةُ وَٱلۡمَوۡقُوذَةُ وَٱلۡمُتَرَدِّيَةُ وَٱلنَّطِيحَةُ وَمَآ أَكَلَ
ٱلسَّبُعُ إِلَّا مَا ذَكَّيۡتُمۡ وَمَا ذُبِحَ عَلَى ٱلنُّصُبِ وَأَن تَسۡتَقۡسِمُواْ
بِٱلۡأَزۡلَٰمِۚ ذَٰلِكُمۡ فِسۡقٌۗ ٱلۡيَوۡمَ يَئِسَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن دِينِكُمۡ فَلَا
تَخۡشَوۡهُمۡ وَٱخۡشَوۡنِۚ ٱلۡيَوۡمَ أَكۡمَلۡتُ لَكُمۡ دِينَكُمۡ وَأَتۡمَمۡتُ عَلَيۡكُمۡ
نِعۡمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ ٱلۡإِسۡلَٰمَ دِينٗاۚ فَمَنِ ٱضۡطُرَّ فِي مَخۡمَصَةٍ
غَيۡرَ مُتَجَانِفٖ لِّإِثۡمٖ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٣ يَسۡـَٔلُونَكَ مَاذَآ
أُحِلَّ لَهُمۡۖ قُلۡ أُحِلَّ لَكُمُ ٱلطَّيِّبَٰتُ وَمَا عَلَّمۡتُم مِّنَ ٱلۡجَوَارِحِ
مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ ٱللَّهُۖ فَكُلُواْ مِمَّآ أَمۡسَكۡنَ عَلَيۡكُمۡ
وَٱذۡكُرُواْ ٱسۡمَ ٱللَّهِ عَلَيۡهِۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ ٤
ٱلۡيَوۡمَ أُحِلَّ لَكُمُ ٱلطَّيِّبَٰتُۖ وَطَعَامُ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ حِلّٞ لَّكُمۡ
وَطَعَامُكُمۡ حِلّٞ لَّهُمۡۖ وَٱلۡمُحۡصَنَٰتُ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ وَٱلۡمُحۡصَنَٰتُ
مِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ مِن قَبۡلِكُمۡ إِذَآ ءَاتَيۡتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ
مُحۡصِنِينَ غَيۡرَ مُسَٰفِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِيٓ أَخۡدَانٖۗ وَمَن يَكۡفُرۡ
بِٱلۡإِيمَٰنِ فَقَدۡ حَبِطَ عَمَلُهُۥ وَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٥

﴿۳﴾ [اینها همه] بر شما حرام شده است: [گوشت] مُردار و خون و گوشت خوک و آنچه [هنگام ذبح] نام غیر الله بر آن برده شود و [حیوانات حلال گوشتِ] خفه‌شده و به ضرب [چوب و سنگ و...] مُرده و از بلندی افتاده [و مُرده] و [آنها که از حیوانی دیگر] شاخ‌خورده [و مُرده‌اند] و نیم‌خوردۀ [حیواناتِ] درنده ـ مگر آنچه [پیش از مردن] ذبح [شرعی] کرده باشید ـ و [همچنین] آنچه در برابر نشانه‌های معبودان باطل ذبح می‌شود و [همچنان بر شما حرام است که] باتیرهای بخت‌آزمایی تصمیم‌گیری و اقدام کنید و [به یقین بدانید که روی آوردن به تمام] اینها نافرمانی [از الله] است. امروز کافران از دین شما [و بازگشتتان به کفر] ناامید شده‌اند؛ پس از آنان نترسید و از من بترسید. امروز دینتان را کامل کردم و نعمتم را بر شما تمام نمودم و اسلام را [به عنوان بهترین] دین برایتان برگزیدم. اما هر کس [برای حفظ جان خود و] بدون آنکه به گناه متمایل باشد، [به خوردن گوشت‌های ممنوعه] ناچار شود [گناهی بر او نیست]. به راستی که الله بی نهایت آمرزندۀ مهربان است.
﴿۴﴾ [ای پیامبر، اصحابت] از تو می‌پرسند چه چیز برایشان حلال شده است. بگو: «چیزهای پاکیزه و [شکارِ] حیوانات شکاری که از آنچه الله به شما تعلیم داده، به آنها آموخته‌اید، برایتان حلال شده است. پس، از آنچه [این حیوانات] برای شما گرفته‌اند [و خود از آن نخورده‌اند] بخورید. و [به هنگام ذبح یا فرستادن حیوانات شکاری] نام الله را بر آن ببرید و از الله پروا کنید. بی‌گمان الله، حسابرسی سریع است». ﴿۵﴾ [ای مسلمانان،] امروز خوراکی‌های پاکیزه برایتان حلال شده است و [ذبایح و] غذای اهل کتاب برای شما حلال است و غذای شما [نیز] برای آنان حلال است؛ و [همچنین ازدواج با] زنان پاکدامن مسلمان و زنان پاکدامن از [اهل کتاب، یعنی] کسانی که پیش از شما به آنان کتاب [آسمانی] داده شده است [حلال است]؛ به شرط آنکه مهریه‌های آنان را بپردازید، در حالی که خود پاکدامن باشید، نه زناکار باشید و نه [زنان را] پنهانی به دوستی بگیرید؛ و هر کس به [ارکان] ایمان کفر بورزد، قطعاً عملش تباه شده است و در آخرت از زیانکاران خواهد بود.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا قُمۡتُمۡ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ فَٱغۡسِلُواْ
وُجُوهَكُمۡ وَأَيۡدِيَكُمۡ إِلَى ٱلۡمَرَافِقِ وَٱمۡسَحُواْ بِرُءُوسِكُمۡ
وَأَرۡجُلَكُمۡ إِلَى ٱلۡكَعۡبَيۡنِۚ وَإِن كُنتُمۡ جُنُبٗا فَٱطَّهَّرُواْۚ
وَإِن كُنتُم مَّرۡضَىٰٓ أَوۡ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوۡ جَآءَ أَحَدٞ مِّنكُم مِّنَ
ٱلۡغَآئِطِ أَوۡ لَٰمَسۡتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَلَمۡ تَجِدُواْ مَآءٗ فَتَيَمَّمُواْ صَعِيدٗا
طَيِّبٗا فَٱمۡسَحُواْ بِوُجُوهِكُمۡ وَأَيۡدِيكُم مِّنۡهُۚ مَا يُرِيدُ ٱللَّهُ
لِيَجۡعَلَ عَلَيۡكُم مِّنۡ حَرَجٖ وَلَٰكِن يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمۡ
وَلِيُتِمَّ نِعۡمَتَهُۥ عَلَيۡكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ٦
وَٱذۡكُرُواْ نِعۡمَةَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَمِيثَٰقَهُ ٱلَّذِي وَاثَقَكُم
بِهِۦٓ إِذۡ قُلۡتُمۡ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ
بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ٧ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُونُواْ قَوَّٰمِينَ
لِلَّهِ شُهَدَآءَ بِٱلۡقِسۡطِۖ وَلَا يَجۡرِمَنَّكُمۡ شَنَـَٔانُ قَوۡمٍ عَلَىٰٓ
أَلَّا تَعۡدِلُواْۚ ٱعۡدِلُواْ هُوَ أَقۡرَبُ لِلتَّقۡوَىٰۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ
ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ٨ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَأَجۡرٌ عَظِيمٞ ٩

﴿۶﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، چون به [قصدِ] نماز برخاستید، صورت و دست‌هایتان را تا آرنج بشویید و سرتان را مسح کنید و پاهایتان را تا دو قوزک [بشویید] و اگر جُنُب بودید، خود را [با غسل کردن] پاک سازید؛ و اگر بیمار یا مسافرید یا هر یک از شما از محل قضای حاجت آمده است یا با زنان آمیزش کرده‌اید و آب نمی‌یابید، با خاکی پاک تیمم کنید و از آن بر صورت و دست‌هایتان بکشید. الله نمی‌خواهد شما را به سختی بیندازد؛ بلکه می‌خواهد شما را پاک سازد و نعمت خویش را بر شما تمام کند؛ باشد که شکر به جای آورید. ﴿۷﴾ و به یاد آورید نعمت الله را بر خویش و [نیز] پیمانی که شما را به [انجام] آن متعهد گردانده است آنگاه که [دربارۀ دعوت به فرمانبرداری از پیامبر] گفتید: «شنیدیم و اطاعت کردیم»؛ و از الله پروا کنید [که] بی‌تردید، الله به آنچه درون سینه‌هاست بی نهایت داناست. ﴿۸﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، برای الله به عدل برخیزید [و] به عدالت گواهی دهید؛ و البته نباید دشمنی یک گروه، شما را بر آن وا دارد که عدالت نکنید. عدالت کنید که این [کار] به پرهیزگاری نزدیک‌تر است؛ و از الله پروا دارید [که] بی‌تردید، الله به آنچه انجام می‌دهید، بسیار آگاه است. ﴿۹﴾ الله به کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، وعدۀ آمرزش و پاداش خیلی بزرگی داده است.

وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ
ٱلۡجَحِيمِ ١٠ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتَ
ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ إِذۡ هَمَّ قَوۡمٌ أَن يَبۡسُطُوٓاْ إِلَيۡكُمۡ أَيۡدِيَهُمۡ
فَكَفَّ أَيۡدِيَهُمۡ عَنكُمۡۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ
ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ١١ ۞وَلَقَدۡ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ

وَبَعَثۡنَا مِنۡهُمُ ٱثۡنَيۡ عَشَرَ نَقِيبٗاۖ وَقَالَ ٱللَّهُ إِنِّي
مَعَكُمۡۖ لَئِنۡ أَقَمۡتُمُ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَيۡتُمُ ٱلزَّكَوٰةَ
وَءَامَنتُم بِرُسُلِي وَعَزَّرۡتُمُوهُمۡ وَأَقۡرَضۡتُمُ ٱللَّهَ قَرۡضًا
حَسَنٗا لَّأُكَفِّرَنَّ عَنكُمۡ سَيِّـَٔاتِكُمۡ وَلَأُدۡخِلَنَّكُمۡ
جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۚ فَمَن كَفَرَ بَعۡدَ ذَٰلِكَ
مِنكُمۡ فَقَدۡ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ١٢ فَبِمَا نَقۡضِهِم
مِّيثَٰقَهُمۡ لَعَنَّٰهُمۡ وَجَعَلۡنَا قُلُوبَهُمۡ قَٰسِيَةٗۖ يُحَرِّفُونَ
ٱلۡكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِۦ وَنَسُواْ حَظّٗا مِّمَّا ذُكِّرُواْ
بِهِۦۚ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَىٰ خَآئِنَةٖ مِّنۡهُمۡ إِلَّا قَلِيلٗا مِّنۡهُمۡۖ
فَٱعۡفُ عَنۡهُمۡ وَٱصۡفَحۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٣

﴿۱۰﴾ و کسانی که کفر ورزیدند و آیات ما را تکذیب کردند، آنان اهل دوزخند. ﴿۱۱﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، نعمتِ الله را بر خود به یاد آورید، آنگاه که گروهی [از دشمنان] قصد کردند به سویتان دست‌درازی کنند، اما [الله] دستشان را از شما بازداشت؛ و از الله پروا کنید؛ و مؤمنان باید تنها بر الله توکل کنند. ﴿۱۲﴾ و بی‌تردید، الله از بنی‌اسرائیل پیمان گرفت و از میان آنان [به تعداد قبایلشان] دوازده سالار برگماشتیم و الله فرمود: «من با شما هستم. اگر نماز برپا دارید و زکات بپردازید و به پیامبران من ایمان آورید و آنان را یاری کنید و در راه الله قرضی نیکو دهید، گناهانتان را می‌زدایم و شما را به باغ‌هایی [از بهشت] وارد می کنم که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است. اما هر یک از شما که بعد از این کافر شود، مسلماً راه راست را گم کرده است». ﴿۱۳﴾ پس به [سزای] پیمان‌شکنی‌شان، آنان را از رحمت خویش دور ساختیم و دل‌هایشان را سخت گردانیدیم؛ [زیرا با تغییرِ لفظ و تأویلِ معنا] سخنان [الله] را از جایگاهش تحریف می کنند و بخشی از آنچه را به آن پند داده شدند فراموش کردند؛ و [ای پیامبر،] تو پیوسته دربارهٔ خیانتی از سوی آنان آگاه می‌شوی، مگر [شماری] اندک از اینان [که خیانتکار نیستند]؛ پس از آنان درگذر و چشم‌پوشی کن [که] بی‌تردید، الله نیکوکاران را دوست می دارد.

وَمِنَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّا نَصَٰرَىٰٓ أَخَذْنَا مِيثَٰقَهُمْ فَنَسُواْ
حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُواْ بِهِۦ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ ٱلْعَدَاوَةَ
وَٱلْبَغْضَآءَ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِۚ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ ٱللَّهُ
بِمَا كَانُواْ يَصْنَعُونَ ﴿١٤﴾ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ قَدْ
جَآءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِّمَّا
كُنتُمْ تُخْفُونَ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَيَعْفُواْ عَن كَثِيرٍۚ
قَدْ جَآءَكُم مِّنَ ٱللَّهِ نُورٌ وَكِتَٰبٌ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾
يَهْدِي بِهِ ٱللَّهُ مَنِ ٱتَّبَعَ رِضْوَٰنَهُۥ سُبُلَ ٱلسَّلَٰمِ
وَيُخْرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ بِإِذْنِهِۦ
وَيَهْدِيهِمْ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٦﴾ لَّقَدْ كَفَرَ
ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْمَسِيحُ ٱبْنُ مَرْيَمَۚ
قُلْ فَمَن يَمْلِكُ مِنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا إِنْ أَرَادَ أَن يُهْلِكَ
ٱلْمَسِيحَ ٱبْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُۥ وَمَن فِي ٱلْأَرْضِ
جَمِيعًاۗ وَلِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَاۚ
يَخْلُقُ مَا يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٖ قَدِيرٞ ﴿١٧﴾

﴿۱۴﴾ و [همچنین] از کسانی که گفتند: «ما نصرانی هستیم» پیمان گرفتیم، [که پیرو قرآن و رسول الله ﷺ باشند] [ولی دینشان را تحریف نمودند و] بخشی از آنچه را که به آن پند داده شدند به فراموشی سپردند و ما [نیز] تا روز قیامت میانشان دشمنی و کینه افکندیم؛ و [در آن روز] الله آنان را [از نتیجۀ] آنچه کرده‌اند آگاه خواهد ساخت. ﴿۱۵﴾ ای اهل کتاب، همانا پیامبر ما به سوی شما آمده است که بسیاری از [مطالب و آموزه‌های] کتاب [آسمانی خود] را که پنهان می‌کردید، برایتان به روشنی بیان کند و از [بیان موارد] بسیاری درگذرد. قطعاً از جانب الله برایتان نور و کتابی روشنگر آمده است. ﴿۱۶﴾ الله به وسیلۀ این [کتاب،] کسانی را که به دنبال رضایتش باشند به راه‌های [امنیت و] سلامت هدایت می‌کند و به فرمان خویش آنان را از تاریکی‌ها به سوی روشنایی می‌بَرد و به راهی راست هدایتشان می‌کند. ﴿۱۷﴾ کسانی که گفتند: «الله همان مسیح ـ پسر مریم ـ است» یقیناً کافر شدند. [ای پیامبر، به آنان] بگو: «اگر الله بخواهد که مسیح ـ پسر مریم ـ و مادرش و همۀ کسانی را که روی زمین هستند نابود کند، چه کسی در برابر الله اختیاری دارد [که مانع شود]؟ فرمانرواییِ آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آن دو قرار دارد از آنِ الله است؛ هر چه بخواهد می‌آفریند؛ و الله بر همه چیز بی نهایت تواناست».

وَقَالَتِ ٱلۡيَهُودُ وَٱلنَّصَٰرَىٰ نَحۡنُ أَبۡنَٰٓؤُاْ ٱللَّهِ وَأَحِبَّٰٓؤُهُۥۚ قُلۡ
فَلِمَ يُعَذِّبُكُم بِذُنُوبِكُمۖ بَلۡ أَنتُم بَشَرٞ مِّمَّنۡ خَلَقَۚ يَغۡفِرُ لِمَن
يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُۚ وَلِلَّهِ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ
وَمَا بَيۡنَهُمَاۖ وَإِلَيۡهِ ٱلۡمَصِيرُ ١٨ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ قَدۡ جَآءَكُمۡ
رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمۡ عَلَىٰ فَتۡرَةٖ مِّنَ ٱلرُّسُلِ أَن تَقُولُواْ مَا جَآءَنَا
مِنۢ بَشِيرٖ وَلَا نَذِيرٖۖ فَقَدۡ جَآءَكُم بَشِيرٞ وَنَذِيرٞۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَيۡءٖ قَدِيرٞ ١٩ وَإِذۡ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِۦ يَٰقَوۡمِ ٱذۡكُرُواْ
نِعۡمَةَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ إِذۡ جَعَلَ فِيكُمۡ أَنۢبِيَآءَ وَجَعَلَكُم مُّلُوكٗا
وَءَاتَىٰكُم مَّا لَمۡ يُؤۡتِ أَحَدٗا مِّنَ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٢٠ يَٰقَوۡمِ ٱدۡخُلُواْ
ٱلۡأَرۡضَ ٱلۡمُقَدَّسَةَ ٱلَّتِي كَتَبَ ٱللَّهُ لَكُمۡ وَلَا تَرۡتَدُّواْ
عَلَىٰٓ أَدۡبَارِكُمۡ فَتَنقَلِبُواْ خَٰسِرِينَ ٢١ قَالُواْ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّ
فِيهَا قَوۡمٗا جَبَّارِينَ وَإِنَّا لَن نَّدۡخُلَهَا حَتَّىٰ يَخۡرُجُواْ مِنۡهَا فَإِن
يَخۡرُجُواْ مِنۡهَا فَإِنَّا دَٰخِلُونَ ٢٢ قَالَ رَجُلَانِ مِنَ ٱلَّذِينَ يَخَافُونَ
أَنۡعَمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمَا ٱدۡخُلُواْ عَلَيۡهِمُ ٱلۡبَابَ فَإِذَا دَخَلۡتُمُوهُ فَإِنَّكُمۡ
غَٰلِبُونَۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَتَوَكَّلُوٓاْ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ٢٣

﴿۱۸﴾ یهود و نصاری گفتند: «ما پسران و دوستان الله هستیم». [ای پیامبر، در پاسخ به آنان] بگو: «پس چرا او شما را به کیفر گناهانتان عذاب می‌کند؟! [هرگز چنین نیست] بلکه شما [نیز] بشری هستید از جمله افرادی که آفریده است؛ هر کس را بخواهد می‌آمرزد و هر کس را بخواهد عذاب می‌کند؛ و فرمانروایی آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آن دو قرار دارد، از آنِ الله است و بازگشت [همه] به سوی اوست». ﴿۱۹﴾ ای اهل کتاب، پیامبر ما، پس از [انقطاع وحی، و] فترتی از پیامبران [=فاصله بین بعثت عیسی و محمد علیهما السلام]، به سوی شما آمد که [احکام و آموزه‌های الهی را] به روشنی برایتان بیان کند تا مبادا [روز قیامت] بگویید: «نه بشارت‌دهنده‌ای به سراغمان آمد، نه بیم‌دهنده‌ای». یقیناً [اینک] پیامبر بشارت‌دهنده و بیم‌دهنده به سویتان آمده است؛ و الله بر همه چیز بی حد تواناست. ﴿۲۰﴾ و [ای پیامبر، یاد کن از] هنگامی که موسی به قومش گفت: «ای قوم من، نعمت الله را بر خود به یاد آورید، آنگاه که پیامبرانی میان شما برانگیخت و [پس از بردگی فرعون، افرادی از] شما را فرمانروایان [خودتان] ساخت و چیزهایی به شما بخشید که به هیچ یک از جهانیان [معاصرتان] نداده بود. ﴿۲۱﴾ ای قوم من، به سرزمین مقدسی که الله برایتان مقرر نموده است وارد شوید و به عقب بازنگردید [و از دینتان دست نکشید] که زیانکار خواهید شد». ﴿۲۲﴾ [آنان] گفتند: «ای موسی، بی‌گمان آنجا قومی زورمند هستند [و] تا آنان از آنجا بیرون نروند، ما هرگز در آن وارد نمی‌شویم؛ اگر از آنجا بیرون بروند، ما وارد خواهیم شد». ﴿۲۳﴾ دو تن از مردانی که [از نافرمانی و عذاب الهی] می‌ترسیدند و الله به آنان نعمت [اطاعت و بندگی] داده بود گفتند: «از آن دروازه بر آنان [هجوم برید و] وارد شوید که اگر از آن درآمدید، قطعاً پیروز خواهید شد؛ و اگر مؤمنید، بر الله توکل کنید».

قَالُواْ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّا لَن نَّدۡخُلَهَآ أَبَدٗا مَّا دَامُواْ فِيهَا فَٱذۡهَبۡ أَنتَ وَرَبُّكَ فَقَٰتِلَآ إِنَّا هَٰهُنَا قَٰعِدُونَ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي لَآ أَمۡلِكُ إِلَّا نَفۡسِي وَأَخِيۖ فَٱفۡرُقۡ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡفَٰسِقِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيۡهِمۡۛ أَرۡبَعِينَ سَنَةٗۛ يَتِيهُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ فَلَا تَأۡسَ عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡفَٰسِقِينَ ﴿٢٦﴾ ۞وَٱتۡلُ عَلَيۡهِمۡ نَبَأَ ٱبۡنَيۡ ءَادَمَ بِٱلۡحَقِّ إِذۡ قَرَّبَا قُرۡبَانٗا فَتُقُبِّلَ مِنۡ أَحَدِهِمَا وَلَمۡ يُتَقَبَّلۡ مِنَ ٱلۡأٓخَرِ قَالَ لَأَقۡتُلَنَّكَۖ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ ٱللَّهُ مِنَ ٱلۡمُتَّقِينَ ﴿٢٧﴾ لَئِنۢ بَسَطتَ إِلَيَّ يَدَكَ لِتَقۡتُلَنِي مَآ أَنَا۠ بِبَاسِطٖ يَدِيَ إِلَيۡكَ لِأَقۡتُلَكَۖ إِنِّيٓ أَخَافُ ٱللَّهَ رَبَّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٢٨﴾ إِنِّيٓ أُرِيدُ أَن تَبُوٓأَ بِإِثۡمِي وَإِثۡمِكَ فَتَكُونَ مِنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلنَّارِۚ وَذَٰلِكَ جَزَٰٓؤُاْ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَطَوَّعَتۡ لَهُۥ نَفۡسُهُۥ قَتۡلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُۥ فَأَصۡبَحَ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ﴿٣٠﴾ فَبَعَثَ ٱللَّهُ غُرَابٗا يَبۡحَثُ فِي ٱلۡأَرۡضِ لِيُرِيَهُۥ كَيۡفَ يُوَٰرِي سَوۡءَةَ أَخِيهِۚ قَالَ يَٰوَيۡلَتَىٰٓ أَعَجَزۡتُ أَنۡ أَكُونَ مِثۡلَ هَٰذَا ٱلۡغُرَابِ فَأُوَٰرِيَ سَوۡءَةَ أَخِيۖ فَأَصۡبَحَ مِنَ ٱلنَّٰدِمِينَ ﴿٣١﴾

الحِزْبُ ١٢

﴿۲۴﴾ [بنی‌اسرائیل] گفتند: «ای موسی، تا زمانی که آنان در آن [شهر] هستند ما هرگز وارد نمی‌شویم. تو و پروردگارت بروید و بجنگید. ما همینجا نشسته‌ایم». ﴿۲۵﴾ [موسی علیه السلام] گفت: «پروردگارا، من جز اختیار خودم و برادرم [اختیار کس دیگری] را ندارم؛ پس میان ما و این گروهِ نافرمان جدایی بینداز». ﴿۲۶﴾ [الله] فرمود: «در این صورت، [ورود به] آن [سرزمین مقدس] تا چهل سال بر آنان حرام شده است؛ [و پیوسته] در زمین سرگردان خواهند بود؛ پس بر این گروهِ نافرمان افسوس مخور». ﴿۲۷﴾ و [ای پیامبر،] داستان دو پسر آدم [= هابیل و قابیل] را به‌حق برایشان بخوان: هنگامی که [هر کدام] برای نزدیکی جستن [به درگاه الله] یک قربانی تقدیم کردند؛ اما از یکی پذیرفته شد و از دیگری پذیرفته نشد. [قابیل به هابیل] گفت: «قطعاً تو را خواهم کشت». [هابیل] گفت: «الله [قربانی را] فقط از پرهیزگاران می‌پذیرد. ﴿۲۸﴾ اگر تو دستت را برای کشتن من دراز کنی، من هرگز دستم را برای کشتن به سویت دراز نخواهم کرد؛ [زیرا] بی‌تردید، من از الله ـ پروردگار جهانیان ـ می‌ترسم. ﴿۲۹﴾ [آنگاه برای آنکه او را بترساند گفت:] من می‌خواهم که تو با گناه [قتلِ] من و گناه [اعمال] خودت [به سوی الله] بازگردی و از اهل دوزخ باشی؛ و این است سزای ستمکاران». ﴿۳۰﴾ پس نفسِ [سرکشِ] او کشتن برادرش را برایش آراست [و موجّه و آسان جلوه داد]؛ پس او را کشت و از زیانکاران شد. ﴿۳۱﴾ آنگاه الله کلاغی را فرستاد که زمین را می‌کاوید تا [کلاغ مرده‌ای را دفن کند و این گونه] به وی نشان دهد که چگونه جسد برادرش را بپوشاند. [قابیل] گفت: «وای بر من! آیا ناتوان بودم از اینکه همچون این کلاغ باشم و جسد برادرم را بپوشانم؟» آنگاه [به شدّت از کارِ زشت خویش] پشیمان شد.

مِنْ أَجْلِ ذَٰلِكَ كَتَبْنَا عَلَىٰ بَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ أَنَّهُۥ مَن قَتَلَ نَفْسَۢا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي ٱلْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ ٱلنَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَآ أَحْيَا ٱلنَّاسَ جَمِيعًاۚ وَلَقَدْ جَآءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِٱلْبَيِّنَٰتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُم بَعْدَ ذَٰلِكَ فِي ٱلْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ ﴿٣٢﴾ إِنَّمَا جَزَٰٓؤُاْ ٱلَّذِينَ يُحَارِبُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَسْعَوْنَ فِي ٱلْأَرْضِ فَسَادًا أَن يُقَتَّلُوٓاْ أَوْ يُصَلَّبُوٓاْ أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُم مِّنْ خِلَٰفٍ أَوْ يُنفَوْاْ مِنَ ٱلْأَرْضِۚ ذَٰلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي ٱلدُّنْيَاۖ وَلَهُمْ فِي ٱلْأٓخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣٣﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُواْ مِن قَبْلِ أَن تَقْدِرُواْ عَلَيْهِمْۖ فَٱعْلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱبْتَغُوٓاْ إِلَيْهِ ٱلْوَسِيلَةَ وَجَٰهِدُواْ فِي سَبِيلِهِۦ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَوْ أَنَّ لَهُم مَّا فِي ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُۥ مَعَهُۥ لِيَفْتَدُواْ بِهِۦ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ مَا تُقُبِّلَ مِنْهُمْۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٦﴾

﴿۳۲﴾ به همین سبب، بر بنی‌اسرائیل مقرر داشتیم که هر کس انسانی را جز برای [قصاص] کسی یا [به کیفر] فسادی [که] در زمین [مرتکب شده است] به قتل برسانَد، چنان است که گویی همۀ مردم را کشته است و هر کس [با خودداری از قتل‌های خودسرانه و بیهوده،] انسانی را زنده بدارد، چنان است که همۀ مردم را زنده کرده است؛ و بی‌گمان، پیامبران ما با دلایل روشن نزد آنان [= بنی‌اسرائیل] آمدند، [ولی] باز هم بسیاری از آنان پس از آن [با ارتکاب گناه] در زمین [پا از حدود الهی فراتر گذاشتند و] زیاده‌روی کردند. ﴿۳۳﴾ سزای کسانی که با الله و پیامبرش می‌جنگند و [با قتل و دزدی و فحشا] در زمین به فساد می‌کوشند، جز این نیست که کشته شوند یا به دار آویخته شوند یا دست [راست] و پای [چپ] آنها در خلاف [جهت یکدیگر] قطع شود یا از سرزمین [خود] تبعید گردند. این [مجازات،] مایۀ رسوایی آنها در دنیاست و در آخرت [نیز] برایشان عذابی بزرگ است. ﴿۳۴﴾ مگر کسانی که [شما حاکمان] پیش از آنکه بر آنان دست یابید توبه کنند؛ پس [اگر چنین کردند، از آنان درگذرید] پس بدانید که الله بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۳۵﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از الله پروا کنید و [با انجام کارهای نیک، برای تقرب] به سوی او وسیلۀ بجویید و در راهش جهاد کنید؛ باشد که شما رستگار شوید. ﴿۳۶﴾ در حقیقت، کسانی که کفر ورزیدند، اگر تمام آنچه در زمین است برای آنان باشد و همانندش [نیز] با آن [در اختیار شان باشد و بخواهند] به وسیلۀ آن خود را از عذاب روز قیامت بازخرند، از آنان پذیرفته نمی‌شود و برایشان عذابی خیلی دردناک است.

يُرِيدُونَ أَن يَخۡرُجُواْ مِنَ ٱلنَّارِ وَمَا هُم بِخَٰرِجِينَ مِنۡهَاۖ وَلَهُمۡ عَذَابٞ مُّقِيمٞ ٣٧ وَٱلسَّارِقُ وَٱلسَّارِقَةُ فَٱقۡطَعُوٓاْ أَيۡدِيَهُمَا جَزَآءَۢ بِمَا كَسَبَا نَكَٰلٗا مِّنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ٣٨ فَمَن تَابَ مِنۢ بَعۡدِ ظُلۡمِهِۦ وَأَصۡلَحَ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَتُوبُ عَلَيۡهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ ٣٩ أَلَمۡ تَعۡلَمۡ أَنَّ ٱللَّهَ لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ يُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ وَيَغۡفِرُ لِمَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ٤٠ ۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ لَا يَحۡزُنكَ ٱلَّذِينَ يُسَٰرِعُونَ فِي ٱلۡكُفۡرِ مِنَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِأَفۡوَٰهِهِمۡ وَلَمۡ تُؤۡمِن قُلُوبُهُمۡۛ وَمِنَ ٱلَّذِينَ هَادُواْۛ سَمَّٰعُونَ لِلۡكَذِبِ سَمَّٰعُونَ لِقَوۡمٍ ءَاخَرِينَ لَمۡ يَأۡتُوكَۖ يُحَرِّفُونَ ٱلۡكَلِمَ مِنۢ بَعۡدِ مَوَاضِعِهِۦۖ يَقُولُونَ إِنۡ أُوتِيتُمۡ هَٰذَا فَخُذُوهُ وَإِن لَّمۡ تُؤۡتَوۡهُ فَٱحۡذَرُواْۚ وَمَن يُرِدِ ٱللَّهُ فِتۡنَتَهُۥ فَلَن تَمۡلِكَ لَهُۥ مِنَ ٱللَّهِ شَيۡـًٔاۚ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَمۡ يُرِدِ ٱللَّهُ أَن يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمۡۚ لَهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَا خِزۡيٞۖ وَلَهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٞ ٤١

﴿۳۷﴾ [این کافران] می‌خواهند از آتش [دوزخ] بیرون روند؛ [ولی] از آن [عذاب] خارج‌شدنی نیستند و برایشان عذابی پایدار [مهیا] است. ﴿۳۸﴾ دست مرد و زن دزد را به سزای عملی که مرتکب شده‌اند، به عنوان مجازاتی از جانب الله قطع کنید و [بدانید که] الله شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۳۹﴾ اما هر کس بعد از [گناه و] ستم‌کردنش توبه کند و [اعمال خود را جبران و] اصلاح نماید، بی‌تردید الله توبه‌اش را می‌پذیرد. به راستی که الله بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۴۰﴾ آیا نمی‌دانی که فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آنِ الله است [و] هر کس را بخواهد عذاب می‌کند و هر کس را بخواهد می‌بخشد؟ و الله بر هر چیزی بی نهایت تواناست. ﴿۴۱﴾ ای پیامبر، کسانی که در [راه] کفر شتاب می‌کنند؛ تو را غمگین نسازند ـ [خواه] از کسانی که به زبانشان می‌گویند: «ایمان آوردیم» و قلبشان ایمان نیاورده است و [خواه] از یهودیانی باشند که به سخنان دروغ گوش می‌سپارند و از گروهی که خودشان [از روی کبر و حسد] نزد تو نیامده‌اند، می‌شنوند [و از آنها فرمان می‌برند]. آنان سخنان [الله] را [بر اساس میل و منفعتِ خود] از جایگاهشان تحریف می‌کنند و [به یکدیگر] می‌گویند: «اگر این [حکم از سوی محمد ﷺ] به شما داده شد، [از او] بپذیرید و اگر آن [چیزی که دل‌خواهتان است] به شما داده نشد، [از او] دوری کنید». و [ای پیامبر،] هر کس که الله گمراهی‌اش را خواسته باشد، تو هرگز در برابر الله برایش اختیاری نداری [و نمی‌توانی از او دفاع کنی]. آنان [= یهود و منافقان] کسانی هستند که الله نخواسته است دل‌هایشان را [از پلیدیِ کفر] پاک کند. آنان در دنیا رسوایی [و خواری در انتظار] دارند و در آخرت برایشان عذاب بزرگی است.

سَمَّٰعُونَ لِلۡكَذِبِ أَكَّٰلُونَ لِلسُّحۡتِۚ فَإِن جَآءُوكَ
فَٱحۡكُم بَيۡنَهُمۡ أَوۡ أَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡۖ وَإِن تُعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ فَلَن
يَضُرُّوكَ شَيۡـٔٗاۖ وَإِنۡ حَكَمۡتَ فَٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِٱلۡقِسۡطِۚ
إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُقۡسِطِينَ ٤٢ وَكَيۡفَ يُحَكِّمُونَكَ
وَعِندَهُمُ ٱلتَّوۡرَىٰةُ فِيهَا حُكۡمُ ٱللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوۡنَ مِنۢ بَعۡدِ
ذَٰلِكَۚ وَمَآ أُوْلَٰٓئِكَ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٤٣ إِنَّآ أَنزَلۡنَا ٱلتَّوۡرَىٰةَ
فِيهَا هُدٗى وَنُورٞۚ يَحۡكُمُ بِهَا ٱلنَّبِيُّونَ ٱلَّذِينَ أَسۡلَمُواْ
لِلَّذِينَ هَادُواْ وَٱلرَّبَّٰنِيُّونَ وَٱلۡأَحۡبَارُ بِمَا ٱسۡتُحۡفِظُواْ مِن
كِتَٰبِ ٱللَّهِ وَكَانُواْ عَلَيۡهِ شُهَدَآءَۚ فَلَا تَخۡشَوُاْ ٱلنَّاسَ
وَٱخۡشَوۡنِ وَلَا تَشۡتَرُواْ بِـَٔايَٰتِي ثَمَنٗا قَلِيلٗاۚ وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم
بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ٤٤ وَكَتَبۡنَا
عَلَيۡهِمۡ فِيهَآ أَنَّ ٱلنَّفۡسَ بِٱلنَّفۡسِ وَٱلۡعَيۡنَ بِٱلۡعَيۡنِ وَٱلۡأَنفَ
بِٱلۡأَنفِ وَٱلۡأُذُنَ بِٱلۡأُذُنِ وَٱلسِّنَّ بِٱلسِّنِّ وَٱلۡجُرُوحَ
قِصَاصٞۚ فَمَن تَصَدَّقَ بِهِۦ فَهُوَ كَفَّارَةٞ لَّهُۥۚ وَمَن
لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ٤٥

﴿۴۲﴾ آنان [= یهود] بسیار به دروغ گوش می‌سپارند [و] مال حرام فراوان می‌خورند؛ پس [ای پیامبر،] اگر [برای داوری] نزدت آمدند، میانشان داوری کن یا از آنان روی بگردان؛ و [یقین بدان که] اگر از آنان روی بگردانی، هیچ زیانی به تو نمی‌رسانند؛ [ولی] اگر داوری کردی، با عدالت میانشان داوری کن. بی‌تردید، الله دادگران را دوست دارد. ﴿۴۳﴾ و آنان چگونه تو را به داوری می‌طلبند در حالی که تورات نزدشان است [و] حکم الله در آن وجود دارد؟ سپس بعد از آن [داوری، اگر سخنی خلاف میلشان بگویی، از دستور تورات و حکمِ تو] روی می‌گردانند؛ و اینان مؤمن نیستند. ﴿۴۴﴾ به راستی ما تورات را نازل کردیم که در آن هدایت و نور است. پیامبرانی که [در برابر فرمان الله] تسلیم بودند، بر اساس [آموزه‌های] آن برای یهود داوری می‌کردند و [نیز] مصلحان و دانشمندان [یهود] که پاسداری از کتاب الله [و جلوگیری از تحریف تورات] به آنان سپرده شده بود و بر [حقانیتِ] آن گواه بودند [و بنا به دستورهایش حکم می‌کردند]؛ پس [ای یهود، در اجرای احکام الهی] از مردم نترسید و از من بترسید و آیاتم را به بهایی ناچیز نفروشید؛ و هر کس بر [اساس قوانین و] احکامی که الله نازل کرده است داوری [و حکم] نکند، کافر است. ﴿۴۵﴾ و در آن [= تورات] بر آنان [= بنی‌اسرائیل] مقرر داشتیم که: «جان در برابر جان و چشم در برابر چشم و بینی در برابر بینی و گوش در برابر گوش و دندان در برابر دندان است؛ و [حق] زخم‌ها قصاص دارند». اما هر کس از آن [قصاص] گذشت نماید، آن [بخشش،] کفارۀ [گناهان] اوست؛ و هر کس بر [اساس قوانین و] احکامی که الله نازل کرده است داوری [و حکم] نکند، ستمکار است.

وَقَفَّيۡنَا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم بِعِيسَى ٱبۡنِ مَرۡيَمَ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ مِنَ ٱلتَّوۡرَىٰةِۖ وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡإِنجِيلَ فِيهِ هُدٗى وَنُورٞ وَمُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ مِنَ ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَهُدٗى وَمَوۡعِظَةٗ لِّلۡمُتَّقِينَ ﴿٤٦﴾ وَلۡيَحۡكُمۡ أَهۡلُ ٱلۡإِنجِيلِ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فِيهِۚ وَمَن لَّمۡ يَحۡكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ﴿٤٧﴾ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ وَمُهَيۡمِنًا عَلَيۡهِۖ فَٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُۖ وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَهُمۡ عَمَّا جَآءَكَ مِنَ ٱلۡحَقِّۚ لِكُلّٖ جَعَلۡنَا مِنكُمۡ شِرۡعَةٗ وَمِنۡهَاجٗاۚ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَكُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ وَلَٰكِن لِّيَبۡلُوَكُمۡ فِي مَآ ءَاتَىٰكُمۡۖ فَٱسۡتَبِقُواْ ٱلۡخَيۡرَٰتِۚ إِلَى ٱللَّهِ مَرۡجِعُكُمۡ جَمِيعٗا فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ ﴿٤٨﴾ وَأَنِ ٱحۡكُم بَيۡنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَهُمۡ وَٱحۡذَرۡهُمۡ أَن يَفۡتِنُوكَ عَنۢ بَعۡضِ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيۡكَۖ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَٱعۡلَمۡ أَنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُصِيبَهُم بِبَعۡضِ ذُنُوبِهِمۡۗ وَإِنَّ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلنَّاسِ لَفَٰسِقُونَ ﴿٤٩﴾ أَفَحُكۡمَ ٱلۡجَٰهِلِيَّةِ يَبۡغُونَۚ وَمَنۡ أَحۡسَنُ مِنَ ٱللَّهِ حُكۡمٗا لِّقَوۡمٖ يُوقِنُونَ ﴿٥٠﴾

﴿۴۶﴾ و به دنبال آنان [= پیامبران بنی‌اسرائیل] عیسی پسر مریم را فرستادیم که تصدیق کنندهٔ تورات بود که پیش از او فرستاده بودیم؛ و انجیل را که در آن هدایت و نور بود به او دادیم که تصدیق کنندهٔ توراتِ پیش از وی بود و هدایت و اندرزی برای پرهیزگاران بود. ﴿۴۷﴾ و پیروان انجیل باید به آنچه الله در آن [کتاب] نازل کرده است حکم کنند؛ و هر کس بر [اساس قوانین و] احکامی که الله نازل کرده است داوری [و حکم] نکند، فاسق است. ﴿۴۸﴾ و [ای پیامبر، ما این] کتاب را به‌حق بر تو نازل کردیم [که] تصدیق کنندهٔ کتاب‌های پیشین و نگهبان و گواه بر آنهاست. پس بین آنان بر اساس آنچه الله نازل کرده است حکم کن و به جای حقیقتی که [از جانب قرآن] به تو رسیده است، از هوس‌های آنان پیروی نکن. [ای مردم،] ما برای هر یک از شما [امت‌ها] آیین و راهی روشن قرار دادیم؛ و اگر الله می‌خواست، همهٔ شما را امتی واحد قرار می‌داد؛ ولی [الله می‌خواهد] شما را در [مورد] آنچه به شما بخشیده است بیازماید؛ پس در نیکی‌ها بر یکدیگر پیشی گیرید. بازگشت همگی شما به سوی الله است؛ آنگاه او تعالی شما را از آنچه در آن اختلاف می کردید، آگاه می‌سازد. ﴿۴۹﴾ و [ای پیامبر،] میان آنان [= یهود] بر اساس آنچه الله [در قرآن] نازل کرده است حکم کن و از هوس‌هایشان پیروی مکن و بر حذر باش از اینکه تو را از برخی از آنچه الله بر تو نازل کرده است منحرف کنند؛ پس اگر [از پذیرشِ داوریِ تو] روی گردانند، بدان که الله می‌خواهد آنان را به [خاطر] برخی از گناهانشان مجازات کند؛ و به راستی که بسیاری از مردم نافرمانند. ﴿۵۰﴾ آیا آنان حکم [و داوری بر اساس موازین] جاهلیت را می‌خواهند؟ و برای اهل یقین، حکم [و داوریِ] چه کسی بهتر از الله است؟

۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ ٱلۡيَهُودَ وَٱلنَّصَٰرَىٰٓ أَوۡلِيَآءَۘ بَعۡضُهُمۡ
أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۚ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمۡ فَإِنَّهُۥ مِنۡهُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ
ٱلظَّٰلِمِينَ ٥١ فَتَرَى ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ يُسَٰرِعُونَ فِيهِمۡ يَقُولُونَ
نَخۡشَىٰٓ أَن تُصِيبَنَا دَآئِرَةٞۚ فَعَسَى ٱللَّهُ أَن يَأۡتِيَ بِٱلۡفَتۡحِ أَوۡ أَمۡرٖ مِّنۡ عِندِهِۦ
فَيُصۡبِحُواْ عَلَىٰ مَآ أَسَرُّواْ فِيٓ أَنفُسِهِمۡ نَٰدِمِينَ ٥٢ وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ
أَهَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ أَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ إِنَّهُمۡ لَمَعَكُمۡۚ حَبِطَتۡ
أَعۡمَٰلُهُمۡ فَأَصۡبَحُواْ خَٰسِرِينَ ٥٣ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَن يَرۡتَدَّ
مِنكُمۡ عَن دِينِهِۦ فَسَوۡفَ يَأۡتِي ٱللَّهُ بِقَوۡمٖ يُحِبُّهُمۡ وَيُحِبُّونَهُۥٓ أَذِلَّةٍ
عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ يُجَٰهِدُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا
يَخَافُونَ لَوۡمَةَ لَآئِمٖۚ ذَٰلِكَ فَضۡلُ ٱللَّهِ يُؤۡتِيهِ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ
عَلِيمٌ ٥٤ إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ
ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُمۡ رَٰكِعُونَ ٥٥ وَمَن يَتَوَلَّ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ
وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ فَإِنَّ حِزۡبَ ٱللَّهِ هُمُ ٱلۡغَٰلِبُونَ ٥٦ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
لَا تَتَّخِذُواْ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ دِينَكُمۡ هُزُوٗا وَلَعِبٗا مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ
ٱلۡكِتَٰبَ مِن قَبۡلِكُمۡ وَٱلۡكُفَّارَ أَوۡلِيَآءَۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ٥٧

﴿۵۱﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، یهود و نصاری را به دوستی نگیرید. آنان دوستان یکدیگرند؛ و هر یک از شما که با آنان دوستی [و همکاری] کنند، حتماً از آنهاست. بی‌تردید، الله گروه ستمکاران را [به خاطر دوستی با کافران] هدایت نمی‌کند. ﴿۵۲﴾ پس [ای پیامبر،] کسانی را که در دل‌هایشان بیماری [نفاق] است می‌بینی که در [دوستی با] آنان می‌شتابند [و] می‌گویند: «می‌ترسیم که [اگر پیروز شوند، از جانب آنان] آسیبی به ما برسد». امید است که الله [برای مسلمانان] از جانب خود فتح [و پیروزی] یا امر [دیگری] را پیش آوَرَد، آنگاه [این منافقان] از آنچه در دل خود پنهان می‌داشتند پشیمان شوند. ﴿۵۳﴾ و کسانی که ایمان آورده‌اند می‌گویند: «آیا اینها [= منافقان] همان کسانی هستند که با بیشترین تأکید به الله سوگند می‌خوردند که با شما هستند؟» اعمالشان تباه گشت و زیانکار شدند. ﴿۵۴﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هر یک از شما که از دین خود برگردد [به الله زیانی نمی‌رساند]، الله به زودی گروهی را می‌آورد که آنان را دوست دارد و آنها [نیز] او تعالی را دوست دارند، [آنان] نسبت به مؤمنان فروتن [و مهربان] و در برابر کافران سرسخت هستند، در راه الله جهاد می‌کنند و از سرزنش هیچ ملامتگری نمی‌هراسند. این فضل الله است که به هر کس بخواهد می‌بخشد؛ و الله گشایشگرِ بی نهایت داناست. ﴿۵۵﴾ [ای مؤمنان،] بی‌تردید، [یاور و] دوست شما فقط الله و پیامبرش و [همچنین] افرادی هستند که ایمان آورده‌اند؛ [همان] کسانی که نماز برپا می‌دارند و با فروتنی [و رضایت کامل] زکات می‌پردازند. ﴿۵۶﴾ و هر کس الله و پیامبرش و مؤمنان را به دوستی بگیرد، [از گروه الله است و] یقیناً گروه الله پیروزند. ﴿۵۷﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، کسانی را که دینتان را به تمسخر و بازی گرفته‌اند دوستان [خود] مگیرید؛ [خواه] از کسانی [باشند] که پیش از شما به آنان کتاب داده شده است و [خواه از] کافران؛ و اگر ایمان دارید، از الله پروا کنید.

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ ٱتَّخَذُوهَا هُزُوًا وَلَعِبًا ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ
لَّا يَعْقِلُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ يَـٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَـٰبِ هَلْ تَنقِمُونَ مِنَّآ إِلَّآ أَنْ ءَامَنَّا
بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلُ وَأَنَّ أَكْثَرَكُمْ فَـٰسِقُونَ ﴿٥٩﴾
قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُم بِشَرٍّ مِّن ذَٰلِكَ مَثُوبَةً عِندَ ٱللَّهِ ۚ مَن لَّعَنَهُ ٱللَّهُ وَغَضِبَ
عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمُ ٱلْقِرَدَةَ وَٱلْخَنَازِيرَ وَعَبَدَ ٱلطَّـٰغُوتَ ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ شَرٌّ
مَّكَانًا وَأَضَلُّ عَن سَوَآءِ ٱلسَّبِيلِ ﴿٦٠﴾ وَإِذَا جَآءُوكُمْ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا وَقَد
دَّخَلُوا۟ بِٱلْكُفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا۟ بِهِۦ ۚ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا۟ يَكْتُمُونَ ﴿٦١﴾
وَتَرَىٰ كَثِيرًا مِّنْهُمْ يُسَـٰرِعُونَ فِى ٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ وَأَكْلِهِمُ
ٱلسُّحْتَ ۚ لَبِئْسَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٦٢﴾ لَوْلَا يَنْهَىٰهُمُ ٱلرَّبَّـٰنِيُّونَ
وَٱلْأَحْبَارُ عَن قَوْلِهِمُ ٱلْإِثْمَ وَأَكْلِهِمُ ٱلسُّحْتَ ۚ لَبِئْسَ مَا كَانُوا۟
يَصْنَعُونَ ﴿٦٣﴾ وَقَالَتِ ٱلْيَهُودُ يَدُ ٱللَّهِ مَغْلُولَةٌ ۚ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا۟
بِمَا قَالُوا۟ بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيْفَ يَشَآءُ ۚ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا
مِّنْهُم مَّآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ طُغْيَـٰنًا وَكُفْرًا ۚ وَأَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ ٱلْعَدَٰوَةَ
وَٱلْبَغْضَآءَ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَـٰمَةِ ۚ كُلَّمَآ أَوْقَدُوا۟ نَارًا لِّلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا
ٱللَّهُ ۚ وَيَسْعَوْنَ فِى ٱلْأَرْضِ فَسَادًا ۚ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٦٤﴾

﴿۵۸﴾ و [این افراد کسانی هستند که] وقتی [توسط اذان، مردم را] به نماز می‌خوانید، آن را به مسخره و بازی می‌گیرند؛ زیرا آنان گروهی هستند که نمی‌اندیشند. ﴿۵۹﴾ [ای پیامبر،] بگو: «ای اهل کتاب، آیا [علت اینکه] بر ما خرده می‌گیرید جز این است که ما به الله و آنچه بر ما نازل شده و [به] آنچه پیش از ما نازل گردیده است ایمان آورده‌ایم و [همچنین بر این باوریم] که اغلب شما نافرمانید؟» ﴿۶۰﴾ بگو: «آیا [می‌خواهید] شما را از [حال] کسانی آگاه کنم که کیفری از این بدتر نزد الله دارند؟ [آنان] کسانی [هستند] که الله لعنتشان کرد و بر آنان خشم گرفت و برخی از آنان را [مسخ نمود و به شکل] بوزینه و خوک درآورد و [نیز] کسانی که [به جای الله،] طاغوت [=معبودان باطل] را عبادت [و بندگی] کردند. اینان [از همه] بدمقام‌تر و از راه راست گمگشته‌ترند. ﴿۶۱﴾ و [ای پیامبر،] وقتی [یهودیان منافق] نزدتان می‌آیند، می‌گویند: «ایمان آورده‌ایم»؛ حال آنکه با کفر وارد شدند و قطعاً با همان [کفر] بیرون رفته‌اند؛ و الله به آنچه پنهان می‌کردند داناتر است. ﴿۶۲﴾ و بسیاری از آنان را می‌بینی که در گناه و تجاوز [به حقوق دیگران] و حرام‌خواری شتاب می‌کنند. چه بد است آنچه می‌کنند. ﴿۶۳﴾ چرا دانشمندان و فقهای [یهود] آنان را از گفتارِ گناه[آلود] و حرام‌خوارگی‌شان بازنمی‌دارند؟ راستی چه بد است آنچه انجام می‌دهند! ﴿۶۴﴾ و یهود [هنگام سختی و تنگدستی] گفتند: «دست الله [از خیر و بخشش] بسته است». دست‌هایشان بسته باد و به سزای آنچه گفتند لعنت بر آنان باد! [هرگز چنین نیست؛] بلکه هر دو دستِ او گشاده است [و] هر گونه که بخواهد، می‌بخشد. [ای پیامبر،] این آیات که از طرف پروردگارت بر تو نازل شده است، بر سرکشی و کفرِ بسیاری از آنان می‌افزاید. ما در میان آنان تا روز قیامت دشمنی و کینه افکندیم. هر زمان آتش جنگ برافروختند، الله آن را خاموش کرد. آنان [پیوسته] در زمین به تبهکاری [و فساد] می‌کوشند؛ و الله تبهکاران را دوست نمی دارد.

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ ءَامَنُواْ وَٱتَّقَوْاْ لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ وَلَأَدْخَلْنَٰهُمْ جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ٦٥ وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُواْ ٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِم مِّن رَّبِّهِمْ لَأَكَلُواْ مِن فَوْقِهِمْ وَمِن تَحْتِ أَرْجُلِهِمۚ مِّنْهُمْ أُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ سَآءَ مَا يَعْمَلُونَ ٦٦ ۞يَٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ بَلِّغْ مَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَۖ وَإِن لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُۥۚ وَٱللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ ٱلنَّاسِۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِي ٱلْقَوْمَ ٱلْكَٰفِرِينَ ٦٧ قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لَسْتُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ حَتَّىٰ تُقِيمُواْ ٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْۗ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُم مَّآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ طُغْيَٰنًا وَكُفْرًاۖ فَلَا تَأْسَ عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْكَٰفِرِينَ ٦٨ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱلَّذِينَ هَادُواْ وَٱلصَّٰبِـُٔونَ وَٱلنَّصَٰرَىٰ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْأٓخِرِ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ٦٩ لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَ بَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ وَأَرْسَلْنَآ إِلَيْهِمْ رُسُلًاۖ كُلَّمَا جَآءَهُمْ رَسُولُۢ بِمَا لَا تَهْوَىٰٓ أَنفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُواْ وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ ٧٠

﴿۶۵﴾ و اگر اهل کتاب ایمان می‌آوردند و پرهیزگاری می‌کردند، یقیناً گناهانشان را می‌زدودیم و آنان را به باغ‌های پرنعمت [بهشت] وارد می‌کردیم. ﴿۶۶﴾ و اگر آنان به تورات و انجیل و آنچه از سوی پروردگارشان بر آنها نازل شده است [= قرآن] عمل می‌کردند، قطعاً از [برکات آسمانِ] بالای سرشان و از [نعمت‌های زمینِ] زیر پایشان برخوردار می‌شدند. برخی از آنان میانه‌رو [و بر حق، پایدار] هستند [ولی] بسیاری از آنان [به سبب بی‌ایمانی] کارهای بدی مرتکب می‌شوند. ﴿۶۷﴾ ای پیامبر، آنچه را از طرف پروردگارت بر تو نازل شده است ابلاغ کن؛ و اگر [چنین] نکنی، رسالت او را [به انجام] نرسانده‌ای؛ و الله تو را از [گزندِ] مردم حفظ می‌کند. بی‌تردید، الله گروه کافران را هدایت نمی‌کند. ﴿۶۸﴾ بگو: «ای اهل کتاب، شما بر هیچ [آیین درستی] نیستید؛ مگر اینکه تورات و انجیل و آنچه را که از طرف پروردگارتان بر شما نازل شده است برپا دارید». و [ای پیامبر،] بی‌تردید آنچه از سوی پروردگارت بر تو نازل شده است، بر سرکشی و کفرِ بسیاری از آنان می‌افزاید؛ پس بر [این] گروه کافران، افسوس مخور. ﴿۶۹﴾ در حقیقت، کسانی که [به رسالت محمد ﷺ] ایمان آورده‌اند و نیز کسانی [از امت‌های پیشین، قبل از بعثت محمد ﷺ از] یهود و صابئان [= پیروان برخی پیامبران]، و نصاری؛ هر کس [از آنان] به الله و روز قیامت ایمان آورند و کارهای شایسته انجام دهند، پاداش آنان نزد پروردگارشان است؛ نه ترسی خواهند داشت و نه اندوهگین می‌شوند. ﴿۷۰﴾ یقیناً ما از بنی‌اسرائیل [در مورد اطاعت از فرمان حق] پیمان گرفتیم و پیامبرانی به سویشان فرستادیم؛ هر گاه پیامبری چیزی آورد که هوای نفسشان نمی‌پسندید، گروهی را دروغگو خواندند و گروهی را کشتند.

وَحَسِبُوٓاْ أَلَّا تَكُونَ فِتۡنَةٞ فَعَمُواْ وَصَمُّواْ ثُمَّ تَابَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ ثُمَّ عَمُواْ وَصَمُّواْ كَثِيرٞ مِّنۡهُمۡۚ وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِمَا يَعۡمَلُونَ ٧١ لَقَدۡ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ مَرۡيَمَۖ وَقَالَ ٱلۡمَسِيحُ يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمۡۖ إِنَّهُۥ مَن يُشۡرِكۡ بِٱللَّهِ فَقَدۡ حَرَّمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِ ٱلۡجَنَّةَ وَمَأۡوَىٰهُ ٱلنَّارُۖ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنۡ أَنصَارٖ ٧٢ لَّقَدۡ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ ثَالِثُ ثَلَٰثَةٖۘ وَمَا مِنۡ إِلَٰهٍ إِلَّآ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۚ وَإِن لَّمۡ يَنتَهُواْ عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٌ ٧٣ أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى ٱللَّهِ وَيَسۡتَغۡفِرُونَهُۥۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٧٤ مَّا ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ مَرۡيَمَ إِلَّا رَسُولٞ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِهِ ٱلرُّسُلُ وَأُمُّهُۥ صِدِّيقَةٞۖ كَانَا يَأۡكُلَانِ ٱلطَّعَامَۗ ٱنظُرۡ كَيۡفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ ٱلۡأٓيَٰتِ ثُمَّ ٱنظُرۡ أَنَّىٰ يُؤۡفَكُونَ ٧٥ قُلۡ أَتَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَمۡلِكُ لَكُمۡ ضَرّٗا وَلَا نَفۡعٗاۚ وَٱللَّهُ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ٧٦ قُلۡ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لَا تَغۡلُواْ فِي دِينِكُمۡ غَيۡرَ ٱلۡحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوٓاْ أَهۡوَآءَ قَوۡمٖ قَدۡ ضَلُّواْ مِن قَبۡلُ وَأَضَلُّواْ كَثِيرٗا وَضَلُّواْ عَن سَوَآءِ ٱلسَّبِيلِ ٧٧

﴿۷۱﴾ [آری، یهود پیمان شکستند] و پنداشتند که [عذاب و] مجازاتی در کار نیست؛ پس کور گشتند [و حق را ندیدند] و کر شدند [و حق را نشنیدند]؛ آنگاه [توبه کردند و] الله توبه‌شان را پذیرفت. سپس بسیاری از آنان [باز هم در برابرِ هدایت] کور و کر شدند؛ و الله به آنچه انجام می‌دهند بی نهایت بیناست. ﴿۷۲﴾ کسانی که گفتند: «الله همان مسیح پسر مریم است» یقیناً کافر شدند؛ در حالی که [خودِ] مسیح گفت: «ای بنی‌اسرائیل، الله را عبادت کنید که پروردگار من و پروردگار شماست. بی‌تردید، هر کس به الله شرک ورزد، الله بهشت را بر او حرام کرده است و جایگاهش دوزخ است؛ و ستمکاران هیچ یاوری ندارند». ﴿۷۳﴾ کسانی که [به تثلیث قائل شدند و معبود حقیقی را مجموعۀ پدر، پسر و روح القُدُس دانستند و] گفتند: «الله، یکی از [این] سه تاست [پدر، پسر، روح‌القدس]» قطعاً کافر شدند. معبودی [به‌حق] جز معبود یگانه نیست؛ و اگر از آنچه می‌گویند باز نایستند، قطعاً به افرادی از آنان که کفر ورزیدند عذاب دردناکی خواهد رسید. ﴿۷۴﴾ آیا به سوی الله بازنمی‌گردند و از او طلب آمرزش نمی‌کنند؟ حال آنکه الله بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۷۵﴾ مسیح پسر مریم، جز پیامبری نیست که پیش از او [نیز] پیامبران دیگری بودند و مادرش زن بسیار راستگو [و درستکار] بود؛ هر دو [مانند انسان‌های دیگر] غذا می‌خوردند. [ای پیامبر] بنگر که چگونه آیات [خود] را برایشان روشن می‌سازیم و باز بنگر که چگونه [از حقیقت] رویگردان می‌شوند. ﴿۷۶﴾ [ای پیامبر،] بگو: «آیا چیزی را به جای الله عبادت می‌کنید که سود و زیانی برایتان در دست ندارد؟ و [حال آنکه] الله بسیار شنوای داناست». ﴿۷۷﴾ بگو: «ای اهل کتاب، در دین خود به ناحق غلو [و زیاده‌روی] نکنید و از هوس‌های گروهی پیروی نکنید که پیشتر گمراه شدند و بسیاری [از پیروانشان] را گمراه کردند و [خودشان] از راه راست منحرف گشتند».

لُعِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۢ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ عَلَىٰ لِسَانِ دَاوُۥدَ وَعِيسَى ٱبۡنِ مَرۡيَمَۚ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَواْ وَّكَانُواْ يَعۡتَدُونَ ٧٨ كَانُواْ لَا يَتَنَاهَوۡنَ عَن مُّنكَرٖ فَعَلُوهُۚ لَبِئۡسَ مَا كَانُواْ يَفۡعَلُونَ ٧٩ تَرَىٰ كَثِيرٗا مِّنۡهُمۡ يَتَوَلَّوۡنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۚ لَبِئۡسَ مَا قَدَّمَتۡ لَهُمۡ أَنفُسُهُمۡ أَن سَخِطَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ وَفِي ٱلۡعَذَابِ هُمۡ خَٰلِدُونَ ٨٠ وَلَوۡ كَانُواْ يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلنَّبِيِّ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مَا ٱتَّخَذُوهُمۡ أَوۡلِيَآءَ وَلَٰكِنَّ كَثِيرٗا مِّنۡهُمۡ فَٰسِقُونَ ٨١ ۞ لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ ٱلنَّاسِ عَدَٰوَةٗ لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱلۡيَهُودَ وَٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْۖ وَلَتَجِدَنَّ أَقۡرَبَهُم مَّوَدَّةٗ لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّا نَصَٰرَىٰۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّ مِنۡهُمۡ قِسِّيسِينَ وَرُهۡبَانٗا وَأَنَّهُمۡ لَا يَسۡتَكۡبِرُونَ ٨٢ وَإِذَا سَمِعُواْ مَآ أُنزِلَ إِلَى ٱلرَّسُولِ تَرَىٰٓ أَعۡيُنَهُمۡ تَفِيضُ مِنَ ٱلدَّمۡعِ مِمَّا عَرَفُواْ مِنَ ٱلۡحَقِّۖ يَقُولُونَ رَبَّنَآ ءَامَنَّا فَٱكۡتُبۡنَا مَعَ ٱلشَّٰهِدِينَ ٨٣

الجُزْءُ ٧ الحِزْبُ ١٣

﴿۷۸﴾ [افرادی] از بنی‌اسرائیل که کفر ورزیدند، از زبان داوود [در زبور] و [از قول] عیسی پسر مریم [در انجیل] مورد لعن قرار گرفتند. این [نفرین،] به خاطر آن بود که نافرمانی کردند و [از حدود الهی] تجاوز می‌نمودند. ﴿۷۹﴾ آنان یکدیگر را از [گناهان و] کار[های] زشتی که انجام می‌دادند نهی نمی‌کردند. به راستی، چه بد بود آنچه انجام می‌دادند! ﴿۸۰﴾ [ای پیامبر،] بسیاری از آنان را می‌بینی که با کافران دوستی [و همکاری] می‌کنند. به راستی چه زشت است آنچه برای خود پیش فرستادند که [در نتیجهٔ آن نیز] الله بر آنان خشم گرفت و جاودانه در عذاب می‌مانند. ﴿۸۱﴾ و اگر [یهود] به الله و پیامبر و آنچه بر او نازل شده است ایمان می‌آوردند، آنان [= کافران] را به دوستی نمی‌گرفتند؛ ولی بسیاری از آنان نافرمانند. ﴿۸۲﴾ [ای پیامبر،] یقیناً یهود و کسانی را که شرک ورزیده‌اند، دشمن‌ترین مردم نسبت به مؤمنان خواهی یافت؛ و نزدیک‌ترین دوستان به مؤمنان را کسانی خواهی یافت که می‌گویند: «ما نَصرانی هستیم». این به سبب آن است که در میان آنان کشیشان و راهبانی [حق‌پرست] هستند و [نیز] از آن روست که تکبر نمی‌ورزند. ﴿۸۳﴾ و چون آیاتی را که بر پیامبر نازل شده است می‌شنوند، می‌بینی بر اثر آنچه از حق شناخته‌اند، چشمانشان اشک می‌بارد و می‌گویند: «پروردگارا، ایمان آوردیم؛ پس ما را در زمرهٔ [مسلمانان و] گواهان بنویس.

وَمَا لَنَا لَا نُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَمَا جَآءَنَا مِنَ ٱلۡحَقِّ وَنَطۡمَعُ أَن يُدۡخِلَنَا
رَبُّنَا مَعَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٨٤﴾ فَأَثَٰبَهُمُ ٱللَّهُ بِمَا قَالُواْ جَنَّٰتٖ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ وَذَٰلِكَ جَزَآءُ
ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿٨٥﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَآ أُوْلَٰٓئِكَ
أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَحِيمِ ﴿٨٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُحَرِّمُواْ
طَيِّبَٰتِ مَآ أَحَلَّ ٱللَّهُ لَكُمۡ وَلَا تَعۡتَدُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ
ٱلۡمُعۡتَدِينَ ﴿٨٧﴾ وَكُلُواْ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ حَلَٰلٗا طَيِّبٗاۚ
وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ ٱلَّذِيٓ أَنتُم بِهِۦ مُؤۡمِنُونَ ﴿٨٨﴾ لَا يُؤَاخِذُكُمُ ٱللَّهُ
بِٱللَّغۡوِ فِيٓ أَيۡمَٰنِكُمۡ وَلَٰكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا عَقَّدتُّمُ ٱلۡأَيۡمَٰنَۖ
فَكَفَّٰرَتُهُۥٓ إِطۡعَامُ عَشَرَةِ مَسَٰكِينَ مِنۡ أَوۡسَطِ مَا تُطۡعِمُونَ
أَهۡلِيكُمۡ أَوۡ كِسۡوَتُهُمۡ أَوۡ تَحۡرِيرُ رَقَبَةٖۖ فَمَن لَّمۡ يَجِدۡ فَصِيَامُ
ثَلَٰثَةِ أَيَّامٖۚ ذَٰلِكَ كَفَّٰرَةُ أَيۡمَٰنِكُمۡ إِذَا حَلَفۡتُمۡۚ وَٱحۡفَظُوٓاْ
أَيۡمَٰنَكُمۡۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ﴿٨٩﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّمَا ٱلۡخَمۡرُ وَٱلۡمَيۡسِرُ وَٱلۡأَنصَابُ وَٱلۡأَزۡلَٰمُ
رِجۡسٞ مِّنۡ عَمَلِ ٱلشَّيۡطَٰنِ فَٱجۡتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ﴿٩٠﴾

﴿۸۴﴾ چرا به الله و آنچه از حق به ما رسیده است ایمان نیاوریم؛ حال آنکه امید داریم پروردگارمان ما را با گروه شایستگان [به بهشت] درآورد؟» ﴿۸۵﴾ پس الله به پاس آنچه گفتند، به آنان باغ‌هایی [از بهشت] پاداش داد که از زیر [درختان] آن جویبارها جاری است و جاودانه در آن خواهند ماند؛ و این است جزای نیکوکاران. ﴿۸۶﴾ و کسانی که کفر ورزیدند و آیات ما را تکذیب کردند، آنان اهل دوزخند. ﴿۸۷﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، چیزهای پاکیزه‌ای را که الله برای [استفادۀ] شما حلال کرده است، [به بهانۀ زهد و دینداری بر خود] حرام نکنید و [از حد] تجاوز ننمایید. به راستی که الله متجاوزان [از حدود الهی] را دوست نمی دارد. ﴿۸۸﴾ و از چیزهای حلال [و] پاکیزه‌ای که الله به شما روزی داده است بخورید، و از الله که به او ایمان دارید پروا کنید. ﴿۸۹﴾ الله شما را به خاطر سوگندهای بیهوده [و بی‌اختیارتان] بازخواست نمی کند؛ ولی در سوگندهایی که [آگاهانه] می‌خورید [و می‌شکنید] مؤاخذه می کند. پس کفارۀ آن، خوراک دادن به ده مستمند از غذاهای [معمولی و] متوسطِ مردم شهرتان است یا لباس دادن به ده نفر [از مستمندان] یا آزاد کردن یک برده. اگر کسی [توانایی مالی ندارد یا هیچ یک از اینها را] نمی‌یابد، [باید] سه روز روزه [بگیرد]. این، کفارۀ سوگندهای شماست [برای] هر زمان که سوگند یاد کردید [و آن را شکستید]؛ و سوگندهایتان را حفظ کنید [و نشکنید]. الله اینچنین آیات خود را برای شما بیان می کند؛ باشد که شکر به جای آورید. ﴿۹۰﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، بی‌تردید، شراب و قمار و نشانه‌های معبودان باطل و تیرهای قرعه‌کشی [برای فالگیری]، پلید [و] از کار[های] شیطان هستند؛ پس از آنها دوری کنید؛ باشد که شما رستگار شوید.

إِنَّمَا يُرِيدُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَن يُوقِعَ بَيْنَكُمُ ٱلْعَدَٰوَةَ وَٱلْبَغْضَآءَ
فِى ٱلْخَمْرِ وَٱلْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَن ذِكْرِ ٱللَّهِ وَعَنِ
ٱلصَّلَوٰةِ ۖ فَهَلْ أَنتُم مُّنتَهُونَ ﴿٩١﴾ وَأَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُوا۟
ٱلرَّسُولَ وَٱحْذَرُوا۟ ۚ فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا
ٱلْبَلَٰغُ ٱلْمُبِينُ ﴿٩٢﴾ لَيْسَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُوٓا۟ إِذَا مَا ٱتَّقَوا۟ وَّءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
ثُمَّ ٱتَّقَوا۟ وَّءَامَنُوا۟ ثُمَّ ٱتَّقَوا۟ وَّأَحْسَنُوا۟ ۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ
ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٩٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَيَبْلُوَنَّكُمُ ٱللَّهُ بِشَىْءٍ
مِّنَ ٱلصَّيْدِ تَنَالُهُۥٓ أَيْدِيكُمْ وَرِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ ٱللَّهُ مَن يَخَافُهُۥ
بِٱلْغَيْبِ ۚ فَمَنِ ٱعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَلَهُۥ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٩٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَقْتُلُوا۟ ٱلصَّيْدَ وَأَنتُمْ حُرُمٌ ۚ وَمَن قَتَلَهُۥ
مِنكُم مُّتَعَمِّدًا فَجَزَآءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ ٱلنَّعَمِ يَحْكُمُ بِهِۦ ذَوَا
عَدْلٍ مِّنكُمْ هَدْيًۢا بَٰلِغَ ٱلْكَعْبَةِ أَوْ كَفَّٰرَةٌ طَعَامُ مَسَٰكِينَ
أَوْ عَدْلُ ذَٰلِكَ صِيَامًا لِّيَذُوقَ وَبَالَ أَمْرِهِۦ ۗ عَفَا ٱللَّهُ عَمَّا
سَلَفَ ۚ وَمَنْ عَادَ فَيَنتَقِمُ ٱللَّهُ مِنْهُ ۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ ذُو ٱنتِقَامٍ ﴿٩٥﴾

﴿۹۱﴾ در حقیقت، شیطان می‌خواهد با شراب و قمار، در میان شما دشمنی و کینه ایجاد کند و شما را از یاد الله و از نماز بازدارد؛ پس [ای مؤمنان، حال که حقیقت را دانستید،] آیا از آنها دست برمی‌دارید؟ ﴿۹۲﴾ و از الله اطاعت کنید و فرمانبرِ پیامبر باشید و [از گناه و نافرمانی] پرهیز کنید. اما اگر روی گرداندید، بدانید که وظیفۀ پیامبر ما [چیزی] جز ابلاغ آشکار نیست. ﴿۹۳﴾ بر کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، [ایراد و] گناهی در آنچه [پیش از حکم تحریم شراب] خورده‌اند نیست؛ [البته] در صورتی که [از محرّمات] پروا کنند و ایمان بیاورند و کارهای شایسته انجام دهند؛ سپس پرهیزگاری کنند و ایمان بیاورند؛ آنگاه [بیش از پیش] پرهیزگاری کنند و نیکی نمایند؛ و الله نیکوکاران را دوست می دارد. ﴿۹۴﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، الله شما را [در حالی که مُحرِم هستید] به چیزی از شکار [صحرایی] که در دسترس شما و نیزه‌هایتان باشد می‌آزماید تا معلوم دارد چه کسی در نهان از او می‌ترسد. پس هر کس بعد از این [آزمون] از حد درگذرد [و در حال حج یا عمره شکار کند]، پس برایش عذابی دردناک است. ﴿۹۵﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، در حال احرام، شکار را نکشید؛ و هر یک از شما که به عمد آن را بکشد، باید همانند آنچه که کشته است، کفاره‌ای از چهارپایان بدهد؛ [به شرطی] که دو نفر عادل از شما [برابریِ ارزشِ] آن را تأیید کنند و [آنگاه آن کفاره را به صورت] قربانی به [مستمندان پیرامون] کعبه برساند؛ یا [معادلِ بهای آن را] به مستمندان [حرم] غذا دهد یا [اگر توان مالی نداشت] معادل آن را [به ازای هر فقیر، یک روز] روزه بگیرد تا کیفر عمل خود را بچشد. الله آنچه را که [پیش از این تحریم] گذشته است عفو نمود؛ [ولی] هر کس [به این گناه] بازگردد، [بداند که] الله از او انتقام می‌گیرد؛ و الله شکست‌ناپذیرِ انتقام‌گیرنده است.

أُحِلَّ لَكُمۡ صَيۡدُ ٱلۡبَحۡرِ وَطَعَامُهُۥ مَتَٰعٗا لَّكُمۡ وَلِلسَّيَّارَةِۖ
وَحُرِّمَ عَلَيۡكُمۡ صَيۡدُ ٱلۡبَرِّ مَا دُمۡتُمۡ حُرُمٗاۗ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ ٱلَّذِيٓ
إِلَيۡهِ تُحۡشَرُونَ ٩٦ ۞ جَعَلَ ٱللَّهُ ٱلۡكَعۡبَةَ ٱلۡبَيۡتَ ٱلۡحَرَامَ
قِيَٰمٗا لِّلنَّاسِ وَٱلشَّهۡرَ ٱلۡحَرَامَ وَٱلۡهَدۡيَ وَٱلۡقَلَٰٓئِدَۚ ذَٰلِكَ لِتَعۡلَمُوٓاْ
أَنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَأَنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ
شَيۡءٍ عَلِيمٌ ٩٧ ٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ وَأَنَّ ٱللَّهَ
غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٩٨ مَّا عَلَى ٱلرَّسُولِ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُۗ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ مَا
تُبۡدُونَ وَمَا تَكۡتُمُونَ ٩٩ قُل لَّا يَسۡتَوِي ٱلۡخَبِيثُ وَٱلطَّيِّبُ
وَلَوۡ أَعۡجَبَكَ كَثۡرَةُ ٱلۡخَبِيثِۚ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ يَٰٓأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ
لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ١٠٠ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَسۡـَٔلُواْ عَنۡ
أَشۡيَآءَ إِن تُبۡدَ لَكُمۡ تَسُؤۡكُمۡ وَإِن تَسۡـَٔلُواْ عَنۡهَا حِينَ يُنَزَّلُ
ٱلۡقُرۡءَانُ تُبۡدَ لَكُمۡ عَفَا ٱللَّهُ عَنۡهَاۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٞ ١٠١
قَدۡ سَأَلَهَا قَوۡمٞ مِّن قَبۡلِكُمۡ ثُمَّ أَصۡبَحُواْ بِهَا كَٰفِرِينَ ١٠٢ مَا جَعَلَ
ٱللَّهُ مِنۢ بَحِيرَةٖ وَلَا سَآئِبَةٖ وَلَا وَصِيلَةٖ وَلَا حَامٖ وَلَٰكِنَّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَۖ وَأَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡقِلُونَ ١٠٣

﴿۹۶﴾ [ای مسلمانان، در حال احرام] صید دریایی و خوراک آن برای شما حلال شده است تا شما [که در مکه مقیم هستید] و کاروانیان [که مسافرند، همگی] از آن برخوردار شوید؛ [ولی] تا زمانی که مُحرِم هستید، صید صحرایی بر شما حرام است؛ و از الله که [روز قیامت] نزد او جمع می‌شوید، پروا کنید. ﴿۹۷﴾ الله کعبۀ بیت الحرام را وسیله‌ای برای استواری [و سامان بخشیدن به کار] مردم قرار داد و [همچنین حرمتِ جنگ و درگیری در] ماه حرام و [کشتنِ] قربانی [بی‌نشان] و قربانی قلاده‌دار [را برای آسایش مردم وضع کرد]. این [گونه احکام،] برای آن است که بدانید الله آنچه را که در آسمان‌ها و زمین است می‌داند و اینکه الله به همه چیز بی نهایت داناست. ﴿۹۸﴾ [ای مردم،] بدانید که الله سخت‌کیفر است و [در عین حال،] الله بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۹۹﴾ پیامبر وظیفه‌ای جز رساندن [وحی] ندارد؛ و الله آنچه را که آشکار می کنید و پنهان می‌دارید [همه را] می‌داند. ﴿۱۰۰﴾ [ای پیامبر،] بگو: «پلید و پاک یکسان نیستند؛ هر چند که فراوانیِ پلید[ی] تو را به شگفت آورَد. پس ای خردمندان، از الله پروا کنید؛ باشد که رستگار شوید». ﴿۱۰۱﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از چیزهایی نپرسید که اگر [پاسخِ حقیقی‌اش] برایتان آشکار گردد، شما را اندوهگین می کند و اگر زمانی که قرآن نازل می گردد پرس‌وجو کنید، [حکم و پاسخ پرسش‌هایتان] بر شما آشکار می گردد. الله از آن [سوالات نابجای قبلی و پاسخ به آنها] درگذشت؛ و الله بسیار آمرزندۀ بردبار است. ﴿۱۰۲﴾ در حقیقت، گروهی [که] پیش از شما [بودند نیز] از این [گونه] سؤال‌ها پرسیدند؛ سپس [وقتی که جوابی ناگوار برایشان آمد،] به آن [عمل نکردند و] کفر ورزیدند. ﴿۱۰۳﴾ الله هیچ گونه «بَحیره» و «سائِبه» و «وَصیله» و «حام» [= انواع[1] شترهای مختلفی که مشرکان وقف معبودهایشان می کردند] را [برای خود] قرار نداده است؛ ولی کسانی که کفر ورزیدند، [با ادعای حرمتِ این حیوانات] بر الله دروغ می‌بندند؛ و بیشتر آنان نمی‌اندیشند.

---

(۱) **بحیرة**: ماده شتری است که پنج بار بزاید وآخرین نرباشد وگوشش را پاره می کردند وبرای بتان تخصیص می دادند وشیرش را به کسی نمی دادند. **وسائبة**: آن شتری است که برای بتان میگذاشتند و بار برپشتش نمی نهادند. **و وصیلة**: آن ماده شتری است که بار اول در عمرش ماده شتری بزاید، بعد از آن بدون فاصله دیگر بار ماده زاید پس آنرا برای بتان می گذاشتند. **وحام**: آن نر شتری است که از پشتش چند بچه گرفتند بعد از آن او را از رکوب (سواری گرفتن) معاف داشتند، این عمل خود را به الله تعالی نسبت دادند پس در این آیه الله متعال ردّ بر آنان نازل فرمود.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ تَعَالَوۡاْ إِلَىٰ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَإِلَى ٱلرَّسُولِ قَالُواْ حَسۡبُنَا
مَا وَجَدۡنَا عَلَيۡهِ ءَابَآءَنَآۚ أَوَلَوۡ كَانَ ءَابَآؤُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ
شَيۡـٔٗا وَلَا يَهۡتَدُونَ ١٠٤ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ عَلَيۡكُمۡ أَنفُسَكُمۡۖ
لَا يَضُرُّكُم مَّن ضَلَّ إِذَا ٱهۡتَدَيۡتُمۡۚ إِلَى ٱللَّهِ مَرۡجِعُكُمۡ جَمِيعٗا
فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ١٠٥ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ شَهَٰدَةُ
بَيۡنِكُمۡ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ ٱلۡمَوۡتُ حِينَ ٱلۡوَصِيَّةِ ٱثۡنَانِ ذَوَا
عَدۡلٖ مِّنكُمۡ أَوۡ ءَاخَرَانِ مِنۡ غَيۡرِكُمۡ إِنۡ أَنتُمۡ ضَرَبۡتُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ
فَأَصَٰبَتۡكُم مُّصِيبَةُ ٱلۡمَوۡتِۚ تَحۡبِسُونَهُمَا مِنۢ بَعۡدِ ٱلصَّلَوٰةِ
فَيُقۡسِمَانِ بِٱللَّهِ إِنِ ٱرۡتَبۡتُمۡ لَا نَشۡتَرِي بِهِۦ ثَمَنٗا وَلَوۡ كَانَ ذَا
قُرۡبَىٰ وَلَا نَكۡتُمُ شَهَٰدَةَ ٱللَّهِ إِنَّآ إِذٗا لَّمِنَ ٱلۡأٓثِمِينَ ١٠٦ فَإِنۡ عُثِرَ
عَلَىٰٓ أَنَّهُمَا ٱسۡتَحَقَّآ إِثۡمٗا فَـَٔاخَرَانِ يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا مِنَ ٱلَّذِينَ
ٱسۡتَحَقَّ عَلَيۡهِمُ ٱلۡأَوۡلَيَٰنِ فَيُقۡسِمَانِ بِٱللَّهِ لَشَهَٰدَتُنَآ أَحَقُّ مِن
شَهَٰدَتِهِمَا وَمَا ٱعۡتَدَيۡنَآ إِنَّآ إِذٗا لَّمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ١٠٧ ذَٰلِكَ أَدۡنَىٰٓ
أَن يَأۡتُواْ بِٱلشَّهَٰدَةِ عَلَىٰ وَجۡهِهَآ أَوۡ يَخَافُوٓاْ أَن تُرَدَّ أَيۡمَٰنُۢ بَعۡدَ
أَيۡمَٰنِهِمۡۗ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱسۡمَعُواْۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡفَٰسِقِينَ ١٠٨

﴿۱۰۴﴾ و هنگامی که به آنان گفته شود: «به سوی آنچه الله نازل کرده است و به سوی پیامبر بیایید» می‌گویند: «آنچه نیاکانمان را بر آن یافته‌ایم، برایمان کافی است». آیا اگر نیاکانشان چیزی نمی‌دانستند و هدایت نیافته بودند [باز هم از آنان پیروی می‌کنند]؟ ﴿۱۰۵﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، مراقب [ایمان و طاعت] خود باشید. اگر هدایت یافته باشید، گمراهیِ کسانی که گمراه شده‌اند [چنانچه به امر به معروف و نهی از منکر پایبند باشید] زیانی به شما نمی‌رساند. بازگشت همهٔ شما به سوی الله است؛ آنگاه شما را از آنچه می‌کردید، آگاه می‌سازد. ﴿۱۰۶﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هنگامی که [نشانه‌های] مرگ یکی از شما فرا رسید، در هنگام وصیت، باید از میان خودتان دو نفر عادل را گواه بگیرید یا اگر به سفر رفتید و پیشامدِ مرگ به شما رسید [و شاهد مسلمان نیافتید،] دو نفر از غیر خود [= غیرمسلمانان] را به گواهی بطلبید؛ و اگر [در راستگویی آنها] تردید داشتید، آن دو را بعد از نماز نگاه دارید تا به الله سوگند بخورند که: «ما حاضر نیستیم آن [وصیت] را به چیزی بفروشیم، اگرچه [به سودِ] خویشانمان باشد؛ و گواهیِ الله را کتمان نمی‌کنیم که در این صورت قطعاً از گناهکاران خواهیم بود». ﴿۱۰۷﴾ پس اگر مشخص شد که آن دو مرتکب گناه [خیانت و دروغگویی] شده‌اند، دو تن از کسانی که مورد جفای گواهان قرار گرفته‌اند و از نزدیکان [متوفی] هستند، به جای آنان برخیزند و به الله سوگند بخورند که: «گواهیِ ما از گواهیِ آن دو درست‌تر است و ما [از حق] تجاوز نمی‌کنیم و در غیر این صورت، از ستمکاران خواهیم بود». ﴿۱۰۸﴾ این [روش،] نزدیک‌تر است به آنکه شهادت به صورت درست آن ادا شود یا شاهدان بترسند که پس از سوگند آنان [= ورثه] سوگندهایشان رد شود [و خیانتشان آشکار گردد]؛ و از الله پروا کنید و [این پندها را] بشنوید و [بدانید که] الله مردم [بدکار و] نافرمان را هدایت نمی‌کند.

۞يَوۡمَ يَجۡمَعُ ٱللَّهُ ٱلرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَآ أُجِبۡتُمۡۖ قَالُواْ لَا عِلۡمَ لَنَآۖ إِنَّكَ أَنتَ عَلَّٰمُ ٱلۡغُيُوبِ ﴿١٠٩﴾ إِذۡ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَى ٱبۡنَ مَرۡيَمَ ٱذۡكُرۡ نِعۡمَتِي عَلَيۡكَ وَعَلَىٰ وَٰلِدَتِكَ إِذۡ أَيَّدتُّكَ بِرُوحِ ٱلۡقُدُسِ تُكَلِّمُ ٱلنَّاسَ فِي ٱلۡمَهۡدِ وَكَهۡلٗاۖ وَإِذۡ عَلَّمۡتُكَ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَۖ وَإِذۡ تَخۡلُقُ مِنَ ٱلطِّينِ كَهَيۡـَٔةِ ٱلطَّيۡرِ بِإِذۡنِي فَتَنفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيۡرَۢا بِإِذۡنِيۖ وَتُبۡرِئُ ٱلۡأَكۡمَهَ وَٱلۡأَبۡرَصَ بِإِذۡنِيۖ وَإِذۡ تُخۡرِجُ ٱلۡمَوۡتَىٰ بِإِذۡنِيۖ وَإِذۡ كَفَفۡتُ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ عَنكَ إِذۡ جِئۡتَهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ فَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡهُمۡ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ مُّبِينٞ ﴿١١٠﴾ وَإِذۡ أَوۡحَيۡتُ إِلَى ٱلۡحَوَارِيِّـۧنَ أَنۡ ءَامِنُواْ بِي وَبِرَسُولِي قَالُوٓاْ ءَامَنَّا وَٱشۡهَدۡ بِأَنَّنَا مُسۡلِمُونَ ﴿١١١﴾ إِذۡ قَالَ ٱلۡحَوَارِيُّونَ يَٰعِيسَى ٱبۡنَ مَرۡيَمَ هَلۡ يَسۡتَطِيعُ رَبُّكَ أَن يُنَزِّلَ عَلَيۡنَا مَآئِدَةٗ مِّنَ ٱلسَّمَآءِۖ قَالَ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿١١٢﴾ قَالُواْ نُرِيدُ أَن نَّأۡكُلَ مِنۡهَا وَتَطۡمَئِنَّ قُلُوبُنَا وَنَعۡلَمَ أَن قَدۡ صَدَقۡتَنَا وَنَكُونَ عَلَيۡهَا مِنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿١١٣﴾

﴿۱۰۹﴾ روزی [خواهد رسید] که الله پیامبران را گرد می‌آورد و می‌پرسد: «[امت‌هایتان] چه پاسخی به [دعوت] شما دادند؟» آنان گویند: «ما دانشی [به حقیقتِ امر] نداریم. بی‌تردید، تویی که بی نهایت دانای رازهای نهانی». ﴿۱۱۰﴾ [ای پیامبر، یاد کن از] هنگامی که الله فرمود: «ای عیسی پسر مریم، نعمت مرا بر خود و بر مادرت به یاد آور؛ آنگاه که تو را با روح القُدُس [= جبرئیل ﷺ] تأیید [و یاری] کردم که در گهواره [به اعجاز،] و در میانسالی [به وحی] با مردم سخن می‌گفتی؛ و آنگاه که به تو نوشتن و حکمت و تورات و انجیل آموختم؛ و آنگاه که به فرمان من، از گل، [چیزی] به شکل پرنده می‌ساختی و در آن می‌دمیدی و به فرمان من پرنده‌ای می‌شد؛ و کورِ مادرزاد و بیمار مبتلا به پیسی را به فرمان من شفا می‌دادی؛ و آنگاه که مردگان را به فرمان من [زنده از قبر] بیرون می‌آوردی؛ و آنگاه که [آزارِ] بنی‌اسرائیل را ـ وقتی معجزات آشکار برایشان آورده بودی ـ از تو بازداشتم. پس کسانی از آنان که کفر ورزیده بودند گفتند: «این [کارها چیزی] نیست مگر افسونی آشکار». ﴿۱۱۱﴾ و [ای عیسی ﷺ، به یاد آور] زمانی که به حواریون وحی فرستادم که: «به من و به فرستاده‌ام ایمان بیاورید». آنان گفتند: «ایمان آوردیم و گواه باش که ما تسلیم [فرمانت] شده‌ایم». ﴿۱۱۲﴾ و [یاد کن از] آنگاه که حواریون گفتند: «ای عیسی پسر مریم، آیا پروردگارت می‌تواند سفره‌ای [پر از غذا] از آسمان بر ما نازل کند؟». [عیسی ﷺ در پاسخ] گفت: «اگر مؤمن هستید، از الله پروا کنید». ﴿۱۱۳﴾ آنان گفتند: «می‌خواهیم از آن بخوریم و دل‌هایمان [به رسالت تو] اطمینان یابد و بدانیم که به ما راست گفته‌ای و خود از گواهانِ آن باشیم».

قَالَ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ ٱللَّهُمَّ رَبَّنَآ أَنزِلۡ عَلَيۡنَا مَآئِدَةٗ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ
تَكُونُ لَنَا عِيدٗا لِّأَوَّلِنَا وَءَاخِرِنَا وَءَايَةٗ مِّنكَۖ وَٱرۡزُقۡنَا وَأَنتَ
خَيۡرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿١١٤﴾ قَالَ ٱللَّهُ إِنِّي مُنَزِّلُهَا عَلَيۡكُمۡۖ فَمَن يَكۡفُرۡ بَعۡدُ
مِنكُمۡ فَإِنِّيٓ أُعَذِّبُهُۥ عَذَابٗا لَّآ أُعَذِّبُهُۥٓ أَحَدٗا مِّنَ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١١٥﴾
وَإِذۡ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَى ٱبۡنَ مَرۡيَمَ ءَأَنتَ قُلۡتَ لِلنَّاسِ ٱتَّخِذُونِي
وَأُمِّيَ إِلَٰهَيۡنِ مِن دُونِ ٱللَّهِۖ قَالَ سُبۡحَٰنَكَ مَا يَكُونُ لِيٓ أَنۡ أَقُولَ
مَا لَيۡسَ لِي بِحَقٍّۚ إِن كُنتُ قُلۡتُهُۥ فَقَدۡ عَلِمۡتَهُۥۚ تَعۡلَمُ مَا فِي نَفۡسِي
وَلَآ أَعۡلَمُ مَا فِي نَفۡسِكَۚ إِنَّكَ أَنتَ عَلَّٰمُ ٱلۡغُيُوبِ ﴿١١٦﴾ مَا قُلۡتُ لَهُمۡ
إِلَّا مَآ أَمَرۡتَنِي بِهِۦٓ أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمۡۚ وَكُنتُ عَلَيۡهِمۡ
شَهِيدٗا مَّا دُمۡتُ فِيهِمۡۖ فَلَمَّا تَوَفَّيۡتَنِي كُنتَ أَنتَ ٱلرَّقِيبَ عَلَيۡهِمۡۚ
وَأَنتَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٌ ﴿١١٧﴾ إِن تُعَذِّبۡهُمۡ فَإِنَّهُمۡ عِبَادُكَۖ وَإِن
تَغۡفِرۡ لَهُمۡ فَإِنَّكَ أَنتَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿١١٨﴾ قَالَ ٱللَّهُ هَٰذَا يَوۡمُ يَنفَعُ
ٱلصَّٰدِقِينَ صِدۡقُهُمۡۚ لَهُمۡ جَنَّٰتٞ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ
فِيهَآ أَبَدٗاۖ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ وَرَضُواْ عَنۡهُۚ ذَٰلِكَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ﴿١١٩﴾ لِلَّهِ
مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا فِيهِنَّۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرُۢ ﴿١٢٠﴾

﴿۱۱۴﴾ عیسی ـ پسر مریم ـ [دعا کرد و] گفت: «بار الها، ای پروردگار ما، سفره‌ای [پرغذا] از آسمان بر ما بفرست تا عیدی برای امروزیان و آیندگانمان باشد و [همچنین] معجزه‌ای از جانب تو باشد؛ و به ما روزی ده که تو بهترین روزی‌دهنده‌ای». ﴿۱۱۵﴾ الله [دعای او را اجابت کرد و] فرمود: «من آن [سفره] را بر شما نازل می‌کنم؛ اما هر یک از شما که پس از آن کفر بورزد، او را به چنان عذابی [سخت] دچار می‌کنم که هیچ یک از جهانیان را آنچنان، عذاب نکرده باشم». ﴿۱۱۶﴾ و [یاد کن] هنگامی که [روز قیامت] الله می‌فرماید: «ای عیسی ـ پسر مریم، آیا تو به مردم گفتی که: «من و مادرم را [همچون] دو معبود به جای الله برگزینید؟» [عیسی ؑ] می‌گوید: «[بار الها،] تو منزّهی. شایسته نیست که من [دربارۀ خویشتن] چیزی که حقم نیست بگویم. اگر چنین [سخنی] گفته باشم، بی‌گمان، تو می‌دانی. تو آنچه را که در نفْس من است می‌دانی [ولی] من آنچه را که در ذات [پاکِ] توست نمی‌دانم. بی‌تردید، تو خود بی نهایت دانای رازهای نهانی. ﴿۱۱۷﴾ جز آنچه مرا به آن فرمان دادی چیزی به آنان نگفتم. [بلکه گفتم که:] «الله را عبادت کنید که پروردگار من و شماست»؛ و تا زمانی که در میان آنان به سر می‌بردم، بر [سخنان] آنان گواه بودم؛ و چون مرا [به سوی خویش] برگرفتی، تو خود مراقبشان بودی؛ و تو بر هر چیز گواهی. ﴿۱۱۸﴾ اگر آنان را [با عدالت خویش] عذاب کنی، بندگان تو هستند؛ و اگر آنان را [با رحمت خود] ببخشایی، تویی که شکست‌ناپذیرِ حکیمی». ﴿۱۱۹﴾ الله می‌فرماید: «امروز روزی است که راستیِ راستگویان به آنان سود می‌بخشد. آنان باغ‌هایی [در بهشت] دارند که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است و تا ابد جاودانه در آن می‌مانند. الله از [اعمال] آنان راضی است و آنان [نیز] از [پاداشِ] او راضی هستند. این همان رستگاری خیلی بزرگ است». ﴿۱۲۰﴾ فرمانرواییِ آسمان‌ها و زمین و آنچه در آنهاست از آنِ الله است و او بر هر چیزی بی نهایت تواناست.

سُورَةُ الأَنْعَامِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَجَعَلَ ٱلظُّلُمَٰتِ
وَٱلنُّورَ ۖ ثُمَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ﴿١﴾ هُوَ ٱلَّذِى
خَلَقَكُم مِّن طِينٍ ثُمَّ قَضَىٰٓ أَجَلًا ۖ وَأَجَلٌ مُّسَمًّى عِندَهُۥ ۖ ثُمَّ أَنتُمْ
تَمْتَرُونَ ﴿٢﴾ وَهُوَ ٱللَّهُ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَفِى ٱلْأَرْضِ ۖ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ
وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ ﴿٣﴾ وَمَا تَأْتِيهِم مِّنْ ءَايَةٍ مِّنْ
ءَايَٰتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا۟ عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٤﴾ فَقَدْ كَذَّبُوا۟ بِٱلْحَقِّ
لَمَّا جَآءَهُمْ ۖ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَنۢبَٰٓؤُا۟ مَا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٥﴾
أَلَمْ يَرَوْا۟ كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّن قَرْنٍ مَّكَّنَّٰهُمْ فِى ٱلْأَرْضِ
مَا لَمْ نُمَكِّن لَّكُمْ وَأَرْسَلْنَا ٱلسَّمَآءَ عَلَيْهِم مِّدْرَارًا وَجَعَلْنَا ٱلْأَنْهَٰرَ
تَجْرِى مِن تَحْتِهِمْ فَأَهْلَكْنَٰهُم بِذُنُوبِهِمْ وَأَنشَأْنَا مِنۢ بَعْدِهِمْ قَرْنًا
ءَاخَرِينَ ﴿٦﴾ وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَٰبًا فِى قِرْطَاسٍ فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ
لَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِنْ هَٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٧﴾ وَقَالُوا۟ لَوْلَآ أُنزِلَ
عَلَيْهِ مَلَكٌ ۖ وَلَوْ أَنزَلْنَا مَلَكًا لَّقُضِىَ ٱلْأَمْرُ ثُمَّ لَا يُنظَرُونَ ﴿٨﴾

۶- سورۀ انعام مکی است
وآن یک صد وشصت وپنج آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ ستایش الله را که آسمان‌ها و زمین را آفرید و تاریکی‌ها و روشنایی [= شب و روز] را پدید آورد. با این همه، کسانی که کفر ورزیده‌اند، [دیگران را] با پروردگار خود برابر می‌دانند. ﴿۲﴾ اوست که شما را از گِل آفرید، آنگاه مدتی را [برای حیات شما] مقرر داشت؛ و اَجَلِ حتمی نزد اوست. با این همه، شما [در قدرت او برای برپایی قیامت] تردید دارید. ﴿۳﴾ و اوست الله [معبود حقیقی و یگانه] در آسمان‌ها و زمین؛ نهان و آشکارتان را می‌داند و آنچه را به دست می‌آورید [و انجام می‌دهید نیز] می‌داند. ﴿۴﴾ و هیچ یک از نشانه‌های پروردگارشان برای آنان [= کافران] نمی‌آید، مگر اینکه از آن رویگردان می‌شوند. ﴿۵﴾ همانا آنان حق را هنگامی که به سویشان آمد دروغ شمردند؛ پس به زودی [حقیقت] خبرهای آنچه را که مسخره‌اش می‌کردند، به آنان خواهد رسید. ﴿۶﴾ آیا [کافران] ندیده‌اند که پیش از آنان چه [بسیار] گروه‌هایی از مردم را نابود کردیم؟ [امت‌هایی] که در زمین به آنان چنان اقتدار [و نیرویی] داده بودیم که [هرگز] به شما چنان امکاناتی نداده‌ایم؛ و باران آسمان را [فراوان و] پیاپی بر آنان فرستادیم و نهرها پدید آوردیم که زیر [خانه‌های] آنان جاری بود. اما [هنگامی که ناسپاسی کردند ما] آنان را به [سزای] گناهانشان نابود کردیم و پس از آنان گروهی دیگر پدید آوردیم. ﴿۷﴾ و [ای پیامبر، حتی] اگر کتابی [نوشته] بر کاغذ بر تو نازل می‌کردیم و اینان آن [کتاب] را با دستان خویش لمس می‌کردند، قطعاً کسانی که کفر ورزیدند می‌گفتند: «این [کتاب، چیزی] نیست مگر جادویی آشکار». ﴿۸﴾ و [کافران] گفتند: «چرا فرشته‌ای بر او نازل نشده است [تا گواه راستگویی‌اش باشد]؟» و اگر فرشته‌ای می‌فرستادیم [و ایمان نمی‌آوردند]، قطعاً کار به پایان می‌رسید و مهلتی [برای توبه] نمی‌یافتند [و هلاک می‌شدند].

وَلَوْ جَعَلْنَٰهُ مَلَكٗا لَّجَعَلْنَٰهُ رَجُلٗا وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِم مَّا يَلْبِسُونَ ﴿٩﴾ وَلَقَدِ ٱسْتُهْزِئَ بِرُسُلٖ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِٱلَّذِينَ سَخِرُواْ مِنْهُم مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١٠﴾ قُلْ سِيرُواْ فِي ٱلْأَرْضِ ثُمَّ ٱنظُرُواْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُكَذِّبِينَ ﴿١١﴾ قُل لِّمَن مَّا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِۖ قُل لِّلَّهِۚ كَتَبَ عَلَىٰ نَفْسِهِ ٱلرَّحْمَةَۚ لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِۚ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾ ۞وَلَهُۥ مَا سَكَنَ فِي ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿١٣﴾ قُلْ أَغَيْرَ ٱللَّهِ أَتَّخِذُ وَلِيّٗا فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُۗ قُلْ إِنِّيٓ أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَۖ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٤﴾ قُلْ إِنِّيٓ أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٖ ﴿١٥﴾ مَّن يُصْرَفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٖ فَقَدْ رَحِمَهُۥۚ وَذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْمُبِينُ ﴿١٦﴾ وَإِن يَمْسَسْكَ ٱللَّهُ بِضُرّٖ فَلَا كَاشِفَ لَهُۥٓ إِلَّا هُوَۖ وَإِن يَمْسَسْكَ بِخَيْرٖ فَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٖ قَدِيرٞ ﴿١٧﴾ وَهُوَ ٱلْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِۦۚ وَهُوَ ٱلْحَكِيمُ ٱلْخَبِيرُ ﴿١٨﴾

﴿۹﴾ و اگر آن [فرستاده] را فرشته‌ای قرار می‌دادیم، حتماً وی را به شکل مردی درمی‌آوردیم [تا بتوانند او را ببینند و سخنانش را بفهمند] و یقیناً آنان را دچار همان اشتباهی می کردیم که قبلاً در آن بودند [زیرا آن فرشته نیز صورت انسان داشت]. ﴿۱۰﴾ [ای پیامبر،] قطعاً پیامبرانِ پیش از تو [نیز از سوی کافران] مورد تمسخر واقع شدند؛ پس آنچه که مسخره‌اش می کردند دامانشان را گرفت [و گرفتار عذاب شدند]. ﴿۱۱﴾ [ای پیامبر، به کافران] بگو: «در زمین بگردید و بنگرید که سرانجامِ تکذیب‌کنندگان [آیات الهی] چگونه بوده است». ﴿۱۲﴾ بگو: «آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آنِ کیست؟» بگو: «از آنِ الله است که رحمت را بر خویش واجب گردانیده است [و] قطعاً شما را در روز قیامت ـ که در [وقوع] آن شکی نیست ـ [نزد خود] جمع خواهد کرد؛ و کسانی که خویش را تباه کرده‌اند، ایمان نمی‌آورند. ﴿۱۳﴾ و هر چه در شب و روز، آرام [و قرار] دارد از آنِ اوست؛ و او بسیار شنوای داناست». ﴿۱۴﴾ بگو: «آیا غیر الله را [برای خود دوست و] کارساز گیرم؟ [پروردگاری] که پدیدآورندۀ آسمان‌ها و زمین است و اوست که روزی می‌دهد و خود روزی داده نمی‌شود». بگو: «من فرمان یافته‌ام که نخستین کسی [از این امت] باشم که تسلیم [اوامر الهی] شده است و [الله به من فرمان داد که:] ”هرگز از مشرکان نباش“». ﴿۱۵﴾ بگو: «اگر من از [حُکمِ] پروردگارم نافرمانی کنم، بی‌تردید از عذاب روز بزرگ می‌ترسم». ﴿۱۶﴾ هر کس که در آن روز به او عذاب نرسد، قطعاً [الله] به وی رحم کرده است و این همان پیروزی آشکار است. ﴿۱۷﴾ [ای انسان،] اگر الله [بخواهد] زیانی به تو رسانَد، هیچ کس جز او برطرف کنندۀ آن نیست؛ و اگر [اراده کند که] خیری به تو رسانَد، [کسی بازدارندۀ آن نیست] پس او بر همه چیز بی نهایت تواناست. ﴿۱۸﴾ و او بر بندگانش چیره و فوق [آنان] است؛ و او حکیمِ آگاه است.

قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَٰدَةً ۖ قُلِ ٱللَّهُ ۖ شَهِيدُۢ بَيْنِى وَبَيْنَكُمْ ۚ وَأُوحِىَ إِلَىَّ هَٰذَا
ٱلْقُرْءَانُ لِأُنذِرَكُم بِهِۦ وَمَنۢ بَلَغَ ۚ أَئِنَّكُمْ لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ ٱللَّهِ ءَالِهَةً
أُخْرَىٰ ۚ قُل لَّآ أَشْهَدُ ۚ قُلْ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ وَإِنَّنِى بَرِىٓءٌ مِّمَّا
تُشْرِكُونَ ﴿١٩﴾ ٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ يَعْرِفُونَهُۥ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَآءَهُمُ
ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى
ٱللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِـَٔايَٰتِهِۦٓ ۗ إِنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢١﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ
جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوٓا۟ أَيْنَ شُرَكَآؤُكُمُ ٱلَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٢٢﴾
ثُمَّ لَمْ تَكُن فِتْنَتُهُمْ إِلَّآ أَن قَالُوا۟ وَٱللَّهِ رَبِّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ ﴿٢٣﴾
ٱنظُرْ كَيْفَ كَذَبُوا۟ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ ۚ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾
وَمِنْهُم مَّن يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ ۖ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ
وَفِىٓ ءَاذَانِهِمْ وَقْرًا ۚ وَإِن يَرَوْا۟ كُلَّ ءَايَةٍ لَّا يُؤْمِنُوا۟ بِهَا ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا
جَآءُوكَ يُجَٰدِلُونَكَ يَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِنْ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ
ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٢٥﴾ وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْـَٔوْنَ عَنْهُ ۖ وَإِن يُهْلِكُونَ إِلَّآ
أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذْ وُقِفُوا۟ عَلَى ٱلنَّارِ فَقَالُوا۟
يَٰلَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبَ بِـَٔايَٰتِ رَبِّنَا وَنَكُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٧﴾

﴿۱۹﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «گواهی چه کسی از همه برتر است؟» بگو: «الله [که] میان من و شما گواه است؛ و این قرآن [از جانب او] بر من وحی شده است تا به وسیلۀ آن به شما و هر کس [این پیام به او] می‌رسد هشدار دهم. آیا شما به راستی گواهی می‌دهید که با الله معبودان دیگری هست؟» بگو: «من [هرگز به چنین چیزی] گواهی نمی‌دهم». بگو: «یقیناً او تنها معبود یگانه است و من از آنچه [با او] شریک قرار می‌دهید بیزارم». ﴿۲۰﴾ کسانی که به آنان کتاب [آسمانی] داده‌ایم، همان گونه که پسران خود را می‌شناسند، او [= پیامبر] را می‌شناسند. کسانی که [با پیروی از هوای نفس] به خویش زیان رسانده‌اند، ایمان نمی‌آورند. ﴿۲۱﴾ و کیست ستمکارتر از آن کس که بر الله دروغ می‌بندد [و برایش شریک می‌پندارد] یا آیاتش را دروغ می نگارد؟ یقیناً ستمکاران [مشرک] رستگار نمی‌شوند. ﴿۲۲﴾ و [یاد کن از قیامت:] روزی که همۀ آنان را جمع می کنیم و به کسانی که شرک ورزیده‌اند می‌گوییم: «معبودانتان که [شریک الله] می‌پنداشتید کجا هستند؟» ﴿۲۳﴾ آنگاه [پاسخ و] عذرشان جز این نیست که می‌گویند: «به الله ـ پروردگارمان ـ سوگند که ما مشرک نبودیم». ﴿۲۴﴾ [ای پیامبر،] بنگر چگونه بر خود دروغ بستند و آنچه [در مورد شفاعت معبودانشان] به دروغ می‌گفتند، [همه] محو و نابود شد. ﴿۲۵﴾ و افرادی از آنان [= مشرکان] هستند که [هنگام تلاوت قرآن] به تو گوش می‌سپارند [ولی] ما بر دل‌هایشان پرده‌ای افکنده‌ایم تا آن را نفهمند و در گوش‌هایشان سنگینی [قرار داده‌ایم]؛ و اگر تمام معجزات [و دلایل توحید] را ببینند، [باز هم] به آن ایمان نمی‌آورند تا نزدت بیایند و با تو مجادله کنند. کسانی که کفر ورزیدند می‌گویند: «این [قرآن، چیزی] نیست مگر افسانه‌های [خیالی] پیشینیان». ﴿۲۶﴾ و آنان [مردم] را از پیروی او [= پیامبر] بازمی‌دارند و خود [نیز] از او دور می‌شوند و [کسی] جز خویشتن را هلاک نمی کنند [ولی] نمی‌دانند. ﴿۲۷﴾ و اگر [آنان را] هنگامی که در برابر آتش [دوزخ] نگه داشته شده‌اند ببینی، [از حالشان شگفت‌زده می‌شوی که] می‌گویند: «ای کاش [به دنیا] بازگردانده می‌شدیم و آیات پروردگارمان را تکذیب نمی کردیم و از مؤمنان بودیم!»

بَلْ بَدَا لَهُم مَّا كَانُواْ يُخْفُونَ مِن قَبْلُۖ وَلَوْ رُدُّواْ لَعَادُواْ لِمَا نُهُواْ عَنْهُ وَإِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿٢٨﴾ وَقَالُوٓاْ إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذْ وُقِفُواْ عَلَىٰ رَبِّهِمْۚ قَالَ أَلَيْسَ هَٰذَا بِٱلْحَقِّۚ قَالُواْ بَلَىٰ وَرَبِّنَاۚ قَالَ فَذُوقُواْ ٱلْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٠﴾ قَدْ خَسِرَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِلِقَآءِ ٱللَّهِۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَتْهُمُ ٱلسَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُواْ يَٰحَسْرَتَنَا عَلَىٰ مَا فَرَّطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَىٰ ظُهُورِهِمْۚ أَلَا سَآءَ مَا يَزِرُونَ ﴿٣١﴾ وَمَا ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَآ إِلَّا لَعِبٌ وَلَهْوٌۖ وَلَلدَّارُ ٱلْأٓخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣٢﴾ قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُۥ لَيَحْزُنُكَ ٱلَّذِي يَقُولُونَۖ فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَٰكِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ فَصَبَرُواْ عَلَىٰ مَا كُذِّبُواْ وَأُوذُواْ حَتَّىٰٓ أَتَىٰهُمْ نَصْرُنَاۚ وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَٰتِ ٱللَّهِۚ وَلَقَدْ جَآءَكَ مِن نَّبَإِيْ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٣٤﴾ وَإِن كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنِ ٱسْتَطَعْتَ أَن تَبْتَغِيَ نَفَقًا فِي ٱلْأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا فِي ٱلسَّمَآءِ فَتَأْتِيَهُم بِـَٔايَةٍۚ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى ٱلْهُدَىٰۚ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْجَٰهِلِينَ ﴿٣٥﴾

﴿۲۸﴾ [چنین نیست که می‌گویند؛] بلکه آنچه پیش از این پنهان می‌کردند برایشان آشکار شده است و اگر [هم به دنیا] بازگردانده شوند، بی‌تردید، به آنچه از آن نهی شده بودند بازمی‌گردند و اینان دروغگو هستند. ﴿۲۹﴾ و [مشرکان] گفتند: «جز زندگی ما در دنیا هیچ [زندگی دیگری] نیست و هرگز برانگیخته نخواهیم شد». ﴿۳۰﴾ و اگر آنان را هنگامی که در پیشگاه پروردگارشان نگه داشته شده‌اند ببینی، [شگفت‌زده می‌شوی. الله به آنان] می‌فرماید: «آیا این [زندگی پس از مرگ] حق نیست؟» آنان می‌گویند: «بله، قسم به پروردگارمان [که حق است]. [الله] می‌فرماید: «پس به سزای آنکه کفر می‌ورزیدید، این عذاب را بچشید». ﴿۳۱﴾ کسانی که دیدار پروردگار را تکذیب کردند، قطعاً زیان دیدند؛ [پس] هنگامی که ناگهان قیامت بر آنان فرا رسد، در حالی که بار [سنگین] گناهان خویش را بر پشتشان حمل می‌کنند می‌گویند: «ای دریغ بر ما از آنچه دربارۀ آن [در دنیا] کوتاهی کردیم!». هان! چه بد است باری که [بر دوش] می‌کشند! ﴿۳۲﴾ زندگی دنیا [چیزی] جز بازیچه و سرگرمی نیست؛ و قطعاً سرای آخرت برای کسانی که تقوی پیشه می‌کنند بهتر است. آیا نمی‌اندیشید؟ ﴿۳۳﴾ [ای پیامبر،] به یقین ما می‌دانیم که آنچه [مشرکان] می‌گویند، تو را سخت غمگین می‌کند. در واقع، آنان [در دل،] تو را تکذیب نمی‌کنند؛ بلکه ستمکاران [با آنکه حقیقت را می‌دانند] آیاتِ الله را انکار می‌کنند. ﴿۳۴﴾ و پیش از تو نیز پیامبرانی تکذیب شدند؛ ولی بر آنچه تکذیب شدند و آزار دیدند، شکیبایی کردند تا [سرانجام] یاری ما به آنان فرا رسید؛ و سخنان الله [در مورد پیروزی پیامبرانش] را هیچ تغییردهنده‌ای نیست [که مانع گردد]؛ و مسلّماً اخبار پیامبران [پیشین و داستان شکست دشمنانشان] به تو رسیده است. ﴿۳۵﴾ و [ای پیامبر،] اگر رویگردانیِ آنان [از قرآن،] بر تو ناگوار [و دشوار] است، اگر می‌توانی حفره‌ای در زمین یا نردبانی در آسمان بجویی تا معجزه‌ای [دیگر] برایشان بیاوری [پس چنان کن. ولی سودی ندارد]؛ و اگر الله می‌خواست، قطعاً آنان را بر [مسیر] هدایت جمع می‌کرد؛ پس هرگز از نادانان مباش.

۞ إِنَّمَا يَسۡتَجِيبُ ٱلَّذِينَ يَسۡمَعُونَۘ وَٱلۡمَوۡتَىٰ يَبۡعَثُهُمُ ٱللَّهُ ثُمَّ إِلَيۡهِ
يُرۡجَعُونَ ٣٦ وَقَالُواْ لَوۡلَا نُزِّلَ عَلَيۡهِ ءَايَةٞ مِّن رَّبِّهِۦۚ قُلۡ إِنَّ ٱللَّهَ
قَادِرٌ عَلَىٰٓ أَن يُنَزِّلَ ءَايَةٗ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ٣٧ وَمَا
مِن دَآبَّةٖ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا طَٰٓئِرٖ يَطِيرُ بِجَنَاحَيۡهِ إِلَّآ أُمَمٌ أَمۡثَالُكُمۚ
مَّا فَرَّطۡنَا فِي ٱلۡكِتَٰبِ مِن شَيۡءٖۚ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمۡ يُحۡشَرُونَ ٣٨
وَٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا صُمّٞ وَبُكۡمٞ فِي ٱلظُّلُمَٰتِۗ مَن يَشَإِ
ٱللَّهُ يُضۡلِلۡهُ وَمَن يَشَأۡ يَجۡعَلۡهُ عَلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ٣٩ قُلۡ
أَرَءَيۡتَكُمۡ إِنۡ أَتَىٰكُمۡ عَذَابُ ٱللَّهِ أَوۡ أَتَتۡكُمُ ٱلسَّاعَةُ أَغَيۡرَ ٱللَّهِ
تَدۡعُونَ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٤٠ بَلۡ إِيَّاهُ تَدۡعُونَ فَيَكۡشِفُ
مَا تَدۡعُونَ إِلَيۡهِ إِن شَآءَ وَتَنسَوۡنَ مَا تُشۡرِكُونَ ٤١ وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَآ
إِلَىٰٓ أُمَمٖ مِّن قَبۡلِكَ فَأَخَذۡنَٰهُم بِٱلۡبَأۡسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمۡ
يَتَضَرَّعُونَ ٤٢ فَلَوۡلَآ إِذۡ جَآءَهُم بَأۡسُنَا تَضَرَّعُواْ وَلَٰكِن قَسَتۡ
قُلُوبُهُمۡ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٤٣ فَلَمَّا
نَسُواْ مَا ذُكِّرُواْ بِهِۦ فَتَحۡنَا عَلَيۡهِمۡ أَبۡوَٰبَ كُلِّ شَيۡءٍ حَتَّىٰٓ
إِذَا فَرِحُواْ بِمَآ أُوتُوٓاْ أَخَذۡنَٰهُم بَغۡتَةٗ فَإِذَا هُم مُّبۡلِسُونَ ٤٤

﴿۳۶﴾ به راستی، تنها کسانی [دعوت حق را] می‌پذیرند که می‌شنوند [و درک می‌کنند]؛ و الله مردگان را [روز قیامت] برمی‌انگیزد سپس به سوی او بازگردانده می‌شوند. ﴿۳۷﴾ و [مشرکان] گفتند: «چرا نشانه‌ای [دربارۀ حقّانیتِ محمد] از طرف پروردگارش بر او نازل نشده است؟» [ای پیامبر،] بگو: «بی‌گمان، الله تواناست که نشانه‌ای [مطابق خواست آنان] نازل کند»؛ ولی بیشتر آنان نمی‌دانند [که نزول وحی، بر اساس حکمت و تدبیر است]. ﴿۳۸﴾ و هیچ جنبنده‌ای در زمین نیست و نه هیچ پرنده‌ای که با دو بال خود پرواز می‌کند، مگر آنکه آنها [نیز در آفرینش و زندگی،] گروه‌هایی مانند شما هستند. ما هیچ چیزی را در کتاب [= لوح محفوظ] فروگذار نکرده‌ایم؛ سپس [همه، روز قیامت] نزد پروردگارشان گرد آورده می‌شوند. ﴿۳۹﴾ و کسانی که آیات ما را تکذیب کردند، کر و گنگ و در تاریکی‌ها[ی جهل و کفر، سرگشته] هستند. الله هر کس را بخواهد گمراه می‌کند و هر کس را بخواهد بر راه راست قرار می‌دهد. ﴿۴۰﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «اگر راست می‌گویید، به من خبر دهید که اگر عذابِ الله به سراغتان بیاید یا [ناگهان] قیامت برپا شود، آیا غیر از الله را [به یاری] می‌خوانید؟». ﴿۴۱﴾ آری، تنها او را [به دعا] می‌خوانید؛ و اگر او بخواهد، رنج و بلا را که به خاطر آن او را فرا می‌خوانید از بین می‌برد و شما [نیز از ترس عذاب،] شریکی را که برایش قائل شده‌اید، از یاد می‌برید. ﴿۴۲﴾ [ای پیامبر،] بی‌تردید، پیش از تو [نیز پیامبرانی را] به سوی امت‌ها[ی پیشین] فرستادیم و آنان [= امت‌ها] را به تنگدستی و ناخوشی دچار ساختیم؛ باشد که [به درگاه الهی فروتنی و] تضرع کنند. ﴿۴۳﴾ پس چرا هنگامی که عذاب ما به آنان رسید تضرع نکردند؟ ولی [واقعیت این است که] دل‌هایشان سخت شده است و شیطان آنچه را انجام می‌دادند برایشان آراسته است. ﴿۴۴﴾ وقتی [مشرکان] آنچه را که به آن پند داده شده بودند فراموش کردند، درهای هر چیزی [از نعمت‌های الهی] را بر آنان گشودیم تا وقتی که به آنچه داده شدند شاد گشتند؛ ناگهان آنان را [به کیفر] گرفتیم؛ پس همان دَم [همگی از نجات و رحمت] مأیوس شدند.

فَقُطِعَ دَابِرُ ٱلۡقَوۡمِ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْۚ وَٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٤٥﴾
قُلۡ أَرَءَيۡتُمۡ إِنۡ أَخَذَ ٱللَّهُ سَمۡعَكُمۡ وَأَبۡصَٰرَكُمۡ وَخَتَمَ عَلَىٰ قُلُوبِكُم
مَّنۡ إِلَٰهٌ غَيۡرُ ٱللَّهِ يَأۡتِيكُم بِهِۗ ٱنظُرۡ كَيۡفَ نُصَرِّفُ ٱلۡأٓيَٰتِ
ثُمَّ هُمۡ يَصۡدِفُونَ ﴿٤٦﴾ قُلۡ أَرَءَيۡتَكُمۡ إِنۡ أَتَىٰكُمۡ عَذَابُ ٱللَّهِ
بَغۡتَةً أَوۡ جَهۡرَةً هَلۡ يُهۡلَكُ إِلَّا ٱلۡقَوۡمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا
نُرۡسِلُ ٱلۡمُرۡسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَۖ فَمَنۡ ءَامَنَ وَأَصۡلَحَ
فَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ﴿٤٨﴾ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا
يَمَسُّهُمُ ٱلۡعَذَابُ بِمَا كَانُواْ يَفۡسُقُونَ ﴿٤٩﴾ قُل لَّآ أَقُولُ لَكُمۡ
عِندِي خَزَآئِنُ ٱللَّهِ وَلَآ أَعۡلَمُ ٱلۡغَيۡبَ وَلَآ أَقُولُ لَكُمۡ إِنِّي مَلَكٌۖ
إِنۡ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّۚ قُلۡ هَلۡ يَسۡتَوِي ٱلۡأَعۡمَىٰ وَٱلۡبَصِيرُۚ
أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾ وَأَنذِرۡ بِهِ ٱلَّذِينَ يَخَافُونَ أَن يُحۡشَرُوٓاْ إِلَىٰ
رَبِّهِمۡ لَيۡسَ لَهُم مِّن دُونِهِۦ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَّعَلَّهُمۡ يَتَّقُونَ ﴿٥١﴾
وَلَا تَطۡرُدِ ٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ رَبَّهُم بِٱلۡغَدَوٰةِ وَٱلۡعَشِيِّ يُرِيدُونَ
وَجۡهَهُۥۖ مَا عَلَيۡكَ مِنۡ حِسَابِهِم مِّن شَيۡءٍ وَمَا مِنۡ حِسَابِكَ
عَلَيۡهِم مِّن شَيۡءٍ فَتَطۡرُدَهُمۡ فَتَكُونَ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٢﴾

﴿۴۵﴾ بنابر این، ریشۀ آن گروهی که ستم کردند برکنده شد؛ و ستایش مخصوص الله ـ پروردگار جهانیان ـ است. ﴿۴۶﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «به من خبر دهید اگر الله گوش و چشم‌هایتان را بگیرد و بر دل‌هایتان مُهر بزند، کدام معبود جز الله [می‌توانند] آنها را به شما بازگرداند؟» ببین چگونه آیات را [به شیوه‌های] گوناگون [بیان] می کنیم آنگاه آنان روی می گردانند. ﴿۴۷﴾ بگو: «بیندیشید اگر عذاب الهی به ناگاه یا آشکارا به سراغ شما بیاید، آیا جز گروه ستمکاران [کسی] نابود می‌شود؟» ﴿۴۸﴾ و ما پیامبران را جز بشارت‌گر و بیم‌دهنده نمی‌فرستیم؛ پس هر کس ایمان بیاورد و [خویشتن را] اصلاح کند، نه ترسی بر آنان است و نه اندوهگین می‌شوند. ﴿۴۹﴾ و کسانی که آیات ما را دروغ شمردند، به [سزای] آنکه نافرمانی می کردند، عذاب [الهی] دامنگیرشان خواهد شد. ﴿۵۰﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «من نمی‌گویم گنجینه‌های الله نزد من است و غیب [نیز] نمی‌دانم و به شما نمی‌گویم که من فرشته‌ام. من از چیزی پیروی نمی کنم مگر از آنچه که به من وحی می گردد». بگو: «آیا نابینا و بینا [= کافر و مؤمن] یکسانند؟ آیا نمی‌اندیشید؟» ﴿۵۱﴾ و [ای پیامبر،] با این [قرآن،] به آنان که می‌ترسند به سوی پروردگارشان [برانگیخته] و گرد آورده شوند هشدار ده؛ [چرا] که جز او نه [دوست و] کارسازی برایشان هست و نه شفاعتگری؛ باشد که تقوی پیشه کنند. ﴿۵۲﴾ و کسانی را که [فقیرند و] سحرگاهان و شامگاهان پروردگارشان را می‌خوانند [و] خشنودی او را می‌طلبند [از مجالس خود] طرد نکن [تا به بزرگان مشرکان توجه کنی]؛ نه چیزی از حساب آنها بر عهدۀ توست و نه چیزی از حساب تو بر عهدۀ آنهاست که [بخواهی] آنها را [از پیرامونت] طرد کنی و از ستمکاران شوی.

وَكَذَٰلِكَ فَتَنَّا بَعۡضَهُم بِبَعۡضٖ لِّيَقُولُوٓاْ أَهَٰٓؤُلَآءِ مَنَّ ٱللَّهُ عَلَيۡهِم مِّنۢ بَيۡنِنَآۗ أَلَيۡسَ ٱللَّهُ بِأَعۡلَمَ بِٱلشَّٰكِرِينَ ﴿٥٣﴾ وَإِذَا جَآءَكَ ٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِـَٔايَٰتِنَا فَقُلۡ سَلَٰمٌ عَلَيۡكُمۡۖ كَتَبَ رَبُّكُمۡ عَلَىٰ نَفۡسِهِ ٱلرَّحۡمَةَ أَنَّهُۥ مَنۡ عَمِلَ مِنكُمۡ سُوٓءَۢا بِجَهَٰلَةٖ ثُمَّ تَابَ مِنۢ بَعۡدِهِۦ وَأَصۡلَحَ فَأَنَّهُۥ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٥٤﴾ وَكَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ وَلِتَسۡتَبِينَ سَبِيلُ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ﴿٥٥﴾ قُلۡ إِنِّي نُهِيتُ أَنۡ أَعۡبُدَ ٱلَّذِينَ تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِۚ قُل لَّآ أَتَّبِعُ أَهۡوَآءَكُمۡ قَدۡ ضَلَلۡتُ إِذٗا وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلۡمُهۡتَدِينَ ﴿٥٦﴾ قُلۡ إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّي وَكَذَّبۡتُم بِهِۦۚ مَا عِندِي مَا تَسۡتَعۡجِلُونَ بِهِۦٓۚ إِنِ ٱلۡحُكۡمُ إِلَّا لِلَّهِۖ يَقُصُّ ٱلۡحَقَّۖ وَهُوَ خَيۡرُ ٱلۡفَٰصِلِينَ ﴿٥٧﴾ قُل لَّوۡ أَنَّ عِندِي مَا تَسۡتَعۡجِلُونَ بِهِۦ لَقُضِيَ ٱلۡأَمۡرُ بَيۡنِي وَبَيۡنَكُمۡۗ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٨﴾ ۞ وَعِندَهُۥ مَفَاتِحُ ٱلۡغَيۡبِ لَا يَعۡلَمُهَآ إِلَّا هُوَۚ وَيَعۡلَمُ مَا فِي ٱلۡبَرِّ وَٱلۡبَحۡرِۚ وَمَا تَسۡقُطُ مِن وَرَقَةٍ إِلَّا يَعۡلَمُهَا وَلَا حَبَّةٖ فِي ظُلُمَٰتِ ٱلۡأَرۡضِ وَلَا رَطۡبٖ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَٰبٖ مُّبِينٖ ﴿٥٩﴾

﴿۵۳﴾ و اینچنین برخی از آنان را با برخی دیگر آزمودیم تا [کافران ثروتمند دربارۀ مؤمنان مستمند] بگویند: «آیا از میان ما اینها هستند که الله [با بخشش توفیق ایمان] بر آنان منت نهاده است؟» آیا الله به [حال] سپاسگزاران داناتر نیست؟ ﴿۵۴﴾ و [ای پیامبر،] هر گاه کسانی که به آیات ما ایمان دارند نزد تو آیند، بگو: «سلام بر شما. پروردگارتان [در حق شما بخشایش و] رحمت را بر خود مقرر داشته است. هر یک از شما که از روی نادانی کار بدی انجام دهد سپس توبه کند و [گذشتۀ خویش را] اصلاح نماید، [بداند که] یقیناً او تعالی بسیار آمرزندۀ مهربان است». ﴿۵۵﴾ و اینچنین آیات [خود] را شرح می‌دهیم تا راه گناهکاران روشن شود [و شما از آن دوری کنید]. ﴿۵۶﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «من نهی شده‌ام از اینکه کسانی را عبادت کنم که شما به جای الله می‌خوانید». بگو: «من از هوس‌هایتان پیروی نمی کنم که [اگر چنین کنم،] قطعاً گمراه شده‌ام و از هدایت‌یافتگان نخواهم بود». ﴿۵۷﴾ بگو: «من دلیل روشنی از پروردگارم دارم [ولی] شما آن را دروغ پنداشتید؛ و آنچه به شتاب خواستارش هستید [= عذاب الهی] نزد من نیست. فرمان، تنها از آنِ الله است [که] حق را بیان می کند و او بهترین جداکننده[ی حق از باطل] است». ﴿۵۸﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «اگر آنچه که به شتاب خواستارش هستید نزد من بود، [بر سرتان فرود می‌آوردم و] کار میان من و شما به پایان می‌رسید؛ [ولی] الله به [حال] ستمکاران داناتر است [و به آنان مهلت می‌دهد]». ﴿۵۹﴾ و کلیدهای [گنجینه‌های] نهان نزد اوست [و] جز او [هیچ کس] آن را نمی‌داند و [اوست که] آنچه را در خشکی و دریاست می‌داند و هیچ برگی [از درخت] نمی‌افتد مگر اینکه آن را می‌داند؛ و هیچ دانه‌ای در تاریکی‌های زمین و هیچ تر و خشکی نیست مگر اینکه در کتابی روشن [= لوح محفوظ] قرار دارد.

وَهُوَ ٱلَّذِي يَتَوَفَّىٰكُم بِٱلَّيۡلِ وَيَعۡلَمُ مَا جَرَحۡتُم بِٱلنَّهَارِ ثُمَّ
يَبۡعَثُكُمۡ فِيهِ لِيُقۡضَىٰٓ أَجَلٞ مُّسَمّٗىۖ ثُمَّ إِلَيۡهِ مَرۡجِعُكُمۡ ثُمَّ
يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٦٠ وَهُوَ ٱلۡقَاهِرُ فَوۡقَ عِبَادِهِۦۖ
وَيُرۡسِلُ عَلَيۡكُمۡ حَفَظَةً حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَحَدَكُمُ ٱلۡمَوۡتُ تَوَفَّتۡهُ
رُسُلُنَا وَهُمۡ لَا يُفَرِّطُونَ ٦١ ثُمَّ رُدُّوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ مَوۡلَىٰهُمُ ٱلۡحَقِّۚ
أَلَا لَهُ ٱلۡحُكۡمُ وَهُوَ أَسۡرَعُ ٱلۡحَٰسِبِينَ ٦٢ قُلۡ مَن يُنَجِّيكُم مِّن
ظُلُمَٰتِ ٱلۡبَرِّ وَٱلۡبَحۡرِ تَدۡعُونَهُۥ تَضَرُّعٗا وَخُفۡيَةٗ لَّئِنۡ أَنجَىٰنَا مِنۡ
هَٰذِهِۦ لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ٦٣ قُلِ ٱللَّهُ يُنَجِّيكُم مِّنۡهَا وَمِن كُلِّ كَرۡبٖ
ثُمَّ أَنتُمۡ تُشۡرِكُونَ ٦٤ قُلۡ هُوَ ٱلۡقَادِرُ عَلَىٰٓ أَن يَبۡعَثَ عَلَيۡكُمۡ عَذَابٗا مِّن
فَوۡقِكُمۡ أَوۡ مِن تَحۡتِ أَرۡجُلِكُمۡ أَوۡ يَلۡبِسَكُمۡ شِيَعٗا وَيُذِيقَ بَعۡضَكُم
بَأۡسَ بَعۡضٍۗ ٱنظُرۡ كَيۡفَ نُصَرِّفُ ٱلۡأٓيَٰتِ لَعَلَّهُمۡ يَفۡقَهُونَ ٦٥ وَكَذَّبَ
بِهِۦ قَوۡمُكَ وَهُوَ ٱلۡحَقُّۚ قُل لَّسۡتُ عَلَيۡكُم بِوَكِيلٖ ٦٦ لِّكُلِّ نَبَإٖ
مُّسۡتَقَرّٞۚ وَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَ ٦٧ وَإِذَا رَأَيۡتَ ٱلَّذِينَ يَخُوضُونَ فِيٓ ءَايَٰتِنَا
فَأَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ حَتَّىٰ يَخُوضُواْ فِي حَدِيثٍ غَيۡرِهِۦۚ وَإِمَّا يُنسِيَنَّكَ
ٱلشَّيۡطَٰنُ فَلَا تَقۡعُدۡ بَعۡدَ ٱلذِّكۡرَىٰ مَعَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ٦٨

﴿۶۰﴾ و اوست که شبانگاه روحتان را [هنگام خواب] می‌گیرد و آنچه را در روز به دست آورده‌اید می‌داند؛ سپس شما را در آن [= روز] بیدار می‌کند تا آنکه هنگامی معیّن سپری گردد؛ آنگاه [که وفات کردید، در قیامت] بازگشتتان به سوی اوست؛ سپس شما را از آنچه انجام می‌دادید، آگاه می‌کند. ﴿۶۱﴾ و او بر بندگانش چیره [و فوق آنان] است و نگهبانانی [از فرشتگان] بر شما می‌فرستد تا زمانی که مرگ یکی از شما فرارسد فرستادگان ما [با همراهی فرشتهٔ مرگ] جانش را می‌گیرند و آنان [در مأموریت خود] کوتاهی نمی‌کنند. ﴿۶۲﴾ آنگاه به سوی الله که [یار و] کارسازِ راستینشان است بازگردانده می‌شوند. آگاه باشید! حکم از آنِ اوست و او سریع‌ترین حسابرس است. ﴿۶۳﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «کیست که شما را از تاریکی‌ها [و سختی‌های] خشکی و دریا نجات می‌دهد؟ [در حالی که] او را به زاری و پنهانی می‌خوانید [و می‌گویید:] ”اگر ما را از این [ورطهٔ مرگ] نجات دهد، قطعاً از سپاسگزاران خواهیم بود“». ﴿۶۴﴾ بگو: «الله شما را از این [تاریکی‌ها] و از تمام سختی‌ها نجات می‌دهد؛ سپس شما [باز هم] شرک می‌ورزید». ﴿۶۵﴾ بگو: «او تواناست که بر شما عذابی [همچون صاعقه و طوفان] از بالای سرتان یا [همچون خشکسالی و زلزله] از زیر پاهایتان بفرستد یا شما را به صورت گروه‌هایی پراکنده [و جدا از هم] درآورَد و عذاب برخی از شما را به برخی [دیگر] بچشاند». بنگر چگونه آیات [خود] را گوناگون بیان می‌کنیم؛ باشد که دریابند. ﴿۶۶﴾ [ای پیامبر،] قوم تو آن [= قرآن] را دروغ شمردند، در حالی که آن [کتاب،] حق است. [به کافرانِ قومت] بگو: «من [مراقب و] کارگزارِ شما نیستم. ﴿۶۷﴾ هر خبری سررسیدی [برای وقوع] دارد؛ و [به زودی] خواهید دانست [که سرانجامتان چگونه است]». ﴿۶۸﴾ و هر گاه کسانی را دیدی که در آیات ما [با دشمنی و تمسخر] گفتگو می‌کنند، از آنان روی بگردان تا به سخن دیگری بپردازند؛ و اگر شیطان تو را به فراموشی انداخت، پس از آنکه به یاد آوردی، دیگر با قوم ستمکار [مشرک] منشین.

وَمَا عَلَى ٱلَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنۡ حِسَابِهِم مِّن شَيۡءٖ وَلَٰكِن
ذِكۡرَىٰ لَعَلَّهُمۡ يَتَّقُونَ ٦٩ وَذَرِ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ دِينَهُمۡ
لَعِبٗا وَلَهۡوٗا وَغَرَّتۡهُمُ ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَاۚ وَذَكِّرۡ بِهِۦٓ أَن
تُبۡسَلَ نَفۡسُۢ بِمَا كَسَبَتۡ لَيۡسَ لَهَا مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلِيّٞ
وَلَا شَفِيعٞ وَإِن تَعۡدِلۡ كُلَّ عَدۡلٖ لَّا يُؤۡخَذۡ مِنۡهَآۗ أُوْلَٰٓئِكَ
ٱلَّذِينَ أُبۡسِلُواْ بِمَا كَسَبُواْۖ لَهُمۡ شَرَابٞ مِّنۡ حَمِيمٖ
وَعَذَابٌ أَلِيمُۢ بِمَا كَانُواْ يَكۡفُرُونَ ٧٠ قُلۡ أَنَدۡعُواْ مِن دُونِ
ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَىٰٓ أَعۡقَابِنَا بَعۡدَ إِذۡ
هَدَىٰنَا ٱللَّهُ كَٱلَّذِي ٱسۡتَهۡوَتۡهُ ٱلشَّيَٰطِينُ فِي ٱلۡأَرۡضِ
حَيۡرَانَ لَهُۥٓ أَصۡحَٰبٞ يَدۡعُونَهُۥٓ إِلَى ٱلۡهُدَى ٱئۡتِنَاۗ قُلۡ إِنَّ
هُدَى ٱللَّهِ هُوَ ٱلۡهُدَىٰۖ وَأُمِرۡنَا لِنُسۡلِمَ لِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٧١ وَأَنۡ
أَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَٱتَّقُوهُۚ وَهُوَ ٱلَّذِيٓ إِلَيۡهِ تُحۡشَرُونَ ٧٢ وَهُوَ
ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ بِٱلۡحَقِّۖ وَيَوۡمَ يَقُولُ كُن
فَيَكُونُۚ قَوۡلُهُ ٱلۡحَقُّۚ وَلَهُ ٱلۡمُلۡكُ يَوۡمَ يُنفَخُ فِي ٱلصُّورِۚ
عَٰلِمُ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِۚ وَهُوَ ٱلۡحَكِيمُ ٱلۡخَبِيرُ ٧٣

﴿۶۹﴾ و [هر چند] چیزی از حساب [و گناه] آنان بر [عهدۀ] پرهیزگاران نیست، ولی یادآوری [و ارشاد، لازم] است؛ باشد که تقوی پیشه کنند. ﴿۷۰﴾ و کسانی را که دینشان را به بازی و سرگرمی گرفته‌اند و زندگی دنیا آنان را فریفته است رها کن؛ و [مردم را] با این [قرآن] اندرز ده تا مبادا کسی به [کیفر] آنچه به دست آورده است به هلاکت بیفتد در حالی که در برابر الله برای [رهایی از عذابِ] آن نه [دوست و] کارسازی دارد و نه شفاعتگری؛ و [حتی] اگر [بخواهد برای نجات خویش] هر فدیه‌ای دهد، از او پذیرفته نمی‌شود. اینان هستند که به [کیفر] آنچه به دست آورده‌اند، هلاک گشته‌اند و به [سزای] آنکه کفر می‌ورزیدند، برایشان شرابی از آبِ جوشان و عذابی دردناک است. ﴿۷۱﴾ [ای پیامبر،] بگو: «آیا به جای الله چیزی را بخوانیم که نه به ما سود می‌دهد و نه زیان می‌رساند؟ و آیا پس از آنکه الله ما را هدایت کرده است [به سوی گمراهی] به عقب بازگردیم؟ همچون کسی که شیاطین او را [فریب داده و از راه راست] به در بُرده‌اند و او در زمین حیران و سرگشته مانده است، در حالی که او یارانی [دلسوز] دارد که به هدایت دعوتش می‌کنند [و می‌گویند:] "به سوی ما بیا"». بگو: «بی‌تردید، هدایت [راستین]، هدایت الله است و ما فرمان یافته‌ایم که تسلیم پروردگار جهانیان باشیم؛ ﴿۷۲﴾ و اینکه نماز برپا دارید و از او پروا کنید؛ و اوست که به پیشگاهش محشور خواهید شد». ﴿۷۳﴾ و اوست که آسمان‌ها و زمین را به‌حق آفرید و روزی که [الله به هر چیزی] بگوید: «موجود شو»، بی‌درنگ موجود می‌شود. سخن او حق است؛ و روزی که در صور دمیده می‌شود، فرمانروایی از آنِ اوست. او دانای پنهان و پیداست و اوست که بسیار حکیمِ آگاه است.

نصف الحزب ١٤

۞ وَإِذۡ قَالَ إِبۡرَٰهِيمُ لِأَبِيهِ ءَازَرَ أَتَتَّخِذُ أَصۡنَامًا ءَالِهَةً إِنِّيٓ أَرَىٰكَ وَقَوۡمَكَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ٧٤ وَكَذَٰلِكَ نُرِيٓ إِبۡرَٰهِيمَ مَلَكُوتَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَلِيَكُونَ مِنَ ٱلۡمُوقِنِينَ ٧٥ فَلَمَّا جَنَّ عَلَيۡهِ ٱلَّيۡلُ رَءَا كَوۡكَبٗاۖ قَالَ هَٰذَا رَبِّيۖ فَلَمَّآ أَفَلَ قَالَ لَآ أُحِبُّ ٱلۡأٓفِلِينَ ٧٦ فَلَمَّا رَءَا ٱلۡقَمَرَ بَازِغٗا قَالَ هَٰذَا رَبِّيۖ فَلَمَّآ أَفَلَ قَالَ لَئِن لَّمۡ يَهۡدِنِي رَبِّي لَأَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلضَّآلِّينَ ٧٧ فَلَمَّا رَءَا ٱلشَّمۡسَ بَازِغَةٗ قَالَ هَٰذَا رَبِّي هَٰذَآ أَكۡبَرُۖ فَلَمَّآ أَفَلَتۡ قَالَ يَٰقَوۡمِ إِنِّي بَرِيٓءٞ مِّمَّا تُشۡرِكُونَ ٧٨ إِنِّي وَجَّهۡتُ وَجۡهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ حَنِيفٗاۖ وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ٧٩ وَحَآجَّهُۥ قَوۡمُهُۥۚ قَالَ أَتُحَٰٓجُّوٓنِّي فِي ٱللَّهِ وَقَدۡ هَدَىٰنِۚ وَلَآ أَخَافُ مَا تُشۡرِكُونَ بِهِۦٓ إِلَّآ أَن يَشَآءَ رَبِّي شَيۡـٔٗاۚ وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيۡءٍ عِلۡمًاۚ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ٨٠ وَكَيۡفَ أَخَافُ مَآ أَشۡرَكۡتُمۡ وَلَا تَخَافُونَ أَنَّكُمۡ أَشۡرَكۡتُم بِٱللَّهِ مَا لَمۡ يُنَزِّلۡ بِهِۦ عَلَيۡكُمۡ سُلۡطَٰنٗاۚ فَأَيُّ ٱلۡفَرِيقَيۡنِ أَحَقُّ بِٱلۡأَمۡنِۖ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ٨١

﴿۷۴﴾ و [یاد کن از] هنگامی که ابراهیم به پدرش ـ آزر ـ گفت: «آیا بُت‌ها را معبود [خویش] می‌گیری؟ به راستی که من تو و قومت را در گمراهیِ آشکاری می‌بینم». ﴿۷۵﴾ و این گونه فرماندهیِ [شکوهمندِ] آسمان‌ها و زمین را به ابراهیم نشان دادیم تا [یگانگی الله و گمراهیِ آزر و قومش را دریابد و] از اهل یقین باشد. ﴿۷۶﴾ پس هنگامی که [تاریکی] شب او را در بر گرفت، ستاره‌ای دید [و] گفت: «این پروردگارِ من است» و چون غروب کرد [و ناپدید شد] گفت: «غروب‌کنندگان را دوست ندارم». ﴿۷۷﴾ پس هنگامی که ماه را تابنده دید گفت: «این پروردگارِ من است» و چون غروب کرد گفت: «اگر پروردگارم مرا هدایت نکرده بود، قطعاً از گمراهان بودم». ﴿۷۸﴾ پس هنگامی که خورشید را درخشنده دید گفت: «این پروردگارِ من است. این بزرگ‌تر است»؛ اما وقتی که غروب کرد گفت: «ای قوم، من از آنچه [برای الله] شریک قرار می‌دهید بیزارم». ﴿۷۹﴾ به راستی که من حقگرایانه دین [و عبادتِ] خویش را برای کسی خالص کرده‌ام که آسمان‌ها و زمین را پدید آورده است و هرگز در زمرۀ مشرکان نیستم». ﴿۸۰﴾ و قوم او با وی به مجادله پرداختند [و او را از خشم معبودها ترساندند. ابراهیم عليه‌السلام] گفت: «آیا دربارۀ الله با من مجادله می کنید در حالی که او مرا [به راهِ راست] هدایت کرده است و از چیزهایی که با او شریک می‌پندارید هیچ نمی‌ترسم، مگر آنکه پروردگارم چیزی [از سود و زیان برایم] خواسته باشد. علمِ پروردگارم همه چیز را فرا گرفته است. آیا پند نمی گیرید؟ ﴿۸۱﴾ و چگونه از چیزهایی که شریک [الله] می‌پندارید بترسم با آنکه شما خود نمی‌هراسید از اینکه چیزی را شریک الله ساخته‌اید که او تعالی [هیچ] دلیلی دربارۀ [حقانیتِ] آن بر شما نازل نکرده است؟ پس اگر می‌دانید، [بگویید] کدام یک از این دو گروه [موحد و مشرک] به امنیت [و دوری از عذاب] سزاوارتر است؟

ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَلَمۡ يَلۡبِسُوٓاْ إِيمَٰنَهُم بِظُلۡمٍ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلۡأَمۡنُ
وَهُم مُّهۡتَدُونَ ٨٢ وَتِلۡكَ حُجَّتُنَآ ءَاتَيۡنَٰهَآ إِبۡرَٰهِيمَ عَلَىٰ
قَوۡمِهِۦۚ نَرۡفَعُ دَرَجَٰتٖ مَّن نَّشَآءُۗ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٞ ٨٣
وَوَهَبۡنَا لَهُۥٓ إِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَۚ كُلًّا هَدَيۡنَاۚ وَنُوحًا هَدَيۡنَا
مِن قَبۡلُۖ وَمِن ذُرِّيَّتِهِۦ دَاوُۥدَ وَسُلَيۡمَٰنَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ
وَمُوسَىٰ وَهَٰرُونَۚ وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡمُحۡسِنِينَ ٨٤
وَزَكَرِيَّا وَيَحۡيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِلۡيَاسَۖ كُلّٞ مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ٨٥
وَإِسۡمَٰعِيلَ وَٱلۡيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطٗاۚ وَكُلّٗا فَضَّلۡنَا عَلَى
ٱلۡعَٰلَمِينَ ٨٦ وَمِنۡ ءَابَآئِهِمۡ وَذُرِّيَّٰتِهِمۡ وَإِخۡوَٰنِهِمۡۖ وَٱجۡتَبَيۡنَٰهُمۡ
وَهَدَيۡنَٰهُمۡ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ٨٧ ذَٰلِكَ هُدَى ٱللَّهِ يَهۡدِي
بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦۚ وَلَوۡ أَشۡرَكُواْ لَحَبِطَ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ
يَعۡمَلُونَ ٨٨ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحُكۡمَ
وَٱلنُّبُوَّةَۚ فَإِن يَكۡفُرۡ بِهَا هَٰٓؤُلَآءِ فَقَدۡ وَكَّلۡنَا بِهَا قَوۡمٗا لَّيۡسُواْ
بِهَا بِكَٰفِرِينَ ٨٩ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ هَدَى ٱللَّهُۖ فَبِهُدَىٰهُمُ ٱقۡتَدِهۡۗ
قُل لَّآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ أَجۡرًاۖ إِنۡ هُوَ إِلَّا ذِكۡرَىٰ لِلۡعَٰلَمِينَ ٩٠

﴿۸۲﴾ کسانی که ایمان آورده‌اند و ایمانشان را به [هیچ] شرکی نیالوده‌اند، آنانند که امنیت [و آرامش] دارند و رهیافتگانند». ﴿۸۳﴾ و این [استدلال،] حجت ما بود که به ابراهیم در برابر قومش دادیم. [در دنیا و آخرت، مقام] هر کس را که بخواهیم به درجاتی بالا می‌بریم. [ای پیامبر،] بی‌تردید، پروردگارت بی نهایت حکیم داناست. ﴿۸۴﴾ و به او [= ابراهیم ﷺ] اسحاق و یعقوب را بخشیدیم و همه را [به راه راست] هدایت کردیم؛ و پیشتر نوح را [نیز] هدایت کرده بودیم و از نسل او داود و سلیمان و ایوب و یوسف و موسی و هارون را [به راه حق رهنمون ساختیم] و نیکوکاران را این گونه پاداش می‌دهیم. ﴿۸۵﴾ و [همچنین] زکریا و یحیی و عیسی و الیاس [را راه نمودیم که] همه از شایستگان بودند. ﴿۸۶﴾ و اسماعیل و یَسَع و یونس و لوط [را نیز هدایت کردیم] و جملگی را بر جهانیان برتری دادیم. ﴿۸۷﴾ و [نیز] از پدران و فرزندان و برادرانشان [برخی را برتری دادیم و] آنان را برگزیدیم و به راه راست هدایت کردیم. ﴿۸۸﴾ این هدایتِ الله است که هر یک از بندگانش را که بخواهد، با آن هدایت می‌کند؛ و اگر شرک می‌ورزیدند، آنچه [از اعمال نیک] انجام داده بودند تباه می‌شد. ﴿۸۹﴾ اینان کسانی هستند که به ایشان کتاب و حکمت و نبوت بخشیدیم. پس [ای پیامبر،] اگر اینان [= مشرکان] به این [پیامبران و کتاب‌های الهی] کفر بورزند، قطعاً گروهی [= مهاجران و انصار و تابعین] را بر [حفظ و نگهبانیِ] آن [اصول و عقاید] می‌گماریم که نسبت به آن کافر نباشند. ﴿۹۰﴾ آنان [= پیامبران] کسانی هستند که الله هدایتشان کرده است؛ پس [ای پیامبر،] از هدایت [و راه راستِ] ایشان پیروی کن [و به قومت] بگو: «من در برابر این [رسالت،] پاداشی از شما نمی‌خواهم. این [قرآن، چیزی] نیست مگر [یادآوری و] پندی برای جهانیان».

وَمَا قَدَرُواْ ٱللَّهَ حَقَّ قَدۡرِهِۦٓ إِذۡ قَالُواْ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ عَلَىٰ بَشَرٖ مِّن شَيۡءٖۗ قُلۡ مَنۡ أَنزَلَ ٱلۡكِتَٰبَ ٱلَّذِي جَآءَ بِهِۦ مُوسَىٰ نُورٗا وَهُدٗى لِّلنَّاسِۖ تَجۡعَلُونَهُۥ قَرَاطِيسَ تُبۡدُونَهَا وَتُخۡفُونَ كَثِيرٗاۖ وَعُلِّمۡتُم مَّا لَمۡ تَعۡلَمُوٓاْ أَنتُمۡ وَلَآ ءَابَآؤُكُمۡۖ قُلِ ٱللَّهُۖ ثُمَّ ذَرۡهُمۡ فِي خَوۡضِهِمۡ يَلۡعَبُونَ ﴿٩١﴾ وَهَٰذَا كِتَٰبٌ أَنزَلۡنَٰهُ مُبَارَكٞ مُّصَدِّقُ ٱلَّذِي بَيۡنَ يَدَيۡهِ وَلِتُنذِرَ أُمَّ ٱلۡقُرَىٰ وَمَنۡ حَوۡلَهَاۚ وَٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ يُؤۡمِنُونَ بِهِۦۖ وَهُمۡ عَلَىٰ صَلَاتِهِمۡ يُحَافِظُونَ ﴿٩٢﴾ وَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوۡ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمۡ يُوحَ إِلَيۡهِ شَيۡءٞ وَمَن قَالَ سَأُنزِلُ مِثۡلَ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُۗ وَلَوۡ تَرَىٰٓ إِذِ ٱلظَّٰلِمُونَ فِي غَمَرَٰتِ ٱلۡمَوۡتِ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ بَاسِطُوٓاْ أَيۡدِيهِمۡ أَخۡرِجُوٓاْ أَنفُسَكُمُۖ ٱلۡيَوۡمَ تُجۡزَوۡنَ عَذَابَ ٱلۡهُونِ بِمَا كُنتُمۡ تَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ غَيۡرَ ٱلۡحَقِّ وَكُنتُمۡ عَنۡ ءَايَٰتِهِۦ تَسۡتَكۡبِرُونَ ﴿٩٣﴾ وَلَقَدۡ جِئۡتُمُونَا فُرَٰدَىٰ كَمَا خَلَقۡنَٰكُمۡ أَوَّلَ مَرَّةٖ وَتَرَكۡتُم مَّا خَوَّلۡنَٰكُمۡ وَرَآءَ ظُهُورِكُمۡۖ وَمَا نَرَىٰ مَعَكُمۡ شُفَعَآءَكُمُ ٱلَّذِينَ زَعَمۡتُمۡ أَنَّهُمۡ فِيكُمۡ شُرَكَٰٓؤُاْۚ لَقَد تَّقَطَّعَ بَيۡنَكُمۡ وَضَلَّ عَنكُم مَّا كُنتُمۡ تَزۡعُمُونَ ﴿٩٤﴾

﴿۹۱﴾ و [مشرکان، بزرگی و مقام] الله را چنان که سزاوار اوست نشناختند؛ چرا که گفتند: «الله بر [هیچ] بشری چیزی نازل نکرده است». [ای پیامبر،] بگو: «آن کتابی را که موسی آورد چه کسی نازل کرده است؟ [همان کتابی که] برای مردم روشنایی و رهنمودی بود [و شما یهودیان] آن را به صورت [پراکنده بر] طومارها درمی‌آورید [و هر چه را که می‌خواهید] از آن آشکار می‌سازید و بسیاری را پنهان می کنید؛ و [اکنون ای قوم عرب،] چیزهایی [از آیات و اخبار قرآن] به شما آموخته شد که نه خود می‌دانستید و نه پدرانتان». [ای پیامبر،] بگو: «الله [آن را نازل کرده است]»؛ آنگاه [در جهل و گمراهی] رهایشان کن تا در ژرفای [عقاید باطل] خود سرگرم بازی باشند. ﴿۹۲﴾ و این [قرآن] کتاب مبارکی است که آن را نازل کردیم [تا] تصدیق کنندهٔ چیزی باشد که پیش از آن نازل شده است و [همچنین] به این منظور است که به [ساکنانِ] اُمّ القُری [= مکه] و [مردم] پیرامونش [در سراسر گیتی] هشدار دهی؛ و کسانی که به آخرت ایمان می‌آورند، به این [کتاب] نیز ایمان می‌آورند و بر نماز خویش مواظبت می کنند. ﴿۹۳﴾ و کیست ستمکارتر از آن کس که دروغی به الله ببندد یا بگوید: «به من [نیز] وحی شده است»؛ در حالی که هیچ وحیي به او نرسیده است و [یا] کسی که بگوید: «من [هم] مانند آنچه را که الله نازل کرده است [برایتان] نازل می کنم»؟ و [ای پیامبر، صحنهٔ هولناکی است] اگر هنگامی را ببینی که [این] ستمکاران، در [ترس و] سختی‌های مرگ فرورفته‌اند و فرشتگان [قبضِ روح،] دست‌هایشان را [به سوی آنان] گشوده‌اند [و فریاد می‌زنند:] «جان‌هایتان را [از بدن] بیرون دهید. امروز به [سزای] آنچه به ناحق بر الله دروغ می‌بستید و در برابر آیاتش تکبر می کردید، به عذابی اهانت آمیز مجازات می‌شوید». ﴿۹۴﴾ و [روز قیامت الله می‌فرماید:] «همان گونه که شما را نخستین بار [بدون مال و مقام] آفریدیم، [اکنون نیز] قطعاً تنها به سوی ما آمده‌اید و آنچه [از متاع دنیا] را که به شما ارزانی کرده بودیم، پشت سر خود [در دنیا] واگذاشتید و [معبودان و] شفاعتگرانی را که در [امور] خودتان شریکان [الله] می‌پنداشتید، همراه شما نمی‌بینیم. به راستی پیوند میان شما گسسته است و آنچه [شریک ما و شفیع خود] می‌پنداشتید، گم گشته است».

ثلاثة أرباع الحزب ١٤

۞ إِنَّ ٱللَّهَ فَالِقُ ٱلْحَبِّ وَٱلنَّوَىٰۖ يُخْرِجُ ٱلْحَيَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ ٱلْمَيِّتِ مِنَ ٱلْحَيِّۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ﴿٩٥﴾ فَالِقُ ٱلْإِصْبَاحِ وَجَعَلَ ٱلَّيْلَ سَكَنًا وَٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ حُسْبَانًاۚ ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ ٱلْعَزِيزِ ٱلْعَلِيمِ ﴿٩٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلنُّجُومَ لِتَهْتَدُواْ بِهَا فِي ظُلُمَٰتِ ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِۗ قَدْ فَصَّلْنَا ٱلْأٓيَٰتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٩٧﴾ وَهُوَ ٱلَّذِيٓ أَنشَأَكُم مِّن نَّفْسٍ وَٰحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌۗ قَدْ فَصَّلْنَا ٱلْأٓيَٰتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ﴿٩٨﴾ وَهُوَ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجْنَا بِهِۦ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُّخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا مُّتَرَاكِبًا وَمِنَ ٱلنَّخْلِ مِن طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّٰتٍ مِّنْ أَعْنَابٍ وَٱلزَّيْتُونَ وَٱلرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ مُتَشَٰبِهٍۗ ٱنظُرُوٓاْ إِلَىٰ ثَمَرِهِۦٓ إِذَآ أَثْمَرَ وَيَنْعِهِۦٓۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكُمْ لَأٓيَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٩٩﴾ وَجَعَلُواْ لِلَّهِ شُرَكَآءَ ٱلْجِنَّ وَخَلَقَهُمْۖ وَخَرَقُواْ لَهُۥ بَنِينَ وَبَنَٰتٍۢ بِغَيْرِ عِلْمٍۚ سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٠٠﴾ بَدِيعُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِۖ أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُۥ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُن لَّهُۥ صَٰحِبَةٌۖ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٠١﴾

﴿۹۵﴾ بی‌تردید، الله شکافندۀ دانه[ی گیاهان] و هسته[ی خرما در دل زمین] است؛ [موجود] زنده را از [مادۀ] بی‌جان بیرون می‌آورد [= رویشِ گیاه از دانه] و [مادۀ به ظاهر] بی‌جان را از [موجود] زنده خارج می‌سازد [= بیرون آمدنِ تخم یا نطفه از حیوانات]. این الله است [که چنین قدرت مطلقی دارد]؛ پس چگونه [از راه بندگی او] منحرف می‌شوید؟ ﴿۹۶﴾ [او] شکافندۀ سپیده‌دم است و شب را [مایۀ] آرامش قرار داد و خورشید و ماه را [نیز] با حساب [و نظمی دقیق پدید آورد]. آن تقدیرِ [پروردگار] شکست‌ناپذیرِ بی نهایت دانا است. ﴿۹۷﴾ و [ای فرزندان آدم،] اوست که ستارگان را برایتان قرار داد تا در تاریکی‌های خشکی و دریا به [کمک] آنها راه یابید. به راستی که ما نشانه‌های [توان و تدبیر خویش] را برای مردمی که می‌دانند به تفصیل بیان کرده‌ایم. ﴿۹۸﴾ و اوست که شما را از یک تن آفرید؛ پس برای شما [در رحِمِ مادر] قرارگاهی است و [در پشتِ پدر] امانتگاهی. ما آیات [خود] را برای مردمی که [کلام الهی را] می‌فهمند به تفصیل بیان کرده‌ایم. ﴿۹۹﴾ و اوست که از آسمان، آبی فرو ریخت و از آن [باران] هر گونه روییدنی برآوردیم و از آن [نیز هر کِشت و گیاه] سبزی را رویاندیم [که] از آن [گیاهان نیز برای تغذیۀ شما] دانه‌های متراکمی [همچون گندم و جو] پدید می‌آوریم؛ و [همچنین] از شکوفۀ نخل، خوشه‌هایی نزدیک به یکدیگر [رویاندیم] و باغ‌هایی از انگور و زیتون و انار [آفریدیم؛ میوه‌هایی که] برخی همانند و برخی ناهمانند هستند. وقتی به بار نشست، به میوه‌های آن و [نحوۀ] رسیدنش بنگرید. در این [آفرینش] برای مردمی که ایمان دارند، نشانه‌هایی [روشن از قدرت الهی] است. ﴿۱۰۰﴾ و [مشرکان] شریکانی از جن برای الله قایل شده‌اند؛ حال آنکه [الله خود] آنها را آفریده است؛ و [همچنین] از روی نادانی برایش [فرزندان] پسر و دختر می‌سازند [و به او نسبت می‌دهند]. او از آنچه توصیف می کنند پاک و برتر است. ﴿۱۰۱﴾ [او] پدید آورندۀ آسمان‌ها و زمین است؛ چگونه ممکن است فرزندی داشته باشد در حالی که همسری ندارد؟ و همه چیز را آفریده و او به همه چیز بی نهایت داناست.

ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٖ فَٱعۡبُدُوهُۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ وَكِيلٞ ١٠٢ لَّا تُدۡرِكُهُ ٱلۡأَبۡصَٰرُ وَهُوَ يُدۡرِكُ ٱلۡأَبۡصَٰرَۖ وَهُوَ ٱللَّطِيفُ ٱلۡخَبِيرُ ١٠٣ قَدۡ جَآءَكُم بَصَآئِرُ مِن رَّبِّكُمۡۖ فَمَنۡ أَبۡصَرَ فَلِنَفۡسِهِۦۖ وَمَنۡ عَمِيَ فَعَلَيۡهَاۚ وَمَآ أَنَا۠ عَلَيۡكُم بِحَفِيظٖ ١٠٤ وَكَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ ٱلۡأٓيَٰتِ وَلِيَقُولُواْ دَرَسۡتَ وَلِنُبَيِّنَهُۥ لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ١٠٥ ٱتَّبِعۡ مَآ أُوحِيَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ وَأَعۡرِضۡ عَنِ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ١٠٦ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ مَآ أَشۡرَكُواْۗ وَمَا جَعَلۡنَٰكَ عَلَيۡهِمۡ حَفِيظٗاۖ وَمَآ أَنتَ عَلَيۡهِم بِوَكِيلٖ ١٠٧ وَلَا تَسُبُّواْ ٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ فَيَسُبُّواْ ٱللَّهَ عَدۡوَۢا بِغَيۡرِ عِلۡمٖۗ كَذَٰلِكَ زَيَّنَّا لِكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلَهُمۡ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِم مَّرۡجِعُهُمۡ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ١٠٨ وَأَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ لَئِن جَآءَتۡهُمۡ ءَايَةٞ لَّيُؤۡمِنُنَّ بِهَاۚ قُلۡ إِنَّمَا ٱلۡأٓيَٰتُ عِندَ ٱللَّهِۖ وَمَا يُشۡعِرُكُمۡ أَنَّهَآ إِذَا جَآءَتۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ١٠٩ وَنُقَلِّبُ أَفۡـِٔدَتَهُمۡ وَأَبۡصَٰرَهُمۡ كَمَا لَمۡ يُؤۡمِنُواْ بِهِۦٓ أَوَّلَ مَرَّةٖ وَنَذَرُهُمۡ فِي طُغۡيَٰنِهِمۡ يَعۡمَهُونَ ١١٠

﴿۱۰۲﴾ این است الله، پروردگار شما؛ هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ آفرینندهٔ همه چیز است؛ پس او را عبادت کنید و [بدانید که] او [مراقب و] کارگزار همه چیز است. ﴿۱۰۳﴾ چشم‌ها او را درنمی‌یابند [ولی] او چشم‌ها را درمی‌یابد و اوست که باریک‌بین و آگاه است. ﴿۱۰۴﴾ [ای پیامبر، به مشرکان بگو:] «به راستی دلایل آشکاری از جانب پروردگارتان برای شما آمده است؛ پس هر کس [با بصیرت و منطق دربارهٔ آن] بیندیشد به سود اوست و هر کس چشم [بر حقیقت] ببندد، به زیانِ اوست؛ و من نگهبان شما نیستم». ﴿۱۰۵﴾ و اینچنین نشانه‌ها [و دلایل قدرت الهی] را گوناگون بیان می کنیم تا مبادا [مشرکان] بگویند: «[آنها را از اهل کتاب] آموخته‌ای»؛ و ما آنها را برای گروهی که می‌دانند [و می‌فهمند] به روشنی بیان می کنیم. ﴿۱۰۶﴾ [ای پیامبر،] از آنچه که از جانب پروردگارت بر تو وحی شده است پیروی کن ـ هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست ـ و از مشرکان روی بگردان. ﴿۱۰۷﴾ و اگر الله می‌خواست، [آنان هرگز] شرک نمی‌ورزیدند؛ و ما تو را بر آنان نگهبان قرار نداده‌ایم و تو [هرگز مراقب و] کارگزارشان نیستی. ﴿۱۰۸﴾ و [ای مؤمنان، هرگز] به آنها [=معبودهای باطل] که [مشرکان] به جای الله [به نیایش] می‌خوانند دشنام ندهید [چرا که] آنان نیز از روی دشمنی [و] نادانی به الله دشنام می‌دهند. این گونه برای هر امتی کردارشان را آراستیم؛ سپس بازگشت آنان [در قیامت] به سوی پروردگارشان است و آنان را از آنچه انجام می‌دادند آگاه می‌سازد. ﴿۱۰۹﴾ و [مشرکان] با سخت‌ترین سوگندهایشان به الله سوگند خوردند که اگر معجزه‌ای [که خواسته‌اند] برایشان بیاید، حتماً ایمان می‌آورند. [ای پیامبر،] بگو: «معجزات فقط در اختیار الله است» و شما [ای مؤمنان،] چه می‌دانید که اگر [معجزه‌ای هم] بیاید، ایمان نمی‌آورند. ﴿۱۱۰﴾ و ما دل‌ها و دیدگانشان را [از درک حقایق] برمی‌گردانیم، [در نتیجه، به معجزات ما ایمان نمی‌آورند] چنانکه نخستین بار به آن ایمان نیاوردند. و آنان را در [نافرمانی و] طغیانشان سرگشته رها می کنیم.

۞ وَلَوْ أَنَّنَا نَزَّلْنَآ إِلَيْهِمُ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ ٱلْمَوْتَىٰ وَحَشَرْنَا
عَلَيْهِمْ كُلَّ شَىْءٍ قُبُلًا مَّا كَانُوا۟ لِيُؤْمِنُوٓا۟ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ
وَلَـٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُونَ ﴿١١١﴾ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِىٍّ
عَدُوًّا شَيَـٰطِينَ ٱلْإِنسِ وَٱلْجِنِّ يُوحِى بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ
زُخْرُفَ ٱلْقَوْلِ غُرُورًا ۚ وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ ۖ فَذَرْهُمْ وَمَا
يَفْتَرُونَ ﴿١١٢﴾ وَلِتَصْغَىٰٓ إِلَيْهِ أَفْـِٔدَةُ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْـَٔاخِرَةِ
وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوا۟ مَا هُم مُّقْتَرِفُونَ ﴿١١٣﴾ أَفَغَيْرَ ٱللَّهِ أَبْتَغِى
حَكَمًا وَهُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ إِلَيْكُمُ ٱلْكِتَـٰبَ مُفَصَّلًا ۚ
وَٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَـٰهُمُ ٱلْكِتَـٰبَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُۥ مُنَزَّلٌ مِّن رَّبِّكَ
بِٱلْحَقِّ ۖ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُمْتَرِينَ ﴿١١٤﴾ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ
صِدْقًا وَعَدْلًا ۚ لَّا مُبَدِّلَ لِكَلِمَـٰتِهِۦ ۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿١١٥﴾
وَإِن تُطِعْ أَكْثَرَ مَن فِى ٱلْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ إِن
يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿١١٦﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ
أَعْلَمُ مَن يَضِلُّ عَن سَبِيلِهِۦ ۖ وَهُوَ أَعْلَمُ بِٱلْمُهْتَدِينَ ﴿١١٧﴾ فَكُلُوا۟
مِمَّا ذُكِرَ ٱسْمُ ٱللَّهِ عَلَيْهِ إِن كُنتُم بِـَٔايَـٰتِهِۦ مُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾

﴿۱۱۱﴾ و اگر ما فرشتگان را به سوی آنان می‌فرستادیم و [حتی] اگر مردگان با آنان به سخن می‌آمدند و هر چیزی را دسته‌دسته در برابرشان گرد می‌آوردیم [تا راستگویی پیامبر را گواهی دهند]، باز هم ایمان نمی‌آوردند ـ مگر اینکه الله بخواهد ـ ولی بیشتر آنان نادانی می‌کنند. ﴿۱۱۲﴾ و [ای پیامبر محمد ﷺ، تو را با دشمنیِ مشرکان آزمودیم و] همچنین برای هر پیامبری، دشمنی از شیاطین انس و جن قرار دادیم که برخی از آنان در نهان، به برخی دیگر سخنان فریبنده [و بی‌اساس] القا می‌کنند و اگر پروردگارت می‌خواست، [هرگز] چنین نمی‌کردند؛ پس آنان را با دروغ‌هایی که می‌بافند واگذار. ﴿۱۱۳﴾ و [چنین کردیم تا آنان را بیازماییم، خواستیم] تا دل‌های کسانی که به آخرت ایمان نمی‌آورند، به آن [سخن فریبنده] بگراید و آن را بپسندد و هر گناهی که می‌خواهند مرتکب شوند. ﴿۱۱۴﴾ [ای پیامبر به مشرکان بگو:] «آیا [سزاست که برای قضاوت دربارهٔ اختلاف من و شما] داوری جز الله بجویم؟ و حال آنکه اوست ذاتی که این کتاب را به تفصیل به سوی شما نازل کرده است»؛ و کسانی که کتاب [آسمانی] به ایشان داده‌ایم می‌دانند که آن [قرآن] از جانب پروردگارت به‌حق نازل شده است؛ پس هرگز از تردیدکنندگان نباش. ﴿۱۱۵﴾ و سخن پروردگارت [= قرآن] با راستی [در گفتار] و عدل [در احکام] به حد تمام و کمال رسید. هیچ تغییردهنده‌ای برای سخنانش نیست؛ و او بسیار شنوای داناست. ﴿۱۱۶﴾ و اگر از بیشتر مردم زمین اطاعت کنی، تو را از راه الله گمراه می‌کنند. آنان جز گمان [بی‌اساسِ خود از چیزی] پیروی نمی‌کنند و جز دروغ نمی‌بافند. ﴿۱۱۷﴾ بی‌تردید، پروردگارت به [حال] کسی که از راه او منحرف می‌شود داناتر است؛ و او به [حال] راه‌یافتگان [نیز] داناتر است. ﴿۱۱۸﴾ پس [ای مردم،] اگر به آیاتش ایمان دارید، [فقط] از [گوشتِ] آنچه نام الله [هنگام ذبح] بر آن برده شده است بخورید.

وَمَا لَكُمۡ أَلَّا تَأۡكُلُواْ مِمَّا ذُكِرَ ٱسۡمُ ٱللَّهِ عَلَيۡهِ وَقَدۡ فَصَّلَ
لَكُم مَّا حَرَّمَ عَلَيۡكُمۡ إِلَّا مَا ٱضۡطُرِرۡتُمۡ إِلَيۡهِۗ وَإِنَّ كَثِيرٗا
لَّيُضِلُّونَ بِأَهۡوَآئِهِم بِغَيۡرِ عِلۡمٍۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعۡلَمُ بِٱلۡمُعۡتَدِينَ ﴿١١٩﴾
وَذَرُواْ ظَٰهِرَ ٱلۡإِثۡمِ وَبَاطِنَهُۥٓۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكۡسِبُونَ ٱلۡإِثۡمَ
سَيُجۡزَوۡنَ بِمَا كَانُواْ يَقۡتَرِفُونَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا تَأۡكُلُواْ مِمَّا لَمۡ
يُذۡكَرِ ٱسۡمُ ٱللَّهِ عَلَيۡهِ وَإِنَّهُۥ لَفِسۡقٞۗ وَإِنَّ ٱلشَّيَٰطِينَ لَيُوحُونَ
إِلَىٰٓ أَوۡلِيَآئِهِمۡ لِيُجَٰدِلُوكُمۡۖ وَإِنۡ أَطَعۡتُمُوهُمۡ إِنَّكُمۡ لَمُشۡرِكُونَ ﴿١٢١﴾
أَوَمَن كَانَ مَيۡتٗا فَأَحۡيَيۡنَٰهُ وَجَعَلۡنَا لَهُۥ نُورٗا يَمۡشِي بِهِۦ
فِي ٱلنَّاسِ كَمَن مَّثَلُهُۥ فِي ٱلظُّلُمَٰتِ لَيۡسَ بِخَارِجٖ مِّنۡهَاۚ كَذَٰلِكَ
زُيِّنَ لِلۡكَٰفِرِينَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿١٢٢﴾ وَكَذَٰلِكَ جَعَلۡنَا
فِي كُلِّ قَرۡيَةٍ أَكَٰبِرَ مُجۡرِمِيهَا لِيَمۡكُرُواْ فِيهَاۖ وَمَا
يَمۡكُرُونَ إِلَّا بِأَنفُسِهِمۡ وَمَا يَشۡعُرُونَ ﴿١٢٣﴾ وَإِذَا جَآءَتۡهُمۡ
ءَايَةٞ قَالُواْ لَن نُّؤۡمِنَ حَتَّىٰ نُؤۡتَىٰ مِثۡلَ مَآ أُوتِيَ رُسُلُ ٱللَّهِۘ ٱللَّهُ
أَعۡلَمُ حَيۡثُ يَجۡعَلُ رِسَالَتَهُۥۗ سَيُصِيبُ ٱلَّذِينَ أَجۡرَمُواْ صَغَارٌ
عِندَ ٱللَّهِ وَعَذَابٞ شَدِيدُۢ بِمَا كَانُواْ يَمۡكُرُونَ ﴿١٢٤﴾

﴿۱۱۹﴾ و [ای مسلمانان،] شما را چه شده است که از آنچه [از گوشت‌هایی که] نام الله بر آن برده شده است نمی‌خورید؟ حال آنکه [الله] آنچه را بر شما حرام کرده است به تفصیل برایتان بیان داشته است [پس از آنها دوری کنید؛] مگر چیزی که به [خوردن] آن ناچار شوید؛ و بی‌تردید، بسیاری [از مردم، دیگران را] از روی نادانی با هوس‌های خویش گمراه می‌کنند. [ای پیامبر،] یقیناً پروردگارت به [حال] تجاوزکاران [از حدود الهی] داناتر است. ﴿۱۲۰﴾ و [ای مردم،] گناه آشکار و پنهان را رها کنید؛ [چرا که] بی‌تردید، کسانی که مرتکب گناه می‌شوند، به زودی در ازای آنچه می‌کردند مجازات خواهند شد. ﴿۱۲۱﴾ و [ای مؤمنان،] از آنچه [هنگام ذبح] نام الله بر آن برده نشده است نخورید؛ چرا که آن [کار] قطعاً نافرمانی است؛ و در حقیقت، شیاطین به دوستان خود القا می‌کنند که با شما [در این مورد] مجادله نمایند؛ و اگر از آنان اطاعت کنید، قطعاً شما [نیز در زمرۀ] مشرکان هستید. ﴿۱۲۲﴾ آیا کسی که [دلش بر اثر جهل و شرک] مرده بود و ما [با توحید و ایمان] زنده‌اش گرداندیم و نوری برایش پدید آوردیم تا در پرتوی [هدایتِ] آن، میان مردم گام بردارد، همچون کسی است که در تاریکی‌ها [گرفتار] است و از آن بیرون‌آمدنی نیست؟ آنچه کافران می‌کردند، این گونه برایشان آراسته شده است. ﴿۱۲۳﴾ و این گونه در هر شهری بزرگان گناهکارش را می‌گماریم تا در آن به نیرنگ بپردازند [و مردم را از راه الله بازدارند]؛ [ولی] آنان جز به خود نیرنگ نمی‌زنند و [این حقیقت را] درک نمی‌کنند. ﴿۱۲۴﴾ و [مشرکان] چون آیه‌ای [از قرآن] برایشان می‌آید می‌گویند: «هرگز به آن ایمان نمی‌آوریم، مگر آنکه همانند آنچه به پیامبران الهی داده شده است، به ما نیز داده شود». الله بهتر می‌داند رسالت خویش را کجا [و بر عهدۀ چه کسی] قرار دهد. به زودی بر کسانی که مرتکب [نافرمانی و] گناه شدند، به سزای نیرنگی که ورزیده بودند، از جانب الله، خواری و عذابی سخت خواهد رسید.

فَمَن يُرِدِ ٱللَّهُ أَن يَهْدِيَهُۥ يَشْرَحْ صَدْرَهُۥ لِلْإِسْلَٰمِ ۖ وَمَن يُرِدْ أَن يُضِلَّهُۥ يَجْعَلْ صَدْرَهُۥ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِى ٱلسَّمَآءِ ۚ كَذَٰلِكَ يَجْعَلُ ٱللَّهُ ٱلرِّجْسَ عَلَى ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢٥﴾ وَهَٰذَا صِرَٰطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا ۗ قَدْ فَصَّلْنَا ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٢٦﴾ ۞ لَهُمْ دَارُ ٱلسَّلَٰمِ عِندَ رَبِّهِمْ ۖ وَهُوَ وَلِيُّهُم بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٢٧﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا يَٰمَعْشَرَ ٱلْجِنِّ قَدِ ٱسْتَكْثَرْتُم مِّنَ ٱلْإِنسِ ۖ وَقَالَ أَوْلِيَآؤُهُم مِّنَ ٱلْإِنسِ رَبَّنَا ٱسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلَغْنَآ أَجَلَنَا ٱلَّذِىٓ أَجَّلْتَ لَنَا ۚ قَالَ ٱلنَّارُ مَثْوَىٰكُمْ خَٰلِدِينَ فِيهَآ إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُ ۗ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٢٨﴾ وَكَذَٰلِكَ نُوَلِّى بَعْضَ ٱلظَّٰلِمِينَ بَعْضًۢا بِمَا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿١٢٩﴾ يَٰمَعْشَرَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِى وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا ۚ قَالُوا۟ شَهِدْنَا عَلَىٰٓ أَنفُسِنَا ۖ وَغَرَّتْهُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا وَشَهِدُوا۟ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا۟ كَٰفِرِينَ ﴿١٣٠﴾

﴿۱۲۵﴾ پس هر کس که الله بخواهد او را هدایت کند، دلش را برای [پذیرش] اسلام می‌گشاید؛ و هر کس را بخواهد در گمراهی واگذارد، دلش را بسیار تنگ [و بسته] می‌سازد [و پذیرش حق را چنان برایش محال می‌گردانَد که] گویی می‌خواهد از آسمان بالا رود [ولی نمی‌تواند]. الله اینچنین عذاب را بر کسانی که ایمان نمی‌آورند، می‌گمارد. ﴿۱۲۶﴾ و [ای پیامبر،] این [دین اسلام] راهِ راستِ پروردگار توست. به راستی که ما آیات [خود] را برای گروهی که پند می‌گیرند، به تفصیل بیان کردیم. ﴿۱۲۷﴾ برای آنان نزد پروردگارشان سرای سلامت و امنیت است و او به [پاداش] کارهایی که می‌کردند، [دوست و] کارسازشان است. ﴿۱۲۸﴾ و [یاد کن از قیامت؛] روزی که [الله] همه آنان [= انس و جن] را گرد می‌آورَد [و می‌فرماید:] «ای گروه جنّیان، از آدمیان [بسیاری را گمراه کردید و پیروان] فراوان یافتید»؛ و دوستان [مشرکِ] آنان از [میان] انسان‌ها می‌گویند: «پروردگارا، برخی از ما از برخی دیگر بهره‌برداری کردند [و در کفر و گناه به یکدیگر یاری رساندند] و [اینک] ما به پایانی که برایمان مقرر کرده بودی رسیده‌ایم». [الله] می‌فرماید: «جایگاهتان آتش است [و] در آن جاودان خواهید بود؛ مگر آنچه را الله بخواهد [از آن بکاهد یا ببخشاید]. بی‌تردید، پروردگارت بی نهایت حکیم داناست». ﴿۱۲۹﴾ و اینچنین بعضی از ستمکاران را بر بعضی دیگر به [سزای] آنچه می‌کردند، مسلط می‌گردانیم. ﴿۱۳۰﴾ ای گروه جن و انس، آیا رسولانی از میان خود شما برایتان نیامدند که آیات مرا بر شما بخوانند و از دیدار این روز به شما هشدار دهند؟ آنان می‌گویند: «[آری،] ما علیه خویش گواهی می‌دهیم [که آمدند]»؛ و زندگی دنیا آنان [= کافران] را فریب داد و به زیان خود گواهی دادند که کافر بوده‌اند.

ذَٰلِكَ أَن لَّمۡ يَكُن رَّبُّكَ مُهۡلِكَ ٱلۡقُرَىٰ بِظُلۡمٖ وَأَهۡلُهَا
غَٰفِلُونَ ١٣١ وَلِكُلّٖ دَرَجَٰتٞ مِّمَّا عَمِلُواْۚ وَمَا رَبُّكَ
بِغَٰفِلٍ عَمَّا يَعۡمَلُونَ ١٣٢ وَرَبُّكَ ٱلۡغَنِيُّ ذُو ٱلرَّحۡمَةِۚ
إِن يَشَأۡ يُذۡهِبۡكُمۡ وَيَسۡتَخۡلِفۡ مِنۢ بَعۡدِكُم مَّا
يَشَآءُ كَمَآ أَنشَأَكُم مِّن ذُرِّيَّةِ قَوۡمٍ ءَاخَرِينَ ١٣٣
إِنَّ مَا تُوعَدُونَ لَأٓتٖۖ وَمَآ أَنتُم بِمُعۡجِزِينَ ١٣٤ قُلۡ يَٰقَوۡمِ
ٱعۡمَلُواْ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمۡ إِنِّي عَامِلٞۖ فَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَ
مَن تَكُونُ لَهُۥ عَٰقِبَةُ ٱلدَّارِۚ إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ١٣٥
وَجَعَلُواْ لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ ٱلۡحَرۡثِ وَٱلۡأَنۡعَٰمِ نَصِيبٗا
فَقَالُواْ هَٰذَا لِلَّهِ بِزَعۡمِهِمۡ وَهَٰذَا لِشُرَكَآئِنَاۖ فَمَا كَانَ
لِشُرَكَآئِهِمۡ فَلَا يَصِلُ إِلَى ٱللَّهِۖ وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ
يَصِلُ إِلَىٰ شُرَكَآئِهِمۡۗ سَآءَ مَا يَحۡكُمُونَ ١٣٦ وَكَذَٰلِكَ
زَيَّنَ لِكَثِيرٖ مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ قَتۡلَ أَوۡلَٰدِهِمۡ
شُرَكَآؤُهُمۡ لِيُرۡدُوهُمۡ وَلِيَلۡبِسُواْ عَلَيۡهِمۡ دِينَهُمۡۖ
وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ مَا فَعَلُوهُۖ فَذَرۡهُمۡ وَمَا يَفۡتَرُونَ ١٣٧

﴿ ۱۳۱ ﴾ این [اتمام حجت] به خاطر آن است که پروردگارت هیچ‌گاه شهرها را ـ در حالی که مردمش [از پیام الهی بی‌خبر و] غافلند ـ به ستم نابود نکرده است. ﴿ ۱۳۲ ﴾ و هر یک [از بندگان] در برابر آنچه انجام داده‌اند، [نزد الله] درجات [و مراتبی از ثواب و عذاب] دارند، و پروردگارت از آنچه انجام می‌دهند غافل نیست. ﴿ ۱۳۳ ﴾ و پروردگارت بی‌نیاز و دارای رحمت [بیکران] است. [ای بندگان گنهکار، الله] اگر بخواهد، شما را [با عذاب از میان] می‌بَرد و پس از شما هر کس را بخواهد جانشین می‌سازد؛ همچنان که شما را نیز از نسل گروهی دیگر آفرید. ﴿ ۱۳۴ ﴾ [ای کافران،] آنچه به شما وعده داده می‌شود، یقیناً خواهد آمد و شما نمی‌توانید [الله را] ناتوان سازید [و از کیفرش بگریزید]. ﴿ ۱۳۵ ﴾ بگو: «ای قوم من، به شیوهٔ خود عمل کنید [و بر کفر و گمراهی خود بمانید که] بی‌تردید، من [نیز به ایمان خویش] عمل می‌کنم؛ پس به زودی خواهید دانست که [پیروزی دنیا و] فرجامِ [نیکوی] آن سرا از آنِ کیست. بی‌گمان، ستمکاران [مشرک] رستگار نخواهند شد». ﴿ ۱۳۶ ﴾ و [مشرکان] برای الله از آنچه آفریده است ـ از کِشت و چهارپایان ـ سهمی تعیین کردند و به گمان خود گفتند: «این مخصوصِ الله است و این مخصوصِ شریکان ما [= معبودان]». آنچه برای شریکانشان بود به الله نمی‌رسد؛ [ولی] آنچه برای الله بود، به شریکان آنها می‌رسد. چه بد داوری می‌کنند! ﴿ ۱۳۷ ﴾ و این گونه بود که شریکان آنها [اعم از شیاطین و...] در نظر بسیاری از مشرکان [که فقیر بودند] قتل فرزندانشان را آراستند [و زیبا جلوه دادند] تا هلاکشان کنند و آیینشان را بر آنان [آشفته و] مشتبه سازند؛ و اگر الله می‌خواست، چنین نمی‌کردند؛ پس [ای پیامبر، تو نیز] آنان را با [تهمت و] دروغ‌هایشان واگذار.

وَقَالُواْ هَٰذِهِۦٓ أَنۡعَٰمٞ وَحَرۡثٌ حِجۡرٞ لَّا يَطۡعَمُهَآ إِلَّا مَن نَّشَآءُ
بِزَعۡمِهِمۡ وَأَنۡعَٰمٌ حُرِّمَتۡ ظُهُورُهَا وَأَنۡعَٰمٞ لَّا يَذۡكُرُونَ
ٱسۡمَ ٱللَّهِ عَلَيۡهَا ٱفۡتِرَآءً عَلَيۡهِۚ سَيَجۡزِيهِم بِمَا كَانُواْ
يَفۡتَرُونَ ﴿١٣٨﴾ وَقَالُواْ مَا فِي بُطُونِ هَٰذِهِ ٱلۡأَنۡعَٰمِ خَالِصَةٞ
لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰٓ أَزۡوَٰجِنَاۖ وَإِن يَكُن مَّيۡتَةٗ
فَهُمۡ فِيهِ شُرَكَآءُۚ سَيَجۡزِيهِمۡ وَصۡفَهُمۡۚ إِنَّهُۥ حَكِيمٌ
عَلِيمٞ ﴿١٣٩﴾ قَدۡ خَسِرَ ٱلَّذِينَ قَتَلُوٓاْ أَوۡلَٰدَهُمۡ سَفَهَۢا بِغَيۡرِ
عِلۡمٖ وَحَرَّمُواْ مَا رَزَقَهُمُ ٱللَّهُ ٱفۡتِرَآءً عَلَى ٱللَّهِۚ قَدۡ ضَلُّواْ
وَمَا كَانُواْ مُهۡتَدِينَ ﴿١٤٠﴾ ۞ وَهُوَ ٱلَّذِيٓ أَنشَأَ جَنَّٰتٖ
مَّعۡرُوشَٰتٖ وَغَيۡرَ مَعۡرُوشَٰتٖ وَٱلنَّخۡلَ وَٱلزَّرۡعَ مُخۡتَلِفًا
أُكُلُهُۥ وَٱلزَّيۡتُونَ وَٱلرُّمَّانَ مُتَشَٰبِهٗا وَغَيۡرَ مُتَشَٰبِهٖۚ
كُلُواْ مِن ثَمَرِهِۦٓ إِذَآ أَثۡمَرَ وَءَاتُواْ حَقَّهُۥ يَوۡمَ حَصَادِهِۦۖ
وَلَا تُسۡرِفُوٓاْۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُسۡرِفِينَ ﴿١٤١﴾ وَمِنَ ٱلۡأَنۡعَٰمِ
حَمُولَةٗ وَفَرۡشٗاۚ كُلُواْ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ وَلَا تَتَّبِعُواْ
خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ إِنَّهُۥ لَكُمۡ عَدُوّٞ مُّبِينٞ ﴿١٤٢﴾

﴿۱۳۸﴾ و به پندار خویش گفتند: «[استفاده از] این چهارپایان و کشتزارها[یی که وقف معبودها شده] ممنوع است و هیچ‌کس از آن نمی‌خورد مگر آن [گروه از خادمان معبودها] که ما بخواهیم؛ و چهارپایانی [نیز] هستند که [سوارشدن بر] پشتشان حرام شده است»؛ و دام‌هایی [داشتند] که [هنگام ذبح] نام الله را بر آنها نمی‌بردند. [اینها همه باورهایی بود که] به دروغ به الله نسبت می‌دادند [و الله] به زودی جزای دروغ‌هایی را که می‌بافتند به آنان خواهد داد. ﴿۱۳۹﴾ و گفتند: «آنچه در شکمِ این چهارپایان است [اگر زنده متولد شود،] به مردان ما اختصاص دارد و بر همسرانمان حرام شده است؛ [ولی] اگر [جنین] مرده باشد، همۀ آنان [از زن و مرد] در آن شریک‌اند». به زودی [الله] آنان را به سزای این توصیفشان کیفر خواهد داد. به راستی که او بی نهایت حکیم داناست. ﴿۱۴۰﴾ کسانی که از روی [جهل و] بی‌خردی، فرزندان خود را [از ترس فقر] کشتند و با دروغ بستن به الله، آنچه را که الله روزی‌شان کرده بود [بر خود] حرام دانستند، سخت زیان کردند. بی‌تردید، آنان گمراه شدند و هدایت‌یافته نبودند. ﴿۱۴۱﴾ اوست که باغ‌هایی [با بوته‌های] داربست‌دار [مانند انگور] و [درختان] بی‌داربست [مانند خرما] پدید آورد و [نیز] درخت خرما و زراعتی که میوه‌هایش گوناگون است و درخت زیتون و انار که [برگ‌هایشان] همانند و [میوه‌هایشان] متفاوت است. [ای مردم،] از میوۀ آن - چون به بار نشست- بخورید و روزِ چیدنش، حقّ [زکاتِ بینوایان از] آن را بپردازید [ولی] اسراف نکنید [چرا که] بی‌تردید، او تعالی اسرافکاران را دوست نمی دارد. ﴿۱۴۲﴾ و [نیز] از چهارپایان، [حیوانات] باربر و [حیوانات] غیرباری [برای منافع دیگر، آفرید]. از آنچه الله به شما روزی داده است بخورید و از گام‌های شیطان پیروی نکنید. بی‌گمان، او دشمن آشکاری برای شماست.

ثَمَٰنِيَةَ أَزۡوَٰجٖۖ مِّنَ ٱلضَّأۡنِ ٱثۡنَيۡنِ وَمِنَ ٱلۡمَعۡزِ ٱثۡنَيۡنِۗ
قُلۡ ءَآلذَّكَرَيۡنِ حَرَّمَ أَمِ ٱلۡأُنثَيَيۡنِ أَمَّا ٱشۡتَمَلَتۡ عَلَيۡهِ
أَرۡحَامُ ٱلۡأُنثَيَيۡنِۖ نَبِّـُٔونِي بِعِلۡمٍ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ١٤٣
وَمِنَ ٱلۡإِبِلِ ٱثۡنَيۡنِ وَمِنَ ٱلۡبَقَرِ ٱثۡنَيۡنِۗ قُلۡ ءَآلذَّكَرَيۡنِ
حَرَّمَ أَمِ ٱلۡأُنثَيَيۡنِ أَمَّا ٱشۡتَمَلَتۡ عَلَيۡهِ أَرۡحَامُ ٱلۡأُنثَيَيۡنِۖ
أَمۡ كُنتُمۡ شُهَدَآءَ إِذۡ وَصَّىٰكُمُ ٱللَّهُ بِهَٰذَاۚ فَمَنۡ
أَظۡلَمُ مِمَّنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبٗا لِّيُضِلَّ ٱلنَّاسَ بِغَيۡرِ
عِلۡمٍۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ١٤٤ قُل لَّآ أَجِدُ
فِي مَآ أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَىٰ طَاعِمٖ يَطۡعَمُهُۥٓ إِلَّآ أَن يَكُونَ
مَيۡتَةً أَوۡ دَمٗا مَّسۡفُوحًا أَوۡ لَحۡمَ خِنزِيرٖ فَإِنَّهُۥ رِجۡسٌ أَوۡ
فِسۡقًا أُهِلَّ لِغَيۡرِ ٱللَّهِ بِهِۦۚ فَمَنِ ٱضۡطُرَّ غَيۡرَ بَاغٖ وَلَا عَادٖ
فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ١٤٥ وَعَلَى ٱلَّذِينَ هَادُواْ حَرَّمۡنَا
كُلَّ ذِي ظُفُرٖۖ وَمِنَ ٱلۡبَقَرِ وَٱلۡغَنَمِ حَرَّمۡنَا عَلَيۡهِمۡ
شُحُومَهُمَآ إِلَّا مَا حَمَلَتۡ ظُهُورُهُمَآ أَوِ ٱلۡحَوَايَآ أَوۡ مَا ٱخۡتَلَطَ
بِعَظۡمٖۚ ذَٰلِكَ جَزَيۡنَٰهُم بِبَغۡيِهِمۡۖ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ١٤٦

﴿۱۴۳﴾ هشت جفت [نر و ماده از چهارپایان برای استفادۂ شما آفرید:] از گوسفند یک جفت و از بز یک جفت. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «آیا [الله] آن دو نر را حرام کرده است یا ماده‌ها را؟ یا آنچه که رحِم‌های [این] دو ماده در بر دارد؟ اگر راست می‌گویید [و بر تحریم آنها دلیلی دارید]، از روی علم [و منطق] به من خبر دهید. ﴿۱۴۴﴾ و از شتر یک جفت و از گاو یک جفت [آفرید]. بگو: «آیا [الله] آن دو نر را حرام کرده است یا دو ماده را؟ یا آنچه که رحِم‌های [این] دو ماده در بر دارد؟ آیا وقتی الله شما را به این [تحریم] سفارش می‌کرد [آنجا] حاضر بودید؟ پس کیست ستمکارتر از آن کس که بر الله دروغ می‌بندد تا بدون هیچ [استناد و] علمی مردم را گمراه کند؟ به راستی که الله گروه ستمکاران را هدایت نمی‌کند». ﴿۱۴۵﴾ بگو: «در آنچه [از احکام الهی که] به من وحی شده است، [غذای] حرامی را که خوردنش برای خورنده‌ای حرام باشد نمی‌یابم؛ مگر [گوشتِ] مردار یا خونِ ریخته یا گوشت خوک - که قطعاً پلید [و حرام] است - یا [قربانی‌ای که هنگام ذبح] از روی نافرمانی، نام غیرِ الله را بر آن بُرده باشند». اما هر کس [برای حفظ جان خود، به خوردن آنها] ناچار شود - بدون آنکه سرکش و زیاده‌خواه باشد، [بر او گناهی نیست]. به راستی که پروردگارت بسیار آمرزندۂ مهربان است. ﴿۱۴۶﴾ و هر [حیوان] چنگال‌داری را بر یهود حرام کردیم و از گاو و گوسفند، چربی‌های آن دو را بر آنان حرام کردیم؛ مگر چربی‌هایی که بر پشت آنها یا دورِ روده‌هاست یا چربی‌هایی که با استخوان درآمیخته است. این گونه آنان را به سزای سرکشی‌شان مجازات کردیم و بی‌تردید، ما راستگوییم.

فَإِن كَذَّبُوكَ فَقُل رَّبُّكُمۡ ذُو رَحۡمَةٖ وَٰسِعَةٖ وَلَا يُرَدُّ
بَأۡسُهُۥ عَنِ ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ١٤٧ سَيَقُولُ ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْ
لَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ مَآ أَشۡرَكۡنَا وَلَآ ءَابَآؤُنَا وَلَا حَرَّمۡنَا مِن شَيۡءٖۚ
كَذَٰلِكَ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ حَتَّىٰ ذَاقُواْ بَأۡسَنَاۗ
قُلۡ هَلۡ عِندَكُم مِّنۡ عِلۡمٖ فَتُخۡرِجُوهُ لَنَآۖ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا
ٱلظَّنَّ وَإِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا تَخۡرُصُونَ ١٤٨ قُلۡ فَلِلَّهِ ٱلۡحُجَّةُ ٱلۡبَٰلِغَةُۖ
فَلَوۡ شَآءَ لَهَدَىٰكُمۡ أَجۡمَعِينَ ١٤٩ قُلۡ هَلُمَّ شُهَدَآءَكُمُ
ٱلَّذِينَ يَشۡهَدُونَ أَنَّ ٱللَّهَ حَرَّمَ هَٰذَاۖ فَإِن شَهِدُواْ فَلَا تَشۡهَدۡ
مَعَهُمۡۚ وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَٱلَّذِينَ
لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ وَهُم بِرَبِّهِمۡ يَعۡدِلُونَ ١٥٠ ۞ قُلۡ

تَعَالَوۡاْ أَتۡلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمۡ عَلَيۡكُمۡۖ أَلَّا تُشۡرِكُواْ
بِهِۦ شَيۡـٔٗاۖ وَبِٱلۡوَٰلِدَيۡنِ إِحۡسَٰنٗاۖ وَلَا تَقۡتُلُوٓاْ أَوۡلَٰدَكُم
مِّنۡ إِمۡلَٰقٖ نَّحۡنُ نَرۡزُقُكُمۡ وَإِيَّاهُمۡۖ وَلَا تَقۡرَبُواْ ٱلۡفَوَٰحِشَ
مَا ظَهَرَ مِنۡهَا وَمَا بَطَنَۖ وَلَا تَقۡتُلُواْ ٱلنَّفۡسَ ٱلَّتِي حَرَّمَ ٱللَّهُ
إِلَّا بِٱلۡحَقِّۚ ذَٰلِكُمۡ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ ١٥١

﴿۱۴۷﴾ پس [ای پیامبر،] اگر تو را تکذیب کردند، بگو: «پروردگارتان رحمتی گسترده دارد؛ [ولی] عذابش از گروه گناهکاران بازگردانده نخواهد شد». ﴿۱۴۸﴾ کسانی که شرک ورزیدند خواهند گفت: «اگر الله می‌خواست، نه ما شرک می‌ورزیدیم و نه پدرانمان و [همچنین] چیزی را [خودسرانه] تحریم نمی‌کردیم». کسانی که پیش از آنان بودند نیز همین گونه [پیامبران خود را] تکذیب کردند تا عذاب ما را چشیدند. [ای پیامبر، به این مشرکان] بگو: «آیا [دانش و] دلیلی نزدتان هست که آن را برای ما آشکار کنید؟ [در حقیقت،] شما جز پندار [از چیزی] پیروی نمی‌کنید و جز دروغ نمی‌گویید». ﴿۱۴۹﴾ بگو: «دلیل رسا و روشن از آنِ الله است و اگر [او تعالی] می‌خواست، همهٔ شما را هدایت می‌کرد». ﴿۱۵۰﴾ بگو: «گواهانتان را که گواهی می‌دهند الله اینها را حرام کرده است بیاورید». پس [حتی] اگر گواهی دادند، تو با آنان [به چنین دروغی] گواهی نده و از هوس‌های کسانی که آیات ما را دروغ شمردند و کسانی که به آخرت ایمان نمی‌آورند و [معبودان باطل را] با پروردگارشان همتا قرار می‌دهند، پیروی نکن. ﴿۱۵۱﴾ بگو: «بیایید آنچه را که پروردگارتان بر شما حرام کرده است برایتان بخوانم: اینکه چیزی را با او شریک قرار ندهید و به پدر و مادر نیکی کنید و فرزندان خود را از [ترس] تنگدستی نکشید، ما به شما و آنان روزی می‌دهیم و به کارهای زشت ـ چه آشکار و چه پنهان ـ نزدیک نشوید و کسی را که الله [قتلش را] حرام کرده است جز به‌حق نکشید. این است [آنچه الله] شما را به [پیروی از] آن سفارش کرده است؛ باشدکه بیندیشید.

وَلَا تَقۡرَبُواْ مَالَ ٱلۡيَتِيمِ إِلَّا بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُ حَتَّىٰ يَبۡلُغَ أَشُدَّهُۥۚ
وَأَوۡفُواْ ٱلۡكَيۡلَ وَٱلۡمِيزَانَ بِٱلۡقِسۡطِۖ لَا نُكَلِّفُ نَفۡسًا إِلَّا
وُسۡعَهَاۖ وَإِذَا قُلۡتُمۡ فَٱعۡدِلُواْ وَلَوۡ كَانَ ذَا قُرۡبَىٰۖ وَبِعَهۡدِ
ٱللَّهِ أَوۡفُواْۚ ذَٰلِكُمۡ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ ١٥٢
وَأَنَّ هَٰذَا صِرَٰطِي مُسۡتَقِيمٗا فَٱتَّبِعُوهُۖ وَلَا تَتَّبِعُواْ ٱلسُّبُلَ
فَتَفَرَّقَ بِكُمۡ عَن سَبِيلِهِۦۚ ذَٰلِكُمۡ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمۡ
تَتَّقُونَ ١٥٣ ثُمَّ ءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ تَمَامًا عَلَى ٱلَّذِيٓ
أَحۡسَنَ وَتَفۡصِيلٗا لِّكُلِّ شَيۡءٖ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ لَّعَلَّهُم بِلِقَآءِ
رَبِّهِمۡ يُؤۡمِنُونَ ١٥٤ وَهَٰذَا كِتَٰبٌ أَنزَلۡنَٰهُ مُبَارَكٞ فَٱتَّبِعُوهُ
وَٱتَّقُواْ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ١٥٥ أَن تَقُولُوٓاْ إِنَّمَآ أُنزِلَ ٱلۡكِتَٰبُ عَلَىٰ
طَآئِفَتَيۡنِ مِن قَبۡلِنَا وَإِن كُنَّا عَن دِرَاسَتِهِمۡ لَغَٰفِلِينَ ١٥٦
أَوۡ تَقُولُواْ لَوۡ أَنَّآ أُنزِلَ عَلَيۡنَا ٱلۡكِتَٰبُ لَكُنَّآ أَهۡدَىٰ
مِنۡهُمۡۚ فَقَدۡ جَآءَكُم بَيِّنَةٞ مِّن رَّبِّكُمۡ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٞۚ
فَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّن كَذَّبَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَصَدَفَ عَنۡهَاۗ سَنَجۡزِي ٱلَّذِينَ
يَصۡدِفُونَ عَنۡ ءَايَٰتِنَا سُوٓءَ ٱلۡعَذَابِ بِمَا كَانُواْ يَصۡدِفُونَ ١٥٧

﴿۱۵۲﴾ و به مال یتیم نزدیک نشوید، مگر به بهترین شکل [که به سود و صلاحِ او باشد] تا به سن [بلوغ و] رشد خود برسد؛ و [سنجشِ] پیمانه و ترازو را به عدالت کامل کنید ـ ما هیچ کس را جز به اندازهٔ توانش مکلّف نمی‌کنیم ـ و هنگامی که سخن می‌گویید [یا گواهی می‌دهید] عدالت را رعایت کنید؛ هر چند [دربارهٔ] خویشاوند[تان] باشد و به عهد و پیمان الله وفا کنید. این است [آنچه الله] شما را به [پیروی از] آن سفارش کرده است؛ باشد که پند گیرید. ﴿۱۵۳﴾ و [بدانید] که این راهِ راست من است؛ پس از آن پیروی کنید و از [دیگر] راه‌ها پیروی نکنید [چرا که] شما را از راه او جدا می‌سازد. این است [آنچه الله] شما را به [پیروی از] آن سفارش کرده است؛ باشد که تقوی پیشه گیرید. ﴿۱۵۴﴾ سپس به موسی کتاب [تورات] دادیم تا بر کسی که نیکی کرده است نعمت را تمام کنیم و به این هدف که [حکمِ] هر چیزی را به تفصیل بیان نماییم و رهنمود و رحمتی گردد؛ باشد که به دیدار پروردگارشان ایمان بیاورند. ﴿۱۵۵﴾ و این [قرآن] که آن را نازل کردیم کتابی پُربرکت است؛ از آن پیروی کنید و پرهیزگار باشید؛ باشد که مورد رحمت [الله] قرار گیرید. ﴿۱۵۶﴾ [آن را نازل کردیم] تا نگویید: «کتاب [آسمانی] تنها بر دو طایفهٔ پیش از ما [= یهود و نصاری] نازل شده بود و ما از آموختن [کتاب‌های] آنان بی‌خبر بودیم». ﴿۱۵۷﴾ یا نگویید: «اگر کتاب [آسمانی] بر ما نازل می‌شد، از آنان راه‌یافته‌تر بودیم». پس بی‌تردید [اینک] از جانب پروردگارتان دلیل روشن و هدایت و رحمتی برایتان آمده است. پس کیست ستمکارتر از آن کس که آیات الله را دروغ انگارد و از آن روی بگرداند؟ به زودی کسانی را که از آیات ما روی می‌گردانند، به سزای آنکه [به کلام الهی] پشت می‌کردند، به عذابی سخت [و خفت‌بار] مجازات خواهیم کرد.

هَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن تَأۡتِيَهُمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ أَوۡ يَأۡتِيَ رَبُّكَ أَوۡ يَأۡتِيَ بَعۡضُ
ءَايَٰتِ رَبِّكَۗ يَوۡمَ يَأۡتِي بَعۡضُ ءَايَٰتِ رَبِّكَ لَا يَنفَعُ نَفۡسًا إِيمَٰنُهَا
لَمۡ تَكُنۡ ءَامَنَتۡ مِن قَبۡلُ أَوۡ كَسَبَتۡ فِيٓ إِيمَٰنِهَا خَيۡرٗاۗ قُلِ ٱنتَظِرُوٓاْ
إِنَّا مُنتَظِرُونَ ١٥٨ إِنَّ ٱلَّذِينَ فَرَّقُواْ دِينَهُمۡ وَكَانُواْ شِيَعٗا لَّسۡتَ مِنۡهُمۡ
فِي شَيۡءٍۚ إِنَّمَآ أَمۡرُهُمۡ إِلَى ٱللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُواْ يَفۡعَلُونَ ١٥٩
مَن جَآءَ بِٱلۡحَسَنَةِ فَلَهُۥ عَشۡرُ أَمۡثَالِهَاۖ وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ
فَلَا يُجۡزَىٰٓ إِلَّا مِثۡلَهَا وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ١٦٠ قُلۡ إِنَّنِي هَدَىٰنِي رَبِّيٓ
إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ دِينٗا قِيَمٗا مِّلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ حَنِيفٗاۚ وَمَا كَانَ
مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ١٦١ قُلۡ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحۡيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ
رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٦٢ لَا شَرِيكَ لَهُۥۖ وَبِذَٰلِكَ أُمِرۡتُ وَأَنَا۠ أَوَّلُ ٱلۡمُسۡلِمِينَ ١٦٣
قُلۡ أَغَيۡرَ ٱللَّهِ أَبۡغِي رَبّٗا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيۡءٖۚ وَلَا تَكۡسِبُ كُلُّ
نَفۡسٍ إِلَّا عَلَيۡهَاۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٞ وِزۡرَ أُخۡرَىٰۚ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم
مَّرۡجِعُكُمۡ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ ١٦٤ وَهُوَ ٱلَّذِي جَعَلَكُمۡ
خَلَٰٓئِفَ ٱلۡأَرۡضِ وَرَفَعَ بَعۡضَكُمۡ فَوۡقَ بَعۡضٖ دَرَجَٰتٖ لِّيَبۡلُوَكُمۡ فِي
مَآ ءَاتَىٰكُمۡۗ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ ٱلۡعِقَابِ وَإِنَّهُۥ لَغَفُورٞ رَّحِيمُۢ ١٦٥

﴿۱۵۸﴾ آیا [کافران] انتظاری جز این دارند که فرشتگان [مرگ] نزدشان بیایند یا پروردگارت [خود برای داوری] بیاید یا برخی از نشانه‌های پروردگارت [در مورد قیامت] فرارسد؟ روزی که برخی از نشانه‌های پروردگارت آشکار گردد، ایمان آوردن کسی که پیشتر ایمان نیاورده یا با ایمانش خیری حاصل نکرده است، سودی به حالش ندارد. [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «منتظر باشید. بی‌گمان، ما [نیز] منتظریم». ﴿۱۵۹﴾ [ای پیامبر،] کسانی که دین خود را پراکنده ساختند و فرقه‌فرقه شدند، بی‌تردید، تو را با آنان کاری نیست؛ کارآنان فقط با الله است؛ آنگاه [الله در روز قیامت] آنان را از آنچه انجام می‌دادند، آگاه می‌سازد. ﴿۱۶۰﴾ [در آن روز،] هر [مؤمنی] که کار نیکی بیاورد، ده برابر آن [پاداش] خواهد داشت و هر کس کار بدی بیاورد، جز مانند آن کیفر نخواهد دید؛ و به آنان ستم نخواهد شد. ﴿۱۶۱﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «بی‌تردید، پروردگارم مرا به راه راست هدایت کرده است: دین پایدار [و] آیینِ ابراهیم که حقگرا بود و هرگز در زمرهٔ مشرکان نبود». ﴿۱۶۲﴾ بگو: «بی‌تردید، نمازم و قربانی‌های من و زندگی و مرگم همه برای الله ـ پروردگار جهانیان ـ است. ﴿۱۶۳﴾ [همان ذاتی که] شریکی ندارد؛ و به این [عبادت الله به یگانگی و خالصانه] دستور یافته‌ام و من نخستین مسلمان [از این قوم] هستم». ﴿۱۶۴﴾ بگو: «آیا به جز الله پروردگاری را بجویم و حال آنکه او پروردگار همه چیز است؟ و هیچ کس [کار ناشایستی] انجام نمی‌دهد، مگر آنکه [بارِ گناهش] بر خود اوست؛ و هیچ گناهکاری بارِ [گناه] دیگری را به دوش نمی‌کشد؛ سپس بازگشت [همهٔ] شما به سوی پروردگارتان است؛ سرانجام [همه] شما را [در روز قیامت، از حقیقت] آنچه در آن اختلاف داشتید، آگاه می‌سازد. ﴿۱۶۵﴾ و اوست که شما را جانشین [پیشینیان در] زمین قرار داد و درجات برخی از شما را [در آفرینش و ثروت] بر برخی دیگر برتری داد تا شما را [به وسیلهٔ] آنچه به شما داده است بیازماید. بی‌تردید، پروردگارت زودکیفر است و یقیناً او بسیار آمرزنده [و] مهربان است.

الحِزْبُ ١٦

سُورَةُ الأَعۡرَافِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓصٓ ١ كِتَٰبٌ أُنزِلَ إِلَيۡكَ فَلَا يَكُن فِي صَدۡرِكَ حَرَجٞ مِّنۡهُ لِتُنذِرَ بِهِۦ وَذِكۡرَىٰ لِلۡمُؤۡمِنِينَ ٢ ٱتَّبِعُواْ مَآ أُنزِلَ إِلَيۡكُم مِّن رَّبِّكُمۡ وَلَا تَتَّبِعُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَۗ قَلِيلٗا مَّا تَذَكَّرُونَ ٣ وَكَم مِّن قَرۡيَةٍ أَهۡلَكۡنَٰهَا فَجَآءَهَا بَأۡسُنَا بَيَٰتًا أَوۡ هُمۡ قَآئِلُونَ ٤ فَمَا كَانَ دَعۡوَىٰهُمۡ إِذۡ جَآءَهُم بَأۡسُنَآ إِلَّآ أَن قَالُوٓاْ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ٥ فَلَنَسۡـَٔلَنَّ ٱلَّذِينَ أُرۡسِلَ إِلَيۡهِمۡ وَلَنَسۡـَٔلَنَّ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ٦ فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيۡهِم بِعِلۡمٖۖ وَمَا كُنَّا غَآئِبِينَ ٧ وَٱلۡوَزۡنُ يَوۡمَئِذٍ ٱلۡحَقُّۚ فَمَن ثَقُلَتۡ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ٨ وَمَنۡ خَفَّتۡ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُم بِمَا كَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا يَظۡلِمُونَ ٩ وَلَقَدۡ مَكَّنَّٰكُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَجَعَلۡنَا لَكُمۡ فِيهَا مَعَٰيِشَۗ قَلِيلٗا مَّا تَشۡكُرُونَ ١٠ وَلَقَدۡ خَلَقۡنَٰكُمۡ ثُمَّ صَوَّرۡنَٰكُمۡ ثُمَّ قُلۡنَا لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ ٱسۡجُدُواْ لِأٓدَمَ فَسَجَدُوٓاْ إِلَّآ إِبۡلِيسَ لَمۡ يَكُن مِّنَ ٱلسَّٰجِدِينَ ١١

۷- سورهٔ اعراف مکی است
وآن دویست وشش آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ المص [= الـف. لام. میم. صـاد]. ﴿۲﴾ [ای پیامبر، این قرآن،] کتابی اسـت که بر تو نازل شـده اسـت؛ پس نباید در سـینه‌ات نسـبت به تبلیغ آن تنگیٔ باشـد؛ [نازل شده] تـا بـا آن [مـردم را] بیم دهی و بـرای مؤمنـان پند [و تذکـری] باشـد. ﴿۳﴾ [ای مردم،] از آنچـه از جانـب پروردگارتـان بـر شـما نازل شـده اسـت پـیروی کنیـد و از [دوسـتان و] کارسـازانِ دیگـر بـه جـز او پـیروی نکنیـد؛ چـه انـدک پنـد می‌پذیریـد! ﴿۴﴾ چه بسـیار [سـاکنانِ روسـتاها و] شـهرها که نابودشـان کردیم و عـذاب ما شـب‌هنگام [که در خـواب بودنـد] یـا در حـالی کـه بـه خـواب نیمـروزی فرورفتـه بودند به سراغشـان آمـد. ﴿۵﴾ و چـون عـذاب ما بـه سراغشـان آمـد، سخن[و دعای]شـان جز ایـن نبود کـه گفتنـد: «به راسـتی که ما [کافـر و] سـتمکار بودیم [و پشـیمانیم]». ﴿۶﴾ مسـلّماً ما از کسـانی کـه [پیامبرانمـان] بـه سویشـان فرسـتاده شـدند، [دربـارهٔ پذیرش پیـام حق] سـؤال خواهیـم کـرد؛ و قطعـاً از پیامـبران [نـیز دربـارهٔ پاسـخ امت‌هایشـان بـه دعوت آنـان] خواهیـم پرسـید. ﴿۷﴾ یقینـاً [کـردار بنـدگان را] بـا علم [خـود] برایشـان بیان می‌کنیـم؛ و مـا هرگز غایـب [و غافـل از احـوال آنـان] نبوده‌ایـم. ﴿۸﴾ در آن روز، وزن [و معیـار سـنجشِ اعمال، عادلانه و] درسـت اسـت؛ پـس هر کس کفه مـیزان [اعمال] وی سـنگین باشـد، چنـین کسـانی رسـتگارند. ﴿۹﴾ و هـر کس کفـه مـیزان [اعمال] وی سـبک باشـد، اینانـند کـه به خـود زیان رسـانده‌اند؛ چـرا که [بـا انـکار قـرآن،] به آیـاتِ مـا سـتم می‌کردنـد. ﴿۱۰﴾ و [ای مردم،] به راسـتی که مـا شـما را در زمین جای دادیـم و وسـایل [و امکاناتِ] زنـدگی را در آن برایتان نهادیم. چه اندک شـکر می‌گزارید! ﴿۱۱﴾ و بی‌تردیـد، ما [نسـلِ] شـما را [در زمین] پدید آوردیم، سـپس شـما را [به بهترین حالـت] شـکل دادیم، آنـگاه به فرشـتگان گفتیم: «بـرای [بزرگداشـت و احترام، بـر] آدم سـجده کنیـد»؛ پس [همـگی] سـجده کردند، مگـر ابلیس کـه از سـجده‌کنندگان نبود.

قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَۖ قَالَ أَنَا۠ خَيْرٞ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٖ
وَخَلَقْتَهُۥ مِن طِينٖ ﴿١٢﴾ قَالَ فَٱهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَن تَتَكَبَّرَ
فِيهَا فَٱخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ ٱلصَّٰغِرِينَ ﴿١٣﴾ قَالَ أَنظِرْنِيٓ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٤﴾
قَالَ إِنَّكَ مِنَ ٱلْمُنظَرِينَ ﴿١٥﴾ قَالَ فَبِمَآ أَغْوَيْتَنِي لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ
صِرَٰطَكَ ٱلْمُسْتَقِيمَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ لَأٓتِيَنَّهُم مِّنۢ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ
وَعَنْ أَيْمَٰنِهِمْ وَعَن شَمَآئِلِهِمْۖ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَٰكِرِينَ ﴿١٧﴾ قَالَ
ٱخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُومٗا مَّدْحُورٗاۖ لَّمَن تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿١٨﴾ وَيَٰٓـَٔادَمُ ٱسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ ٱلْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ
شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَٰذِهِ ٱلشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٩﴾ فَوَسْوَسَ
لَهُمَا ٱلشَّيْطَٰنُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُۥرِيَ عَنْهُمَا مِن سَوْءَٰتِهِمَا وَقَالَ
مَا نَهَىٰكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَٰذِهِ ٱلشَّجَرَةِ إِلَّآ أَن تَكُونَا مَلَكَيْنِ
أَوْ تَكُونَا مِنَ ٱلْخَٰلِدِينَ ﴿٢٠﴾ وَقَاسَمَهُمَآ إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ ٱلنَّٰصِحِينَ ﴿٢١﴾
فَدَلَّىٰهُمَا بِغُرُورٖۚ فَلَمَّا ذَاقَا ٱلشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْءَٰتُهُمَا وَطَفِقَا
يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِن وَرَقِ ٱلْجَنَّةِۖ وَنَادَىٰهُمَا رَبُّهُمَآ أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَن
تِلْكُمَا ٱلشَّجَرَةِ وَأَقُل لَّكُمَآ إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ لَكُمَا عَدُوّٞ مُّبِينٞ ﴿٢٢﴾

﴿۱۲﴾ [الله] فرمود: «وقتی که تو را [به سجده] فرمان دادم، چه چیز تو را بازداشت از اینکه سجده کنی؟» [ابلیس] گفت: «من از او بهترم: مرا از آتش آفریدی [ولی] او را از گِل پدید آوردی». ﴿۱۳﴾ [الله] فرمود: «از این [بهشت برین] فرود آی [زیرا] حق تو نیست که در آن [مکان، گردنکشی و] تکبر کنی؛ پس بیرون رو [که] بی‌تردید، تو از خوارشدگانی». ﴿۱۴﴾ [ابلیس] گفت: «تا روزی که [انسان‌ها] برانگیخته می شوند، مرا مهلت بده». ﴿۱۵﴾ [الله] فرمود: «قطعاً تو از مهلت‌یافتگانی». ﴿۱۶﴾ [ابلیس] گفت: «پس به خاطر آنکه مرا در گمراهی [و هلاکت] افکندی، من نیز بر سر راه مستقیم تو برای [فریب] آنان می‌نشینم، ﴿۱۷﴾ سپس بر آنان ـ از روبرو و از پشت سر و از طرف راست و چپشان ـ درمی‌آیم و [چنان می کنم که] بیشتر آنان را شکرگزار [نعمت‌های خود] نیابی». ﴿۱۸﴾ [الله] فرمود: «از آنجا [= بهشت] نکوهیده و رانده‌شده بیرون رو. هر یک از آنان که از تو پیروی کند، [در سپاهِ توست و روز قیامت،] قطعاً دوزخ را از همۀ شما پر خواهم کرد. ﴿۱۹﴾ و ای آدم، تو و همسرت در بهشت ساکن شوید و از [خوردنی‌های آن از] هر جا که خواستید بخورید؛ [ولی] به این درخت نزدیک نشوید که از ستمکاران [نافرمان] خواهید بود». ﴿۲۰﴾ پس شیطان آن دو را وسوسه کرد تا آنچه از شرمگاهشان بر آنان پوشیده مانده بود، برایشان آشکار سازد [پس حیله‌ای اندیشید] و گفت: «پروردگارتان شما را از [خوردن میوۀ] این درخت منع نکرد مگر [برای] آنکه [مبادا تبدیل به] دو فرشته گردید یا از جاودانان شوید». ﴿۲۱﴾ و برای آن دو سوگند یاد کرد که: «من قطعاً خیرخواهتان هستم». ﴿۲۲﴾ پس آنها را با فریب [از مقام و منزلشان] فرود آورد و چون از [میوۀ] آن درخت [ممنوعه] چشیدند، شرمگاهشان بر آنان نمایان شد؛ و شروع کردند به قرار دادن برگ[های درختانِ] بهشت بر [شرمگاه] خود [تا آن را بپوشانند]؛ و پروردگارشان [اینچنین] به آنها ندا داد: «آیا شما را از [خوردنِ میوۀ] آن درخت منع نکردم و به شما نگفتم که بی‌تردید، شیطان دشمن آشکار شماست؟».

قَالَا رَبَّنَا ظَلَمۡنَآ أَنفُسَنَا وَإِن لَّمۡ تَغۡفِرۡ لَنَا وَتَرۡحَمۡنَا لَنَكُونَنَّ
مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ﴿٢٣﴾ قَالَ ٱهۡبِطُواْ بَعۡضُكُمۡ لِبَعۡضٍ عَدُوّٞۖ وَلَكُمۡ
فِي ٱلۡأَرۡضِ مُسۡتَقَرّٞ وَمَتَٰعٌ إِلَىٰ حِينٖ ﴿٢٤﴾ قَالَ فِيهَا تَحۡيَوۡنَ وَفِيهَا
تَمُوتُونَ وَمِنۡهَا تُخۡرَجُونَ ﴿٢٥﴾ يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ قَدۡ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكُمۡ
لِبَاسٗا يُوَٰرِي سَوۡءَٰتِكُمۡ وَرِيشٗاۖ وَلِبَاسُ ٱلتَّقۡوَىٰ ذَٰلِكَ خَيۡرٞۚ
ذَٰلِكَ مِنۡ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ لَعَلَّهُمۡ يَذَّكَّرُونَ ﴿٢٦﴾ يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ لَا يَفۡتِنَنَّكُمُ
ٱلشَّيۡطَٰنُ كَمَآ أَخۡرَجَ أَبَوَيۡكُم مِّنَ ٱلۡجَنَّةِ يَنزِعُ عَنۡهُمَا
لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوۡءَٰتِهِمَآۚ إِنَّهُۥ يَرَىٰكُمۡ هُوَ وَقَبِيلُهُۥ مِنۡ
حَيۡثُ لَا تَرَوۡنَهُمۡۗ إِنَّا جَعَلۡنَا ٱلشَّيَٰطِينَ أَوۡلِيَآءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿٢٧﴾
وَإِذَا فَعَلُواْ فَٰحِشَةٗ قَالُواْ وَجَدۡنَا عَلَيۡهَآ ءَابَآءَنَا وَٱللَّهُ أَمَرَنَا بِهَاۗ
قُلۡ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَأۡمُرُ بِٱلۡفَحۡشَآءِۖ أَتَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ﴿٢٨﴾
قُلۡ أَمَرَ رَبِّي بِٱلۡقِسۡطِۖ وَأَقِيمُواْ وُجُوهَكُمۡ عِندَ كُلِّ مَسۡجِدٖ
وَٱدۡعُوهُ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَۚ كَمَا بَدَأَكُمۡ تَعُودُونَ ﴿٢٩﴾
فَرِيقًا هَدَىٰ وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيۡهِمُ ٱلضَّلَٰلَةُۚ إِنَّهُمُ ٱتَّخَذُواْ
ٱلشَّيَٰطِينَ أَوۡلِيَآءَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَيَحۡسَبُونَ أَنَّهُم مُّهۡتَدُونَ ﴿٣٠﴾

﴿۲۳﴾ [آن دو] گفتند: «پروردگارا، ما [با سرپیچی از دستور تو] به خویشتن ستم کردیم و اگر ما را نیامرزی و بر ما رحم نکنی، قطعاً از زیانکاران خواهیم بود». ﴿۲۴﴾ [الله] فرمود: «[از بهشت بر زمین] فرود آیید. [در حالی که] برخی از شما دشمن برخی دیگرید و در زمین تا مدتی [معیّن] قرارگاه و بهره‌مندی برایتان خواهد بود». ﴿۲۵﴾ [و] فرمود: «در آن زندگی می کنید و در همان[جا] می‌میرید و [روز قیامت نیز] از آن بیرون آورده می‌شوید». ﴿۲۶﴾ ای فرزندان آدم، همانا لباسی برایتان فرو فرستادیم که شرمگاهتان را می‌پوشانَد و [مایۀ] زینت شماست؛ و [برای مؤمن،] لباس پرهیزگاری بهتر است. این از نشانه‌های [قدرتِ] الله است؛ باشد که [انسان‌ها] پند گیرند. ﴿۲۷﴾ ای فرزندان آدم، [آگاه باشید که] شیطان شما را نفریبد چنان که پدر و مادرتان را از بهشت بیرون کرد و لباس آن دو را از تنشان [بیرون] کشید تا شرمگاهشان را به آنان نشان دهد. بی‌تردید، او و گروهش، از جایی که آنها را نمی‌بینید، شما را می‌بینند. به راستی که ما شیاطین را دوستان کسانی قرار داده‌ایم که ایمان نمی‌آورند. ﴿۲۸﴾ و چون [مشرکان] کار زشتی [از قبیل شرک یا طواف در حال برهنگی] انجام می‌دهند، می‌گویند: «ما نیاکان خود را بر این [کار] یافته‌ایم و الله ما را به [انجامِ] آن فرمان داده است». بگو: «الله هرگز به زشتکاری فرمان نمی‌دهد. آیا سخنی را که نمی‌دانید به الله نسبت می‌دهید؟». ﴿۲۹﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «پروردگارم به عدالت فرمان داده است و [اینکه همه جا، به ویژه] در هر مسجدی [خالصانه] به سوی [قبلۀ او] روی آورید و او را در حالی [به عبادت و دعا] بخوانید که دین [خود] را برایش خالص نموده‌اید. [و بدانید] همان گونه که شما را در آغاز پدید آورْد، [پس از مرگ نیز بار دیگر به سویش] بازمی‌گردید. ﴿۳۰﴾ [الله] گروهی را هدایت کرد و بر گروهی [دیگر] گمراهی مقرر گشته است؛ زیرا آنان به جای الله، شیاطین را [به عنوان] دوستان [خویش] برگزیدند و گمان می کنند که هدایت‌یافته‌اند».

ربع الحزب ١٦

۞ يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ خُذُواْ زِينَتَكُمۡ عِندَ كُلِّ مَسۡجِدٖ وَكُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ
وَلَا تُسۡرِفُوٓاْۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُسۡرِفِينَ ٣١ قُلۡ مَنۡ حَرَّمَ زِينَةَ ٱللَّهِ
ٱلَّتِيٓ أَخۡرَجَ لِعِبَادِهِۦ وَٱلطَّيِّبَٰتِ مِنَ ٱلرِّزۡقِۚ قُلۡ هِيَ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ
فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا خَالِصَةٗ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ
لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ٣٢ قُلۡ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ ٱلۡفَوَٰحِشَ مَا ظَهَرَ مِنۡهَا وَمَا
بَطَنَ وَٱلۡإِثۡمَ وَٱلۡبَغۡيَ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَأَن تُشۡرِكُواْ بِٱللَّهِ مَا لَمۡ يُنَزِّلۡ
بِهِۦ سُلۡطَٰنٗا وَأَن تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ٣٣ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ
أَجَلٞۖ فَإِذَا جَآءَ أَجَلُهُمۡ لَا يَسۡتَـٔۡخِرُونَ سَاعَةٗ وَلَا يَسۡتَقۡدِمُونَ ٣٤
يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ إِمَّا يَأۡتِيَنَّكُمۡ رُسُلٞ مِّنكُمۡ يَقُصُّونَ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِي فَمَنِ
ٱتَّقَىٰ وَأَصۡلَحَ فَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ٣٥ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ
بِـَٔايَٰتِنَا وَٱسۡتَكۡبَرُواْ عَنۡهَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا
خَٰلِدُونَ ٣٦ فَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوۡ كَذَّبَ
بِـَٔايَٰتِهِۦٓۚ أُوْلَٰٓئِكَ يَنَالُهُمۡ نَصِيبُهُم مِّنَ ٱلۡكِتَٰبِۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَتۡهُمۡ
رُسُلُنَا يَتَوَفَّوۡنَهُمۡ قَالُوٓاْ أَيۡنَ مَا كُنتُمۡ تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِۖ
قَالُواْ ضَلُّواْ عَنَّا وَشَهِدُواْ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمۡ أَنَّهُمۡ كَانُواْ كَٰفِرِينَ ٣٧

﴿۳۱﴾ ای فرزندان آدم، هنگام رفتن به مسجد [و در هر نمازی] زینت خود را برگیرید [و عورت‌هایتان را بپوشانید و لباس شایسته بپوشید] و [در زندگی، از خوراکی‌های پاکیزه] بخورید و بیاشامید؛ [ولی] اسراف نکنید [که] بی‌تردید، الله اسرافکاران را دوست نمی دارد. ﴿۳۲﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «لباس [و زینت‌هایی] را که الله برای بندگانش پدید آورده و [همچنین] روزی‌های پاکیزه را چه کسی حرام کرده است؟». بگو: «این [نعمت‌ها] در زندگی دنیا برای کسانی است که ایمان آورده‌اند [و اگر چه کافران نیز از آنها بهره‌مندند،] روز قیامت، مخصوص [مؤمنان] خواهد بود. ما اینچنین آیات [خود] را برای گروهی که می‌دانند، به تفصیل بیان می کنیم. ﴿۳۳﴾ بگو: «پروردگارم زشتکاری‌ها را ـ چه آشکار [باشد] و چه پنهان ـ و گناه و ستم ناحق را حرام نموده است و اینکه کسی [یا چیزی] را شریک الله بدانید که دلیلی بر [حقانیت] آن نازل نکرده است و اینکه چیزی را که نمی‌دانید به الله نسبت دهید. ﴿۳۴﴾ هر امتی، اَجَلی دارد؛ و هنگامی که اجلشان به سر آید، نه لحظه‌ای [از آن] تأخیر می کنند و نه [بر آن] پیشی می‌گیرند. ﴿۳۵﴾ ای فرزندان آدم، اگر پیامبرانی از خود شما [نزدتان] بیایند که آیات مرا برایتان بخوانند، [از آنان پیروی کنید]؛ پس کسانی که پرهیزگاری نمایند و [رفتارهای گذشته را] اصلاح کنند، نه ترسی خواهند داشت و نه اندوهگین می‌شوند. ﴿۳۶﴾ و کسانی که آیات ما را دروغ می‌پندارند و در برابر آنها [گردنکشی و] تکبر می‌ورزند، اهل دوزخند و جاودانه در آن خواهند ماند. ﴿۳۷﴾ پس کیست ستمکارتر از آن کس که بر الله دروغ می‌بندد یا آیاتش را دروغ می‌پندارد؟ آنان کسانی هستند که نصیبشان از آنچه [در لوح محفوظ برایشان] مقرر شده است، به آنان خواهد رسید تا آنگاه که فرستادگان ما به سراغشان می‌آیند که جانشان را بگیرند [به آنان] می گویند: «آنهایی که به جای الله [به یاری و دعا] می‌خواندید کجا هستند؟» [آنان] می گویند: «از [نزد] ما گم شدند»؛ و [این گونه] علیه خود گواهی می‌دهند که کافر بوده‌اند.

قَالَ ٱدۡخُلُواْ فِيٓ أُمَمٖ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِكُم مِّنَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ
فِي ٱلنَّارِۖ كُلَّمَا دَخَلَتۡ أُمَّةٞ لَّعَنَتۡ أُخۡتَهَاۖ حَتَّىٰٓ إِذَا ٱدَّارَكُواْ
فِيهَا جَمِيعٗا قَالَتۡ أُخۡرَىٰهُمۡ لِأُولَىٰهُمۡ رَبَّنَا هَٰٓؤُلَآءِ أَضَلُّونَا فَـَٔاتِهِمۡ
عَذَابٗا ضِعۡفٗا مِّنَ ٱلنَّارِۖ قَالَ لِكُلّٖ ضِعۡفٞ وَلَٰكِن لَّا تَعۡلَمُونَ ٣٨
وَقَالَتۡ أُولَىٰهُمۡ لِأُخۡرَىٰهُمۡ فَمَا كَانَ لَكُمۡ عَلَيۡنَا مِن فَضۡلٖ
فَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَ بِمَا كُنتُمۡ تَكۡسِبُونَ ٣٩ إِنَّ ٱلَّذِينَ
كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَٱسۡتَكۡبَرُواْ عَنۡهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمۡ أَبۡوَٰبُ ٱلسَّمَآءِ
وَلَا يَدۡخُلُونَ ٱلۡجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلِجَ ٱلۡجَمَلُ فِي سَمِّ ٱلۡخِيَاطِۚ وَكَذَٰلِكَ
نَجۡزِي ٱلۡمُجۡرِمِينَ ٤٠ لَهُم مِّن جَهَنَّمَ مِهَادٞ وَمِن فَوۡقِهِمۡ غَوَاشٖۚ
وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلظَّٰلِمِينَ ٤١ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
لَا نُكَلِّفُ نَفۡسًا إِلَّا وُسۡعَهَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِۖ هُمۡ
فِيهَا خَٰلِدُونَ ٤٢ وَنَزَعۡنَا مَا فِي صُدُورِهِم مِّنۡ غِلّٖ تَجۡرِي
مِن تَحۡتِهِمُ ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ وَقَالُواْ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي هَدَىٰنَا لِهَٰذَا وَمَا كُنَّا
لِنَهۡتَدِيَ لَوۡلَآ أَنۡ هَدَىٰنَا ٱللَّهُۖ لَقَدۡ جَآءَتۡ رُسُلُ رَبِّنَا بِٱلۡحَقِّۖ
وَنُودُوٓاْ أَن تِلۡكُمُ ٱلۡجَنَّةُ أُورِثۡتُمُوهَا بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٤٣

﴿۳۸﴾ [فرشتگان] به آنها می‌گویند: «در بین گروه‌هایی از جن و انس که پیش از شما [کافر و گمراه] بوده‌اند، در آتش [دوزخ] وارد شوید». هر گاه گروهی وارد می‌شوند، گروه دیگر را لعنت می‌کنند تا هنگامی که [سرانجام] همگی در آنجا به هم می‌رسند. [آنگاه] پیروان [فریب‌خوردۀ] آنها دربارۀ رهبرانشان می‌گویند: «پروردگارا، اینان بودند که ما را گمراه کردند؛ پس عذابی چند برابر از آتش به آنان بده». [الله] می‌فرماید: «برای هر کدام [از شما عذابی] چند برابر است؛ ولی نمی‌دانید». ﴿۳۹﴾ رهبران آنها به پیروانشان می‌گویند: «شما هیچ امتیازی بر ما ندارید؛ پس به [کیفر] آنچه می‌کردید، عذاب را بچشید». ﴿۴۰﴾ کسانی که آیات ما را تکذیب کردند و در برابر آنها [گردنکشی و] تکبر نمودند، درهای آسمان هرگز برایشان گشوده نمی‌شود و به بهشت وارد نخواهند شد، مگر آنکه شتر از سوراخ سوزن وارد شود؛ و گناهکاران را اینچنین کیفر می‌دهیم. ﴿۴۱﴾ بستری از [آتش] دوزخ برایشان [مهیّاست] و [رواندازشان نیز] پوشش‌هایی [از آتش است]؛ و ستمکاران را اینچنین کیفر می‌دهیم. ﴿۴۲﴾ کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته کرده‌اند، [هر اندازه عمل نیک کرده‌اند می‌پذیریم؛ چرا که] بر هیچ کس جز به اندازۀ توانش تکلیف نمی‌کنیم. اینان بهشتی‌اند و در آن جاودان خواهند بود. ﴿۴۳﴾ و هر کینه‌ای را از سینه‌هایشان می‌زداییم؛ از زیر [قصرهای] آنان جویبارها جاری است و می‌گویند: «سپاس مخصوص الله است که ما را [توفیقِ عبادت داد و] به این [بهشت] هدایت نمود؛ و اگر الله ما را هدایت نمی‌کرد، هرگز راه نمی‌یافتیم. بی‌تردید، رسولان پروردگارمان، حق را آوردند». [آنگاه] به آنان نِدا داده می‌شود که: «این بهشت، به پاداش آنچه می‌کردید به شما رسیده است».

وَنَادَىٰٓ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِ أَصۡحَٰبَ ٱلنَّارِ أَن قَدۡ وَجَدۡنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقّٗا فَهَلۡ وَجَدتُّم مَّا وَعَدَ رَبُّكُمۡ حَقّٗاۖ قَالُواْ نَعَمۡۚ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنُۢ بَيۡنَهُمۡ أَن لَّعۡنَةُ ٱللَّهِ عَلَى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٤﴾ ٱلَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَيَبۡغُونَهَا عِوَجٗا وَهُم بِٱلۡأٓخِرَةِ كَٰفِرُونَ ﴿٤٥﴾ وَبَيۡنَهُمَا حِجَابٞۚ وَعَلَى ٱلۡأَعۡرَافِ رِجَالٞ يَعۡرِفُونَ كُلَّۢا بِسِيمَىٰهُمۡۚ وَنَادَوۡاْ أَصۡحَٰبَ ٱلۡجَنَّةِ أَن سَلَٰمٌ عَلَيۡكُمۡۚ لَمۡ يَدۡخُلُوهَا وَهُمۡ يَطۡمَعُونَ ﴿٤٦﴾ ۞ وَإِذَا صُرِفَتۡ أَبۡصَٰرُهُمۡ تِلۡقَآءَ أَصۡحَٰبِ ٱلنَّارِ قَالُواْ رَبَّنَا لَا تَجۡعَلۡنَا مَعَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٧﴾ وَنَادَىٰٓ أَصۡحَٰبُ ٱلۡأَعۡرَافِ رِجَالٗا يَعۡرِفُونَهُم بِسِيمَىٰهُمۡ قَالُواْ مَآ أَغۡنَىٰ عَنكُمۡ جَمۡعُكُمۡ وَمَا كُنتُمۡ تَسۡتَكۡبِرُونَ ﴿٤٨﴾ أَهَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ أَقۡسَمۡتُمۡ لَا يَنَالُهُمُ ٱللَّهُ بِرَحۡمَةٍۚ ٱدۡخُلُواْ ٱلۡجَنَّةَ لَا خَوۡفٌ عَلَيۡكُمۡ وَلَآ أَنتُمۡ تَحۡزَنُونَ ﴿٤٩﴾ وَنَادَىٰٓ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِ أَصۡحَٰبَ ٱلۡجَنَّةِ أَنۡ أَفِيضُواْ عَلَيۡنَا مِنَ ٱلۡمَآءِ أَوۡ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُۚ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٥٠﴾ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ دِينَهُمۡ لَهۡوٗا وَلَعِبٗا وَغَرَّتۡهُمُ ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَاۚ فَٱلۡيَوۡمَ نَنسَىٰهُمۡ كَمَا نَسُواْ لِقَآءَ يَوۡمِهِمۡ هَٰذَا وَمَا كَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا يَجۡحَدُونَ ﴿٥١﴾

﴿۴۴﴾ بهشتیان به دوزخیان ندا می‌دهند که: «ما آنچه را که پروردگارمان به ما وعده داده بود درست یافتیم. آیا شما [نیز] آنچه را که پروردگارتان وعده داده بود درست یافتید؟» آنان می‌گویند: «آری». آنگاه ندا دهنده‌ای در میان آنان ندا درمی‌دهد که: «لعنتِ الله بر ستمکاران [کافر] باد!» ﴿۴۵﴾ [همان] کسانی که [مردم را] از راه الله باز می‌داشتند و آن را [با القای شُبهات] منحرف می‌خواستند و آخرت را باور نداشتند». ﴿۴۶﴾ در میان آن دو [گروه بهشتی و دوزخی،] مانعی است و بر اَعراف [= بلندی‌های آن مانع] مردانی هستند که هر یک [از آن دو گروه] را از [نشانه‌های] چهره‌شان می‌شناسند و [از بلندای اعراف،] اهل بهشت را ندا می‌دهند که: «سلام بر شما باد». اینان امید [ورود به] بهشت دارند و هنوز به آن وارد نشده‌اند. ﴿۴۷﴾ و هنگامی که چشمانشان متوجه اهل دوزخ می‌شود، می‌گویند: «پروردگارا، ما را با گروه ستمکاران [در یکجا] قرار نده». ﴿۴۸﴾ اهل اعراف، مردانی [از دوزخیان را] که آنان را از چهره‌هایشان می‌شناسند، صدا می‌زنند [و] می‌گویند: «جمعیت [و مال‌اندوزیِ] شما و آن [همه] گردنکشی [و تکبر] که می‌کردید، سودی به حالتان نداشت». ﴿۴۹﴾ آیا اینها [= بهشتیان] همان کسانی هستند که سوگند یاد می‌کردید که الله [هرگز] رحمتی به آنان نمی‌رساند؟ [سپس الله می‌فرماید: ای مؤمنان،] به بهشت وارد شوید [که در آنجا] نه ترسی خواهید داشت و نه اندوهگین می‌شوید. ﴿۵۰﴾ اهل دوزخ، به بهشتیان ندا می‌دهند که: «از آن آب یا آنچه الله روزی‌تان کرده است اندکی ما را بهره‌مند سازید». [آنان در پاسخ] می‌گویند: «الله هر دو را بر کافران حرام کرده است». ﴿۵۱﴾ [همان] کسانی که دین خود را به سرگرمی و بازی گرفتند و زندگی دنیا فریبشان داد. پس چنان که آنان دیدار امروزشان را از یاد بردند و آیات ما را انکار کردند، ما [نیز] امروز آنان را از یاد می‌بریم [و در عذاب رها می‌کنیم].

وَلَقَدۡ جِئۡنَٰهُم بِكِتَٰبٖ فَصَّلۡنَٰهُ عَلَىٰ عِلۡمٍ هُدٗى وَرَحۡمَةٗ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ﴿٥٢﴾ هَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّا تَأۡوِيلَهُۥۚ يَوۡمَ يَأۡتِي تَأۡوِيلُهُۥ يَقُولُ ٱلَّذِينَ نَسُوهُ مِن قَبۡلُ قَدۡ جَآءَتۡ رُسُلُ رَبِّنَا بِٱلۡحَقِّ فَهَل لَّنَا مِن شُفَعَآءَ فَيَشۡفَعُواْ لَنَآ أَوۡ نُرَدُّ فَنَعۡمَلَ غَيۡرَ ٱلَّذِي كُنَّا نَعۡمَلُۚ قَدۡ خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ وَضَلَّ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ ﴿٥٣﴾ إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِۖ يُغۡشِي ٱلَّيۡلَ ٱلنَّهَارَ يَطۡلُبُهُۥ حَثِيثٗا وَٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ وَٱلنُّجُومَ مُسَخَّرَٰتِۭ بِأَمۡرِهِۦٓۗ أَلَا لَهُ ٱلۡخَلۡقُ وَٱلۡأَمۡرُۗ تَبَارَكَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٥٤﴾ ٱدۡعُواْ رَبَّكُمۡ تَضَرُّعٗا وَخُفۡيَةًۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُعۡتَدِينَ ﴿٥٥﴾ وَلَا تُفۡسِدُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ بَعۡدَ إِصۡلَٰحِهَا وَٱدۡعُوهُ خَوۡفٗا وَطَمَعًاۚ إِنَّ رَحۡمَتَ ٱللَّهِ قَرِيبٞ مِّنَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿٥٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِي يُرۡسِلُ ٱلرِّيَٰحَ بُشۡرَۢا بَيۡنَ يَدَيۡ رَحۡمَتِهِۦۖ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَقَلَّتۡ سَحَابٗا ثِقَالٗا سُقۡنَٰهُ لِبَلَدٖ مَّيِّتٖ فَأَنزَلۡنَا بِهِ ٱلۡمَآءَ فَأَخۡرَجۡنَا بِهِۦ مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِۚ كَذَٰلِكَ نُخۡرِجُ ٱلۡمَوۡتَىٰ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ ﴿٥٧﴾

﴿۵۲﴾ به راستی، ما کتابی برایشان آوردیم که آن را بر [اساسِ] علم [بیکران الهی] به تفصیل بیان کرده‌ایم [و نازل کردیم] تا برای گروهی که ایمان می‌آورند، هدایت و رحمتی باشد. ﴿۵۳﴾ آیا آنان [= کافران] جز تأویل آیات [و فرا رسیدنِ قیامت] انتظار [دیگری] دارند؟ روزی که تأویلش [= قیامت] فرارسد، کسانی که آن را پیشتر فراموش کرده بودند می‌گویند: «یقیناً رسولانِ پروردگارمان حق را آوردند؛ پس آیا [امروز] شفاعتگرانی داریم که شفاعت ما را بکنند یا [می‌توانیم به دنیا] بازگردیم تا کارهایی غیر از آنچه می کردیم انجام دهیم؟» بی‌تردید، [آنان] به خود زیان زدند و آنچه را به دروغ [معبودِ خود] می‌ساختند [همه] محو و نابود شد. ﴿۵۴﴾ [ای مردم،] بی‌گمان، پروردگار شما الله است که آسمان‌ها و زمین را در شش روز آفرید؛ سپس [آن گونه که شایسته جلال و عظمت اوست] بر عرش قرار گرفت. [تاریکیِ] شب را با [روشناییِ] روز می‌پوشانَد که [هر یک،] آن [دیگری] را شتابان [و پیوسته] می‌جوید و خورشید و ماه و ستارگان را [پدید آورد] که [همگی] به فرمانِ او به خدمت [انسان] گماشته شده‌اند. آگاه باشید! آفرینش و فرمانروایی، از آنِ اوست. پربرکت [و بزرگ] است الله که پروردگار جهانیان است. ﴿۵۵﴾ [ای مؤمنان،] پروردگارتان را به زاری و پنهانی بخوانید که او متجاوزان [از حدود الهی] را دوست نمی دارد. ﴿۵۶﴾ و در زمین ـ پس از آنکه [با بعثت پیامبران و دینداریِ مؤمنان] اصلاح گشته است ـ فتنه و فساد نکنید و او [= الله] را با بیم و امید بخوانید [که] بی‌تردید، رحمت الله به نیکوکاران نزدیک است. ﴿۵۷﴾ او ذاتی است که پیشاپیشِ [بارانِ] رحمتش، بادها را بشارت‌بخش می‌فرستد تا ابرهای سنگین‌بار [از آب] را [بر دوش] کشند [و] آن را به سوی سرزمینی [خشک و] مرده می‌فرستیم؛ آنگاه بر آن [سرزمین،] آب فرو می‌باریم و با [برکتِ] آن [آب] هر گونه میوه‌ای برمی‌آوریم. این‌گونه، مردگان را [نیز از قبر] خارج می‌سازیم؛ باشد که پند گیرید.

وَٱلْبَلَدُ ٱلطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُۥ بِإِذْنِ رَبِّهِۦ ۖ وَٱلَّذِى خَبُثَ لَا يَخْرُجُ إِلَّا نَكِدًا ۚ كَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ ﴿٥٨﴾ لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦ فَقَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥٓ إِنِّىٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥٩﴾ قَالَ ٱلْمَلَأُ مِن قَوْمِهِۦٓ إِنَّا لَنَرَىٰكَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٦٠﴾ قَالَ يَٰقَوْمِ لَيْسَ بِى ضَلَٰلَةٌ وَلَٰكِنِّى رَسُولٌ مِّن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦١﴾ أُبَلِّغُكُمْ رِسَٰلَٰتِ رَبِّى وَأَنصَحُ لَكُمْ وَأَعْلَمُ مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾ أَوَعَجِبْتُمْ أَن جَآءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوا۟ وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٦٣﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَنجَيْنَٰهُ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥ فِى ٱلْفُلْكِ وَأَغْرَقْنَا ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَآ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا عَمِينَ ﴿٦٤﴾ ۞ وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا ۗ قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥٓ ۚ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٦٥﴾ قَالَ ٱلْمَلَأُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِن قَوْمِهِۦٓ إِنَّا لَنَرَىٰكَ فِى سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٦٦﴾ قَالَ يَٰقَوْمِ لَيْسَ بِى سَفَاهَةٌ وَلَٰكِنِّى رَسُولٌ مِّن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦٧﴾

﴿۵۸﴾ سرزمین پاکیزه [و آماده،] گیاهش به فرمان پروردگارش [فراوان و پُربار] می‌روید و از آن [شوره‌زاری] که ناپاک است، جز [گیاهی] اندک و بی‌ارزش نمی‌روید. این گونه آیات [خود] را برای گروهی که سپاس می‌گزارند، گوناگون بیان می‌کنیم. ﴿۵۹﴾ بی‌تردید، ما نوح را به سوی قومش فرستادیم؛ پس گفت: «ای قوم من، الله را عبادت کنید که جز او معبودی [به‌حق] ندارید. [اگر او را عبادت نکنید،] من بر شما از عذاب روزی بزرگ می‌ترسم». ﴿۶۰﴾ اشراف [و بزرگان] قومش گفتند: «به راستی که ما تو را در گمراهیِ آشکار می‌بینیم». ﴿۶۱﴾ او گفت: «ای قوم من، هیچ گونه گمراهی [و انحرافی] در من نیست؛ بلکه من فرستاده‌ای از [جانب] پروردگار جهانیان هستم. ﴿۶۲﴾ پیام‌های پروردگارم را به شما می‌رسانم و برایتان خیرخواهی می‌کنم و از [شریعتِ] الله چیزهایی می‌دانم که شما نمی‌دانید. ﴿۶۳﴾ آیا تعجب کرده‌اید که پندی از جانب پروردگارتان توسط مردی از خودِ شما برایتان آمده است تا شما را [از عذاب قیامت] بیم دهد که تقوا پیشه کنید و باشد که مشمول رحمت گردید؟» ﴿۶۴﴾ اما وی را دروغگو پنداشتند؛ آنگاه ما او و کسانی را که همراهش در کشتی بودند نجات دادیم و کسانی که آیات ما را تکذیب کرده بودند غرق کردیم. به راستی که آنان [در قبال حق،] گروهی نابینا بودند. ﴿۶۵﴾ و به [سوی قوم] عاد، برادرشان ـ هود را [فرستادیم]. او گفت: «ای قوم من، الله را عبادت کنید که جز او معبودی [به‌حق] ندارید. آیا پروا نمی‌کنید؟» ﴿۶۶﴾ اشراف [و بزرگان] قوم او که کافر بودند گفتند: «بی‌گمان، ما تو را در نادانی می‌بینیم؛ و ما قطعاً تو را از دروغگویان می‌پنداریم». ﴿۶۷﴾ گفت: «ای قوم من، هیچ گونه نادانی‌ای در من نیست؛ بلکه من فرستاده‌ای از [جانب] پروردگار جهانیان هستم.

أُبَلِّغُكُمۡ رِسَٰلَٰتِ رَبِّي وَأَنَا۠ لَكُمۡ نَاصِحٌ أَمِينٌ ٦٨ أَوَعَجِبۡتُمۡ أَن
جَآءَكُمۡ ذِكۡرٞ مِّن رَّبِّكُمۡ عَلَىٰ رَجُلٖ مِّنكُمۡ لِيُنذِرَكُمۡۚ
وَٱذۡكُرُوٓاْ إِذۡ جَعَلَكُمۡ خُلَفَآءَ مِنۢ بَعۡدِ قَوۡمِ نُوحٖ وَزَادَكُمۡ
فِي ٱلۡخَلۡقِ بَصۜۡطَةٗۖ فَٱذۡكُرُوٓاْ ءَالَآءَ ٱللَّهِ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ٦٩
قَالُوٓاْ أَجِئۡتَنَا لِنَعۡبُدَ ٱللَّهَ وَحۡدَهُۥ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعۡبُدُ
ءَابَآؤُنَا فَأۡتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ٧٠
قَالَ قَدۡ وَقَعَ عَلَيۡكُم مِّن رَّبِّكُمۡ رِجۡسٞ وَغَضَبٌۖ
أَتُجَٰدِلُونَنِي فِيٓ أَسۡمَآءٖ سَمَّيۡتُمُوهَآ أَنتُمۡ وَءَابَآؤُكُم
مَّا نَزَّلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلۡطَٰنٖۚ فَٱنتَظِرُوٓاْ إِنِّي مَعَكُم مِّنَ
ٱلۡمُنتَظِرِينَ ٧١ فَأَنجَيۡنَٰهُ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥ بِرَحۡمَةٖ مِّنَّا
وَقَطَعۡنَا دَابِرَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَاۖ وَمَا كَانُواْ مُؤۡمِنِينَ ٧٢
وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمۡ صَٰلِحٗاۚ قَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ
مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ غَيۡرُهُۥۖ قَدۡ جَآءَتۡكُم بَيِّنَةٞ مِّن رَّبِّكُمۡۖ
هَٰذِهِۦ نَاقَةُ ٱللَّهِ لَكُمۡ ءَايَةٗۖ فَذَرُوهَا تَأۡكُلۡ فِيٓ أَرۡضِ
ٱللَّهِۖ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٖ فَيَأۡخُذَكُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ٧٣

﴿۶۸﴾ پیام‌های پروردگارم را به شما می‌رسانم و من خیرخواهی امین برایتان هستم. ﴿۶۹﴾ آیا تعجب کرده‌اید که پندی از جانب پروردگارتان توسط مردی از خودِ شما برایتان آمده است تا شما را [از عذاب قیامت] بیم دهد؟ و به یاد آورید هنگامی که [الله] پس از قوم نوح، شما را جانشینان [آنان] قرار داد و به شما در آفرینش، فزونی [و قدرت] داد. پس نعمت‌های الله را به یاد آورید؛ باشد که رستگار شوید». ﴿۷۰﴾ [کافران] گفتند: «آیا به سوی ما آمده‌ای که فقط الله را عبادت کنیم و آنچه را پدرانمان عبادت می‌کردند رها کنیم؟ پس اگر از راستگویانی، آنچه [از عذاب الهی که] به ما وعده می‌دهی، بیاور». ﴿۷۱﴾ [هود] گفت: «بی‌تردید، عذاب و خشمی [سخت] از [سوی] پروردگارتان بر شما واقع شده [و شما را فراگرفته] است. آیا دربارهٔ اسم‌هایی که خودِ شما و پدرانتان آنها را [معبود] نام نهاده‌اید و الله هیچ دلیلی بر [حقانیتِ] آنها نازل نکرده است با من مجادله می‌کنید؟ پس منتظر باشید [که] بی‌گمان، من [نیز] با شما از منتظرانم». ﴿۷۲﴾ پس او و کسانی را که همراهش بودند به رحمت [و لطفی] از [جانب] خویش نجات دادیم و ریشهٔ کسانی که آیات ما را تکذیب کردند و از مؤمنان نبودند، برانداختیم. ﴿۷۳﴾ و به [سوی قوم] ثَمود، برادرشان ـ صالح ـ را [فرستادیم]. او گفت: «ای قوم من، الله را عبادت کنید که جز او معبودی [به‌حق] ندارید. بی‌تردید، دلیل روشنی از [سوی] پروردگارتان برای شما آمده است. این ماده‌شترِ الله [که از دلِ صخره‌ها بیرون آمده است] معجزه‌ای برایتان است؛ پس او را [به حال خود] واگذارید تا در زمین الله [بچرد و علف] بخورد و به او آزار [و آسیبی] نرسانید که شما را عذابی دردناک فرا خواهد گرفت.

وَٱذۡكُرُوٓاْ إِذۡ جَعَلَكُمۡ خُلَفَآءَ مِنۢ بَعۡدِ عَادٖ وَبَوَّأَكُمۡ
فِي ٱلۡأَرۡضِ تَتَّخِذُونَ مِن سُهُولِهَا قُصُورٗا وَتَنۡحِتُونَ
ٱلۡجِبَالَ بُيُوتٗاۖ فَٱذۡكُرُوٓاْ ءَالَآءَ ٱللَّهِ وَلَا تَعۡثَوۡاْ فِي
ٱلۡأَرۡضِ مُفۡسِدِينَ ٧٤ قَالَ ٱلۡمَلَأُ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ مِن
قَوۡمِهِۦ لِلَّذِينَ ٱسۡتُضۡعِفُواْ لِمَنۡ ءَامَنَ مِنۡهُمۡ أَتَعۡلَمُونَ
أَنَّ صَٰلِحٗا مُّرۡسَلٞ مِّن رَّبِّهِۦۚ قَالُوٓاْ إِنَّا بِمَآ أُرۡسِلَ بِهِۦ
مُؤۡمِنُونَ ٧٥ قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُوٓاْ إِنَّا بِٱلَّذِيٓ
ءَامَنتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ٧٦ فَعَقَرُواْ ٱلنَّاقَةَ وَعَتَوۡاْ عَنۡ
أَمۡرِ رَبِّهِمۡ وَقَالُواْ يَٰصَٰلِحُ ٱئۡتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ
مِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ٧٧ فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلرَّجۡفَةُ فَأَصۡبَحُواْ فِي دَارِهِمۡ
جَٰثِمِينَ ٧٨ فَتَوَلَّىٰ عَنۡهُمۡ وَقَالَ يَٰقَوۡمِ لَقَدۡ أَبۡلَغۡتُكُمۡ
رِسَالَةَ رَبِّي وَنَصَحۡتُ لَكُمۡ وَلَٰكِن لَّا تُحِبُّونَ ٱلنَّٰصِحِينَ ٧٩
وَلُوطًا إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦٓ أَتَأۡتُونَ ٱلۡفَٰحِشَةَ مَا سَبَقَكُم
بِهَا مِنۡ أَحَدٖ مِّنَ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٨٠ إِنَّكُمۡ لَتَأۡتُونَ ٱلرِّجَالَ
شَهۡوَةٗ مِّن دُونِ ٱلنِّسَآءِۚ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ مُّسۡرِفُونَ ٨١

﴿۷۴﴾ و به یاد آورید هنگامی که [الله] شما را پس از [قوم] عاد، جانشینان [آنان] قرار داد و در زمین مستقر ساخت که در دشت‌هایش قصرهایی بنا می‌کنید و در کوه‌ها خانه‌هایی می‌تراشید. پس نعمت‌های الله را به یاد آورید و در زمین به فساد [و تباهی] نکوشید». ﴿۷۵﴾ اشراف [و بزرگان] قومِ او که گردنکشی می‌کردند، به مستضعفان ـ به [همان] کسانی از آنان که ایمان آورده بودند گفتند: «آیا [به یقین] می‌دانید که صالح از [طرف] پروردگارش فرستاده شده است؟» [آنان] گفتند: «ما به آنچه او با آن فرستاده شده است ایمان داریم». ﴿۷۶﴾ کسانی که گردنکشی می‌کردند گفتند: «ما به آنچه شما به آن ایمان آورده‌اید، باور نداریم». ﴿۷۷﴾ پس ماده‌شتر را پِی کردند و از فرمان پروردگارشان سرپیچی نمودند و گفتند: «ای صالح، اگر از پیامبران [الهی] هستی، آنچه از عذاب که به ما وعده می‌دهی [بر سرمان] بیاور». ﴿۷۸﴾ سرانجام زمین‌لرزه [شدیدی] آنان را فراگرفت؛ و در خانه‌های خود به روی افتادند [و هلاک شدند]. ﴿۷۹﴾ پس [صالح] از آنان روی گرداند و گفت: «ای قوم من، من پیام پروردگارم را به شما رساندم و برایتان خیرخواهی کردم؛ ولی شما [خیرخواهان و] نصیحت‌گران را دوست ندارید». ﴿۸۰﴾ و لوط را [به پیامبری فرستادیم] که به قوم خود گفت: «آیا کار بسیار زشتی را انجام می‌دهید که پیش از شما هیچ یک از جهانیان انجام نداده است؟ ﴿۸۱﴾ شما از روی شهوت، به جای زنان، با مردان می‌آمیزید. آری، شما [از حدود الهی فراتر رفته‌اید و] گروهی تجاوزکارید».

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُوٓاْ أَخْرِجُوهُم مِّن قَرْيَتِكُمْۖ إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ﴿٨٢﴾ فَأَنجَيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥٓ إِلَّا ٱمْرَأَتَهُۥ كَانَتْ مِنَ ٱلْغَٰبِرِينَ ﴿٨٣﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًاۖ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٨٤﴾ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًاۗ قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥۖ قَدْ جَآءَتْكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْۖ فَأَوْفُواْ ٱلْكَيْلَ وَٱلْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُواْ ٱلنَّاسَ أَشْيَآءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُواْ فِى ٱلْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَٰحِهَاۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٨٥﴾ وَلَا تَقْعُدُواْ بِكُلِّ صِرَٰطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِهِۦ وَتَبْغُونَهَا عِوَجًاۚ وَٱذْكُرُوٓاْ إِذْ كُنتُمْ قَلِيلًا فَكَثَّرَكُمْۖ وَٱنظُرُواْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٨٦﴾ وَإِن كَانَ طَآئِفَةٌ مِّنكُمْ ءَامَنُواْ بِٱلَّذِىٓ أُرْسِلْتُ بِهِۦ وَطَآئِفَةٌ لَّمْ يُؤْمِنُواْ فَٱصْبِرُواْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ ٱللَّهُ بَيْنَنَاۚ وَهُوَ خَيْرُ ٱلْحَٰكِمِينَ ﴿٨٧﴾

﴿۸۲﴾ [ولی] پاسخ قومش جز این نبود که گفتند: «آنان را از شهرتان بیرون کنید؛ [چرا که] بی‌تردید، اینها افرادی پاکدامن [و مقدس‌مَآب] هستند». ﴿۸۳﴾ پس ما او و خاندانش را نجات دادیم؛ مگر همسرش که از بازماندگان [در عذاب] بود. ﴿۸۴﴾ و بارانی [از سنگ] بر آنان باریدیم. پس بنگر که سرانجام گناهکاران چگونه بود. ﴿۸۵﴾ و به سوی [مردم] مَدیَن، برادرشان شُعیب را [فرستادیم]. او گفت: «ای قوم من، الله را عبادت کنید که جز او معبودی [به‌حق] ندارید. یقیناً از [سوی] پروردگارتان دلیلی روشن برای شما آمده است؛ پس [حقِ] پیمانه و ترازو را کامل [و درست] ادا کنید و از اجناس مردم نکاهید و در زمین ـ پس از اصلاحش ـ فساد نکنید. اگر ایمان دارید، این برای شما بهتر است؛ ﴿۸۶﴾ و بر سر هر راهی ننشینید که [با زورگیری و دزدی و تهدید به قتل، مردم را] بترسانید و هر کس را که ایمان دارد از راه الله بازدارید و راهش را منحرف بخواهید [که به هدایت دست نیابد]؛ و به یاد آورید هنگامی را که اندک بودید، سپس الله [تعداد] شما را فزونی بخشید؛ و بنگرید که سرانجامِ مفسدان [تبهکار] چگونه بود. ﴿۸۷﴾ اگر گروهی از شما به آنچه با آن فرستاده شده‌ام ایمان آوردند و گروه دیگر ایمان نیاوردند، صبر کنید تا الله میان ما داوری کند و او بهترین داور است».

۞ قَالَ ٱلۡمَلَأُ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ مِن قَوۡمِهِۦ لَنُخۡرِجَنَّكَ يَٰشُعَيۡبُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَكَ مِن قَرۡيَتِنَآ أَوۡ لَتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَاۚ قَالَ أَوَلَوۡ كُنَّا كَٰرِهِينَ ﴿٨٨﴾ قَدِ ٱفۡتَرَيۡنَا عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا إِنۡ عُدۡنَا فِي مِلَّتِكُم بَعۡدَ إِذۡ نَجَّىٰنَا ٱللَّهُ مِنۡهَاۚ وَمَا يَكُونُ لَنَآ أَن نَّعُودَ فِيهَآ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ رَبُّنَاۚ وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيۡءٍ عِلۡمًاۚ عَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلۡنَاۚ رَبَّنَا ٱفۡتَحۡ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَ قَوۡمِنَا بِٱلۡحَقِّ وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلۡفَٰتِحِينَ ﴿٨٩﴾ وَقَالَ ٱلۡمَلَأُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَوۡمِهِۦ لَئِنِ ٱتَّبَعۡتُمۡ شُعَيۡبًا إِنَّكُمۡ إِذٗا لَّخَٰسِرُونَ ﴿٩٠﴾ فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلرَّجۡفَةُ فَأَصۡبَحُواْ فِي دَارِهِمۡ جَٰثِمِينَ ﴿٩١﴾ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ شُعَيۡبٗا كَأَن لَّمۡ يَغۡنَوۡاْ فِيهَاۚ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ شُعَيۡبٗا كَانُواْ هُمُ ٱلۡخَٰسِرِينَ ﴿٩٢﴾ فَتَوَلَّىٰ عَنۡهُمۡ وَقَالَ يَٰقَوۡمِ لَقَدۡ أَبۡلَغۡتُكُمۡ رِسَٰلَٰتِ رَبِّي وَنَصَحۡتُ لَكُمۡۖ فَكَيۡفَ ءَاسَىٰ عَلَىٰ قَوۡمٖ كَٰفِرِينَ ﴿٩٣﴾ وَمَآ أَرۡسَلۡنَا فِي قَرۡيَةٖ مِّن نَّبِيٍّ إِلَّآ أَخَذۡنَآ أَهۡلَهَا بِٱلۡبَأۡسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمۡ يَضَّرَّعُونَ ﴿٩٤﴾ ثُمَّ بَدَّلۡنَا مَكَانَ ٱلسَّيِّئَةِ ٱلۡحَسَنَةَ حَتَّىٰ عَفَواْ وَّقَالُواْ قَدۡ مَسَّ ءَابَآءَنَا ٱلضَّرَّآءُ وَٱلسَّرَّآءُ فَأَخَذۡنَٰهُم بَغۡتَةٗ وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ﴿٩٥﴾

﴿۸۸﴾ اشراف [و بزرگان] قومش که تکبر می‌ورزیدند گفتند: «ای شعیب، قطعاً تو و کسانی را که همراهت ایمان آورده‌اند از شهرمان بیرون می کنیم؛ [پس یا بروید] یا به آیین ما بازگردید». [شعیب ﷺ] گفت: «آیا [بازگردیم حتی] اگر از آن کراهت داشته [و بیزار] باشیم؟ ﴿۸۹﴾ اگر به آیین شما برگردیم پس از آنکه الله ما را از آن نجات بخشید، در حقیقت، به الله دروغ بسته‌ایم؛ و سزاوار ما نیست که به آن بازگردیم، مگر آنکه الله ـ پروردگار ما ـ بخواهد. علم پروردگارمان همه چیز را فراگرفته است؛ بر الله توکل کرده‌ایم. پروردگارا، میان ما و قوممان به حق داوری کن و تو بهترین داوری». ﴿۹۰﴾ و اشراف [و بزرگان] قومش که کافر بودند گفتند: «اگر از شعیب پیروی کنید، قطعاً زیانکار خواهید بود». ﴿۹۱﴾ آنگاه زلزلۀ [شدیدی] آنان را فراگرفت؛ و در خانه‌های خود به روی درافتادند [و هلاک شدند]. ﴿۹۲﴾ کسانی که شعیب را دروغگو انگاشتند [چنان از بین رفتند که] گویی هرگز در آن [دیار] نبوده‌اند؛ و آنان که شعیب را دروغگو انگاشتند، خود زیانکار بودند. ﴿۹۳﴾ پس [شعیب ﷺ] از آنان روی برگرداند و گفت: «ای قوم من، بی‌تردید، پیام‌های پروردگارم را به شما رساندم و پندتان دادم. پس چگونه برای گروهی کافر [لجوج] اندوهگین باشم؟» ﴿۹۴﴾ و ما در هیچ شهر [و دیاری] پیامبری نفرستادیم، مگر اینکه ساکنانش را به رنج‌ها و سختی‌ها گرفتار ساختیم؛ باشد که [به درگاه الهی، فروتنی و] تضرع کنند. ﴿۹۵﴾ سپس به جای ناخوشی [و بدی،] نیکی [و خوشی] آوردیم تا افزون شدند و گفتند: «بی‌تردید، به پدران ما [نیز به حکم طبیعت،] سختی و راحتی می‌رسید». پس در حالی که بی‌خبر بودند، ناگهان آنان را [به عذاب سخت] گرفتیم.

وَلَوۡ أَنَّ أَهۡلَ ٱلۡقُرَىٰٓ ءَامَنُواْ وَٱتَّقَوۡاْ لَفَتَحۡنَا عَلَيۡهِم بَرَكَٰتٖ
مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ وَلَٰكِن كَذَّبُواْ فَأَخَذۡنَٰهُم بِمَا كَانُواْ
يَكۡسِبُونَ ٩٦ أَفَأَمِنَ أَهۡلُ ٱلۡقُرَىٰٓ أَن يَأۡتِيَهُم بَأۡسُنَا
بَيَٰتٗا وَهُمۡ نَآئِمُونَ ٩٧ أَوَأَمِنَ أَهۡلُ ٱلۡقُرَىٰٓ أَن يَأۡتِيَهُم
بَأۡسُنَا ضُحٗى وَهُمۡ يَلۡعَبُونَ ٩٨ أَفَأَمِنُواْ مَكۡرَ ٱللَّهِۚ
فَلَا يَأۡمَنُ مَكۡرَ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡقَوۡمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ٩٩ أَوَلَمۡ يَهۡدِ
لِلَّذِينَ يَرِثُونَ ٱلۡأَرۡضَ مِنۢ بَعۡدِ أَهۡلِهَآ أَن لَّوۡ نَشَآءُ
أَصَبۡنَٰهُم بِذُنُوبِهِمۡۚ وَنَطۡبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ فَهُمۡ لَا يَسۡمَعُونَ ١٠٠
تِلۡكَ ٱلۡقُرَىٰ نَقُصُّ عَلَيۡكَ مِنۡ أَنۢبَآئِهَاۚ وَلَقَدۡ جَآءَتۡهُمۡ
رُسُلُهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ فَمَا كَانُواْ لِيُؤۡمِنُواْ بِمَا كَذَّبُواْ مِن
قَبۡلُۚ كَذَٰلِكَ يَطۡبَعُ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ١٠١ وَمَا وَجَدۡنَا
لِأَكۡثَرِهِم مِّنۡ عَهۡدٖۖ وَإِن وَجَدۡنَآ أَكۡثَرَهُمۡ لَفَٰسِقِينَ ١٠٢
ثُمَّ بَعَثۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِم مُّوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ وَمَلَإِيْهِۦ
فَظَلَمُواْ بِهَاۖ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ١٠٣
وَقَالَ مُوسَىٰ يَٰفِرۡعَوۡنُ إِنِّي رَسُولٞ مِّن رَّبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٠٤

﴿۹۶﴾ و اگر اهل آن شهرها ایمان می‌آوردند و پروا می کردند، [درهای] برکات آسمان و زمین را بر آنان می‌گشودیم؛ ولی [آیات و پیام‌های ما را] تکذیب کردند؛ پس به [کیفرِ] آنچه می کردند، آنان را [به عذاب] فروگرفتیم. ﴿۹۷﴾ آیا ساکنان [این] شهرها در امانند از اینکه عذاب ما [ناگهان] شب‌هنگام که خفته‌اند به سراغشان بیاید؟ ﴿۹۸﴾ و آیا ساکنان [این] شهرها در امانند از اینکه عذاب ما نیمروز که به بازی [و امور بیهوده] سرگرمند، به سراغشان بیاید؟ ﴿۹۹﴾ آیا خود را از مکر [و تدبیر] الله ایمن دانسته‌اند؟ [حال آنکه] جز مردمِ زیانکار، [کسی] خود را از مکرِ الله در امان نمی‌داند. ﴿۱۰۰﴾ مگر برای کسانی که زمین را پس از ساکنان [پیشین] آن به ارث می‌برند، روشن نشده است که اگر می‌خواستیم، آنان را به [کیفر] گناهانشان نابود می کردیم و بر دل‌هایشان مُهر می‌نهادیم تا دیگر [ندای حق را] نشنوند؟ ﴿۱۰۱﴾ [ای پیامبر،] اینها شهرهایی است که برخی از خبرهایشان را بر تو حکایت می کنیم. بی‌تردید، پیامبران آنها دلایل روشن را برایشان آوردند؛ ولی آنان نمی‌خواستند به چیزی که پیشتر دروغ شمرده بودند ایمان بیاورند. الله بر دل‌های کافران، این گونه مُهر [غفلت] می‌نهد. ﴿۱۰۲﴾ و در بیشتر آنان وفای به عهد نیافتیم و اکثرشان را جداً نافرمان یافتیم. ﴿۱۰۳﴾ سپس بعد از آنها موسی را با آیات خویش به سوی فرعون و بزرگان قومش فرستادیم؛ ولی آنها به آن [آیات] کفر ورزیدند؛ پس بنگر که سرانجامِ تبهکاران چگونه بوده است. ﴿۱۰۴﴾ و موسی گفت: «ای فرعون، من فرستاده‌ای از [سوی] پروردگار جهانیانم.

حَقِيقٌ عَلَىٰٓ أَن لَّآ أَقُولَ عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلْحَقَّۚ قَدْ جِئْتُكُم بِبَيِّنَةٍ
مِّن رَّبِّكُمْ فَأَرْسِلْ مَعِىَ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿١٠٥﴾ قَالَ إِن كُنتَ
جِئْتَ بِـَٔايَةٍ فَأْتِ بِهَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿١٠٦﴾ فَأَلْقَىٰ
عَصَاهُ فَإِذَا هِىَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿١٠٧﴾ وَنَزَعَ يَدَهُۥ فَإِذَا هِىَ بَيْضَآءُ
لِلنَّٰظِرِينَ ﴿١٠٨﴾ قَالَ ٱلْمَلَأُ مِن قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَٰذَا لَسَٰحِرٌ
عَلِيمٌ ﴿١٠٩﴾ يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُمْۖ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿١١٠﴾
قَالُوٓا۟ أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِى ٱلْمَدَآئِنِ حَٰشِرِينَ ﴿١١١﴾ يَأْتُوكَ
بِكُلِّ سَٰحِرٍ عَلِيمٍ ﴿١١٢﴾ وَجَآءَ ٱلسَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوٓا۟ إِنَّ
لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ ٱلْغَٰلِبِينَ ﴿١١٣﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ
لَمِنَ ٱلْمُقَرَّبِينَ ﴿١١٤﴾ قَالُوا۟ يَٰمُوسَىٰٓ إِمَّآ أَن تُلْقِىَ وَإِمَّآ أَن
نَّكُونَ نَحْنُ ٱلْمُلْقِينَ ﴿١١٥﴾ قَالَ أَلْقُوا۟ۖ فَلَمَّآ أَلْقَوْا۟ سَحَرُوٓا۟
أَعْيُنَ ٱلنَّاسِ وَٱسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَآءُو بِسِحْرٍ عَظِيمٍ ﴿١١٦﴾
۞ وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَۖ فَإِذَا هِىَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿١١٧﴾
فَوَقَعَ ٱلْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١١٨﴾ فَغُلِبُوا۟
هُنَالِكَ وَٱنقَلَبُوا۟ صَٰغِرِينَ ﴿١١٩﴾ وَأُلْقِىَ ٱلسَّحَرَةُ سَٰجِدِينَ ﴿١٢٠﴾

﴿۱۰۵﴾ سزاوار است که در مورد الله جز [به راستی و] حق سخن نگویم. بی‌تردید، من دلیل [و معجزه‌ای روشن] از پروردگارتان برای شما آورده‌ام؛ پس بنی‌اسرائیل را همراه من بفرست». ﴿۱۰۶﴾ [فرعون] گفت: «اگر معجزه‌ای آورده‌ای [و] اگر راست می‌گویی، آن را بیاور». ﴿۱۰۷﴾ پس [موسی علیه‌السلام] عصایش را انداخت و ناگهان [به] اژدهایی آشکار [و بزرگ تبدیل] شد. ﴿۱۰۸﴾ و دستش را [از گریبان] بیرون آورد، ناگهان برای تماشاگران سپید [و درخشان] می‌نمود. ﴿۱۰۹﴾ اشراف [و بزرگان] قوم فرعون گفتند: «حقا که این [مرد] جادوگری داناست». ﴿۱۱۰﴾ [فرعون گفت:] «او می‌خواهد شما را از سرزمینتان بیرون کند؛ پس نظرتان چیست؟» ﴿۱۱۱﴾ آنان گفتند: «کارِ او و برادرش را به تأخیر بینداز و مأمورانِ جمع‌آوری را به [همۀ] شهرها بفرست؛ ﴿۱۱۲﴾ تا همۀ جادوگران دانا [و ماهر] را نزدت بیاورند». ﴿۱۱۳﴾ و [سرانجام،] جادوگران نزد فرعون آمدند [و] گفتند: «آیا اگر ما پیروز شدیم، [نزد تو] پاداشی خواهیم داشت؟» ﴿۱۱۴﴾ [فرعون] گفت: «آری، قطعاً شما از مقرّبان [درگاهم] خواهید بود». ﴿۱۱۵﴾ [در روز موعود، جادوگران مغرورانه] گفتند: «ای موسی، یا تو نخست [عصایت را] بیفکن یا ما [ابزار خود را] می‌افکنیم». ﴿۱۱۶﴾ [موسی علیه‌السلام] گفت: «شما بیفکنید». هنگامی که [ابزارشان را] افکندند، چشمان مردم را افسون کردند و آنان را سخت ترساندند و جادویی بزرگ [پدید] آوردند. ﴿۱۱۷﴾ و [ما] به موسی وحی کردیم که: «عصایت را بینداز». ناگهان آن [عصا، به مار بزرگی تبدیل شد و] آنچه را به دروغ ساخته بودند، فرو بلعید. ﴿۱۱۸﴾ پس حقیقت آشکار گردید و آنچه می‌کردند باطل شد. ﴿۱۱۹﴾ و [فرعون و فرعونیان همگی در] آنجا شکست خوردند و خوار گردیدند، ﴿۱۲۰﴾ و جادوگران به سجده افتادند.

قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٢١﴾ رَبِّ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ﴿١٢٢﴾ قَالَ فِرۡعَوۡنُ ءَامَنتُم بِهِۦ قَبۡلَ أَنۡ ءَاذَنَ لَكُمۡۖ إِنَّ هَٰذَا لَمَكۡرٞ مَّكَرۡتُمُوهُ فِي ٱلۡمَدِينَةِ لِتُخۡرِجُواْ مِنۡهَآ أَهۡلَهَاۖ فَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَ ﴿١٢٣﴾ لَأُقَطِّعَنَّ أَيۡدِيَكُمۡ وَأَرۡجُلَكُم مِّنۡ خِلَٰفٖ ثُمَّ لَأُصَلِّبَنَّكُمۡ أَجۡمَعِينَ ﴿١٢٤﴾ قَالُوٓاْ إِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ ﴿١٢٥﴾ وَمَا تَنقِمُ مِنَّآ إِلَّآ أَنۡ ءَامَنَّا بِـَٔايَٰتِ رَبِّنَا لَمَّا جَآءَتۡنَاۚ رَبَّنَآ أَفۡرِغۡ عَلَيۡنَا صَبۡرٗا وَتَوَفَّنَا مُسۡلِمِينَ ﴿١٢٦﴾ وَقَالَ ٱلۡمَلَأُ مِن قَوۡمِ فِرۡعَوۡنَ أَتَذَرُ مُوسَىٰ وَقَوۡمَهُۥ لِيُفۡسِدُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَيَذَرَكَ وَءَالِهَتَكَۚ قَالَ سَنُقَتِّلُ أَبۡنَآءَهُمۡ وَنَسۡتَحۡيِۦ نِسَآءَهُمۡ وَإِنَّا فَوۡقَهُمۡ قَٰهِرُونَ ﴿١٢٧﴾ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِ ٱسۡتَعِينُواْ بِٱللَّهِ وَٱصۡبِرُوٓاْۖ إِنَّ ٱلۡأَرۡضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦۖ وَٱلۡعَٰقِبَةُ لِلۡمُتَّقِينَ ﴿١٢٨﴾ قَالُوٓاْ أُوذِينَا مِن قَبۡلِ أَن تَأۡتِيَنَا وَمِنۢ بَعۡدِ مَا جِئۡتَنَاۚ قَالَ عَسَىٰ رَبُّكُمۡ أَن يُهۡلِكَ عَدُوَّكُمۡ وَيَسۡتَخۡلِفَكُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَيَنظُرَ كَيۡفَ تَعۡمَلُونَ ﴿١٢٩﴾ وَلَقَدۡ أَخَذۡنَآ ءَالَ فِرۡعَوۡنَ بِٱلسِّنِينَ وَنَقۡصٖ مِّنَ ٱلثَّمَرَٰتِ لَعَلَّهُمۡ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣٠﴾

﴿۱۲۱﴾ گفتند: «به پروردگار جهانیان ایمان آوردیم؛ ﴿۱۲۲﴾ پروردگار موسی و هارون». ﴿۱۲۳﴾ فرعون گفت: «پیش از آنکه به شما اجازه دهم به او ایمان آوردید؟ قطعاً این نیرنگی است که در شهر به راه انداخته‌اید تا ساکنانش را از آن بیرون کنید. پس به زودی [نتیجۀ کارتان را] خواهید دانست. ﴿۱۲۴﴾ یقیناً دست و پایتان را بر خلافِ یکدیگر [از چپ و راست] قطع می‌کنم و همگی شما را به دار می‌آویزم». ﴿۱۲۵﴾ آنان گفتند: «بی‌تردید، ما [پس از مرگ] به سوی پروردگارمان بازمی‌گردیم ﴿۱۲۶﴾ و [ای فرعون،] تو از ما ایراد نمی‌گیری جز به این سبب که به معجزات پروردگارمان ـ آنگاه که به ما رسید ـ ایمان آوردیم. پروردگارا، بر ما شکیبایی [و استقامت] ببار و ما را در حالی بمیران که تسلیم [فرمان تو] هستیم». ﴿۱۲۷﴾ و بزرگان قوم فرعون [به او] گفتند: «آیا موسی و قومش را رها می‌کنی تا در این سرزمین فساد کنند و تو و معبودانت را رها کنند؟». [فرعون] گفت: «[هرگز؛ بلکه] پسرانشان را خواهیم کشت و زنانشان را [برای کنیزی] زنده خواهیم گذاشت؛ و ما بر آنان چیره‌ایم». ﴿۱۲۸﴾ موسی به قومش گفت: «از الله یاری بجویید و شکیبایی [و استقامت] پیشه کنید. بی‌تردید، زمین از آنِ الله است [و] آن را به هر یک از بندگانش که بخواهد، به میراث می‌دهد؛ و سرانجام نیک، از آنِ پرهیزگاران است». ﴿۱۲۹﴾ [بنی‌اسرائیل] گفتند: «پیش از آنکه نزد ما بیایی و [حتی] پس از آنکه نزد ما آمدی، [از ستم‌های فرعون] آزار و اذیت دیده‌ایم». [موسی علیه‌السلام] گفت: «امید است که پروردگار شما دشمنتان را هلاک کند و شما را در زمین جانشین [آنان] سازد؛ آنگاه بنگرد که چگونه رفتار می‌کنید». ﴿۱۳۰﴾ و بی‌تردید، ما فرعونیان را به خشکسالی و کمبود محصولات دچار کردیم؛ باشد که پند گیرند [و توبه کنند].

فَإِذَا جَآءَتۡهُمُ ٱلۡحَسَنَةُ قَالُواْ لَنَا هَٰذِهِۦۖ وَإِن تُصِبۡهُمۡ سَيِّئَةٞ
يَطَّيَّرُواْ بِمُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُۥٓۗ أَلَآ إِنَّمَا طَٰٓئِرُهُمۡ عِندَ ٱللَّهِ
وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿١٣١﴾ وَقَالُواْ مَهۡمَا تَأۡتِنَا بِهِۦ
مِنۡ ءَايَةٖ لِّتَسۡحَرَنَا بِهَا فَمَا نَحۡنُ لَكَ بِمُؤۡمِنِينَ ﴿١٣٢﴾ فَأَرۡسَلۡنَا
عَلَيۡهِمُ ٱلطُّوفَانَ وَٱلۡجَرَادَ وَٱلۡقُمَّلَ وَٱلضَّفَادِعَ وَٱلدَّمَ
ءَايَٰتٖ مُّفَصَّلَٰتٖ فَٱسۡتَكۡبَرُواْ وَكَانُواْ قَوۡمٗا مُّجۡرِمِينَ ﴿١٣٣﴾
وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيۡهِمُ ٱلرِّجۡزُ قَالُواْ يَٰمُوسَى ٱدۡعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا
عَهِدَ عِندَكَۖ لَئِن كَشَفۡتَ عَنَّا ٱلرِّجۡزَ لَنُؤۡمِنَنَّ لَكَ
وَلَنُرۡسِلَنَّ مَعَكَ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ﴿١٣٤﴾ فَلَمَّا كَشَفۡنَا عَنۡهُمُ
ٱلرِّجۡزَ إِلَىٰٓ أَجَلٍ هُم بَٰلِغُوهُ إِذَا هُمۡ يَنكُثُونَ ﴿١٣٥﴾ فَٱنتَقَمۡنَا
مِنۡهُمۡ فَأَغۡرَقۡنَٰهُمۡ فِي ٱلۡيَمِّ بِأَنَّهُمۡ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَكَانُواْ عَنۡهَا
غَٰفِلِينَ ﴿١٣٦﴾ وَأَوۡرَثۡنَا ٱلۡقَوۡمَ ٱلَّذِينَ كَانُواْ يُسۡتَضۡعَفُونَ
مَشَٰرِقَ ٱلۡأَرۡضِ وَمَغَٰرِبَهَا ٱلَّتِي بَٰرَكۡنَا فِيهَاۖ وَتَمَّتۡ كَلِمَتُ
رَبِّكَ ٱلۡحُسۡنَىٰ عَلَىٰ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ بِمَا صَبَرُواْۖ وَدَمَّرۡنَا
مَا كَانَ يَصۡنَعُ فِرۡعَوۡنُ وَقَوۡمُهُۥ وَمَا كَانُواْ يَعۡرِشُونَ ﴿١٣٧﴾

﴿۱۳۱﴾ اما وقتی نیکی [و فراوانیِ نعمت] به آنان می‌رسید، می‌گفتند: «این به سبب [شایستگیِ] خود ماست» و اگر بدی [و خشکسالی] به آنان می‌رسید، به موسی و کسانی که همراهش بودند، شگونِ بد می‌زدند. آگاه باشید! سرنوشتِ شوم آنان، تنها نزد الله [و به قضا و قدر او] است؛ اما بیشتر آنان نمی‌دانند. ﴿۱۳۲﴾ و [پیروان فرعون به او] گفتند: «هر [معجزه و] نشانه‌ای برایمان بیاوری تا ما را با آن جادو کنی، [هرگز] به تو ایمان نمی‌آوریم». ﴿۱۳۳﴾ پس [بلاهایی همچون] طوفان و ملخ و [شپش] و قورباغه‌ها و [رودِ پر] خون بر آنان فرستادیم [که] نشانه‌هایی جدا [از هم و پیاپی] بودند؛ اما [باز هم] گردنکشی کردند و گروهی گناهکار بودند. ﴿۱۳۴﴾ و هنگامی که عذاب بر آنان واقع شد، گفتند: «ای موسی، از پروردگارت برای ما بخواه، بنا به پیمانی که با تو دارد [تا این عذاب و بلا را از ما دور کند]. اگر این عذاب را از ما برداری، قطعاً به تو ایمان می‌آوریم و بنی‌اسرائیل را همراه تو روانه می‌کنیم». ﴿۱۳۵﴾ اما چون عذاب را تا مدت معینی که [پیش از هلاکت] فرصت داشتند از آنان دور کردیم، باز هم پیمان‌شکنی کردند. ﴿۱۳۶﴾ پس از آنان انتقام گرفتیم و در دریا غرقشان ساختیم؛ زیرا آیات [و معجزات] ما را دروغ می‌انگاشتند و از آن غافل بودند. ﴿۱۳۷﴾ و به آن گروهی که همواره مورد ستم واقع می‌شدند، [بخش‌های] شرقی و غربیِ سرزمین [شام] را ـ که به آن برکت بخشیده بودیم ـ به میراث عطا کردیم و به پاداش آنکه شکیبایی کردند، وعدهٔ نیکوی پروردگارت به بنی‌اسرائیل [= یاریِ ستمدیدگان] تحقق یافت و آنچه را که فرعون و قومش می‌ساختند و برمی‌افراشتند [یکسره] ویران کردیم.

وَجَٰوَزۡنَا بِبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱلۡبَحۡرَ فَأَتَوۡاْ عَلَىٰ قَوۡمٖ يَعۡكُفُونَ
عَلَىٰٓ أَصۡنَامٖ لَّهُمۡۚ قَالُواْ يَٰمُوسَى ٱجۡعَل لَّنَآ إِلَٰهٗا كَمَا
لَهُمۡ ءَالِهَةٞۚ قَالَ إِنَّكُمۡ قَوۡمٞ تَجۡهَلُونَ ١٣٨ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ مُتَبَّرٞ
مَّا هُمۡ فِيهِ وَبَٰطِلٞ مَّا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ١٣٩ قَالَ أَغَيۡرَ ٱللَّهِ
أَبۡغِيكُمۡ إِلَٰهٗا وَهُوَ فَضَّلَكُمۡ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٤٠ وَإِذۡ أَنجَيۡنَٰكُم
مِّنۡ ءَالِ فِرۡعَوۡنَ يَسُومُونَكُمۡ سُوٓءَ ٱلۡعَذَابِ يُقَتِّلُونَ
أَبۡنَآءَكُمۡ وَيَسۡتَحۡيُونَ نِسَآءَكُمۡۚ وَفِي ذَٰلِكُم بَلَآءٞ
مِّن رَّبِّكُمۡ عَظِيمٞ ١٤١ ۞ وَوَٰعَدۡنَا مُوسَىٰ ثَلَٰثِينَ لَيۡلَةٗ
وَأَتۡمَمۡنَٰهَا بِعَشۡرٖ فَتَمَّ مِيقَٰتُ رَبِّهِۦٓ أَرۡبَعِينَ لَيۡلَةٗۚ وَقَالَ
مُوسَىٰ لِأَخِيهِ هَٰرُونَ ٱخۡلُفۡنِي فِي قَوۡمِي وَأَصۡلِحۡ وَلَا تَتَّبِعۡ
سَبِيلَ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ١٤٢ وَلَمَّا جَآءَ مُوسَىٰ لِمِيقَٰتِنَا وَكَلَّمَهُۥ
رَبُّهُۥ قَالَ رَبِّ أَرِنِيٓ أَنظُرۡ إِلَيۡكَۚ قَالَ لَن تَرَىٰنِي وَلَٰكِنِ
ٱنظُرۡ إِلَى ٱلۡجَبَلِ فَإِنِ ٱسۡتَقَرَّ مَكَانَهُۥ فَسَوۡفَ تَرَىٰنِيۚ فَلَمَّا
تَجَلَّىٰ رَبُّهُۥ لِلۡجَبَلِ جَعَلَهُۥ دَكّٗا وَخَرَّ مُوسَىٰ صَعِقٗاۚ فَلَمَّآ
أَفَاقَ قَالَ سُبۡحَٰنَكَ تُبۡتُ إِلَيۡكَ وَأَنَا۠ أَوَّلُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١٤٣

﴿۱۳۸﴾ و بنی‌اسرائیل را از دریا گذراندیم و [در راه] به قومی رسیدند که همواره به [عبادت] بُت‌هایشان می‌پرداختند؛ [در این هنگام بنی‌اسرائیل] گفتند: «ای موسی، همان گونه که آنان معبودانی دارند، برای ما [نیز] معبودی تعیین کن». [موسی ﷺ] گفت: «بی‌تردید، شما گروهی هستید که جهالت [و نادانی] می‌کنید [و عظمتِ الله را نمی‌دانید]. ﴿۱۳۹﴾ یقیناً آیین [مشرکانهٔ] اینها نابود شدنی است و آنچه می‌کنند [نیز] باطل است». ﴿۱۴۰﴾ [سپس] گفت: «آیا به جز الله معبودی [دیگر] برایتان بجویم در حالی که او شما را بر جهانیان [هم‌عصرتان] برتری داده است؟» ﴿۱۴۱﴾ و [به یاد آورید] زمانی که شما را از [آسیبِ] فرعونیان نجات دادیم [که] بدترین [و خفت‌بارترین] عذاب را بر سرتان می‌آوردند: پسرانتان را می‌کشتند و زنانتان را [برای کنیزی] زنده نگه می‌داشتند؛ و در این [عذاب و نجات،] آزمایشی بزرگ از جانب پروردگارتان برای شما بود. ﴿۱۴۲﴾ و با موسی سی شب [برای مناجات] وعده نهادیم و آن را با ده شب [دیگر] کامل کردیم؛ به این ترتیب وعدهٔ پروردگارش [با او] در چهل شب تمام شد. و موسی [هنگام رفتن به کوه طور] به برادرش هارون گفت: «جانشین من در میان قومم باش و [امورشان را] اصلاح کن و از راهِ مفسدان پیروی نکن». ﴿۱۴۳﴾ و هنگامی که موسی به وعده‌گاهِ ما آمد و پروردگارش [بی‌واسطه] با او سخن گفت. [موسی ﷺ] عرض کرد: «پروردگارا، خود را به من نشان بده تا به تو بنگرم». [الله] فرمود: «[در دنیا] هرگز مرا نخواهی دید؛ ولی به این کوه بنگر؛ اگر در جای خود برقرار باقی ماند، تو [نیز] مرا خواهی دید». پس چون پروردگارش بر [آن] کوه تجلی کرد، آن را متلاشی [و پراکنده] ساخت و موسی بیهوش شد و نقش زمین گردید و چون به هوش آمد، عرض کرد: «[بارالها،] تو پاک و منزّهی. به درگاهت توبه کردم و بی‌تردید، من [میان قومِ خود] نخستین مؤمن هستم».

قَالَ يَٰمُوسَىٰٓ إِنِّي ٱصۡطَفَيۡتُكَ عَلَى ٱلنَّاسِ بِرِسَٰلَٰتِي وَبِكَلَٰمِي
فَخُذۡ مَآ ءَاتَيۡتُكَ وَكُن مِّنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ١٤٤ وَكَتَبۡنَا
لَهُۥ فِي ٱلۡأَلۡوَاحِ مِن كُلِّ شَيۡءٖ مَّوۡعِظَةٗ وَتَفۡصِيلٗا لِّكُلِّ
شَيۡءٖ فَخُذۡهَا بِقُوَّةٖ وَأۡمُرۡ قَوۡمَكَ يَأۡخُذُواْ بِأَحۡسَنِهَاۚ سَأُوْرِيكُمۡ
دَارَ ٱلۡفَٰسِقِينَ ١٤٥ سَأَصۡرِفُ عَنۡ ءَايَٰتِيَ ٱلَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ
فِي ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَإِن يَرَوۡاْ كُلَّ ءَايَةٖ لَّا يُؤۡمِنُواْ بِهَا
وَإِن يَرَوۡاْ سَبِيلَ ٱلرُّشۡدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلٗا وَإِن يَرَوۡاْ سَبِيلَ
ٱلۡغَيِّ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلٗاۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا
وَكَانُواْ عَنۡهَا غَٰفِلِينَ ١٤٦ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا
وَلِقَآءِ ٱلۡأٓخِرَةِ حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡۚ هَلۡ يُجۡزَوۡنَ إِلَّا مَا كَانُواْ
يَعۡمَلُونَ ١٤٧ وَٱتَّخَذَ قَوۡمُ مُوسَىٰ مِنۢ بَعۡدِهِۦ مِنۡ حُلِيِّهِمۡ
عِجۡلٗا جَسَدٗا لَّهُۥ خُوَارٌۚ أَلَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّهُۥ لَا يُكَلِّمُهُمۡ
وَلَا يَهۡدِيهِمۡ سَبِيلًاۘ ٱتَّخَذُوهُ وَكَانُواْ ظَٰلِمِينَ ١٤٨
وَلَمَّا سُقِطَ فِيٓ أَيۡدِيهِمۡ وَرَأَوۡاْ أَنَّهُمۡ قَدۡ ضَلُّواْ قَالُواْ لَئِن
لَّمۡ يَرۡحَمۡنَا رَبُّنَا وَيَغۡفِرۡ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ١٤٩

﴿۱۴۴﴾ [الله] فرمود: «ای موسی، [بدان که] من تو را به پیام‌ها و کلام [بی‌واسطۀ] خویش، بر مردمان برگزیدم. آنچه به تو می‌بخشم بگیر و سپاسگزار باش». ﴿۱۴۵﴾ و در الواح [تورات] برای او در هر موردی پندی [آوردیم] و برای هر امری شرحی نگاشتیم [و به موسی عليه‌السلام فرمودیم:] «آن را با جدیّت بگیر و به قومت دستور بده که نیکوترین آنها را فراگیرند [و به آن عمل کنند]؛ و به زودی [جایگاه و] سرای نافرمانان را به شما نشان خواهم داد». ﴿۱۴۶﴾ به زودی کسانی را که به ناحق در زمین [برتری‌جویی و] تکبر می کنند، از [فهمِ] آیات خویش باز خواهم داشت [چنان که] اگر هر نشانه‌ای [از قدرتم] را بنگرند، به آن ایمان نیاورند و اگر راهِ حق را ببینند، آن را در پیش نگیرند و اگر راهِ گمراهی را ببینند آن را برگزینند. این [مجازات،] برای آن است که آیات ما را تکذیب کردند و از آنها غافل بودند. ﴿۱۴۷﴾ و کسانی که آیات ما و دیدار آخرت را تکذیب کردند، کارهایشان تباه گشته است. آیا جز [در برابر] آنچه می کردند مجازات می‌شوند؟ ﴿۱۴۸﴾ و قوم موسی پس از [رفتنِ] او [به کوه طور،] از زیورهایشان مجسمۀ گوساله‌ای را ساختند [و عبادت کردند] که صدایی [همچون صدای گوساله] داشت. آیا نمی‌دیدند که [آن پیکرِ بی‌جان] با آنان سخن نمی گوید و آنان را به راهی هدایت نمی کند؟ آن را [معبود] گرفتند و [به خاطر این شرک، نسبت به خویش] ستمکار بودند. ﴿۱۴۹﴾ و چون [از کردۀ خویش] پشیمان شدند و دیدند که به راستی گمراه شده‌اند، گفتند: «اگر پروردگارمان به ما رحم نکند و ما را نیامرزد، مسلّماً زیانکار خواهیم بود».

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَىٰٓ إِلَىٰ قَوۡمِهِۦ غَضۡبَٰنَ أَسِفٗا قَالَ بِئۡسَمَا خَلَفۡتُمُونِي
مِنۢ بَعۡدِيٓۖ أَعَجِلۡتُمۡ أَمۡرَ رَبِّكُمۡۖ وَأَلۡقَى ٱلۡأَلۡوَاحَ وَأَخَذَ بِرَأۡسِ
أَخِيهِ يَجُرُّهُۥٓ إِلَيۡهِۚ قَالَ ٱبۡنَ أُمَّ إِنَّ ٱلۡقَوۡمَ ٱسۡتَضۡعَفُونِي وَكَادُواْ
يَقۡتُلُونَنِي فَلَا تُشۡمِتۡ بِيَ ٱلۡأَعۡدَآءَ وَلَا تَجۡعَلۡنِي مَعَ ٱلۡقَوۡمِ
ٱلظَّٰلِمِينَ ١٥٠ قَالَ رَبِّ ٱغۡفِرۡ لِي وَلِأَخِي وَأَدۡخِلۡنَا فِي رَحۡمَتِكَۖ
وَأَنتَ أَرۡحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ١٥١ إِنَّ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ ٱلۡعِجۡلَ سَيَنَالُهُمۡ
غَضَبٞ مِّن رَّبِّهِمۡ وَذِلَّةٞ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۚ وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي
ٱلۡمُفۡتَرِينَ ١٥٢ وَٱلَّذِينَ عَمِلُواْ ٱلسَّيِّـَٔاتِ ثُمَّ تَابُواْ مِنۢ
بَعۡدِهَا وَءَامَنُوٓاْ إِنَّ رَبَّكَ مِنۢ بَعۡدِهَا لَغَفُورٞ رَّحِيمٞ ١٥٣
وَلَمَّا سَكَتَ عَن مُّوسَى ٱلۡغَضَبُ أَخَذَ ٱلۡأَلۡوَاحَۖ وَفِي نُسۡخَتِهَا
هُدٗى وَرَحۡمَةٞ لِّلَّذِينَ هُمۡ لِرَبِّهِمۡ يَرۡهَبُونَ ١٥٤ وَٱخۡتَارَ مُوسَىٰ
قَوۡمَهُۥ سَبۡعِينَ رَجُلٗا لِّمِيقَٰتِنَاۖ فَلَمَّآ أَخَذَتۡهُمُ ٱلرَّجۡفَةُ قَالَ
رَبِّ لَوۡ شِئۡتَ أَهۡلَكۡتَهُم مِّن قَبۡلُ وَإِيَّٰيَۖ أَتُهۡلِكُنَا بِمَا فَعَلَ
ٱلسُّفَهَآءُ مِنَّآۖ إِنۡ هِيَ إِلَّا فِتۡنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَن تَشَآءُ وَتَهۡدِي
مَن تَشَآءُۖ أَنتَ وَلِيُّنَا فَٱغۡفِرۡ لَنَا وَٱرۡحَمۡنَاۖ وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلۡغَٰفِرِينَ ١٥٥

﴿۱۵۰﴾ و چون موسی به سوی قومش بازگشت [و آنان را بر شرک و گمراهی یافت،] با خشم و اندوه گفت: «پس از من، چه بد جانشینی کردید! آیا از حکم پروردگارتان پیشی گرفتید؟» و [آنگاه] الواح را انداخت و [ریش و موی] سرِ برادر خود را گرفت و به سوی خود کشید. [هارون ﷺ] گفت: «ای پسرِ مادرم، به راستی این قوم، مرا ناتوان پنداشتند [و تحقیر کردند] و نزدیک بود مرا بکشند؛ پس دشمنان را با [سرزنش] من شادمان نکن و مرا در زمرۀ گروه ستمکار [و نافرمان] قرار نده». ﴿۱۵۱﴾ [موسی ﷺ] گفت: «پروردگارا، من و برادرم را بیامرز و ما را در [پناه] رحمت خویش درآور؛ و تو مهربان‌ترین مهربانانی». ﴿۱۵۲﴾ بی‌تردید، کسانی که گوساله را [معبود] گرفتند، به زودی خشمی از پروردگارشان و ذلّتی در زندگی دنیا به آنان خواهد رسید؛ و ما دروغ‌پردازان را اینچنین کیفر می‌دهیم. ﴿۱۵۳﴾ و کسانی که مرتکب کارهای ناشایست [= کفر و گناه] شدند، سپس بعد از آن توبه نمودند و ایمان آوردند، بی‌گمان، پروردگارت از آن پس، بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۱۵۴﴾ و چون خشم موسی فرو نشست، الواح [تورات] را برگرفت و در نوشته‌هایش برای کسانی که از پروردگارشان می‌ترسند، هدایت و رحمتی [بزرگ] بود. ﴿۱۵۵﴾ و موسی از قومش، هفتاد مرد را برای وعده‌گاهِ ما [در طور سینا] برگزید [تا به خاطر شرک و گناه قومشان به درگاه الهی توبه کنند]. هنگامی که [به دلیل نافرمانی و درخواستِ رؤیت الله،] زلزله [شدید] آنان را فراگرفت [و همگی مردند، موسی ﷺ] گفت: «پروردگارا، اگر می‌خواستی، آنان و مرا پیش از این هلاک می‌کردی. آیا ما را به خاطر آنچه افراد بی‌خرد ما کرده‌اند هلاک می‌کنی؟ این [عذاب، چیزی] نیست، مگر آزمایش تو؛ به [وسیلۀ] آن هر کس را بخواهی، گمراه می‌سازی و هر کس را بخواهی، هدایت می‌کنی. تو [دوست و] کارسازِ مایی؛ پس ما را بیامرز و بر ما رحم آور؛ و تو بهترین آمرزنده‌ای.

ثلاثة أرباع الحزب ١٧

۞ وَٱكۡتُبۡ لَنَا فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٗ وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِ إِنَّا هُدۡنَآ إِلَيۡكَۚ قَالَ عَذَابِيٓ أُصِيبُ بِهِۦ مَنۡ أَشَآءُۖ وَرَحۡمَتِي وَسِعَتۡ كُلَّ شَيۡءٖۚ فَسَأَكۡتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَٱلَّذِينَ هُم بِـَٔايَٰتِنَا يُؤۡمِنُونَ ١٥٦ ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلرَّسُولَ ٱلنَّبِيَّ ٱلۡأُمِّيَّ ٱلَّذِي يَجِدُونَهُۥ مَكۡتُوبًا عِندَهُمۡ فِي ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَٱلۡإِنجِيلِ يَأۡمُرُهُم بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَىٰهُمۡ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيۡهِمُ ٱلۡخَبَٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنۡهُمۡ إِصۡرَهُمۡ وَٱلۡأَغۡلَٰلَ ٱلَّتِي كَانَتۡ عَلَيۡهِمۡۚ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِهِۦ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَٱتَّبَعُواْ ٱلنُّورَ ٱلَّذِيٓ أُنزِلَ مَعَهُۥٓ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ١٥٧ قُلۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنِّي رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيۡكُمۡ جَمِيعًا ٱلَّذِي لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۖ فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِ ٱلنَّبِيِّ ٱلۡأُمِّيِّ ٱلَّذِي يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَكَلِمَٰتِهِۦ وَٱتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُونَ ١٥٨ وَمِن قَوۡمِ مُوسَىٰٓ أُمَّةٞ يَهۡدُونَ بِٱلۡحَقِّ وَبِهِۦ يَعۡدِلُونَ ١٥٩

﴿۱۵۶﴾ و در این دنیا و در سرای آخرت، نیکی برایمان مقرر فرما [که] بی‌تردید، ما به سوی تو بازگشتیم». [الله] فرمود: «عذابم را به هر کس بخواهم می‌رسانم و رحمتم همه چیز را فراگرفته است؛ پس آن را برای کسانی مقرر خواهم داشت که تقوا پیشه می‌کنند و زکات می‌دهند و [همچنین برای] کسانی که به آیات ما ایمان می‌آورند. ﴿۱۵۷﴾ همان کسانی که از فرستاده و پیامبرِ درس‌ناخوانده = اُمّی پیروی می‌کنند؛ [همان] که نام [و نشانه‌های] او را نزد خود در تورات و انجیل نوشته‌شده می‌یابند؛ [همون] که آنان را به نیکی‌ها فرمان می‌دهد و از زشتی‌ها [و کارهای ناپسند] باز می‌دارد و پاکیزه‌ها را برایشان حلال می‌گردانَد و پلیدی‌ها را بر آنان حرام می‌کند و اعمال مشقت‌بار و قید و بندهایی را که بدان مکلف شده بودند از [عهدهٔ] آنان برمی‌دارد. پس کسانی که به او ایمان آوردند و گرامی‌اش داشتند و یاری‌اش کردند و از نوری که با او نازل شده است پیروی نمودند، آنانند که رستگارند». ﴿۱۵۸﴾ بگو: «ای مردم، من فرستادهٔ الله به سوی همهٔ شما هستم؛ همان [پروردگاری] که فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آنِ اوست؛ معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ زنده می‌کند و می‌میراند؛ پس به الله و فرستاده‌اش ـ آن پیامبرِ درس‌ناخوانده‌ای که به الله و سخنانش باور دارد ـ ایمان بیاورید و از او پیروی کنید؛ باشد که هدایت شوید». ﴿۱۵۹﴾ و گروهی از قوم موسی هستند که [مردم را] به [راه] حق هدایت می‌کنند و بر اساس آن [نیز قضاوت و] عدالت می‌کنند.

وَقَطَّعۡنَٰهُمُ ٱثۡنَتَيۡ عَشۡرَةَ أَسۡبَاطًا أُمَمٗاۚ وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ
مُوسَىٰٓ إِذِ ٱسۡتَسۡقَىٰهُ قَوۡمُهُۥٓ أَنِ ٱضۡرِب بِّعَصَاكَ ٱلۡحَجَرَۖ
فَٱنۢبَجَسَتۡ مِنۡهُ ٱثۡنَتَا عَشۡرَةَ عَيۡنٗاۖ قَدۡ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٖ
مَّشۡرَبَهُمۡۚ وَظَلَّلۡنَا عَلَيۡهِمُ ٱلۡغَمَٰمَ وَأَنزَلۡنَا عَلَيۡهِمُ
ٱلۡمَنَّ وَٱلسَّلۡوَىٰۖ كُلُواْ مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقۡنَٰكُمۡۚ وَمَا
ظَلَمُونَا وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ١٦٠
وَإِذۡ قِيلَ لَهُمُ ٱسۡكُنُواْ هَٰذِهِ ٱلۡقَرۡيَةَ وَكُلُواْ مِنۡهَا
حَيۡثُ شِئۡتُمۡ وَقُولُواْ حِطَّةٞ وَٱدۡخُلُواْ ٱلۡبَابَ سُجَّدٗا
نَّغۡفِرۡ لَكُمۡ خَطِيٓـَٰٔتِكُمۡۚ سَنَزِيدُ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٦١
فَبَدَّلَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ مِنۡهُمۡ قَوۡلًا غَيۡرَ ٱلَّذِى قِيلَ
لَهُمۡ فَأَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ رِجۡزٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ بِمَا كَانُواْ
يَظۡلِمُونَ ١٦٢ وَسۡـَٔلۡهُمۡ عَنِ ٱلۡقَرۡيَةِ ٱلَّتِى كَانَتۡ
حَاضِرَةَ ٱلۡبَحۡرِ إِذۡ يَعۡدُونَ فِى ٱلسَّبۡتِ إِذۡ تَأۡتِيهِمۡ
حِيتَانُهُمۡ يَوۡمَ سَبۡتِهِمۡ شُرَّعٗا وَيَوۡمَ لَا يَسۡبِتُونَ لَا تَأۡتِيهِمۡۚ
كَذَٰلِكَ نَبۡلُوهُم بِمَا كَانُواْ يَفۡسُقُونَ ١٦٣

﴿۱۶۰﴾ و آنـان را بـه دوازده قبیلـه [کـه هر کدام] شـاخه‌ای از نـوادگان [یعقوب علیه السلام] بودنـد تقسـیم کردیـم؛ و به موسی ـ آنـگاه که قومـش از او آب خواسـتند ـ وحی کردیم کـه: «عصایـت را بر سـنگ بزن»؛ که‌نـاگاه دوازده چشـمه از آن جوشـید [و] هر گروهی آبشـخورِ خـود را شـناخت؛ و ابـر را بـر [سرِ] آنـان سایه‌گسـتر نمودیـم و تَرَنجَبـین و بلدرچـین بـر آنـان فروفرسـتادیم [و گفتیـم:] «از چیزهـای پاکـیزه‌ای کـه روزی‌تـان کرده‌ایـم بخوریـد». آنـان [بـا نافرمـانی و مخالفـت، در حقیقـت] بـه ما سـتم نکـردند؛ بلکه به خویشـتن سـتم می‌نمودنـد. ﴿۱۶۱﴾ و [یاد کن] هنگامی که به آنان گفته شـد: «در ایـن شـهر [= بیت‌المقدس] سـاکن شـوید و [از نعمت‌هـای] آن ـ از هـر جا [و هر وقت] که - خواسـتید- بخوریـد و [برای عذرخواهی] بگویید: «[پـروردگارا،] گناهانمان را فـرو ریـز» و بـا فروتـنی از دروازه[ی شـهر] وارد شـوید تـا گناهانتـان را بیامرزیـم؛ [و پـاداش دنیـا و آخـرتِ] نیکـوکاران را خواهیـم افـزود». ﴿۱۶۲﴾ اما افـرادی از آنها کـه [نافرمـان و] سـتمکار بودند، سـخن را به چیزی غـیر از آنچه که به آنان گفته شـده بـود تبدیـل کردنـد [و به جای طلـب آمرزش، کلمـات تمسـخرآمیزی گفتنـد]؛ پس به [کیفـرِ] آنکه سـتم می کردند، عذابی از آسـمان بـر آنان فروفرسـتادیم. ﴿۱۶۳﴾ و [ای پیامـبر،] از آنـان دربارۀ [سـاکنان] شـهری که نزدیـک دریا بود بپرس؛ هنـگامی که آنان از [حکـمِ تحریـمِ صیـد در روز] شـنبه تجـاوز می کردنـد، و ماهی‌هایشـان در روزهـای شـنبه [کـه روز تعطیـل و عبادت بـود] روی آب ظاهر می‌شـدند و روزهای غیرشـنبه به سـوی آنـان نمی‌آمـد. آنان را بـه [خاطر] آنکـه نافرمـانی می کردند، اینچنـین آزمودیم.

وَإِذۡ قَالَتۡ أُمَّةٞ مِّنۡهُمۡ لِمَ تَعِظُونَ قَوۡمًا ٱللَّهُ مُهۡلِكُهُمۡ أَوۡ مُعَذِّبُهُمۡ
عَذَابٗا شَدِيدٗاۖ قَالُواْ مَعۡذِرَةً إِلَىٰ رَبِّكُمۡ وَلَعَلَّهُمۡ يَتَّقُونَ ١٦٤
فَلَمَّا نَسُواْ مَا ذُكِّرُواْ بِهِۦٓ أَنجَيۡنَا ٱلَّذِينَ يَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلسُّوٓءِ
وَأَخَذۡنَا ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ بِعَذَابِۭ بَـِٔيسِۭ بِمَا كَانُواْ يَفۡسُقُونَ ١٦٥
فَلَمَّا عَتَوۡاْ عَن مَّا نُهُواْ عَنۡهُ قُلۡنَا لَهُمۡ كُونُواْ قِرَدَةً خَٰسِـِٔينَ ١٦٦
وَإِذۡ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبۡعَثَنَّ عَلَيۡهِمۡ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ مَن يَسُومُهُمۡ
سُوٓءَ ٱلۡعَذَابِۗ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ ٱلۡعِقَابِ وَإِنَّهُۥ لَغَفُورٞ رَّحِيمٞ ١٦٧
وَقَطَّعۡنَٰهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ أُمَمٗاۖ مِّنۡهُمُ ٱلصَّٰلِحُونَ وَمِنۡهُمۡ
دُونَ ذَٰلِكَۖ وَبَلَوۡنَٰهُم بِٱلۡحَسَنَٰتِ وَٱلسَّيِّـَٔاتِ لَعَلَّهُمۡ
يَرۡجِعُونَ ١٦٨ فَخَلَفَ مِنۢ بَعۡدِهِمۡ خَلۡفٞ وَرِثُواْ ٱلۡكِتَٰبَ
يَأۡخُذُونَ عَرَضَ هَٰذَا ٱلۡأَدۡنَىٰ وَيَقُولُونَ سَيُغۡفَرُ لَنَا وَإِن
يَأۡتِهِمۡ عَرَضٞ مِّثۡلُهُۥ يَأۡخُذُوهُۚ أَلَمۡ يُؤۡخَذۡ عَلَيۡهِم مِّيثَٰقُ ٱلۡكِتَٰبِ
أَن لَّا يَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡحَقَّ وَدَرَسُواْ مَا فِيهِۗ وَٱلدَّارُ ٱلۡأٓخِرَةُ
خَيۡرٞ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ١٦٩ وَٱلَّذِينَ يُمَسِّكُونَ
بِٱلۡكِتَٰبِ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُصۡلِحِينَ ١٧٠

﴿۱۶۴﴾ و [یاد کن] هنگامی که گروهی از آنان [به گروه دیگر] گفتند: «چرا قومی را پند می‌دهید [که سرانجام،] الله آنان را هلاک خواهد کرد یا به عذابی شدید گرفتار خواهد نمود؟» [ناصحان] گفتند: «این [پند و نهی، در حُکمِ] معذرتی به درگاه پروردگار شماست و باشد که پروا کنند». ﴿۱۶۵﴾ اما چون آنچه را به آنان پند داده بودند به فراموشی سپردند، کسانی را که از [کارِ] بد بازمی‌داشتند نجات دادیم و کسانی را که [با نادیده گرفتن حکمِ الهی به خود] ستم کرده بودند ـ به سزای آنکه نافرمانی می‌کردند ـ به عذابی شدید گرفتار نمودیم. ﴿۱۶۶﴾ و چون در برابر آنچه از آن نهی شده بودند [لجاجت و] سرپیچی کردند، به آنان گفتیم: «به صورت بوزینه‌هایی [خوار و] رانده‌شده درآیید». ﴿۱۶۷﴾ و [یاد کن] هنگامی که پروردگارت فرمود یقیناً تا روز قیامت، کسی را بر آنان [=یهود] خواهد گماشت که همواره بدترین [و خفت‌بارترین] عذاب را بر سرشان بیاورد. بی‌گمان، پروردگارت زودکیفر است، [ولی] او تعالی قطعاً بسیار آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۱۶۸﴾ و آنان را در زمین به صورت گروه‌هایی [مختلف] پراکنده ساختیم. [برخی] از آنان نیکوکار اند و [برخی میانه‌رو هستند و گروهی نیز] غیر از ایند؛ و آنان را با خوشی‌ها و ناخوشی‌ها آزمودیم؛ باشد که [به راه حق] بازگردند. ﴿۱۶۹﴾ و پس از آنان، جانشینان [ناشایستی] آمدند که کتاب [تورات] را به ارث بردند. آنان [ثروت و] کالای این [دنیای] پست را می‌گیرند [که سخنان الله را تحریف و به ناحق حکم کنند] و می‌گویند: «بخشیده خواهیم شد»؛ و اگر کالایی [دیگر] همانند آن برایشان بیاید، آن را [نیز] می‌گیرند. آیا در کتاب [آسمانی] از آنان پیمان گرفته نشده است که دربارهٔ الله جز [سخن] حق نگویند؟ [پس نافرمانی‌شان از روی نادانی نیست؛ زیرا بارها تورات را خوانده‌اند] و آنچه را که در آن است آموخته‌اند؛ و سرای آخرت برای کسانی که تقوا پیشه کنند بهتر است. آیا نمی‌اندیشید؟ ﴿۱۷۰﴾ و کسانی که به کتاب [الله] تمسّک می‌جویند و نماز را برپا می‌دارند، به یقین [بدانند که] ما پاداش نیکوکاران را تباه نمی‌کنیم.

۞ وَإِذۡ نَتَقۡنَا ٱلۡجَبَلَ فَوۡقَهُمۡ كَأَنَّهُۥ ظُلَّةٞ وَظَنُّوٓاْ أَنَّهُۥ وَاقِعُۢ بِهِمۡ
خُذُواْ مَآ ءَاتَيۡنَٰكُم بِقُوَّةٖ وَٱذۡكُرُواْ مَا فِيهِ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ ١٧١
وَإِذۡ أَخَذَ رَبُّكَ مِنۢ بَنِيٓ ءَادَمَ مِن ظُهُورِهِمۡ ذُرِّيَّتَهُمۡ وَأَشۡهَدَهُمۡ
عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمۡ أَلَسۡتُ بِرَبِّكُمۡۖ قَالُواْ بَلَىٰ شَهِدۡنَآۚ أَن تَقُولُواْ يَوۡمَ
ٱلۡقِيَٰمَةِ إِنَّا كُنَّا عَنۡ هَٰذَا غَٰفِلِينَ ١٧٢ أَوۡ تَقُولُوٓاْ إِنَّمَآ أَشۡرَكَ
ءَابَآؤُنَا مِن قَبۡلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةٗ مِّنۢ بَعۡدِهِمۡۖ أَفَتُهۡلِكُنَا
بِمَا فَعَلَ ٱلۡمُبۡطِلُونَ ١٧٣ وَكَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ وَلَعَلَّهُمۡ
يَرۡجِعُونَ ١٧٤ وَٱتۡلُ عَلَيۡهِمۡ نَبَأَ ٱلَّذِيٓ ءَاتَيۡنَٰهُ ءَايَٰتِنَا فَٱنسَلَخَ
مِنۡهَا فَأَتۡبَعَهُ ٱلشَّيۡطَٰنُ فَكَانَ مِنَ ٱلۡغَاوِينَ ١٧٥ وَلَوۡ شِئۡنَا
لَرَفَعۡنَٰهُ بِهَا وَلَٰكِنَّهُۥٓ أَخۡلَدَ إِلَى ٱلۡأَرۡضِ وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُۚ فَمَثَلُهُۥ
كَمَثَلِ ٱلۡكَلۡبِ إِن تَحۡمِلۡ عَلَيۡهِ يَلۡهَثۡ أَوۡ تَتۡرُكۡهُ
يَلۡهَثۚ ذَّٰلِكَ مَثَلُ ٱلۡقَوۡمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَاۚ فَٱقۡصُصِ
ٱلۡقَصَصَ لَعَلَّهُمۡ يَتَفَكَّرُونَ ١٧٦ سَآءَ مَثَلًا ٱلۡقَوۡمُ ٱلَّذِينَ
كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَأَنفُسَهُمۡ كَانُواْ يَظۡلِمُونَ ١٧٧ مَن يَهۡدِ ٱللَّهُ
فَهُوَ ٱلۡمُهۡتَدِيۖ وَمَن يُضۡلِلۡ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ١٧٨

﴿۱۷۱﴾ و [یاد کن] هنگامی که کوه [طور] را [از جای برکندیم و] همچون سایبانی بر فرازشان برافراشتیم و پنداشتند که بر آنان فرود می‌آید [و در این حالت، از آنان عهد گرفتیم و گفتیم:] «آنچه را که به شما داده‌ایم، با نیرو [و جدیّت] بگیرید و آنچه را که در آن است به یاد داشته باشید [و به آن عمل نمایید]؛ باشد که پروا کنید. ﴿۱۷۲﴾ و [یاد کن] هنگامی که پروردگارت از پشت فرزندان آدم، نسلشان را برگرفت و آنان را بر خودشان گواه گرفت [و فرمود:] «آیا من پروردگار شما نیستم؟» آنان گفتند: «آری؛ [بر این حقیقت] گواهی می‌دهیم». [الله فرمود: «از شما اقرار گرفتم] تا مبادا روز قیامت بگویید که "ما قطعاً از این [امر] بی‌خبر بودیم". ﴿۱۷۳﴾ یا [مبادا] بگویید که پدرانمان پیشتر شرک آورده بودند و ما نیز فرزندانی پس از آنان بودیم. آیا ما را به [سزای] آنچه [کافران و] باطل‌اندیشان انجام دادند، هلاک می‌کنی؟» ﴿۱۷۴﴾ و اینچنین آیات [خود] را به تفصیل بیان می‌کنیم [تا آنها را بفهمند] و باشد که [به توحید] بازگردند. ﴿۱۷۵﴾ و [ای پیامبر،] سرگذشت کسی را بر آنان حکایت کن که آیات [و نشانه‌های] خویش را به او دادیم و [او حقانیت این آیات را درک کرد؛ ولی] از آنها جدا [و عاری] گشت؛ پس شیطان به دنبالش افتاد [و بر وی مسلط گردید] و او از گمراهان شد. ﴿۱۷۶﴾ و اگر می‌خواستیم، [مقام و منزلت] او را به خاطر [پایبندی و عمل به] آن [آیات] بالا می‌بردیم؛ ولی او به دنیا [و پستی] گرایید و از هوای نفس خویش پیروی کرد. پس مَثَل او [در دنیادوستی] همچون مَثَل سگ است که اگر به او حمله کنی [و او را برانی]، زبان از دهان بیرون می‌آورد و اگر او را [به حال خود] واگذاری، [باز هم] زبان از دهان بیرون می‌آورد [چنین شخصی را نیز چه پند بدهی یا پند ندهی، تفاوتی ندارد]. این، مَثَلِ گروهی است که آیات ما را تکذیب کردند. پس این داستان را [برایشان] حکایت کن؛ باشد که بیندیشند. ﴿۱۷۷﴾ چه زشت است داستان گروهی که آیات ما را تکذیب کردند و به خویش ستم نمودند! ﴿۱۷۸﴾ کسی که الله او را هدایت کند، هدایت‌یافته [واقعی] است؛ و کسی که الله او را گمراه سازد، آنانند که زیانکارند.

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ ۖ لَهُمْ قُلُوبٌ لَّا يَفْقَهُونَ
بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَّا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ ءَاذَانٌ لَّا يَسْمَعُونَ بِهَآ ۚ
أُو۟لَٰٓئِكَ كَٱلْأَنْعَٰمِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْغَٰفِلُونَ ﴿١٧٩﴾ وَلِلَّهِ
ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ فَٱدْعُوهُ بِهَا ۖ وَذَرُوا۟ ٱلَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِىٓ أَسْمَٰٓئِهِۦ ۚ
سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٨٠﴾ وَمِمَّنْ خَلَقْنَآ أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِٱلْحَقِّ
وَبِهِۦ يَعْدِلُونَ ﴿١٨١﴾ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُم
مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٢﴾ وَأُمْلِى لَهُمْ ۚ إِنَّ كَيْدِى مَتِينٌ ﴿١٨٣﴾ أَوَلَمْ
يَتَفَكَّرُوا۟ ۗ مَا بِصَاحِبِهِم مِّن جِنَّةٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١٨٤﴾
أَوَلَمْ يَنظُرُوا۟ فِى مَلَكُوتِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ ٱللَّهُ
مِن شَىْءٍ وَأَنْ عَسَىٰٓ أَن يَكُونَ قَدِ ٱقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ ۖ فَبِأَىِّ حَدِيثٍۭ
بَعْدَهُۥ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٥﴾ مَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَلَا هَادِىَ لَهُۥ ۚ وَيَذَرُهُمْ
فِى طُغْيَٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٨٦﴾ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلسَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَىٰهَا ۖ
قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ رَبِّى ۖ لَا يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَآ إِلَّا هُوَ ۚ ثَقُلَتْ فِى
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ لَا تَأْتِيكُمْ إِلَّا بَغْتَةً ۗ يَسْـَٔلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِىٌّ عَنْهَا ۖ
قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ ٱللَّهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٧﴾

﴿۱۷۹﴾ و بی‌تردید، بسیاری از جنّیان و آدمیان را برای دوزخ آفریده‌ایم؛ [زیرا] دل‌هایی دارند که با آنها [حقایق را] درک نمی‌کنند و چشمانی دارند که با آنها [نشانه‌های توان و تدبیر الهی را] نمی‌بینند و گوش‌هایی دارند که با آنها [سخنان حق را] نمی‌شنوند. آنان همچون چهارپایانند، بلکه [از آنها هم] گمراه‌تر. [آری،] آنانند که [از آخرت] غافلند. ﴿۱۸۰﴾ و الله زیباترین نام‌ها را دارد؛ پس او را به آن [نام‌ها] بخوانید و کسانی را که در [مورد] نام‌هایش بیراهه می‌روند [و آنها را تحریف می‌کنند] رها کنید. آنان به [سزای] آنچه می‌کردند، مجازات خواهند شد. ﴿۱۸۱﴾ و از [میان] کسانی که آفریده‌ایم، گروهی هستند که [مردم را] به حق هدایت می‌نمایند و بر [اساسِ] آن، به عدالت رفتار می‌کنند. ﴿۱۸۲﴾ و کسانی که آیات ما را تکذیب کردند، [درهای روزی را به رویشان می‌گشاییم تا بیشتر در گناه غرق شوند، و این‌گونه] آنان را به تدریج از جایی که نمی‌دانند [به کیفر خود] گرفتار خواهیم ساخت. ﴿۱۸۳﴾ و به آنان مهلت می‌دهم. به راستی که تدبیرِ من، استوار [و حساب‌شده] است. ﴿۱۸۴﴾ آیا نیندیشیده‌اند که همنشینِ آنان [= رسول الله ﷺ] هیچ جنونی ندارد؟ او جز بیم‌دهنده‌ای آشکار نیست. ﴿۱۸۵﴾ آیا در فرمانروایِ آسمان‌ها و زمین و آنچه الله آفریده است نمی‌نگرند و اینکه چه بسا هنگام مرگشان نزدیک شده باشد؟ پس بعد از این [قرآن] به کدام سخن ایمان می‌آورند؟ ﴿۱۸۶﴾ هر کس که الله او را گمراه کند، [هیچ] راهنمایی برایش نیست و آنان را در سرکشیِ خویش سرگردان رها می‌کند. ﴿۱۸۷﴾ [ای پیامبر، کافران مکه] دربارۀ قیامت از تو می‌پرسند [که] چه زمانی واقع می‌شود؟ بگو: «بی‌تردید، دانش آن فقط نزد پروردگار من است و هیچ کس جز او تعالی [نمی‌تواند] آن را در وقت معیّنش پدیدار سازد؛ این امر [= ظهور قیامت] بر اهل آسمان‌ها و زمین دشوار است و جز به طور ناگهانی به سویتان نمی‌آید». [آنان چنان] از تو می‌پرسند که گویی تو خود مشتاق [دانستن زمان] آن هستی [حال آنکه تو دربارۀ زمان وقوعش هیچ نمی‌پرسی]. بگو: «دانش آن فقط نزد الله است؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند».

قُل لَّآ أَمۡلِكُ لِنَفۡسِي نَفۡعٗا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُۚ وَلَوۡ كُنتُ
أَعۡلَمُ ٱلۡغَيۡبَ لَٱسۡتَكۡثَرۡتُ مِنَ ٱلۡخَيۡرِ وَمَا مَسَّنِيَ ٱلسُّوٓءُۚ
إِنۡ أَنَا۠ إِلَّا نَذِيرٞ وَبَشِيرٞ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ١٨٨ ۞ هُوَ ٱلَّذِي خَلَقَكُم
مِّن نَّفۡسٖ وَٰحِدَةٖ وَجَعَلَ مِنۡهَا زَوۡجَهَا لِيَسۡكُنَ إِلَيۡهَاۖ فَلَمَّا
تَغَشَّىٰهَا حَمَلَتۡ حَمۡلًا خَفِيفٗا فَمَرَّتۡ بِهِۦۖ فَلَمَّآ أَثۡقَلَت دَّعَوَا
ٱللَّهَ رَبَّهُمَا لَئِنۡ ءَاتَيۡتَنَا صَٰلِحٗا لَّنَكُونَنَّ مِنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ١٨٩
فَلَمَّآ ءَاتَىٰهُمَا صَٰلِحٗا جَعَلَا لَهُۥ شُرَكَآءَ فِيمَآ ءَاتَىٰهُمَاۚ فَتَعَٰلَى
ٱللَّهُ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ١٩٠ أَيُشۡرِكُونَ مَا لَا يَخۡلُقُ شَيۡـٔٗا وَهُمۡ يُخۡلَقُونَ ١٩١
وَلَا يَسۡتَطِيعُونَ لَهُمۡ نَصۡرٗا وَلَآ أَنفُسَهُمۡ يَنصُرُونَ ١٩٢
وَإِن تَدۡعُوهُمۡ إِلَى ٱلۡهُدَىٰ لَا يَتَّبِعُوكُمۡۚ سَوَآءٌ عَلَيۡكُمۡ أَدَعَوۡتُمُوهُمۡ
أَمۡ أَنتُمۡ صَٰمِتُونَ ١٩٣ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ عِبَادٌ
أَمۡثَالُكُمۡۖ فَٱدۡعُوهُمۡ فَلۡيَسۡتَجِيبُواْ لَكُمۡ إِن كُنتُمۡ
صَٰدِقِينَ ١٩٤ أَلَهُمۡ أَرۡجُلٞ يَمۡشُونَ بِهَآۖ أَمۡ لَهُمۡ أَيۡدٖ يَبۡطِشُونَ
بِهَآۖ أَمۡ لَهُمۡ أَعۡيُنٞ يُبۡصِرُونَ بِهَآۖ أَمۡ لَهُمۡ ءَاذَانٞ يَسۡمَعُونَ
بِهَاۗ قُلِ ٱدۡعُواْ شُرَكَآءَكُمۡ ثُمَّ كِيدُونِ فَلَا تُنظِرُونِ ١٩٥

ربع الحزب ١٨

﴿۱۸۸﴾ [ای پیامبر،] بگو: «من مالکِ سود و زیان خویشتن نیستم، مگر آنچه را که الله بخواهد؛ و اگر غیب می‌دانستم، خیر [و سود] بسیاری [برای خود] فراهم می‌ساختم و هیچ بدی [و زیانی] به من نمی‌رسید. من [کسی] نیستم، مگر بیم‌دهنده و بشارت‌بخشی [دلسوز] برای گروهی که ایمان دارند. ﴿۱۸۹﴾ [ای مردم،] او ذاتی است که شما را از یک تن آفرید و همسرش را از او پدید آورد تا در کنارش آرام گیرد. پس [نظام تولد و تناسل آغاز شد؛] چون شوهری با همسرش آمیزش نمود، زن به حملی سبک باردار شد، و [نخستین ماه‌های بارداری را] گذرانید؛ و چون سنگین‌بار شد، زن و شوهر، الله ـ پروردگار خود- را [به دعا] خواندند که: «اگر [فرزندی تندرست و] شایسته به ما عطا کنی، قطعاً سپاسگزار خواهیم بود».
﴿۱۹۰﴾ اما هنگامی که [الله، فرزندی تندرست و] شایسته به آنان داد، در این نعمت که به آنها بخشیده بود، شریکانی برایش قرار دادند؛ و الله از آنچه که شریک [و همتای] او می‌سازند برتر و منزه است. ﴿۱۹۱﴾ آیا چیزهایی را شریک [الله] قرار می‌دهند که چیزی نمی‌آفرینند و خود آفریده می‌شوند؟ ﴿۱۹۲﴾ و نه می‌توانند آنان را یاری کنند و نه به خویشتن یاری می‌رسانند. ﴿۱۹۳﴾ و [ای مشرکان،] اگر آنها [= معبودها] را به [راه] هدایت دعوت کنید، از شما پیروی نمی‌کنند. چه آنها را دعوت کنید و چه خاموش باشید، برایتان یکسان است [و پاسخی نخواهید شنید]. ﴿۱۹۴﴾ بی‌گمان، آنهایی که به جای الله [به یاری و دعا] می‌خوانید، بندگان [و آفریدگان]ی همچون خودتان هستند؛ پس آنها را [در سختی‌ها به یاری و دعا] بخوانید. اگر راست می‌گویید، باید پاسخ شما را بدهند.
﴿۱۹۵﴾ آیا آنها پاهایی دارند که با آنها راه بروند یا دست‌هایی دارند که با آنها [یاری‌تان دهند و از شما] دفاع کنند؟ آیا چشمانی دارند که با آنها ببینند یا گوش‌هایی دارند که با آنها بشنوند؟ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «شریکانتان را بخوانید، سپس [علیه من] تدبیر [و نیرنگ] کنید و به من مهلت ندهید.

إِنَّ وَلِـِّۧيَ ٱللَّهُ ٱلَّذِي نَزَّلَ ٱلۡكِتَٰبَۖ وَهُوَ يَتَوَلَّى ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٩٦﴾ وَٱلَّذِينَ تَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ لَا يَسۡتَطِيعُونَ نَصۡرَكُمۡ وَلَآ أَنفُسَهُمۡ يَنصُرُونَ ﴿١٩٧﴾ وَإِن تَدۡعُوهُمۡ إِلَى ٱلۡهُدَىٰ لَا يَسۡمَعُواْۖ وَتَرَىٰهُمۡ يَنظُرُونَ إِلَيۡكَ وَهُمۡ لَا يُبۡصِرُونَ ﴿١٩٨﴾ خُذِ ٱلۡعَفۡوَ وَأۡمُرۡ بِٱلۡعُرۡفِ وَأَعۡرِضۡ عَنِ ٱلۡجَٰهِلِينَ ﴿١٩٩﴾ وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ نَزۡغٞ فَٱسۡتَعِذۡ بِٱللَّهِۚ إِنَّهُۥ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٠٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ إِذَا مَسَّهُمۡ طَٰٓئِفٞ مِّنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ تَذَكَّرُواْ فَإِذَا هُم مُّبۡصِرُونَ ﴿٢٠١﴾ وَإِخۡوَٰنُهُمۡ يَمُدُّونَهُمۡ فِي ٱلۡغَيِّ ثُمَّ لَا يُقۡصِرُونَ ﴿٢٠٢﴾ وَإِذَا لَمۡ تَأۡتِهِم بِـَٔايَةٖ قَالُواْ لَوۡلَا ٱجۡتَبَيۡتَهَاۚ قُلۡ إِنَّمَآ أَتَّبِعُ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّ مِن رَّبِّيۚ هَٰذَا بَصَآئِرُ مِن رَّبِّكُمۡ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٞ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ﴿٢٠٣﴾ وَإِذَا قُرِئَ ٱلۡقُرۡءَانُ فَٱسۡتَمِعُواْ لَهُۥ وَأَنصِتُواْ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ﴿٢٠٤﴾ وَٱذۡكُر رَّبَّكَ فِي نَفۡسِكَ تَضَرُّعٗا وَخِيفَةٗ وَدُونَ ٱلۡجَهۡرِ مِنَ ٱلۡقَوۡلِ بِٱلۡغُدُوِّ وَٱلۡأٓصَالِ وَلَا تَكُن مِّنَ ٱلۡغَٰفِلِينَ ﴿٢٠٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ عِندَ رَبِّكَ لَا يَسۡتَكۡبِرُونَ عَنۡ عِبَادَتِهِۦ وَيُسَبِّحُونَهُۥ وَلَهُۥ يَسۡجُدُونَ۩ ﴿٢٠٦﴾

﴿۱۹۶﴾ بی‌تردید، [دوست و] کارسازِ من الله است که [این] کتاب را نازل کرده است و او برای شایستگان [دوستی و] کارسازی می‌کند. ﴿۱۹۷﴾ و کسانی را که [شما مشرکان] به جای او [به یاری و دعا] می‌خوانید، نه می‌توانند شما را یاری کنند و نه به خویشتن یاری رسانند. ﴿۱۹۸﴾ و اگر آنان را به [راه] هدایت دعوت کنید، [سخنانتان را] نمی‌شنوند؛ و آنان را می‌بینی که [ظاهراً] به تو نگاه می‌کنند، در حالی که نمی‌بینند». ﴿۱۹۹﴾ [ای پیامبر، با آنان] مدارا کن و به نیکی فرمان بده و از نادانان روی بگردان. ﴿۲۰۰﴾ و اگر وسوسه‌ای از سوی شیطان به تو رسید ، به الله پناه ببر [که] بی‌تردید، او بی نهایت شنوای داناست. ﴿۲۰۱﴾ در حقیقت، کسانی که [از الله] پروا می‌کنند، چون وسوسه‌ای از جانب شیطان به آنان برسد، [الله را] به یاد می‌آورند و آنگاه [نسبت به حقیقت] بینا می‌شوند. ﴿۲۰۲﴾ و برادرانشان [= برادران کافران و مشرکان که شیاطین هستند] آنان را به گمراهی می‌کشانند و [هرگز در این کار] کوتاهی نمی‌کنند. ﴿۲۰۳﴾ و [ای پیامبر،] هنگامی که [نزول وحی به تأخیر می‌افتد و] تو آیه‌ای برایشان نمی‌آوری، می‌گویند: «چرا تو خود آن را نمی‌سازی؟». بگو: «من فقط از چیزی پیروی می‌کنم که از سوی پروردگارم به من وحی می‌شود. این [قرآن، شامل] روشنگری‌هایی از سوی پروردگارتان است و برای گروهی که ایمان می‌آورند، هدایت و رحمت است. ﴿۲۰۴﴾ و هنگامی که قرآن خوانده می‌شود، به آن گوش فرا دهید و خاموش باشید؛ باشد که مشمول رحمت شوید». ﴿۲۰۵﴾ و پروردگارت را در دل خویش با تضرّع و ترس، بدون آوای بلند [در] بامدادان و شامگاهان یاد کن و [از یاد الله] غافل نباش. ﴿۲۰۶﴾ [ای پیامبر،] کسانی که نزد پروردگار تو هستند [= فرشتگان] یقیناً از عبادت وی [سرکشی و] تکبر نمی‌ورزند و او را به پاکی می‌ستایند و برایش سجده می‌کنند.

سُورَةُ الأَنفَالِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْأَنفَالِ ۖ قُلِ ٱلْأَنفَالُ لِلَّهِ وَٱلرَّسُولِ ۖ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَصْلِحُوا۟ ذَاتَ بَيْنِكُمْ ۖ وَأَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١﴾ إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُهُۥ زَادَتْهُمْ إِيمَٰنًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢﴾ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ۚ لَّهُمْ دَرَجَٰتٌ عِندَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٤﴾ كَمَآ أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنۢ بَيْتِكَ بِٱلْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ لَكَٰرِهُونَ ﴿٥﴾ يُجَٰدِلُونَكَ فِى ٱلْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى ٱلْمَوْتِ وَهُمْ يَنظُرُونَ ﴿٦﴾ وَإِذْ يَعِدُكُمُ ٱللَّهُ إِحْدَى ٱلطَّآئِفَتَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ ذَاتِ ٱلشَّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُحِقَّ ٱلْحَقَّ بِكَلِمَٰتِهِۦ وَيَقْطَعَ دَابِرَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٧﴾ لِيُحِقَّ ٱلْحَقَّ وَيُبْطِلَ ٱلْبَٰطِلَ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿٨﴾

۸- سورهٔ انفال مدنی است
وآن هفتاد وپنج آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ [ای پیامبر،] از تو دربارهٔ [تقسیمِ] انفال [= غنایم جنگی] می‌پرسند؛ بگو: «انفال از آنِ الله و پیامبر است؛ پس از الله پروا کنید و با یکدیگر سازش نمایید و اگر ایمان دارید، از الله و پیامبرش اطاعت کنید. ﴿۲﴾ بی‌تردید، مؤمنان فقط کسانی هستند که وقتی الله یاد می‌شود، دل‌هایشان هراسان می‌گردد و هرگاه آیاتش بر آنان خوانده می‌شود، بر ایمانشان می‌افزاید و بر پروردگارشان توکل می کنند. ﴿۳﴾ همان کسانی که نماز برپا می‌دارند و از آنچه روزی‌شان کرده‌ایم انفاق می کنند. ﴿۴﴾ آنان هستند که به راستی مؤمنند. برای آنان نزد پروردگارشان، درجاتی [والا] و آمرزش و روزیِ نیکو خواهد بود. ﴿۵﴾ [ای پیامبر، اختیار کاملِ تو بر غنایم، موجب ناخشنودی برخی افراد است؛ درست] همان طور که پروردگارت تو را به‌حق از خانه‌ات [در مدینه به سوی میدان بدر] بیرون آورد و قطعاً گروهی از مؤمنان [از جنگیدن] ناخشنود بودند. ﴿۶﴾ آنان پس از آنکه حقیقت آشکار شد، دربارهٔ حق [= جهاد] با تو مجادله می کنند؛ گویی آنان را به سوی مرگ می‌رانند در حالی که خود [به مُردنشان] می‌نگرند. ﴿۷﴾ و [ای مجاهدان، به یاد آورید] هنگامی که الله به شما وعده داد که [غنایمِ] یکی از دو گروه [= کاروان تجاری یا لشکر] نصیبتان خواهد شد و شما دوست داشتید که کاروانِ غیرنظامی [= تجاری] برای شما باشد؛ [ولی] الله می‌خواست با سخنان خویش [دربارهٔ کشتار کفار]، حق [= اسلام] را پایدار گرداند و ریشهٔ کافران را قطع کند. ﴿۸﴾ [الله اسلام را پیروز کرد] تا حق را ثابت نماید و باطل را از میان بردارد؛ هر چند که گناهکاران [مشرک] ناخشنود باشند.

إِذۡ تَسۡتَغِيثُونَ رَبَّكُمۡ فَٱسۡتَجَابَ لَكُمۡ أَنِّي مُمِدُّكُم بِأَلۡفٖ
مِّنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ مُرۡدِفِينَ ﴿٩﴾ وَمَا جَعَلَهُ ٱللَّهُ إِلَّا بُشۡرَىٰ
وَلِتَطۡمَئِنَّ بِهِۦ قُلُوبُكُمۡۚ وَمَا ٱلنَّصۡرُ إِلَّا مِنۡ عِندِ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾ إِذۡ يُغَشِّيكُمُ ٱلنُّعَاسَ أَمَنَةٗ مِّنۡهُ وَيُنَزِّلُ
عَلَيۡكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ لِّيُطَهِّرَكُم بِهِۦ وَيُذۡهِبَ عَنكُمۡ
رِجۡزَ ٱلشَّيۡطَٰنِ وَلِيَرۡبِطَ عَلَىٰ قُلُوبِكُمۡ وَيُثَبِّتَ بِهِ ٱلۡأَقۡدَامَ ﴿١١﴾
إِذۡ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ أَنِّي مَعَكُمۡ فَثَبِّتُواْ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْۚ سَأُلۡقِي فِي قُلُوبِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱلرُّعۡبَ فَٱضۡرِبُواْ
فَوۡقَ ٱلۡأَعۡنَاقِ وَٱضۡرِبُواْ مِنۡهُمۡ كُلَّ بَنَانٖ ﴿١٢﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ
شَآقُّواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥۚ وَمَن يُشَاقِقِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَإِنَّ ٱللَّهَ
شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ﴿١٣﴾ ذَٰلِكُمۡ فَذُوقُوهُ وَأَنَّ لِلۡكَٰفِرِينَ
عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿١٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا لَقِيتُمُ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ زَحۡفٗا فَلَا تُوَلُّوهُمُ ٱلۡأَدۡبَارَ ﴿١٥﴾ وَمَن يُوَلِّهِمۡ يَوۡمَئِذٖ
دُبُرَهُۥٓ إِلَّا مُتَحَرِّفٗا لِّقِتَالٍ أَوۡ مُتَحَيِّزًا إِلَىٰ فِئَةٖ فَقَدۡ بَآءَ
بِغَضَبٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَمَأۡوَىٰهُ جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ﴿١٦﴾

﴿۹﴾ [روز بدر را به یاد آورید؛] آنگاه که از پروردگارتان فریادرسی [و یاری] می‌خواستید و او [درخواستِ] شما را پذیرفت [و فرمود:] «بی‌گمان، شما را با هزار فرشته که پیاپی فرود می‌آیند یاری می‌کنم». ﴿۱۰﴾ و الله این [یاری] را جز مژده‌ای [برای شما] قرار نداد تا دل‌هایتان با آن آرام گیرد؛ و [بدانید که] پیروزی جز از جانب الله نیست. به راستی که الله شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۱۱﴾ [و به یاد آورید] هنگامی که [الله آن] خواب سبک را که [امنیت و] آرامشی از سوی او تعالی بود، بر شما افکند و آبی از آسمان برایتان فروفرستاد تا شما را با آن پاک کند و پلیدی [= وسوسه‌های] شیطان را از شما دور سازد و دل‌هایتان را محکم بدارد و گام‌هایتان را با آن استوار نماید. ﴿۱۲﴾ [و ای پیامبر، به یاد آور] هنگامی که پروردگارت به فرشتگان وحی کرد: «من با شما هستم؛ پس کسانی را که ایمان آورده‌اند، ثابت‌قدم دارید. به زودی در دل کسانی که کفر ورزیدند، هراس می‌افکنم؛ پس [ای مجاهدان، شمشیر خویش را] بر فرازِ گردن‌هایشان بزنید و همۀ انگشتانشان را قطع کنید [تا سلاح برنگیرند]. ﴿۱۳﴾ این [کیفر] به خاطر آن است که آنان با الله و رسولش مخالفت کردند؛ و هر کس با الله و رسولش مخالفت کند، [بداند که] الله سخت‌کیفر است. ﴿۱۴﴾ [ای کافران،] این [عذاب دنیا] را بچشید و [بدانید که] برای کافران [در قیامت،] عذاب آتش است. ﴿۱۵﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هر گاه [در میدان جنگ] با انبوهِ کافران روبرو شدید، به آنان پشت نکنید [و نگریزید]. ﴿۱۶﴾ و هر کس در آن هنگام به آنان پشت کند ـ مگر آنکه [انگیزه‌اش فریب دشمن یا] کناره‌گیری برای نبردی [دوباره] یا پیوستن به گروهی [دیگر از سپاه مسلمانان] باشد ـ قطعاً به خشم الله گرفتار می‌گردد و جایگاهش دوزخ است؛ و چه بد سرانجامی است!

فَلَمۡ تَقۡتُلُوهُمۡ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ قَتَلَهُمۡۚ وَمَا رَمَيۡتَ إِذۡ رَمَيۡتَ
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ رَمَىٰ وَلِيُبۡلِيَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ مِنۡهُ بَلَآءً حَسَنًاۚ
إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ١٧ ذَٰلِكُمۡ وَأَنَّ ٱللَّهَ مُوهِنُ كَيۡدِ
ٱلۡكَٰفِرِينَ ١٨ إِن تَسۡتَفۡتِحُواْ فَقَدۡ جَآءَكُمُ ٱلۡفَتۡحُۖ وَإِن
تَنتَهُواْ فَهُوَ خَيۡرٞ لَّكُمۡۖ وَإِن تَعُودُواْ نَعُدۡ وَلَن تُغۡنِيَ عَنكُمۡ
فِئَتُكُمۡ شَيۡـٔٗا وَلَوۡ كَثُرَتۡ وَأَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١٩
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَا تَوَلَّوۡاْ عَنۡهُ
وَأَنتُمۡ تَسۡمَعُونَ ٢٠ وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ قَالُواْ سَمِعۡنَا وَهُمۡ
لَا يَسۡمَعُونَ ٢١ ۞إِنَّ شَرَّ ٱلدَّوَآبِّ عِندَ ٱللَّهِ ٱلصُّمُّ ٱلۡبُكۡمُ
ٱلَّذِينَ لَا يَعۡقِلُونَ ٢٢ وَلَوۡ عَلِمَ ٱللَّهُ فِيهِمۡ خَيۡرٗا لَّأَسۡمَعَهُمۡۖ
وَلَوۡ أَسۡمَعَهُمۡ لَتَوَلَّواْ وَّهُم مُّعۡرِضُونَ ٢٣ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ ٱسۡتَجِيبُواْ لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمۡ لِمَا يُحۡيِيكُمۡۖ
وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ يَحُولُ بَيۡنَ ٱلۡمَرۡءِ وَقَلۡبِهِۦ وَأَنَّهُۥٓ إِلَيۡهِ
تُحۡشَرُونَ ٢٤ وَٱتَّقُواْ فِتۡنَةٗ لَّا تُصِيبَنَّ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ
مِنكُمۡ خَآصَّةٗۖ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ٢٥

﴿۱۷﴾ پس [ای مؤمنان، در روز نبرد با مشرکان در بدر] شما [با نیروی خود] آنان را نکشتید؛ بلکه الله آنان را کشت؛ و [ای پیامبر،] هنگامی که [به سویشان خاک و سنگ] می‌انداختی، [در حقیقت،] تو نینداختی؛ بلکه الله انداخت تا مؤمنان را به آزمایشی نیکو از جانب خود بیازماید. بی‌تردید، الله بسیار شنوای داناست. ﴿۱۸﴾ این [شکست و فرارِ مشرکان و سرافرازیِ مؤمنان، همه از جانب الله] بود و الله نیرنگِ کافران را سست [و بی‌اثر] می‌گردانَد. ﴿۱۹﴾ [ای مشرکان،] اگر خواهان پیروزی [بر مسلمانان و فرا رسیدنِ عذاب الهی هستید]، اینک پیروزی [اسلام، که بزرگ‌ترین رنج و عذاب شماست] به سراغتان آمد؛ و اگر [از کفر و دشمنی با پیامبر] دست بردارید، آن [کار] برایتان بهتر است؛ [ولی] اگر [به جنگ با مسلمانان] برگردید، ما نیز برمی‌گردیم؛ و [این را بدانید] که گروه شما ـ هر چند زیاد باشد ـ هرگز نمی‌تواند شما را از چیزی بی‌نیاز کند و [دیگر] اینکه [همواره] الله با مؤمنان است. ﴿۲۰﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از الله و رسولش اطاعت کنید و از [احکام و فرمان‌های] او روی نگردانید؛ در حالی که [آیات قرآن و سخنان پیامبر را] می‌شنوید. ﴿۲۱﴾ و مانند کسانی نباشید که گفتند: «[آیات الهی و سخن رسولان را] شنیدیم»؛ حال آنکه نمی‌شنیدند. ﴿۲۲﴾ بی‌گمان، بدترین جنبندگان نزد الله، آن [کسانی هستند که در برابر حق] کر و گنگ هستند [و حقا] که نمی‌اندیشند. ﴿۲۳﴾ و اگر الله خیری در آنان سراغ داشت، [در برابر کلام حق] شنوایشان می‌نمود؛ [ولی حتی] اگر آنان را شنوا می‌ساخت، باز هم پشت می‌کردند و رویگردان می‌شدند. ﴿۲۴﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هر گاه الله و پیامبر، شما را به چیزی فراخواندند که به شما زندگی می‌بخشد، [فرمان] آنان را اجابت کنید و بدانید که الله میان انسان و دلش حایل می‌شود [و از اسرار آگاه است] و اینکه [در قیامت، همگی] نزد او گِرد آورده می‌شوید. ﴿۲۵﴾ و [ای مؤمنان،] از عذابی بپرهیزید که تنها دامن ستمکارانتان را نمی‌گیرد؛ و بدانید که الله سخت‌کیفر است.

وَٱذۡكُرُوٓاْ إِذۡ أَنتُمۡ قَلِيلٞ مُّسۡتَضۡعَفُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ تَخَافُونَ
أَن يَتَخَطَّفَكُمُ ٱلنَّاسُ فَـَٔاوَىٰكُمۡ وَأَيَّدَكُم بِنَصۡرِهِۦ وَرَزَقَكُم
مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ٢٦ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
لَا تَخُونُواْ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ وَتَخُونُوٓاْ أَمَٰنَٰتِكُمۡ وَأَنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ٢٧
وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّمَآ أَمۡوَٰلُكُمۡ وَأَوۡلَٰدُكُمۡ فِتۡنَةٞ وَأَنَّ ٱللَّهَ
عِندَهُۥٓ أَجۡرٌ عَظِيمٞ ٢٨ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تَتَّقُواْ
ٱللَّهَ يَجۡعَل لَّكُمۡ فُرۡقَانٗا وَيُكَفِّرۡ عَنكُمۡ سَيِّـَٔاتِكُمۡ
وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡۗ وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ ٱلۡعَظِيمِ ٢٩ وَإِذۡ يَمۡكُرُ بِكَ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لِيُثۡبِتُوكَ أَوۡ يَقۡتُلُوكَ أَوۡ يُخۡرِجُوكَۚ وَيَمۡكُرُونَ
وَيَمۡكُرُ ٱللَّهُۖ وَٱللَّهُ خَيۡرُ ٱلۡمَٰكِرِينَ ٣٠ وَإِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ
ءَايَٰتُنَا قَالُواْ قَدۡ سَمِعۡنَا لَوۡ نَشَآءُ لَقُلۡنَا مِثۡلَ هَٰذَآ إِنۡ هَٰذَآ
إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ ٣١ وَإِذۡ قَالُواْ ٱللَّهُمَّ إِن كَانَ هَٰذَا
هُوَ ٱلۡحَقَّ مِنۡ عِندِكَ فَأَمۡطِرۡ عَلَيۡنَا حِجَارَةٗ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ
أَوِ ٱئۡتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٖ ٣٢ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمۡ وَأَنتَ
فِيهِمۡۚ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ مُعَذِّبَهُمۡ وَهُمۡ يَسۡتَغۡفِرُونَ ٣٣

﴿۲۶﴾ و بـه یـاد آورید زمانی را که شـما در سرزمـین [مکه] اندک و ناتـوان بودید [و] می‌ترسـیدید کـه مردمـان [مـشرک،] شـما را بربایـنـد؛ ولی الله شـما را [در مدینـه] پناه داد و بـا یـاری خویش نیرومندتان سـاخت و از چیزهای پاکیزه به شـما روزی بخشـید؛ باشـد که سپاسـگزاری کنیـد. ﴿۲۷﴾ ای کسـانی که ایمـان آورده‌اید، [بـا سرپیچی از اوامـر و نَـواهی،] به الله و پیامبر خیانـت نکنید و [همچنـین] در امانت‌هایتان خیانت نکنیـد، در حـالی کـه می‌دانید [ایـن کار، گنـاه اسـت]. ﴿۲۸﴾ و بدانید کـه بی‌تردید، امـوال و فرزندانتـان [وسـیلۀ] آزمایش [شـما] هسـتند و پـاداشی بزرگ نزد الله اسـت. ﴿۲۹﴾ ای کسـانی کـه ایمـان آورده‌ایـد، اگـر از الله پـروا کنیـد، بـرای شـما [نـیروی] تشـخیص [حق و باطل] قرار می‌دهد و گناهانتان را از شـما می‌زداید و شـما را می‌آمرزد؛ و الله دارای بخشـش بسـیار بـزرگ اسـت. ﴿۳۰﴾ و [ای پیامـبر، بـه یـاد آور] آنگاه که کافـران دربـاره تـو دسیسـه می‌کردند که تـو را به زنـدان بیفکنند یا بکـشـند یـا تو را [از مکـه] بـیرون کنند. آنان مکر می‌اندیشـیدند و الله [نیز تدبـیر و] مکر می‌کرد؛ و الله بهتریـنِ مکرانگـیزان اسـت. ﴿۳۱﴾ و چون آیـات ما بر آنـان خوانده شـود، می‌گویند: «بـه خـوبی شـنیدیم. اگر می‌خواسـتیم، مـا نیز قطعـاً همانند ایـن [سـخنان] را می‌گفتیم. ایـن [قـرآن، چیزی] نیسـت، مگـر افسـانه‌های [خیـالی] پیشـینیان». ﴿۳۲﴾ و [به یاد آور] آنـگاه کـه گفتند: «پـروردگارا، اگـر این [قرآن] به راسـتی، حق و از جانب توسـت، سـنگ‌هایی [ویرانگـر] از آسـمان بـر مـا ببار یـا عـذابی خیلی دردنـاک بر ما بفرسـت». ﴿۳۳﴾ [ولی ای محمد ﷺ،] تا تو در میان آنان هسـتی، الله بر آن نیسـت که عذابشـان کنـد و تـا زمانی کـه [از درگاه الهی] آمـرزش می‌طلبنـد، الله عذاب‌کنندۀ آنان نیسـت.

وَمَا لَهُمۡ أَلَّا يُعَذِّبَهُمُ ٱللَّهُ وَهُمۡ يَصُدُّونَ عَنِ ٱلۡمَسۡجِدِ
ٱلۡحَرَامِ وَمَا كَانُوٓاْ أَوۡلِيَآءَهُۥٓۚ إِنۡ أَوۡلِيَآؤُهُۥٓ إِلَّا ٱلۡمُتَّقُونَ
وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ٣٤ وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمۡ
عِندَ ٱلۡبَيۡتِ إِلَّا مُكَآءٗ وَتَصۡدِيَةٗۚ فَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَ
بِمَا كُنتُمۡ تَكۡفُرُونَ ٣٥ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يُنفِقُونَ
أَمۡوَٰلَهُمۡ لِيَصُدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ فَسَيُنفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ
عَلَيۡهِمۡ حَسۡرَةٗ ثُمَّ يُغۡلَبُونَۗ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ
يُحۡشَرُونَ ٣٦ لِيَمِيزَ ٱللَّهُ ٱلۡخَبِيثَ مِنَ ٱلطَّيِّبِ وَيَجۡعَلَ
ٱلۡخَبِيثَ بَعۡضَهُۥ عَلَىٰ بَعۡضٖ فَيَرۡكُمَهُۥ جَمِيعٗا فَيَجۡعَلَهُۥ
فِي جَهَنَّمَۚ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ٣٧ قُل لِّلَّذِينَ
كَفَرُوٓاْ إِن يَنتَهُواْ يُغۡفَرۡ لَهُم مَّا قَدۡ سَلَفَ وَإِن يَعُودُواْ
فَقَدۡ مَضَتۡ سُنَّتُ ٱلۡأَوَّلِينَ ٣٨ وَقَٰتِلُوهُمۡ حَتَّىٰ
لَا تَكُونَ فِتۡنَةٞ وَيَكُونَ ٱلدِّينُ كُلُّهُۥ لِلَّهِۚ فَإِنِ
ٱنتَهَوۡاْ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِمَا يَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ ٣٩ وَإِن تَوَلَّوۡاْ
فَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ مَوۡلَىٰكُمۡۚ نِعۡمَ ٱلۡمَوۡلَىٰ وَنِعۡمَ ٱلنَّصِيرُ ٤٠

﴿۳۴﴾ و چرا الله آنان را [در آخرت] عذاب نکند، با اینکه آنان [مردم را] از [طواف و عبادت در] مسجدالحرام بازمی‌دارند؟ و [مشرکان] هرگز دوستان الله نبوده‌اند؛ [زیرا] دوستان الله کسی جز پرهیزگاران نیستند؛ ولی بیشتر آنان نمی‌دانند. ﴿۳۵﴾ و نمازشان نزد خانه [کعبه] چیزی جز سوت کشیدن و کف‌زدن نبود؛ پس به سزای آنکه کفر می‌ورزیدید، عذاب [شکست و اسارت در بدر] را بچشید. ﴿۳۶﴾ کسانی که کفر ورزیدند، اموالشان را خرج می‌کنند تا [مردم را] از راه الله بازدارند؛ پس به زودی همه را خرج می‌کنند، آنگاه [این کار، مایۀ] حسرت و پیشمانی‌شان می‌گردد و سپس شکست می‌خورند؛ و [سرانجام،] کسانی که کفر ورزیدند، به سوی [آتش] دوزخ کشانده می‌شوند. ﴿۳۷﴾ تا الله، پلید را از پاکیزه جدا کند و پلیدان را روی یکدیگر نهد و همگی را متراکم سازد، سپس [یکجا] در دوزخ قرار دهد. اینان همان زیانکاران [واقعی] هستند. ﴿۳۸﴾ [ای پیامبر،] به کسانی که کفر ورزیدند بگو [که اگر [از شرک و دشمنی] دست بردارند، گذشته‌هایشان بخشوده می‌شود [ولی] اگر [به رفتار گذشتۀ خود] بازگردند، سنت [و عذاب الهی که در مورد] پیشینیان گذشت [تکرار خواهد شد]. ﴿۳۹﴾ و [ای مؤمنان،] با آنان پیکار کنید تا فتنه [ی شرک] ریشه‌کن شود و [عبادت و] دین، همه از آنِ الله گردد. پس اگر آنان [از شرک و آزار] دست برداشتند، [رهایشان کنید؛ چرا که] بی‌تردید، الله به آنچه می‌کنند بسیار بیناست. ﴿۴۰﴾ و اگر [از اوامر الهی] سرپیچی کردند، بدانید که الله [دوست و] کارسازِ شماست. چه نیکو کارساز و چه نیک یاوری است!

الجُزْءُ ١٠
الحِزْبُ ١٩

۞ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّمَا غَنِمۡتُم مِّن شَيۡءٖ فَأَنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُۥ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡيَتَٰمَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينِ وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِ إِن كُنتُمۡ ءَامَنتُم بِٱللَّهِ وَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَىٰ عَبۡدِنَا يَوۡمَ ٱلۡفُرۡقَانِ يَوۡمَ ٱلۡتَقَى ٱلۡجَمۡعَانِۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ﴿٤١﴾ إِذۡ أَنتُم بِٱلۡعُدۡوَةِ ٱلدُّنۡيَا وَهُم بِٱلۡعُدۡوَةِ ٱلۡقُصۡوَىٰ وَٱلرَّكۡبُ أَسۡفَلَ مِنكُمۡۚ وَلَوۡ تَوَاعَدتُّمۡ لَٱخۡتَلَفۡتُمۡ فِي ٱلۡمِيعَٰدِ وَلَٰكِن لِّيَقۡضِيَ ٱللَّهُ أَمۡرٗا كَانَ مَفۡعُولٗا لِّيَهۡلِكَ مَنۡ هَلَكَ عَنۢ بَيِّنَةٖ وَيَحۡيَىٰ مَنۡ حَيَّ عَنۢ بَيِّنَةٖۗ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٤٢﴾ إِذۡ يُرِيكَهُمُ ٱللَّهُ فِي مَنَامِكَ قَلِيلٗاۖ وَلَوۡ أَرَىٰكَهُمۡ كَثِيرٗا لَّفَشِلۡتُمۡ وَلَتَنَٰزَعۡتُمۡ فِي ٱلۡأَمۡرِ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ سَلَّمَۚ إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٤٣﴾ وَإِذۡ يُرِيكُمُوهُمۡ إِذِ ٱلۡتَقَيۡتُمۡ فِيٓ أَعۡيُنِكُمۡ قَلِيلٗا وَيُقَلِّلُكُمۡ فِيٓ أَعۡيُنِهِمۡ لِيَقۡضِيَ ٱللَّهُ أَمۡرٗا كَانَ مَفۡعُولٗاۗ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ ﴿٤٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا لَقِيتُمۡ فِئَةٗ فَٱثۡبُتُواْ وَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرٗا لَّعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ﴿٤٥﴾

﴿۴۱﴾ و بدانید هر غنیمتی که به دست آوردید، یک‌پنجم آن برای الله و پیامبر و برای خویشاوندان [پیامبر، از بنی‌هاشم و بنی‌مطّلب] و یتیمان [نابالغ] و مستمندان و درراه‌ماندگان است. اگر به الله و آنچه که بر بندهٔ خود در روز جدایی [حق از باطل]، روز برخورد دو گروه [مؤمنان و مشرکان] نازل کردیم، ایمان دارید [به این احکام عمل کنید] و [بدانید که] الله بر هر چیز بی نهایت تواناست. ﴿۴۲﴾ آنگاه که شما [مؤمنان] بر دامنهٔ نزدیک‌تر [دره، به سمت مدینه] بودید و آنان در دامنهٔ دورتر [دره، به سمت مکه] قرار داشتند و کاروان [تجاری قریش] پایین‌تر از [میدان جنگ و دور از تیررسِ] شما بود و اگر [شما و مشرکان] با یکدیگر [در مورد محل درگیری] وعده گذاشته بودید، قطعاً در وعده‌گاهِ خود اختلاف می کردید؛ ولی [به ارادهٔ الهی در بدر جمع شدید] تا الله کاری را که قطعاً [باید] به وقوع می‌پیوست انجام دهد تا هر [کافری] که هلاک می‌شود [با وجود برتری نظامی و عددی، در شرک و گمراهی] هلاک گردد و هر [مؤمنی] که زنده می‌ماند [به هدایت] زندگی یابد [و این مرگ و زندگی] بر اساس دلیلِ روشن باشد؛ و به راستی که الله بی نهایت شنوای داناست. ﴿۴۳﴾ [به یاد آور] آنگاه که الله [تعداد] آنان را در خوابت به تو اندک نشان داد؛ و اگر آنان را بسیار نشان می‌داد، مسلماً سست [و بددل] می‌شدید و در کار [جنگ] اختلاف می کردید؛ ولی الله [شما را از سستی و اختلاف] در امان نگاه داشت. بی گمان، او تعالی به آنچه در سینه‌هاست، بی نهایت داناست. ﴿۴۴﴾ و [به یاد آور] هنگامی که با هم روبرو شدید، آنان را به چشم شما کم‌تعداد نمود و شما را [نیز] به چشم آنان اندک جلوه داد، تا الله کاری را که قطعاً [باید] به وقوع می‌پیوست انجام دهد؛ و [بدانید که همهٔ] کارها به الله بازگردانده می‌شود. ﴿۴۵﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هنگامی که با گروهی [از دشمنان] روبرو شدید، پایداری نمایید و الله را بسیار یاد کنید؛ باشد که رستگار شوید.

وَأَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَا تَنَـٰزَعُوا۟ فَتَفْشَلُوا۟ وَتَذْهَبَ
رِيحُكُمْ ۖ وَٱصْبِرُوٓا۟ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلصَّـٰبِرِينَ ﴿٤٦﴾ وَلَا تَكُونُوا۟
كَٱلَّذِينَ خَرَجُوا۟ مِن دِيَـٰرِهِم بَطَرًا وَرِئَآءَ ٱلنَّاسِ وَيَصُدُّونَ
عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿٤٧﴾ وَإِذْ زَيَّنَ
لَهُمُ ٱلشَّيْطَـٰنُ أَعْمَـٰلَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمُ ٱلْيَوْمَ مِنَ
ٱلنَّاسِ وَإِنِّى جَارٌ لَّكُمْ ۖ فَلَمَّا تَرَآءَتِ ٱلْفِئَتَانِ نَكَصَ
عَلَىٰ عَقِبَيْهِ وَقَالَ إِنِّى بَرِىٓءٌ مِّنكُمْ إِنِّىٓ أَرَىٰ مَا لَا
تَرَوْنَ إِنِّىٓ أَخَافُ ٱللَّهَ ۚ وَٱللَّهُ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٤٨﴾ إِذْ يَقُولُ
ٱلْمُنَـٰفِقُونَ وَٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ غَرَّ هَـٰٓؤُلَآءِ دِينُهُمْ ۗ
وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٩﴾ وَلَوْ
تَرَىٰٓ إِذْ يَتَوَفَّى ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةُ يَضْرِبُونَ
وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَـٰرَهُمْ وَذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلْحَرِيقِ ﴿٥٠﴾ ذَٰلِكَ
بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّـٰمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٥١﴾
كَدَأْبِ ءَالِ فِرْعَوْنَ وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَـٰتِ ٱللَّهِ
فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ قَوِىٌّ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٥٢﴾

﴿۴۶﴾ و از الله و پیامبرش اطاعت کنید و [در تصمیم‌گیری] با یکدیگر کشمکش نکنید که سست می‌شوید و [توان و] اقتدارتان از بین می‌رود؛ و شکیبایی کنید که بی‌گمان، الله با شکیبایان است. ﴿۴۷﴾ و مانند کسانی نباشید که با سرکشی و خودنمایی در برابر مردم، از سرزمین خود [= مکه] خارج شدند و [مردم را] از راه الله بازداشتند؛ و الله به آنچه می‌کنند احاطه دارد. ﴿۴۸﴾ و [ای مؤمنان، به یاد آورید] هنگامی که شیطان، اعمال آنان را در نظرشان آراست و گفت: «امروز هیچ کس بر شما پیروز نمی‌شود و من [یاور و] پناهتان هستم»؛ اما هنگامی که دو گروه [با هم] روبرو شدند، [شیطان] به عقب بازگشت و گفت: «به راستی که من از شما بیزارم و چیزی [= فرشتگان یاریگر] را می‌بینم که شما نمی‌بینید. من از الله می‌ترسم و [از هلاکت بیم دارم؛ چرا که] الله سخت‌کیفر است». ﴿۴۹﴾ و [به یاد آورید] هنگامی که منافقان و کسانی که در دل‌هایشان بیماری بود می‌گفتند: «اینان [= مؤمنان] را دینشان فریفته است»؛ و هر کس بر الله توکل کند، پس [آسوده‌خاطر باشد؛ چرا که] بی‌تردید، الله شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۵۰﴾ و اگر می‌دیدی آنگاه که فرشتگان جان کافران را می‌ستانند، بر صورت و پشتشان می‌زنند و [می‌گویند:] «عذاب سوزان را بچشید. ﴿۵۱﴾ این [جان دادنِ خفت‌بار و عذاب دردناک] در مقابل کارهایی است که از پیش فرستاده‌اید؛ و [گرنه] الله نسبت به بندگان [خود] ستمکار نیست». ﴿۵۲﴾ [عذاب این کافران حق‌ستیز،] همانند شیوهٔ [مجازات] فرعونیان و [دیگر] کسانی است که پیش از آنان بودند [که همگی] به آیات الله کفر ورزیدند و الله آنان را به [سزای] گناهانشان گرفتار کرد. بی‌تردید، الله نیرومندِ سخت‌کیفر است.

ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ لَمۡ يَكُ مُغَيِّرٗا نِّعۡمَةً أَنۡعَمَهَا عَلَىٰ قَوۡمٍ حَتَّىٰ
يُغَيِّرُواْ مَا بِأَنفُسِهِمۡ وَأَنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ٥٣ كَدَأۡبِ ءَالِ
فِرۡعَوۡنَ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمۡ فَأَهۡلَكۡنَٰهُم
بِذُنُوبِهِمۡ وَأَغۡرَقۡنَآ ءَالَ فِرۡعَوۡنَۚ وَكُلّٞ كَانُواْ ظَٰلِمِينَ ٥٤
إِنَّ شَرَّ ٱلدَّوَآبِّ عِندَ ٱللَّهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ٥٥
ٱلَّذِينَ عَٰهَدتَّ مِنۡهُمۡ ثُمَّ يَنقُضُونَ عَهۡدَهُمۡ فِي كُلِّ
مَرَّةٖ وَهُمۡ لَا يَتَّقُونَ ٥٦ فَإِمَّا تَثۡقَفَنَّهُمۡ فِي ٱلۡحَرۡبِ فَشَرِّدۡ بِهِم
مَّنۡ خَلۡفَهُمۡ لَعَلَّهُمۡ يَذَّكَّرُونَ ٥٧ وَإِمَّا تَخَافَنَّ مِن قَوۡمٍ
خِيَانَةٗ فَٱنۢبِذۡ إِلَيۡهِمۡ عَلَىٰ سَوَآءٍۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلۡخَآئِنِينَ ٥٨
وَلَا يَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ سَبَقُوٓاْۚ إِنَّهُمۡ لَا يُعۡجِزُونَ ٥٩
وَأَعِدُّواْ لَهُم مَّا ٱسۡتَطَعۡتُم مِّن قُوَّةٖ وَمِن رِّبَاطِ ٱلۡخَيۡلِ
تُرۡهِبُونَ بِهِۦ عَدُوَّ ٱللَّهِ وَعَدُوَّكُمۡ وَءَاخَرِينَ مِن دُونِهِمۡ
لَا تَعۡلَمُونَهُمُ ٱللَّهُ يَعۡلَمُهُمۡۚ وَمَا تُنفِقُواْ مِن شَيۡءٖ فِي سَبِيلِ
ٱللَّهِ يُوَفَّ إِلَيۡكُمۡ وَأَنتُمۡ لَا تُظۡلَمُونَ ٦٠ ۞ وَإِن جَنَحُواْ لِلسَّلۡمِ
فَٱجۡنَحۡ لَهَا وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ٦١

ربع الحزب ١٩

﴿۵۳﴾ این [کیفر سخت،] از آن روست که الله هرگز بر آن نبوده است که نعمتی را که بر مردمی ارزانی داشته است دگرگون کند؛ مگر آنکه آنان [رفتار موحدانهٔ] خود را تغییر دهند [و کفر و ناسپاسی بورزند]؛ و بی‌تردید، الله بی نهایت شنوای داناست. ﴿۵۴﴾ [کافران رفتاری دارند] همچون رفتار فرعونیان و کسانی که پیش از آنان بودند که آیات پروردگارشان را دروغ می‌انگاشتند؛ پس [ما نیز] آنان را به کیفر گناهانشان هلاک کردیم و فرعونیان را غرق نمودیم و همگی [مشرک و] ستمکار بودند. ﴿۵۵﴾ یقیناً بدترین جنبندگان نزد الله کسانی هستند که کفر می‌ورزند و ایمان نمی‌آورند. ﴿۵۶﴾ [همان] کسانی که با آنان پیمان بستی؛ ولی هر بار پیمانشان را می‌شکنند و [از الله] پروا نمی کنند. ﴿۵۷﴾ و [ای پیامبر،] اگر در جنگ بر آنان دست یافتی، چنان آنان را در هم بکوب که مایهٔ عبرت دیگران گردد؛ باشد که [دیگران] پند گیرند. ﴿۵۸﴾ و اگر از گروهی بیم خیانت داری، [پیمانشان را] به آنان بازگردان [و از لغو پیمان، آنان را آگاه کن تا آگاهی طرفین از نقض پیمان] به طور یکسان [باشد]. بی‌تردید، الله خائنان را دوست نمی دارد. ﴿۵۹﴾ و کسانی که کفر ورزیدند، هرگز مپندارند که جان به در برده‌اند [و نجات یافته‌اند]؛ آنان هرگز [از مرگ و عذاب،] راهِ گریزی ندارند. ﴿۶۰﴾ و [ای مؤمنان،] هر چه در توان دارید ـ از نیرو و اسب‌های آماده [و جنگ‌افزار] ـ بسیج کنید تا با این [تدارکات]، دشمن الله و دشمن خویش را بترسانید، همچنین [با این تجهیزات، دشمنان] دیگری را غیر از اینان که شما آنان را نمی‌شناسید [ولی] الله آنان را می‌شناسد [به وحشت بیندازید]؛ و هر چه در راه الله انفاق کنید، پاداش آن به شما بازگردانده می‌شود و بر شما ستم نمی‌رود. ﴿۶۱﴾ و اگر [کافران] به صلح مایل شدند، پس تو [نیز ای پیامبر،] از درِ صلح درآی و بر الله توکل کن. بی گمان، اوست که بی نهایت شنوای داناست.

وَإِن يُرِيدُوٓاْ أَن يَخۡدَعُوكَ فَإِنَّ حَسۡبَكَ ٱللَّهُۚ هُوَ ٱلَّذِيٓ أَيَّدَكَ بِنَصۡرِهِۦ وَبِٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٦٢ وَأَلَّفَ بَيۡنَ قُلُوبِهِمۡۚ لَوۡ أَنفَقۡتَ مَا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا مَّآ أَلَّفۡتَ بَيۡنَ قُلُوبِهِمۡ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ أَلَّفَ بَيۡنَهُمۡۚ إِنَّهُۥ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ٦٣ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ حَسۡبُكَ ٱللَّهُ وَمَنِ ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٦٤ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ حَرِّضِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ عَلَى ٱلۡقِتَالِۚ إِن يَكُن مِّنكُمۡ عِشۡرُونَ صَٰبِرُونَ يَغۡلِبُواْ مِاْئَتَيۡنِۚ وَإِن يَكُن مِّنكُم مِّاْئَةٞ يَغۡلِبُوٓاْ أَلۡفٗا مِّنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ لَّا يَفۡقَهُونَ ٦٥ ٱلۡـَٰٔنَ خَفَّفَ ٱللَّهُ عَنكُمۡ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمۡ ضَعۡفٗاۚ فَإِن يَكُن مِّنكُم مِّاْئَةٞ صَابِرَةٞ يَغۡلِبُواْ مِاْئَتَيۡنِۚ وَإِن يَكُن مِّنكُمۡ أَلۡفٞ يَغۡلِبُوٓاْ أَلۡفَيۡنِ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ٦٦ مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَن يَكُونَ لَهُۥٓ أَسۡرَىٰ حَتَّىٰ يُثۡخِنَ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ تُرِيدُونَ عَرَضَ ٱلدُّنۡيَا وَٱللَّهُ يُرِيدُ ٱلۡأٓخِرَةَۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ٦٧ لَّوۡلَا كِتَٰبٞ مِّنَ ٱللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمۡ فِيمَآ أَخَذۡتُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ٦٨ فَكُلُواْ مِمَّا غَنِمۡتُمۡ حَلَٰلٗا طَيِّبٗاۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٦٩

﴿۶۲﴾ و اگر [کافران با تظاهر به آشتی] بخواهند تو را فریب دهند، الله برایت کافی است. او تعالی همان ذاتی است که با یاری خود و مؤمنان، تو را تأیید [و تقویت] نمود. ﴿۶۳﴾ و بین دل‌هایشان [مهربانی و] اُلفَت برقرار نمود. [ای پیامبر،] اگر تو تمام آنچه را که در روی زمین است خرج می‌کردی، [هرگز] نمی‌توانستی بین دل‌هایشان الفت برقرار کنی؛ ولی الله میان آنان الفت انداخت. به راستی که او شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۶۴﴾ ای پیامبر، [حمایتِ] الله برای تو و [نیز] برای مؤمنانی که از تو پیروی کرده‌اند، کافی است. ﴿۶۵﴾ ای پیامبر، مؤمنان را به جنگ تشویق کن. اگر از [میان] شما [مؤمنان] بیست نفر [بر جهاد] شکیبا باشند، بر دویست نفر [از کافران] غلبه می‌کنند و اگر صد نفر از شما [اینچنین] باشند، بر هزار نفر از کسانی که کفر ورزیدند غلبه می‌کنند؛ زیرا آنان گروهی هستند که [ارزش حقیقیِ جهاد را] نمی‌فهمند. ﴿۶۶﴾ اکنون الله به شما تخفیف داد و دانست که [بر اثر جنگ،] ضعفی در وجودتان است. پس اگر از [میان] شما صد نفر شکیبا باشند، بر دویست نفر [از کافران] پیروز می‌شوند و اگر از شما هزار نفر باشند، به فرمان الله، بر دو هزار نفر پیروز خواهند شد؛ و الله با شکیبایان است. ﴿۶۷﴾ برای هیچ پیامبری سزاوار نیست که اسیران [جنگی] داشته باشد [تا آنان را در مقابل دریافت فدیه رها کند، مگر] تا [زمانی که با ریختن خون آنها] در زمین کشتار بسیار به راه اندازد [و به این وسیله، دشمن را به وحشت بیندازد]. شما [مؤمنان، با گرفتن فدیه از اسیران بدر، ثروت و] کالای دنیا را می‌خواهید و الله آخرت را [برایتان] می‌خواهد؛ و الله شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۶۸﴾ اگر در آنچه [از غنایم و فدیه‌ها که] گرفتید، حکم پیشین الهی وجود نداشت [و آن را برایتان حلال نکرده بود]، قطعاً عذابی بزرگ به شما می‌رسید. ﴿۶۹﴾ پس [اکنون] از آنچه غنیمت گرفته‌اید، حلال و پاکیزه بخورید و از الله پروا کنید. به راستی که الله بسیار آمرزندۀ مهربان است.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ قُل لِّمَن فِيٓ أَيۡدِيكُم مِّنَ ٱلۡأَسۡرَىٰٓ إِن يَعۡلَمِ ٱللَّهُ فِي قُلُوبِكُمۡ خَيۡرٗا يُؤۡتِكُمۡ خَيۡرٗا مِّمَّآ أُخِذَ مِنكُمۡ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٧٠ وَإِن يُرِيدُواْ خِيَانَتَكَ فَقَدۡ خَانُواْ ٱللَّهَ مِن قَبۡلُ فَأَمۡكَنَ مِنۡهُمۡۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ٧١ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱلَّذِينَ ءَاوَواْ وَّنَصَرُوٓاْ أُوْلَٰٓئِكَ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۚ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَلَمۡ يُهَاجِرُواْ مَا لَكُم مِّن وَلَٰيَتِهِم مِّن شَيۡءٍ حَتَّىٰ يُهَاجِرُواْۚ وَإِنِ ٱسۡتَنصَرُوكُمۡ فِي ٱلدِّينِ فَعَلَيۡكُمُ ٱلنَّصۡرُ إِلَّا عَلَىٰ قَوۡمِۭ بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهُم مِّيثَٰقٞۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ ٧٢ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٍۚ إِلَّا تَفۡعَلُوهُ تَكُن فِتۡنَةٞ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَفَسَادٞ كَبِيرٞ ٧٣ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱلَّذِينَ ءَاوَواْ وَّنَصَرُوٓاْ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ حَقّٗاۚ لَّهُم مَّغۡفِرَةٞ وَرِزۡقٞ كَرِيمٞ ٧٤ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنۢ بَعۡدُ وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ مَعَكُمۡ فَأُوْلَٰٓئِكَ مِنكُمۡۚ وَأُوْلُواْ ٱلۡأَرۡحَامِ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلَىٰ بِبَعۡضٖ فِي كِتَٰبِ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمُۢ ٧٥

﴿۷۰﴾ ای پیامبر، به اسیرانی که در دست شما هستند بگو: «اگر الله خیری در دل‌هایتان سراغ داشته باشد، بهتر از [فدیه و] آنچه را که از شما گرفته شده است به شما می‌دهد و شما را می‌آمرزد؛ و الله بسیار آمرزندۀ مهربان است». ﴿۷۱﴾ و [ای پیامبر،] اگر بخواهند به تو خیانت کنند، [بدان که] آنان قطعاً پیش از این [نیز] به الله خیانت کرده‌اند و الله [تو را] بر آنان پیروز نمود؛ و الله بی نهایت دانای حکیم است. ﴿۷۲﴾ کسانی که ایمان آوردند و هجرت کردند و با اموال و جان‌هایشان در راه الله جهاد نمودند و کسانی که [مهاجران را] پناه دادند و یاری نمودند، اینان [همه] دوستان یکدیگرند؛ و کسانی که ایمان آوردند [ولی از سرزمین کفر] هجرت نکردند، شما هیچ دوستی [و پیوندی] با آنان ندارید؛ مگر آنکه هجرت کنند؛ و اگر در [کار] دین از شما یاری خواستند، بر شما [واجب] است که [به آنان] یاری رسانید، مگر [اینکه این یاری‌خواهی] علیه گروهی باشد که میان شما و آنان پیمانی برقرار است؛ و الله به آنچه می کنید بیناست. ﴿۷۳﴾ و کسانی که کفر ورزیدند، [آنان نیز] دوستان یکدیگرند. اگر [شما مؤمنان به این سفارش دربارۀ دوست و دشمن] عمل نکنید، فتنه و فسادی بزرگ در زمین بر پا می‌گردد. ﴿۷۴﴾ و کسانی که ایمان آوردند و هجرت نمودند و در راه الله جهاد کردند و کسانی که [این مهاجران را] پناه دادند و یاری نمودند، اینان مؤمنان حقیقی هستند. برای آنان [در بهشت] آمرزش و روزیِ شایسته‌ای خواهد بود. ﴿۷۵﴾ و کسانی که پس از آنان ایمان آوردند و هجرت نمودند و به همراه شما [مؤمنان] جهاد کردند، آنان [نیز] از شما هستند؛ و در [حکمِ] کتابِ الله، خویشاوندان [در میراث،] نسبت به یکدیگر سزاوارترند. به راستی که الله به همه چیز بی نهایت داناست.

سُورَةُ التَّوْبَةِ

بَرَآءَةٞ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦٓ إِلَى ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّم مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ١ فَسِيحُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ أَرۡبَعَةَ أَشۡهُرٖ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّكُمۡ غَيۡرُ مُعۡجِزِي ٱللَّهِ وَأَنَّ ٱللَّهَ مُخۡزِي ٱلۡكَٰفِرِينَ ٢ وَأَذَٰنٞ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦٓ إِلَى ٱلنَّاسِ يَوۡمَ ٱلۡحَجِّ ٱلۡأَكۡبَرِ أَنَّ ٱللَّهَ بَرِيٓءٞ مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ وَرَسُولُهُۥۚ فَإِن تُبۡتُمۡ فَهُوَ خَيۡرٞ لَّكُمۡۖ وَإِن تَوَلَّيۡتُمۡ فَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّكُمۡ غَيۡرُ مُعۡجِزِي ٱللَّهِۗ وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ٣ إِلَّا ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّم مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ثُمَّ لَمۡ يَنقُصُوكُمۡ شَيۡـٔٗا وَلَمۡ يُظَٰهِرُواْ عَلَيۡكُمۡ أَحَدٗا فَأَتِمُّوٓاْ إِلَيۡهِمۡ عَهۡدَهُمۡ إِلَىٰ مُدَّتِهِمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُتَّقِينَ ٤ فَإِذَا ٱنسَلَخَ ٱلۡأَشۡهُرُ ٱلۡحُرُمُ فَٱقۡتُلُواْ ٱلۡمُشۡرِكِينَ حَيۡثُ وَجَدتُّمُوهُمۡ وَخُذُوهُمۡ وَٱحۡصُرُوهُمۡ وَٱقۡعُدُواْ لَهُمۡ كُلَّ مَرۡصَدٖۚ فَإِن تَابُواْ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ فَخَلُّواْ سَبِيلَهُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٥ وَإِنۡ أَحَدٞ مِّنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ٱسۡتَجَارَكَ فَأَجِرۡهُ حَتَّىٰ يَسۡمَعَ كَلَٰمَ ٱللَّهِ ثُمَّ أَبۡلِغۡهُ مَأۡمَنَهُۥۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ لَّا يَعۡلَمُونَ ٦

۹- سورۀ توبه مدنی است
وآن یکصد وبیست ونه آیه است

﴿۱﴾ [این آیات،] اعلام بیزاری [و پایان تعهد] از طرف الله و پیامبرش نسبت به مشرکانی است که [شما مسلمانان] با آنان پیمان بسته‌اید. ﴿۲﴾ پس [ای مشرکان، فقط] چهار ماه [فرصت دارید که با امنیت کامل] در زمین بگردید و بدانید که [هرگز] نمی‌توانید الله را ناتوان سازید [و از عذابش بگریزید] و الله رسواکنندۀ کافران است. ﴿۳﴾ و [این،] اعلامی است از جانب الله و پیامبرش به مردم در روز حج اکبر [= عید قربان] که: «الله و پیامبرش از مشرکان بیزارند؛ پس اگر توبه کنید، برای شما بهتر است و اگر روی بگردانید [و سرپیچی کنید] بدانید که شما [هرگز] نمی‌توانید الله را ناتوان سازید [و از عذابش بگریزید]؛ و [تو ای پیامبر،] کسانی را که کفر ورزیدند، به عذاب دردناکی بشارت بده. ﴿۴﴾ مگر کسانی از مشرکان که با آنان پیمان بسته‌اید و چیزی از [تعهدات خود نسبت به] شما فروگذار نکرده‌اند و کسی را علیه شما پشتیبانی نکردند؛ پیمان آنان را تا پایان مدتشان به پایان برسانید [که] بی‌تردید، الله پرهیزگاران را دوست می دارد. ﴿۵﴾ وقتی که ماه‌های حرام سپری شد، مشرکان را هر کجا یافتید، بکُشید و آنان را دستگیر کنید و در محاصره بگذارید و در هر گذرگاهی به کمین آنان بنشینید؛ پس اگر توبه کردند و نماز برپا داشتند و زکات پرداختند، رهایشان کنید [چرا که] بی‌تردید الله بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۶﴾ و [ای پیامبر،] اگر یکی از مشرکان از تو پناه خواست، پناهش بده تا سخن الله را بشنود؛ سپس او را به محل امنش برسان. این [اماندادن به مشرکان،] به سبب آن است که آنان گروهی نادانند.

كَيۡفَ يَكُونُ لِلۡمُشۡرِكِينَ عَهۡدٌ عِندَ ٱللَّهِ وَعِندَ رَسُولِهِۦٓ
إِلَّا ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّمۡ عِندَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِۖ فَمَا ٱسۡتَقَٰمُواْ
لَكُمۡ فَٱسۡتَقِيمُواْ لَهُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُتَّقِينَ ﴿٧﴾
كَيۡفَ وَإِن يَظۡهَرُواْ عَلَيۡكُمۡ لَا يَرۡقُبُواْ فِيكُمۡ إِلّٗا وَلَا
ذِمَّةٗۚ يُرۡضُونَكُم بِأَفۡوَٰهِهِمۡ وَتَأۡبَىٰ قُلُوبُهُمۡ وَأَكۡثَرُهُمۡ
فَٰسِقُونَ ﴿٨﴾ ٱشۡتَرَوۡاْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ ثَمَنٗا قَلِيلٗا فَصَدُّواْ عَن
سَبِيلِهِۦٓۚ إِنَّهُمۡ سَآءَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿٩﴾ لَا يَرۡقُبُونَ
فِي مُؤۡمِنٍ إِلّٗا وَلَا ذِمَّةٗۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُعۡتَدُونَ ﴿١٠﴾ فَإِن
تَابُواْ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ فَإِخۡوَٰنُكُمۡ فِي
ٱلدِّينِۗ وَنُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ﴿١١﴾ وَإِن
نَّكَثُوٓاْ أَيۡمَٰنَهُم مِّنۢ بَعۡدِ عَهۡدِهِمۡ وَطَعَنُواْ فِي دِينِكُمۡ
فَقَٰتِلُوٓاْ أَئِمَّةَ ٱلۡكُفۡرِ إِنَّهُمۡ لَآ أَيۡمَٰنَ لَهُمۡ لَعَلَّهُمۡ
يَنتَهُونَ ﴿١٢﴾ أَلَا تُقَٰتِلُونَ قَوۡمٗا نَّكَثُوٓاْ أَيۡمَٰنَهُمۡ
وَهَمُّواْ بِإِخۡرَاجِ ٱلرَّسُولِ وَهُم بَدَءُوكُمۡ أَوَّلَ مَرَّةٍۚ
أَتَخۡشَوۡنَهُمۡۚ فَٱللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخۡشَوۡهُ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿١٣﴾

﴿۷﴾ چگونه مشرکان می‌توانند نزد الله و پیامبرش [عهد و] پیمانی داشته باشند؟ مگر [در مورد] کسانی که با آنان نزدیک مسجدالحرام [در حدیبیه] پیمان بسته‌اید. پس تا [مشرکان در مورد آن عهد،] با شما پایدارند، شما [نیز] با آنان پایدار باشید؛ [چرا که] بی‌تردید، الله پرهیزگاران را دوست می دارد. ﴿۸﴾ چگونه [پیمان مشرکان ارزش دارد] با اینکه اگر بر شما پیروز [و مسلط] شوند، دربارهٔ شما نه [حقِ] خویشاوندی را مراعات می کنند و نه هیچ پیمانی را؟ آنان شما را با زبان خود راضی می کنند و حال آنکه دل‌هایشان امتناع می‌ورزد و بیشتر آنان نافرمانند. ﴿۹﴾ آیات الله را به بهای ناچیزی فروختند و [مردم را] از راهِ او بازداشتند. به راستی چه بد اعمالی انجام می‌دادند! ﴿۱۰﴾ اینان در حق هیچ مؤمنی، نه [حق] خویشاوندی را مراعات می کنند و نه پیمانی را؛ و اینانند که تجاوزکارند. ﴿۱۱﴾ پس [با این حال،] اگر توبه کردند و نماز برپا داشتند و زکات پرداختند، برادران دینیِ شما [مسلمانان] هستند؛ و ما آیات خود را برای گروهی که می‌دانند، به تفصیل بیان می کنیم. ﴿۱۲﴾ و اگر [تعهد و] سوگندشان را پس از پیمان خویش شکستند و در دینتان طعنه زدند، با پیشوایان کفر بجنگید؛ زیرا آنان را [نسبت به پیمان‌هایشان] هیچ تعهدی نیست؛ باشد که [از رفتار خود] دست بردارند. ﴿۱۳﴾ [ای مؤمنان،] چرا با گروهی نمی‌جنگید که سوگند [و پیمان] خود را شکستند و در بیرون راندنِ پیامبر [از مکه] کوشیدند؟ آنان بودند که نخستین بار [با یاری کردن قبیلهٔ بَکر در برابر خُزاعه، جنگ را] با شما آغاز کردند. آیا از آنان می‌ترسید؟ در حالی که اگر ایمان دارید، الله سزاوارتر است که از او بترسید.

قَٰتِلُوهُمۡ يُعَذِّبۡهُمُ ٱللَّهُ بِأَيۡدِيكُمۡ وَيُخۡزِهِمۡ وَيَنصُرۡكُمۡ
عَلَيۡهِمۡ وَيَشۡفِ صُدُورَ قَوۡمٖ مُّؤۡمِنِينَ ١٤ وَيُذۡهِبۡ غَيۡظَ
قُلُوبِهِمۡۗ وَيَتُوبُ ٱللَّهُ عَلَىٰ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ١٥
أَمۡ حَسِبۡتُمۡ أَن تُتۡرَكُواْ وَلَمَّا يَعۡلَمِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ مِنكُمۡ
وَلَمۡ يَتَّخِذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَا رَسُولِهِۦ وَلَا ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَلِيجَةٗۚ
وَٱللَّهُ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ١٦ مَا كَانَ لِلۡمُشۡرِكِينَ أَن يَعۡمُرُواْ مَسَٰجِدَ
ٱللَّهِ شَٰهِدِينَ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِم بِٱلۡكُفۡرِۚ أُوْلَٰٓئِكَ حَبِطَتۡ
أَعۡمَٰلُهُمۡ وَفِي ٱلنَّارِ هُمۡ خَٰلِدُونَ ١٧ إِنَّمَا يَعۡمُرُ مَسَٰجِدَ
ٱللَّهِ مَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَأَقَامَ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَى
ٱلزَّكَوٰةَ وَلَمۡ يَخۡشَ إِلَّا ٱللَّهَۖ فَعَسَىٰٓ أُوْلَٰٓئِكَ أَن يَكُونُواْ مِنَ
ٱلۡمُهۡتَدِينَ ١٨ ۞ أَجَعَلۡتُمۡ سِقَايَةَ ٱلۡحَآجِّ وَعِمَارَةَ ٱلۡمَسۡجِدِ
ٱلۡحَرَامِ كَمَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَجَٰهَدَ فِي سَبِيلِ
ٱللَّهِۚ لَا يَسۡتَوُۥنَ عِندَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ١٩
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ
وَأَنفُسِهِمۡ أَعۡظَمُ دَرَجَةً عِندَ ٱللَّهِۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ ٢٠

﴿۱۴﴾ بـا آنـان بجنگیـد تا الله آنان را به دسـت شـما عذاب کند و خوار سـازد و شـما را بـر آنـان پـیروز گردانـد و دل‌هـای مؤمنـان را آرام بخشـد. ﴿۱۵﴾ و [با شکسـت کافـران،] خشـم دل‌هـای آنـان [= مؤمنـان] را برطرف کنـد؛ و الله از هر کـس بخواهد درمی‌گـذرد؛ و الله بی نهایـت دانـای حکیـم اسـت. ﴿۱۶﴾ آیا پنداشـته‌اید کـه [بدون امتحـان الـهی] بـه حال خود رها می‌شـوید؟ در حالی که الله هنوز کسـانی از شـما را که جهـاد کرده‌اند و جز الله و پیامـبر و مؤمنان [کسی را به دوسـتی و] همرازی نگرفته‌اند معلـوم نکـرده اسـت؟ و الله به آنچه می کنید بسـیار آگاه اسـت. ﴿۱۷﴾ سزاوار نیسـت کـه مـشرکان، مسـاجدِ الله را آبـاد کننـد، در حالی کـه آنان [عمـلاً] به کفـرِ خویش گواهنـد [و آن را اظهـار می کننـد]. آنانـند کـه اعمالشـان تبـاه گشـته اسـت و خود در آتـش [دوزخ] جاودانـند. ﴿۱۸﴾ مسـاجدِ الله را فقـط کسـانی [بایـد] آبـاد کننـد که بـه الله و روز آخـرت ایمـان آورده‌اند و نمـاز برپا می‌دارنـد و زکات می‌پردازنـد و از غیر الله نمی‌ترسـند. امید اسـت که اینـان از هدایت‌یافتـگان باشـند. ﴿۱۹﴾ [ای مشرکان،] آیـا آب‌دادن بـه حاجیـان و آبادکـردن مسـجد الحـرام را با [ایمـان و عمـلِ] کسی که بـه الله و روز واپسـین ایمـان آورده و در راه الله جهـاد کرده اسـت برابـر می‌دانید؟ [این دو هرگـز] نـزد الله برابـر نیسـتند؛ و الله سـتمکاران [مـشرک] را هدایـت نمی کنـد. ﴿۲۰﴾ کسـانی کـه ایمـان آوردنـد و هجـرت کردنـد و در راه الله با امـوال و جان‌های خویـش جهـاد کردنـد، نـزد الله مقـام برتـری دارنـد؛ و اینـان همـان رسـتگارانند.

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُم بِرَحْمَةٍ مِّنْهُ وَرِضْوَٰنٍ وَجَنَّـٰتٍ لَّهُمْ فِيهَا
نَعِيمٌ مُّقِيمٌ ﴿٢١﴾ خَـٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عِندَهُۥٓ أَجْرٌ
عَظِيمٌ ﴿٢٢﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَتَّخِذُوٓا۟ ءَابَآءَكُمْ
وَإِخْوَٰنَكُمْ أَوْلِيَآءَ إِنِ ٱسْتَحَبُّوا۟ ٱلْكُفْرَ عَلَى ٱلْإِيمَـٰنِ ۚ
وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّـٰلِمُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ إِن
كَانَ ءَابَآؤُكُمْ وَأَبْنَآؤُكُمْ وَإِخْوَٰنُكُمْ وَأَزْوَٰجُكُمْ
وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَٰلٌ ٱقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَـٰرَةٌ تَخْشَوْنَ
كَسَادَهَا وَمَسَـٰكِنُ تَرْضَوْنَهَآ أَحَبَّ إِلَيْكُم مِّنَ ٱللَّهِ
وَرَسُولِهِۦ وَجِهَادٍ فِى سَبِيلِهِۦ فَتَرَبَّصُوا۟ حَتَّىٰ يَأْتِىَ ٱللَّهُ
بِأَمْرِهِۦ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْفَـٰسِقِينَ ﴿٢٤﴾ لَقَدْ نَصَرَكُمُ
ٱللَّهُ فِى مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ
كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنكُمْ شَيْـًٔا وَضَاقَتْ عَلَيْكُمُ
ٱلْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُم مُّدْبِرِينَ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ أَنزَلَ ٱللَّهُ
سَكِينَتَهُۥ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَعَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ وَأَنزَلَ جُنُودًا
لَّمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ۚ وَذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلْكَـٰفِرِينَ ﴿٢٦﴾

﴿۲۱﴾ پروردگارشان آنان را از جانب خویش به رحمت و خشنودی و باغ‌هایی [در بهشت] مژده می‌دهد که در آنها نعمت‌هایی پایدار دارند. ﴿۲۲﴾ همواره در آن جاودانند. به راستی که پاداش بزرگ [فقط] نزد الله است. ﴿۲۳﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اگر پدران و برادرانتان کفر را بر ایمان ترجیح دهند، [آنان را] به دوستی نگیرید؛ و هر کس از شما که آنان را به دوستی بگیرد، آنان همان ستمکارانند. ﴿۲۴﴾ [ای پیامبر، به مؤمنان] بگو: «اگر پدران و فرزندان و برادران و همسران و خویشاوندانتان و اموالی که به دست آورده‌اید و تجارتی که از [بی‌رونقی و] کسادش می‌ترسید و خانه‌هایی که به آن دلخوش هستید، نزد شما از الله و پیامبرش و جهاد در راه او محبوب‌ترند، منتظر باشید تا الله فرمان [عذاب] خویش را نازل کند؛ و الله گروه نافرمان را هدایت نمی‌کند». ﴿۲۵﴾ بی‌تردید، الله شما [مؤمنان] را در موقعیت‌های زیادی یاری کرده است و نیز در جنگ حُنَین، آنگاه که فراوانی تعدادتان، شما را [شاد و] شگفت‌زده کرد؛ ولی هیچ سودی به حالتان نداشت و زمین ـ با همۀ گستردگی ـ بر شما تنگ آمد؛ آنگاه [به دشمن] پشت کردید [و گریختید]. ﴿۲۶﴾ سپس الله آرامش خویش را بر پیامبرش و بر مؤمنان فرو فرستاد و سپاهیانی را که شما نمی‌دیدید [به یاری‌تان] فرستاد و کسانی را که کفر ورزیده بودند عذاب کرد؛ و جزای کافران چنین است.

ثُمَّ يَتُوبُ ٱللَّهُ مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ عَلَىٰ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ
غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٢٧ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّمَا ٱلۡمُشۡرِكُونَ
نَجَسٞ فَلَا يَقۡرَبُواْ ٱلۡمَسۡجِدَ ٱلۡحَرَامَ بَعۡدَ عَامِهِمۡ هَٰذَاۚ
وَإِنۡ خِفۡتُمۡ عَيۡلَةٗ فَسَوۡفَ يُغۡنِيكُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦٓ
إِن شَآءَۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ٢٨ قَٰتِلُواْ ٱلَّذِينَ
لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَلَا بِٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ
مَا حَرَّمَ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ ٱلۡحَقِّ مِنَ
ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ حَتَّىٰ يُعۡطُواْ ٱلۡجِزۡيَةَ عَن يَدٖ
وَهُمۡ صَٰغِرُونَ ٢٩ وَقَالَتِ ٱلۡيَهُودُ عُزَيۡرٌ ٱبۡنُ ٱللَّهِ
وَقَالَتِ ٱلنَّصَٰرَى ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ ٱللَّهِۖ ذَٰلِكَ قَوۡلُهُم
بِأَفۡوَٰهِهِمۡۖ يُضَٰهِـُٔونَ قَوۡلَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَبۡلُۚ
قَٰتَلَهُمُ ٱللَّهُۖ أَنَّىٰ يُؤۡفَكُونَ ٣٠ ٱتَّخَذُوٓاْ أَحۡبَارَهُمۡ
وَرُهۡبَٰنَهُمۡ أَرۡبَابٗا مِّن دُونِ ٱللَّهِ وَٱلۡمَسِيحَ ٱبۡنَ
مَرۡيَمَ وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعۡبُدُوٓاْ إِلَٰهٗا وَٰحِدٗاۖ
لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ سُبۡحَٰنَهُۥ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ٣١

﴿۲۷﴾ سپس الله بعد از آن [عذاب خفت‌بار،] توبۀ هر کس را بخواهد می‌پذیرد؛ و الله بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۲۸﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، مشرکان قطعاً پلیدند؛ پس نباید بعد از امسال به مسجدالحرام نزدیک شوند؛ و اگر [به خاطر قطع تجارت با آنان] از تنگدستی بیم دارید، [بدانید که] اگر الله بخواهد، شما را از بخشش خویش بی‌نیاز می‌سازد. بی‌تردید، الله بی نهایت دانای حکیم است. ﴿۲۹﴾ با کسانی [از اهل کتاب] که به الله و روز قیامت ایمان نمی‌آورند و آنچه را الله و پیامبرش حرام کرده‌اند حرام نمی‌شمارند و دین حق را نمی‌پذیرند بجنگید تا آنگاه که با شکست و خواری به دست خویش جِزیه دهند. ﴿۳۰﴾ و یهود گفتند: «عُزَیر پسر الله است» و نصاری گفتند: «مسیح پسر الله است». این سخن [باطلی] است که بر زبان می‌آورند و به گفتار کسانی که پیش از این کفر ورزیدند شباهت دارد. الله آنان را نابود کند! چگونه [از حق] منحرف می‌شوند؟ ﴿۳۱﴾ [این مشرکان،] علما و راهبان خود و [همچنین] مسیح ـ پسر مریم ـ را به جای الله [به عنوان] معبودان خویش تلقی کردند؛ حال آنکه دستوری جز این نداشتند که فقط الله یگانه را عبادت کنند که معبودی [به‌حق] جز او نیست. او تعالی از آنچه [با وی] شریک قرار می‌دهند، منزه است.

يُرِيدُونَ أَن يُطْفِـُٔواْ نُورَ ٱللَّهِ بِأَفْوَٰهِهِمْ وَيَأْبَى ٱللَّهُ إِلَّآ أَن
يُتِمَّ نُورَهُۥ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿٣٢﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ
رَسُولَهُۥ بِٱلْهُدَىٰ وَدِينِ ٱلْحَقِّ لِيُظْهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّينِ
كُلِّهِۦ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْمُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾ ۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوٓاْ إِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلْأَحْبَارِ وَٱلرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ
أَمْوَٰلَ ٱلنَّاسِ بِٱلْبَٰطِلِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۗ وَٱلَّذِينَ
يَكْنِزُونَ ٱلذَّهَبَ وَٱلْفِضَّةَ وَلَا يُنفِقُونَهَا فِى
سَبِيلِ ٱللَّهِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يُحْمَىٰ عَلَيْهَا
فِى نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ
وَظُهُورُهُمْ ۖ هَٰذَا مَا كَنَزْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ فَذُوقُواْ مَا كُنتُمْ
تَكْنِزُونَ ﴿٣٥﴾ إِنَّ عِدَّةَ ٱلشُّهُورِ عِندَ ٱللَّهِ ٱثْنَا عَشَرَ
شَهْرًا فِى كِتَٰبِ ٱللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ مِنْهَآ
أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ ۚ فَلَا تَظْلِمُواْ فِيهِنَّ
أَنفُسَكُمْ ۚ وَقَٰتِلُواْ ٱلْمُشْرِكِينَ كَآفَّةً كَمَا
يُقَٰتِلُونَكُمْ كَآفَّةً ۚ وَٱعْلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٣٦﴾

الحِزْبُ ٢٠

﴿۳۲﴾ آنان می‌خواهند نورِ الله را با سخنان خویش خاموش کنند؛ ولی الله جز این نمی‌خواهد که نورِ خویش را کامل کند؛ هر چند کافران خوش نداشته باشند. ﴿۳۳﴾ اوست که پیامبرش را با هدایت و دین حق فرستاده است تا آن را بر همهٔ ادیان پیروز گرداند؛ هر چند مشرکان دوست نداشته باشند. ﴿۳۴﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، بی‌تردید، بسیاری از علما[ی یهودی] و راهبان، اموال مردم را به ناحق می‌خورند و [آنان را] از راه الله باز می‌دارند؛ و کسانی که زر و سیم می‌اندوزند و آن را در راه الله انفاق نمی‌کنند، آنان را به عذابی دردناک بشارت بده. ﴿۳۵﴾ روزی که آن [گنجینه‌ها] را در آتش دوزخ سرخ کنند و پیشانی و پهلو و پشتشان را با آن داغ نهند [و بگویند:] «این است آنچه برای خویش می‌اندوختید؛ پس بچشید آنچه را که می‌اندوختید». ﴿۳۶﴾ شمار ماه‌ها نزد الله، [از] روزی که آسمان‌ها و زمین را آفریده است، در کتاب الله [= لوح محفوظ] دوازده ماه است که [جنگ و درگیری در] چهار ماه از آن، حرام است؛ [ذوالقعده، ذوالحجه، محرم و رجب]. این است آیینِ استوار [و راهِ حق]؛ پس در این [چهار ماه،] بر خود ستم نکنید و با همهٔ [انواع] مشرکان [و کافران] بجنگید، چنان که آنان با همهٔ شما می‌جنگند؛ و بدانید که الله همراه پرهیزگاران است.

إِنَّمَا ٱلنَّسِىٓءُ زِيَادَةٌ فِى ٱلْكُفْرِ ۖ يُضَلُّ بِهِ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ يُحِلُّونَهُۥ عَامًا وَيُحَرِّمُونَهُۥ عَامًا لِّيُوَاطِـُٔوا۟
عِدَّةَ مَا حَرَّمَ ٱللَّهُ فَيُحِلُّوا۟ مَا حَرَّمَ ٱللَّهُ ۚ زُيِّنَ لَهُمْ
سُوٓءُ أَعْمَٰلِهِمْ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٣٧﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمُ
ٱنفِرُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ٱثَّاقَلْتُمْ إِلَى ٱلْأَرْضِ ۚ أَرَضِيتُم
بِٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا مِنَ ٱلْءَاخِرَةِ ۚ فَمَا مَتَٰعُ ٱلْحَيَوٰةِ
ٱلدُّنْيَا فِى ٱلْءَاخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٣٨﴾ إِلَّا تَنفِرُوا۟ يُعَذِّبْكُمْ
عَذَابًا أَلِيمًا وَيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ
شَيْـًٔا ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ إِلَّا تَنصُرُوهُ
فَقَدْ نَصَرَهُ ٱللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ثَانِىَ ٱثْنَيْنِ
إِذْ هُمَا فِى ٱلْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَٰحِبِهِۦ لَا تَحْزَنْ إِنَّ ٱللَّهَ
مَعَنَا ۖ فَأَنزَلَ ٱللَّهُ سَكِينَتَهُۥ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُۥ بِجُنُودٍ
لَّمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ٱلسُّفْلَىٰ ۗ
وَكَلِمَةُ ٱللَّهِ هِىَ ٱلْعُلْيَا ۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٠﴾

﴿۳۷﴾ بی‌تردید، به تأخیر انداختن [ماه‌های حرام و بر هم زدن ترتیب اصلِ آنها، موجب] افزایش کفر است [و] کسانی که کفر ورزیدند با این کار، به گمراهی کشیده می‌شوند. آن [ماه] را یک سال حلال می‌شمارند و یک سالِ [دیگر] حرام می‌دانند تا با تعداد ماه‌هایی که الله حرام کرده است یکسان سازند؛ پس [به این سبب،] آنچه را که الله حرام کرده است [بر خود] حلال می‌کنند؛ زشتیِ اعمال آنان برایشان آراسته شده است؛ و الله گروه کافران را هدایت نمی‌کند. ﴿۳۸﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، شما را چه شده است که چون به شما گفته می‌شود: «در راه الله رهسپار [جهاد] شوید»، سستی به خرج می‌دهید [و در خانه‌هایتان می‌نشینید]؟ آیا به جای آخرت، به زندگی دنیا دل خوش کرده‌اید؟ [پس بدانید که] کالای زندگی دنیا در برابر آخرت، جز اندکی نیست. ﴿۳۹﴾ [ای مؤمنان،] اگر رهسپار [جهاد] نگردید، [الله] شما را به عذابی دردناک گرفتار می‌کند و به جای شما گروهی دیگر را می‌آورَد و [شما با نافرمانی، هرگز] به او تعالی زیانی نمی‌رسانید؛ و الله بر هر چیزی بی نهایت تواناست. ﴿۴۰﴾ [ای اصحاب پیامبر،] اگر شما او را یاری نکنید، قطعاً الله [او را یاری می‌کند، همان گونه که قبلاً] یاری‌اش نمود؛ هنگامی که کافران او را [از مکه] بیرون کردند، در حالی که او دوّمین نفر بود [و یک نفر بیشتر همراه نداشت]؛ آنگاه که آن دو در غار [ثور پناه گرفته] بودند، به یار خود [= ابوبکر رضی الله عنه] گفت: «غم مخور [که] بی‌تردید الله با ماست»؛ پس الله آرامشِ خود را بر او فرو فرستاد و او را با سپاهیانی که آنها را نمی‌دیدید، تأیید [و تقویت] کرد و سخن کسانی را که کفر ورزیدند پست‌تر گرداند؛ و سخن الله است که برتر است؛ و الله شکست‌ناپذیرِ حکیم است.

ٱنفِرُواْ خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَٰهِدُواْ بِأَمۡوَٰلِكُمۡ وَأَنفُسِكُمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۚ ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿٤١﴾ لَوۡ كَانَ عَرَضٗا قَرِيبٗا وَسَفَرٗا قَاصِدٗا لَّٱتَّبَعُوكَ وَلَٰكِنۢ بَعُدَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلشُّقَّةُۚ وَسَيَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ لَوِ ٱسۡتَطَعۡنَا لَخَرَجۡنَا مَعَكُمۡ يُهۡلِكُونَ أَنفُسَهُمۡ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ إِنَّهُمۡ لَكَٰذِبُونَ ﴿٤٢﴾ عَفَا ٱللَّهُ عَنكَ لِمَ أَذِنتَ لَهُمۡ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكَ ٱلَّذِينَ صَدَقُواْ وَتَعۡلَمَ ٱلۡكَٰذِبِينَ ﴿٤٣﴾ لَا يَسۡتَـٔۡذِنُكَ ٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ أَن يُجَٰهِدُواْ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡۗ وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِٱلۡمُتَّقِينَ ﴿٤٤﴾ إِنَّمَا يَسۡتَـٔۡذِنُكَ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَٱرۡتَابَتۡ قُلُوبُهُمۡ فَهُمۡ فِي رَيۡبِهِمۡ يَتَرَدَّدُونَ ﴿٤٥﴾ ۞وَلَوۡ أَرَادُواْ ٱلۡخُرُوجَ لَأَعَدُّواْ لَهُۥ عُدَّةٗ وَلَٰكِن كَرِهَ ٱللَّهُ ٱنۢبِعَاثَهُمۡ فَثَبَّطَهُمۡ وَقِيلَ ٱقۡعُدُواْ مَعَ ٱلۡقَٰعِدِينَ ﴿٤٦﴾ لَوۡ خَرَجُواْ فِيكُم مَّا زَادُوكُمۡ إِلَّا خَبَالٗا وَلَأَوۡضَعُواْ خِلَٰلَكُمۡ يَبۡغُونَكُمُ ٱلۡفِتۡنَةَ وَفِيكُمۡ سَمَّٰعُونَ لَهُمۡۗ وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٧﴾

ربع الحزب ٢٠

﴿۴۱﴾ سبکبار و گرانبار [به هر حالتی، برای جهاد] رهسپار شوید و با اموال و جان‌هایتان در راه الله جهاد کنید. اگر بدانید، این برای شما بهتر است. ﴿۴۲﴾ [ای پیامبر،] اگر مالی در دسترس و سفری [آسان و] کوتاه در پیش بود، قطعاً [منافقان] به دنبال تو می‌آمدند؛ ولی آن راهِ پر مشقت [= شام] بر آنان دور [و دشوار] نمود؛ و به زودی به الله سوگند خواهند خورد که: «اگر می‌توانستیم، حتماً با شما رهسپار می‌شدیم». [آنان با نافرمانی و سوگند دروغ،] خود را به هلاکت افکندند و الله می‌داند که آنان یقیناً دروغگو هستند. ﴿۴۳﴾ [ای پیامبر،] الله از تو درگذرد! چرا پیش از آنکه [حال] راستگویان بر تو روشن گردد و دروغگویان را بازشناسی، به آنان اجازه دادی [که در جهاد شرکت نکنند]؟ ﴿۴۴﴾ کسانی که به الله و روز واپسین ایمان دارند، در جهاد با اموال و جان‌هایشان از تو اجازه [معافیت] نمی‌خواهند؛ و الله به [حال] پرهیزگاران بی نهایت داناست. ﴿۴۵﴾ تنها کسانی از تو اجازه [معافیت از جهاد] می‌خواهند که به الله و روز واپسین ایمان ندارند و دل‌هایشان به تردید آلوده است و در تردید خود سرگردانند. ﴿۴۶﴾ و اگر [به راستی] ارادۂ رهسپاری [به قصد جهاد] داشتند، قطعاً ساز و برگی برایش فراهم می‌کردند؛ ولی الله رهسپاریِ آنان را [برای جهاد در رکاب تو] نپسندید؛ پس آنان را منصرف نمود و [به آنان] گفته شد: «با خانه‌نشینان بمانید». ﴿۴۷﴾ [ای مؤمنان،] اگر [منافقان] همراه شما رهسپار می‌شدند، [به سبب بزدلی و فرار از میدان جنگ،] جز فتنه و فساد برایتان به بار نمی‌آوردند و در میانتان نفوذ می‌نمودند و در حق شما فتنه‌جویی می‌کردند و در جمع شما جاسوسانی دارند؛ و الله به [حال] ستمکاران بی نهایت دانا است.

لَقَدِ ٱبْتَغَوُا۟ ٱلْفِتْنَةَ مِن قَبْلُ وَقَلَّبُوا۟ لَكَ ٱلْأُمُورَ حَتَّىٰ جَآءَ ٱلْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ ٱللَّهِ وَهُمْ كَٰرِهُونَ ﴿٤٨﴾ وَمِنْهُم مَّن يَقُولُ ٱئْذَن لِّى وَلَا تَفْتِنِّىٓ ۚ أَلَا فِى ٱلْفِتْنَةِ سَقَطُوا۟ ۗ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌۢ بِٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٤٩﴾ إِن تُصِبْكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۖ وَإِن تُصِبْكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُوا۟ قَدْ أَخَذْنَآ أَمْرَنَا مِن قَبْلُ وَيَتَوَلَّوا۟ وَّهُمْ فَرِحُونَ ﴿٥٠﴾ قُل لَّن يُصِيبَنَآ إِلَّا مَا كَتَبَ ٱللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَىٰنَا ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾ قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَآ إِلَّآ إِحْدَى ٱلْحُسْنَيَيْنِ ۖ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَن يُصِيبَكُمُ ٱللَّهُ بِعَذَابٍ مِّنْ عِندِهِۦٓ أَوْ بِأَيْدِينَا ۖ فَتَرَبَّصُوٓا۟ إِنَّا مَعَكُم مُّتَرَبِّصُونَ ﴿٥٢﴾ قُلْ أَنفِقُوا۟ طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَّن يُتَقَبَّلَ مِنكُمْ ۖ إِنَّكُمْ كُنتُمْ قَوْمًا فَٰسِقِينَ ﴿٥٣﴾ وَمَا مَنَعَهُمْ أَن تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَٰتُهُمْ إِلَّآ أَنَّهُمْ كَفَرُوا۟ بِٱللَّهِ وَبِرَسُولِهِۦ وَلَا يَأْتُونَ ٱلصَّلَوٰةَ إِلَّا وَهُمْ كُسَالَىٰ وَلَا يُنفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَٰرِهُونَ ﴿٥٤﴾

﴿۴۸﴾ یقیناً پیش از این [نیز منافقان، بسیار] فتنه‌جویي کردند و کارها را بر تو [وارونه و] آشفته جلوه دادند تا آنکه حق آمد و فرمان الله آشکار گردید، در حالی که آنان کراهت داشتند. ﴿۴۹﴾ و از میان آنان کسی هست که می‌گوید: «به من اجازه بده [که جهاد نکنم] و مرا در فتنه نینداز». آگاه باشید! [منافقان] هم اکنون نیز در فتنه افتاده‌اند و بی‌تردید، دوزخ بر کافران احاطه دارد. ﴿۵۰﴾ [ای پیامبر،] اگر به تو نیکی برسد، آنان را ناراحت می کند و اگر مصیبتی به تو رسد، می‌گویند: «ما پیش از این چارۀ کار خود را اندیشیده‌ایم» و شادمان [نزد خانواده‌هایشان] بازمی‌گردند. ﴿۵۱﴾ بگو: «هرگز [مصیبتی] به ما نمی‌رسد، جز آنچه الله برایمان مقرر کرده است. او [دوست و] کارسازِ ماست و مؤمنان باید بر الله توکل کنند». ﴿۵۲﴾ [به منافقان] بگو: «آیا برای ما جز یکی از دو نیکی [پیروزی یا شهادت] را انتظار دارید؟ در حالی که ما انتظار می کشیم الله از جانب خویش یا به دست ما، شما را به عذابی [سخت] گرفتار کند. پس انتظار بکشید که بی‌تردید، ما [نیز] با شما منتظریم». ﴿۵۳﴾ [به منافقان] بگو: «چه با رغبت چه با کراهت انفاق کنید، هرگز از شما پذیرفته نمی‌شود [چرا که] بی‌تردید، شما گروهی نافرمان بوده‌اید». ﴿۵۴﴾ و هیچ چیز مانع قبول انفاق‌هایشان نشد، جز اینکه آنان به الله و پیامبرش کفر ورزیدند و جز با کسالت [و سستی] نماز نمی‌گزارند و جز به کراهت [و بی‌میلی] انفاق نمی کنند.

فَلَا تُعۡجِبۡكَ أَمۡوَٰلُهُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُهُمۡۚ إِنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُعَذِّبَهُم
بِهَا فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَتَزۡهَقَ أَنفُسُهُمۡ وَهُمۡ كَٰفِرُونَ ٥٥
وَيَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ إِنَّهُمۡ لَمِنكُمۡ وَمَا هُم مِّنكُمۡ وَلَٰكِنَّهُمۡ
قَوۡمٞ يَفۡرَقُونَ ٥٦ لَوۡ يَجِدُونَ مَلۡجَـًٔا أَوۡ مَغَٰرَٰتٍ أَوۡ مُدَّخَلٗا
لَّوَلَّوۡاْ إِلَيۡهِ وَهُمۡ يَجۡمَحُونَ ٥٧ وَمِنۡهُم مَّن يَلۡمِزُكَ فِي
ٱلصَّدَقَٰتِ فَإِنۡ أُعۡطُواْ مِنۡهَا رَضُواْ وَإِن لَّمۡ يُعۡطَوۡاْ مِنۡهَآ إِذَا
هُمۡ يَسۡخَطُونَ ٥٨ وَلَوۡ أَنَّهُمۡ رَضُواْ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ
وَقَالُواْ حَسۡبُنَا ٱللَّهُ سَيُؤۡتِينَا ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦ وَرَسُولُهُۥٓ
إِنَّآ إِلَى ٱللَّهِ رَٰغِبُونَ ٥٩ ۞إِنَّمَا ٱلصَّدَقَٰتُ لِلۡفُقَرَآءِ وَٱلۡمَسَٰكِينِ
وَٱلۡعَٰمِلِينَ عَلَيۡهَا وَٱلۡمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمۡ وَفِي ٱلرِّقَابِ
وَٱلۡغَٰرِمِينَ وَفِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِۖ فَرِيضَةٗ
مِّنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ٦٠ وَمِنۡهُمُ ٱلَّذِينَ يُؤۡذُونَ
ٱلنَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أُذُنٞۚ قُلۡ أُذُنُ خَيۡرٖ لَّكُمۡ يُؤۡمِنُ
بِٱللَّهِ وَيُؤۡمِنُ لِلۡمُؤۡمِنِينَ وَرَحۡمَةٞ لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ
مِنكُمۡۚ وَٱلَّذِينَ يُؤۡذُونَ رَسُولَ ٱللَّهِ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ٦١

﴿۵۵﴾ پس [ای پیامبر،] اموال و فرزندانشان تو را شگفت‌زده نکند. بی‌تردید، الله می‌خواهد آنان را در زندگی دنیا به این وسیله عذاب کند و در حالی که کافرند جانشان برآید. ﴿۵۶﴾ و آنان [= منافقان] به الله سوگند یاد می‌کنند که از شما [مؤمنان] هستند، در حالی که از شما نیستند؛ بلکه آنان گروهی هستند که می‌ترسند [و به این سبب سوگند می‌خورند]. ﴿۵۷﴾ اگر پناهگاه یا غار یا گریزگاهی پیدا کنند، شتابان به سوی آن روی می‌آورند. ﴿۵۸﴾ و برخی از آنان در [تقسیم] صدقات [و غنایم] بر تو خرده می‌گیرند؛ اگر از آن [اموال] به آنان داده شود راضی می‌گردند و اگر چیزی از آن به آنان داده نشود، خشمگین می‌شوند. ﴿۵۹﴾ و [قطعاً برایشان بهتر بود] اگر به آنچه الله و پیامبرش به آنان داده‌اند راضی می‌گشتند و می‌گفتند: «الله برایمان کافی است؛ به زودی الله و پیامبرش از فضل و بخشش خود به ما می‌دهند و ما به الله [امیدوار و] مشتاقیم». ﴿۶۰﴾ زکات اختصاص دارد به فقیران و مستمندان و کارگزاران [جمع‌آوری و توزیع] آن و دلجویی‌شدگان [تازه مسلمان] و برای [آزاد کردن] بردگان و [پرداختِ وام] بدهکاران و [جهادگران] در راهِ الله و [کمک به] درراه‌ماندگان. [این] فریضه‌ای [مقررشده] از جانب الله است؛ و الله بی نهایت دانای حکیم است. ﴿۶۱﴾ و برخی از آنان [= منافقان] هستند که پیامبر را می‌آزارند و می‌گویند: «او زودباور [و سراپا گوش] است»؛ [ای پیامبر،] بگو: «او برای شما [فقط] شنوندۀ سخنِ خیر است. [وی] به الله ایمان دارد و [سخن] مؤمنان را باور دارد و برای کسانی از شما که ایمان آورده‌اند رحمتی است»؛ و کسانی که رسول الله را می‌آزارند، برایشان عذابی دردناک است.

يَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ لَكُمۡ لِيُرۡضُوكُمۡ وَٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَحَقُّ
أَن يُرۡضُوهُ إِن كَانُواْ مُؤۡمِنِينَ ٦٢ أَلَمۡ يَعۡلَمُوٓاْ أَنَّهُۥ مَن
يُحَادِدِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَأَنَّ لَهُۥ نَارَ جَهَنَّمَ خَٰلِدٗا فِيهَاۚ
ذَٰلِكَ ٱلۡخِزۡيُ ٱلۡعَظِيمُ ٦٣ يَحۡذَرُ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ أَن
تُنَزَّلَ عَلَيۡهِمۡ سُورَةٞ تُنَبِّئُهُم بِمَا فِي قُلُوبِهِمۡۚ قُلِ ٱسۡتَهۡزِءُوٓاْ
إِنَّ ٱللَّهَ مُخۡرِجٞ مَّا تَحۡذَرُونَ ٦٤ وَلَئِن سَأَلۡتَهُمۡ
لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلۡعَبُۚ قُلۡ أَبِٱللَّهِ وَءَايَٰتِهِۦ
وَرَسُولِهِۦ كُنتُمۡ تَسۡتَهۡزِءُونَ ٦٥ لَا تَعۡتَذِرُواْ قَدۡ كَفَرۡتُم
بَعۡدَ إِيمَٰنِكُمۡۚ إِن نَّعۡفُ عَن طَآئِفَةٖ مِّنكُمۡ نُعَذِّبۡ طَآئِفَةَۢ
بِأَنَّهُمۡ كَانُواْ مُجۡرِمِينَ ٦٦ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ وَٱلۡمُنَٰفِقَٰتُ
بَعۡضُهُم مِّنۢ بَعۡضٖۚ يَأۡمُرُونَ بِٱلۡمُنكَرِ وَيَنۡهَوۡنَ
عَنِ ٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَقۡبِضُونَ أَيۡدِيَهُمۡۚ نَسُواْ ٱللَّهَ فَنَسِيَهُمۡۚ
إِنَّ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ٦٧ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ
وَٱلۡمُنَٰفِقَٰتِ وَٱلۡكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ هِيَ
حَسۡبُهُمۡۚ وَلَعَنَهُمُ ٱللَّهُۖ وَلَهُمۡ عَذَابٞ مُّقِيمٞ ٦٨

﴿۶۲﴾ [ای مؤمنـان، منافقـان] برایتـان بـه الله سـوگند یـاد می‌کننـد تا شـما را راضی سـازند؛ در حـالی کـه اگـر ایمـان داشـتند، شایسـته‌تر [این] بـود کـه الله و پیامبرش را راضی سـازند. ﴿۶۳﴾ آیـا نمی‌داننـد هـر کـس بـا الله و رسـولش مخالفت [و دشـمنی] کنـد، مسـلماً آتـش جهنـم بـرای اوسـت [و] جاودانـه در آن خواهـد بـود؟ ایـن همان رسـوایی بـزرگ اسـت. ﴿۶۴﴾ منافقـان بیـم دارنـد که [مبـادا] سـوره‌ای دربـارهٔ آنان [بـر پیامـبر] نـازل شـود و آنـان [= مؤمنـان] را از آنچـه در دل‌هـای آنـان [= منافقـان] اسـت آگاه سـازد. [ای پیامـبر، بـه آنـان] بگـو: «[هـر چـه می‌خواهیـد،] مسـخره کنید [کـه] بی‌تردیـد، الله آنچه را کـه [از آن می‌پرهیزید و] هـراس دارید، افشـا خواهد کرد». ﴿۶۵﴾ و اگـر از آنـان بپرسی: [«چرا تمسـخر می‌کردید؟»] مسـلّماً می‌گوینـد: «ما جدی نمی‌گفتیـم و [شـوخی و] بـازی می‌کردیـم». بگـو: «آیـا الله و آیـات او و پیامـبرش را مسـخره می‌کردیـد؟» ﴿۶۶﴾ عـذر نیاوریـد. به راسـتی که شـما پـس از ایمانتـان کافر شـده‌اید. اگـر گـروهی از شـما را [به خاطر توبه‌شـان] ببخشـیم، گـروهی دیگـر را [به سـببِ سرکـشی و تـرک انفـاق] عـذاب خواهیم کـرد؛ چـرا که بی‌تردیـد، آنـان تبهکار بودنـد. ﴿۶۷﴾ مـردان و زنـان منافق، [ماننـد یکدیگر و] از یک گروهنـد: به کارهای زشـت فرمـان می‌دهنـد و از نیکی‌هـا بـاز می‌دارنـد و دسـت‌های خویـش را [از انفـاق] فـرو می‌بندنـد [و] الله را فرامـوش کردنـد؛ الله [نـیز بـا بی‌تفـاوتی] آنان را بـه فراموشی سـپرد [= رحمـت و توفیقـش را از آنـان سـلب نمـود]. در حقیقـت، ایـن منافقاننـد که فاسـق [و سرکـش و گناهکار] هسـتند. ﴿۶۸﴾ الله به مردان و زنـان منافق و [همچنین بـه] کافـران، آتـش دوزخ را وعـده داده اسـت؛ جاودانـه در آن خواهنـد مانـد. همـان [آتش] برایشـان کافی اسـت و الله لعنتشـان کرده اسـت و برایشـان عذابی پایدار است.

كَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ كَانُوٓاْ أَشَدَّ مِنكُمۡ قُوَّةٗ وَأَكۡثَرَ أَمۡوَٰلٗا
وَأَوۡلَٰدٗا فَٱسۡتَمۡتَعُواْ بِخَلَٰقِهِمۡ فَٱسۡتَمۡتَعۡتُم بِخَلَٰقِكُمۡ
كَمَا ٱسۡتَمۡتَعَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُم بِخَلَٰقِهِمۡ وَخُضۡتُمۡ
كَٱلَّذِي خَاضُوٓاْۚ أُوْلَٰٓئِكَ حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَا
وَٱلۡأٓخِرَةِۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ﴿٦٩﴾ أَلَمۡ يَأۡتِهِمۡ
نَبَأُ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ قَوۡمِ نُوحٖ وَعَادٖ وَثَمُودَ وَقَوۡمِ
إِبۡرَٰهِيمَ وَأَصۡحَٰبِ مَدۡيَنَ وَٱلۡمُؤۡتَفِكَٰتِۚ أَتَتۡهُمۡ رُسُلُهُم
بِٱلۡبَيِّنَٰتِۖ فَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيَظۡلِمَهُمۡ وَلَٰكِن كَانُوٓاْ
أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ﴿٧٠﴾ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتُ بَعۡضُهُمۡ
أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۚ يَأۡمُرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ
وَيُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَيُطِيعُونَ ٱللَّهَ
وَرَسُولَهُۥٓۚ أُوْلَٰٓئِكَ سَيَرۡحَمُهُمُ ٱللَّهُۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ﴿٧١﴾
وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا
ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا وَمَسَٰكِنَ طَيِّبَةٗ فِي جَنَّٰتِ عَدۡنٖۚ
وَرِضۡوَٰنٞ مِّنَ ٱللَّهِ أَكۡبَرُۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ﴿٧٢﴾

﴿۶۹﴾ [منافقان] همانند کسانی [هستند] که پیش از شما بودند [بلکه] آنان از شما نیرومندتر بودند و اموال و فرزندان بیشتری داشتند. پس، از بهرۀ خویش [در دنیا] برخوردار شدند؛ و شما [نیز] از بهرۀ خود برخوردار شدید چنانکه کسانی که پیش از شما بودند [نیز] از بهرۀ خویش برخوردار شدند؛ و شما [در گناه تکذیب حق و توهین به پیامبر خود] فرو رفتید، همان طور که آنان فرو رفتند. آنان اعمالشان در دنیا و آخرت تباه گشت و آنانند که زیانکارند. ﴿۷۰﴾ آیا خبر کسانی که پیش از آنان بودند به آنان نرسیده است؟ [کسانی همچون] قوم نوح و عاد و ثمود و قوم ابراهیم و اصحاب مَدیَن [= قوم شعیب] و شهرهای زیر و رو شده [قوم لوط] که پیامبران آنان دلایل روشن برایشان آوردند [ولی آنان نپذیرفتند]؛ پس الله بر آن نبود که [با نزولِ عذاب] به آنان ستم کند؛ بلکه خود بر خویشتن ستم می‌کردند. ﴿۷۱﴾ و مردان و زنان مؤمن، دوستان یکدیگرند؛ [مردم را] به نیکی فرمان می‌دهند و از کارهای ناپسند بازمی‌دارند و نماز برپا می‌دارند و زکات می‌پردازند و از الله و پیامبرش اطاعت می‌نمایند. اینانند که الله آنان را مورد رحمت قرار خواهد داد. بی‌تردید، الله شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۷۲﴾ الله به مردان و زنان مؤمن، باغ‌هایی [از بهشت] وعده داده است که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است؛ جاودانه در آن خواهند ماند؛ و [نیز] خانه‌های پاکیزه‌ای در بهشت‌های جاودان [به آنان وعده داده است]؛ و رضایت الله [از همۀ اینها] برتر است. این همان [رستگاری و] کامیابیِ بزرگ است.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ جَٰهِدِ ٱلْكُفَّارَ وَٱلْمُنَٰفِقِينَ وَٱغْلُظْ عَلَيْهِمْۚ وَمَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٧٣﴾ يَحْلِفُونَ بِٱللَّهِ مَا قَالُواْ وَلَقَدْ قَالُواْ كَلِمَةَ ٱلْكُفْرِ وَكَفَرُواْ بَعْدَ إِسْلَٰمِهِمْ وَهَمُّواْ بِمَا لَمْ يَنَالُواْۚ وَمَا نَقَمُوٓاْ إِلَّآ أَنْ أَغْنَىٰهُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ مِن فَضْلِهِۦۚ فَإِن يَتُوبُواْ يَكُ خَيْرًا لَّهُمْۖ وَإِن يَتَوَلَّوْاْ يُعَذِّبْهُمُ ٱللَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا فِي ٱلدُّنْيَا وَٱلْأٓخِرَةِۚ وَمَا لَهُمْ فِي ٱلْأَرْضِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٧٤﴾ ۞ وَمِنْهُم مَّنْ عَٰهَدَ ٱللَّهَ لَئِنْ ءَاتَىٰنَا مِن فَضْلِهِۦ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٧٥﴾ فَلَمَّآ ءَاتَىٰهُم مِّن فَضْلِهِۦ بَخِلُواْ بِهِۦ وَتَوَلَّواْ وَّهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٧٦﴾ فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَىٰ يَوْمِ يَلْقَوْنَهُۥ بِمَآ أَخْلَفُواْ ٱللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُواْ يَكْذِبُونَ ﴿٧٧﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَىٰهُمْ وَأَنَّ ٱللَّهَ عَلَّٰمُ ٱلْغُيُوبِ ﴿٧٨﴾ ٱلَّذِينَ يَلْمِزُونَ ٱلْمُطَّوِّعِينَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ فِي ٱلصَّدَقَٰتِ وَٱلَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ ٱللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٩﴾

﴿۷۳﴾ ای پیامبر، با کافران و منافقان جهاد کن و بر آنان سختگیر باش؛ و جایگاهشان دوزخ است و چه بد سرانجامی است! ﴿۷۴﴾ [منافقان] به الله سوگند یاد می‌کنند که [سخنان ناپسندی دربارۀ الله و پیامبرش] نگفته‌اند و به راستی که سخن کفر گفته‌اند و پس از اسلام آوردنشان [باز] کافر شدند [و با دسیسه برای قتل پیامبر،] تصمیم به کاری گرفتند که در آن موفق نشدند. و به عیب‌جویی [و مخالفت] برنخاستند مگر پس از آنکه الله و پیامبرش [با بخشیدنِ غنایم،] آنان را از فضل خویش بی‌نیاز کردند؛ پس اگر توبه کنند، برایشان بهتر است و اگر روی بگردانند، الله آنان را در دنیا و آخرت، به عذابی دردناک دچار می‌سازد و در زمین هیچ کارساز و یاوری نخواهند داشت. ﴿۷۵﴾ بعضی از آنان با الله [عهد و] پیمان بستند که: «اگر [الله] از فضل خود [نصیبی] به ما دهد، قطعاً صدقه [و زکات] خواهیم داد و از نیکوکاران خواهیم بود». ﴿۷۶﴾ اما وقتی [الله] از فضل خود به آنان [نصیبی] بخشید، نسبت به آن بُخل ورزیدند و [از آن پیمان] روی گرداندند و [از حق] سرپیچی کردند. ﴿۷۷﴾ پس به سزای آنکه با الله خُلفِ وعده کردند و به خاطر آن که دروغ می‌گفتند، [الله نیز] تا روزی که او را [در قیامت] ملاقات می‌کنند، در دل‌هایشان داغ [و ننگِ] نفاق نهاد. ﴿۷۸﴾ آیا ندانسته‌اند که الله راز و نجوایشان را [که در محافل خویش بیان می‌شود، به خوبی] می‌داند و الله بی نهایت دانای رازهای نهان است؟ ﴿۷۹﴾ [منافقان] کسانی [هستند] که بر مؤمنانی عیب می‌گیرند که داوطلبانه صدقات [مستحبی زیادی، علاوه بر صدقه واجب] می‌دهند و [همچنین فقرا و] افرادی را که بیش از توان مالی خویش چیزی [برای صدقه] نمی‌یابند مسخره می‌کنند. الله آنان را به تمسخر می‌گیرد و برایشان عذابی دردناک است.

ٱسۡتَغۡفِرۡ لَهُمۡ أَوۡ لَا تَسۡتَغۡفِرۡ لَهُمۡ إِن تَسۡتَغۡفِرۡ لَهُمۡ سَبۡعِينَ مَرَّةٗ فَلَن يَغۡفِرَ ٱللَّهُ لَهُمۡۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ كَفَرُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡفَٰسِقِينَ ﴿٨٠﴾ فَرِحَ ٱلۡمُخَلَّفُونَ بِمَقۡعَدِهِمۡ خِلَٰفَ رَسُولِ ٱللَّهِ وَكَرِهُوٓاْ أَن يُجَٰهِدُواْ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَقَالُواْ لَا تَنفِرُواْ فِي ٱلۡحَرِّۗ قُلۡ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرّٗاۚ لَّوۡ كَانُواْ يَفۡقَهُونَ ﴿٨١﴾ فَلۡيَضۡحَكُواْ قَلِيلٗا وَلۡيَبۡكُواْ كَثِيرٗا جَزَآءَۢ بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَإِن رَّجَعَكَ ٱللَّهُ إِلَىٰ طَآئِفَةٖ مِّنۡهُمۡ فَٱسۡتَـٔۡذَنُوكَ لِلۡخُرُوجِ فَقُل لَّن تَخۡرُجُواْ مَعِيَ أَبَدٗا وَلَن تُقَٰتِلُواْ مَعِيَ عَدُوًّاۖ إِنَّكُمۡ رَضِيتُم بِٱلۡقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٖ فَٱقۡعُدُواْ مَعَ ٱلۡخَٰلِفِينَ ﴿٨٣﴾ وَلَا تُصَلِّ عَلَىٰٓ أَحَدٖ مِّنۡهُم مَّاتَ أَبَدٗا وَلَا تَقُمۡ عَلَىٰ قَبۡرِهِۦٓۖ إِنَّهُمۡ كَفَرُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَمَاتُواْ وَهُمۡ فَٰسِقُونَ ﴿٨٤﴾ وَلَا تُعۡجِبۡكَ أَمۡوَٰلُهُمۡ وَأَوۡلَٰدُهُمۡۚ إِنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُعَذِّبَهُم بِهَا فِي ٱلدُّنۡيَا وَتَزۡهَقَ أَنفُسُهُمۡ وَهُمۡ كَٰفِرُونَ ﴿٨٥﴾ وَإِذَآ أُنزِلَتۡ سُورَةٌ أَنۡ ءَامِنُواْ بِٱللَّهِ وَجَٰهِدُواْ مَعَ رَسُولِهِ ٱسۡتَـٔۡذَنَكَ أُوْلُواْ ٱلطَّوۡلِ مِنۡهُمۡ وَقَالُواْ ذَرۡنَا نَكُن مَّعَ ٱلۡقَٰعِدِينَ ﴿٨٦﴾

﴿۸۰﴾ [ای پیامبر،] چه برای آنان آمرزش بخواهی، چه آمرزش نخواهی، [سودی به حالشان ندارد. حتی] اگر هفتاد بار برایشان آمرزش بخواهی، الله هرگز آنان را نمی‌آمرزد؛ چرا که به الله و پیامبرش کفر ورزیدند، و الله گروه نافرمان را هدایت نمی‌کند. ﴿۸۱﴾ واگذاشته‌شدگان [از غزوهٔ تبوک] پس از [مخالفت با] رسول الله، از خانه‌نشینیِ خود شادمان شدند و از اینکه با اموال و جان‌هایشان در راه الله جهاد کنند کراهت داشتند و [به افراد سست‌ایمان] می‌گفتند: «در این گرما، رهسپار [جهاد] نشوید». [ای پیامبر، به آنان] بگو: «آتش دوزخ [از این بسیار] سوزان‌تر است»، اگر می‌فهمیدند. ﴿۸۲﴾ به سزای آنچه می‌کردند، باید [در دنیا] کم بخندند و [در آخرت] بسیار بگریند. ﴿۸۳﴾ و اگر الله تو را به سوی گروهی از آنها بازگرداند و از تو برای همراهی [در جهادی دیگر] اجازه خواستند بگو: «[از این پس،] هرگز با من رهسپار [جهاد] نخواهید شد و هرگز همراه من با هیچ دشمنی نبرد نخواهید کرد؛ زیرا شما نخستین بار به خانه‌نشینی رضایت دادید؛ پس [اکنون نیز] با بازماندگان [از جهاد] بنشینید». ﴿۸۴﴾ و هرگز بر هیچ مُرده‌ای از آنان نماز نخوان و [برای دعا خواندن و طلب آمرزش] بر سر قبرش نایست؛ [چرا که] بی‌تردید، آنان به الله و پیامبرش کفر ورزیده‌اند و در حالی مُردند که نافرمان بودند. ﴿۸۵﴾ و [ای پیامبر، افزونیِ] اموال و فرزندانشان تو را شگفت‌زده نکند. به راستی جز این نیست که الله می‌خواهد به این [وسیله] آنان را در دنیا عذاب کند و در حالی که کافرند جانشان برآید. ﴿۸۶﴾ و هنگامی که سوره‌ای نازل شود [و امر می‌کند] که «به الله ایمان بیاورید و همراه پیامبرش جهاد کنید»، ثروتمندانشان [برای نرفتن به جهاد] از تو اجازه می‌خواهند و می‌گویند: «بگذار ما با خانه‌نشینان باشیم».

رَضُواْ بِأَن يَكُونُواْ مَعَ ٱلۡخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ فَهُمۡ
لَا يَفۡقَهُونَ ٨٧ لَٰكِنِ ٱلرَّسُولُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ
جَٰهَدُواْ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلۡخَيۡرَٰتُۖ
وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ٨٨ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُمۡ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي
مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ ذَٰلِكَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ٨٩
وَجَآءَ ٱلۡمُعَذِّرُونَ مِنَ ٱلۡأَعۡرَابِ لِيُؤۡذَنَ لَهُمۡ وَقَعَدَ ٱلَّذِينَ
كَذَبُواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥۚ سَيُصِيبُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡهُمۡ عَذَابٌ
أَلِيمٞ ٩٠ لَّيۡسَ عَلَى ٱلضُّعَفَآءِ وَلَا عَلَى ٱلۡمَرۡضَىٰ وَلَا عَلَى ٱلَّذِينَ
لَا يَجِدُونَ مَا يُنفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُواْ لِلَّهِ وَرَسُولِهِۦۚ
مَا عَلَى ٱلۡمُحۡسِنِينَ مِن سَبِيلٖۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٩١
وَلَا عَلَى ٱلَّذِينَ إِذَا مَآ أَتَوۡكَ لِتَحۡمِلَهُمۡ قُلۡتَ لَآ أَجِدُ
مَآ أَحۡمِلُكُمۡ عَلَيۡهِ تَوَلَّواْ وَّأَعۡيُنُهُمۡ تَفِيضُ مِنَ ٱلدَّمۡعِ
حَزَنًا أَلَّا يَجِدُواْ مَا يُنفِقُونَ ٩٢ ۞ إِنَّمَا ٱلسَّبِيلُ عَلَى
ٱلَّذِينَ يَسۡتَـٔۡذِنُونَكَ وَهُمۡ أَغۡنِيَآءُۚ رَضُواْ بِأَن يَكُونُواْ
مَعَ ٱلۡخَوَالِفِ وَطَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ فَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ٩٣

الجُزْءُ ١١ الحِزْبُ ٢١

﴿۸۷﴾ آنان راضی شدند که با خانه‌نشینان باشند و بر دل‌هایشان مُهر [نفاق] نهاده شده است؛ پس [خیر و صلاح خویش را] درنمی‌یابند. ﴿۸۸﴾ اما پیامبر و کسانی که با او ایمان آورده‌اند، با اموال و جان‌هایشان [در راه الله] جهاد کردند. آنانند که همۀ نیکی‌ها برایشان است و آنان همان رستگارانند. ﴿۸۹﴾ الله برایشان باغ‌هایی [از بهشت] مهیّا کرده است که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است [و] جاودانه در آن می‌مانند. این [همان رستگاری و] کامیابی بزرگ است. ﴿۹۰﴾ و بهانه‌جویان [و عذرتراشانِ] بادیه‌نشین [نزد تو] آمدند تا به آنان اجازه [معافیت از رفتن به جهاد] داده شود و کسانی که [در ادعای ایمان خود] به الله و پیامبرش دروغ می‌گفتند [بدون هیچ عذر و اجازه‌ای، به جای جهاد،] خانه‌نشین شدند. به زودی به کسانی از آنان که کفر ورزیدند، عذابی دردناک خواهد رسید. ﴿۹۱﴾ بر ناتوانان [= زنان و کودکان] و بیماران و بر کسانی که چیزی نمی‌یابند [تا در راه جهاد] هزینه کنند ـ اگر برای الله و پیامبرش خیرخواهی کنند ـ گناهی نیست [که در جهاد شرکت نکنند]. بر نیکوکاران[شان نیز] هیچ راهی [برای سرزنش و مجازات] نیست؛ و الله بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۹۲﴾ و [همچنین] گناهی نیست بر کسانی که چون نزدت آمدند تا آنان را [برای رفتن به جهاد، بر چهارپایی] سوار کنی، [به آنان] گفتی: «چیزی پیدا نمی کنم که شما را بر آن بنشانم». آنان بازگشتند در حالی که چشمانشان از این اندوه، اشکبار بود که چیزی نمی‌یابند تا [در راه جهاد] هزینه کنند. ﴿۹۳﴾ راه [سرزنش و مجازات] تنها بر کسانی [گشوده] است که باآنکه توانگرند [و امکان جهاد دارند]، از تو اجازه می‌خواهند [که در جهاد شرکت نکنند]. آنان به این رضایت داده‌اند که با خانه‌نشینان باشند و الله بر دل‌هایشان مُهر [نفاق] زده است؛ پس [خیر و صلاح خویش را] درنمی‌یابند.

يَعۡتَذِرُونَ إِلَيۡكُمۡ إِذَا رَجَعۡتُمۡ إِلَيۡهِمۡۚ قُل لَّا تَعۡتَذِرُواْ
لَن نُّؤۡمِنَ لَكُمۡ قَدۡ نَبَّأَنَا ٱللَّهُ مِنۡ أَخۡبَارِكُمۡۚ وَسَيَرَى
ٱللَّهُ عَمَلَكُمۡ وَرَسُولُهُۥ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَٰلِمِ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ
فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿٩٤﴾ سَيَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ
لَكُمۡ إِذَا ٱنقَلَبۡتُمۡ إِلَيۡهِمۡ لِتُعۡرِضُواْ عَنۡهُمۡۖ فَأَعۡرِضُواْ
عَنۡهُمۡۖ إِنَّهُمۡ رِجۡسٞۖ وَمَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُ جَزَآءَۢ بِمَا كَانُواْ
يَكۡسِبُونَ ﴿٩٥﴾ يَحۡلِفُونَ لَكُمۡ لِتَرۡضَوۡاْ عَنۡهُمۡۖ فَإِن
تَرۡضَوۡاْ عَنۡهُمۡ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يَرۡضَىٰ عَنِ ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡفَٰسِقِينَ ﴿٩٦﴾
ٱلۡأَعۡرَابُ أَشَدُّ كُفۡرٗا وَنِفَاقٗا وَأَجۡدَرُ أَلَّا يَعۡلَمُواْ حُدُودَ
مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِۦۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ﴿٩٧﴾ وَمِنَ
ٱلۡأَعۡرَابِ مَن يَتَّخِذُ مَا يُنفِقُ مَغۡرَمٗا وَيَتَرَبَّصُ بِكُمُ
ٱلدَّوَآئِرَۚ عَلَيۡهِمۡ دَآئِرَةُ ٱلسَّوۡءِۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ﴿٩٨﴾ وَمِنَ
ٱلۡأَعۡرَابِ مَن يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنفِقُ
قُرُبَٰتٍ عِندَ ٱللَّهِ وَصَلَوَٰتِ ٱلرَّسُولِۚ أَلَآ إِنَّهَا قُرۡبَةٞ لَّهُمۡۚ
سَيُدۡخِلُهُمُ ٱللَّهُ فِي رَحۡمَتِهِۦٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٩٩﴾

﴿۹۴﴾ وقتی [از غزوۀ تبوک] به سویشان بازگردید، برایتان عذر می‌آورند. [ای پیامبر،] بگو: «عذر نیاورید؛ ما هرگز [سخن] شما را باور نمی‌کنیم. در حقیقت، الله ما را از اخبار شما آگاه کرده است و به زودی الله و پیامبرش رفتارتان را خواهند دید [که آیا توبه می‌کنید یا بر نفاق می‌مانید]. آنگاه به سوی [الله] دانای پنهان و آشکار بازگردانده می‌شوید و او شما را از آنچه می‌کردید آگاه می‌کند». ﴿۹۵﴾ [ای مؤمنان، پس از جنگ] وقتی به سوی آنان [= منافقان] بازگردید، برایتان به الله سوگند یاد می‌کنند تا از [گناهِ] آنان چشم‌پوشی کنید. پس از آنان روی بگردانید؛ [چرا که] بی‌تردید، آنان پلیدند و به [سزای] آنچه می‌کردند، جایگاهشان دوزخ است. ﴿۹۶﴾ برایتان سوگند یاد می‌کنند تا از آنان راضی شوید. [حتی] اگر شما از آنان راضی شوید، الله هرگز از گروه نافرمان راضی نمی‌گردد. ﴿۹۷﴾ کفر و نفاق اعراب [بادیه‌نشین، از دیگران] شدیدتر است و سزاوارترند که حدودِ آنچه را که الله بر پیامبرش نازل کرده است ندانند؛ و الله بی نهایت دانای حکیم است. ﴿۹۸﴾ و برخی از اعراب [بادیه‌نشین] هستند که آنچه را [در راه الله] هزینه می‌کنند، خسارتی [برای خود] می‌دانند و پیشامدهای بد را برایتان انتظار می‌کشند [تا از شما رهایی یابند]. پیشامدِ بد بر خودشان باد؛ و الله بی نهایت شنوای داناست. ﴿۹۹﴾ و برخی [دیگر] از اعراب [بادیه‌نشین] هستند که به الله و روز واپسین ایمان دارند و آنچه را که انفاق می‌کنند باعث نزدیکی به الله و [نتیجه] دعاهای پیامبر [در حق خویش] می‌دانند. آگاه باشید! [این انفاق،] مایۀ نزدیکی آنهاست. الله [در قیامت] آنان را در جوارِ رحمتِ خویش درخواهد آورد. بی‌تردید، الله بسیار آمرزندۀ مهربان است.

وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلۡأَوَّلُونَ مِنَ ٱلۡمُهَٰجِرِينَ وَٱلۡأَنصَارِ وَٱلَّذِينَ
ٱتَّبَعُوهُم بِإِحۡسَٰنٖ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنۡهُمۡ وَرَضُواْ عَنۡهُ وَأَعَدَّ
لَهُمۡ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي تَحۡتَهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۚ
ذَٰلِكَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ١٠٠ وَمِمَّنۡ حَوۡلَكُم مِّنَ ٱلۡأَعۡرَابِ
مُنَٰفِقُونَۖ وَمِنۡ أَهۡلِ ٱلۡمَدِينَةِ مَرَدُواْ عَلَى ٱلنِّفَاقِ لَا تَعۡلَمُهُمۡۖ
نَحۡنُ نَعۡلَمُهُمۡۚ سَنُعَذِّبُهُم مَّرَّتَيۡنِ ثُمَّ يُرَدُّونَ إِلَىٰ عَذَابٍ
عَظِيمٖ ١٠١ وَءَاخَرُونَ ٱعۡتَرَفُواْ بِذُنُوبِهِمۡ خَلَطُواْ عَمَلٗا صَٰلِحٗا
وَءَاخَرَ سَيِّئًا عَسَى ٱللَّهُ أَن يَتُوبَ عَلَيۡهِمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ ١٠٢
خُذۡ مِنۡ أَمۡوَٰلِهِمۡ صَدَقَةٗ تُطَهِّرُهُمۡ وَتُزَكِّيهِم بِهَا وَصَلِّ عَلَيۡهِمۡۖ
إِنَّ صَلَوٰتَكَ سَكَنٞ لَّهُمۡۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ١٠٣ أَلَمۡ يَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ
ٱللَّهَ هُوَ يَقۡبَلُ ٱلتَّوۡبَةَ عَنۡ عِبَادِهِۦ وَيَأۡخُذُ ٱلصَّدَقَٰتِ وَأَنَّ
ٱللَّهَ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ١٠٤ وَقُلِ ٱعۡمَلُواْ فَسَيَرَى ٱللَّهُ عَمَلَكُمۡ
وَرَسُولُهُۥ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۖ وَسَتُرَدُّونَ إِلَىٰ عَٰلِمِ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ
فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ١٠٥ وَءَاخَرُونَ مُرۡجَوۡنَ لِأَمۡرِ ٱللَّهِ
إِمَّا يُعَذِّبُهُمۡ وَإِمَّا يَتُوبُ عَلَيۡهِمۡۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ١٠٦

﴿۱۰۰﴾ و پیشگامان نخستین ـ از مهاجران و انصار ـ و کسانی که به نیکی از آنان پیروی کردند، الله از آنان راضی گشت و آنان [نیز] از او راضی شدند؛ و باغ‌هایی [در بهشت] برایشان مهیّا کرده است که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است؛ جاودانه در آن خواهند ماند. این همان [رستگاری و] کامیابی بزرگ است. ﴿۱۰۱﴾ و برخی از اعراب [بادیه‌نشین مدینه] که پیرامون شما هستند، [گروهی] منافقند و از اهل مدینه [نیز] گروهی به نفاق خو گرفته‌اند. [ای پیامبر،] تو آنان را نمی‌شناسی [ولی] ما آنان را می‌شناسیم. آنان را دو بار عذاب خواهیم کرد، سپس به سوی عذابی بزرگ [در قیامت] فرستاده می‌شوند. ﴿۱۰۲﴾ و گروهی دیگر به گناهان خود [دربارهٔ تخلف از جهاد] اعتراف کرده‌اند. [آنان] کار شایسته و ناشایست را به هم آمیخته‌اند. امید است که الله توبهٔ آنان را بپذیرد؛ [چرا که] بی‌تردید، الله بسیار آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۱۰۳﴾ از اموال آنان [= توبه‌کاران] صدقه [و زکات] بگیر، تا به وسیله آن، آنان را [از گناه] پاک گردانی و درجاتشان را بالا ببری؛ و برایشان دعا کن [چرا که] یقیناً دعای تو [رحمتی برایشان و] مایه آرامش برای آنان است؛ و الله بی نهایت شنوای داناست. ﴿۱۰۴﴾ آیا نمی‌دانند الله است که توبه را از بندگانش می‌پذیرد و صدقات را می‌ستانَد؛ و بی‌تردید، الله است که بسیار توبه‌پذیرِ مهربان است. ﴿۱۰۵﴾ و [ای پیامبر، به متخلفان از جهاد و توبه‌کاران] بگو: «به عمل بکوشید [و آنچه را که از دست داده‌اید جبران کنید] که الله و پیامبرش و مؤمنان، کارهای شما را خواهند دید؛ و به زودی به سوی [الله] دانای پنهان و آشکار بازگردانده می‌شوید، سپس او [در قیامت] شما را از آنچه انجام می‌دادید آگاه می‌سازد». ﴿۱۰۶﴾ و گروهی دیگر [از متخلفانِ تبوک هستند که سرنوشت آنان] به فرمان الله موکول است: یا آنان را عذاب می‌کند و یا توبه‌شان را می‌پذیرد؛ و الله بی نهایت دانای حکیم است.

وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مَسۡجِدٗا ضِرَارٗا وَكُفۡرٗا وَتَفۡرِيقَۢا بَيۡنَ
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَإِرۡصَادٗا لِّمَنۡ حَارَبَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ مِن قَبۡلُۚ
وَلَيَحۡلِفُنَّ إِنۡ أَرَدۡنَآ إِلَّا ٱلۡحُسۡنَىٰۖ وَٱللَّهُ يَشۡهَدُ إِنَّهُمۡ
لَكَٰذِبُونَ ١٠٧ لَا تَقُمۡ فِيهِ أَبَدٗاۚ لَّمَسۡجِدٌ أُسِّسَ عَلَى ٱلتَّقۡوَىٰ
مِنۡ أَوَّلِ يَوۡمٍ أَحَقُّ أَن تَقُومَ فِيهِۚ فِيهِ رِجَالٞ يُحِبُّونَ أَن
يَتَطَهَّرُواْۚ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلۡمُطَّهِّرِينَ ١٠٨ أَفَمَنۡ أَسَّسَ بُنۡيَٰنَهُۥ
عَلَىٰ تَقۡوَىٰ مِنَ ٱللَّهِ وَرِضۡوَٰنٍ خَيۡرٌ أَم مَّنۡ أَسَّسَ بُنۡيَٰنَهُۥ
عَلَىٰ شَفَا جُرُفٍ هَارٖ فَٱنۡهَارَ بِهِۦ فِي نَارِ جَهَنَّمَۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي
ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ١٠٩ لَا يَزَالُ بُنۡيَٰنُهُمُ ٱلَّذِي بَنَوۡاْ رِيبَةٗ
فِي قُلُوبِهِمۡ إِلَّآ أَن تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمۡۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ١١٠
۞ إِنَّ ٱللَّهَ ٱشۡتَرَىٰ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ أَنفُسَهُمۡ وَأَمۡوَٰلَهُم
بِأَنَّ لَهُمُ ٱلۡجَنَّةَۚ يُقَٰتِلُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ فَيَقۡتُلُونَ
وَيُقۡتَلُونَۖ وَعۡدًا عَلَيۡهِ حَقّٗا فِي ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَٱلۡإِنجِيلِ
وَٱلۡقُرۡءَانِۚ وَمَنۡ أَوۡفَىٰ بِعَهۡدِهِۦ مِنَ ٱللَّهِۚ فَٱسۡتَبۡشِرُواْ
بِبَيۡعِكُمُ ٱلَّذِي بَايَعۡتُم بِهِۦۚ وَذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ١١١

﴿۱۰۷﴾ و کسانی [از منافقان هستند] که به هدف زیان رساندن [به مسلمانان] و [تقویت] کفر و تفرقه‌افکنی میان مؤمنان، مسجدی ساختند [تا] کمینگاهی باشد برای کسانی که با الله و پیامبرش از پیش در جنگ بودند؛ و البته آنان سوگند یاد می‌کنند که قصدی جز نیکی [و خدمت] نداشته‌ایم؛ [ولی] الله گواهی می‌دهد که آنان قطعاً دروغگو هستند. ﴿۱۰۸﴾ [ای پیامبر،] هرگز در آن مسجد [به نماز] نایست؛ [زیرا] شایسته‌تر است در مسجدی [به نماز] بایستی که از روز نخست، بر پایه پرهیزگاری بنا شده است. [آری، مسجد قُباست] که در آن، مردانی هستند که دوست دارند [از گناه و آلودگی و نجاسات] پاک و پاکیزه گردند؛ و الله پاکیزگان را دوست می دارد. ﴿۱۰۹﴾ آیا کسی که بنیان [کار] خویش را بر پایه پرهیزگاری و رضایت الله بنا نهاده بهتر است یا کسی که بنیان خویش را بر لبۀ پرتگاهی در شرف ریزش [و سقوط] بنا نهاده است و با آن در آتش دوزخ سرنگون می‌گردد؟ و الله گروه ستمکاران را [به سبب کفر و نفاقشان] هدایت نمی کند. ﴿۱۱۰﴾ آن بنایی که آنان بنیان نهاده‌اند، پیوسته در دل‌هایشان مایۀ تردید [و نفاق] خواهد بود مگر آنکه دل‌هایشان پاره‌پاره شود [و بمیرند]؛ و الله بسیار دانای حکیم است. ﴿۱۱۱﴾ بی‌تردید، الله از مؤمنان، جان‌ها و اموالشان را به [بهای] اینکه بهشت برای آنان باشد، خریده است؛ همان کسانی که در راه الله می‌جنگند و [کافران را] می کُشند و [یا خود به دست آنها] کشته می‌شوند. [این پاداش،] به عنوان وعده‌ای راست و درست در تورات و انجیل و قرآن بر عهدۀ اوست؛ و کیست که از الله به پیمان خویش وفادارتر است؟ پس [ای مؤمنان،] به معامله‌ای که با او کرده‌اید شادمان باشید؛ و این همان [رستگاری و] کامیابی بزرگ است.

ٱلتَّٰٓئِبُونَ ٱلْعَٰبِدُونَ ٱلْحَٰمِدُونَ ٱلسَّٰٓئِحُونَ
ٱلرَّٰكِعُونَ ٱلسَّٰجِدُونَ ٱلْءَامِرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ
وَٱلنَّاهُونَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَٱلْحَٰفِظُونَ لِحُدُودِ ٱللَّهِۗ
وَبَشِّرِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٢﴾ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ
أَن يَسْتَغْفِرُواْ لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوٓاْ أُوْلِي قُرْبَىٰ
مِنۢ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَٰبُ ٱلْجَحِيمِ ﴿١١٣﴾ وَمَا
كَانَ ٱسْتِغْفَارُ إِبْرَٰهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَن مَّوْعِدَةٖ وَعَدَهَآ
إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُۥٓ أَنَّهُۥ عَدُوّٞ لِّلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُۚ إِنَّ إِبْرَٰهِيمَ
لَأَوَّٰهٌ حَلِيمٞ ﴿١١٤﴾ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمَۢا بَعْدَ إِذْ
هَدَىٰهُمْ حَتَّىٰ يُبَيِّنَ لَهُم مَّا يَتَّقُونَۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِۖ يُحْيِۦ
وَيُمِيتُۚ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٖ ﴿١١٦﴾
لَّقَد تَّابَ ٱللَّهُ عَلَى ٱلنَّبِيِّ وَٱلْمُهَٰجِرِينَ وَٱلْأَنصَارِ ٱلَّذِينَ
ٱتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ ٱلْعُسْرَةِ مِنۢ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ
فَرِيقٖ مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْۚ إِنَّهُۥ بِهِمْ رَءُوفٞ رَّحِيمٞ ﴿١١٧﴾

﴿۱۱۲﴾ [کسانی که چنین پاداشی دارند، همان] توبه‌کنندگان، عبادت‌کنندگان، سپاسگزاران، روزه‌داران، رکوع‌کنندگان، سجده‌کنندگان، فرمان‌دهندگان به کارهای پسندیده و بازدارندگان از کارهای ناپسند و پاسدارانِ حدود [و احکام] الهی هستند؛ و آن مؤمنان را [که چنین هستند، به بهشت] بشارت بده. ﴿۱۱۳﴾ برای پیامبر و کسانی که ایمان آوردند سزاوار نیست که برای مشرکان ـ پس از اینکه برایشان آشکار شد که آنان اهل دوزخند ـ آمرزش بخواهند؛ هر چند از نزدیکان [شان] باشند. ﴿۱۱۴﴾ آمرزش‌خواهیِ ابراهیم برای پدرش [آزر]، جز به خاطر وعده‌ای که به او داده بود صورت نگرفت؛ اما وقتی برایش آشکار شد که وی دشمن الله است، از او بیزاری جست [و برایش دعا نکرد]. به راستی که ابراهیم، بسی نیایشگر و بردبار بود. ﴿۱۱۵﴾ و الله هرگز بر آن نیست که گروهی را پس از آنکه هدایتشان کرده است گمراه بگذارد؛ مگر آنکه چیزی را که باید [از آن] پرهیز کنند برایشان روشن کرده باشد [و آنان به آن عمل نکرده باشند]. بی‌تردید، الله به هر چیزی بی نهایت داناست. ﴿۱۱۶﴾ در حقیقت، فرمانروایِیِ آسمان‌ها و زمین از آنِ الله است. [اوست که] زنده می‌کند و می‌میرانَد؛ و شما به جز الله هیچ کارساز و یاوری ندارید. ﴿۱۱۷﴾ بی‌گمان، الله بر پیامبر و مهاجران و انصار که در هنگام دشواری [غزوهٔ تبوک] از او پیروی کردند رحمت آورد؛ بعد از آنکه نزدیک بود دل‌های گروهی از آنان بلغزد [و به سبب سختی‌های فراوان، جهاد را ترک کنند] سپس [باز هم] توبهٔ آنان را پذیرفت. بی‌تردید، او تعالی [نسبت] به آنان بسیار دلسوز [و] مهربان است.

وَعَلَى ٱلثَّلَٰثَةِ ٱلَّذِينَ خُلِّفُواْ حَتَّىٰٓ إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ ٱلْأَرْضُ
بِمَا رَحُبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنفُسُهُمْ وَظَنُّوٓاْ أَن لَّا مَلْجَأَ
مِنَ ٱللَّهِ إِلَّآ إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلتَّوَّابُ
ٱلرَّحِيمُ ﴿١١٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَكُونُواْ مَعَ
ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿١١٩﴾ مَا كَانَ لِأَهْلِ ٱلْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُم
مِّنَ ٱلْأَعْرَابِ أَن يَتَخَلَّفُواْ عَن رَّسُولِ ٱللَّهِ وَلَا يَرْغَبُواْ
بِأَنفُسِهِمْ عَن نَّفْسِهِۦۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ
وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا يَطَـُٔونَ مَوْطِئًا
يَغِيظُ ٱلْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوٍّ نَّيْلًا إِلَّا كُتِبَ
لَهُم بِهِۦ عَمَلٌ صَٰلِحٌۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٢٠﴾
وَلَا يُنفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ
وَادِيًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ ٱللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُواْ
يَعْمَلُونَ ﴿١٢١﴾ ۞ وَمَا كَانَ ٱلْمُؤْمِنُونَ لِيَنفِرُواْ كَآفَّةًۚ
فَلَوْلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَآئِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُواْ فِي ٱلدِّينِ
وَلِيُنذِرُواْ قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوٓاْ إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿١٢٢﴾

﴿۱۱۸﴾ و [همچنین توبه] آن سه نفری [را قبول کرد] که امرشان به تأخیر انداخته شد؛ آنگاه که [مسلمانان از آنان بریدند و] زمین با همۀ فراخی‌اش بر آنان تنگ شد و از خود [نیز] به تنگ آمدند و دانستند که از الله، جز به سوی خودِ او پناهگاهی نیست؛ پس [الله با بخشایشِ خویش] به آنان بازگشت تا توبه کنند [و از آنان درگذشت]. یقیناً الله است که بسیار توبه‌پذیرِ مهربان است. ﴿۱۱۹﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از الله پروا کنید و با راستگویان باشید. ﴿۱۲۰﴾ سزاوار نیست که اهل مدینه و اعراب [بادیه‌نشینِ] پیرامونِ آنان، از [همراهی با] رسول الله بازمانند و حفظ جان خویش را بر او مقدّم شمارند؛ زیرا در راه الله هیچ تشنگی و رنج و گرسنگی‌ای به آنان نمی‌رسد و در هیچ مکانی که کافران را به خشم می‌آورد قدم نمی‌گذارند و به دشمن هیچ [گزند و] دستبردی نمی‌رسانند، مگر اینکه به [پاداشِ] آن، کاری شایسته برای آنان [در نامه‌های اعمالشان] ثبت می‌شود. به راستی که الله پاداش نیکوکاران را ضایع نمی‌گردانَد. ﴿۱۲۱﴾ و هیچ مال کوچک یا بزرگی را [در راه الله] انفاق نمی‌کنند و [در راه جهاد] از هیچ سرزمینی نمی‌گذرند مگر اینکه [پاداش آن] برایشان ثبت می‌شود تا الله بر اساس نیکوترین [طاعت و] کردارشان به آنان پاداش دهد. ﴿۱۲۲﴾ و سزاوار نیست که مؤمنان همگی رهسپار [جهاد] شوند. پس چرا از هر گروهی از آنان، عده‌ای رهسپار نمی‌شوند [و عده‌ای نیز همراه پیامبر نمی‌مانند] تا [به سبب آنچه از او فرامی‌گیرند] در دین آگاهی بیابند و قوم خود را ـ وقتی به سویشان بازگشتند ـ بیم دهند؟ باشد که آنان [از کیفر الهی بترسند و] بپرهیزند.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قَٰتِلُواْ ٱلَّذِينَ يَلُونَكُم مِّنَ
ٱلۡكُفَّارِ وَلۡيَجِدُواْ فِيكُمۡ غِلۡظَةٗۚ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ
مَعَ ٱلۡمُتَّقِينَ ١٢٣ وَإِذَا مَآ أُنزِلَتۡ سُورَةٞ فَمِنۡهُم مَّن
يَقُولُ أَيُّكُمۡ زَادَتۡهُ هَٰذِهِۦٓ إِيمَٰنٗاۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ فَزَادَتۡهُمۡ إِيمَٰنٗا وَهُمۡ يَسۡتَبۡشِرُونَ ١٢٤
وَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ فَزَادَتۡهُمۡ رِجۡسًا إِلَىٰ
رِجۡسِهِمۡ وَمَاتُواْ وَهُمۡ كَٰفِرُونَ ١٢٥ أَوَلَا يَرَوۡنَ
أَنَّهُمۡ يُفۡتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٖ مَّرَّةً أَوۡ مَرَّتَيۡنِ ثُمَّ
لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمۡ يَذَّكَّرُونَ ١٢٦ وَإِذَا مَآ أُنزِلَتۡ
سُورَةٞ نَّظَرَ بَعۡضُهُمۡ إِلَىٰ بَعۡضٍ هَلۡ يَرَىٰكُم مِّنۡ
أَحَدٖ ثُمَّ ٱنصَرَفُواْۚ صَرَفَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُم بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ
لَّا يَفۡقَهُونَ ١٢٧ لَقَدۡ جَآءَكُمۡ رَسُولٞ مِّنۡ أَنفُسِكُمۡ
عَزِيزٌ عَلَيۡهِ مَا عَنِتُّمۡ حَرِيصٌ عَلَيۡكُم بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ
رَءُوفٞ رَّحِيمٞ ١٢٨ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَقُلۡ حَسۡبِيَ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ
إِلَّا هُوَۖ عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُۖ وَهُوَ رَبُّ ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡعَظِيمِ ١٢٩

﴿۱۲۳﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، با کافرانی که نزدیک [محل زندگی] شما هستند بجنگید [تا خطرشان را دفع نمایید]؛ و آنان باید در شما شدت و خشونت بیابند؛ و بدانید که الله با پرهیزگاران است. ﴿۱۲۴﴾ و هنگامی که سوره‌ای نازل می‌گردد، بعضی از آنان [به دیگران] می‌گویند: «این [سوره]، به ایمانِ کدام‌یک از شما افزود؟». اما کسانی که ایمان آورده‌اند، بر ایمانشان می‌افزاید و [به آن] شادمان می‌گردند. ﴿۱۲۵﴾ و اما کسانی که در دل‌هایشان بیماری [شک و نفاق] است، پلیدی‌ای بر پلیدی‌شان می‌افزاید و در حالی که کافرند می‌میرند. ﴿۱۲۶﴾ آیا آنان نمی‌بینند که هر سال، یک یا دو بار آزمایش می‌شوند؟ اما نه توبه می‌کنند و نه پند می‌پذیرند. ﴿۱۲۷﴾ و هنگامی که سوره‌ای نازل می‌شود [که احوال منافقان را بیان نموده است]، بعضی از آنان به بعضی دیگر نگاه می‌کنند [و می‌گویند:] «آیا کسی شما را می‌بیند؟» سپس [مخفیانه از مجلس پیامبر] بازمی‌گردند. الله دل‌هایشان را [از خیر و هدایت] بازگردانده است؛ زیرا آنان گروهی هستند که نمی‌فهمند. ﴿۱۲۸﴾ یقیناً پیامبری از [میان] خود شما به سویتان آمد که رنج‌دیدنتان بر او [گران و] دشوار است و بر [هدایت] شما سخت اصرار دارد و [نسبت] به مؤمنان، بسیار دلسوز [و] مهربان است. ﴿۱۲۹﴾ پس [ای پیامبر،] اگر [مشرکان و منافقان از حق] رویگردان شدند، بگو: «الله برای من کافی است. هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ تنها بر او توکل کردم و او پروردگارِ عرش بزرگ است».

سُورَةُ يُونُسَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓر ۚ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ٱلْحَكِيمِ ﴿١﴾ أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا أَنْ أَوْحَيْنَآ إِلَىٰ رَجُلٍ مِّنْهُمْ أَنْ أَنذِرِ ٱلنَّاسَ وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِندَ رَبِّهِمْ ۗ قَالَ ٱلْكَٰفِرُونَ إِنَّ هَٰذَا لَسَٰحِرٌ مُّبِينٌ ﴿٢﴾ إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ ۖ يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَ ۖ مَا مِن شَفِيعٍ إِلَّا مِنۢ بَعْدِ إِذْنِهِۦ ۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ فَٱعْبُدُوهُ ۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٣﴾ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا ۖ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقًّا ۚ إِنَّهُۥ يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ لِيَجْزِىَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ بِٱلْقِسْطِ ۚ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌۢ بِمَا كَانُوا۟ يَكْفُرُونَ ﴿٤﴾ هُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ ٱلشَّمْسَ ضِيَآءً وَٱلْقَمَرَ نُورًا وَقَدَّرَهُۥ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا۟ عَدَدَ ٱلسِّنِينَ وَٱلْحِسَابَ ۚ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ ذَٰلِكَ إِلَّا بِٱلْحَقِّ ۚ يُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥﴾ إِنَّ فِى ٱخْتِلَٰفِ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ ٱللَّهُ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ ﴿٦﴾

۱۰- سورهٔ یونس مکی است
وآن یک صد ونه آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ الـر [= الـف. لام. را]. ایـن آیـات کتـاب پرحکمت اسـت. ﴿۲﴾ آیا بـرای مردم موجب شـگفتی اسـت که بـه مـردی از خودشـان وحی کرده‌ایم کـه: «به مـردم [دربارهٔ عـذاب آخرت] هشـدار بده و به کسـانی کـه ایمان آورده‌اند بشـارت بده کـه برای آنان نـزد پروردگارشـان پـاداشی نیکوسـت»؟ کافـران گفتنـد: «ایـن [مـرد] قطعـاً جادوگری آشـکار اسـت». ﴿۳﴾ بی‌گمـان، پـروردگار شـما الله اسـت کـه آسـمان‌ها و زمـین را در شـش روز آفریـد؛ سـپس [آن گونـه که شایسـته جـلال و مقام اوسـت] بر عـرش قرار گرفـت. او کار [جهـان] را تدبـیر می‌کنـد [و در روز قیامـت] هیچ شـفاعتگری نیسـت مگـر پـس از اجـازهٔ او. ایـن الله اسـت، پروردگارتـان؛ پـس او را عبـادت کنیـد. آیـا پنـد نمی‌گیریـد؟ ﴿۴﴾ بازگشـتِ همـهٔ شـما بـه سـوی اوسـت. وعـدهٔ الله [در مـورد قیامـت] حـق اسـت. اوسـت کـه آفرینـش را آغاز می‌کنـد، آنـگاه [پس از مـرگ] آن را بـاز می‌گردانَـد تـا کسـانی را کـه ایمـان آورده‌انـد و کارهـای شایسـته کرده‌انـد، بـه عدالـت پـاداش دهـد؛ و کسـانی که کفـر ورزیدنـد ـ بـه سزای آنکه کافـر بودند ـ شربتی از آبِ جوشـان و عذابی دردناک برایشـان اسـت. ﴿۵﴾ اوسـت که خورشـید را درخشـان نمـود و مـاه را تابـان کـرد و جایگاه‌هـا[ی مشـخصی] برایـش قـرار داد تا [با تغیـیر وضـع ماه] شـمارِشِ سـال‌ها و حسـاب [زندگی خـود] را بدانیـد. الله اینهـا را جز به‌حـق نیافریـده اسـت. او نشـانه[های خـود] را بـرای گروهی کـه می‌دانند، بـه تفصیل بیـان می‌کنـد. ﴿۶﴾ بی‌گمـان، در آمـد و شـدِ شـب و روز و آنچـه الله در آسـمان‌ها و زمـین آفریـده اسـت برای کسـانی که پـروا می‌کنند، نشـانه‌ها[ی قدرت الهی] اسـت.

إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يَرۡجُونَ لِقَآءَنَا وَرَضُواْ بِٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَٱطۡمَأَنُّواْ بِهَا وَٱلَّذِينَ هُمۡ عَنۡ ءَايَٰتِنَا غَٰفِلُونَ ٧ أُوْلَٰٓئِكَ مَأۡوَىٰهُمُ ٱلنَّارُ بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ٨ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ يَهۡدِيهِمۡ رَبُّهُم بِإِيمَٰنِهِمۡۖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهِمُ ٱلۡأَنۡهَٰرُ فِي جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ٩ دَعۡوَىٰهُمۡ فِيهَا سُبۡحَٰنَكَ ٱللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمۡ فِيهَا سَلَٰمٞۚ وَءَاخِرُ دَعۡوَىٰهُمۡ أَنِ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٠ ۞ وَلَوۡ يُعَجِّلُ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ ٱلشَّرَّ ٱسۡتِعۡجَالَهُم بِٱلۡخَيۡرِ لَقُضِيَ إِلَيۡهِمۡ أَجَلُهُمۡۖ فَنَذَرُ ٱلَّذِينَ لَا يَرۡجُونَ لِقَآءَنَا فِي طُغۡيَٰنِهِمۡ يَعۡمَهُونَ ١١ وَإِذَا مَسَّ ٱلۡإِنسَٰنَ ٱلضُّرُّ دَعَانَا لِجَنۢبِهِۦٓ أَوۡ قَاعِدًا أَوۡ قَآئِمٗا فَلَمَّا كَشَفۡنَا عَنۡهُ ضُرَّهُۥ مَرَّ كَأَن لَّمۡ يَدۡعُنَآ إِلَىٰ ضُرّٖ مَّسَّهُۥۚ كَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِلۡمُسۡرِفِينَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ١٢ وَلَقَدۡ أَهۡلَكۡنَا ٱلۡقُرُونَ مِن قَبۡلِكُمۡ لَمَّا ظَلَمُواْ وَجَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ وَمَا كَانُواْ لِيُؤۡمِنُواْۚ كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ١٣ ثُمَّ جَعَلۡنَٰكُمۡ خَلَٰٓئِفَ فِي ٱلۡأَرۡضِ مِنۢ بَعۡدِهِمۡ لِنَنظُرَ كَيۡفَ تَعۡمَلُونَ ١٤

﴿۷﴾ کسانی که به دیدارِ ما امید [و باور] ندارند و به زندگانی دنیا راضی شدند و به آن دل بسته‌اند و کسانی که از آیات ما غافلند، ﴿۸﴾ اینان به سزای آنچه انجام می‌دادند، جایگاهشان آتش [دوزخ] است. ﴿۹﴾ بی‌تردید، کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته کرده‌اند، پروردگارشان آنان را به پاسِ ایمانشان، به باغ‌های [بهشتِ پُر]نعمت هدایت می‌کند که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است. ﴿۱۰﴾ دعایشان در آنجا [این است:] «الهی، تو پاک و منزّهی» و درودشان [در آنجا] «سلام» است و پایان دعایشان این است که: «حمد و سپاس، مخصوص الله ـ پروردگار جهانیان ـ است». ﴿۱۱﴾ و اگر [الله] برای مردم، بدی را با همان شتاب می‌خواست که آنان نیکی را می‌خواهند [و نفرین‌هایی را که در حق خود و اموال و فرزندانشان می‌کنند مستجاب می‌کرد]، قطعاً اَجلشان فرا رسیده بود. اما کسانی را که به دیدار ما امید [و باور] ندارند، وامی‌گذاریم تا در [گمراهی و] سرکشی‌شان سرگردان بمانند. ﴿۱۲﴾ و چون به انسان گزندی می‌رسد، [در هر حال که باشد] به پهلو خوابیده یا نشسته یا ایستاده ما را می‌خواند. اما همین که آن گزند را از وی برطرف کردیم، چنان می‌رود که گویی هرگز ما را برای دفع گزندی که به او رسیده بود نخوانده است. به همین صورت، برای اسرافکاران [نیز] آنچه می‌کردند [در نظرشان] آراسته شده است. ﴿۱۳﴾ و [ای مشرکان،] بی‌تردید، ما امت‌های پیش از شما را هنگامی که ظلم کردند هلاک کردیم، در حالی که پیامبرانشان با دلایل روشن به سویشان آمدند [ولی] آنان بر آن نبودند که ایمان بیاورند. ما گروه مجرمان را این گونه کیفر می‌دهیم. ﴿۱۴﴾ سپس بعد از [نابودی] آنان، شما [مردم] را جانشینان آنها [در] زمین قرار دادیم تا بنگریم که چگونه رفتار می‌کنید.

وَإِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ ءَايَاتُنَا بَيِّنَٰتٖ قَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَرۡجُونَ لِقَآءَنَا ٱئۡتِ بِقُرۡءَانٍ غَيۡرِ هَٰذَآ أَوۡ بَدِّلۡهُۚ قُلۡ مَا يَكُونُ لِيٓ أَنۡ أُبَدِّلَهُۥ مِن تِلۡقَآيِٕ نَفۡسِيٓۖ إِنۡ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّۖ إِنِّيٓ أَخَافُ إِنۡ عَصَيۡتُ رَبِّي عَذَابَ يَوۡمٍ عَظِيمٖ ﴿١٥﴾ قُل لَّوۡ شَآءَ ٱللَّهُ مَا تَلَوۡتُهُۥ عَلَيۡكُمۡ وَلَآ أَدۡرَىٰكُم بِهِۦۖ فَقَدۡ لَبِثۡتُ فِيكُمۡ عُمُرٗا مِّن قَبۡلِهِۦٓۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ﴿١٦﴾ فَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوۡ كَذَّبَ بِـَٔايَٰتِهِۦٓۚ إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلۡمُجۡرِمُونَ ﴿١٧﴾ وَيَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمۡ وَلَا يَنفَعُهُمۡ وَيَقُولُونَ هَٰٓؤُلَآءِ شُفَعَٰٓؤُنَا عِندَ ٱللَّهِۚ قُلۡ أَتُنَبِّـُٔونَ ٱللَّهَ بِمَا لَا يَعۡلَمُ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿١٨﴾ وَمَا كَانَ ٱلنَّاسُ إِلَّآ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ فَٱخۡتَلَفُواْۚ وَلَوۡلَا كَلِمَةٞ سَبَقَتۡ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيۡنَهُمۡ فِيمَا فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ ﴿١٩﴾ وَيَقُولُونَ لَوۡلَآ أُنزِلَ عَلَيۡهِ ءَايَةٞ مِّن رَّبِّهِۦۖ فَقُلۡ إِنَّمَا ٱلۡغَيۡبُ لِلَّهِ فَٱنتَظِرُوٓاْ إِنِّي مَعَكُم مِّنَ ٱلۡمُنتَظِرِينَ ﴿٢٠﴾

﴿۱۵﴾ و هنگامی که آیات روشن ما بر آنان خوانده می‌شود، کسانی که به دیدارِ ما [در قیامت] امید ندارند می‌گویند: «[ای محمد،] قرآنی غیر از این بیاور [که مطابق میل ما باشد] یا آن را تغییر بده». [تو ای پیامبر، به آنان] بگو: «من حق ندارم که آن را از پیش خود تغییر دهم و پیروی نمی‌کنم مگر از چیزی که بر من وحی می‌شود و اگر از پروردگارم نافرمانی کنم، از عذاب روز بزرگ می‌ترسم». ﴿۱۶﴾ بگو: «اگر الله می‌خواست، نه من آن را بر شما می‌خواندم و نه او [= الله] شما را از آن آگاه می‌کرد. به راستی که پیش از این [دعوت،] عمری را در میان شما گذرانده‌ام. آیا نمی‌اندیشید؟» ﴿۱۷﴾ پس کیست ستمکارتر از آن کس که بر الله دروغ بندد یا آیاتش را تکذیب کند؟ بی‌گمان، مجرمان رستگار نخواهند شد. ﴿۱۸﴾ و [مشرکان] به جای الله چیزهایی را عبادت می‌کنند که نه به آنان زیانی می‌رساند و نه سودی به آنان می‌بخشد و می‌گویند: «اینها، [واسطه‌ها و] شفاعتگرانِ ما نزد الله هستند». [ای پیامبر،] بگو: «آیا [به گمان خود،] الله را از چیزی [= شریکی] آگاه می‌سازید که در آسمان‌ها و زمین [برایش قائلید و خود] نمی‌داند؟» او تعالی منزّه است و از چیزهایی که با وی شریک می‌سازند، برتر است. ﴿۱۹﴾ [در آغاز،] مردم جز امتی واحد [که الله را به یگانگی عبادت می‌کردند] نبودند، سپس اختلاف کردند؛ و اگر پیشتر [در مورد مهلت به گناهکاران و حسابرسی در قیامت] سخنی از جانب پروردگارت بیان نشده بود، یقیناً [در همین دنیا] دربارۀ آنچه با هم اختلاف می‌کنند، میانشان داوری می‌شد. ﴿۲۰﴾ و [مشرکان] می‌گویند «چرا [معجزه و] نشانه‌ای از [جانب] پروردگارش بر او نازل نشده است؟». [ای پیامبر،] بگو: «[آگاهی از] غیب، تنها از آنِ الله است؛ پس انتظار بکشید که من [نیز] با شما از منتظرانم».

وَإِذَآ أَذَقۡنَا ٱلنَّاسَ رَحۡمَةٗ مِّنۢ بَعۡدِ ضَرَّآءَ مَسَّتۡهُمۡ إِذَا لَهُم مَّكۡرٞ
فِيٓ ءَايَاتِنَاۚ قُلِ ٱللَّهُ أَسۡرَعُ مَكۡرًاۚ إِنَّ رُسُلَنَا يَكۡتُبُونَ مَا تَمۡكُرُونَ ٢١
هُوَ ٱلَّذِي يُسَيِّرُكُمۡ فِي ٱلۡبَرِّ وَٱلۡبَحۡرِۖ حَتَّىٰٓ إِذَا كُنتُمۡ فِي ٱلۡفُلۡكِ
وَجَرَيۡنَ بِهِم بِرِيحٖ طَيِّبَةٖ وَفَرِحُواْ بِهَا جَآءَتۡهَا رِيحٌ عَاصِفٞ
وَجَآءَهُمُ ٱلۡمَوۡجُ مِن كُلِّ مَكَانٖ وَظَنُّوٓاْ أَنَّهُمۡ أُحِيطَ بِهِمۡ
دَعَوُاْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ لَئِنۡ أَنجَيۡتَنَا مِنۡ هَٰذِهِۦ لَنَكُونَنَّ
مِنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ٢٢ فَلَمَّآ أَنجَىٰهُمۡ إِذَا هُمۡ يَبۡغُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ
ٱلۡحَقِّۗ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّمَا بَغۡيُكُمۡ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمۖ مَّتَٰعَ ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَاۖ ثُمَّ إِلَيۡنَا مَرۡجِعُكُمۡ فَنُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٢٣
إِنَّمَا مَثَلُ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا كَمَآءٍ أَنزَلۡنَٰهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ فَٱخۡتَلَطَ
بِهِۦ نَبَاتُ ٱلۡأَرۡضِ مِمَّا يَأۡكُلُ ٱلنَّاسُ وَٱلۡأَنۡعَٰمُ حَتَّىٰٓ إِذَآ
أَخَذَتِ ٱلۡأَرۡضُ زُخۡرُفَهَا وَٱزَّيَّنَتۡ وَظَنَّ أَهۡلُهَآ أَنَّهُمۡ قَٰدِرُونَ
عَلَيۡهَآ أَتَىٰهَآ أَمۡرُنَا لَيۡلًا أَوۡ نَهَارٗا فَجَعَلۡنَٰهَا حَصِيدٗا كَأَن لَّمۡ تَغۡنَ
بِٱلۡأَمۡسِۚ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ ٢٤ وَٱللَّهُ يَدۡعُوٓاْ
إِلَىٰ دَارِ ٱلسَّلَٰمِ وَيَهۡدِي مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ٢٥

﴿۲۱﴾ و هنگامی که به مردم ـ پس از [زیان و] رنجی که به آنان رسیده است ـ [نعمت و] رحمتی بچشانیم، به‌ناگاه در آیات ما [تمسخر و] نیرنگ می‌کنند. بگو: «الله در نیرنگ‌زدن سریع‌تر است». بی‌تردید، فرستادگان [= فرشتگان] ما هر چه را نیرنگ می‌کنید، می‌نویسند. ﴿۲۲﴾ [ای مردم،] او همان ذاتی است که شما را در خشکی و دریا به حرکت درمی‌آورَد تا آنگاه که در [دریا بر] کشتی قرار می‌گیرید و [کشتی‌ها] با بادی دلپذیر آنان را [به سوی مقصد] حرکت می‌دهند و [سرنشینان] به آن شادمان می‌شوند. [ناگهان] طوفان شدیدی می‌وزد و موج از هر طرف [به سویشان] می‌آید و گمان می‌کنند که راهِ گریزی ندارند [و هلاک خواهند شد؛ آنگاه] الله را از روی اخلاص می‌خوانند که: «اگر ما را از این [گرفتاری] نجات دهی، قطعاً از سپاسگزاران خواهیم شد». ﴿۲۳﴾ اما وقتی [الله] آنان را نجات می‌دهد، به ناحق در زمین سرکشی [و ستم] می‌کنند. ای مردم، سرکشی [و ستمِ] شما تنها به زیان خودتان است؛ [چرا که فقط] بهره‌[ای ناچیزی از] زندگی دنیا [می‌برید و] سپس بازگشتتان به سوی ما خواهد بود؛ آنگاه شما را از آنچه [در دنیا] انجام می‌دادید، باخبر می‌سازیم. ﴿۲۴﴾ جز این نیست که مثال زندگی دنیا همچون آبی است که از آسمان فرو ریختیم؛ پس گیاهان [گوناگونِ] زمین ـ از آنچه مردم و دام‌ها می‌خورند ـ با آن درآمیخت [و رویید] تا آنگاه که زمین پیرایهٔ خود را [با گل‌ها و گیاهان] برگرفت و آراسته شد و ساکنانش پنداشتند که آنان بر آن توانایی دارند [تا از محصولاتش بهره‌مند گردند؛ ولی ناگهان] شبی یا روزی، فرمان [ویرانیِ] ما آمد و آن [کِشت و میوه] را چنان درو کردیم که گویی دیروز هیچ نبوده است. ما نشانه‌ها[ی خود] را برای مردمی که می‌اندیشند، اینچنین به روشنی بیان می‌کنیم. ﴿۲۵﴾ و الله [شما را] به سرای سلامت [= بهشت] فرا می‌خوانَد و هر کس را بخواهد به راه راست هدایت می‌کند.

الحِزْبُ ٢٢

۞ لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا۟ ٱلْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ ۖ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٦﴾ وَٱلَّذِينَ كَسَبُوا۟ ٱلسَّيِّـَٔاتِ جَزَآءُ سَيِّئَةٍۭ بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۖ مَّا لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ ۖ كَأَنَّمَآ أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطَعًا مِّنَ ٱلَّيْلِ مُظْلِمًا ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٧﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟ مَكَانَكُمْ أَنتُمْ وَشُرَكَآؤُكُمْ ۚ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ ۖ وَقَالَ شُرَكَآؤُهُم مَّا كُنتُمْ إِيَّانَا تَعْبُدُونَ ﴿٢٨﴾ فَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًۢا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِن كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغَٰفِلِينَ ﴿٢٩﴾ هُنَالِكَ تَبْلُوا۟ كُلُّ نَفْسٍ مَّآ أَسْلَفَتْ ۚ وَرُدُّوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ مَوْلَىٰهُمُ ٱلْحَقِّ ۖ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿٣٠﴾ قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ وَمَن يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ وَمَن يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَ ۚ فَسَيَقُولُونَ ٱللَّهُ ۚ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣١﴾ فَذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمُ ٱلْحَقُّ ۖ فَمَاذَا بَعْدَ ٱلْحَقِّ إِلَّا ٱلضَّلَٰلُ ۖ فَأَنَّىٰ تُصْرَفُونَ ﴿٣٢﴾ كَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى ٱلَّذِينَ فَسَقُوٓا۟ أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٣﴾

﴿۲۶﴾ برای کسانی که نیکی کرده‌اند، پاداش نیک [= بهشت] است و افزون بر آن، [رؤیت باری تعالی است؛] و تیرگی و خواری، چهره‌هایشان را نخواهد پوشاند. اینان اهل بهشتند [و] جاودانه در آن خواهند ماند. ﴿۲۷﴾ و کسانی که مرتکب بدی‌ها شدند، [بدانند] سزای [هر] بدی، همانند آن است؛ و خواری [چهره‌های] آنان را می‌پوشانَد و در برابر [عذاب] الله هیچ [مانع و] محافظی ندارند. [چنان می‌شوند که] گویی چهره‌هایشان با پاره‌ای از شبِ تاریک پوشانده شده است. اینان اهل آتشند و جاودانه در آن خواهند ماند. ﴿۲۸﴾ [و ای پیامبر، یاد کن از] روزی که همۀ آنان را گرد می‌آوریم؛ آنگاه به کسانی که شرک ورزیده‌اند می‌گوییم: «شما و شریکانتان [= معبودانتان] بر جای خود بمانید»؛ سپس میان آنها جدایی می‌افکنیم و شریکانشان می‌گویند: «در حقیقت، شما ما را عبادت نمی‌کردید، ﴿۲۹﴾ و کافی است که الله میان ما و شما گواهی دهد [که ما به شرک‌ورزیِ شما راضی نبودیم و] از عبادت شما کاملاً بی‌خبر بودیم». ﴿۳۰﴾ آنجاست که هر کسی آنچه را از پیش فرستاده است [بررسی کرده و] می‌آزماید و همگی به سوی الله ـ کارسازِ حقیقی‌شان ـ بازگردانده می‌شوند و دروغ‌هایی که [دربارۀ شفاعت معبودها] می‌بافتند همه محو و نابود می‌گردد. ﴿۳۱﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «کیست که از آسمان و زمین به شما روزی می‌بخشد؟ یا کیست که بر گوش‌ها و دیدگان حاکم است؟ و کیست که [موجودِ] زنده را از [مادۀ] بی‌جان بیرون می‌آورد و [مادۀ] بی‌جان مرده را از [موجودِ] زنده خارج می‌سازد؟ و کیست که کار [جهان و جهانیان] را تدبیر می‌کند؟» خواهند گفت: «الله». پس بگو: «آیا پروا نمی‌کنید؟» ﴿۳۲﴾ پس آن الله [یکتا]، پروردگار حقیقی شماست و بعد از حقیقت، جز گمراهی چیست؟ پس چگونه [از حق] بازگردانده می‌شوید؟ ﴿۳۳﴾ این گونه سخن پروردگارت دربارۀ کسانی که [از فرمان او] نافرمانی کردند به حقیقت پیوست که «آنان ایمان نمی‌آورند».

قُلْ هَلْ مِن شُرَكَآئِكُم مَّن يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ ۚ قُلِ ٱللَّهُ يَبْدَؤُا۟
ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ ۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ﴿٣٤﴾ قُلْ هَلْ مِن شُرَكَآئِكُم مَّن يَهْدِىٓ
إِلَى ٱلْحَقِّ ۚ قُلِ ٱللَّهُ يَهْدِى لِلْحَقِّ ۗ أَفَمَن يَهْدِىٓ إِلَى ٱلْحَقِّ أَحَقُّ أَن
يُتَّبَعَ أَمَّن لَّا يَهِدِّىٓ إِلَّآ أَن يُهْدَىٰ ۖ فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٥﴾
وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا ۚ إِنَّ ٱلظَّنَّ لَا يُغْنِى مِنَ ٱلْحَقِّ شَيْـًٔا ۚ
إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾ وَمَا كَانَ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانُ أَن يُفْتَرَىٰ
مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَٰكِن تَصْدِيقَ ٱلَّذِى بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ ٱلْكِتَٰبِ
لَا رَيْبَ فِيهِ مِن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٣٧﴾ أَمْ يَقُولُونَ ٱفْتَرَىٰهُ ۖ قُلْ فَأْتُوا۟ بِسُورَةٍ
مِّثْلِهِۦ وَٱدْعُوا۟ مَنِ ٱسْتَطَعْتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٣٨﴾
بَلْ كَذَّبُوا۟ بِمَا لَمْ يُحِيطُوا۟ بِعِلْمِهِۦ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُۥ ۚ كَذَٰلِكَ
كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۖ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٣٩﴾
وَمِنْهُم مَّن يُؤْمِنُ بِهِۦ وَمِنْهُم مَّن لَّا يُؤْمِنُ بِهِۦ ۚ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ
بِٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٤٠﴾ وَإِن كَذَّبُوكَ فَقُل لِّى عَمَلِى وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ ۖ أَنتُم
بَرِيٓـُٔونَ مِمَّآ أَعْمَلُ وَأَنَا۠ بَرِىٓءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٤١﴾ وَمِنْهُم مَّن
يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ ۚ أَفَأَنتَ تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ وَلَوْ كَانُوا۟ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٢﴾

﴿۳۴﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «آیا از شریکان[=معبودانِ]تان کسی هست که آفرینش را آغاز کند و سپس آن را [پس از مرگ] بازگردانَد؟» بگو: «الله است که آفرینش را آغاز می‌کند سپس آن را بازمی‌گردانَد؛ پس به کجا منحرف می‌شوید؟» ﴿۳۵﴾ بگو: «آیا از معبودانتان کسی هست که به سوی حق رهبری کند؟» بگو: «[تنها] الله است که به سوی حق رهبری می‌کند؛ پس آیا کسی که به سوی حق رهبری می‌کند سزاوارتر است پیروی شود یا کسی که خود راه نمی‌یابد مگر آنکه هدایتش کنند؟ پس شما را چه شده است؟ چگونه داوری می‌کنید؟» ﴿۳۶﴾ و بیشتر آنان جز از گمان پیروی نمی‌کنند؛ [در حالی که] گمان هرگز [انسان را] از [شناخت] حق بی‌نیاز نمی‌گرداند. بی‌تردید، الله به آنچه می‌کنند بی نهایت داناست. ﴿۳۷﴾ و نشاید که این قرآن از جانب غیرِ الله [و] به دروغ ساخته شده باشد؛ بلکه تصدیق‌کننده کتاب‌هایی است که پیش از آن آمده است و شرح [احکام] آنهاست و تردیدی در آن نیست [و] از [جانبِ] پروردگار جهانیان [نازل شده] است. ﴿۳۸﴾ یا می‌گویند: «[محمد ﷺ] آن [سخنان] را به دروغ [به الله] نسبت داده است؟» بگو: «اگر راست می‌گویید، یک سوره همانند آن بیاورید و به جز الله، هر کس را می‌توانید [به یاری] بخوانید». ﴿۳۹﴾ [چنین نیست] بلکه چیزی را تکذیب کردند که به شناختش احاطه نداشتند و هنوز واقعیتِ آن [و حقیقت اخبارش] برایشان روشن نشده است. کسانی که پیش از آنان بودند نیز [پیامبران و آیات الله را] همین گونه تکذیب کردند. پس [ای پیامبر،] بنگر که عاقبت ستمکاران چگونه بود. ﴿۴۰﴾ و از میان آنان [= مشرکان] کسی هست که به آن [= قرآن] ایمان می‌آورد و از آنان کسی هست که [هرگز] به آن ایمان نمی‌آورد؛ و پروردگارت به [حال] مفسدان آگاه‌تر است. ﴿۴۱﴾ و اگر [کافران] تو را دروغگو انگاشتند، پس بگو: «[نتیجهٔ] عمل من برای خودم و [سزای] عمل شما برای خودتان است. شما از آنچه من می‌کنم بیزارید و من [نیز] از آنچه [شما] می‌کنید بیزارم». ﴿۴۲﴾ و برخی از آنها [در ظاهر] به تو گوش فرامی‌دهند؛ اما مگر تو می‌توانی ناشنوایان را [که از شنیدنِ کلام حق عاجزند] شنوا کنی، هر چند خردورزی نکنند؟

وَمِنۡهُم مَّن يَنظُرُ إِلَيۡكَۚ أَفَأَنتَ تَهۡدِي ٱلۡعُمۡيَ وَلَوۡ كَانُواْ لَا يُبۡصِرُونَ ﴿٤٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَظۡلِمُ ٱلنَّاسَ شَيۡـٔٗا وَلَٰكِنَّ ٱلنَّاسَ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ﴿٤٤﴾ وَيَوۡمَ يَحۡشُرُهُمۡ كَأَن لَّمۡ يَلۡبَثُوٓاْ إِلَّا سَاعَةٗ مِّنَ ٱلنَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيۡنَهُمۡۚ قَدۡ خَسِرَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِلِقَآءِ ٱللَّهِ وَمَا كَانُواْ مُهۡتَدِينَ ﴿٤٥﴾ وَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعۡضَ ٱلَّذِي نَعِدُهُمۡ أَوۡ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيۡنَا مَرۡجِعُهُمۡ ثُمَّ ٱللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا يَفۡعَلُونَ ﴿٤٦﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٖ رَّسُولٞۖ فَإِذَا جَآءَ رَسُولُهُمۡ قُضِيَ بَيۡنَهُم بِٱلۡقِسۡطِ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ﴿٤٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلۡوَعۡدُ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿٤٨﴾ قُل لَّآ أَمۡلِكُ لِنَفۡسِي ضَرّٗا وَلَا نَفۡعًا إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُۗ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌۚ إِذَا جَآءَ أَجَلُهُمۡ فَلَا يَسۡتَـٔۡخِرُونَ سَاعَةٗ وَلَا يَسۡتَقۡدِمُونَ ﴿٤٩﴾ قُلۡ أَرَءَيۡتُمۡ إِنۡ أَتَىٰكُمۡ عَذَابُهُۥ بَيَٰتًا أَوۡ نَهَارٗا مَّاذَا يَسۡتَعۡجِلُ مِنۡهُ ٱلۡمُجۡرِمُونَ ﴿٥٠﴾ أَثُمَّ إِذَا مَا وَقَعَ ءَامَنتُم بِهِۦٓۚ ءَآلۡـَٰٔنَ وَقَدۡ كُنتُم بِهِۦ تَسۡتَعۡجِلُونَ ﴿٥١﴾ ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ ذُوقُواْ عَذَابَ ٱلۡخُلۡدِ هَلۡ تُجۡزَوۡنَ إِلَّا بِمَا كُنتُمۡ تَكۡسِبُونَ ﴿٥٢﴾ ۞وَيَسۡتَنۢبِـُٔونَكَ أَحَقٌّ هُوَۖ قُلۡ إِي وَرَبِّيٓ إِنَّهُۥ لَحَقّٞۖ وَمَآ أَنتُم بِمُعۡجِزِينَ ﴿٥٣﴾

﴿۴۳﴾ و از میان آنان کسانی هستند که [با چشم ظاهری] تو را می‌نگرند؛ اما آیا تو می‌توانی نابینایان را هدایت کنی، هر چند که اهل بصیرت نباشند؟ ﴿۴۴﴾ یقیناً الله هیچ ستمی به مردم نمی‌کند؛ ولی مردم [هستند که با شرک و نافرمانی] به خویشتن ستم می‌کنند. ﴿۴۵﴾ و روزی که [الله] آنان را [در پیشگاه خویش] گرد می‌آورد، [چنان احساس می‌کنند که] گویی جز ساعتی از روز [در دنیا] درنگ نکرده‌اند [و در آنجا] یکدیگر را می‌شناسند. بی‌تردید، کسانی که دیدارِ الله را دروغ می‌انگاشتند، زیان دیدند و هدایت نیافتند. ﴿۴۶﴾ و [ای پیامبر،] اگر بخشی از آنچه [از عذاب] را که به آنان وعده داده‌ایم به تو نشان دهیم یا جان تو را [پیش از عذابِ آنان] بگیریم، [در هر حال،] بازگشتشان به سوی ماست؛ آنگاه الله بر آنچه می‌کنند گواه است. ﴿۴۷﴾ هر امتی پیامبری دارد؛ هنگامی که پیامبرشان آمد [برخی مؤمن و برخی کافر شدند؛ و روز قیامت] میان آنان به عدالت داوری می‌شود و [هرگز] به آنان ستم نخواهد شد. ﴿۴۸﴾ [مشرکان به پیامبر] می‌گویند: «اگر [تو و پیروانت] راست می‌گویید، این وعدهٔ [عذاب] چه زمانی خواهد بود؟» ﴿۴۹﴾ بگو: «من مالک هیچ زیان و سودی برای خویش نیستم، مگر آنچه الله بخواهد. هر امتی، اَجَلی دارد و آنگاه که اجلشان به سر آید، نه ساعتی [از آن] تأخیر می‌کنند و نه پیشی می‌گیرند». ﴿۵۰﴾ [ای پیامبر، به کافران] بگو: «به من بگویید اگر عذاب او تعالی شبانه یا در [وقتِ] روز بر شما نازل گردد، [چه می‌کنید و] گناهکاران چه چیزی را از آن [عذاب] به شتاب می‌خواهند؟» ﴿۵۱﴾ آیا پس از آنکه [عذاب] واقع شد آن را باور می‌کنید؟ آیا اکنون [ایمان می‌آورید]؟ و حال آنکه [پیشتر] آن [=عذاب] را به شتاب می‌خواستید. ﴿۵۲﴾ سپس به کسانی که ستم کردند گفته می‌شود: «عذاب جاودان را بچشید. آیا جز در برابر آنچه می‌کردید مجازات می‌شوید؟» ﴿۵۳﴾ و [ای پیامبر، مشرکان] از تو خبر می‌گیرند [که]: «آیا آن [عذاب] حقیقت دارد؟» بگو: «آری، سوگند به پروردگارم که قطعاً حقیقت دارد و شما نمی‌توانید [الله را از وقوع معاد و عذاب] درمانده کنید».

وَلَوۡ أَنَّ لِكُلِّ نَفۡسٖ ظَلَمَتۡ مَا فِي ٱلۡأَرۡضِ لَٱفۡتَدَتۡ بِهِۦۗ وَأَسَرُّواْ
ٱلنَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُاْ ٱلۡعَذَابَۖ وَقُضِيَ بَيۡنَهُم بِٱلۡقِسۡطِ وَهُمۡ
لَا يُظۡلَمُونَ ٥٤ أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۗ أَلَآ إِنَّ
وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٞ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ٥٥ هُوَ يُحۡيِۦ وَيُمِيتُ
وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ٥٦ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدۡ جَآءَتۡكُم مَّوۡعِظَةٞ
مِّن رَّبِّكُمۡ وَشِفَآءٞ لِّمَا فِي ٱلصُّدُورِ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٞ لِّلۡمُؤۡمِنِينَ ٥٧
قُلۡ بِفَضۡلِ ٱللَّهِ وَبِرَحۡمَتِهِۦ فَبِذَٰلِكَ فَلۡيَفۡرَحُواْ هُوَ خَيۡرٞ مِّمَّا
يَجۡمَعُونَ ٥٨ قُلۡ أَرَءَيۡتُم مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ لَكُم مِّن رِّزۡقٖ
فَجَعَلۡتُم مِّنۡهُ حَرَامٗا وَحَلَٰلٗا قُلۡ ءَآللَّهُ أَذِنَ لَكُمۡۖ أَمۡ عَلَى
ٱللَّهِ تَفۡتَرُونَ ٥٩ وَمَا ظَنُّ ٱلَّذِينَ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ
يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَذُو فَضۡلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ
لَا يَشۡكُرُونَ ٦٠ وَمَا تَكُونُ فِي شَأۡنٖ وَمَا تَتۡلُواْ مِنۡهُ مِن قُرۡءَانٖ
وَلَا تَعۡمَلُونَ مِنۡ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيۡكُمۡ شُهُودًا إِذۡ تُفِيضُونَ
فِيهِۚ وَمَا يَعۡزُبُ عَن رَّبِّكَ مِن مِّثۡقَالِ ذَرَّةٖ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِي
ٱلسَّمَآءِ وَلَآ أَصۡغَرَ مِن ذَٰلِكَ وَلَآ أَكۡبَرَ إِلَّا فِي كِتَٰبٖ مُّبِينٍ ٦١

﴿۵۴﴾ و هر کس [با ارتکاب شرک و گناه] ستم کرده است، اگر [تمام] آنچه را در زمین وجود دارد [در اختیار] داشته باشد، قطعاً آن را برای [رهایی و] بازخرید [خود از عذاب] خود می‌دهد و [مشرکان] وقتی عذاب را ببینند، پشیمانی خود را پنهان می‌کنند و به عدالت در میانشان داوری می‌شود و بر آنان ستم نمی‌شود. ﴿۵۵﴾ آگاه باشید! در حقیقت، آنچه در آسمان‌ها و زمین است [همه] از آنِ الله است. آگاه باشید! بی‌تردید، وعدۀ الله [در مورد کیفرِ کافران] راست است؛ ولی بیشتر آنان نمی‌دانند. ﴿۵۶﴾ اوست که زنده می‌کند و می‌میرانَد و [همگی] به سوی او بازگردانده می‌شوید. ﴿۵۷﴾ ای مردم، به راستی برای شما از جانب پروردگارتان موعظه‌ای آمده است و شفایی برای آنچه در دل‌هاست و هدایت و رحمتی برای مؤمنان. ﴿۵۸﴾ بگو: «[مؤمنان] باید به بخشش و رحمت الله شادمان شوند که این [نعمت] از آنچه می‌اندوزند بهتر است». ﴿۵۹﴾ بگو: «به من خبر دهید که آنچه از [نعمت و] روزی که الله برایتان فرستاده است [چرا] بخشی از آن را حرام و [بخشی دیگر را] حلال تلقی کرده‌اید؟» بگو: «آیا الله چنین دستوری به شما داده است یا بر الله دروغ می‌بندید؟» ﴿۶۰﴾ و کسانی که بر الله دروغ می‌بندند، [دربارۀ] روز قیامت چه می‌پندارند؟ بی‌گمان، الله بر [همۀ] مردم فضل [و بخشش] دارد؛ ولی بیشتر آنان سپاس نمی‌گزارند. ﴿۶۱﴾ و [ای پیامبر،] تو مشغول هیچ کاری نیستی و هیچ [آیه‌ای از] آن [= قرآن] را نمی‌خوانی؛ و [شما نیز ای مردم،] هیچ کاری نمی‌کنید، مگر اینکه آنگاه که به آن می‌پردازید، ما بر [کارهای] شما گواهیم؛ و هم‌وزنِ ذرّه‌ای ـ [نه] در زمین و نه در آسمان ـ از پروردگارت پنهان نیست؛ و [حتی] کوچک‌تر یا بزرگ‌تر از آن [نیز] چیزی نیست، مگر اینکه در کتابی روشن [لوح محفوظ ثبت شده] است.

أَلَآ إِنَّ أَوۡلِيَآءَ ٱللَّهِ لَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ﴿٦٢﴾
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ لَهُمُ ٱلۡبُشۡرَىٰ
فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِۚ لَا تَبۡدِيلَ لِكَلِمَٰتِ
ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ﴿٦٤﴾ وَلَا يَحۡزُنكَ قَوۡلُهُمۡۘ إِنَّ
ٱلۡعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًاۚ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ﴿٦٥﴾ أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ
مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِي ٱلۡأَرۡضِۗ وَمَا يَتَّبِعُ ٱلَّذِينَ
يَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ شُرَكَآءَۚ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ
وَإِنۡ هُمۡ إِلَّا يَخۡرُصُونَ ﴿٦٦﴾ هُوَ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ
ٱلَّيۡلَ لِتَسۡكُنُواْ فِيهِ وَٱلنَّهَارَ مُبۡصِرًاۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَسۡمَعُونَ ﴿٦٧﴾ قَالُواْ ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ وَلَدٗاۗ
سُبۡحَٰنَهُۥۖ هُوَ ٱلۡغَنِيُّۖ لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ
إِنۡ عِندَكُم مِّن سُلۡطَٰنِۭ بِهَٰذَآۚ أَتَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ
مَا لَا تَعۡلَمُونَ ﴿٦٨﴾ قُلۡ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ
لَا يُفۡلِحُونَ ﴿٦٩﴾ مَتَٰعٞ فِي ٱلدُّنۡيَا ثُمَّ إِلَيۡنَا مَرۡجِعُهُمۡ ثُمَّ
نُذِيقُهُمُ ٱلۡعَذَابَ ٱلشَّدِيدَ بِمَا كَانُواْ يَكۡفُرُونَ ﴿٧٠﴾

﴿۶۲﴾ آگاه باشید! دوستان الله نه ترسی خواهند داشت و نه اندوهگین می‌شوند. ﴿۶۳﴾ [همان] کسانی که ایمان آوردند و پرهیزگاری می کردند. ﴿۶۴﴾ برای آنان در زندگی دنیا و در آخرت بشارت است. سخنان الله [دربارهٔ پیروزی و پاداشِ دو جهان،] تغییرناپذیر است. این همان [رستگاری و] کامیابیِ بزرگ است. ﴿۶۵﴾ [ای پیامبر،] سخن آنان تو را غمگین نکند. بی‌تردید، تمام عزت [و پیروزمندی] از آنِ الله است [و] او بی نهایت شنوای داناست. ﴿۶۶﴾ آگاه باشید! هر کس [و هر چه] در آسمان‌ها و زمین است، از آنِ الله است؛ پس کسانی که به جای الله شریکانی را می‌خوانند، از چه پیروی می کنند؟ اینان جز از [تردید و] گمان پیروی نمی کنند و جز دروغ نمی‌گویند. ﴿۶۷﴾ او ذاتی است که شب را برایتان پدید آورد تا در آن بیارامید و روز را روشن ساخت [تا در پرتوی نورش به کار بپردازید]. بی‌تردید، در این [امور] برای گروهی که [سخنِ حق را] می‌شنوند نشانه‌هاست. ﴿۶۸﴾ [مشرکان] گفتند: «الله فرزندی برای خود اختیار کرده است». منزّه است او و تعالی [و] بی‌نیاز است. آنچه در آسمان‌ها و زمین است، از آنِ اوست. [ای مشرکان،] شما بر این [ادعا] دلیلی ندارید. آیا چیزی را که نمی‌دانید به دروغ به الله نسبت می‌دهید؟ ﴿۶۹﴾ بگو: «کسانی که به الله دروغ نسبت می‌دهند، هرگز رستگار نمی‌شوند». ﴿۷۰﴾ آنان بهره‌ای [اندک] در دنیا [دارند]؛ سپس بازگشتشان به سوی ماست. آنگاه به [سزای] آنکه کفر می‌ورزیدند، عذابی سخت به آنان می‌چشانیم.

۞ وَٱتۡلُ عَلَيۡهِمۡ نَبَأَ نُوحٍ إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦ يَٰقَوۡمِ إِن كَانَ كَبُرَ
عَلَيۡكُم مَّقَامِي وَتَذۡكِيرِي بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَعَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلۡتُ
فَأَجۡمِعُوٓاْ أَمۡرَكُمۡ وَشُرَكَآءَكُمۡ ثُمَّ لَا يَكُنۡ أَمۡرُكُمۡ عَلَيۡكُمۡ غُمَّةٗ ثُمَّ
ٱقۡضُوٓاْ إِلَيَّ وَلَا تُنظِرُونِ ﴿٧١﴾ فَإِن تَوَلَّيۡتُمۡ فَمَا سَأَلۡتُكُم مِّنۡ أَجۡرٍۖ
إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِۖ وَأُمِرۡتُ أَنۡ أَكُونَ مِنَ ٱلۡمُسۡلِمِينَ ﴿٧٢﴾
فَكَذَّبُوهُ فَنَجَّيۡنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ فِي ٱلۡفُلۡكِ وَجَعَلۡنَٰهُمۡ خَلَٰٓئِفَ
وَأَغۡرَقۡنَا ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَاۖ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُنذَرِينَ ﴿٧٣﴾
ثُمَّ بَعَثۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِۦ رُسُلًا إِلَىٰ قَوۡمِهِمۡ فَجَآءُوهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ
فَمَا كَانُواْ لِيُؤۡمِنُواْ بِمَا كَذَّبُواْ بِهِۦ مِن قَبۡلُۚ كَذَٰلِكَ نَطۡبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِ
ٱلۡمُعۡتَدِينَ ﴿٧٤﴾ ثُمَّ بَعَثۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِم مُّوسَىٰ وَهَٰرُونَ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ
وَمَلَإِيْهِۦ بِـَٔايَٰتِنَا فَٱسۡتَكۡبَرُواْ وَكَانُواْ قَوۡمٗا مُّجۡرِمِينَ ﴿٧٥﴾
فَلَمَّا جَآءَهُمُ ٱلۡحَقُّ مِنۡ عِندِنَا قَالُوٓاْ إِنَّ هَٰذَا لَسِحۡرٞ مُّبِينٞ ﴿٧٦﴾
قَالَ مُوسَىٰٓ أَتَقُولُونَ لِلۡحَقِّ لَمَّا جَآءَكُمۡۖ أَسِحۡرٌ هَٰذَا وَلَا يُفۡلِحُ
ٱلسَّٰحِرُونَ ﴿٧٧﴾ قَالُوٓاْ أَجِئۡتَنَا لِتَلۡفِتَنَا عَمَّا وَجَدۡنَا عَلَيۡهِ ءَابَآءَنَا
وَتَكُونَ لَكُمَا ٱلۡكِبۡرِيَآءُ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا نَحۡنُ لَكُمَا بِمُؤۡمِنِينَ ﴿٧٨﴾

﴿۷۱﴾ [ای پیامبر،] داستان نوح را بر آنان بازگو؛ آنگاه که به قومش گفت: «ای قوم من، اگر ماندنِ من [در میان شما] و اندرز دادن من به آیات الله، بر شما گران آمده است، [بدانید که من] بر الله توکل کرده‌ام؛ پس [در توطئه و] کارتان با شریکان خود، [علیه من] همدست شوید و در کارتان پرده‌پوشی نکنید؛ آنگاه [هر چه در دل دارید و می‌توانید] علیه من به کار بندید و به من مهلت ندهید. ﴿۷۲﴾ اگر [از دعوتِ حق] رویگردان شدید، [بدانید که] من پاداشی از شما نخواسته‌ام؛ [چرا که] پاداشم تنها بر الله است و من دستور یافته‌ام که از تسلیم‌شدگان [اوامر الهی] باشم». ﴿۷۳﴾ اما [قومش] او را دروغگو انگاشتند و ما او و کسانی را که در کشتی همراهش بودند نجات دادیم و آنان را جانشین [غرق‌شدگان] ساختیم و کسانی را که آیات ما را دروغ می‌انگاشتند غرق کردیم. پس بنگر که سرانجامِ هشداریافتگان چگونه بود. ﴿۷۴﴾ سپس، بعد از او [= نوح] پیامبرانی به سوی قومشان فرستادیم و معجزات روشن [برایشان] آوردند؛ ولی آنها بر آن نبودند که به چیزی ایمان بیاورند که از پیش، آن را دروغ شمرده بودند. بدین‌سان، بر دل‌های تجاوزکاران [از حدود الهی] مُهر می‌نهیم. ﴿۷۵﴾ سپس بعد از آنان، موسی و هارون را با معجزات خویش به سوی فرعون و بزرگان قومش فرستادیم؛ [ولی آنان] گردنکشی کردند و قومی گناهکار بودند. ﴿۷۶﴾ هنگامی که حق از نزد ما به سویشان آمد، گفتند: «این قطعاً جادويي آشکار است». ﴿۷۷﴾ موسی گفت: «آیا وقتی حق به سویتان آمد، می‌گویید: [جادوست]؟ آیا این جادوست؟ و حال آنکه جادوگران رستگار نمی‌شوند». ﴿۷۸﴾ [فرعونیان] گفتند: «آیا به سوی ما آمده‌ای تا ما را از شیوه‌ای که پدرانمان را بر آن یافته‌ایم بازگردانی و [عزت و] بزرگی در این سرزمین برای شما دو تن باشد؟ ما هرگز به شما دو نفر ایمان نمی‌آوریم».

وَقَالَ فِرۡعَوۡنُ ٱئۡتُونِي بِكُلِّ سَٰحِرٍ عَلِيمٖ ٧٩ فَلَمَّا جَآءَ ٱلسَّحَرَةُ
قَالَ لَهُم مُّوسَىٰٓ أَلۡقُواْ مَآ أَنتُم مُّلۡقُونَ ٨٠ فَلَمَّآ أَلۡقَوۡاْ قَالَ
مُوسَىٰ مَا جِئۡتُم بِهِ ٱلسِّحۡرُۖ إِنَّ ٱللَّهَ سَيُبۡطِلُهُۥٓ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُصۡلِحُ
عَمَلَ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ٨١ وَيُحِقُّ ٱللَّهُ ٱلۡحَقَّ بِكَلِمَٰتِهِۦ وَلَوۡ كَرِهَ
ٱلۡمُجۡرِمُونَ ٨٢ فَمَآ ءَامَنَ لِمُوسَىٰٓ إِلَّا ذُرِّيَّةٞ مِّن قَوۡمِهِۦ عَلَىٰ
خَوۡفٖ مِّن فِرۡعَوۡنَ وَمَلَإِيْهِمۡ أَن يَفۡتِنَهُمۡۚ وَإِنَّ فِرۡعَوۡنَ لَعَالٖ
فِي ٱلۡأَرۡضِ وَإِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلۡمُسۡرِفِينَ ٨٣ وَقَالَ مُوسَىٰ يَٰقَوۡمِ إِن
كُنتُمۡ ءَامَنتُم بِٱللَّهِ فَعَلَيۡهِ تَوَكَّلُوٓاْ إِن كُنتُم مُّسۡلِمِينَ ٨٤
فَقَالُواْ عَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلۡنَا رَبَّنَا لَا تَجۡعَلۡنَا فِتۡنَةٗ لِّلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ٨٥
وَنَجِّنَا بِرَحۡمَتِكَ مِنَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٨٦ وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰ
وَأَخِيهِ أَن تَبَوَّءَا لِقَوۡمِكُمَا بِمِصۡرَ بُيُوتٗا وَٱجۡعَلُواْ بُيُوتَكُمۡ
قِبۡلَةٗ وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَۗ وَبَشِّرِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٨٧ وَقَالَ مُوسَىٰ
رَبَّنَآ إِنَّكَ ءَاتَيۡتَ فِرۡعَوۡنَ وَمَلَأَهُۥ زِينَةٗ وَأَمۡوَٰلٗا فِي ٱلۡحَيَوٰةِ
ٱلدُّنۡيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّواْ عَن سَبِيلِكَۖ رَبَّنَا ٱطۡمِسۡ عَلَىٰٓ أَمۡوَٰلِهِمۡ
وَٱشۡدُدۡ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ فَلَا يُؤۡمِنُواْ حَتَّىٰ يَرَوُاْ ٱلۡعَذَابَ ٱلۡأَلِيمَ ٨٨

﴿۷۹﴾ و فرعون گفت: «تمام جادوگرانِ [ماهر و] دانا را نزد من بیاورید». ﴿۸۰﴾ وقتی جادوگران آمدند، موسی به آنان گفت: «آنچه [از وسایل جادو] می‌خواهید بیفکنید، [اکنون] بیفکنید». ﴿۸۱﴾ هنگامی که انداختند، موسی گفت: «آنچه آورده‌اید، جادوست. یقیناً الله آن را باطل خواهد کرد. بی‌تردید، الله کارِ مفسدان را اصلاح نمی‌کند. ﴿۸۲﴾ و الله با سخنان خویش حق را [ثابت و] پایدار می‌کند؛ هر چند که مجرمان نپسندند». ﴿۸۳﴾ پس هیچ کس به موسی ایمان نیاورد، مگر گروهی از قومش، [آن هم] با ترسی [شدید] از فرعون و اطرافیانش که [مبادا] آنان را مورد [شکنجه] و آزار قرار دهند؛ و بی‌شک، فرعون در زمین سرکش [و جاه‌طلب] بود و به راستی که او از اسرافکاران [در کفر و جنایت] بود. ﴿۸۴﴾ و موسی گفت: «ای قوم من، اگر به الله ایمان آورده‌اید و اگر اهل تسلیم هستید، پس بر او توکل کنید». ﴿۸۵﴾ آنان گفتند: «بر الله توکل کرده‌ایم. پروردگارا، ما را دستخوشِ فتنه [و شکنجه و آزارِ] گروه ستمکاران قرار نده؛ ﴿۸۶﴾ و به [فضل و] رحمت خویش ما را از [شر] گروه کافران رهایی بخش». ﴿۸۷﴾ و به موسی و برادرش [هارون علیهما السلام] وحی کردیم که: «برای قوم خود، خانه‌هایی در [سرزمین] مصر برگیرید و خانه‌هایتان را عبادتگاه قرار دهید و نماز برپا دارید؛ و [ای موسی علیه السلام،] مؤمنان را [به پیروزی و بهشت] بشارت بده». ﴿۸۸﴾ موسی گفت: «پروردگارا، بی‌گمان، تو به فرعون و اطرافیانش زینت و اموالی [فراوان] در زندگی دنیا داده‌ای؛ پروردگارا، تا [به وسیله آن، مردم را] از راهت گمراه کنند. پروردگارا، اموالشان را نابود کن و دل‌هایشان را سخت بگردان که ایمان نیاورند تا [وقتی که] عذاب دردناک را ببینند».

قَالَ قَدْ أُجِيبَت دَّعْوَتُكُمَا فَٱسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَآنِّ سَبِيلَ
ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾ ۞ وَجَٰوَزْنَا بِبَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱلْبَحْرَ فَأَتْبَعَهُمْ
فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُۥ بَغْيًا وَعَدْوًاۖ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَدْرَكَهُ ٱلْغَرَقُ
قَالَ ءَامَنتُ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱلَّذِيٓ ءَامَنَتْ بِهِۦ بَنُوٓاْ إِسْرَٰٓءِيلَ
وَأَنَا۠ مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٩٠﴾ ءَآلْـَٰٔنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنتَ
مِنَ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٩١﴾ فَٱلْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ
خَلْفَكَ ءَايَةًۚ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلنَّاسِ عَنْ ءَايَٰتِنَا لَغَٰفِلُونَ ﴿٩٢﴾
وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ مُبَوَّأَ صِدْقٍ وَرَزَقْنَٰهُم مِّنَ
ٱلطَّيِّبَٰتِ فَمَا ٱخْتَلَفُواْ حَتَّىٰ جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُۚ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي
بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُواْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٩٣﴾ فَإِن كُنتَ فِي شَكٍّ
مِّمَّآ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ فَسْـَٔلِ ٱلَّذِينَ يَقْرَءُونَ ٱلْكِتَٰبَ مِن
قَبْلِكَۚ لَقَدْ جَآءَكَ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُمْتَرِينَ ﴿٩٤﴾
وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَتَكُونَ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٩٥﴾
إِنَّ ٱلَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٩٦﴾
وَلَوْ جَآءَتْهُمْ كُلُّ ءَايَةٍ حَتَّىٰ يَرَوُاْ ٱلْعَذَابَ ٱلْأَلِيمَ ﴿٩٧﴾

﴿۸۹﴾ [الله تعالی] فرمود: «قطعاً دعای شما دو نفر پذیرفته شد؛ پس استقامت کنید و از راه کسانی که نمی‌دانند پیروی نکنید». ﴿۹۰﴾ و [سرانجام] بنی‌اسرائیل را از دریا گذراندیم؛ آنگاه فرعون و سپاهیانش از روی ستم و تجاوز، در پی آنان رفتند تا هنگامی که غرقاب، او [= فرعون] را فراگرفت [با ناامیدی] گفت: «ایمان آوردم که هیچ معبودی [به‌حق] نیست مگر ذاتی که بنی‌اسرائیل به او ایمان آورده‌اند و من از تسلیم‌شدگانم». ﴿۹۱﴾ [به او گفته شد:] «اینک [ایمان می‌آوری]؟ و حال آنکه پیشتر سرپیچی می‌کردی و از مفسدان بودی؟ ﴿۹۲﴾ [بدان که] امروز پیکر [بی‌جانِ] تو را بر بلندی [ساحل] می‌اندازیم تا برای آیندگانت مایهٔ عبرت باشد؛ و به راستی، بسیاری از مردم از نشانه‌های [توان و تدبیرِ] ما غافلند. ﴿۹۳﴾ و بی‌تردید، ما بنی‌اسرائیل را در جایگاهی شایسته [در سرزمین شام و مصر] جای دادیم و از نعمت‌های پاکیزه روزی‌شان کردیم. پس آنها اختلاف نکردند، مگر پس از آنکه علم [به حقانیت قرآن] به سویشان آمد. [ای پیامبر،] پروردگارت روز قیامت دربارهٔ آنچه اختلاف می‌کردند، قطعاً در میانشان داوری می‌کند. ﴿۹۴﴾ پس اگر در آنچه بر تو نازل کرده‌ایم تردیدی داری، از کسانی که پیش از تو کتاب [تورات و انجیل] را می‌خواندند سؤال کن. یقیناً حق از طرف پروردگارت به سوی تو آمده است؛ پس هرگز از تردیدکنندگان نباش. ﴿۹۵﴾ و [همچنین] از کسانی نباش که آیات الله را تکذیب کردند که از زیانکاران خواهی بود. ﴿۹۶﴾ بی‌تردید، کسانی که سخن پروردگارت دربارهٔ [کفر در دنیا بر] آنان تحقق یافته است، ایمان نمی‌آورند؛ ﴿۹۷﴾ هر چند تمام نشانه‌ها [و پندها] برایشان بیاید؛ [مگر] وقتی که عذاب دردناک را ببینند.

فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ ءَامَنَتْ فَنَفَعَهَآ إِيمَٰنُهَآ إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ لَمَّآ ءَامَنُواْ كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ ٱلْخِزْيِ فِي ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَمَتَّعْنَٰهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٩٨﴾ وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ لَأٓمَنَ مَن فِي ٱلْأَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيعًاۚ أَفَأَنتَ تُكْرِهُ ٱلنَّاسَ حَتَّىٰ يَكُونُواْ مُؤْمِنِينَ ﴿٩٩﴾ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَن تُؤْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِۚ وَيَجْعَلُ ٱلرِّجْسَ عَلَى ٱلَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠٠﴾ قُلِ ٱنظُرُواْ مَاذَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِۚ وَمَا تُغْنِي ٱلْأٓيَٰتُ وَٱلنُّذُرُ عَن قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠١﴾ فَهَلْ يَنتَظِرُونَ إِلَّا مِثْلَ أَيَّامِ ٱلَّذِينَ خَلَوْاْ مِن قَبْلِهِمْۚ قُلْ فَٱنتَظِرُوٓاْ إِنِّي مَعَكُم مِّنَ ٱلْمُنتَظِرِينَ ﴿١٠٢﴾ ثُمَّ نُنَجِّي رُسُلَنَا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْۚ كَذَٰلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نُنجِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾ قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِن كُنتُمْ فِي شَكٍّ مِّن دِينِي فَلَآ أَعْبُدُ ٱلَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَٰكِنْ أَعْبُدُ ٱللَّهَ ٱلَّذِي يَتَوَفَّىٰكُمْۖ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٤﴾ وَأَنْ أَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٥﴾ وَلَا تَدْعُ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَۖ فَإِن فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذًا مِّنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠٦﴾

﴿۹۸﴾ هیچ شهری نبود که [اهلش هنگام مشاهده عذاب،] ایمان بیاورد و ایمانش به حال آن سود بخشد، مگر قوم یونس که چون [به موقع] ایمان آوردند، عذابِ خواری [و رسوایی] در زندگی دنیا را از آنان برطرف نمودیم و آنان را تا مدتی [که زنده بودند از نعمت‌های دنیوی] برخوردار ساختیم. ﴿۹۹﴾ و [ای پیامبر،] اگر پروردگارت می‌خواست، قطعاً تمام کسانی که در زمین هستند، ایمان می‌آوردند. پس آیا تو مردم را وادار می‌کنی که مؤمن شوند؟ ﴿۱۰۰﴾ و هیچ کس نمی‌تواند [به ارادهٔ خویش] ایمان بیاورد مگر به فرمان الله؛ و [الله] پلیدی [عذاب و خواری] را بر کسانی قرار می‌دهد که نمی‌اندیشند. ﴿۱۰۱﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «بنگرید که در آسمان‌ها و زمین چه [نشانه‌ها] است» [ولی همهٔ] نشانه‌ها و هشدارها، برای گروهی که ایمان نمی‌آورند، سودی نمی‌بخشد. ﴿۱۰۲﴾ آیا آنها [چیزی] جز همانند روزگار پیشینیان [و عذاب‌ها و مجازات‌هایشان] را انتظار می‌کشند؟ بگو: «منتظر باشید که من [نیز] با شما از منتظرانم». ﴿۱۰۳﴾ سپس [هنگام نزول عذاب،] پیامبرانمان و کسانی را که [به الله] ایمان آورده‌اند نجات می‌دهیم؛ زیرا حقی بر عهدهٔ ماست که مؤمنان را نجات دهیم. ﴿۱۰۴﴾ بگو: «ای مردم، اگر در دینِ من تردید دارید، پس [آگاه باشید که من] کسانی را که شما به جای الله عبادت می‌کنید، عبادت نمی‌کنم؛ بلکه آن الله را عبادت می‌کنم که جانتان را می‌گیرد و فرمان یافته‌ام که از مؤمنان باشم». ﴿۱۰۵﴾ و [به من امر شده است] که: «حقگرایانه به این دین روی آور و هرگز در زمرهٔ مشرکان نباش. ﴿۱۰۶﴾ و به جای الله، چیزی را که سود و زیانی به تو نمی‌رساند [به عبادت و نیازخواهی] نخوان که اگر چنین کنی، قطعاً از ستمکاران [مشرک] خواهی بود.

وَإِن يَمۡسَسۡكَ ٱللَّهُ بِضُرّٖ فَلَا كَاشِفَ لَهُۥٓ إِلَّا هُوَۖ وَإِن يُرِدۡكَ بِخَيۡرٖ فَلَا رَآدَّ لِفَضۡلِهِۦۚ يُصِيبُ بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦۚ وَهُوَ ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ١٠٧ قُلۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدۡ جَآءَكُمُ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّكُمۡۖ فَمَنِ ٱهۡتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهۡتَدِي لِنَفۡسِهِۦۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيۡهَاۖ وَمَآ أَنَا۠ عَلَيۡكُم بِوَكِيلٖ ١٠٨ وَٱتَّبِعۡ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيۡكَ وَٱصۡبِرۡ حَتَّىٰ يَحۡكُمَ ٱللَّهُۚ وَهُوَ خَيۡرُ ٱلۡحَٰكِمِينَ ١٠٩

سُورَةُ هُودٍ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓرۚ كِتَٰبٌ أُحۡكِمَتۡ ءَايَٰتُهُۥ ثُمَّ فُصِّلَتۡ مِن لَّدُنۡ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ١ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّا ٱللَّهَۚ إِنَّنِي لَكُم مِّنۡهُ نَذِيرٞ وَبَشِيرٞ ٢ وَأَنِ ٱسۡتَغۡفِرُواْ رَبَّكُمۡ ثُمَّ تُوبُوٓاْ إِلَيۡهِ يُمَتِّعۡكُم مَّتَٰعًا حَسَنًا إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى وَيُؤۡتِ كُلَّ ذِي فَضۡلٖ فَضۡلَهُۥۖ وَإِن تَوَلَّوۡاْ فَإِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ عَذَابَ يَوۡمٖ كَبِيرٍ ٣ إِلَى ٱللَّهِ مَرۡجِعُكُمۡۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ٤ أَلَآ إِنَّهُمۡ يَثۡنُونَ صُدُورَهُمۡ لِيَسۡتَخۡفُواْ مِنۡهُۚ أَلَا حِينَ يَسۡتَغۡشُونَ ثِيَابَهُمۡ يَعۡلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعۡلِنُونَۚ إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ٥

﴿۱۰۷﴾ و اگر الله زیانی به تو برساند، هیچ بازدارنده‌ای جز او تعالی برایش نیست؛ و اگر برایت ارادۀ خیری نماید، برای فضل [و بخششِ] او هیچ مانعی نیست. [او بخشش خویش را] به هر یک از بندگانش که بخواهد، می‌رساند و او بسیار آمرزندۀ مهربان است». ﴿۱۰۸﴾ بگو: «ای مردم، از جانب پروردگارتان حق برای شما آمده است؛ پس هر کس هدایت یابد، به سود خویش هدایت می‌یابد و هر کس گمراه گردد، به زیان خویش گمراه می‌گردد؛ و من [مراقب و] کارگزارِ شما نیستم». ﴿۱۰۹﴾ و [ای پیامبر،] از آنچه بر تو وحی می‌شود پیروی کن و شکیبا باش تا الله [بین تو و کافران] داوری کند؛ و او تعالی بهترین داور است.

۱۱- سورۀ هود مکي است

وآن یک صد بیست وسه آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ الر [= الف. لام. را]. این [قرآن،] کتابی است که آیات آن استحکام یافته [که هیچ خلل و نقصانی در آن وجود ندارد]، سپس از جانب [ذات] حکیمی آگاه، به روشنی بیان شده است. ﴿۲﴾ [پیام پیامبر این است] که جز الله را عبادت نکنید [که] بی‌تردید، من از سوی او برایتان بیم‌دهنده و بشارتگر هستم. ﴿۳﴾ و اینکه از پروردگارتان آمرزش بخواهید، سپس به درگاهش توبه کنید تا شما را [در زندگی دنیا] تا سرآمدی معیّن، به خیر و خوبی بهره‌مند سازد و به هر صاحب فضیلتی [که الله را به یگانگی عبادت نموده و نیکوکاری پیشه کرده است، پاداش و] فزونی بخشد؛ و اگر [از ایمان] روی بگردانید، [بدانید که من] به راستی از عذاب روزی سهمگین برایتان می‌ترسم. ﴿۴﴾ [شما ای مردم،] بازگشتتان به سوی الله است و او بر هر چیزی بی نهایت تواناست. ﴿۵﴾ آگاه باشید! آنها [کفر را] در سینه‌هایشان نهان می کنند تا آن را از او [= الله] پنهان دارند. آگاه باشید! آنگاه که آنان جامه‌هایشان را بر سر می کشند، الله آنچه پنهان می‌سازند و آنچه آشکار می‌دارند، [همه را] می‌داند. بی‌تردید، او به اسرارِ سینه‌ها بسیار داناست.

۞ وَمَا مِن دَآبَّةٍ فِي ٱلۡأَرۡضِ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ رِزۡقُهَا وَيَعۡلَمُ مُسۡتَقَرَّهَا وَمُسۡتَوۡدَعَهَاۚ كُلّٞ فِي كِتَٰبٖ مُّبِينٖ ٦ وَهُوَ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ وَكَانَ عَرۡشُهُۥ عَلَى ٱلۡمَآءِ لِيَبۡلُوَكُمۡ أَيُّكُمۡ أَحۡسَنُ عَمَلٗاۗ وَلَئِن قُلۡتَ إِنَّكُم مَّبۡعُوثُونَ مِنۢ بَعۡدِ ٱلۡمَوۡتِ لَيَقُولَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ مُّبِينٞ ٧ وَلَئِنۡ أَخَّرۡنَا عَنۡهُمُ ٱلۡعَذَابَ إِلَىٰٓ أُمَّةٖ مَّعۡدُودَةٖ لَّيَقُولُنَّ مَا يَحۡبِسُهُۥٓۗ أَلَا يَوۡمَ يَأۡتِيهِمۡ لَيۡسَ مَصۡرُوفًا عَنۡهُمۡ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ٨ وَلَئِنۡ أَذَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ مِنَّا رَحۡمَةٗ ثُمَّ نَزَعۡنَٰهَا مِنۡهُ إِنَّهُۥ لَيَـُٔوسٞ كَفُورٞ ٩ وَلَئِنۡ أَذَقۡنَٰهُ نَعۡمَآءَ بَعۡدَ ضَرَّآءَ مَسَّتۡهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ ٱلسَّيِّـَٔاتُ عَنِّيٓۚ إِنَّهُۥ لَفَرِحٞ فَخُورٌ ١٠ إِلَّا ٱلَّذِينَ صَبَرُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَأَجۡرٞ كَبِيرٞ ١١ فَلَعَلَّكَ تَارِكُۢ بَعۡضَ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيۡكَ وَضَآئِقُۢ بِهِۦ صَدۡرُكَ أَن يَقُولُواْ لَوۡلَآ أُنزِلَ عَلَيۡهِ كَنزٌ أَوۡ جَآءَ مَعَهُۥ مَلَكٌۚ إِنَّمَآ أَنتَ نَذِيرٞۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ وَكِيلٌ ١٢

﴿۶﴾ و هیچ جنبنده‌ای در زمین نیست، مگر [اینکه] روزی‌اش بر عهدۀ الله است و [او] قرارگاه و محل مرگش را می‌داند. همه [اینها] در کتابی روشن [ثبت] است. ﴿۷﴾ و اوست که آسمان‌ها و زمین را در شش روز آفرید و [پیش از آن،] عرشِ او بر آب بود، تا شما را بیازماید که کدامتان نیکوکارترید. و اگر [به مشرکان] بگویی: «شما پس از مرگ برانگیخته می‌شوید»، کسانی که کفر ورزیدند می‌گویند: «این [قرآن چیزی] نیست مگر جادویی آشکار». ﴿۸﴾ و اگر ما عذابشان را تا مدت محدودی به تأخیر بیندازیم، البته [از روی تمسخر] می‌گویند: «چه چیزی مانع [وقوعِ] آن شده است؟» آگاه باشید! روزی که [عذاب] به سراغشان بیاید، از آنان بازگردانده نخواهد شد و آنچه را به مسخره می‌گرفتند، دامنگیرشان خواهد شد. ﴿۹﴾ و اگر از جانب خویش رحمتی به انسان بچشانیم، سپس آن را از او بگیریم، قطعاً دلسرد [و] ناسپاس می‌گردد. ﴿۱۰﴾ و اگر پس از رنجی که به او رسیده است نعمتی به او بچشانیم قطعاً می‌گوید: «سختی‌ها [و ناگواری‌ها] از من دور شد». حقا که او [از روی ناسپاسی] سَرخوش و [به داشتن نعمت‌ها] فخرفروش است. ﴿۱۱﴾ مگر کسانی که شکیبایی نمودند و کارهای نیکو انجام دادند [که] برای اینان آمرزش و پاداش بزرگی است. ﴿۱۲﴾ و [ای پیامبر،] مبادا [ابلاغ] برخی از آنچه را که به سویت وحی می‌شود ترک کنی و سینه‌ات از آن به تنگ آید که [مشرکان] می‌گویند: «چرا گنجی بر او نازل نگشته است یا فرشته‌ای با او نیامده است؟». جز این نیست که تو فقط بیم‌دهنده‌ای و الله [مراقب و] کارگزارِ هر چیزی است.

أَمْ يَقُولُونَ ٱفْتَرَىٰهُ ۖ قُلْ فَأْتُوا۟ بِعَشْرِ سُوَرٍ مِّثْلِهِۦ مُفْتَرَيَٰتٍ
وَٱدْعُوا۟ مَنِ ٱسْتَطَعْتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿١٣﴾
فَإِلَّمْ يَسْتَجِيبُوا۟ لَكُمْ فَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّمَآ أُنزِلَ بِعِلْمِ ٱللَّهِ وَأَن
لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَهَلْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿١٤﴾ مَن كَانَ يُرِيدُ ٱلْحَيَوٰةَ
ٱلدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوَفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَٰلَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا
لَا يُبْخَسُونَ ﴿١٥﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ إِلَّا
ٱلنَّارُ ۖ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا۟ فِيهَا وَبَٰطِلٌ مَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾
أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّهِۦ وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِّنْهُ وَمِن قَبْلِهِۦ
كِتَٰبُ مُوسَىٰٓ إِمَامًا وَرَحْمَةً ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِۦ ۚ وَمَن يَكْفُرْ
بِهِۦ مِنَ ٱلْأَحْزَابِ فَٱلنَّارُ مَوْعِدُهُۥ ۚ فَلَا تَكُ فِى مِرْيَةٍ مِّنْهُ ۚ إِنَّهُ
ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٧﴾ وَمَنْ
أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ
رَبِّهِمْ وَيَقُولُ ٱلْأَشْهَٰدُ هَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ كَذَبُوا۟ عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۚ
أَلَا لَعْنَةُ ٱللَّهِ عَلَى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٨﴾ ٱلَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ
ٱللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُم بِٱلْـَٔاخِرَةِ هُمْ كَٰفِرُونَ ﴿١٩﴾

﴿۱۳﴾ یا می‌گویند: «[محمد ﷺ] آن [کتاب] را برساخته است». بگو: «اگر راست می‌گویید، ده سورۀ برساخته همانند آن بیاورید و جز الله هر کس را می‌توانید به یاری بخوانید». ﴿۱۴﴾ پس اگر آنان دعوتتان را نپذیرفتند، بدانید که [قرآن] فقط به علم الله نازل شده است و اینکه هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ پس آیا تسلیم [امرِ الله و پیامبر] می‌شوید؟ ﴿۱۵﴾ کسانی که زندگی دنیا و زیور آن را می‌خواهند، [پاداش] کارهایشان را در این [دنیا] به تمامی به آنان می‌دهیم و در آن [پاداش، هیچ] کم و کاستی نخواهند دید. ﴿۱۶﴾ اینان کسانی هستند که در آخرت جز آتش [دوزخ، هیچ نصیبی] نخواهند داشت و آنچه در دنیا انجام داده‌اند، بر باد رفته است و آنچه می‌کردند، تباه است. ﴿۱۷﴾ آیا کسی که از سوی پروردگارش بر دلیل روشنی [از بصیرت و بینش] متکی باشد و [قرآن، به عنوان] گواهی از جانب او [تعالی] به دنبال آن آید [و آن را تصدیق نماید]، و قبل از آن [= قرآن]، کتاب موسی که پیشوا و مایۀ رحمت بود [بر حقانیّت آن گواهی می‌دهد، همانند کافران گمراه است که چنین دلایلی ندارند؟!] اینان [= مسلمانان] به آن [کتاب] ایمان دارند؛ و هر کسی از گروه‌ها[ی مختلف مشرکان] که به آن کفر بورزد [و آن را انکار کند] آتش دوزخ وعده‌گاهِ اوست. پس [ای پیامبر،] از [قرآن و حقیقتِ وعده‌های] آن در تردید مباش. بی‌تردید، آن [کتابی] راست و درست از سوی پروردگار توست؛ ولی بیشتر مردم ایمان نمی‌آورند. ﴿۱۸﴾ و کیست ستمکارتر از آن کس که [با نسبت دادن فرزند یا شریک،] بر الله دروغ می‌بندد؟ آنان [روز قیامت] بر پروردگارشان عرضه می‌شوند و گواهان [= پیامبران و فرشتگان] می‌گویند: «اینها همان کسانی هستند که بر پروردگارشان دروغ می‌بستند». هان! لعنت الله بر ستمکاران [مشرک] باد! ﴿۱۹﴾ [همان] کسانی که [مردم را] از راه الله بازمی‌دارند و آن را منحرف می‌خواهند؛ و همان‌ها آخرت را باور ندارند.

أُوْلَٰٓئِكَ لَمۡ يَكُونُواْ مُعۡجِزِينَ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا كَانَ لَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِنۡ أَوۡلِيَآءَۘ يُضَٰعَفُ لَهُمُ ٱلۡعَذَابُۚ مَا كَانُواْ يَسۡتَطِيعُونَ ٱلسَّمۡعَ وَمَا كَانُواْ يُبۡصِرُونَ ﴿٢٠﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ وَضَلَّ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ ﴿٢١﴾ لَا جَرَمَ أَنَّهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ هُمُ ٱلۡأَخۡسَرُونَ ﴿٢٢﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَأَخۡبَتُوٓاْ إِلَىٰ رَبِّهِمۡ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٣﴾ ۞ مَثَلُ ٱلۡفَرِيقَيۡنِ كَٱلۡأَعۡمَىٰ وَٱلۡأَصَمِّ وَٱلۡبَصِيرِ وَٱلسَّمِيعِۚ هَلۡ يَسۡتَوِيَانِ مَثَلًاۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾ وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوۡمِهِۦٓ إِنِّي لَكُمۡ نَذِيرٞ مُّبِينٌ ﴿٢٥﴾ أَن لَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّا ٱللَّهَۖ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ عَذَابَ يَوۡمٍ أَلِيمٖ ﴿٢٦﴾ فَقَالَ ٱلۡمَلَأُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَوۡمِهِۦ مَا نَرَىٰكَ إِلَّا بَشَرٗا مِّثۡلَنَا وَمَا نَرَىٰكَ ٱتَّبَعَكَ إِلَّا ٱلَّذِينَ هُمۡ أَرَاذِلُنَا بَادِيَ ٱلرَّأۡيِ وَمَا نَرَىٰ لَكُمۡ عَلَيۡنَا مِن فَضۡلِۭ بَلۡ نَظُنُّكُمۡ كَٰذِبِينَ ﴿٢٧﴾ قَالَ يَٰقَوۡمِ أَرَءَيۡتُمۡ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّي وَءَاتَىٰنِي رَحۡمَةٗ مِّنۡ عِندِهِۦ فَعُمِّيَتۡ عَلَيۡكُمۡ أَنُلۡزِمُكُمُوهَا وَأَنتُمۡ لَهَا كَٰرِهُونَ ﴿٢٨﴾

﴿۲۰﴾ آنان در زمین ناتوان کننده[ی الله از وقوع عذاب خویش] نیستند و جز الله، دوستانی ندارند. عذاب برایشان چندین برابر می‌شود [چرا که] آنان نه توان شنیدن [حق را] داشتند و نه [حقایق را] می‌دیدند. ﴿۲۱﴾ آنان کسانی هستند که به خویش زیان زدند و دروغ‌هایی که می‌بافتند، [همه] محو و نابود شد. ﴿۲۲﴾ ناگزیر، آنان در آخرت از همه زیانکارترند. ﴿۲۳﴾ کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته کرده‌اند و در برابر پروردگارشان فروتنی نموده‌اند، اینان یقیناً بهشتی‌اند [و] هم اینان در آن جاودانند. ﴿۲۴﴾ مَثَل این دو گروه [کافر و مؤمن]، همانند نابینا و ناشنوا [از یک سو] و بینا و شنوا [از سوی دیگر] است. آیا با یکدیگر برابرند؟ آیا پند نمی‌گیرید؟ ﴿۲۵﴾ و به راستی ما نوح را به سوی قومش فرستادیم [با این پیام] که: «به راستی که من بیم‌دهنده‌ای آشکار برایتان هستم. ﴿۲۶﴾ جز الله را عبادت نکنید [که] بی‌تردید، من از عذاب روزی دردناک بر شما می‌ترسم». ﴿۲۷﴾ بزرگانی از قوم او که کفر ورزیده بودند، [در پاسخ] گفتند: «تو را جز بشری همانند خویش نمی‌بینیم و جز فرومایگان ما ـ [آن هم ندانسته و] نسنجیده ـ [کسی دیگر را] نمی‌بینیم که از تو پیروی کرده باشد؛ و برایتان [هیچ] برتری‌ای بر خود نمی‌بینیم؛ بلکه شما را دروغگو می‌پنداریم». ﴿۲۸﴾ [نوح ﷺ] گفت: «ای قوم من، به من بگویید [که] اگر از سوی پروردگارم دلیل [و معجزهٔ] آشکاری داشته باشم و او از جانب خویش رحمتی [= نبوت] به من بخشیده باشد و [این موهبت] از دید شما پوشیده باشد، آیا ما می‌توانیم شما را به [پذیرشِ] آن وادار کنیم و حال آنکه کراهت دارید؟

وَيَٰقَوۡمِ لَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ مَالًاۖ إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِۚ وَمَآ أَنَا۠
بِطَارِدِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْۚ إِنَّهُم مُّلَٰقُواْ رَبِّهِمۡ وَلَٰكِنِّيٓ أَرَىٰكُمۡ قَوۡمٗا
تَجۡهَلُونَ ٢٩ وَيَٰقَوۡمِ مَن يَنصُرُنِي مِنَ ٱللَّهِ إِن طَرَدتُّهُمۡۚ أَفَلَا
تَذَكَّرُونَ ٣٠ وَلَآ أَقُولُ لَكُمۡ عِندِي خَزَآئِنُ ٱللَّهِ وَلَآ
أَعۡلَمُ ٱلۡغَيۡبَ وَلَآ أَقُولُ إِنِّي مَلَكٞ وَلَآ أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزۡدَرِيٓ
أَعۡيُنُكُمۡ لَن يُؤۡتِيَهُمُ ٱللَّهُ خَيۡرًاۖ ٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا فِيٓ أَنفُسِهِمۡ إِنِّيٓ
إِذٗا لَّمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ٣١ قَالُواْ يَٰنُوحُ قَدۡ جَٰدَلۡتَنَا فَأَكۡثَرۡتَ جِدَٰلَنَا
فَأۡتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ٣٢ قَالَ إِنَّمَا
يَأۡتِيكُم بِهِ ٱللَّهُ إِن شَآءَ وَمَآ أَنتُم بِمُعۡجِزِينَ ٣٣ وَلَا يَنفَعُكُمۡ
نُصۡحِيٓ إِنۡ أَرَدتُّ أَنۡ أَنصَحَ لَكُمۡ إِن كَانَ ٱللَّهُ يُرِيدُ أَن
يُغۡوِيَكُمۡۚ هُوَ رَبُّكُمۡ وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ٣٤ أَمۡ يَقُولُونَ ٱفۡتَرَىٰهُۖ
قُلۡ إِنِ ٱفۡتَرَيۡتُهُۥ فَعَلَيَّ إِجۡرَامِي وَأَنَا۠ بَرِيٓءٞ مِّمَّا تُجۡرِمُونَ ٣٥
وَأُوحِيَ إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُۥ لَن يُؤۡمِنَ مِن قَوۡمِكَ إِلَّا مَن قَدۡ ءَامَنَ
فَلَا تَبۡتَئِسۡ بِمَا كَانُواْ يَفۡعَلُونَ ٣٦ وَٱصۡنَعِ ٱلۡفُلۡكَ بِأَعۡيُنِنَا
وَوَحۡيِنَا وَلَا تُخَٰطِبۡنِي فِي ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْ إِنَّهُم مُّغۡرَقُونَ ٣٧

﴿۲۹﴾ و ای قوم من، برای این [رسالت، من هیچ ثروت و] مالی از شما درخواست نمی‌کنم. پاداش من جز بر [عهدهٔ] الله نیست؛ و کسانی را که ایمان آورده‌اند از خود نمی‌رانم. بی‌تردید، [روز قیامت] آنان ملاقات کنندهٔ پروردگارِ خویشند؛ ولی من شما را گروهی می‌بینم که نادانی می‌کنید. ﴿۳۰﴾ و ای قوم من، اگر من آنان[= مومنان] را طرد کنم، کیست که مرا در برابر [کیفرِ] الله یاری رساند؟ پس آیا پند نمی‌گیرید؟ ﴿۳۱﴾ و به شما نمی‌گویم که گنجینه‌های الله نزد من است و غیب [نیز] نمی‌دانم و نمی‌گویم که من فرشته‌ام و دربارهٔ کسانی که به چشم شما حقیر می‌آیند، نمی‌گویم که الله خیری نصیبشان نخواهد کرد. الله به آنچه در دل‌هایشان وجود دارد آگاه‌تر است. [اگر چنین بگویم،] در آن صورت، قطعاً از ستمکاران خواهم بود». ﴿۳۲﴾ [قومش] گفتند: «ای نوح، به راستی که با ما جدال کردی و بسیار [هم] جدال کردی؛ پس اگر راست می‌گویی، آنچه [از عذاب] را که به ما وعده می‌دهی بیاور». ﴿۳۳﴾ [نوح عليه السلام] گفت: «تنها الله است که اگر بخواهد، آن را بر [سرِ] شما می‌آوَرَد و شما ناتوان کننده [او از عذاب کردن] نیستید. ﴿۳۴﴾ و اگر من بخواهم شما را نصیحت کنم، نصیحت کردنِ من سودی برایتان ندارد اگر الله بخواهد [که نابود و] گمراهتان سازد. او پروردگار شماست و [همگی] به سویش بازگردانده می‌شوید». ﴿۳۵﴾ آیا [مشرکان] می‌گویند: «او [= محمد صلى الله عليه وسلم] این سخنان را به دروغ به الله نسبت داده است؟ بگو: «اگر من اینها را از پیش خود ساخته باشم و به او نسبت دهم، گناهش بر [عهدهٔ] من است [ولی] من از گناهان شما بیزارم». ﴿۳۶﴾ و به نوح وحی شد که: «از قوم تو ـ جز کسانی که ایمان آورده‌اند ـ دیگر هیچ کس ایمان نمی‌آورد؛ پس بر آنچه می‌کردند غم مخور. ﴿۳۷﴾ و [اکنون] کِشتی را زیر نظر ما و به وحی [و راهنماییِ] ما بساز و دربارهٔ [گذشت از] کسانی که ستم کردند با من سخن مگو [چرا که] آنها قطعاً غرق‌شدنی هستند».

وَيَصۡنَعُ ٱلۡفُلۡكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيۡهِ مَلَأٞ مِّن قَوۡمِهِۦ سَخِرُواْ مِنۡهُۚ
قَالَ إِن تَسۡخَرُواْ مِنَّا فَإِنَّا نَسۡخَرُ مِنكُمۡ كَمَا تَسۡخَرُونَ ٣٨
فَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَ مَن يَأۡتِيهِ عَذَابٞ يُخۡزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيۡهِ عَذَابٞ
مُّقِيمٌ ٣٩ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَمۡرُنَا وَفَارَ ٱلتَّنُّورُ قُلۡنَا ٱحۡمِلۡ فِيهَا
مِن كُلّٖ زَوۡجَيۡنِ ٱثۡنَيۡنِ وَأَهۡلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيۡهِ ٱلۡقَوۡلُ
وَمَنۡ ءَامَنَۚ وَمَآ ءَامَنَ مَعَهُۥٓ إِلَّا قَلِيلٞ ٤٠ ۞ وَقَالَ ٱرۡكَبُواْ فِيهَا
بِسۡمِ ٱللَّهِ مَجۡر۪ىٰهَا وَمُرۡسَىٰهَآۚ إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٞ رَّحِيمٞ ٤١
وَهِيَ تَجۡرِي بِهِمۡ فِي مَوۡجٖ كَٱلۡجِبَالِ وَنَادَىٰ نُوحٌ ٱبۡنَهُۥ
وَكَانَ فِي مَعۡزِلٖ يَٰبُنَيَّ ٱرۡكَب مَّعَنَا وَلَا تَكُن مَّعَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٤٢
قَالَ سَـَٔاوِيٓ إِلَىٰ جَبَلٖ يَعۡصِمُنِي مِنَ ٱلۡمَآءِۚ قَالَ لَا عَاصِمَ ٱلۡيَوۡمَ
مِنۡ أَمۡرِ ٱللَّهِ إِلَّا مَن رَّحِمَۚ وَحَالَ بَيۡنَهُمَا ٱلۡمَوۡجُ فَكَانَ مِنَ
ٱلۡمُغۡرَقِينَ ٤٣ وَقِيلَ يَٰٓأَرۡضُ ٱبۡلَعِي مَآءَكِ وَيَٰسَمَآءُ أَقۡلِعِي
وَغِيضَ ٱلۡمَآءُ وَقُضِيَ ٱلۡأَمۡرُ وَٱسۡتَوَتۡ عَلَى ٱلۡجُودِيِّۖ وَقِيلَ
بُعۡدٗا لِّلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ٤٤ وَنَادَىٰ نُوحٞ رَّبَّهُۥ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ٱبۡنِي
مِنۡ أَهۡلِي وَإِنَّ وَعۡدَكَ ٱلۡحَقُّ وَأَنتَ أَحۡكَمُ ٱلۡحَٰكِمِينَ ٤٥

﴿۳۸﴾ و [نوح عليه السلام] کشتی را می‌ساخت و هر گاه بزرگانی از قومش بر او می‌گذشتند، مسخره‌اش می‌کردند. [او] می‌گفت: «اگر ما را مسخره کنید، ما [نیز] به همان صورت که ما را مسخره می‌کنید، شما را مسخره خواهیم کرد. ﴿۳۹﴾ به زودی خواهید دانست که عذاب [الهی] سراغ چه کسی می‌آید که خوارش سازد و عذابی پایدار بر او فرود آید». ﴿۴۰﴾ [این حالت همچنان ادامه داشت] تا زمانی که فرمان [عذاب] فرا رسید و [آب از] تنور فوران کرد. [به نوح عليه السلام] گفتیم: «از هر [صنف حیوان] یک جفت [نر و ماده] در آن [کشتی] سوار کن و [همچنین] خاندان خود را؛ مگر کسی که وعدۀ [هلاکت] قبلاً بر او مقرر شده است و [نیز] کسانی را که ایمان آورده‌اند [سوار کن]»؛ و جز [افراد] اندکی همراه او ایمان نیاورده بودند. ﴿۴۱﴾ [نوح عليه السلام] گفت: «در آن [کشتی] سوار شوید. حرکت و توقفش با نام [و خواستِ] الله است. بی‌تردید، پروردگارم آمرزندۀ مهربان است». ﴿۴۲﴾ و آن [کشتی،] آنان را در میان امواجی کوه‌پیکر [پیش] می‌بُرد و نوح پسرش را که در کناری [ایستاده] بود صدا زد: «پسرم، با ما سوار شو و همراه کافران نباش». ﴿۴۳﴾ [پسرِ نوح عليه السلام] گفت: «به کوهی پناه خواهم برد که مرا از آب محافظت کند». [نوح عليه السلام] گفت: «امروز هیچ نگهدارنده‌ای در برابر فرمان الله نیست، مگر کسی که [الله] به او رحم کند» [ولی ناگاه] موج در میان آن دو فاصله انداخت؛ پس [پسر نوح عليه السلام نیز] از غرق‌شدگان گردید. ﴿۴۴﴾ و گفته شد: «ای زمین، آبت را فرو بَر و ای آسمان، [از باریدن] باز ایست؛ و آب فرو نشست و کار به انجام رسید و [کشتی] بر [کوه] جودی قرار گرفت؛ و گفته شد: «دوری [از رحمت الهی] بر گروه ستمکاران باد!» ﴿۴۵﴾ و نوح پروردگارش را ندا داد و گفت: «پروردگارا، پسرم از خاندان من است و بی‌گمان، وعدۀ تو [دربارۀ نجات خاندانم] حق است؛ و تو بهترین داوری».

قَالَ يَٰنُوحُ إِنَّهُۥ لَيۡسَ مِنۡ أَهۡلِكَۖ إِنَّهُۥ عَمَلٌ غَيۡرُ صَٰلِحٖۖ فَلَا تَسۡـَٔلۡنِ
مَا لَيۡسَ لَكَ بِهِۦ عِلۡمٌۖ إِنِّيٓ أَعِظُكَ أَن تَكُونَ مِنَ ٱلۡجَٰهِلِينَ ٤٦
قَالَ رَبِّ إِنِّيٓ أَعُوذُ بِكَ أَنۡ أَسۡـَٔلَكَ مَا لَيۡسَ لِي بِهِۦ عِلۡمٞۖ وَإِلَّا
تَغۡفِرۡ لِي وَتَرۡحَمۡنِيٓ أَكُن مِّنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٤٧ قِيلَ يَٰنُوحُ
ٱهۡبِطۡ بِسَلَٰمٖ مِّنَّا وَبَرَكَٰتٍ عَلَيۡكَ وَعَلَىٰٓ أُمَمٖ مِّمَّن مَّعَكَۚ
وَأُمَمٞ سَنُمَتِّعُهُمۡ ثُمَّ يَمَسُّهُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٞ ٤٨ تِلۡكَ
مِنۡ أَنۢبَآءِ ٱلۡغَيۡبِ نُوحِيهَآ إِلَيۡكَۖ مَا كُنتَ تَعۡلَمُهَآ أَنتَ
وَلَا قَوۡمُكَ مِن قَبۡلِ هَٰذَاۖ فَٱصۡبِرۡۖ إِنَّ ٱلۡعَٰقِبَةَ لِلۡمُتَّقِينَ ٤٩
وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمۡ هُودٗاۚ قَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنۡ
إِلَٰهٍ غَيۡرُهُۥٓۖ إِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا مُفۡتَرُونَ ٥٠ يَٰقَوۡمِ لَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ
أَجۡرًاۖ إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَى ٱلَّذِي فَطَرَنِيٓۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ٥١
وَيَٰقَوۡمِ ٱسۡتَغۡفِرُواْ رَبَّكُمۡ ثُمَّ تُوبُوٓاْ إِلَيۡهِ يُرۡسِلِ ٱلسَّمَآءَ
عَلَيۡكُم مِّدۡرَارٗا وَيَزِدۡكُمۡ قُوَّةً إِلَىٰ قُوَّتِكُمۡ وَلَا تَتَوَلَّوۡاْ
مُجۡرِمِينَ ٥٢ قَالُواْ يَٰهُودُ مَا جِئۡتَنَا بِبَيِّنَةٖ وَمَا نَحۡنُ
بِتَارِكِيٓ ءَالِهَتِنَا عَن قَوۡلِكَ وَمَا نَحۡنُ لَكَ بِمُؤۡمِنِينَ ٥٣

﴿۴۶﴾ [الله تعالی] فرمود: «ای نوح، در حقیقت، او از خاندان تو نیست. [کردارِ] او، کرداری ناشایست است. پس چیزی را که به آن دانش نداری از من نخواه. من به تو پند می‌دهم که مبادا از جاهلان باشی». ﴿۴۷﴾ [نوح عليه السلام] گفت: «پروردگارا، من به تو پناه می‌برم از اینکه چیزی را که به آن دانشی ندارم از تو بخواهم و اگر مرا نبخشی و بر من رحم نکنی، از زیانکاران خواهم بود». ﴿۴۸﴾ گفته شد: «ای نوح، با [امنیت و] سلامتی از جانب ما و [نیز همراه با] برکت‌های [فراوان] بر تو و بر گروه‌هایی که همراهت هستند، [بر زمین] فرود آی؛ و گروه‌هایی [نیز] هستند که به زودی آنان را [از نعمت‌ها] بهره‌مند می‌سازیم، سپس عذاب دردناکی از سوی ما به آنان خواهد رسید». ﴿۴۹﴾ [ای پیامبر،] اینها از خبرهای غیب است که آن را به تو وحی می‌کنیم. نه تو آنها را پیش از این می‌دانستی و نه قومت؛ پس [در برابر آزارشان] شکیبایی کن. یقیناً عاقبت [نیکو] از آنِ پرهیزگاران است. ﴿۵۰﴾ و به سوی قوم عاد، برادرشان هود را [فرستادیم که] گفت: «ای قوم من، الله را عبادت کنید که معبودی [به‌حق] جز او ندارید [و] شما [در شرک به الله] دروغ‌بافانی بیش نیستید. ﴿۵۱﴾ «ای قوم من، برای [رساندن] این [دعوت] از شما پاداشی نمی‌طلبم. پاداش من تنها بر [عهدۀ] ذاتی است که مرا آفرید، آیا نمی‌اندیشید؟ ﴿۵۲﴾ و ای قوم من، از پروردگارتان طلب آمرزش کنید، سپس به سوی او بازگردید [و توبه کنید] تا [باران] آسمان را پیاپی بر شما بفرستد و نیرویی بر نیرویتان بیفزاید و گنهکارانه [از حق] روی نگردانید». ﴿۵۳﴾ آنان گفتند: «ای هود، دلیل روشنی برایمان نیاورده‌ای و ما به [خاطر] گفتار تو، معبودانمان را رها نمی‌کنیم و به تو ایمان نمی‌آوریم.

إِن نَّقُولُ إِلَّا ٱعْتَرَىٰكَ بَعْضُ ءَالِهَتِنَا بِسُوٓءٍۗ قَالَ إِنِّيٓ أُشْهِدُ ٱللَّهَ وَٱشْهَدُوٓاْ أَنِّي بَرِيٓءٞ مِّمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾ مِن دُونِهِۦۖ فَكِيدُونِي جَمِيعٗا ثُمَّ لَا تُنظِرُونِ ﴿٥٥﴾ إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى ٱللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمۚ مَّا مِن دَآبَّةٍ إِلَّا هُوَ ءَاخِذُۢ بِنَاصِيَتِهَآۚ إِنَّ رَبِّي عَلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسْتَقِيمٖ ﴿٥٦﴾ فَإِن تَوَلَّوْاْ فَقَدْ أَبْلَغْتُكُم مَّآ أُرْسِلْتُ بِهِۦٓ إِلَيْكُمْۚ وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّونَهُۥ شَيْـًٔاۚ إِنَّ رَبِّي عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٞ ﴿٥٧﴾ وَلَمَّا جَآءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودٗا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ بِرَحْمَةٖ مِّنَّا وَنَجَّيْنَٰهُم مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٖ ﴿٥٨﴾ وَتِلْكَ عَادٞۖ جَحَدُواْ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْاْ رُسُلَهُۥ وَٱتَّبَعُوٓاْ أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٖ ﴿٥٩﴾ وَأُتْبِعُواْ فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنْيَا لَعْنَةٗ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِۗ أَلَآ إِنَّ عَادٗا كَفَرُواْ رَبَّهُمْۗ أَلَا بُعْدٗا لِّعَادٖ قَوْمِ هُودٖ ﴿٦٠﴾ ۞ وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَٰلِحٗاۚ قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥۖ هُوَ أَنشَأَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ وَٱسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا فَٱسْتَغْفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُوٓاْ إِلَيْهِۚ إِنَّ رَبِّي قَرِيبٞ مُّجِيبٞ ﴿٦١﴾ قَالُواْ يَٰصَٰلِحُ قَدْ كُنتَ فِينَا مَرْجُوّٗا قَبْلَ هَٰذَآۖ أَتَنْهَىٰنَآ أَن نَّعْبُدَ مَا يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَا وَإِنَّنَا لَفِي شَكّٖ مِّمَّا تَدْعُونَآ إِلَيْهِ مُرِيبٖ ﴿٦٢﴾

﴿۵۴﴾ [ما چیزی] جز این نمی‌گوییم که برخی از معبودانمان به تو گزندی رسانده‌اند [و دیوانه شده‌ای]». [هود ﷺ] گفت: «الله را گواه می‌گیرم و شما [نیز] گواه باشید که من از آنچه [با الله] شریک قرار می‌دهید بیزارم. ﴿۵۵﴾ [آری،] به جز او [تعالی، از هر معبودی بیزارم]. پس همگی [در باره] من نقشه بکشید و مهلتم ندهید. ﴿۵۶﴾ من بر الله که پروردگار من و شماست توکل کرده‌ام. هیچ جنبنده‌ای نیست، مگر اینکه در حیطۀ قدرت و فرمانرواییِ اوست. بی‌تردید، پروردگارم بر راه راست است. ﴿۵۷﴾ پس اگر روی بگردانید، [بدانید که] من یقیناً آنچه را که به خاطر آن به سوی شما فرستاده شده‌ام به شما رساندم؛ و پروردگار من، قومی غیر از شما را جانشین [تان] می کنند و شما نمی‌توانید هیچ زیانی به او برسانید [چرا که] بی‌تردید، پروردگارم بر همه چیز، نگهبان است». ﴿۵۸﴾ و هنگامی که فرمان [عذاب] ما فرا رسید، هود و کسانی را که همراهش ایمان آورده بودند، به رحمتی از [جانب] خویش نجات دادیم و آنان را از عذاب سخت رهاندیم. ﴿۵۹﴾ و این [قوم] عاد بودند که آیات پروردگارشان را انکار کردند و از پیامبرانش نافرمانی نمودند و از فرمان هر سرکشِ ستیزه‌گری پیروی کردند. ﴿۶۰﴾ و در این دنیا و روز قیامت [نیز] لعنتی به دنبالشان است. آگاه باشید! قوم عاد به پروردگارشان کفر ورزیدند. هان! عاد ـ قوم هود ـ [از رحمت الهی] دور باد! ﴿۶۱﴾ و به سوی [قوم] ثمود، برادرشان ـ صالح ـ را [فرستادیم]. او گفت: «ای قوم من، الله را عبادت کنید که جز او معبودی [به‌حق] ندارید. او شما را از زمین پدید آورد و آباداني آن را به شما واگذاشت؛ پس از او آمرزش بطلبید سپس به سویش بازگردید [و توبه کنید]. بی‌تردید، پروردگارم نزدیک [و] اجابتگر است». ﴿۶۲﴾ آنان گفتند: «ای صالح، پیش از این، تو میان ما مایۀ امیدواری بودی. آیا ما را از عبادت آنچه پدرانمان عبادت می کردند بازمی‌داری؟ و به راستی، ما از آنچه که ما را به سوی آن دعوت می کنی، سخت تردید داریم».

قَالَ يَٰقَوۡمِ أَرَءَيۡتُمۡ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّي وَءَاتَىٰنِي
مِنۡهُ رَحۡمَةٗ فَمَن يَنصُرُنِي مِنَ ٱللَّهِ إِنۡ عَصَيۡتُهُۥۖ فَمَا تَزِيدُونَنِي
غَيۡرَ تَخۡسِيرٖ ٦٣ وَيَٰقَوۡمِ هَٰذِهِۦ نَاقَةُ ٱللَّهِ لَكُمۡ ءَايَةٗۖ
فَذَرُوهَا تَأۡكُلۡ فِيٓ أَرۡضِ ٱللَّهِۖ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٖ فَيَأۡخُذَكُمۡ
عَذَابٞ قَرِيبٞ ٦٤ فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُواْ فِي دَارِكُمۡ
ثَلَٰثَةَ أَيَّامٖۖ ذَٰلِكَ وَعۡدٌ غَيۡرُ مَكۡذُوبٖ ٦٥ فَلَمَّا جَآءَ أَمۡرُنَا
نَجَّيۡنَا صَٰلِحٗا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ بِرَحۡمَةٖ مِّنَّا وَمِنۡ
خِزۡيِ يَوۡمِئِذٍۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ ٱلۡقَوِيُّ ٱلۡعَزِيزُ ٦٦ وَأَخَذَ ٱلَّذِينَ
ظَلَمُواْ ٱلصَّيۡحَةُ فَأَصۡبَحُواْ فِي دِيَٰرِهِمۡ جَٰثِمِينَ ٦٧
كَأَن لَّمۡ يَغۡنَوۡاْ فِيهَآۗ أَلَآ إِنَّ ثَمُودَاْ كَفَرُواْ رَبَّهُمۡۗ أَلَا
بُعۡدٗا لِّثَمُودَ ٦٨ وَلَقَدۡ جَآءَتۡ رُسُلُنَآ إِبۡرَٰهِيمَ بِٱلۡبُشۡرَىٰ قَالُواْ
سَلَٰمٗاۖ قَالَ سَلَٰمٞۖ فَمَا لَبِثَ أَن جَآءَ بِعِجۡلٍ حَنِيذٖ ٦٩ فَلَمَّا رَءَآ
أَيۡدِيَهُمۡ لَا تَصِلُ إِلَيۡهِ نَكِرَهُمۡ وَأَوۡجَسَ مِنۡهُمۡ خِيفَةٗۚ
قَالُواْ لَا تَخَفۡ إِنَّآ أُرۡسِلۡنَآ إِلَىٰ قَوۡمِ لُوطٖ ٧٠ وَٱمۡرَأَتُهُۥ قَآئِمَةٞ
فَضَحِكَتۡ فَبَشَّرۡنَٰهَا بِإِسۡحَٰقَ وَمِن وَرَآءِ إِسۡحَٰقَ يَعۡقُوبَ ٧١

﴿۶۳﴾ [صالح ؛] گفت: «ای قوم من، به من بگویید [که] اگر از سوی پروردگارم دلیل [و معجزۀ] آشکاری داشته باشم و او از جانب خویش رحمتی [= نبوت] به من بخشیده باشد، اگر از او نافرمانی کنم، چه کسی مرا در برابرِ الله یاری می کند؟ [آنگاه] شما جز [گمراهی و] زیانکاری، [چیزی] بر من نمی افزایید. ﴿۶۴﴾ ای قوم من، این ماده‌شترِ الله است که برای شما نشانه‌ای است [بر درستیِ دعوتم]؛ پس بگذارید تا در زمینِ الله بچرد و آزاری به او نرسانید که [در غیر این صورت،] عذابی زودرس شما را فرامی گیرد». ﴿۶۵﴾ اما آن [ماده شتر] را پی کردند؛ آنگاه [صالح به آنان] گفت: «سه روز در خانه‌هایتان [از نعمت‌های دنیا] بهره‌مند گردید [و پس از آن، عذاب خواهد آمد]. این وعده‌ای است که دروغ نخواهد بود». ﴿۶۶﴾ پس چون فرمان [عذاب] ما فرارسید، صالح و کسانی را که همراهش ایمان آورده بودند به رحمتی از [جانب] خویش از [عذاب و] رسوایی آن روز نجات دادیم. بی‌گمان، پروردگارت همان توانمندِ شکست‌ناپذیر است. ﴿۶۷﴾ و کسانی را که ستم کرده بودند، بانگی [مرگبار] فروگرفت؛ و در جای خویش به روی افتادند و هلاک شدند. ﴿۶۸﴾ چنان که گویی هرگز در آن [دیار] نبوده‌اند. آگاه باشید! [قوم] ثمود به پروردگارشان کفر ورزیدند. هان! ثمود [از رحمت الهی] دور باد! ﴿۶۹﴾ به راستی، فرستادگان ما با بشارت [تولد فرزند] نزد ابراهیم آمدند [و] گفتند: «سلام [بر تو]». [او نیز در پاسخ] گفت: «سلام [بر شما]» و دیری نپایید که [ابراهیم ؛ برایشان] گوساله‌ای بریان آورد. ﴿۷۰﴾ اما چون دید به سوی آن [غذا] دست نمی‌برند [و چیزی نمی‌خورند]، با آنان احساس بیگانگی کرد و [از بیم آنکه قصد جانش را داشته باشند،] ترسی از آنان به دل گرفت. [فرشتگان] گفتند: «نترس؛ ما به سوی قوم لوط فرستاده شده‌ایم». ﴿۷۱﴾ و همسرش [ساره که پشتِ پرده] ایستاده بود، [از شنیدنِ مژده تولد فرزند] خندید؛ آنگاه او را به اسحاق و پس از او به یعقوب بشارت دادیم.

قَالَتْ يَٰوَيْلَتَىٰٓ ءَأَلِدُ وَأَنَا۠ عَجُوزٞ وَهَٰذَا بَعْلِي شَيْخًاۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٞ ٧٢ قَالُوٓاْ أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ ٱللَّهِۖ رَحْمَتُ ٱللَّهِ وَبَرَكَٰتُهُۥ عَلَيْكُمْ أَهْلَ ٱلْبَيْتِۚ إِنَّهُۥ حَمِيدٞ مَّجِيدٞ ٧٣ فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَٰهِيمَ ٱلرَّوْعُ وَجَآءَتْهُ ٱلْبُشْرَىٰ يُجَٰدِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ ٧٤ إِنَّ إِبْرَٰهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّٰهٞ مُّنِيبٞ ٧٥ يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَٰذَآۖ إِنَّهُۥ قَدْ جَآءَ أَمْرُ رَبِّكَۖ وَإِنَّهُمْ ءَاتِيهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٖ ٧٦ وَلَمَّا جَآءَتْ رُسُلُنَا لُوطٗا سِيٓءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعٗا وَقَالَ هَٰذَا يَوْمٌ عَصِيبٞ ٧٧ وَجَآءَهُۥ قَوْمُهُۥ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِن قَبْلُ كَانُواْ يَعْمَلُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِۚ قَالَ يَٰقَوْمِ هَٰٓؤُلَآءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْۖ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَيْفِيٓۖ أَلَيْسَ مِنكُمْ رَجُلٞ رَّشِيدٞ ٧٨ قَالُواْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقّٖ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيدُ ٧٩ قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةً أَوْ ءَاوِيٓ إِلَىٰ رُكْنٖ شَدِيدٖ ٨٠ قَالُواْ يَٰلُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَن يَصِلُوٓاْ إِلَيْكَۖ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٖ مِّنَ ٱلَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنكُمْ أَحَدٌ إِلَّا ٱمْرَأَتَكَۖ إِنَّهُۥ مُصِيبُهَا مَآ أَصَابَهُمْۚ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ ٱلصُّبْحُۚ أَلَيْسَ ٱلصُّبْحُ بِقَرِيبٖ ٨١

﴿۷۲﴾ [ساره] گفت: «ای وای بر من! آیا در حالی که خودم پیرزنم و این شوهرم پیرمردی [فرتوت] است، فرزند می‌زایم؟ به راستی، این امری شگفت‌آور است». ﴿۷۳﴾ [فرشتگان] گفتند: «آیا از فرمان الله تعجب می کنی؟ رحمت الله و برکاتش بر شما اهل خانه [نبوت] باد. بی‌تردید، او [تعالی در ذات و صفات و افعالش] ستوده‌ای بزرگوار است». ﴿۷۴﴾ هنگامی که ترس از [دل] ابراهیم [بیرون] رفت و بشارت [تولد فرزند] به او رسید، دربارۀ [تأخیرِ عذاب یا نجات مؤمنانِ] قوم لوط با ما به بحث [و چون و چرا] پرداخت. ﴿۷۵﴾ به راستی که ابراهیم بردبار و بسیار نیایشگر و بازآینده [به درگاه ما] بود. ﴿۷۶﴾ [فرشتگان گفتند:] «ای ابراهیم، از این [سخن] بگذر؛ [چرا که] به راستی فرمان [عذاب] پروردگارت فرارسیده است و مسلماً عذابی بازگشت‌ناپذیر برایشان خواهد آمد». ﴿۷۷﴾ و چون فرستادگان ما نزد لوط آمدند، از [تصور بی‌شرمیِ قومش نسبت به] آنان نگران و دلتنگ شد و گفت: «امروز، روز بسیار سختی است». ﴿۷۸﴾ و قوم او شتابان [به قصد کامجویی از مهمانان لوط علیه السلام] به سوی [خانۀ] او هجوم آوردند، در حالی که پیش از آن [نیز] مرتکب کارهای زشتی می‌شدند. [لوط علیه السلام] گفت: «ای قوم من، اینان دختران [= زنانِ امتِ] من هستند؛ [با آنها ازدواج کنید.] آنان برای شما پاکیزه‌ترند؛ پس از الله بترسید و مرا در [مقابل] مهمانانم شرمسار نکنید. آیا بین شما مرد خردمندی نیست [که شما را از این کار بازدارد]؟». ﴿۷۹﴾ آنان گفتند: «تو خود می‌دانی که ما به دختران [= زنانِ امتِ] تو نیازی نداریم و خوب می‌دانی که ما چه می‌خواهیم». ﴿۸۰﴾ [لوط علیه السلام] گفت: «کاش در برابر شما قدرتی داشتم یا می‌توانستم به تکیه‌گاهی استوار [همچون خانواده و قبیله‌ام] پناه ببرم». ﴿۸۱﴾ [فرشتگان] گفتند: «ای لوط، ما فرستادگان پروردگارت هستیم. آنان هرگز به تو دست نمی‌یابند؛ خانواده‌ات را در پاسی از شب، [از این شهر بیرون] ببر و هیچ یک از شما به پشت سر نگاه نکند؛ مگر همسرت که آنچه [از عذاب] که به آنان می‌رسد، قطعاً به او [نیز] خواهد رسید. در حقیقت، وعده‌گاهشان صبح است. آیا صبح نزدیک نیست؟»

فَلَمَّا جَآءَ أَمۡرُنَا جَعَلۡنَا عَٰلِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمۡطَرۡنَا عَلَيۡهَا حِجَارَةٗ مِّن سِجِّيلٖ مَّنضُودٖ ﴿٨٢﴾ مُّسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَۖ وَمَا هِيَ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ بِبَعِيدٖ ﴿٨٣﴾ ۞ وَإِلَىٰ مَدۡيَنَ أَخَاهُمۡ شُعَيۡبٗاۚ قَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ غَيۡرُهُۥۖ وَلَا تَنقُصُواْ ٱلۡمِكۡيَالَ وَٱلۡمِيزَانَۖ إِنِّيٓ أَرَىٰكُم بِخَيۡرٖ وَإِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ عَذَابَ يَوۡمٖ مُّحِيطٖ ﴿٨٤﴾ وَيَٰقَوۡمِ أَوۡفُواْ ٱلۡمِكۡيَالَ وَٱلۡمِيزَانَ بِٱلۡقِسۡطِۖ وَلَا تَبۡخَسُواْ ٱلنَّاسَ أَشۡيَآءَهُمۡ وَلَا تَعۡثَوۡاْ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُفۡسِدِينَ ﴿٨٥﴾ بَقِيَّتُ ٱللَّهِ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَۚ وَمَآ أَنَا۠ عَلَيۡكُم بِحَفِيظٖ ﴿٨٦﴾ قَالُواْ يَٰشُعَيۡبُ أَصَلَوٰتُكَ تَأۡمُرُكَ أَن نَّتۡرُكَ مَا يَعۡبُدُ ءَابَآؤُنَآ أَوۡ أَن نَّفۡعَلَ فِيٓ أَمۡوَٰلِنَا مَا نَشَٰٓؤُاْۖ إِنَّكَ لَأَنتَ ٱلۡحَلِيمُ ٱلرَّشِيدُ ﴿٨٧﴾ قَالَ يَٰقَوۡمِ أَرَءَيۡتُمۡ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّي وَرَزَقَنِي مِنۡهُ رِزۡقًا حَسَنٗاۚ وَمَآ أُرِيدُ أَنۡ أُخَالِفَكُمۡ إِلَىٰ مَآ أَنۡهَىٰكُمۡ عَنۡهُۚ إِنۡ أُرِيدُ إِلَّا ٱلۡإِصۡلَٰحَ مَا ٱسۡتَطَعۡتُۚ وَمَا تَوۡفِيقِيٓ إِلَّا بِٱللَّهِۚ عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُ وَإِلَيۡهِ أُنِيبُ ﴿٨٨﴾

الحِزْبُ ٢٤

﴿۸۲﴾ هنگامی که فرمان ما فرارسید، آن [سرزمین] را زیر و رو کردیم و بر آنان سنگ‌گل‌هایی پیاپی باریدیم. ﴿۸۳﴾ [سنگ‌هایی که] نزد پروردگارت نشاندار بود؛ و این [عذاب دردناک،] از ستمکاران [دیگر] دور نیست. ﴿۸۴﴾ و به سوی [مردم] مَدیَن، برادرشان شعیب را [فرستادیم]. او گفت: «ای قوم من، الله را عبادت کنید که معبودی [به‌حق] جز او ندارید؛ و پیمانه و میزان را کم نکنید. به راستی، شما را در نعمت می‌بینم؛ [ولی] از عذاب روز فراگیر بر شما می‌ترسم. ﴿۸۵﴾ و ای قوم من، پیمانه و میزان را با عدالت، تمام [و کامل] بپردازید و کالاهای مردم را کم ندهید و در زمین به فساد [و گناه] نکوشید. ﴿۸۶﴾ اگر ایمان داشته باشید، آنچه [از کسب حلال که] الله [پس از تحویل کامل پیمانه و ترازو]، برایتان باقی می‌گذارد بهتر است؛ و من بر شما نگهبان نیستم». ﴿۸۷﴾ آنان گفتند: «ای شعیب، آیا نمازت تو را بر آن می‌دارد که [به ما امر کنی تا] دست از آنچه پدرانمان عبادت می‌کردند برداریم یا در اموالمان هر کاری که می‌خواهیم نکنیم؟ تو که بردبار [و] خردمندی [پس چرا چنین می‌گویی؟]». ﴿۸۸﴾ [شعیب علیه السلام] گفت: «ای قوم من، به من بگویید [که] اگر از سوی پروردگارم دلیل [و معجزۀ] آشکاری داشته باشم و از جانب خویش روزیِ نیکویی به من عطا کرده باشد، [آنگاه چه می‌کنید؟] و من نمی‌خواهم در آنچه شما را از آن بازمی‌دارم با شما مخالفت کنم [و خودم انجامش دهم]. تا آنجا که در توان دارم، جز اصلاح نمی‌خواهم؛ و توفیق من، جز به [لطف و خواستِ] الله نیست؛ بر او توکل کرده‌ام و به سوی او بازمی‌گردم.

وَيَٰقَوۡمِ لَا يَجۡرِمَنَّكُمۡ شِقَاقِيٓ أَن يُصِيبَكُم مِّثۡلُ مَآ أَصَابَ قَوۡمَ نُوحٍ أَوۡ قَوۡمَ هُودٍ أَوۡ قَوۡمَ صَٰلِحٖۚ وَمَا قَوۡمُ لُوطٖ مِّنكُم بِبَعِيدٖ ٨٩ وَٱسۡتَغۡفِرُواْ رَبَّكُمۡ ثُمَّ تُوبُوٓاْ إِلَيۡهِۚ إِنَّ رَبِّي رَحِيمٞ وَدُودٞ ٩٠ قَالُواْ يَٰشُعَيۡبُ مَا نَفۡقَهُ كَثِيرٗا مِّمَّا تَقُولُ وَإِنَّا لَنَرَىٰكَ فِينَا ضَعِيفٗاۖ وَلَوۡلَا رَهۡطُكَ لَرَجَمۡنَٰكَۖ وَمَآ أَنتَ عَلَيۡنَا بِعَزِيزٖ ٩١ قَالَ يَٰقَوۡمِ أَرَهۡطِيٓ أَعَزُّ عَلَيۡكُم مِّنَ ٱللَّهِ وَٱتَّخَذۡتُمُوهُ وَرَآءَكُمۡ ظِهۡرِيًّاۖ إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعۡمَلُونَ مُحِيطٞ ٩٢ وَيَٰقَوۡمِ ٱعۡمَلُواْ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمۡ إِنِّي عَٰمِلٞۖ سَوۡفَ تَعۡلَمُونَ مَن يَأۡتِيهِ عَذَابٞ يُخۡزِيهِ وَمَنۡ هُوَ كَٰذِبٞۖ وَٱرۡتَقِبُوٓاْ إِنِّي مَعَكُمۡ رَقِيبٞ ٩٣ وَلَمَّا جَآءَ أَمۡرُنَا نَجَّيۡنَا شُعَيۡبٗا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ بِرَحۡمَةٖ مِّنَّا وَأَخَذَتِ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ ٱلصَّيۡحَةُ فَأَصۡبَحُواْ فِي دِيَٰرِهِمۡ جَٰثِمِينَ ٩٤ كَأَن لَّمۡ يَغۡنَوۡاْ فِيهَآۗ أَلَا بُعۡدٗا لِّمَدۡيَنَ كَمَا بَعِدَتۡ ثَمُودُ ٩٥ وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَا وَسُلۡطَٰنٖ مُّبِينٍ ٩٦ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ وَمَلَإِيْهِۦ فَٱتَّبَعُوٓاْ أَمۡرَ فِرۡعَوۡنَۖ وَمَآ أَمۡرُ فِرۡعَوۡنَ بِرَشِيدٖ ٩٧

﴿۸۹﴾ و ای قوم من، دشمنی [و مخالفت] با من سبب نشود که همانند آنچه که به قوم نوح یا قوم هود یا قوم صالح رسید، به شما [نیز] برسد؛ و [به خصوص عذاب] قوم لوط [که از لحاظ زمان و مکان] چندان از شما دور نیست. ﴿۹۰﴾ و از پروردگارتان آمرزش بخواهید؛ سپس به سوی او بازگردید [و توبه کنید که] بی‌تردید، پروردگارم مهربان [و] دوستدار [توبه‌کنندگان] است». ﴿۹۱﴾ آنان گفتند: «ای شعیب، بسیاری از آنچه را که می‌گویی نمی‌فهمیم و یقیناً تو را در میان خود ناتوان می‌بینیم؛ و اگر [احترام] قبیله‌ات نبود، مسلماً سنگسارت می‌کردیم و تو نزد ما توانمند [و گرانقدر] نیستی». ﴿۹۲﴾ [شعیب علیه السلام] گفت: «ای قوم من، آیا قبیله‌ام نزد شما گرامی‌تر از الله است که [فرمان] او را [فراموش کردید و] پشت سر خویش انداخته‌اید. بی‌تردید، پروردگارم به آنچه انجام می‌دهید احاطه دارد. ﴿۹۳﴾ و ای قوم من، شما به روش خود عمل کنید، من نیز [به روش خود] عمل می‌کنم. به زودی خواهید دانست که عذاب رسواکننده بر چه کسی فرود می‌آید و دروغگو کیست. شما منتظر باشید و من [نیز] با شما در انتظارم». ﴿۹۴﴾ و چون فرمان ما فرارسید، شعیب و کسانی را که همراهش ایمان آورده بودند، به رحمتی از [جانب] خویش نجات دادیم و کسانی را که ستم کردند، بانگی [مرگبار] فروگرفت، که در جای خود به روی افتادند و هلاک شدند؛ ﴿۹۵﴾ چنان [هلاک شدند] که گویی هرگز در آن [دیار] نبودند. هان! [قوم] مَدیَن [از رحمت الهی] دور باد! چنان که [قوم] ثمود دور شدند. ﴿۹۶﴾ و به راستی موسی را با آیات خود و دلیلی آشکار فرستادیم. ﴿۹۷﴾ به سوی فرعون و بزرگان [و اشرافِ قومِ] او؛ اما آنان از فرمان فرعون پیروی کردند و فرمان فرعون درست [و بخردانه] نبود.

يَقۡدُمُ قَوۡمَهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ فَأَوۡرَدَهُمُ ٱلنَّارَۖ وَبِئۡسَ ٱلۡوِرۡدُ
ٱلۡمَوۡرُودُ ٩٨ وَأُتۡبِعُواْ فِي هَٰذِهِۦ لَعۡنَةٗ وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ بِئۡسَ
ٱلرِّفۡدُ ٱلۡمَرۡفُودُ ٩٩ ذَٰلِكَ مِنۡ أَنۢبَآءِ ٱلۡقُرَىٰ نَقُصُّهُۥ عَلَيۡكَۖ
مِنۡهَا قَآئِمٞ وَحَصِيدٞ ١٠٠ وَمَا ظَلَمۡنَٰهُمۡ وَلَٰكِن ظَلَمُوٓاْ
أَنفُسَهُمۡۖ فَمَآ أَغۡنَتۡ عَنۡهُمۡ ءَالِهَتُهُمُ ٱلَّتِي يَدۡعُونَ مِن دُونِ
ٱللَّهِ مِن شَيۡءٖ لَّمَّا جَآءَ أَمۡرُ رَبِّكَۖ وَمَا زَادُوهُمۡ غَيۡرَ تَتۡبِيبٖ ١٠١
وَكَذَٰلِكَ أَخۡذُ رَبِّكَ إِذَآ أَخَذَ ٱلۡقُرَىٰ وَهِيَ ظَٰلِمَةٌۚ إِنَّ أَخۡذَهُۥٓ
أَلِيمٞ شَدِيدٌ ١٠٢ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّمَنۡ خَافَ عَذَابَ ٱلۡأٓخِرَةِۚ
ذَٰلِكَ يَوۡمٞ مَّجۡمُوعٞ لَّهُ ٱلنَّاسُ وَذَٰلِكَ يَوۡمٞ مَّشۡهُودٞ ١٠٣
وَمَا نُؤَخِّرُهُۥٓ إِلَّا لِأَجَلٖ مَّعۡدُودٖ ١٠٤ يَوۡمَ يَأۡتِ لَا تَكَلَّمُ نَفۡسٌ
إِلَّا بِإِذۡنِهِۦۚ فَمِنۡهُمۡ شَقِيّٞ وَسَعِيدٞ ١٠٥ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ شَقُواْ فَفِي
ٱلنَّارِ لَهُمۡ فِيهَا زَفِيرٞ وَشَهِيقٌ ١٠٦ خَٰلِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ ٱلسَّمَٰوَٰتُ
وَٱلۡأَرۡضُ إِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَۚ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٞ لِّمَا يُرِيدُ ١٠٧
۞وَأَمَّا ٱلَّذِينَ سُعِدُواْ فَفِي ٱلۡجَنَّةِ خَٰلِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ
ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلۡأَرۡضُ إِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَۖ عَطَآءً غَيۡرَ مَجۡذُوذٖ ١٠٨

﴿۹۸﴾ [فرعون] روز قیامت پیشاپیش قومش می‌رود و آنان را به آتش [دوزخ] وارد می‌کند؛ و چه بد جایگاهی است که به آن وارد می‌شوند! ﴿۹۹﴾ و در این [دنیا] و روز قیامت، نفرین به دنبال دارند و چه بد ارمغانی به آنان می‌بخشند! ﴿۱۰۰﴾ [ای پیامبر،] این [برخی] از خبرهای آن [سرزمین‌ها و] شهرهاست که آنها را برایت بازگو می‌کنیم؛ برخی از آنها [هنوز] پابرجاست و [برخی دیگر] ویران [گشته است]. ﴿۱۰۱﴾ و ما به آنان ستم نکردیم؛ بلکه آنان [خود] به خویشتن ستم کردند؛ و هنگامی که فرمان پروردگارت [برای عذابشان] فرارسید، معبودانشان که [آنها را] به جای الله می‌خواندند، سودی برایشان نرساندند [و یاری‌شان ندادند] و بر آنان جز هلاکت [و تباهی] نیفزودند. ﴿۱۰۲﴾ و چنین است بازخواستِ پروردگارت که اهالی شهرهایی را که ستمکار [و مشرک] بودند فرومی‌گرفت. بی‌گمان، بازخواستِ او دردناک و سخت است. ﴿۱۰۳﴾ یقیناً در این [داستان‌ها، پند و] نشانه‌ای است برای کسی که از عذاب آخرت می‌ترسد. آن [روز،] روزی است که مردم را برای [حسابرسی در] آن جمع می‌کنند و آن [روز،] روزی است که [تمام اهل محشر] آن را می‌بینند. ﴿۱۰۴﴾ و ما آن [روز] را جز تا مدتی معیّن به تأخیر نمی‌اندازیم. ﴿۱۰۵﴾ وقتی این روز فرا رسد هیچ کس جز به اجازۀ او [= الله] سخن نمی‌گوید؛ [در آن روز] برخی از آنان بدبختند و [برخی دیگر] نیکبخت. ﴿۱۰۶﴾ اما کسانی که بدبخت شدند، [دوزخی‌اند و] در آتش [با هر دم و بازدمی] ضجّه و ناله‌ای برایشان است. ﴿۱۰۷﴾ تا آسمان‌ها و زمین [باقی] است، در آن [عذاب] جاودانند؛ مگر آنکه پروردگارت بخواهد [که موحدان گناهکار را از دوزخ خارج سازد]. بی‌تردید، پروردگارت آنچه را که بخواهد انجام می‌دهد. ﴿۱۰۸﴾ و اما کسانی که نیکبخت [و سعادتمند] شدند، تا آسمان‌ها و زمین [باقی] است، جاودانه در بهشتند؛ مگر آنکه پروردگارت بخواهد [موحدان گناهکار را پیش از ورود به بهشت، در دوزخ مجازات کند. این نعمت،] بخششی بی‌پایان است.

فَلَا تَكُ فِي مِرۡيَةٖ مِّمَّا يَعۡبُدُ هَٰٓؤُلَآءِۚ مَا يَعۡبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعۡبُدُ ءَابَآؤُهُم مِّن قَبۡلُۚ وَإِنَّا لَمُوَفُّوهُمۡ نَصِيبَهُمۡ غَيۡرَ مَنقُوصٖ ١٠٩ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ فَٱخۡتُلِفَ فِيهِۚ وَلَوۡلَا كَلِمَةٞ سَبَقَتۡ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيۡنَهُمۡۚ وَإِنَّهُمۡ لَفِي شَكّٖ مِّنۡهُ مُرِيبٖ ١١٠ وَإِنَّ كُلّٗا لَّمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمۡ رَبُّكَ أَعۡمَٰلَهُمۡۚ إِنَّهُۥ بِمَا يَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ ١١١ فَٱسۡتَقِمۡ كَمَآ أُمِرۡتَ وَمَن تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطۡغَوۡاْۚ إِنَّهُۥ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ ١١٢ وَلَا تَرۡكَنُوٓاْ إِلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ فَتَمَسَّكُمُ ٱلنَّارُ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِنۡ أَوۡلِيَآءَ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ١١٣ وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ طَرَفَيِ ٱلنَّهَارِ وَزُلَفٗا مِّنَ ٱلَّيۡلِۚ إِنَّ ٱلۡحَسَنَٰتِ يُذۡهِبۡنَ ٱلسَّيِّـَٔاتِۚ ذَٰلِكَ ذِكۡرَىٰ لِلذَّٰكِرِينَ ١١٤ وَٱصۡبِرۡ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١١٥ فَلَوۡلَا كَانَ مِنَ ٱلۡقُرُونِ مِن قَبۡلِكُمۡ أُوْلُواْ بَقِيَّةٖ يَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡفَسَادِ فِي ٱلۡأَرۡضِ إِلَّا قَلِيلٗا مِّمَّنۡ أَنجَيۡنَا مِنۡهُمۡۗ وَٱتَّبَعَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ مَآ أُتۡرِفُواْ فِيهِ وَكَانُواْ مُجۡرِمِينَ ١١٦ وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهۡلِكَ ٱلۡقُرَىٰ بِظُلۡمٖ وَأَهۡلُهَا مُصۡلِحُونَ ١١٧

﴿۱۰۹﴾ پس، از [باطل بودنِ] آنچه اینان [= مشرکان] عبادت می‌کنند در تردید نباش. آنان این معبودان را عبادت نمی‌کنند مگر به [تقلید و] همان شکلی که پدرانشان [نیز] پیشتر عبادت می‌کردند؛ و ما سهمشان را [از عذاب] بی‌کم‌وکاست به آنان خواهیم داد. ﴿۱۱۰﴾ و به راستی [ما] به موسی کتاب دادیم؛ سپس در آن اختلاف شد؛ و اگر پیشتر [در مورد مهلت به گناهکاران و حسابرسی در قیامت] سخنی از جانب پروردگارت بیان نشده بود، یقیناً [در همین دنیا] در میانشان داوری می‌شد [و عذاب نازل می‌گشت]؛ و به راستی که آنان [= یهود و مشرکان] دربارۀ [حقانیتِ] این [قرآن] سخت در تردیدند. ﴿۱۱۱﴾ و پروردگارت [پاداش] اعمال همگان را قطعاً بی‌کم‌وکاست خواهد داد. بی‌تردید، او به آنچه می‌کنند آگاه است. ﴿۱۱۲﴾ پس [ای پیامبر،] چنان که فرمان یافته‌ای، [در برابر مشرکان] استقامت کن و کسی که همراه تو [به پیشگاه الهی] روی آورده است [نیز باید در دینداری استقامت کند] و [از حدود الهی] تجاوز نکنید. بی‌تردید، او به آنچه می‌کنید بسیار بیناست. ﴿۱۱۳﴾ به کسانی که ستم کردند [= کافران] گرایش نیابید که [اگر چنین کنید،] آتش [دوزخ] به شما نیز خواهد رسید و در برابر الله [هیچ] دوستی ندارید و آنگاه یاری نمی‌شوید. ﴿۱۱۴﴾ و در دو طرف روز [= آغاز و پایان روز] و ساعاتی از شب، نماز بگزار. بی‌تردید، نیکی‌ها بدی‌ها را از بین می‌برد. این [سخن،] پندی است برای پندپذیران. ﴿۱۱۵﴾ و شکیبایی کن [که] بی‌تردید، الله پاداش نیکوکاران را تباه نمی‌کند. ﴿۱۱۶﴾ پس چرا در میان امت‌های پیش از شما ـ جز اندکی از کسانی که آنان را [از عذاب] نجات دادیم ـ [مؤمنان و] خردمندانی نبودند که [مردم را] از فساد در زمین بازدارند؟ و کسانی که ستم کردند، به دنبال ناز و نعمتی که یافته بودند رفتند و گناهکار بودند. ﴿۱۱۷﴾ و [سنتِ] پروردگارت [هرگز] چنین نبوده است که شهرها را ـ در حالی که ساکنانش [افرادی] نیکوکار بودند ـ به ستم نابود کند.

وَلَوۡ شَآءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ ٱلنَّاسَ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗۖ وَلَا يَزَالُونَ مُخۡتَلِفِينَ ١١٨ إِلَّا مَن رَّحِمَ رَبُّكَۚ وَلِذَٰلِكَ خَلَقَهُمۡۗ وَتَمَّتۡ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَأَمۡلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ ٱلۡجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ أَجۡمَعِينَ ١١٩ وَكُلّٗا نَّقُصُّ عَلَيۡكَ مِنۡ أَنۢبَآءِ ٱلرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهِۦ فُؤَادَكَۚ وَجَآءَكَ فِي هَٰذِهِ ٱلۡحَقُّ وَمَوۡعِظَةٞ وَذِكۡرَىٰ لِلۡمُؤۡمِنِينَ ١٢٠ وَقُل لِّلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ ٱعۡمَلُواْ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمۡ إِنَّا عَٰمِلُونَ ١٢١ وَٱنتَظِرُوٓاْ إِنَّا مُنتَظِرُونَ ١٢٢ وَلِلَّهِ غَيۡبُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَإِلَيۡهِ يُرۡجَعُ ٱلۡأَمۡرُ كُلُّهُۥ فَٱعۡبُدۡهُ وَتَوَكَّلۡ عَلَيۡهِۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ١٢٣

سُورَةُ يُوسُفَ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓرۚ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡمُبِينِ ١ إِنَّآ أَنزَلۡنَٰهُ قُرۡءَٰنًا عَرَبِيّٗا لَّعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ ٢ نَحۡنُ نَقُصُّ عَلَيۡكَ أَحۡسَنَ ٱلۡقَصَصِ بِمَآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانَ وَإِن كُنتَ مِن قَبۡلِهِۦ لَمِنَ ٱلۡغَٰفِلِينَ ٣ إِذۡ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَٰٓأَبَتِ إِنِّي رَأَيۡتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوۡكَبٗا وَٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ رَأَيۡتُهُمۡ لِي سَٰجِدِينَ ٤

﴿۱۱۸﴾ و اگر پروردگارت می‌خواست، [همۀ] مردم را یک امت [موحد و درستکار] قرار می‌داد؛ ولی [آنان] همواره مختلفند. ﴿۱۱۹﴾ مگر کسانی که پروردگارت به آنان رحم کرده باشد و به همین هدف [آزمودن به وسیله اختلاف] آنان را آفریده است؛ و وعدۀ پروردگارت [چنین] تحقق پذیرفته است [که:] «قطعاً دوزخ را از جن و انسان [گناهکار] انباشته خواهم ساخت». ﴿۱۲۰﴾ و [ای محمد ﷺ،] از اخبار پیامبران این همه را بر تو حکایت می‌کنیم تا دلت را با [بیان] آنها ثبات [و آرامش] بخشیم؛ و در این [سرگذشت‌ها] حقیقت برایت آمده است و [این داستان‌ها] پندی است [برای کافران] و تذکری است برای مؤمنان. ﴿۱۲۱﴾ و به کسانی که ایمان نمی‌آورند بگو: «شما به روش خود عمل کنید، ما [نیز به شیوۀ خود] عمل می‌کنیم. ﴿۱۲۲﴾ و منتظر باشید [که] بی‌تردید، ما [نیز] منتظریم». ﴿۱۲۳﴾ و [آگاهی از] غیبِ آسمان‌ها و زمین، از آنِ الله است و همۀ کارها به سوی او بازگردانده می‌شود؛ پس او را عبادت کن و بر او توکل نما؛ و پروردگارت از آنچه می‌کنید [هرگز] غافل نیست.

۱۲- سورۀ یوسف مکی است
وآن یک صد ویازده آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ الر [= الف. لام. را]. این آیاتِ کتاب روشنگر است. ﴿۲﴾ ما آن را قرآنی [به زبان] عربی نازل کردیم؛ باشد که [در مفاهیمش] بیندیشید. ﴿۳﴾ [ای پیامبر،] ما بهترین داستان‌ها را با وحی کردنِ این قرآن بر تو حکایت می‌کنیم؛ و مسلّماً قبلا تو [از این داستان‌ها] بی‌خبر بودی. ﴿۴﴾ [یاد کن] هنگامی که یوسف به پدرش [یعقوب علیهما السلام] گفت: «پدر جان، من [در خواب] یازده ستاره و خورشید و ماه دیدم. آنها را دیدم که برایم سجده می‌کردند».

قَالَ يَٰبُنَيَّ لَا تَقۡصُصۡ رُءۡيَاكَ عَلَىٰٓ إِخۡوَتِكَ فَيَكِيدُواْ لَكَ كَيۡدًاۖ إِنَّ ٱلشَّيۡطَٰنَ لِلۡإِنسَٰنِ عَدُوّٞ مُّبِينٞ ﴿٥﴾ وَكَذَٰلِكَ يَجۡتَبِيكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِن تَأۡوِيلِ ٱلۡأَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعۡمَتَهُۥ عَلَيۡكَ وَعَلَىٰٓ ءَالِ يَعۡقُوبَ كَمَآ أَتَمَّهَا عَلَىٰٓ أَبَوَيۡكَ مِن قَبۡلُ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡحَٰقَۚ إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ﴿٦﴾ ۞ لَّقَدۡ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخۡوَتِهِۦٓ ءَايَٰتٞ لِّلسَّآئِلِينَ ﴿٧﴾ إِذۡ قَالُواْ لَيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَىٰٓ أَبِينَا مِنَّا وَنَحۡنُ عُصۡبَةٌ إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ ﴿٨﴾ ٱقۡتُلُواْ يُوسُفَ أَوِ ٱطۡرَحُوهُ أَرۡضٗا يَخۡلُ لَكُمۡ وَجۡهُ أَبِيكُمۡ وَتَكُونُواْ مِنۢ بَعۡدِهِۦ قَوۡمٗا صَٰلِحِينَ ﴿٩﴾ قَالَ قَآئِلٞ مِّنۡهُمۡ لَا تَقۡتُلُواْ يُوسُفَ وَأَلۡقُوهُ فِي غَيَٰبَتِ ٱلۡجُبِّ يَلۡتَقِطۡهُ بَعۡضُ ٱلسَّيَّارَةِ إِن كُنتُمۡ فَٰعِلِينَ ﴿١٠﴾ قَالُواْ يَٰٓأَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأۡمَ۬نَّا عَلَىٰ يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُۥ لَنَٰصِحُونَ ﴿١١﴾ أَرۡسِلۡهُ مَعَنَا غَدٗا يَرۡتَعۡ وَيَلۡعَبۡ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ﴿١٢﴾ قَالَ إِنِّي لَيَحۡزُنُنِيٓ أَن تَذۡهَبُواْ بِهِۦ وَأَخَافُ أَن يَأۡكُلَهُ ٱلذِّئۡبُ وَأَنتُمۡ عَنۡهُ غَٰفِلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُواْ لَئِنۡ أَكَلَهُ ٱلذِّئۡبُ وَنَحۡنُ عُصۡبَةٌ إِنَّآ إِذٗا لَّخَٰسِرُونَ ﴿١٤﴾

﴿۵﴾ [یعقوب علیه‌السلام] گفت: «پسرم، خوابت را به برادران خویش بازگو نکن که نیرنگی برایت می‌اندیشند؛ [چرا که] بی‌تردید، شیطان دشمنِ آشکاری برای انسان است. ﴿۶﴾ پروردگارت تو را این گونه برمی‌گزیند و [علمِ] تعبیر خواب‌ها را به تو می‌آموزد و نعمتش را بر تو و بر خاندان یعقوب تمام می‌گرداند؛ چنان که پیش از این [نیز] بر اجدادت ـ ابراهیم و اسحاق ـ تمام کرد. بی‌تردید، پروردگارت بی نهایت دانای حکیم است». ﴿۷﴾ به راستی که در [داستان] یوسف و برادرانش، برای پُرسشگران [دربارهٔ یوسف علیه‌السلام، عبرت‌ها و] نشانه‌هاست. ﴿۸﴾ آنگاه که [برادرانش به یکدیگر] گفتند: «یوسف و برادرش [بنیامین] نزد پدرمان از ما محبوب‌ترند؛ در حالی که ما یک گروه [نیرومند] هستیم. حقا که پدرمان [با این مهرورزیِ بی‌دلیل] در گمراهیِ آشکاری است. ﴿۹﴾ [یکی از برادران گفت:] یوسف را بکُشید یا او را به سرزمینی [دوردست] بیفکنید تا توجه پدرتان فقط به [سوی] شما باشد و پس از آن [توبه کنید و] افرادی شایسته باشید». ﴿۱۰﴾ یکی [دیگر] از آنان گفت: «یوسف را نکشید و اگر [می‌خواهید] کاری انجام دهید، او را در قعر چاه بیندازید تا برخی از مسافران [کاروان] او را برگیرند [و با خود به جایی دور ببرند]». ﴿۱۱﴾ [سپس نزد یعقوب علیه‌السلام رفتند] و گفتند: «پدر جان، چرا ما را بر یوسف امین نمی‌شماری؛ حال آنکه ما خیرخواهش هستیم؟ ﴿۱۲﴾ فردا او را با ما [به دشت] بفرست تا [در چمنزارها و گلزارها] بگردد و بازی کند؛ و ما به خوبی مراقب او هستیم». ﴿۱۳﴾ [یعقوب علیه‌السلام] گفت: «اینکه او را ببرید، مرا اندوهگین می کند و از این می‌ترسم که گرگ او را بخورد و شما از او غافل باشید». ﴿۱۴﴾ آنان گفتند: «با وجود اینکه ما یک گروه [نیرومند] هستیم، اگر [اجازه دهیم که] گرگ او را بخورد، قطعاً زیانکار خواهیم بود».

فَلَمَّا ذَهَبُوا۟ بِهِۦ وَأَجْمَعُوٓا۟ أَن يَجْعَلُوهُ فِى غَيَٰبَتِ ٱلْجُبِّ ۚ وَأَوْحَيْنَآ
إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُم بِأَمْرِهِمْ هَٰذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٥﴾ وَجَآءُوٓ
أَبَاهُمْ عِشَآءً يَبْكُونَ ﴿١٦﴾ قَالُوا۟ يَٰٓأَبَانَآ إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ
وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِندَ مَتَٰعِنَا فَأَكَلَهُ ٱلذِّئْبُ ۖ وَمَآ أَنتَ
بِمُؤْمِنٍ لَّنَا وَلَوْ كُنَّا صَٰدِقِينَ ﴿١٧﴾ وَجَآءُو عَلَىٰ قَمِيصِهِۦ
بِدَمٍ كَذِبٍ ۚ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنفُسُكُمْ أَمْرًا ۖ فَصَبْرٌ جَمِيلٌ ۖ
وَٱللَّهُ ٱلْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾ وَجَآءَتْ سَيَّارَةٌ
فَأَرْسَلُوا۟ وَارِدَهُمْ فَأَدْلَىٰ دَلْوَهُۥ ۖ قَالَ يَٰبُشْرَىٰ هَٰذَا غُلَٰمٌ ۚ وَأَسَرُّوهُ
بِضَٰعَةً ۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍۭ بَخْسٍ
دَرَٰهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا۟ فِيهِ مِنَ ٱلزَّٰهِدِينَ ﴿٢٠﴾ وَقَالَ
ٱلَّذِى ٱشْتَرَىٰهُ مِن مِّصْرَ لِٱمْرَأَتِهِۦٓ أَكْرِمِى مَثْوَىٰهُ عَسَىٰٓ
أَن يَنفَعَنَآ أَوْ نَتَّخِذَهُۥ وَلَدًا ۚ وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِى
ٱلْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُۥ مِن تَأْوِيلِ ٱلْأَحَادِيثِ ۚ وَٱللَّهُ غَالِبٌ عَلَىٰٓ
أَمْرِهِۦ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢١﴾ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُۥٓ
ءَاتَيْنَٰهُ حُكْمًا وَعِلْمًا ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٢٢﴾

﴿۱۵﴾ هنگامی که او را [همراه خود] بردند و همدست شدند که او را در قعر چاه بیندازند، به او وحی کردیم که: «[سرانجام] قطعاً آنان را در حالی که هیچ [دربارهات] نمی‌دانند، از [چند و چون] این کارشان آگاه خواهی ساخت». ﴿۱۶﴾ و شبانگاه، گریه‌کنان نزد پدرشان آمدند. ﴿۱۷﴾ گفتند: «پدرجان، ما [دورتر] رفتیم که مسابقه دهیم و یوسف را نزد اثاث خود گذاشتیم و گرگ او را خورد؛ و هر چند که راستگو باشیم، تو [هرگز سخن] ما را باور نخواهی کرد». ﴿۱۸﴾ و پیراهن او را [آغشته] با خونی دروغین [برای یعقوب ﷷ] آوردند. [او] گفت: «[چنین نیست؛] بلکه [هوای] نفس شما کاری [ناشایست] را برایتان آراسته است؛ پس صبری نیکو [برایم بهتر است] و الله در [مورد] آنچه می‌گویید یاریگرِ [من] است». ﴿۱۹﴾ و کاروانی آمد و آنان آب‌آورِ خود را فرستادند؛ او دَلوش را [در چاه] انداخت [و چون یوسف ﷷ را بالا کشید] گفت: «مژده دهید! این یک نوجوان است»؛ و [پس از نجاتش] او را همچون یک کالا[ی ارزشمند از دیگران] پنهان داشتند؛ [ولی] الله به آنچه می‌کردند آگاه بود. ﴿۲۰﴾ و [سرانجام] او را به بهایی اندک ـ چند درهم ـ فروختند و [دربارۀ نگه داشتنِ] او بی‌میل بودند. ﴿۲۱﴾ و آن شخص از [مردم] مصر [= عزیز] که او را خریده بود، به همسرش گفت: «مقامش را گرامی بدار. امید است که برایمان سودمند باشد یا او را به فرزندی بگیریم». و اینچنین بود که یوسف را در [آن] سرزمین، ارجمند [و مقتدر] گرداندیم تا تعبیر خواب به او بیاموزیم؛ و الله بر کار خویش [توانا و] چیره است؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند. ﴿۲۲﴾ و چون [یوسف ﷷ به اوج] نیروی جوانی رسید، حکمت و دانش به او عطا کردیم؛ و نیکوکاران را اینچنین پاداش می‌دهیم.

وَرَٰوَدَتۡهُ ٱلَّتِي هُوَ فِي بَيۡتِهَا عَن نَّفۡسِهِۦ وَغَلَّقَتِ ٱلۡأَبۡوَٰبَ
وَقَالَتۡ هَيۡتَ لَكَۚ قَالَ مَعَاذَ ٱللَّهِۖ إِنَّهُۥ رَبِّيٓ أَحۡسَنَ مَثۡوَايَۖ
إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢٣﴾ وَلَقَدۡ هَمَّتۡ بِهِۦۖ وَهَمَّ بِهَا
لَوۡلَآ أَن رَّءَا بُرۡهَٰنَ رَبِّهِۦۚ كَذَٰلِكَ لِنَصۡرِفَ عَنۡهُ ٱلسُّوٓءَ
وَٱلۡفَحۡشَآءَۚ إِنَّهُۥ مِنۡ عِبَادِنَا ٱلۡمُخۡلَصِينَ ﴿٢٤﴾ وَٱسۡتَبَقَا
ٱلۡبَابَ وَقَدَّتۡ قَمِيصَهُۥ مِن دُبُرٖ وَأَلۡفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا ٱلۡبَابِۚ
قَالَتۡ مَا جَزَآءُ مَنۡ أَرَادَ بِأَهۡلِكَ سُوٓءًا إِلَّآ أَن يُسۡجَنَ أَوۡ عَذَابٌ
أَلِيمٞ ﴿٢٥﴾ قَالَ هِيَ رَٰوَدَتۡنِي عَن نَّفۡسِيۚ وَشَهِدَ شَاهِدٞ مِّنۡ
أَهۡلِهَآ إِن كَانَ قَمِيصُهُۥ قُدَّ مِن قُبُلٖ فَصَدَقَتۡ وَهُوَ مِنَ
ٱلۡكَٰذِبِينَ ﴿٢٦﴾ وَإِن كَانَ قَمِيصُهُۥ قُدَّ مِن دُبُرٖ فَكَذَبَتۡ وَهُوَ
مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٢٧﴾ فَلَمَّا رَءَا قَمِيصَهُۥ قُدَّ مِن دُبُرٖ قَالَ إِنَّهُۥ
مِن كَيۡدِكُنَّۖ إِنَّ كَيۡدَكُنَّ عَظِيمٞ ﴿٢٨﴾ يُوسُفُ أَعۡرِضۡ عَنۡ
هَٰذَاۚ وَٱسۡتَغۡفِرِي لِذَنۢبِكِۖ إِنَّكِ كُنتِ مِنَ ٱلۡخَاطِـِٔينَ ﴿٢٩﴾
۞ وَقَالَ نِسۡوَةٞ فِي ٱلۡمَدِينَةِ ٱمۡرَأَتُ ٱلۡعَزِيزِ تُرَٰوِدُ فَتَىٰهَا
عَن نَّفۡسِهِۦۖ قَدۡ شَغَفَهَا حُبًّاۖ إِنَّا لَنَرَىٰهَا فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ﴿٣٠﴾

﴿۲۳﴾ و آن زنی که او [= یوسف عليه السلام] در خانه‌اش بود، از وی تقاضای کامجویی کرد و درها را بست و گفت: «بیا [که] در اختیارِ تو [هستم]». [یوسف عليه السلام] گفت: «پناه بر الله! آن مرد، [شوهرِ تو و] سرورِ من است [و] جایگاهم را گرامی داشته است [پس چگونه به او خیانت کنم؟] یقیناً ستمکاران رستگار نمی‌شوند». ﴿۲۴﴾ و در حقیقت، [آن زن] قصد او کرد و او [= یوسف عليه السلام نیز] ـ اگر بُرهان پروردگارش را ندیده بود ـ قصد آن زن می‌کرد. ما اینچنین [کردیم] تا بدی و زشتکاری را از او دور سازیم. به راستی که او از بندگان مخلَصِ ما بود. ﴿۲۵﴾ و هر دو به طرف در شتافتند و [همسرِ عزیزِ مصر] پیراهن او [= یوسف عليه السلام] را از پشت پاره کرد و [در این هنگام] شوهرش را در آستانۀ در یافتند. [آن] زن گفت: «کیفر کسی که قصد بدی به خانوادۀ تو داشته باشد چیست؛ جز اینکه زندانی شود یا عذابی دردناک [ببیند]؟» ﴿۲۶﴾ [یوسف عليه السلام] گفت: «او از من تقاضای کامجویی کرد؛» و [در آن هنگام] شاهدی از بستگان آن زن، [چنین] شهادت داد: «اگر پیراهنش از جلو پاره شده باشد، این زن راست می‌گوید و آن مرد [= یوسف عليه السلام] دروغگوست؛ ﴿۲۷﴾ [ولی] اگر پیراهنش از پشت پاره شده باشد، این زن دروغ می‌گوید و آن مرد راستگوست». ﴿۲۸﴾ چون [عزیز مصر] دید که پیراهن او از پشت پاره شده است، [به حقیقت پی بُرد و] گفت: «این از نیرنگِ شما [زنان] است. به راستی که نیرنگ شما بزرگ است. ﴿۲۹﴾ ای یوسف، از این [ماجرا] درگذر و [تو ای زن،] برای گناهت آمرزش بخواه که بی‌تردید خطاکار بوده‌ای». ﴿۳۰﴾ [هنگامی که این خبر منتشر شد] برخی از زنان در شهر گفتند: «همسر عزیز [مصر]، از غلام [جوان] خویش تقاضای کامجویی می‌کند [و] سخت شیفته‌اش گشته است. ما او را واقعاً در گمراهی آشکاری می‌بینیم».

فَلَمَّا سَمِعَتۡ بِمَكۡرِهِنَّ أَرۡسَلَتۡ إِلَيۡهِنَّ وَأَعۡتَدَتۡ لَهُنَّ مُتَّكَـٔٗا
وَءَاتَتۡ كُلَّ وَٰحِدَةٖ مِّنۡهُنَّ سِكِّينٗا وَقَالَتِ ٱخۡرُجۡ عَلَيۡهِنَّۖ فَلَمَّا رَأَيۡنَهُۥٓ
أَكۡبَرۡنَهُۥ وَقَطَّعۡنَ أَيۡدِيَهُنَّ وَقُلۡنَ حَٰشَ لِلَّهِ مَا هَٰذَا بَشَرًا إِنۡ هَٰذَآ
إِلَّا مَلَكٞ كَرِيمٞ ﴿٣١﴾ قَالَتۡ فَذَٰلِكُنَّ ٱلَّذِي لُمۡتُنَّنِي فِيهِۖ وَلَقَدۡ رَٰوَدتُّهُۥ
عَن نَّفۡسِهِۦ فَٱسۡتَعۡصَمَۖ وَلَئِن لَّمۡ يَفۡعَلۡ مَآ ءَامُرُهُۥ لَيُسۡجَنَنَّ
وَلَيَكُونٗا مِّنَ ٱلصَّٰغِرِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ رَبِّ ٱلسِّجۡنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدۡعُونَنِيٓ
إِلَيۡهِۖ وَإِلَّا تَصۡرِفۡ عَنِّي كَيۡدَهُنَّ أَصۡبُ إِلَيۡهِنَّ وَأَكُن مِّنَ ٱلۡجَٰهِلِينَ ﴿٣٣﴾
فَٱسۡتَجَابَ لَهُۥ رَبُّهُۥ فَصَرَفَ عَنۡهُ كَيۡدَهُنَّۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ
ٱلۡعَلِيمُ ﴿٣٤﴾ ثُمَّ بَدَا لَهُم مِّنۢ بَعۡدِ مَا رَأَوُاْ ٱلۡأٓيَٰتِ لَيَسۡجُنُنَّهُۥ
حَتَّىٰ حِينٖ ﴿٣٥﴾ وَدَخَلَ مَعَهُ ٱلسِّجۡنَ فَتَيَانِۖ قَالَ أَحَدُهُمَآ إِنِّيٓ
أَرَىٰنِيٓ أَعۡصِرُ خَمۡرٗاۖ وَقَالَ ٱلۡأٓخَرُ إِنِّيٓ أَرَىٰنِيٓ أَحۡمِلُ فَوۡقَ رَأۡسِي
خُبۡزٗا تَأۡكُلُ ٱلطَّيۡرُ مِنۡهُۖ نَبِّئۡنَا بِتَأۡوِيلِهِۦٓۖ إِنَّا نَرَىٰكَ مِنَ
ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿٣٦﴾ قَالَ لَا يَأۡتِيكُمَا طَعَامٞ تُرۡزَقَانِهِۦٓ إِلَّا نَبَّأۡتُكُمَا
بِتَأۡوِيلِهِۦ قَبۡلَ أَن يَأۡتِيَكُمَاۚ ذَٰلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِي رَبِّيٓۚ إِنِّي تَرَكۡتُ
مِلَّةَ قَوۡمٖ لَّا يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَهُم بِٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ كَٰفِرُونَ ﴿٣٧﴾

﴿۳۱﴾ وقتی [همسرِ عزیز] نیرنگ [و بدگویيِ] آنان را شنید، [شخصی را برای دعوت] به سراغشان فرستاد و مجلسی برایشان ترتیب داد و به هر یک از آنان [برای بریدن غذا] چاقویي داد و به یوسف گفت: «بر [جمعِ] آنان وارد شو». [زنان] چون او را دیدند، [او را] بسیار بزرگ‌[وار و زیبا] شمردند و [از شدت شگفتی] دست‌هایشان را زخمی کردند و گفتند: «پناه بر الله! این بشر نیست؛ این جز فرشته‌ای بزرگوار نیست». ﴿۳۲﴾ [همسر عزیز] گفت: «این [جوانِ زیباروی،] همان است که مرا دربارۀ او سرزنش می‌کردید. [آری،] در حقیقت، من از او تقاضای کامجویي نمودم [ولی] او خویشتنداری کرد؛ و [اینک] اگر آنچه را به او دستور می‌دهم انجام ندهد، قطعاً زندانی می‌شود و مسلماً از خوارشدگان خواهد بود». ﴿۳۳﴾ [یوسف علیه السلام] گفت: «پروردگارا، زندان برای من از آنچه [اینها] مرا به سویش می‌خوانند محبوب‌تر است؛ و اگر نیرنگشان را از من نگردانی، به آنان گرایش می‌یابم و [اگر چنین کنم،] نادان خواهم بود». ﴿۳۴﴾ پروردگارش [دعای] او را اجابت کرد و نیرنگشان را از او بازگرداند. بی‌تردید، او بسیار شنوای داناست. ﴿۳۵﴾ آنگاه پس از آنکه [عزیز مصر و اطرافیانش] نشانه‌ها[ی پاکدامنيِ یوسف] را دیدند، تصمیم گرفتند [برای سرپوش گذاشتن بر این بی‌آبرویي،] او را تا مدتی زندانی کنند. ﴿۳۶﴾ و دو جوان همراه او وارد زندان شدند. [روزی] یکی از آن دو گفت: «من [در خواب،] خود را دیدم که [انگور برای] شراب می‌فشارم» و دیگری گفت: «من خواب دیده‌ام که بر سر خویش [ظرف] نانی می‌برم [و] پرندگان از آن می‌خورند. ما را از تعبیر آن آگاه کن [که] قطعاً تو را از نیکوکاران می‌بینیم». ﴿۳۷﴾ [یوسف علیه السلام] گفت: «هیچ غذایي برای خوردن نزدتان نمی‌رسد، مگر آنکه پیش از رسیدنش، شما را از [کیفیت و] حقیقت آن [= خواب‌ها] آگاه خواهم ساخت. این [اخبار غیبی و تعبیر خواب،] از چیزهایي است که پروردگارم به من آموخته است. در حقیقت، من آیینِ قومی را که به الله ایمان نمی‌آورند و به [سرای] آخرت [نیز] کفر می‌ورزند، ترک کرده‌ام.

وَٱتَّبَعۡتُ مِلَّةَ ءَابَآءِيٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَۚ مَا كَانَ لَنَآ أَن نُّشۡرِكَ بِٱللَّهِ مِن شَيۡءٖۚ ذَٰلِكَ مِن فَضۡلِ ٱللَّهِ عَلَيۡنَا وَعَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَشۡكُرُونَ ٣٨ يَٰصَٰحِبَيِ ٱلسِّجۡنِ ءَأَرۡبَابٞ مُّتَفَرِّقُونَ خَيۡرٌ أَمِ ٱللَّهُ ٱلۡوَٰحِدُ ٱلۡقَهَّارُ ٣٩ مَا تَعۡبُدُونَ مِن دُونِهِۦٓ إِلَّآ أَسۡمَآءٗ سَمَّيۡتُمُوهَآ أَنتُمۡ وَءَابَآؤُكُم مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلۡطَٰنٍۚ إِنِ ٱلۡحُكۡمُ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّآ إِيَّاهُۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلۡقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ٤٠ يَٰصَٰحِبَيِ ٱلسِّجۡنِ أَمَّآ أَحَدُكُمَا فَيَسۡقِي رَبَّهُۥ خَمۡرٗاۖ وَأَمَّا ٱلۡأٓخَرُ فَيُصۡلَبُ فَتَأۡكُلُ ٱلطَّيۡرُ مِن رَّأۡسِهِۦۚ قُضِيَ ٱلۡأَمۡرُ ٱلَّذِي فِيهِ تَسۡتَفۡتِيَانِ ٤١ وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُۥ نَاجٖ مِّنۡهُمَا ٱذۡكُرۡنِي عِندَ رَبِّكَ فَأَنسَىٰهُ ٱلشَّيۡطَٰنُ ذِكۡرَ رَبِّهِۦ فَلَبِثَ فِي ٱلسِّجۡنِ بِضۡعَ سِنِينَ ٤٢ وَقَالَ ٱلۡمَلِكُ إِنِّيٓ أَرَىٰ سَبۡعَ بَقَرَٰتٖ سِمَانٖ يَأۡكُلُهُنَّ سَبۡعٌ عِجَافٞ وَسَبۡعَ سُنۢبُلَٰتٍ خُضۡرٖ وَأُخَرَ يَابِسَٰتٖۖ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَأُ أَفۡتُونِي فِي رُءۡيَٰيَ إِن كُنتُمۡ لِلرُّءۡيَا تَعۡبُرُونَ ٤٣

﴿۳۸﴾ و از آیین پدرانم ـ ابراهیم و اسحاق و یعقوب ـ پیروی نموده‌ام. برای ما سزاوار نیست که چیزی را شریک الله قرار دهیم. این [عبادت الله به یگانگی،] از فضل الله بر ما و بر [همۀ] مردم است؛ ولی بیشتر مردم سپاس نمی‌گزارند. ﴿۳۹﴾ ای رفقای زندانی من، آیا معبودان پراکنده [و متعدد] بهترند، یا الله یگانۀ بی نهایت پیروزمند؟ ﴿۴۰﴾ شما به جای او [معبودی را] عبادت نمی کنید، مگر نام‌هایی [بی‌معنی] که خود و پدرانتان بر آنها نهاده‌اید. الله هیچ دلیلی بر [حقانیت] آنها نازل نکرده است. فرمانروایی، تنها از آن الله است [و] فرمان داده است که جز او را عبادت نکنید. این همان دین راست و استوار است؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند. ﴿۴۱﴾ ای رفقای زندانی من، یکی از شما [آزاد می‌شود] و به سَرورِ خویش شراب خواهد نوشاند؛ و اما دیگری به دار آویخته می‌شود و پرندگان از [مغز] سرش خواهند خورد. امری که در [مورد] آن از من نظر خواستید، [چنین] مقدر شده است». ﴿۴۲﴾ و [یوسف ﷷ] به یکی از آن دو [جوان] که دانست رها می‌شود، گفت: «نزد سرورت [= پادشاه] از من یاد کن»؛ [ولی] شیطان یاد کردن [از یوسف ﷷ نزد] سَرورش را از خاطرِ وی [= ساقی پادشاه] بُرد و او [= یوسف ﷷ] چندین سال [دیگر نیز] در زندان باقی ماند. ﴿۴۳﴾ و [روزی] پادشاه گفت: «من [در خواب] دیدم که هفت گاو چاق را هفت [گاو] لاغر می‌خورند؛ و هفت خوشۀ سبز و [هفت خوشۀ] دیگر را خشک [دیدم]. ای بزرگان، اگر تعبیر خواب می کنید، [دربارۀ] خوابم نظر دهید».

قَالُوٓا۟ أَضْغَٰثُ أَحْلَٰمٍ ۖ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ ٱلْأَحْلَٰمِ بِعَٰلِمِينَ ﴿٤٤﴾
وَقَالَ ٱلَّذِى نَجَا مِنْهُمَا وَٱدَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا۠ أُنَبِّئُكُم بِتَأْوِيلِهِۦ
فَأَرْسِلُونِ ﴿٤٥﴾ يُوسُفُ أَيُّهَا ٱلصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِى سَبْعِ بَقَرَٰتٍ
سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعِ سُنۢبُلَٰتٍ خُضْرٍ
وَأُخَرَ يَابِسَٰتٍ لَّعَلِّىٓ أَرْجِعُ إِلَى ٱلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالَ
تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأَبًا فَمَا حَصَدتُّمْ فَذَرُوهُ فِى سُنۢبُلِهِۦٓ إِلَّا
قَلِيلًا مِّمَّا تَأْكُلُونَ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ يَأْتِى مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَأْكُلْنَ
مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّا تُحْصِنُونَ ﴿٤٨﴾ ثُمَّ يَأْتِى مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ
عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ ٱلنَّاسُ وَفِيهِ يَعْصِرُونَ ﴿٤٩﴾ وَقَالَ ٱلْمَلِكُ ٱئْتُونِى
بِهِۦ ۖ فَلَمَّا جَآءَهُ ٱلرَّسُولُ قَالَ ٱرْجِعْ إِلَىٰ رَبِّكَ فَسْـَٔلْهُ مَا بَالُ
ٱلنِّسْوَةِ ٱلَّٰتِى قَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ ۚ إِنَّ رَبِّى بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ﴿٥٠﴾
قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ إِذْ رَٰوَدتُّنَّ يُوسُفَ عَن نَّفْسِهِۦ ۚ قُلْنَ حَٰشَ
لِلَّهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِن سُوٓءٍ ۚ قَالَتِ ٱمْرَأَتُ ٱلْعَزِيزِ ٱلْـَٰٔنَ حَصْحَصَ
ٱلْحَقُّ أَنَا۠ رَٰوَدتُّهُۥ عَن نَّفْسِهِۦ وَإِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٥١﴾ ذَٰلِكَ
لِيَعْلَمَ أَنِّى لَمْ أَخُنْهُ بِٱلْغَيْبِ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى كَيْدَ ٱلْخَآئِنِينَ ﴿٥٢﴾

﴿۴۴﴾ آنان گفتند: «[اینها] خواب‌هایی پریشان است و ما به تعبیر این [گونه] خواب‌ها دانا نیستیم». ﴿۴۵﴾ و یکی از آن دو [زندانی] که نجات یافته بود، پس از مدت‌ها [یوسف ﷺ] را به یاد آورد [و] گفت: «مرا به [زندان] بفرستید تا دربارۀ تعبیر آن [خواب] به شما خبر دهم». ﴿۴۶﴾ [او به زندان رفت و گفت:] «یوسف، ای [مرد] راستگو، [دربارۀ این خواب که] هفت گاو چاق را هفت گاو [لاغر] می‌خورند و هفت خوشۀ سبز و [هفت خوشۀ] خشکیدۀ دیگر، برایمان نظر بده [و آن را تعبیر کن] تا نزد مردم برگردم؛ شاید آنها [تعبیر این خواب و توانایی‌های تو را] بدانند. ﴿۴۷﴾ [یوسف ﷺ] گفت: «هفت سال پیاپی [با جدیّت] کشاورزی کنید و آنچه را که درو می‌کنید ـ جز اندکی که می‌خورید ـ با خوشه‌اش [کنار] بگذارید. ﴿۴۸﴾ سپس بعد از آن [دورانِ رونق]، هفت [سال قحطیِ] سخت می‌آید که آنچه را برای آن سال‌ها [کنار] گذاشته‌اید می‌خورید، جز اندکی که آن را [برای بذر] ذخیره می‌کنید. ﴿۴۹﴾ سپس بعد از آن هفت [سال،] سالی فرا می‌رسد که باران فراوانی نصیب مردم می‌شود و در آن سال، [بر اثر فراوانی، از میوه‌ها و دانه‌های روغنی] عصاره می‌گیرند». ﴿۵۰﴾ پادشاه [چون این تعبیر را شنید] گفت: «او را نزد من بیاورید». اما وقتی فرستادۀ [پادشاه] نزد او آمد، [یوسف ﷺ] گفت: «نزد سرورت بازگرد و از او بپرس که ماجرای زنانی که دست‌های خود را بریدند چه بود؟ قطعاً پروردگارم به نیرنگِ آنان آگاه است». ﴿۵۱﴾ [پادشاه آن زنان را خواست و] گفت: «هنگامی که یوسف را به سوی خویش دعوت کردید، جریان کارتان چه بود؟» گفتند: «پناه بر الله! ما هیچ گناهی در او سراغ نداریم». [در این هنگام] همسر عزیز گفت: «اکنون حق آشکار شد: من [بودم که] از وی تقاضای کامجویی کردم [و او پاکدامنی ورزید] و یقیناً راستگوست. ﴿۵۲﴾ این [اعتراف] برای آن است که [عزیز مصر] بداند من در پنهان به او خیانت نکرده‌ام و اینکه الله نیرنگِ خائنان را به جایی نمی‌رسانَد.

۞ وَمَآ أُبَرِّئُ نَفۡسِيٓۚ إِنَّ ٱلنَّفۡسَ لَأَمَّارَةُۢ بِٱلسُّوٓءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّيٓۚ إِنَّ رَبِّي غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٥٣ وَقَالَ ٱلۡمَلِكُ ٱئۡتُونِي بِهِۦٓ أَسۡتَخۡلِصۡهُ لِنَفۡسِيۖ فَلَمَّا كَلَّمَهُۥ قَالَ إِنَّكَ ٱلۡيَوۡمَ لَدَيۡنَا مَكِينٌ أَمِينٞ ٥٤ قَالَ ٱجۡعَلۡنِي عَلَىٰ خَزَآئِنِ ٱلۡأَرۡضِۖ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٞ ٥٥ وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي ٱلۡأَرۡضِ يَتَبَوَّأُ مِنۡهَا حَيۡثُ يَشَآءُۚ نُصِيبُ بِرَحۡمَتِنَا مَن نَّشَآءُۖ وَلَا نُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ٥٦ وَلَأَجۡرُ ٱلۡأٓخِرَةِ خَيۡرٞ لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ ٥٧ وَجَآءَ إِخۡوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُواْ عَلَيۡهِ فَعَرَفَهُمۡ وَهُمۡ لَهُۥ مُنكِرُونَ ٥٨ وَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمۡ قَالَ ٱئۡتُونِي بِأَخٖ لَّكُم مِّنۡ أَبِيكُمۡۚ أَلَا تَرَوۡنَ أَنِّيٓ أُوفِي ٱلۡكَيۡلَ وَأَنَا۠ خَيۡرُ ٱلۡمُنزِلِينَ ٥٩ فَإِن لَّمۡ تَأۡتُونِي بِهِۦ فَلَا كَيۡلَ لَكُمۡ عِندِي وَلَا تَقۡرَبُونِ ٦٠ قَالُواْ سَنُرَٰوِدُ عَنۡهُ أَبَاهُ وَإِنَّا لَفَٰعِلُونَ ٦١ وَقَالَ لِفِتۡيَٰنِهِ ٱجۡعَلُواْ بِضَٰعَتَهُمۡ فِي رِحَالِهِمۡ لَعَلَّهُمۡ يَعۡرِفُونَهَآ إِذَا ٱنقَلَبُوٓاْ إِلَىٰٓ أَهۡلِهِمۡ لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ ٦٢ فَلَمَّا رَجَعُوٓاْ إِلَىٰٓ أَبِيهِمۡ قَالُواْ يَٰٓأَبَانَا مُنِعَ مِنَّا ٱلۡكَيۡلُ فَأَرۡسِلۡ مَعَنَآ أَخَانَا نَكۡتَلۡ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ٦٣

﴿۵۳﴾ من هرگز خود را بیگناه نمی‌شمارم. بی‌شک، نفس [وسوسه‌گرِ انسان، او را] پیوسته به بدی فرمان می‌دهد مگر نفس [کسی] که پروردگارم به او رحم کند. بی‌تردید، پروردگارم بسیار آمرزندۀ مهربان است». ﴿۵۴﴾ و پادشاه گفت: «او [= یوسف ﷺ] را نزدم بیاورید [تا مشاورِ] ویژۀ خود گردانم». پس چون [یوسف ﷺ نزدش آمد و] با وی صحبت کرد، [پادشاه] گفت: «تو امروز نزد ما ارجمند [و] امین هستی». ﴿۵۵﴾ [یوسف ﷺ] گفت: «مرا بر [سرپرستیِ] خزانه‌های [مالی و غذاییِ این] سرزمین بگمار [که] بی‌تردید، من نگهبانی دانا هستم». ﴿۵۶﴾ و این گونه به یوسف در سرزمین [مصر] منزلت [و قدرت] دادیم [آنچنان] که [می‌توانست به هر جا برود و] در هر جایی از آن که می‌خواست، اقامت می‌گزید. ما رحمت خود را به هر کس که بخواهیم می‌رسانیم و پاداش نیکوکاران را تباه نمی‌کنیم. ﴿۵۷﴾ و یقیناً پاداش آخرت برای کسانی که ایمان آورده‌اند و پرهیزگاری کرده‌اند، بهتر است. ﴿۵۸﴾ و [چون سرزمین کنعان را خشکسالی فراگرفت] برادران یوسف [برای تهیۀ گندم به مصر] آمدند و بر او وارد شدند. [او] آنها را شناخت در حالی که آنان وی را نشناختند. ﴿۵۹﴾ هنگامی که بارهایشان را آماده کرد، [به آنان] گفت: «[نوبت آینده،] برادری را که از پدرتان دارید، نزد من بیاورید. آیا نمی‌بینید که من پیمانه را تمام می‌دهم و بهترین میزبانم؟ ﴿۶۰﴾ و اگر او را نزدم نیاوردید، پیمانه‌ای نزد من نخواهید داشت و به من نزدیک نشوید». ﴿۶۱﴾ [برادران] گفتند: «او را از پدرش خواهیم خواست و حتماً این کار را می‌کنیم». ﴿۶۲﴾ و [یوسف ﷺ] به غلامانش گفت: «سرمایه‌هایشان را [که برای خرید غله آورده‌اند، مخفیانه] در بارهایشان بگذارید؛ شاید هنگامی که به سوی خانوادۀ خود بازگشتند، آن را [ببینند و] بشناسند. امید است که بازآیند». ﴿۶۳﴾ هنگامی که به سوی پدرشان بازگشتند، گفتند: «پدر جان، پیمانه [و سهمِ غلّۀ نوبت آینده] را از ما بازداشتند؛ پس برادرمان [بنیامین] را با ما بفرست تا سهمی [از غلّه] بگیریم و ما حتماً مراقبش خواهیم بود».

قَالَ هَلْ ءَامَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَآ أَمِنتُكُمْ عَلَىٰٓ أَخِيهِ مِن
قَبْلُ فَٱللَّهُ خَيْرٌ حَٰفِظًا ۖ وَهُوَ أَرْحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَمَّا فَتَحُوا۟
مَتَٰعَهُمْ وَجَدُوا۟ بِضَٰعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ ۖ قَالُوا۟ يَٰٓأَبَانَا
مَا نَبْغِى ۖ هَٰذِهِۦ بِضَٰعَتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا ۖ وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ
أَخَانَا وَنَزْدَادُ كَيْلَ بَعِيرٍ ۖ ذَٰلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ ﴿٦٥﴾ قَالَ
لَنْ أُرْسِلَهُۥ مَعَكُمْ حَتَّىٰ تُؤْتُونِ مَوْثِقًا مِّنَ ٱللَّهِ لَتَأْتُنَّنِى
بِهِۦٓ إِلَّآ أَن يُحَاطَ بِكُمْ ۖ فَلَمَّآ ءَاتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ ٱللَّهُ عَلَىٰ مَا
نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ يَٰبَنِىَّ لَا تَدْخُلُوا۟ مِنۢ بَابٍ وَٰحِدٍ
وَٱدْخُلُوا۟ مِنْ أَبْوَٰبٍ مُّتَفَرِّقَةٍ ۖ وَمَآ أُغْنِى عَنكُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن
شَىْءٍ ۖ إِنِ ٱلْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ ۖ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۖ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
ٱلْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٦٧﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا۟ مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُم مَّا كَانَ
يُغْنِى عَنْهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن شَىْءٍ إِلَّا حَاجَةً فِى نَفْسِ يَعْقُوبَ
قَضَىٰهَا ۚ وَإِنَّهُۥ لَذُو عِلْمٍ لِّمَا عَلَّمْنَٰهُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا۟ عَلَىٰ يُوسُفَ ءَاوَىٰٓ إِلَيْهِ أَخَاهُ ۖ
قَالَ إِنِّىٓ أَنَا۠ أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾

﴿۶۴﴾ [یعقوب ﷺ] گفت: «آیا همان گونه که پیشتر شما را نسبت به برادرش [یوسف ﷺ] امین داشتم، [این بار هم] بر او امین بدانم؟ الله بهترین نگهبان است و او مهربان‌ترینِ مهربانان است». ﴿۶۵﴾ و چون بار خود را گشودند، سرمایه‌شان را یافتند که به آنان بازگردانده شده بود. گفتند: «پدر جان، [دیگر] چه می‌خواهیم؟ این سرمایۀ ماست که به ما بازگردانده شده است؛ [به این وسیله] برای خانوادۀ خود آذوقه [فراوانی] می‌آوریم و از برادرمان [نیز] محافظت می کنیم و [با بردنِ بنیامین] یک بارِ شتر اضافه می گیریم. این پیمانه [برای عزیز مصر، کار] آسانی است». ﴿۶۶﴾ [یعقوب ﷺ] گفت: «هرگز او را با شما نخواهم فرستاد تا با من به نام الله پیمان استواری ببندید که قطعاً او را نزد من بازمی‌آورید، مگر آنکه گرفتار [حادثه‌ای] شوید [و هیچ یک نجات نیابید]». وقتی [عهد و] پیمان استوار خویش را به او دادند، [یعقوب ﷺ] گفت: «الله بر آنچه می گوییم [گواه و] نگهبان است». ﴿۶۷﴾ و [همچنین] گفت: «ای پسرانم، [برای آنکه جلب‌توجه نکنید، همگی] از یک دروازه وارد [شهر] نشوید؛ بلکه از دروازه‌های مختلف وارد شوید و [البته من با این سفارش] نمی‌توانم چیزی از [قضا و قدَرِ] الله را از شما دور کنم. حُکم، جز برای الله نیست؛ بر او توکل کرده‌ام و توکل کنندگان باید بر او توکل کنند. ﴿۶۸﴾ و وقتی همان گونه که پدرشان به آنان دستور داده بود وارد شدند، [این شیوۀ ورود،] آنان را از [قضای] الله بازنداشت؛ ولی [هر چه بود،] خواسته قلبی یعقوب را برآورده کرد. او از [برکتِ] آنچه به او آموخته بودیم، دارای دانشی [فراوان] بود؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند. ﴿۶۹﴾ و چون [برادران] بر یوسف وارد شدند، برادرش [بنیامین] را نزد خود جای داد [و به آهستگی به او] گفت: «من برادرت هستم؛ و از کارهایی که [برادرانمان] می کردند اندوهگین نباش».

فَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمۡ جَعَلَ ٱلسِّقَايَةَ فِي رَحۡلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَيَّتُهَا ٱلۡعِيرُ إِنَّكُمۡ لَسَٰرِقُونَ ﴿٧٠﴾ قَالُواْ وَأَقۡبَلُواْ عَلَيۡهِم مَّاذَا تَفۡقِدُونَ ﴿٧١﴾ قَالُواْ نَفۡقِدُ صُوَاعَ ٱلۡمَلِكِ وَلِمَن جَآءَ بِهِۦ حِمۡلُ بَعِيرٖ وَأَنَا۠ بِهِۦ زَعِيمٞ ﴿٧٢﴾ قَالُواْ تَٱللَّهِ لَقَدۡ عَلِمۡتُم مَّا جِئۡنَا لِنُفۡسِدَ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا كُنَّا سَٰرِقِينَ ﴿٧٣﴾ قَالُواْ فَمَا جَزَٰٓؤُهُۥٓ إِن كُنتُمۡ كَٰذِبِينَ ﴿٧٤﴾ قَالُواْ جَزَٰٓؤُهُۥ مَن وُجِدَ فِي رَحۡلِهِۦ فَهُوَ جَزَٰٓؤُهُۥۚ كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٧٥﴾ فَبَدَأَ بِأَوۡعِيَتِهِمۡ قَبۡلَ وِعَآءِ أَخِيهِ ثُمَّ ٱسۡتَخۡرَجَهَا مِن وِعَآءِ أَخِيهِۚ كَذَٰلِكَ كِدۡنَا لِيُوسُفَۖ مَا كَانَ لِيَأۡخُذَ أَخَاهُ فِي دِينِ ٱلۡمَلِكِ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُۚ نَرۡفَعُ دَرَجَٰتٖ مَّن نَّشَآءُۗ وَفَوۡقَ كُلِّ ذِي عِلۡمٍ عَلِيمٞ ﴿٧٦﴾ ۞ قَالُوٓاْ إِن يَسۡرِقۡ فَقَدۡ سَرَقَ أَخٞ لَّهُۥ مِن قَبۡلُۚ فَأَسَرَّهَا يُوسُفُ فِي نَفۡسِهِۦ وَلَمۡ يُبۡدِهَا لَهُمۡۚ قَالَ أَنتُمۡ شَرّٞ مَّكَانٗاۖ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا تَصِفُونَ ﴿٧٧﴾ قَالُواْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡعَزِيزُ إِنَّ لَهُۥٓ أَبٗا شَيۡخٗا كَبِيرٗا فَخُذۡ أَحَدَنَا مَكَانَهُۥٓۖ إِنَّا نَرَىٰكَ مِنَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿٧٨﴾

﴿۷۰﴾ هنگامی که بارهایشان را آماده کرد، جام [پادشاه] را در بارِ برادرش [بنیامین] گذاشت؛ آنگاه ندادهنده‌ای بانگ برآورد [که]: «ای کاروانیان، قطعاً شما دزد هستید». ﴿۷۱﴾ [برادرانِ یوسف علیه‌السلام] رو به آنان کردند و گفتند: «چه گم کرده‌اید؟» ﴿۷۲﴾ [کارگزاران] گفتند: «پیمانۀ پادشاه را گم کرده‌ایم و [آن که بانگ برآورده بود گفت:] هر کس آن را بیاورد، یک بار شتر [جایزه] دارد و من ضامن این [پاداش] هستم». ﴿۷۳﴾ [برادران یوسف علیه‌السلام] گفتند: «به الله سوگند، شما می‌دانید که ما نیامده‌ایم تا در این سرزمین فساد کنیم و ما [هرگز] دزد نبوده‌ایم». ﴿۷۴﴾ [آنان] گفتند: «اگر دروغگو باشید، کیفرش چیست؟» ﴿۷۵﴾ گفتند: «کیفر کسی که [آن پیمانه] در بارش پیدا شود، [این است که] خودش کیفر آن باشد [و به بردگی شما درآید]. ما ستمکاران را این گونه مجازات می کنیم». ﴿۷۶﴾ آنگاه [یوسف علیه‌السلام] پیش از بار برادرش، شروع به [جست‌وجوی] بارهای آنان کرد؛ سپس آن [پیمانه] را از بار برادرش بیرون کشید. این گونه برای یوسف چاره‌اندیشی کردیم؛ [تا بتواند بنیامین را نزد خود نگه دارد؛ زیرا او] طبق آیین پادشاه [مصر] نمی‌توانست برادرش را بازداشت کند، مگر اینکه الله بخواهد. ما هر که را بخواهیم [به] درجاتی بالا می‌بریم؛ و [بدانید که] فراتر از هر صاحب‌دانشی، دانشوری است. ﴿۷۷﴾ [برادران] گفتند: «اگر او دزدی کرده است [شگفت نیست؛ چرا که] برادرش [نیز] پیش از این دزدی کرده بود. یوسف آن را در دل خویش پنهان داشت و [ناراحتی را] بر آنان آشکار نکرد [و با خود] گفت: «شما از نظر جایگاه، [از آنچه وانمود می کنید] بدترید و الله به آنچه بیان می کنید، داناتر است». ﴿۷۸﴾ گفتند: «ای عزیز، او پدر پیری دارد [که طاقت دوری فرزندش را ندارد]؛ پس یکی از ما را به جای او بگیر. به راستی که ما تو را از نیکوکاران می‌بینیم».

قَالَ مَعَاذَ ٱللَّهِ أَن نَّأۡخُذَ إِلَّا مَن وَجَدۡنَا مَتَٰعَنَا عِندَهُۥٓ إِنَّآ
إِذٗا لَّظَٰلِمُونَ ٧٩ فَلَمَّا ٱسۡتَيۡـَٔسُواْ مِنۡهُ خَلَصُواْ نَجِيّٗاۖ
قَالَ كَبِيرُهُمۡ أَلَمۡ تَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ أَبَاكُمۡ قَدۡ أَخَذَ عَلَيۡكُم
مَّوۡثِقٗا مِّنَ ٱللَّهِ وَمِن قَبۡلُ مَا فَرَّطتُمۡ فِي يُوسُفَۖ فَلَنۡ أَبۡرَحَ
ٱلۡأَرۡضَ حَتَّىٰ يَأۡذَنَ لِيٓ أَبِيٓ أَوۡ يَحۡكُمَ ٱللَّهُ لِيۖ وَهُوَ خَيۡرُ ٱلۡحَٰكِمِينَ ٨٠
ٱرۡجِعُوٓاْ إِلَىٰٓ أَبِيكُمۡ فَقُولُواْ يَٰٓأَبَانَآ إِنَّ ٱبۡنَكَ سَرَقَ
وَمَا شَهِدۡنَآ إِلَّا بِمَا عَلِمۡنَا وَمَا كُنَّا لِلۡغَيۡبِ حَٰفِظِينَ ٨١
وَسۡـَٔلِ ٱلۡقَرۡيَةَ ٱلَّتِي كُنَّا فِيهَا وَٱلۡعِيرَ ٱلَّتِيٓ أَقۡبَلۡنَا فِيهَاۖ
وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ٨٢ قَالَ بَلۡ سَوَّلَتۡ لَكُمۡ أَنفُسُكُمۡ أَمۡرٗاۖ
فَصَبۡرٞ جَمِيلٌۖ عَسَى ٱللَّهُ أَن يَأۡتِيَنِي بِهِمۡ جَمِيعًاۚ إِنَّهُۥ هُوَ
ٱلۡعَلِيمُ ٱلۡحَكِيمُ ٨٣ وَتَوَلَّىٰ عَنۡهُمۡ وَقَالَ يَٰٓأَسَفَىٰ عَلَىٰ
يُوسُفَ وَٱبۡيَضَّتۡ عَيۡنَاهُ مِنَ ٱلۡحُزۡنِ فَهُوَ كَظِيمٞ ٨٤
قَالُواْ تَٱللَّهِ تَفۡتَؤُاْ تَذۡكُرُ يُوسُفَ حَتَّىٰ تَكُونَ حَرَضًا
أَوۡ تَكُونَ مِنَ ٱلۡهَٰلِكِينَ ٨٥ قَالَ إِنَّمَآ أَشۡكُواْ بَثِّي
وَحُزۡنِيٓ إِلَى ٱللَّهِ وَأَعۡلَمُ مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ٨٦

﴿۷۹﴾ [یوسف ﵇] گفت: «پناه بر الله از اینکه جز آن کسی را که کالایمان را نزدش یافته‌ایم بازداشت کنیم! در این صورت [اگر کس دیگری را به جای او بازداشت کنیم،] قطعاً ستمکار خواهیم بود». ﴿۸۰﴾ هنگامی که [برادران] از او ناامید شدند، نجواکنان [برای مشورت] به گوشه‌ای رفتند. [برادر] بزرگشان گفت: «مگر نمی‌دانید که پدرتان با نام الله پیمانی استوار از شما گرفته است و پیشتر [نیز] در مورد یوسف چه کوتاهی‌ای کردید؟ من هرگز از این سرزمین نمی‌روم تا پدرم به من اجازه [بازگشت] دهد یا [آنکه] الله دربارەام داوری کند [که] بی‌تردید، او بهترین داور است. ﴿۸۱﴾ [شما] نزد پدرتان بازگردید و بگویید: ای پدر، پسرت دزدی کرد و ما جز به آنچه می‌دانستیم گواهی ندادیم و از غیب آگاه نبودیم [که بدانیم که دزدی می کند]. ﴿۸۲﴾ و از [مردم] شهری که در آن بودیم و از کاروانی که با آن آمدیم بپرس؛ و ما قطعاً راستگوییم». ﴿۸۳﴾ [یعقوب ﵇] گفت: «[چنین نیست؛] بلکه [هوای] نفس شما کاری [ناشایست] را برایتان آراسته است؛ پس [چارۀ کار،] صبری نیکوست. امید است که الله همۀ آنان را به من برساند. بی‌تردید، او بی نهایت دانای حکیم است». ﴿۸۴﴾ و از آنان روی برگرداند و گفت: «دریغ از یوسف!» و چشمانش از شدت اندوه [و گریستن برای فرزندش] سفید شد و همچنان اندوه خود را فرومی‌خورد. ﴿۸۵﴾ [پسرانش] گفتند: «به الله سوگند، تو [آنقدر] پیوسته از یوسف یاد می کنی تا [عاقبت،] به سختی بیمار شوی یا بمیری». ﴿۸۶﴾ [یعقوب ﵇] گفت: «من از درد و اندوه خویش به [درگاه] الله می‌نالم و از [لطف و بزرگیِ] الله چیزهایی می‌دانم که شما نمی‌دانید؛

يَٰبَنِيَّ ٱذۡهَبُواْ فَتَحَسَّسُواْ مِن يُوسُفَ وَأَخِيهِ وَلَا تَاْيۡـَٔسُواْ
مِن رَّوۡحِ ٱللَّهِۖ إِنَّهُۥ لَا يَاْيۡـَٔسُ مِن رَّوۡحِ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡقَوۡمُ
ٱلۡكَٰفِرُونَ ٨٧ فَلَمَّا دَخَلُواْ عَلَيۡهِ قَالُواْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡعَزِيزُ
مَسَّنَا وَأَهۡلَنَا ٱلضُّرُّ وَجِئۡنَا بِبِضَٰعَةٖ مُّزۡجَىٰةٖ فَأَوۡفِ لَنَا
ٱلۡكَيۡلَ وَتَصَدَّقۡ عَلَيۡنَآۖ إِنَّ ٱللَّهَ يَجۡزِي ٱلۡمُتَصَدِّقِينَ ٨٨
قَالَ هَلۡ عَلِمۡتُم مَّا فَعَلۡتُم بِيُوسُفَ وَأَخِيهِ إِذۡ أَنتُمۡ
جَٰهِلُونَ ٨٩ قَالُوٓاْ أَءِنَّكَ لَأَنتَ يُوسُفُۖ قَالَ أَنَا۠ يُوسُفُ
وَهَٰذَآ أَخِيۖ قَدۡ مَنَّ ٱللَّهُ عَلَيۡنَآۖ إِنَّهُۥ مَن يَتَّقِ وَيَصۡبِرۡ فَإِنَّ
ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ٩٠ قَالُواْ تَٱللَّهِ لَقَدۡ
ءَاثَرَكَ ٱللَّهُ عَلَيۡنَا وَإِن كُنَّا لَخَٰطِـِٔينَ ٩١ قَالَ لَا تَثۡرِيبَ
عَلَيۡكُمُ ٱلۡيَوۡمَۖ يَغۡفِرُ ٱللَّهُ لَكُمۡۖ وَهُوَ أَرۡحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ٩٢
ٱذۡهَبُواْ بِقَمِيصِي هَٰذَا فَأَلۡقُوهُ عَلَىٰ وَجۡهِ أَبِي يَأۡتِ
بَصِيرٗا وَأۡتُونِي بِأَهۡلِكُمۡ أَجۡمَعِينَ ٩٣ وَلَمَّا فَصَلَتِ
ٱلۡعِيرُ قَالَ أَبُوهُمۡ إِنِّي لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَۖ لَوۡلَآ أَن
تُفَنِّدُونِ ٩٤ قَالُواْ تَٱللَّهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلَٰلِكَ ٱلۡقَدِيمِ ٩٥

﴿۸۷﴾ ای پسرانم، بروید و دربارهٔ یوسف و برادرش جستجو کنید [و خبر بگیرید] و از رحمتِ الله مأیوس نشوید؛ [چرا که] جز گروه کافران، کسی از رحمت الله مأیوس نمی‌گردد». ﴿۸۸﴾ وقتی [پسران یعقوب ﷺ به مصر رفتند و] بر او [= یوسف ﷺ] وارد شدند، گفتند: «ای عزیز، به ما و خاندانمان [در اثر فقر و خشکسالی] سختی فراوانی رسیده است و [اینک] کالای ناچیز [و مال اندکی برای خرید آذوقه] با خود آورده‌ایم؛ پس پیمانه را برایمان کامل کن و بر ما صدقه [و بخشش] کن. بی‌تردید، الله بخشندگان را پاداش می‌دهد». ﴿۸۹﴾ [یوسف ﷺ] گفت: «آیا دانستید که وقتی [از عاقبتِ کارتان] بی‌خبر بودید، در حق یوسف و برادرش چه کردید؟» ﴿۹۰﴾ [آنان] گفتند: «آیا به راستی تو [همان] یوسفی؟» او گفت: «[آری،] من یوسفم و این برادر من است. یقیناً الله بر ما منّت نهاد. به راستی، هر کس پرهیزگاری و شکیبایی کند، [بداند که] بی‌تردید، الله پاداش نیکوکاران را تباه نمی‌کند». ﴿۹۱﴾ [برادرانش] گفتند: «به الله سوگند [که] یقیناً الله تو را بر ما برتری داده است و ما قطعاً خطاکار بودیم». ﴿۹۲﴾ [یوسف ﷺ] گفت: «امروز هیچ سرزنشی بر شما نیست. الله شما را می‌آمرزد و او مهربان‌ترینِ مهربانان است. ﴿۹۳﴾ [اکنون] این پیراهن مرا ببرید و بر صورت پدرم بیندازید تا بینا گردد و [سپس] همهٔ خانواده خود را نزد من بیاورید». ﴿۹۴﴾ و چون کاروان [از مصر به سوی کنعان] به راه افتاد، پدرشان [به اطرافیانش] گفت: «اگر مرا کم‌خرد نشمارید، [می‌گویم که] یقیناً بوی یوسف را احساس می‌کنم». ﴿۹۵﴾ [آنان] گفتند: «به الله سوگند که حتماً [باز هم] در اشتباه دیرینه‌ات هستی».

فَلَمَّآ أَن جَآءَ ٱلۡبَشِيرُ أَلۡقَىٰهُ عَلَىٰ وَجۡهِهِۦ فَٱرۡتَدَّ بَصِيرٗاۖ قَالَ
أَلَمۡ أَقُل لَّكُمۡ إِنِّيٓ أَعۡلَمُ مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُواْ
يَٰٓأَبَانَا ٱسۡتَغۡفِرۡ لَنَا ذُنُوبَنَآ إِنَّا كُنَّا خَٰطِـِٔينَ ﴿٩٧﴾ قَالَ سَوۡفَ
أَسۡتَغۡفِرُ لَكُمۡ رَبِّيٓۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٩٨﴾ فَلَمَّا
دَخَلُواْ عَلَىٰ يُوسُفَ ءَاوَىٰٓ إِلَيۡهِ أَبَوَيۡهِ وَقَالَ ٱدۡخُلُواْ مِصۡرَ
إِن شَآءَ ٱللَّهُ ءَامِنِينَ ﴿٩٩﴾ وَرَفَعَ أَبَوَيۡهِ عَلَى ٱلۡعَرۡشِ وَخَرُّواْ
لَهُۥ سُجَّدٗاۖ وَقَالَ يَٰٓأَبَتِ هَٰذَا تَأۡوِيلُ رُءۡيَٰيَ مِن قَبۡلُ قَدۡ جَعَلَهَا
رَبِّي حَقّٗاۖ وَقَدۡ أَحۡسَنَ بِيٓ إِذۡ أَخۡرَجَنِي مِنَ ٱلسِّجۡنِ وَجَآءَ بِكُم
مِّنَ ٱلۡبَدۡوِ مِنۢ بَعۡدِ أَن نَّزَغَ ٱلشَّيۡطَٰنُ بَيۡنِي وَبَيۡنَ إِخۡوَتِيٓۚ إِنَّ
رَبِّي لَطِيفٞ لِّمَا يَشَآءُۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡعَلِيمُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿١٠٠﴾ ۞ رَبِّ
قَدۡ ءَاتَيۡتَنِي مِنَ ٱلۡمُلۡكِ وَعَلَّمۡتَنِي مِن تَأۡوِيلِ ٱلۡأَحَادِيثِۚ
فَاطِرَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ أَنتَ وَلِيِّۦ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۖ
تَوَفَّنِي مُسۡلِمٗا وَأَلۡحِقۡنِي بِٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٠١﴾ ذَٰلِكَ مِنۡ أَنۢبَآءِ
ٱلۡغَيۡبِ نُوحِيهِ إِلَيۡكَۖ وَمَا كُنتَ لَدَيۡهِمۡ إِذۡ أَجۡمَعُوٓاْ أَمۡرَهُمۡ
وَهُمۡ يَمۡكُرُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَآ أَكۡثَرُ ٱلنَّاسِ وَلَوۡ حَرَصۡتَ بِمُؤۡمِنِينَ ﴿١٠٣﴾

﴿۹۶﴾ هنگامی که مژده‌رسان آمد و آن [پیراهن] را بر چهرۀ او افکند، ناگهان بینا شد [و] گفت: «آیا به شما نگفتم که من از [لطف و بزرگی] الله چیزهایی می‌دانم که شما نمی‌دانید؟» ﴿۹۷﴾ گفتند: «ای پدر، برای ما [به خاطرِ] گناهانمان آمرزش بخواه [چرا که] یقیناً ما گناهکار بودیم». ﴿۹۸﴾ [یعقوب عليه السلام] گفت: «به زودی از پروردگارم برایتان آمرزش می‌طلبم. بی‌تردید، او بسیار آمرزندۀ مهربان است». ﴿۹۹﴾ [همگی به مصر رفتند و] چون بر یوسف وارد شدند، او پدر و مادرش را [در آغوش گرفت و] نزد خود جای داد و گفت: «[همگی] به مصر درآیید که إن شاء الله [از هر گونه آزاری] ایمن خواهید بود». ﴿۱۰۰﴾ و پدر و مادرش را بر تخت نشاند و [همگی] در برابرش به سجده افتادند و [یوسف عليه السلام] گفت: «پدر جان، این تعبیر [همان] خوابم است که پیشتر دیده بودم. پروردگارم آن را راست گرداند [و تحقق بخشید]. یقیناً او به من نیکی کرد که مرا از زندان بیرون آورد و پس از آنکه شیطان میان من و برادرانم فتنه برپا کرد ـ شما را از بیابان [کنعان به مصر] آورد. بی‌تردید، پروردگارم در آنچه می‌خواهد، باریک‌بین است. به راستی که او بی نهایت دانای حکیم است. ﴿۱۰۱﴾ پروردگارا، مرا از فرمانروایی [بهره‌ای] عطا کردی و از علم تعبیر خواب‌ها به من آموختی. ای پدیدآورندۀ آسمان‌ها و زمین، تویی که در دنیا و آخرت [دوست و] کارسازِ منی. مرا مسلمان [= فرمانبردار] بمیران و به شایستگان ملحق فرما». ﴿۱۰۲﴾ [ای پیامبر،] این [داستان،] از خبرهای غیب است که به تو وحی می‌کنیم؛ و هنگامی که [برادران یوسف عليه السلام علیه وی] بداندیشی می‌کردند و نیرنگ می‌زدند، تو نزدشان نبودی. ﴿۱۰۳﴾ و بیشتر مردم مؤمن نخواهند شد؛ حتی اگر [برای ایمان آوردنشان] حرص بورزی.

وَمَا تَسۡـَٔلُهُمۡ عَلَيۡهِ مِنۡ أَجۡرٍۚ إِنۡ هُوَ إِلَّا ذِكۡرٞ لِّلۡعَٰلَمِينَ ١٠٤
وَكَأَيِّن مِّنۡ ءَايَةٖ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ يَمُرُّونَ عَلَيۡهَا
وَهُمۡ عَنۡهَا مُعۡرِضُونَ ١٠٥ وَمَا يُؤۡمِنُ أَكۡثَرُهُم بِٱللَّهِ إِلَّا
وَهُم مُّشۡرِكُونَ ١٠٦ أَفَأَمِنُوٓاْ أَن تَأۡتِيَهُمۡ غَٰشِيَةٞ مِّنۡ عَذَابِ
ٱللَّهِ أَوۡ تَأۡتِيَهُمُ ٱلسَّاعَةُ بَغۡتَةٗ وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ١٠٧ قُلۡ
هَٰذِهِۦ سَبِيلِيٓ أَدۡعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِۚ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا۠ وَمَنِ ٱتَّبَعَنِيۖ
وَسُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ١٠٨ وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن
قَبۡلِكَ إِلَّا رِجَالٗا نُّوحِيٓ إِلَيۡهِم مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡقُرَىٰٓۗ أَفَلَمۡ يَسِيرُواْ
فِي ٱلۡأَرۡضِ فَيَنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن
قَبۡلِهِمۡۗ وَلَدَارُ ٱلۡأٓخِرَةِ خَيۡرٞ لِّلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ١٠٩
حَتَّىٰٓ إِذَا ٱسۡتَيۡـَٔسَ ٱلرُّسُلُ وَظَنُّوٓاْ أَنَّهُمۡ قَدۡ كُذِبُواْ
جَآءَهُمۡ نَصۡرُنَا فَنُجِّيَ مَن نَّشَآءُۖ وَلَا يُرَدُّ بَأۡسُنَا عَنِ ٱلۡقَوۡمِ
ٱلۡمُجۡرِمِينَ ١١٠ لَقَدۡ كَانَ فِي قَصَصِهِمۡ عِبۡرَةٞ لِّأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِۗ
مَا كَانَ حَدِيثٗا يُفۡتَرَىٰ وَلَٰكِن تَصۡدِيقَ ٱلَّذِي بَيۡنَ يَدَيۡهِ
وَتَفۡصِيلَ كُلِّ شَيۡءٖ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ١١١

﴿۱۰۴﴾ تو از آنان برای این [رسالت] پاداشی نمی‌خواهی. این [قرآن، چیزی] نیست، مگر پندی برای جهانیان. ﴿۱۰۵﴾ و چه بسیار نشانه‌ها در آسمان‌ها و زمین وجود دارد که بر آنها می‌گذرند [ولی] از آنها روی برمی‌گردانند [و توجه نمی‌کنند]. ﴿۱۰۶﴾ و بیشتر آنان [در ظاهر] به الله ایمان نمی‌آورند، مگر آنکه [در عمل، به نوعی] مشرکند. ﴿۱۰۷﴾ آیا [مشرکان] ایمن هستند از اینکه عذابی فراگیر از جانب الله بر آنان فرود آید یا در حالی که غافلند، ناگهان قیامت آنان را فرا گیرد؟ ﴿۱۰۸﴾ [ای پیامبر، به مردم] بگو: «این راه من است. من با دلیلی آشکار به سوی الله دعوت می‌کنم و کسانی که از من پیروی کردند [نیز چنین می‌کنند]؛ و الله پاک و منزّه است و من از مشرکان نیستم». ﴿۱۰۹﴾ و ما پیش از تو جز مردانی از اهل [همین] شهرها [را به پیامبری] نفرستاده‌ایم که به آنان وحی می‌کردیم. آیا در زمین نگشته‌اند تا ببینند سرانجامِ کسانی که پیش از آنان بودند چگونه بوده است؟ و یقیناً سرای آخرت برای پرهیزگاران بهتر است. آیا نمی‌اندیشید؟ ﴿۱۱۰﴾ [ما همچنان به کافران مهلت می‌دادیم] تا آنگاه که پیامبران [از ایمان‌آوردن اقوام‌شان] مأیوس شدند و [مردم] پنداشتند [در آنچه رسولان از جانب الله آورده‌اند،] به آنان دروغ گفته شده است. [در این هنگام] یاریِ ما به سراغشان آمد. پس هر کس را که خواستیم، نجات یافت؛ [ولی] عذاب سختِ ما از گروه مجرمان بازگردانده نمی‌شود. ﴿۱۱۱﴾ یقیناً در داستان آنان برای خردمندان عبرتی است. این [قرآن] سخنی نیست که به دروغ ساخته شده باشد؛ بلکه تصدیق کنندهٔ آنچه [از کتاب‌هایی] است که پیش از آن [آمده] است و روشنگرِ همه چیز است و رهنمود و رحمتی است برای گروهی که ایمان می‌آورند.

سُورَةُ الرَّعْدِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓر ۚ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ۗ وَٱلَّذِىٓ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ ٱلْحَقُّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى رَفَعَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ۖ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ ۖ وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ ۖ كُلٌّ يَجْرِى لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَ يُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ لَعَلَّكُم بِلِقَآءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ ﴿٢﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى مَدَّ ٱلْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَٰسِىَ وَأَنْهَٰرًا ۖ وَمِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ جَعَلَ فِيهَا زَوْجَيْنِ ٱثْنَيْنِ ۖ يُغْشِى ٱلَّيْلَ ٱلنَّهَارَ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٣﴾ وَفِى ٱلْأَرْضِ قِطَعٌ مُّتَجَٰوِرَٰتٌ وَجَنَّٰتٌ مِّنْ أَعْنَٰبٍ وَزَرْعٌ وَنَخِيلٌ صِنْوَانٌ وَغَيْرُ صِنْوَانٍ يُسْقَىٰ بِمَآءٍ وَٰحِدٍ وَنُفَضِّلُ بَعْضَهَا عَلَىٰ بَعْضٍ فِى ٱلْأُكُلِ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾ ۞ وَإِن تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَءِذَا كُنَّا تُرَٰبًا أَءِنَّا لَفِى خَلْقٍ جَدِيدٍ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِرَبِّهِمْ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ ٱلْأَغْلَٰلُ فِىٓ أَعْنَاقِهِمْ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٥﴾

۱۳- سورۀ رعد مدنی است
وآن چهل وسه آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ المر [= الف. لام. میم. را]. این آیاتِ کتاب [آسمانی] و آنچه از [سوی] پروردگارت بر تو نازل شده است، حق است؛ ولی بیشتر مردم ایمان نمی‌آورند. ﴿۲﴾ الله است که آسمان‌ها را بدون ستون‌هایی که آنها را ببینید برافراشت، آنگاه [آن گونه که شایسته جلال و مقام اوست] بر عرش قرار گرفت؛ و خورشید و ماه را به خدمت [انسان] گماشته است که هر یک تا زمانی معیّن در [مدار خود] در حرکت باشند. [الله] کار [جهان] را تدبیر می کند و آیات [خویش] را به روشنی بیان می‌دارد؛ باشد که به دیدارِ پروردگارتان یقین پیدا کنید. ﴿۳﴾ و او همان ذاتی است که زمین را بگسترد و در آن، کوه‌های استوار و جویبارها پدید آورد و در آن از هر گونه میوه‌ای دو گونه آفرید؛ شب را به روز [و روز را به شب] می‌پوشانَد. قطعاً در این [امور] برای مردمی که می‌اندیشند نشانه‌هایی [از قدرت پروردگار] است. ﴿۴﴾ و در زمین، قطعاتی است در کنار هم [که با یکدیگر متفاوتند]؛ و [نیز] باغ‌هایی از انگور و کشتزارها و درختان خرما که [نر و ماده‌اند و] گاه از یک ریشه می‌رویند و گاه از ریشه‌های متفاوتند و [همۀ آنها] با یک آب سیراب می‌شوند. و [با این حال،] بعضی از آنها را در [طعم و خواص] میوه بر دیگری برتری می‌دهیم. بی‌تردید، در این [امر نیز] برای مردمی که خرد می‌ورزند، نشانه‌های [روشنی] است. ﴿۵﴾ و [ای پیامبر،] اگر [از بی‌ایمانیِ کافران] تعجب می کنی، عجیب[تر] گفتار آنان است که [دربارۀ معاد می‌گویند:] «آیا وقتی خاک شدیم، واقعاً [زنده می‌شویم و] در آفرینش جدیدی خواهیم بود؟» اینانند که به پروردگارشان کفر ورزیده‌اند و در گردن‌هایشان [از آتش،] زنجیرهاست و آنان اهل آتشند [و] در آن جاودانند.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِٱلسَّيِّئَةِ قَبْلَ ٱلْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِمُ ٱلْمَثُلَٰتُۗ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِّلنَّاسِ عَلَىٰ ظُلْمِهِمْۖ وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٦﴾ وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ ءَايَةٌ مِّن رَّبِّهِۦٓۗ إِنَّمَآ أَنتَ مُنذِرٌۖ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ﴿٧﴾ ٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنثَىٰ وَمَا تَغِيضُ ٱلْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُۖ وَكُلُّ شَيْءٍ عِندَهُۥ بِمِقْدَارٍ ﴿٨﴾ عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ ٱلْكَبِيرُ ٱلْمُتَعَالِ ﴿٩﴾ سَوَآءٌ مِّنكُم مَّنْ أَسَرَّ ٱلْقَوْلَ وَمَن جَهَرَ بِهِۦ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍۭ بِٱلَّيْلِ وَسَارِبٌۢ بِٱلنَّهَارِ ﴿١٠﴾ لَهُۥ مُعَقِّبَٰتٌ مِّنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِۦ يَحْفَظُونَهُۥ مِنْ أَمْرِ ٱللَّهِۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُواْ مَا بِأَنفُسِهِمْۗ وَإِذَآ أَرَادَ ٱللَّهُ بِقَوْمٍ سُوٓءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُۥۚ وَمَا لَهُم مِّن دُونِهِۦ مِن وَالٍ ﴿١١﴾ هُوَ ٱلَّذِي يُرِيكُمُ ٱلْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنشِئُ ٱلسَّحَابَ ٱلثِّقَالَ ﴿١٢﴾ وَيُسَبِّحُ ٱلرَّعْدُ بِحَمْدِهِۦ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِۦ وَيُرْسِلُ ٱلصَّوَٰعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَن يَشَآءُ وَهُمْ يُجَٰدِلُونَ فِي ٱللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ ٱلْمِحَالِ ﴿١٣﴾

﴿۶﴾ و [ای پیامبر، مشرکان] پیش از نیکی [= رحمت] به شتاب از تو بدی [= عذاب] را درخواست می‌کنند و حال آنکه پیش از اینان [نیز بر کافران] عقوبت‌های عبرت‌آموز گذشته است؛ و به راستی، پروردگارت نسبت به مردم ـ با وجود ستمکاری‌شان ـ آمرزنده است؛ و بی‌تردید، پروردگارت سخت‌کیفر است. ﴿۷﴾ و کسانی که کفر ورزیدند می‌گویند: «چرا نشانه‌ها [و معجزاتی همانند موسی و عیسی علیهما السلام] از پروردگارش بر او نازل نشده است؟» [ای پیامبر،] بی‌تردید، تو فقط بیم‌دهنده‌ای؛ و هر قومی، هدایتگری [پیامبرِ] دارد. ﴿۸﴾ الله می‌داند آنچه را که هر ماده‌ای [در رحِم] بار می‌گیرد و [نیز] آنچه را که رحِم‌ها می‌کاهند و آنچه را می‌افزایند؛ و هر چیزی نزد او به اندازه [و دقیق] است. ﴿۹﴾ [او] دانای نهان و آشکار [و] بزرگِ بلندمرتبه است. ﴿۱۰﴾ [ای مردم،] هر یک از شما که سخن [خود] را پنهان کند یا آن را آشکارا بیان نماید و هر کس در [تاریکیِ] شب پنهان گردد یا در روز [به دنبال انجام کارهایش] برود، [در علم الهی] یکسان است [و او همه را می‌داند]. ﴿۱۱﴾ برای او [= انسان] فرشتگانی است که همواره از پیش رو و از پشت سرش، او را به فرمان الله حفاظت می‌کنند. بی‌گمان، الله حال [و سرنوشت نیکوی] هیچ قومی را تغییر نمی‌دهد، مگر آنکه آنان آنچه را که در دل‌هایشان دارند دگرگون سازند [و مرتکب گناه شوند]؛ و هنگامی که الله برای قومی [گرفتاری و] بدی بخواهد، هیچ چیز مانع آن نخواهد شد و آنان جز [ذات پاکِ] او هیچ کارسازی ندارند. ﴿۱۲﴾ اوست که برق را برای بیم [از صاعقه و آتش] و امید [به باران] به شما می‌نمایاند و ابرهای گرانبار را پدید می‌آورد. ﴿۱۳﴾ رعد به ستایش او و [تمام] فرشتگان از خوف و خشیت، او را تسبیح می‌گویند؛ و [اوست که] صاعقه‌ها را می‌فرستد؛ و آن [صاعقهٔ مرگبار] به هر کس که او بخواهد برخورد می‌کند؛ و آنان [= کافران] دربارهٔ [یگانگیِ] الله مجادله می‌کنند و او تعالی سختگیر [و سخت‌کیفر] است.

لَهُۥ دَعۡوَةُ ٱلۡحَقِّۚ وَٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ لَا يَسۡتَجِيبُونَ لَهُم بِشَيۡءٍ إِلَّا
كَبَٰسِطِ كَفَّيۡهِ إِلَى ٱلۡمَآءِ لِيَبۡلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَٰلِغِهِۦۚ وَمَا دُعَآءُ ٱلۡكَٰفِرِينَ
إِلَّا فِي ضَلَٰلٖ ١٤ وَلِلَّهِ يَسۡجُدُ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ طَوۡعٗا

وَكَرۡهٗا وَظِلَٰلُهُم بِٱلۡغُدُوِّ وَٱلۡأٓصَالِ۩ ١٥ قُلۡ مَن رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ قُلِ ٱللَّهُۚ قُلۡ أَفَٱتَّخَذۡتُم مِّن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَ لَا يَمۡلِكُونَ
لِأَنفُسِهِمۡ نَفۡعٗا وَلَا ضَرّٗاۚ قُلۡ هَلۡ يَسۡتَوِي ٱلۡأَعۡمَىٰ وَٱلۡبَصِيرُ أَمۡ هَلۡ
تَسۡتَوِي ٱلظُّلُمَٰتُ وَٱلنُّورُۗ أَمۡ جَعَلُواْ لِلَّهِ شُرَكَآءَ خَلَقُواْ كَخَلۡقِهِۦ فَتَشَٰبَهَ
ٱلۡخَلۡقُ عَلَيۡهِمۡۚ قُلِ ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٖ وَهُوَ ٱلۡوَٰحِدُ ٱلۡقَهَّٰرُ ١٦ أَنزَلَ
مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَسَالَتۡ أَوۡدِيَةُۢ بِقَدَرِهَا فَٱحۡتَمَلَ ٱلسَّيۡلُ زَبَدٗا رَّابِيٗاۖ
وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيۡهِ فِي ٱلنَّارِ ٱبۡتِغَآءَ حِلۡيَةٍ أَوۡ مَتَٰعٖ زَبَدٞ مِّثۡلُهُۥۚ
كَذَٰلِكَ يَضۡرِبُ ٱللَّهُ ٱلۡحَقَّ وَٱلۡبَٰطِلَۚ فَأَمَّا ٱلزَّبَدُ فَيَذۡهَبُ جُفَآءٗۖ
وَأَمَّا مَا يَنفَعُ ٱلنَّاسَ فَيَمۡكُثُ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ كَذَٰلِكَ يَضۡرِبُ ٱللَّهُ
ٱلۡأَمۡثَالَ ١٧ لِلَّذِينَ ٱسۡتَجَابُواْ لِرَبِّهِمُ ٱلۡحُسۡنَىٰۚ وَٱلَّذِينَ لَمۡ يَسۡتَجِيبُواْ
لَهُۥ لَوۡ أَنَّ لَهُم مَّا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا وَمِثۡلَهُۥ مَعَهُۥ لَٱفۡتَدَوۡاْ بِهِۦٓۚ
أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ سُوٓءُ ٱلۡحِسَابِ وَمَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ ١٨

﴿۱۴﴾ دعای حقیقی [و عبادت به یگانگی] فقط از آنِ او [= الله] است؛ و کسانی را که [مشرکان] به جای او [به دعا و یاری] می‌خوانند، به هیچ وجه دعایشان را اجابت نمی‌کنند؛ مگر مانند کسی که دو دستش را به سوی آب بگشاید تا [آب] به دهانش برساند، در حالی که [هیچ آبی] به [دهان] او نمی‌رسد؛ و دعای کافران [در برابر معبودهایشان] جز در گمراهی نیست. ﴿۱۵﴾ و هر کس [و هر چه] در آسمان‌ها و زمین است ـ خواه و ناخواه ـ و [حتی] سایه‌هایشان، بامداد و شامگاه برای الله سجده [و فروتنی] می‌کنند. ﴿۱۶﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «پروردگار آسمان‌ها و زمین کیست؟» بگو: «الله». [سپس] بگو: «آیا به جای او [دوستان و] کارسازانی برگزیده‌اید که [حتی] مالک سود و زیان خود نیستند؟». بگو: «آیا نابینا و بینا برابرند؟ یا تاریکی‌ها و نور یکسانند؟ یا آنان شریکانی برای الله قرار داده‌اند که همچون آفرینش او آفریده‌اند و [در نتیجه، امرِ] آفرینش بر آنان مُشتبه شده است؟» بگو: «الله آفرینندهٔ همه چیز است و او یگانهٔ بسیار پیروزمند است. ﴿۱۷﴾ [الله] از آسمان آبی فرو بارید؛ آنگاه رودها هر یک به اندازهٔ [گنجایش] خود جاری شدند و سیلاب، کف روی خود را برآورد؛ و از آنچه بر آتش می‌افروزند [و می‌گدازند] تا زیور یا کالایی به دست آورند [نیز] کفی همانند آن [آب برمی‌آید]. الله حق و باطل را اینچنین مثال می‌زند. و اما کف، به کناری می‌رود و نیست می‌گردد؛ ولی آنچه به مردم سود می‌رسانَد بر زمین [باقی] می‌مانَد. الله مَثَل‌ها را اینچنین بیان می‌کند. ﴿۱۸﴾ برای کسانی که [دعوت] پروردگارشان را اجابت کردند، پاداش نیک [= بهشت در پیش] است؛ و کسانی که [دعوت] او را اجابت نکردند، اگر تمام آنچه در زمین است و [نیز] همانندش را با آن داشتند، یقیناً [حاضر بودند که همه را] برای رهاییِ خویش [از عذاب] بپردازند، [ولی از آنان پذیرفته نخواهد شد]. آنان حسابی بد [و بازخواستی بسیار سخت] دارند و جایگاهشان دوزخ است و چه بد جایگاهی است!

۞ أَفَمَن يَعْلَمُ أَنَّمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ ٱلْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَىٰٓ ۚ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ
أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿١٩﴾ ٱلَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهْدِ ٱللَّهِ وَلَا يَنقُضُونَ ٱلْمِيثَٰقَ ﴿٢٠﴾
وَٱلَّذِينَ يَصِلُونَ مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ
وَيَخَافُونَ سُوٓءَ ٱلْحِسَابِ ﴿٢١﴾ وَٱلَّذِينَ صَبَرُوا۟ ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ
وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَأَنفَقُوا۟ مِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَدْرَءُونَ
بِٱلْحَسَنَةِ ٱلسَّيِّئَةَ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عُقْبَى ٱلدَّارِ ﴿٢٢﴾ جَنَّٰتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا
وَمَن صَلَحَ مِنْ ءَابَآئِهِمْ وَأَزْوَٰجِهِمْ وَذُرِّيَّٰتِهِمْ ۖ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ يَدْخُلُونَ
عَلَيْهِم مِّن كُلِّ بَابٍ ﴿٢٣﴾ سَلَٰمٌ عَلَيْكُم بِمَا صَبَرْتُمْ ۚ فَنِعْمَ عُقْبَى ٱلدَّارِ ﴿٢٤﴾
وَٱلَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهْدَ ٱللَّهِ مِنۢ بَعْدِ مِيثَٰقِهِۦ وَيَقْطَعُونَ
مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِى ٱلْأَرْضِ ۙ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمُ
ٱللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوٓءُ ٱلدَّارِ ﴿٢٥﴾ ٱللَّهُ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ
وَيَقْدِرُ ۚ وَفَرِحُوا۟ بِٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَمَا ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا فِى ٱلْءَاخِرَةِ إِلَّا
مَتَٰعٌ ﴿٢٦﴾ وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ ءَايَةٌ مِّن رَّبِّهِۦ ۗ قُلْ
إِنَّ ٱللَّهَ يُضِلُّ مَن يَشَآءُ وَيَهْدِىٓ إِلَيْهِ مَنْ أَنَابَ ﴿٢٧﴾ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكْرِ ٱللَّهِ ۗ أَلَا بِذِكْرِ ٱللَّهِ تَطْمَئِنُّ ٱلْقُلُوبُ ﴿٢٨﴾

﴿۱۹﴾ آیا کسی که می‌داند آنچه از [طرف] پروردگارت بر تو نازل شده حق است، مانند کسی است که [نسبت به حق] نابیناست؟ تنها خردمندان پند می‌گیرند. ﴿۲۰﴾ [همان] کسانی که به پیمان الله وفا می‌کنند و عهد نمی‌شکنند. ﴿۲۱﴾ و کسانی که هر آنچه را الله به پیوند کردنِ آن فرمان داده است می‌پیوندند [= صلهٔ رحِم برقرار می‌کنند] و از پروردگارشان می‌ترسند و از سختیِ حساب می‌هراسند. ﴿۲۲﴾ و کسانی که برای کسب خشنودی پروردگارشان شکیبایی کرده‌اند و نماز بر پا داشته‌اند و از آنچه به آنان روزی داده‌ایم، پنهان و آشکارا انفاق کرده‌اند و بدی را با نیکی می‌زدایند. آنانند که فَرجامی نیک خواهند داشت. ﴿۲۳﴾ [پاداششان] باغ‌های جاودان [بهشت است] که آنان و هر یک از پدران و همسران و فرزندانشان که نیکوکار بوده‌اند، به آن وارد می‌شوند و فرشتگان از هر دری بر آنان درمی‌آیند. ﴿۲۴﴾ [و به آنان می‌گویند:] «سلام بر شما به [پاداشِ] آنچه [بر ایمانتان] شکیبایی کرده‌اید. پس چه نیکوست فرجامِ آن سرای!» ﴿۲۵﴾ و کسانی که پیمان الله را پس از استوارکردنش می‌شکنند و آنچه را که الله به پیوستنش فرمان داده است [= صلهٔ رحِم] می‌گسلند و در زمین [فتنه و] فساد می‌کنند، اینانند که [در آخرت] لعنت و فَرجامی بد دارند. ﴿۲۶﴾ الله [نعمت و] روزی را بر هر کس که بخواهد گسترده می‌دارد و یا تنگ می‌کند؛ و [کافران] به زندگی دنیا شاد شدند [ولی] زندگی دنیا در [برابر] آخرت، جز بهره‌ای [ناچیز] نیست. ﴿۲۷﴾ و کسانی که کفر ورزیدند می‌گویند: «چرا نشانه‌ای از [سوی] پروردگارش بر او نازل نشده است؟» بگو: «بی‌تردید، الله هر کس را که بخواهد گمراه می‌کند؛ و هر کس را که توبه نماید به سوی خویش هدایت می‌کند». ﴿۲۸﴾ [همان] کسانی که ایمان آورده‌اند و دل‌هایشان به یاد الله آرام می‌گیرد. آگاه باشید که تنها با یاد الله دل‌ها آرام می‌گیرد.

ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ طُوبَىٰ لَهُمْ وَحُسْنُ مَـَٔابٍ ٢٩
كَذَٰلِكَ أَرْسَلْنَٰكَ فِىٓ أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهَآ أُمَمٌ لِّتَتْلُوَا۟
عَلَيْهِمُ ٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِٱلرَّحْمَٰنِ ۚ قُلْ هُوَ رَبِّى
لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابِ ٣٠ وَلَوْ أَنَّ قُرْءَانًا
سُيِّرَتْ بِهِ ٱلْجِبَالُ أَوْ قُطِّعَتْ بِهِ ٱلْأَرْضُ أَوْ كُلِّمَ بِهِ ٱلْمَوْتَىٰ ۗ
بَل لِّلَّهِ ٱلْأَمْرُ جَمِيعًا ۗ أَفَلَمْ يَا۟يْـَٔسِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَن لَّوْ يَشَآءُ
ٱللَّهُ لَهَدَى ٱلنَّاسَ جَمِيعًا ۗ وَلَا يَزَالُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ تُصِيبُهُم
بِمَا صَنَعُوا۟ قَارِعَةٌ أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا مِّن دَارِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِىَ وَعْدُ
ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُخْلِفُ ٱلْمِيعَادَ ٣١ وَلَقَدِ ٱسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن
قَبْلِكَ فَأَمْلَيْتُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ ۖ فَكَيْفَ كَانَ
عِقَابِ ٣٢ أَفَمَنْ هُوَ قَآئِمٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍۭ بِمَا كَسَبَتْ ۗ وَجَعَلُوا۟
لِلَّهِ شُرَكَآءَ قُلْ سَمُّوهُمْ ۚ أَمْ تُنَبِّـُٔونَهُۥ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِى ٱلْأَرْضِ أَم
بِظَٰهِرٍ مِّنَ ٱلْقَوْلِ ۗ بَلْ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مَكْرُهُمْ وَصُدُّوا۟ عَنِ
ٱلسَّبِيلِ ۗ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِنْ هَادٍ ٣٣ لَّهُمْ عَذَابٌ فِى ٱلْحَيَوٰةِ
ٱلدُّنْيَا ۖ وَلَعَذَابُ ٱلْءَاخِرَةِ أَشَقُّ ۖ وَمَا لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن وَاقٍ ٣٤

﴿۲۹﴾ کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته کرده‌اند، خوشا بر آنان! و سرانجامی نیک دارند. ﴿۳۰﴾ [ای پیامبر،] این‌گونه، تو را بین امتی فرستادیم که پیش از آنها امت‌هایی [دیگر] آمده [و رفته] بودند تا آنچه بر تو وحی کرده‌ایم بر آنان بخوانی و حال آنکه آنان به [پروردگار] رحمان کفر می‌ورزند. بگو: «او پروردگار من است [و] معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ بر او توکل کرده‌ام و بازگشتم به سوی اوست». ﴿۳۱﴾ و [حتی] اگر قرآنی بود که کوه‌ها از [هیبت] آن به حرکت درمی‌آمد و زمین پاره‌پاره می‌شکافت یا مردگان از [تلاوتِ] آن به سخن درمی‌آمدند [باز هم کافران ایمان نمی‌آوردند]. امر [تدبیر جهان و نزول معجزات،] از آنِ الله است. آیا کسانی که ایمان آورده‌اند نمی‌دانند که اگر الله می‌خواست قطعاً همهٔ مردم را هدایت می‌کرد؟ و کسانی که کفر ورزیدند، پیوسته به [سزای] آنچه کرده‌اند گرفتار مصیبت کوبنده‌ای می‌شوند یا [عذاب الهی] نزدیک خانه‌هایشان فرود می‌آید تا [سرانجام] وعدهٔ الله فرا رسد. بی‌تردید، الله خُلف وعده نمی‌کند. ﴿۳۲﴾ [ای پیامبر،] یقیناً پیامبرانی که پیش از تو بودند [نیز] مورد تمسخر واقع شدند، آنگاه به کسانی که کفر ورزیدند مهلت دادم، سپس آنان را [به عذاب] فروگرفتم. پس [بنگر که] کیفرِ من چگونه بود. ﴿۳۳﴾ آیا آن [پروردگاری] که حاکم بر هر کس و [ناظر بر] رفتار و کردار اوست [به عبادت سزاوارتر است یا معبودهای باطل و بی‌خبر]؟ و [کافران] شریکانی برای الله قرار دادند. بگو: «آنان را نام ببرید». آیا [می‌خواهید به] او تعالی دربارهٔ آنچه در زمین است و او نمی‌داند خبر دهید، یا فقط سخنی سطحی [و بی‌اساس] می‌گویید؟ [چنین نیست؛] بلکه برای کسانی که کفر ورزیده‌اند، نیرنگشان آراسته شده است و از راه [حق] بازداشته شده‌اند؛ و هر کس که الله او را گمراه گذارد، هدایتگری نخواهد داشت. ﴿۳۴﴾ آنان در زندگی دنیا عذاب [دردناکی] دارند و قطعاً عذاب آخرت سخت‌تر است؛ و در برابر [عذابِ] الله، هیچ [یار و] محافظی ندارند.

۞ مَّثَلُ ٱلْجَنَّةِ ٱلَّتِى وُعِدَ ٱلْمُتَّقُونَ ۖ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ۖ
أُكُلُهَا دَآئِمٌ وَظِلُّهَا ۚ تِلْكَ عُقْبَى ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوا۟ ۖ وَّعُقْبَى
ٱلْكَٰفِرِينَ ٱلنَّارُ ﴿٣٥﴾ وَٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ يَفْرَحُونَ
بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ ۖ وَمِنَ ٱلْأَحْزَابِ مَن يُنكِرُ بَعْضَهُۥ ۚ قُلْ إِنَّمَآ
أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ ٱللَّهَ وَلَآ أُشْرِكَ بِهِۦٓ ۚ إِلَيْهِ أَدْعُوا۟ وَإِلَيْهِ مَـَٔابِ ﴿٣٦﴾
وَكَذَٰلِكَ أَنزَلْنَٰهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا ۚ وَلَئِنِ ٱتَّبَعْتَ أَهْوَآءَهُم بَعْدَ
مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن وَلِىٍّ وَلَا وَاقٍ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ
أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَٰجًا وَذُرِّيَّةً ۚ وَمَا كَانَ
لِرَسُولٍ أَن يَأْتِىَ بِـَٔايَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۗ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ ﴿٣٨﴾
يَمْحُوا۟ ٱللَّهُ مَا يَشَآءُ وَيُثْبِتُ ۖ وَعِندَهُۥٓ أُمُّ ٱلْكِتَٰبِ ﴿٣٩﴾ وَإِن مَّا
نُرِيَنَّكَ بَعْضَ ٱلَّذِى نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ ٱلْبَلَٰغُ
وَعَلَيْنَا ٱلْحِسَابُ ﴿٤٠﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّا نَأْتِى ٱلْأَرْضَ نَنقُصُهَا
مِنْ أَطْرَافِهَا ۚ وَٱللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِۦ ۚ وَهُوَ سَرِيعُ
ٱلْحِسَابِ ﴿٤١﴾ وَقَدْ مَكَرَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَلِلَّهِ ٱلْمَكْرُ جَمِيعًا ۖ
يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ ۗ وَسَيَعْلَمُ ٱلْكُفَّٰرُ لِمَنْ عُقْبَى ٱلدَّارِ ﴿٤٢﴾

﴿۳۵﴾ ویـژگی بهشـتی که بـه پرهیزگاران وعده داده شـده [چنین اسـت کـه:] جویبارها از زیـر [درختـان] آن جاری اسـت، میوه‌هایش همیشـگی و سـایه‌اش [نیز دائمی اسـت]. این، سرانجامِ کسـانی اسـت که پرهـیزگاری کرده‌انـد؛ و سرانجامِ کافـران، آتش [دوزخ] اسـت. ﴿۳۶﴾ و کسـانی کـه بـه آنان کتـاب آسـمانی داده‌ایم، از آنچـه بر تو نازل شـده اسـت شـادمان می‌شـوند و بـرخی از گروه‌هـا[ی اهـل کتـاب]، بخشی از آن را انـکار می‌کننـد. [ای پیامـبر، بـه آنـان] بگـو: «جـز ایـن نیسـت کـه مـن دسـتور یافتـه‌ام الله را عبـادت کنـم و بـه او شرک نـورزم؛ بـه سـوی او دعـوت می‌دهـم و بازگشـتم بـه سـوی اوسـت». ﴿۳۷﴾ و این‌گونـه، ایـن [قـرآن] را فرمـانی بـه زبـان عـربی [فصیـح] نـازل کردیـم؛ و اگـر پـس از دانـشی کـه [از جانـب پـروردگار] برایـت آمـده اسـت، از هوس‌هـای آنـان [= مـشرکان] پـیروی کـنی، در برابـر [عـذابِ] الله هیـچ کارسـاز و نگهدارنـده‌ای نخـواهی داشـت. ﴿۳۸﴾ و بی‌تردیـد، پیـش از تـو [نـیز] پیامـبرانی فرسـتادیم و بـرای آنـان [ماننـد دیگـر انسـان‌ها] همسران و فرزنـدانی قـرار دادیـم؛ و بـرای هیـچ پیامـبری سزاوار نیسـت که جز بـه فرمـان الله [معجزه و] آیـه‌ای بیاورد. هـر امـری، [تقدیـر و] نوشـته‌ای [معلـوم] دارد. ﴿۳۹﴾ الله هـر چـه را کـه بخواهد از میـان می‌بـرد و [آنچـه را بخواهـد] اسـتوار می‌دارد؛ و اُمّ الکتـاب [= لـوح محفـوظ] نـزد اوسـت. ﴿۴۰﴾ و [ای پیامـبر،] اگـر بـرخی از آنچـه را کـه به آنـان وعده می‌دهیـم به تو نشـان دهیـم یـا [پیش از فرارسـیدنِ عذاب،] تـو را بمیرانیـم، [در هر حـال] فقط تبلیغ [رسـالت] بر [عهدهٔ] توسـت و حسـاب [و مجازاتشـان] بر ماسـت. ﴿۴۱﴾ آیا [کافران] ندیده‌انـد کـه ما [بـا فتوحات لشـکرِ اسـلام،] از دامنه‌های سرزمین [کفـر] می‌کاهیم [و بـر قلمـروی اسـلام می‌افزاییـم]؟ و الله حکم می‌کنـد و [هیـچ] بازدارنـده‌ای برای حُکمـش نیسـت و او در حسـابرسی سریـع اسـت. ﴿۴۲﴾ و بـه راسـتی، کسـانی کـه پیـش از آنـان بودنـد [بـرای مقابله بـا پیامبرانشـان] مکر ورزیدنـد؛ ولی تمـام مکرها [و تدبیرهـا] از آنِ الله اسـت. او تعـالی می‌دانـد کـه هـر کسی چـه کاری انجـام می‌دهد؛ و بـه زودی کافران خواهند دانسـت که فرجـامِ [نیکوی] سرای [آخرت] از آنِ کیسـت.

وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَسْتَ مُرْسَلٗاۚ قُلۡ كَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدَۢا بَيۡنِي وَبَيۡنَكُمۡ وَمَنۡ عِندَهُۥ عِلۡمُ ٱلۡكِتَٰبِ ﴿٤٣﴾

سُورَةُ إِبۡرَاهِيمَ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓرۚ كِتَٰبٌ أَنزَلۡنَٰهُ إِلَيۡكَ لِتُخۡرِجَ ٱلنَّاسَ مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ بِإِذۡنِ رَبِّهِمۡ إِلَىٰ صِرَٰطِ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡحَمِيدِ ﴿١﴾ ٱللَّهِ ٱلَّذِي لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ وَوَيۡلٞ لِّلۡكَٰفِرِينَ مِنۡ عَذَابٖ شَدِيدٍ ﴿٢﴾ ٱلَّذِينَ يَسۡتَحِبُّونَ ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا عَلَى ٱلۡأٓخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَيَبۡغُونَهَا عِوَجًاۚ أُوْلَٰٓئِكَ فِي ضَلَٰلِۭ بَعِيدٖ ﴿٣﴾ وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوۡمِهِۦ لِيُبَيِّنَ لَهُمۡۖ فَيُضِلُّ ٱللَّهُ مَن يَشَآءُ وَيَهۡدِي مَن يَشَآءُۚ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿٤﴾ وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَآ أَنۡ أَخۡرِجۡ قَوۡمَكَ مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ وَذَكِّرۡهُم بِأَيَّىٰمِ ٱللَّهِۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّكُلِّ صَبَّارٖ شَكُورٖ ﴿٥﴾

﴿۴۳﴾ و کسانی که کفر ورزیدند می‌گویند: «[ای محمد ﷺ،] تو رسول [الله] نیستی». بگو: «کافی است که الله و کسانی که دانش [کتاب‌های آسمانیِ پیشین] نزدشان است، میان من و شما گواه باشند».

۱۴- سورۀ ابراهیم مکی است
وآن پنجاه ودو آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ الر [= الف. لام. را]. این [قرآن] کتابی است که بر تو نازل کردیم تا مردم را به فرمان پروردگارشان، از تاریکی‌ها[ی شرک و جهل] به روشنایی [ایمان و دانش] بیرون آوری؛ به راه [پروردگارِ] شکست‌ناپذیرِ ستوده. ﴿۲﴾ [همان] الله که آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آنِ اوست؛ و وای بر کافران از عذاب سخت! ﴿۳﴾ کسانی که زندگی دنیا را بر آخرت ترجیح می‌دهند و [مردم را] از راه الله بازمی‌دارند و آن راه را منحرف [و سازگار با هوای نفس‌شان] می‌خواهند، اینان در گمراهی دور و درازی هستند. ﴿۴﴾ ما هیچ پیامبری را جز به زبان قومش نفرستادیم تا [بتواند پیام الهی را] برایشان بیان کند. الله هر کس را که بخواهد [به عدالتِ خویش] گمراه می‌سازد و [به فضل خویش] هر کس را که بخواهد هدایت می‌کند و او شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۵﴾ و به راستی، ما موسی را با نشانه‌های روشنِ خود فرستادیم [و به او دستور دادیم] که: «قومت را از تاریکی‌ها[ی کفر] به روشنایی [توحید] بیرون آور و روزهای الله را به آنان یادآوری کن. بی‌تردید، در این [یادآوری]، برای هر شکیبای شکرگزار، نشانه‌هایی [از یگانگی و بزرگیِ الله] است.

وَإِذۡ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوۡمِهِ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَةَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ
إِذۡ أَنجَىٰكُم مِّنۡ ءَالِ فِرۡعَوۡنَ يَسُومُونَكُمۡ سُوٓءَ ٱلۡعَذَابِ
وَيُذَبِّحُونَ أَبۡنَآءَكُمۡ وَيَسۡتَحۡيُونَ نِسَآءَكُمۡۚ وَفِي
ذَٰلِكُم بَلَآءٞ مِّن رَّبِّكُمۡ عَظِيمٞ ٦ وَإِذۡ تَأَذَّنَ رَبُّكُمۡ
لَئِن شَكَرۡتُمۡ لَأَزِيدَنَّكُمۡۖ وَلَئِن كَفَرۡتُمۡ إِنَّ عَذَابِي
لَشَدِيدٞ ٧ وَقَالَ مُوسَىٰٓ إِن تَكۡفُرُوٓاْ أَنتُمۡ وَمَن فِي
ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا فَإِنَّ ٱللَّهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ ٨ أَلَمۡ يَأۡتِكُمۡ نَبَؤُاْ
ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ قَوۡمِ نُوحٖ وَعَادٖ وَثَمُودَ وَٱلَّذِينَ
مِنۢ بَعۡدِهِمۡ لَا يَعۡلَمُهُمۡ إِلَّا ٱللَّهُۚ جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُم
بِٱلۡبَيِّنَٰتِ فَرَدُّوٓاْ أَيۡدِيَهُمۡ فِيٓ أَفۡوَٰهِهِمۡ وَقَالُوٓاْ إِنَّا كَفَرۡنَا
بِمَآ أُرۡسِلۡتُم بِهِۦ وَإِنَّا لَفِي شَكّٖ مِّمَّا تَدۡعُونَنَآ إِلَيۡهِ مُرِيبٖ ٩
۞ قَالَتۡ رُسُلُهُمۡ أَفِي ٱللَّهِ شَكّٞ فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ
يَدۡعُوكُمۡ لِيَغۡفِرَ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمۡ وَيُؤَخِّرَكُمۡ إِلَىٰٓ أَجَلٖ
مُّسَمّٗىۚ قَالُوٓاْ إِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُنَا تُرِيدُونَ أَن تَصُدُّونَا
عَمَّا كَانَ يَعۡبُدُ ءَابَآؤُنَا فَأۡتُونَا بِسُلۡطَٰنٖ مُّبِينٖ ١٠

﴿۶﴾ و [ای پیامبر، یاد کن از] هنگامی که موسی به قومش گفت: «نعمت الله را بر خود به یاد آورید، آنگاه که شما را از [چنگال] فرعونیان نجات داد، [همان کسانی] که بدترین [و خفت‌بارترین] عذاب را بر سرتان می‌آوردند: پسرانتان را می‌کشتند و زنانتان را [برای کنیزی] زنده می‌گذاشتند؛ و در این [امر]، آزمایشی بزرگ از جانب پروردگارتان برای شما بود [تا شکیبایی‌تان را بیازماید]». ﴿۷﴾ و [یاد کنید] هنگامی که پروردگارتان اعلام کرد: «اگر شکر گزارید، یقیناً [نعمتم را] بر شما می‌افزایم و اگر ناسپاسی کنید، یقیناً عذاب من سخت است». ﴿۸﴾ و موسی به [آنان] گفت: «اگر شما و همهٔ مردم روی زمین کافر شوید، [هیچ زیانی به الله نمی‌رسد؛ چرا که] بی‌تردید، الله بی‌نیازِ ستوده است». ﴿۹﴾ [ای کافران،] آیا خبر [هلاکتِ] کسانی که پیش از شما بودند، ـ [مانند] قوم نوح و عاد و ثمود ـ و [نیز] کسانی که بعد از آنان بودند [و] جز الله کسی از آنان خبر ندارد، به شما نرسیده است؟ پیامبرانشان با دلایل [و معجزات] روشن به سویشان آمدند؛ ولی آنان [به نشانهٔ مخالفت] دست‌های خود را بر دهان‌هایشان نهادند و [انگشت به دندان گزیدند و] گفتند: «ما آنچه را که شما برای [ابلاغِ] آن فرستاده شده‌اید انکار می‌کنیم و دربارهٔ آنچه ما را به سویش می‌خوانید، سخت در تردید هستیم». ﴿۱۰﴾ پیامبرانشان گفتند: «آیا در [یگانگیِ] الله ـ آفرینندهٔ آسمان‌ها و زمین ـ تردیدی هست؟ او شما را [به ایمان] فرامی‌خوانَد تا گناهانتان را ببخشاید و تا مدتی معیّن به شما مهلت دهد». آنان گفتند: «شما جز بشری همانند ما نیستید [و] می‌خواهید ما را از آنچه که پدرانمان عبادت می‌کردند بازدارید. پس دلیلی آشکار [در مورد راستگویی‌تان] برایمان بیاورید».

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِن نَّحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ
يَمُنُّ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ ۖ وَمَا كَانَ لَنَآ أَن نَّأْتِيَكُم
بِسُلْطَٰنٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾
وَمَا لَنَآ أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى ٱللَّهِ وَقَدْ هَدَىٰنَا سُبُلَنَا ۚ وَلَنَصْبِرَنَّ
عَلَىٰ مَآ ءَاذَيْتُمُونَا ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُتَوَكِّلُونَ ﴿١٢﴾
وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُم مِّنْ أَرْضِنَآ
أَوْ لَتَعُودُنَّ فِى مِلَّتِنَا ۖ فَأَوْحَىٰٓ إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ
ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٣﴾ وَلَنُسْكِنَنَّكُمُ ٱلْأَرْضَ مِنۢ بَعْدِهِمْ ۚ
ذَٰلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِى وَخَافَ وَعِيدِ ﴿١٤﴾ وَٱسْتَفْتَحُوا۟
وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿١٥﴾ مِّن وَرَآئِهِۦ جَهَنَّمُ وَيُسْقَىٰ
مِن مَّآءٍ صَدِيدٍ ﴿١٦﴾ يَتَجَرَّعُهُۥ وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُۥ وَيَأْتِيهِ
ٱلْمَوْتُ مِن كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ ۖ وَمِن وَرَآئِهِۦ
عَذَابٌ غَلِيظٌ ﴿١٧﴾ مَّثَلُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِرَبِّهِمْ ۖ أَعْمَٰلُهُمْ
كَرَمَادٍ ٱشْتَدَّتْ بِهِ ٱلرِّيحُ فِى يَوْمٍ عَاصِفٍ ۖ لَّا يَقْدِرُونَ
مِمَّا كَسَبُوا۟ عَلَىٰ شَىْءٍ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلضَّلَٰلُ ٱلْبَعِيدُ ﴿١٨﴾

﴿۱۱﴾ پیامبرانشان به آنان گفتند: «[آری،] ما جز انسان‌هایی مانند شما نیستیم؛ ولی الله بر هر یک از بندگانش که بخواهد [با نعمتِ نبوت] منت می‌نهد؛ و سزاوار نیست که ما جز به اجازهٔ الله دلیلی برای شما بیاوریم؛ پس مؤمنان باید بر الله توکل کنند. ﴿۱۲﴾ و چرا بر الله توکل نکنیم، و حال آنکه او ما را به راه‌های [سعادت]مان هدایت نمود؟ و ما بر آزاری که شما [در راه رسالت] به ما می‌رسانید، قطعاً شکیبایی می‌کنیم؛ و توکل‌کنندگان باید فقط بر الله توکل کنند». ﴿۱۳﴾ و کسانی که کفر ورزیدند به پیامبرانشان گفتند: «یا شما را از سرزمینمان بیرون می‌کنیم یا به آیین ما بازگردید». پروردگارشان به آنان وحی کرد که: «یقیناً ستمکاران را نابود می‌کنیم. ﴿۱۴﴾ و قطعاً شما را پس از آنان در زمین جای خواهیم داد. این [عذاب و پاداش] برای کسی است که از ایستادن [به هنگام حسابرسی] در پیشگاهِ من بترسد و از تهدیدم بهراسد». ﴿۱۵﴾ و [پیامبران از الله] درخواست پیروزی [بر کافران را] کردند و [سرانجام] هر گردنکشِ ستیزه‌جویی، ناکام [و نابود] شد. ﴿۱۶﴾ [همان کسی که] دوزخ پیش روی اوست و آبی از چرک خون‌آلود [دوزخیان] به وی می‌نوشانند. ﴿۱۷﴾ [آبی] که آن را جرعه‌جرعه می‌آشامد و [از فرطِ تعفن و تلخی،] فروبردنش آسان و گوارا نیست و مرگ از هر طرف به سویش رو می‌آورَد ولی نمی‌میرد و عذابی سخت [و سهمگین] پیش رویِ اوست. ﴿۱۸﴾ مَثل کسانی که به پروردگارشان کفر ورزیده‌اند، [این است که] اعمالشان همچون خاکستری است که در روز طوفانی باد شدیدی بر آن می‌وزد [و] از آنچه کرده‌اند، چیزی در دست ندارند. این، همان گمراهیِ دور و دراز است.

أَلَمۡ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ بِٱلۡحَقِّۚ إِن يَشَأۡ
يُذۡهِبۡكُمۡ وَيَأۡتِ بِخَلۡقٖ جَدِيدٖ ١٩ وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ بِعَزِيزٖ ٢٠
وَبَرَزُواْ لِلَّهِ جَمِيعٗا فَقَالَ ٱلضُّعَفَٰٓؤُاْ لِلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُوٓاْ
إِنَّا كُنَّا لَكُمۡ تَبَعٗا فَهَلۡ أَنتُم مُّغۡنُونَ عَنَّا مِنۡ عَذَابِ ٱللَّهِ
مِن شَيۡءٖۚ قَالُواْ لَوۡ هَدَىٰنَا ٱللَّهُ لَهَدَيۡنَٰكُمۡۖ سَوَآءٌ عَلَيۡنَآ
أَجَزِعۡنَآ أَمۡ صَبَرۡنَا مَا لَنَا مِن مَّحِيصٖ ٢١ وَقَالَ ٱلشَّيۡطَٰنُ لَمَّا
قُضِيَ ٱلۡأَمۡرُ إِنَّ ٱللَّهَ وَعَدَكُمۡ وَعۡدَ ٱلۡحَقِّ وَوَعَدتُّكُمۡ
فَأَخۡلَفۡتُكُمۡۖ وَمَا كَانَ لِيَ عَلَيۡكُم مِّن سُلۡطَٰنٍ إِلَّآ
أَن دَعَوۡتُكُمۡ فَٱسۡتَجَبۡتُمۡ لِيۖ فَلَا تَلُومُونِي وَلُومُوٓاْ أَنفُسَكُمۖ
مَّآ أَنَا۠ بِمُصۡرِخِكُمۡ وَمَآ أَنتُم بِمُصۡرِخِيَّ إِنِّي كَفَرۡتُ
بِمَآ أَشۡرَكۡتُمُونِ مِن قَبۡلُۗ إِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ لَهُمۡ عَذَابٌ
أَلِيمٞ ٢٢ وَأُدۡخِلَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جَنَّٰتٖ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا بِإِذۡنِ رَبِّهِمۡۖ تَحِيَّتُهُمۡ
فِيهَا سَلَٰمٌ ٢٣ أَلَمۡ تَرَ كَيۡفَ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلٗا كَلِمَةٗ طَيِّبَةٗ
كَشَجَرَةٖ طَيِّبَةٍ أَصۡلُهَا ثَابِتٞ وَفَرۡعُهَا فِي ٱلسَّمَآءِ ٢٤

﴿۱۹﴾ [ای انسان،] آیا ندیدی که الله آسمان‌ها و زمین را به‌حق آفریده است؟ اگر بخواهد، شما را [از میان] می‌بَرد و خلق جدیدی [به جای شما پدید] می‌آورد. ﴿۲۰﴾ و این [کار] بر الله دشوار نیست. ﴿۲۱﴾ و [روز قیامت] همگی در پیشگاه الله حاضر [و آشکار] می‌شوند؛ [در این هنگام] ستمدیدگان به کسانی که گردنکشی می‌کردند می‌گویند: «ما [در دنیا] پیرو شما بودیم؛ آیا [امروز] می‌توانید چیزی از عذاب الله را از ما بازدارید؟» آنان می‌گویند: «اگر الله ما را [در دنیا به سوی رستگاری] راهنمایی کرده بود، ما نیز راه را به شما نشان می‌دادیم. چه بی‌تابی کنیم چه شکیبایی نماییم، برایمان یکسان است؛ [هیچ] گریزگاهی نداریم». ﴿۲۲﴾ و چون کار [داوری] انجام شد، شیطان می‌گوید: «بی‌تردید، الله به شما وعده داد؛ وعده‌ای راست و درست؛ و من به شما وعده [دروغین] دادم و با شما خُلفِ وعده کردم؛ و من هیچ تسلطی بر شما نداشتم جز اینکه شما را دعوت دادم و شما [نیز دعوت] مرا اجابت کردید؛ پس مرا سرزنش نکنید و خودتان را سرزنش کنید. [امروز] نه من فریادرسِ شما هستم و نه شما فریادرسِ من هستید. من بیزارم از اینکه پیش از این مرا [با الله] شریک می‌گرفتید. ستمکاران [مشرک] عذابی پردرد خواهند داشت. ﴿۲۳﴾ و کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، به باغ‌های [بهشتی] درآورده می‌شوند که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است؛ به فرمان پروردگارشان در آن جاودانند و درودشان در آنجا «سلام» است. ﴿۲۴﴾ [ای پیامبر،] آیا ندیدی که الله چگونه مَثَل زده است؟ کلمهٔ پاک [لا اله الا الله] همچون درخت [نخل تنومند و] پاکی است که ریشه‌اش [در اعماق زمین] استوار است و شاخه‌اش بر آسمان [سر برآورده] است.

تُؤْتِىٓ أُكُلَهَا كُلَّ حِينٍۭ بِإِذْنِ رَبِّهَا ۗ وَيَضْرِبُ ٱللَّهُ ٱلْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٥﴾ وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ ٱجْتُثَّتْ مِن فَوْقِ ٱلْأَرْضِ مَا لَهَا مِن قَرَارٍ ﴿٢٦﴾ يُثَبِّتُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱلْقَوْلِ ٱلثَّابِتِ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَفِى ٱلْءَاخِرَةِ ۖ وَيُضِلُّ ٱللَّهُ ٱلظَّٰلِمِينَ ۚ وَيَفْعَلُ ٱللَّهُ مَا يَشَآءُ ﴿٢٧﴾ ۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ بَدَّلُوا۟ نِعْمَتَ ٱللَّهِ كُفْرًا وَأَحَلُّوا۟ قَوْمَهُمْ دَارَ ٱلْبَوَارِ ﴿٢٨﴾ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا ۖ وَبِئْسَ ٱلْقَرَارُ ﴿٢٩﴾ وَجَعَلُوا۟ لِلَّهِ أَندَادًا لِّيُضِلُّوا۟ عَن سَبِيلِهِۦ ۗ قُلْ تَمَتَّعُوا۟ فَإِنَّ مَصِيرَكُمْ إِلَى ٱلنَّارِ ﴿٣٠﴾ قُل لِّعِبَادِىَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ يُقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُنفِقُوا۟ مِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خِلَٰلٌ ﴿٣١﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجَ بِهِۦ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۖ وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلْفُلْكَ لِتَجْرِىَ فِى ٱلْبَحْرِ بِأَمْرِهِۦ ۖ وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلْأَنْهَٰرَ ﴿٣٢﴾ وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ دَآئِبَيْنِ ۖ وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ ﴿٣٣﴾

﴿۲۵﴾ میوه‌اش را هر لحظه به فرمان پروردگارش می‌دهد؛ و الله برای [هدایت مردم] مَثل‌ها می‌زند؛ باشد که پند گیرند. ﴿۲۶﴾ و مَثل کلمهٔ پلید [شرک]، همچون درخت پلیدی است که از زمین برکنده شده [و هیچ] قرار و ثباتی ندارد. ﴿۲۷﴾ الله کسانی را که ایمان آورده‌اند در زندگی دنیا و در آخرت، با سخن استوار [توحید] ثابت می‌گردانَد و ستمگران [مشرک] را گمراه می‌کند؛ و الله هر کاری بخواهد انجام می‌دهد. ﴿۲۸﴾ آیا ندیدی آن کسانی [از قریش] را که [سپاس] نعمتِ الله [= حرم امن و وجود پیامبر] را به [ناسپاسی و] کفر تبدیل کردند و قومشان را به سرای هلاکت درآوردند؟ ﴿۲۹﴾ [آن سرای هلاکت،] دوزخ است [که] در آن وارد می‌شوند و چه بد جایگاهی است! ﴿۳۰﴾ [مشرکان] همتایانی برای الله قرار دادند تا [مردم را] از راه او گمراه کنند. بگو: «[چند روزی از نعمت‌های دنیا] بهره گیرید؛ که یقیناً بازگشتتان به سوی آتش [دوزخ] است». ﴿۳۱﴾ [ای پیامبر،] به بندگان من که ایمان آورده‌اند بگو نماز را برپا دارند و از آنچه روزی‌شان کرده‌ایم پنهانی و آشکارا انفاق کنند؛ پیش از آنکه روزی فرارسد که در آن نه خرید و فروشی هست و نه دوستی‌ای. ﴿۳۲﴾ الله است که آسمان‌ها و زمین را آفرید و آبی از آسمان فروفرستاد و با آن، [انواع] میوه‌ها را برای روزیِ شما پدید آورد؛ و کشتی‌ها را به خدمتتان گماشت تا به فرمانش در دریا در حرکت باشند و جویبارها را [نیز] در خدمت شما نهاد؛ ﴿۳۳﴾ و خورشید و ماه را که پیوسته [در مدارِ خود] در حرکتند و [همچنین] شب و روز را به خدمتتان گماشت.

وَءَاتَىٰكُم مِّن كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُۚ وَإِن تَعُدُّواْ نِعْمَتَ ٱللَّهِ
لَا تُحْصُوهَآۗ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ لَظَلُومٞ كَفَّارٞ ﴿٣٤﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِيمُ
رَبِّ ٱجْعَلْ هَٰذَا ٱلْبَلَدَ ءَامِنٗا وَٱجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَن نَّعْبُدَ
ٱلْأَصْنَامَ ﴿٣٥﴾ رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضْلَلْنَ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلنَّاسِۖ فَمَن
تَبِعَنِي فَإِنَّهُۥ مِنِّيۖ وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٣٦﴾ رَّبَّنَآ
إِنِّيٓ أَسْكَنتُ مِن ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِندَ بَيْتِكَ
ٱلْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ فَٱجْعَلْ أَفْـِٔدَةٗ مِّنَ ٱلنَّاسِ
تَهْوِيٓ إِلَيْهِمْ وَٱرْزُقْهُم مِّنَ ٱلثَّمَرَٰتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٣٧﴾
رَبَّنَآ إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُۗ وَمَا يَخْفَىٰ عَلَى ٱللَّهِ
مِن شَيْءٖ فِي ٱلْأَرْضِ وَلَا فِي ٱلسَّمَآءِ ﴿٣٨﴾ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي
وَهَبَ لِي عَلَى ٱلْكِبَرِ إِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَۚ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ
ٱلدُّعَآءِ ﴿٣٩﴾ رَبِّ ٱجْعَلْنِي مُقِيمَ ٱلصَّلَوٰةِ وَمِن ذُرِّيَّتِيۚ رَبَّنَا
وَتَقَبَّلْ دُعَآءِ ﴿٤٠﴾ رَبَّنَا ٱغْفِرْ لِي وَلِوَٰلِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ
يَوْمَ يَقُومُ ٱلْحِسَابُ ﴿٤١﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ ٱللَّهَ غَٰفِلًا عَمَّا يَعْمَلُ
ٱلظَّٰلِمُونَۚ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٖ تَشْخَصُ فِيهِ ٱلْأَبْصَٰرُ ﴿٤٢﴾

﴿۳۴﴾ و از هر آنچه از او خواستید به شما بخشید؛ و اگر نعمت الله را بشمارید، [چنان فراوان است که] نمی‌توانید آن را شمارش کنید. به راستی که انسان، [در حق خویش،] ستمکار [و نسبت به الله،] ناسپاس است. ﴿۳۵﴾ و [یاد کن از] ابراهیم هنگامی که گفت: «پروردگارا، این شهر [= مکه] را امن بگردان و من و فرزندانم را از عبادت بُت‌ها دور بدار. ﴿۳۶﴾ پروردگارا، به راستی که آنها [=معبودها] بسیاری از مردم را [با تصور شفاعت] گمراه ساخته‌اند؛ پس هر کس [در عبادت الله به یگانگی] از من پیروی کند، یقیناً از من است و هر کس از من نافرمانی کند، بی‌تردید، تو بسیار آمرزندهٔ مهربانی. ﴿۳۷﴾ پروردگارا، من [یکی] از فرزندانم را در تنگه‌ای بی‌آب و کِشت، نزد خانهٔ محترم [و شکوهمندِ] تو جای دادم. پروردگارا، [چنین کردم] تا نماز را برپا دارند؛ پس دل‌های برخی از مردم را چنان کن که به سوی آنان [و این سرزمین] متمایل گردد و از محصولات [مورد نیازشان] به آنان روزی ببخش؛ باشد که سپاس گزارند. ﴿۳۸﴾ پروردگارا، تو آنچه را که پنهان می‌کنیم و آشکار می‌سازیم، [همه را] می‌دانی؛ و چیزی در زمین و آسمان از الله پوشیده نیست. ﴿۳۹﴾ ستایش از آن الله است که در کهنسالی، اسماعیل و اسحاق را به من عطا فرمود. بی‌تردید، پروردگارم بسیار شنوندهٔ دعاست. ﴿۴۰﴾ پروردگارا، مرا برپادارندهٔ نماز قرار بده و از فرزندانم [نیز چنین کن]. پروردگارا، دعایم را بپذیر. ﴿۴۱﴾ پروردگارا، من و پدر و مادرم و [همهٔ] مؤمنان را در روزی که حساب برپا می‌شود بیامرز». ﴿۴۲﴾ و [ای پیامبر، هرگز] مپندار که الله از آنچه ستمکاران می‌کنند غافل است؛ [نه، بلکه کیفر] آنان را برای روزی به تأخیر می‌افکنَد که چشم‌ها در آن [از وحشت] خیره می‌شوند،

مُهۡطِعِينَ مُقۡنِعِي رُءُوسِهِمۡ لَا يَرۡتَدُّ إِلَيۡهِمۡ طَرۡفُهُمۡۖ وَأَفۡـِٔدَتُهُمۡ هَوَآءٞ ﴿٤٣﴾ وَأَنذِرِ ٱلنَّاسَ يَوۡمَ يَأۡتِيهِمُ ٱلۡعَذَابُ فَيَقُولُ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ رَبَّنَآ أَخِّرۡنَآ إِلَىٰٓ أَجَلٖ قَرِيبٖ نُّجِبۡ دَعۡوَتَكَ وَنَتَّبِعِ ٱلرُّسُلَۗ أَوَلَمۡ تَكُونُوٓاْ أَقۡسَمۡتُم مِّن قَبۡلُ مَا لَكُم مِّن زَوَالٖ ﴿٤٤﴾ وَسَكَنتُمۡ فِي مَسَٰكِنِ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ وَتَبَيَّنَ لَكُمۡ كَيۡفَ فَعَلۡنَا بِهِمۡ وَضَرَبۡنَا لَكُمُ ٱلۡأَمۡثَالَ ﴿٤٥﴾ وَقَدۡ مَكَرُواْ مَكۡرَهُمۡ وَعِندَ ٱللَّهِ مَكۡرُهُمۡ وَإِن كَانَ مَكۡرُهُمۡ لِتَزُولَ مِنۡهُ ٱلۡجِبَالُ ﴿٤٦﴾ فَلَا تَحۡسَبَنَّ ٱللَّهَ مُخۡلِفَ وَعۡدِهِۦ رُسُلَهُۥٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٞ ذُو ٱنتِقَامٖ ﴿٤٧﴾ يَوۡمَ تُبَدَّلُ ٱلۡأَرۡضُ غَيۡرَ ٱلۡأَرۡضِ وَٱلسَّمَٰوَٰتُۖ وَبَرَزُواْ لِلَّهِ ٱلۡوَٰحِدِ ٱلۡقَهَّارِ ﴿٤٨﴾ وَتَرَى ٱلۡمُجۡرِمِينَ يَوۡمَئِذٖ مُّقَرَّنِينَ فِي ٱلۡأَصۡفَادِ ﴿٤٩﴾ سَرَابِيلُهُم مِّن قَطِرَانٖ وَتَغۡشَىٰ وُجُوهَهُمُ ٱلنَّارُ ﴿٥٠﴾ لِيَجۡزِيَ ٱللَّهُ كُلَّ نَفۡسٖ مَّا كَسَبَتۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ ﴿٥١﴾ هَٰذَا بَلَٰغٞ لِّلنَّاسِ وَلِيُنذَرُواْ بِهِۦ وَلِيَعۡلَمُوٓاْ أَنَّمَا هُوَ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞ وَلِيَذَّكَّرَ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ﴿٥٢﴾

﴿۴۳﴾ در حالی که [به سوی منادی محشر] شتابانند و سرها را بالا گرفته‌اند [و با بی‌قراری به آسمان می‌نگرند] و چشم بر هم نمی‌زنند و دل‌هایشان [از وحشت] تهی گشته است. ﴿۴۴﴾ و [ای پیامبر،] مردم را از روزی بترسان که عذاب الهی به سراغشان می‌آید؛ و کسانی که [با کفر و شرک به خویش] ستم کرده‌اند می‌گویند: «پروردگارا، اندکی به ما مهلت بده تا [به دنیا بازگردیم و] دعوتت را پاسخ گوییم و از پیامبران پیروی کنیم. [به آنان گفته می‌شود:] «مگر شما نبودید که پیشتر سوگند می‌خوردید شما را فنایی نیست؟» ﴿۴۵﴾ و [مگر نه این است که] در خانه‌های کسانی که [با شرک و ناسپاسی] به خویشتن ستم کرده بودند [= قوم هود و صالح] ساکن شدید و برایتان روشن شد که [چون کفر ورزیدند] با آنان چگونه رفتار کردیم و [از سرگذشت پشینیان] برایتان مَثَل‌ها زدیم [ولی باز هم پند نگرفتید]. ﴿۴۶﴾ و آنان نهایت نیرنگ خود را [برای مخالفت با پیامبر و کشتنِ او] به کار بردند، و مکرشان نزد الله [آشکار] است؛ هر چند نیرنگشان [در حدی نیست که] به سبب آن کوه‌ها از جایش کنده شود. ﴿۴۷﴾ پس هرگز مپندار که الله وعدۀ خویش را [دربارۀ پیروزی حق] با پیامبرانش خلاف می‌کند. بی‌تردید، الله شکست‌ناپذیرِ انتقام‌گیرنده است. ﴿۴۸﴾ در آن روز، [این] زمین، به زمینی دیگر و آسمان‌ها [به آسمان‌های دیگر] تبدیل می‌شوند و [مردم] در مقابل الله یگانۀ بی نهایت پیروزمند ظاهر می‌گردند. ﴿۴۹﴾ و در آن روز گناهکاران را می‌بینی که در زنجیرها بسته شده‌اند. ﴿۵۰﴾ لباس‌هایشان از قیرِ گداخته است و آتش صورت‌هایشان را می‌پوشانَد. ﴿۵۱﴾ تا الله هر کس را به [سزای] آنچه کرده است کیفر دهد. به راستی که الله در حسابرسی سریع است. ﴿۵۲﴾ این [قرآن] پیامی رسا برای مردم است [تا به وسیلۀ آن هدایت شوند] و با آن هشدار یابند و بدانند که او تعالی معبودی یکتاست؛ و تا خردمندان پند گیرند.

سُورَةُ الحِجْرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓرۚ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ وَقُرْءَانٍ مُّبِينٍ ﴿١﴾ رُّبَمَا يَوَدُّ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَوْ كَانُواْ مُسْلِمِينَ ﴿٢﴾ ذَرْهُمْ يَأْكُلُواْ
وَيَتَمَتَّعُواْ وَيُلْهِهِمُ ٱلْأَمَلُۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٣﴾ وَمَآ أَهْلَكْنَا
مِن قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَّعْلُومٌ ﴿٤﴾ مَّا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ
أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَـْٔخِرُونَ ﴿٥﴾ وَقَالُواْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِى نُزِّلَ عَلَيْهِ
ٱلذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ﴿٦﴾ لَّوْ مَا تَأْتِينَا بِٱلْمَلَٰٓئِكَةِ إِن كُنتَ
مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٧﴾ مَا نُنَزِّلُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ إِلَّا بِٱلْحَقِّ وَمَا كَانُوٓاْ
إِذًا مُّنظَرِينَ ﴿٨﴾ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا ٱلذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ﴿٩﴾
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ فِى شِيَعِ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٠﴾ وَمَا يَأْتِيهِم
مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١١﴾ كَذَٰلِكَ نَسْلُكُهُۥ
فِى قُلُوبِ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿١٢﴾ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِۦ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾
وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ فَظَلُّواْ فِيهِ يَعْرُجُونَ ﴿١٤﴾
لَقَالُوٓاْ إِنَّمَا سُكِّرَتْ أَبْصَٰرُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَّسْحُورُونَ ﴿١٥﴾

۱۵- سورۀ حِجر مکی است
وآن نود ونه آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ الـر [= الـف. لام. را]. ایـن آیات کتاب [الهی] و قرآنِ روشـنگر اسـت. ﴿۲﴾ چه بسـا کافـران [هنـگام مواجهـه با عـذاب قیامـت] آرزو کنند کـه کاش مسـلمان بودند. ﴿۳﴾ بگـذار بخورنـد و [از لذت‌هـای دنیـا] بهره‌منـد شـوند و آرزوهـا[ی مـادّی،] سرگرمشـان سـازد؛ پس به زودی خواهند دانسـت. ﴿۴﴾ ما [سـاکنان] هیچ [شـهر و] دیـاری را هـلاک نکردیـم؛ مگـر اینکـه [مهلـت و] اَجلی معـیّن داشـتند. ﴿۵﴾ هیچ امـتی از اَجـلِ [مقررِ] خود نه پیـشی می‌گیرد و نه [از آن] عقـب می‌مانَد. ﴿۶﴾ [کافران] گفتنـد: «ای کـسی کـه [ادعا می‌کنی] قـرآن بر تو نازل شـده اسـت، یقیناً تـو دیوانه‌ای. ﴿۷﴾ اگـر راسـت می‌گویی، چـرا فرشـتگان را نزدمان نـمی‌آوری [تا دربـارۀ پیامبری‌ات گـواهی دهند]؟» ﴿۸﴾ [باید بدانند که] ما فرشـتگان را به‌حـق [و فقط در هنگام عذاب کافـران] نـازل می‌کنیـم؛ و [اگـر بـرای عذابشـان نازل شـوند] دیگـر مهلـتی نمی‌یابند. ﴿۹﴾ بـه راسـتی که ما خـود، قرآن را نـازل کردیم و قطعـاً خودمان نیز نگهبـان آن [از هـر گونـه تبدیل و تحریفی] هسـتیم. ﴿۱۰﴾ [ای پیامـبر،] پیش از تو نیز [رسـولان خود را] میـان گروه‌هـای پیشـین فرسـتادیم. ﴿۱۱﴾ هیـچ پیامـبری نزدشـان نمی‌آمـد، مگر آنکـه مسـخره‌اش می‌کردند. ﴿۱۲﴾ اینچنـین آن [تکذیب و تمسـخر] را در دل‌های گناهـکاران [= کافـران] راه می‌دهیـم. ﴿۱۳﴾ آنـان بـه آن [قـرآن] ایمـان نمی‌آورنـد؛ و شـیوۀ [الله در مجـازات] پیشـینیان [نـیز چنـین] رفتـه اسـت [کـه آنـان را بـا عذابی دردنـاک هـلاک نمایـد]. ﴿۱۴﴾ و [حتی] اگر دری از آسـمان به روی آنان می‌گشـودیم تـا پیوسـته در آن بـالا رونـد [و شـگفتی‌های ملکـوت را ببیننـد]، ﴿۱۵﴾ یقینـاً بـاز هـم می‌گفتنـد: «بی‌تردید، مـا را چشـم‌بندی کرده‌انـد؛ بلکه مـا گروهی جادوشـده‌ایم».

وَلَقَدۡ جَعَلۡنَا فِي ٱلسَّمَآءِ بُرُوجٗا وَزَيَّنَّٰهَا لِلنَّٰظِرِينَ ١٦
وَحَفِظۡنَٰهَا مِن كُلِّ شَيۡطَٰنٖ رَّجِيمٍ ١٧ إِلَّا مَنِ ٱسۡتَرَقَ ٱلسَّمۡعَ
فَأَتۡبَعَهُۥ شِهَابٞ مُّبِينٞ ١٨ وَٱلۡأَرۡضَ مَدَدۡنَٰهَا وَأَلۡقَيۡنَا فِيهَا
رَوَٰسِيَ وَأَنۢبَتۡنَا فِيهَا مِن كُلِّ شَيۡءٖ مَّوۡزُونٖ ١٩ وَجَعَلۡنَا لَكُمۡ
فِيهَا مَعَٰيِشَ وَمَن لَّسۡتُمۡ لَهُۥ بِرَٰزِقِينَ ٢٠ وَإِن مِّن شَيۡءٍ إِلَّا
عِندَنَا خَزَآئِنُهُۥ وَمَا نُنَزِّلُهُۥٓ إِلَّا بِقَدَرٖ مَّعۡلُومٖ ٢١ وَأَرۡسَلۡنَا
ٱلرِّيَٰحَ لَوَٰقِحَ فَأَنزَلۡنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَسۡقَيۡنَٰكُمُوهُ وَمَآ أَنتُمۡ
لَهُۥ بِخَٰزِنِينَ ٢٢ وَإِنَّا لَنَحۡنُ نُحۡيِۦ وَنُمِيتُ وَنَحۡنُ ٱلۡوَٰرِثُونَ ٢٣
وَلَقَدۡ عَلِمۡنَا ٱلۡمُسۡتَقۡدِمِينَ مِنكُمۡ وَلَقَدۡ عَلِمۡنَا ٱلۡمُسۡتَـٔۡخِرِينَ ٢٤
وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحۡشُرُهُمۡۚ إِنَّهُۥ حَكِيمٌ عَلِيمٞ ٢٥ وَلَقَدۡ خَلَقۡنَا
ٱلۡإِنسَٰنَ مِن صَلۡصَٰلٖ مِّنۡ حَمَإٖ مَّسۡنُونٖ ٢٦ وَٱلۡجَآنَّ خَلَقۡنَٰهُ مِن
قَبۡلُ مِن نَّارِ ٱلسَّمُومِ ٢٧ وَإِذۡ قَالَ رَبُّكَ لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ إِنِّي خَٰلِقُۢ بَشَرٗا
مِّن صَلۡصَٰلٖ مِّنۡ حَمَإٖ مَّسۡنُونٖ ٢٨ فَإِذَا سَوَّيۡتُهُۥ وَنَفَخۡتُ فِيهِ
مِن رُّوحِي فَقَعُواْ لَهُۥ سَٰجِدِينَ ٢٩ فَسَجَدَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ كُلُّهُمۡ
أَجۡمَعُونَ ٣٠ إِلَّآ إِبۡلِيسَ أَبَىٰٓ أَن يَكُونَ مَعَ ٱلسَّٰجِدِينَ ٣١

﴿۱۶﴾ و بـه راسـتی، مـا برجهـایی در آسـمان قـرار داده‌ایـم و آن را بـرای تماشـاگران آراسـته‌ایم. ﴿۱۷﴾ و آن [= آسـمان] را از [ورود و دسـتبردِ] هـر شـیطانِ رانده‌شـده‌ای حفـظ کردیـم. ﴿۱۸﴾ مگـر آن کـس کـه دزدانـه سـخنی [از ملکوتیـان] بشـنود که [در آن صـورت،] شـهابی روشـن او را دنبـال می‌کنـد [و می‌سـوزاند]. ﴿۱۹﴾ و زمـین را گسـتردیم و کوه‌هـای اسـتواری در آن افکندیـم و از هـر گیاه سـنجیده [و مناسـبی] در آن رویاندیـم. ﴿۲۰﴾ و بـرای شـما و کسـانی کـه روزی‌دهنـده آنـان نیسـتید اسـباب زنـدگی در آن قـرار دادیـم. ﴿۲۱﴾ و هیـچ چیز نیسـت، مگـر آنکـه گنجینه‌هایـش نـزد ماسـت و مـا آن را جـز بـه انـدازه‌ای معیّن فـرو نمی‌فرسـتیم. ﴿۲۲﴾ و بادهـا را بارورکننـده[ی ابرهـا] فرسـتادیم، سـپس آبی از آسـمان‌ها نـازل کردیـم و شـما را با آن سـیراب سـاختیم؛ در حـالی کـه شـما ذخیره‌کننـده‌اش نیسـتید. ﴿۲۳﴾ و یقینـاً ماییم کـه زنـده می‌کنیـم و می‌میرانیـم، و مـا [بازمانـدهٔ جاویـد و] وارث [همـهٔ جهانیـان] هسـتیم. ﴿۲۴﴾ و بی‌تردیـد، [تـولد و مـرگ] گذشـتگان شـما را دانسـته‌ایم و یقینـاً [تـولد و مـرگ] آینـدگان را [نـیز بـه خـوبی] می‌دانیـم. ﴿۲۵﴾ و [ای پیامـبر،] بی‌گمان، پـروردگارت [همـهٔ] آنـان را [در قیامـت] محشـور می‌کنـد. بـه راسـتی کـه او بسـیار حکیـم داناسـت. ﴿۲۶﴾ و در حقیقـت، ما [نخسـتین] انسـان [= آدم] را از گِل خشـک [بازمانـده] از لجنی بدبـو آفریدیـم. ﴿۲۷﴾ و پیـش از آن، جـن را از آتـشی سـوزان و بی‌دود آفریدیـم. ﴿۲۸﴾ و [یـاد کـن] از هنگامی که پـروردگارت به فرشـتگان فرمود: «همانـا مـن بشری را از گِل خشـک [بازمانـده] از لجنی بدبو خواهـم آفرید. ﴿۲۹﴾ پس چـون [او را آفریـدم و] بـه او سـامان دادم و از روح خویـش در وی دمیـدم، [به نشـانهٔ اطاعـت از فرمـان مـن، همـگی] بـر او سـجده کنیـد». ﴿۳۰﴾ فرشـتگان همگی سـجده کردنـد، ﴿۳۱﴾ مگـر ابلیـس کـه سرپیـچی کـرد از اینکـه بـا سـجده‌کنندگان باشـد.

قَالَ يَٰٓإِبۡلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ مَعَ ٱلسَّٰجِدِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ لَمۡ أَكُن لِّأَسۡجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقۡتَهُۥ مِن صَلۡصَٰلٖ مِّنۡ حَمَإٖ مَّسۡنُونٖ ﴿٣٣﴾ قَالَ فَٱخۡرُجۡ مِنۡهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٞ ﴿٣٤﴾ وَإِنَّ عَلَيۡكَ ٱللَّعۡنَةَ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلدِّينِ ﴿٣٥﴾ قَالَ رَبِّ فَأَنظِرۡنِيٓ إِلَىٰ يَوۡمِ يُبۡعَثُونَ ﴿٣٦﴾ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ ٱلۡمُنظَرِينَ ﴿٣٧﴾ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡوَقۡتِ ٱلۡمَعۡلُومِ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ بِمَآ أَغۡوَيۡتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَأُغۡوِيَنَّهُمۡ أَجۡمَعِينَ ﴿٣٩﴾ إِلَّا عِبَادَكَ مِنۡهُمُ ٱلۡمُخۡلَصِينَ ﴿٤٠﴾ قَالَ هَٰذَا صِرَٰطٌ عَلَيَّ مُسۡتَقِيمٌ ﴿٤١﴾ إِنَّ عِبَادِي لَيۡسَ لَكَ عَلَيۡهِمۡ سُلۡطَٰنٌ إِلَّا مَنِ ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلۡغَاوِينَ ﴿٤٢﴾ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوۡعِدُهُمۡ أَجۡمَعِينَ ﴿٤٣﴾ لَهَا سَبۡعَةُ أَبۡوَٰبٖ لِّكُلِّ بَابٖ مِّنۡهُمۡ جُزۡءٞ مَّقۡسُومٌ ﴿٤٤﴾ إِنَّ ٱلۡمُتَّقِينَ فِي جَنَّٰتٖ وَعُيُونٍ ﴿٤٥﴾ ٱدۡخُلُوهَا بِسَلَٰمٍ ءَامِنِينَ ﴿٤٦﴾ وَنَزَعۡنَا مَا فِي صُدُورِهِم مِّنۡ غِلٍّ إِخۡوَٰنًا عَلَىٰ سُرُرٖ مُّتَقَٰبِلِينَ ﴿٤٧﴾ لَا يَمَسُّهُمۡ فِيهَا نَصَبٞ وَمَا هُم مِّنۡهَا بِمُخۡرَجِينَ ﴿٤٨﴾ ۞ نَبِّئۡ عِبَادِيٓ أَنِّيٓ أَنَا ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٤٩﴾ وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ ٱلۡعَذَابُ ٱلۡأَلِيمُ ﴿٥٠﴾ وَنَبِّئۡهُمۡ عَن ضَيۡفِ إِبۡرَٰهِيمَ ﴿٥١﴾

﴿۳۲﴾ [الله] فرمود: «ای ابلیس، چرا تو با سجده‌کنندگان [همراه] نیستی؟» ﴿۳۳﴾ [ابلیس] گفت: «من آن نیستم که برای بشری که او را از گِل خشک [بازمانده] از لجنی بدبو آفریده‌ای سجده کنم». ﴿۳۴﴾ [الله] فرمود: «از آنجا [= بهشت] بیرون شو [که] بی‌تردید، تو [از بارگاهِ ما] رانده‌شده‌ای. ﴿۳۵﴾ و یقیناً تا روز قیامت بر تو لعنت خواهد بود». ﴿۳۶﴾ [ابلیس] گفت: «پروردگارا، تا روزی که [مردم] برانگیخته می‌شوند به من مهلت بده [و مرا نمیران]». ﴿۳۷﴾ [الله] فرمود: «[برو که] یقیناً تو از مهلت‌یافتگانی، ﴿۳۸﴾ تا روزِ آن وقتِ معلوم [که تمام مخلوقات با نفخۀ نخست می‌میرند]». ﴿۳۹﴾ [او] گفت: «پروردگارا، به سببِ آنکه مرا گمراه ساختی، [من نیز] در زمین [بدی‌ها را] در نظرشان نیک جلوه می‌دهم و همۀ آنان را به گمراهی می‌کشانم؛ ﴿۴۰﴾ مگر بندگان خالصِ تو از [میان] آنان، [که هدایتشان کرده‌ای]». ﴿۴۱﴾ [الله] فرمود: «این [اخلاص،] راه مستقیمی است [که به من می‌رسد]. ﴿۴۲﴾ یقیناً تو بر بندگانم تسلطی نداری، مگر [بر آن مشرکان و] گمراهانی که از تو پیروی می‌کنند. ﴿۴۳﴾ و بی‌تردید، دوزخ وعده‌گاه همۀ آنان است. ﴿۴۴﴾ [دوزخ] هفت در دارد [و] برای هر دری، گروهی از آنان تقسیم [و مشخص] شده‌اند». ﴿۴۵﴾ یقیناً پرهیزگاران در باغ‌ها[ی بهشت] و در [کنار] چشمه‌ها هستند. ﴿۴۶﴾ [هنگام ورود به آنان گفته می‌شود:] «به سلامت و ایمنی به آن [باغ‌ها] وارد شوید». ﴿۴۷﴾ آنچه از کینه [و حسد که] در دل‌هایشان است برمی‌کنیم؛ برادرانه بر تخت‌ها مقابل یکدیگرند. ﴿۴۸﴾ در آنجا نه رنجی به آنان می‌رسد و نه از آنجا بیرون رانده می‌شوند. ﴿۴۹﴾ [ای پیامبر،] به بندگانم خبر بده که من بسیار آمرزندۀ مهربانم. ﴿۵۰﴾ و اینکه عذاب من، عذابی دردناک است. ﴿۵۱﴾ و از مهمانان ابراهیم [نیز] به آنان خبر بده.

إِذۡ دَخَلُواْ عَلَيۡهِ فَقَالُواْ سَلَٰمٗا قَالَ إِنَّا مِنكُمۡ وَجِلُونَ ۝٥٢ قَالُواْ لَا تَوۡجَلۡ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَٰمٍ عَلِيمٖ ۝٥٣ قَالَ أَبَشَّرۡتُمُونِي عَلَىٰٓ أَن مَّسَّنِيَ ٱلۡكِبَرُ فَبِمَ تُبَشِّرُونَ ۝٥٤ قَالُواْ بَشَّرۡنَٰكَ بِٱلۡحَقِّ فَلَا تَكُن مِّنَ ٱلۡقَٰنِطِينَ ۝٥٥ قَالَ وَمَن يَقۡنَطُ مِن رَّحۡمَةِ رَبِّهِۦٓ إِلَّا ٱلضَّآلُّونَ ۝٥٦ قَالَ فَمَا خَطۡبُكُمۡ أَيُّهَا ٱلۡمُرۡسَلُونَ ۝٥٧ قَالُوٓاْ إِنَّآ أُرۡسِلۡنَآ إِلَىٰ قَوۡمٖ مُّجۡرِمِينَ ۝٥٨ إِلَّآ ءَالَ لُوطٍ إِنَّا لَمُنَجُّوهُمۡ أَجۡمَعِينَ ۝٥٩ إِلَّا ٱمۡرَأَتَهُۥ قَدَّرۡنَآ إِنَّهَا لَمِنَ ٱلۡغَٰبِرِينَ ۝٦٠ فَلَمَّا جَآءَ ءَالَ لُوطٍ ٱلۡمُرۡسَلُونَ ۝٦١ قَالَ إِنَّكُمۡ قَوۡمٞ مُّنكَرُونَ ۝٦٢ قَالُواْ بَلۡ جِئۡنَٰكَ بِمَا كَانُواْ فِيهِ يَمۡتَرُونَ ۝٦٣ وَأَتَيۡنَٰكَ بِٱلۡحَقِّ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ۝٦٤ فَأَسۡرِ بِأَهۡلِكَ بِقِطۡعٖ مِّنَ ٱلَّيۡلِ وَٱتَّبِعۡ أَدۡبَٰرَهُمۡ وَلَا يَلۡتَفِتۡ مِنكُمۡ أَحَدٞ وَٱمۡضُواْ حَيۡثُ تُؤۡمَرُونَ ۝٦٥ وَقَضَيۡنَآ إِلَيۡهِ ذَٰلِكَ ٱلۡأَمۡرَ أَنَّ دَابِرَ هَٰٓؤُلَآءِ مَقۡطُوعٞ مُّصۡبِحِينَ ۝٦٦ وَجَآءَ أَهۡلُ ٱلۡمَدِينَةِ يَسۡتَبۡشِرُونَ ۝٦٧ قَالَ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ ضَيۡفِي فَلَا تَفۡضَحُونِ ۝٦٨ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَلَا تُخۡزُونِ ۝٦٩ قَالُوٓاْ أَوَلَمۡ نَنۡهَكَ عَنِ ٱلۡعَٰلَمِينَ ۝٧٠

﴿۵۲﴾ هنگامی که بر او وارد شدند، سلام گفتند؛ [اما چون دست به غذا نبردند، ابراهیم ﵇] گفت: «ما از شما هراسانیم». ﴿۵۳﴾ آنان گفتند: «نترس؛ ما تو را به پسری دانا مژده می‌دهیم». ﴿۵۴﴾ [ابراهیم ﵇] گفت: «آیا با اینکه سالخورده شده‌ام مژده[ی تولد فرزند] به من می‌دهید؟ به چه [دلیل اینچنین] بشارت می‌دهید؟» ﴿۵۵﴾ آنان گفتند: «ما تو را به درستی بشارت دادیم؛ پس ناامید نباش». ﴿۵۶﴾ [ابراهیم ﵇] گفت: «و جز گمراهان، چه کسی از رحمتِ پروردگارش ناامید می‌گردد؟» ﴿۵۷﴾ [آنگاه به فرشتگان] گفت: «ای فرستادگان، کار [و مأموریت دیگر] شما چیست؟» ﴿۵۸﴾ آنان گفتند: «در حقیقت، ما به سوی قوم گنهکار [لوط ﵇] فرستاده شده‌ایم [تا هلاکشان کنیم]. ﴿۵۹﴾ مگر خانوادهٔ لوط که ما یقیناً همهٔ آنان را نجات خواهیم داد. ﴿۶۰﴾ جز همسرش که مقدر کرده‌ایم از بازماندگان [در عذاب] باشد». ﴿۶۱﴾ هنگامی که فرستادگان [الله به شکل انسان] نزد خاندان لوط آمدند، ﴿۶۲﴾ [لوط ﵇] گفت: «شما گروهی ناشناس هستید». ﴿۶۳﴾ [فرشتگان] گفتند: «بلکه ما همان چیزی را برایت آورده‌ایم که [این مردم گناهکار] درباره‌اش تردید می‌کردند [= نزول عذاب]. ﴿۶۴﴾ و ما برایت [خبرِ حقیقی و] راست آورده‌ایم و قطعاً ما راستگوییم. ﴿۶۵﴾ پس پاسی از شب [که گذشت] خانواده‌ات را [از این جا] ببر و [خودت] به دنبالشان برو؛ و هیچ‌یک از شما [نباید] پشت سرش را نگاه کند و به جایی که به شما فرمان می‌دهند بروید». ﴿۶۶﴾ و ما او [= لوط ﵇] را از این امر آگاه کردیم که صبحگاهان ریشهٔ آنان برکنده خواهد شد. ﴿۶۷﴾ و اهالی شهر، در حالی که [دربارهٔ آمدن افراد جدید] با شادی [به یکدیگر] خبر می‌دادند [به سوی خانهٔ لوط ﵇] آمدند. ﴿۶۸﴾ [لوط ﵇] گفت: «اینها مهمانان من هستند؛ پس مرا رسوا [و شرمندهٔ مهمانانم] نکنید، ﴿۶۹﴾ و از الله بترسید و سرشکسته‌ام نسازید». ﴿۷۰﴾ [آنان] گفتند: «مگر ما تو را از [میزبانیِ] افراد [بیگانه] نهی نکردیم؟»

قَالَ هَٰٓؤُلَآءِ بَنَاتِيٓ إِن كُنتُمۡ فَٰعِلِينَ ﴿٧١﴾ لَعَمۡرُكَ إِنَّهُمۡ لَفِي سَكۡرَتِهِمۡ يَعۡمَهُونَ ﴿٧٢﴾ فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلصَّيۡحَةُ مُشۡرِقِينَ ﴿٧٣﴾ فَجَعَلۡنَا عَٰلِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمۡطَرۡنَا عَلَيۡهِمۡ حِجَارَةٗ مِّن سِجِّيلٍ ﴿٧٤﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّلۡمُتَوَسِّمِينَ ﴿٧٥﴾ وَإِنَّهَا لَبِسَبِيلٖ مُّقِيمٍ ﴿٧٦﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٧٧﴾ وَإِن كَانَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡأَيۡكَةِ لَظَٰلِمِينَ ﴿٧٨﴾ فَٱنتَقَمۡنَا مِنۡهُمۡ وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٖ مُّبِينٖ ﴿٧٩﴾ وَلَقَدۡ كَذَّبَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡحِجۡرِ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿٨٠﴾ وَءَاتَيۡنَٰهُمۡ ءَايَٰتِنَا فَكَانُواْ عَنۡهَا مُعۡرِضِينَ ﴿٨١﴾ وَكَانُواْ يَنۡحِتُونَ مِنَ ٱلۡجِبَالِ بُيُوتًا ءَامِنِينَ ﴿٨٢﴾ فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلصَّيۡحَةُ مُصۡبِحِينَ ﴿٨٣﴾ فَمَآ أَغۡنَىٰ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ﴿٨٤﴾ وَمَا خَلَقۡنَا ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَآ إِلَّا بِٱلۡحَقِّۗ وَإِنَّ ٱلسَّاعَةَ لَأٓتِيَةٞۖ فَٱصۡفَحِ ٱلصَّفۡحَ ٱلۡجَمِيلَ ﴿٨٥﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ ٱلۡخَلَّٰقُ ٱلۡعَلِيمُ ﴿٨٦﴾ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَٰكَ سَبۡعٗا مِّنَ ٱلۡمَثَانِي وَٱلۡقُرۡءَانَ ٱلۡعَظِيمَ ﴿٨٧﴾ لَا تَمُدَّنَّ عَيۡنَيۡكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعۡنَا بِهِۦٓ أَزۡوَٰجٗا مِّنۡهُمۡ وَلَا تَحۡزَنۡ عَلَيۡهِمۡ وَٱخۡفِضۡ جَنَاحَكَ لِلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٨٨﴾ وَقُلۡ إِنِّيٓ أَنَا ٱلنَّذِيرُ ٱلۡمُبِينُ ﴿٨٩﴾ كَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَى ٱلۡمُقۡتَسِمِينَ ﴿٩٠﴾

﴿۷۱﴾ [لوط علیه‌السلام] گفت: «اگر می‌خواهید [کاری حلال] انجام دهید، اینها دختران [قوم] من هستند؛ [با آنها ازدواج کنید]». ﴿۷۲﴾ سوگند به جان تو [ای پیامبر] که آنان در مستیِ خویش سرگشته بودند. ﴿۷۳﴾ پس هنگام برآمدنِ آفتاب، بانگ [مرگبار] آنان را فراگرفت. ﴿۷۴﴾ آنگاه آن [سرزمین] را زیر و رو کردیم و سنگ‌گل‌هایی پیاپی بر آنان باریدیم. ﴿۷۵﴾ به یقین، در این [کیفر،] برای هوشیاران عبرت‌هاست. ﴿۷۶﴾ و [آثار] آن [شهرهای ویرانه، هنوز] بر سر راه [مسافران] پابرجاست. ﴿۷۷﴾ یقیناً در این [عذاب،] نشانه‌ای برای [عبرت گرفتنِ] مؤمنان است. ﴿۷۸﴾ و اصحاب اَیکه [= قوم شعیب علیه‌السلام] قطعاً ستمکار بودند. ﴿۷۹﴾ [ما] از آنان انتقام گرفتیم و [شهرهای ویران‌شدۀ] این دو [قوم،] بر سر راه آشکار است. ﴿۸۰﴾ و بی‌تردید، اهل حِجر [= قوم ثمود علیه‌السلام] پیامبران را دروغگو انگاشتند. ﴿۸۱﴾ و [ما معجزات و] نشانه‌های خود را به آنان دادیم، [ولی] از آنها رویگردان شدند. ﴿۸۲﴾ و از کوهها خانه‌هایی [برای خود] می‌تراشیدند که در امان بمانند. ﴿۸۳﴾ پس صبحگاهان بانگ [مرگبار] آنان را فراگرفت. ﴿۸۴﴾ و آنچه [از اموال و خانه‌های محکم] به دست آورده بودند، سودی به حالشان نداشت [و عذاب الهی را دفع نکرد]. ﴿۸۵﴾ و ما آسمان‌ها و زمین و آنچه را که میان آنهاست جز به‌حق نیافریده‌ایم؛ و قیامت قطعاً آمدنی است؛ پس [ای پیامبر، از کافران] به نیکویی گذشت کن. ﴿۸۶﴾ بی‌تردید، پروردگارت همان بسیار آفریدگارِ داناست. ﴿۸۷﴾ و به راستی، ما به تو «سبعُ المثانی» [= سورۀ فاتحه] و قرآن بزرگ را دادیم. ﴿۸۸﴾ [بنابراین،] هرگز به آنچه [از نعمت‌های دنیوی] که گروه‌هایی از آنان [= کافران] را بهره‌مند کرده‌ایم چشم ندوز و به خاطر [ناسپاسی و شرکِ] آنان اندوهگین نباش و با مؤمنان فروتنی کن. ﴿۸۹﴾ و بگو: «به راستی که من همان بیم‌دهندۀ آشکارم». ﴿۹۰﴾ [و آنان را از عذاب بترسان] همان گونه که [آن را] بر تقسیم کنندگان [آیات الهی] فرستادیم؛

ٱلَّذِينَ جَعَلُواْ ٱلۡقُرۡءَانَ عِضِينَ ٩١ فَوَرَبِّكَ لَنَسۡـَٔلَنَّهُمۡ أَجۡمَعِينَ ٩٢ عَمَّا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٩٣ فَٱصۡدَعۡ بِمَا تُؤۡمَرُ وَأَعۡرِضۡ عَنِ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ٩٤ إِنَّا كَفَيۡنَٰكَ ٱلۡمُسۡتَهۡزِءِينَ ٩٥ ٱلَّذِينَ يَجۡعَلُونَ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَۚ فَسَوۡفَ يَعۡلَمُونَ ٩٦ وَلَقَدۡ نَعۡلَمُ أَنَّكَ يَضِيقُ صَدۡرُكَ بِمَا يَقُولُونَ ٩٧ فَسَبِّحۡ بِحَمۡدِ رَبِّكَ وَكُن مِّنَ ٱلسَّٰجِدِينَ ٩٨ وَٱعۡبُدۡ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأۡتِيَكَ ٱلۡيَقِينُ ٩٩

سُورَةُ النَّحۡلِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَتَىٰٓ أَمۡرُ ٱللَّهِ فَلَا تَسۡتَعۡجِلُوهُۚ سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ١ يُنَزِّلُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ بِٱلرُّوحِ مِنۡ أَمۡرِهِۦ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦٓ أَنۡ أَنذِرُوٓاْ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱتَّقُونِ ٢ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ بِٱلۡحَقِّۚ تَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ٣ خَلَقَ ٱلۡإِنسَٰنَ مِن نُّطۡفَةٖ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٞ مُّبِينٞ ٤ وَٱلۡأَنۡعَٰمَ خَلَقَهَاۖ لَكُمۡ فِيهَا دِفۡءٞ وَمَنَٰفِعُ وَمِنۡهَا تَأۡكُلُونَ ٥ وَلَكُمۡ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ تَسۡرَحُونَ ٦

﴿۹۱﴾ همان کسانی که قرآن را بخش بخش کردند [و آن را شعر، سحر، کذب، و اساطیر نامیدند]. ﴿۹۲﴾ سوگند به پروردگارت، قطعاً [در قیامت] از همهٔ آنان سؤال خواهیم کرد، ﴿۹۳﴾ از آنچه می کردند. ﴿۹۴﴾ پس [ای پیامبر،] آنچه [را که از سوی الله] دستور یافته‌ای، آشکار کن و از مشرکان روی بگردان. ﴿۹۵﴾ بی‌تردید، ما [شرّ] مسخره کنندگان را از تو دور می کنیم. ﴿۹۶﴾ همان کسانی که [برای خود،] با الله، معبود دیگری قرار می‌دهند؛ پس به زودی [نتیجهٔ شرکِ خویش را] خواهند دانست. ﴿۹۷﴾ و [ای پیامبر،] یقیناً ما می‌دانیم که تو از آنچه آنان [= کافران] می گویند آزرده‌خاطر می گردی. ﴿۹۸﴾ پس به ستایش پروردگارت تسبیح بگو و از سجده کنندگان باش. ﴿۹۹﴾ و تا هنگامی که مرگت فرامی‌رسد پروردگارت را عبادت کن.

۱۶- سورۀ نَحل مکی است

وآن یکصد وبیست هشت آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ [ای کافران، لحظهٔ وقوع قیامت و] فرمانِ الله [برای عذابتان] نزدیک شده است؛ پس برای [رسیدنِ] آن شتاب نکنید. او منزّه است و از چیزهایی که با وی شریک می‌سازند برتر است. ﴿۲﴾ [الله] به فرمان خویش فرشتگان را با وحی بر هر یک از بندگانش که بخواهد نازل می کند [با این پیام] که: «[ای پیامبران، مردم را از شرک به الله] بیم دهید [و به آنان بگویید که] معبودی [به‌حق] جز من نیست؛ پس [ای مردم،] از من پروا کنید». ﴿۳﴾ او تعالی آسمان‌ها و زمین را به‌حق [و هدفمند] آفرید [و] از چیزهایی که [با وی] شریک می‌سازند برتر است. ﴿۴﴾ [الله] انسان را از نطفه‌ای آفرید و ناگهان او ستیزه‌گری سرسخت و آشکار شد. ﴿۵﴾ و چهارپایان را برایتان آفرید که در آنها پوشش [گرم] و منافع [دیگری] است و از [گوشت برخی از] آنها می‌خورید. ﴿۶﴾ و در آنها زیبایی [و شکوه] برایتان است، آنگاه که [آنها را شامگاهان] از چرا بازمی‌آورید و [بامدادان] برای چرا [به صحرا] می‌فرستید.

وَتَحۡمِلُ أَثۡقَالَكُمۡ إِلَىٰ بَلَدٖ لَّمۡ تَكُونُواْ بَٰلِغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ ٱلۡأَنفُسِۚ إِنَّ رَبَّكُمۡ لَرَءُوفٞ رَّحِيمٞ ٧ وَٱلۡخَيۡلَ وَٱلۡبِغَالَ وَٱلۡحَمِيرَ لِتَرۡكَبُوهَا وَزِينَةٗۚ وَيَخۡلُقُ مَا لَا تَعۡلَمُونَ ٨ وَعَلَى ٱللَّهِ قَصۡدُ ٱلسَّبِيلِ وَمِنۡهَا جَآئِرٞۚ وَلَوۡ شَآءَ لَهَدَىٰكُمۡ أَجۡمَعِينَ ٩ هُوَ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗۖ لَّكُم مِّنۡهُ شَرَابٞ وَمِنۡهُ شَجَرٞ فِيهِ تُسِيمُونَ ١٠ يُنۢبِتُ لَكُم بِهِ ٱلزَّرۡعَ وَٱلزَّيۡتُونَ وَٱلنَّخِيلَ وَٱلۡأَعۡنَٰبَ وَمِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ ١١ وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ وَٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَۖ وَٱلنُّجُومُ مُسَخَّرَٰتُۢ بِأَمۡرِهِۦٓۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ ١٢ وَمَا ذَرَأَ لَكُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُخۡتَلِفًا أَلۡوَٰنُهُۥٓۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَذَّكَّرُونَ ١٣ وَهُوَ ٱلَّذِي سَخَّرَ ٱلۡبَحۡرَ لِتَأۡكُلُواْ مِنۡهُ لَحۡمٗا طَرِيّٗا وَتَسۡتَخۡرِجُواْ مِنۡهُ حِلۡيَةٗ تَلۡبَسُونَهَاۖ وَتَرَى ٱلۡفُلۡكَ مَوَاخِرَ فِيهِ وَلِتَبۡتَغُواْ مِن فَضۡلِهِۦ وَلَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ١٤

﴿۷﴾ [آنها] بارهای سنگین شما را [از شهری] به شهری [دیگر] می‌بَرند که [اگر چنین نمی کردند،] جز با زحمتی جانکاه نمی‌توانستید به آنجا برسید. به راستی که پروردگارتان بسیار دلسوز و مهربان است. ﴿۸﴾ و اسبان و قاطِران و خران را [نیز آفرید] تا بر آنها سوار شوید و [نیز برایتان مایۀ] تجمّل [است] و چیزهایی می‌آفریند که نمی‌دانید. ﴿۹﴾ بر الله است که راهِ راست [= اسلام] را [به بندگانش بنمایاند] و برخی از آن [راه‌ها] بیراهه است؛ و اگر [الله] می‌خواست، همۀ شما را هدایت می کرد. ﴿۱۰﴾ او همان ذاتی است که آبی از آسمان فروفرستاد که آشامیدنیِ شما از آن است و [گیاه و] درختی که [چهارپایان خود را] در آن می‌چرانید [نیز] از آن [آب] است. ﴿۱۱﴾ [الله] به وسیله آن، کِشت و زیتون و درختان خرما و انگور و همه نوع محصولات [و میوه‌های دیگر] برایتان می‌رویانَد. به راستی که در اینها برای مردمی که می‌اندیشند نشانه‌ای [از قدرت پروردگار] است. ﴿۱۲﴾ و شب و روز و خورشید و ماه را به خدمتتان گماشت؛ و ستارگان [نیز] به فرمانش در خدمت [انسان] هستند. بی‌تردید، در این [آفرینش،] برای مردم که خردورزی می کنند نشانه‌ای [از قدرت پروردگار] است. ﴿۱۳﴾ و آنچه را که در زمین به رنگ‌های گوناگون برایتان آفرید [نیز به خدمت شما گماشت]. بی‌تردید، در این [امور،] برای مردمی که پند می‌گیرند، نشانه‌ای [از قدرت پروردگار] است. ﴿۱۴﴾ اوست که دریا را به خدمتتان گماشت تا از [صیدِ] آن، گوشت تازه بخورید و زیوری [همچون مروارید و مرجان] از آن بیرون می‌آورید که می‌پوشید؛ و کشتی‌ها را در آن [دریا] می‌بینی که [امواج را] می‌شکافند تا شما از فضل [و بخشش] الله بهره‌مند گردید و باشد که سپاس گزارید.

وَأَلۡقَىٰ فِي ٱلۡأَرۡضِ رَوَٰسِيَ أَن تَمِيدَ بِكُمۡ وَأَنۡهَٰرٗا وَسُبُلٗا
لَّعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُونَ ١٥ وَعَلَٰمَٰتٖۚ وَبِٱلنَّجۡمِ هُمۡ يَهۡتَدُونَ ١٦
أَفَمَن يَخۡلُقُ كَمَن لَّا يَخۡلُقُۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ١٧ وَإِن
تَعُدُّواْ نِعۡمَةَ ٱللَّهِ لَا تُحۡصُوهَآۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَغَفُورٞ رَّحِيمٞ ١٨
وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعۡلِنُونَ ١٩ وَٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ
مِن دُونِ ٱللَّهِ لَا يَخۡلُقُونَ شَيۡـٔٗا وَهُمۡ يُخۡلَقُونَ ٢٠ أَمۡوَٰتٌ
غَيۡرُ أَحۡيَآءٖۖ وَمَا يَشۡعُرُونَ أَيَّانَ يُبۡعَثُونَ ٢١ إِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ
وَٰحِدٞۚ فَٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ قُلُوبُهُم مُّنكِرَةٞ وَهُم
مُّسۡتَكۡبِرُونَ ٢٢ لَا جَرَمَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا
يُعۡلِنُونَۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُسۡتَكۡبِرِينَ ٢٣ وَإِذَا قِيلَ لَهُم
مَّاذَآ أَنزَلَ رَبُّكُمۡ قَالُوٓاْ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ ٢٤ لِيَحۡمِلُوٓاْ
أَوۡزَارَهُمۡ كَامِلَةٗ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وَمِنۡ أَوۡزَارِ ٱلَّذِينَ يُضِلُّونَهُم
بِغَيۡرِ عِلۡمٍۗ أَلَا سَآءَ مَا يَزِرُونَ ٢٥ قَدۡ مَكَرَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ
فَأَتَى ٱللَّهُ بُنۡيَٰنَهُم مِّنَ ٱلۡقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيۡهِمُ ٱلسَّقۡفُ
مِن فَوۡقِهِمۡ وَأَتَىٰهُمُ ٱلۡعَذَابُ مِنۡ حَيۡثُ لَا يَشۡعُرُونَ ٢٦

﴿۱۵﴾ و کوه‌های استوار [و محکمی] در زمین درافکند که مبادا شما را بلرزاند و جویبارها و راه‌ها[یی پدید آورد] تا [بدون گم‌شدن،] راه خود را بیابید. ﴿۱۶﴾ و نشانه‌هایی [برای یافتن مسیرها در طول روز آفرید] و توسط ستاره[ها نیز در شب] راه‌یابی می‌کنند. ﴿۱۷﴾ آیا آن ذاتی که می‌آفریند همچون کسی است که [هیچ] نمی‌آفریند؟ آیا پند نمی‌گیرید؟ ﴿۱۸﴾ اگر [بخواهید] نعمت[های] الله را بشمارید، نمی‌توانید آنها را به شمارش درآورید. بی‌تردید، الله بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۱۹﴾ و الله آنچه پنهان می‌کنید و آشکار می‌سازید، [همه را] می‌داند. ﴿۲۰﴾ و آنهایی را که [مشرکان] به جای الله [به یاری و دعا] می‌خوانند، چیزی را نمی‌آفرینند و خود آفریده می‌شوند. ﴿۲۱﴾ [این معبودها در حقیقت،] مُرده‌اند نه زنده؛ و خود نمی‌دانند که چه هنگام برانگیخته می‌شوند. ﴿۲۲﴾ معبود شما، معبودی یگانه است؛ و کسانی که به آخرت ایمان ندارند، دل‌هایشان انکارکننده[ی حق] است و خود متکبرند. ﴿۲۳﴾ قطعاً الله آنچه را پنهان می‌کنند و آشکار می‌سازند [همه را] می‌داند. بی‌تردید، او متکبران را دوست نمی‌دارد. ﴿۲۴﴾ هنگامی که به آنان گفته می‌شود: «پروردگارتان چه چیزی نازل کرده است؟» می‌گویند: «افسانه‌های [خیالی] پیشینیان». ﴿۲۵﴾ [همچنان در کفر می‌مانند] تا روز قیامت، [هم] بارِ گناهان خود را به تمامی بر دوش کشند و [هم بخشی] از بارِ گناهان کسانی را که از روی نادانی [و تقلید] گمراهشان کرده‌اند. هان! چه بد است آنچه بر دوش می‌کشند! ﴿۲۶﴾ در حقیقت، کسانی که پیش از آنان بودند [نیز] نیرنگ [و بداندیشی] کردند؛ اما فرمان الله دررسید که بنیادشان را از اساس برانداخت و سقف بر سرشان فرو ریخت و از [همان] جایی که گمان نمی‌کردند عذاب دامنگیرشان شد.

ثُمَّ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ يُخۡزِيهِمۡ وَيَقُولُ أَيۡنَ شُرَكَآءِيَ ٱلَّذِينَ كُنتُمۡ تُشَٰٓقُّونَ فِيهِمۡۚ قَالَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ إِنَّ ٱلۡخِزۡيَ ٱلۡيَوۡمَ وَٱلسُّوٓءَ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٢٧﴾ ٱلَّذِينَ تَتَوَفَّىٰهُمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ ظَالِمِيٓ أَنفُسِهِمۡۖ فَأَلۡقَوُاْ ٱلسَّلَمَ مَا كُنَّا نَعۡمَلُ مِن سُوٓءِۭۚ بَلَىٰٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿٢٨﴾ فَٱدۡخُلُوٓاْ أَبۡوَٰبَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَاۖ فَلَبِئۡسَ مَثۡوَى ٱلۡمُتَكَبِّرِينَ ﴿٢٩﴾ ۞ وَقِيلَ لِلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ مَاذَآ أَنزَلَ رَبُّكُمۡۚ قَالُواْ خَيۡرٗاۗ لِّلَّذِينَ أَحۡسَنُواْ فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٞۚ وَلَدَارُ ٱلۡأٓخِرَةِ خَيۡرٞۚ وَلَنِعۡمَ دَارُ ٱلۡمُتَّقِينَ ﴿٣٠﴾ جَنَّٰتُ عَدۡنٖ يَدۡخُلُونَهَا تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ لَهُمۡ فِيهَا مَا يَشَآءُونَۚ كَذَٰلِكَ يَجۡزِي ٱللَّهُ ٱلۡمُتَّقِينَ ﴿٣١﴾ ٱلَّذِينَ تَتَوَفَّىٰهُمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَٰمٌ عَلَيۡكُمُ ٱدۡخُلُواْ ٱلۡجَنَّةَ بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿٣٢﴾ هَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن تَأۡتِيَهُمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ أَوۡ يَأۡتِيَ أَمۡرُ رَبِّكَۚ كَذَٰلِكَ فَعَلَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ وَمَا ظَلَمَهُمُ ٱللَّهُ وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ﴿٣٣﴾ فَأَصَابَهُمۡ سَيِّـَٔاتُ مَا عَمِلُواْ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ﴿٣٤﴾

﴿۲۷﴾ سپس روز قیامت، [الله با عذابی دردناک،] آنان را خوار می‌سازد و می‌فرماید: «کجا هستند شریکان من که دربارۀ آنان [با پیامبران و مؤمنان] ستیز می کردید؟» کسانی که به آنان علم داده شده است [= علمای ربانی] می گویند: «امروز خواری و عذاب، نصیب کافران است». ﴿۲۸﴾ [همان] کسانی که فرشتگان [عذاب،] در حالی جانشان را می‌گیرند که [به سبب شرک در دنیا] به خود ستم کرده بودند. [آنان در هنگام مرگ] سرِ تسلیم فرود می‌آورند [و می‌گویند:] «ما هیچ [کارِ] بدی نمی کردیم. آری، مسلماً الله به آنچه می کردید بسیار داناست. ﴿۲۹﴾ پس، از دروازه‌های دوزخ وارد شوید [که] جاودانه در آن خواهید بود؛ و به راستی، جایگاه گردنکشان چه بد است! ﴿۳۰﴾ و به کسانی که پرهیزگاری کردند گفته می‌شود: «پروردگارتان [بر پیامبر] چه چیز نازل کرده است؟» آنان می گویند: «خیر [و نیکوییِ بسیار]». برای کسانی که در این دنیا نیکی کرده‌اند، [پاداش] نیکویی است و قطعاً سرای آخرت بهتر است؛ و به راستی، چه نیکوست سرای پرهیزگاران! ﴿۳۱﴾ [جایگاهشان،] باغ‌هایی [از بهشت] جاودان است که به آن وارد می‌شوند. از زیر [درختان] آن جویبارها جاری است [و] در آنجا هر چه بخواهند برایشان [فراهم] است. الله پرهیزگاران را اینچنین پاداش می‌دهد. ﴿۳۲﴾ [همان] کسانی که فرشتگان در حالی جانشان را می‌ستانند که [از آلودگیِ کفر و گناه] پاکند [و به آنان] می گویند: «درود بر شما. به [پاداش] آنچه می کردید [اینک] به بهشت درآیید». ﴿۳۳﴾ آیا [کافران] جز این انتظار دارند که فرشتگان [برای قبض روح] به سراغشان بیایند یا فرمان پروردگارت [برای عذابشان] بیاید؟ کسانی که پیش از آنان بودند [نیز] چنین می کردند و الله به آنان ستم نکرد؛ بلکه آنان خود به خویشتن ستم می کردند. ﴿۳۴﴾ پس [کیفر] بدی‌هایی که مرتکب شده بودند گریبانگیرشان شد و آنچه که آن را مسخره می کردند آنان را فروگرفت.

وَقَالَ ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْ لَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ مَا عَبَدۡنَا مِن دُونِهِۦ مِن
شَيۡءٖ نَّحۡنُ وَلَآ ءَابَآؤُنَا وَلَا حَرَّمۡنَا مِن دُونِهِۦ مِن شَيۡءٖۚ كَذَٰلِكَ
فَعَلَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ فَهَلۡ عَلَى ٱلرُّسُلِ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ ٣٥
وَلَقَدۡ بَعَثۡنَا فِي كُلِّ أُمَّةٖ رَّسُولًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ
وَٱجۡتَنِبُواْ ٱلطَّٰغُوتَۖ فَمِنۡهُم مَّنۡ هَدَى ٱللَّهُ وَمِنۡهُم مَّنۡ
حَقَّتۡ عَلَيۡهِ ٱلضَّلَٰلَةُۚ فَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ
كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُكَذِّبِينَ ٣٦ إِن تَحۡرِصۡ عَلَىٰ هُدَىٰهُمۡ
فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي مَن يُضِلُّۖ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ٣٧
وَأَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ لَا يَبۡعَثُ ٱللَّهُ مَن يَمُوتُۚ بَلَىٰ
وَعۡدًا عَلَيۡهِ حَقّٗا وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ٣٨
لِيُبَيِّنَ لَهُمُ ٱلَّذِي يَخۡتَلِفُونَ فِيهِ وَلِيَعۡلَمَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ
أَنَّهُمۡ كَانُواْ كَٰذِبِينَ ٣٩ إِنَّمَا قَوۡلُنَا لِشَيۡءٍ إِذَآ أَرَدۡنَٰهُ أَن نَّقُولَ
لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ٤٠ وَٱلَّذِينَ هَاجَرُواْ فِي ٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ مَا ظُلِمُواْ
لَنُبَوِّئَنَّهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٗۖ وَلَأَجۡرُ ٱلۡأٓخِرَةِ أَكۡبَرُۚ لَوۡ كَانُواْ
يَعۡلَمُونَ ٤١ ٱلَّذِينَ صَبَرُواْ وَعَلَىٰ رَبِّهِمۡ يَتَوَكَّلُونَ ٤٢

﴿۳۵﴾ و کسانی که شرک ورزیدند گفتند: «اگر الله می‌خواست، نه ما و نه پدرانمان چیزی را غیر از او عبادت نمی‌کردیم و چیزی را جز به [خواست و فرمان] او حرام نمی‌کردیم». کسانی که پیش از آنان بودند نیز چنین کردند؛ پس آیا پیامبران وظیفه‌ای جز رساندن آشکار [وحی] دارند؟ ﴿۳۶﴾ یقیناً ما در هر امتی، پیامبری را [با این پیام] برانگیختیم که: «الله یکتا را عبادت کنید و از طاغوت [= معبودان غیر الله] دوری کنید». الله برخی از آنان را هدایت کرده است و برخی از آنان نیز سزاوار گمراهی شدند. پس در زمین بگردید و بنگرید که سرانجامِ تکذیب‌کنندگان [آیات الهی] چگونه بوده است. ﴿۳۷﴾ [ای پیامبر،] هر اندازه بر هدایت آنان مشتاق باشی [سودی ندارد؛ زیرا] الله کسی را که گمراه نماید، هدایت نخواهد کرد و آنان [هیچ] یاوری ندارند. ﴿۳۸﴾ [مشرکان] با سخت‌ترین سوگندهایشان به الله سوگند خوردند که: «الله کسی را که می‌میرد برنمی‌انگیزد». آری، این [برانگیختنِ مردگان]، وعده‌ای است که به‌حق بر عهدۀ اوست؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند. ﴿۳۹﴾ [او مردگان را زنده می‌کند] تا سرانجام [حقیقتِ] آنچه را که در آن اختلاف می‌کنند برایشان روشن سازد و تا کسانی که کفر ورزیدند بدانند که دروغگو بوده‌اند. ﴿۴۰﴾ سخن ما دربارۀ چیزی که آن را اراده کرده‌ایم فقط این است که به آن می‌گوییم: «موجود شو»، پس بی‌درنگ موجود می‌شود. ﴿۴۱﴾ و کسانی که در [راه] الله ـ پس از آنکه مورد ستم واقع شدندـ هجرت کردند، قطعاً در دنیا [در سرزمین و] مکانی نیکو آنان را جای می‌دهیم؛ و یقیناً پاداش آخرت بزرگ‌تر است. اگر [کسانی که از هجرت امتناع کردند، پاداش این کار را] می‌دانستند، [هرگز از هجرت بازنمی‌ماندند]. ﴿۴۲﴾ [مهاجران در راه الله،] کسانی [هستند] که شکیبایی نمودند و بر پروردگارشان توکل می‌کنند.

وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ إِلَّا رِجَالٗا نُّوحِيٓ إِلَيۡهِمۡۖ فَسۡـَٔلُوٓاْ أَهۡلَ
ٱلذِّكۡرِ إِن كُنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ٤٣ بِٱلۡبَيِّنَٰتِ وَٱلزُّبُرِۗ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ
ٱلذِّكۡرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيۡهِمۡ وَلَعَلَّهُمۡ يَتَفَكَّرُونَ ٤٤
أَفَأَمِنَ ٱلَّذِينَ مَكَرُواْ ٱلسَّيِّـَٔاتِ أَن يَخۡسِفَ ٱللَّهُ بِهِمُ ٱلۡأَرۡضَ
أَوۡ يَأۡتِيَهُمُ ٱلۡعَذَابُ مِنۡ حَيۡثُ لَا يَشۡعُرُونَ ٤٥ أَوۡ يَأۡخُذَهُمۡ
فِي تَقَلُّبِهِمۡ فَمَا هُم بِمُعۡجِزِينَ ٤٦ أَوۡ يَأۡخُذَهُمۡ عَلَىٰ تَخَوُّفٖ فَإِنَّ
رَبَّكُمۡ لَرَءُوفٞ رَّحِيمٌ ٤٧ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ إِلَىٰ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ مِن شَيۡءٖ
يَتَفَيَّؤُاْ ظِلَٰلُهُۥ عَنِ ٱلۡيَمِينِ وَٱلشَّمَآئِلِ سُجَّدٗا لِّلَّهِ وَهُمۡ دَٰخِرُونَ ٤٨
وَلِلَّهِ يَسۡجُدُ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ مِن دَآبَّةٖ
وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَهُمۡ لَا يَسۡتَكۡبِرُونَ ٤٩ يَخَافُونَ رَبَّهُم مِّن فَوۡقِهِمۡ
وَيَفۡعَلُونَ مَا يُؤۡمَرُونَ۩ ٥٠ ۞ وَقَالَ ٱللَّهُ لَا تَتَّخِذُوٓاْ إِلَٰهَيۡنِ
ٱثۡنَيۡنِۖ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞ فَإِيَّٰيَ فَٱرۡهَبُونِ ٥١ وَلَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ وَلَهُ ٱلدِّينُ وَاصِبًاۚ أَفَغَيۡرَ ٱللَّهِ تَتَّقُونَ ٥٢ وَمَا بِكُم مِّن
نِّعۡمَةٖ فَمِنَ ٱللَّهِۖ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ ٱلضُّرُّ فَإِلَيۡهِ تَجۡـَٔرُونَ ٥٣ ثُمَّ إِذَا
كَشَفَ ٱلضُّرَّ عَنكُمۡ إِذَا فَرِيقٞ مِّنكُم بِرَبِّهِمۡ يُشۡرِكُونَ ٥٤

سَجۡدَة
الحِزۡبُ ٢٨

﴿۴۳﴾ و [ای پیامبر،] ما پیش از تو جز مردانی که به آنان وحی می‌کردیم [کسی را به رسالت] نفرستادیم؛ پس [ای مشرکان،] اگر نمی‌دانید، از اهل ذکر [= دانشمندان اهل کتاب] بپرسید. ﴿۴۴﴾ [آن پیامبران را] با دلایل روشن و کتاب‌ها[ی آسمانی فرستادیم]؛ و [ما این] قرآن را بر تو نازل کردیم تا برای مردم آنچه را که برایشان نازل شده است روشن سازی؛ باشد که [در مفاهیمش] بیندیشند. ﴿۴۵﴾ آیا کسانی که بداندیشی [و توطئه] کردند، ایمن هستند [از این] که الله [همۀ] آنان را در زمین فروبَرد یا عذاب [الهی] از جایی که نمی‌دانند [به سراغشان] بیاید؟ ﴿۴۶﴾ یا [آنکه] به هنگام رفت و آمدشان [گریبان] آنان را بگیرد؟ پس آنان مانع [رسیدن عذاب] نیستند. ﴿۴۷﴾ یا [آنکه عذاب الهی] در حالی که [از آن] می‌ترسند گریبانگیرشان شود؟ پس بی‌تردید، پروردگارتان بسیار دلسوزِ مهربان است [که در مجازات شما شتاب نمی‌کند]. ﴿۴۸﴾ آیا آنان به چیزهایی [همچون درختان و کوه‌ها] که الله آفریده است نمی‌نگرند که [چگونه با حرکت خورشید و ماه] سایه‌هایشان از راست و چپ می‌گسترد و در حالی برای الله سجده می‌کنند که [در برابر عظمتش] خاکسارند؟ ﴿۴۹﴾ و هر چه در آسمان‌ها و زمین است ـ از جنبندگان و فرشتگان ـ [همگی] برای الله سجده می‌آورند و گردنکشی نمی‌کنند. ﴿۵۰﴾ [فرشتگان] از پروردگار خویش که [به ذات و غلبه و قدرتش] بالای آنان است می‌ترسند و آنچه را فرمان داده می‌شوند انجام می‌دهند. ﴿۵۱﴾ و الله فرمود: «دو معبود [را برای خود به عبادت] نگیرید. جز این نیست که [معبود شما] همان الله یکتاست؛ پس تنها از من پروا کنید». ﴿۵۲﴾ و آنچه در آسمان‌ها و زمین است، از آنِ اوست و عبادت و فرمانبرداری [نیز] همیشه و پیوسته برای اوست. آیا از غیر الله پروا می‌کنید؟ ﴿۵۳﴾ و [ای مردم،] هر نعمتی که دارید، از سوی الله است؛ به علاوه، وقتی گزندی به شما می‌رسد، به پیشگاه او ناله و زاری می‌کنید. ﴿۵۴﴾ سپس وقتی آن گزند را از شما برطرف ساخت، گروهی از شما به پروردگارشان شرک می‌ورزند.

لِيَكۡفُرُواْ بِمَآ ءَاتَيۡنَٰهُمۡۚ فَتَمَتَّعُواْ فَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَ ٥٥ وَيَجۡعَلُونَ
لِمَا لَا يَعۡلَمُونَ نَصِيبٗا مِّمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡۗ تَٱللَّهِ لَتُسۡـَٔلُنَّ عَمَّا كُنتُمۡ
تَفۡتَرُونَ ٥٦ وَيَجۡعَلُونَ لِلَّهِ ٱلۡبَنَٰتِ سُبۡحَٰنَهُۥ وَلَهُم مَّا يَشۡتَهُونَ ٥٧
وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِٱلۡأُنثَىٰ ظَلَّ وَجۡهُهُۥ مُسۡوَدّٗا وَهُوَ كَظِيمٞ ٥٨
يَتَوَٰرَىٰ مِنَ ٱلۡقَوۡمِ مِن سُوٓءِ مَا بُشِّرَ بِهِۦٓۚ أَيُمۡسِكُهُۥ عَلَىٰ هُونٍ
أَمۡ يَدُسُّهُۥ فِي ٱلتُّرَابِۗ أَلَا سَآءَ مَا يَحۡكُمُونَ ٥٩ لِلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ
بِٱلۡأٓخِرَةِ مَثَلُ ٱلسَّوۡءِۖ وَلِلَّهِ ٱلۡمَثَلُ ٱلۡأَعۡلَىٰۚ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٦٠
وَلَوۡ يُؤَاخِذُ ٱللَّهُ ٱلنَّاسَ بِظُلۡمِهِم مَّا تَرَكَ عَلَيۡهَا مِن دَآبَّةٖ
وَلَٰكِن يُؤَخِّرُهُمۡ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗىۖ فَإِذَا جَآءَ أَجَلُهُمۡ لَا يَسۡتَـٔۡخِرُونَ
سَاعَةٗ وَلَا يَسۡتَقۡدِمُونَ ٦١ وَيَجۡعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكۡرَهُونَۚ وَتَصِفُ
أَلۡسِنَتُهُمُ ٱلۡكَذِبَ أَنَّ لَهُمُ ٱلۡحُسۡنَىٰۚ لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ ٱلنَّارَ
وَأَنَّهُم مُّفۡرَطُونَ ٦٢ تَٱللَّهِ لَقَدۡ أَرۡسَلۡنَآ إِلَىٰٓ أُمَمٖ مِّن قَبۡلِكَ
فَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَعۡمَٰلَهُمۡ فَهُوَ وَلِيُّهُمُ ٱلۡيَوۡمَ وَلَهُمۡ
عَذَابٌ أَلِيمٞ ٦٣ وَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ
ٱلَّذِي ٱخۡتَلَفُواْ فِيهِ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ٦٤

﴿۵۵﴾ تا سرانجام به آنچه به آنان داده‌ایم ناسپاسی کنند. پس [چند روزی از نعمت‌های دنیا] برخوردار شوید که به زودی [نتایج کردارتان را] خواهید دانست. ﴿۵۶﴾ و [مشرکان] از آنچه روزی‌شان کرده‌ایم، برای معبودانی که [چیزی] نمی‌دانند سهمی قرار می‌دهند. به الله سوگند که دربارهٔ آنچه افترا می‌بستید، قطعاً بازخواست خواهید شد. ﴿۵۷﴾ و [آنان فرشتگان را] دخترانی برای الله قرار می‌دهند ـ او تعالی منزّه است ـ و آنچه را میل دارند [= پسران] برای خودشان [قرار می‌دهند]. ﴿۵۸﴾ و هر گاه یکی از آنان را به [تولد] دختری بشارت دهند، در حالی که خشمش را فرومی‌خورد، چهره‌اش [از اندوه] تیره می‌شود. ﴿۵۹﴾ از بدی [و ناراحتیِ] آنچه به او مژده داده‌اند، از قوم [خویش] پنهان می‌شود [و با خود می‌اندیشد که] آیا او را با سرافکندگی نگه دارد یا در خاک پنهانش کند. هان! چه بد داوری می‌کنند! ﴿۶۰﴾ صفت زشت [جهل و کفر] برای کسانی است که به آخرت ایمان ندارند و صفتِ برتر، از آنِ الله است و او شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۶۱﴾ و اگر الله مردم را به خاطر ظلمشان بازخواست می‌کرد، جنبنده‌ای روی زمین باقی نمی‌گذاشت؛ ولی [کیفرِ] آنان را تا زمانی معیّن به تأخیر می‌اندازد؛ و چون اَجَلشان به سر آید، نه ساعتی [از آن] تأخیر می‌کنند و نه پیشی می‌گیرند. ﴿۶۲﴾ و [مشرکان] آنچه را نمی‌پسندند برای الله قرار می‌دهند و زبانشان [چنین] دروغ می‌سازد که [رستگاری و] نیکویي از آنِ آنان است. حقا که آتش نصیبشان است و آنان قطعاً در [دوزخ] رها [و فراموش] می‌شوند. ﴿۶۳﴾ [ای پیامبر،] سوگند به الله که به سوی امت‌هایي که پیش از تو بودند [نیز پیامبرانی] فرستادیم؛ اما شیطان کارهایشان را برایشان آراست؛ از این رو، امروز [نیز دوست و] کارسازشان همان[= شیطان] است و برایشان عذابی دردناک است. ﴿۶۴﴾ و [ای پیامبر،] این کتاب را بر تو نازل نکردیم مگر برای اینکه [حقیقتِ] آنچه را که [مردم] در آن اختلاف دارند برایشان بیان کنی و هدایت و رحمتی باشد برای گروهی که ایمان می‌آورند.

وَٱللَّهُ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَحۡيَا بِهِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَآۚ إِنَّ فِي
ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَسۡمَعُونَ ٦٥ وَإِنَّ لَكُمۡ فِي ٱلۡأَنۡعَٰمِ لَعِبۡرَةٗۖ نُّسۡقِيكُم
مِّمَّا فِي بُطُونِهِۦ مِنۢ بَيۡنِ فَرۡثٖ وَدَمٖ لَّبَنًا خَالِصٗا سَآئِغٗا لِّلشَّٰرِبِينَ ٦٦
وَمِن ثَمَرَٰتِ ٱلنَّخِيلِ وَٱلۡأَعۡنَٰبِ تَتَّخِذُونَ مِنۡهُ سَكَرٗا وَرِزۡقًا
حَسَنًاۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ ٦٧ وَأَوۡحَىٰ رَبُّكَ إِلَى ٱلنَّحۡلِ
أَنِ ٱتَّخِذِي مِنَ ٱلۡجِبَالِ بُيُوتٗا وَمِنَ ٱلشَّجَرِ وَمِمَّا يَعۡرِشُونَ ٦٨ ثُمَّ
كُلِي مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ فَٱسۡلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلٗاۚ يَخۡرُجُ مِنۢ بُطُونِهَا
شَرَابٞ مُّخۡتَلِفٌ أَلۡوَٰنُهُۥ فِيهِ شِفَآءٞ لِّلنَّاسِۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ
يَتَفَكَّرُونَ ٦٩ وَٱللَّهُ خَلَقَكُمۡ ثُمَّ يَتَوَفَّىٰكُمۡۚ وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَىٰٓ
أَرۡذَلِ ٱلۡعُمُرِ لِكَيۡ لَا يَعۡلَمَ بَعۡدَ عِلۡمٖ شَيۡـًٔاۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٞ قَدِيرٞ ٧٠
وَٱللَّهُ فَضَّلَ بَعۡضَكُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖ فِي ٱلرِّزۡقِۚ فَمَا ٱلَّذِينَ فُضِّلُواْ
بِرَآدِّي رِزۡقِهِمۡ عَلَىٰ مَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُهُمۡ فَهُمۡ فِيهِ سَوَآءٌۚ أَفَبِنِعۡمَةِ
ٱللَّهِ يَجۡحَدُونَ ٧١ وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنۡ أَنفُسِكُمۡ أَزۡوَٰجٗا
وَجَعَلَ لَكُم مِّنۡ أَزۡوَٰجِكُم بَنِينَ وَحَفَدَةٗ وَرَزَقَكُم مِّنَ
ٱلطَّيِّبَٰتِۚ أَفَبِٱلۡبَٰطِلِ يُؤۡمِنُونَ وَبِنِعۡمَتِ ٱللَّهِ هُمۡ يَكۡفُرُونَ ٧٢

﴿۶۵﴾ و الله آبی از آسمان فرو فرستاد و با آن، زمین را پس از خزان و خشکی‌اش زنده کرد. قطعاً در این [امر] برای مردمی که [سخن حق را] می‌شنوند، نشانه‌ای [از قدرت پروردگار] است. ﴿۶۶﴾ و [ای مردم،] قطعاً در [آفرینش] چهارپایان عبرتی برای شماست: از آنچه در شکمِ آنهاست، از میان غذاهای هضم‌شده و خون، شیرِ خالصی به شما می‌نوشانیم که برای نوشندگان گواراست. ﴿۶۷﴾ و [نیز] از میوه‌های درختان خرما و انگور، هم شراب [مستی‌آور] و هم روزیِ نیکو [و پاکیزه] به دست می‌آورید. بی‌گمان، در این [امر]، برای کسانی که خرد می‌ورزند، نشانه‌ای [از لطف و قدرتِ پروردگار] است. ﴿۶۸﴾ پروردگارت به زنبور عسل الهام کرد که: «از کوه‌ها و درختان و از آنچه [مردم] بنا می‌کنند [برای خود] خانه‌هایی برگیر. ﴿۶۹﴾ آنگاه از [شیرۀ] تمام میوه‌ها [و گل‌ها] بخور و راه‌های پروردگارت را فروتنانه طی کن». از شکم آنها شهدی رنگارنگ بیرون می‌آید که شفای مردم در آن است. به راستی، در این [ویژگی و کار زنبور عسل،] برای مردمی که می‌اندیشند، نشانه‌ای [از علم و قدرتِ پروردگار] است. ﴿۷۰﴾ و الله شما را آفریده است سپس جانتان را می‌گیرد؛ و برخی از شما به فروترین [دوران] عمر [= کُهنسالی] می‌رسد چنان که پس از دانستن [بسیاری چیزها، دیگر] چیزی نمی‌داند [و همه را فراموش می‌کند]. بی‌تردید، الله بی نهایت دانای تواناست. ﴿۷۱﴾ و الله برخی از شما را بر برخی [دیگر] در [نعمت و] روزی برتری داده است؛ ولی کسانی که برتری داده شده‌اند، حاضر نیستند از روزی خود به بردگانشان بدهند، تا همگی در آن [نعمت و دارایی] برابر شوند. [اگر خود از شریک بیزارند، چرا برای الله شریک قرار می‌دهند؟] پس آیا [با این شرک‌ورزی،] نعمت الله را انکار می‌کنند؟ ﴿۷۲﴾ و الله از [جنس] خودتان همسرانی برای شما قرار داد و از همسرانتان فرزندان و نوادگانی برای شما آفرید و از چیزهای پاکیزه به شما روزی بخشید. پس آیا [باز هم] به باطل ایمان می‌آورند و نعمت الله را ناسپاسی می‌کنند؟

وَيَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَمۡلِكُ لَهُمۡ رِزۡقٗا مِّنَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ شَيۡـٔٗا وَلَا يَسۡتَطِيعُونَ ٧٣ فَلَا تَضۡرِبُواْ لِلَّهِ ٱلۡأَمۡثَالَۚ
إِنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ وَأَنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ٧٤ ۞ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا عَبۡدٗا
مَّمۡلُوكٗا لَّا يَقۡدِرُ عَلَىٰ شَيۡءٖ وَمَن رَّزَقۡنَٰهُ مِنَّا رِزۡقًا حَسَنٗا
فَهُوَ يُنفِقُ مِنۡهُ سِرّٗا وَجَهۡرًاۖ هَلۡ يَسۡتَوُۥنَۚ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِۚ
بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ٧٥ وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلٗا رَّجُلَيۡنِ
أَحَدُهُمَآ أَبۡكَمُ لَا يَقۡدِرُ عَلَىٰ شَيۡءٖ وَهُوَ كَلٌّ عَلَىٰ مَوۡلَىٰهُ
أَيۡنَمَا يُوَجِّههُّ لَا يَأۡتِ بِخَيۡرٍ هَلۡ يَسۡتَوِي هُوَ وَمَن يَأۡمُرُ
بِٱلۡعَدۡلِ وَهُوَ عَلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ٧٦ وَلِلَّهِ غَيۡبُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ وَمَآ أَمۡرُ ٱلسَّاعَةِ إِلَّا كَلَمۡحِ
ٱلۡبَصَرِ أَوۡ هُوَ أَقۡرَبُۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ٧٧
وَٱللَّهُ أَخۡرَجَكُم مِّنۢ بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ شَيۡـٔٗا
وَجَعَلَ لَكُمُ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡأَبۡصَٰرَ وَٱلۡأَفۡـِٔدَةَ لَعَلَّكُمۡ
تَشۡكُرُونَ ٧٨ أَلَمۡ يَرَوۡاْ إِلَى ٱلطَّيۡرِ مُسَخَّرَٰتٖ فِي جَوِّ ٱلسَّمَآءِ
مَا يُمۡسِكُهُنَّ إِلَّا ٱللَّهُۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ٧٩

﴿۷۳﴾ و [مشرکان] به جای الله چیزهایی را عبادت می کنند که مالک هیچ روزی‌ای در آسمان‌ها و زمین برایشان نیستند و توانایی [هیچ کاری] ندارند. ﴿۷۴﴾ پس برای الله امثال [و شریک‌ها] قائل نشوید. بی‌تردید، الله می‌داند و شما نمی‌دانید. ﴿۷۵﴾ الله مثالی زده است: بردهٔ مملوکی که قادر به هیچ کاری نیست و [در مقابل،] کسی که از جانب خویش به او روزیِ نیکویی بخشیده‌ایم و او از همان [نعمت‌های الهی] پنهان و آشکار انفاق می کند. آیا این دو برابرند؟ [پس شما مشرکان چگونه مالک مطلق را با معبودهای ناتوان یکسان می‌دانید؟] ستایش مخصوص الله است؛ اما بیشتر آنان [حقِ یگانگی‌اش را] نمی‌دانند. ﴿۷۶﴾ و الله مَثَل [دیگری] زده است: دو مرد را [فرض کنید] که یکی از آنها گنگ است و هیچ کاری از وی برنمی‌آید و سربارِ سرور خود می‌باشد، هر کجا او را می‌فرستد، هیچ خیری به همراه نمی‌آورد [و وظایفش را به درستی انجام نمی‌دهد]؛ آیا او با کسی که به عدالت فرمان می‌دهد و خود بر راهی مستقیم قرار دارد برابر است؟ [پس شما مشرکان چگونه قادر مطلق را با مردگان و بُت‌های بی‌احساسِ ناتوان یکسان می‌دانید؟] ﴿۷۷﴾ [علم] غیب آسمان‌ها و زمین، تنها از آنِ الله است و امرِ [برپاییِ] قیامت، جز [به سرعت] یک چشم بر هم زدن نیست؛ یا [حتی] سریع‌تر. بی‌تردید، الله بر هر چیزی بی نهایت تواناست. ﴿۷۸﴾ [ای مردم،] الله شما را از شکمِ مادرانتان خارج نمود در حالی که هیچ چیز نمی‌دانستید؛ و گوش و چشم و دل [= عقل] برایتان پدید آورد [تا قدرت‌های الهی را درک کنید]؛ باشد که سپاس گزارید. ﴿۷۹﴾ آیا [مشرکان] پرندگان را ندیده‌اند که در فضای آسمان رام شده‌اند [و] کسی جز الله آنها را [در آن حال] نگه نمی‌دارد؟ به راستی، در این [امر]، برای مردمی که ایمان دارند، نشانه‌هایی [از قدرت پروردگار] است.

وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنۢ بُيُوتِكُمۡ سَكَنٗا وَجَعَلَ لَكُم مِّن جُلُودِ
ٱلۡأَنۡعَٰمِ بُيُوتٗا تَسۡتَخِفُّونَهَا يَوۡمَ ظَعۡنِكُمۡ وَيَوۡمَ إِقَامَتِكُمۡ
وَمِنۡ أَصۡوَافِهَا وَأَوۡبَارِهَا وَأَشۡعَارِهَآ أَثَٰثٗا وَمَتَٰعًا إِلَىٰ حِينٖ ٨٠
وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّمَّا خَلَقَ ظِلَٰلٗا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ
ٱلۡجِبَالِ أَكۡنَٰنٗا وَجَعَلَ لَكُمۡ سَرَٰبِيلَ تَقِيكُمُ
ٱلۡحَرَّ وَسَرَٰبِيلَ تَقِيكُم بَأۡسَكُمۡۚ كَذَٰلِكَ يُتِمُّ نِعۡمَتَهُۥ
عَلَيۡكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تُسۡلِمُونَ ٨١ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَإِنَّمَا عَلَيۡكَ
ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ ٨٢ يَعۡرِفُونَ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ ثُمَّ يُنكِرُونَهَا
وَأَكۡثَرُهُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ٨٣ وَيَوۡمَ نَبۡعَثُ مِن كُلِّ أُمَّةٖ
شَهِيدٗا ثُمَّ لَا يُؤۡذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُواْ وَلَا هُمۡ يُسۡتَعۡتَبُونَ ٨٤
وَإِذَا رَءَا ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ ٱلۡعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنۡهُمۡ وَلَا هُمۡ
يُنظَرُونَ ٨٥ وَإِذَا رَءَا ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْ شُرَكَآءَهُمۡ قَالُواْ
رَبَّنَا هَٰٓؤُلَآءِ شُرَكَآؤُنَا ٱلَّذِينَ كُنَّا نَدۡعُواْ مِن دُونِكَۖ
فَأَلۡقَوۡاْ إِلَيۡهِمُ ٱلۡقَوۡلَ إِنَّكُمۡ لَكَٰذِبُونَ ٨٦ وَأَلۡقَوۡاْ إِلَى
ٱللَّهِ يَوۡمَئِذٍ ٱلسَّلَمَۖ وَضَلَّ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ ٨٧

﴿۸۰﴾ الله از خانه‌هایتان محلِ سکونت [و آرامش] برای شما قرار داد و از پوست چهارپایان [نیز] خانه‌هایی [= خیمه‌هایی] برایتان قرار داد تا روز کوچ کردن سبکبار باشید و روز اقامتتان [نیز برپایی‌اش آسان باشد]؛ و از پشم و کُرک و موهایشان تا مدتی معیّن اثاث [خانه] و اسباب [و وسایل زندگی، برایتان] فراهم کرد. ﴿۸۱﴾ الله از آنچه [مانند درختان] آفرید، سایه‌هایی برایتان فراهم آورده است و از کوه‌ها [نیز راه‌ها و] پناهگاه‌هایی برایتان قرار داده است و جامه‌هایی برایتان پدید آورده است که شما را از [سرما] و گرما نگاه می‌دارد و [زِره‌ها و] تن‌پوش‌هایی که در جنگ[های]تان از شما محافظت می‌کند. او اینچنین نعمتش را بر شما تمام می‌گردانَد؛ باشد که [در برابرِ توحید] تسلیم شوید [و شرک نورزید]. ﴿۸۲﴾ پس [ای پیامبر،] اگر [مشرکان] روی گرداندند، جز این نیست که وظیفۀ تو [فقط] پیام‌رسانیِ آشکار است. ﴿۸۳﴾ [آنان] نعمت الله را می‌شناسند؛ اما [باز هم] آن را انکار می‌کنند و بیشتر آنان ناسپاس و کافرند. ﴿۸۴﴾ و [یاد کن از] روزی که از هر امتی، گواهی [بر آنان] برمی‌انگیزیم؛ آنگاه به کسانی که کفر ورزیدند نه اجازۀ [سخن گفتن] داده می‌شود و نه از آنان خواسته می‌شود که پوزش بخواهند. ﴿۸۵﴾ و کسانی که ستم کردند، هنگامی که عذاب [آخرت] را می‌بینند؛ نه عذابشان سبک می‌شود و نه مهلت داده می‌شوند. ﴿۸۶﴾ کسانی که شرک ورزیدند، وقتی شریکان خود را می‌بینند می‌گویند: «پروردگارا، اینها بودند آن شریکانی که ما به جای تو می‌خواندیم» [ولی شریکان،] سخنِ آنان را [اینگونه] رد می‌کنند که: «یقیناً شما دروغگویید». ﴿۸۷﴾ در آن روز، در برابرِ الله، سرِ تسلیم می‌افکنند و دروغ‌هایی که [دربارۀ شفاعتِ غیر الله] می‌بافتند همه محو و نابود می‌گردد.

ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ زِدۡنَٰهُمۡ عَذَابٗا
فَوۡقَ ٱلۡعَذَابِ بِمَا كَانُواْ يُفۡسِدُونَ ﴿٨٨﴾ وَيَوۡمَ نَبۡعَثُ فِي
كُلِّ أُمَّةٖ شَهِيدًا عَلَيۡهِم مِّنۡ أَنفُسِهِمۡۖ وَجِئۡنَا بِكَ
شَهِيدًا عَلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِۚ وَنَزَّلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ تِبۡيَٰنٗا لِّكُلِّ
شَيۡءٖ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ وَبُشۡرَىٰ لِلۡمُسۡلِمِينَ ﴿٨٩﴾ ۞إِنَّ ٱللَّهَ
يَأۡمُرُ بِٱلۡعَدۡلِ وَٱلۡإِحۡسَٰنِ وَإِيتَآيِٕ ذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَيَنۡهَىٰ عَنِ
ٱلۡفَحۡشَآءِ وَٱلۡمُنكَرِ وَٱلۡبَغۡيِۚ يَعِظُكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ ﴿٩٠﴾
وَأَوۡفُواْ بِعَهۡدِ ٱللَّهِ إِذَا عَٰهَدتُّمۡ وَلَا تَنقُضُواْ ٱلۡأَيۡمَٰنَ
بَعۡدَ تَوۡكِيدِهَا وَقَدۡ جَعَلۡتُمُ ٱللَّهَ عَلَيۡكُمۡ كَفِيلًاۚ إِنَّ
ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا تَفۡعَلُونَ ﴿٩١﴾ وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّتِي نَقَضَتۡ
غَزۡلَهَا مِنۢ بَعۡدِ قُوَّةٍ أَنكَٰثٗا تَتَّخِذُونَ أَيۡمَٰنَكُمۡ دَخَلَۢا
بَيۡنَكُمۡ أَن تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرۡبَىٰ مِنۡ أُمَّةٍۚ إِنَّمَا يَبۡلُوكُمُ ٱللَّهُ
بِهِۦۚ وَلَيُبَيِّنَنَّ لَكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ مَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ ﴿٩٢﴾
وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَكُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ وَلَٰكِن يُضِلُّ مَن
يَشَآءُ وَيَهۡدِي مَن يَشَآءُۚ وَلَتُسۡـَٔلُنَّ عَمَّا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿٩٣﴾

﴿۸۸﴾ کسانی که کفر ورزیدند و [مردم را] از راهِ الله بازداشتند، به [کیفر] آنکه فساد می‌کردند، عذابی بر عذابشان می‌افزاییم. ﴿۸۹﴾ و روزی [را یاد کن] که از هر امتی، گواهی از خودشان بر آنان می‌گماریم [تا به کفر و ایمانشان گواهی دهد] و تو را [نیز ای محمد ﷺ] بر اینان گواه می‌گیریم؛ و ما این کتاب [= قرآن] را بر تو نازل کردیم که روشنگرِ همه چیز است و برای مسلمانان، رهنمود و رحمت و بشارت است. ﴿۹۰﴾ در حقیقت، الله [شما را] به عدالت و نیکوکاری و بخشش به خویشاوندان فرمان می‌دهد و از فحشا و زشت‌کاری و سرکشی نهی می‌کند. او شما را پند می‌دهد؛ باشد که پند گیرید. ﴿۹۱﴾ و چون با الله [یا با مردم] پیمان بستید، به آن وفا کنید؛ و سوگندها[ی خود] را پس از محکم ساختنشان نشکنید، در حالی که الله را بر [وفاداریِ] خویش گواه قرار داده‌اید. بی‌تردید، الله می‌داند که چه می‌کنید. ﴿۹۲﴾ و مانند آن زن [نادانی] نباشید که رشتۀ [پشمی تابیدۀ] خویش را پس از محکم‌بودن از هم بازگشود [و گسست؛ پس مبادا] سوگندهای خود را وسیلۀ فریب یکدیگر قرار دهید [آن هم تنها] به سبب این که [ثروت و] جمعیت گروهی افزون‌تر از دیگری است. جز این نیست که الله شما را با این [کار] می‌آزماید و یقیناً روز قیامت، آنچه را که در آن اختلاف می‌کردید، برایتان روشن می‌سازد. ﴿۹۳﴾ و اگر الله می‌خواست، همۀ شما را یک امت قرار می‌داد؛ ولی [با عدالت خویش] هر کس را که بخواهد گمراه می‌کند و [با فضل خویش] هر کس را که بخواهد هدایت می‌نماید؛ و شما [روز قیامت] قطعاً از آنچه می‌کردید، بازخواست خواهید شد.

وَلَا تَتَّخِذُوٓاْ أَيۡمَٰنَكُمۡ دَخَلَۢا بَيۡنَكُمۡ فَتَزِلَّ قَدَمُۢ بَعۡدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُواْ ٱلسُّوٓءَ بِمَا صَدَدتُّمۡ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَكُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿٩٤﴾ وَلَا تَشۡتَرُواْ بِعَهۡدِ ٱللَّهِ ثَمَنٗا قَلِيلًاۚ إِنَّمَا عِندَ ٱللَّهِ هُوَ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿٩٥﴾ مَا عِندَكُمۡ يَنفَدُ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ بَاقٖۗ وَلَنَجۡزِيَنَّ ٱلَّذِينَ صَبَرُوٓاْ أَجۡرَهُم بِأَحۡسَنِ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿٩٦﴾ مَنۡ عَمِلَ صَٰلِحٗا مِّن ذَكَرٍ أَوۡ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَلَنُحۡيِيَنَّهُۥ حَيَوٰةٗ طَيِّبَةٗۖ وَلَنَجۡزِيَنَّهُمۡ أَجۡرَهُم بِأَحۡسَنِ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿٩٧﴾ فَإِذَا قَرَأۡتَ ٱلۡقُرۡءَانَ فَٱسۡتَعِذۡ بِٱللَّهِ مِنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ ٱلرَّجِيمِ ﴿٩٨﴾ إِنَّهُۥ لَيۡسَ لَهُۥ سُلۡطَٰنٌ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَلَىٰ رَبِّهِمۡ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٩٩﴾ إِنَّمَا سُلۡطَٰنُهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ يَتَوَلَّوۡنَهُۥ وَٱلَّذِينَ هُم بِهِۦ مُشۡرِكُونَ ﴿١٠٠﴾ وَإِذَا بَدَّلۡنَآ ءَايَةٗ مَّكَانَ ءَايَةٖ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ قَالُوٓاْ إِنَّمَآ أَنتَ مُفۡتَرِۭۚ بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿١٠١﴾ قُلۡ نَزَّلَهُۥ رُوحُ ٱلۡقُدُسِ مِن رَّبِّكَ بِٱلۡحَقِّ لِيُثَبِّتَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهُدٗى وَبُشۡرَىٰ لِلۡمُسۡلِمِينَ ﴿١٠٢﴾

﴿۹۴﴾ و سوگندهایتان را وسیلۀ نیرنگ [و فریبکاری] میان خویش قرار ندهید، تا مبادا [ایمانتان به خطر بیفتد و] گامی پس از استواری‌اش بلغزد و به سزای آنکه [مردم را] از راه الله بازداشته‌اید، [کیفرِ] ناگواری بچشید و عذابی بزرگ برایتان است. ﴿۹۵﴾ و پیمان الله را به بهای اندک نفروشید. اگر بدانید، یقیناً آنچه نزد الله است، برایتان بهتر است. ﴿۹۶﴾ آنچه نزد شماست، پایان می‌پذیرد [ولی] آنچه نزد الله است، باقی [و جاوید] است؛ و قطعاً به کسانی که شکیبایی کرده‌اند، اجرشان را بر اساس نیکوترین [طاعت و] کاری که می‌کردند خواهیم داد. ﴿۹۷﴾ هر کس ـ مرد یا زن ـ که کار نیک کند و مؤمن باشد، قطعاً او را [در دنیا] به زندگانی پاک و پسندیده‌ای زنده می‌داریم و [در آخرت نیز] بر اساس نیکوترین [طاعت و] کاری که می‌کردند، به آنان پاداش می‌دهیم. ﴿۹۸﴾ پس [ای مؤمن،] هنگامی که قرآن می‌خوانی، از [شرّ] شیطانِ رانده‌شده [از رحمت الهی]، به الله پناه ببر. ﴿۹۹﴾ بی‌تردید، او بر کسانی که ایمان آورده‌اند و بر پروردگارشان توکل می‌کنند [هیچ] تسلطی ندارد. ﴿۱۰۰﴾ تسلط او تنها بر کسانی است که او را [دوست و] کارساز خود گرفته‌اند و [همچنین بر] کسانی که به سبب [اغوای] شیطان، [به الله] شرک می‌ورزند. ﴿۱۰۱﴾ و هنگامی که [حکمِ] آیه‌ای را جایگزین آیه‌ای [دیگر] می‌کنیم ـ حال آنکه الله به آنچه نازل می‌کند داناتر است ـ [کافران] می‌گویند: «[ای محمد،] جز این نیست که تو دروغ‌بافی». [چنین نیست؛] بلکه بیشتر آنان [از احکام شرع و حکمت الهی چیزی] نمی‌دانند. ﴿۱۰۲﴾ بگو: «روح القُدُس [= جبرئیل علیه‌السلام] آن را از جانب پروردگارت به‌حق نازل کرده است تا کسانی را که ایمان آورده‌اند ثابت‌قدم گرداند و هدایت و بشارتی برای مسلمانان باشد».

وَلَقَدۡ نَعۡلَمُ أَنَّهُمۡ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُۥ بَشَرٞۗ لِّسَانُ
ٱلَّذِي يُلۡحِدُونَ إِلَيۡهِ أَعۡجَمِيّٞ وَهَٰذَا لِسَانٌ عَرَبِيّٞ مُّبِينٌ ﴿١٠٣﴾
إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ لَا يَهۡدِيهِمُ ٱللَّهُ
وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾ إِنَّمَا يَفۡتَرِي ٱلۡكَذِبَ ٱلَّذِينَ
لَا يُؤۡمِنُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰذِبُونَ ﴿١٠٥﴾
مَن كَفَرَ بِٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ إِيمَٰنِهِۦٓ إِلَّا مَنۡ أُكۡرِهَ وَقَلۡبُهُۥ
مُطۡمَئِنُّۢ بِٱلۡإِيمَٰنِ وَلَٰكِن مَّن شَرَحَ بِٱلۡكُفۡرِ
صَدۡرٗا فَعَلَيۡهِمۡ غَضَبٞ مِّنَ ٱللَّهِ وَلَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿١٠٦﴾
ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ ٱسۡتَحَبُّواْ ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا عَلَى
ٱلۡأٓخِرَةِ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿١٠٧﴾
أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ طَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ وَسَمۡعِهِمۡ
وَأَبۡصَٰرِهِمۡۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡغَٰفِلُونَ ﴿١٠٨﴾ لَا جَرَمَ
أَنَّهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ﴿١٠٩﴾ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ
لِلَّذِينَ هَاجَرُواْ مِنۢ بَعۡدِ مَا فُتِنُواْ ثُمَّ جَٰهَدُواْ
وَصَبَرُوٓاْ إِنَّ رَبَّكَ مِنۢ بَعۡدِهَا لَغَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿١١٠﴾

﴿۱۰۳﴾ و یقیناً می‌دانیم که آنان می‌گویند: «حتماً بشری [این آیات را] به او آموزش می‌دهد». [نه، چنین نیست؛ زیرا] زبان کسی که [این] نسبت را به او می‌دهند غیرعربی است؛ حال آنکه این [قرآن،] به زبان عربیِ روشن [و با بلاغت و فصاحت عالی نازل شده] است. ﴿۱۰۴﴾ یقیناً کسانی که به آیات الله ایمان نمی‌آورند، الله آنان را هدایت نمی‌کند و عذاب دردناکی برای آنان است. ﴿۱۰۵﴾ [محمد ﷺ دروغگو نیست؛ بلکه] کسانی دروغ می‌بافند که به آیات الله ایمان ندارند و اینان دروغگویان [واقعی] هستند. ﴿۱۰۶﴾ هر کس بعد از ایمانش به الله کفر بورزد، [گرفتار عذاب الهی خواهد شد]؛ مگر کسی که [به این کار،] وادار شده باشد [ولی] دلش به ایمان، آرام [و استوار] باشد؛ اما هر کس سینه‌اش را به کفر بگشاید، خشم الله بر آنان است و عذابی سهمگین برایشان است. ﴿۱۰۷﴾ این [مجازات،] از آن روست که زندگی دنیا را بر آخرت ترجیح دادند؛ و [نیز] اینکه الله گروه کافران را هدایت نمی‌کند. ﴿۱۰۸﴾ اینان کسانی هستند که [بر اثر گناهانشان] الله بر دل‌ها و گوش‌ها و چشمانشان مُهر نهاده است؛ و اینان غافلان [واقعی] هستند. ﴿۱۰۹﴾ یقیناً آنان در آخرت زیانکارند. ﴿۱۱۰﴾ سپس پروردگارت نسبت به کسانی که پس از زجر کشیدن [از آزار مشرکان] هجرت کردند سپس به جهاد برخاستند و شکیبایی نمودند، پس از آن [همه سختی‌ها] قطعاً بسیار آمرزندۀ مهربان است.

۞ يَوۡمَ تَأۡتِي كُلُّ نَفۡسٖ تُجَٰدِلُ عَن نَّفۡسِهَا وَتُوَفَّىٰ كُلُّ
نَفۡسٖ مَّا عَمِلَتۡ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ١١١ وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلٗا
قَرۡيَةٗ كَانَتۡ ءَامِنَةٗ مُّطۡمَئِنَّةٗ يَأۡتِيهَا رِزۡقُهَا رَغَدٗا مِّن
كُلِّ مَكَانٖ فَكَفَرَتۡ بِأَنۡعُمِ ٱللَّهِ فَأَذَٰقَهَا ٱللَّهُ لِبَاسَ
ٱلۡجُوعِ وَٱلۡخَوۡفِ بِمَا كَانُواْ يَصۡنَعُونَ ١١٢ وَلَقَدۡ جَآءَهُمۡ
رَسُولٞ مِّنۡهُمۡ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ ٱلۡعَذَابُ وَهُمۡ ظَٰلِمُونَ ١١٣
فَكُلُواْ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ حَلَٰلٗا طَيِّبٗا وَٱشۡكُرُواْ
نِعۡمَتَ ٱللَّهِ إِن كُنتُمۡ إِيَّاهُ تَعۡبُدُونَ ١١٤ إِنَّمَا حَرَّمَ
عَلَيۡكُمُ ٱلۡمَيۡتَةَ وَٱلدَّمَ وَلَحۡمَ ٱلۡخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ لِغَيۡرِ
ٱللَّهِ بِهِۦۖ فَمَنِ ٱضۡطُرَّ غَيۡرَ بَاغٖ وَلَا عَادٖ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ
رَّحِيمٞ ١١٥ وَلَا تَقُولُواْ لِمَا تَصِفُ أَلۡسِنَتُكُمُ ٱلۡكَذِبَ
هَٰذَا حَلَٰلٞ وَهَٰذَا حَرَامٞ لِّتَفۡتَرُواْ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَۚ إِنَّ
ٱلَّذِينَ يَفۡتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ لَا يُفۡلِحُونَ ١١٦ مَتَٰعٞ قَلِيلٞ
وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ١١٧ وَعَلَى ٱلَّذِينَ هَادُواْ حَرَّمۡنَا مَا قَصَصۡنَا عَلَيۡكَ
مِن قَبۡلُۖ وَمَا ظَلَمۡنَٰهُمۡ وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ١١٨

﴿۱۱۱﴾ [ای پیامبر، یاد کن از] روزی که هر کس در حالی [به پیشگاه عدل الهی] می‌آید که [تنها] از خود دفاع می‌کند؛ و هر کس در برابر آنچه کرده است، بی‌کم‌وکاست پاداش می‌گیرد و بر آنان ستم نمی‌رود. ﴿۱۱۲﴾ و الله شهری [همچون مکه] را مثال می‌زند که امن و آرام بود [و] روزی‌اش از هر سو به آسانی و فراوانی می‌رسید؛ ولی [مردمانش] نسبت به نعمت‌های الهی ناسپاسی نمودند و آنگاه الله [نیز] به سزای آنچه مرتکب می‌شدند، طعم گرسنگی و ترس را به [اهالی] آن چشانید. ﴿۱۱۳﴾ و پیامبری از خودشان به سوی آنان آمد، اما او را دروغگو انگاشتند؛ و در حالی که ستمکار [و مشرک] بودند، عذاب [الهی] آنان را فروگرفت. ﴿۱۱۴﴾ پس، از آنچه الله روزی‌تان کرده است حلال [و] پاکیزه بخورید و اگر فقط او را عبادت می‌کنید [و شرک نمی‌ورزید]، بر نعمت الهی شکر گزارید. ﴿۱۱۵﴾ جز این نیست که [الله] فقط مُردار و خون و گوشت خوک و آنچه را که [هنگام ذبح،] نامِ غیر الله بر آن برده شده است بر شما حرام کرده است؛ اما هر کس [برای حفظ جانش به خوردن آنها] ناچار شود [و] سرکش و زیاده‌خواه نباشد، [بر او گناهی نیست؛ چرا که] بی‌تردید، الله بسیار آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۱۱۶﴾ و [ای مشرکان،] با دروغی که بر زبانتان جاری می‌شود نگویید: «این حلال است و آن حرام» تا بر الله دروغ بندید. کسانی که بر الله دروغ می‌بندند، هرگز رستگار نمی‌شوند. ﴿۱۱۷﴾ [نتیجهٔ دنیادوستی‌شان] بهره‌ای اندک است و [در آخرت] عذابی دردناک برایشان است. ﴿۱۱۸﴾ و بر یهود آنچه را پیش‌تر بر تو حکایت کردیم حرام نمودیم و ما به آنان ستم نکردیم؛ بلکه آنها خود [بودند که در نتیجهٔ نافرمانی،] به خویشتن ستم می‌کردند.

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُواْ ٱلسُّوٓءَ بِجَهَٰلَةٖ ثُمَّ تَابُواْ مِنۢ بَعۡدِ ذَٰلِكَ وَأَصۡلَحُوٓاْ إِنَّ رَبَّكَ مِنۢ بَعۡدِهَا لَغَفُورٞ رَّحِيمٌ ١١٩ إِنَّ إِبۡرَٰهِيمَ كَانَ أُمَّةٗ قَانِتٗا لِّلَّهِ حَنِيفٗا وَلَمۡ يَكُ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ١٢٠ شَاكِرٗا لِّأَنۡعُمِهِۚ ٱجۡتَبَىٰهُ وَهَدَىٰهُ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ١٢١ وَءَاتَيۡنَٰهُ فِي ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٗۖ وَإِنَّهُۥ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ١٢٢ ثُمَّ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ أَنِ ٱتَّبِعۡ مِلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ حَنِيفٗاۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ١٢٣ إِنَّمَا جُعِلَ ٱلسَّبۡتُ عَلَى ٱلَّذِينَ ٱخۡتَلَفُواْ فِيهِۚ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُواْ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ ١٢٤ ٱدۡعُ إِلَىٰ سَبِيلِ رَبِّكَ بِٱلۡحِكۡمَةِ وَٱلۡمَوۡعِظَةِ ٱلۡحَسَنَةِۖ وَجَٰدِلۡهُم بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعۡلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦ وَهُوَ أَعۡلَمُ بِٱلۡمُهۡتَدِينَ ١٢٥ وَإِنۡ عَاقَبۡتُمۡ فَعَاقِبُواْ بِمِثۡلِ مَا عُوقِبۡتُم بِهِۦۖ وَلَئِن صَبَرۡتُمۡ لَهُوَ خَيۡرٞ لِّلصَّٰبِرِينَ ١٢٦ وَٱصۡبِرۡ وَمَا صَبۡرُكَ إِلَّا بِٱللَّهِۚ وَلَا تَحۡزَنۡ عَلَيۡهِمۡ وَلَا تَكُ فِي ضَيۡقٖ مِّمَّا يَمۡكُرُونَ ١٢٧ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَواْ وَّٱلَّذِينَ هُم مُّحۡسِنُونَ ١٢٨

﴿۱۱۹﴾ با وجود این، پروردگارت نسبت به کسانی که از روی نادانی گناه کردند و سپس از آن [اشتباهات] توبه نمودند و درستکاری کردند، قطعاً پس از آن، بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۱۲۰﴾ بی‌گمان، ابراهیم پیشوایی فروتن در برابر الله [و] حق‌گرا بود و [هرگز] در زمرۀ مشرکان نبود. ﴿۱۲۱﴾ [او] شکرگزارِ نعمت‌های الله بود. [الله] وی را برگزید و به راه راست هدایت نمود. ﴿۱۲۲﴾ [ما] در دنیا به او نیکی عطا کردیم و قطعاً او در آخرت [نیز] از شایستگان است. ﴿۱۲۳﴾ سپس [ای پیامبر،] به تو وحی کردیم که از آیین ابراهیم پیروی کن که حق‌گرا بود و [هرگز] در زمرۀ مشرکان نبود. ﴿۱۲۴﴾ [وجوبِ بزرگداشتِ روزهای] شنبه، تنها بر کسانی قرار داده شد که در آن اختلاف کردند؛ و قطعاً پروردگارت روز قیامت، در مورد آنچه اختلاف می‌کردند، میان آنان داوری خواهد کرد. ﴿۱۲۵﴾ [ای پیامبر، مردم را] با حکمت و پند نیکو به راه پروردگارت دعوت نما و با روشی که نیکوتر است با آنان [بحث و] مناظره کن. بی‌تردید، پروردگارت به [حال] کسی که از راه او گمراه می‌شود داناتر است و او به [حال] هدایت‌یافتگان [نیز] داناتر است. ﴿۱۲۶﴾ و اگر [شما مؤمنان] خواستید [دشمنانتان را] مجازات کنید، چنان مجازات کنید که [آنان] شما را مجازات کرده‌اند؛ و اگر [خویشتنداری و] شکیبایی کنید، [بدانید که] قطعاً این [کار] برای شکیبایان بهتر است. ﴿۱۲۷﴾ و [ای پیامبر،] صبر پیشه کن و صبر تو جز به [یاری و] توفیق الله نیست؛ و بر آنان [= کافران] اندوه مخور و از نیرنگی که می‌ورزند دلتنگ مباش. ﴿۱۲۸﴾ بی‌تردید، الله با کسانی است که پرهیزگاری کردند و کسانی که نیکوکارند.

الجُزْءُ ١٥
الحِزْبُ ٢٩

سُورَةُ الإِسْرَاءِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سُبْحَٰنَ ٱلَّذِىٓ أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِۦ لَيْلًا مِّنَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ إِلَى
ٱلْمَسْجِدِ ٱلْأَقْصَا ٱلَّذِى بَٰرَكْنَا حَوْلَهُۥ لِنُرِيَهُۥ مِنْ ءَايَٰتِنَآ ۚ إِنَّهُۥ
هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ ﴿١﴾ وَءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ وَجَعَلْنَٰهُ
هُدًى لِّبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ أَلَّا تَتَّخِذُوا۟ مِن دُونِى وَكِيلًا ﴿٢﴾
ذُرِّيَّةَ مَنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ عَبْدًا شَكُورًا ﴿٣﴾
وَقَضَيْنَآ إِلَىٰ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ فِى ٱلْكِتَٰبِ لَتُفْسِدُنَّ فِى ٱلْأَرْضِ
مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٤﴾ فَإِذَا جَآءَ وَعْدُ أُولَىٰهُمَا
بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ عِبَادًا لَّنَآ أُو۟لِى بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا۟ خِلَٰلَ
ٱلدِّيَارِ ۚ وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُولًا ﴿٥﴾ ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ ٱلْكَرَّةَ
عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَٰكُم بِأَمْوَٰلٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَٰكُمْ أَكْثَرَ نَفِيرًا ﴿٦﴾
إِنْ أَحْسَنتُمْ أَحْسَنتُمْ لِأَنفُسِكُمْ ۖ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا ۚ فَإِذَا
جَآءَ وَعْدُ ٱلْءَاخِرَةِ لِيَسُۥٓـُٔوا۟ وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا۟ ٱلْمَسْجِدَ
كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا۟ مَا عَلَوْا۟ تَتْبِيرًا ﴿٧﴾

۱۷- سورهٔ اِسراء مکی است
وآن یکصد ویازده آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ پاک و منزّه است آن [پروردگاری] که بنده‌اش [محمد ﷺ] را شبانگاه از مسجد الحرام به سوی مسجد الاقصی ـ که پیرامونش را برکت داده‌ایم ـ سِیر داد تا برخی از نشانه‌های [قدرت] خویش را به او بنمایانیم. بی‌تردید، او همان بسیار شنوای بیناست. ﴿۲﴾ و ما به موسی کتاب [تورات] دادیم و آن را [مایهٔ] هدایتِ بنی‌اسرائیل ساختیم [و فرمودیم] که: «کارگزاری جز من [برای خود] برنگزینید». ﴿۳﴾ ای فرزندانِ کسانی که آنان را با نوح [در کشتی] سوار کردیم، به راستی او [= نوح ﵇] بنده‌ای شکرگزار بود. ﴿۴﴾ و در کتاب [تورات] به بنی‌اسرائیل وحی کردیم که قطعاً دو بار در زمین فساد خواهید کرد و قطعاً سرکشی [و طغیانِ] بزرگی خواهید نمود. ﴿۵﴾ پس هر گاه وعدهٔ نخستین از آن دو [بار] فرا رسید، گروهی از بندگانِ بسیار نیرومند [و پیکارجویِ] خود را بر شما برمی‌انگیزیم تا میان خانه‌ها[یتان برای قتل و غارتِ شما] به جستجو درآیند؛ و این وعده‌ای انجام‌شدنی [و قطعی] بود. ﴿۶﴾ آنگاه [پس از مدتی] شما را بر آنان مسلط می‌گردانیم و با اموال و فرزندان یاری‌تان می‌کنیم، و [تعداد] نفرات شما را بیشتر [از دشمن] می‌گردانیم. ﴿۷﴾ اگر [در گفتار و رفتار] نیکی کنید، به خود نیکی کرده‌اید؛ و اگر بدی کنید، [باز هم به] خود کرده‌اید. پس هنگامی که وعدهٔ دیگر فرا رسید، [دشمن آنچنان شما را خوار می‌سازد] که آثار غم و اندوه در چهره‌هایتان ظاهر می‌شود و همان گونه که بارِ نخست وارد شدند، [این بار نیز حمله می‌آورند] تا به مسجد[الاقصی] داخل شوند و تا بر هر چه دست یابند [آن را] یکسره نابود کنند.

عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يَرْحَمَكُمْ ۚ وَإِنْ عُدتُّمْ عُدْنَا ۘ وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَٰفِرِينَ
حَصِيرًا ﴿٨﴾ إِنَّ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانَ يَهْدِى لِلَّتِى هِىَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ
ٱلْمُؤْمِنِينَ ٱلَّذِينَ يَعْمَلُونَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴿٩﴾
وَأَنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْـَٔاخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٠﴾
وَيَدْعُ ٱلْإِنسَٰنُ بِٱلشَّرِّ دُعَآءَهُۥ بِٱلْخَيْرِ ۖ وَكَانَ ٱلْإِنسَٰنُ عَجُولًا ﴿١١﴾
وَجَعَلْنَا ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ ءَايَتَيْنِ ۖ فَمَحَوْنَآ ءَايَةَ ٱلَّيْلِ وَجَعَلْنَآ ءَايَةَ
ٱلنَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّتَبْتَغُوا۟ فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا۟ عَدَدَ
ٱلسِّنِينَ وَٱلْحِسَابَ ۚ وَكُلَّ شَىْءٍ فَصَّلْنَٰهُ تَفْصِيلًا ﴿١٢﴾ وَكُلَّ إِنسَٰنٍ
أَلْزَمْنَٰهُ طَٰٓئِرَهُۥ فِى عُنُقِهِۦ ۖ وَنُخْرِجُ لَهُۥ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ كِتَٰبًا يَلْقَىٰهُ
مَنشُورًا ﴿١٣﴾ ٱقْرَأْ كِتَٰبَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ ٱلْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا ﴿١٤﴾
مَّنِ ٱهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِى لِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ
عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۗ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ
رَسُولًا ﴿١٥﴾ وَإِذَآ أَرَدْنَآ أَن نُّهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا۟ فِيهَا
فَحَقَّ عَلَيْهَا ٱلْقَوْلُ فَدَمَّرْنَٰهَا تَدْمِيرًا ﴿١٦﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ ٱلْقُرُونِ
مِنۢ بَعْدِ نُوحٍ ۗ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِۦ خَبِيرًۢا بَصِيرًا ﴿١٧﴾

﴿۸﴾ [ای بنی‌اسرائیل، اگر توبه کنید] امید است که پروردگارتان بر شما رحمت آورد و اگر [به تباهی] بازگشتید، ما نیز [به عذاب کردن شما] بازمی‌گردیم و دوزخ را زندان [ابدیِ] کافران کرده‌ایم. ﴿۹﴾ به راستی که این قرآن به استوارترین راه هدایت می‌کند و به مؤمنانی که کارهای شایسته می‌کنند مژده می‌دهد که پاداشی بزرگ برایشان است. ﴿۱۰﴾ و برای کسانی که به آخرت ایمان نمی‌آورند، عذابی دردناک مهیّا کرده‌ایم. ﴿۱۱﴾ انسان [در هنگام خشم، از روی نادانی و شتاب، نفرین می‌کند و] بدی را می‌طلبد، همان گونه که نیکی را درخواست می‌کند؛ و انسان همواره شتابزده است. ﴿۱۲﴾ شب و روز را دو نشانه[ی قدرت و یگانگی خویش] قرار دادیم؛ و نشانۀ شب را محو [و تیره] کردیم و نشانۀ روز را روشنی‌بخش قرار دادیم تا از پروردگارتان روزی بجویید و شمار سال‌ها و حساب [وقایع] را بدانید؛ و هر چیزی را به تفصیل بیان کردیم. ﴿۱۳﴾ و [سرنوشتِ] رفتار هر انسانی را [تا لحظۀ حسابرسی] در گردنش بسته‌ایم و روز قیامت نوشته‌ای برایش بیرون می‌آوریم که آن را گشوده می‌بیند. ﴿۱۴﴾ [به او می‌گوییم:] «نامه‌ات را بخوان. کافی است که امروز خود حسابگرِ خویش باشی». ﴿۱۵﴾ هر کس راه [راست] یافت، جز این نیست که به سود خویش راه یافته است و هر کس گمراه شد، یقیناً به زیان خود گمراه شده است؛ و هیچ گناهکاری، بارِ گناه دیگری را برنمی‌دارد؛ و ما هرگز [قومی را] مجازات نخواهیم کرد، مگر آنکه [میانشان] پیامبری مبعوث کرده باشیم [تا وظایفشان را بیان کند]. ﴿۱۶﴾ و هر گاه بخواهیم [مردم] شهری را نابود کنیم، [نخست] به ثروتمندانِ سرکشِ آنجا فرمان [اطاعت از الله و پیروی از پیامبران را] می‌دهیم، سپس وقتی در آنجا به فساد [و مخالفت] برخاستند، وعده[ی عذاب الهی بر] آنجا محقق می‌گردد؛ آنگاه آنجا را به شدت در هم می‌کوبیم [و ساکنانش را از بین می‌بریم]. ﴿۱۷﴾ و چه بسیار نسل‌هایی را که پس از نوح [زندگی می‌کردند] هلاک کردیم و [همین] کافی است که پروردگارت از گناهان بندگانش بسیار آگاه [و نسبت به آنان] بیناست.

مَّن كَانَ يُرِيدُ ٱلۡعَاجِلَةَ عَجَّلۡنَا لَهُۥ فِيهَا مَا نَشَآءُ لِمَن نُّرِيدُ ثُمَّ جَعَلۡنَا لَهُۥ جَهَنَّمَ يَصۡلَىٰهَا مَذۡمُومٗا مَّدۡحُورٗا ﴿١٨﴾ وَمَنۡ أَرَادَ ٱلۡأٓخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعۡيَهَا وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَأُوْلَٰٓئِكَ كَانَ سَعۡيُهُم مَّشۡكُورٗا ﴿١٩﴾ كُلّٗا نُّمِدُّ هَٰٓؤُلَآءِ وَهَٰٓؤُلَآءِ مِنۡ عَطَآءِ رَبِّكَۚ وَمَا كَانَ عَطَآءُ رَبِّكَ مَحۡظُورًا ﴿٢٠﴾ ٱنظُرۡ كَيۡفَ فَضَّلۡنَا بَعۡضَهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖۚ وَلَلۡأٓخِرَةُ أَكۡبَرُ دَرَجَٰتٖ وَأَكۡبَرُ تَفۡضِيلٗا ﴿٢١﴾ لَّا تَجۡعَلۡ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ فَتَقۡعُدَ مَذۡمُومٗا مَّخۡذُولٗا ﴿٢٢﴾ ۞ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّآ إِيَّاهُ وَبِٱلۡوَٰلِدَيۡنِ إِحۡسَٰنًاۚ إِمَّا يَبۡلُغَنَّ عِندَكَ ٱلۡكِبَرَ أَحَدُهُمَآ أَوۡ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُل لَّهُمَآ أُفّٖ وَلَا تَنۡهَرۡهُمَا وَقُل لَّهُمَا قَوۡلٗا كَرِيمٗا ﴿٢٣﴾ وَٱخۡفِضۡ لَهُمَا جَنَاحَ ٱلذُّلِّ مِنَ ٱلرَّحۡمَةِ وَقُل رَّبِّ ٱرۡحَمۡهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرٗا ﴿٢٤﴾ رَّبُّكُمۡ أَعۡلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمۡۚ إِن تَكُونُواْ صَٰلِحِينَ فَإِنَّهُۥ كَانَ لِلۡأَوَّٰبِينَ غَفُورٗا ﴿٢٥﴾ وَءَاتِ ذَا ٱلۡقُرۡبَىٰ حَقَّهُۥ وَٱلۡمِسۡكِينَ وَٱبۡنَ ٱلسَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرۡ تَبۡذِيرًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ ٱلۡمُبَذِّرِينَ كَانُوٓاْ إِخۡوَٰنَ ٱلشَّيَٰطِينِۖ وَكَانَ ٱلشَّيۡطَٰنُ لِرَبِّهِۦ كَفُورٗا ﴿٢٧﴾

﴿۱۸﴾ هر کس خواهان [دنیای] زودگذر است، هر چه بخواهیم [و] به هر که بخواهیم [بهره‌ای] از آن می‌دهیم؛ آنگاه دوزخ را نصیبش می کنیم که در آنجا خوار و رانده‌شده [از رحمت الله،] وارد می‌گردد. ﴿۱۹﴾ و هر کس [زندگی] آخرت را بخواهد و برای [رسیدن به] آن با جدیّت بکوشد و مؤمن باشد، اینان کسانی هستند که از تلاششان قدردانی خواهد شد. ﴿۲۰﴾ همه را ـ [خواه] این گروه [بدکار] و [یا] آن گروه [نیکوکار] ـ از بخشش [و نعمت‌های دنیویِ] پروردگارت بهره‌مند می‌سازیم و بخششِ پروردگارت [از کسی] منع نشده است. ﴿۲۱﴾ بنگر که چگونه برخی از آنان را [از لحاظ مال و مقام] بر برخی دیگر برتری داده‌ایم؛ و قطعاً آخرت [در مقایسه با دنیا] از نظرِ درجات، بزرگ‌تر و از لحاظ فضیلت، برتر است [پس مومن باید به آن اشتیاق ورزد]. ﴿۲۲﴾ [ای انسان، هرگز هیچ] معبود دیگری را با الله [شریک] قرار نده که نکوهیده و بی‌یاور خواهی ماند. ﴿۲۳﴾ و پروردگارت چنین فرمان داده است که: «جز او را عبادت نکنید و به پدر و مادر [تان] نیکی کنید. هر گاه یکی از آن دو یا هر دوی آنها در کنارِ تو به سن پیری رسیدند، حتی کمترین اهانتی به ایشان نکن و بر سرشان فریاد نزن و به نیکی [و مهربانی] با آنان سخن بگو. ﴿۲۴﴾ و از روی مهربانی، در برابرشان فروتن باش و بگو: «پروردگارا، همان گونه که [بر من رحمت آوردند و] مرا در کودکی پرورش دادند، [تو نیز] به آنان رحمت آور». ﴿۲۵﴾ پروردگارِ شما، به آنچه در دل‌هایتان است آگاه‌تر است. اگر شایسته باشید، یقیناً او در حقِ توبه‌کاران بسیار آمرزنده است. ﴿۲۶﴾ و حق خویشاوند را به او بده [= صلهٔ رحِم به جای آور] و نیازمند و درراه‌مانده [را یاری کن] و ولخرجی و اسراف نکن. ﴿۲۷﴾ در حقیقت، اسرافکاران برادرانِ شیاطین هستند و شیطان نسبت به پروردگارش همواره ناسپاس بوده است.

وَإِمَّا تُعۡرِضَنَّ عَنۡهُمُ ٱبۡتِغَآءَ رَحۡمَةٖ مِّن رَّبِّكَ تَرۡجُوهَا فَقُل لَّهُمۡ قَوۡلٗا مَّيۡسُورٗا ٢٨ وَلَا تَجۡعَلۡ يَدَكَ مَغۡلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبۡسُطۡهَا كُلَّ ٱلۡبَسۡطِ فَتَقۡعُدَ مَلُومٗا مَّحۡسُورًا ٢٩ إِنَّ رَبَّكَ يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقۡدِرُۚ إِنَّهُۥ كَانَ بِعِبَادِهِۦ خَبِيرَۢا بَصِيرٗا ٣٠ وَلَا تَقۡتُلُوٓاْ أَوۡلَٰدَكُمۡ خَشۡيَةَ إِمۡلَٰقٖۖ نَّحۡنُ نَرۡزُقُهُمۡ وَإِيَّاكُمۡۚ إِنَّ قَتۡلَهُمۡ كَانَ خِطۡـٔٗا كَبِيرٗا ٣١ وَلَا تَقۡرَبُواْ ٱلزِّنَىٰٓۖ إِنَّهُۥ كَانَ فَٰحِشَةٗ وَسَآءَ سَبِيلٗا ٣٢ وَلَا تَقۡتُلُواْ ٱلنَّفۡسَ ٱلَّتِي حَرَّمَ ٱللَّهُ إِلَّا بِٱلۡحَقِّۗ وَمَن قُتِلَ مَظۡلُومٗا فَقَدۡ جَعَلۡنَا لِوَلِيِّهِۦ سُلۡطَٰنٗا فَلَا يُسۡرِف فِّي ٱلۡقَتۡلِۖ إِنَّهُۥ كَانَ مَنصُورٗا ٣٣ وَلَا تَقۡرَبُواْ مَالَ ٱلۡيَتِيمِ إِلَّا بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُ حَتَّىٰ يَبۡلُغَ أَشُدَّهُۥۚ وَأَوۡفُواْ بِٱلۡعَهۡدِۖ إِنَّ ٱلۡعَهۡدَ كَانَ مَسۡـُٔولٗا ٣٤ وَأَوۡفُواْ ٱلۡكَيۡلَ إِذَا كِلۡتُمۡ وَزِنُواْ بِٱلۡقِسۡطَاسِ ٱلۡمُسۡتَقِيمِۚ ذَٰلِكَ خَيۡرٞ وَأَحۡسَنُ تَأۡوِيلٗا ٣٥ وَلَا تَقۡفُ مَا لَيۡسَ لَكَ بِهِۦ عِلۡمٌۚ إِنَّ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡبَصَرَ وَٱلۡفُؤَادَ كُلُّ أُوْلَٰٓئِكَ كَانَ عَنۡهُ مَسۡـُٔولٗا ٣٦ وَلَا تَمۡشِ فِي ٱلۡأَرۡضِ مَرَحًاۖ إِنَّكَ لَن تَخۡرِقَ ٱلۡأَرۡضَ وَلَن تَبۡلُغَ ٱلۡجِبَالَ طُولٗا ٣٧ كُلُّ ذَٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُۥ عِندَ رَبِّكَ مَكۡرُوهٗا ٣٨

﴿۲۸﴾ و اگر به امید رحمت و [گشایش روزی] از جانب پروردگارت [به ناچار] از آنان روی می‌گردانی، سخنی نرم به آنان بگو. ﴿۲۹﴾ و [هرگز] دست از انفاق نبند و [نیز] گشاده‌دستیِ بسیار نکن که ملامت‌شده و حسرت‌زده می‌گردی. ﴿۳۰﴾ بی‌گمان، پروردگارت، [نعمت و] روزی را بر هر کس که بخواهد گسترده می‌دارد و یا تنگ می‌گرداند. بی‌تردید، او همواره به [احوالِ] بندگانش آگاه و بیناست. ﴿۳۱﴾ و فرزندانتان را از بیم تنگدستی نکشید. ما به آنان و شما روزی می‌بخشیم. یقیناً کشتنِ آنها همواره خطایی بزرگ است. ﴿۳۲﴾ و نزدیک زنا نشوید. بی‌تردید، آن [کار،] بسیار زشت و راهی ناپسند است. ﴿۳۳﴾ و کسی را که الله [کشتنش را] حرام کرده است جز به‌حق نکشید؛ و هر کس به ستم کشته شود، به قیّمِ او قدرت [و حق قصاص] داده‌ایم؛ او نیز نباید در [کیفرِ] قتل زیاده‌روی کند. بی‌تردید، او [= ولیّ دَم] تحت حمایت [الله و شریعت او تعالی] قرار دارد. ﴿۳۴﴾ و به مال یتیم ـ جز به شیوه‌ای که نیکوتر است ـ نزدیک نشوید تا آنگاه که به حدِ [رشد و] بلوغش برسد و به پیمان [خویش] وفا کنید؛ چرا که [از شما] دربارهٔ پیمان پرسیده خواهد شد. ﴿۳۵﴾ و هنگامی که [در خرید و فروش، اجناس را] پیمانه می‌کنید، پیمانه را کامل [و تمام] بدهید و [آنها را] با ترازوی درست وزن کنید. این [کار] برای شما بهتر است و سرانجام نیکوتری دارد. ﴿۳۶﴾ و از آنچه دانشی دربارهٔ آن نداری پیروی نکن. بی‌تردید [در قیامت،] گوش و چشم و دل، از همهٔ اینها بازخواست خواهد شد. ﴿۳۷﴾ و در زمین با تکبر راه نرو. تو هرگز نمی‌توانی [با راه رفتنِ غرورآمیزت] زمین را بشکافی و در بلندی [و گردن‌فرازی نیز] به کوه‌ها نمی‌رسی. ﴿۳۸﴾ همهٔ این [کارها]، گناهش نزد پروردگارت ناپسند است.

ذَٰلِكَ مِمَّآ أَوۡحَىٰٓ إِلَيۡكَ رَبُّكَ مِنَ ٱلۡحِكۡمَةِۗ وَلَا تَجۡعَلۡ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ فَتُلۡقَىٰ فِي جَهَنَّمَ مَلُومٗا مَّدۡحُورًا ٣٩ أَفَأَصۡفَىٰكُمۡ رَبُّكُم بِٱلۡبَنِينَ وَٱتَّخَذَ مِنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ إِنَٰثًاۚ إِنَّكُمۡ لَتَقُولُونَ قَوۡلًا عَظِيمٗا ٤٠ وَلَقَدۡ صَرَّفۡنَا فِي هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ لِيَذَّكَّرُواْ وَمَا يَزِيدُهُمۡ إِلَّا نُفُورٗا ٤١ قُل لَّوۡ كَانَ مَعَهُۥٓ ءَالِهَةٞ كَمَا يَقُولُونَ إِذٗا لَّٱبۡتَغَوۡاْ إِلَىٰ ذِي ٱلۡعَرۡشِ سَبِيلٗا ٤٢ سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوّٗا كَبِيرٗا ٤٣ تُسَبِّحُ لَهُ ٱلسَّمَٰوَٰتُ ٱلسَّبۡعُ وَٱلۡأَرۡضُ وَمَن فِيهِنَّۚ وَإِن مِّن شَيۡءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمۡدِهِۦ وَلَٰكِن لَّا تَفۡقَهُونَ تَسۡبِيحَهُمۡۚ إِنَّهُۥ كَانَ حَلِيمًا غَفُورٗا ٤٤ وَإِذَا قَرَأۡتَ ٱلۡقُرۡءَانَ جَعَلۡنَا بَيۡنَكَ وَبَيۡنَ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ حِجَابٗا مَّسۡتُورٗا ٤٥ وَجَعَلۡنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ أَكِنَّةً أَن يَفۡقَهُوهُ وَفِيٓ ءَاذَانِهِمۡ وَقۡرٗاۚ وَإِذَا ذَكَرۡتَ رَبَّكَ فِي ٱلۡقُرۡءَانِ وَحۡدَهُۥ وَلَّوۡاْ عَلَىٰٓ أَدۡبَٰرِهِمۡ نُفُورٗا ٤٦ نَّحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَا يَسۡتَمِعُونَ بِهِۦٓ إِذۡ يَسۡتَمِعُونَ إِلَيۡكَ وَإِذۡ هُمۡ نَجۡوَىٰٓ إِذۡ يَقُولُ ٱلظَّٰلِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلٗا مَّسۡحُورًا ٤٧ ٱنظُرۡ كَيۡفَ ضَرَبُواْ لَكَ ٱلۡأَمۡثَالَ فَضَلُّواْ فَلَا يَسۡتَطِيعُونَ سَبِيلٗا ٤٨ وَقَالُوٓاْ أَءِذَا كُنَّا عِظَٰمٗا وَرُفَٰتًا أَءِنَّا لَمَبۡعُوثُونَ خَلۡقٗا جَدِيدٗا ٤٩

﴿۳۹﴾ این [سفارش‌ها] از آن حکمت[هایی] است که از جانب پروردگارت به تو وحی شده است؛ و معبودِ دیگری با الله قرار نده که نکوهیده و رانده‌شده [از رحمت الله] به دوزخ خواهی افتاد. ﴿۴۰﴾ آیا [شما مشرکان گمان می کنید که] پروردگارتان [داشتن] پسران را به شما اختصاص داده است و خود از [میانِ] فرشتگان، دخترانی برگرفته است؟ به راستی که سخنی بسیار بزرگ [و ناروا] می‌گویید. ﴿۴۱﴾ و بی‌تردید، ما در این قرآن [احکام و اندرزها را با شیوه‌های روشن و] گوناگون بیان کردیم تا [مردم] پند بگیرند؛ [ولی این سخنان،] جز دوری [از حق] بر آنان نمی‌افزاید. ﴿۴۲﴾ [ای پیامبر،] بگو: «اگر [بر فرضِ محال،] چنان که [مشرکان] می‌گویند، با او [= الله] معبودانی [دیگر] بود، در این صورت، آنان [برای تقرّب و کسبِ خشنودی پروردگار] به سوی [اللهِ] صاحب‌عرش راهی می‌جستند». ﴿۴۳﴾ او تعالی پاک و منزّه است و از آنچه آنان می‌گویند، بسی برتر است. ﴿۴۴﴾ آسمان‌های هفتگانه و زمین و هر کس در آنهاست او را به پاکی می‌ستایند؛ و هیچ چیز نیست مگر آنکه او را به پاکی یاد می کند؛ ولی شما تسبیح آنان را درنمی‌یابید. بی‌تردید، او همواره بسیار بردبار [و] آمرزنده است. ﴿۴۵﴾ و [ای پیامبر،] هنگامی که قرآن می‌خوانی، میان تو و کسانی که به آخرت ایمان ندارند، پرده‌ای پوشیده قرار می‌دهیم. ﴿۴۶﴾ و پوششی بر دل‌هایشان قرار دادیم تا [پیام] آن را درنیابند و در گوش‌هایشان سنگینی [نهادیم تا حق را نشنوند]؛ و چون پروردگارت را در قرآن به یگانگی یاد می کنی، با نفرت پشت می کنند [و می گریزند]. ﴿۴۷﴾ و آنگاه که [کافران] به تو گوش می‌سپارند، ما بهتر می‌دانیم که به چه [منظور و چگونه] گوش می‌دهند و [نیز] آنگاه که نجوا می کنند [ما از سخنانشان آگاهیم]؛ آنگاه که ستمکاران [مشرک به مردم] می‌گویند: «شما جز از مردی جادوشده پیروی نمی کنید». ﴿۴۸﴾ بنگر که چگونه برایت مثال‌ها زدند، پس گمراه شدند و در نتیجه، نمی‌توانند راهی [به سوی حق] بیابند. ﴿۴۹﴾ و [مشرکان] گفتند: «آیا هنگامی که استخوان‌هایی [پوسیده و] پراکنده شدیم، دوباره با آفرینشی جدید برانگیخته می‌شویم؟»

۞ قُلْ كُونُوا۟ حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا ﴿٥٠﴾ أَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْبُرُ فِى صُدُورِكُمْ ۚ فَسَيَقُولُونَ مَن يُعِيدُنَا ۖ قُلِ ٱلَّذِى فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ ۚ فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هُوَ ۖ قُلْ عَسَىٰٓ أَن يَكُونَ قَرِيبًا ﴿٥١﴾ يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِۦ وَتَظُنُّونَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٥٢﴾ وَقُل لِّعِبَادِى يَقُولُوا۟ ٱلَّتِى هِىَ أَحْسَنُ ۚ إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ يَنزَغُ بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ كَانَ لِلْإِنسَٰنِ عَدُوًّا مُّبِينًا ﴿٥٣﴾ رَّبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ ۖ إِن يَشَأْ يَرْحَمْكُمْ أَوْ إِن يَشَأْ يُعَذِّبْكُمْ ۚ وَمَآ أَرْسَلْنَٰكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿٥٤﴾ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ ٱلنَّبِيِّۦنَ عَلَىٰ بَعْضٍ ۖ وَءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ زَبُورًا ﴿٥٥﴾ قُلِ ٱدْعُوا۟ ٱلَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن دُونِهِۦ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ ٱلضُّرِّ عَنكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ﴿٥٦﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ ٱلْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُۥ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُۥٓ ۚ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا ﴿٥٧﴾ وَإِن مِّن قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا ۚ كَانَ ذَٰلِكَ فِى ٱلْكِتَٰبِ مَسْطُورًا ﴿٥٨﴾

﴿۵۰﴾ بگو: «[حتی اگر] سنگ باشید یا آهن ﴿۵۱﴾ یا [هر] آفریده‌ای که در خاطرتان بزرگ می‌نماید، [باز هم الله می‌تواند شما را زنده کند]. پس خواهند گفت: «چه کسی ما را بازی‌گردانَد؟» بگو: «[همان پروردگاری] که نخستین بار شما را آفرید». آنگاه سرهایشان را [به نشانهٔ ناباوری و تمسخر] در برابر تو تکان می‌دهند و می‌گویند: «آن [حادثه] کی خواهد بود؟» بگو: «چه بسا نزدیک باشد. ﴿۵۲﴾ روزی که [الله] شما را [به صحرای محشر] فرامی‌خوانَد و شما با سپاس و ستایش اجابتش می‌کنید و می‌پندارید که جز اندکی [در دنیا] به سر نبرده‌اید». ﴿۵۳﴾ و [ای پیامبر،] به بندگانم بگو با بهترین [الفاظ با یکدیگر] صحبت کنند [و از بددهانی بپرهیزند؛ چرا که] بی‌تردید، شیطان میان آنان دشمنی می‌افکنَد. به راستی که شیطان برای انسان، دشمنی آشکار است. ﴿۵۴﴾ [ای مردم،] پروردگارتان به [احوال] شما داناتر است؛ اگر بخواهد، بر شما رحمت می‌آورد یا اگر بخواهد، عذابتان می‌کند؛ و [ای پیامبر،] ما تو را [برای آنان، نگهبان و] کارگزار نفرستاده‌ایم. ﴿۵۵﴾ پروردگارت به [هر چه و] هر کس در آسمان‌ها و زمین است داناتر است؛ و به راستی [ما] برخی پیامبران را [با افزونیِ پیروان و اعطای کتاب،] بر برخی [دیگر] برتری بخشیدیم و به داود زَبور دادیم. ﴿۵۶﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «کسانی را که به جای او [معبود و کارسازِ خویش] پنداشته‌اید فرابخوانید؛ [خواهید دید که آنها] نه می‌توانند گزندی را از شما دور کنند و نه قادرند آن را [به سوی دیگری] بگردانند». ﴿۵۷﴾ کسانی را که آنان [به یاری و دعا] می‌خوانند، خود [با عبادت و عمل صالح] وسیله‌ای [برای تقرّب] به پروردگارشان می‌جویند [و در رقابتند تا بدانند] کدام‌یک از آنان [به عبادت الله] نزدیک‌ترند و به رحمتش امیدوارند و از عذابش می‌ترسند؛ [چرا که] بی‌تردید، عذاب پروردگارت همواره شایستهٔ پرهیز است. ﴿۵۸﴾ و هیچ شهری نیست مگر اینکه [به سبب کفر و نافرمانی، مردمِ] آن را پیش از روز قیامت نابود می‌کنیم یا به عذابی سخت گرفتار می‌سازیم. این [کیفر] در کتاب الهی [= لوح محفوظ] ثبت است.

وَمَا مَنَعَنَآ أَن نُّرۡسِلَ بِٱلۡأٓيَٰتِ إِلَّآ أَن كَذَّبَ بِهَا ٱلۡأَوَّلُونَۚ
وَءَاتَيۡنَا ثَمُودَ ٱلنَّاقَةَ مُبۡصِرَةٗ فَظَلَمُواْ بِهَاۚ وَمَا نُرۡسِلُ بِٱلۡأٓيَٰتِ
إِلَّا تَخۡوِيفٗا ﴿٥٩﴾ وَإِذۡ قُلۡنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِٱلنَّاسِۚ وَمَا جَعَلۡنَا
ٱلرُّءۡيَا ٱلَّتِيٓ أَرَيۡنَٰكَ إِلَّا فِتۡنَةٗ لِّلنَّاسِ وَٱلشَّجَرَةَ ٱلۡمَلۡعُونَةَ
فِي ٱلۡقُرۡءَانِۚ وَنُخَوِّفُهُمۡ فَمَا يَزِيدُهُمۡ إِلَّا طُغۡيَٰنٗا كَبِيرٗا ﴿٦٠﴾
وَإِذۡ قُلۡنَا لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ ٱسۡجُدُواْ لِأٓدَمَ فَسَجَدُوٓاْ إِلَّآ إِبۡلِيسَ
قَالَ ءَأَسۡجُدُ لِمَنۡ خَلَقۡتَ طِينٗا ﴿٦١﴾ قَالَ أَرَءَيۡتَكَ هَٰذَا ٱلَّذِي
كَرَّمۡتَ عَلَيَّ لَئِنۡ أَخَّرۡتَنِ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ لَأَحۡتَنِكَنَّ
ذُرِّيَّتَهُۥٓ إِلَّا قَلِيلٗا ﴿٦٢﴾ قَالَ ٱذۡهَبۡ فَمَن تَبِعَكَ مِنۡهُمۡ فَإِنَّ
جَهَنَّمَ جَزَآؤُكُمۡ جَزَآءٗ مَّوۡفُورٗا ﴿٦٣﴾ وَٱسۡتَفۡزِزۡ مَنِ ٱسۡتَطَعۡتَ
مِنۡهُم بِصَوۡتِكَ وَأَجۡلِبۡ عَلَيۡهِم بِخَيۡلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكۡهُمۡ
فِي ٱلۡأَمۡوَٰلِ وَٱلۡأَوۡلَٰدِ وَعِدۡهُمۡۚ وَمَا يَعِدُهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ إِلَّا
غُرُورًا ﴿٦٤﴾ إِنَّ عِبَادِي لَيۡسَ لَكَ عَلَيۡهِمۡ سُلۡطَٰنٞۚ وَكَفَىٰ
بِرَبِّكَ وَكِيلٗا ﴿٦٥﴾ رَّبُّكُمُ ٱلَّذِي يُزۡجِي لَكُمُ ٱلۡفُلۡكَ فِي
ٱلۡبَحۡرِ لِتَبۡتَغُواْ مِن فَضۡلِهِۦٓۚ إِنَّهُۥ كَانَ بِكُمۡ رَحِيمٗا ﴿٦٦﴾

﴿۵۹﴾ [چیزی] ما را از فرستادن معجزات [درخواستی مشرکان] بازنداشت، مگر اینکه پیشینیان آن را دروغ پنداشتند؛ و ما به ثمود [قوم صالح ﵇] آن ماده‌شتر را به عنوان نشانه‌ای روشن دادیم؛ اما به آن ستم کردند و ما نشانه‌ها [و معجزات] را جز برای بیم‌دادن [مردم] نمی‌فرستیم. ﴿۶۰﴾ و [به یاد آور] هنگامی که به تو گفتیم: «یقیناً پروردگارت بر مردم احاطه دارد [و در قبضه قدرت او هستند]»؛ و آن رؤیایی را که [در شب معراج] به تو نمایاندیم؛ و [همچنین] آن درختِ لعنت‌شده [زَقّوم] در قرآن را جز برای آزمایش مردم قرار ندادیم؛ و ما آنان را بیم می‌دهیم، ولی جز بر سرکشیِ بیشتر آنان نمی‌افزاید. ﴿۶۱﴾ و [یاد کن] هنگامی که به فرشتگان گفتیم: «برای آدم سجده کنید»؛ پس [همگی] سجده کردند، جز ابلیس که [از روی تکبر سر باز زد و] گفت: «آیا برای کسی سجده کنم که [او را] از گل آفریده‌ای؟» ﴿۶۲﴾ [و] گفت: «به من خبر بده آیا این همان کسی است که او را بر من [برتری دادی و] گرامی داشتی؟ اگر تا روز قیامت به من مهلت دهی، فرزندانش را - جز عدۀ کمی - [مهار زده و] ریشه‌کن خواهم کرد». ﴿۶۳﴾ [الله] فرمود: «برو که هر یک از آنان که از تو پیروی کند، یقیناً دوزخ پاداشتان خواهد بود که پاداشی کامل است. ﴿۶۴﴾ و هر کس از آنان را توانستی به آوای خود برانگیز [و به سوی گناه بکشان] و با سواران و پیادگانت بر آنان بانگ بزن [تا آلودۀ گناه گردند] و در اموال و فرزندان، شریکشان شو و به آنان وعده[های واهی] بده؛ شیطان به آنان وعده نمی‌دهد مگر به فریب. ﴿۶۵﴾ [ای شیطان،] تو هرگز تسلطی بر بندگان من نخواهی داشت»؛ و [ای پیامبر،] همین بس که پروردگارت [کارگزار و] نگهبانِ آنان [= مؤمنان] باشد. ﴿۶۶﴾ [ای مردم،] پروردگار شما کسی است که کشتی را در دریا برایتان به حرکت درمی‌آورد تا از فضلش بهره‌مند گردید. بی‌تردید، او همواره نسبت به شما بسیار مهربان است.

وَإِذَا مَسَّكُمُ ٱلضُّرُّ فِي ٱلۡبَحۡرِ ضَلَّ مَن تَدۡعُونَ إِلَّآ إِيَّاهُۖ فَلَمَّا نَجَّىٰكُمۡ إِلَى ٱلۡبَرِّ أَعۡرَضۡتُمۡۚ وَكَانَ ٱلۡإِنسَٰنُ كَفُورًا ٦٧ أَفَأَمِنتُمۡ أَن يَخۡسِفَ بِكُمۡ جَانِبَ ٱلۡبَرِّ أَوۡ يُرۡسِلَ عَلَيۡكُمۡ حَاصِبٗا ثُمَّ لَا تَجِدُواْ لَكُمۡ وَكِيلًا ٦٨ أَمۡ أَمِنتُمۡ أَن يُعِيدَكُمۡ فِيهِ تَارَةً أُخۡرَىٰ فَيُرۡسِلَ عَلَيۡكُمۡ قَاصِفٗا مِّنَ ٱلرِّيحِ فَيُغۡرِقَكُم بِمَا كَفَرۡتُمۡ ثُمَّ لَا تَجِدُواْ لَكُمۡ عَلَيۡنَا بِهِۦ تَبِيعٗا ٦٩ ۞ وَلَقَدۡ كَرَّمۡنَا بَنِيٓ ءَادَمَ وَحَمَلۡنَٰهُمۡ فِي ٱلۡبَرِّ وَٱلۡبَحۡرِ وَرَزَقۡنَٰهُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَفَضَّلۡنَٰهُمۡ عَلَىٰ كَثِيرٖ مِّمَّنۡ خَلَقۡنَا تَفۡضِيلٗا ٧٠ يَوۡمَ نَدۡعُواْ كُلَّ أُنَاسِۭ بِإِمَٰمِهِمۡۖ فَمَنۡ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ فَأُوْلَٰٓئِكَ يَقۡرَءُونَ كِتَٰبَهُمۡ وَلَا يُظۡلَمُونَ فَتِيلٗا ٧١ وَمَن كَانَ فِي هَٰذِهِۦٓ أَعۡمَىٰ فَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ أَعۡمَىٰ وَأَضَلُّ سَبِيلٗا ٧٢ وَإِن كَادُواْ لَيَفۡتِنُونَكَ عَنِ ٱلَّذِيٓ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ لِتَفۡتَرِيَ عَلَيۡنَا غَيۡرَهُۥۖ وَإِذٗا لَّٱتَّخَذُوكَ خَلِيلٗا ٧٣ وَلَوۡلَآ أَن ثَبَّتۡنَٰكَ لَقَدۡ كِدتَّ تَرۡكَنُ إِلَيۡهِمۡ شَيۡـٔٗا قَلِيلًا ٧٤ إِذٗا لَّأَذَقۡنَٰكَ ضِعۡفَ ٱلۡحَيَوٰةِ وَضِعۡفَ ٱلۡمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيۡنَا نَصِيرٗا ٧٥

﴿۶۷﴾ و آنگاه که در دریا گزندی به شما می‌رسد، هر کس را [به حاجت‌خواهی] می‌خوانید، ناپدید [و فراموش] می‌گردد مگر [ذات پاکِ] او؛ اما وقتی شما را [از خطر مرگ] رهاند و به خشکی رساند، [از عبادت الله به یگانگی] رویگردان می‌شوید؛ و انسان همواره ناسپاس است. ﴿۶۸﴾ آیا [می‌پندارید] از اینکه [الله] شما را در کنارهٔ خشکی [در زمین] فرو بَرد یا طوفان شن به سوی شما بفرستد [و سنگبارانتان کند] ایمن شده‌اید؟ آنگاه برای خود هیچ [کارگزار و] نگهبانی نمی‌یابید. ﴿۶۹﴾ یا ایمن شده‌اید از اینکه بار دیگر شما را به دریا بازگردانَد و تُندبادی کوبنده به سویتان بفرستد و به سزای کفرتان شما را غرق کند؟ آنگاه در برابر ما هیچ بازپرسی برای خود نمی‌یابید [که دلیل کارمان را جویا شود]. ﴿۷۰﴾ و به راستی، ما فرزندان آدم را گرامی داشتیم و آنان را در خشکی و دریا [بر وسایل سفر] سوار کردیم و از انواع [نعمت‌های] پاکیزه به آنان روزی دادیم و آنان را بر بسیاری از موجوداتی که آفریده‌ایم، برتری بسیار بخشیدیم. ﴿۷۱﴾ [یاد کن از] روزی که هر گروهی را با پیشوایشان فرا می‌خوانیم؛ آنگاه کسانی که نامه[ی اعمال]شان به [دست] راستشان داده می‌شود، اینان نامهٔ خود را [با شادمانی] می‌خوانند و [کوچکترین] ستمی[حتی] به اندازهٔ رشتهٔ میان هستهٔ خرما نمی‌بینند. ﴿۷۲﴾ [ولی] کسی که در این [دنیا از دیدن حق] نابینا بوده است، در آخرت [نیز] نابینا و گمراه‌تر است. ﴿۷۳﴾ [ای پیامبر،] نزدیک بود آنها تو را [با وسوسه‌های خود] از آنچه بر تو وحی کرده‌ایم بفریبند تا [الفاظی] غیر از آن را [که وحی کرده‌ایم] به دروغ به ما نسبت دهی و آنگاه تو را به دوستی بگیرند. ﴿۷۴﴾ و اگر [ما] تو را ثابت‌قدم نمی کردیم، به راستی نزدیک بود اندکی به آنان متمایل شوی [و در آن‌چه که بر تو پیشنهاد داده‌اند و بخاطر اشتیاق زیاد بر ایمان آوردنشان با آن‌ها موافقت کنی]. ﴿۷۵﴾ در آن صورت، قطعاً چند برابر عذاب زندگی در دنیا و چند برابر عذاب مرگ در آخرت به تو می‌چشاندیم؛ و آنگاه در برابر ما یاوری برای خویش نمی‌یافتی.

وَإِن كَادُواْ لَيَسۡتَفِزُّونَكَ مِنَ ٱلۡأَرۡضِ لِيُخۡرِجُوكَ مِنۡهَاۖ وَإِذٗا لَّا يَلۡبَثُونَ خِلَٰفَكَ إِلَّا قَلِيلٗا ٧٦ سُنَّةَ مَن قَدۡ أَرۡسَلۡنَا قَبۡلَكَ مِن رُّسُلِنَاۖ وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحۡوِيلًا ٧٧ أَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ لِدُلُوكِ ٱلشَّمۡسِ إِلَىٰ غَسَقِ ٱلَّيۡلِ وَقُرۡءَانَ ٱلۡفَجۡرِۖ إِنَّ قُرۡءَانَ ٱلۡفَجۡرِ كَانَ مَشۡهُودٗا ٧٨ وَمِنَ ٱلَّيۡلِ فَتَهَجَّدۡ بِهِۦ نَافِلَةٗ لَّكَ عَسَىٰٓ أَن يَبۡعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامٗا مَّحۡمُودٗا ٧٩ وَقُل رَّبِّ أَدۡخِلۡنِي مُدۡخَلَ صِدۡقٖ وَأَخۡرِجۡنِي مُخۡرَجَ صِدۡقٖ وَٱجۡعَل لِّي مِن لَّدُنكَ سُلۡطَٰنٗا نَّصِيرٗا ٨٠ وَقُلۡ جَآءَ ٱلۡحَقُّ وَزَهَقَ ٱلۡبَٰطِلُۚ إِنَّ ٱلۡبَٰطِلَ كَانَ زَهُوقٗا ٨١ وَنُنَزِّلُ مِنَ ٱلۡقُرۡءَانِ مَا هُوَ شِفَآءٞ وَرَحۡمَةٞ لِّلۡمُؤۡمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ ٱلظَّٰلِمِينَ إِلَّا خَسَارٗا ٨٢ وَإِذَآ أَنۡعَمۡنَا عَلَى ٱلۡإِنسَٰنِ أَعۡرَضَ وَنَـَٔا بِجَانِبِهِۦ وَإِذَا مَسَّهُ ٱلشَّرُّ كَانَ يَـُٔوسٗا ٨٣ قُلۡ كُلّٞ يَعۡمَلُ عَلَىٰ شَاكِلَتِهِۦ فَرَبُّكُمۡ أَعۡلَمُ بِمَنۡ هُوَ أَهۡدَىٰ سَبِيلٗا ٨٤ وَيَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلرُّوحِۖ قُلِ ٱلرُّوحُ مِنۡ أَمۡرِ رَبِّي وَمَآ أُوتِيتُم مِّنَ ٱلۡعِلۡمِ إِلَّا قَلِيلٗا ٨٥ وَلَئِن شِئۡنَا لَنَذۡهَبَنَّ بِٱلَّذِيٓ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِۦ عَلَيۡنَا وَكِيلًا ٨٦

﴿۷۶﴾ و نزدیک بود [که کافران با نیرنگ و دشمنی،] تو را از سرزمین [مکه] برکَنند تا از آنجا بیرونت کنند و [اگر چنین می کردند] در آن صورت، آنان [نیز] پس از تو جز [زمان] اندکی نمی‌ماندند [و گرفتار عذاب می‌شدند]. ﴿۷۷﴾ این [شیوهٔ برخورد با ملت‌های ناسپاس،] سنتِ [ما دربارهٔ] پیامبرانی است که پیش از تو فرستادیم؛ و [هرگز] در سنت ما [دگرگونی و] تغییری نمی‌یابی. ﴿۷۸﴾ نماز را از زوال خورشید [= هنگام ظهر] تا نهایت تاریکی شب [= نیمه شب] برپا دار و [به ویژه] نماز صبح را. به راستی که نماز صبح [و تلاوت قرآن در این وقت،] مورد مشاهده [و در حضورِ فرشتگانِ روز و شب] است. ﴿۷۹﴾ و [ای پیامبر،] پاسی از شب را [از خواب] برخیز و نماز بگزار. قطعاً [این نماز شب،] برای افزونی مقام و مرتبهٔ توست [تا درجاتت را برتری بخشد]. امید است پروردگارت تو را به مقامی در خور ستایشِ [همگان] برانگیزد! [= مقام شفاعت کبری را به تو عطا فرماید]. ﴿۸۰﴾ و بگو: «پروردگارا، مرا [در هر کاری] به درستی داخل نما و به درستی خارج ساز [چنان که موردِ رضای توست]؛ و از جانب خویش حجتی یاری کننده برای من [در برابر دشمنانم] قرار بده». ﴿۸۱﴾ و بگو: «حق [= اسلام] آمد و باطل [= شرک] نابود شد. به راستی که باطل نابودشدنی است». ﴿۸۲﴾ و از قرآن، آنچه درمان [شرک و کفر] و رحمتی برای مؤمنان است نازل می کنیم و [این کتاب،] بر ستمکاران [مشرک] جز زیان نمی‌افزاید. ﴿۸۳﴾ و چون به انسان نعمت [ثروت و سلامتی] می‌دهیم، روی می‌گرداند و [از شکرگزاری و عبادت] دوری می کند و چون بدی [و گزندی] به او می‌رسد، [از رحمت الهی] ناامید می‌گردد. ﴿۸۴﴾ [ای پیامبر،] بگو: «هر کس طبق روش خویش [و متناسب با هدایت یا گمراهی‌اش] رفتار می کند؛ و پروردگارتان بهتر می‌داند که چه کسی هدایت‌یافته‌تر است». ﴿۸۵﴾ و [ای پیامبر، کافران] از تو دربارهٔ روح می‌پرسند؛ بگو: «روح از [جمله امور غیبی و ناشی از] فرمانِ پروردگارِ من است و جز اندکی از دانش به شما نداده‌اند». ﴿۸۶﴾ و اگر می‌خواستیم، قطعاً آنچه را به تو وحی کرده‌ایم [از یادت] می‌بردیم؛ آنگاه هیچ [کارگزار و] نگهبانی در برابر ما برای خود نمی‌یافتی [که مانع فراموشی‌ات گردد].

إِلَّا رَحۡمَةٗ مِّن رَّبِّكَۚ إِنَّ فَضۡلَهُۥ كَانَ عَلَيۡكَ كَبِيرٗا ٨٧ قُل
لَّئِنِ ٱجۡتَمَعَتِ ٱلۡإِنسُ وَٱلۡجِنُّ عَلَىٰٓ أَن يَأۡتُواْ بِمِثۡلِ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ
لَا يَأۡتُونَ بِمِثۡلِهِۦ وَلَوۡ كَانَ بَعۡضُهُمۡ لِبَعۡضٖ ظَهِيرٗا ٨٨
وَلَقَدۡ صَرَّفۡنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ مِن كُلِّ مَثَلٖ فَأَبَىٰٓ أَكۡثَرُ
ٱلنَّاسِ إِلَّا كُفُورٗا ٨٩ وَقَالُواْ لَن نُّؤۡمِنَ لَكَ حَتَّىٰ تَفۡجُرَ
لَنَا مِنَ ٱلۡأَرۡضِ يَنۢبُوعًا ٩٠ أَوۡ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٞ مِّن نَّخِيلٖ
وَعِنَبٖ فَتُفَجِّرَ ٱلۡأَنۡهَٰرَ خِلَٰلَهَا تَفۡجِيرًا ٩١ أَوۡ تُسۡقِطَ ٱلسَّمَآءَ
كَمَا زَعَمۡتَ عَلَيۡنَا كِسَفًا أَوۡ تَأۡتِيَ بِٱللَّهِ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ
قَبِيلًا ٩٢ أَوۡ يَكُونَ لَكَ بَيۡتٞ مِّن زُخۡرُفٍ أَوۡ تَرۡقَىٰ فِي ٱلسَّمَآءِ
وَلَن نُّؤۡمِنَ لِرُقِيِّكَ حَتَّىٰ تُنَزِّلَ عَلَيۡنَا كِتَٰبٗا نَّقۡرَؤُهُۥۗ قُلۡ
سُبۡحَانَ رَبِّي هَلۡ كُنتُ إِلَّا بَشَرٗا رَّسُولٗا ٩٣ وَمَا مَنَعَ ٱلنَّاسَ
أَن يُؤۡمِنُوٓاْ إِذۡ جَآءَهُمُ ٱلۡهُدَىٰٓ إِلَّآ أَن قَالُوٓاْ أَبَعَثَ ٱللَّهُ بَشَرٗا
رَّسُولٗا ٩٤ قُل لَّوۡ كَانَ فِي ٱلۡأَرۡضِ مَلَٰٓئِكَةٞ يَمۡشُونَ مُطۡمَئِنِّينَ
لَنَزَّلۡنَا عَلَيۡهِم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ مَلَكٗا رَّسُولٗا ٩٥ قُلۡ كَفَىٰ بِٱللَّهِ
شَهِيدَۢا بَيۡنِي وَبَيۡنَكُمۡۚ إِنَّهُۥ كَانَ بِعِبَادِهِۦ خَبِيرَۢا بَصِيرٗا ٩٦

﴿۸۷﴾ ولی [چنین نکردیم و این لطف، به خاطرِ] رحمتی از جانب پروردگارِ توست. بی‌تردید، همواره بخشش او بر تو بسیار است. ﴿۸۸﴾ [ای پیامبر،] بگو: «اگر انس و جن [همگی] جمع شوند تا همانند این قرآن را بیاورند، [هرگز] همانندش را نخواهند آورد؛ هر چند آنان پشتیبان یکدیگر باشند». ﴿۸۹﴾ و به راستی ما در این قرآن از هر گونه مثال [و اندرز و داستان] برای مردم آوردیم؛ ولی بیشتر مردم [از پذیرشِ آن] خودداری کردند [و] جز سرِ انکار نداشتند. ﴿۹۰﴾ و گفتند: «ما هرگز به تو ایمان نمی‌آوریم، مگر اینکه از زمین [مکه] چشمه‌هایی برایمان جاری کنی ﴿۹۱﴾ یا باغی از نخل و انگور داشته باشی و میان [درختان] آن، جوی‌ها روان گردانی. ﴿۹۲﴾ یا چنان که ادعا کردی، یا آسمان را پاره پاره بر [سر] ما بیفکنی یا الله و فرشتگان را در برابرمان حاضر کنی [تا به راستگویی‌ات گواهی دهند] ﴿۹۳﴾ یا خانه‌ای [آراسته] از طلا داشته باشی یا در آسمان بالا روی؛ و [البته] هرگز بالا رفتنت را باور نمی‌کنیم مگر آنکه نوشته‌ای بر ما فرود آوری که آن را بخوانیم». بگو: «پروردگارم منزّه است. آیا من جز بشری فرستاده‌شده هستم؟» ﴿۹۴﴾ و [چیزی] مانع ایمان‌آوردنِ مردم نشد ـ آنگاه که هدایت برایشان آمد ـ جز اینکه گفتند: «آیا الله یک انسان را به پیامبری برانگیخته است؟» ﴿۹۵﴾ [ای پیامبر،] بگو: «اگر در زمین [به جای انسان،] فرشتگانی بودند که [همچون شما] با آرامش راه می‌رفتند، قطعاً از آسمان فرشته‌ای را [از جنس خودشان به عنوان] پیامبر بر آنان نازل می‌کردیم». ﴿۹۶﴾ بگو: «کافی است که الله میان من و شما گواه باشد. بی‌تردید، او همواره [نسبت] به بندگانش بسیار آگاه [و] بیناست.

وَمَن يَهۡدِ ٱللَّهُ فَهُوَ ٱلۡمُهۡتَدِۖ وَمَن يُضۡلِلۡ فَلَن تَجِدَ لَهُمۡ أَوۡلِيَآءَ
مِن دُونِهِۦۖ وَنَحۡشُرُهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمۡ عُمۡيٗا وَبُكۡمٗا
وَصُمّٗاۖ مَّأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ كُلَّمَا خَبَتۡ زِدۡنَٰهُمۡ سَعِيرٗا ٩٧
ذَٰلِكَ جَزَآؤُهُم بِأَنَّهُمۡ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَقَالُوٓاْ أَءِذَا كُنَّا عِظَٰمٗا
وَرُفَٰتًا أَءِنَّا لَمَبۡعُوثُونَ خَلۡقٗا جَدِيدًا ٩٨ ۞ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّ ٱللَّهَ
ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ قَادِرٌ عَلَىٰٓ أَن يَخۡلُقَ مِثۡلَهُمۡ
وَجَعَلَ لَهُمۡ أَجَلٗا لَّا رَيۡبَ فِيهِ فَأَبَى ٱلظَّٰلِمُونَ إِلَّا كُفُورٗا ٩٩
قُل لَّوۡ أَنتُمۡ تَمۡلِكُونَ خَزَآئِنَ رَحۡمَةِ رَبِّيٓ إِذٗا لَّأَمۡسَكۡتُمۡ خَشۡيَةَ
ٱلۡإِنفَاقِۚ وَكَانَ ٱلۡإِنسَٰنُ قَتُورٗا ١٠٠ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَىٰ تِسۡعَ
ءَايَٰتِۭ بَيِّنَٰتٖۖ فَسۡـَٔلۡ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ إِذۡ جَآءَهُمۡ فَقَالَ لَهُۥ فِرۡعَوۡنُ
إِنِّي لَأَظُنُّكَ يَٰمُوسَىٰ مَسۡحُورٗا ١٠١ قَالَ لَقَدۡ عَلِمۡتَ مَآ أَنزَلَ
هَٰٓؤُلَآءِ إِلَّا رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ بَصَآئِرَ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ
يَٰفِرۡعَوۡنُ مَثۡبُورٗا ١٠٢ فَأَرَادَ أَن يَسۡتَفِزَّهُم مِّنَ ٱلۡأَرۡضِ
فَأَغۡرَقۡنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ جَمِيعٗا ١٠٣ وَقُلۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِۦ لِبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ
ٱسۡكُنُواْ ٱلۡأَرۡضَ فَإِذَا جَآءَ وَعۡدُ ٱلۡأٓخِرَةِ جِئۡنَا بِكُمۡ لَفِيفٗا ١٠٤

﴿۹۷﴾ و هر کس که الله او را هدایت کند، هدایت‌یافته[ی واقعی] است و هر کس را که گمراه سازد، هرگز جز او [= الله] دوستانی برایشان نخواهی یافت؛ و آنان را در قیامت، نابینا و گنگ و ناشنوا محشور می‌گردانیم [در حالی که] بر صورت‌هایشان [کشیده می‌شوند]؛ جایگاهشان دوزخ است [که] هر گاه شعله‌اش فرونشیند، شراره‌ای [تازه] بر آنان می‌افزاییم. ﴿۹۸﴾ این جزای آنان است؛ چرا که آیات ما را انکار کردند و گفتند: «آیا هنگامی که استخوان‌هایی [پوسیده و] پراکنده شدیم، دوباره با آفرینشی جدید برانگیخته می‌شویم؟» ﴿۹۹﴾ آیا ندانستند الله که آسمان‌ها و زمین را آفریده است، می‌تواند همانند آنان را بیافریند و اَجَلی برایشان تعیین کرده است که هیچ تردیدی در آن نیست؟ [ولی] ستمکاران جز انکار [چیزی را] نپذیرفتند. ﴿۱۰۰﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «اگر شما مالک گنجینه‌های [بخشش و] رحمتِ پروردگارم بودید، [باز هم] از بیم خرج کردن [و تنگدستی] از انفاق خودداری می‌کردید؛ و انسان همواره بخیل [و تنگ‌نظر] است». ﴿۱۰۱﴾ و به راستی، ما نُه معجزهٔ روشن [را به عنوان نشانه‌های پیامبری] به موسی دادیم؛ پس از بنی‌اسرائیل بپرس آنگاه که [موسی علیه السلام] نزدشان آمد و فرعون به او گفت: «ای موسی، یقیناً تو را افسون‌شده می‌پندارم». ﴿۱۰۲﴾ [موسی علیه السلام] گفت: «تو قطعاً می‌دانی که اینها [= معجزات] را [کسی] جز پروردگار آسمان‌ها و زمین نفرستاده است. [این معجزات،] دلایلی روشن [دربارهٔ قدرت و یگانگی الله و راستگوییِ پیامبرش هستند]؛ و ای فرعون، به راستی که تو را هلاک‌شده [و زیان‌دیده] می‌پندارم». ﴿۱۰۳﴾ [فرعون] خواست که آنان [= بنی‌اسرائیل] را از آن سرزمین [مصر] بیرون کند؛ و[لی ما] او و تمام کسانی را که همراهش بودند غرق کردیم. ﴿۱۰۴﴾ و پس از [نابودیِ] او به بنی‌اسرائیل گفتیم: «در سرزمین [شام] ساکن شوید و هنگامی که وعدهٔ آخرت فرارسید، همهٔ شما را با هم [به صحرای محشر] می‌آوریم».

وَبِٱلۡحَقِّ أَنزَلۡنَٰهُ وَبِٱلۡحَقِّ نَزَلَۗ وَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ إِلَّا مُبَشِّرٗا وَنَذِيرٗا ﴿١٠٥﴾ وَقُرۡءَانٗا فَرَقۡنَٰهُ لِتَقۡرَأَهُۥ عَلَى ٱلنَّاسِ عَلَىٰ مُكۡثٖ وَنَزَّلۡنَٰهُ تَنزِيلٗا ﴿١٠٦﴾ قُلۡ ءَامِنُواْ بِهِۦٓ أَوۡ لَا تُؤۡمِنُوٓاْۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ مِن قَبۡلِهِۦٓ إِذَا يُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ يَخِرُّونَ لِلۡأَذۡقَانِۤ سُجَّدٗا ﴿١٠٧﴾ وَيَقُولُونَ سُبۡحَٰنَ رَبِّنَآ إِن كَانَ وَعۡدُ رَبِّنَا لَمَفۡعُولٗا ﴿١٠٨﴾ وَيَخِرُّونَ لِلۡأَذۡقَانِ يَبۡكُونَ وَيَزِيدُهُمۡ خُشُوعٗا۩ ﴿١٠٩﴾ قُلِ ٱدۡعُواْ ٱللَّهَ أَوِ ٱدۡعُواْ ٱلرَّحۡمَٰنَۖ أَيّٗا مَّا تَدۡعُواْ فَلَهُ ٱلۡأَسۡمَآءُ ٱلۡحُسۡنَىٰۚ وَلَا تَجۡهَرۡ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتۡ بِهَا وَٱبۡتَغِ بَيۡنَ ذَٰلِكَ سَبِيلٗا ﴿١١٠﴾ وَقُلِ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي لَمۡ يَتَّخِذۡ وَلَدٗا وَلَمۡ يَكُن لَّهُۥ شَرِيكٞ فِي ٱلۡمُلۡكِ وَلَمۡ يَكُن لَّهُۥ وَلِيّٞ مِّنَ ٱلذُّلِّۖ وَكَبِّرۡهُ تَكۡبِيرَۢا ﴿١١١﴾

سجدة

سُورَةُ الكَهۡفِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ عَلَىٰ عَبۡدِهِ ٱلۡكِتَٰبَ وَلَمۡ يَجۡعَل لَّهُۥ عِوَجَاۜ ﴿١﴾ قَيِّمٗا لِّيُنذِرَ بَأۡسٗا شَدِيدٗا مِّن لَّدُنۡهُ وَيُبَشِّرَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٱلَّذِينَ يَعۡمَلُونَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أَنَّ لَهُمۡ أَجۡرًا حَسَنٗا ﴿٢﴾ مَّٰكِثِينَ فِيهِ أَبَدٗا ﴿٣﴾ وَيُنذِرَ ٱلَّذِينَ قَالُواْ ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ وَلَدٗا ﴿٤﴾

سكتة لطيفة على ألف عِوَجَا

﴿۱۰۵﴾ و ایـن [قـرآن] را به‌حـق نـازل کردیـم و به‌حـق [و بـدون هیـچ تحریـف و تغییری] نـازل شـد؛ و [ای محمـد ﷺ] تـو را جز بشـارتگر و بیم‌دهنـده نفرسـتادیم. ﴿۱۰۶﴾ و قرآنی [گرانقـدر] را بـا بیـان اسـتوار [و به مرور زمـان] نازل کردیم تـا آن را با درنگ [و آهسـتگی] بـرای مـردم بخـوانی؛ و آن را بـه تدریـج [و بـر حسـب رویدادهـای مختلـف] نـازل کردیـم. ﴿۱۰۷﴾ [ای پیامـبر، بـه کافـران] بگـو: «[چـه] بـه آن ایمـان بیاوریـد یـا ایمـان نیاوریـد [فـرقی بـه حالتـان نـدارد]. بی‌تردیـد، کسـانی کـه قبـل از [نـزول] آن، دانـش [کتاب‌هـای آسـمانیِ پیشـین را] یافته‌انـد، چـون [آیـات قـرآن] بـر آنـان خوانـده شـود، سـجده‌کنان بـر [زمـین] می‌افتنـد». ﴿۱۰۸﴾ و می‌گوینـد: «پروردگارمـان پـاک و منزّه اسـت. یقینـاً وعـدۀ پروردگارمـان انجام‌شـدنی اسـت». ﴿۱۰۹﴾ و [آنـگاه] گریه‌کنـان بـر [زمـین] می‌افتنـد و [تـلاوتِ قـرآن و تدبـر در آیاتـش] بـر فروتنی‌شـان می‌افزایـد. ﴿۱۱۰﴾ بگـو: «الله» را بخوانیـد یـا «رحمـان» را بخوانیـد؛ هـر کـدام را کـه بخوانیـد، نیکوتریـن نام‌ها برای اوسـت». و [ای پیامـبر،] نمـازت را [آنچنـان] بـه صـدای بلنـد نخـوان [که مـشرکان بشـنوند] و آن را [آنقـدر نـیز] آهسـته نخـوان [کـه حـتی اصحابـت نشـوند]؛ و میـان ایـن [دو حالـت،] راهی [میانـه] بجـوی. ﴿۱۱۱﴾ و بگـو: «سـتایش مخصوص الله اسـت کـه فرزندی [بـرای خویش] برنگزیـده اسـت و در فرمانـروایی، هیـچ شریـکی نـدارد و هرگز خـوار و ناتـوان نمی‌گردد کـه [نیـاز بـه دوسـت و] کارسـاز داشـته باشـد» و او را بـزرگ بـدار؛ بزرگداشـتی شایسـته.

۱۸- سورۀ کهف مکی است
وآن یکصد وده آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ حمـد و سـپاس مخصـوص الله اسـت که این کتـاب [= قـرآن] را بر بنـده‌اش [محمد ﷺ] نـازل کـرد و هیـچ گونه انحـرافی در آن قرار نداد. ﴿۲﴾ [کتابی] اسـتوار تـا [الله، کافران را] از عـذابی سـخت از جانـبِ خود بیـم دهد و به مؤمنـانی که کارهای شایسـته می‌کننـد مژده دهد کـه پـاداش نیکویی برایشـان اسـت. ﴿۳﴾ [همان بهشـتی] کـه جاودانـه در آن خواهند ماند. ﴿۴﴾ و [نـیز] کسـانی را کـه گفتنـد: «الله فرزنـدی [بـرای خـود] برگزیده اسـت» بیـم دهد.

مَّا لَهُم بِهِۦ مِنۡ عِلۡمٖ وَلَا لِأٓبَآئِهِمۡۚ كَبُرَتۡ كَلِمَةٗ تَخۡرُجُ مِنۡ أَفۡوَٰهِهِمۡۚ إِن يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبٗا ٥ فَلَعَلَّكَ بَٰخِعٞ نَّفۡسَكَ عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِمۡ إِن لَّمۡ يُؤۡمِنُواْ بِهَٰذَا ٱلۡحَدِيثِ أَسَفًا ٦ إِنَّا جَعَلۡنَا مَا عَلَى ٱلۡأَرۡضِ زِينَةٗ لَّهَا لِنَبۡلُوَهُمۡ أَيُّهُمۡ أَحۡسَنُ عَمَلٗا ٧ وَإِنَّا لَجَٰعِلُونَ مَا عَلَيۡهَا صَعِيدٗا جُرُزًا ٨ أَمۡ حَسِبۡتَ أَنَّ أَصۡحَٰبَ ٱلۡكَهۡفِ وَٱلرَّقِيمِ كَانُواْ مِنۡ ءَايَٰتِنَا عَجَبًا ٩ إِذۡ أَوَى ٱلۡفِتۡيَةُ إِلَى ٱلۡكَهۡفِ فَقَالُواْ رَبَّنَآ ءَاتِنَا مِن لَّدُنكَ رَحۡمَةٗ وَهَيِّئۡ لَنَا مِنۡ أَمۡرِنَا رَشَدٗا ١٠ فَضَرَبۡنَا عَلَىٰٓ ءَاذَانِهِمۡ فِي ٱلۡكَهۡفِ سِنِينَ عَدَدٗا ١١ ثُمَّ بَعَثۡنَٰهُمۡ لِنَعۡلَمَ أَيُّ ٱلۡحِزۡبَيۡنِ أَحۡصَىٰ لِمَا لَبِثُوٓاْ أَمَدٗا ١٢ نَّحۡنُ نَقُصُّ عَلَيۡكَ نَبَأَهُم بِٱلۡحَقِّۚ إِنَّهُمۡ فِتۡيَةٌ ءَامَنُواْ بِرَبِّهِمۡ وَزِدۡنَٰهُمۡ هُدٗى ١٣ وَرَبَطۡنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ إِذۡ قَامُواْ فَقَالُواْ رَبُّنَا رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ لَن نَّدۡعُوَاْ مِن دُونِهِۦٓ إِلَٰهٗاۖ لَّقَدۡ قُلۡنَآ إِذٗا شَطَطًا ١٤ هَٰٓؤُلَآءِ قَوۡمُنَا ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةٗۖ لَّوۡلَا يَأۡتُونَ عَلَيۡهِم بِسُلۡطَٰنِۭ بَيِّنٖۖ فَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبٗا ١٥

﴿۵﴾ نه خودشان به این [ادعای باطل،] علم [و یقین] دارند نه پدرانشان. سخن بسیار ناپسندی است که از دهانشان بیرون می‌آید [و] جز دروغ نمی‌گویند. ﴿۶﴾ پس [ای پیامبر،] نزدیک است اگر [قومت] به این سخن [= قرآن] ایمان نیاورند، در پی [بی‌ایمانیِ] آنان، خود را [از تأسف و اندوه] هلاک کنی. ﴿۷﴾ در حقیقت، ما آنچه را که روی زمین است، زیوری برای آن قرار داده‌ایم تا آنان را بیازماییم که کدامشان نیکوکارترند. ﴿۸﴾ و ما [پس از پایان حیات،] آنچه را که روی زمین است، به بیابانی خشک و بی‌گیاه تبدیل خواهیم کرد. ﴿۹﴾ آیا پنداشته‌ای که [ماجرای] اصحاب کهف و آن سنگ‌نوشته [که نامشان بر آن حک شده بود]، از جمله نشانه‌های شگفت‌انگیز [و غیرممکنِ] ما بوده است؟ ﴿۱۰﴾ هنگامی که آن جوانمردان به غار پناه بردند و گفتند: «پروردگارا، رحمتی از جانب خویش بر ما ارزانی دار و در کارمان برای ما هدایت و تعالی فراهم ساز». ﴿۱۱﴾ در آن غار، تا سالیان دراز [پرده‌ای از سکوت و آرامش] بر گوش‌هایشان زدیم [تا به خواب روند]. ﴿۱۲﴾ سپس بیدارشان کردیم تا معلوم بداریم کدام یک از آن دو گروه مدتی را که [در خواب] مانده‌اند درست‌تر حساب کرده است. ﴿۱۳﴾ [ای پیامبر،] ما داستان آنان را به درستی برایت بازگو می‌کنیم. آنان جوانانی [شایسته] بودند که به پروردگارشان ایمان آورده بودند و ما [نیز] بر هدایتشان افزودیم. ﴿۱۴﴾ و دل‌هایشان را [بر ایمان] استوار ساختیم، آنگاه که [در برابر پادشاه کافر] قیام کردند و گفتند: «پروردگارِ ما، پروردگار آسمان‌ها و زمین است؛ و ما هرگز جز او معبودی را عبادت نمی‌کنیم که آنگاه [اگر چنین کنیم،] سخنی گزاف و ناروا گفته‌ایم». ﴿۱۵﴾ [سپس به همفکرانشان گفتند:] «این قوم ما [که] به جای او [= الله] معبودانی [دیگر] برگزیده‌اند، چرا دلیل آشکاری بر [حقانیتِ] آنان نمی‌آورند؟ پس کیست ستمکارتر از آن کس که بر الله دروغ بندد [و برایش شریک قائل شود]؟

وَإِذِ ٱعۡتَزَلۡتُمُوهُمۡ وَمَا يَعۡبُدُونَ إِلَّا ٱللَّهَ فَأۡوُۥٓاْ إِلَى ٱلۡكَهۡفِ
يَنشُرۡ لَكُمۡ رَبُّكُم مِّن رَّحۡمَتِهِۦ وَيُهَيِّئۡ لَكُم مِّنۡ أَمۡرِكُم مِّرۡفَقٗا ﴿١٦﴾
۞ وَتَرَى ٱلشَّمۡسَ إِذَا طَلَعَت تَّزَٰوَرُ عَن كَهۡفِهِمۡ ذَاتَ
ٱلۡيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَت تَّقۡرِضُهُمۡ ذَاتَ ٱلشِّمَالِ وَهُمۡ فِي فَجۡوَةٖ
مِّنۡهُۚ ذَٰلِكَ مِنۡ ءَايَٰتِ ٱللَّهِۗ مَن يَهۡدِ ٱللَّهُ فَهُوَ ٱلۡمُهۡتَدِۖ وَمَن
يُضۡلِلۡ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ وَلِيّٗا مُّرۡشِدٗا ﴿١٧﴾ وَتَحۡسَبُهُمۡ أَيۡقَاظٗا
وَهُمۡ رُقُودٞۚ وَنُقَلِّبُهُمۡ ذَاتَ ٱلۡيَمِينِ وَذَاتَ ٱلشِّمَالِۖ وَكَلۡبُهُم
بَٰسِطٞ ذِرَاعَيۡهِ بِٱلۡوَصِيدِۚ لَوِ ٱطَّلَعۡتَ عَلَيۡهِمۡ لَوَلَّيۡتَ مِنۡهُمۡ
فِرَارٗا وَلَمُلِئۡتَ مِنۡهُمۡ رُعۡبٗا ﴿١٨﴾ وَكَذَٰلِكَ بَعَثۡنَٰهُمۡ
لِيَتَسَآءَلُواْ بَيۡنَهُمۡۚ قَالَ قَآئِلٞ مِّنۡهُمۡ كَمۡ لَبِثۡتُمۡۖ قَالُواْ لَبِثۡنَا
يَوۡمًا أَوۡ بَعۡضَ يَوۡمٖۚ قَالُواْ رَبُّكُمۡ أَعۡلَمُ بِمَا لَبِثۡتُمۡ فَٱبۡعَثُوٓاْ
أَحَدَكُم بِوَرِقِكُمۡ هَٰذِهِۦٓ إِلَى ٱلۡمَدِينَةِ فَلۡيَنظُرۡ أَيُّهَآ أَزۡكَىٰ
طَعَامٗا فَلۡيَأۡتِكُم بِرِزۡقٖ مِّنۡهُ وَلۡيَتَلَطَّفۡ وَلَا يُشۡعِرَنَّ
بِكُمۡ أَحَدًا ﴿١٩﴾ إِنَّهُمۡ إِن يَظۡهَرُواْ عَلَيۡكُمۡ يَرۡجُمُوكُمۡ
أَوۡ يُعِيدُوكُمۡ فِي مِلَّتِهِمۡ وَلَن تُفۡلِحُوٓاْ إِذًا أَبَدٗا ﴿٢٠﴾

﴿۱۶﴾ و چون از آنان و از آنچه به جای الله عبادت می‌کنند کناره‌گیری کردید، به غار پناه ببرید تا پروردگارتان از رحمت خویش بر شما بگستراند و در کارتان [آسایش و] گشایشی پدید آورَد. ﴿۱۷﴾ و [ای محمد ﷺ، اگر آنجا بودی،] خورشید را می‌دیدی که وقتی طلوع می‌کند به سمت راست [غار] متمایل می‌گردد و وقتی غروب می‌کند، از سمت چپ آنان دور می‌شد [و گرما آزارشان نمی‌داد]؛ و آنان در محلی گسترده [و گشاده] از آن [غار] بودند. این، از نشانه‌های [قدرتِ] الله است. هر کس که الله او را هدایت کند، او هدایت‌یافته[ی واقعی] است و هر کس را که گمراه کند، هرگز دوست [و] راهنمایی برایش نمی‌یابی. ﴿۱۸﴾ و [اگر به آنها نگاه می‌کردی،] می‌پنداشتی بیدارند؛ در حالی که [با چشمانِ باز] خفته بودند؛ و ما آنان را به پهلوی راست و چپ می‌گرداندیم [تا بدنشان آسیب نبیند]؛ و سگشان بر آستانۀ غار [نشسته و به حالت پاسبانی] دست‌هایش را گشوده بود. اگر [به آنان نگاه می‌کردی و] از حالشان آگاه می‌شدی، قطعاً [از وحشت] فرار می‌کردی و دلت از ترس آنان آکنده می‌شد. ﴿۱۹﴾ و همان گونه [که آنان را در خواب فرو بردیم] آنان را [از خواب] بیدار نمودیم تا بین خود از یکدیگر سوال کنند. یکی از آنان گفت: «چه مدت [در خواب] ماندید؟» [بقیه] گفتند: «یک روز یا بخشی از یک روز». [سرانجام] گفتند: «پروردگارتان داناتر است که چقدر [در این حالت] مانده‌اید. [اکنون] یک نفر از خودتان را با این سکه[های]تان به شهر بفرستید تا ببیند کدام یک از [فروشندگانِ آنجا، کاسبی و] غذایش پاکیزه‌تر است و از [نزد] او غذایی برایتان بیاورد؛ و باید [در رفت‌وآمد و خرید، پنهان‌کاری و] زیرکی نماید و هیچ کس را از [حالِ] شما آگاه نسازد. ﴿۲۰﴾ بی‌تردید، اگر آنان [از مکان شما آگاه شوند و] بر شما دست یابند، سنگسارتان می‌کنند یا شما را به آیین خویش باز می‌گردانند و در آن صورت، هرگز رستگار نخواهید شد».

وَكَذَٰلِكَ أَعۡثَرۡنَا عَلَيۡهِمۡ لِيَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٞ وَأَنَّ ٱلسَّاعَةَ لَا رَيۡبَ فِيهَآ إِذۡ يَتَنَٰزَعُونَ بَيۡنَهُمۡ أَمۡرَهُمۡۖ فَقَالُواْ ٱبۡنُواْ عَلَيۡهِم بُنۡيَٰنٗاۖ رَّبُّهُمۡ أَعۡلَمُ بِهِمۡۚ قَالَ ٱلَّذِينَ غَلَبُواْ عَلَىٰٓ أَمۡرِهِمۡ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيۡهِم مَّسۡجِدٗا ﴿٢١﴾ سَيَقُولُونَ ثَلَٰثَةٞ رَّابِعُهُمۡ كَلۡبُهُمۡ وَيَقُولُونَ خَمۡسَةٞ سَادِسُهُمۡ كَلۡبُهُمۡ رَجۡمَۢا بِٱلۡغَيۡبِۖ وَيَقُولُونَ سَبۡعَةٞ وَثَامِنُهُمۡ كَلۡبُهُمۡۚ قُل رَّبِّيٓ أَعۡلَمُ بِعِدَّتِهِم مَّا يَعۡلَمُهُمۡ إِلَّا قَلِيلٞۗ فَلَا تُمَارِ فِيهِمۡ إِلَّا مِرَآءٗ ظَٰهِرٗا وَلَا تَسۡتَفۡتِ فِيهِم مِّنۡهُمۡ أَحَدٗا ﴿٢٢﴾ وَلَا تَقُولَنَّ لِشَاْيۡءٍ إِنِّي فَاعِلٞ ذَٰلِكَ غَدًا ﴿٢٣﴾ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُۚ وَٱذۡكُر رَّبَّكَ إِذَا نَسِيتَ وَقُلۡ عَسَىٰٓ أَن يَهۡدِيَنِ رَبِّي لِأَقۡرَبَ مِنۡ هَٰذَا رَشَدٗا ﴿٢٤﴾ وَلَبِثُواْ فِي كَهۡفِهِمۡ ثَلَٰثَ مِاْئَةٖ سِنِينَ وَٱزۡدَادُواْ تِسۡعٗا ﴿٢٥﴾ قُلِ ٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا لَبِثُواْۖ لَهُۥ غَيۡبُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ أَبۡصِرۡ بِهِۦ وَأَسۡمِعۡۚ مَا لَهُم مِّن دُونِهِۦ مِن وَلِيّٖ وَلَا يُشۡرِكُ فِي حُكۡمِهِۦٓ أَحَدٗا ﴿٢٦﴾ وَٱتۡلُ مَآ أُوحِيَ إِلَيۡكَ مِن كِتَابِ رَبِّكَۖ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَٰتِهِۦ وَلَن تَجِدَ مِن دُونِهِۦ مُلۡتَحَدٗا ﴿٢٧﴾

﴿۲۱﴾ و این‌گونه، [مردم آن سرزمین] را از حال آنان آگاه کردیم تا بدانند وعدۀ الله [دربارۀ یاریِ مؤمنان و برانگیختنِ مردگان] راست و درست است و اینکه در [فرارسیدنِ] قیامت تردیدی نیست. هنگامی که [مردم شهر] بین خود [دربارۀ آن جوانمردان متوفی] دچار اختلاف شدند، گروهی گفتند: «دیواری بر [ورودیِ] آن [غار] بسازید. پروردگارشان به حال آنان آگاه‌تر است». برخی دیگر که [ناآگاه بودند و نفوذ و] قدرت داشتند گفتند: «[به نشانۀ بزرگداشت،] بر [غارِ] آنان عبادتگاهی می‌سازیم». ﴿۲۲﴾ [دربارۀ تعدادشان] خواهند گفت: «سه نفر بودند [و] چهارمینِ آنان سگشان بود» و [گروهی] می‌گویند: «پنج نفر بودند [و] ششمینِ آنان سگشان بود» - [که البته] همه از روی حدس و گمان است - و [گروهی] می‌گویند: «هفت نفر بودند و هشتمینِ آنان سگشان بود». بگو: «پروردگارم از [تعداد] آنان آگاه‌تر است [و] جز گروهی اندک، کسی از تعدادشان آگاه نیست. پس دربارۀ آنان گفتگوی مختصر [و بحثِ آرام و گذرا] داشته باش و دربارۀ آنان از هیچ کس سؤال نکن. ﴿۲۳﴾ و هرگز در مورد کاری نگو: «فردا آن را انجام می‌دهم»، ﴿۲۴﴾ مگر اینکه [بگویی:] «إن شاء الله»؛ و هر گاه فراموش کردی، [با گفتن این لفظ] پروردگارت را یاد کن و بگو: «امیدوارم پروردگارم مرا به راهی رهنمون گردد که از این [راه]، به هدایت [و صلاح] نزدیک‌تر باشد». ﴿۲۵﴾ و آنان [= اصحاب کهف] سیصد سال در غارشان [در حالت خواب] ماندند و نُه سال [نیز] بر آن افزودند. ﴿۲۶﴾ [ای پیامبر،] بگو: «الله از [مدت] ماندنشان [در غار] آگاه‌تر است؛ غیب آسمان‌ها و زمین از آنِ اوست. [به راستی که] او تعالی چه بینا و چه شنواست! آنان [= جهانیان] هیچ [دوست و] کارسازی جز او ندارند و او هیچ کس را در حکم [و فرمان] خویش شریک نمی‌سازد». ﴿۲۷﴾ و [ای پیامبر،] از کتاب پروردگارت آنچه را به تو وحی شده است تلاوت کن. هیچ کس تغییردهندۀ سخنان او [= الله] نیست و هرگز پناهگاهی جز او نمی‌یابی.

وَٱصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُم بِٱلْغَدَوٰةِ وَٱلْعَشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُۥ ۖ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُۥ عَن ذِكْرِنَا وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ وَكَانَ أَمْرُهُۥ فُرُطًا ﴿٢٨﴾ وَقُلِ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكُمْ ۖ فَمَن شَآءَ فَلْيُؤْمِن وَمَن شَآءَ فَلْيَكْفُرْ ۚ إِنَّآ أَعْتَدْنَا لِلظَّـٰلِمِينَ نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا ۚ وَإِن يَسْتَغِيثُوا۟ يُغَاثُوا۟ بِمَآءٍ كَٱلْمُهْلِ يَشْوِى ٱلْوُجُوهَ ۚ بِئْسَ ٱلشَّرَابُ وَسَآءَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٢٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا ﴿٣٠﴾ أُو۟لَـٰٓئِكَ لَهُمْ جَنَّـٰتُ عَدْنٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهِمُ ٱلْأَنْهَـٰرُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِّن سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَّكِـِٔينَ فِيهَا عَلَى ٱلْأَرَآئِكِ ۚ نِعْمَ ٱلثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٣١﴾ ۞ وَٱضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا رَّجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَـٰبٍ وَحَفَفْنَـٰهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَرْعًا ﴿٣٢﴾ كِلْتَا ٱلْجَنَّتَيْنِ ءَاتَتْ أُكُلَهَا وَلَمْ تَظْلِم مِّنْهُ شَيْـًٔا ۚ وَفَجَّرْنَا خِلَـٰلَهُمَا نَهَرًا ﴿٣٣﴾ وَكَانَ لَهُۥ ثَمَرٌ فَقَالَ لِصَـٰحِبِهِۦ وَهُوَ يُحَاوِرُهُۥٓ أَنَا۠ أَكْثَرُ مِنكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا ﴿٣٤﴾

﴿۲۸﴾ و خود را [بر همنشینی] با کسانی همراه [و شکیبا] گردان که بامداد و شامگاه پروردگارشان را می‌خوانند [و با آنکه فقیرند، تنها] رضایتِ او را می‌خواهند؛ و مبادا چشمانت از آنان [به سوی ثروتمندان] برگردد تا زیورهای دنیا [و همنشینی با اشراف و قدرتمندان] را بخواهی و [همچنین] از کسی پیروی نکن که دلش را از یاد خویش غافل ساخته‌ایم و از هوای نفس خود پیروی کرده و کارش تباه است. ﴿۲۹﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «[این قرآن، سخنِ] حق از جانب پروردگارتان است؛ پس هر کس می‌خواهد، ایمان بیاورد و هر کس می‌خواهد، کافر شود». ما برای ستمکاران آتشی آماده کرده‌ایم که سراپرده‌هایش آنان را از هر سو فرا می‌گیرد؛ و اگر [در طلبِ آب،] فریادرسی بجویند، با آبی همچون مسِ گداخته به فریادشان می‌رسند؛ [آبی که حرارتش] چهره‌ها را بریان می‌کند. چه بد نوشیدنی و چه بد جایگاهی است! ﴿۳۰﴾ کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، [به یقین بدانند که] ما پاداش کسی را که کار نیکو کرده باشد هرگز تباه نمی‌کنیم. ﴿۳۱﴾ آنان کسانی هستند که باغ‌های جاودانی [در بهشت] دارند که از زیر [قصرهای] شان جویبارها جاری است. در آنجا با دستبندهای زرین آراسته می‌شوند و جامه‌های [فاخر] سبزرنگ از حریر نازک و حریر ضخیم بر تن می‌کنند، در حالی که بر تخت‌ها تکیه زده‌اند. چه پاداش شایسته و چه نیکو جایگاهی است! ﴿۳۲﴾ و [ای پیامبر،] مثالی برای آنان بزن: دو مرد [کافر و مؤمن] که برای یکی از آنان [که کافر است] دو باغ انگور قرار دادیم و پیرامونِ آن دو [باغ] را با درختان نخل پوشاندیم و میان آن، کشتزاری [پُربار] نهادیم. ﴿۳۳﴾ هر دو باغ، میوه خود را [فراوان] می‌داد و چیزی از آن نمی‌کاست؛ و میان آن دو [باغ] نهری بزرگ جاری کردیم. ﴿۳۴﴾ او [= صاحب باغ] میوه‌هایی [بسیار و درآمدی فراوان] داشت؛ پس به دوست خود که با او گفتگو می‌کرد گفت: «ثروتِ من از تو بیشتر است و از لحاظ خانواده [و نفرات] از تو توانمندترم».

وَدَخَلَ جَنَّتَهُۥ وَهُوَ ظَالِمٞ لِّنَفۡسِهِۦ قَالَ مَآ أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَٰذِهِۦٓ أَبَدٗا ﴿٣٥﴾ وَمَآ أَظُنُّ ٱلسَّاعَةَ قَآئِمَةٗ وَلَئِن رُّدِدتُّ إِلَىٰ رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيۡرٗا مِّنۡهَا مُنقَلَبٗا ﴿٣٦﴾ قَالَ لَهُۥ صَاحِبُهُۥ وَهُوَ يُحَاوِرُهُۥٓ أَكَفَرۡتَ بِٱلَّذِي خَلَقَكَ مِن تُرَابٖ ثُمَّ مِن نُّطۡفَةٖ ثُمَّ سَوَّىٰكَ رَجُلٗا ﴿٣٧﴾ لَّٰكِنَّا۠ هُوَ ٱللَّهُ رَبِّي وَلَآ أُشۡرِكُ بِرَبِّيٓ أَحَدٗا ﴿٣٨﴾ وَلَوۡلَآ إِذۡ دَخَلۡتَ جَنَّتَكَ قُلۡتَ مَا شَآءَ ٱللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِٱللَّهِۚ إِن تَرَنِ أَنَا۠ أَقَلَّ مِنكَ مَالٗا وَوَلَدٗا ﴿٣٩﴾ فَعَسَىٰ رَبِّيٓ أَن يُؤۡتِيَنِ خَيۡرٗا مِّن جَنَّتِكَ وَيُرۡسِلَ عَلَيۡهَا حُسۡبَانٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ فَتُصۡبِحَ صَعِيدٗا زَلَقًا ﴿٤٠﴾ أَوۡ يُصۡبِحَ مَآؤُهَا غَوۡرٗا فَلَن تَسۡتَطِيعَ لَهُۥ طَلَبٗا ﴿٤١﴾ وَأُحِيطَ بِثَمَرِهِۦ فَأَصۡبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيۡهِ عَلَىٰ مَآ أَنفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَٰلَيۡتَنِي لَمۡ أُشۡرِكۡ بِرَبِّيٓ أَحَدٗا ﴿٤٢﴾ وَلَمۡ تَكُن لَّهُۥ فِئَةٞ يَنصُرُونَهُۥ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَمَا كَانَ مُنتَصِرًا ﴿٤٣﴾ هُنَالِكَ ٱلۡوَلَٰيَةُ لِلَّهِ ٱلۡحَقِّۚ هُوَ خَيۡرٞ ثَوَابٗا وَخَيۡرٌ عُقۡبٗا ﴿٤٤﴾ وَٱضۡرِبۡ لَهُم مَّثَلَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا كَمَآءٍ أَنزَلۡنَٰهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ فَٱخۡتَلَطَ بِهِۦ نَبَاتُ ٱلۡأَرۡضِ فَأَصۡبَحَ هَشِيمٗا تَذۡرُوهُ ٱلرِّيَٰحُۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ مُّقۡتَدِرًا ﴿٤٥﴾

﴿۳۵﴾ و او در حالی به باغ خویش داخل شد که [به خاطر کفر و غرور،] در حق خویش ستمکار بود؛ [پس رو به دوستش] گفت: «گمان نمی کنم که این [باغ] هرگز نابود گردد. ﴿۳۶﴾ و گمان نمی کنم که قیامت بر پا گردد؛ و اگر [قیامتی در کار باشد و] به سوی پروردگارم بازگردانده شوم، قطعاً جایگاهی بهتر از این می‌یابم». ﴿۳۷﴾ دوستش که با وی گفتگو می کرد به او گفت: «آیا به آن ذاتی که تو را از خاک [و] سپس از نطفه آفرید و سپس تو را مردی [کامل] سامان داد کافر شده‌ای؟ ﴿۳۸﴾ اما من [می‌گویم:] او الله پروردگارِ من است و هیچ کس را با پروردگارم شریک نمی‌دانم. ﴿۳۹﴾ وقتی وارد باغت شدی، چرا نگفتی هر چه الله بخواهد [همان می‌شود] و هیچ نیرویی جز به [تأیید] الله نیست؟ اگر می‌بینی من از نظر مال و فرزند از تو کمترم، [مهم نیست]. ﴿۴۰﴾ چه بسا پروردگارم [چیزی] بهتر از باغ تو به من بدهد و از آسمان چنان عذابی [آتشبار] بر باغت فروبارد که به زمین صاف و بی‌گیاهِ لغزنده‌ای تبدیل شود. ﴿۴۱﴾ یا آبش در [اعماق زمین چنان] فرو رود که هرگز نتوانی به آن دست بیابی». ﴿۴۲﴾ [سرانجام، عذاب الهی فرارسید] و تمام میوه‌هایش را در بر گرفت [و نابود شد]. و او به خاطر هزینه‌هایی که صرف آنجا کرده بود، پیوسته دست‌هایش را [از پشیمانی و اندوه] بر هم می‌زد و در حالی که داربستهایش فروریخته بود می‌گفت: «ای کاش [در عبادت،] کسی را شریک پروردگارم قرار نداده بودم». ﴿۴۳﴾ و او [که به خاندان خود می‌بالید، اینک] گروهی نداشت که در برابرِ [عذابِ] الله یاری‌اش کنند و خود [نیز] یاری کنندۀ خویش نبود. ﴿۴۴﴾ آنجا [ثابت شد که یاری و] کارسازی از آنِ [پروردگارِ] حق است. او پاداش [عبادتش] بهتر است و سرانجام [بندگان مؤمنش] نیکوتر. ﴿۴۵﴾ و [ای پیامبر، فناپذیریِ] زندگی دنیا را به آبی مَثَل بزن که از آسمان فرو فرستادیم و به وسیلۀ آن، گیاه زمین [سرسبز شد و] در هم آمیخت؛ سپس [چنان] خشک و شکسته شد که بادها [به هر سو] پراکنده‌اش می‌گرداند؛ و الله بر هر چیزی بی حدّ تواناست.

ٱلۡمَالُ وَٱلۡبَنُونَ زِينَةُ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ وَٱلۡبَٰقِيَٰتُ ٱلصَّٰلِحَٰتُ خَيۡرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابٗا وَخَيۡرٌ أَمَلٗا ﴿٤٦﴾ وَيَوۡمَ نُسَيِّرُ ٱلۡجِبَالَ وَتَرَى ٱلۡأَرۡضَ بَارِزَةٗ وَحَشَرۡنَٰهُمۡ فَلَمۡ نُغَادِرۡ مِنۡهُمۡ أَحَدٗا ﴿٤٧﴾ وَعُرِضُواْ عَلَىٰ رَبِّكَ صَفّٗا لَّقَدۡ جِئۡتُمُونَا كَمَا خَلَقۡنَٰكُمۡ أَوَّلَ مَرَّةِۭۚ بَلۡ زَعَمۡتُمۡ أَلَّن نَّجۡعَلَ لَكُم مَّوۡعِدٗا ﴿٤٨﴾ وَوُضِعَ ٱلۡكِتَٰبُ فَتَرَى ٱلۡمُجۡرِمِينَ مُشۡفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَٰوَيۡلَتَنَا مَالِ هَٰذَا ٱلۡكِتَٰبِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةٗ وَلَا كَبِيرَةً إِلَّآ أَحۡصَىٰهَاۚ وَوَجَدُواْ مَا عَمِلُواْ حَاضِرٗاۗ وَلَا يَظۡلِمُ رَبُّكَ أَحَدٗا ﴿٤٩﴾ وَإِذۡ قُلۡنَا لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ ٱسۡجُدُواْ لِأٓدَمَ فَسَجَدُوٓاْ إِلَّآ إِبۡلِيسَ كَانَ مِنَ ٱلۡجِنِّ فَفَسَقَ عَنۡ أَمۡرِ رَبِّهِۦٓۗ أَفَتَتَّخِذُونَهُۥ وَذُرِّيَّتَهُۥٓ أَوۡلِيَآءَ مِن دُونِي وَهُمۡ لَكُمۡ عَدُوُّۢۚ بِئۡسَ لِلظَّٰلِمِينَ بَدَلٗا ﴿٥٠﴾ ۞ مَّآ أَشۡهَدتُّهُمۡ خَلۡقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَلَا خَلۡقَ أَنفُسِهِمۡ وَمَا كُنتُ مُتَّخِذَ ٱلۡمُضِلِّينَ عَضُدٗا ﴿٥١﴾ وَيَوۡمَ يَقُولُ نَادُواْ شُرَكَآءِيَ ٱلَّذِينَ زَعَمۡتُمۡ فَدَعَوۡهُمۡ فَلَمۡ يَسۡتَجِيبُواْ لَهُمۡ وَجَعَلۡنَا بَيۡنَهُم مَّوۡبِقٗا ﴿٥٢﴾ وَرَءَا ٱلۡمُجۡرِمُونَ ٱلنَّارَ فَظَنُّوٓاْ أَنَّهُم مُّوَاقِعُوهَا وَلَمۡ يَجِدُواْ عَنۡهَا مَصۡرِفٗا ﴿٥٣﴾

﴿۴۶﴾ مـال و فرزنـدان، زینـت زنـدگی دنیاهسـتند و نیکی‌هـای پایـدار [= خصوصـا تسـبیح وتکـبیر وتحمید وتهلیـل] نزد پروردگارت، پاداشـش بهتر اسـت و امیدداشـتن [بـه ثوابـش] نیکوتـر. ﴿۴۷﴾ و [یـاد کـن از] روزی کـه کوه‌هـا را بـه حرکـت درمی‌آوریـم و زمـین را آشـکار [و همـوار] می‌بینی و همـه [مخلوقـات] را جمع می کنیـم و هیچ‌یـک از آنـان را [بـه حـال خـود] رهـا نمی کنیـم. ﴿۴۸﴾ و [همگی] صف کشـیده بـر پـروردگارت عرضـه می‌شـوند [و بـه آنـان می گویـد:] «[بی‌تردیـد، چنـان که نخسـتین بـار شـما را آفریدیـم، [امـروز نـیز تنهـا و پا برهنـه] نزد مـا آمدیـد؛ بلکه می‌پنداشـتید کـه مـا هرگـز وعـده‌گاهی برایتـان قـرار نمی‌دهیـم». ﴿۴۹﴾ و نامـه[ی اعمـال در میـان] نهـاده می‌شـود؛ آنـگاه گناهـکاران را می‌بینـی کـه از آنچـه در آن [نامـه] اسـت ترسـان و نگراننـد و می‌گوینـد: «ای وای بـر مـا! ایـن چـه نامـه‌ای اسـت کـه هیـچ [گفتـار و رفتـارِ] کوچـک و بـزرگی را رهـا نکـرده اسـت، مگـر اینکه آن را در شـمار آورده اسـت؟» و هـر چـه کرده‌انـد حـاضر می‌یابنـد و پـروردگارت بـه هیـچ کسی سـتم نمی کنـد. ﴿۵۰﴾ و [یـاد کـن] هنـگامی کـه بـه فرشـتگان گفتیـم: «بـرای آدم سـجده کنیـد»؛ آنـگاه [همـه] سـجده کردنـد، مگـر ابلیـس کـه از جـن بـود و از فرمـان پـروردگارش سرپیچیـد. پـس [ای مـردم،] آیا به جـای مـن، او و فرزندانش را دوسـتان [خـود] می گیریـد، حـال آنکـه آنان دشـمنتان هسـتند؟ [اطاعـت از ابلیس و نسـلش بـه جـای اطاعت الله] چـه جایگزینی بدی اسـت بـرای سـتمکاران! ﴿۵۱﴾ مـن آنان را [کـه مشرکانـه بـه عبـادت می گیریـد] نـه هنـگام آفرینـش آسـمان و زمین بـه گواهی گرفتـم و نـه هنـگام آفرینـش خودشـان؛ و مـن هرگـز گمراه‌کننـدگان را یـار و مددکار [خویـش] نگرفتـه‌ام. ﴿۵۲﴾ و [یـاد کـن از] روزی کـه الله [به مـشرکان] می‌فرماید: «شریـکانی را کـه برای من می‌پنداشـتید، فـرا بخوانید [تا شـما را از عـذاب برهانند]؛ آنهـا را می‌خواننـد، ولی پاسخشـان را نمی‌دهنـد؛ و ما در میـان این دو گـروه، مهلکه‌ای [از آتـشِ دوزخ] قـرار داده‌ایـم. ﴿۵۳﴾ و گناهـکاران آتـش [دوزخ] را می‌بیننـد و بـه یقـین درمی‌یابنـد کـه در آن خواهنـد افتـاد و هیـچ راه بازگشـتی از آنجا ندارنـد.

وَلَقَدۡ صَرَّفۡنَا فِي هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ لِلنَّاسِ مِن كُلِّ مَثَلٖۚ وَكَانَ
ٱلۡإِنسَٰنُ أَكۡثَرَ شَيۡءٖ جَدَلٗا ٥٤ وَمَا مَنَعَ ٱلنَّاسَ أَن يُؤۡمِنُوٓاْ
إِذۡ جَآءَهُمُ ٱلۡهُدَىٰ وَيَسۡتَغۡفِرُواْ رَبَّهُمۡ إِلَّآ أَن تَأۡتِيَهُمۡ سُنَّةُ
ٱلۡأَوَّلِينَ أَوۡ يَأۡتِيَهُمُ ٱلۡعَذَابُ قُبُلٗا ٥٥ وَمَا نُرۡسِلُ ٱلۡمُرۡسَلِينَ
إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَۚ وَيُجَٰدِلُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِٱلۡبَٰطِلِ
لِيُدۡحِضُواْ بِهِ ٱلۡحَقَّۖ وَٱتَّخَذُوٓاْ ءَايَٰتِي وَمَآ أُنذِرُواْ هُزُوٗا ٥٦
وَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦ فَأَعۡرَضَ عَنۡهَا وَنَسِيَ
مَا قَدَّمَتۡ يَدَاهُۚ إِنَّا جَعَلۡنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ أَكِنَّةً أَن يَفۡقَهُوهُ
وَفِيٓ ءَاذَانِهِمۡ وَقۡرٗاۖ وَإِن تَدۡعُهُمۡ إِلَى ٱلۡهُدَىٰ فَلَن يَهۡتَدُوٓاْ إِذًا
أَبَدٗا ٥٧ وَرَبُّكَ ٱلۡغَفُورُ ذُو ٱلرَّحۡمَةِۖ لَوۡ يُؤَاخِذُهُم بِمَا كَسَبُواْ
لَعَجَّلَ لَهُمُ ٱلۡعَذَابَۚ بَل لَّهُم مَّوۡعِدٞ لَّن يَجِدُواْ مِن دُونِهِۦ
مَوۡئِلٗا ٥٨ وَتِلۡكَ ٱلۡقُرَىٰٓ أَهۡلَكۡنَٰهُمۡ لَمَّا ظَلَمُواْ وَجَعَلۡنَا
لِمَهۡلِكِهِم مَّوۡعِدٗا ٥٩ وَإِذۡ قَالَ مُوسَىٰ لِفَتَىٰهُ لَآ أَبۡرَحُ حَتَّىٰٓ
أَبۡلُغَ مَجۡمَعَ ٱلۡبَحۡرَيۡنِ أَوۡ أَمۡضِيَ حُقُبٗا ٦٠ فَلَمَّا بَلَغَا مَجۡمَعَ
بَيۡنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَٱتَّخَذَ سَبِيلَهُۥ فِي ٱلۡبَحۡرِ سَرَبٗا ٦١

﴿۵۴﴾ و به راستی در این قرآن، برای مردم از هر گونه مثلی آوردیم؛ [ولی] انسان بیش از هر چیزی به ستیز [و چون‌وچرا] می‌پردازد. ﴿۵۵﴾ و چیزی مردم را بازنداشت که وقتی هدایت [= پیامبر و قرآن] به سویشان آمد ایمان بیاورند و از پروردگارشان آمرزش بخواهند، مگر اینکه [از روی لجاجت می‌خواستند] سنت [الله در مورد عذابِ] پیشینیان، بر [سرِ] آنان [نیز] بیاید یا عذاب رو در رو به آنان برسد. ﴿۵۶﴾ و ما پیامبران را جز بشارتگر و بیم‌دهنده نمی‌فرستیم و کسانی که کفر ورزیدند، به [سخنان بیهوده و] باطل ستیز می‌کنند تا به وسیلۀ آن، حق [= قرآن] را پایمال کنند و [معجزات و] آیات من و آنچه را که به آن بیم داده شده‌اند، به تمسخر گرفتند. ﴿۵۷﴾ کیست ستمکارتر از آن کس که به آیات پروردگارش پند داده شود ولی از آن روی بگردانَد و کارهای [زشت] گذشته‌اش را فراموش کند؟ ما بر دل‌هایشان پرده‌هایی افکنده‌ایم تا [پیامِ حق] را درنیابند و در گوش‌هایشان سنگینی [نهاده‌ایم تا سخن حق را نشنوند]؛ و اگر آنان را به سوی هدایت بخوانی، هرگز هدایت نمی‌شوند. ﴿۵۸﴾ [ای پیامبر،] پروردگارت آمرزنده و دارای رحمت [فراوان] است. اگر آنان [= کافران] را به [سزای] آنچه کرده‌اند بازخواست می‌کرد، قطعاً در عذابشان شتاب می‌نمود؛ [اما چنین نمی‌کند؛] بلکه آنان موعدی دارند که هرگز از آن گریزی نخواهند داشت. ﴿۵۹﴾ ما [ساکنانِ] آن شهرها را هنگامی هلاک نمودیم که [به خاطر کفر و گناه، به خود] ستم کردند و برای هلاکتشان موعدی تعیین کردیم. ﴿۶۰﴾ [یاد کن] هنگامی که موسی به [خدمتکارِ] جوان خود [یوشَع بن نون علیه السلام] گفت: «همچنان خواهم رفت تا به محل برخورد دو دریا برسم یا برای مدت طولانی راه بپیمایم [تا بندۀ درستکاری بیابم و نادانسته‌هایم را از او بیاموزم]». ﴿۶۱﴾ وقتی به محل برخورد دو دریا رسیدند، ماهیِ خود را [که برای خوردن همراه داشتند] فراموش کردند [و الله آن را زنده کرد و به آب انداخت] و ماهی، راهِ خود را در دریا [مانند تونلی] در پیش گرفت [و رفت].

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَىٰهُ ءَاتِنَا غَدَآءَنَا لَقَدۡ لَقِينَا مِن سَفَرِنَا
هَٰذَا نَصَبٗا ﴿٦٢﴾ قَالَ أَرَءَيۡتَ إِذۡ أَوَيۡنَآ إِلَى ٱلصَّخۡرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ
ٱلۡحُوتَ وَمَآ أَنسَىٰنِيهُ إِلَّا ٱلشَّيۡطَٰنُ أَنۡ أَذۡكُرَهُۥۚ وَٱتَّخَذَ سَبِيلَهُۥ
فِي ٱلۡبَحۡرِ عَجَبٗا ﴿٦٣﴾ قَالَ ذَٰلِكَ مَا كُنَّا نَبۡغِۚ فَٱرۡتَدَّا عَلَىٰٓ ءَاثَارِهِمَا
قَصَصٗا ﴿٦٤﴾ فَوَجَدَا عَبۡدٗا مِّنۡ عِبَادِنَآ ءَاتَيۡنَٰهُ رَحۡمَةٗ مِّنۡ عِندِنَا
وَعَلَّمۡنَٰهُ مِن لَّدُنَّا عِلۡمٗا ﴿٦٥﴾ قَالَ لَهُۥ مُوسَىٰ هَلۡ أَتَّبِعُكَ عَلَىٰٓ أَن
تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمۡتَ رُشۡدٗا ﴿٦٦﴾ قَالَ إِنَّكَ لَن تَسۡتَطِيعَ مَعِيَ
صَبۡرٗا ﴿٦٧﴾ وَكَيۡفَ تَصۡبِرُ عَلَىٰ مَا لَمۡ تُحِطۡ بِهِۦ خُبۡرٗا ﴿٦٨﴾ قَالَ
سَتَجِدُنِيٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ صَابِرٗا وَلَآ أَعۡصِي لَكَ أَمۡرٗا ﴿٦٩﴾ قَالَ فَإِنِ
ٱتَّبَعۡتَنِي فَلَا تَسۡـَٔلۡنِي عَن شَيۡءٍ حَتَّىٰٓ أُحۡدِثَ لَكَ مِنۡهُ ذِكۡرٗا ﴿٧٠﴾
فَٱنطَلَقَا حَتَّىٰٓ إِذَا رَكِبَا فِي ٱلسَّفِينَةِ خَرَقَهَاۖ قَالَ أَخَرَقۡتَهَا
لِتُغۡرِقَ أَهۡلَهَا لَقَدۡ جِئۡتَ شَيۡـًٔا إِمۡرٗا ﴿٧١﴾ قَالَ أَلَمۡ أَقُلۡ إِنَّكَ
لَن تَسۡتَطِيعَ مَعِيَ صَبۡرٗا ﴿٧٢﴾ قَالَ لَا تُؤَاخِذۡنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا
تُرۡهِقۡنِي مِنۡ أَمۡرِي عُسۡرٗا ﴿٧٣﴾ فَٱنطَلَقَا حَتَّىٰٓ إِذَا لَقِيَا غُلَٰمٗا فَقَتَلَهُۥ
قَالَ أَقَتَلۡتَ نَفۡسٗا زَكِيَّةَۢ بِغَيۡرِ نَفۡسٖ لَّقَدۡ جِئۡتَ شَيۡـٔٗا نُّكۡرٗا ﴿٧٤﴾

﴿۶۲﴾ هنگامی که [به راه افتادند و از آنجا] گذشتند، [موسی ﷷ] به [خدمتکار] جوان خود گفت: «غذایمان را بیاور که از این سفر بسیار خسته شده‌ایم». ﴿۶۳﴾ [یوشع ﷷ] گفت: «به یاد داری هنگامی که [برای استراحت] به کنار آن تخته‌سنگ جای گرفتیم، من [در آنجا داستان زنده شدن] ماهی را فراموش کردم [که به تو بگویم] و جز شیطان، [کسی] مرا از یادآوریِ آن [داستان] به فراموشی نینداخت و ماهی به طرزی شگفت‌آور راهش را در دریا پیش گرفت». ﴿۶۴﴾ [موسی ﷷ] گفت: «آن همان چیزی است که می‌خواستیم [و جایگاهِ آن بندۀ نیکوکار، همان‌جاست]». پس جستجوکنان ردّ پای خود را گرفتند [و از همان راه] بازگشتند. ﴿۶۵﴾ [در آنجا] بنده‌ای از بندگان ما [= خَضِر] را یافتند که از جانب خویش به او رحمتی داده بودیم و از نزد خود به وی دانشی [که این قصه آن را در بر دارد] آموخته بودیم. ﴿۶۶﴾ موسی به او گفت: «آیا [اجازه می‌دهی] همراهت بیایم تا از آنچه به تو آموخته شده و مایۀ هدایت و ارشاد است به من بیاموزی؟» ﴿۶۷﴾ [خَضِر] گفت: «تو هرگز نمی‌توانی [در اطاعت و همراهی] با من شکیبایی کنی. ﴿۶۸﴾ و چگونه بر [انجام] کاری که به [راز] آن آگاه نیستی شکیبایی می‌کنی؟» ﴿۶۹﴾ [موسی ﷷ] گفت: «إن‌شاءالله شکیبا خواهم بود و در هیچ کاری از تو نافرمانی نمی‌کنم». ﴿۷۰﴾ [خَضِر] گفت: «پس اگر با من همراه شدی، دربارۀ هیچ چیز از من سؤال نکن تا خود دربارۀ آن سخنی با تو بگویم». ﴿۷۱﴾ آن دو به راه افتادند تا آنکه سوار کشتی شدند. [خَضِر] کشتی را سوراخ کرد. [موسی ﷷ] گفت: «آن را سوراخ کردی تا سرنشینانش را غرق کنی؟ راستی چه کار ناروایی کردی!» ﴿۷۲﴾ [خَضِر] گفت: «آیا نگفتم تو هرگز نمی‌توانی با من شکیبایی کنی؟» ﴿۷۳﴾ [موسی ﷷ] گفت: «به خاطر آنچه فراموش کردم سرزنشم نکن و در کارم بر من سخت نگیر». ﴿۷۴﴾ پس به راه افتادند تا هنگامی که به نوجوانی رسیدند و [خَضِر] او را کشت. [موسی ﷷ] گفت: «شخص [بی‌گناه و] پاکی را کُشتی [آن هم] بدون اینکه کسی را کشته باشد؟ واقعاً کار ناپسندی کردی!»

۞ قَالَ أَلَمْ أَقُل لَّكَ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٥﴾ قَالَ إِن سَأَلْتُكَ عَن شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَاحِبْنِي ۖ قَدْ بَلَغْتَ مِن لَّدُنِّي عُذْرًا ﴿٧٦﴾ فَانطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا أَهْلَهَا فَأَبَوْا أَن يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَن يَنقَضَّ فَأَقَامَهُ ۖ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَاتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا ﴿٧٧﴾ قَالَ هَٰذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ ۚ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِع عَّلَيْهِ صَبْرًا ﴿٧٨﴾ أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسَاكِينَ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدتُّ أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُم مَّلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا ﴿٧٩﴾ وَأَمَّا الْغُلَامُ فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَا أَن يُرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا ﴿٨٠﴾ فَأَرَدْنَا أَن يُبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِّنْهُ زَكَاةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا ﴿٨١﴾ وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنزٌ لَّهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَن يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنزَهُمَا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ ۚ وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ۚ ذَٰلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِع عَّلَيْهِ صَبْرًا ﴿٨٢﴾ وَيَسْأَلُونَكَ عَن ذِي الْقَرْنَيْنِ ۖ قُلْ سَأَتْلُو عَلَيْكُم مِّنْهُ ذِكْرًا ﴿٨٣﴾

﴿۷۵﴾ [خَضِر] گفت: «به تو نگفتم که هرگز نمی‌توانی با من شکیبایی کنی؟» ﴿۷۶﴾ [موسی علیه‌السلام] گفت: «اگر از این پس چیزی از تو پرسیدم، دیگر با من همراهی نکن [و] از جانب من قطعاً معذور خواهی بود». ﴿۷۷﴾ پس به راه افتادند تا به اهالی شهری رسیدند [و] از آنان غذا خواستند؛ [اما آنان] از مهمان کردنشان خودداری کردند. سپس در آنجا دیواری یافتند که می‌خواست فرو بریزد و [خضر] آن را راست و استوار کرد. [موسی علیه‌السلام] گفت: «اگر می‌خواستی، [می‌توانستی] برای آن [کار، از آنان] مزدی بگیری». ﴿۷۸﴾ [خَضِر] گفت: «اینک زمان جدایی من و تو فرارسیده است. به زودی تو را از توضیح [و دلیل] آنچه که نتوانستی در برابرش شکیبایی کنی آگاه خواهم ساخت. ﴿۷۹﴾ اما آن کشتی، از آنِ بینوایانی بود که در دریا کار می‌کردند؛ خواستم معیوبش کنم؛ [زیرا] پیش راهشان [در دریا] پادشاهی [ستمکار] بود که هر کشتی [سالمی] را به زور می‌گرفت. ﴿۸۰﴾ و اما آن نوجوان، پدر و مادرش مؤمن بودند؛ پس ترسیدیم که آن دو را به سرکشی و کفر وادارد. ﴿۸۱﴾ از این رو، خواستیم که پروردگارشان به جای او [فرزند] پاک‌تر و مهربان‌تری به آنها عطا فرماید. ﴿۸۲﴾ و اما آن دیوار، از دو پسربچۀ یتیم در آن شهر بود و گنجی زیر آن بود که به آن دو تعلق داشت و پدرشان [نیز] مردی درستکار بود؛ پس پروردگارت خواست که [آن دو یتیم] به حد بلوغ برسند و گنج خویش را [از زیر آن دیوار] بیرون آورند. این رحمتی از جانب پروردگار تو بود و من این [کارها] را خودسرانه نکردم. این بود توضیح [و دلیل] کارهایی که نتوانستی در برابرش شکیبایی کنی». ﴿۸۳﴾ و [ای پیامبر، مشرکان و یهود] دربارۀ «ذوالقَرنین» از تو می‌پرسند؛ بگو: «به زودی چیزی از سرگذشت او برایتان خواهم خواند».

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُۥ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَءَاتَيۡنَٰهُ مِن كُلِّ شَيۡءٖ سَبَبٗا ٨٤ فَأَتۡبَعَ
سَبَبًا ٨٥ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ مَغۡرِبَ ٱلشَّمۡسِ وَجَدَهَا تَغۡرُبُ فِي عَيۡنٍ حَمِئَةٖ
وَوَجَدَ عِندَهَا قَوۡمٗاۖ قُلۡنَا يَٰذَا ٱلۡقَرۡنَيۡنِ إِمَّآ أَن تُعَذِّبَ وَإِمَّآ أَن تَتَّخِذَ
فِيهِمۡ حُسۡنٗا ٨٦ قَالَ أَمَّا مَن ظَلَمَ فَسَوۡفَ نُعَذِّبُهُۥ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِۦ
فَيُعَذِّبُهُۥ عَذَابٗا نُّكۡرٗا ٨٧ وَأَمَّا مَنۡ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَلَهُۥ جَزَآءً
ٱلۡحُسۡنَىٰۖ وَسَنَقُولُ لَهُۥ مِنۡ أَمۡرِنَا يُسۡرٗا ٨٨ ثُمَّ أَتۡبَعَ سَبَبًا ٨٩ حَتَّىٰٓ
إِذَا بَلَغَ مَطۡلِعَ ٱلشَّمۡسِ وَجَدَهَا تَطۡلُعُ عَلَىٰ قَوۡمٖ لَّمۡ نَجۡعَل لَّهُم مِّن
دُونِهَا سِتۡرٗا ٩٠ كَذَٰلِكَۖ وَقَدۡ أَحَطۡنَا بِمَا لَدَيۡهِ خُبۡرٗا ٩١ ثُمَّ
أَتۡبَعَ سَبَبًا ٩٢ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ بَيۡنَ ٱلسَّدَّيۡنِ وَجَدَ مِن دُونِهِمَا قَوۡمٗا
لَّا يَكَادُونَ يَفۡقَهُونَ قَوۡلٗا ٩٣ قَالُواْ يَٰذَا ٱلۡقَرۡنَيۡنِ إِنَّ يَأۡجُوجَ
وَمَأۡجُوجَ مُفۡسِدُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَهَلۡ نَجۡعَلُ لَكَ خَرۡجًا عَلَىٰٓ أَن
تَجۡعَلَ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَهُمۡ سَدّٗا ٩٤ قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيۡرٞ فَأَعِينُونِي
بِقُوَّةٍ أَجۡعَلۡ بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهُمۡ رَدۡمًا ٩٥ ءَاتُونِي زُبَرَ ٱلۡحَدِيدِۖ حَتَّىٰٓ إِذَا سَاوَىٰ
بَيۡنَ ٱلصَّدَفَيۡنِ قَالَ ٱنفُخُواْۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَعَلَهُۥ نَارٗا قَالَ ءَاتُونِيٓ أُفۡرِغۡ عَلَيۡهِ
قِطۡرٗا ٩٦ فَمَا ٱسۡطَٰعُوٓاْ أَن يَظۡهَرُوهُ وَمَا ٱسۡتَطَٰعُواْ لَهُۥ نَقۡبٗا ٩٧

﴿۸۴﴾ ما در زمین به او قدرت و حکومت دادیم و وسیلهٔ [رسیدن به] هر چیزی را در اختیارش نهادیم. ﴿۸۵﴾ او [از این] وسایل [برای رسیدن به اهدافش] استفاده کرد. ﴿۸۶﴾ [روزی در زمین به راه افتاد] تا به محل غروب خورشید رسید. [چنین به نظرش رسید] که خورشید در چشمه‌ای گرم و گل‌آلود غروب می‌کند و در [نزدیکیِ] آنجا قومی [کافر] یافت. [به او] گفتیم: «ای ذوالقرنین، یا [آنان را] مجازات می‌کنی یا در میانشان [رفتار] نیکویی پیش می‌گیری». ﴿۸۷﴾ [ذوالقرنین] گفت: «اما کسی را که ستم کرده [و شرک ورزیده] است مجازات خواهیم کرد، سپس به سوی پروردگارش بازگردانده می‌شود، آنگاه او را به عذابی بسیار سخت مجازات خواهد کرد. ﴿۸۸﴾ و اما کسی که ایمان آورد و کار شایسته انجام دهد، [در آخرت،] نیکوترین پاداش [= بهشت] را خواهد داشت و با ملایمت [و مهربانی] با وی سخن خواهیم گفت». ﴿۸۹﴾ سپس [ذوالقرنین] از وسایل [خود] استفاده کرد [و به سوی مشرق رفت]. ﴿۹۰﴾ تا آنکه به جایگاه برآمدن خورشید رسید. [در آنجا خورشید را] دید که بر مردمانی طلوع می‌کند که در برابر [نور و گرمای آفتاب] پوششی برایشان قرار نداده بودیم [نه سرپناهی، نه سایهٔ درختی]. ﴿۹۱﴾ [کار ذوالقرنین] اینچنین بود و ما به آنچه او در اختیار داشت [و انجام می‌داد] کاملاً آگاه بودیم. ﴿۹۲﴾ سپس [ذوالقرنین] از امکانات [خود] استفاده کرد [و به جایی بین شرق و غرب رفت]. ﴿۹۳﴾ [او همچنان رفت] تا به [دره‌ای] میان دو کوه رسید و در کنار آن دو [کوه،] مردمی را یافت که سخنی [جز زبان خود را] نمی‌فهمیدند. ﴿۹۴﴾ [آنان] گفتند: «ای ذوالقرنین، یأجوج و مأجوج در این سرزمین [تبهکاری و] فساد می‌کنند. آیا [ممکن است] هزینه‌ای در اختیارت قرار دهیم تا میان ما و آنان سدی بسازی؟» ﴿۹۵﴾ او گفت: «آنچه [از قدرت و ثروت] که پروردگارم در آن به من توانایی داده است [از پیشنهاد مالی شما] بهتر است؛ پس مرا با نیرویی [انسانی] یاری کنید [تا] میان شما و آنان سدّی محکم استوار سازم. ﴿۹۶﴾ قطعات آهن برایم بیاورید [و روی هم بچینید]» تا وقتی کاملاً میان دو کوه را برابر ساخت [و پوشاند. سپس] گفت: «[در اطراف دیوارهٔ آهنین آتش بیفروزید و] در آن بدمید». [آنان چنین کردند] تا وقتی آن [قطعات آهن] را گداخته کرد؛ [سپس] گفت: «[اکنون] مسِ مُذاب برایم بیاورید تا روی آن [دیوار] بریزم». ﴿۹۷﴾ [یأجوج و مأجوج] دیگر نتوانستند از آن [سد] بالا روند و [حتی] نتوانستند سوراخی در آن ایجاد کنند.

قَالَ هَٰذَا رَحۡمَةٞ مِّن رَّبِّيۖ فَإِذَا جَآءَ وَعۡدُ رَبِّي جَعَلَهُۥ دَكَّآءَۖ وَكَانَ وَعۡدُ رَبِّي حَقّٗا ٩٨ ۞ وَتَرَكۡنَا بَعۡضَهُمۡ يَوۡمَئِذٖ يَمُوجُ فِي بَعۡضٖۖ وَنُفِخَ فِي ٱلصُّورِ فَجَمَعۡنَٰهُمۡ جَمۡعٗا ٩٩ وَعَرَضۡنَا جَهَنَّمَ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡكَٰفِرِينَ عَرۡضًا ١٠٠ ٱلَّذِينَ كَانَتۡ أَعۡيُنُهُمۡ فِي غِطَآءٍ عَن ذِكۡرِي وَكَانُواْ لَا يَسۡتَطِيعُونَ سَمۡعًا ١٠١ أَفَحَسِبَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَن يَتَّخِذُواْ عِبَادِي مِن دُونِيٓ أَوۡلِيَآءَۚ إِنَّآ أَعۡتَدۡنَا جَهَنَّمَ لِلۡكَٰفِرِينَ نُزُلٗا ١٠٢ قُلۡ هَلۡ نُنَبِّئُكُم بِٱلۡأَخۡسَرِينَ أَعۡمَٰلًا ١٠٣ ٱلَّذِينَ ضَلَّ سَعۡيُهُمۡ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَهُمۡ يَحۡسَبُونَ أَنَّهُمۡ يُحۡسِنُونَ صُنۡعًا ١٠٤ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمۡ وَلِقَآئِهِۦ فَحَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡ فَلَا نُقِيمُ لَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وَزۡنٗا ١٠٥ ذَٰلِكَ جَزَآؤُهُمۡ جَهَنَّمُ بِمَا كَفَرُواْ وَٱتَّخَذُوٓاْ ءَايَٰتِي وَرُسُلِي هُزُوًا ١٠٦ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ كَانَتۡ لَهُمۡ جَنَّٰتُ ٱلۡفِرۡدَوۡسِ نُزُلًا ١٠٧ خَٰلِدِينَ فِيهَا لَا يَبۡغُونَ عَنۡهَا حِوَلٗا ١٠٨ قُل لَّوۡ كَانَ ٱلۡبَحۡرُ مِدَادٗا لِّكَلِمَٰتِ رَبِّي لَنَفِدَ ٱلۡبَحۡرُ قَبۡلَ أَن تَنفَدَ كَلِمَٰتُ رَبِّي وَلَوۡ جِئۡنَا بِمِثۡلِهِۦ مَدَدٗا ١٠٩ قُلۡ إِنَّمَآ أَنَا۠ بَشَرٞ مِّثۡلُكُمۡ يُوحَىٰٓ إِلَيَّ أَنَّمَآ إِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۖ فَمَن كَانَ يَرۡجُواْ لِقَآءَ رَبِّهِۦ فَلۡيَعۡمَلۡ عَمَلٗا صَٰلِحٗا وَلَا يُشۡرِكۡ بِعِبَادَةِ رَبِّهِۦٓ أَحَدَۢا ١١٠

﴿۹۸﴾ [آنگاه ذوالقرنین] گفت: «این [سد،] از رحمت پروردگار من است [و تا الله بخواهد باقی می‌مانَد]؛ اما هنگامی که وعدۀ پروردگارم فرارسد، آن را در هم می کوبد و وعدۀ پروردگارم حق است». ﴿۹۹﴾ و در آن روز [که جهان پایان می‌پذیرد] آنان را [چنان] رها می کنیم که [از فراوانیِ جمعیت،] در هم می‌آمیزند و [همین که] در صور دمیده شد، همه را [در یک جا] جمع می کنیم. ﴿۱۰۰﴾ و آن روز، دوزخ را آشکارا بر کافران عرضه می‌داریم. ﴿۱۰۱﴾ [همان] کسانی که چشمانشان از یاد من در پرده[ی غفلت] بود و توان شنیدن [آیات الهی را] نداشتند. ﴿۱۰۲﴾ آیا کسانی که کفر ورزیدند، پنداشته‌اند که [می‌توانند] به جای من، بندگانم را کارساز [و دوستِ خود] بگیرند؟ بی‌تردید، ما دوزخ را برای پذیرایی کافران آماده کرده‌ایم. ﴿۱۰۳﴾ [ای پیامبر،] بگو: «[می‌خواهید] شما را از زیانکارترین [مردم] در کارها آگاه سازم؟ ﴿۱۰۴﴾ [آنان] کسانی هستند که تلاششان در زندگی دنیا تباه گشته است و خود می‌پندارند که کار نیکو می کنند». ﴿۱۰۵﴾ آنان کسانی هستند که به آیات پروردگارشان و دیدارِ او [در آخرت] کافر شدند؛ پس کارهایشان تباه گشت و روز قیامت [هیچ قدر و] ارزشی برایشان قائل نمی‌شویم. ﴿۱۰۶﴾ اینچنین است که به خاطر کفری که ورزیده‌اند و آیات و پیامبرانِ مرا به تمسخر گرفته‌اند مجازات‌شان دوزخ است. ﴿۱۰۷﴾ بی‌تردید، کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، باغ‌های [بهشت] برین، محلّ پذیرایی آنها خواهد بود. ﴿۱۰۸﴾ جاودانه در آن خواهند ماند و هرگز از آنجا به جای دیگری گرایش ندارند. ﴿۱۰۹﴾ [ای پیامبر،] بگو: «اگر دریا برای [نگارش] کلمات پروردگارم جوهر شود، پیش از آنکه کلمات پروردگارم پایان یابد، قطعاً دریا به پایان می‌رسد؛ هر چند [دریاهایی دیگر] همانند آن [دریا را نیز] به کمک [آن] بیاوریم». ﴿۱۱۰﴾ [ای پیامبر،] بگو: «من فقط بشری [عادی] همچون شما هستم. به من وحی می‌شود که تنها معبودتان، اللهِ یکتاست؛ پس هر کس به دیدارِ پروردگارش [در آخرت] امید دارد، باید کار شایسته انجام دهد و هیچ کس را در عبادتِ پروردگارش شریک نسازد».

سُورَةُ مَرْيَمَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

كٓهيعٓصٓ ﴿١﴾ ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُۥ زَكَرِيَّآ ﴿٢﴾ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُۥ نِدَآءً خَفِيًّا ﴿٣﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّى وَهَنَ ٱلْعَظْمُ مِنِّى وَٱشْتَعَلَ ٱلرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنۢ بِدُعَآئِكَ رَبِّ شَقِيًّا ﴿٤﴾ وَإِنِّى خِفْتُ ٱلْمَوَٰلِىَ مِن وَرَآءِى وَكَانَتِ ٱمْرَأَتِى عَاقِرًا فَهَبْ لِى مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا ﴿٥﴾ يَرِثُنِى وَيَرِثُ مِنْ ءَالِ يَعْقُوبَ ۖ وَٱجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ﴿٦﴾ يَٰزَكَرِيَّآ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَٰمٍ ٱسْمُهُۥ يَحْيَىٰ لَمْ نَجْعَل لَّهُۥ مِن قَبْلُ سَمِيًّا ﴿٧﴾ قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِى غُلَٰمٌ وَكَانَتِ ٱمْرَأَتِى عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ ٱلْكِبَرِ عِتِيًّا ﴿٨﴾ قَالَ كَذَٰلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَىَّ هَيِّنٌ وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِن قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْـًٔا ﴿٩﴾ قَالَ رَبِّ ٱجْعَل لِّىٓ ءَايَةً ۚ قَالَ ءَايَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ ٱلنَّاسَ ثَلَٰثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ﴿١٠﴾ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِۦ مِنَ ٱلْمِحْرَابِ فَأَوْحَىٰٓ إِلَيْهِمْ أَن سَبِّحُوا۟ بُكْرَةً وَعَشِيًّا ﴿١١﴾

۱۹- سورۀ مریم مکی است
وآن نود وهشت آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ کهیعص [= کاف. ها. یا. عین. صاد]. ﴿۲﴾ [این] بیان رحمت پروردگارت [نسبت] به بنده‌اش زکریاست. ﴿۳﴾ آنگاه که پروردگارش را به ندایی پنهان [به دعا] خواند. ﴿۴﴾ گفت: «پروردگارا، به راستی که استخوانم سست شده و [موی] سرم از پیری سپید گشته و ای پروردگارم، [هرگز] در دعای تو [از اجابت] بی‌بهره نبوده‌ام. ﴿۵﴾ و من پس از [مرگ] خود از خویشاوندانم [نسبت به حفظِ دین تو] بیمناکم و همسرم [نیز] نازاست؛ پس به لطف خویش [فرزندی به عنوان وارث و] یاور به من عطا فرما. ﴿۶﴾ [پسری که] وارث من و وارث خاندانِ یعقوب باشد؛ و پروردگارا، او را [در علم و دین، انسانی] پسندیده گردان». ﴿۷﴾ [الله دعایش را اجابت کرد و فرمود:] «ای زکریا، ما تو را به [تولدِ] پسری بشارت می‌دهیم که نامش یحیی است [و] پیش از این، همنامی برایش قرار نداده‌ایم». ﴿۸﴾ [زکریا علیه السلام] گفت: «پروردگارا، چگونه پسری خواهم داشت در حالی که همسرم نازاست و من [نیز] از شدت پیری، به ناتوانی رسیده‌ام؟» ﴿۹﴾ [فرشته] گفت: «این گونه است [که تو می‌گویی؛ ولی] پروردگارت فرموده است: ”این [امر،] برای من آسان است و به راستی پیش از این [نیز] تو را آفریدم، در حالی که چیزی نبودی“». ﴿۱۰﴾ [زکریا علیه السلام] گفت: «پروردگارا، نشانه‌ای [بر تحققِ این بشارت] برایم قرار بده». [الله] فرمود: «نشانۀ تو این است که سه شبانه [روز] در حالی که سالم [و تندرست] هستی، با مردم سخن نمی‌گویی». ﴿۱۱﴾ او از محراب [= جایگاه عبادتش] به سوی قومش رفت و به آنان اشاره کرد که: «بامداد و شامگاه، [پروردگار را] به پاکی یاد کنید».

يَٰيَحۡيَىٰ خُذِ ٱلۡكِتَٰبَ بِقُوَّةٖۖ وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡحُكۡمَ صَبِيّٗا ١٢
وَحَنَانٗا مِّن لَّدُنَّا وَزَكَوٰةٗۖ وَكَانَ تَقِيّٗا ١٣ وَبَرَّۢا بِوَٰلِدَيۡهِ وَلَمۡ
يَكُن جَبَّارًا عَصِيّٗا ١٤ وَسَلَٰمٌ عَلَيۡهِ يَوۡمَ وُلِدَ وَيَوۡمَ يَمُوتُ
وَيَوۡمَ يُبۡعَثُ حَيّٗا ١٥ وَٱذۡكُرۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ مَرۡيَمَ إِذِ ٱنتَبَذَتۡ
مِنۡ أَهۡلِهَا مَكَانٗا شَرۡقِيّٗا ١٦ فَٱتَّخَذَتۡ مِن دُونِهِمۡ حِجَابٗا
فَأَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرٗا سَوِيّٗا ١٧ قَالَتۡ إِنِّيٓ
أَعُوذُ بِٱلرَّحۡمَٰنِ مِنكَ إِن كُنتَ تَقِيّٗا ١٨ قَالَ إِنَّمَآ أَنَا۠ رَسُولُ
رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَٰمٗا زَكِيّٗا ١٩ قَالَتۡ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي
غُلَٰمٞ وَلَمۡ يَمۡسَسۡنِي بَشَرٞ وَلَمۡ أَكُ بَغِيّٗا ٢٠ قَالَ كَذَٰلِكِ
قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٞۖ وَلِنَجۡعَلَهُۥٓ ءَايَةٗ لِّلنَّاسِ وَرَحۡمَةٗ
مِّنَّاۚ وَكَانَ أَمۡرٗا مَّقۡضِيّٗا ٢١ ۞ فَحَمَلَتۡهُ فَٱنتَبَذَتۡ بِهِۦ
مَكَانٗا قَصِيّٗا ٢٢ فَأَجَآءَهَا ٱلۡمَخَاضُ إِلَىٰ جِذۡعِ ٱلنَّخۡلَةِ
قَالَتۡ يَٰلَيۡتَنِي مِتُّ قَبۡلَ هَٰذَا وَكُنتُ نَسۡيٗا مَّنسِيّٗا ٢٣
فَنَادَىٰهَا مِن تَحۡتِهَآ أَلَّا تَحۡزَنِي قَدۡ جَعَلَ رَبُّكِ تَحۡتَكِ سَرِيّٗا ٢٤
وَهُزِّيٓ إِلَيۡكِ بِجِذۡعِ ٱلنَّخۡلَةِ تُسَٰقِطۡ عَلَيۡكِ رُطَبٗا جَنِيّٗا ٢٥

﴿۱۲﴾ [الله فرمود:] «ای یحیی، کتاب [تورات] را با قوّت [و جدیت] بگیر» و در کودکی به او دانش [و حکمت] دادیم. ﴿۱۳﴾ و از جانب خویش [به او] محبت و پاکی [از گناهان عطا کردیم] و او پرهیزگار بود. ﴿۱۴﴾ و نسبت به پدر و مادرش نیکوکار بود و سرکش [و] نافرمان نبود. ﴿۱۵﴾ و سلام [و امنیتِ الله] بر او باد، روزی که متولد شد و روزی که می‌میرد و روزی که زنده برانگیخته می‌شود. ﴿۱۶﴾ و در [این] کتاب [= قرآن] از مریم یاد کن، آنگاه که از خانواده‌اش کناره گرفت [و در] ناحیۀ شرقی [از آنان] مستقر شد. ﴿۱۷﴾ و میان خود و آنها پرده‌ای افکند [تا خلوتگاهِ عبادتش باشد]. آنگاه [ما] روح خود [= جبرئیل ﷺ] را به سویش فرستادیم و به [شکل] انسانی خوش‌اندام بر وی نمایان گشت. ﴿۱۸﴾ [مریم] گفت: «من از [شرّ] تو، به [الله] رحمان پناه می‌برم. اگر پرهیزگاری [به من آسیب نرسان]». ﴿۱۹﴾ [جبرئیل ﷺ] گفت: «یقیناً من فرستادۀ پروردگارت هستم تا پسرِ پاکیزه‌ای به تو بخشم». ﴿۲۰﴾ [مریم] گفت: «چگونه ممکن است پسری داشته باشم؛ حال آنکه دست هیچ انسانی به من نرسیده است و بدکار [نیز] نبوده‌ام؟» ﴿۲۱﴾ [جبرئیل ﷺ] گفت: «[دستور] چنین است. پروردگارت فرمود: "این [کار] بر من آسان است و او را برای مردم نشانه‌ای [از قدرتِ خویش] قرار می‌دهیم و [نیز] رحمتی از سوی ماست؛ و این [شیوۀ تولد]، امری انجام‌یافته [و حتمی] است"». ﴿۲۲﴾ پس [مریم] او [= عیسی ﷺ] را باردار شد. و با او به جایی دوردست [رفت و از مردم] کناره گرفت. ﴿۲۳﴾ درد زایمان او را به سمت یک تنۀ نخل کشاند [و او در حالی که درد می‌کشید] گفت: «ای کاش پیش از این می‌مُردم و به کلی از یادها می‌رفتم [تا کسی درباره‌ام خیال باطل نکند]». ﴿۲۴﴾ ناگهان از زیر [پای] او، [جبرئیل ﷺ] ندایش داد که: «غمگین مباش. پروردگارت زیر [پای] تو چشمۀ آبی روان ساخته است. ﴿۲۵﴾ و تنۀ نخل را به طرف خود تکان بده [تا] خرمای تازه بر تو فروریزد.

فَكُلِي وَٱشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًاۖ فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ ٱلْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِيٓ
إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَٰنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ ٱلْيَوْمَ إِنسِيًّا ﴿٢٦﴾ فَأَتَتْ
بِهِۦ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُۥۖ قَالُواْ يَٰمَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْـًٔا فَرِيًّا ﴿٢٧﴾
يَٰٓأُخْتَ هَٰرُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ ٱمْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ
أُمُّكِ بَغِيًّا ﴿٢٨﴾ فَأَشَارَتْ إِلَيْهِۖ قَالُواْ كَيْفَ نُكَلِّمُ مَن كَانَ فِي
ٱلْمَهْدِ صَبِيًّا ﴿٢٩﴾ قَالَ إِنِّي عَبْدُ ٱللَّهِ ءَاتَىٰنِيَ ٱلْكِتَٰبَ وَجَعَلَنِي
نَبِيًّا ﴿٣٠﴾ وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنتُ وَأَوْصَٰنِي بِٱلصَّلَوٰةِ
وَٱلزَّكَوٰةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ﴿٣١﴾ وَبَرَّۢا بِوَٰلِدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي
جَبَّارًا شَقِيًّا ﴿٣٢﴾ وَٱلسَّلَٰمُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدتُّ وَيَوْمَ أَمُوتُ
وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ﴿٣٣﴾ ذَٰلِكَ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَۖ قَوْلَ ٱلْحَقِّ
ٱلَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٣٤﴾ مَا كَانَ لِلَّهِ أَن يَتَّخِذَ مِن وَلَدٍۖ سُبْحَٰنَهُۥٓۚ
إِذَا قَضَىٰٓ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٣٥﴾ وَإِنَّ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ
فَٱعْبُدُوهُۚ هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٣٦﴾ فَٱخْتَلَفَ ٱلْأَحْزَابُ مِنۢ
بَيْنِهِمْۖ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٣٧﴾ أَسْمِعْ بِهِمْ
وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُونَنَا لَٰكِنِ ٱلظَّٰلِمُونَ ٱلْيَوْمَ فِي ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾

﴿۲۶﴾ آنگاه [از آن خرما] بخور و [از آب نهر] بنوش و دیدگان را [به این فرزند] روشن دار [و شاد باش]؛ و اگر هر یک از مردم را دیدی [با اشاره] بگو: ''من برای [الله] رحمان روزه[ی سکوت] نذر کرده‌ام و امروز با هیچ انسانی سخن نخواهم گفت''». ﴿۲۷﴾ [مریم] در حالی که او [= عیسی علیه السلام] را برداشته بود نزد قومش آمد. آنان گفتند: «ای مریم، به راستی دروغ بزرگی می‌گویی [که این نوزاد بدون پدر متولد شده است]. ﴿۲۸﴾ ای خواهر هارون، نه پدرت مرد بدکاری بود و نه مادرت [زن] بدکاره‌ای». ﴿۲۹﴾ آنگاه مریم به او [= عیسی علیه السلام] اشاره کرد. آنان گفتند: «چگونه با کودکی در گهواره سخن بگوییم؟» ﴿۳۰﴾ [عیسی علیه السلام به سخن آمد و] گفت: «من بندۀ الله هستم. او به من کتاب داده و مرا پیامبر ساخته است. ﴿۳۱﴾ و مرا ـ هر جا که باشم ـ پربرکت نموده و تا زنده هستم مرا به نماز و زکات سفارش کرده است. ﴿۳۲﴾ و نسبت به مادرم نیکوکار [گردانده] و مرا [در برابر پروردگارم] سرکش [و] نافرمان قرار نداده است. ﴿۳۳﴾ و سلام بر من، روزی که متولد شدم و روزی که می‌میرم و روزی که زنده برانگیخته می‌شوم». ﴿۳۴﴾ این است [حکایت] عیسی پسر مریم؛ [همان] گفتار راستی که [گمراهان] درباره‌اش تردید [و اختلاف] می‌کنند. ﴿۳۵﴾ [هرگز] سزاوار نیست که الله [برای خویش] فرزندی بگیرد. او [پاک و] منزّه است. [الله] هر گاه کاری را اراده کند، فقط به آن می‌گوید: «موجود شو»؛ آنگاه [بی‌درنگ] موجود می‌شود. ﴿۳۶﴾ و [عیسی علیه السلام به قومش گفت:] «بی‌تردید، الله پروردگار من و شماست؛ پس او را عبادت کنید [که] راهِ راست همین است». ﴿۳۷﴾ آنگاه گروه‌ها[ی مختلفِ قومش] در میان خود دچار اختلاف شدند؛ پس وای بر کسانی که کفر ورزیدند از مشاهدۀ روز بزرگ [قیامت]! ﴿۳۸﴾ آن روز که نزد ما می‌آیند، چه [خوب] شنوا و بینا هستند! اما امروز [در زندگی دنیا] ستمکاران در گمراهیِ آشکارند.

وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ ٱلْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ ٱلْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ ٱلْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿٤٠﴾ وَٱذْكُرْ فِي ٱلْكِتَٰبِ إِبْرَٰهِيمَ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ صِدِّيقًا نَّبِيًّا ﴿٤١﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَٰٓأَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنكَ شَيْـًٔا ﴿٤٢﴾ يَٰٓأَبَتِ إِنِّي قَدْ جَآءَنِي مِنَ ٱلْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَٱتَّبِعْنِيٓ أَهْدِكَ صِرَٰطًا سَوِيًّا ﴿٤٣﴾ يَٰٓأَبَتِ لَا تَعْبُدِ ٱلشَّيْطَٰنَ ۖ إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ كَانَ لِلرَّحْمَٰنِ عَصِيًّا ﴿٤٤﴾ يَٰٓأَبَتِ إِنِّيٓ أَخَافُ أَن يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنَ ٱلرَّحْمَٰنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَٰنِ وَلِيًّا ﴿٤٥﴾ قَالَ أَرَاغِبٌ أَنتَ عَنْ ءَالِهَتِي يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ ۖ لَئِن لَّمْ تَنتَهِ لَأَرْجُمَنَّكَ ۖ وَٱهْجُرْنِي مَلِيًّا ﴿٤٦﴾ قَالَ سَلَٰمٌ عَلَيْكَ ۖ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّيٓ ۖ إِنَّهُۥ كَانَ بِي حَفِيًّا ﴿٤٧﴾ وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَأَدْعُوا۟ رَبِّي عَسَىٰٓ أَلَّآ أَكُونَ بِدُعَآءِ رَبِّي شَقِيًّا ﴿٤٨﴾ فَلَمَّا ٱعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ ۖ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ﴿٤٩﴾ وَوَهَبْنَا لَهُم مِّن رَّحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ﴿٥٠﴾ وَٱذْكُرْ فِي ٱلْكِتَٰبِ مُوسَىٰٓ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ﴿٥١﴾

﴿۳۹﴾ و [ای پیامبر،] به آنان دربارۀ روز [پشیمانی و] حسرت هشدار بده؛ آنگاه که کار [داوری] انجام می‌گیرد؛ و [امروز] آنان در غفلتند و ایمان نمی‌آورند. ﴿۴۰﴾ یقیناً ما زمین و هر کس را بر آن است به ارث می‌بریم و [همه] به سوی ما بازگردانده می‌شوند. ﴿۴۱﴾ و [ای پیامبر،] در این کتاب از ابراهیم یاد کن. بی‌تردید، او پیامبری بسیار راستگو بود. ﴿۴۲﴾ هنگامی که به پدرش [آزر] گفت: «پدر جان، چرا چیزی را عبادت می کنی که نه [دعایت را] می‌شنود و نه [عبادتت را] می‌بیند و نه گزندی را از تو دور می‌سازد؟ ﴿۴۳﴾ پدر جان، یقیناً از دانش [وحی] چیزی به من رسیده است که [هرگز] به تو نرسیده است؛ پس از من پیروی کن تا تو را به راهی راست هدایت کنم. ﴿۴۴﴾ پدر جان، از شیطان پیروی نکن [چرا که] بی‌تردید، شیطان نسبت به [الله] رحمان نافرمان بود. ﴿۴۵﴾ پدر جان، من می‌ترسم که از [جانب الله] رحمان عذابی به تو رسد و [در دوزخ] از دوستان [و همنشینانِ] شیطان باشی». ﴿۴۶﴾ [آزر] گفت: «ای ابراهیم، آیا از معبودهای من رویگردانی؟ اگر [از عقیده‌ات] دست برنداری، قطعاً سنگسارت می کنم؛ [برو] و مدت زیادی از من دور شو». ﴿۴۷﴾ [ابراهیم علیه‌السلام] گفت: «سلام [و امنیت از جانب من] بر تو. به زودی از پروردگارم برایت آمرزش خواهم خواست. بی‌تردید، او نسبت به من بسیار مهربان است. ﴿۴۸﴾ و از شما [کافران] و آنچه به جای الله می‌خوانید کناره‌گیری می کنم و پروردگارم را می‌خوانم. امید است که در خواندنِ پروردگارم [از اجابت] بی‌بهره نباشم». ﴿۴۹﴾ هنگامی که از آنان و آنچه به جای الله عبادت می کردند کناره‌گیری کرد، [پسرش] اسحاق و [نوه‌اش] یعقوب را به او بخشیدیم و همه [آنان] را پیامبر نمودیم. ﴿۵۰﴾ و ایشان را از رحمت خویش بهره‌مند ساختیم و [در میان مردم آوازۀ بلند و] نام نیکو برایشان نهادیم. ﴿۵۱﴾ و در این کتاب، از موسی یاد کن. بی‌تردید، او [برگزیده‌ای] مخلص و فرستاده‌ای پیامبر بود.

وَنَٰدَيۡنَٰهُ مِن جَانِبِ ٱلطُّورِ ٱلۡأَيۡمَنِ وَقَرَّبۡنَٰهُ نَجِيّٗا ﴿٥٢﴾ وَوَهَبۡنَا لَهُۥ مِن رَّحۡمَتِنَآ أَخَاهُ هَٰرُونَ نَبِيّٗا ﴿٥٣﴾ وَٱذۡكُرۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ إِسۡمَٰعِيلَۚ إِنَّهُۥ كَانَ صَادِقَ ٱلۡوَعۡدِ وَكَانَ رَسُولٗا نَّبِيّٗا ﴿٥٤﴾ وَكَانَ يَأۡمُرُ أَهۡلَهُۥ بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱلزَّكَوٰةِ وَكَانَ عِندَ رَبِّهِۦ مَرۡضِيّٗا ﴿٥٥﴾ وَٱذۡكُرۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ إِدۡرِيسَۚ إِنَّهُۥ كَانَ صِدِّيقٗا نَّبِيّٗا ﴿٥٦﴾ وَرَفَعۡنَٰهُ مَكَانًا عَلِيًّا ﴿٥٧﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ أَنۡعَمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِم مِّنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مِن ذُرِّيَّةِ ءَادَمَ وَمِمَّنۡ حَمَلۡنَا مَعَ نُوحٖ وَمِن ذُرِّيَّةِ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡرَٰٓءِيلَ وَمِمَّنۡ هَدَيۡنَا وَٱجۡتَبَيۡنَآۚ إِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتُ ٱلرَّحۡمَٰنِ خَرُّواْۤ سُجَّدٗا وَبُكِيّٗا۩ ﴿٥٨﴾ ۞ فَخَلَفَ مِنۢ بَعۡدِهِمۡ خَلۡفٌ أَضَاعُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَٱتَّبَعُواْ ٱلشَّهَوَٰتِۖ فَسَوۡفَ يَلۡقَوۡنَ غَيًّا ﴿٥٩﴾ إِلَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَأُوْلَٰٓئِكَ يَدۡخُلُونَ ٱلۡجَنَّةَ وَلَا يُظۡلَمُونَ شَيۡـٔٗا ﴿٦٠﴾ جَنَّٰتِ عَدۡنٍ ٱلَّتِي وَعَدَ ٱلرَّحۡمَٰنُ عِبَادَهُۥ بِٱلۡغَيۡبِۚ إِنَّهُۥ كَانَ وَعۡدُهُۥ مَأۡتِيّٗا ﴿٦١﴾ لَّا يَسۡمَعُونَ فِيهَا لَغۡوًا إِلَّا سَلَٰمٗاۖ وَلَهُمۡ رِزۡقُهُمۡ فِيهَا بُكۡرَةٗ وَعَشِيّٗا ﴿٦٢﴾ تِلۡكَ ٱلۡجَنَّةُ ٱلَّتِي نُورِثُ مِنۡ عِبَادِنَا مَن كَانَ تَقِيّٗا ﴿٦٣﴾ وَمَا نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمۡرِ رَبِّكَۖ لَهُۥ مَا بَيۡنَ أَيۡدِينَا وَمَا خَلۡفَنَا وَمَا بَيۡنَ ذَٰلِكَۚ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيّٗا ﴿٦٤﴾

سَجۡدَة

ثلاثة أرباع الحزب ٣١

﴿۵۲﴾ و [ما] او [=موسی ﷺ] را از کناره [کوه] طور و سمت راست [خودش] ندا دادیم و او را مناجات‌کنان [به خویش] نزدیک ساختیم. ﴿۵۳﴾ و از رحمت خود، برادرش هارون را به عنوان پیامبر به وی عطا کردیم. ﴿۵۴﴾ و در این کتاب، از اسماعیل یاد کن. بی‌تردید، او راست‌وعده و فرستاده‌ای پیامبر بود. ﴿۵۵﴾ و [همواره] خانواده‌اش را به نماز و زکات فرمان می‌داد و نزد پروردگارش پسندیده بود. ﴿۵۶﴾ و در این کتاب، از ادریس یاد کن. بی‌تردید، او راست‌گفتار پیامبری بود. ﴿۵۷﴾ و [ما] او را به مقامی بلند برکشیدیم. ﴿۵۸﴾ اینان کسانی از پیامبران هستند که الله نعمت [نبوت وهدایت] به آنان داد؛ [افرادی] از فرزندان آدم و از کسانی که همراه نوح [بر کشتی] سوار کردیم و از فرزندان ابراهیم و یعقوب و از [جمله] افرادی که هدایت کردیم و برگزیدیم [و] هر گاه آیات [پروردگار] رحمان بر آنان خوانده می‌شد، سجده‌کنان و گریان می‌افتادند. ﴿۵۹﴾ پس از آنان، جانشینانی گمراه و ناشایست آمدند که نماز را ضایع وترک کردند [و در آن سهل‌انگاری نمودند] و از هوس‌ها [و شهوات] پیروی کردند؛ و به زودی [کیفرِ] گمراهی [خویش] را خواهند دید. ﴿۶۰﴾ مگر کسی که توبه نمود و ایمان آورد و کاری شایسته کرد، اینان به بهشت داخل می‌شوند و هیچ ستمی بر آنان نمی‌رود. ﴿۶۱﴾ باغ‌هایی جاودان که [الله] رحمان از [عالم] غیب [و نادیده] به بندگانش وعده داده است. یقیناً وعدۀ او آمدنی است. ﴿۶۲﴾ در آنجا سخن بیهوده‌ای نمی‌شنوند [و گفتارشان] جز سلام [و خوش آمد نیست]؛ و در آنجا برایشان [هر] صبح و شام روزی [بی‌حساب فراهم] است. ﴿۶۳﴾ این همان بهشتی است که به هر کس از بندگانمان که [در دنیا] پرهیزگار باشد به میراث می‌دهیم. ﴿۶۴﴾ و [ای جبرئیل ﷺ، به محمد ﷺ بگو:] «[ما فرشتگان] جز به فرمان پروردگارت فرود نمی‌آییم. او حاکم بر آینده و گذشته و حالِ ماست؛ و پروردگارت فراموشکار نیست.

رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَٱعْبُدْهُ وَٱصْطَبِرْ لِعِبَٰدَتِهِۦ ۚ هَلْ تَعْلَمُ لَهُۥ سَمِيًّا ﴿٦٥﴾ وَيَقُولُ ٱلْإِنسَٰنُ أَءِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ أُخْرَجُ حَيًّا ﴿٦٦﴾ أَوَلَا يَذْكُرُ ٱلْإِنسَٰنُ أَنَّا خَلَقْنَٰهُ مِن قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْـًٔا ﴿٦٧﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَٱلشَّيَٰطِينَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿٦٨﴾ ثُمَّ لَنَنزِعَنَّ مِن كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى ٱلرَّحْمَٰنِ عِتِيًّا ﴿٦٩﴾ ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِٱلَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا ﴿٧٠﴾ وَإِن مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا ۚ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا ﴿٧١﴾ ثُمَّ نُنَجِّى ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوا۟ وَّنَذَرُ ٱلظَّٰلِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا ﴿٧٢﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٍ قَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَىُّ ٱلْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا ﴿٧٣﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثَٰثًا وَرِءْيًا ﴿٧٤﴾ قُلْ مَن كَانَ فِى ٱلضَّلَٰلَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ ٱلرَّحْمَٰنُ مَدًّا ۚ حَتَّىٰٓ إِذَا رَأَوْا۟ مَا يُوعَدُونَ إِمَّا ٱلْعَذَابَ وَإِمَّا ٱلسَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضْعَفُ جُندًا ﴿٧٥﴾ وَيَزِيدُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ٱهْتَدَوْا۟ هُدًى ۗ وَٱلْبَٰقِيَٰتُ ٱلصَّٰلِحَٰتُ خَيْرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَّرَدًّا ﴿٧٦﴾

﴿۶۵﴾ [همان] پروردگار آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست؛ پس او را عبادت کن و بر عبادتش شکیبا [و پایدار] باش. آیا [همانند و] همنامی برایش می‌شناسی؟» ﴿۶۶﴾ و انسان [کافر] می‌گوید: «آیا هنگامی که بمیرم، به راستی مرا زنده [از گور] بیرون خواهند آورد؟» ﴿۶۷﴾ آیا انسان به یاد نمی‌آورد که ما پیش از این او را آفریدیم، در حالی که هیچ نبود؟ ﴿۶۸﴾ پس سوگند به پروردگارت که یقیناً آنان [= منکران قیامت] را با شیاطین محشور خواهیم کرد؛ سپس همه را به‌زانو درآمده گرداگرد دوزخ حاضر می‌کنیم. ﴿۶۹﴾ سپس از هر گروهی، کسانی را که در برابر [فرمان الله] رحمان سرکش‌تر بوده‌اند بیرون می‌کشیم. ﴿۷۰﴾ آنگاه یقیناً ما به [حال] کسانی که برای [درافتادن به] آن [آتش ترسناک] سزاوارترند، داناتریم. ﴿۷۱﴾ و هیچ یک از شما [مردم] نیست، مگر آنکه وارد آن می‌گردد؛ [مؤمنان برای عبور و دیدن، کافران برای ورود و ماندن]. این [امر،] همواره بر پروردگارت حکمی حتمی است. ﴿۷۲﴾ سپس کسانی را که پرهیزگاری کرده‌اند [از آتش] نجات می‌دهیم و ظالمان را به‌زانو درآمده در آن رها می‌کنیم. ﴿۷۳﴾ و هنگامی که آیات روشن ما بر آنان تلاوت می‌شود، کسانی که کفر ورزیده‌اند به افرادی که ایمان آورده‌اند می‌گویند: «کدام یک از [ما] دو گروه، جایگاهی بهتر و مجلسی نیکوتر دارد؟» ﴿۷۴﴾ چه بسیار نسل‌ها را پیش از آنان نابود کردیم که ثروتی بیشتر و ظاهری آراسته‌تر داشتند. ﴿۷۵﴾ [ای پیامبر،] بگو: «هر کس که در گمراهی است، [الله] رحمان به او مهلت می‌دهد [تا گمراهی‌اش بیشتر شود] تا زمانی که وعدهٔ الهی را [به چشم خود] ببینند: یا عذاب [دنیا] یا [کیفرِ] قیامت. پس به زودی خواهند دانست که چه کسی جایگاهش بدتر و سپاهش ناتوان‌تر است». ﴿۷۶﴾ و [اما] کسانی که راه‌یافته‌اند، الله بر هدایتشان می‌افزاید؛ و نیکی‌های پایدار [= رفتار و گفتار شایسته] در پیشگاه پروردگارت، پاداشی بهتر و سرانجامی نیکوتر دارد.

أَفَرَءَيْتَ ٱلَّذِى كَفَرَ بِـَٔايَٰتِنَا وَقَالَ لَأُوتَيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٧٧﴾
أَطَّلَعَ ٱلْغَيْبَ أَمِ ٱتَّخَذَ عِندَ ٱلرَّحْمَٰنِ عَهْدًا ﴿٧٨﴾ كَلَّا ۚ
سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُۥ مِنَ ٱلْعَذَابِ مَدًّا ﴿٧٩﴾ وَنَرِثُهُۥ
مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ﴿٨٠﴾ وَٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ ءَالِهَةً
لِّيَكُونُوا۟ لَهُمْ عِزًّا ﴿٨١﴾ كَلَّا ۚ سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ
عَلَيْهِمْ ضِدًّا ﴿٨٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّآ أَرْسَلْنَا ٱلشَّيَٰطِينَ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ
تَؤُزُّهُمْ أَزًّا ﴿٨٣﴾ فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ ۖ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا ﴿٨٤﴾
يَوْمَ نَحْشُرُ ٱلْمُتَّقِينَ إِلَى ٱلرَّحْمَٰنِ وَفْدًا ﴿٨٥﴾ وَنَسُوقُ ٱلْمُجْرِمِينَ
إِلَىٰ جَهَنَّمَ وِرْدًا ﴿٨٦﴾ لَّا يَمْلِكُونَ ٱلشَّفَٰعَةَ إِلَّا مَنِ ٱتَّخَذَ عِندَ
ٱلرَّحْمَٰنِ عَهْدًا ﴿٨٧﴾ وَقَالُوا۟ ٱتَّخَذَ ٱلرَّحْمَٰنُ وَلَدًا ﴿٨٨﴾ لَّقَدْ
جِئْتُمْ شَيْـًٔا إِدًّا ﴿٨٩﴾ تَكَادُ ٱلسَّمَٰوَٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ
وَتَنشَقُّ ٱلْأَرْضُ وَتَخِرُّ ٱلْجِبَالُ هَدًّا ﴿٩٠﴾ أَن دَعَوْا۟ لِلرَّحْمَٰنِ وَلَدًا ﴿٩١﴾
وَمَا يَنۢبَغِى لِلرَّحْمَٰنِ أَن يَتَّخِذَ وَلَدًا ﴿٩٢﴾ إِن كُلُّ مَن فِى
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ إِلَّآ ءَاتِى ٱلرَّحْمَٰنِ عَبْدًا ﴿٩٣﴾ لَّقَدْ أَحْصَىٰهُمْ
وَعَدَّهُمْ عَدًّا ﴿٩٤﴾ وَكُلُّهُمْ ءَاتِيهِ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فَرْدًا ﴿٩٥﴾

﴿۷۷﴾ آیا دیدی آن کسی را که به آیات ما کافر شد و گفت: «قطعاً مال و فرزند [فراوانی در آخرت] به من داده خواهد شد»؟ ﴿۷۸﴾ آیا او بر غیب آگاهی یافته یا از [الله] رحمان پیمانی گرفته است؟ ﴿۷۹﴾ [هرگز] چنین نیست؛ گفته‌اش را می‌نویسیم و بر عذابش می‌افزاییم. ﴿۸۰﴾ و آنچه [از اموال و فرزندان] که می‌گوید از او به ارث می‌بریم و [روز قیامت، نیازمند و] تنها نزد ما می‌آید. ﴿۸۱﴾ و [مشرکان] به جای الله معبودانی برگزیده‌اند تا [یاور و] پشتیبانشان باشند. ﴿۸۲﴾ چنین نیست؛ [بلکه آن معبودها در قیامت] عبادت آنان را انکار خواهند کرد و دشمنشان خواهند بود. ﴿۸۳﴾ [ای پیامبر،] آیا ندیدی که ما شیاطین را بر کافران فرستادیم تا آنان را [با وسوسه‌های خود] تحریک کنند [و از راهِ الله بازدارند]؟ ﴿۸۴﴾ پس دربارۀ [نابودیِ] آنان شتاب نکن. جز این نیست که ما [روزهای مرگ و فرارسیدنِ عذاب را] به دقت برایشان می‌شماریم. ﴿۸۵﴾ [یاد کن از] روزی که پرهیزگاران را [با عزت و احترام] به مهمانی [الله] رحمان گِرد می‌آوریم. ﴿۸۶﴾ و مجرمان را تشنه‌کام به سوی جهنم می‌رانیم. ﴿۸۷﴾ آنان هرگز [توان] شفاعت ندارند؛ مگر کسی که [با ایمان و عمل شایسته‌اش،] از [الله] رحمان پیمانی گرفته باشد. ﴿۸۸﴾ و [مشرکان] گفتند: «[الله] رحمان، فرزندی [برای خویش] برگزیده است». ﴿۸۹﴾ به راستی [با این ادعا] چیزی بسیار زشت [به میان] آوردید! ﴿۹۰﴾ از این [سخن کفرآمیز،] نزدیک است آسمان‌ها از هم بپاشد و زمین بشکافد و کوه‌ها در هم بشکنند و فرو ریزند. ﴿۹۱﴾ [چرا] که برای [الله] رحمان فرزندی ادعا کرده‌اند. ﴿۹۲﴾ و هرگز سزاوار [الله] رحمان نیست که فرزندی برگزینند. ﴿۹۳﴾ در آسمان‌ها و زمین هیچ کسی نیست، مگر آنکه [در روز قیامت، خاکسار و] بنده‌وار نزد الله رحمان می‌آید. ﴿۹۴﴾ یقیناً [الله همۀ] آنان را در شمار آورده و درست برشمرده است. ﴿۹۵﴾ و همگی‌شان روز قیامت، تنها [و تهیدست] نزد او حاضر می‌شوند.

إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ سَيَجۡعَلُ لَهُمُ
ٱلرَّحۡمَٰنُ وُدّٗا ﴿٩٦﴾ فَإِنَّمَا يَسَّرۡنَٰهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ
ٱلۡمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِۦ قَوۡمٗا لُّدّٗا ﴿٩٧﴾ وَكَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم
مِّن قَرۡنٍ هَلۡ تُحِسُّ مِنۡهُم مِّنۡ أَحَدٍ أَوۡ تَسۡمَعُ لَهُمۡ رِكۡزَۢا ﴿٩٨﴾

سُورَةُ طه

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طه ﴿١﴾ مَآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡقُرۡءَانَ لِتَشۡقَىٰٓ ﴿٢﴾ إِلَّا تَذۡكِرَةٗ
لِّمَن يَخۡشَىٰ ﴿٣﴾ تَنزِيلٗا مِّمَّنۡ خَلَقَ ٱلۡأَرۡضَ وَٱلسَّمَٰوَٰتِ ٱلۡعُلَى ﴿٤﴾
ٱلرَّحۡمَٰنُ عَلَى ٱلۡعَرۡشِ ٱسۡتَوَىٰ ﴿٥﴾ لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي
ٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا وَمَا تَحۡتَ ٱلثَّرَىٰ ﴿٦﴾ وَإِن تَجۡهَرۡ بِٱلۡقَوۡلِ
فَإِنَّهُۥ يَعۡلَمُ ٱلسِّرَّ وَأَخۡفَى ﴿٧﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ لَهُ ٱلۡأَسۡمَآءُ
ٱلۡحُسۡنَىٰ ﴿٨﴾ وَهَلۡ أَتَىٰكَ حَدِيثُ مُوسَىٰٓ ﴿٩﴾ إِذۡ رَءَا نَارٗا
فَقَالَ لِأَهۡلِهِ ٱمۡكُثُوٓاْ إِنِّيٓ ءَانَسۡتُ نَارٗا لَّعَلِّيٓ ءَاتِيكُم مِّنۡهَا بِقَبَسٍ
أَوۡ أَجِدُ عَلَى ٱلنَّارِ هُدٗى ﴿١٠﴾ فَلَمَّآ أَتَىٰهَا نُودِيَ يَٰمُوسَىٰٓ ﴿١١﴾ إِنِّيٓ
أَنَا۠ رَبُّكَ فَٱخۡلَعۡ نَعۡلَيۡكَ إِنَّكَ بِٱلۡوَادِ ٱلۡمُقَدَّسِ طُوٗى ﴿١٢﴾

الحِزْبُ ٣٢

﴿۹۶﴾ کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته کرده‌اند یقیناً [الله] رحمان [در دل‌های بندگانش] محبتی برایشان خواهد نهاد. ﴿۹۷﴾ [ای پیامبر،] بی‌تردید، ما این [قرآن] را بر زبان تو آسان نمودیم تا پرهیزگاران را با آن بشارت دهی و ستیزه‌گران [سرسخت] را بیم دهی. ﴿۹۸﴾ و چه بسیار نسل‌های گذشته را پیش از آنان نابود کردیم. آیا [وجود] هیچ‌یک از آنان را احساس می کنی یا کمترین صدایی از آنان می‌شنوی؟

۲۰- سورۀ طه مکی است

وآن یکصد وسی وپنج آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ طه [= طا. ها]. ﴿۲﴾ [ای پیامبر، ما] قرآن را بر تو نازل نکردیم تا در رنج بیفتی. ﴿۳﴾ [آن را نفرستادیم] مگر آنکه پندی باشد برای هر کس که [از عذاب الهی] می‌ترسد. ﴿۴﴾ [این قرآن،] فروفرستاده‌ای است از جانب آن ذاتی که زمین و آسمان‌های بلند را آفریده است. ﴿۵﴾ [پروردگار] رحمان [آن گونه که شایسته جلال و مقام اوست] بر عرش قرار گرفت. ﴿۶﴾ آنچه در آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست و آنچه زیر خاک [پنهان] است [همگی] از آنِ اوست. ﴿۷﴾ و اگر سخن آشکار بگویی [یا آن را پنهان داری،] یقیناً او [راز] نهان و [حتی] نهان‌تر [از آن] را نیز می‌داند. ﴿۸﴾ الله است که هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست [و] نیکوترین نام‌ها از آنِ اوست. ﴿۹﴾ [ای پیامبر،] آیا خبر موسی به تو رسیده است؟ ﴿۱۰﴾ آنگاه که آتشی را [از دور] دید و به خانواده‌اش گفت: «[لحظه‌ای] درنگ کنید [که] من آتشی دیده‌ام. شاید شعله‌ای از آن برایتان بیاورم یا کنار آن آتش راهنمایی بیابم». ﴿۱۱﴾ وقتی نزد آن [آتش] آمد، ندا داده شد که: «ای موسی، ﴿۱۲﴾ به راستی، من پروردگارت هستم؛ پس [برای مناجات با پروردگار] کفش‌هایت را درآور [که] در حقیقت، تو در سرزمین مقدس «طُوی» هستی.

وَأَنَا ٱخۡتَرۡتُكَ فَٱسۡتَمِعۡ لِمَا يُوحَىٰٓ ١٣ إِنَّنِيٓ أَنَا ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠
فَٱعۡبُدۡنِي وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ لِذِكۡرِيٓ ١٤ إِنَّ ٱلسَّاعَةَ ءَاتِيَةٌ
أَكَادُ أُخۡفِيهَا لِتُجۡزَىٰ كُلُّ نَفۡسِۭ بِمَا تَسۡعَىٰ ١٥ فَلَا يَصُدَّنَّكَ
عَنۡهَا مَن لَّا يُؤۡمِنُ بِهَا وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ فَتَرۡدَىٰ ١٦ وَمَا تِلۡكَ
بِيَمِينِكَ يَٰمُوسَىٰ ١٧ قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّؤُاْ عَلَيۡهَا
وَأَهُشُّ بِهَا عَلَىٰ غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَـَٔارِبُ أُخۡرَىٰ ١٨ قَالَ أَلۡقِهَا
يَٰمُوسَىٰ ١٩ فَأَلۡقَىٰهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٞ تَسۡعَىٰ ٢٠ قَالَ خُذۡهَا
وَلَا تَخَفۡۖ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا ٱلۡأُولَىٰ ٢١ وَٱضۡمُمۡ يَدَكَ
إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخۡرُجۡ بَيۡضَآءَ مِنۡ غَيۡرِ سُوٓءٍ ءَايَةً أُخۡرَىٰ ٢٢ لِنُرِيَكَ
مِنۡ ءَايَٰتِنَا ٱلۡكُبۡرَى ٢٣ ٱذۡهَبۡ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ٢٤ قَالَ
رَبِّ ٱشۡرَحۡ لِي صَدۡرِي ٢٥ وَيَسِّرۡ لِيٓ أَمۡرِي ٢٦ وَٱحۡلُلۡ عُقۡدَةً مِّن
لِّسَانِي ٢٧ يَفۡقَهُواْ قَوۡلِي ٢٨ وَٱجۡعَل لِّي وَزِيرًا مِّنۡ أَهۡلِي ٢٩ هَٰرُونَ
أَخِي ٣٠ ٱشۡدُدۡ بِهِۦٓ أَزۡرِي ٣١ وَأَشۡرِكۡهُ فِيٓ أَمۡرِي ٣٢ كَيۡ نُسَبِّحَكَ
كَثِيرًا ٣٣ وَنَذۡكُرَكَ كَثِيرًا ٣٤ إِنَّكَ كُنتَ بِنَا بَصِيرًا ٣٥ قَالَ قَدۡ
أُوتِيتَ سُؤۡلَكَ يَٰمُوسَىٰ ٣٦ وَلَقَدۡ مَنَنَّا عَلَيۡكَ مَرَّةً أُخۡرَىٰٓ ٣٧

﴿۱۳﴾ و من تو را [به پیامبری] برگزیدم؛ پس به آنچه وحی می‌شود گوش فرا ده: ﴿۱۴﴾ بی‌تردید، منم «الله» که هیچ معبودی [به‌حق] جز من نیست؛ پس مرا عبادت کن و برای یاد من نماز برپا دار. ﴿۱۵﴾ یقیناً قیامت آمدنی است؛ [ولی] می‌خواهم [وقت] آن را پنهان دارم تا به هر کسی در برابر [کار و] تلاشی که می‌کند پاداش داده شود. ﴿۱۶﴾ پس مبادا کسی که به آن ایمان ندارد و از هوس‌هایش پیروی می‌کند، تو را از [نیکوکاری و آمادگی برای] آن بازدارد که هلاک می‌شوی. ﴿۱۷﴾ و ای موسی، آن چیست به [دست] راستت؟» ﴿۱۸﴾ او گفت: «این عصای من است؛ بر آن تکیه می‌کنم و با آن برای گوسفندانم [برگ درختان را] فرومی‌ریزم و کارهای دیگری [نیز] با آن دارم [که برآورده می‌کنم]. ﴿۱۹﴾ [الله] فرمود: «ای موسی، آن را بیفکن». ﴿۲۰﴾ [موسی علیه السلام] آن را [بر زمین] افکند و ناگهان [تبدیل به] ماری شد که به سرعت می‌خزید. ﴿۲۱﴾ [الله] فرمود: «آن را بگیر و نترس. به زودی آن را به شکل اولش بازمی‌گردانیم. ﴿۲۲﴾ و دستت را در بغل کن تا بدون هیچ گزندی [به عنوان] معجزه‌ای دیگر، سفید [و درخشان] بیرون آید. ﴿۲۳﴾ [هدف از ارایه این دو معجزه، این بود] که برخی از نشانه‌های بزرگ خویش را به تو نشان دهیم. ﴿۲۴﴾ [اینک] به سوی فرعون برو [که] بی‌تردید، [کفر ورزیده و] سرکشی کرده است». ﴿۲۵﴾ [موسی علیه السلام] گفت: «پروردگارا، بر [حوصله و] شکیبایی‌ام بیفزای ﴿۲۶﴾ و کارم را برایم آسان گردان ﴿۲۷﴾ و گره از زبانم باز کن ﴿۲۸﴾ تا سخنم را دریابند. ﴿۲۹﴾ و یاوری از [افراد] خاندانم برای من قرار بده؛ ﴿۳۰﴾ هارون، برادرم را. ﴿۳۱﴾ پشتم را با او محکم کن؛ ﴿۳۲﴾ و او را در کار [رسالت] من شریک کن ﴿۳۳﴾ تا تو را بسیار به پاکی بستاییم ﴿۳۴﴾ و بسیار یادت کنیم. ﴿۳۵﴾ بی‌تردید، تو به [حال] ما بسیار بینایی». ﴿۳۶﴾ [الله] فرمود: «ای موسی، خواسته‌ات به تو داده شد. ﴿۳۷﴾ در حقیقت، ما [پیشتر] یک بار دیگر [نیز] بر تو منت نهاده بودیم.

إِذۡ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰٓ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰٓ ٣٨ أَنِ ٱقۡذِفِيهِ فِي ٱلتَّابُوتِ فَٱقۡذِفِيهِ
فِي ٱلۡيَمِّ فَلۡيُلۡقِهِ ٱلۡيَمُّ بِٱلسَّاحِلِ يَأۡخُذۡهُ عَدُوّٞ لِّي وَعَدُوّٞ لَّهُۥۚ وَأَلۡقَيۡتُ
عَلَيۡكَ مَحَبَّةٗ مِّنِّي وَلِتُصۡنَعَ عَلَىٰ عَيۡنِيٓ ٣٩ إِذۡ تَمۡشِيٓ أُخۡتُكَ فَتَقُولُ
هَلۡ أَدُلُّكُمۡ عَلَىٰ مَن يَكۡفُلُهُۥۖ فَرَجَعۡنَٰكَ إِلَىٰٓ أُمِّكَ كَيۡ تَقَرَّ عَيۡنُهَا
وَلَا تَحۡزَنَۚ وَقَتَلۡتَ نَفۡسٗا فَنَجَّيۡنَٰكَ مِنَ ٱلۡغَمِّ وَفَتَنَّٰكَ فُتُونٗاۚ
فَلَبِثۡتَ سِنِينَ فِيٓ أَهۡلِ مَدۡيَنَ ثُمَّ جِئۡتَ عَلَىٰ قَدَرٖ يَٰمُوسَىٰ ٤٠
وَٱصۡطَنَعۡتُكَ لِنَفۡسِي ٤١ ٱذۡهَبۡ أَنتَ وَأَخُوكَ بِـَٔايَٰتِي وَلَا
تَنِيَا فِي ذِكۡرِي ٤٢ ٱذۡهَبَآ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ٤٣ فَقُولَا لَهُۥ قَوۡلٗا
لَّيِّنٗا لَّعَلَّهُۥ يَتَذَكَّرُ أَوۡ يَخۡشَىٰ ٤٤ قَالَا رَبَّنَآ إِنَّنَا نَخَافُ أَن يَفۡرُطَ
عَلَيۡنَآ أَوۡ أَن يَطۡغَىٰ ٤٥ قَالَ لَا تَخَافَآۖ إِنَّنِي مَعَكُمَآ أَسۡمَعُ وَأَرَىٰ ٤٦
فَأۡتِيَاهُ فَقُولَآ إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرۡسِلۡ مَعَنَا بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ
وَلَا تُعَذِّبۡهُمۡۖ قَدۡ جِئۡنَٰكَ بِـَٔايَةٖ مِّن رَّبِّكَۖ وَٱلسَّلَٰمُ عَلَىٰ مَنِ ٱتَّبَعَ
ٱلۡهُدَىٰٓ ٤٧ إِنَّا قَدۡ أُوحِيَ إِلَيۡنَآ أَنَّ ٱلۡعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَّبَ
وَتَوَلَّىٰ ٤٨ قَالَ فَمَن رَّبُّكُمَا يَٰمُوسَىٰ ٤٩ قَالَ رَبُّنَا ٱلَّذِيٓ أَعۡطَىٰ
كُلَّ شَيۡءٍ خَلۡقَهُۥ ثُمَّ هَدَىٰ ٥٠ قَالَ فَمَا بَالُ ٱلۡقُرُونِ ٱلۡأُولَىٰ ٥١

﴿۳۸﴾ آنگاه که آنچه را که [باید دربارهٔ حفاظت از تو] الهام می‌شد به مادرت الهام کردیم: ﴿۳۹﴾ که: «او را در صندوقی بگذار و آن [صندوق] را به دریا [= رود نیل] بینداز تا دریا او را به ساحل بیفکنَد [و] دشمن من و دشمن او، آن را [از آب] بگیرد»؛ و از جانب خویش مهری [در دل‌ها] بر تو افکندم و [تو را حمایت کردم] تا تحت نظرم پرورش یابی. ﴿۴۰﴾ آنگاه که خواهرت [در پی صندوقِ تو] راه می‌رفت و [به کسانی که تو را از آب گرفتند] گفت: «می‌خواهید شخصی را به شما نشان دهم که سرپرستی او را به عهده بگیرد؟» پس تو را به مادرت بازگرداندیم تا چشمش [به دیدارت] روشن گردد و اندوهگین نباشد؛ و [بعدها] تو شخصی [قِبطی] را کُشتی و ما از اندوه [و مجازاتِ قتل] نجاتت دادیم و تو را بارها آزمودیم. پس [از آن،] چند سال بین مردم مَدیَن به سر بردی؛ آنگاه ای موسی، بر [طبق] تقدیر [الهی و در زمان مقرر به اینجا] آمدی. ﴿۴۱﴾ و تو را برای خودم برگزیدم [تا پیامم را به مردم برسانی]. ﴿۴۲﴾ [اینک] تو و برادرت با نشانه‌های [قدرت و یگانگیِ] من روانه شوید و در [دعوت حق و] یاد کردنِ من سستی نورزید. ﴿۴۳﴾ به سوی فرعون بروید که او [کفر ورزیده و] سرکشی کرده است. ﴿۴۴﴾ پس به نرمی با او سخن بگویید؛ باشد که پند گیرد یا [از عذاب الهی] بترسد [و توبه کند]. ﴿۴۵﴾ [موسی و هارون علیهما السلام] گفتند: «پروردگارا، ما بیمناکیم که بر ما پیشدستی نماید [و پیش از پایان دعوت، مجازاتمان کند] یا [در برابر سخن حق] سرکشی کند». ﴿۴۶﴾ [الله] فرمود: «نترسید [که] یقیناً من همراهتان هستم [و همه چیز را] می‌شنوم و می‌بینم. ﴿۴۷﴾ پس به سوی او بروید و بگویید: «ما رسولان پروردگارت هستیم. بنی‌اسرائیل را همراه ما بفرست و آنان را [تحقیر و] آزار نکن. به راستی که ما نشانه‌های روشنی از جانب پروردگارت برای تو آورده‌ایم؛ و سلامتی [از عذاب الهی] بر کسی است که از هدایت پیروی کند. ﴿۴۸﴾ در حقیقت، به ما وحی شده است که عذاب [دوزخ] بر کسی است که [آیات و معجزات را] تکذیب کند و [از دعوت پیامبرش] روی گرداند». ﴿۴۹﴾ [فرعون] گفت: «ای موسی، پروردگار شما کیست؟» ﴿۵۰﴾ [موسی علیه السلام] گفت: «پروردگار ما [همان] ذاتی است که به هر چیزی آفرینشِ [= ظاهر و ویژگی‌های مناسب] او را بخشیده و سپس [آن را] هدایت نموده است». ﴿۵۱﴾ [فرعون] گفت: «پس حال [و سرنوشت] نسل‌های گذشته [که کافر بوده‌اند] چیست؟»

قَالَ عِلۡمُهَا عِندَ رَبِّي فِي كِتَٰبٖۖ لَّا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنسَى ﴿٥٢﴾ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلۡأَرۡضَ مَهۡدٗا وَسَلَكَ لَكُمۡ فِيهَا سُبُلٗا وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَخۡرَجۡنَا بِهِۦٓ أَزۡوَٰجٗا مِّن نَّبَاتٖ شَتَّىٰ ﴿٥٣﴾ كُلُواْ وَٱرۡعَوۡاْ أَنۡعَٰمَكُمۡۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّأُوْلِي ٱلنُّهَىٰ ﴿٥٤﴾ ۞ مِنۡهَا خَلَقۡنَٰكُمۡ وَفِيهَا نُعِيدُكُمۡ وَمِنۡهَا نُخۡرِجُكُمۡ تَارَةً أُخۡرَىٰ ﴿٥٥﴾ وَلَقَدۡ أَرَيۡنَٰهُ ءَايَٰتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَىٰ ﴿٥٦﴾ قَالَ أَجِئۡتَنَا لِتُخۡرِجَنَا مِنۡ أَرۡضِنَا بِسِحۡرِكَ يَٰمُوسَىٰ ﴿٥٧﴾ فَلَنَأۡتِيَنَّكَ بِسِحۡرٖ مِّثۡلِهِۦ فَٱجۡعَلۡ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَكَ مَوۡعِدٗا لَّا نُخۡلِفُهُۥ نَحۡنُ وَلَآ أَنتَ مَكَانٗا سُوٗى ﴿٥٨﴾ قَالَ مَوۡعِدُكُمۡ يَوۡمُ ٱلزِّينَةِ وَأَن يُحۡشَرَ ٱلنَّاسُ ضُحٗى ﴿٥٩﴾ فَتَوَلَّىٰ فِرۡعَوۡنُ فَجَمَعَ كَيۡدَهُۥ ثُمَّ أَتَىٰ ﴿٦٠﴾ قَالَ لَهُم مُّوسَىٰ وَيۡلَكُمۡ لَا تَفۡتَرُواْ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبٗا فَيُسۡحِتَكُم بِعَذَابٖۖ وَقَدۡ خَابَ مَنِ ٱفۡتَرَىٰ ﴿٦١﴾ فَتَنَٰزَعُوٓاْ أَمۡرَهُم بَيۡنَهُمۡ وَأَسَرُّواْ ٱلنَّجۡوَىٰ ﴿٦٢﴾ قَالُوٓاْ إِنۡ هَٰذَٰنِ لَسَٰحِرَٰنِ يُرِيدَانِ أَن يُخۡرِجَاكُم مِّنۡ أَرۡضِكُم بِسِحۡرِهِمَا وَيَذۡهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ ٱلۡمُثۡلَىٰ ﴿٦٣﴾ فَأَجۡمِعُواْ كَيۡدَكُمۡ ثُمَّ ٱئۡتُواْ صَفّٗاۚ وَقَدۡ أَفۡلَحَ ٱلۡيَوۡمَ مَنِ ٱسۡتَعۡلَىٰ ﴿٦٤﴾

﴿۵۲﴾ [موسی علیه السلام] گفت: «دانشِ آن در کتابی [= لوح محفوظ] نزد پروردگار من [ثبت] است. پروردگارم نه اشتباه می‌کند و نه فراموش می‌نماید. ﴿۵۳﴾ آن [معبودی] که زمین را برایتان [همچون] گهواره‌ای [محل آسایش] قرار داد و راه‌هایی در آن ایجاد کرد و از آسمان آبی فرو فرستاد و به وسیلۀ آن، انواع گوناگون گیاهان را [از زمین] بیرون آوردیم. ﴿۵۴﴾ [هم خود از آن] بخورید و [هم] چهارپایانتان را [در آن] بچرانید. بی‌تردید، در این [امور،] نشانه‌هایی [از قدرت الهی] برای خردمندان است. ﴿۵۵﴾ شما را از آن [خاک] آفریدیم و به آن بازمی‌گردانیم و بار دیگر [در قیامت] از آن بیرون می‌آوریم. ﴿۵۶﴾ و به راستی [ما] همۀ نشانه‌های [قدرت] خود [و صداقت رسالت موسی علیه السلام] را به او نشان دادیم؛ ولی [همه را] دروغ پنداشت و [دعوت حق را] نپذیرفت. ﴿۵۷﴾ [آنگاه] گفت: «ای موسی، آیا نزد ما آمده‌ای که با جادویَت ما را از سرزمینمان بیرون کنی؟ ﴿۵۸﴾ یقیناً ما نیز جادویی مانند آن برایت می‌آوریم؛ پس در مکانی که [فاصله‌اش از هر دو طرف] یکسان باشد، وعده‌گاهی میان ما و خود تعیین کن که نه ما از آن خلاف کنیم و نه تو. ﴿۵۹﴾ [موسی علیه السلام] گفت: «وعده‌گاه شما روز عید باشد که [همۀ] مردم پیش از ظهر جمع می‌شوند». ﴿۶۰﴾ آنگاه فرعون بازگشت و [تمام] نیرنگ و حیلۀ خویش را جمع کرد و [همراه جادوگرانش به محل مورد نظر] آمد. ﴿۶۱﴾ موسی به آنان گفت: «وای بر شما! بر الله دروغ نبندید که با عذابی [سخت] نابودتان می‌سازد؛ و یقیناً هر کس [با فریب‌دادنِ مردم بر الله] دروغ بست، زیانکار گشت». ﴿۶۲﴾ [جادوگران پس از هشدار موسی علیه السلام] در کارشان میان خود اختلاف ورزیدند و پنهانی گفتگو کردند. ﴿۶۳﴾ [برخی از آنان] گفتند: «این دو [نفر] قطعاً جادوگرند [و] با جادوی خویش می‌خواهند شما را از سرزمینتان بیرون کنند و آیین [و راه و رسمِ] برتر شما را از میان بردارند. ﴿۶۴﴾ پس [همۀ] نیرنگ خویش را فراهم کنید [و به کار بندید]؛ سپس در یک صف [برای مبارزه] به پیش آیید. بی‌تردید، هرکس امروز [بر دشمن] چیره شود، پیروز [و کامیاب] گشته است.

قَالُوا۟ يَٰمُوسَىٰٓ إِمَّآ أَن تُلْقِىَ وَإِمَّآ أَن نَّكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ ﴿٦٥﴾ قَالَ بَلْ
أَلْقُوا۟ ۖ فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِن سِحْرِهِمْ أَنَّهَا
تَسْعَىٰ ﴿٦٦﴾ فَأَوْجَسَ فِى نَفْسِهِۦ خِيفَةً مُّوسَىٰ ﴿٦٧﴾ قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ
أَنتَ ٱلْأَعْلَىٰ ﴿٦٨﴾ وَأَلْقِ مَا فِى يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوٓا۟ ۖ إِنَّمَا صَنَعُوا۟
كَيْدُ سَٰحِرٍ ۖ وَلَا يُفْلِحُ ٱلسَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ ﴿٦٩﴾ فَأُلْقِىَ ٱلسَّحَرَةُ سُجَّدًا
قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِرَبِّ هَٰرُونَ وَمُوسَىٰ ﴿٧٠﴾ قَالَ ءَامَنتُمْ لَهُۥ قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ
لَكُمْ ۖ إِنَّهُۥ لَكَبِيرُكُمُ ٱلَّذِى عَلَّمَكُمُ ٱلسِّحْرَ ۖ فَلَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ
وَأَرْجُلَكُم مِّنْ خِلَٰفٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ فِى جُذُوعِ ٱلنَّخْلِ وَلَتَعْلَمُنَّ
أَيُّنَآ أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَىٰ ﴿٧١﴾ قَالُوا۟ لَن نُّؤْثِرَكَ عَلَىٰ مَا جَآءَنَا مِنَ
ٱلْبَيِّنَٰتِ وَٱلَّذِى فَطَرَنَا ۖ فَٱقْضِ مَآ أَنتَ قَاضٍ ۖ إِنَّمَا تَقْضِى هَٰذِهِ
ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَآ ﴿٧٢﴾ إِنَّآ ءَامَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطَٰيَٰنَا وَمَآ أَكْرَهْتَنَا
عَلَيْهِ مِنَ ٱلسِّحْرِ ۗ وَٱللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰٓ ﴿٧٣﴾ إِنَّهُۥ مَن يَأْتِ رَبَّهُۥ مُجْرِمًا
فَإِنَّ لَهُۥ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ ﴿٧٤﴾ وَمَن يَأْتِهِۦ مُؤْمِنًا قَدْ
عَمِلَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلدَّرَجَٰتُ ٱلْعُلَىٰ ﴿٧٥﴾ جَنَّٰتُ عَدْنٍ
تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ جَزَآءُ مَن تَزَكَّىٰ ﴿٧٦﴾

﴿۶۵﴾ [جادوگران] گفتند: «ای موسی، آیا تو [آنچه را با خود داری] می‌افکنی یا [ما] نخستین کسی باشیم که می‌افکنَد؟» ﴿۶۶﴾ [موسی ؏] گفت: «[نه،] بلکه، شما بیفکنید». ناگاه ریسمان‌ها و چوبدستی‌های آنان از جادویشان چنان به نظرش رسید که گویی به شتاب می‌خزند. ﴿۶۷﴾ پس موسی در دلش ترسی احساس کرد. ﴿۶۸﴾ گفتیم: «نترس [که] تو قطعاً [پیروز و] برتری. ﴿۶۹﴾ و آنچه را که در دست راست خود داری بیفکن تا [تمام] آنچه را که ساخته‌اند ببلعد. بی‌تردید، آنچه آنان ساخته‌اند، فقط نیرنگِ جادوگر است و جادوگر هر جا که باشد [و هر چه کند]، پیروز نمی‌گردد». ﴿۷۰﴾ [هنگامی که موسی ؏ عصایش را بر زمین انداخت، به مار بزرگی تبدیل شد و ساخته‌های آنان را بلعید] آنگاه جادوگران به سجده افتادند [و] گفتند: «به پروردگار هارون و موسی ایمان آوردیم». ﴿۷۱﴾ [فرعون] گفت: «آیا پیش از آنکه به شما اجازه دهم به او ایمان آوردید؟ قطعاً او بزرگِ شماست که به شما جادوگری آموخته است. پس قطعاً دست و پای شما را بر عکس یکدیگر [از چپ و راست] قطع می کنم و همگی‌تان را بر تنه‌های نخل به دار می‌آویزم و آنگاه خوب خواهید دانست که عذاب [و شکنجۀ] کدام یک از ما سخت‌تر و پاینده‌تر است؛ [من یا پروردگارِ موسی ؏]». ﴿۷۲﴾ [جادوگران] گفتند: «هرگز [پیروی از] تو را بر این دلایل روشنی که برایمان آمده است و [همچنین] بر آن که ما را آفریده است ترجیح نمی‌دهیم؛ پس به هر حکمی که می‌خواهی، حکم کن. تو فقط می‌توانی در زندگیِ این دنیا حکم کنی. ﴿۷۳﴾ بی‌تردید، ما به پروردگارمان ایمان آوردیم تا گناهانمان و آنچه را از جادوگری بر ما تحمیل کردی ببخشاید؛ و الله بهتر و پاینده‌تر است». ﴿۷۴﴾ هرکس در پیشگاهِ پروردگارش، گناهکار حاضر شود، یقیناً آتش دوزخ برای اوست؛ در آنجا نه می‌میرد [که رهایی یابد] و نه [به خوشی] زندگی کند. ﴿۷۵﴾ و هرکس مؤمن نزد او تعالی بیاید در حالی که کارهای شایسته انجام داده باشد، اینان درجات عالی دارند. ﴿۷۶﴾ باغ‌های جاودان [بهشت] که جویبارها زیر [درختان] آن جاری است. همیشه در آن خواهند بود؛ و این است پاداش کسی که خود را [از آلودگی‌های شرک و گناه] پاک کرده است.

وَلَقَدۡ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنۡ أَسۡرِ بِعِبَادِي فَٱضۡرِبۡ لَهُمۡ طَرِيقٗا فِي ٱلۡبَحۡرِ يَبَسٗا لَّا تَخَٰفُ دَرَكٗا وَلَا تَخۡشَىٰ ﴿٧٧﴾ فَأَتۡبَعَهُمۡ فِرۡعَوۡنُ بِجُنُودِهِۦ فَغَشِيَهُم مِّنَ ٱلۡيَمِّ مَا غَشِيَهُمۡ ﴿٧٨﴾ وَأَضَلَّ فِرۡعَوۡنُ قَوۡمَهُۥ وَمَا هَدَىٰ ﴿٧٩﴾ يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ قَدۡ أَنجَيۡنَٰكُم مِّنۡ عَدُوِّكُمۡ وَوَٰعَدۡنَٰكُمۡ جَانِبَ ٱلطُّورِ ٱلۡأَيۡمَنَ وَنَزَّلۡنَا عَلَيۡكُمُ ٱلۡمَنَّ وَٱلسَّلۡوَىٰ ﴿٨٠﴾ كُلُواْ مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقۡنَٰكُمۡ وَلَا تَطۡغَوۡاْ فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيۡكُمۡ غَضَبِيۖ وَمَن يَحۡلِلۡ عَلَيۡهِ غَضَبِي فَقَدۡ هَوَىٰ ﴿٨١﴾ وَإِنِّي لَغَفَّارٞ لِّمَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا ثُمَّ ٱهۡتَدَىٰ ﴿٨٢﴾ ۞ وَمَآ أَعۡجَلَكَ عَن قَوۡمِكَ يَٰمُوسَىٰ ﴿٨٣﴾ قَالَ هُمۡ أُوْلَآءِ عَلَىٰٓ أَثَرِي وَعَجِلۡتُ إِلَيۡكَ رَبِّ لِتَرۡضَىٰ ﴿٨٤﴾ قَالَ فَإِنَّا قَدۡ فَتَنَّا قَوۡمَكَ مِنۢ بَعۡدِكَ وَأَضَلَّهُمُ ٱلسَّامِرِيُّ ﴿٨٥﴾ فَرَجَعَ مُوسَىٰٓ إِلَىٰ قَوۡمِهِۦ غَضۡبَٰنَ أَسِفٗاۚ قَالَ يَٰقَوۡمِ أَلَمۡ يَعِدۡكُمۡ رَبُّكُمۡ وَعۡدًا حَسَنًاۚ أَفَطَالَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡعَهۡدُ أَمۡ أَرَدتُّمۡ أَن يَحِلَّ عَلَيۡكُمۡ غَضَبٞ مِّن رَّبِّكُمۡ فَأَخۡلَفۡتُم مَّوۡعِدِي ﴿٨٦﴾ قَالُواْ مَآ أَخۡلَفۡنَا مَوۡعِدَكَ بِمَلۡكِنَا وَلَٰكِنَّا حُمِّلۡنَآ أَوۡزَارٗا مِّن زِينَةِ ٱلۡقَوۡمِ فَقَذَفۡنَٰهَا فَكَذَٰلِكَ أَلۡقَى ٱلسَّامِرِيُّ ﴿٨٧﴾

﴿۷۷﴾ و بـه راسـتی [ما] به مـوسی وحی کردیم کـه: «بندگانم را شـبانه [از مصر بیرون] بـبر، سـپس در دریا راهی خشـک برایشـان بگشـا، که نـه از تعقیب [دشـمنان] خواهی ترسـید و نه [از غرق شـدن در دریا] بیم داری. ﴿۷۸﴾ آنگاه فرعون با سـپاهیانش آنان را دنبـال کـرد و آب دریـا آنان را فروپوشـاند؛ چنان پوشـاندنی [کـه حقیقتش را کسی جـز الله نمی‌دانـد]. ﴿۷۹﴾ و [بدین‌سـان] فرعـون قـوم خـود را گمـراه نمـود و هدایت نکـرد. ﴿۸۰﴾ ای بنی‌اسرائیـل، بـه راسـتی [مـا] شـما را از [چنگ] دشـمنانتان نجات دادیم و در سـمت راسـت [کـوه] طور با شـما وعده گذاشـتیم [تا تورات را نـازل کنیم] و بـر شـما تَرَنجَبـین و بلدرچـین فروفرسـتادیم. ﴿۸۱﴾ از نعمت‌هـای پاکـیزه‌ای که به شـما روزی داده‌ایـم بخوریـد و در آن زیـاده‌روی نکنیـد کـه خشـم مـن بر شـما فرود می‌آیـد؛ و هرکس که خشـم مـن بر او فـرود آید، قطعاً هـلاک می‌گـردد. ﴿۸۲﴾ و یقیناً مـن آمرزندۀ کسی هسـتم کـه توبه کنـد و ایمان آورد و کاری شایسـته کنـد و آنگاه بر هدایـت [خـود باقی] بماند. ﴿۸۳﴾ ای موسی، چه چیز موجب شـد کـه جلوتر از قومت [بـه سـوی وعـده‌گاهِ طـور] بشـتابی؟ ﴿۸۴﴾ [مـوسی علیه‌السلام] گفـت: «پـروردگارا، آنـان به دنبالـم می‌آیند و من به سـویت شـتافتم تا [از مـن] راضی گـردی». ﴿۸۵﴾ [الله] فرمود: «پس [بـدان کـه] ما قومـت را پس از [رفـتنِ] تو آزمودیم و سـامری گمراهشـان کرد». ﴿۸۶﴾ آنـگاه مـوسی خشـمگین [و] اندوهنـاک به سـوی قومـش بازگشـت [و] گفت: «ای قـوم مـن، مگـر پروردگارتان [دربارۀ نـزول تورات] وعدۀ نیکو به شـما نـداده بود؟ آیـا بر پیمان شـما [بـا الله] زمانی طولانی گذشـت [و همـه را از یاد بردید] یا خواسـتید خشـمی از [سـوی] پروردگارتـان بـر شـما فـرود آیـد کـه وعـدۀ مـرا خـلاف کردید؟» ﴿۸۷﴾ آنـان گفتند: «[مـا] به اختیار خود پیمان تو را نشکسـتیم؛ ولی بارهای سـنگینی از زر و زیورهـای قـوم [فرعـون] را که بر مـا نهاده بودند [در آتش] انداختیم و سـامری نـیز [آنچـه را کـه ادعا می‌کـرد خـاکِ سُـمِ اسـب جبرئیـل اسـت، در آتـش] انداخـت».

فَأَخۡرَجَ لَهُمۡ عِجۡلٗا جَسَدٗا لَّهُۥ خُوَارٞ فَقَالُواْ هَٰذَآ إِلَٰهُكُمۡ
وَإِلَٰهُ مُوسَىٰ فَنَسِيَ ﴿٨٨﴾ أَفَلَا يَرَوۡنَ أَلَّا يَرۡجِعُ إِلَيۡهِمۡ قَوۡلٗا
وَلَا يَمۡلِكُ لَهُمۡ ضَرّٗا وَلَا نَفۡعٗا ﴿٨٩﴾ وَلَقَدۡ قَالَ لَهُمۡ هَٰرُونُ
مِن قَبۡلُ يَٰقَوۡمِ إِنَّمَا فُتِنتُم بِهِۦۖ وَإِنَّ رَبَّكُمُ ٱلرَّحۡمَٰنُ فَٱتَّبِعُونِي
وَأَطِيعُوٓاْ أَمۡرِي ﴿٩٠﴾ قَالُواْ لَن نَّبۡرَحَ عَلَيۡهِ عَٰكِفِينَ حَتَّىٰ يَرۡجِعَ
إِلَيۡنَا مُوسَىٰ ﴿٩١﴾ قَالَ يَٰهَٰرُونُ مَا مَنَعَكَ إِذۡ رَأَيۡتَهُمۡ ضَلُّوٓاْ ﴿٩٢﴾
أَلَّا تَتَّبِعَنِۖ أَفَعَصَيۡتَ أَمۡرِي ﴿٩٣﴾ قَالَ يَبۡنَؤُمَّ لَا تَأۡخُذۡ بِلِحۡيَتِي
وَلَا بِرَأۡسِيٓۖ إِنِّي خَشِيتُ أَن تَقُولَ فَرَّقۡتَ بَيۡنَ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ
وَلَمۡ تَرۡقُبۡ قَوۡلِي ﴿٩٤﴾ قَالَ فَمَا خَطۡبُكَ يَٰسَٰمِرِيُّ ﴿٩٥﴾ قَالَ
بَصُرۡتُ بِمَا لَمۡ يَبۡصُرُواْ بِهِۦ فَقَبَضۡتُ قَبۡضَةٗ مِّنۡ أَثَرِ
ٱلرَّسُولِ فَنَبَذۡتُهَا وَكَذَٰلِكَ سَوَّلَتۡ لِي نَفۡسِي ﴿٩٦﴾ قَالَ
فَٱذۡهَبۡ فَإِنَّ لَكَ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ أَن تَقُولَ لَا مِسَاسَۖ وَإِنَّ لَكَ
مَوۡعِدٗا لَّن تُخۡلَفَهُۥۖ وَٱنظُرۡ إِلَىٰٓ إِلَٰهِكَ ٱلَّذِي ظَلۡتَ عَلَيۡهِ
عَاكِفٗاۖ لَّنُحَرِّقَنَّهُۥ ثُمَّ لَنَنسِفَنَّهُۥ فِي ٱلۡيَمِّ نَسۡفًا ﴿٩٧﴾ إِنَّمَآ
إِلَٰهُكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِي لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ وَسِعَ كُلَّ شَيۡءٍ عِلۡمٗا ﴿٩٨﴾

﴿۸۸﴾ سپس مجسمۀ گوساله‌ای برایشان ساخت که صدایی [همچون صدای گوساله] داشت. [سامری و پیروانش به مردم] گفتند: «این معبود شما و معبود موسی است که آن را فراموش [و اینجا رها] کرده است». ﴿۸۹﴾ آیا نمی‌دیدند که [این گوساله] هیچ پاسخی به آنها نمی‌دهد و هیچ زیان و سودی برایشان ندارد؟ ﴿۹۰﴾ و در حقیقت، پیش از آن [که موسی علیه السلام بازگردد،] هارون نیز به آنها گفته بود: «ای قوم من، جز این نیست که شما با این [گوساله] امتحان شده‌اید و بی‌تردید، پروردگار [حقیقیِ] شما [الله] رحمان است؛ پس پیرو من باشید و از فرمانم اطاعت کنید». ﴿۹۱﴾ [آنان] گفتند: «ما پیوسته بر این [عبادت گوساله] می‌مانیم تا موسی نزدمان بازگردد». ﴿۹۲-۹۳﴾ [وقتی موسی علیه السلام بازآمد] گفت: «ای هارون، هنگامی که دیدی آنان گمراه شده‌اند، چه چیزی تو را از پیرویِ من بازداشت [و چرا آنان را ترک نکردی]؟ آیا از فرمانم سرپیچی کردی؟» ﴿۹۴﴾ [هارون علیه السلام] گفت: «ای پسر مادرم، ریش و [موی] سرم را نگیر. در حقیقت، ترسیدم که بگویی میان بنی‌اسرائیل تفرقه انداختی و سخن [و سفارش] مرا به کار نبستی». ﴿۹۵﴾ [موسی علیه السلام] گفت: «ای سامری، این چه کاری است که کردی؟» ﴿۹۶﴾ او گفت: «من چیزی را دیدم که آنان ندیدند و مُشتی از خاک پای [اسبِ] فرستاده [= جبرئیل علیه السلام] را برداشتم و [در پیکر گوساله] انداختم و [هوای] نفسم [این کار را] اینچنین برایم آراست». ﴿۹۷﴾ [موسی علیه السلام] گفت: «پس برو. بی‌تردید، بهرۀ تو در زندگی این است که [چنان مطرود شوی که به مردم] بگویی: ”[به من] دست نزنید“؛ و وعده‌گاهی [برای عذاب] خواهی داشت که هرگز از آن تخلف نخواهد شد؛ و [اکنون] به آن معبودی که پیوسته در عبادتش بودی بنگر؛ آن را می‌سوزانیم، آنگاه [که کاملاً خاکستر شد،] در دریا پراکنده‌اش می‌سازیم». ﴿۹۸﴾ [ای مردم،] معبود شما الله است که هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست و علمش همه چیز را فراگرفته است.

كَذَٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيۡكَ مِنۡ أَنۢبَآءِ مَا قَدۡ سَبَقَۚ وَقَدۡ ءَاتَيۡنَٰكَ مِن لَّدُنَّا
ذِكۡرٗا ٩٩ مَّنۡ أَعۡرَضَ عَنۡهُ فَإِنَّهُۥ يَحۡمِلُ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وِزۡرًا ١٠٠
خَٰلِدِينَ فِيهِۖ وَسَآءَ لَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ حِمۡلٗا ١٠١ يَوۡمَ يُنفَخُ
فِي ٱلصُّورِۚ وَنَحۡشُرُ ٱلۡمُجۡرِمِينَ يَوۡمَئِذٖ زُرۡقٗا ١٠٢ يَتَخَٰفَتُونَ
بَيۡنَهُمۡ إِن لَّبِثۡتُمۡ إِلَّا عَشۡرٗا ١٠٣ نَّحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذۡ يَقُولُ
أَمۡثَلُهُمۡ طَرِيقَةً إِن لَّبِثۡتُمۡ إِلَّا يَوۡمٗا ١٠٤ وَيَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلۡجِبَالِ
فَقُلۡ يَنسِفُهَا رَبِّي نَسۡفٗا ١٠٥ فَيَذَرُهَا قَاعٗا صَفۡصَفٗا ١٠٦
لَّا تَرَىٰ فِيهَا عِوَجٗا وَلَآ أَمۡتٗا ١٠٧ يَوۡمَئِذٖ يَتَّبِعُونَ ٱلدَّاعِيَ لَا عِوَجَ
لَهُۥۖ وَخَشَعَتِ ٱلۡأَصۡوَاتُ لِلرَّحۡمَٰنِ فَلَا تَسۡمَعُ إِلَّا هَمۡسٗا ١٠٨
يَوۡمَئِذٖ لَّا تَنفَعُ ٱلشَّفَٰعَةُ إِلَّا مَنۡ أَذِنَ لَهُ ٱلرَّحۡمَٰنُ وَرَضِيَ لَهُۥ
قَوۡلٗا ١٠٩ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِۦ
عِلۡمٗا ١١٠ ۞ وَعَنَتِ ٱلۡوُجُوهُ لِلۡحَيِّ ٱلۡقَيُّومِۖ وَقَدۡ خَابَ مَنۡ حَمَلَ

ظُلۡمٗا ١١١ وَمَن يَعۡمَلۡ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَلَا يَخَافُ
ظُلۡمٗا وَلَا هَضۡمٗا ١١٢ وَكَذَٰلِكَ أَنزَلۡنَٰهُ قُرۡءَانًا عَرَبِيّٗا وَصَرَّفۡنَا
فِيهِ مِنَ ٱلۡوَعِيدِ لَعَلَّهُمۡ يَتَّقُونَ أَوۡ يُحۡدِثُ لَهُمۡ ذِكۡرٗا ١١٣

﴿۹۹﴾ [ای پیامبر،] این گونه از اخبار [و داستان‌های پیامبران] گذشته بر تو حکایت می کنیم؛ و به راستی که [ما] از جانب خویش به تو قرآنی [پندآموز] داده‌ایم. ﴿۱۰۰﴾ هرکس از آن رویگردان شود، یقیناً روز قیامت بارِ سنگینی [از گناه] بر دوش خواهد کشید. ﴿۱۰۱﴾ جاودانه در آن [عذاب] خواهند ماند؛ و چه بد است باری که [کافران] در قیامت خواهند کشید! ﴿۱۰۲﴾ روزی که در «صور» دمیده می‌شود و در آن روز، مجرمان را [که بسیار ترسیده‌اند، با چشم و بدنِ] کبود جمع می کنیم. ﴿۱۰۳﴾ بین خود آهسته سخن می گویند: «[شما] بیش از ده روز [در دنیا] به سر نبرده‌اید». ﴿۱۰۴﴾ ما به آنچه آنان می گویند داناتریم؛ آنگاه که خردمندترینشان می گوید: «[شما] تنها یک روز به سر برده‌اید». ﴿۱۰۵﴾ و [ای پیامبر،] از تو دربارۀ کوه‌ها [در قیامت] می‌پرسند؛ بگو: «پروردگارم آنان را سخت متلاشی [و پراکنده] می کند؛ ﴿۱۰۶﴾ و آنها را صاف و هموار خواهد نمود؛ ﴿۱۰۷﴾ [همچون زمینی] که در آن هیچ پستی و بلندی نمی‌بینی». ﴿۱۰۸﴾ در آن روز، [همۀ مردم] بدون هیچ مخالفتی از دعوت کنندۀ [الهی] پیروی می کنند و صداها در مقابل [الله] رحمان به خاموشی می گراید و جز صدایی آهسته [و زیر لب، چیزی] نمی‌شنوی. ﴿۱۰۹﴾ در آن روز، شفاعت [هیچ کس] سودی ندارد، مگر کسی که [الله] رحمان به او اجازه دهد و سخنش را بپسندد. ﴿۱۱۰﴾ [الله] آنچه را که انسان‌ها [در آخرت] در پیش دارند و آنچه را که [در دنیا] پشت سر گذاشته‌اند [همه را] می‌داند؛ ولی دانش آنان او را فرانمی گیرد. ﴿۱۱۱﴾ و چهره‌ها در برابر [پروردگارِ] زندۀ پایدار، خوار می گردد و هرکس [بارِ] ستم برداشت، زیان دید. ﴿۱۱۲﴾ و کسی که کارهای شایسته انجام دهد، و مؤمن باشد، نه از هیچ ستمی می‌هراسد و نه از کاستن [پاداش اعمال نیکش]. ﴿۱۱۳﴾ و اینچنین آن را قرآنی [به زبان] عربی نازل کردیم و هشدارهای گوناگون در آن بیان نمودیم؛ باشد که [از عذاب الهی] بپرهیزند یا [این کتاب] برایشان پندی پدید آورَد.

فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ ٱلْمَلِكُ ٱلْحَقُّۗ وَلَا تَعْجَلْ بِٱلْقُرْءَانِ مِن قَبْلِ أَن
يُقْضَىٰٓ إِلَيْكَ وَحْيُهُۥۖ وَقُل رَّبِّ زِدْنِى عِلْمًا ﴿١١٤﴾ وَلَقَدْ عَهِدْنَآ
إِلَىٰٓ ءَادَمَ مِن قَبْلُ فَنَسِىَ وَلَمْ نَجِدْ لَهُۥ عَزْمًا ﴿١١٥﴾ وَإِذْ قُلْنَا
لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟ لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ أَبَىٰ ﴿١١٦﴾
فَقُلْنَا يَٰٓـَٔادَمُ إِنَّ هَٰذَا عَدُوٌّ لَّكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا
مِنَ ٱلْجَنَّةِ فَتَشْقَىٰٓ ﴿١١٧﴾ إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَىٰ ﴿١١٨﴾
وَأَنَّكَ لَا تَظْمَؤُا۟ فِيهَا وَلَا تَضْحَىٰ ﴿١١٩﴾ فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ
ٱلشَّيْطَٰنُ قَالَ يَٰٓـَٔادَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَىٰ شَجَرَةِ ٱلْخُلْدِ وَمُلْكٍ
لَّا يَبْلَىٰ ﴿١٢٠﴾ فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْءَٰتُهُمَا وَطَفِقَا
يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِن وَرَقِ ٱلْجَنَّةِۚ وَعَصَىٰٓ ءَادَمُ رَبَّهُۥ فَغَوَىٰ ﴿١٢١﴾
ثُمَّ ٱجْتَبَٰهُ رَبُّهُۥ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَىٰ ﴿١٢٢﴾ قَالَ ٱهْبِطَا مِنْهَا
جَمِيعًاۖ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّۖ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّى هُدًى
فَمَنِ ٱتَّبَعَ هُدَاىَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَىٰ ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ أَعْرَضَ
عَن ذِكْرِى فَإِنَّ لَهُۥ مَعِيشَةً ضَنكًا وَنَحْشُرُهُۥ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ
أَعْمَىٰ ﴿١٢٤﴾ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِىٓ أَعْمَىٰ وَقَدْ كُنتُ بَصِيرًا ﴿١٢٥﴾

﴿۱۱۴﴾ پس بلندمرتبه است الله که فرمانروای حق است. و در [خواندنِ] قرآن ـ پیش از آنکه وحیِ آن بر تو پایان یابد ـ شتاب مکن؛ و بگو: «پروردگارا، بر دانشم بیفزای». ﴿۱۱۵﴾ به راستی، پیش از این با آدم پیمان بستیم [که از میوۀ درخت ممنوعه نخورَد]؛ ولی [پیمانش را] فراموش کرد و عزمی [استوار] در او نیافتیم. ﴿۱۱۶﴾ و [یاد کن] هنگامی که به فرشتگان گفتیم: «برای آدم سجده کنید»؛ پس [همگی] سجده کردند، مگر ابلیس که سرپیچی نمود. ﴿۱۱۷﴾ گفتیم: «ای آدم، این [ابلیس] دشمنی برای تو و همسرت است؛ مبادا شما را از بهشت بیرون کند که به سختی می‌افتی. ﴿۱۱۸﴾ در حقیقت، تو این [نعمت را در بهشت] داری که نه گرسنه می‌شوی و نه برهنه می‌مانی. ﴿۱۱۹﴾ و اینکه در آنجا نه تشنه می‌شوی و نه آفتاب‌زده. ﴿۱۲۰﴾ اما شیطان او را وسوسه کرد [و] گفت: «ای آدم، آیا [می‌خواهی] درخت جاودانگی و فرمانروایِی فنا ناپذیر را به تو نشان دهم؟» ﴿۱۲۱﴾ آنگاه از آن [درخت ممنوعه] خوردند و شرمگاهشان بر آنان نمایان شد و به قراردادن برگ [درختان] بهشت بر خود شروع کردند [تا عورتشان را بپوشانند]؛ و [اینچنین بود که] آدم از پروردگارش سرپیچی کرد و به بیراهه رفت. ﴿۱۲۲﴾ سپس پروردگارش او را برگزید و توبه‌اش را پذیرفت و هدایتش کرد. ﴿۱۲۳﴾ فرمود: «[شما دو تن همراه ابلیس] همگی از بهشت فرود آیید، در حالی که دشمن یکدیگرید. اگر از [جانب] من رهنمودی برایتان رسید، [بدانید] هرکس از هدایتم پیروی کند، نه گمراه می‌شود و نه [از عذابِ دوزخ] به رنج می‌افتد. ﴿۱۲۴﴾ و کسی که از یاد من رویگردان شود، یقیناً زندگی سختی خواهد داشت و روز قیامت او را نابینا برمی‌انگیزیم. ﴿۱۲۵﴾ وی می‌گوید: «پروردگارا، چرا مرا نابینا برانگیختی؛ حال آنکه [در دنیا] بینا بودم؟»

قَالَ كَذَٰلِكَ أَتَتۡكَ ءَايَٰتُنَا فَنَسِيتَهَاۖ وَكَذَٰلِكَ ٱلۡيَوۡمَ تُنسَىٰ ١٢٦
وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي مَنۡ أَسۡرَفَ وَلَمۡ يُؤۡمِنۢ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦۚ وَلَعَذَابُ ٱلۡأٓخِرَةِ
أَشَدُّ وَأَبۡقَىٰٓ ١٢٧ أَفَلَمۡ يَهۡدِ لَهُمۡ كَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم مِّنَ ٱلۡقُرُونِ
يَمۡشُونَ فِي مَسَٰكِنِهِمۡۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّأُوْلِي ٱلنُّهَىٰ ١٢٨
وَلَوۡلَا كَلِمَةٞ سَبَقَتۡ مِن رَّبِّكَ لَكَانَ لِزَامٗا وَأَجَلٞ مُّسَمّٗى ١٢٩
فَٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحۡ بِحَمۡدِ رَبِّكَ قَبۡلَ طُلُوعِ ٱلشَّمۡسِ
وَقَبۡلَ غُرُوبِهَاۖ وَمِنۡ ءَانَآيِٕ ٱلَّيۡلِ فَسَبِّحۡ وَأَطۡرَافَ ٱلنَّهَارِ لَعَلَّكَ
تَرۡضَىٰ ١٣٠ وَلَا تَمُدَّنَّ عَيۡنَيۡكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعۡنَا بِهِۦٓ أَزۡوَٰجٗا مِّنۡهُمۡ زَهۡرَةَ
ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا لِنَفۡتِنَهُمۡ فِيهِۚ وَرِزۡقُ رَبِّكَ خَيۡرٞ وَأَبۡقَىٰ ١٣١ وَأۡمُرۡ أَهۡلَكَ
بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱصۡطَبِرۡ عَلَيۡهَاۖ لَا نَسۡـَٔلُكَ رِزۡقٗاۖ نَّحۡنُ نَرۡزُقُكَۗ وَٱلۡعَٰقِبَةُ
لِلتَّقۡوَىٰ ١٣٢ وَقَالُواْ لَوۡلَا يَأۡتِينَا بِـَٔايَةٖ مِّن رَّبِّهِۦٓۚ أَوَلَمۡ تَأۡتِهِم
بَيِّنَةُ مَا فِي ٱلصُّحُفِ ٱلۡأُولَىٰ ١٣٣ وَلَوۡ أَنَّآ أَهۡلَكۡنَٰهُم بِعَذَابٖ
مِّن قَبۡلِهِۦ لَقَالُواْ رَبَّنَا لَوۡلَآ أَرۡسَلۡتَ إِلَيۡنَا رَسُولٗا فَنَتَّبِعَ
ءَايَٰتِكَ مِن قَبۡلِ أَن نَّذِلَّ وَنَخۡزَىٰ ١٣٤ قُلۡ كُلّٞ مُّتَرَبِّصٞ فَتَرَبَّصُواْۖ
فَسَتَعۡلَمُونَ مَنۡ أَصۡحَٰبُ ٱلصِّرَٰطِ ٱلسَّوِيِّ وَمَنِ ٱهۡتَدَىٰ ١٣٥

﴿۱۲۶﴾ [الله] می‌فرماید: «همان طور که آیات ما بر تو آمد و آنها را به فراموشی سپردی، امروز تو [نیز] به همان صورت فراموش می‌شوی». ﴿۱۲۷﴾ و کسی را که [در گمراهی و گناه] زیاده‌روی کند و به آیات پروردگارش ایمان نیاورد، این گونه کیفر می‌دهیم؛ و قطعاً عذاب آخرت شدیدتر و پایدارتر است. ﴿۱۲۸﴾ آیا برای هدایتشان کافی نیست که [بدانند] چه نسل‌هایی را پیش از آنان نابود کردیم که [اکنون این مشرکان] در خانه‌های آنان [= نسل‌های گذشته] راه می‌روند؟ به راستی در این [نکته،] نشانه‌هایی [عبرت‌انگیز] برای خردمندان است. ﴿۱۲۹﴾ و اگر از سوی پروردگارت سخنی [دربارۀ اتمام حجت با مردم] نگذشته بود و سررسیدی معین در کار نبود، قطعاً [عذاب الهی در همین دنیا بر آنان] لازم می‌شد. ﴿۱۳۰﴾ پس [ای پیامبر،] بر آنچه می‌گویند شکیبا باش و پروردگارت را پیش از طلوع آفتاب [در نماز صبح] و پیش از غروب [در نماز عصر] به پاکی ستایش کن و ساعاتی از شب [در نماز عشاء] و کناره‌های روز [در نماز ظهر و مغرب نیز به نیایش بپرداز]؛ باشد که [از پاداش الهی] راضی شوی. ﴿۱۳۱﴾ و هرگز به [نعمت‌های دنیوی و] آنچه که گروه‌هایی از آنان [= مشرکان] را از آنها بهره‌مند ساخته‌ایم چشم ندوز. اینها [فقط] زینتِ زندگی دنیاست تا آنان را به آن بیازماییم؛ و روزیِ پروردگارت بهتر و پایدارتر است. ﴿۱۳۲﴾ و خانواده‌ات را به نماز فرمان بده و [خود] بر [انجام] آن شکیبا باش. [ما] از تو روزی نمی‌خواهیم، [بلکه] خود به تو روزی می‌دهیم؛ و سرانجامِ نیک، برای پرهیزگاران است. ﴿۱۳۳﴾ [مشرکان] گفتند: «چرا [محمد ﷺ] معجزه‌ای از جانب پروردگارش برای ما نمی‌آورد؟» بگو: «آیا [قرآن به عنوان] دلیل روشن [و تصدیق کننده] آنچه در کتاب‌های پیشین است برایشان نیامده است؟» ﴿۱۳۴﴾ اگر ما آنان را پیش از آن [که پیامبر و کتاب آسمانی بیاید] با عذابی هلاک می‌کردیم، قطعاً [روز قیامت مشرکان] می‌گفتند: «پروردگارا، چرا پیامبری به سویمان نفرستادی تا پیش از آنکه خوار و رسوا شویم از آیات تو پیروی کنیم؟» ﴿۱۳۵﴾ [ای پیامبر، به آنان] بگو: «همه منتظرند؛ پس شما [نیز] منتظر باشید. به زودی خواهید دانست که رهروانِ راه راست چه کسانی هستند و هدایت‌یافته کیست».

سُورَةُ الأَنبِيَاءِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِى غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ١
مَا يَأْتِيهِم مِّن ذِكْرٍ مِّن رَّبِّهِم مُّحْدَثٍ إِلَّا ٱسْتَمَعُوهُ وَهُمْ
يَلْعَبُونَ ٢ لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْ ۗ وَأَسَرُّوا۟ ٱلنَّجْوَى ٱلَّذِينَ
ظَلَمُوا۟ هَلْ هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۖ أَفَتَأْتُونَ ٱلسِّحْرَ وَأَنتُمْ
تُبْصِرُونَ ٣ قَالَ رَبِّى يَعْلَمُ ٱلْقَوْلَ فِى ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ ۖ
وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ٤ بَلْ قَالُوٓا۟ أَضْغَٰثُ أَحْلَٰمٍۭ بَلِ
ٱفْتَرَىٰهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بِـَٔايَةٍ كَمَآ أُرْسِلَ ٱلْأَوَّلُونَ ٥
مَآ ءَامَنَتْ قَبْلَهُم مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَٰهَآ ۖ أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ ٦
وَمَآ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِىٓ إِلَيْهِمْ ۖ فَسْـَٔلُوٓا۟ أَهْلَ
ٱلذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ٧ وَمَا جَعَلْنَٰهُمْ جَسَدًا
لَّا يَأْكُلُونَ ٱلطَّعَامَ وَمَا كَانُوا۟ خَٰلِدِينَ ٨ ثُمَّ صَدَقْنَٰهُمُ
ٱلْوَعْدَ فَأَنجَيْنَٰهُمْ وَمَن نَّشَآءُ وَأَهْلَكْنَا ٱلْمُسْرِفِينَ ٩
لَقَدْ أَنزَلْنَآ إِلَيْكُمْ كِتَٰبًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ١٠

۲۱- سورۀ انبیاء مکی است
وآن یکصد ودوازده آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ [زمان] حساب مردم نزدیک شده است و آنان در ناآگاهی [از بازخواستِ آخرت] رویگردانند. ﴿۲﴾ هیچ پند تازه‌ای از جانب پروردگارشان برای آنان نمی‌آید، مگر آنکه بازی‌کنان به آن گوش می‌دهند. ﴿۳﴾ [پیام الهی را در حالی می‌شنوند که] دل‌هایشان غافل است؛ و کسانی که [کافر و] ستمکار بودند، نجواهایشان را پنهان کردند [و گفتند:] «آیا این [مدعی پیامبری،] جز بشری همچون شماست؟ آیا در حالی که [حقیقت را] می‌بینید، به جادو روی می‌آورید؟» ﴿۴﴾ [پیامبر] گفت: «پروردگارم هر سخنی را که در آسمان و زمین باشد می‌داند و او بی نهایت شنوای داناست». ﴿۵﴾ بلکه [کافران در ستیز با قرآن] گفتند: «[آنچه محمد ﷺ می‌گوید] خواب‌هایی آشفته است؛ بلکه آن را به دروغ [به الله] نسبت می‌دهد؛ [نه،] بلکه او شاعر است. پس [اگر راست می‌گوید،] معجزه‌ای برایمان بیاورد، چنان که پیامبران پیشین [نیز با معجزات] فرستاده شدند». ﴿۶﴾ پیش از آنان [نیز ساکنان هر] شهری که نابودش می‌کردیم [به آیات و معجزاتِ ما] ایمان نیاورده بودند. پس آیا [اینها] ایمان می‌آورند؟ ﴿۷﴾ و [ای پیامبر،] پیش از تو جز مردانی که به آنان وحی می‌کردیم [برای هدایت مردم] نفرستادیم؛ پس [ای کافران،] اگر نمی‌دانید، از اهل کتاب بپرسید. ﴿۸﴾ و [ما] آنان را پیکرهایی [مخالف سرشت و طبیعت بشری] که غذا نخورند قرار ندادیم و [در دنیا نیز] جاودان نبودند. ﴿۹﴾ سپس وعده‌ای را که [دربارۀ پیروزی و نجات] به آنان داده بودیم تحقق بخشیدیم و آنان را به همراه هرکس که خواستیم نجات دادیم و اسرافکاران [کافر] را نابود کردیم. ﴿۱۰﴾ بی‌تردید، کتابی به سویتان نازل کردیم که عزت [و شرف دنیا و آخرتِ] شما در آن است. آیا نمی‌اندیشید؟

وَكَمۡ قَصَمۡنَا مِن قَرۡيَةٖ كَانَتۡ ظَالِمَةٗ وَأَنشَأۡنَا بَعۡدَهَا قَوۡمًا
ءَاخَرِينَ ﴿١١﴾ فَلَمَّآ أَحَسُّواْ بَأۡسَنَآ إِذَا هُم مِّنۡهَا يَرۡكُضُونَ ﴿١٢﴾
لَا تَرۡكُضُواْ وَٱرۡجِعُوٓاْ إِلَىٰ مَآ أُتۡرِفۡتُمۡ فِيهِ وَمَسَٰكِنِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ
تُسۡـَٔلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُواْ يَٰوَيۡلَنَآ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿١٤﴾ فَمَا زَالَت تِّلۡكَ
دَعۡوَىٰهُمۡ حَتَّىٰ جَعَلۡنَٰهُمۡ حَصِيدًا خَٰمِدِينَ ﴿١٥﴾ وَمَا خَلَقۡنَا
ٱلسَّمَآءَ وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَا لَٰعِبِينَ ﴿١٦﴾ لَوۡ أَرَدۡنَآ أَن نَّتَّخِذَ
لَهۡوٗا لَّٱتَّخَذۡنَٰهُ مِن لَّدُنَّآ إِن كُنَّا فَٰعِلِينَ ﴿١٧﴾ بَلۡ نَقۡذِفُ بِٱلۡحَقِّ عَلَى
ٱلۡبَٰطِلِ فَيَدۡمَغُهُۥ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٞۚ وَلَكُمُ ٱلۡوَيۡلُ مِمَّا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾
وَلَهُۥ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ وَمَنۡ عِندَهُۥ لَا يَسۡتَكۡبِرُونَ
عَنۡ عِبَادَتِهِۦ وَلَا يَسۡتَحۡسِرُونَ ﴿١٩﴾ يُسَبِّحُونَ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ
لَا يَفۡتُرُونَ ﴿٢٠﴾ أَمِ ٱتَّخَذُوٓاْ ءَالِهَةٗ مِّنَ ٱلۡأَرۡضِ هُمۡ يُنشِرُونَ ﴿٢١﴾
لَوۡ كَانَ فِيهِمَآ ءَالِهَةٌ إِلَّا ٱللَّهُ لَفَسَدَتَاۚ فَسُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ رَبِّ ٱلۡعَرۡشِ
عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٢٢﴾ لَا يُسۡـَٔلُ عَمَّا يَفۡعَلُ وَهُمۡ يُسۡـَٔلُونَ ﴿٢٣﴾ أَمِ ٱتَّخَذُواْ
مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةٗۖ قُلۡ هَاتُواْ بُرۡهَٰنَكُمۡۖ هَٰذَا ذِكۡرُ مَن مَّعِيَ وَذِكۡرُ
مَن قَبۡلِيۚ بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ٱلۡحَقَّۖ فَهُم مُّعۡرِضُونَ ﴿٢٤﴾

﴿۱۱﴾ چه بسیار شهرهایی را که [ساکنانش] ستمکار بودند در هم شکستیم و پس از آنان گروهی دیگر پدید آوردیم. ﴿۱۲﴾ هنگامی که عذاب ما را احساس می‌کردند [و به چشم می‌دیدند،] ناگاه از آنجا می‌گریختند. ﴿۱۳﴾ [به تمسخر گفتیم:] «فرار نکنید. به سوی خانه‌هایتان و نعمت‌هایی که در آن آسوده بودید بازگردید؛ باشد که [فقط دربارهٔ امور دنیوی] بازخواست شوید». ﴿۱۴﴾ گفتند: «وای بر ما [که] قطعاً ستمکار بوده‌ایم!» ﴿۱۵﴾ پس گفتارشان پیوسته همین بود تا آنکه آنان را [چون گیاهی] درو شده [و] بی‌جان ساختیم. ﴿۱۶﴾ و ما آسمان و زمین و آنچه را که میان آنهاست به بازیچه نیافریده‌ایم. ﴿۱۷﴾ اگر [به فرض] می‌خواستیم که سرگرمی‌ای [مانند فرزند یا هم‌صحبت برای خود] برگزینیم، آن را [نه از معبودهای شما بلکه] از نزد خویش برمی‌گزیدیم. ﴿۱۸﴾ بلکه ما حق را بر باطل می‌افکنیم؛ که آن را در هم می‌شکند و ناگاه آن [باطل] نابود می‌شود؛ و [ای کافران،] وای بر شما از آنچه توصیف می‌کنید! ﴿۱۹﴾ هر کس [و هر چه] در آسمان‌ها و زمین است از آنِ اوست و کسانی که نزد او هستند [= فرشتگان] از عبادتش سرکشی نمی‌کنند و خسته نمی‌شوند. ﴿۲۰﴾ آنان شب و روز [الله را] به پاکی می‌ستایند و سستی نمی‌ورزند. ﴿۲۱﴾ آیا [این مشرکان] معبودانی از زمین برگزیده‌اند که [مردگان را] زنده می‌کنند؟ ﴿۲۲﴾ اگر در آنها [= آسمان و زمین] معبودانی جز الله وجود داشت، [در اثر ناسازگاریِ آنها] قطعاً هر دو تباه می‌شدند؛ پس الله ـ پروردگار عرش ـ از توصیفی که [مشرکان] می‌کنند پاک و منزه است. ﴿۲۳﴾ [الله] به خاطر آنچه می‌کند بازخواست نمی‌شود؛ [ولی] آنان [در برابر رفتارشان] مسئولند. ﴿۲۴﴾ آیا [مشرکان] معبودانی جز او برگزیده‌اند؟ [به آنان] بگو: «دلیلتان را بیاورید. این [قرآن] کتابی است که همراه من است و [اینها نیز] کتاب‌هایی است [متعلق به پیامبرانی] که پیش از من بودند؛ [و در هیچ کدام دلیلی بر حقانیتِ شما وجود ندارد]»؛ بلکه بیشتر آنان [به جهل و تقلید استناد می‌کنند و] حق را نمی‌دانند و [از آن] رویگردانند.

وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِيٓ إِلَيۡهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعۡبُدُونِ ﴿٢٥﴾ وَقَالُواْ ٱتَّخَذَ ٱلرَّحۡمَٰنُ وَلَدٗاۗ سُبۡحَٰنَهُۥۚ بَلۡ عِبَادٞ مُّكۡرَمُونَ ﴿٢٦﴾ لَا يَسۡبِقُونَهُۥ بِٱلۡقَوۡلِ وَهُم بِأَمۡرِهِۦ يَعۡمَلُونَ ﴿٢٧﴾ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡ وَلَا يَشۡفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ٱرۡتَضَىٰ وَهُم مِّنۡ خَشۡيَتِهِۦ مُشۡفِقُونَ ﴿٢٨﴾ ۞ وَمَن يَقُلۡ مِنۡهُمۡ إِنِّيٓ إِلَٰهٞ مِّن دُونِهِۦ فَذَٰلِكَ نَجۡزِيهِ جَهَنَّمَۚ كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾ أَوَلَمۡ يَرَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَنَّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ كَانَتَا رَتۡقٗا فَفَتَقۡنَٰهُمَاۖ وَجَعَلۡنَا مِنَ ٱلۡمَآءِ كُلَّ شَيۡءٍ حَيٍّۚ أَفَلَا يُؤۡمِنُونَ ﴿٣٠﴾ وَجَعَلۡنَا فِي ٱلۡأَرۡضِ رَوَٰسِيَ أَن تَمِيدَ بِهِمۡ وَجَعَلۡنَا فِيهَا فِجَاجٗا سُبُلٗا لَّعَلَّهُمۡ يَهۡتَدُونَ ﴿٣١﴾ وَجَعَلۡنَا ٱلسَّمَآءَ سَقۡفٗا مَّحۡفُوظٗاۖ وَهُمۡ عَنۡ ءَايَٰتِهَا مُعۡرِضُونَ ﴿٣٢﴾ وَهُوَ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ وَٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَۖ كُلّٞ فِي فَلَكٖ يَسۡبَحُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَا جَعَلۡنَا لِبَشَرٖ مِّن قَبۡلِكَ ٱلۡخُلۡدَۖ أَفَإِيْن مِّتَّ فَهُمُ ٱلۡخَٰلِدُونَ ﴿٣٤﴾ كُلُّ نَفۡسٖ ذَآئِقَةُ ٱلۡمَوۡتِۗ وَنَبۡلُوكُم بِٱلشَّرِّ وَٱلۡخَيۡرِ فِتۡنَةٗۖ وَإِلَيۡنَا تُرۡجَعُونَ ﴿٣٥﴾

﴿۲۵﴾ و ما پیش از تو هیچ پیامبری را نفرستادیم، مگر آنکه به او وحی کردیم که [به مردم بگوید]: «معبودی [به‌حق] جز من [= الله] نیست؛ پس تنها مرا عبادت کنید». ﴿۲۶﴾ [مشرکان با این تصور که فرشتگان دخترانِ الله هستند] گفتند: «[الله] رحمان فرزندی [برای خویش] برگزیده است». او منزّه است؛ [چنین نیست که می‌پندارند؛] بلکه [فرشتگان] بندگان گرامی[اش] هستند. ﴿۲۷﴾ آنان هرگز در سخن بر او پیشی نمی‌گیرند و [پیوسته] به فرمانش عمل می‌کنند. ﴿۲۸﴾ [الله] گذشته و آیندهٔ آنان را می‌داند و آنان جز برای کسی که [الله] بپسندد [و از او راضی باشد] شفاعت نمی‌کنند و خود از بیم او هراسانند. ﴿۲۹﴾ و هر یک از آنان بگوید: «جز او [الله]، من [نیز] معبود هستم»، وی را به دوزخ کیفر می‌دهیم. [آری،] ستمکاران را اینچنین کیفر می‌دهیم. ﴿۳۰﴾ آیا کسانی که کفر ورزیدند، ندانسته‌اند که آسمان‌ها و زمین به هم چسبیده بودند؛ [نه بارانی می‌بارید و نه گیاهی می‌رویید؛] سپس [ما] آن دو را [به قدرت خویش] از هم جدا کردیم و هر چیز زنده‌ای را از آب پدید آوردیم؟ پس آیا [باز هم] ایمان نمی‌آورند؟ ﴿۳۱﴾ و کوه‌هایی استوار در زمین نهادیم تا مبادا آنان را بلرزانَد و راه‌هایی [وسیع] در آن پدید آوردیم؛ باشد که [در سفرهایشان، به مقصد] راه یابند. ﴿۳۲﴾ و آسمان را سقفی محفوظ قرار دادیم [ولی] آنان [= مشرکان] از [تفکر در] نشانه‌هایش رویگردانند. ﴿۳۳﴾ اوست که شب و روز و خورشید و ماه را آفرید [و چنان منظم ساخت که] هر یک [از اینها] در مداری [معیّن] شناورند. ﴿۳۴﴾ [ای پیامبر،] ما پیش از تو برای هیچ بشری جاودانگی [در دنیا] قرار ندادیم. آیا اگر تو بمیری، آنان جاودانند؟ ﴿۳۵﴾ هر کسی چشندهٔ [طعم] مرگ است؛ و [ای مردم،] شما را با بدی و نیکی می‌آزماییم و [سرانجام] به سوی ما بازگردانده می‌شوید.

وَإِذَا رَءَاكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَٰذَا
ٱلَّذِي يَذۡكُرُ ءَالِهَتَكُمۡ وَهُم بِذِكۡرِ ٱلرَّحۡمَٰنِ هُمۡ
كَٰفِرُونَ ٣٦ خُلِقَ ٱلۡإِنسَٰنُ مِنۡ عَجَلٖۚ سَأُوْرِيكُمۡ
ءَايَٰتِي فَلَا تَسۡتَعۡجِلُونِ ٣٧ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلۡوَعۡدُ
إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٣٨ لَوۡ يَعۡلَمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ حِينَ
لَا يَكُفُّونَ عَن وُجُوهِهِمُ ٱلنَّارَ وَلَا عَن ظُهُورِهِمۡ وَلَا
هُمۡ يُنصَرُونَ ٣٩ بَلۡ تَأۡتِيهِم بَغۡتَةٗ فَتَبۡهَتُهُمۡ فَلَا
يَسۡتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمۡ يُنظَرُونَ ٤٠ وَلَقَدِ ٱسۡتُهۡزِئَ
بِرُسُلٖ مِّن قَبۡلِكَ فَحَاقَ بِٱلَّذِينَ سَخِرُواْ مِنۡهُم مَّا كَانُواْ
بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ٤١ قُلۡ مَن يَكۡلَؤُكُم بِٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ
مِنَ ٱلرَّحۡمَٰنِۚ بَلۡ هُمۡ عَن ذِكۡرِ رَبِّهِم مُّعۡرِضُونَ ٤٢
أَمۡ لَهُمۡ ءَالِهَةٞ تَمۡنَعُهُم مِّن دُونِنَاۚ لَا يَسۡتَطِيعُونَ نَصۡرَ
أَنفُسِهِمۡ وَلَا هُم مِّنَّا يُصۡحَبُونَ ٤٣ بَلۡ مَتَّعۡنَا هَٰٓؤُلَآءِ
وَءَابَآءَهُمۡ حَتَّىٰ طَالَ عَلَيۡهِمُ ٱلۡعُمُرُۗ أَفَلَا يَرَوۡنَ أَنَّا نَأۡتِي
ٱلۡأَرۡضَ نَنقُصُهَا مِنۡ أَطۡرَافِهَآۚ أَفَهُمُ ٱلۡغَٰلِبُونَ ٤٤

﴿۳۶﴾ کسانی که کفر ورزیدند، هر گاه که تو را می‌بینند، فقط به مسخره‌ات می‌گیرند [و می گویند:] «آیا این همان کسی است که از معبودانتان [به بدی] یاد می کند؟» و حال آنکه آنان خود یاد [الله] رحمان را انکار می کنند. ﴿۳۷﴾ انسان [ذاتاً] عجول آفریده شده است [و همه چیز را پیش از زمان مقررش می‌خواهد]. به زودی نشانه‌های [عذابِ] خویش را به شما نشان خواهیم داد؛ پس [نزولِ عذاب را] به شتاب نخواهید. ﴿۳۸﴾ [کافران] می گویند: «اگر راستگویید، این وعده[ی قیامت] کی خواهد بود؟» ﴿۳۹﴾ کسانی که کفر ورزیدند اگر می‌دانستند زمانی که [به دوزخ می‌افتند] نمی‌توانند [شعله‌های] آتش را از چهره‌ها و پشت‌هایشان بازدارند و [از سوی هیچ کس] یاری نمی‌شوند، [هرگز این گونه شتابان عذاب را نمی‌خواستند]. ﴿۴۰﴾ بلکه [آتش، چنان] ناگهانی به آنان می‌رسد و آنان را [چنان سرگشته و] بهت‌زده می کند که نه می‌توانند آن را [از خود] دفع کنند و نه مهلت [توبه] به آنان داده می‌شود. ﴿۴۱﴾ یقیناً پیامبران پیش از تو [نیز] مورد تمسخر قرار گرفتند؛ آنگاه بر سرِ کسانی که آنها [= عذاب‌های الهی] را به ریشخند می‌گرفتند، همان چیزی آمد که آن را مسخره می کردند. ﴿۴۲﴾ [ای پیامبر، به کافران] بگو: «چه کسی شما را در شب و روز از [عذاب الله] رحمان محافظت می کند؟ بلکه [حق این است که] آنان از یاد پروردگارشان رویگردانند. ﴿۴۳﴾ آیا آنان معبودانی دارند که [می‌توانند] در برابر ما از آنان دفاع کنند؟ [هرگز!] آنان نه می‌توانند خود را یاری دهند و نه از [عذاب] ما در امانند. ﴿۴۴﴾ بلکه [ما] آنان و پدرانشان را [از نعمت‌های دنیوی] بهره‌مند ساختیم تا عمرشان به درازا کشید [و مغرور شدند]. آیا نمی‌بینند که ما [همواره] به سراغ زمین می‌آییم و آن را از هر طرف می کاهیم [و مردمش را نابود می کنیم]؟ پس آیا آنان [بر قدرتِ الله] پیروزند؟

قُلۡ إِنَّمَآ أُنذِرُكُم بِٱلۡوَحۡيِۚ وَلَا يَسۡمَعُ ٱلصُّمُّ ٱلدُّعَآءَ إِذَا
مَا يُنذَرُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَئِن مَّسَّتۡهُمۡ نَفۡحَةٞ مِّنۡ عَذَابِ رَبِّكَ
لَيَقُولُنَّ يَٰوَيۡلَنَآ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿٤٦﴾ وَنَضَعُ ٱلۡمَوَٰزِينَ
ٱلۡقِسۡطَ لِيَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ فَلَا تُظۡلَمُ نَفۡسٞ شَيۡـٔٗاۖ وَإِن كَانَ
مِثۡقَالَ حَبَّةٖ مِّنۡ خَرۡدَلٍ أَتَيۡنَا بِهَاۗ وَكَفَىٰ بِنَا حَٰسِبِينَ ﴿٤٧﴾
وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ٱلۡفُرۡقَانَ وَضِيَآءٗ وَذِكۡرٗا
لِّلۡمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾ ٱلَّذِينَ يَخۡشَوۡنَ رَبَّهُم بِٱلۡغَيۡبِ وَهُم مِّنَ ٱلسَّاعَةِ
مُشۡفِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَهَٰذَا ذِكۡرٞ مُّبَارَكٌ أَنزَلۡنَٰهُۚ أَفَأَنتُمۡ لَهُۥ
مُنكِرُونَ ﴿٥٠﴾ ۞ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَآ إِبۡرَٰهِيمَ رُشۡدَهُۥ مِن قَبۡلُ وَكُنَّا
بِهِۦ عَٰلِمِينَ ﴿٥١﴾ إِذۡ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوۡمِهِۦ مَا هَٰذِهِ ٱلتَّمَاثِيلُ ٱلَّتِيٓ
أَنتُمۡ لَهَا عَٰكِفُونَ ﴿٥٢﴾ قَالُواْ وَجَدۡنَآ ءَابَآءَنَا لَهَا عَٰبِدِينَ ﴿٥٣﴾ قَالَ
لَقَدۡ كُنتُمۡ أَنتُمۡ وَءَابَآؤُكُمۡ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ﴿٥٤﴾ قَالُوٓاْ أَجِئۡتَنَا
بِٱلۡحَقِّ أَمۡ أَنتَ مِنَ ٱللَّٰعِبِينَ ﴿٥٥﴾ قَالَ بَل رَّبُّكُمۡ رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِ ٱلَّذِي فَطَرَهُنَّ وَأَنَا۠ عَلَىٰ ذَٰلِكُم مِّنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٥٦﴾
وَتَٱللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصۡنَٰمَكُم بَعۡدَ أَن تُوَلُّواْ مُدۡبِرِينَ ﴿٥٧﴾

﴿۴۵﴾ بگـو: «مـن فقـط شـما را بـه وسـيلۀ وحی [از عـذاب الـهی] بیم می‌دهـم» [ولی] چـون بـه کـران بیـم داده شـود، دعـوت [حـق] را نمی‌شـنوند. ﴿۴۶﴾ اگـر انـدکی از عـذاب پـروردگارت بـه آنان برسـد، قطعـاً می‌گويند: «ای وای بـر ما [که] يقيناً سـتمکار بوده‌ایـم!». ﴿۴۷﴾ روز قیامـت، مـا ترازوهـای عـدل را [بـرای حسـابرسی در میـان] می‌نهیـم؛ آنـگاه بـه هیچ کـس [کمترین] سـتمی نمی‌شـود؛ و اگـر [کردارشـان] همـم وزن دانـۀ خَـردَلی باشـد، آن را [به حسـاب] می‌آوریم؛ و کافی اسـت که ما حسـابرس باشـیم. ﴿۴۸﴾ بـه راسـتی، مـا بـه مـوسی و هـارون فُرقـان [= تـورات] دادیـم و [ایـن کتـاب] بـرای پرهـیزگاران، روشـنايی و انـدرزی اسـت. ﴿۴۹﴾ [همان] کسـانی کـه در نهان از پروردگارشـان می‌ترسـند و از قیامت بیمناکنـد. ﴿۵۰﴾ و این [قرآن،] پند مبارکی اسـت کـه آن را نـازل کردیـم. آیا [بـاز هم] انـکارش می‌کنیـد؟ ﴿۵۱﴾ و بی‌تردیـد، پیش از آن، مـا بـه ابراهیـم [رشـد فکـری و] هدایتش را عطـا کردیم و بـه [شایسـتگی‌های] او دانـا بودیـم؛ ﴿۵۲﴾ آنـگاه کـه بـه پدر خـود و قومـش گفت: «این مجسـمه‌ها چیسـت کـه بـه عبادت آنهـا ایسـتاده‌اید؟» ﴿۵۳﴾ آنان گفتند: «مـا پدرانمان را دیدیـم که آنها را عبـادت می‌کردنـد». ﴿۵۴﴾ [ابراهیـم ﷺ] گفت: «قطعاً شـما و پدرانتان در گمراهیِ آشـکار بوده‌ایـد». ﴿۵۵﴾ آنـان گفتنـد: «آیـا [سـخن] حـق برایمـان آورده‌ای یا شـوخی می‌کـنی؟» ﴿۵۶﴾ [ابراهیـم ﷺ] گفت: «[نه،] بلکه [سـخنم حق اسـت:] پروردگارتان، پـروردگار آسـمان‌ها و زمـین اسـت؛ همـان ذاتی کـه آنهـا را پدیـد آورده اسـت و مـن بـر ایـن [سـخن] گواهـم». ﴿۵۷﴾ و [بـا خـود گفت:] «بـه الله سـوگند، پـس از آنکه پشـت کردیـد و [بـه جشـن] رفتیـد، بـرای [نابـودی] بُت‌هایتـان تدبیری می‌اندیشـم».

فَجَعَلَهُمۡ جُذَٰذًا إِلَّا كَبِيرٗا لَّهُمۡ لَعَلَّهُمۡ إِلَيۡهِ يَرۡجِعُونَ ٥٨
قَالُواْ مَن فَعَلَ هَٰذَا بِـَٔالِهَتِنَآ إِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ٥٩
قَالُواْ سَمِعۡنَا فَتٗى يَذۡكُرُهُمۡ يُقَالُ لَهُۥٓ إِبۡرَٰهِيمُ ٦٠ قَالُواْ فَأۡتُواْ
بِهِۦ عَلَىٰٓ أَعۡيُنِ ٱلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَشۡهَدُونَ ٦١ قَالُوٓاْ ءَأَنتَ
فَعَلۡتَ هَٰذَا بِـَٔالِهَتِنَا يَٰٓإِبۡرَٰهِيمُ ٦٢ قَالَ بَلۡ فَعَلَهُۥ كَبِيرُهُمۡ
هَٰذَا فَسۡـَٔلُوهُمۡ إِن كَانُواْ يَنطِقُونَ ٦٣ فَرَجَعُوٓاْ إِلَىٰٓ
أَنفُسِهِمۡ فَقَالُوٓاْ إِنَّكُمۡ أَنتُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ٦٤ ثُمَّ نُكِسُواْ
عَلَىٰ رُءُوسِهِمۡ لَقَدۡ عَلِمۡتَ مَا هَٰٓؤُلَآءِ يَنطِقُونَ ٦٥ قَالَ
أَفَتَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكُمۡ شَيۡـٔٗا وَلَا
يَضُرُّكُمۡ ٦٦ أُفّٖ لَّكُمۡ وَلِمَا تَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِۚ
أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ٦٧ قَالُواْ حَرِّقُوهُ وَٱنصُرُوٓاْ ءَالِهَتَكُمۡ إِن كُنتُمۡ
فَٰعِلِينَ ٦٨ قُلۡنَا يَٰنَارُ كُونِي بَرۡدٗا وَسَلَٰمًا عَلَىٰٓ إِبۡرَٰهِيمَ ٦٩
وَأَرَادُواْ بِهِۦ كَيۡدٗا فَجَعَلۡنَٰهُمُ ٱلۡأَخۡسَرِينَ ٧٠ وَنَجَّيۡنَٰهُ
وَلُوطًا إِلَى ٱلۡأَرۡضِ ٱلَّتِي بَٰرَكۡنَا فِيهَا لِلۡعَٰلَمِينَ ٧١ وَوَهَبۡنَا
لَهُۥٓ إِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ نَافِلَةٗۖ وَكُلّٗا جَعَلۡنَا صَٰلِحِينَ ٧٢

﴿۵۸﴾ و [در غیابِ بت‌پرستان،] همهٔ آنها جز [بُت] بزرگشان را خُرد کرد؛ شاید به سراغ آن بروند [تا حقایق را برایشان بازگو کند]. ﴿۵۹﴾ [وقتی آنان معبودان خویش را چنین دیدند] گفتند: «چه کسی با معبودان ما چنین کرده است؟ قطعاً او ستمکار است». ﴿۶۰﴾ [برخی] گفتند: «ما شنیدیم جوانی که او را ابراهیم می‌نامند از آنها [به بدی] یاد می‌کند». ﴿۶۱﴾ گفتند: «پس او را در برابر دیدگان مردم بیاورید؛ باشد که [بر اعترافش به گناه] گواه باشند». ﴿۶۲﴾ [وقتی ابراهیم عليه السلام را آوردند] گفتند: «ای ابراهیم، آیا تو این [کار] را با معبودان ما کرده‌ای؟» ﴿۶۳﴾ [او] گفت: «بلکه بزرگشان چنین کرده است. اگر سخن می‌گویند، از آنها بپرسید». ﴿۶۴﴾ آنگاه [آنان] به خود آمدند و [به یکدیگر] گفتند: «واقعاً شما [مشرک و] ستمکارید». ﴿۶۵﴾ سپس [باز هم] سر به دشمنی و انکار برداشتند [و گفتند:] «تو خوب می‌دانی که اینها سخن نمی‌گویند». ﴿۶۶﴾ [ابراهیم عليه السلام] گفت: «آیا به جای الله چیزهایی را عبادت می‌کنید که نه سودی برایتان دارد و نه زیانی به شما می‌رساند؟ ﴿۶۷﴾ اُف بر شما و بر آنچه به جای الله عبادت می‌کنید! آیا نمی‌اندیشید؟» ﴿۶۸﴾ آنان گفتند: «اگر می‌خواهید [برای مجازاتش] کاری کنید، او را بسوزانید و معبودانتان را یاری دهید». ﴿۶۹﴾ [سرانجام او را در آتش انداختند؛ ولی ما] گفتیم: «ای آتش، بر ابراهیم سرد و سلامت باش». ﴿۷۰﴾ و خواستند برای [نابودی] او نیرنگی به کار برند؛ ولی ما آنان را زیانکارترین [مردم] ساختیم؛ ﴿۷۱﴾ و او و لوط را [با هجرت] به سرزمینی که برای جهانیان در آن برکت نهاده‌ایم [= شام] نجات دادیم؛ ﴿۷۲﴾ و اسحاق و [نوه‌اش] یعقوب را [نیز به عنوان بخشش] افزونی به او بخشیدیم و همگی‌شان را [افرادی] شایسته گرداندیم؛

وَجَعَلۡنَٰهُمۡ أَئِمَّةٗ يَهۡدُونَ بِأَمۡرِنَا وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡهِمۡ فِعۡلَ ٱلۡخَيۡرَٰتِ وَإِقَامَ ٱلصَّلَوٰةِ وَإِيتَآءَ ٱلزَّكَوٰةِۖ وَكَانُواْ لَنَا عَٰبِدِينَ ٧٣ وَلُوطًا ءَاتَيۡنَٰهُ حُكۡمٗا وَعِلۡمٗا وَنَجَّيۡنَٰهُ مِنَ ٱلۡقَرۡيَةِ ٱلَّتِي كَانَت تَّعۡمَلُ ٱلۡخَبَٰٓئِثَۚ إِنَّهُمۡ كَانُواْ قَوۡمَ سَوۡءٖ فَٰسِقِينَ ٧٤ وَأَدۡخَلۡنَٰهُ فِي رَحۡمَتِنَآۖ إِنَّهُۥ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ٧٥ وَنُوحًا إِذۡ نَادَىٰ مِن قَبۡلُ فَٱسۡتَجَبۡنَا لَهُۥ فَنَجَّيۡنَٰهُ وَأَهۡلَهُۥ مِنَ ٱلۡكَرۡبِ ٱلۡعَظِيمِ ٧٦ وَنَصَرۡنَٰهُ مِنَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَآۚ إِنَّهُمۡ كَانُواْ قَوۡمَ سَوۡءٖ فَأَغۡرَقۡنَٰهُمۡ أَجۡمَعِينَ ٧٧ وَدَاوُۥدَ وَسُلَيۡمَٰنَ إِذۡ يَحۡكُمَانِ فِي ٱلۡحَرۡثِ إِذۡ نَفَشَتۡ فِيهِ غَنَمُ ٱلۡقَوۡمِ وَكُنَّا لِحُكۡمِهِمۡ شَٰهِدِينَ ٧٨ فَفَهَّمۡنَٰهَا سُلَيۡمَٰنَۚ وَكُلًّا ءَاتَيۡنَا حُكۡمٗا وَعِلۡمٗاۚ وَسَخَّرۡنَا مَعَ دَاوُۥدَ ٱلۡجِبَالَ يُسَبِّحۡنَ وَٱلطَّيۡرَۚ وَكُنَّا فَٰعِلِينَ ٧٩ وَعَلَّمۡنَٰهُ صَنۡعَةَ لَبُوسٖ لَّكُمۡ لِتُحۡصِنَكُم مِّنۢ بَأۡسِكُمۡۖ فَهَلۡ أَنتُمۡ شَٰكِرُونَ ٨٠ وَلِسُلَيۡمَٰنَ ٱلرِّيحَ عَاصِفَةٗ تَجۡرِي بِأَمۡرِهِۦٓ إِلَى ٱلۡأَرۡضِ ٱلَّتِي بَٰرَكۡنَا فِيهَاۚ وَكُنَّا بِكُلِّ شَيۡءٍ عَٰلِمِينَ ٨١

﴿۷۳﴾ و آنان را پیشوایانی قرار دادیم که به فرمان ما [مردم را] هدایت می‌کردند و انجام کارهای نیک و برپاداشتن نماز و ادای زکات را به آنان وحی کردیم؛ و آنان [همه] عبادت‌کننده ما بودند. ﴿۷۴﴾ ما به لوط، [اجازۀ] قضاوت و علم [دین] دادیم و او را از شهری که [ساکنانش] اعمال زشت [و پلید] مرتکب می‌شدند نجات بخشیدیم. به راستی که آنان گروهی پلید و نافرمان بودند. ﴿۷۵﴾ و او را در رحمت خود وارد کردیم. بی‌گمان، او از شایستگان بود. ﴿۷۶﴾ و نوح را [یاد کن] هنگامی که پیشتر [از سایر پیامبران، ما را] ندا داد؛ ما [نیز دعای] وی را اجابت کردیم آنگاه او و خاندانش را از اندوهِ بزرگ نجات دادیم. ﴿۷۷﴾ و در برابر قومی که آیات ما را تکذیب کرده بودند یاری‌اش کردیم. بی‌تردید، آنان گروه بدکاری بودند؛ پس همگی‌شان را غرق کردیم. ﴿۷۸﴾ و [یاد کن از] داود و سلیمان، آنگاه که دربارۀ کشتزاری داوری می‌کردند که گوسفندان قوم، شبانه در آن چریده بودند و ما بر داوری آنان گواه بودیم. ﴿۷۹﴾ آن [حقیقت] را به سلیمان فهماندیم و به هر یک از آنان پیامبری و دانش [عمل به احکام دین] عطا کردیم؛ و کوه‌ها و پرندگان را در خدمت داود گماشتیم که [همراه با او، پروردگار را] تسبیح می‌گفتند و ما بودیم که این [همه] را انجام دادیم. ﴿۸۰﴾ و ساختن زره را به او [= داود علیه‌السلام] آموختیم تا شما را از [آسیب] جنگ‌هایتان حفظ کند؛ پس آیا شکر می‌گزارید؟ ﴿۸۱﴾ و تندباد را برای سلیمان [به خدمت گماشتیم] که به فرمانِ او به سوی سرزمینی که در آن برکت نهاده‌ایم [= شام] روان بود؛ و ما همه چیز را می‌دانستیم.

وَمِنَ ٱلشَّيَٰطِينِ مَن يَغُوصُونَ لَهُۥ وَيَعۡمَلُونَ عَمَلٗا دُونَ
ذَٰلِكَۖ وَكُنَّا لَهُمۡ حَٰفِظِينَ ﴿٨٢﴾ ۞ وَأَيُّوبَ إِذۡ نَادَىٰ
رَبَّهُۥٓ أَنِّي مَسَّنِيَ ٱلضُّرُّ وَأَنتَ أَرۡحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿٨٣﴾
فَٱسۡتَجَبۡنَا لَهُۥ فَكَشَفۡنَا مَا بِهِۦ مِن ضُرّٖۖ وَءَاتَيۡنَٰهُ أَهۡلَهُۥ
وَمِثۡلَهُم مَّعَهُمۡ رَحۡمَةٗ مِّنۡ عِندِنَا وَذِكۡرَىٰ لِلۡعَٰبِدِينَ ﴿٨٤﴾
وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِدۡرِيسَ وَذَا ٱلۡكِفۡلِۖ كُلّٞ مِّنَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿٨٥﴾
وَأَدۡخَلۡنَٰهُمۡ فِي رَحۡمَتِنَآۖ إِنَّهُم مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٨٦﴾
وَذَا ٱلنُّونِ إِذ ذَّهَبَ مُغَٰضِبٗا فَظَنَّ أَن لَّن نَّقۡدِرَ عَلَيۡهِ
فَنَادَىٰ فِي ٱلظُّلُمَٰتِ أَن لَّآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنتَ سُبۡحَٰنَكَ إِنِّي
كُنتُ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٨٧﴾ فَٱسۡتَجَبۡنَا لَهُۥ وَنَجَّيۡنَٰهُ
مِنَ ٱلۡغَمِّۚ وَكَذَٰلِكَ نُـۨجِي ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٨٨﴾ وَزَكَرِيَّآ
إِذۡ نَادَىٰ رَبَّهُۥ رَبِّ لَا تَذَرۡنِي فَرۡدٗا وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلۡوَٰرِثِينَ ﴿٨٩﴾
فَٱسۡتَجَبۡنَا لَهُۥ وَوَهَبۡنَا لَهُۥ يَحۡيَىٰ وَأَصۡلَحۡنَا
لَهُۥ زَوۡجَهُۥٓۚ إِنَّهُمۡ كَانُواْ يُسَٰرِعُونَ فِي ٱلۡخَيۡرَٰتِ
وَيَدۡعُونَنَا رَغَبٗا وَرَهَبٗاۖ وَكَانُواْ لَنَا خَٰشِعِينَ ﴿٩٠﴾

﴿۸۲﴾ و [نیز] از شیاطین کسانی را [گماشتیم] که برایش غواصی می کردند [و جواهر استخراج می‌نمودند] و کارهایی غیر از این [نیز] انجام می‌دادند؛ و ما مراقب [رفتار و تعداد] آنان بودیم. ﴿۸۳﴾ و ایوب را [یاد کن] آنگاه که پروردگارش را [چنین] ندا داد: «رنج [و بیماری] به من رسیده است و تو مهربان‌ترینِ مهربانانی». ﴿۸۴﴾ ما [دعای] او را اجابت کردیم و رنجی را که به او رسیده بود برطرف ساختیم و خانواده‌اش و [نیز تعدادی] همانندشان را به همراه آنان به وی بازگرداندیم [تا] رحمتی از جانب ما و پندی برای عبادت کنندگان باشد. ﴿۸۵﴾ و [یاد کن از] اسماعیل و ادریس و ذوالکِفل که همگی از شکیبایان بودند. ﴿۸۶﴾ و [ما] آنان را در رحمت خویش وارد کردیم. بی‌تردید، آنان از شایستگان بودند. ﴿۸۷﴾ و [یاد کن از] ذوالنون [= یونس عليه السلام] آنگاه که خشمگین [از میان قومش] رفت و چنین پنداشت که ما هرگز بر او سخت نمی‌گیریم [و به خاطر این کار مجازاتش نمی‌کنیم]؛ [وقتی ماهی او را بلعید] در تاریکی‌ها ندا داد که: «[پروردگارا،] هیچ معبودی [به‌حق] جز تو نیست. تو منزّهی. بی‌تردید، من از ستمکاران بوده‌ام». ﴿۸۸﴾ دعایش را اجابت کردیم و او را از اندوه نجات دادیم و مؤمنان را [نیز] اینچنین نجات می‌دهیم. ﴿۸۹﴾ و [یاد کن از] زکریا، آنگاه که پروردگارش را [این گونه] ندا داد: «پروردگارا، مرا تنها [و بی‌فرزند] مگذار و تو بهترین وارثانی». ﴿۹۰﴾ دعایش را اجابت کردیم و یحیی را به او بخشیدیم و همسرش را [که نازا بود] برایش شایسته [و آمادۀ بارداری] نمودیم. آنان همواره در کارهای خیر می‌شتافتند و در حال بیم و امید ما را می‌خواندند و پیوسته برای ما [فرمانبردار و] فروتن بودند.

وَٱلَّتِيٓ أَحۡصَنَتۡ فَرۡجَهَا فَنَفَخۡنَا فِيهَا مِن رُّوحِنَا وَجَعَلۡنَٰهَا وَٱبۡنَهَآ ءَايَةٗ لِّلۡعَٰلَمِينَ ﴿٩١﴾ إِنَّ هَٰذِهِۦٓ أُمَّتُكُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ وَأَنَا۠ رَبُّكُمۡ فَٱعۡبُدُونِ ﴿٩٢﴾ وَتَقَطَّعُوٓاْ أَمۡرَهُم بَيۡنَهُمۡۖ كُلٌّ إِلَيۡنَا رَٰجِعُونَ ﴿٩٣﴾ فَمَن يَعۡمَلۡ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَلَا كُفۡرَانَ لِسَعۡيِهِۦ وَإِنَّا لَهُۥ كَٰتِبُونَ ﴿٩٤﴾ وَحَرَٰمٌ عَلَىٰ قَرۡيَةٍ أَهۡلَكۡنَٰهَآ أَنَّهُمۡ لَا يَرۡجِعُونَ ﴿٩٥﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا فُتِحَتۡ يَأۡجُوجُ وَمَأۡجُوجُ وَهُم مِّن كُلِّ حَدَبٖ يَنسِلُونَ ﴿٩٦﴾ وَٱقۡتَرَبَ ٱلۡوَعۡدُ ٱلۡحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَٰخِصَةٌ أَبۡصَٰرُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يَٰوَيۡلَنَا قَدۡ كُنَّا فِي غَفۡلَةٖ مِّنۡ هَٰذَا بَلۡ كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿٩٧﴾ إِنَّكُمۡ وَمَا تَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنتُمۡ لَهَا وَٰرِدُونَ ﴿٩٨﴾ لَوۡ كَانَ هَٰٓؤُلَآءِ ءَالِهَةٗ مَّا وَرَدُوهَاۖ وَكُلّٞ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٩٩﴾ لَهُمۡ فِيهَا زَفِيرٞ وَهُمۡ فِيهَا لَا يَسۡمَعُونَ ﴿١٠٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ سَبَقَتۡ لَهُم مِّنَّا ٱلۡحُسۡنَىٰٓ أُوْلَٰٓئِكَ عَنۡهَا مُبۡعَدُونَ ﴿١٠١﴾

﴿۹۱﴾ و [یاد کن از مریم،] زنی که دامانِ خود را پاک نگاه داشت و [ما] از روح[ی از جانب] خویش در [وجودِ] او دمیدیم و او و پسرش را برای جهانیان نشانه‌ای [از قدرت الهی] قرار دادیم. ﴿۹۲﴾ [ای مردم،] به راستی، این آیین شما، آیینی یگانه [و مبتنی بر یکتاپرستی] است و من پروردگارتان هستم؛ پس مرا عبادت کنید. ﴿۹۳﴾ [ولی مردم] میان خود در امر [دین]شان فرقه‌فرقه شدند؛ [ولی سرانجام،] همگی به سوی ما بازمی‌گردند. ﴿۹۴﴾ هر کس کارهای شایسته انجام دهد و مؤمن باشد، در برابر کوشش او ناسپاسی نخواهد شد و ما کارهایش را می‌نویسیم. ﴿۹۵﴾ و [مردم] هر شهری را که [بر اثر کفر و گناه] نابودش کردیم، محال است که [بتوانند به قصدِ توبه به دنیا] بازگردند. ﴿۹۶﴾ تا زمانی که [سدّ] یأجوج و مأجوج گشوده شود و آنان از هر بلندی [و تپه‌ای] شتابان سرازیر گردند. ﴿۹۷﴾ و وعدهٔ حق [= قیامت] نزدیک گردد؛ در آن هنگام، چشم‌های کسانی که کفر ورزیدند [از شدت وحشت] خیره می‌مانَد [و می‌گویند:] «ای وای بر ما! قطعاً ما از این [حادثه] در غفلت بودیم! بلکه [کافر و] ستمکار بودیم». ﴿۹۸﴾ [به آنان گفته می‌شود:] «قطعاً شما و آنچه که به جای الله عبادت می‌کنید، هیزمِ دوزخید [و همگی] در آن وارد خواهید شد». ﴿۹۹﴾ اگر اینها معبودانی [به‌حق] بودند، هرگز وارد آن نمی‌شدند؛ و حال آنکه همگی در آن [عذاب سوزان] جاودانند. ﴿۱۰۰﴾ در آنجا ناله‌هایی [دردناک] دارند و [از شدت درد و ترس] چیزی نمی‌شنوند. ﴿۱۰۱﴾ [امّا] کسانی که پیشتر، وعدهٔ نیکو [= بهشت] از جانب ما به آنان داده شده است، یقیناً از آن [آتش جهنم] دور نگه داشته می‌شوند.

لَا يَسۡمَعُونَ حَسِيسَهَاۖ وَهُمۡ فِي مَا ٱشۡتَهَتۡ أَنفُسُهُمۡ
خَٰلِدُونَ ١٠٢ لَا يَحۡزُنُهُمُ ٱلۡفَزَعُ ٱلۡأَكۡبَرُ وَتَتَلَقَّىٰهُمُ
ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ هَٰذَا يَوۡمُكُمُ ٱلَّذِي كُنتُمۡ تُوعَدُونَ ١٠٣
يَوۡمَ نَطۡوِي ٱلسَّمَآءَ كَطَيِّ ٱلسِّجِلِّ لِلۡكُتُبِۚ كَمَا
بَدَأۡنَآ أَوَّلَ خَلۡقٖ نُّعِيدُهُۥۚ وَعۡدًا عَلَيۡنَآۚ إِنَّا كُنَّا
فَٰعِلِينَ ١٠٤ وَلَقَدۡ كَتَبۡنَا فِي ٱلزَّبُورِ مِنۢ بَعۡدِ
ٱلذِّكۡرِ أَنَّ ٱلۡأَرۡضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ ٱلصَّٰلِحُونَ ١٠٥
إِنَّ فِي هَٰذَا لَبَلَٰغٗا لِّقَوۡمٍ عَٰبِدِينَ ١٠٦ وَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ
إِلَّا رَحۡمَةٗ لِّلۡعَٰلَمِينَ ١٠٧ قُلۡ إِنَّمَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّ أَنَّمَآ
إِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۖ فَهَلۡ أَنتُم مُّسۡلِمُونَ ١٠٨
فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَقُلۡ ءَاذَنتُكُمۡ عَلَىٰ سَوَآءٖۖ وَإِنۡ أَدۡرِيٓ أَقَرِيبٌ
أَم بَعِيدٞ مَّا تُوعَدُونَ ١٠٩ إِنَّهُۥ يَعۡلَمُ ٱلۡجَهۡرَ مِنَ
ٱلۡقَوۡلِ وَيَعۡلَمُ مَا تَكۡتُمُونَ ١١٠ وَإِنۡ أَدۡرِي لَعَلَّهُۥ
فِتۡنَةٞ لَّكُمۡ وَمَتَٰعٌ إِلَىٰ حِينٖ ١١١ قَٰلَ رَبِّ ٱحۡكُم
بِٱلۡحَقِّۗ وَرَبُّنَا ٱلرَّحۡمَٰنُ ٱلۡمُسۡتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ١١٢

﴿۱۰۲﴾ آنـان صدای آن [آتـش هولناک و فریادهای دوزخیان] را نمی‌شـنوند و در آنچه میـل داشـته باشـند، جاودانه [در آسـایش] هسـتند. ﴿۱۰۳﴾ وحشـت بـزرگ [قیامت] آنـان را اندوهگین نمی‌سـازد و فرشـتگان بـه استقبالشـان می‌آیند [و به آنـان می‌گویند:] «ایـن همـان روزی اسـت که به شـما وعـده داده می‌شـد». ﴿۱۰۴﴾ روزی که آسـمان را در هـم می‌پیچیـم همانگونه کـه طومار نوشـته‌ها را درهـم می‌پیچد، [و] همـان گونه که نخسـتین [بـار] آفرینـش را آغاز کردیم، [بار دیگـر] آن را بازمی‌گردانیـم. [این] وعده‌ای اسـت بـر عهـدهٔ مـا کـه قطعـاً انجامـش خواهیـم داد. ﴿۱۰۵﴾ و بـه راسـتی پـس [از اینکـه در] لـوح محفـوظ [ثبت شـده بـود]، در [تمـام] کتاب‌های [آسـمانی] نوشـتیم که: «زمـین را بندگان شایسـته‌ام به ارث می‌برنـد». ﴿۱۰۶﴾ بی‌گمان، در این [سـخن، عبرت و] پیـام روشـنی بـرای عبادت‌کننـدگان اسـت. ﴿۱۰۷﴾ و [ای محمـد ﷺ] تـو را جـز رحمـتی بـرای جهانیان نفرسـتادیم. ﴿۱۰۸﴾ بگـو: «در حقیقت به من وحی می‌شـود که: ”بی‌تردیـد، معبـود شـما معبودی یگانه اسـت؛ پس آیا تسـلیم [دعوتِ حق] می‌شـوید؟“» ﴿۱۰۹﴾ اگـر رویگـردان شـدند، بگو: «من [همهٔ] شـما را بـه طور یکسـان آگاه کردم [و دربـارهٔ عـذاب الـهی هشـدار دادم] و نمی‌دانـم آنچه کـه به شـما وعده داده می‌شـود نزدیـک اسـت یـا دور. ﴿۱۱۰﴾ یقینـاً او تعـالی سـخن آشـکار را می‌دانـد و [نـیز] آنچـه را [در دل خویـش] پنهـان می‌کنیـد می‌دانـد. ﴿۱۱۱﴾ و نمی‌دانـم؛ شـاید ایـن [تأخـیر عـذاب، مایـهٔ] آزمایـش و بهره‌منـدیِ شـما تا مـدتی [معـیّن] باشـد». ﴿۱۱۲﴾ [پیامبر] گفـت: «پـروردگارا، [بـین مـا و کافـران] بـه حـق داوری کـن؛ و پـروردگار مـا، [الله] رحمـان اسـت کـه در برابر آنچـه [از کفـر و شرک] می‌گوییـد از او یـاری می‌خواهیم».

الحِزْبُ ٣٤

سُورَةُ الحَجِّ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمۡۚ إِنَّ زَلۡزَلَةَ ٱلسَّاعَةِ شَيۡءٌ عَظِيمٞ ١ يَوۡمَ تَرَوۡنَهَا تَذۡهَلُ كُلُّ مُرۡضِعَةٍ عَمَّآ أَرۡضَعَتۡ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمۡلٍ حَمۡلَهَا وَتَرَى ٱلنَّاسَ سُكَٰرَىٰ وَمَا هُم بِسُكَٰرَىٰ وَلَٰكِنَّ عَذَابَ ٱللَّهِ شَدِيدٞ ٢ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُجَٰدِلُ فِي ٱللَّهِ بِغَيۡرِ عِلۡمٖ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيۡطَٰنٖ مَّرِيدٖ ٣ كُتِبَ عَلَيۡهِ أَنَّهُۥ مَن تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُۥ يُضِلُّهُۥ وَيَهۡدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ ٤ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِن كُنتُمۡ فِي رَيۡبٖ مِّنَ ٱلۡبَعۡثِ فَإِنَّا خَلَقۡنَٰكُم مِّن تُرَابٖ ثُمَّ مِن نُّطۡفَةٖ ثُمَّ مِنۡ عَلَقَةٖ ثُمَّ مِن مُّضۡغَةٖ مُّخَلَّقَةٖ وَغَيۡرِ مُخَلَّقَةٖ لِّنُبَيِّنَ لَكُمۡۚ وَنُقِرُّ فِي ٱلۡأَرۡحَامِ مَا نَشَآءُ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى ثُمَّ نُخۡرِجُكُمۡ طِفۡلٗا ثُمَّ لِتَبۡلُغُوٓاْ أَشُدَّكُمۡۖ وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّىٰ وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَىٰٓ أَرۡذَلِ ٱلۡعُمُرِ لِكَيۡلَا يَعۡلَمَ مِنۢ بَعۡدِ عِلۡمٖ شَيۡـٔٗاۚ وَتَرَى ٱلۡأَرۡضَ هَامِدَةٗ فَإِذَآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡهَا ٱلۡمَآءَ ٱهۡتَزَّتۡ وَرَبَتۡ وَأَنۢبَتَتۡ مِن كُلِّ زَوۡجِۭ بَهِيجٖ ٥

۲۲- سورۀ حج مدنی است
وآن هفتاد وهشت آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ ای مـردم، از پروردگارتـان پـروا کنیـد. بی‌تردیـد، زلزلـۀ قیامت امر بزرگی اسـت. ﴿۲﴾ روزی کـه آن را می‌بینیـد، [آنچنـان وحشـتناک اسـت کـه] هـر مـادرِ شـیرده‌ای [فرزنـدِ] شـیرخوارش را فرامـوش می‌کنـد و هـر [موجـودِ] بـارداری جنـین خـود را [بر زمـین] می‌نهـد و مردم را مسـت می‌بینی، در حالی که مسـت نیسـتند؛ بلکـه عذاب الله شـدید اسـت. ﴿۳﴾ و از [میـان] مـردم کسی هسـت که بـدون [هیچ] دانـشی، دربارۀ الله مجـادله می‌کنـد و از هـر شـیطان سرکشی پـیروی می‌نمایـد. ﴿۴﴾ [در قضـای الهی بـر شـیطان] مقرر شـده اسـت کـه هـر کـس او را به دوسـتی بگـیرد، قطعـاً گمراهش می‌سـازد و بـه عـذاب آتـش می‌کشـاند. ﴿۵﴾ ای مـردم، اگر دربـارۀ برانگیخته شـدن [در قیامـت] تردیـد داریـد، [بدانیـد کـه] بی‌تردیـد، مـا شـما را از خـاک آفریدیـم، سـپس از نطفـه و آنـگاه از خـون بسته‌شـده، سـپس از پاره‌گوشـتی دارای خلقت کامل و [بعضـاً] خلقـت ناقـص؛ [چنین کردیم] تـا [قدرت خویش را] برایتان آشـکار سـازیم؛ و هـر چـه را کـه بخواهیم، تا مـدتی معـیّن در رَحِم [مـادران] نگـه می‌داریم، آنگاه شـما را بـه صـورت نـوزادی بـیرون می‌آوریـم، سـپس [پـرورش می‌یابیـد] تـا بـه حـد رشـد [و بلـوغ] خـود برسـید؛ و از شـما کسی هسـت کـه [در دوران جـوانی] می‌میرد و کسی نـیز هسـت [کـه آنقـدر عمـر می‌کنـد تـا] بـه نهایـت فرتـوتی [و کهنسـالی] می‌رسـد، چنـان کـه پـس از [آن همـه] دانـش، [همـه را فرامـوش می‌کنـد و] چـیزی نمی‌دانـد؛ و [امـا مثـالی دیگـر:] زمـین را خشـکیده می‌بیـنی؛ ولی چـون آب [بـاران] بـر آن فـرو می‌فرسـتیم، بـه جنبـش درمی‌آیـد و رشـد می‌کند و از هـر نوع [گیـاه] زیبـایی می‌رویاند.

ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡحَقُّ وَأَنَّهُۥ يُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰ وَأَنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ
قَدِيرٞ ٦ وَأَنَّ ٱلسَّاعَةَ ءَاتِيَةٞ لَّا رَيۡبَ فِيهَا وَأَنَّ ٱللَّهَ يَبۡعَثُ مَن فِي
ٱلۡقُبُورِ ٧ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُجَٰدِلُ فِي ٱللَّهِ بِغَيۡرِ عِلۡمٖ وَلَا هُدٗى
وَلَا كِتَٰبٖ مُّنِيرٖ ٨ ثَانِيَ عِطۡفِهِۦ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۖ لَهُۥ فِي
ٱلدُّنۡيَا خِزۡيٞۖ وَنُذِيقُهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ عَذَابَ ٱلۡحَرِيقِ ٩ ذَٰلِكَ
بِمَا قَدَّمَتۡ يَدَاكَ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَيۡسَ بِظَلَّٰمٖ لِّلۡعَبِيدِ ١٠ وَمِنَ ٱلنَّاسِ
مَن يَعۡبُدُ ٱللَّهَ عَلَىٰ حَرۡفٖۖ فَإِنۡ أَصَابَهُۥ خَيۡرٌ ٱطۡمَأَنَّ بِهِۦۖ وَإِنۡ
أَصَابَتۡهُ فِتۡنَةٌ ٱنقَلَبَ عَلَىٰ وَجۡهِهِۦ خَسِرَ ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةَۚ ذَٰلِكَ
هُوَ ٱلۡخُسۡرَانُ ٱلۡمُبِينُ ١١ يَدۡعُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُۥ
وَمَا لَا يَنفَعُهُۥۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلضَّلَٰلُ ٱلۡبَعِيدُ ١٢ يَدۡعُواْ لَمَن
ضَرُّهُۥٓ أَقۡرَبُ مِن نَّفۡعِهِۦۚ لَبِئۡسَ ٱلۡمَوۡلَىٰ وَلَبِئۡسَ ٱلۡعَشِيرُ ١٣
إِنَّ ٱللَّهَ يُدۡخِلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جَنَّٰتٖ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَفۡعَلُ مَا يُرِيدُ ١٤ مَن كَانَ
يَظُنُّ أَن لَّن يَنصُرَهُ ٱللَّهُ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ فَلۡيَمۡدُدۡ بِسَبَبٍ إِلَى
ٱلسَّمَآءِ ثُمَّ لۡيَقۡطَعۡ فَلۡيَنظُرۡ هَلۡ يُذۡهِبَنَّ كَيۡدُهُۥ مَا يَغِيظُ ١٥

﴿۶﴾ این [شگفتی‌های خلقت،] از آن روست که [بدانید] الله حق است و اوست که مردگان را زنده می‌کند و او بر هر کاری بی حد تواناست. ﴿۷﴾ و اینکه قیامت آمدنی است [و] تردیدی در آن نیست و اینکه الله [همۀ] کسانی را که در گورها هستند، برمی‌انگیزد. ﴿۸﴾ و از مردم کسی هست که بدون هیچ دانش و هدایت و کتاب روشنی‌بخشی، دربارۀ الله مجادله می‌کند. ﴿۹﴾ [از روی تکبر] سر خویش را برمی‌گرداند تا [مردم را] از راه الله گمراه سازد. برای او در این دنیا رسوایی و خواری است و روز قیامت [نیز] عذاب آتش سوزان را به او می‌چشانیم. ﴿۱۰﴾ این [کیفر،] به سزای کارهایی است که از پیش فرستاده است و الله هرگز نسبت به بندگان [خود] ستمکار نیست. ﴿۱۱﴾ و از [میان] مردم کسی هست که الله را با تردید عبادت می‌کند [و ایمانش ضعیف است]؛ پس اگر خیری به او برسد، [دلش] به آن آرام می‌گیرد [و بر ایمانش باقی می‌ماند] و اگر بلایی [برای آزمایش] به او برسد، روی می‌گرداند [و به کفر بازمی‌گردد]. او در دنیا و آخرت زیان کرده است. این همان زیان آشکار است. ﴿۱۲﴾ [انسان کافر،] به جای الله چیزی را می‌خوانَد که نه به او زیانی می‌رساند و نه سودی می‌بخشد. این همان گمراهی دور و دراز است. ﴿۱۳﴾ او کسی را می‌خوانَد که قطعاً زیانش نزدیک‌تر از سودش می‌باشد؛ و چه بد دوست و چه بد همدمی است! ﴿۱۴﴾ بی‌تردید، الله کسانی را که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، به باغ‌هایی [از بهشت] وارد می‌کند که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است. به راستی، الله آنچه را که می‌خواهد، انجام می‌دهد. ﴿۱۵﴾ کسی که گمان می‌کند الله او [= پیامبر] را در دنیا و آخرت هرگز یاری نخواهد کرد [و اکنون حمایت الله را می‌بیند و خشمگین است]، باید ریسمانی به سقف [خانه‌اش] بیاویزد و [خود را دار بزند تا راه نفَس] را قطع کند [و تا سر حد مرگ پیش رود]؛ آنگاه بنگرد که آیا [این ترفند و] نیرنگ او، خشمش را از میان می‌بَرد.

وَكَذَٰلِكَ أَنزَلۡنَٰهُ ءَايَٰتِۭ بَيِّنَٰتٖ وَأَنَّ ٱللَّهَ يَهۡدِي مَن يُرِيدُ ﴿١٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱلَّذِينَ هَادُواْ وَٱلصَّٰبِـِٔينَ وَٱلنَّصَٰرَىٰ وَٱلۡمَجُوسَ وَٱلَّذِينَ أَشۡرَكُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ يَفۡصِلُ بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٌ ﴿١٧﴾ أَلَمۡ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يَسۡجُدُۤ لَهُۥ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِي ٱلۡأَرۡضِ وَٱلشَّمۡسُ وَٱلۡقَمَرُ وَٱلنُّجُومُ وَٱلۡجِبَالُ وَٱلشَّجَرُ وَٱلدَّوَآبُّ وَكَثِيرٞ مِّنَ ٱلنَّاسِۖ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيۡهِ ٱلۡعَذَابُۗ وَمَن يُهِنِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن مُّكۡرِمٍۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَفۡعَلُ مَا يَشَآءُ ۩ ﴿١٨﴾ ۞ هَٰذَانِ خَصۡمَانِ ٱخۡتَصَمُواْ فِي رَبِّهِمۡۖ فَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ قُطِّعَتۡ لَهُمۡ ثِيَابٞ مِّن نَّارٖ يُصَبُّ مِن فَوۡقِ رُءُوسِهِمُ ٱلۡحَمِيمُ ﴿١٩﴾ يُصۡهَرُ بِهِۦ مَا فِي بُطُونِهِمۡ وَٱلۡجُلُودُ ﴿٢٠﴾ وَلَهُم مَّقَٰمِعُ مِنۡ حَدِيدٖ ﴿٢١﴾ كُلَّمَآ أَرَادُوٓاْ أَن يَخۡرُجُواْ مِنۡهَا مِنۡ غَمٍّ أُعِيدُواْ فِيهَا وَذُوقُواْ عَذَابَ ٱلۡحَرِيقِ ﴿٢٢﴾ إِنَّ ٱللَّهَ يُدۡخِلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ يُحَلَّوۡنَ فِيهَا مِنۡ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٖ وَلُؤۡلُؤٗاۖ وَلِبَاسُهُمۡ فِيهَا حَرِيرٞ ﴿٢٣﴾

سَجْدَة
ربع الحِزْب ٣٤

﴿۱۶﴾ و این‌گونه، ما این [قرآن] را [به صورت] آیاتی روشن نازل کردیم و الله هر کس را بخواهد، هدایت می‌کند. ﴿۱۷﴾ کسانی که ایمان آورده‌اند و کسانی که یهودی شدند و صابئان [= پیروان برخی پیامبران] و نصاری و زرتشتیان و کسانی که شرک ورزیدند، یقیناً روز قیامت الله میانشان داوری می‌کند. بی‌گمان، الله بر هر چیزی گواه است. ﴿۱۸﴾ آیا ندیدی که هر کس در آسمان‌ها و هر کس در زمین است و خورشید و ماه و ستارگان و کوه‌ها و درختان و جنبندگان و بسیاری از مردم برای الله سجده می‌کنند؟ و بسیاری نیز هستند که [در نتیجۀ سرپیچی از عبادت، فرمانِ] عذاب بر آنان تحقق یافته است؛ و هر کس که الله او را خوار سازد، کسی گرامی‌اش نمی‌دارد. بی‌تردید، الله هر چه بخواهد انجام می‌دهد. ﴿۱۹﴾ این دو [گروه مؤمن و کافر،] دشمنان یکدیگرند و دربارۀ پروردگارشان ستیز می‌کنند. پس کسانی که کفر ورزیدند، برایشان جامه‌هایی از آتش بریده‌اند [و] از بالای سرشان [بر آنان] آب جوشان می‌ریزند. ﴿۲۰﴾ آنچه در درونشان هست و [نیز] پوست‌هایشان با آن گداخته می‌شود. ﴿۲۱﴾ و گرزهای آهنین برایشان [مهیّا] است. ﴿۲۲﴾ هرگاه بخواهند از [شدت] اندوه از آنجا [= دوزخ] خارج شوند، به آن بازگردانده می‌شوند و [به آنان گفته می‌شود:] «عذاب سوزان را بچشید». ﴿۲۳﴾ بی‌تردید، الله کسانی را که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، به باغ‌هایی [از بهشت] وارد می‌کند که از زیر [درختان] آن جویبارها جاری است، در آنجا به دستبندهایی از طلا و مروارید آراسته می‌شوند و لباسشان در آنجا ابریشم است.

وَهُدُوٓاْ إِلَى ٱلطَّيِّبِ مِنَ ٱلۡقَوۡلِ وَهُدُوٓاْ إِلَىٰ صِرَٰطِ ٱلۡحَمِيدِ ﴿٢٤﴾
إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱلۡمَسۡجِدِ
ٱلۡحَرَامِ ٱلَّذِي جَعَلۡنَٰهُ لِلنَّاسِ سَوَآءً ٱلۡعَٰكِفُ فِيهِ وَٱلۡبَادِۚ
وَمَن يُرِدۡ فِيهِ بِإِلۡحَادِۭ بِظُلۡمٖ نُّذِقۡهُ مِنۡ عَذَابٍ أَلِيمٖ ﴿٢٥﴾
وَإِذۡ بَوَّأۡنَا لِإِبۡرَٰهِيمَ مَكَانَ ٱلۡبَيۡتِ أَن لَّا تُشۡرِكۡ
بِي شَيۡـٔٗا وَطَهِّرۡ بَيۡتِيَ لِلطَّآئِفِينَ وَٱلۡقَآئِمِينَ وَٱلرُّكَّعِ
ٱلسُّجُودِ ﴿٢٦﴾ وَأَذِّن فِي ٱلنَّاسِ بِٱلۡحَجِّ يَأۡتُوكَ رِجَالٗا وَعَلَىٰ
كُلِّ ضَامِرٖ يَأۡتِينَ مِن كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٖ ﴿٢٧﴾ لِّيَشۡهَدُواْ
مَنَٰفِعَ لَهُمۡ وَيَذۡكُرُواْ ٱسۡمَ ٱللَّهِ فِيٓ أَيَّامٖ مَّعۡلُومَٰتٍ
عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم مِّنۢ بَهِيمَةِ ٱلۡأَنۡعَٰمِۖ فَكُلُواْ مِنۡهَا
وَأَطۡعِمُواْ ٱلۡبَآئِسَ ٱلۡفَقِيرَ ﴿٢٨﴾ ثُمَّ لۡيَقۡضُواْ تَفَثَهُمۡ
وَلۡيُوفُواْ نُذُورَهُمۡ وَلۡيَطَّوَّفُواْ بِٱلۡبَيۡتِ ٱلۡعَتِيقِ ﴿٢٩﴾
ذَٰلِكَۖ وَمَن يُعَظِّمۡ حُرُمَٰتِ ٱللَّهِ فَهُوَ خَيۡرٞ لَّهُۥ عِندَ
رَبِّهِۦۗ وَأُحِلَّتۡ لَكُمُ ٱلۡأَنۡعَٰمُ إِلَّا مَا يُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡۖ
فَٱجۡتَنِبُواْ ٱلرِّجۡسَ مِنَ ٱلۡأَوۡثَٰنِ وَٱجۡتَنِبُواْ قَوۡلَ ٱلزُّورِ ﴿٣٠﴾

﴿۲۴﴾ و [در دنیا] به سوی گفتار پاک [توحید و ذکر وعبادت] هدایت می‌شوند و به راهِ ستوده [اسلام] راهنمایی می‌گردند. ﴿۲۵﴾ بی‌گمان، کسانی که کفر ورزیدند و [مانند ماجرای حدیبیه، مردم را] از راه الله بازمی‌دارند [عذابی دردناک در پیش دارند]؛ و مسجد الحرام که آن را برای مردم [قبله و عبادتگاه] قرار دادیم، مقیم و مسافر در آن یکسانند؛ و هر کس در آنجا با ستمکاری [و گناه،] انحراف بخواهد، از عذابی دردناک به او می‌چشانیم. ﴿۲۶﴾ و [یاد کن] آنگاه که محلِ خانه [کعبه] را برای ابراهیم تعیین کردیم [و به او گفتیم] که: «چیزی را شریک من قرار نده و خانه‌ام را برای طواف کنندگان و قیام‌کنندگان و رکوع‌کنندگان [و] سجده‌کنندگان پاک گردان. ﴿۲۷﴾ و بین مردم برای [ادای] حج ندا بده تا پیاده و [سوار] بر هر [وسیلۀ سفر یا] شتر لاغری، از هر راه دوری به سویت بیایند. ﴿۲۸﴾ تا شاهد منافع [گوناگون] خویش باشند و در روزهایی معیّن، [به هنگام قربانی] نام الله را بر چهارپایانی که به آنان روزی داده‌ایم، یاد کنند؛ پس [خودتان] از [گوشتِ] آن بخورید و به درماندۀ فقیر [نیز] غذا بدهید. ﴿۲۹﴾ سپس باید آلودگی‌هایشان را برطرف سازند و به نذرهای خویش وفا کنند و [گرداگردِ] این خانۀ کهن [= کعبه] طواف کنند». ﴿۳۰﴾ این است [حکمِ الله]؛ و هر کس [مُحرّمات و] مقررات الهی را بزرگ بدارد، این [کار] نزد پروردگارش برای او بهتر است؛ و [ای مردم،] چهارپایانی برای [مصرف] شما حلال شده است، مگر آنچه [حُکمش] بر شما خوانده می‌شود؛ پس از پلیدیِ بُت‌ها [و معبودان باطل] دوری کنید و از گفتار باطل [و دروغ] اجتناب نمایید.

حُنَفَآءَ لِلَّهِ غَيۡرَ مُشۡرِكِينَ بِهِۦۚ وَمَن يُشۡرِكۡ بِٱللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ
ٱلسَّمَآءِ فَتَخۡطَفُهُ ٱلطَّيۡرُ أَوۡ تَهۡوِي بِهِ ٱلرِّيحُ فِي مَكَانٖ سَحِيقٖ ٣١
ذَٰلِكَۖ وَمَن يُعَظِّمۡ شَعَٰٓئِرَ ٱللَّهِ فَإِنَّهَا مِن تَقۡوَى ٱلۡقُلُوبِ ٣٢
لَكُمۡ فِيهَا مَنَٰفِعُ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى ثُمَّ مَحِلُّهَآ إِلَى ٱلۡبَيۡتِ
ٱلۡعَتِيقِ ٣٣ وَلِكُلِّ أُمَّةٖ جَعَلۡنَا مَنسَكٗا لِّيَذۡكُرُواْ ٱسۡمَ ٱللَّهِ عَلَىٰ
مَا رَزَقَهُم مِّنۢ بَهِيمَةِ ٱلۡأَنۡعَٰمِۗ فَإِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞ فَلَهُۥٓ
أَسۡلِمُواْۗ وَبَشِّرِ ٱلۡمُخۡبِتِينَ ٣٤ ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَجِلَتۡ
قُلُوبُهُمۡ وَٱلصَّٰبِرِينَ عَلَىٰ مَآ أَصَابَهُمۡ وَٱلۡمُقِيمِي ٱلصَّلَوٰةِ
وَمِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ يُنفِقُونَ ٣٥ وَٱلۡبُدۡنَ جَعَلۡنَٰهَا لَكُم مِّن شَعَٰٓئِرِ
ٱللَّهِ لَكُمۡ فِيهَا خَيۡرٞۖ فَٱذۡكُرُواْ ٱسۡمَ ٱللَّهِ عَلَيۡهَا صَوَآفَّۖ فَإِذَا وَجَبَتۡ
جُنُوبُهَا فَكُلُواْ مِنۡهَا وَأَطۡعِمُواْ ٱلۡقَانِعَ وَٱلۡمُعۡتَرَّۚ كَذَٰلِكَ سَخَّرۡنَٰهَا
لَكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ٣٦ لَن يَنَالَ ٱللَّهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَآؤُهَا
وَلَٰكِن يَنَالُهُ ٱلتَّقۡوَىٰ مِنكُمۡۚ كَذَٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمۡ لِتُكَبِّرُواْ
ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَىٰكُمۡۗ وَبَشِّرِ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ٣٧ ۞إِنَّ ٱللَّهَ يُدَٰفِعُ
عَنِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٖ كَفُورٍ ٣٨

﴿۳۱﴾ در حالی که [بندۀ مخلصِ الله و] حقگرا باشید و به او شرک نورزید؛ و هر کس به الله شرک ورزد، چنان است که گویي از آسمان افتاده و مرغان [شکاری] وی را بربایند یا باد او را به جایي دورافتاده بیندازد. ﴿۳۲﴾ این است [فرمان الله]، و هر کس دستورهای دینی و الهی را بزرگ بشمارد، یقیناً این [بزرگداشت، نشانه‌ای] از پرهیزگاری دل‌هاست. ﴿۳۳﴾ در آن [چهارپایانِ ویژۀ قربانی،] تا زمان معیّن [= هنگام ذبح] برای شما منافع [و بهره‌هایي] است. سپس قربانگاه آنها خانۀ قدیمی و گرامی [کعبه] است. ﴿۳۴﴾ و برای هر امتی آیینی [در قربانی کردن] قرار دادیم تا نام الله را [وقت ذبح] بر چهارپایانی که روزی‌شان کرده است ذکر کنند. معبود شما، معبود یگانه است. [همه] در برابر او تسلیم باشید؛ و [ای پیامبر، خیر دنیا و آخرت را] به فروتنان بشارت بده. ﴿۳۵﴾ [همان] کسانی که چون نام الله برده شود، دل‌هایشان می‌ترسد و [کسانی که] در برابر مصیبت‌هایي که به آنان می‌رسد شکیبا هستند و کسانی که نمازگزارند و از آنچه روزی‌شان داده‌ایم انفاق می کنند. ﴿۳۶﴾ [قربانی کردنِ] شتر [و گاو در موسمِ حج] را برای شما از شعایر دین [و نشانه‌های عبادت الله] قرار دادیم. در این [کار،] خیر [و برکت] برایتان است. [هنگام قربانی،] در حالی که [شتران] بر پا ایستاده‌اند، نام الله را بر آنها ببرید [و نحرشان کنید]. آنگاه چون بر خاک افتادند، از [گوشت] آنها بخورید و نیازمندان آبرومند و گدایان را نیز اطعام کنید. آنها [=چهارپایان] را اینچنین به خدمت شما گماشتیم؛ باشد که شکرگذار شوید. ﴿۳۷﴾ گوشت و خون این [قربانی‌ها] هرگز به الله نمی‌رسد؛ بلکه پرهیزگاری شماست که به او می‌رسد. او تعالی آنها را اینچنین به خدمت شما گماشت تا الله را به [شکرانۀ] آنکه شما را هدایت کرده است، به بزرگی یاد کنید؛ و نیکوکاران را [به خیر و رستگاری] بشارت بده. ﴿۳۸﴾ الله از کسانی که ایمان آورده‌اند قطعاً [در برابر دشمنانشان] دفاع می کند. بی‌تردید، الله هیچ خیانتکارِ ناسپاسی را دوست نمی دارد.

أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَٰتَلُونَ بِأَنَّهُمۡ ظُلِمُواْۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ نَصۡرِهِمۡ
لَقَدِيرٌ ٣٩ ٱلَّذِينَ أُخۡرِجُواْ مِن دِيَٰرِهِم بِغَيۡرِ حَقٍّ إِلَّآ أَن يَقُولُواْ
رَبُّنَا ٱللَّهُۗ وَلَوۡلَا دَفۡعُ ٱللَّهِ ٱلنَّاسَ بَعۡضَهُم بِبَعۡضٖ لَّهُدِّمَتۡ
صَوَٰمِعُ وَبِيَعٞ وَصَلَوَٰتٞ وَمَسَٰجِدُ يُذۡكَرُ فِيهَا ٱسۡمُ ٱللَّهِ
كَثِيرٗاۗ وَلَيَنصُرَنَّ ٱللَّهُ مَن يَنصُرُهُۥٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَقَوِيٌّ
عَزِيزٌ ٤٠ ٱلَّذِينَ إِن مَّكَّنَّٰهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ أَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ
وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَمَرُواْ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَنَهَوۡاْ عَنِ ٱلۡمُنكَرِۗ
وَلِلَّهِ عَٰقِبَةُ ٱلۡأُمُورِ ٤١ وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدۡ كَذَّبَتۡ
قَبۡلَهُمۡ قَوۡمُ نُوحٖ وَعَادٞ وَثَمُودُ ٤٢ وَقَوۡمُ إِبۡرَٰهِيمَ وَقَوۡمُ
لُوطٖ ٤٣ وَأَصۡحَٰبُ مَدۡيَنَۖ وَكُذِّبَ مُوسَىٰۖ فَأَمۡلَيۡتُ لِلۡكَٰفِرِينَ
ثُمَّ أَخَذۡتُهُمۡۖ فَكَيۡفَ كَانَ نَكِيرِ ٤٤ فَكَأَيِّن مِّن قَرۡيَةٍ
أَهۡلَكۡنَٰهَا وَهِيَ ظَالِمَةٞ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَبِئۡرٖ
مُّعَطَّلَةٖ وَقَصۡرٖ مَّشِيدٍ ٤٥ أَفَلَمۡ يَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَتَكُونَ
لَهُمۡ قُلُوبٞ يَعۡقِلُونَ بِهَآ أَوۡ ءَاذَانٞ يَسۡمَعُونَ بِهَاۖ فَإِنَّهَا
لَا تَعۡمَى ٱلۡأَبۡصَٰرُ وَلَٰكِن تَعۡمَى ٱلۡقُلُوبُ ٱلَّتِي فِي ٱلصُّدُورِ ٤٦

﴿۳۹﴾ بـه کسـانی که [مـشرکان] با آنـان جنگیده‌انـد اجازۀ [جهاد] داده شـده اسـت؛ چـرا که سـتم دیده‌اند؛ و یقیناً الله بر یاری‌شـان البته بی حد تواناسـت. ﴿۴۰﴾ [همان] کسـانی که به ناحق از دیارشـان رانده شـدند [و گناهی نداشـتند] جـز اینکه می‌گفتند: «پـروردگارِ مـا الله اسـت». و اگـر الله [ظلـم و کفرِ] بـرخی از مردم را به وسـیلۀ برخی دیگـر دفـع نمی‌کـرد، صومعه‌هـا[ی راهبـان] و کلیسـاهای [نصـاری] و عبادتگاه‌ها[ی یهـود] و مسـاجدی کـه نـام الله در آنـان بسـیار بـرده می‌شـود حتمـاً ویـران می‌گردید؛ و الله کـسی را کـه [دیـن] او را یـاری دهـد، یقینـاً یـاری می‌کنـد. بی‌تردید، الله بسـیار قدرتمنـدِ شکسـت‌ناپذیر اسـت. ﴿۴۱﴾ [همـان] کسـانی که هـر گاه در زمـین به آنان قـدرت [و حکومـت] ببخشـیم، نمـاز را برپـا می‌دارنـد و زکات می‌پردازند و [مـردم را] بـه نیـکی فرمـان می‌دهنـد و از کارهای ناپسـند بازمی‌دارنـد؛ و سرانجامِ کارهـا از آنِ الله اسـت. ﴿۴۲﴾ [ای پیامـبر،] اگـر [کافران،] تـو را دروغگـو می‌پندارند، [شـکیبا باش.] قطعـاً پیـش از آنان، قوم نـوح و عاد و ثمـود [نیز پیامبرانشـان را] دروغگـو می‌پندارند. ﴿۴۳﴾ و [همچنـین] قـوم ابراهیـم و قوم لـوط. ﴿۴۴﴾ و [نیز] اهل مَدیَن [شـعیب عليه السلام را دروغگـو می‌دانسـتند] و مـوسی [نـیز توسـط فرعونیـان] دروغگـو خوانـده شـد. بـه کافـران مهلـت دادم؛ آنـگاه آنـان را [بـه عـذاب] فروگرفتـم. پس [بنگـر کـه نتیجۀ] انـکار [آیـات و مجـازات] مـن چگونه بـود. ﴿۴۵﴾ چه بسـیار شـهرهایی را که [چون مردمـش کافـر و] سـتمکار بودنـد نابودشـان کردیـم و [اینـک] سـقف‌هایش فروریختـه اسـت؛ و چه بسـیار چاه[های] متروک و قصر[های] اسـتوار [و باشـکوه که سـاکنانش را از عـذاب الـهی نجـات نـداد]. ﴿۴۶﴾ آیـا آنـان در زمـین گـردش نکـرده‌انـد، تـا دل‌هـایی داشـته باشـند کـه [حقیقـت را] بـا آن دریابنـد یـا گوش‌هـایی کـه [اخبـار گذشـتگان را] بـا آن بشـنوند؟ بـه راسـتی، تنهـا چشـم‌ها نیسـت کـه نابینـا می‌گـردد؛ بلکـه دل‌هایی که در سینه‌هاسـت [بی‌بصیرت گشـته و بـرای دیدنِ حق،] نابینا می‌شـود.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِٱلْعَذَابِ وَلَن يُخْلِفَ ٱللَّهُ وَعْدَهُۥ ۚ وَإِنَّ يَوْمًا عِندَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿٤٧﴾ وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَمْلَيْتُ لَهَا وَهِىَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَإِلَىَّ ٱلْمَصِيرُ ﴿٤٨﴾ قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّمَآ أَنَا۠ لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٤٩﴾ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٥٠﴾ وَٱلَّذِينَ سَعَوْا۟ فِىٓ ءَايَٰتِنَا مُعَٰجِزِينَ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَحِيمِ ﴿٥١﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ وَلَا نَبِىٍّ إِلَّآ إِذَا تَمَنَّىٰٓ أَلْقَى ٱلشَّيْطَٰنُ فِىٓ أُمْنِيَّتِهِۦ فَيَنسَخُ ٱللَّهُ مَا يُلْقِى ٱلشَّيْطَٰنُ ثُمَّ يُحْكِمُ ٱللَّهُ ءَايَٰتِهِۦ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٢﴾ لِّيَجْعَلَ مَا يُلْقِى ٱلشَّيْطَٰنُ فِتْنَةً لِّلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَٱلْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ ۗ وَإِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ لَفِى شِقَاقٍۭ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾ وَلِيَعْلَمَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَيُؤْمِنُوا۟ بِهِۦ فَتُخْبِتَ لَهُۥ قُلُوبُهُمْ ۗ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهَادِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٤﴾ وَلَا يَزَالُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فِى مِرْيَةٍ مِّنْهُ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ ٱلسَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَقِيمٍ ﴿٥٥﴾

﴿۴۷﴾ [ای پیامبر، کافران] به شتاب از تو درخواستِ عذاب می‌کنند و الله هرگز وعده‌اش را خلاف نمی‌کند؛ و در واقع، یک روز [از عذاب آخرت] نزد پروردگارت، با هزار سال که شما می‌شمارید یکسان است. ﴿۴۸﴾ و چه بسیار [اهالی] شهرهایی که به آنان مهلت دادم، در حالی که ستمکار بودند [اما باز هم سرپیچی کردند]؛ پس آنان را [به عذاب] فروگرفتم و بازگشت [همه] به سوی من است. ﴿۴۹﴾ بگو: «ای مردم، جز این نیست که من برای شما بیم‌دهنده‌ای آشکارم». ﴿۵۰﴾ کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، آمرزش و روزیِ نیک [در پیش] دارند. ﴿۵۱﴾ و کسانی که در [راهِ انکار و تکذیب] آیات ما می‌کوشند تا [به پندار خویش] ما را درمانده کنند، آنان اهل دوزخند. ﴿۵۲﴾ و [ما] هیچ رسول و پیامبری را پیش از تو نفرستادیم، مگر اینکه چون [آیات الهی را] تلاوت می‌کرد، شیطان در تلاوتش [کلمات اشتباه] القا می‌کرد؛ آنگاه الله آنچه را که شیطان القا نموده بود از میان می‌بُرد و سپس آیات خویش را استوار می‌ساخت؛ و الله بی نهایت دانای حکیم است. ﴿۵۳﴾ تا [بدین وسیله، الله] آنچه را که شیطان القا می‌کند، برای کسانی که در دل‌هایشان بیماری [شک و نفاق] است و [همچنین برای] سنگدلان، وسیلهٔ آزمایش قرار دهد؛ و یقیناً ستمکاران [مشرک] در دشمنیِ دور و درازی [با الله و پیامبرش] هستند. ﴿۵۴﴾ و تا کسانی که دانش یافته‌اند، بدانند که این [قرآن] حق است [و] از جانب پروردگار توست و به آن ایمان بیاورند و دل‌هایشان برایش [نرم و] فروتن گردد؛ و بی‌تردید، الله کسانی را که ایمان آورده‌اند، به راهی راست هدایت می‌کند. ﴿۵۵﴾ کسانی که کفر ورزیدند همواره در مورد آن[چه در قرآن نازل کرده‌ایم] تردید دارند تا آنگاه که ناگهان قیامت فرارسد یا عذاب روزی بی‌خیر و رحمت بر آنان [فرود] آید.

ٱلْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ ۚ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فِى جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٥٦﴾ وَٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا فَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ
مُّهِينٌ ﴿٥٧﴾ وَٱلَّذِينَ هَاجَرُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوٓا۟
أَوْ مَاتُوا۟ لَيَرْزُقَنَّهُمُ ٱللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا ۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهُوَ
خَيْرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿٥٨﴾ لَيُدْخِلَنَّهُم مُّدْخَلًا يَرْضَوْنَهُۥ ۗ
وَإِنَّ ٱللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿٥٩﴾ ۞ ذَٰلِكَ ۖ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ

مَا عُوقِبَ بِهِۦ ثُمَّ بُغِىَ عَلَيْهِ لَيَنصُرَنَّهُ ٱللَّهُ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ
لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ﴿٦٠﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ يُولِجُ ٱلَّيْلَ فِى
ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ وَأَنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌۢ
بَصِيرٌ ﴿٦١﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ
مِن دُونِهِۦ هُوَ ٱلْبَٰطِلُ وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْكَبِيرُ ﴿٦٢﴾
أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَتُصْبِحُ ٱلْأَرْضُ
مُخْضَرَّةً ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿٦٣﴾ لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهُوَ ٱلْغَنِىُّ ٱلْحَمِيدُ ﴿٦٤﴾

﴿۵۶﴾ در آن روز، فرمانروايي از آنِ الله است [و] ميان آنان داوری می کند. کسانی که ايمان آورده‌اند و کارهای شايسته انجام داده‌اند، در باغ‌های پرنعمت [بهشت] هستند. ﴿۵۷﴾ و کسانی که کفر ورزيدند و آيات ما را تکذيب کردند، پس آنا نند که برايشان عذاب خوارکننده‌ای است. ﴿۵۸﴾ و کسانی که در راه الله هجرت کردند، سپس کشته شدند يا وفات کردند، يقيناً الله به آنان روزیِ نيکويي می‌دهد. به راستی که الله بهترين روزی‌دهنده است. ﴿۵۹﴾ بی‌ترديد، آنان را به جايگاهی وارد می کند که از آن راضی باشند؛ و به راستی که الله بی نهايت دانای بردبار است. ﴿۶۰﴾ اين است [حکم الهی دربارۀ کافر و مؤمن]؛ و هر کس به همان مقدار که به او ستم شده است مجازات کند، سپس [باز] مورد ستم قرار گيرد، الله ياری‌اش خواهد کرد. بی‌ترديد، الله بسيار بخشندۀ آمرزنده است. ﴿۶۱﴾ اين [ياریِ مظلومان] از آن روست که الله [بر هر کاری تواناست؛ چنان که] شب را در روز، و روز را در شب داخل می کند؛ [و از يکی می کاهد و بر ديگری می‌افزايد]؛ و بی‌ترديد، الله بسيار شنوای بيناست. ﴿۶۲﴾ اين به سبب آن است که الله حق است و آنچه را که [مشرکان] جز او می‌خوانند [همه] باطل است و الله بلند مرتبۀ بزرگ است. ﴿۶۳﴾ آيا نديدی که الله آبی از آسمان فروفرستاد و زمين [بر اثر آن، خرم و] سرسبز می گردد؟ بی‌ترديد، الله بسيار باريک‌بينِ آگاه است. ﴿۶۴﴾ آنچه در آسمان‌ها و زمين است از آنِ اوست؛ و بی‌ترديد، الله بی‌نيازِ ستوده است.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي ٱلْأَرْضِ وَٱلْفُلْكَ تَجْرِي فِي ٱلْبَحْرِ بِأَمْرِهِۦ وَيُمْسِكُ ٱلسَّمَآءَ أَن تَقَعَ عَلَى ٱلْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِۦٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِٱلنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٥﴾ وَهُوَ ٱلَّذِيٓ أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْۗ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ لَكَفُورٌ ﴿٦٦﴾ لِّكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُۖ فَلَا يُنَٰزِعُنَّكَ فِي ٱلْأَمْرِۚ وَٱدْعُ إِلَىٰ رَبِّكَۖ إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدًى مُّسْتَقِيمٍ ﴿٦٧﴾ وَإِن جَٰدَلُوكَ فَقُلِ ٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾ ٱللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فِيمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٦٩﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِۚ إِنَّ ذَٰلِكَ فِي كِتَٰبٍۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾ وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِۦ سُلْطَٰنًا وَمَا لَيْسَ لَهُم بِهِۦ عِلْمٌۗ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ﴿٧١﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ٱلْمُنكَرَۖ يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِٱلَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتِنَاۗ قُلْ أَفَأُنَبِّئُكُم بِشَرٍّ مِّن ذَٰلِكُمُۚ ٱلنَّارُ وَعَدَهَا ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٧٢﴾

﴿۶۵﴾ آیا ندیدی که الله آنچه را در زمین است به خدمت شما گماشته است و کشتی‌ها به فرمانش در دریا در حرکتند و آسمان را نگه می‌دارد که جز به اجازهٔ او بر زمین نیفتد؟ بی‌تردید، الله [نسبت] به مردم، بسیار دلسوزِ مهربان است. ﴿۶۶﴾ و او تعالی ذاتی است که شما را زنده کرد، سپس می‌میرانَد، و آنگاه [بارِ دیگر] زنده می کند. به راستی که انسان [نسبت به نعمت‌های الهی] بسیار ناسپاس است. ﴿۶۷﴾ برای هر امتی آیینی مقرر کرده‌ایم که به آن عمل کنند؛ پس [ای پیامبر، پیروان سایر ادیان] نباید با تو در این امر ستیز کنند. به راه پروردگارت دعوت کن؛ [چرا که] تو یقیناً بر [آیینی درست و] راهی راست قرار داری. ﴿۶۸﴾ و اگر [دربارهٔ حقانیت دین] با تو مجادله کردند، بگو: «الله به آنچه انجام می‌دهید داناتر است. ﴿۶۹﴾ الله روز قیامت در مورد آنچه درباره‌اش اختلاف می کردید، میان شما داوری می کند». ﴿۷۰﴾ آیا ندانسته‌ای که الله آنچه را در آسمان و زمین است می‌داند؟ بی گمان [همهٔ] اینها در کتابی= [لوح محفوظ، ثبت] است. مسلماً این [کار،] بر الله آسان است. ﴿۷۱﴾ و [مشرکان] به جای الله چیزی را عبادت می کنند که هیچ دلیلی بر [حقانیت] آن نازل نکرده است و به آن آگاهی [و شناختی نیز] ندارند؛ و ستمکاران [در برابر عذاب الهی] هیچ یاریگری ندارند. ﴿۷۲﴾ و هنگامی که آیات روشن ما بر آنان خوانده می‌شود، در چهرهٔ کسانی که کفر ورزیده‌اند [آثار کراهت و] ناخوشایندی می‌بینی. نزدیک است به کسانی که آیات ما را برایشان می‌خوانند حمله‌ور شوند. [ای پیامبر، به کافران] بگو: «آیا شما را به بدتر از این [که در انتظارتان است] خبر دهم؟ آتش [دوزخ] است که الله آن را به کسانی که کفر ورزیدند وعده داده است؛ و چه بد سرانجامی است!»

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٞ فَٱسۡتَمِعُواْ لَهُۥٓۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ
تَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ لَن يَخۡلُقُواْ ذُبَابٗا وَلَوِ ٱجۡتَمَعُواْ لَهُۥۖ
وَإِن يَسۡلُبۡهُمُ ٱلذُّبَابُ شَيۡـٔٗا لَّا يَسۡتَنقِذُوهُ مِنۡهُۚ
ضَعُفَ ٱلطَّالِبُ وَٱلۡمَطۡلُوبُ ٧٣ مَا قَدَرُواْ ٱللَّهَ حَقَّ قَدۡرِهِۦٓۚ
إِنَّ ٱللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ٧٤ ٱللَّهُ يَصۡطَفِي مِنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ
رُسُلٗا وَمِنَ ٱلنَّاسِۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعُۢ بَصِيرٞ ٧٥ يَعۡلَمُ
مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ ٧٦
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱرۡكَعُواْ وَٱسۡجُدُواْ وَٱعۡبُدُواْ
رَبَّكُمۡ وَٱفۡعَلُواْ ٱلۡخَيۡرَ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ۩ ٧٧

وَجَٰهِدُواْ فِي ٱللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِۦۚ هُوَ ٱجۡتَبَىٰكُمۡ
وَمَا جَعَلَ عَلَيۡكُمۡ فِي ٱلدِّينِ مِنۡ حَرَجٖۚ مِّلَّةَ أَبِيكُمۡ
إِبۡرَٰهِيمَۚ هُوَ سَمَّىٰكُمُ ٱلۡمُسۡلِمِينَ مِن قَبۡلُ وَفِي
هَٰذَا لِيَكُونَ ٱلرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيۡكُمۡ وَتَكُونُواْ
شُهَدَآءَ عَلَى ٱلنَّاسِۚ فَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ
وَٱعۡتَصِمُواْ بِٱللَّهِ هُوَ مَوۡلَىٰكُمۡۖ فَنِعۡمَ ٱلۡمَوۡلَىٰ وَنِعۡمَ ٱلنَّصِيرُ ٧٨

﴿۷۳﴾ ای مـردم، [دربـارۀ ناتـوانیِ معبـودان باطـل] مَثَـلی زده شـده اسـت؛ پـس به آن گـوش دهیـد: کسـانی را کـه بـه جـای الله [بـه عبـادت و یـاری] می‌خوانیـد، هرگـز نمی‌تواننـد [حـتی] مگـسی را بیافریننـد، حـتی اگـر [همـگی] بـرای ایـن [کار] جمـع شـوند؛ و اگـر آن مگس چـیزی از آنان برُبایـد، نمی‌توانند آن را بازپـس گیرند. [آری،] طالـب و مطلـوب [= معبـود باطـل و مگـس یا عابـد و معبـود باطـل] هـر دو ناتوانند. ﴿۷۴﴾ [آنـان] الله را چنـان کـه سزاوارِ [بزرگداشـتِ] اوسـت نشـناخته‌اند. بی‌تردیـد، الله بسـیار نیرومنـدِ شکسـت‌ناپذیر اسـت. ﴿۷۵﴾ الله از میان فرشـتگان، فرسـتادگانی [بـرای ابـلاغ وحی بـه پیامـبران] برمی‌گزینـد و از میـان انسـان‌ها نیز [پیامـبرانی برای رسـاندنِ پیـام الـهی بـه مـردم انتخاب می‌کنـد]. بی‌تردید، الله بسـیار شـنوای بیناسـت. ﴿۷۶﴾ او تعالی آینده و گذشـتۀ آنان را می‌داند و [همۀ] کارها به الله بازگردانده می‌شـود. ﴿۷۷﴾ ای کسـانی کـه ایمـان آورده‌ایـد، رکـوع کنید و سـجده گزاریـد و پروردگارتان را عبـادت کنیـد و کار نیـک انجام دهیـد؛ باشـد کـه رسـتگار شـوید. ﴿۷۸﴾ و در راه الله ـ چنـان کـه سزاوارِ جهـاد [درراه] اوسـت ـ جهـاد کنیـد. او شـما را برگزید و هیچ سـختی [و تنگنـایی] در دیـن برایتان قرار نداد. [این آیین سـهل و آسـان،] آیـین پدرتان ابراهیـم [اسـت]. او [= الله] پیـش از ایـن [در کتاب‌هـای آسـمانیِ گذشـته] و در ایـن [قـرآن] شـما را مسـلمان نامید تـا پیامبر بر [ابلاغ پیامش به] شـما گواه باشـد و شـما [نـیز] بـر مـردم گواه باشـید [کـه همۀ پیامـبران، پیام الـهی را به قـومِ خود رسـانده‌اند]. پس نمـاز برپـا داریـد و زکات بپردازیـد و بـه الله پنـاه ببریـد [و بـر او تـوکل کنیـد] کـه او [دوسـت و] کارسـازِ شماسـت؛ و چـه نیکـو کارسـاز و چـه نیـک یاوری اسـت!

سُورَةُ المُؤْمِنُونَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قَدْ أَفْلَحَ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَٰشِعُونَ ﴿٢﴾
وَٱلَّذِينَ هُمْ عَنِ ٱللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَوٰةِ
فَٰعِلُونَ ﴿٤﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَٰفِظُونَ ﴿٥﴾ إِلَّا عَلَىٰٓ
أَزْوَٰجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٦﴾ فَمَنِ ٱبْتَغَىٰ
وَرَآءَ ذَٰلِكَ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْعَادُونَ ﴿٧﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ لِأَمَٰنَٰتِهِمْ
وَعَهْدِهِمْ رَٰعُونَ ﴿٨﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَٰتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾ أُوْلَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلْوَٰرِثُونَ ﴿١٠﴾ ٱلَّذِينَ يَرِثُونَ ٱلْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿١١﴾
وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ مِن سُلَٰلَةٍ مِّن طِينٍ ﴿١٢﴾ ثُمَّ جَعَلْنَٰهُ نُطْفَةً
فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿١٣﴾ ثُمَّ خَلَقْنَا ٱلنُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا ٱلْعَلَقَةَ
مُضْغَةً فَخَلَقْنَا ٱلْمُضْغَةَ عِظَٰمًا فَكَسَوْنَا ٱلْعِظَٰمَ لَحْمًا ثُمَّ
أَنشَأْنَٰهُ خَلْقًا ءَاخَرَ فَتَبَارَكَ ٱللَّهُ أَحْسَنُ ٱلْخَٰلِقِينَ ﴿١٤﴾ ثُمَّ
إِنَّكُم بَعْدَ ذَٰلِكَ لَمَيِّتُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ تُبْعَثُونَ ﴿١٦﴾
وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَآئِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ ٱلْخَلْقِ غَٰفِلِينَ ﴿١٧﴾

۲۳- سورۀ مؤمنون مکی است
وآن یکصد وهیجده آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ به راستی که مؤمنان رستگار شدند؛ ﴿۲﴾ همان کسانی که در نمازشان فروتن هستند؛ ﴿۳﴾ و آنان که از [گفتار و رفتار] بیهوده رویگردانند؛ ﴿۴﴾ و آنان که زکات می‌پردازند؛ ﴿۵﴾ و آنان که شرمگاهشان را حفظ می کنند؛ ﴿۶﴾ مگر در مورد همسران یا کنیزانشان که [در بهره‌گیری جنسی از آنها] نکوهشی بر آنان نیست. ﴿۷﴾ اما کسانی که فراتر از این بخواهند، آنان کسانی هستند که از حد درگذشته‌اند. ﴿۸﴾ و [در زمرۀ مؤمنانند] کسانی که امانت‌ها و عهد خود را رعایت می کنند، ﴿۹﴾ و کسانی که بر [ادای] نمازهایشان مراقبت می کنند. ﴿۱۰﴾ اینانند که وارثان هستند. ﴿۱۱﴾ [همان] کسانی که بهشت برین را به ارث می‌برند [و] در آن جاودانند. ﴿۱۲﴾ و در حقیقت، انسان را از چکیده‌ای از گل آفریدیم. ﴿۱۳﴾ سپس او را [به شکل] نطفه‌ای در قرارگاهی استوار [= رحِم] نهادیم. ﴿۱۴﴾ سپس نطفه را [به شکل] خونِ بسته ساختیم و آنگاه خونِ بسته را [به صورت] پاره‌گوشتی ساختیم؛ سپس پاره‌گوشت را [به شکل] استخوان درآوردیم و آنگاه بر استخوان‌ها گوشت پوشاندیم؛ سپس آن [جنین] را آفرینشی دیگر بخشیدیم. [پربرکت و] بزرگوار است الله که نیکوترین آفریننده است. ﴿۱۵﴾ سپس شما [پس از طی مراحل زندگی] قطعاً خواهید مُرد. ﴿۱۶﴾ آنگاه بی‌تردید، در روز قیامت برانگیخته می‌شوید. ﴿۱۷﴾ و به یقین، ما بر فرازتان هفت آسمان آفریدیم و [هرگز] از آفرینش غافل نبوده‌ایم.

وَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءًۢ بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَّٰهُ فِى ٱلْأَرْضِ ۖ وَإِنَّا عَلَىٰ
ذَهَابٍۭ بِهِۦ لَقَٰدِرُونَ ١٨ فَأَنشَأْنَا لَكُم بِهِۦ جَنَّٰتٍ مِّن نَّخِيلٍ
وَأَعْنَٰبٍ لَّكُمْ فِيهَا فَوَٰكِهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ١٩ وَشَجَرَةً
تَخْرُجُ مِن طُورِ سَيْنَآءَ تَنۢبُتُ بِٱلدُّهْنِ وَصِبْغٍ لِّلْءَاكِلِينَ ٢٠
وَإِنَّ لَكُمْ فِى ٱلْأَنْعَٰمِ لَعِبْرَةً ۖ نُّسْقِيكُم مِّمَّا فِى بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا
مَنَٰفِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ٢١ وَعَلَيْهَا وَعَلَى ٱلْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ٢٢
وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦ فَقَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ
مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥٓ ۚ أَفَلَا تَتَّقُونَ ٢٣ فَقَالَ ٱلْمَلَؤُا۟ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ مِن قَوْمِهِۦ مَا هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ أَن يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ
وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَأَنزَلَ مَلَٰٓئِكَةً مَّا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِىٓ ءَابَآئِنَا
ٱلْأَوَّلِينَ ٢٤ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌۢ بِهِۦ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوا۟ بِهِۦ حَتَّىٰ حِينٍ ٢٥
قَالَ رَبِّ ٱنصُرْنِى بِمَا كَذَّبُونِ ٢٦ فَأَوْحَيْنَآ إِلَيْهِ أَنِ ٱصْنَعِ
ٱلْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا فَإِذَا جَآءَ أَمْرُنَا وَفَارَ ٱلتَّنُّورُ ۙ فَٱسْلُكْ
فِيهَا مِن كُلٍّ زَوْجَيْنِ ٱثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ
ٱلْقَوْلُ مِنْهُمْ ۖ وَلَا تُخَٰطِبْنِى فِى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ ۙ إِنَّهُم مُّغْرَقُونَ ٢٧

﴿۱۸﴾ و از آسمان به اندازه‌ای معیّن [برای نیاز مخلوقات] آبی فرستادیم و آن را در زمین جای دادیم؛ و قطعاً برای از بین بردنش [نیز] کاملاً توانابیم. ﴿۱۹﴾ سپس توسط آن [آب] باغ‌هایی از درختان خرما و انگور برایتان پدید آوردیم که در آن [باغ‌ها،] میوه‌های بسیاری برای شماست و از آن [محصولات] می‌خورید. ﴿۲۰﴾ و درختی [آفریدیم] که از طور سینا برمی‌آید و روغن [زیتون] می‌دهد و خورشی برای خورندگان است. ﴿۲۱﴾ و بی‌تردید، در [وجود] چهارپایان عبرتی [از قدرت الله] برایتان است: از آنچه در شکم آنهاست به شما [شیر] می‌نوشانیم و در [وجود] آنها سودهای بسیاری برایتان وجود دارد و از [گوشت] آنها می‌خورید. ﴿۲۲﴾ [در خشکی] بر آنها و [در آب] بر کشتی‌ها سوار می‌شوید. ﴿۲۳﴾ و بی‌تردید، ما نوح را به سوی قومش فرستادیم؛ [به آنان] گفت: «ای قوم من، الله را عبادت کنید [که] جز او معبودی [به‌حق] ندارید. آیا پروا نمی‌کنید؟» ﴿۲۴﴾ اما اشراف و بزرگان قومش که کفر ورزیده بودند گفتند: «این [مرد کسی] نیست مگر بشری همچون شما [که] می‌خواهد بر شما برتری جوید. اگر الله می‌خواست [رسولی بفرستد]، فرشتگانی [به سویتان] نازل می‌کرد. ما این [سخن] را [که نوح عليه السلام می‌گوید] در میان نیاکان خود نشنیده‌ایم. ﴿۲۵﴾ او مرد دیوانه‌ای بیش نیست؛ پس تا مدتی منتظر باشید [که یا دروغش آشکار گردد و دست از دعوتش بردارد یا مرگش فرارسد]». ﴿۲۶﴾ [نوح عليه السلام] گفت: «پروردگارا، مرا در برابر تکذیب آنان یاری کن». ﴿۲۷﴾ پس به او وحی کردیم اینکه: «کشتی را تحت نظرِ ما و به وحی ما بساز و هنگامی که فرمان [عذاب] ما فرارسید و [به نشانهٔ رسیدنِ طوفان، آب از] تنور جوشید، از هر نوع [حیوان،] یک جفت [نر و ماده] در کشتی سوار کن و خانواده‌ات را [نیز همراه خود ببر] مگر کسانی که پیشتر وعده[ی هلاکت] بر آنان مقرر شده است و دربارهٔ [نجاتِ] کسانی که ستم کرده‌اند با من سخن نگو؛ [چرا که] آنان حتماً غرق خواهند شد.

فَإِذَا ٱسۡتَوَيۡتَ أَنتَ وَمَن مَّعَكَ عَلَى ٱلۡفُلۡكِ فَقُلِ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي نَجَّىٰنَا مِنَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٨﴾ وَقُل رَّبِّ أَنزِلۡنِي مُنزَلٗا مُّبَارَكٗا وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلۡمُنزِلِينَ ﴿٢٩﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ وَإِن كُنَّا لَمُبۡتَلِينَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ أَنشَأۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِمۡ قَرۡنًا ءَاخَرِينَ ﴿٣١﴾ فَأَرۡسَلۡنَا فِيهِمۡ رَسُولٗا مِّنۡهُمۡ أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ غَيۡرُهُۥٓۚ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ ٱلۡمَلَأُ مِن قَوۡمِهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِلِقَآءِ ٱلۡأٓخِرَةِ وَأَتۡرَفۡنَٰهُمۡ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا مَا هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُكُمۡ يَأۡكُلُ مِمَّا تَأۡكُلُونَ مِنۡهُ وَيَشۡرَبُ مِمَّا تَشۡرَبُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَئِنۡ أَطَعۡتُم بَشَرٗا مِّثۡلَكُمۡ إِنَّكُمۡ إِذٗا لَّخَٰسِرُونَ ﴿٣٤﴾ أَيَعِدُكُمۡ أَنَّكُمۡ إِذَا مِتُّمۡ وَكُنتُمۡ تُرَابٗا وَعِظَٰمًا أَنَّكُم مُّخۡرَجُونَ ﴿٣٥﴾ ۞ هَيۡهَاتَ هَيۡهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ ﴿٣٦﴾ إِنۡ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنۡيَا نَمُوتُ وَنَحۡيَا وَمَا نَحۡنُ بِمَبۡعُوثِينَ ﴿٣٧﴾ إِنۡ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبٗا وَمَا نَحۡنُ لَهُۥ بِمُؤۡمِنِينَ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ ٱنصُرۡنِي بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٣٩﴾ قَالَ عَمَّا قَلِيلٖ لَّيُصۡبِحُنَّ نَٰدِمِينَ ﴿٤٠﴾ فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلصَّيۡحَةُ بِٱلۡحَقِّ فَجَعَلۡنَٰهُمۡ غُثَآءٗۚ فَبُعۡدٗا لِّلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤١﴾ ثُمَّ أَنشَأۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِمۡ قُرُونًا ءَاخَرِينَ ﴿٤٢﴾

﴿۲۸﴾ هنگامی که تو و همراهانت بر کشتی سوار شدید بگو: "سپاس مخصوص الله است که ما را از [چنگ] گروه ستمکار نجات داد". ﴿۲۹﴾ و [نیز] بگو: «پروردگارا، ما را در منزل‌گاهی پربرکت فرود آور که تو بهترین فرودآورنده‌ای». ﴿۳۰﴾ بی‌تردید در این [ماجرا] نشانه‌هایی [از قدرت الله در نجات مؤمنان و عذاب کافران] است و یقیناً ما آزمایشگر [ایمان و کفرِ مردم] بوده‌ایم؛ ﴿۳۱﴾ آنگاه گروه دیگری را پس از آنان پدید آوردیم؛ ﴿۳۲﴾ و پیامبری از خودشان در [میان] آنان فرستادیم [تا بگوید]: «الله را عبادت کنید [که] جز او معبودی [به‌حق] ندارید. آیا پروا نمی‌کنید؟» ﴿۳۳﴾ گروهی از اشراف و بزرگان قومش که کفر ورزیده بودند و دیدار آخرت را دروغ می‌انگاشتند و در زندگی دنیا نعمت و آسایش به آنان داده بودیم، گفتند: «این [مرد کسی] نیست مگر بشری همچون شما؛ از آنچه [شما] می‌خورید [او نیز] می‌خورد و از آنچه که شما می‌نوشید [او نیز] می‌نوشد [پس مزیّتی ندارد که پیامبر باشد]. ﴿۳۴﴾ و اگر از بشری همچون خود اطاعت کنید، در آن صورت، یقیناً زیانکارید. ﴿۳۵﴾ آیا او به شما وعده می‌دهد که وقتی مردید و خاک و استخوان شدید، [در قیامت از گور] بیرون آورده می‌شوید؟ ﴿۳۶﴾ آنچه به شما وعده می‌دهد، چه دور است، چه دور! ﴿۳۷﴾ [زندگانی] جز همین زندگی دنیای ما نیست؛ و [گروهی] می‌میریم و [و گروهی به جای آنها] زنده می‌شویم و هرگز [پس از مرگ] برانگیخته نخواهیم شد. ﴿۳۸﴾ او [کسی] نیست مگر مردی که بر الله دروغ می‌بندد و ما به او ایمان نمی‌آوریم». ﴿۳۹﴾ [پیامبرشان] گفت: «پروردگارا، مرا در برابر تکذیب آنان یاری کن». ﴿۴۰﴾ [الله] فرمود: «پس از اندک زمانی، [از کار خود] سخت پشیمان می‌شوند». ﴿۴۱﴾ پس بانگی [مرگبار] آنان را به‌حق فروگرفت و آنان را [همچون] خس و خاشاک [روی سیل] نمودیم؛ پس قوم ستمکار [از رحمت الله] دور باد! ﴿۴۲﴾ سپس بعد از آنان نسل‌هایی دیگر پدید آوردیم.

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَـْٔخِرُونَ ﴿٤٣﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَا كُلَّ مَا جَآءَ أُمَّةً رَّسُولُهَا كَذَّبُوهُ فَأَتْبَعْنَا بَعْضَهُم بَعْضًا وَجَعَلْنَٰهُمْ أَحَادِيثَ فَبُعْدًا لِّقَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٤﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ هَٰرُونَ بِـَٔايَٰتِنَا وَسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٤٥﴾ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِيْهِۦ فَٱسْتَكْبَرُواْ وَكَانُواْ قَوْمًا عَالِينَ ﴿٤٦﴾ فَقَالُوٓاْ أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَٰبِدُونَ ﴿٤٧﴾ فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُواْ مِنَ ٱلْمُهْلَكِينَ ﴿٤٨﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ وَجَعَلْنَا ٱبْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُۥٓ ءَايَةً وَءَاوَيْنَٰهُمَآ إِلَىٰ رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ ﴿٥٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلرُّسُلُ كُلُواْ مِنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَٱعْمَلُواْ صَٰلِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٥١﴾ وَإِنَّ هَٰذِهِۦٓ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَٰحِدَةً وَأَنَا۠ رَبُّكُمْ فَٱتَّقُونِ ﴿٥٢﴾ فَتَقَطَّعُوٓاْ أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٥٣﴾ فَذَرْهُمْ فِي غَمْرَتِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٥٤﴾ أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُم بِهِۦ مِن مَّالٍ وَبَنِينَ ﴿٥٥﴾ نُسَارِعُ لَهُمْ فِي ٱلْخَيْرَٰتِ بَل لَّا يَشْعُرُونَ ﴿٥٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ هُم مِّنْ خَشْيَةِ رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ ﴿٥٧﴾ وَٱلَّذِينَ هُم بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٨﴾ وَٱلَّذِينَ هُم بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾

﴿۴۳﴾ هیچ امتی نه از اجل [معینِ] خود پیشی می‌گیرد و نه تأخیر می‌کند. ﴿۴۴﴾ سپس پیامبران خود را پیاپی فرستادیم. هر گاه پیامبری برای [هدایت] امتی می‌آمد، او را دروغگو می‌انگاشتند؛ [ما نیز] آنان را یکی پس از دیگری هلاک کردیم و آنان را داستان‌ها[ی عبرت‌آموزی برای آیندگان] قرار دادیم. پس نابود باد قومی که ایمان نمی‌آورند! ﴿۴۵﴾ سپس موسی و برادرش هارون را با آیات [نُه‌گانهٔ] خویش و دلایل آشکار فرستادیم ﴿۴۶﴾ به سوی فرعون و اشراف [قوم] او؛ [ولی] آنان گردنکشی کردند و گروهی برتری‌خواه بودند. ﴿۴۷﴾ و گفتند: «آیا به دو انسان مانند خود ایمان بیاوریم، حال آنکه قومشان بردگان ما هستند؟» ﴿۴۸﴾ پس آن دو را دروغگو انگاشتند [و] سرانجام هلاک شدند. ﴿۴۹﴾ و بی‌تردید، به موسی کتاب [تورات] دادیم؛ باشد که [بنی‌اسرائیل] هدایت شوند. ﴿۵۰﴾ و پسر مریم و مادرش را نشانه‌ای [از قدرت الهی] قرار دادیم و آنان را در مکان بلند و هموار که دارای امنیت و آبی [زلال و] جاری بود جای دادیم. ﴿۵۱﴾ ای پیامبران، از [غذاهای] پاکیزه بخورید و کار شایسته انجام دهید. یقیناً من از آنچه انجام می‌دهید بسیار دانایم. ﴿۵۲﴾ و در حقیقت، این دین شما، دینی واحد [به نام اسلام] است و من پروردگارتان هستم؛ پس از من پروا کنید. ﴿۵۳﴾ اما [پیروانشان اختلاف کردند و] در امر [دین]شان میان خود پراکنده و گروه‌گروه شدند [و] هر گروهی به آنچه نزدشان است دلخوشند [چرا که خود را بر حق و دیگران را بر باطل می‌دانند]. ﴿۵۴﴾ [ای پیامبر،] آنان را تا وقتی [که عذاب فرامی‌رسد] در جهل و نادانی‌شان رها کن. ﴿۵۵﴾ آیا گمان می‌کنند اموال و فرزندانی که به آنان می‌دهیم [به این هدف است که،] ﴿۵۶﴾ شتابان نیکی‌ها را به آنان برسانیم؟ [نه، هرگز چنین نیست؛] بلکه آنان نمی‌فهمند [که این وسیله امتحانشان است]. ﴿۵۷﴾ کسانی که از بیم پروردگارشان ترسانند ﴿۵۸﴾ و کسانی که به آیات پروردگارشان ایمان می‌آورند ﴿۵۹﴾ و کسانی که به پروردگارشان شرک نمی‌ورزند،

وَٱلَّذِينَ يُؤۡتُونَ مَآ ءَاتَواْ وَّقُلُوبُهُمۡ وَجِلَةٌ أَنَّهُمۡ إِلَىٰ رَبِّهِمۡ رَٰجِعُونَ ﴿٦٠﴾ أُوْلَـٰٓئِكَ يُسَٰرِعُونَ فِي ٱلۡخَيۡرَٰتِ وَهُمۡ لَهَا سَٰبِقُونَ ﴿٦١﴾ وَلَا نُكَلِّفُ نَفۡسًا إِلَّا وُسۡعَهَاۚ وَلَدَيۡنَا كِتَٰبٞ يَنطِقُ بِٱلۡحَقِّ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ﴿٦٢﴾ بَلۡ قُلُوبُهُمۡ فِي غَمۡرَةٖ مِّنۡ هَٰذَا وَلَهُمۡ أَعۡمَٰلٞ مِّن دُونِ ذَٰلِكَ هُمۡ لَهَا عَٰمِلُونَ ﴿٦٣﴾ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَخَذۡنَا مُتۡرَفِيهِم بِٱلۡعَذَابِ إِذَا هُمۡ يَجۡـَٔرُونَ ﴿٦٤﴾ لَا تَجۡـَٔرُواْ ٱلۡيَوۡمَۖ إِنَّكُم مِّنَّا لَا تُنصَرُونَ ﴿٦٥﴾ قَدۡ كَانَتۡ ءَايَٰتِي تُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡ فَكُنتُمۡ عَلَىٰٓ أَعۡقَٰبِكُمۡ تَنكِصُونَ ﴿٦٦﴾ مُسۡتَكۡبِرِينَ بِهِۦ سَٰمِرٗا تَهۡجُرُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَلَمۡ يَدَّبَّرُواْ ٱلۡقَوۡلَ أَمۡ جَآءَهُم مَّا لَمۡ يَأۡتِ ءَابَآءَهُمُ ٱلۡأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ أَمۡ لَمۡ يَعۡرِفُواْ رَسُولَهُمۡ فَهُمۡ لَهُۥ مُنكِرُونَ ﴿٦٩﴾ أَمۡ يَقُولُونَ بِهِۦ جِنَّةُۢۚ بَلۡ جَآءَهُم بِٱلۡحَقِّ وَأَكۡثَرُهُمۡ لِلۡحَقِّ كَٰرِهُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَوِ ٱتَّبَعَ ٱلۡحَقُّ أَهۡوَآءَهُمۡ لَفَسَدَتِ ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلۡأَرۡضُ وَمَن فِيهِنَّۚ بَلۡ أَتَيۡنَٰهُم بِذِكۡرِهِمۡ فَهُمۡ عَن ذِكۡرِهِم مُّعۡرِضُونَ ﴿٧١﴾ أَمۡ تَسۡـَٔلُهُمۡ خَرۡجٗا فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَيۡرٞۖ وَهُوَ خَيۡرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿٧٢﴾ وَإِنَّكَ لَتَدۡعُوهُمۡ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿٧٣﴾ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ عَنِ ٱلصِّرَٰطِ لَنَٰكِبُونَ ﴿٧٤﴾

﴿۶۰﴾ و کسانی که در انجام کارهای خیر می‌کوشند و از اینکه به سوی پروردگار خویش بازمی‌گردند دل‌هایشان هراسان است [از اینکه مبادا کارهای نیکشان قبول نشود]. ﴿۶۱﴾ اینان در نیکی‌ها شتاب می‌کنند و در انجام آن [از یکدیگر] پیشی می‌گیرند. ﴿۶۲﴾ و [ما] به هیچ کس جز به اندازهٔ توانش تکلیف نمی‌کنیم و نزد ما کتابی است که [دربارهٔ اعمال بندگان] به‌حق سخن می‌گوید و به آنان ستم نمی‌شود. ﴿۶۳﴾ [نه،] بلکه دل‌هایشان از این [کتاب] در غفلت است و آنان جز این [گناه کفر،] کارهایی [دیگر نیز] انجام می‌دهند. ﴿۶۴﴾ تا هنگامی که ثروتمندانشان را به عذاب گرفتار کنیم، ناگهان فریادِ زاری سر می‌دهند. ﴿۶۵﴾ [به آنان گفته می‌شود:] «امروز ناله و زاری نکنید [که] هرگز از سوی ما یاری نخواهید شد. ﴿۶۶﴾ بی‌تردید، آیات من پیوسته بر شما خوانده می‌شد؛ ولی [از حق] روی می‌گرداندید. ﴿۶۷﴾ در حالی که در برابرش تکبر می‌کردید [و در مجالس شبانهٔ خود] به بدگویی می‌پرداختید. ﴿۶۸﴾ آیا آنان در این گفتار [= قرآن] نیندیشیده‌اند یا [مگر] چیزی برایشان آمده که برای نیاکانشان نیامده است؟ ﴿۶۹﴾ یا پیامبرشان را [به خوبی] نشناخته‌اند و [از این روست که] او را انکار می‌کنند؟ ﴿۷۰﴾ یا می‌گویند او جنون دارد؟ [نه، چنین نیست؛] بلکه [او دینِ] حق را برایشان آورده است؛ [ولی] بیشتر آنان [از روی حسادت و تعصبی که به باطل خویش دارند] حق را نمی‌پسندند [و از آن به خشم می‌آیند]. ﴿۷۱﴾ اگر الله از هوس‌های آنان پیروی کند [و امورِ هستی به میلِ کافران اداره شود]، آسمان‌ها و زمین و هر کس [و هر چه] در آنهاست تباه می‌گردد؛ بلکه پندشان [= قرآن] را برای آنان آورده‌ایم [که مایهٔ عزت و شرفشان است]؛ ولی آنان از پندشان رویگردانند. ﴿۷۲﴾ [ای پیامبر،] آیا تو از آنان [برای تبلیغ دین] پاداشی می‌طلبی؟ و حال آنکه پاداش پروردگارت [بسی] بهتر است و او بهترین روزی‌دهنده است. ﴿۷۳﴾ و بی‌تردید، تو آنان را به راهی راست دعوت می‌کنی. ﴿۷۴﴾ کسانی که به آخرت ایمان ندارند قطعاً از این راه [راست،] منحرف شده‌اند.

نصف الحزب ٣٥

۞ وَلَوْ رَحِمْنَٰهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِم مِّن ضُرٍّ لَّلَجُّوا۟ فِى طُغْيَٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٥﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَٰهُم بِٱلْعَذَابِ فَمَا ٱسْتَكَانُوا۟ لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ ﴿٧٦﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٧﴾ وَهُوَ ٱلَّذِىٓ أَنشَأَ لَكُمُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ وَٱلْأَفْـِٔدَةَ ۚ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى ذَرَأَكُمْ فِى ٱلْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٩﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى يُحْىِۦ وَيُمِيتُ وَلَهُ ٱخْتِلَٰفُ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٨٠﴾ بَلْ قَالُوا۟ مِثْلَ مَا قَالَ ٱلْأَوَّلُونَ ﴿٨١﴾ قَالُوٓا۟ أَءِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَٰمًا أَءِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٨٢﴾ لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ وَءَابَآؤُنَا هَٰذَا مِن قَبْلُ إِنْ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٨٣﴾ قُل لِّمَنِ ٱلْأَرْضُ وَمَن فِيهَآ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ ۚ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَن رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ ٱلسَّبْعِ وَرَبُّ ٱلْعَرْشِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٨٦﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ ۚ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾ قُلْ مَنۢ بِيَدِهِۦ مَلَكُوتُ كُلِّ شَىْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٨﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ ۚ قُلْ فَأَنَّىٰ تُسْحَرُونَ ﴿٨٩﴾

﴿۷۵﴾ اگر به آنان رحم کنیم و بلا و رنجی را که [از قحطی و گرسنگی] دیده‌اند از آنان برطرف سازیم، بر سرکشی [و گمراهیِ] خویش پافشاری می‌کنند [و همچنان] به بیراهه می‌روند. ﴿۷۶﴾ در حقیقت، [ما] آنان را به عذاب [و بلا] گرفتار ساختیم [تا بیدار شوند]؛ اما در برابر پروردگارشان فروتنی ننمودند و [به درگاهش تضرع و] زاری نکردند. ﴿۷۷﴾ [آنان پیوسته چنین هستند] تا آنگاه که دری از عذابِ سخت بر آنان می‌گشاییم [و چنان گرفتار شوند] که [از همه جا] مأیوس گردند. ﴿۷۸﴾ [ای منکرانِ قیامت،] الله ذاتی است که گوش و چشم و دل برایتان پدید آورد. چه اندک سپاس می‌گزارید! ﴿۷۹﴾ و او تعالی است که شما را در زمین [آفرید و] پراکنده کرد و [روز قیامت] به سوی او جمع می‌شوید. ﴿۸۰﴾ و اوست که زنده می‌کند و می‌میراند و گردشِ شب و روز از [تدبیرِ] اوست. آیا نمی‌اندیشید؟ ﴿۸۱﴾ [چنین نکردند؛] بلکه آنان نیز همان [سخنانی را] گفتند که پیشینیان می‌گفتند. ﴿۸۲﴾ گفتند: «آیا هنگامی که مُردیم و خاک و استخوان شدیم، برانگیخته خواهیم شد؟ ﴿۸۳﴾ بی‌تردید، این وعده را پیش از این نیز به ما و نیاکانمان داده‌اند. این [سخن، چیزی] نیست مگر [دروغ‌ها و] افسانه‌های [خیالی] پیشینیان». ﴿۸۴﴾ [ای پیامبر، به منکرانِ معاد] بگو: «اگر می‌دانید، [بگویید] زمین و هر کس در آن است از آنِ کیست؟» ﴿۸۵﴾ خواهند گفت: «[همه] از آنِ الله است». بگو: «پس آیا پند نمی‌گیرید؟» ﴿۸۶﴾ بگو: «پروردگارِ هفت آسمان و پروردگار عرش بزرگ کیست؟» ﴿۸۷﴾ خواهند گفت: «[همه] از آنِ الله است». بگو: «پس آیا [از الله] پروا نمی‌کنید؟» ﴿۸۸﴾ بگو: «اگر می‌دانید، [بگویید] فرمانرواییِ همه چیز به دست کیست؟ و [کیست که] پناه می‌دهد و کسی در برابر [عذابِ] او پناه‌داده نمی‌شود؟ ﴿۸۹﴾ خواهند گفت: «[فرمانرواییِ همه چیز،] از آنِ الله است». بگو: «پس چگونه افسون می‌شوید [و نمی‌اندیشید]؟»

بَلۡ أَتَيۡنَٰهُم بِٱلۡحَقِّ وَإِنَّهُمۡ لَكَٰذِبُونَ ﴿٩٠﴾ مَا ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ مِن
وَلَدٖ وَمَا كَانَ مَعَهُۥ مِنۡ إِلَٰهٍۚ إِذٗا لَّذَهَبَ كُلُّ إِلَٰهِۭ بِمَا خَلَقَ
وَلَعَلَا بَعۡضُهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖۚ سُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٩١﴾
عَٰلِمِ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ فَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿٩٢﴾ قُل رَّبِّ
إِمَّا تُرِيَنِّي مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾ رَبِّ فَلَا تَجۡعَلۡنِي فِي ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٩٤﴾
وَإِنَّا عَلَىٰٓ أَن نُّرِيَكَ مَا نَعِدُهُمۡ لَقَٰدِرُونَ ﴿٩٥﴾ ٱدۡفَعۡ بِٱلَّتِي
هِيَ أَحۡسَنُ ٱلسَّيِّئَةَۚ نَحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿٩٦﴾ وَقُل رَّبِّ
أَعُوذُ بِكَ مِنۡ هَمَزَٰتِ ٱلشَّيَٰطِينِ ﴿٩٧﴾ وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَن
يَحۡضُرُونِ ﴿٩٨﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَحَدَهُمُ ٱلۡمَوۡتُ قَالَ رَبِّ
ٱرۡجِعُونِ ﴿٩٩﴾ لَعَلِّيٓ أَعۡمَلُ صَٰلِحٗا فِيمَا تَرَكۡتُۚ كَلَّآۚ إِنَّهَا
كَلِمَةٌ هُوَ قَآئِلُهَاۖ وَمِن وَرَآئِهِم بَرۡزَخٌ إِلَىٰ يَوۡمِ يُبۡعَثُونَ ﴿١٠٠﴾
فَإِذَا نُفِخَ فِي ٱلصُّورِ فَلَآ أَنسَابَ بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَئِذٖ وَلَا يَتَسَآءَلُونَ ﴿١٠١﴾
فَمَن ثَقُلَتۡ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَنۡ
خَفَّتۡ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ فِي جَهَنَّمَ
خَٰلِدُونَ ﴿١٠٣﴾ تَلۡفَحُ وُجُوهَهُمُ ٱلنَّارُ وَهُمۡ فِيهَا كَٰلِحُونَ ﴿١٠٤﴾

﴿۹۰﴾ [چنین نیست که کافران گمان می‌کنند] بلکه ما حق را برایشان آوردیم و یقیناً آنان دروغگو هستند. ﴿۹۱﴾ الله هرگز فرزندی برنگزیده است و هیچ معبودی با او نیست. [اگر چنین بود،] آنگاه هر معبودی آنچه را آفریده بود [با خود] می‌بُرد و مسلماً برخی بر برخی دیگر برتری می‌جستند [و نظامِ هستی تباه می‌گشت]. الله از آنچه [مشرکان] توصیف می‌کنند، منزّه است. ﴿۹۲﴾ او دانای نهان و آشکار است و از چیزهایی که با [وی] شریک می‌سازند برتر است. ﴿۹۳﴾ بگو: «پروردگارا، اگر آن [عذابی] را که به آنان وعده داده می‌شود به من نشان می‌دهی [که شاهدش باشم]، ﴿۹۴﴾ مرا در این [عذاب‌ها، در کنارِ این] گروه ستمکار قرار نده». ﴿۹۵﴾ و قطعاً ما تواناییم که آنچه را به آنان وعده می‌دهیم، به تو نشان دهیم. ﴿۹۶﴾ [ای پیامبر،] بدی را به شیوه‌ای که بهتر است، دفع کن [و ببخش و شکیبا باش]. ما به آنچه [مشرکان دربارۀ تو] توصیف می‌کنند، داناتریم. ﴿۹۷﴾ و بگو: «پروردگارا، من از وسوسه‌های شیاطین به تو پناه می‌برم. ﴿۹۸﴾ و پروردگارا، از اینکه آنها نزد من حاضر شوند [نیز] به تو پناه می‌برم». ﴿۹۹﴾ [کافران پیوسته بر عقیدۀ باطلشان هستند] تا هنگامی که مرگ یکی از آنان فرارسد [آنگاه در حالی که] نزد پروردگار [خود ناله و زاری می‌کند، به فرشتگان] می‌گوید: «مرا [به دنیا] بازگردانید. ﴿۱۰۰﴾ شاید در آنچه [کوتاهی نموده و] ترک کرده‌ام، کار شایسته‌ای انجام دهم». هرگز چنین نیست. بی‌تردید، این فقط سخنی است که او به زبان می‌گوید [و هرگز رفتارش تغییر نمی‌کند]؛ و تا روزی که برانگیخته شوند، پشت سرشان برزخی است. ﴿۱۰۱﴾ روزی که در صور دمیده می‌شود، هیچ یک از [افتخارات خانوادگی و] پیوندهای خویشاوندی میانشان [برقرار] نخواهد بود و [از وحشتِ عذاب] از [حال] یکدیگر نمی‌پرسند. ﴿۱۰۲﴾ و هر کس کفه میزان [اعمال] وی سنگین باشد، آنان رستگارانند. ﴿۱۰۳﴾ و هر کس کفه میزان [اعمال] وی سبک باشد، آنانند که به خویش زیان زده‌اند [و] در دوزخ جاودانند. ﴿۱۰۴﴾ آتش چهره‌هایشان را می‌سوزانَد و در آنجا عبوس و زشت‌منظرند.

أَلَمۡ تَكُنۡ ءَايَٰتِي تُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡ فَكُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٠٥﴾ قَالُواْ رَبَّنَا غَلَبَتۡ عَلَيۡنَا شِقۡوَتُنَا وَكُنَّا قَوۡمٗا ضَآلِّينَ ﴿١٠٦﴾ رَبَّنَآ أَخۡرِجۡنَا مِنۡهَا فَإِنۡ عُدۡنَا فَإِنَّا ظَٰلِمُونَ ﴿١٠٧﴾ قَالَ ٱخۡسَـُٔواْ فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ ﴿١٠٨﴾ إِنَّهُۥ كَانَ فَرِيقٞ مِّنۡ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَآ ءَامَنَّا فَٱغۡفِرۡ لَنَا وَٱرۡحَمۡنَا وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَٱتَّخَذۡتُمُوهُمۡ سِخۡرِيًّا حَتَّىٰٓ أَنسَوۡكُمۡ ذِكۡرِي وَكُنتُم مِّنۡهُمۡ تَضۡحَكُونَ ﴿١١٠﴾ إِنِّي جَزَيۡتُهُمُ ٱلۡيَوۡمَ بِمَا صَبَرُوٓاْ أَنَّهُمۡ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ ﴿١١١﴾ قَٰلَ كَمۡ لَبِثۡتُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ عَدَدَ سِنِينَ ﴿١١٢﴾ قَالُواْ لَبِثۡنَا يَوۡمًا أَوۡ بَعۡضَ يَوۡمٖ فَسۡـَٔلِ ٱلۡعَآدِّينَ ﴿١١٣﴾ قَٰلَ إِن لَّبِثۡتُمۡ إِلَّا قَلِيلٗاۖ لَّوۡ أَنَّكُمۡ كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿١١٤﴾ أَفَحَسِبۡتُمۡ أَنَّمَا خَلَقۡنَٰكُمۡ عَبَثٗا وَأَنَّكُمۡ إِلَيۡنَا لَا تُرۡجَعُونَ ﴿١١٥﴾ فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ ٱلۡمَلِكُ ٱلۡحَقُّۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡكَرِيمِ ﴿١١٦﴾ وَمَن يَدۡعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ لَا بُرۡهَٰنَ لَهُۥ بِهِۦ فَإِنَّمَا حِسَابُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦٓۚ إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ﴿١١٧﴾ وَقُل رَّبِّ ٱغۡفِرۡ وَٱرۡحَمۡ وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿١١٨﴾

﴿۱۰۵﴾ [به آنان گفته می‌شود:] «مگر نه این بود که آیاتم بر شما خوانده می‌شد و آنها را دروغ می‌پنداشتید؟» ﴿۱۰۶﴾ [در پاسخ] می‌گویند: «پروردگارا، بدبختی بر ما چیره شد و گروهی گمراه بودیم. ﴿۱۰۷﴾ پروردگارا، ما را از این [دوزخ] بیرون آور. اگر [به کفر و نافرمانی] بازگشتیم، قطعاً ستمکاریم». ﴿۱۰۸﴾ [الله] می‌فرماید: «در آن [آتش] گم شوید و با من سخن نگویید. ﴿۱۰۹﴾ گروهی از بندگانم می‌گفتند: ”پروردگارا، ایمان آوردیم؛ پس ما را ببخشای و بر ما رحم کن [که] بی‌تردید، تو بهترین بخشاینده‌ای“؛ ﴿۱۱۰﴾ ولی شما آنان را مسخره می‌کردید تا جایی که [سرگرم‌شدن به تمسخرِ آنان] ذکر [و عبادتِ] مرا از یادتان برد و همچنان به آنان می‌خندیدید. ﴿۱۱۱﴾ امروز من آنان را از آن رو که شکیبایی کردند پاداش می‌دهم. آری، ایشانند که رستگارانند». ﴿۱۱۲﴾ [الله به دوزخیان] می‌فرماید: «چند سال در زمین به سر بردید؟» ﴿۱۱۳﴾ می‌گویند: «یک روز، یا بخشی از یک روز را به سر بردیم. از حسابگران [که حساب روز و سال را نگه می‌دارند] بپرس». ﴿۱۱۴﴾ [الله] می‌فرماید: «[آری،] اگر می‌دانستید، جز اندکی [در دنیا] به سر نبردید». ﴿۱۱۵﴾ آیا پنداشته‌اید که شما را بیهوده آفریده‌ایم و به سوی ما بازگردانده نمی‌شوید؟ ﴿۱۱۶﴾ بلندمرتبه [و بزرگ] است الله [که] فرمانروای حق است. هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست [و] پروردگارِ عرشِ گرانقدر است. ﴿۱۱۷﴾ و هرکس معبود دیگری با الله بخواند، یقیناً هیچ دلیلی بر [حقانیتِ] آن نخواهد داشت؛ و حسابِ او با پروردگارش خواهد بود. بی‌تردید، کافران رستگار نمی‌شوند. ﴿۱۱۸﴾ و [ای پیامبر،] بگو: «پروردگارا، [گناهانم را] ببخشای و رحم کن و تو بهترین بخشنده‌ای».

ثلاثة أرباع الحزب ٣٥

سُورَةُ النُّورِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سُورَةٌ أَنزَلْنَٰهَا وَفَرَضْنَٰهَا وَأَنزَلْنَا فِيهَآ ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍ لَّعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١﴾ ٱلزَّانِيَةُ وَٱلزَّانِى فَٱجْلِدُوا۟ كُلَّ وَٰحِدٍ مِّنْهُمَا مِا۟ئَةَ جَلْدَةٍ ۖ وَلَا تَأْخُذْكُم بِهِمَا رَأْفَةٌ فِى دِينِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ۖ وَلْيَشْهَدْ عَذَابَهُمَا طَآئِفَةٌ مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾ ٱلزَّانِى لَا يَنكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مُشْرِكَةً وَٱلزَّانِيَةُ لَا يَنكِحُهَآ إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ ۚ وَحُرِّمَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾ وَٱلَّذِينَ يَرْمُونَ ٱلْمُحْصَنَٰتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا۟ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَآءَ فَٱجْلِدُوهُمْ ثَمَٰنِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا۟ لَهُمْ شَهَٰدَةً أَبَدًا ۚ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٤﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُوا۟ مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥﴾ وَٱلَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَٰجَهُمْ وَلَمْ يَكُن لَّهُمْ شُهَدَآءُ إِلَّآ أَنفُسُهُمْ فَشَهَٰدَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَٰدَٰتٍۭ بِٱللَّهِ ۙ إِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٦﴾ وَٱلْخَٰمِسَةُ أَنَّ لَعْنَتَ ٱللَّهِ عَلَيْهِ إِن كَانَ مِنَ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٧﴾ وَيَدْرَؤُا۟ عَنْهَا ٱلْعَذَابَ أَن تَشْهَدَ أَرْبَعَ شَهَٰدَٰتٍۭ بِٱللَّهِ ۙ إِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٨﴾ وَٱلْخَٰمِسَةَ أَنَّ غَضَبَ ٱللَّهِ عَلَيْهَآ إِن كَانَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٩﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُۥ وَأَنَّ ٱللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾

۲۴- سورۀ نور مدنی است
وآن شصت وچهار آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ [این] سوره‌ای است که آن را نازل کرده‌ایم و [عمل به احکام] آن را واجب نموده‌ایم و آیات روشنی در آن نازل کرده‌ایم؛ باشد که پند گیرید. ﴿۲﴾ هر یک از زن و مرد زناکاری [که قبلا ازدواج نکرده‌اند] را صد تازیانه بزنید و اگر به الله و روز آخرت ایمان دارید، نباید در [اجرای احکام] دین الله نسبت به آن دو [نفر] دلسوزی [و مهربانیِ بی‌دلیل] داشته باشید؛ و باید گروهی از مؤمنان بر مجازاتشان حضور داشته باشند. ﴿۳﴾ مرد زناکار جز با زن زناکار یا مشرک ازدواج نمی کند و زن زناکار را [نیز] جز مرد زناکار یا مشرک به ازدواج خود درنمی‌آورد؛ و این [ازدواج] بر مؤمنان حرام است. ﴿۴﴾ و کسانی که [مردان و] زنان پاکدامن را [به زنا] متهم می کنند و چهار شاهد [بر ادعای خود] نمی‌آورند، آنان را هشتاد تازیانه بزنید و هرگز شهادتشان را [در هیچ موردی] نپذیرید؛ و اینانند که نافرمانند. ﴿۵﴾ مگر کسانی که بعد از آن [تهمت،] توبه کنند و [رفتار گذشتۀ خود را] اصلاح [و جبران] نمایند؛ بی‌تردید، الله آمرزندۀ مهربان است. ﴿۶﴾ و کسانی که همسران خود را [به زنا] متهم می کنند و شاهدی جز خویشتن [بر این ادعا] ندارند، هر یک از آنان باید چهار بار به الله سوگند یاد کند که قطعاً راست می گوید. ﴿۷﴾ و پنجمین بار [شوهر بگوید] که لعنت الله بر او باد اگر دروغگو باشد. ﴿۸﴾ و کیفرِ زن در صورتی برداشته می‌شود که چهار بار به الله سوگند یاد کند که آن مرد قطعاً دروغگوست. ﴿۹﴾ و پنجمین بار [بگوید] که خشم الله بر او باد اگر [شوهرش] راست گفته باشد. ﴿۱۰﴾ و [ای مردم،] اگر بخشش و رحمت الله بر شما نبود و اینکه الله توبه‌پذیرِ حکیم است، [قطعاً گرفتار عذاب می‌شدید].

إِنَّ ٱلَّذِينَ جَآءُو بِٱلْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنكُمْۚ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُمۖ بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْۚ لِكُلِّ ٱمْرِيٍٕ مِّنْهُم مَّا ٱكْتَسَبَ مِنَ ٱلْإِثْمِۚ وَٱلَّذِى تَوَلَّىٰ كِبْرَهُۥ مِنْهُمْ لَهُۥ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١﴾ لَّوْلَآ إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ ٱلْمُؤْمِنُونَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتُ بِأَنفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُواْ هَٰذَآ إِفْكٌ مُّبِينٌ ﴿١٢﴾ لَّوْلَا جَآءُو عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَآءَۚ فَإِذْ لَمْ يَأْتُواْ بِٱلشُّهَدَآءِ فَأُوْلَٰٓئِكَ عِندَ ٱللَّهِ هُمُ ٱلْكَٰذِبُونَ ﴿١٣﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُۥ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِى مَآ أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٤﴾ إِذْ تَلَقَّوْنَهُۥ بِأَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُم مَّا لَيْسَ لَكُم بِهِۦ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُۥ هَيِّنًا وَهُوَ عِندَ ٱللَّهِ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ وَلَوْلَآ إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُم مَّا يَكُونُ لَنَآ أَن نَّتَكَلَّمَ بِهَٰذَا سُبْحَٰنَكَ هَٰذَا بُهْتَٰنٌ عَظِيمٌ ﴿١٦﴾ يَعِظُكُمُ ٱللَّهُ أَن تَعُودُواْ لِمِثْلِهِۦٓ أَبَدًا إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧﴾ وَيُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلْءَايَٰتِۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٨﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُحِبُّونَ أَن تَشِيعَ ٱلْفَٰحِشَةُ فِى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُۥ وَأَنَّ ٱللَّهَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٠﴾

﴿۱۱﴾ [ای مؤمنـان،] بی‌تردیـد کسـانی کـه آن تهمت بـزرگ را [دربارهٔ مـادر مؤمنان، عایشـه ﷺ] مطرح کردند، گروهی از خود شـما هسـتند. گمان نکنید که این [ماجرا] بـرای شـما شرّ اسـت؛ بلکه خیری برایتـان در آن [نهفته] اسـت. برای هر یـک از آنان [کـه در این شـایعه‌پراکنی نقش داشـته] کیفر گناهی اسـت که مرتکب شـده اسـت؛ و بـرای آن کـسی از آنان که بخش بزرگ آن [تهمـت] را به عهـده دارد [= عبدالله بن اُبَیّ بـن سـلول]، عذاب بـزرگی اسـت. ﴿۱۲﴾ چرا هنگامی کـه این [بهتان] را شـنیدید، مـردان و زنـان مؤمـن گمـان نیک بـه خود نبردنـد و نگفتنـد: «ایـن تهمتی [بـزرگ و] آشـکار [بـه همسـرِ پیامبر ﷺ] اسـت»؟ ﴿۱۳﴾ چـرا چهار شـاهد بـر آن نیاوردند؟ پس چـون شـاهدان را نیاوردند، آنانند که نزد الله دروغگو هسـتند. ﴿۱۴﴾ و اگر بخشـش و رحمـت الله در دنیـا و آخـرت نبـود، قطعـاً بـه کیفرِ آنچـه بـه آن پرداختید، بـه عذابی [سـخت و] بزرگ گرفتار می‌شـدید. ﴿۱۵﴾ آنـگاه که آن [شـایعه] را از زبان یکدیگر می‌شـنیدید و سـخنی را دهان‌به‌دهـان نقـل می کردیـد که هیـچ آگاهی [و یقیـنی] دربارهٔ آن نداشـتید و آن را سـاده [و کوچـک] می‌پنداشـتید؛ در حالی که آن [تهمـت،] نزد الله بسـیار بزرگ اسـت. ﴿۱۶﴾ چـرا هنگامی کـه آن را شـنیدید نگفتید: «سزاوار نیسـت کـه ایـن [سـخن وقیـح] را بـر زبـان آوریـم. [پـروردگارا،] تو مـنزّهی؛ ایـن دروغِ بزرگی اسـت»؟ ﴿۱۷﴾ الله شـما را پنـد می‌دهـد کـه اگـر مؤمـن هسـتید، هرگز ایـن [کار] را تکـرار نکنیـد. ﴿۱۸﴾ و الله آیـات [خود] را برای شـما بیان می کنـد و الله بی نهایت دانـای حکیـم اسـت. ﴿۱۹﴾ کسـانی کـه دوسـت دارنـد زشـتکاری در میـان مؤمنان رایـج گـردد، قطعـاً در دنیـا و آخـرت عـذابی دردنـاک برایشـان اسـت؛ و الله [حقایـق و مصالـح را] می‌داند و شـما نمی‌دانید. ﴿۲۰﴾ و اگر بخشـش و رحمت الله بر شـما نبود و اینکـه الله بسـیار دلسـوز مهربـان اسـت، [قطعاً مجـازات سـختی در انتظارتـان بود].

۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّبِعُواْ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ وَمَن يَتَّبِعۡ
خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِ فَإِنَّهُۥ يَأۡمُرُ بِٱلۡفَحۡشَآءِ وَٱلۡمُنكَرِۚ وَلَوۡلَا
فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ مَا زَكَىٰ مِنكُم مِّنۡ أَحَدٍ أَبَدٗا وَلَٰكِنَّ
ٱللَّهَ يُزَكِّي مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ٢١ وَلَا يَأۡتَلِ أُوْلُواْ ٱلۡفَضۡلِ
مِنكُمۡ وَٱلسَّعَةِ أَن يُؤۡتُوٓاْ أُوْلِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينَ وَٱلۡمُهَٰجِرِينَ
فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۖ وَلۡيَعۡفُواْ وَلۡيَصۡفَحُوٓاْۗ أَلَا تُحِبُّونَ أَن يَغۡفِرَ ٱللَّهُ
لَكُمۡۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٌ ٢٢ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَرۡمُونَ ٱلۡمُحۡصَنَٰتِ
ٱلۡغَٰفِلَٰتِ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ لُعِنُواْ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَلَهُمۡ عَذَابٌ
عَظِيمٞ ٢٣ يَوۡمَ تَشۡهَدُ عَلَيۡهِمۡ أَلۡسِنَتُهُمۡ وَأَيۡدِيهِمۡ وَأَرۡجُلُهُم بِمَا
كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٢٤ يَوۡمَئِذٖ يُوَفِّيهِمُ ٱللَّهُ دِينَهُمُ ٱلۡحَقَّ وَيَعۡلَمُونَ أَنَّ
ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡحَقُّ ٱلۡمُبِينُ ٢٥ ٱلۡخَبِيثَٰتُ لِلۡخَبِيثِينَ وَٱلۡخَبِيثُونَ
لِلۡخَبِيثَٰتِۖ وَٱلطَّيِّبَٰتُ لِلطَّيِّبِينَ وَٱلطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَٰتِۚ
أُوْلَٰٓئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَۖ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَرِزۡقٞ كَرِيمٞ ٢٦ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَدۡخُلُواْ بُيُوتًا غَيۡرَ بُيُوتِكُمۡ حَتَّىٰ تَسۡتَأۡنِسُواْ
وَتُسَلِّمُواْ عَلَىٰٓ أَهۡلِهَاۚ ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ ٢٧

﴿۲۱﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، در راه‌های شیطان گام نگذارید؛ و هرکس راه‌های شیطان را می‌پوید، [بداند که] او تنها به زشتکاری و اعمال ناپسند فرمان می‌دهد؛ و اگر بخشش و رحمت الله بر شما نبود، هرگز هیچ یک از شما [از گناهان] پاک نمی‌شد؛ ولی الله هر کس را که بخواهد پاک می‌کند؛ و الله بسیار شنوای داناست. ﴿۲۲﴾ افرادی از شما که برتری [ایمانی] و وسعت [مالی] دارند، نباید سوگند یاد کنند که به خویشاوندان و نیازمندان و مهاجران در راه الله [که مرتکب گناه شده‌اند] چیزی ندهند. آنان باید عفو کنند و [از گناه دیگران] چشم بپوشند. آیا دوست ندارید که الله [نیز] شما را ببخشد؟ و الله بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۲۳﴾ کسانی که زنان پاکدامن بی‌خبر [از فحشا و] مؤمن را [به زنا] متهم می‌کنند، در دنیا و آخرت از رحمت الله دور گشته‌اند؛ و [در آخرت] عذابی بزرگ برایشان است. ﴿۲۴﴾ روزی که زبان‌ها و دست‌ها و پاهایشان دربارۀ آنچه می‌کردند [و می‌گفتند] علیه آنان گواهی می‌دهند. ﴿۲۵﴾ آن روز، الله جزای واقعی آنان را بی‌کم‌وکاست می‌دهد و خواهند دانست که الله همان حق آشکار است. ﴿۲۶﴾ زنان پلید برای مردانِ پلیدند و مردان پلید [نیز] برای زنانِ پلیدند؛ و زنان پاک از آنِ مردان پاکند و مردان پاک [نیز] از آنِ زنان پاکند. اینان از آنچه [ناپاکان دربارەشان] می‌گویند، مبرّا هستند [و] آمرزش [الهی] و روزیِ ارزشمندی برایشان است. ﴿۲۷﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، به خانه‌هایی جز خانه‌های خود وارد نشوید؛ مگر اینکه اجازه بگیرید و بر اهل آن [خانه] سلام کنید. این [کار،] برای شما بهتر است؛ باشد که پند گیرید.

فَإِن لَّمْ تَجِدُوا۟ فِيهَآ أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّىٰ يُؤْذَنَ لَكُمْ ۖ
وَإِن قِيلَ لَكُمُ ٱرْجِعُوا۟ فَٱرْجِعُوا۟ ۖ هُوَ أَزْكَىٰ لَكُمْ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨﴾ لَّيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَدْخُلُوا۟ بُيُوتًا
غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَٰعٌ لَّكُمْ ۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا
تَكْتُمُونَ ﴿٢٩﴾ قُل لِّلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا۟ مِنْ أَبْصَٰرِهِمْ وَيَحْفَظُوا۟
فُرُوجَهُمْ ۚ ذَٰلِكَ أَزْكَىٰ لَهُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرٌۢ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٣٠﴾
وَقُل لِّلْمُؤْمِنَٰتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَٰرِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ
فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا ۖ وَلْيَضْرِبْنَ
بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ ۖ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ
أَوْ ءَابَآئِهِنَّ أَوْ ءَابَآءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَآئِهِنَّ أَوْ أَبْنَآءِ بُعُولَتِهِنَّ
أَوْ إِخْوَٰنِهِنَّ أَوْ بَنِىٓ إِخْوَٰنِهِنَّ أَوْ بَنِىٓ أَخَوَٰتِهِنَّ أَوْ نِسَآئِهِنَّ
أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُنَّ أَوِ ٱلتَّٰبِعِينَ غَيْرِ أُو۟لِى ٱلْإِرْبَةِ مِنَ
ٱلرِّجَالِ أَوِ ٱلطِّفْلِ ٱلَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا۟ عَلَىٰ عَوْرَٰتِ ٱلنِّسَآءِ ۖ
وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِن زِينَتِهِنَّ ۚ وَتُوبُوٓا۟
إِلَى ٱللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ ٱلْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣١﴾

﴿۲۸﴾ اگر کسی را در آن [خانه] نیافتید، وارد نشوید تا به شما اجازه داده شود؛ و اگر به شما گفته شد: «برگردید»، پس برگردید؛ [چرا که] این [کسب اجازه،] برای شما شایسته‌تر است؛ و الله به آنچه می کنید بی حد داناست. ﴿۲۹﴾ بر شما گناهی نیست که به خانه‌های غیرمسکونی [و مکان‌های عمومی] که در آنجا [احتیاج یا] بهره‌ای دارید وارد شوید؛ و الله آنچه آشکار می‌سازید و آنچه پنهان می‌دارید [همه را] می‌داند. ﴿۳۰﴾ [ای پیامبر،] به مردان مؤمن بگو چشمان خود را [از نگاه به نامحرم] فروگیرند و پاکدامنی پیشه کنند. این [کار] برای آنان پاکیزه‌تر است. بی‌تردید، الله به آنچه انجام می‌دهند آگاه است. ﴿۳۱﴾ و به زنان مؤمن [نیز] بگو چشمان خود را [از نگاه به نامحرم] فروگیرند و پاکدامنی ورزند و زیور [و آرایشِ] خود را آشکار نکنند؛ مگر آنچه [به صورت طبیعی] نمایان است؛ و باید روسری خود را بر سینه بیفکنند [تا موها و چهره‌ها و سینه‌هایشان پوشیده گردد] و زینت خود را آشکار نسازند، مگر برای شوهر یا پدر یا پدرشوهر یا پسرِ خود یا پسر شوهرشان یا برادر یا پسر برادر یا پسر خواهر یا زنان [همکیش] خود یا کنیزان و بردگانشان یا خویشاوندانی که [دیگر،] نیاز و تمایلی به زنان ندارند یا کودکانی که از مسایل جنسیِ زنان آگاهی نیافته‌اند؛ همچنین [هنگام راه رفتن] پاهای خود را [چنان بر زمین] نکوبند که [صدای] زینت‌هایی که [زیر لباس] پنهان کرده‌اند [= خلخال] آشکار شود؛ و ای مؤمنان، همگی به سوی الله توبه کنید؛ باشد که رستگار گردید.

وَأَنكِحُواْ ٱلۡأَيَٰمَىٰ مِنكُمۡ وَٱلصَّٰلِحِينَ مِنۡ عِبَادِكُمۡ وَإِمَآئِكُمۡۚ إِن يَكُونُواْ فُقَرَآءَ يُغۡنِهِمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٞ ٣٢ وَلۡيَسۡتَعۡفِفِ ٱلَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّىٰ يُغۡنِيَهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦۗ وَٱلَّذِينَ يَبۡتَغُونَ ٱلۡكِتَٰبَ مِمَّا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡ فَكَاتِبُوهُمۡ إِنۡ عَلِمۡتُمۡ فِيهِمۡ خَيۡرٗاۖ وَءَاتُوهُم مِّن مَّالِ ٱللَّهِ ٱلَّذِيٓ ءَاتَىٰكُمۡۚ وَلَا تُكۡرِهُواْ فَتَيَٰتِكُمۡ عَلَى ٱلۡبِغَآءِ إِنۡ أَرَدۡنَ تَحَصُّنٗا لِّتَبۡتَغُواْ عَرَضَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۚ وَمَن يُكۡرِههُّنَّ فَإِنَّ ٱللَّهَ مِنۢ بَعۡدِ إِكۡرَٰهِهِنَّ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٣٣ وَلَقَدۡ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكُمۡ ءَايَٰتٖ مُّبَيِّنَٰتٖ وَمَثَلٗا مِّنَ ٱلَّذِينَ خَلَوۡاْ مِن قَبۡلِكُمۡ وَمَوۡعِظَةٗ لِّلۡمُتَّقِينَ ٣٤ ۞ٱللَّهُ نُورُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ مَثَلُ نُورِهِۦ كَمِشۡكَوٰةٖ فِيهَا مِصۡبَاحٌۖ ٱلۡمِصۡبَاحُ فِي زُجَاجَةٍۖ ٱلزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوۡكَبٞ دُرِّيّٞ يُوقَدُ مِن شَجَرَةٖ مُّبَٰرَكَةٖ زَيۡتُونَةٖ لَّا شَرۡقِيَّةٖ وَلَا غَرۡبِيَّةٖ يَكَادُ زَيۡتُهَا يُضِيٓءُ وَلَوۡ لَمۡ تَمۡسَسۡهُ نَارٞۚ نُّورٌ عَلَىٰ نُورٖۚ يَهۡدِي ٱللَّهُ لِنُورِهِۦ مَن يَشَآءُۚ وَيَضۡرِبُ ٱللَّهُ ٱلۡأَمۡثَٰلَ لِلنَّاسِۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ٣٥ فِي بُيُوتٍ أَذِنَ ٱللَّهُ أَن تُرۡفَعَ وَيُذۡكَرَ فِيهَا ٱسۡمُهُۥ يُسَبِّحُ لَهُۥ فِيهَا بِٱلۡغُدُوِّ وَٱلۡأٓصَالِ ٣٦

﴿۳۲﴾ [ای مؤمنان،] مردان و زنان مجردِ خود را همسر دهید و غلامان و کنیزانتان را که شایستگی دارند [نیز همسر دهید]. اگر آنان فقیر [و تنگدست] باشند، الله از بخشش [و لطفِ] خویش بی‌نیازشان می‌سازد؛ و الله گشایشگرِ بسیار دانا است. ﴿۳۳﴾ کسانی که [شرایط و امکانات] ازدواج ندارند، باید پاکدامنی پیشه کنند تا الله آنان را از بخششِ خویش بی‌نیاز نماید؛ و بردگانی که خواستار بازخرید [و آزادی خویش] هستند، اگر [توانایی پرداخت مال و] شایستگی در آنان می‌بینید، [درخواستشان را] بپذیرید و از ثروتی که الله به شما عطا کرده است، [مقداری] به آنان ببخشید [تا به آزادی‌شان کمک کنید]. همچنین کنیزانتان را که می‌خواهند پاکدامن باشند، به زنا مجبور نکنید تا بهرۀ [ناچیز] زندگی دنیا را به دست آورید؛ و اگر کسی آنان را [به این کار] مجبور نماید، الله پس از مجبور شدنشان قطعاً [نسبت به آنان] بسیار آمرزنده [و] مهربان است. ﴿۳۴﴾ و به راستی، آیاتی روشنگر و داستانی از زندگیِ پیشینیانتان و پندی برای پرهیزگاران به سوی شما نازل کرده‌ایم. ﴿۳۵﴾ الله نور آسمان‌ها و زمین است. مَثَلِ نور او همانند چراغدانی است که درونش چراغی [افروخته] است [و] آن چراغ در شیشه‌ای قرار دارد [و] آن شیشه گویی ستاره‌ای درخشان [و روشنایی‌بخش] است. این چراغ، با [روغن] درخت پربرکت زیتون افروخته می‌شود که نه شرقی است و نه غربی [و خورشید همواره بر آن می‌تابد]. روغنش [چنان زلال است که] نزدیک است بدون تماس با آتش شعله‌ور گردد. نوری است افزون بر نور. [قلب مؤمن نیز با نور هدایت این‌گونه روشن می‌شود] و الله هر کس را بخواهد به نور خویش هدایت می‌کند؛ و الله برای مردم مَثَل‌ها می‌زند؛ و الله به همه چیز بی نهایت داناست. ﴿۳۶﴾ [این چراغ هدایت،] در مساجدی است که الله امر کرده است تا [قدر و منزلتشان] گرامی داشته شود و نامش در آنها برده شود [و] در آنجا بامدادان و شامگاهان او را به پاکی بستایند.

رِجَالٌ لَّا تُلْهِيهِمْ تِجَٰرَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ ٱللَّهِ وَإِقَامِ ٱلصَّلَوٰةِ
وَإِيتَآءِ ٱلزَّكَوٰةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ ٱلْقُلُوبُ وَٱلْأَبْصَٰرُ ﴿٣٧﴾
لِيَجْزِيَهُمُ ٱللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا۟ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِۦ ۗ وَٱللَّهُ
يَرْزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَعْمَٰلُهُمْ كَسَرَابٍۭ
بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ ٱلظَّمْـَٔانُ مَآءً حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَهُۥ لَمْ يَجِدْهُ شَيْـًٔا
وَوَجَدَ ٱللَّهَ عِندَهُۥ فَوَفَّىٰهُ حِسَابَهُۥ ۗ وَٱللَّهُ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿٣٩﴾
أَوْ كَظُلُمَٰتٍ فِى بَحْرٍ لُّجِّىٍّ يَغْشَىٰهُ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِۦ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِۦ
سَحَابٌ ۚ ظُلُمَٰتٌۢ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَآ أَخْرَجَ يَدَهُۥ لَمْ يَكَدْ
يَرَىٰهَا ۗ وَمَن لَّمْ يَجْعَلِ ٱللَّهُ لَهُۥ نُورًا فَمَا لَهُۥ مِن نُّورٍ ﴿٤٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ
ٱللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُۥ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱلطَّيْرُ صَٰٓفَّٰتٍ ۖ كُلٌّ
قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُۥ وَتَسْبِيحَهُۥ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٤١﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿٤٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يُزْجِى
سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُۥ ثُمَّ يَجْعَلُهُۥ رُكَامًا فَتَرَى ٱلْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ
خِلَٰلِهِۦ وَيُنَزِّلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن جِبَالٍ فِيهَا مِنۢ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِۦ مَن يَشَآءُ
وَيَصْرِفُهُۥ عَن مَّن يَشَآءُ ۖ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِۦ يَذْهَبُ بِٱلْأَبْصَٰرِ ﴿٤٣﴾

﴿۳۷﴾ مردانی که هیچ تجارت و خرید و فروشی آنان را از یاد الله و برپا داشتن نماز و پرداخت زکات غافل نمی کند [و] از روزی که دل‌ها و چشم‌ها در آن دگرگون می‌شود بیم دارند. ﴿۳۸﴾ تا الله بر اساس نیکوترین کردارشان به آنان پاداش دهد و از فضل خود [نیز] بر پاداششان بیفزاید و الله به هر کس که بخواهد، بی‌حساب روزی می‌دهد. ﴿۳۹﴾ و کسانی که کفر ورزیدند، اعمالشان همچون سرابی در بیابانی هموار است که [از دور، انسانِ] تشنه آن را آب می‌پندارد تا آنکه نزدیکش می‌شود [و] چیزی نمی‌یابد و [اعمال کافر نیز سرابی است که سودی برایش ندارد و در عوض،] الله را نزد خویش می‌یابد که حسابش را به طور کامل می‌دهد؛ و الله در حسابرسی سریع است. ﴿۴۰﴾ یا [اعمالش] همچون تاریکی‌هایی در دریای ژرف است که موجی آن را می‌پوشانَد و بر فرازِ آن، موجی دیگر است [و] بر فرازش ابری [تاریک] قرار دارد. تاریکی‌هایی است یکی بر فراز دیگری؛ [چنان که] اگر [شخصِ گم‌گشته] دست خود را بیرون آورد، ممکن نیست آن را ببیند. و کسی که الله نوری [از هدایت] برایش قرار نداده باشد، [هیچ هدایت و] نوری برایش نیست. ﴿۴۱﴾ آیا ندیدی هر که [و هر چه] در آسمان‌ها و زمین است و [حتی] پرندگانِ پرگشوده [در آسمان، همگی] الله را به پاکی می‌ستایند. هر یک از آنان نیایش و ستایش خویش را می‌داند و الله به آنچه می کنند بی نهایت دانا است. ﴿۴۲﴾ و فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آنِ الله است و بازگشت [همه] به سوی الله است. ﴿۴۳﴾ آیا ندیدی که الله ابرهایی را به آرامی می‌رانَد، سپس بین [اجزای] آن پیوند می‌دهد، آنگاه تودهٔ انبوهی پدید می‌آورَد، پس قطره‌های باران را می‌بینی که از میانش تراوش می کند؛ و از کوه‌هایی [از انبوه ابرها] که در آسمان است دانه‌های تگرگ فرو می‌بارد؛ آنگاه آن را به هر کس که بخواهد فرومی‌ریزد و از هر کس که بخواهد بازمی‌دارد. نزدیک است درخشندگیِ برقش چشم‌ها را [از بین] ببرد.

يُقَلِّبُ ٱللَّهُ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبۡرَةٗ لِّأُوْلِي ٱلۡأَبۡصَٰرِ ﴿٤٤﴾
وَٱللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَآبَّةٖ مِّن مَّآءٖۖ فَمِنۡهُم مَّن يَمۡشِي عَلَىٰ بَطۡنِهِۦ وَمِنۡهُم مَّن
يَمۡشِي عَلَىٰ رِجۡلَيۡنِ وَمِنۡهُم مَّن يَمۡشِي عَلَىٰٓ أَرۡبَعٖۚ يَخۡلُقُ ٱللَّهُ مَا يَشَآءُۚ
إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿٤٥﴾ لَّقَدۡ أَنزَلۡنَآ ءَايَٰتٖ مُّبَيِّنَٰتٖۚ
وَٱللَّهُ يَهۡدِي مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿٤٦﴾ وَيَقُولُونَ
ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَبِٱلرَّسُولِ وَأَطَعۡنَا ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٞ مِّنۡهُم مِّنۢ بَعۡدِ
ذَٰلِكَۚ وَمَآ أُوْلَٰٓئِكَ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا دُعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ
لِيَحۡكُمَ بَيۡنَهُمۡ إِذَا فَرِيقٞ مِّنۡهُم مُّعۡرِضُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِن يَكُن لَّهُمُ ٱلۡحَقُّ
يَأۡتُوٓاْ إِلَيۡهِ مُذۡعِنِينَ ﴿٤٩﴾ أَفِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَمِ ٱرۡتَابُوٓاْ أَمۡ يَخَافُونَ
أَن يَحِيفَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ وَرَسُولُهُۥۚ بَلۡ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّمَا
كَانَ قَوۡلَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ إِذَا دُعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ لِيَحۡكُمَ بَيۡنَهُمۡ أَن
يَقُولُواْ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ﴿٥١﴾ وَمَن
يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَخۡشَ ٱللَّهَ وَيَتَّقۡهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ ﴿٥٢﴾
۞ وَأَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ لَئِنۡ أَمَرۡتَهُمۡ لَيَخۡرُجُنَّۖ قُل
لَّا تُقۡسِمُواْۖ طَاعَةٞ مَّعۡرُوفَةٌۚ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ﴿٥٣﴾

نصف الحزب ٣٦

﴿۴۴﴾ الله شب و روز را می‌گرداند [و پیاپی می‌آورد]. یقیناً در این [گردش،] عبرتی برای اهل بصیرت است. ﴿۴۵﴾ و الله هر موجود زنده‌ای را [ابتدا] از آب آفرید؛ برخی از آنها بر شکم خود می‌روند و برخی بر دو پا راه می‌روند و برخی از آنها بر چهار [دست‌وپا] راه می‌روند. الله هر چه بخواهد می‌آفریند. بی‌تردید، الله بر همه چیز بسیار تواناست. ﴿۴۶﴾ به راستی که [ما] آیات روشنگری نازل کردیم و الله هر کس را بخواهد به راه راست هدایت می‌کند. ﴿۴۷﴾ و [منافقان] می‌گویند: «به الله و پیامبر [او] ایمان آوردیم و [از فرمانشان] اطاعت کردیم»؛ اما پس از این [ادعا]، گروهی از آنان رویگردان می‌شوند و اینان [در حقیقت] مؤمن نیستند. ﴿۴۸﴾ و هنگامی که به سوی الله و پیامبرش فراخوانده می‌شوند تا در میانشان داوری کند، ناگاه گروهی از آنان رویگردان می‌شوند. ﴿۴۹﴾ و اگر حق با آنان باشد، مطیعانه [و فروتنانه] به سوی او می‌آیند. ﴿۵۰﴾ آیا در دل‌هایشان بیماری [نفاق] است یا [دربارۀ رسالتش] تردید دارند؟ یا می‌ترسند که الله و پیامبرش بر آنان ستم کنند؟ [نه،] بلکه آنان خود ستمکارند. ﴿۵۱﴾ سخن مؤمنان ـ هنگامی که به سوی الله و پیامبرش فراخوانده می‌شوند تا میانشان داوری کند ـ فقط این است که می‌گویند: «شنیدیم و اطاعت کردیم»؛ و اینان همان رستگارانند. ﴿۵۲﴾ و هر کس از الله و پیامبرش اطاعت کند و از الله بترسد و از [نافرمانیِ] او بپرهیزد، اینان کامیابند. ﴿۵۳﴾ [منافقان] با سخت‌ترین سوگندهایشان به الله سوگند یاد کردند که اگر به آنان فرمان دهی، [برای جهاد] رهسپار می‌شوند. بگو: «سوگند یاد نکنید. اطاعت [و سخنان دروغتان] شناخته‌شده است. بی‌تردید، الله از آنچه می‌کنید آگاه است».

قُلۡ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَۖ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَإِنَّمَا عَلَيۡهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيۡكُم مَّا حُمِّلۡتُمۡۖ وَإِن تُطِيعُوهُ تَهۡتَدُواْۚ وَمَا عَلَى ٱلرَّسُولِ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ ﴿٥٤﴾ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنكُمۡ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَيَسۡتَخۡلِفَنَّهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ كَمَا ٱسۡتَخۡلَفَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمۡ دِينَهُمُ ٱلَّذِي ٱرۡتَضَىٰ لَهُمۡ وَلَيُبَدِّلَنَّهُم مِّنۢ بَعۡدِ خَوۡفِهِمۡ أَمۡنٗاۚ يَعۡبُدُونَنِي لَا يُشۡرِكُونَ بِي شَيۡـٔٗاۚ وَمَن كَفَرَ بَعۡدَ ذَٰلِكَ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ﴿٥٥﴾ وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ﴿٥٦﴾ لَا تَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مُعۡجِزِينَ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ وَمَأۡوَىٰهُمُ ٱلنَّارُۖ وَلَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ﴿٥٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لِيَسۡتَـٔۡذِنكُمُ ٱلَّذِينَ مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡ وَٱلَّذِينَ لَمۡ يَبۡلُغُواْ ٱلۡحُلُمَ مِنكُمۡ ثَلَٰثَ مَرَّٰتٖۚ مِّن قَبۡلِ صَلَوٰةِ ٱلۡفَجۡرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُم مِّنَ ٱلظَّهِيرَةِ وَمِنۢ بَعۡدِ صَلَوٰةِ ٱلۡعِشَآءِۚ ثَلَٰثُ عَوۡرَٰتٖ لَّكُمۡۚ لَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ وَلَا عَلَيۡهِمۡ جُنَاحُۢ بَعۡدَهُنَّۚ طَوَّٰفُونَ عَلَيۡكُم بَعۡضُكُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلۡأٓيَٰتِۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ﴿٥٨﴾

﴿۵۴﴾ بگـو: «از الله و پیامـبر اطاعـت کنیـد؛ اگـر سرپیـچی کردیـد، پیامـبر مسئول چیزی است که بر او تکلیف شـده [= ابلاغ وحی] و شـما نیز مسئول چیزی هستید کـه بـه آن تکلیف شـده‌اید؛ امـا اگـر از او اطاعت کنیـد، هدایت می‌شـوید؛ و پیامبر وظیفـه‌ای جز رسـاندن آشـکار [وحی] نـدارد». ﴿۵۵﴾ الله بـه افرادی از شـما که ایمان آورده‌انـد و کارهـای شایسـته انجام داده‌اند، وعده داده اسـت که قطعاً آنـان را در زمین جانشـین [مـشرکان] می‌سـازد؛ همـان گونه کـه کسـانی را که پیـش از آنان بودنـد [نیز] جانشـین [کافـران و سـتمگران] نمـود؛ و [فرمـوده اسـت] دینشـان را کـه بـرای آنـان پسـندیده اسـت، حتمـا برایشـان اسـتوار [و پیروزمنـد] می‌سـازد و یقینا ترسشـان را به آرامـش و امنیـت تبدیـل می‌کنـد؛ [چـرا کـه] تنها مـرا عبـادت می‌کنند و چـیزی را با مـن شریـک نمی‌سـازند؛ و هـر کـس از این پس کفـر بـورزد، اینانـنـد کـه نافرمانند. ﴿۵۶﴾ و نمـاز را برپا داریـد و زکات بپردازید و از پیامبر اطاعت کنید؛ باشـد که مورد رحمـت قـرار گیریـد. ﴿۵۷﴾ [ای پیامـبر،] هرگـز مپندار کسـانی که کفـر ورزیدند، ناتوان‌کننـده[ی الله] در زمیننـد [و می‌تواننـد از مجـازات الهی بگریزنـد]. جایگاه اینان آتـش اسـت و چـه بـد بازگشـتگاهی اسـت! ﴿۵۸﴾ ای کسـانی کـه ایمـان آورده‌ایـد، بردگانتان و کسـانی از [کودکان] شـما که به [سـن] بلوغ نرسـیده‌اند، باید در سـه وقت از شـما اجـازه [ورود] بگیرند: پیش از نماز صبح و نیمـروز ـ هنگامی که لباس‌هایتان را بـیرون می‌آوریـد ـ و پس از نماز عشـاء. [این] سـه [وقـت،] هنگام خلوتِ شماسـت. جز ایـن [سـه وقت،] بر شـما و بـر آنان هیـچ گناهی نیسـت [که بـدون اجازه وارد شـوند؛ چـرا که] آنـان پیرامونتان در رفـت و آمدند [و] بـا یکدیگر [معـاشرت می‌کنید]. الله اینچنـین آیـات [خـود] را برایتـان بیـان می‌کنـد؛ و الله بی نهایـت دانای حکیم اسـت.

وَإِذَا بَلَغَ ٱلْأَطْفَٰلُ مِنكُمُ ٱلْحُلُمَ فَلْيَسْتَـْٔذِنُواْ كَمَا ٱسْتَـْٔذَنَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمْ ءَايَٰتِهِۦۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾ وَٱلْقَوَٰعِدُ مِنَ ٱلنِّسَآءِ ٱلَّٰتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَن يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَٰتِۭ بِزِينَةٍۖ وَأَن يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَّهُنَّۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٠﴾ لَّيْسَ عَلَى ٱلْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى ٱلْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى ٱلْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمْ أَن تَأْكُلُواْ مِنۢ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ ءَابَآئِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَٰتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ إِخْوَٰنِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَٰتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَعْمَٰمِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّٰتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخْوَٰلِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَٰلَٰتِكُمْ أَوْ مَا مَلَكْتُم مَّفَاتِحَهُۥٓ أَوْ صَدِيقِكُمْۚ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَأْكُلُواْ جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًاۚ فَإِذَا دَخَلْتُم بُيُوتًا فَسَلِّمُواْ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ مُبَٰرَكَةً طَيِّبَةًۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلْأٓيَٰتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦١﴾

﴿۵۹﴾ و هنگامی که کودکانتان به [سن] بلوغ رسیدند، باید [برای ورود به خانه‌های دیگران] اجازه بگیرند؛ همانگونه که اشخاصی که پیش از آنان [به سنّ بلوغ رسیده بودند]، اجازه می‌گرفتند. الله اینچنین آیاتش را برایتان بیان می‌کند؛ و الله بی نهایت دانای حکیم است. ﴿۶۰﴾ و بر زنان [یائسه و] از کار افتاده‌ای که [دیگر میل و] امید زناشویي ندارند، گناهی نیست که پوشش [سر و صورتِ] خویش را کنار گذارند، [به شرط آنکه آرایش و] زینتی را آشکار نکنند؛ و اگر عفت بورزند [و خود را بپوشانند] برایشان بهتر است؛ و الله بسیار شنوای داناست. ﴿۶۱﴾ بر [افراد] نابینا و لنگ و بیمار [که از تکالیف اجتماعی ـ همچون جهاد ـ معاف شده‌اند] گناهی نیست و [همچنین] بر خود شما گناهی نیست که از خانه‌های خود [یا فرزندان و همسرانتان، غذایي] بخورید یا از خانه‌های پدرانتان یا خانه‌های مادرانتان یا خانه‌های برادرانتان یا خانه‌های خواهرانتان یا خانه‌های عموهایتان یا خانه‌های عمه‌هایتان یا خانه‌های دایي‌هایتان یا خانه‌های خاله‌هایتان یا خانه‌ای که کلیدش در اختیار شماست یا [از خانه‌های] دوستانتان. [نیز] بر شما گناهی نیست که دسته‌جمعی یا جداگانه [غذا] بخورید؛ و هنگامی که به خانه‌ها وارد می‌شوید، به یکدیگر سلام کنید که درودی مبارک [و] پسندیده از سوی الله است. الله این گونه آیات [خویش] را برایتان به روشنی بیان می‌کند؛ باشد که بیندیشید.

إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَإِذَا كَانُوا۟ مَعَهُۥ عَلَىٰٓ أَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوا۟ حَتَّىٰ يَسْتَـْٔذِنُوهُ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَسْتَـْٔذِنُونَكَ أُو۟لَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ۚ فَإِذَا ٱسْتَـْٔذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأْذَن لِّمَن شِئْتَ مِنْهُمْ وَٱسْتَغْفِرْ لَهُمُ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٢﴾ لَّا تَجْعَلُوا۟ دُعَآءَ ٱلرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَآءِ بَعْضِكُم بَعْضًا ۚ قَدْ يَعْلَمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنكُمْ لِوَاذًا ۚ فَلْيَحْذَرِ ٱلَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِۦٓ أَن تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ قَدْ يَعْلَمُ مَآ أَنتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا۟ ۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌۢ ﴿٦٤﴾

سُورَةُ الفُرْقَانِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

تَبَارَكَ ٱلَّذِى نَزَّلَ ٱلْفُرْقَانَ عَلَىٰ عَبْدِهِۦ لِيَكُونَ لِلْعَـٰلَمِينَ نَذِيرًا ﴿١﴾ ٱلَّذِى لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُۥ شَرِيكٌ فِى ٱلْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَىْءٍ فَقَدَّرَهُۥ تَقْدِيرًا ﴿٢﴾

﴿۶۲﴾ مؤمنان [واقعی] کسانی هستند که به الله و پیامبرش ایمان آورده‌اند و هنگامی که برای [اجرای یک] امر اجتماعی با او [= پیامبر] همراه هستند، تا از وی اجازه نگرفته‌اند، [از جمع] خارج نمی‌شوند. بی‌تردید، کسانی که از تو اجازه می‌گیرند، آنان کسانی هستند که به الله و پیامبرش ایمان آورده‌اند. پس اگر برای انجام برخی کارهای [مهم] خود از تو اجازه می‌خواهند، به هر یک از آنان که می‌خواهی اجازه بده و از الله برایشان آمرزش بخواه. به راستی که الله بسی آمرزندۀ مهربان است. ﴿۶۳﴾ [ای مؤمنان] آنگونه که یکدیگر را [با نام خودتان یا با نام پدرانتان] صدا می‌زنید، پیامبر را [با نام خودش یا با نام پدرش] صدا نزنید [نگویید: ای محمد، ای پسر عبدالله، بلکه بگویید: ای رسول الله، ای نبی الله ﷺ]. یقیناً الله افرادی از شما را که پشت دیگران پنهان می‌شوند و مخفیانه [از نزد پیامبر] می‌گریزند [به خوبی] می‌شناسد. پس کسانی که از فرمانش سرپیچی می‌کنند، باید بترسند از اینکه اندوه و بلایی بر سرشان بیاید یا به عذابی دردناک گرفتار شوند. ﴿۶۴﴾ آگاه باشید! بی‌تردید، آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آنِ الله است و یقیناً او می‌داند که شما [بر چه کار و] در چه حالی هستید؛ و روزی که [بندگان] به سویش بازگردانده می‌شوند، آنان را از آنچه [در دنیا] کرده‌اند آگاه می‌سازد؛ و الله به همه چیز بسیار داناست.

۲۵- سورۀ فرقان مکی است
وآن هفتاد وهفت آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ پربرکت [و بزرگوار] است ذاتی که قرآن را [که جداکنندۀ حق و باطل است] بر بنده‌اش نازل کرد تا بیم‌دهندۀ جهانیان باشد. ﴿۲﴾ همان ذاتی که فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آنِ اوست و فرزندی [برای خویش] برنگزیده است و در فرمانروایی، هیچ شریکی ندارد و همه چیز را آفریده است و اندازۀ هر چیز را ـ چنان که مناسبش می‌باشد ـ تدبیر نموده است.

وَٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةٗ لَّا يَخۡلُقُونَ شَيۡـٔٗا وَهُمۡ يُخۡلَقُونَ وَلَا يَمۡلِكُونَ لِأَنفُسِهِمۡ ضَرّٗا وَلَا نَفۡعٗا وَلَا يَمۡلِكُونَ مَوۡتٗا وَلَا حَيَوٰةٗ وَلَا نُشُورٗا ٣ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّآ إِفۡكٌ ٱفۡتَرَىٰهُ وَأَعَانَهُۥ عَلَيۡهِ قَوۡمٌ ءَاخَرُونَۖ فَقَدۡ جَآءُو ظُلۡمٗا وَزُورٗا ٤ وَقَالُوٓاْ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ ٱكۡتَتَبَهَا فَهِيَ تُمۡلَىٰ عَلَيۡهِ بُكۡرَةٗ وَأَصِيلٗا ٥ قُلۡ أَنزَلَهُ ٱلَّذِي يَعۡلَمُ ٱلسِّرَّ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ إِنَّهُۥ كَانَ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ٦ وَقَالُواْ مَالِ هَٰذَا ٱلرَّسُولِ يَأۡكُلُ ٱلطَّعَامَ وَيَمۡشِي فِي ٱلۡأَسۡوَاقِ لَوۡلَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مَلَكٞ فَيَكُونَ مَعَهُۥ نَذِيرًا ٧ أَوۡ يُلۡقَىٰٓ إِلَيۡهِ كَنزٌ أَوۡ تَكُونُ لَهُۥ جَنَّةٞ يَأۡكُلُ مِنۡهَاۚ وَقَالَ ٱلظَّٰلِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلٗا مَّسۡحُورًا ٨ ٱنظُرۡ كَيۡفَ ضَرَبُواْ لَكَ ٱلۡأَمۡثَٰلَ فَضَلُّواْ فَلَا يَسۡتَطِيعُونَ سَبِيلٗا ٩ تَبَارَكَ ٱلَّذِيٓ إِن شَآءَ جَعَلَ لَكَ خَيۡرٗا مِّن ذَٰلِكَ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ وَيَجۡعَل لَّكَ قُصُورَۢا ١٠ بَلۡ كَذَّبُواْ بِٱلسَّاعَةِۖ وَأَعۡتَدۡنَا لِمَن كَذَّبَ بِٱلسَّاعَةِ سَعِيرًا ١١

﴿۳﴾ و [مشرکان] به جای او [= الله] معبودانی برگزیده‌اند که چیزی نمی‌آفرینند و خود آفریده می‌شوند و مالک هیچ زیان و سودی برای خود نیستند و [نیز] مالک مرگ و زندگی و [قادر به] برانگیختن [مردگان] نیستند. ﴿۴﴾ و کسانی که کفر ورزیدند گفتند: «این [قرآن] جز دروغی نیست که [محمد خودش] بافته است و گروهی دیگر او را بر این [کار] یاری داده‌اند». حقا که آنان [با این سخن،] به ستم و دروغ بزرگی روی آورده‌اند. ﴿۵﴾ و [کافران] گفتند: «[این قرآن، همان] افسانه‌های [خیالی] پیشینیان است که [محمد] آن را رونویسی کرده است و هر بامداد و شامگاه بر او املا می‌شود». ﴿۶﴾ بگو: «ذاتی آن را نازل کرده است که راز آسمان‌ها و زمین را می‌داند. بی‌تردید، او همواره آمرزنده [و] مهربان است. ﴿۷﴾ و [مشرکان] گفتند: «این چگونه پیامبری است که [همچون مردم عادی] غذا می‌خورد و در بازارها راه می‌رود؟ چرا فرشته‌ای بر او نازل نشده است تا [یاری‌اش کند و] همراه او هشداردهنده باشد؟ ﴿۸﴾ یا چرا گنجی [از آسمان] بر او فرود نمی‌آید و یا چرا باغی ندارد که از [میوه‌های] آن بخورد؟» ستمکاران [مشرک] گفتند: «شما جز از مردی جادوشده پیروی نمی‌کنید». ﴿۹﴾ بنگر که چگونه برایت مَثل‌ها زدند و گمراه شدند! چنان که نمی‌توانند راهی [به سوی حقیقت] بیابند. ﴿۱۰﴾ پربرکت [و بزرگوار] است ذاتی که اگر بخواهد، برایت بهتر از این قرار می‌دهد: باغ‌هایی که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است و [حتی] کاخ‌هایی [باشکوه] برایت پدید می‌آورد. ﴿۱۱﴾ [مشرکان با این سخنان در پیِ حق نرفتند؛] بلکه قیامت را تکذیب کردند و [ما] برای هر کس که قیامت را دروغ پندارد، آتش سوزان [دوزخ را] مهیّا کرده‌ایم.

إِذَا رَأَتْهُم مِّن مَّكَانِۭ بَعِيدٍ سَمِعُواْ لَهَا تَغَيُّظًا وَزَفِيرًا ﴿١٢﴾
وَإِذَآ أُلْقُواْ مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مُّقَرَّنِينَ دَعَوْاْ هُنَالِكَ ثُبُورًا ﴿١٣﴾
لَّا تَدْعُواْ ٱلْيَوْمَ ثُبُورًا وَٰحِدًا وَٱدْعُواْ ثُبُورًا كَثِيرًا ﴿١٤﴾
قُلْ أَذَٰلِكَ خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ ٱلْخُلْدِ ٱلَّتِى وُعِدَ ٱلْمُتَّقُونَۚ كَانَتْ
لَهُمْ جَزَآءً وَمَصِيرًا ﴿١٥﴾ لَّهُمْ فِيهَا مَا يَشَآءُونَ خَٰلِدِينَۚ
كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ وَعْدًا مَّسْـُٔولًا ﴿١٦﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا
يَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ فَيَقُولُ ءَأَنتُمْ أَضْلَلْتُمْ عِبَادِى
هَٰٓؤُلَآءِ أَمْ هُمْ ضَلُّواْ ٱلسَّبِيلَ ﴿١٧﴾ قَالُواْ سُبْحَٰنَكَ مَا كَانَ
يَنۢبَغِى لَنَآ أَن نَّتَّخِذَ مِن دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَآءَ وَلَٰكِن مَّتَّعْتَهُمْ
وَءَابَآءَهُمْ حَتَّىٰ نَسُواْ ٱلذِّكْرَ وَكَانُواْ قَوْمًۢا بُورًا ﴿١٨﴾
فَقَدْ كَذَّبُوكُم بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا
وَلَا نَصْرًاۚ وَمَن يَظْلِم مِّنكُمْ نُذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا ﴿١٩﴾
وَمَآ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ إِلَّآ إِنَّهُمْ لَيَأْكُلُونَ
ٱلطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِى ٱلْأَسْوَاقِۗ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ
لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَۗ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ﴿٢٠﴾

﴿۱۲﴾ هنگامی که [دوزخ] آنان را از دوردست می‌بیند آوای خشم و خروشی [وحشتناک] از آن می‌شنوند. ﴿۱۳﴾ و چون دست‌وپا بسته [با غُل و زنجیر] در جای تنگی از آن [= دوزخ]، انداخته شوند، آنجاست که مرگ [خود] را می‌خواهند. ﴿۱۴﴾ [به آنان گفته می‌شود:] «امروز نه یک بار، بلکه بارها درخواست مرگ کنید». ﴿۱۵﴾ [ای پیامبر، به کافران] بگو: «این [عذاب دردناک] بهتر است یا بهشت جاودانی که به پرهیزکاران وعده داده شده و پاداش و سرانجام آنان است؟» ﴿۱۶﴾ در آنجا هر چه بخواهند، برایشان [فراهم] است [و] در آن جاودانند. این وعده‌ای است بر [عهدۀ] پروردگارت که [بندگان پرهیزگار، انجامش را] از او خواسته‌اند. ﴿۱۷﴾ و روزی که [همۀ] آنان و آنچه را که به جای الله عبادت می‌کردند جمع می‌کند و [به معبودان باطل] می‌فرماید: «آیا شما این بندگانم را گمراه کردید یا خود، راه را گم کردند؟» ﴿۱۸﴾ آنان می‌گویند: «تو منزّهی؛ شایستۀ ما نبود که به جای تو [دوستان و] کارسازانی برگزینیم؛ ولی تو آنان و پدرانشان را [از نعمت‌ها] بهره‌مند ساختی تا اینکه یاد [تو] را فراموش کردند و [به این خاطر،] گروهی هلاک‌شده گشتند». ﴿۱۹﴾ [الله به مشرکان می‌فرماید:] «بی‌تردید، [معبودانتان] ادعای شما را دروغ شمردند. [اکنون] نه می‌توانید [عذاب را از خود] دور کنید و نه [از کسی] یاری بجویید؛ و هر یک از شما که [شرک بورزد و به خود] ستم کند، عذابی بزرگ به وی می‌چشانیم». ﴿۲۰﴾ [ای پیامبر،] پیش از تو پیامبران را نفرستادیم، مگر اینکه آنان [نیز] غذا می‌خوردند و [همچون سایر انسان‌ها] در بازارها راه می‌رفتند؛ و ما برخی از شما را وسیلۀ آزمایش برخی دیگر ساختیم [تا روشن شود] آیا شکیبایی می‌کنید؛ و پروردگارت همواره بیناست.

۞ وَقَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَرۡجُونَ لِقَآءَنَا لَوۡلَآ أُنزِلَ عَلَيۡنَا ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ
أَوۡ نَرَىٰ رَبَّنَاۗ لَقَدِ ٱسۡتَكۡبَرُواْ فِيٓ أَنفُسِهِمۡ وَعَتَوۡ عُتُوّٗا كَبِيرٗا ﴿٢١﴾
يَوۡمَ يَرَوۡنَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ لَا بُشۡرَىٰ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُجۡرِمِينَ وَيَقُولُونَ
حِجۡرٗا مَّحۡجُورٗا ﴿٢٢﴾ وَقَدِمۡنَآ إِلَىٰ مَا عَمِلُواْ مِنۡ عَمَلٖ فَجَعَلۡنَٰهُ
هَبَآءٗ مَّنثُورًا ﴿٢٣﴾ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِ يَوۡمَئِذٍ خَيۡرٞ مُّسۡتَقَرّٗا
وَأَحۡسَنُ مَقِيلٗا ﴿٢٤﴾ وَيَوۡمَ تَشَقَّقُ ٱلسَّمَآءُ بِٱلۡغَمَٰمِ وَنُزِّلَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ
تَنزِيلًا ﴿٢٥﴾ ٱلۡمُلۡكُ يَوۡمَئِذٍ ٱلۡحَقُّ لِلرَّحۡمَٰنِۚ وَكَانَ يَوۡمًا عَلَى
ٱلۡكَٰفِرِينَ عَسِيرٗا ﴿٢٦﴾ وَيَوۡمَ يَعَضُّ ٱلظَّالِمُ عَلَىٰ يَدَيۡهِ يَقُولُ
يَٰلَيۡتَنِي ٱتَّخَذۡتُ مَعَ ٱلرَّسُولِ سَبِيلٗا ﴿٢٧﴾ يَٰوَيۡلَتَىٰ لَيۡتَنِي لَمۡ
أَتَّخِذۡ فُلَانًا خَلِيلٗا ﴿٢٨﴾ لَّقَدۡ أَضَلَّنِي عَنِ ٱلذِّكۡرِ بَعۡدَ إِذۡ جَآءَنِيۗ
وَكَانَ ٱلشَّيۡطَٰنُ لِلۡإِنسَٰنِ خَذُولٗا ﴿٢٩﴾ وَقَالَ ٱلرَّسُولُ يَٰرَبِّ
إِنَّ قَوۡمِي ٱتَّخَذُواْ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانَ مَهۡجُورٗا ﴿٣٠﴾ وَكَذَٰلِكَ
جَعَلۡنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوّٗا مِّنَ ٱلۡمُجۡرِمِينَۗ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيٗا
وَنَصِيرٗا ﴿٣١﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَوۡلَا نُزِّلَ عَلَيۡهِ ٱلۡقُرۡءَانُ جُمۡلَةٗ
وَٰحِدَةٗۚ كَذَٰلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِۦ فُؤَادَكَۖ وَرَتَّلۡنَٰهُ تَرۡتِيلٗا ﴿٣٢﴾

﴿۲۱﴾ کسانی که به دیدار ما [در آخرت] امید ندارند گفتند: «چرا فرشتگانی بر ما نازل نشده‌اند یا [چرا] پروردگارمان را نمی‌بینیم؟» بی‌تردید، آنان خود را بزرگ پنداشتند و سرکشیِ بزرگی کردند. ﴿۲۲﴾ روزی که [کافران] فرشتگان را می‌بینند، هیچ بشارتی برای مجرمان نخواهد بود [بلکه روز کیفر و عذاب است]؛ و [فرشتگان] می‌گویند: «[بهشت] بر شما ممنوع [و حرام] است». ﴿۲۳﴾ و به [بررسی] کارهایشان می‌پردازیم و همه را [همچون] غباری پراکنده می‌سازیم. ﴿۲۴﴾ در آن روز، بهشتیان بهترین جایگاه و نیکوترین استراحتگاه را دارند. ﴿۲۵﴾ و [یاد کن از] روزی که آسمان با ابرهای سپید شکافته می‌شود و فرشتگان [پیاپی به سرزمین محشر] فروفرستاده می‌شوند. ﴿۲۶﴾ در آن روز، فرمانروایی [راستین] از آنِ [الله] رحمان است و برای کافران روزی بسیار دشوار است. ﴿۲۷﴾ و [یاد کن از] روزی که ستمکار، دستانش را [از حسرت] می‌گزد و می‌گوید: «ای کاش من راهی [هماهنگ] با پیامبر برگزیده بودم! ﴿۲۸﴾ ای وای بر من! ای کاش فلان [کافر] را به دوستی نمی‌گرفتم! ﴿۲۹﴾ بی‌تردید، پس از آنکه قرآن [و دعوت پیامبر] به من رسید، او [بود که] مرا به گمراهی کشاند و شیطان همواره انسان را تنها [و خوار] وامی‌گذارد». ﴿۳۰﴾ و پیامبر گفت: «پروردگارا، قوم من این قرآن را رها کرده‌اند». ﴿۳۱﴾ و اینچنین برای هر پیامبری دشمنی از بدکاران [قومش] قرار دادیم؛ و کافی است که پروردگارت راهنما و یاورت باشد. ﴿۳۲﴾ و کسانی که کفر ورزیدند گفتند: «چرا قرآن یکباره بر او نازل نشده است؟» ما این‌گونه [کلام الهی را به مرور نازل] کرده‌ایم تا دلت را با آن [آرام و] استوار گردانیم و آن را به تدریج [بر تو] خوانده‌ایم [تا درک و حفظش آسان باشد].

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَٰكَ بِٱلْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ﴿٣٣﴾ ٱلَّذِينَ يُحْشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ أُوْلَٰٓئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٣٤﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ وَجَعَلْنَا مَعَهُۥٓ أَخَاهُ هَٰرُونَ وَزِيرًا ﴿٣٥﴾ فَقُلْنَا ٱذْهَبَآ إِلَى ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا فَدَمَّرْنَٰهُمْ تَدْمِيرًا ﴿٣٦﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ لَّمَّا كَذَّبُوا۟ ٱلرُّسُلَ أَغْرَقْنَٰهُمْ وَجَعَلْنَٰهُمْ لِلنَّاسِ ءَايَةً ۖ وَأَعْتَدْنَا لِلظَّٰلِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣٧﴾ وَعَادًا وَثَمُودَا۟ وَأَصْحَٰبَ ٱلرَّسِّ وَقُرُونًۢا بَيْنَ ذَٰلِكَ كَثِيرًا ﴿٣٨﴾ وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ ٱلْأَمْثَٰلَ ۖ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيرًا ﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ أَتَوْا۟ عَلَى ٱلْقَرْيَةِ ٱلَّتِىٓ أُمْطِرَتْ مَطَرَ ٱلسَّوْءِ ۚ أَفَلَمْ يَكُونُوا۟ يَرَوْنَهَا ۚ بَلْ كَانُوا۟ لَا يَرْجُونَ نُشُورًا ﴿٤٠﴾ وَإِذَا رَأَوْكَ إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَٰذَا ٱلَّذِى بَعَثَ ٱللَّهُ رَسُولًا ﴿٤١﴾ إِن كَادَ لَيُضِلُّنَا عَنْ ءَالِهَتِنَا لَوْلَآ أَن صَبَرْنَا عَلَيْهَا ۚ وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ ٱلْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾ أَرَءَيْتَ مَنِ ٱتَّخَذَ إِلَٰهَهُۥ هَوَىٰهُ أَفَأَنتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ﴿٤٣﴾

﴿۳۳﴾ و [کافران] هیچ [اعتراض و] مَثلی برایت نمی‌آورند، مگر آنکه ما [نیز پاسخی] برحق و خوش‌بیان‌تر برایت می‌آوریم. ﴿۳۴﴾ کسانی که به‌رو درافتاده به دوزخ کشانده می‌شوند، اینان بدجایگاه‌تر و گمراه‌ترند. ﴿۳۵﴾ و در حقیقت، ما به موسی کتاب [تورات] دادیم و برادرش هارون را همراهش دستیار ساختیم. ﴿۳۶﴾ و گفتیم: «شما دو نفر به سوی قومی بروید که آیات ما را تکذیب کردند»؛ پس [چون فرعونیان سرپیچی نمودند] آنان را به شدت نابود ساختیم. ﴿۳۷﴾ و قوم نوح را ـ آنگاه که پیامبران را دروغگو انگاشتند ـ غرق کردیم و آنان را [نشانه و] عبرتی برای مردم قرار دادیم؛ و عذابی دردناک برای ستمکاران مهیّا کرده‌ایم. ﴿۳۸﴾ و [همچنین] قوم عاد و ثمود و اهالی «رَسّ» [= چاه] و نسل‌های بسیاری را که بین آنان بودند [نابود ساختیم]. ﴿۳۹﴾ و برای هر یک از آنها مَثَلها زدیم و [چون پند نگرفتند،] همه را به شدت از میان بردیم. ﴿۴۰﴾ و [مشرکان] قطعاً از [سرزمین قوم لوط علیه‌السلام، همان] شهری که باران بلا بر آن باریده بود گذر کرده‌اند. آیا آن [ویرانه‌های باقی‌مانده از عذاب] را ندیده‌اند؟ [چنین نیست؛] بلکه به زنده شدن [پس از مرگ] امیدی ندارند. ﴿۴۱﴾ و هنگامی که تو را می‌بینند، فقط به تمسخر می‌گیرند [و می‌گویند:] «آیا این همان کسی است که الله او را به پیامبری فرستاده است؟ ﴿۴۲﴾ اگر بر [عبادتِ] معبودانمان [شکیبایی و] پایداری نمی‌کردیم، نزدیک بود [محمد] ما را از [راهِ] آنها گمراه کند؛ [ولی] آنگاه که عذاب [الهی] را ببینند، خواهند دانست چه کسی گمراه‌تر [بوده] است. ﴿۴۳﴾ آیا کسی را که هوای نفسش را معبود خود کرده است دیده‌ای؟ آیا تو [می‌توانی] نگهبانِ [ایمانِ] او باشی؟

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ ۚ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَٰمِ ۖ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَىٰ رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ ٱلظِّلَّ وَلَوْ شَآءَ لَجَعَلَهُۥ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا ٱلشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا ﴿٤٥﴾ ثُمَّ قَبَضْنَٰهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿٤٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ لِبَاسًا وَٱلنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ ٱلنَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾ وَهُوَ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ ٱلرِّيَٰحَ بُشْرًۢا بَيْنَ يَدَىْ رَحْمَتِهِۦ ۚ وَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾ لِّنُحْـِۧىَ بِهِۦ بَلْدَةً مَّيْتًا وَنُسْقِيَهُۥ مِمَّا خَلَقْنَآ أَنْعَٰمًا وَأَنَاسِىَّ كَثِيرًا ﴿٤٩﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَٰهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُوا۟ فَأَبَىٰٓ أَكْثَرُ ٱلنَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٥٠﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِى كُلِّ قَرْيَةٍ نَّذِيرًا ﴿٥١﴾ فَلَا تُطِعِ ٱلْكَٰفِرِينَ وَجَٰهِدْهُم بِهِۦ جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٥٢﴾ ۞ وَهُوَ ٱلَّذِى مَرَجَ ٱلْبَحْرَيْنِ هَٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَّحْجُورًا ﴿٥٣﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى خَلَقَ مِنَ ٱلْمَآءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُۥ نَسَبًا وَصِهْرًا ۗ وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿٥٤﴾ وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ ۗ وَكَانَ ٱلْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِۦ ظَهِيرًا ﴿٥٥﴾

﴿۴۴﴾ آیا می‌پنداری بیشتر آنان می‌شنوند یا می‌فهمند؟ آنان جز همانند چهارپایان نیستند؛ بلکه گمراه‌ترند. ﴿۴۵﴾ آیا [آفرینش] پروردگارت را ندیده‌ای که چگونه سایه را گسترانده است و اگر می‌خواست، آن را ثابت می‌نمود؟ آنگاه [تغییر جایگاه] خورشید [نسبت به زمین] را دلیل [گسترش و حرکت] آن [سایه] قرار دادیم. ﴿۴۶﴾ سپس [با تغییر ارتفاع خورشید، سایه را کوتاه می‌کنیم و] آن را اندک‌اندک به سوی خویش بازمی‌گیریم. ﴿۴۷﴾ و او تعالی است که شب را [با تاریکیِ فراگیرش] پوششی برای شما قرار داد و خواب را مایۀ آسایش و روز را هنگام برخاستن [و کار و تلاش] ساخت. ﴿۴۸﴾ و اوست که پیش از [باران] رحمتش بادها را بشارت‌بخش فرستاد و از آسمان آبی پاک [و پاک‌کننده] فروفرستادیم. ﴿۴۹﴾ تا با آن [آب]، سرزمین [خشک و] مُرده را زنده گردانیم و چهارپایان و انسان‌های بسیاری را که آفریده‌ایم سیراب سازیم. ﴿۵۰﴾ و به راستی، آن [دلایل و نشانه‌های قدرت الهی] را به صورت‌های گوناگون بیان کردیم تا پند گیرند؛ ولی بیشتر مردم جز [انکار و] ناسپاسی نکردند. ﴿۵۱﴾ و اگر می‌خواستیم، در هر دیاری بیم‌دهنده‌ای برمی‌انگیختیم. ﴿۵۲﴾ پس [ای پیامبر،] از کافران اطاعت نکن و به وسیلۀ قرآن به جهادی بزرگ با آنان برخیز [و در این راه شکیبا باش]. ﴿۵۳﴾ و او همان ذاتی است که دو دریا را به هم آمیخت: این یکی خوشگوار و شیرین است و آن یکی بسیار شور و تلخ؛ و در میان آن دو مانعی نفوذ ناپذیر قرار داد [تا با هم نیامیزند]. ﴿۵۴﴾ و اوست که انسان را از آب [منی] آفرید و او را دارای [پیوند] نسبی و سببی گردانید؛ و پروردگارت همواره بی نهایت تواناست. ﴿۵۵﴾ و [مشرکان] به جای الله چیزی را عبادت می‌کنند که نه به آنان سودی می‌بخشد و نه زیانی می‌رساند؛ و کافر در برابر پروردگارش، پیوسته پشتیبان [شیطان] است.

وَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ إِلَّا مُبَشِّرٗا وَنَذِيرٗا ٥٦ قُلۡ مَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ
مِنۡ أَجۡرٍ إِلَّا مَن شَآءَ أَن يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلٗا ٥٧ وَتَوَكَّلۡ
عَلَى ٱلۡحَيِّ ٱلَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحۡ بِحَمۡدِهِۦۚ وَكَفَىٰ بِهِۦ
بِذُنُوبِ عِبَادِهِۦ خَبِيرًا ٥٨ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ
وَمَا بَيۡنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِۖ ٱلرَّحۡمَٰنُ
فَسۡـَٔلۡ بِهِۦ خَبِيرٗا ٥٩ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱسۡجُدُواْۤ لِلرَّحۡمَٰنِ قَالُواْ
وَمَا ٱلرَّحۡمَٰنُ أَنَسۡجُدُ لِمَا تَأۡمُرُنَا وَزَادَهُمۡ نُفُورٗا۩ ٦٠ تَبَارَكَ
ٱلَّذِي جَعَلَ فِي ٱلسَّمَآءِ بُرُوجٗا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَٰجٗا وَقَمَرٗا
مُّنِيرٗا ٦١ وَهُوَ ٱلَّذِي جَعَلَ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ خِلۡفَةٗ لِّمَنۡ أَرَادَ
أَن يَذَّكَّرَ أَوۡ أَرَادَ شُكُورٗا ٦٢ وَعِبَادُ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلَّذِينَ يَمۡشُونَ
عَلَى ٱلۡأَرۡضِ هَوۡنٗا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ ٱلۡجَٰهِلُونَ قَالُواْ سَلَٰمٗا ٦٣
وَٱلَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمۡ سُجَّدٗا وَقِيَٰمٗا ٦٤ وَٱلَّذِينَ
يَقُولُونَ رَبَّنَا ٱصۡرِفۡ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَۖ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ
غَرَامًا ٦٥ إِنَّهَا سَآءَتۡ مُسۡتَقَرّٗا وَمُقَامٗا ٦٦ وَٱلَّذِينَ إِذَآ
أَنفَقُواْ لَمۡ يُسۡرِفُواْ وَلَمۡ يَقۡتُرُواْ وَكَانَ بَيۡنَ ذَٰلِكَ قَوَامٗا ٦٧

﴿۵۶﴾ و [ای پیامبر،] ما تو را جز بشارت‌بخش و بیم‌دهنده نفرستادیم. ﴿۵۷﴾ بگو: «من [در برابر رسالتم] هیچ پاداشی از شما نمی‌خواهم؛ مگر کسی که بخواهد راهی به سوی پروردگارش برگزیند [و همین برایم کافی است]». ﴿۵۸﴾ و بر [پروردگارِ] زنده‌ای که هرگز نمی‌میرد توکل کن و او را با ستایش به پاکی یاد کن؛ و همین بس که او به گناهان بندگانش بسیار آگاه است. ﴿۵۹﴾ [همان] ذاتی که آسمان‌ها و زمین و آنچه را میان آنهاست در شش روز آفرید، سپس [آن گونه که شایسته جلال و مقام اوست] بر عرش قرار گرفت. [او الله] رحمان است؛ پس در مورد او از کسی که آگاه است بپرس [و او نیز کسی جز الله نیست]. ﴿۶۰﴾ و هنگامی که به آنان گفته شود: «برای [الله] رحمان سجده کنید»، می‌گویند: «رحمان کیست؟ آیا [قرار است] بر هر چه تو امر می‌کنی سجده بریم؟» و [این دعوتِ تو، دوری از حق و] نفرتشان را می‌افزاید. ﴿۶۱﴾ پربرکت [و بزرگوار] است آن ذاتی که در آسمان، منزلگاه‌هایی [برای ستارگان] قرار داد و در [میان] آنها خورشیدی [درخشان و روشنایی‌بخش] و ماهی تابان پدید آورد. ﴿۶۲﴾ و او تعالی است که شب و روز را در پی یکدیگر قرار داد، برای هر کس که بخواهد [از تدبیر الهی] پند گیرد یا سپاسگزار باشد. ﴿۶۳﴾ و بندگان [مؤمن و شایستۀ] رحمان، کسانی هستند که با فروتنی [و متانت] بر زمین راه می‌روند و هنگامی که جاهلان [با سخنان ناپسند] آنان را مورد خطاب قرار دهند، [به جای تلافی، به نیکی پاسخ دهند و] گویند: سلام [و با بی‌اعتنایی درگذرند]. ﴿۶۴﴾ و کسانی که برای پروردگارشان، در حال سجده و قیام، شب‌زنده‌داری می‌کنند. ﴿۶۵﴾ و کسانی که می‌گویند: «پروردگارا، عذاب دوزخ را از ما بازگردان [که] بی‌تردید، عذابش [سخت و] پایدار است. ﴿۶۶﴾ حقا که دوزخ جایگاه و اقامتگاه بدی است». ﴿۶۷﴾ و [مؤمنان] کسانی هستند که چون انفاق می‌نمایند، نه زیاده‌روی می‌کنند و نه سختگیری؛ و بین این دو [حالت، راهِ] اعتدال پیش می‌گیرند.

وَٱلَّذِينَ لَا يَدۡعُونَ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ وَلَا يَقۡتُلُونَ ٱلنَّفۡسَ ٱلَّتِي حَرَّمَ ٱللَّهُ إِلَّا بِٱلۡحَقِّ وَلَا يَزۡنُونَۚ وَمَن يَفۡعَلۡ ذَٰلِكَ يَلۡقَ أَثَامًا ٦٨ يُضَٰعَفۡ لَهُ ٱلۡعَذَابُ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وَيَخۡلُدۡ فِيهِۦ مُهَانًا ٦٩ إِلَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَٰلِحًا فَأُوْلَٰٓئِكَ يُبَدِّلُ ٱللَّهُ سَيِّـَٔاتِهِمۡ حَسَنَٰتٖۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ٧٠ وَمَن تَابَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَإِنَّهُۥ يَتُوبُ إِلَى ٱللَّهِ مَتَابًا ٧١ وَٱلَّذِينَ لَا يَشۡهَدُونَ ٱلزُّورَ وَإِذَا مَرُّواْ بِٱللَّغۡوِ مَرُّواْ كِرَامًا ٧٢ وَٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُواْ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمۡ لَمۡ يَخِرُّواْ عَلَيۡهَا صُمّٗا وَعُمۡيَانًا ٧٣ وَٱلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبۡ لَنَا مِنۡ أَزۡوَٰجِنَا وَذُرِّيَّٰتِنَا قُرَّةَ أَعۡيُنٖ وَٱجۡعَلۡنَا لِلۡمُتَّقِينَ إِمَامًا ٧٤ أُوْلَٰٓئِكَ يُجۡزَوۡنَ ٱلۡغُرۡفَةَ بِمَا صَبَرُواْ وَيُلَقَّوۡنَ فِيهَا تَحِيَّةٗ وَسَلَٰمًا ٧٥ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ حَسُنَتۡ مُسۡتَقَرّٗا وَمُقَامٗا ٧٦ قُلۡ مَا يَعۡبَؤُاْ بِكُمۡ رَبِّي لَوۡلَا دُعَآؤُكُمۡۖ فَقَدۡ كَذَّبۡتُمۡ فَسَوۡفَ يَكُونُ لِزَامَۢا ٧٧

﴿۶۸﴾ و کسانی که معبودی دیگر با الله نمی‌خوانند و کسی که الله [کشتنش را] حرام کرده است، جز به‌حق نمی‌کشند و زنا نمی‌کنند؛ و هر کس این [گناهان] را مرتکب شود، کیفرِ گناه [خویش] را می‌بینند. ﴿۶۹﴾ روز قیامت، عذابش چندین برابر می‌گردد و با خواری در آن [عذاب] جاودان می‌ماند. ﴿۷۰﴾ مگر کسی که توبه کند و ایمان آورد و کاری شایسته انجام دهد؛ اینانند که الله بدی‌هایشان را به نیکی‌ها تبدیل می‌کند و الله همواره بسیار آمرزگاری مهربان است. ﴿۷۱﴾ و کسی که توبه کند و کاری شایسته انجام دهد، یقیناً به درگاه الله ـ چنان که باید و شاید ـ توبه کرده است. ﴿۷۲﴾ و کسانی [مؤمن هستند] که گواهیِ دروغ نمی‌دهند [و در مجالس باطل حضور نمی‌یابند] و چون به [کار ناپسند یا] بیهوده‌ای برخورد می‌کنند، بزرگوارانه [از کنارش] می‌گذرند [و خود را آلوده نمی‌سازند]. ﴿۷۳﴾ و کسانی که چون به آیات پروردگارشان پند داده می‌شوند، [از آن غفلت نمی‌کنند و در برابر قرآن،] چون کران و کوران نیستند. ﴿۷۴﴾ و کسانی که می‌گویند: «پروردگارا، از همسران و فرزندانمان [کسانی را] به ما عطا فرما که [مایۀ شادیِ دل‌ها و] روشنیِ چشم‌ها باشند و ما را پیشوای پرهیزگاران قرار بده». ﴿۷۵﴾ [آری،] اینان به پاس آنکه شکیبایی کرده‌اند، منازل [عالی بهشت] را پاداش می‌گیرند و در آنجا با درود و سلام [فرشتگان] روبرو می‌گردند. ﴿۷۶﴾ در آنجا جاودانند. چه نیکو جایگاه و [چه نیک] اقامتگاهی است! ﴿۷۷﴾ [به کافران] بگو: «اگر عبادت و دعایتان نباشد، پروردگارم اعتنایی به شما ندارد [و ارزشی برایتان قائل نیست]. به راستی، شما [دعوت حق را] تکذیب کردید؛ به زودی [کیفرِ این کار،] گریبان‌گیرتان خواهد شد».

سُورَةُ الشُّعَرَاءِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طسٓمٓ ١ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡمُبِينِ ٢ لَعَلَّكَ بَٰخِعٞ نَّفۡسَكَ أَلَّا
يَكُونُواْ مُؤۡمِنِينَ ٣ إِن نَّشَأۡ نُنَزِّلۡ عَلَيۡهِم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ ءَايَةٗ فَظَلَّتۡ
أَعۡنَٰقُهُمۡ لَهَا خَٰضِعِينَ ٤ وَمَا يَأۡتِيهِم مِّن ذِكۡرٖ مِّنَ ٱلرَّحۡمَٰنِ مُحۡدَثٍ
إِلَّا كَانُواْ عَنۡهُ مُعۡرِضِينَ ٥ فَقَدۡ كَذَّبُواْ فَسَيَأۡتِيهِمۡ أَنۢبَٰٓؤُاْ مَا كَانُواْ بِهِۦ
يَسۡتَهۡزِءُونَ ٦ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ إِلَى ٱلۡأَرۡضِ كَمۡ أَنۢبَتۡنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوۡجٖ كَرِيمٍ ٧
إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗۖ وَمَا كَانَ أَكۡثَرُهُم مُّؤۡمِنِينَ ٨ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ
ٱلرَّحِيمُ ٩ وَإِذۡ نَادَىٰ رَبُّكَ مُوسَىٰٓ أَنِ ٱئۡتِ ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ١٠ قَوۡمَ فِرۡعَوۡنَۚ
أَلَا يَتَّقُونَ ١١ قَالَ رَبِّ إِنِّيٓ أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ ١٢ وَيَضِيقُ صَدۡرِي
وَلَا يَنطَلِقُ لِسَانِي فَأَرۡسِلۡ إِلَىٰ هَٰرُونَ ١٣ وَلَهُمۡ عَلَيَّ ذَنۢبٞ فَأَخَافُ
أَن يَقۡتُلُونِ ١٤ قَالَ كَلَّاۖ فَٱذۡهَبَا بِـَٔايَٰتِنَآۖ إِنَّا مَعَكُم مُّسۡتَمِعُونَ ١٥
فَأۡتِيَا فِرۡعَوۡنَ فَقُولَآ إِنَّا رَسُولُ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٦ أَنۡ أَرۡسِلۡ مَعَنَا
بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ١٧ قَالَ أَلَمۡ نُرَبِّكَ فِينَا وَلِيدٗا وَلَبِثۡتَ فِينَا مِنۡ عُمُرِكَ
سِنِينَ ١٨ وَفَعَلۡتَ فَعۡلَتَكَ ٱلَّتِي فَعَلۡتَ وَأَنتَ مِنَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ١٩

۲۶- سورۀ شعراء مکی است
وآن دوصد وبیست وهفت آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ طسم [= طا. سین. میم]. ﴿۲﴾ این آیاتِ کتابِ روشنگر است. ﴿۳﴾ گویی می‌خواهی از [اندوهِ] اینکه [مشرکان] ایمان نمی‌آورند، خود را هلاک کنی. ﴿۴﴾ اگر بخواهیم، از آسمان نشانه‌ای بر آنان نازل می‌کنیم که در برابرش با فروتنی سر فرود آورند. ﴿۵﴾ و هیچ پند تازه‌ای از سوی [الله] رحمان برایشان نمی‌آید، مگر اینکه از آن رویگردانند. ﴿۶﴾ به راستی آنان [دعوت پیامبران و عذاب قیامت را] تکذیب کردند؛ به زودی اخبار آنچه مسخره می‌کردند به آنان خواهد رسید. ﴿۷﴾ آیا به زمین نمی‌نگرند که چه بسیار از هر گونه [گیاه] زیبا [و سودمندی] در آن رویانده‌ایم؟ ﴿۸﴾ بی‌تردید، در این [آفرینش،] نشانه‌ای [از قدرت الله بر معاد] است؛ [ولی] بیشتر آنان ایمان نمی‌آورند. ﴿۹﴾ و بی‌تردید، پروردگارت شکست‌ناپذیرِ مهربان است. ﴿۱۰﴾ و [یاد کن] هنگامی که پروردگارت موسی را ندا داد که: «به سوی قوم ستمکار برو ﴿۱۱﴾ - قوم فرعون - [و به آنان بگو] آیا [از کفر و سرکشی] نمی‌پرهیزند؟» ﴿۱۲﴾ [موسی علیه السلام] گفت: «پروردگارا، به‌راستی می‌ترسم که مرا تکذیب کنند، ﴿۱۳﴾ و دلم [از تکذیب و کفرشان] تنگ می‌گردد و زبانم [به قدر کافی گویا و] روان نیست؛ پس [جبرئیل علیه السلام را] به سوی هارون بفرست [تا مرا یاری کند]. ﴿۱۴﴾ و آنان [به گمان خویش، قصاصِ] گناهی بر [گردن] من دارند؛ می‌ترسم که مرا بکشند». ﴿۱۵﴾ [الله] فرمود: «هرگز! [چنین نیست که بتوانند تو را به قتل برسانند. پس تو و هارون علیه السلام] با آیات [و معجزات] ما بروید. یقیناً [با یاری و تایید] با شماییم و [گفتگویتان را] می‌شنویم. ﴿۱۶﴾ پس نزد فرعون بروید و بگویید: "ما فرستادۀ پروردگار جهانیان هستیم؛ ﴿۱۷﴾ که بنی‌اسرائیل را همراه ما بفرست"». ﴿۱۸﴾ [فرعون] گفت: «آیا تو را در کودکی میان خویش پرورش ندادیم و سال‌هایی از عمرت را بین ما نبودی؟ ﴿۱۹﴾ و کار خود را - چنان که خواستی - کردی [و برای یاری مردی از قومت آن مرد قِبطی را کشتی]؛ و تو [نسبت به نعمت‌های من] ناسپاسی».

قَالَ فَعَلْتُهَآ إِذٗا وَأَنَا۠ مِنَ ٱلضَّآلِّينَ ﴿٢٠﴾ فَفَرَرْتُ مِنكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمٗا وَجَعَلَنِي مِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٢١﴾ وَتِلْكَ نِعْمَةٞ تَمُنُّهَا عَلَيَّ أَنْ عَبَّدتَّ بَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿٢٢﴾ قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٢٣﴾ قَالَ رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَآۖ إِن كُنتُم مُّوقِنِينَ ﴿٢٤﴾ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُۥٓ أَلَا تَسْتَمِعُونَ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ ءَابَآئِكُمُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٢٦﴾ قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمُ ٱلَّذِيٓ أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٞ ﴿٢٧﴾ قَالَ رَبُّ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَآۖ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾ قَالَ لَئِنِ ٱتَّخَذْتَ إِلَٰهًا غَيْرِي لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ ٱلْمَسْجُونِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٖ مُّبِينٖ ﴿٣٠﴾ قَالَ فَأْتِ بِهِۦٓ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٣١﴾ فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٞ مُّبِينٞ ﴿٣٢﴾ وَنَزَعَ يَدَهُۥ فَإِذَا هِيَ بَيْضَآءُ لِلنَّٰظِرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَ لِلْمَلَإِ حَوْلَهُۥٓ إِنَّ هَٰذَا لَسَٰحِرٌ عَلِيمٞ ﴿٣٤﴾ يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرِهِۦ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿٣٥﴾ قَالُوٓاْ أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَٱبْعَثْ فِي ٱلْمَدَآئِنِ حَٰشِرِينَ ﴿٣٦﴾ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَّارٍ عَلِيمٖ ﴿٣٧﴾ فَجُمِعَ ٱلسَّحَرَةُ لِمِيقَٰتِ يَوْمٖ مَّعْلُومٖ ﴿٣٨﴾ وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنتُم مُّجْتَمِعُونَ ﴿٣٩﴾

﴿۲۰﴾ [موسی ﷺ] گفت: «من آن [کار] را زمانی انجام دادم که از بی‌خبران بودم [نمی‌دانستم مشتی سبب قتل می‌گردد]. ﴿۲۱﴾ آنگاه چون از شما ترسیدم، فرار کردم. آنگاه پروردگارم به من دانش بخشید و مرا از پیامبران قرار داد. ﴿۲۲﴾ و این [چه] نعمتی است که تو بر من منت می‌گذاری که بنی‌اسرائیل را بردهٔ خود ساخته‌ای؟» ﴿۲۳﴾ فرعون گفت: «پروردگار جهانیان کیست؟» ﴿۲۴﴾ [موسی ﷺ] گفت: «پروردگار آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست. اگر اهل یقین هستید [تنها او را عبادت کنید]». ﴿۲۵﴾ [فرعون] به کسانی که در اطرافش بودند [با تمسخر] گفت: «آیا می‌شنوید [چه می‌گوید]؟» ﴿۲۶﴾ [موسی ﷺ] گفت: «[الله] پروردگار شما و پروردگارِ نیاکان شماست». ﴿۲۷﴾ [فرعون] گفت: «این پیامبرتان که به سوی شما فرستاده شده، یقیناً دیوانه است». ﴿۲۸﴾ [موسی ﷺ] گفت: «اگر بیندیشید، [خواهید دانست که او] پروردگار مشرق و مغرب و همهٔ چیزهایی است که میان آن دو قرار دارد». ﴿۲۹﴾ [فرعون پس از ناتوانی از استدلال با موسی ﷺ] گفت: «اگر معبودی جز من برگزینی، قطعاً تو را زندانی می‌کنم». ﴿۳۰﴾ [موسی ﷺ] گفت: «حتی اگر نشانهٔ آشکاری [در مورد رسالتم] برایت آورده باشم؟» ﴿۳۱﴾ [فرعون] گفت: «اگر راست می‌گویی، آن را بیاور». ﴿۳۲﴾ آنگاه [موسی ﷺ] عصایش را افکند که ناگهان [به] اژدهایی آشکار [تبدیل] شد. ﴿۳۳﴾ و دستش را [از گریبان] بیرون آورد و ناگاه در نظرِ بینندگان سپید [و روشن] بود. ﴿۳۴﴾ [فرعون] به بزرگان پیرامونش گفت: «حقا که این [مرد] جادوگری بسیار داناست. ﴿۳۵﴾ [او] می‌خواهد شما را با جادویش از سرزمینتان بیرون کند؛ نظرتان چیست؟» ﴿۳۶﴾ آنان گفتند: «[تصمیم دربارهٔ مجازاتِ] او و برادرش را به تأخیر انداز و مأمورانِ جمع‌آوری را به [همهٔ] شهرها بفرست ﴿۳۷﴾ تا هر جادوگر ماهر [و] دانایی را نزدت بیاورند». ﴿۳۸﴾ [چنین کردند، و سرانجام] جادوگران برای وعده‌گاهِ روز معیّن گرد آورده شدند. ﴿۳۹﴾ و به مردم گفته شد: «آیا شما [نیز] جمع می‌شوید تا [ببینیم برنده کیست]؟

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ ٱلسَّحَرَةَ إِن كَانُواْ هُمُ ٱلۡغَٰلِبِينَ ﴿٤٠﴾ فَلَمَّا جَآءَ ٱلسَّحَرَةُ قَالُواْ لِفِرۡعَوۡنَ أَئِنَّ لَنَا لَأَجۡرًا إِن كُنَّا نَحۡنُ ٱلۡغَٰلِبِينَ ﴿٤١﴾ قَالَ نَعَمۡ وَإِنَّكُمۡ إِذٗا لَّمِنَ ٱلۡمُقَرَّبِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَ لَهُم مُّوسَىٰٓ أَلۡقُواْ مَآ أَنتُم مُّلۡقُونَ ﴿٤٣﴾ فَأَلۡقَوۡاْ حِبَالَهُمۡ وَعِصِيَّهُمۡ وَقَالُواْ بِعِزَّةِ فِرۡعَوۡنَ إِنَّا لَنَحۡنُ ٱلۡغَٰلِبُونَ ﴿٤٤﴾ فَأَلۡقَىٰ مُوسَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلۡقَفُ مَا يَأۡفِكُونَ ﴿٤٥﴾ فَأُلۡقِيَ ٱلسَّحَرَةُ سَٰجِدِينَ ﴿٤٦﴾ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٤٧﴾ رَبِّ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ﴿٤٨﴾ قَالَ ءَامَنتُمۡ لَهُۥ قَبۡلَ أَنۡ ءَاذَنَ لَكُمۡۖ إِنَّهُۥ لَكَبِيرُكُمُ ٱلَّذِي عَلَّمَكُمُ ٱلسِّحۡرَ فَلَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَۚ لَأُقَطِّعَنَّ أَيۡدِيَكُمۡ وَأَرۡجُلَكُم مِّنۡ خِلَٰفٖ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمۡ أَجۡمَعِينَ ﴿٤٩﴾ قَالُواْ لَا ضَيۡرَۖ إِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّا نَطۡمَعُ أَن يَغۡفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَٰيَٰنَآ أَن كُنَّآ أَوَّلَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٥١﴾ ۞ وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنۡ أَسۡرِ بِعِبَادِيٓ إِنَّكُم مُّتَّبَعُونَ ﴿٥٢﴾ فَأَرۡسَلَ فِرۡعَوۡنُ فِي ٱلۡمَدَآئِنِ حَٰشِرِينَ ﴿٥٣﴾ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ لَشِرۡذِمَةٞ قَلِيلُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِنَّهُمۡ لَنَا لَغَآئِظُونَ ﴿٥٥﴾ وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حَٰذِرُونَ ﴿٥٦﴾ فَأَخۡرَجۡنَٰهُم مِّن جَنَّٰتٖ وَعُيُونٖ ﴿٥٧﴾ وَكُنُوزٖ وَمَقَامٖ كَرِيمٖ ﴿٥٨﴾ كَذَٰلِكَۖ وَأَوۡرَثۡنَٰهَا بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ﴿٥٩﴾ فَأَتۡبَعُوهُم مُّشۡرِقِينَ ﴿٦٠﴾

﴿۴۰﴾ امید که اگر جادوگران پیروز شدند، [همگی] از آنان پیروی کنیم». ﴿۴۱﴾ وقتی جادوگران آمدند، به فرعون گفتند: «اگر ما پیروز شویم، آیا پاداشی خواهیم داشت؟» ﴿۴۲﴾ او گفت: «آری؛ در آن صورت، قطعاً از نزدیکانم خواهید بود». ﴿۴۳﴾ موسی به آنان گفت: «هر چه [می‌خواهید] بیفکنید، [اکنون] بیفکنید». ﴿۴۴﴾ آنان ریسمان‌ها و عصاهایشان را افکندند و گفتند: «به عزت فرعون سوگند که ما حتماً پیروزیم». ﴿۴۵﴾ سپس موسی عصایش را افکند؛ ناگهان [به اژدهایی تبدیل شد و] آنچه را به دروغ ساخته بودند بلعید. ﴿۴۶﴾ آنگاه جادوگران به سجده درافتادند. ﴿۴۷﴾ [و] گفتند: «ما به پروردگار جهانیان ایمان آوردیم؛ ﴿۴۸﴾ پروردگار موسی و هارون». ﴿۴۹﴾ [فرعون] گفت: «آیا پیش از آنکه به شما اجازه دهم به او ایمان آوردید؟ بی‌تردید، او همان بزرگِ شماست که به شما جادو آموخته است. به زودی خواهید دانست [که مجازاتتان چیست]. یقیناً دست‌ها و پاهایتان را برعکس [یکدیگر از چپ و راست] قطع می‌کنم و همگی‌تان را به دار می‌آویزم». ﴿۵۰﴾ آنان گفتند: «[در این شکنجه و عذاب] هیچ زیانی نیست. بی‌تردید، ما به سوی پروردگارمان بازمی‌گردیم. ﴿۵۱﴾ امیدواریم که پروردگارمان گناهان ما را ببخشد که ما نخستین کسانی هستیم که [از این قوم، به پروردگارِ موسی ﷺ] ایمان آورده‌ایم». ﴿۵۲﴾ و به موسی وحی کردیم که: «بندگانم را شبانه [از مصر] بیرون ببر؛ [زیرا سپاه فرعون] قطعاً در پیِ شما خواهد آمد». ﴿۵۳﴾ فرعون [چون از ماجرا آگاه گردید] مأمورانِ جمع‌آوری [نیرو] را به شهرها فرستاد. ﴿۵۴﴾ [و اعلام کرد:] اینها [= بنی‌اسرائیل] عده‌ای ناچیزند ﴿۵۵﴾ و جداً ما را به خشم آورده‌اند ﴿۵۶﴾ و ما همگی کاملاً [هوشیار و] آمادهٔ پیکاریم». ﴿۵۷﴾ [سرانجام] آنان را از باغ‌ها و چشمه‌ها[ی سرزمین مصر] بیرون آوردیم ﴿۵۸﴾ و از گنج‌ها و خانه‌های مجلّل [دور ساختیم]. ﴿۵۹﴾ اینچنین [کردیم] و بنی‌اسرائیل را وارث آن [ثروت و داراییِ] نمودیم. ﴿۶۰﴾ [سپاه فرعون] هنگام طلوع آفتاب به تعقیب آنان پرداختند.

فَلَمَّا تَرَٰٓءَا ٱلۡجَمۡعَانِ قَالَ أَصۡحَٰبُ مُوسَىٰٓ إِنَّا لَمُدۡرَكُونَ ﴿٦١﴾ قَالَ كَلَّآۖ إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهۡدِينِ ﴿٦٢﴾ فَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنِ ٱضۡرِب بِّعَصَاكَ ٱلۡبَحۡرَۖ فَٱنفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرۡقٖ كَٱلطَّوۡدِ ٱلۡعَظِيمِ ﴿٦٣﴾ وَأَزۡلَفۡنَا ثَمَّ ٱلۡأٓخَرِينَ ﴿٦٤﴾ وَأَنجَيۡنَا مُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُۥٓ أَجۡمَعِينَ ﴿٦٥﴾ ثُمَّ أَغۡرَقۡنَا ٱلۡأٓخَرِينَ ﴿٦٦﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗۖ وَمَا كَانَ أَكۡثَرُهُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿٦٧﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٦٨﴾ وَٱتۡلُ عَلَيۡهِمۡ نَبَأَ إِبۡرَٰهِيمَ ﴿٦٩﴾ إِذۡ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوۡمِهِۦ مَا تَعۡبُدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالُواْ نَعۡبُدُ أَصۡنَامٗا فَنَظَلُّ لَهَا عَٰكِفِينَ ﴿٧١﴾ قَالَ هَلۡ يَسۡمَعُونَكُمۡ إِذۡ تَدۡعُونَ ﴿٧٢﴾ أَوۡ يَنفَعُونَكُمۡ أَوۡ يَضُرُّونَ ﴿٧٣﴾ قَالُواْ بَلۡ وَجَدۡنَآ ءَابَآءَنَا كَذَٰلِكَ يَفۡعَلُونَ ﴿٧٤﴾ قَالَ أَفَرَءَيۡتُم مَّا كُنتُمۡ تَعۡبُدُونَ ﴿٧٥﴾ أَنتُمۡ وَءَابَآؤُكُمُ ٱلۡأَقۡدَمُونَ ﴿٧٦﴾ فَإِنَّهُمۡ عَدُوّٞ لِّيٓ إِلَّا رَبَّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٧٧﴾ ٱلَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهۡدِينِ ﴿٧٨﴾ وَٱلَّذِي هُوَ يُطۡعِمُنِي وَيَسۡقِينِ ﴿٧٩﴾ وَإِذَا مَرِضۡتُ فَهُوَ يَشۡفِينِ ﴿٨٠﴾ وَٱلَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحۡيِينِ ﴿٨١﴾ وَٱلَّذِيٓ أَطۡمَعُ أَن يَغۡفِرَ لِي خَطِيٓـَٔتِي يَوۡمَ ٱلدِّينِ ﴿٨٢﴾ رَبِّ هَبۡ لِي حُكۡمٗا وَأَلۡحِقۡنِي بِٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٨٣﴾

﴿۶۱﴾ و چون دو گروه یکدیگر را دیدند، یاران موسی گفتند: «قطعاً [در چنگال فرعونیان] گرفتاریم». ﴿۶۲﴾ [موسی ﷺ] گفت: «هرگز! بی‌تردید، پروردگارم با من است و مرا [به راه نجات] هدایت خواهد کرد». ﴿۶۳﴾ به موسی وحی کردیم: «عصایت را به دریا بزن»؛ [هنگامی که عصایش را زد، نیل] شکافته شد و هر بخشی [از آن،] همچون کوهی بزرگ گشت. ﴿۶۴﴾ و آن گروه دیگر [= فرعون و سپاهش] را به آنجا کشاندیم. ﴿۶۵﴾ و موسی و همهٔ کسانی را که همراهش بودند نجات دادیم. ﴿۶۶﴾ و دیگران را غرق نمودیم. ﴿۶۷﴾ قطعاً در این [ماجرا] نشانه‌ای [برای عبرت گرفتن] است؛ [ولی] بیشتر آنان مؤمن نبودند. ﴿۶۸﴾ و بی‌تردید، پروردگارت همان شکست‌ناپذیرِ مهربان است. ﴿۶۹﴾ [ای پیامبر،] داستان ابراهیم را بر آنان بازگو. ﴿۷۰﴾ هنگامی که به پدر و قومش گفت: «چه چیز را عبادت می‌کنید؟» ﴿۷۱﴾ آنان گفتند: «بُت‌هایی را عبادت می‌کنیم و پیوسته سر بر آستانشان داریم». ﴿۷۲﴾ [ابراهیم ﷺ] گفت: «آیا وقتی آنها را می‌خوانید، [صدای] شما را می‌شنوند؟ ﴿۷۳﴾ یا به شما سود و زیان می‌رسانند؟» ﴿۷۴﴾ آنان گفتند: «[نه،] ولی پدرانمان را یافتیم که چنین می‌کردند [و از آن‌ها تقلید می‌کنیم]». ﴿۷۵﴾ [ابراهیم ﷺ] گفت: «آیا دیدید [و دانستید] چیزهایی را که همواره عبادت می‌کردید ﴿۷۶﴾ ـ [هم] شما و [هم] پدرانتان ـ ﴿۷۷﴾ یقیناً [همهٔ] آنها [= معبودان باطل] دشمنِ [عقیدهٔ توحیدیِ] من هستند؟ مگر پروردگار جهانیان. ﴿۷۸﴾ آن [معبودی] که مرا آفریده و هدایتم می‌کند ﴿۷۹﴾ و همان ذاتی که به من غذا می‌دهد و سیرابم می‌سازد ﴿۸۰﴾ و هنگامی که بیمار می‌شوم، اوست که شفایم می‌دهد ﴿۸۱﴾ و ذاتی که مرا می‌میرانَد و [دوباره] زنده‌ام می‌کند ﴿۸۲﴾ و ذاتی که امیدوارم روز جزا گناهانم را ببخشد. ﴿۸۳﴾ پروردگارا، به من دانشی [در دین] ببخش و مرا به شایستگان ملحق کن.

وَٱجۡعَل لِّي لِسَانَ صِدۡقٖ فِي ٱلۡأٓخِرِينَ ﴿٨٤﴾ وَٱجۡعَلۡنِي مِن وَرَثَةِ جَنَّةِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٨٥﴾ وَٱغۡفِرۡ لِأَبِيٓ إِنَّهُۥ كَانَ مِنَ ٱلضَّآلِّينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا تُخۡزِنِي يَوۡمَ يُبۡعَثُونَ ﴿٨٧﴾ يَوۡمَ لَا يَنفَعُ مَالٞ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا مَنۡ أَتَى ٱللَّهَ بِقَلۡبٖ سَلِيمٖ ﴿٨٩﴾ وَأُزۡلِفَتِ ٱلۡجَنَّةُ لِلۡمُتَّقِينَ ﴿٩٠﴾ وَبُرِّزَتِ ٱلۡجَحِيمُ لِلۡغَاوِينَ ﴿٩١﴾ وَقِيلَ لَهُمۡ أَيۡنَ مَا كُنتُمۡ تَعۡبُدُونَ ﴿٩٢﴾ مِن دُونِ ٱللَّهِ هَلۡ يَنصُرُونَكُمۡ أَوۡ يَنتَصِرُونَ ﴿٩٣﴾ فَكُبۡكِبُواْ فِيهَا هُمۡ وَٱلۡغَاوُۥنَ ﴿٩٤﴾ وَجُنُودُ إِبۡلِيسَ أَجۡمَعُونَ ﴿٩٥﴾ قَالُواْ وَهُمۡ فِيهَا يَخۡتَصِمُونَ ﴿٩٦﴾ تَٱللَّهِ إِن كُنَّا لَفِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ ﴿٩٧﴾ إِذۡ نُسَوِّيكُم بِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٩٨﴾ وَمَآ أَضَلَّنَآ إِلَّا ٱلۡمُجۡرِمُونَ ﴿٩٩﴾ فَمَا لَنَا مِن شَٰفِعِينَ ﴿١٠٠﴾ وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٖ ﴿١٠١﴾ فَلَوۡ أَنَّ لَنَا كَرَّةٗ فَنَكُونَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿١٠٢﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗۖ وَمَا كَانَ أَكۡثَرُهُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿١٠٣﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾ كَذَّبَتۡ قَوۡمُ نُوحٍ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿١٠٥﴾ إِذۡ قَالَ لَهُمۡ أَخُوهُمۡ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٠٦﴾ إِنِّي لَكُمۡ رَسُولٌ أَمِينٞ ﴿١٠٧﴾ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٠٨﴾ وَمَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ مِنۡ أَجۡرٍۖ إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١١٠﴾ ۞ قَالُوٓاْ أَنُؤۡمِنُ لَكَ وَٱتَّبَعَكَ ٱلۡأَرۡذَلُونَ ﴿١١١﴾

الحِزْبُ ٣٨

﴿۸۴﴾ و در آیندگان آوازه‌ای نیک برایم قرار بده. ﴿۸۵﴾ و مرا از وارثان بهشتِ پرنعمت بگردان. ﴿۸۶﴾ و پدرم را بیامرز [که] بی‌تردید در زمرۀ گمراهان بود. ﴿۸۷﴾ و روزی که [مردم] برانگیخته می‌شوند، مرا رسوا [و شرمنده] نساز. ﴿۸۸﴾ همان روزی که مال و فرزندان سودی نمی‌بخشد؛ ﴿۸۹﴾ مگر کسی که قلبی پاک [و خالی از شرک و نفاق و کینه و ریا] به پیشگاه الله بیاورد». ﴿۹۰﴾ و [آن روز،] بهشت برای پرهیزگاران نزدیک می‌گردد ﴿۹۱﴾ و دوزخ برای گمراهان آشکار می‌شود. ﴿۹۲-۹۳﴾ و به آنان گفته می‌شود: «آنچه به جای الله عبادت می‌کردید [اکنون] کجا هستند؟ آیا [آنها در برابر عذاب الهی] شما را یاری می‌کنند یا [حتی خود] را یاری می‌دهند؟» ﴿۹۴﴾ پس، آنها [= معبودان باطل] همراه گمراهان در آن [آتش ترسناک] افکنده می‌شوند. ﴿۹۵﴾ و [همراه] تمام لشکریان ابلیس. ﴿۹۶﴾ در آنجا [مشرکان] در حال ستیز [با معبودان باطل] می‌گویند: ﴿۹۷﴾ «به الله سوگند که ما در گمراهی آشکاری بودیم. ﴿۹۸﴾ آنگاه که شما را با پروردگار جهانیان برابر می‌دانستیم. ﴿۹۹﴾ و ما را کسی جز مجرمان گمراه نکرد. ﴿۱۰۰﴾ [اکنون] نه هیچ شفاعتگری داریم ﴿۱۰۱﴾ و نه هیچ دوست مهربانی. ﴿۱۰۲﴾ کاش بازگشتی [به دنیا] داشتیم و در زمرۀ مؤمنان قرار می‌گرفتیم». ﴿۱۰۳﴾ قطعاً در این [ماجرا] نشانه‌ای [برای عبرت گرفتن] است؛ ولی بیشتر آنان مؤمن نبودند. ﴿۱۰۴﴾ و بی‌تردید، پروردگارت همان شکست‌ناپذیرِ مهربان است. ﴿۱۰۵﴾ قوم نوح، پیامبران را دروغگو انگاشتند. ﴿۱۰۶﴾ آنگاه که برادرشان نوح به آنان گفت: «آیا [از الله] پروا نمی‌کنید؟ ﴿۱۰۷﴾ به راستی، من پیامبری امین برایتان هستم؛ ﴿۱۰۸﴾ پس، از الله پروا کنید و مطیع [دستورهای] من باشید. ﴿۱۰۹﴾ و من [در برابر رسالتم] هیچ پاداشی از شما نمی‌خواهم. پاداش من، تنها بر [عهدۀ] پروردگار جهانیان است؛ ﴿۱۱۰﴾ پس، از الله پروا کنید و مطیع [دستورهای] من باشید». ﴿۱۱۱﴾ آنان گفتند: «آیا به تو ایمان بیاوریم در حالی که [فقط] فرومایگان از تو پیروی کرده‌اند؟»

قَالَ وَمَا عِلْمِي بِمَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾ إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّيۖ لَوْ تَشْعُرُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَآ أَنَا۠ بِطَارِدِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٤﴾ إِنْ أَنَا۠ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١١٥﴾ قَالُواْ لَئِن لَّمْ تَنتَهِ يَٰنُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمَرْجُومِينَ ﴿١١٦﴾ قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ ﴿١١٧﴾ فَٱفْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَن مَّعِيَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾ فَأَنجَيْنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ فِي ٱلْفُلْكِ ٱلْمَشْحُونِ ﴿١١٩﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ ٱلْبَاقِينَ ﴿١٢٠﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةًۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٢٢﴾ كَذَّبَتْ عَادٌ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٢٥﴾ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٢٦﴾ وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٢٧﴾ أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ ءَايَةً تَعْبَثُونَ ﴿١٢٨﴾ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ﴿١٢٩﴾ وَإِذَا بَطَشْتُم بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ ﴿١٣٠﴾ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٣١﴾ وَٱتَّقُواْ ٱلَّذِيٓ أَمَدَّكُم بِمَا تَعْلَمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمَدَّكُم بِأَنْعَٰمٍ وَبَنِينَ ﴿١٣٣﴾ وَجَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٣٤﴾ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٣٥﴾ قَالُواْ سَوَآءٌ عَلَيْنَآ أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُن مِّنَ ٱلْوَٰعِظِينَ ﴿١٣٦﴾

﴿۱۱۲﴾ [نوح ﷺ] گفت: «من به آنچه آنان [در گذشته] می‌کردند چه دانشی دارم؟ ﴿۱۱۳﴾ حساب آنان تنها با پروردگار من است. اگر می‌فهمید [چنین سخن گزافی نگویید]. ﴿۱۱۴﴾ و من [هرگز] مؤمنان را طرد نمی‌کنم. ﴿۱۱۵﴾ من جز بیم‌دهنده‌ای آشکار نیستم». ﴿۱۱۶﴾ آنان گفتند: «ای نوح، اگر [از دعوتت] دست برنداری، قطعاً سنگسار می‌شوی». ﴿۱۱۷﴾ او گفت: «پروردگارا، قومم مرا دروغگو انگاشتند؛ ﴿۱۱۸﴾ پس میان من و آنان داوری کن و من و مؤمنانی را که همراهم هستند نجات بده». ﴿۱۱۹﴾ او و افرادی را که همراهش بودند، در [آن] کشتیِ آکنده [از انسان و حیوان و کالا] نجات دادیم ﴿۱۲۰﴾ و باقی‌ماندگان را غرق کردیم. ﴿۱۲۱﴾ قطعاً در این [ماجرا] نشانه‌ای [برای عبرت گرفتن] است؛ [ولی] بیشتر آنان مؤمن نبودند. ﴿۱۲۲﴾ و بی‌تردید، پروردگارت همان شکست‌ناپذیر مهربان است. ﴿۱۲۳﴾ [قوم] عاد [نیز] پیامبران را دروغگو انگاشتند. ﴿۱۲۴﴾ آنگاه که برادرشان هود به آنان گفت: «آیا [از الله] پروا نمی‌کنید؟» ﴿۱۲۵﴾ به راستی، من پیامبری امین برای شما هستم. ﴿۱۲۶﴾ پس، از الله پروا کنید و مطیع [دستورهای] من باشید. ﴿۱۲۷﴾ و من [در برابر رسالتم] هیچ پاداشی از شما نمی‌خواهم. پاداش من، تنها بر [عهدۀ] پروردگار جهانیان است. ﴿۱۲۸﴾ آیا بر هر مکان بلندی، بنایی برافراشته می‌سازید [و در آن] بیهوده‌کاری می‌کنید؟! ﴿۱۲۹﴾ و قصرها و قلعه‌هایی محکم و استوار بنا می‌کنید؛ گویی [در دنیا] جاودانید. ﴿۱۳۰﴾ و چون [به کسی] حمله‌ور می‌شوید، [بی‌رحم و] ظالمانه حمله می‌کنید. ﴿۱۳۱﴾ از الله پروا کنید و مطیع [دستورهای] من باشید. ﴿۱۳۲﴾ و از ذاتی پروا کنید که [نعمت‌هایی چنان فراوان] به شما عطا کرده است که خود، [آنها را بهتر] می‌دانید. ﴿۱۳۳﴾ او به شما چهارپایان و فرزندان [بسیار] عطا کرده است ﴿۱۳۴﴾ و باغ‌ها و چشمه‌سارها. ﴿۱۳۵﴾ به راستی که من از عذاب روزی بزرگ بر شما می‌ترسم». ﴿۱۳۶﴾ آنان گفتند: «چه ما را پند بدهی یا ندهی، برایمان یکسان است [و از تو اطاعت نمی‌کنیم].

إِنْ هَٰذَآ إِلَّا خُلُقُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٣٧﴾ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿١٣٨﴾ فَكَذَّبُوهُ
فَأَهْلَكْنَٰهُمْۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةًۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾
وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٤٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٤١﴾ إِذْ
قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ صَٰلِحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٤٢﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٤٣﴾
فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٤٤﴾ وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍۖ إِنْ أَجْرِيَ
إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٤٥﴾ أَتُتْرَكُونَ فِي مَا هَٰهُنَآ ءَامِنِينَ ﴿١٤٦﴾
فِي جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٤٧﴾ وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِيمٌ ﴿١٤٨﴾
وَتَنْحِتُونَ مِنَ ٱلْجِبَالِ بُيُوتًا فَٰرِهِينَ ﴿١٤٩﴾ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٥٠﴾
وَلَا تُطِيعُوٓاْ أَمْرَ ٱلْمُسْرِفِينَ ﴿١٥١﴾ ٱلَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي ٱلْأَرْضِ
وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿١٥٢﴾ قَالُوٓاْ إِنَّمَآ أَنتَ مِنَ ٱلْمُسَحَّرِينَ ﴿١٥٣﴾ مَآ أَنتَ
إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا فَأْتِ بِـَٔايَةٍ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿١٥٤﴾ قَالَ
هَٰذِهِۦ نَاقَةٌ لَّهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿١٥٥﴾ وَلَا تَمَسُّوهَا
بِسُوٓءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥٦﴾ فَعَقَرُوهَا فَأَصْبَحُواْ
نَٰدِمِينَ ﴿١٥٧﴾ فَأَخَذَهُمُ ٱلْعَذَابُۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةًۖ وَمَا كَانَ
أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٥٨﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٥٩﴾

﴿۱۳۷﴾ این [آیینِ ما، همان] روش پیشینیان است ﴿۱۳۸﴾ و ما [هرگز] عذاب نخواهیم شد». ﴿۱۳۹﴾ آنان هود را دروغگو انگاشتند؛ ما [نیز] هلاکشان کردیم. قطعاً در این [ماجرا] نشانه‌ای [برای عبرت گرفتن] است؛ و بیشتر آنان مؤمن نبودند. ﴿۱۴۰﴾ و بی‌تردید، پروردگارت همان شکست‌ناپذیرِ مهربان است. ﴿۱۴۱﴾ [قوم] ثمود پیامبران را دروغگو انگاشتند. ﴿۱۴۲﴾ آنگاه که برادرشان صالح به آنان گفت: «آیا [از الله] پروا نمی‌کنید؟ ﴿۱۴۳﴾ به راستی، من پیامبری امین برایتان هستم. ﴿۱۴۴﴾ پس، از الله پروا کنید و مطیع [دستورهای] من باشید. ﴿۱۴۵﴾ و من [در برابر رسالتم] هیچ پاداشی از شما نمی‌خواهم. پاداش من، تنها بر [عهدهٔ] پروردگار جهانیان است. ﴿۱۴۶﴾ آیا [می‌پندارید که] شما را در این نعمت‌هایی که اینجاست آسوده رها می‌کنند؟ ﴿۱۴۷﴾ در [این] باغ‌ها و چشمه‌سارها ﴿۱۴۸﴾ و [در کنار این] کشتزارها و نخل‌هایی که میوه‌هایش نرم و رسیده است؟ ﴿۱۴۹﴾ و [سرمست و] ماهرانه از کوه‌ها [برای خود] خانه‌هایی می‌تراشید. ﴿۱۵۰﴾ از الله پروا کنید و مطیع [دستورهای] من باشید. ﴿۱۵۱﴾ و از اسرافکاران [گناهکار] پیروی نکنید. ﴿۱۵۲﴾ [همان] کسانی که در زمین به فساد می‌پردازند و [خویشتن را] اصلاح نمی‌کنند». ﴿۱۵۳﴾ آنان گفتند: «[ای صالح،] جز این نیست که تو جادو شده‌ای. ﴿۱۵۴﴾ تو جز بشری همانند ما نیستی؛ پس اگر راست می‌گویی، نشانه‌ای [بر پیامبری‌ات] بیاور». ﴿۱۵۵﴾ [صالح ﷷ] گفت: «این ماده شتری است که سهمی از آب [چشمه] دارد و [روزهای معیّنی نیز] شما سهمی از آب دارید. ﴿۱۵۶﴾ پس [کمترین] آزاری به آن نرسانید که عذابِ روزی بزرگ شما را فرامی‌گیرد». ﴿۱۵۷﴾ اما آن را پی کردند و [از کردهٔ خود] پشیمان شدند. ﴿۱۵۸﴾ پس عذاب [الهی] آنان را فروگرفت. بی‌گمان، در این [ماجرا] نشانه‌ای [برای عبرت گرفتن] است؛ و بیشتر آنان مؤمن نبودند. ﴿۱۵۹﴾ و بی‌تردید، پروردگارت همان شکست‌ناپذیرِ مهربان است.

كَذَّبَتۡ قَوۡمُ لُوطٍ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ١٦٠ إِذۡ قَالَ لَهُمۡ أَخُوهُمۡ لُوطٌ أَلَا
تَتَّقُونَ ١٦١ إِنِّي لَكُمۡ رَسُولٌ أَمِينٞ ١٦٢ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ١٦٣ وَمَآ
أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ مِنۡ أَجۡرٍۖ إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٦٤
أَتَأۡتُونَ ٱلذُّكۡرَانَ مِنَ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٦٥ وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمۡ رَبُّكُم
مِّنۡ أَزۡوَٰجِكُمۚ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٌ عَادُونَ ١٦٦ قَالُواْ لَئِن لَّمۡ تَنتَهِ يَٰلُوطُ
لَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡمُخۡرَجِينَ ١٦٧ قَالَ إِنِّي لِعَمَلِكُم مِّنَ ٱلۡقَالِينَ ١٦٨
رَبِّ نَجِّنِي وَأَهۡلِي مِمَّا يَعۡمَلُونَ ١٦٩ فَنَجَّيۡنَٰهُ وَأَهۡلَهُۥٓ أَجۡمَعِينَ ١٧٠
إِلَّا عَجُوزٗا فِي ٱلۡغَٰبِرِينَ ١٧١ ثُمَّ دَمَّرۡنَا ٱلۡأٓخَرِينَ ١٧٢ وَأَمۡطَرۡنَا عَلَيۡهِم
مَّطَرٗاۖ فَسَآءَ مَطَرُ ٱلۡمُنذَرِينَ ١٧٣ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗۖ وَمَا كَانَ أَكۡثَرُهُم
مُّؤۡمِنِينَ ١٧٤ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ١٧٥ كَذَّبَ أَصۡحَٰبُ
لۡـَٔيۡكَةِ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ١٧٦ إِذۡ قَالَ لَهُمۡ شُعَيۡبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ١٧٧ إِنِّي لَكُمۡ
رَسُولٌ أَمِينٞ ١٧٨ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ١٧٩ وَمَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ
مِنۡ أَجۡرٍۖ إِنۡ أَجۡرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٨٠ ۞ أَوۡفُواْ ٱلۡكَيۡلَ وَلَا
تَكُونُواْ مِنَ ٱلۡمُخۡسِرِينَ ١٨١ وَزِنُواْ بِٱلۡقِسۡطَاسِ ٱلۡمُسۡتَقِيمِ ١٨٢
وَلَا تَبۡخَسُواْ ٱلنَّاسَ أَشۡيَآءَهُمۡ وَلَا تَعۡثَوۡاْ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُفۡسِدِينَ ١٨٣

ربع الحزب ٣٨

﴿۱۶۰﴾ قوم لوط [نیز] پیامبران را دروغگو انگاشتند. ﴿۱۶۱﴾ آنگاه که برادرشان لوط به آنان گفت: «آیا [از الله] پروا نمی‌کنید؟ ﴿۱۶۲﴾ به راستی، من پیامبری امین برای شما هستم. ﴿۱۶۳﴾ پس، از الله پروا کنید و مطیع [دستورهای] من باشید. ﴿۱۶۴﴾ و من [در برابر رسالتم] هیچ پاداشی از شما نمی‌خواهم. پاداش من، تنها بر [عهدۀ] پروردگار جهانیان است. ﴿۱۶۵-۱۶۶﴾ آیا از میان جهانیان، با مردان می‌آمیزید و همسرانی را که الله برایتان آفریده است رها می‌کنید؟! بلکه شما گروهی متجاوزید. ﴿۱۶۷﴾ آنان گفتند: «ای لوط، اگر [از این امر و نهی] دست بر نداری، قطعاً [از شهر] اخراج می‌شوی». ﴿۱۶۸﴾ [لوط عليه السلام] گفت: «من دشمن [سرسخت] این کارتان هستم. ﴿۱۶۹﴾ پروردگارا، من و خانواده‌ام را از [عاقبت] آنچه [اینها] انجام می‌دهند نجات ده». ﴿۱۷۰﴾ ما او و همۀ خانواده‌اش را نجات دادیم ﴿۱۷۱﴾ مگر پیرزنی که در میان بازماندگان [در عذاب] بود. ﴿۱۷۲﴾ سپس دیگران را نابود کردیم ﴿۱۷۳﴾ و بارانی [از سنگ] بر آنان باراندیم؛ و بارانِ بیم‌داده‌شدگان چه بد بود! ﴿۱۷۴﴾ بی‌گمان، در این [ماجرا] نشانه‌ای [برای عبرت گرفتن] است؛ و بیشتر آنان مؤمن نبودند. ﴿۱۷۵﴾ و بی‌تردید، پروردگارت همان شکست‌ناپذیرِ مهربان است. ﴿۱۷۶﴾ اصحاب اَیکه [نیز] پیامبران را دروغگو انگاشتند. ﴿۱۷۷﴾ آنگاه که شعیب به آنان گفت: «آیا [از الله] پروا نمی‌کنید؟ ﴿۱۷۸﴾ به‌راستی، من پیامبری امین برای شما هستم. ﴿۱۷۹﴾ پس از الله پروا کنید و مطیع [دستورهای] من باشید. ﴿۱۸۰﴾ و من [در برابر رسالتم] هیچ پاداشی از شما نمی‌خواهم. پاداش من، تنها بر [عهدۀ] پروردگار جهانیان است. ﴿۱۸۱﴾ پیمانه را تمام بدهید و کم‌فروشی نکنید. ﴿۱۸۲﴾ و با ترازوی درست وزن کنید. ﴿۱۸۳﴾ و کالای مردم را کم ندهید [و حقشان را ضایع نکنید] و در زمین به فساد [و تباهی] نکوشید.

وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِبِلَّةَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٨٤﴾ قَالُوا إِنَّمَا أَنتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٨٥﴾ وَمَا أَنتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَإِن نَّظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿١٨٦﴾ فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٨٧﴾ قَالَ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨٨﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ الظُّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٨٩﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٩٠﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٩١﴾ وَإِنَّهُ لَتَنزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٩٢﴾ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ﴿١٩٣﴾ عَلَىٰ قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١٩٤﴾ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ ﴿١٩٥﴾ وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأَوَّلِينَ ﴿١٩٦﴾ أَوَلَمْ يَكُن لَّهُمْ آيَةً أَن يَعْلَمَهُ عُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿١٩٧﴾ وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰ بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ ﴿١٩٨﴾ فَقَرَأَهُ عَلَيْهِم مَّا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿١٩٩﴾ كَذَٰلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٠٠﴾ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّىٰ يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٢٠١﴾ فَيَأْتِيَهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٠٢﴾ فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنظَرُونَ ﴿٢٠٣﴾ أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٢٠٤﴾ أَفَرَأَيْتَ إِن مَّتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ ﴿٢٠٥﴾ ثُمَّ جَاءَهُم مَّا كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٢٠٦﴾

﴿۱۸۴﴾ و از ذاتی که شما و امت‌های پیشین را آفرید پروا کنید». ﴿۱۸۵﴾ آنان گفتند: «[ای شعیب،] جز این نیست که تو جادو شده‌ای. ﴿۱۸۶﴾ تو جز بشری همانند ما نیستی و ما تو را دروغگو می‌پنداریم. ﴿۱۸۷﴾ اگر راست می‌گویی، پاره‌های از آسمان را بر [سر] ما بینداز». ﴿۱۸۸﴾ [شعیب علیه‌السلام] گفت: «پروردگارم به آنچه می‌کنید داناتر است». ﴿۱۸۹﴾ او را دروغگو انگاشتند و عذابِ روزِ ابر [آتشبار] آنان را فراگرفت. به راستی که آن [بارانِ آتش،] عذاب روزی هولناک بود. ﴿۱۹۰﴾ بی‌گمان، در این [ماجرا] نشانه‌ای [برای عبرت گرفتن] است؛ و بیشتر آنان مؤمن نبودند. ﴿۱۹۱﴾ و بی‌تردید، پروردگارت همان شکست‌ناپذیرِ مهربان است. ﴿۱۹۲﴾ و به راستی [این] قرآن فروفرستادهٔ پروردگار جهانیان است. ﴿۱۹۳﴾ روح الامین [= جبرئیل علیه‌السلام] آن را فرود آورده است. ﴿۱۹۴﴾ بر قلب تو [نازل کرده است] تا بیم‌دهنده باشی. ﴿۱۹۵﴾ [قرآن را] به زبان عربی روشن [نازل نمود]. ﴿۱۹۶﴾ و بی‌تردید، [بشارت نزولِ] آن، در کتاب‌های پیشینیان [نیز آمده] است. ﴿۱۹۷﴾ آیا همین نشانه برایشان کافی نیست که علمای بنی‌اسرائیل از [حقیقتِ] قرآن آگاهند؟ ﴿۱۹۸﴾ و اگر آن را بر بعضی از غیر عرب‌ها نازل می‌کردیم ﴿۱۹۹﴾ و [پیامبر،] آن را برایشان می‌خواند، به آن ایمان نمی‌آوردند. ﴿۲۰۰﴾ [آری،] این گونه آن [کفر و تکذیب] را در دل‌های گناهکاران جای دادیم. ﴿۲۰۱﴾ اما به آن ایمان نمی‌آورند تا آنگاه که عذاب دردناک را ببینند. ﴿۲۰۲﴾ ناگهان در حالی که بی‌خبرند، به سراغشان می‌آید. ﴿۲۰۳﴾ [در آن حال] می‌گویند: «آیا مهلتی [برای توبه] خواهیم داشت؟» ﴿۲۰۴﴾ آیا آنان عذاب ما را به شتاب خواستارند؟ ﴿۲۰۵﴾ آیا دانستی که اگر آنان را سال‌ها [از زندگی دنیا] بهره‌مند سازیم ﴿۲۰۶﴾ سپس آنچه که به آنان وعده داده شده است به سراغشان بیاید.

مَآ أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُواْ يُمَتَّعُونَ ﴿٢٠٧﴾ وَمَآ أَهْلَكْنَا
مِن قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنذِرُونَ ﴿٢٠٨﴾ ذِكْرَىٰ وَمَا كُنَّا
ظَٰلِمِينَ ﴿٢٠٩﴾ وَمَا تَنَزَّلَتْ بِهِ ٱلشَّيَٰطِينُ ﴿٢١٠﴾ وَمَا يَنۢبَغِي لَهُمْ
وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٢١١﴾ إِنَّهُمْ عَنِ ٱلسَّمْعِ لَمَعْزُولُونَ ﴿٢١٢﴾
فَلَا تَدْعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ فَتَكُونَ مِنَ ٱلْمُعَذَّبِينَ ﴿٢١٣﴾
وَأَنذِرْ عَشِيرَتَكَ ٱلْأَقْرَبِينَ ﴿٢١٤﴾ وَٱخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ ٱتَّبَعَكَ
مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢١٥﴾ فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنِّي بَرِيٓءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢١٦﴾
وَتَوَكَّلْ عَلَى ٱلْعَزِيزِ ٱلرَّحِيمِ ﴿٢١٧﴾ ٱلَّذِي يَرَىٰكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٢١٨﴾
وَتَقَلُّبَكَ فِي ٱلسَّٰجِدِينَ ﴿٢١٩﴾ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٢٢٠﴾
هَلْ أُنَبِّئُكُمْ عَلَىٰ مَن تَنَزَّلُ ٱلشَّيَٰطِينُ ﴿٢٢١﴾ تَنَزَّلُ عَلَىٰ كُلِّ
أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴿٢٢٢﴾ يُلْقُونَ ٱلسَّمْعَ وَأَكْثَرُهُمْ كَٰذِبُونَ ﴿٢٢٣﴾
وَٱلشُّعَرَآءُ يَتَّبِعُهُمُ ٱلْغَاوُۥنَ ﴿٢٢٤﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ
يَهِيمُونَ ﴿٢٢٥﴾ وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿٢٢٦﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَذَكَرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرًا وَٱنتَصَرُواْ مِنۢ
بَعْدِ مَا ظُلِمُواْ ۗ وَسَيَعْلَمُ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْ أَيَّ مُنقَلَبٍ يَنقَلِبُونَ ﴿٢٢٧﴾

﴿۲۰۷﴾ ایـن بهره‌مندی‌شـان [از دنیـا، در هنـگام عـذاب] سـودی برایشـان نخواهـد داشـت؟ ﴿۲۰۸﴾ و ما [سـاکنان] هیچ شـهری را هـلاک نکردیم مگر اینکه هشـدار دهنـدگانی [از پیامـبران] داشـتند. ﴿۲۰۹﴾ تـا آنـان را پنـد دهنـد؛ و ما هرگز سـتمکار نبوده‌ایـم [که اتمـام حجت نکنیم]. ﴿۲۱۰﴾ و این قرآن را شـیاطین نـازل نکرده‌اند. ﴿۲۱۱﴾ آنـان نـه درخـورِ این کارند و نـه توانـش را دارنـد. ﴿۲۱۲﴾ بی‌تردیـد، آنان از شـنیدن [وحی] منـع شـده‌اند. ﴿۲۱۳﴾ پس [ای پیامـبر،] هیچ معبـودی را با الله مخوان، کـه عـذاب خـواهی شـد. ﴿۲۱۴﴾ و خویشـاوندان نزدیکـت را [از عـذاب الـهی] بیـم ده. ﴿۲۱۵﴾ و بـا مؤمنـانی کـه از تـو پـیروی کرده‌انـد، مهربـان [و فروتـن] باش. ﴿۲۱۶﴾ اگـر از [فرمـان] تـو سرپیـچی کردنـد، بگـو: «به راسـتی، مـن از آنچـه می‌کنید بـیزارم». ﴿۲۱۷﴾ و بـر [الله] شکسـت‌ناپذیرِ مهربـان توکل کـن. ﴿۲۱۸﴾ همان ذاتی کـه چـون [بـرای عبـادت] برمی‌خـیزی، تـو را می‌بیننـد. ﴿۲۱۹﴾ و حرکت [و نشسـت و برخاسـتِ] تـو را میـان سـجده‌کنندگان [می‌نگـرد]. ﴿۲۲۰﴾ بی‌تردیـد، او همـان بسـیار شـنوای داناسـت. ﴿۲۲۱﴾ آیـا بـه شـما خـبر دهـم کـه شـیاطین بـر چه کسی نـازل می‌شـوند؟ ﴿۲۲۲﴾ بـر هـر دروغ‌پـرداز گنه‌پیشـه نـازل می‌شـوند. ﴿۲۲۳﴾ آنان شـنیده‌ها[یی را کـه دزدانـه از ملکـوت گـوش داده‌انـد، بـه جادوگـران و فال‌گـیران] القـا می‌کننـد و بیشـتر آنـان دروغگـو هسـتند. ﴿۲۲۴﴾ و [محمد ﷺ شـاعر نیسـت؛ زیـرا] شـاعران را گمراهـان پـیروی می‌کننـد. ﴿۲۲۵﴾ آیا ندیـدی که آنـان در هر لغو و بیهـوده‌ای [حـیران و] سرگشـته‌اند؟ ﴿۲۲۶﴾ و چـیزی را می‌گوینـد کـه [خـود به آن اعتقـاد ندارنـد و] عمل نمی‌کنند؟ ﴿۲۲۷﴾ مگر کسـانی که ایمـان آورده‌اند و کارهای شایسـته انجـام داده‌انـد و الله را بسـیار یـاد کرده‌انـد و پـس از آنکـه سـتم دیدنـد، انتقـام گرفتند [و با شـعر خود از اسـلام و رسـول الله ﷺ و مسـلمانان دفـاع نمودند]؛ و کسـانی که سـتم کردند، به زودی خواهند دانسـت بـه چه بازگشـتگاهی بازمی‌گردند.

سُورَةُ النَّمْلِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طسٓ ۚ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْقُرْءَانِ وَكِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿١﴾ هُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤْتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُم بِٱلْـَٔاخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْـَٔاخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ أَعْمَٰلَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ ﴿٤﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَهُمْ سُوٓءُ ٱلْعَذَابِ وَهُمْ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ هُمُ ٱلْأَخْسَرُونَ ﴿٥﴾ وَإِنَّكَ لَتُلَقَّى ٱلْقُرْءَانَ مِن لَّدُنْ حَكِيمٍ عَلِيمٍ ﴿٦﴾ إِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِأَهْلِهِۦٓ إِنِّىٓ ءَانَسْتُ نَارًا سَـَٔاتِيكُم مِّنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ ءَاتِيكُم بِشِهَابٍ قَبَسٍ لَّعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٧﴾ فَلَمَّا جَآءَهَا نُودِىَ أَنۢ بُورِكَ مَن فِى ٱلنَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٨﴾ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّهُۥٓ أَنَا ٱللَّهُ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٩﴾ وَأَلْقِ عَصَاكَ ۚ فَلَمَّا رَءَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَآنٌّ وَلَّىٰ مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ ۚ يَٰمُوسَىٰ لَا تَخَفْ إِنِّى لَا يَخَافُ لَدَىَّ ٱلْمُرْسَلُونَ ﴿١٠﴾ إِلَّا مَن ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسْنًۢا بَعْدَ سُوٓءٍ فَإِنِّى غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١﴾ وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِى جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوٓءٍ ۖ فِى تِسْعِ ءَايَٰتٍ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِۦٓ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا فَٰسِقِينَ ﴿١٢﴾ فَلَمَّا جَآءَتْهُمْ ءَايَٰتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا۟ هَٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١٣﴾

۲۷- سورۀ نمل مکی است
وآن نود وسه آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ طس [= طا. سین]. این، آیات قرآن و کتابی روشنگر است. ﴿۲﴾ [که] هدایت و بشارت برای مؤمنان است. ﴿۳﴾ [همان] کسانی که نماز را برپا می‌دارند و زکات می‌پردازند و به آخرت یقین دارند. ﴿۴﴾ در حقیقت، کسانی که به آخرت ایمان نمی‌آورند، اعمال آنان را برایشان آراسته‌ایم؛ پس [کوردل و] سرگشته‌اند. ﴿۵﴾ آنان کسانی هستند که عذاب بدی [و سختی] برایشان است و در آخرت زیانکارترین [مردم] هستند. ﴿۶﴾ و [ای پیامبر،] یقیناً تو قرآن را از پیشگاهِ [پروردگار] حکیم بی نهایت دانا دریافت می کنی. ﴿۷﴾ [یاد کن] هنگامی که موسی به خانواده‌اش گفت: «[بایستید؛] من آتشی [از دور] دیدم. به زودی خبری از آن برایتان می‌آورم یا شعله آتشی می‌آورم تا گرم شوید». ﴿۸﴾ چون به آن [آتش] رسید، ندا داده شد که: «مبارک [و خجسته] باد آن که در آتش است و هر [فرشته‌ای] که پیرامون آن است؛ و پاک و منزّه است الله ـ پروردگار جهانیان. ﴿۹﴾ ای موسی، به راستی که منم الله شکست‌ناپذیرِ حکیم. ﴿۱۰﴾ و عصایت را بیفکن». چون [موسی علیه‌السلام] آن را دید که همچون ماری [با سرعت] می‌خزد، [از ترس] پشت کرد و گریخت و بازنگشت. [ندا آمد که:] «ای موسی، نترس. پیامبران در پیشگاهِ من هیچ ترسی ندارند. ﴿۱۱﴾ اما کسی که ستم کند، آنگاه [پس از توبه،] بدی را به نیکی تبدیل نماید [بداند که] بی‌تردید، من بسیار آمرزندۀ مهربانم. ﴿۱۲﴾ و دستت را در گریبانت فرو بر [تا] سپید و بدون عیب [و بدون بیماری پیسی] خارج شود. [این معجزه‌ای است] در زمرۀ معجزات نُه‌گانه [که باید] به سوی فرعون و قومش [ببری؛ چرا که] بی‌تردید، آنان گروهی نافرمانند». ﴿۱۳﴾ اما وقتی آیات [و معجزات] ما روشن [و واضح] به سویشان آمد، گفتند: «این، جادویی آشکار است».

وَجَحَدُوا۟ بِهَا وَٱسْتَيْقَنَتْهَآ أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا ۚ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ وَسُلَيْمَٰنَ عِلْمًا ۖ وَقَالَا ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى فَضَّلَنَا عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥﴾ وَوَرِثَ سُلَيْمَٰنُ دَاوُۥدَ ۖ وَقَالَ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ عُلِّمْنَا مَنطِقَ ٱلطَّيْرِ وَأُوتِينَا مِن كُلِّ شَىْءٍ ۖ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلْفَضْلُ ٱلْمُبِينُ ﴿١٦﴾ وَحُشِرَ لِسُلَيْمَٰنَ جُنُودُهُۥ مِنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ وَٱلطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿١٧﴾ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَتَوْا۟ عَلَىٰ وَادِ ٱلنَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّمْلُ ٱدْخُلُوا۟ مَسَٰكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَٰنُ وَجُنُودُهُۥ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٨﴾ فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِّن قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِىٓ أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتَ عَلَىَّ وَعَلَىٰ وَٰلِدَىَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَٰلِحًا تَرْضَىٰهُ وَأَدْخِلْنِى بِرَحْمَتِكَ فِى عِبَادِكَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٩﴾ وَتَفَقَّدَ ٱلطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِىَ لَآ أَرَى ٱلْهُدْهُدَ أَمْ كَانَ مِنَ ٱلْغَآئِبِينَ ﴿٢٠﴾ لَأُعَذِّبَنَّهُۥ عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَأَا۟ذْبَحَنَّهُۥٓ أَوْ لَيَأْتِيَنِّى بِسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٢١﴾ فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ أَحَطتُ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهِۦ وَجِئْتُكَ مِن سَبَإٍۭ بِنَبَإٍ يَقِينٍ ﴿٢٢﴾

﴿۱۴﴾ و آنها را از روی ستم و سرکشی انکار کردند در حالی که دل‌هایشان به آنها یقین داشتند؛ پس بنگر که سرانجام مفسدان چگونه بود. ﴿۱۵﴾ و به راستی، به داود و سلیمان دانشی [عظیم] دادیم و آنان گفتند: «ستایش از آنِ الله است که ما را بر بسیاری از بندگان مؤمن خود برتری بخشید». ﴿۱۶﴾ و سلیمان از داود [علم و نبوت و پادشاهی را] میراث برد و گفت: «ای مردم، [فهمِ] زبان پرندگان به ما آموخته شده و از هر چیز به ما [بهره‌ای] داده‌اند. بی‌تردید، این فضلی آشکار [از جانب پروردگار] است». ﴿۱۷﴾ و سپاهیان سلیمان ـ از جن و انس و پرندگان ـ نزدش گِرد آمدند؛ آنگاه منظم [و پیوسته در کنار یکدیگر] می‌رفتند. ﴿۱۸﴾ [آنان به راه خود ادامه دادند] تا وقتی به سرزمین مورچگان [در شام] رسیدند. مورچه‌ای گفت: «ای مورچگان، به لانه‌های خود بروید تا سلیمان و لشکریانش شما را [ندیده و] ندانسته پایمال نکنند». ﴿۱۹﴾ [سلیمان ﷺ] از سخن آن [مورچه] خندید و گفت: «پروردگارا، به من توفیق بده تا شکر نعمتی را که بر من و بر پدر و مادرم ارزانی داشته‌ای به جای آورم و [یاری‌ام کن تا] کاری شایسته انجام دهم که مایۀ رضایتت گردد و به رحمت خویش مرا در جمعِ بندگان شایسته‌ات وارد کن». ﴿۲۰﴾ و [سلیمان ﷺ، حالِ] پرندگان را جویا شد و گفت: «چه شده است که هدهد را نمی‌بینم؟ [آیا جایی پنهان شده] یا غایب است؟ ﴿۲۱﴾ [چون او را نیافت گفت:] قطعاً او را به سختی مجازات می‌کنم یا سرش را می‌بُرم، مگر اینکه دلیل روشنی [برای غیبتش] بیاورد». ﴿۲۲﴾ دیری نپایید [که هدهد آمد] و گفت: «از چیزی آگاهی یافته‌ام که تو به آن آگاهی نیافته‌ای و از [سرزمین] سبأ خبری موثق برایت آورده‌ام.

إِنِّي وَجَدتُّ ٱمۡرَأَةٗ تَمۡلِكُهُمۡ وَأُوتِيَتۡ مِن كُلِّ شَيۡءٖ وَلَهَا عَرۡشٌ عَظِيمٞ ٢٣ وَجَدتُّهَا وَقَوۡمَهَا يَسۡجُدُونَ لِلشَّمۡسِ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَعۡمَٰلَهُمۡ فَصَدَّهُمۡ عَنِ ٱلسَّبِيلِ فَهُمۡ لَا يَهۡتَدُونَ ٢٤ أَلَّا يَسۡجُدُواْۤ لِلَّهِ ٱلَّذِي يُخۡرِجُ ٱلۡخَبۡءَ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَيَعۡلَمُ مَا تُخۡفُونَ وَمَا تُعۡلِنُونَ ٢٥ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡعَظِيمِ۩ ٢٦ ۞ قَالَ سَنَنظُرُ أَصَدَقۡتَ أَمۡ كُنتَ مِنَ ٱلۡكَٰذِبِينَ ٢٧ ٱذۡهَب بِّكِتَٰبِي هَٰذَا فَأَلۡقِهۡ إِلَيۡهِمۡ ثُمَّ تَوَلَّ عَنۡهُمۡ فَٱنظُرۡ مَاذَا يَرۡجِعُونَ ٢٨ قَالَتۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَؤُاْ إِنِّيٓ أُلۡقِيَ إِلَيَّ كِتَٰبٞ كَرِيمٌ ٢٩ إِنَّهُۥ مِن سُلَيۡمَٰنَ وَإِنَّهُۥ بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ٣٠ أَلَّا تَعۡلُواْ عَلَيَّ وَأۡتُونِي مُسۡلِمِينَ ٣١ قَالَتۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَؤُاْ أَفۡتُونِي فِيٓ أَمۡرِي مَا كُنتُ قَاطِعَةً أَمۡرًا حَتَّىٰ تَشۡهَدُونِ ٣٢ قَالُواْ نَحۡنُ أُوْلُواْ قُوَّةٖ وَأُوْلُواْ بَأۡسٖ شَدِيدٖ وَٱلۡأَمۡرُ إِلَيۡكِ فَٱنظُرِي مَاذَا تَأۡمُرِينَ ٣٣ قَالَتۡ إِنَّ ٱلۡمُلُوكَ إِذَا دَخَلُواْ قَرۡيَةً أَفۡسَدُوهَا وَجَعَلُوٓاْ أَعِزَّةَ أَهۡلِهَآ أَذِلَّةٗۚ وَكَذَٰلِكَ يَفۡعَلُونَ ٣٤ وَإِنِّي مُرۡسِلَةٌ إِلَيۡهِم بِهَدِيَّةٖ فَنَاظِرَةُۢ بِمَ يَرۡجِعُ ٱلۡمُرۡسَلُونَ ٣٥

سَجۡدَة
ثلاثة أرباع الحزب ٣٨

﴿۲۳﴾ من [آنجا] زنی را یافته‌ام که بر آنان فرمانروایی می‌کند و [به او] از هر گونه نعمتی داده‌اند و تخت بزرگی دارد. ﴿۲۴﴾ او و قومش را دیدم که به جای الله، خورشید را سجده می‌کنند و شیطان کارهای [باطل و شرکِ] آنان را برایشان آراسته و آنان را از راه [راست] بازداشته است؛ از این رو هدایت نمی‌شوند». ﴿۲۵﴾ [شیطان فریبشان داده است] تا برای الله سجده نکنند؛ [همان معبودی] که نهان آسمان‌ها و زمین را آشکار می‌کند و آنچه را که پنهان می‌کنید و آشکار می‌سازید، [همه را] می‌داند. ﴿۲۶﴾ الله، که هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست، پروردگار عرش بزرگ است. ﴿۲۷﴾ [سلیمان ﷺ] گفت: «خواهیم دید که آیا راست گفته‌ای یا دروغگویی. ﴿۲۸﴾ این نامهٔ مرا ببر و به سوی آنان بیفکن؛ آنگاه دور شو و [در گوشه‌ای بایست و] بنگر که [دربارهٔ آن] چه می‌گویند». ﴿۲۹﴾ [ملکهٔ سبا] گفت: «ای بزرگان، نامهٔ ارجمندی به سوی من افکنده شده است. ﴿۳۰﴾ این [نامه] از جانب سلیمان است و چنین است: "به نام الله بسیار بخشندهٔ بس مهربان. ﴿۳۱﴾ بر من برتری مجویید و در حالی که [از شرک دست برداشته و] تسلیم [حق و توحید] شده‌اید، نزد من بیایید"». ﴿۳۲﴾ [ملکه] گفت: «ای بزرگان، نظرتان را در این مورد بگویید؛ [چرا که] من هرگز بدون حضور [و مشورتِ] شما دربارهٔ کاری تصمیم نگرفته‌ام». ﴿۳۳﴾ آنان گفتند: «ما نیروی بسیار و جنگجویانِ قدرتمندی داریم؛ ولی اختیار [و تصمیم نهایی] با توست؛ پس بررسی کن که چه دستوری بدهی». ﴿۳۴﴾ [ملکه] گفت: «بی‌تردید، وقتی پادشاهان [به عنوان فاتح] وارد شهری می‌شوند، آن را ویران [و تباه] می‌سازند و بزرگانش را خوار و ذلیل می‌کنند و رفتارشان همواره چنین بوده است. ﴿۳۵﴾ و من هدیه‌ای برایشان می‌فرستم و منتظر می‌مانم تا ببینم فرستادگان چه پاسخی [برایم] می‌آورند».

فَلَمَّا جَآءَ سُلَيۡمَٰنَ قَالَ أَتُمِدُّونَنِ بِمَالٖ فَمَآ ءَاتَىٰنِۦَ ٱللَّهُ خَيۡرٞ مِّمَّآ ءَاتَىٰكُمۚ بَلۡ أَنتُم بِهَدِيَّتِكُمۡ تَفۡرَحُونَ ٣٦ ٱرۡجِعۡ إِلَيۡهِمۡ فَلَنَأۡتِيَنَّهُم بِجُنُودٖ لَّا قِبَلَ لَهُم بِهَا وَلَنُخۡرِجَنَّهُم مِّنۡهَآ أَذِلَّةٗ وَهُمۡ صَٰغِرُونَ ٣٧ قَالَ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَؤُاْ أَيُّكُمۡ يَأۡتِينِي بِعَرۡشِهَا قَبۡلَ أَن يَأۡتُونِي مُسۡلِمِينَ ٣٨ قَالَ عِفۡرِيتٞ مِّنَ ٱلۡجِنِّ أَنَا۠ ءَاتِيكَ بِهِۦ قَبۡلَ أَن تَقُومَ مِن مَّقَامِكَۖ وَإِنِّي عَلَيۡهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٞ ٣٩ قَالَ ٱلَّذِي عِندَهُۥ عِلۡمٞ مِّنَ ٱلۡكِتَٰبِ أَنَا۠ ءَاتِيكَ بِهِۦ قَبۡلَ أَن يَرۡتَدَّ إِلَيۡكَ طَرۡفُكَۚ فَلَمَّا رَءَاهُ مُسۡتَقِرًّا عِندَهُۥ قَالَ هَٰذَا مِن فَضۡلِ رَبِّي لِيَبۡلُوَنِيٓ ءَأَشۡكُرُ أَمۡ أَكۡفُرُۖ وَمَن شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشۡكُرُ لِنَفۡسِهِۦۖ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيّٞ كَرِيمٞ ٤٠ قَالَ نَكِّرُواْ لَهَا عَرۡشَهَا نَنظُرۡ أَتَهۡتَدِيٓ أَمۡ تَكُونُ مِنَ ٱلَّذِينَ لَا يَهۡتَدُونَ ٤١ فَلَمَّا جَآءَتۡ قِيلَ أَهَٰكَذَا عَرۡشُكِۖ قَالَتۡ كَأَنَّهُۥ هُوَۚ وَأُوتِينَا ٱلۡعِلۡمَ مِن قَبۡلِهَا وَكُنَّا مُسۡلِمِينَ ٤٢ وَصَدَّهَا مَا كَانَت تَّعۡبُدُ مِن دُونِ ٱللَّهِۖ إِنَّهَا كَانَتۡ مِن قَوۡمٖ كَٰفِرِينَ ٤٣ قِيلَ لَهَا ٱدۡخُلِي ٱلصَّرۡحَۖ فَلَمَّا رَأَتۡهُ حَسِبَتۡهُ لُجَّةٗ وَكَشَفَتۡ عَن سَاقَيۡهَاۚ قَالَ إِنَّهُۥ صَرۡحٞ مُّمَرَّدٞ مِّن قَوَارِيرَۗ قَالَتۡ رَبِّ إِنِّي ظَلَمۡتُ نَفۡسِي وَأَسۡلَمۡتُ مَعَ سُلَيۡمَٰنَ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٤٤

﴿۳۶﴾ هنگامی که [فرستادۀ ملکه] نزد سلیمان آمد، [سلیمان ﷺ] گفت: «آیا [می‌خواهید] با مال [و ثروت] به من کمک کنید؟ آنچه الله [از پیامبری و دانش و فرمانروایی] به من بخشیده، از آن چیزی که به شما عطا کرده بهتر است؛ بلکه شمایید که به هدیۀ خویش [و ثروت‌های دنیا] شادمان می‌شوید. ﴿۳۷﴾ نزد آنان بازگرد [و بگو که] قطعاً با لشکریانی به سویشان خواهیم آمد که توان مقابله با آن را نداشته باشند و بی‌تردید، آنان را از آن [سرزمین] با خفت و خواری بیرون می‌کنیم». ﴿۳۸﴾ [آنگاه] گفت: «ای بزرگان، کدام‌یک از شما ـ پیش از آنکه آنان تسلیم‌شده نزد من بیایند ـ تخت او را برایم می‌آورد؟» ﴿۳۹﴾ یکی از جنّیانِ تنومند گفت: «پیش از آنکه از جایت برخیزی، من آن را نزدت می‌آورم و قطعاً بر انجام این کار، نیرومند و امینم». ﴿۴۰﴾ کسی که دانشی از کتاب [الهی] داشت گفت: «پیش از آنکه چشم بر هم بزنی، آن را برایت می‌آورم». وقتی [سلیمان ﷺ] آن [تخت] را نزد خود مستقر دید، گفت: «این از فضل پروردگار من است تا مرا بیازماید که آیا سپاس می‌گزارم یا ناسپاسی می‌کنم؛ پس هر کس سپاس گزارد، تنها به سود خویش سپاس می‌گزارد و هر کس ناسپاسی کند، [به زیانِ خود ناسپاسی کرده است؛ چرا که] بی‌تردید، پروردگارم بی‌نیاز کریم است. ﴿۴۱﴾ [سلیمان ﷺ] گفت: «تختش را [تغییر شکل دهید و] برایش ناشناس کنید تا ببینیم آیا [آن را] تشخیص می‌دهد یا از کسانی است که [اشیا و اموال خود را] نمی‌شناسند. ﴿۴۲﴾ هنگامی که [ملکۀ سبأ] آمد، [به او] گفته شد: «آیا تخت تو این گونه است؟» [ملکه] گفت: «گویی همان است» و [سلیمان ﷺ گفت:] «این دانش [و توانایی] پیش از این به ما داده شده است و همواره فرمانبردار بوده‌ایم». ﴿۴۳﴾ و آنچه [به تقلید از قومش] به جای الله عبادت می‌کرد، او را [از ایمان و توحید] بازداشته بود. بی‌تردید، او [= ملکه] از جملۀ کافران بود. ﴿۴۴﴾ به وی گفته شد: «به صحن [قصر] وارد شو». هنگامی که آن را دید، پنداشت که حوضی است و دو ساق [پای] خویش را برهنه کرد [تا از آب بگذرد. سلیمان ﷺ] گفت: «این [آب نیست؛ بلکه] کاخی است که با [قطعات] بلور فرش شده است». [آنگاه او را به توحید دعوت داد. ملکه سبأ] گفت: «پروردگارا، من به خود ستم کرده‌ام و [اینک] همراه سلیمان، تسلیم الله ـ پروردگار جهانیان ـ شدم».

وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَآ إِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمۡ صَٰلِحًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ
فَإِذَا هُمۡ فَرِيقَانِ يَخۡتَصِمُونَ ﴿٤٥﴾ قَالَ يَٰقَوۡمِ لِمَ تَسۡتَعۡجِلُونَ
بِٱلسَّيِّئَةِ قَبۡلَ ٱلۡحَسَنَةِۖ لَوۡلَا تَسۡتَغۡفِرُونَ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ
تُرۡحَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالُواْ ٱطَّيَّرۡنَا بِكَ وَبِمَن مَّعَكَۚ قَالَ طَٰٓئِرُكُمۡ
عِندَ ٱللَّهِۖ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ تُفۡتَنُونَ ﴿٤٧﴾ وَكَانَ فِي ٱلۡمَدِينَةِ
تِسۡعَةُ رَهۡطٖ يُفۡسِدُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا يُصۡلِحُونَ ﴿٤٨﴾
قَالُواْ تَقَاسَمُواْ بِٱللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُۥ وَأَهۡلَهُۥ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِۦ
مَا شَهِدۡنَا مَهۡلِكَ أَهۡلِهِۦ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَمَكَرُواْ
مَكۡرٗا وَمَكَرۡنَا مَكۡرٗا وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ﴿٥٠﴾ فَٱنظُرۡ
كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ مَكۡرِهِمۡ أَنَّا دَمَّرۡنَٰهُمۡ وَقَوۡمَهُمۡ
أَجۡمَعِينَ ﴿٥١﴾ فَتِلۡكَ بُيُوتُهُمۡ خَاوِيَةَۢ بِمَا ظَلَمُوٓاْۚ إِنَّ
فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ﴿٥٢﴾ وَأَنجَيۡنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
وَكَانُواْ يَتَّقُونَ ﴿٥٣﴾ وَلُوطًا إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦٓ أَتَأۡتُونَ
ٱلۡفَٰحِشَةَ وَأَنتُمۡ تُبۡصِرُونَ ﴿٥٤﴾ أَئِنَّكُمۡ لَتَأۡتُونَ ٱلرِّجَالَ
شَهۡوَةٗ مِّن دُونِ ٱلنِّسَآءِۚ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ تَجۡهَلُونَ ﴿٥٥﴾

﴿۴۵﴾ و بـه سـوی قوم ثمـود، برادرشـان صالح را فرسـتادیم کـه [بگویـد:] «الله یگانه را عبـادت کنیـد»؛ ولی آنـان بـه دو گـروه [مؤمـن و کافـر] تقسـیم شـدند و بـه سـتیز پرداختنـد. ﴿۴۶﴾ [صالـح ﷺ] گفـت: «ای قـوم مـن، چـرا به جـای رحمت، شـتابزده خواهـان عـذاب الـهی هسـتید؟ چـرا از الله آمـرزش نمی‌خواهیـد؟ باشـد کـه مـورد رحمـت قـرار گیریـد» ﴿۴۷﴾ آنـان گفتنـد: «مـا تو و کسـانی را کـه همراهت هسـتند بـه فال بـد گرفته‌ایـم». [صالـح ﷺ] گفت: «فالِ بد شـما [و دانـشِ آن] نزد الله اسـت؛ بلکـه شـما گـروهی هسـتید کـه آزمایـش می‌شـوید». ﴿۴۸﴾ و در شـهر [حِجـر] نُـه نفـر [سردسـتۀ گـروه] بودنـد کـه در آن سرزمـین بـه فسـاد می‌پرداختنـد و [هیـچ] کارِ شایسـته‌ای نمی‌کردنـد. ﴿۴۹﴾ [آنـان بـه یکدیگـر] گفتنـد: «بـرای همدیگـر به الله سـوگند یـاد کنیـد کـه بـر او [= صالـح ﷺ] و خانـواده‌اش شـبیخون بزنیـم [و آنـان را بکشـیم]؛ آنـگاه بـه خونخواهـش بگوییـم: ”مـا هنـگام کشـتارِ خانـواده‌اش حاضر نبودیـم و قطعـاً راسـت می‌گوییـم“». ﴿۵۰﴾ آنـان [بـرای قتـل صالـح ﷺ و پیروانش] نیرنـگی بـه کار بردنـد و مـا [نـیز بـرای نابـودی کافـران] نیرنـگی اندیشـیدیم؛ در حالی کـه آنـان نمی‌دانسـتند. ﴿۵۱﴾ بنگـر عاقبـت نیرنگشـان چـه شـد: مـا همـۀ آن افراد و قومشـان را نابـود کردیـم. ﴿۵۲﴾ اینـک خانه‌هایشـان بـه سزای سـتمی کـه کردنـد [ویـران و] تـهی مانـده اسـت. بی‌گمـان، در ایـن [کیفـر،] بـرای کسـانی کـه می‌داننـد [و ایمـان دارنـد] نشـانه‌ای [بـرای عـبرت گرفـتن] اسـت. ﴿۵۳﴾ و کسـانی را کـه ایمـان آورده و پرهـیزگار بودنـد، [همـراه صالـح ﷺ] نجـات دادیـم. ﴿۵۴﴾ و [یـاد کـن از] لـوط آنـگاه کـه بـه قومـش گفـت: «بـا آنکـه [زشـتی و گنـاهِ لـواط را] می‌دانیـد، آیـا [بـاز هـم] مرتکـب ایـن عمـل بی‌شرمانـه می‌شـوید؟ ﴿۵۵﴾ آیـا از روی شـهوت، بـه جـای زنـان، بـا مـردان درمی‌آمیزیـد؟ بلکـه شـما گـروهی نادانیـد».

۞ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوۡمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُوٓاْ أَخۡرِجُوٓاْ ءَالَ
لُوطٖ مِّن قَرۡيَتِكُمۡۖ إِنَّهُمۡ أُنَاسٞ يَتَطَهَّرُونَ ٥٦ فَأَنجَيۡنَٰهُ
وَأَهۡلَهُۥٓ إِلَّا ٱمۡرَأَتَهُۥ قَدَّرۡنَٰهَا مِنَ ٱلۡغَٰبِرِينَ ٥٧ وَأَمۡطَرۡنَا
عَلَيۡهِم مَّطَرٗاۖ فَسَآءَ مَطَرُ ٱلۡمُنذَرِينَ ٥٨ قُلِ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ
وَسَلَٰمٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ ٱلَّذِينَ ٱصۡطَفَىٰٓۗ ءَآللَّهُ خَيۡرٌ أَمَّا يُشۡرِكُونَ ٥٩
أَمَّنۡ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَأَنزَلَ لَكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ
مَآءٗ فَأَنۢبَتۡنَا بِهِۦ حَدَآئِقَ ذَاتَ بَهۡجَةٖ مَّا كَانَ لَكُمۡ أَن
تُنۢبِتُواْ شَجَرَهَآۗ أَءِلَٰهٞ مَّعَ ٱللَّهِۚ بَلۡ هُمۡ قَوۡمٞ يَعۡدِلُونَ ٦٠
أَمَّن جَعَلَ ٱلۡأَرۡضَ قَرَارٗا وَجَعَلَ خِلَٰلَهَآ أَنۡهَٰرٗا وَجَعَلَ
لَهَا رَوَٰسِيَ وَجَعَلَ بَيۡنَ ٱلۡبَحۡرَيۡنِ حَاجِزًاۗ أَءِلَٰهٞ مَّعَ ٱللَّهِۚ
بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ٦١ أَمَّن يُجِيبُ ٱلۡمُضۡطَرَّ إِذَا
دَعَاهُ وَيَكۡشِفُ ٱلسُّوٓءَ وَيَجۡعَلُكُمۡ خُلَفَآءَ ٱلۡأَرۡضِۗ
أَءِلَٰهٞ مَّعَ ٱللَّهِۚ قَلِيلٗا مَّا تَذَكَّرُونَ ٦٢ أَمَّن يَهۡدِيكُمۡ فِي
ظُلُمَٰتِ ٱلۡبَرِّ وَٱلۡبَحۡرِ وَمَن يُرۡسِلُ ٱلرِّيَٰحَ بُشۡرَۢا بَيۡنَ يَدَيۡ
رَحۡمَتِهِۦٓۗ أَءِلَٰهٞ مَّعَ ٱللَّهِۚ تَعَٰلَى ٱللَّهُ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ٦٣

﴿۵۶﴾ امّا پاسخ قومش جز این نبود که [به یکدیگر] گفتند: «خانوادۀ لوط را از شهر خود بیرون کنید [چرا که] بی‌تردید، اینها افرادی پاکدامن [و مقدس‌مَآب] هستند». ﴿۵۷﴾ آنگاه او و خانواده‌اش را نجات دادیم؛ مگر همسرش را که مقدر کردیم از بازماندگان [در عذاب] باشد. ﴿۵۸﴾ و بارانی [از سنگ] بر آنان باراندیم؛ و بارانِ بیم‌داده‌شدگان چه بد بود! ﴿۵۹﴾ بگو: «ستایش و سپاس از آنِ الله است و سلام بر بندگانش که [آنان را] برگزیده است». آیا الله بهتر است یا آنچه [با او] شریک می‌سازند؟ ﴿۶۰﴾ [آیا معبودان شما بهترند] یا ذاتی که آسمان‌ها و زمین را آفرید و آبی از آسمان برایتان نازل کرد و با آن باران، بوستان‌هایی خرم [و زیبا] رویاندیم که هرگز توان رویاندن درختانش را نداشتید؟ آیا معبود دیگری با الله است؟ [هرگز؛] بلکه آنان مردم منحرف هستند [که مخلوقات را هم‌طرازِ الله قرار می‌دهند]. ﴿۶۱﴾ [آیا معبودان شما بهترند] یا ذاتی که زمین را قرارگاه [امنی] ساخت و جویبارهایی میان آن جاری ساخت و کوه‌هایی [استوار] برایش پدید آورد و میان دو دریا مانعی قرار داد [تا آب شور و شیرین با هم نیامیزند]؟ آیا معبود دیگری با الله وجود دارد؟ [هرگز؛] اما بیشتر آنان نمی‌دانند. ﴿۶۲﴾ [آیا معبودان شما بهترند] یا ذاتی که [دعای] درمانده را ـ وقتی او را بخواند- اجابت می کند و گرفتاری را برطرف می‌سازد و شما را جانشینان [پیشینیان در] زمین قرار می‌دهد؟ آیا معبود دیگری با الله وجود دارد؟ چه اندک پند می‌گیرید! ﴿۶۳﴾ [آیا معبودان شما بهترند] یا ذاتی که شما را در تاریکی‌های بیابان و دریا [به وسیلۀ ماه و ستارگان] هدایت می کند و آن ذاتی که پیش از [باران] رحمتش، بادها را به مژده می‌فرستد؟ آیا معبود دیگری با الله وجود دارد؟ الله از چیزهایی که [برایش] شریک قرار می‌دهند برتر است.

أَمَّن يَبۡدَؤُاْ ٱلۡخَلۡقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ وَمَن يَرۡزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۗ
أَءِلَٰهٞ مَّعَ ٱللَّهِۚ قُلۡ هَاتُواْ بُرۡهَٰنَكُمۡ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٦٤ قُل
لَّا يَعۡلَمُ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ ٱلۡغَيۡبَ إِلَّا ٱللَّهُۚ وَمَا يَشۡعُرُونَ
أَيَّانَ يُبۡعَثُونَ ٦٥ بَلِ ٱدَّٰرَكَ عِلۡمُهُمۡ فِي ٱلۡأٓخِرَةِۚ بَلۡ هُمۡ فِي
شَكّٖ مِّنۡهَاۖ بَلۡ هُم مِّنۡهَا عَمُونَ ٦٦ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَءِذَا
كُنَّا تُرَٰبٗا وَءَابَآؤُنَآ أَئِنَّا لَمُخۡرَجُونَ ٦٧ لَقَدۡ وُعِدۡنَا هَٰذَا
نَحۡنُ وَءَابَآؤُنَا مِن قَبۡلُ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ ٦٨
قُلۡ سِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ٦٩
وَلَا تَحۡزَنۡ عَلَيۡهِمۡ وَلَا تَكُن فِي ضَيۡقٖ مِّمَّا يَمۡكُرُونَ ٧٠
وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلۡوَعۡدُ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٧١ قُلۡ عَسَىٰٓ
أَن يَكُونَ رَدِفَ لَكُم بَعۡضُ ٱلَّذِي تَسۡتَعۡجِلُونَ ٧٢ وَإِنَّ رَبَّكَ
لَذُو فَضۡلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَشۡكُرُونَ ٧٣ وَإِنَّ
رَبَّكَ لَيَعۡلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمۡ وَمَا يُعۡلِنُونَ ٧٤ وَمَا مِنۡ غَآئِبَةٖ
فِي ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ إِلَّا فِي كِتَٰبٖ مُّبِينٍ ٧٥ إِنَّ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانَ
يَقُصُّ عَلَىٰ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ أَكۡثَرَ ٱلَّذِي هُمۡ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ ٧٦

﴿۶۴﴾ [آیا معبودان شما بهترند] یا ذاتی که آفرینش را آغاز کرد و سپس آن را بازمی‌گردانَد و [یا] آن ذاتی که از آسمان و زمین به شما روزی می‌دهد؟ آیا معبود دیگری با الله وجود دارد؟ بگو: «اگر راستگویید، دلیلتان را بیاورید». ﴿۶۵﴾ بگو: «کسانی که در آسمان‌ها و زمین هستند از غیب آگاه نیستند، مگر الله؛ و نمی‌دانند چه زمانی برانگیخته می‌شوند. ﴿۶۶﴾ آیا علمشان دربارهٔ آخرت به کمال رسیده است [و درباره آن یقین دارند؟ هرگز؛] بلکه آنان در این مورد، در شک [و حیرانی] هستند؛ بلکه آنان نسبت به [فهمِ] آن [بی‌بصیرت و] کوردلند. ﴿۶۷﴾ و کسانی که کفر ورزیدند گفتند: «آیا هنگامی که ما و پدرانمان خاک شدیم، ما را [زنده می‌کنند و از گور] بیرون می‌آورند؟ ﴿۶۸﴾ در حقیقت، این را به ما و پیش از این به پدرانمان [نیز] وعده داده‌اند. این [سخن، چیزی] نیست، مگر افسانه‌های [خیالی] پیشینیان». ﴿۶۹﴾ [ای پیامبر، به کافران] بگو: «در زمین بگردید و بنگرید که سرانجامِ گناهکاران چگونه بوده است». ﴿۷۰﴾ و از [رویگردانیِ] آنان غمگین نباش و از نیرنگ‌هایی که می‌ورزند، دلتنگ نشو. ﴿۷۱﴾ و [کافران] می‌گویند: «اگر راستگویید، این وعده [عذاب] کی خواهد بود؟» ﴿۷۲﴾ بگو: «چه بسا برخی از آنچه به شتاب می‌خواهید، به شما نزدیک باشد». ﴿۷۳﴾ و بی‌گمان، پروردگارت نسبت به مردم بخشش [و رحمت] دارد؛ ولی بیشتر آنان سپاس نمی‌گزارند. ﴿۷۴﴾ و بی‌تردید، پروردگارت آنچه را در سینه‌هایشان پنهان می‌کنند و آنچه را آشکار می‌سازند، به خوبی می‌داند. ﴿۷۵﴾ و هیچ پنهانی در آسمان و زمین نیست، مگر آنکه در کتابی روشن [= لوح محفوظ] ثبت است. ﴿۷۶﴾ بی‌گمان، این قرآن بیشتر آنچه را بنی‌اسرائیل درباره‌اش اختلاف دارند، برایشان بیان می‌کند.

وَإِنَّهُۥ لَهُدٗى وَرَحۡمَةٞ لِّلۡمُؤۡمِنِينَ ٧٧ إِنَّ رَبَّكَ يَقۡضِي بَيۡنَهُم بِحُكۡمِهِۦۚ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡعَلِيمُ ٧٨ فَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۖ إِنَّكَ عَلَى ٱلۡحَقِّ ٱلۡمُبِينِ ٧٩ إِنَّكَ لَا تُسۡمِعُ ٱلۡمَوۡتَىٰ وَلَا تُسۡمِعُ ٱلصُّمَّ ٱلدُّعَآءَ إِذَا وَلَّوۡاْ مُدۡبِرِينَ ٨٠ وَمَآ أَنتَ بِهَٰدِي ٱلۡعُمۡيِ عَن ضَلَٰلَتِهِمۡۖ إِن تُسۡمِعُ إِلَّا مَن يُؤۡمِنُ بِـَٔايَٰتِنَا فَهُم مُّسۡلِمُونَ ٨١ ۞ وَإِذَا وَقَعَ ٱلۡقَوۡلُ عَلَيۡهِمۡ أَخۡرَجۡنَا لَهُمۡ دَآبَّةٗ مِّنَ ٱلۡأَرۡضِ تُكَلِّمُهُمۡ أَنَّ ٱلنَّاسَ كَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا لَا يُوقِنُونَ ٨٢ وَيَوۡمَ نَحۡشُرُ مِن كُلِّ أُمَّةٖ فَوۡجٗا مِّمَّن يُكَذِّبُ بِـَٔايَٰتِنَا فَهُمۡ يُوزَعُونَ ٨٣ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُو قَالَ أَكَذَّبۡتُم بِـَٔايَٰتِي وَلَمۡ تُحِيطُواْ بِهَا عِلۡمًا أَمَّاذَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٨٤ وَوَقَعَ ٱلۡقَوۡلُ عَلَيۡهِم بِمَا ظَلَمُواْ فَهُمۡ لَا يَنطِقُونَ ٨٥ أَلَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّا جَعَلۡنَا ٱلَّيۡلَ لِيَسۡكُنُواْ فِيهِ وَٱلنَّهَارَ مُبۡصِرًاۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ٨٦ وَيَوۡمَ يُنفَخُ فِي ٱلصُّورِ فَفَزِعَ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِي ٱلۡأَرۡضِ إِلَّا مَن شَآءَ ٱللَّهُۚ وَكُلٌّ أَتَوۡهُ دَٰخِرِينَ ٨٧ وَتَرَى ٱلۡجِبَالَ تَحۡسَبُهَا جَامِدَةٗ وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ ٱلسَّحَابِۚ صُنۡعَ ٱللَّهِ ٱلَّذِيٓ أَتۡقَنَ كُلَّ شَيۡءٍۚ إِنَّهُۥ خَبِيرُۢ بِمَا تَفۡعَلُونَ ٨٨

ربع الحزب ٣٩

﴿۷۷﴾ و حقا که رهنمود و رحمتی برای مؤمنان است. ﴿۷۸﴾ مسلماً پروردگارت [در قیامت] به حکم خویش در میان آنان داوری می‌کند و او شکست‌ناپذیرِ بی نهایت داناست. ﴿۷۹﴾ پس بر الله توکل کن. به راستی که تو بر حقیقتی آشکار هستی. ﴿۸۰﴾ و تو هرگز نمی‌توانی مرده‌دلان را شنوا سازی و [ندای] دعوت [حق] را به گوش کران برسانی؛ آنگاه که آنان پشت می‌کنند و روی می‌گردانند. ﴿۸۱﴾ و تو نمی‌توانی کوردلان را از گمراهی‌شان [بازگردانی و] هدایت کنی. تو [می‌توانی پیام حق را تنها] به گوش کسانی برسانی که به آیات ما ایمان دارند و [در برابر حق،] تسلیمند. ﴿۸۲﴾ و آنگاه که [در آستانهٔ قیامت،] فرمان [عذاب] بر آنان واجب گردد، جنبنده‌ای را برایشان از زمین بیرون می‌آوریم که با آنان [در این مورد] سخن بگوید که مردم به آیات ما یقین نداشتند. ﴿۸۳﴾ و [یاد کن از] روزی که از هر امتی، گروهی از آنان که آیات ما را دروغ می‌انگاشتند جمع می‌کنیم؛ آنگاه [برای حسابرسی، به صف] نگاه داشته می‌شوند. ﴿۸۴﴾ تا هنگامی که [به جایگاه حسابرسی] برسند؛ [در آنجا الله] می‌فرماید: «آیا در حالی که نسبت به [حقیقتِ] آیاتم دانشی نداشتید، آنها را دروغ می‌انگاشتید؟ این چه کاری بود که می‌کردید؟» ﴿۸۵﴾ و به خاطر ستمی که مرتکب شدند، فرمان [عذاب] بر آنان واقع می‌گردد و هیچ سخنی [در دفاع از خود] نمی‌گویند. ﴿۸۶﴾ آیا ندیدند که شب را پدید آورده‌ایم تا در آن آرامش یابند و روز را روشنی‌بخش [ساخته‌ایم تا به کار و تلاش بپردازند]؟ بی‌تردید، در این [آفرینش،] برای کسانی که ایمان می‌آورند، نشانه‌هایی [روشن از قدرتِ الله] است. ﴿۸۷﴾ و [یاد کن از] روزی که در صور دمیده می‌شود و هر کس در آسمان‌ها و زمین است وحشت می‌کند، مگر آن کس که الله بخواهد؛ و همگی با خواری [و ذلت] به پیشگاه الله می‌آیند. ﴿۸۸﴾ و کوه‌ها را می‌بینی [و] آنها را بی‌حرکت می‌پنداری؛ حال آنکه مانند گذرِ ابرها در حرکتند. این، آفرینشِ الهی است که هر چیزی را محکم [و استوار] پدید آورده است. بی‌تردید، او به آنچه می‌کنید آگاه است.

مَن جَآءَ بِٱلۡحَسَنَةِ فَلَهُۥ خَيۡرٞ مِّنۡهَا وَهُم مِّن فَزَعٖ يَوۡمَئِذٍ ءَامِنُونَ ٨٩ وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ فَكُبَّتۡ وُجُوهُهُمۡ فِي ٱلنَّارِ هَلۡ تُجۡزَوۡنَ إِلَّا مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٩٠ إِنَّمَآ أُمِرۡتُ أَنۡ أَعۡبُدَ رَبَّ هَٰذِهِ ٱلۡبَلۡدَةِ ٱلَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُۥ كُلُّ شَيۡءٖۖ وَأُمِرۡتُ أَنۡ أَكُونَ مِنَ ٱلۡمُسۡلِمِينَ ٩١ وَأَنۡ أَتۡلُوَاْ ٱلۡقُرۡءَانَۖ فَمَنِ ٱهۡتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهۡتَدِي لِنَفۡسِهِۦۖ وَمَن ضَلَّ فَقُلۡ إِنَّمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلۡمُنذِرِينَ ٩٢ وَقُلِ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ سَيُرِيكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ فَتَعۡرِفُونَهَاۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ٩٣

سُورَةُ القَصَصِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طسٓمٓ ١ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡمُبِينِ ٢ نَتۡلُواْ عَلَيۡكَ مِن نَّبَإِ مُوسَىٰ وَفِرۡعَوۡنَ بِٱلۡحَقِّ لِقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ٣ إِنَّ فِرۡعَوۡنَ عَلَا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَجَعَلَ أَهۡلَهَا شِيَعٗا يَسۡتَضۡعِفُ طَآئِفَةٗ مِّنۡهُمۡ يُذَبِّحُ أَبۡنَآءَهُمۡ وَيَسۡتَحۡيِۦ نِسَآءَهُمۡۚ إِنَّهُۥ كَانَ مِنَ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ٤ وَنُرِيدُ أَن نَّمُنَّ عَلَى ٱلَّذِينَ ٱسۡتُضۡعِفُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَنَجۡعَلَهُمۡ أَئِمَّةٗ وَنَجۡعَلَهُمُ ٱلۡوَٰرِثِينَ ٥

﴿۸۹﴾ هر کس [در روز قیامت] نیکی بیاورد، [پاداشی] بهتر از آن خواهد داشت و از وحشت آن روز در امانند. ﴿۹۰﴾ و هر کس بدی بیاورد، با صورت در آتش [دوزخ] نگونسار می‌شوند [و به آنان گفته می‌شود:] «آیا جز در برابر آنچه کرده‌اید مجازات می‌شوید؟» ﴿۹۱﴾ [ای پیامبر، به کافران بگو:] «من فقط مأمورم که پروردگار این شهر [= مکه] را عبادت کنم؛ همان ذاتی که به اینجا حرمت بخشیده و همه چیز از آنِ اوست؛ و مأمورم که تسلیم [فرمانش] باشم. ﴿۹۲﴾ و اینکه قرآن را تلاوت کنم؛ پس هر کس هدایت شود، به سود خویش هدایت یافته است، و [به] هر کس که گمراه می‌گردد بگو: «من فقط بیم‌دهنده‌ام». ﴿۹۳﴾ و بگو: «ستایش از آنِ الله است. به زودی نشانه‌های [قدرتِ] خویش را به شما نشان خواهد داد و آنها را خواهید شناخت»؛ و پروردگارت از آنچه می‌کنید غافل نیست.

۲۸- سورهٔ قصص مکی است
وآن هشتاد وهشت آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ طسم [= طا. سین. میم]. ﴿۲﴾ این آیاتِ کتابِ روشنگر است. ﴿۳﴾ [بخش‌هایی] از داستان موسی و فرعون را برای کسانی که ایمان آورده‌اند، به درستی بر تو تلاوت می‌کنیم. ﴿۴﴾ بی‌تردید، فرعون در سرزمین [مصر] برتری‌خواهی کرد و مردمش را به گروه‌هایی تقسیم نمود؛ گروهی از آنان را به ناتوانی [و خواری] می‌کشاند [چنان که] پسرانشان را می‌کشت و زنانشان را [برای کنیزی] زنده نگه می‌داشت. به راستی که او از تبهکاران بود. ﴿۵﴾ و می‌خواستیم بر بنی‌اسرائیل، که در آن سرزمین به ناتوانی کشیده شده بودند، [با نابود کردنِ دشمنشان] منت بگذاریم و آنان را پیشوایان [مردم] قرار دهیم و [پس از نابودی فرعون] وارثان [سرزمین شام] نماییم.

وَنُمَكِّنَ لَهُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَنُرِيَ فِرۡعَوۡنَ وَهَٰمَٰنَ وَجُنُودَهُمَا مِنۡهُم مَّا كَانُواْ يَحۡذَرُونَ ٦ وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰٓ أُمِّ مُوسَىٰٓ أَنۡ أَرۡضِعِيهِۖ فَإِذَا خِفۡتِ عَلَيۡهِ فَأَلۡقِيهِ فِي ٱلۡيَمِّ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحۡزَنِيٓۖ إِنَّا رَآدُّوهُ إِلَيۡكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ٧ فَٱلۡتَقَطَهُۥٓ ءَالُ فِرۡعَوۡنَ لِيَكُونَ لَهُمۡ عَدُوّٗا وَحَزَنًاۗ إِنَّ فِرۡعَوۡنَ وَهَٰمَٰنَ وَجُنُودَهُمَا كَانُواْ خَٰطِـِٔينَ ٨ وَقَالَتِ ٱمۡرَأَتُ فِرۡعَوۡنَ قُرَّتُ عَيۡنٖ لِّي وَلَكَۖ لَا تَقۡتُلُوهُ عَسَىٰٓ أَن يَنفَعَنَآ أَوۡ نَتَّخِذَهُۥ وَلَدٗا وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ٩ وَأَصۡبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَٰرِغًاۖ إِن كَادَتۡ لَتُبۡدِي بِهِۦ لَوۡلَآ أَن رَّبَطۡنَا عَلَىٰ قَلۡبِهَا لِتَكُونَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١٠ وَقَالَتۡ لِأُخۡتِهِۦ قُصِّيهِۖ فَبَصُرَتۡ بِهِۦ عَن جُنُبٖ وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ١١ ۞ وَحَرَّمۡنَا عَلَيۡهِ ٱلۡمَرَاضِعَ مِن قَبۡلُ فَقَالَتۡ هَلۡ أَدُلُّكُمۡ عَلَىٰٓ أَهۡلِ بَيۡتٖ يَكۡفُلُونَهُۥ لَكُمۡ وَهُمۡ لَهُۥ نَٰصِحُونَ ١٢ فَرَدَدۡنَٰهُ إِلَىٰٓ أُمِّهِۦ كَيۡ تَقَرَّ عَيۡنُهَا وَلَا تَحۡزَنَ وَلِتَعۡلَمَ أَنَّ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٞ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ١٣

﴿۶﴾ و در آن سرزمین به آنان قدرت و تمکین بخشیم و [از طرفی] به فرعون و [وزیرش] هامان و سپاهیانشان، آنچه [= سقوط حکومتشان] را که همواره از جانب آنان [=بنی‌اسرائیل] می‌ترسیدند، نشان دهیم. ﴿۷﴾ و به مادر موسی الهام کردیم که: «او را شیر بده و هنگامی که [از آسیب فرعونیان] بر او ترسیدی، او را [در جعبه‌ای بگذار و] به رود [نیل] بینداز و نترس و اندوهگین نشو [زیرا] قطعاً او را به تو بازمی‌گردانیم و از پیامبران قرار می‌دهیم». ﴿۸﴾ [پس از اینکه مادر موسی علیه‌السلام چنین کرد،] خاندان فرعون او را [از آب] گرفتند، تا سرانجام [سال‌ها بعد، این فرزند بنی‌اسرائیل] دشمن و [مایۀ] اندوهشان گردد. به راستی که فرعون و هامان و سپاهیانشان گناهکار بودند. ﴿۹﴾ و [چون فرعون دستور قتل موسی علیه‌السلام را داد، آسیه] همسر فرعون گفت: «[این پسر] نور چشم [و مایه خوشحالی] من و توست. او را نکشید؛ چه بسا سودی به ما ببخشد یا او را به فرزندی بگیریم»؛ حال آنکه [عاقبتِ کار را] نمی‌دانستند. ﴿۱۰﴾ و دل مادر موسی [از همه چیز جز یاد پسرش] تهی گشت و اگر قلبش را مطمئن نکرده بودیم که [به وعدۀ ما] ایمان داشته باشد، نزدیک بود آن [راز] را فاش کند [و آشکارا بگوید که آن نوزاد، پسر اوست]. ﴿۱۱﴾ و [مادر موسی علیه‌السلام پس از آنکه او را در نیل رها کرد] به خواهر او گفت: «به دنبالش برو»؛ [خواهرش] از دور به او می‌نگریست، در حالی که آنان نمی‌دانستند [که آن دختر، خواهرِ این کودک است]. ﴿۱۲﴾ و ما [شیرِ] همۀ زنان شیرده را از قبل بر او حرام کردیم [چنان که سینۀ هیچ یک را نپذیرفت]. آنگاه [خواهرش] گفت: «می‌خواهید خانواده‌ای را به شما نشان دهم که او را برایتان سرپرستی کنند و خیرخواهش باشند؟» ﴿۱۳﴾ [آنان پذیرفتند و به این صورت،] او را به مادرش بازگرداندیم تا چشمش [به او] روشن گردد و غمگین نباشد و بداند که وعدۀ الله حق است؛ ولی بیشتر آنان نمی‌دانند.

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُۥ وَٱسۡتَوَىٰٓ ءَاتَيۡنَٰهُ حُكۡمٗا وَعِلۡمٗاۚ وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٤ وَدَخَلَ ٱلۡمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينِ غَفۡلَةٖ مِّنۡ أَهۡلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيۡنِ يَقۡتَتِلَانِ هَٰذَا مِن شِيعَتِهِۦ وَهَٰذَا مِنۡ عَدُوِّهِۦۖ فَٱسۡتَغَٰثَهُ ٱلَّذِي مِن شِيعَتِهِۦ عَلَى ٱلَّذِي مِنۡ عَدُوِّهِۦ فَوَكَزَهُۥ مُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيۡهِۖ قَالَ هَٰذَا مِنۡ عَمَلِ ٱلشَّيۡطَٰنِۖ إِنَّهُۥ عَدُوّٞ مُّضِلّٞ مُّبِينٞ ١٥ قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمۡتُ نَفۡسِي فَٱغۡفِرۡ لِي فَغَفَرَ لَهُۥٓۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ١٦ قَالَ رَبِّ بِمَآ أَنۡعَمۡتَ عَلَيَّ فَلَنۡ أَكُونَ ظَهِيرٗا لِّلۡمُجۡرِمِينَ ١٧ فَأَصۡبَحَ فِي ٱلۡمَدِينَةِ خَآئِفٗا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا ٱلَّذِي ٱسۡتَنصَرَهُۥ بِٱلۡأَمۡسِ يَسۡتَصۡرِخُهُۥۚ قَالَ لَهُۥ مُوسَىٰٓ إِنَّكَ لَغَوِيّٞ مُّبِينٞ ١٨ فَلَمَّآ أَنۡ أَرَادَ أَن يَبۡطِشَ بِٱلَّذِي هُوَ عَدُوّٞ لَّهُمَا قَالَ يَٰمُوسَىٰٓ أَتُرِيدُ أَن تَقۡتُلَنِي كَمَا قَتَلۡتَ نَفۡسَۢا بِٱلۡأَمۡسِۖ إِن تُرِيدُ إِلَّآ أَن تَكُونَ جَبَّارٗا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا تُرِيدُ أَن تَكُونَ مِنَ ٱلۡمُصۡلِحِينَ ١٩ وَجَآءَ رَجُلٞ مِّنۡ أَقۡصَا ٱلۡمَدِينَةِ يَسۡعَىٰ قَالَ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّ ٱلۡمَلَأَ يَأۡتَمِرُونَ بِكَ لِيَقۡتُلُوكَ فَٱخۡرُجۡ إِنِّي لَكَ مِنَ ٱلنَّٰصِحِينَ ٢٠ فَخَرَجَ مِنۡهَا خَآئِفٗا يَتَرَقَّبُۖ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ٢١

﴿۱۴﴾ و چون موسی به رشد و کمال خویش رسید و برومند شد، به او حکمت و دانش [آیین بنی‌اسرائیل را] عطا کردیم و نیکوکاران را اینچنین پاداش می‌دهیم. ﴿۱۵﴾ هنگامی که مردم [مشغول استراحت و] بی‌خبر بودند، موسی [مخفیانه] وارد شهر شد و دو مرد را دید که با یکدیگر درگیر شده‌اند. یکی از آنان از قوم موسی [=بنی‌اسرائیل] بود و دیگری [قِبطی بود و] از دشمنانش. کسی که از قوم او بود، علیه دشمنش از موسی یاری خواست؛ [موسی علیه‌السلام] مشت [محکمی] به وی زد و او را از پای درآورد [آنگاه] گفت: «این کار شیطان بود. حقا که او دشمن [انسان و] گمراه‌کنندۀ آشکاری است». ﴿۱۶﴾ [سپس] گفت: «پروردگارا، من به خود ستم کرده‌ام؛ مرا ببخش» و [الله] او را بخشید. بی‌تردید، او تعالی بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۱۷﴾ [آنگاه] گفت: «پروردگارا، به شکرانۀ آنکه بر من نعمت [قدرت و دانش] ارزانی داشته‌ای، هرگز پشتیبان مجرمان نخواهم بود». ﴿۱۸﴾ [موسی علیه‌السلام] شب را با ترس و نگرانی در شهر به صبح رساند که ناگاه مردی که دیروز از او یاری خواسته بود، [بار دیگر] به فریاد از او یاری خواست. موسی به او گفت: «واقعاً آشکار است که تو [ماجراجو و] گمراهی». ﴿۱۹﴾ هنگامی که [موسی علیه‌السلام] خواست به کسی که دشمن هر دوی آنان بود حمله کند، [آن مرد فریادخواه به تصور آنکه موسی علیه‌السلام قصد وی را دارد] گفت: «ای موسی، آیا می‌خواهی همان گونه که دیروز کسی را کشتی، [امروز نیز] مرا بکشی؟ قصدِ تو فقط زورگویی در این سرزمین است و نمی‌خواهی از اصلاح‌گران [بین افراد] باشی». ﴿۲۰﴾ و [در این هنگام] مردی [که از دوستان موسی علیه‌السلام بود] از دورترین نقطۀ شهر شتابان آمد [و] گفت: «ای موسی علیه‌السلام، بزرگان [قوم فرعون] دربارۀ کشتنت به مشورت نشسته‌اند؛ پس بی‌درنگ [از شهر] خارج شو [که] من قطعاً خیرخواهت هستم». ﴿۲۱﴾ موسی با ترس و نگرانی از شهر خارج شد [و] گفت: «پروردگارا، مرا از [آسیبِ] ستمکاران نجات بده».

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَآءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَىٰ رَبِّىٓ أَن يَهْدِيَنِى سَوَآءَ
ٱلسَّبِيلِ ﴿٢٢﴾ وَلَمَّا وَرَدَ مَآءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِّنَ
ٱلنَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِن دُونِهِمُ ٱمْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ ۖ قَالَ
مَا خَطْبُكُمَا ۖ قَالَتَا لَا نَسْقِى حَتَّىٰ يُصْدِرَ ٱلرِّعَآءُ ۖ وَأَبُونَا
شَيْخٌ كَبِيرٌ ﴿٢٣﴾ فَسَقَىٰ لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّىٰٓ إِلَى ٱلظِّلِّ فَقَالَ
رَبِّ إِنِّى لِمَآ أَنزَلْتَ إِلَىَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ﴿٢٤﴾ فَجَآءَتْهُ إِحْدَىٰهُمَا
تَمْشِى عَلَى ٱسْتِحْيَآءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِى يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ
أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا ۚ فَلَمَّا جَآءَهُۥ وَقَصَّ عَلَيْهِ ٱلْقَصَصَ قَالَ
لَا تَخَفْ ۖ نَجَوْتَ مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَتْ إِحْدَىٰهُمَا
يَٰٓأَبَتِ ٱسْتَـْٔجِرْهُ ۖ إِنَّ خَيْرَ مَنِ ٱسْتَـْٔجَرْتَ ٱلْقَوِىُّ ٱلْأَمِينُ ﴿٢٦﴾
قَالَ إِنِّىٓ أُرِيدُ أَنْ أُنكِحَكَ إِحْدَى ٱبْنَتَىَّ هَٰتَيْنِ عَلَىٰٓ أَن
تَأْجُرَنِى ثَمَٰنِىَ حِجَجٍ ۖ فَإِنْ أَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِندِكَ ۖ
وَمَآ أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَ ۚ سَتَجِدُنِىٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ مِنَ
ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٢٧﴾ قَالَ ذَٰلِكَ بَيْنِى وَبَيْنَكَ ۖ أَيَّمَا ٱلْأَجَلَيْنِ
قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَٰنَ عَلَىَّ ۖ وَٱللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٢٨﴾

﴿۲۲﴾ و چون به سوی [شهر] مَدیَن روی آورد گفت: «امید است پروردگارم مرا به راه راست هدایت کند». ﴿۲۳﴾ و هنگامی که به [چاه] آب مدین رسید، بر سرِ چاه، گروهی از مردم را دید که [چهارپایان خود را] آب می‌دهند و نزدیک آنان دو زن را دید که [گوسفندانشان را] کنار می‌کشیدند [و از دیگران فاصله می‌گرفتند. [موسی ﷺ] گفت: «شما چه می‌کنید؟ [چرا گوسفندان خود را آب نمی‌دهید؟]» آنان گفتند: «ما [به گلهٔ خود] آب نمی‌دهیم تا این چوپان‌ها [گوسفندانشان را از آب] برگردانند [و چاه آب خلوت شود]. و پدرمان پیرمردی کهنسال است [و توانایی این کار را ندارد]». ﴿۲۴﴾ موسی به [گوسفندان] آن دو زن آب داد؛ آنگاه به سوی سایه بازگشت و گفت: «پروردگارا، به هر خیری که برایم بفرستی، سخت نیازمندم». ﴿۲۵﴾ آنگاه یکی از آن دو [زن] ـ در حالی که با شرم و حیا گام برمی‌داشت ـ نزدش آمد و گفت: «پدرم تو را دعوت می‌کند [که نزدش بروی] تا مزد آنکه [گوسفندان] را برایمان آب دادی به تو بپردازد». چون [موسی ﷺ] نزد او رفت و سرگذشت خویش را برایش حکایت کرد، وی گفت: «نترس که از گروه ستمکار نجات یافته‌ای». ﴿۲۶﴾ یکی از آن دو [دختر] گفت: «پدر جان، او را استخدام کن [زیرا] بی‌تردید، بهترین کسی که می‌توانی به کار بگیری، آن است که نیرومند و امانتدار باشد [و او چنین است]». ﴿۲۷﴾ [پیرمرد به موسی ﷺ] گفت: «می‌خواهم یکی از دو دخترم را به همسری‌ات درآورم؛ به این [شرط] که هشت سال برایم کار کنی؛ و اگر [این کار را] تا ده سال ادامه دهی، لطف و محبتی از سوی توست و من نمی‌خواهم بر تو سخت بگیرم. إن شاء الله مرا شایسته [و نیکوکار] خواهی یافت». ﴿۲۸﴾ [موسی ﷺ] گفت: «این [قرارداد] میان من و تو باشد که هر کدام از این دو مدت [هشت یا ده سال] را که انجام دادم [به عهدِ خود وفا کرده‌ام]؛ پس ستمی بر من نباشد [و نخواهی که بیشتر بمانم]؛ و الله بر آنچه می‌گوییم گواه است».

۞ فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى ٱلْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِۦٓ ءَانَسَ مِن جَانِبِ ٱلطُّورِ نَارًاۖ قَالَ لِأَهْلِهِ ٱمْكُثُوٓاْ إِنِّيٓ ءَانَسْتُ نَارًا لَّعَلِّيٓ ءَاتِيكُم مِّنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِّنَ ٱلنَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٢٩﴾ فَلَمَّآ أَتَىٰهَا نُودِيَ مِن شَٰطِيِٕ ٱلْوَادِ ٱلْأَيْمَنِ فِي ٱلْبُقْعَةِ ٱلْمُبَٰرَكَةِ مِنَ ٱلشَّجَرَةِ أَن يَٰمُوسَىٰٓ إِنِّيٓ أَنَا ٱللَّهُ رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٣٠﴾ وَأَنْ أَلْقِ عَصَاكَۚ فَلَمَّا رَءَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَآنٌّ وَلَّىٰ مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْۚ يَٰمُوسَىٰٓ أَقْبِلْ وَلَا تَخَفْۖ إِنَّكَ مِنَ ٱلْـَٔامِنِينَ ﴿٣١﴾ ٱسْلُكْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوٓءٍ وَٱضْمُمْ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ ٱلرَّهْبِۖ فَذَٰنِكَ بُرْهَٰنَانِ مِن رَّبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِيْهِۦٓۚ إِنَّهُمْ كَانُواْ قَوْمًا فَٰسِقِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ ﴿٣٣﴾ وَأَخِي هَٰرُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا فَأَرْسِلْهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِيٓۖ إِنِّيٓ أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ ﴿٣٤﴾ قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطَٰنًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا بِـَٔايَٰتِنَآۚ أَنتُمَا وَمَنِ ٱتَّبَعَكُمَا ٱلْغَٰلِبُونَ ﴿٣٥﴾

﴿۲۹﴾ هنگامی که موسی [آن] مدت [معیّن] را به پایان رساند و همراه خانواده‌اش [از مدین به سوی مصر] حرکت کرد، [ناگهان در تاریکیِ شب،] از سوی [کوه] طور آتشی دید؛ به خانواده‌اش گفت: «[اینجا] بایستید که من آتشی [از دور] دیدم. شاید خبری از آن برایتان بیاورم یا شعلۀ آتشی [بیاورم] تا گرم شوید». ﴿۳۰﴾ وقتی به آن آتش نزدیک شد، در کنارۀ راست آن سرزمین، در منطقۀ پربرکت [طور]، از [میان] یک درخت ندا داده شد که: «ای موسی، بی‌تردید من الله، پروردگار جهانیانم. ﴿۳۱﴾ و عصایت را بیفکن». وقتی [موسی عليه السلام عصایش را افکند و] آن را دید که همچون ماری می‌جنبد، [از ترس] پشت کرد و گریخت و بازنگشت. [ندا آمد:] «ای موسی، پیش آی و نترس. قطعاً تو از [آسیب خطرات] ایمن شده‌ای. ﴿۳۲﴾ و دستت را در گریبانت فرو بر [تا] سپید و بدون عیب [و بدون بیماری پیسی] خارج شود؛ و [برای رهایی] از این ترس، دستانت را به سمت خود جمع کن [و به سینه‌ات بچسبان]. این دو [معجزۀ عصا و ید بَیضا] دو دلیل [روشن] از سوی پروردگارت برای فرعون و بزرگانِ [قومِ] اوست. به راستی که آنان گروهی نافرمانند». ﴿۳۳﴾ [موسی عليه السلام] گفت: «پروردگارا، من یکی از آنان را [بدون عمد] کشته‌ام؛ می‌ترسم که [به قصاص آن قتل،] مرا بکشند. ﴿۳۴﴾ و برادرم ـ هارون ـ زبانش از من شیواتر است؛ پس او را همراهم بفرست تا یاورم باشد و راستگویی‌ام را تأیید کند؛ زیرا می‌ترسم مرا تکذیب کنند». ﴿۳۵﴾ [الله] فرمود: «تو را با [پیوستنِ] برادرت تقویت خواهیم نمود و سلطه و برتری برایتان قرار می‌دهیم که [فرعونیان هرگز] به شما دست نیابند؛ و به [برکتِ] معجزاتمان [که در اختیار دارید] شما و هر کس که از شما پیروی کند، پیروزید».

فَلَمَّا جَآءَهُم مُّوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَا بَيِّنَٰتٖ قَالُواْ مَا هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ مُّفۡتَرٗى وَمَا سَمِعۡنَا بِهَٰذَا فِيٓ ءَابَآئِنَا ٱلۡأَوَّلِينَ ٣٦ وَقَالَ مُوسَىٰ رَبِّيٓ أَعۡلَمُ بِمَن جَآءَ بِٱلۡهُدَىٰ مِنۡ عِندِهِۦ وَمَن تَكُونُ لَهُۥ عَٰقِبَةُ ٱلدَّارِۚ إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ٣٧ وَقَالَ فِرۡعَوۡنُ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمَلَأُ مَا عَلِمۡتُ لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ غَيۡرِي فَأَوۡقِدۡ لِي يَٰهَٰمَٰنُ عَلَى ٱلطِّينِ فَٱجۡعَل لِّي صَرۡحٗا لَّعَلِّيٓ أَطَّلِعُ إِلَىٰٓ إِلَٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُۥ مِنَ ٱلۡكَٰذِبِينَ ٣٨ وَٱسۡتَكۡبَرَ هُوَ وَجُنُودُهُۥ فِي ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَظَنُّوٓاْ أَنَّهُمۡ إِلَيۡنَا لَا يُرۡجَعُونَ ٣٩ فَأَخَذۡنَٰهُ وَجُنُودَهُۥ فَنَبَذۡنَٰهُمۡ فِي ٱلۡيَمِّۖ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلظَّٰلِمِينَ ٤٠ وَجَعَلۡنَٰهُمۡ أَئِمَّةٗ يَدۡعُونَ إِلَى ٱلنَّارِۖ وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ لَا يُنصَرُونَ ٤١ وَأَتۡبَعۡنَٰهُمۡ فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنۡيَا لَعۡنَةٗۖ وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ هُم مِّنَ ٱلۡمَقۡبُوحِينَ ٤٢ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ مِنۢ بَعۡدِ مَآ أَهۡلَكۡنَا ٱلۡقُرُونَ ٱلۡأُولَىٰ بَصَآئِرَ لِلنَّاسِ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ لَّعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ ٤٣

﴿۳۶﴾ هنگامی که موسی با معجزات روشن ما به سویشان آمد، گفتند: «این [چیزی] نیست مگر جادویی ساختگی؛ و ما هرگز این [ادعای عبادت الله به یگانگی] را از پدرانمان نشنیده‌ایم». ﴿۳۷﴾ و موسی گفت: «پروردگارم بهتر می‌داند چه کسی هدایت را از نزد او آورده است و [آگاه‌تر است که] عاقبت نیکِ آن سرا برای کیست. بی‌تردید، ستمکاران رستگار نمی‌شوند». ﴿۳۸﴾ فرعون گفت: «ای بزرگان، معبودی جز خود برایتان نمی‌شناسم؛ پس ای هامان، برایم آتشی بر گل برافروز [و آجر بپز] آنگاه برج بلندی بساز؛ باشد که از معبودِ موسی باخبر شوم؛ هر چند که قطعاً او را دروغگو می‌پندارم». ﴿۳۹﴾ و او [= فرعون] و لشکریانش به ناحق در سرزمین [مصر] سرکشی کردند و پنداشتند که به سوی ما بازگردانده نمی‌شوند. ﴿۴۰﴾ [ما] او و لشکریانش را [به عذاب] فروگرفتیم و آنان را به دریا انداختیم؛ پس بنگر که عاقبت ستمکاران چگونه بود. ﴿۴۱﴾ و آنان را پیشوایانی قرار دادیم که [پیروانشان را] به آتش [دوزخ] دعوت می‌کردند؛ و روز قیامت یاری نمی‌شوند. ﴿۴۲﴾ در این دنیا، به دنبالشان لعنت روانه کردیم و روز قیامت [نیز] زشت‌منظرند. ﴿۴۳﴾ و به راستی، پس از آنکه امت‌های پیشین را نابود نمودیم، به موسی کتاب [تورات] دادیم که [دارای] روشنگری‌ها و هدایت و رحمتی برای مردم بود؛ باشد که پند پذیرند.

وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ ٱلْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَى ٱلْأَمْرَ وَمَا كُنتَ
مِنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٤٤﴾ وَلَٰكِنَّآ أَنشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ
ٱلْعُمُرُۚ وَمَا كُنتَ ثَاوِيًا فِىٓ أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُواْ عَلَيْهِمْ
ءَايَٰتِنَا وَلَٰكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿٤٥﴾ وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ
ٱلطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَٰكِن رَّحْمَةً مِّن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا
مَّآ أَتَىٰهُم مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٦﴾
وَلَوْلَآ أَن تُصِيبَهُم مُّصِيبَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُواْ
رَبَّنَا لَوْلَآ أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ ءَايَٰتِكَ وَنَكُونَ
مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ فَلَمَّا جَآءَهُمُ ٱلْحَقُّ مِنْ عِندِنَا قَالُواْ
لَوْلَآ أُوتِىَ مِثْلَ مَآ أُوتِىَ مُوسَىٰٓۚ أَوَلَمْ يَكْفُرُواْ بِمَآ أُوتِىَ
مُوسَىٰ مِن قَبْلُۖ قَالُواْ سِحْرَانِ تَظَٰهَرَا وَقَالُوٓاْ إِنَّا بِكُلٍّ كَٰفِرُونَ ﴿٤٨﴾
قُلْ فَأْتُواْ بِكِتَٰبٍ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَآ أَتَّبِعْهُ
إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٤٩﴾ فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُواْ لَكَ فَٱعْلَمْ
أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَآءَهُمْۚ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ ٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ بِغَيْرِ
هُدًى مِّنَ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٠﴾

﴿۴۴﴾ و تو [ای پیامبر،] آنگاه که فرمان [نبوت] را به موسی می‌دادیم در دامنۀ غربی [کوه طور] حضور نداشتی و از گواهان [نیز] نبودی. ﴿۴۵﴾ و [ما پس از موسی ﷺ] نسل‌هایی آفریدیم و سال‌های طولانی بر آنان گذشت [و پیمان الهی را فراموش کردند]؛ و تو در میان اهل مَدیَن اقامت نداشتی [که از داستان موسی ﷺ باخبر باشی و] آیات ما را بر آنان [= مردم مکه] بخوانی؛ بلکه ما بودیم که [این آیات را به سویت] می‌فرستادیم. ﴿۴۶﴾ و آنگاه که [به موسی ﷺ] ندا دادیم، تو در کنار کوه طور نبودی؛ ولی به عنوان رحمتی از سوی پروردگارت [به تو وحی نمودیم] تا گروهی را که پیش از تو بیم‌دهنده‌ای به سراغشان نیامده است [با این آیات] بیم دهی؛ باشد که پند پذیرند. ﴿۴۷﴾ [با کافران اتمام حجت کردیم] تا وقتی به کیفر کارهایی که در گذشته مرتکب شده‌اند مصیبتی به آنها می‌رسد نگویند: «پروردگارا، چرا پیامبری بر ما نفرستادی تا از آیاتت پیروی کنیم و از مؤمنان باشیم؟» ﴿۴۸﴾ ولی هنگامی که [پیامبرِ] حق، از جانب ما به سراغشان آمد، [یهود از سرِ لجاجت] گفتند: «چرا معجزاتی همانند موسی به او داده نشده است؟» [در پاسخشان بگو:] «مگر [یهود] در گذشته معجزات موسی را انکار نکردند؟» آنان گفتند: «[قرآن و تورات] دو جادو هستند که یکدیگر را تأیید می کنند» و گفتند: «ما تمام [مطالب] آنها را انکار می کنیم». ﴿۴۹﴾ بگو: «اگر راستگویید، از جانب الله، کتابی هدایت‌بخش‌تر از این دو [کتاب] بیاورید تا من نیز از آن پیروی کنم». ﴿۵۰﴾ اگر [قریش] به درخواستت پاسخی ندادند، بدان که آنان فقط از هوای نفسشان پیروی می کنند؛ و کیست گمراه‌تر از آن کس که بدون رهنمودی از سوی الله، از هوای نفسش پیروی می کند؟ بی‌تردید، الله گروه ستمکار را هدایت نمی کند.

الحِزْبُ ٤٠

۞وَلَقَدۡ وَصَّلۡنَا لَهُمُ ٱلۡقَوۡلَ لَعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ ٥١ ٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ مِن قَبۡلِهِۦ هُم بِهِۦ يُؤۡمِنُونَ ٥٢ وَإِذَا يُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِهِۦٓ إِنَّهُ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّنَآ إِنَّا كُنَّا مِن قَبۡلِهِۦ مُسۡلِمِينَ ٥٣ أُوْلَٰٓئِكَ يُؤۡتَوۡنَ أَجۡرَهُم مَّرَّتَيۡنِ بِمَا صَبَرُواْ وَيَدۡرَءُونَ بِٱلۡحَسَنَةِ ٱلسَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ يُنفِقُونَ ٥٤ وَإِذَا سَمِعُواْ ٱللَّغۡوَ أَعۡرَضُواْ عَنۡهُ وَقَالُواْ لَنَآ أَعۡمَٰلُنَا وَلَكُمۡ أَعۡمَٰلُكُمۡ سَلَٰمٌ عَلَيۡكُمۡ لَا نَبۡتَغِي ٱلۡجَٰهِلِينَ ٥٥ إِنَّكَ لَا تَهۡدِي مَنۡ أَحۡبَبۡتَ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَهۡدِي مَن يَشَآءُۚ وَهُوَ أَعۡلَمُ بِٱلۡمُهۡتَدِينَ ٥٦ وَقَالُوٓاْ إِن نَّتَّبِعِ ٱلۡهُدَىٰ مَعَكَ نُتَخَطَّفۡ مِنۡ أَرۡضِنَآۚ أَوَلَمۡ نُمَكِّن لَّهُمۡ حَرَمًا ءَامِنٗا يُجۡبَىٰٓ إِلَيۡهِ ثَمَرَٰتُ كُلِّ شَيۡءٖ رِّزۡقٗا مِّن لَّدُنَّا وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ٥٧ وَكَمۡ أَهۡلَكۡنَا مِن قَرۡيَةِۭ بَطِرَتۡ مَعِيشَتَهَاۖ فَتِلۡكَ مَسَٰكِنُهُمۡ لَمۡ تُسۡكَن مِّنۢ بَعۡدِهِمۡ إِلَّا قَلِيلٗاۖ وَكُنَّا نَحۡنُ ٱلۡوَٰرِثِينَ ٥٨ وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهۡلِكَ ٱلۡقُرَىٰ حَتَّىٰ يَبۡعَثَ فِيٓ أُمِّهَا رَسُولٗا يَتۡلُواْ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتِنَاۚ وَمَا كُنَّا مُهۡلِكِي ٱلۡقُرَىٰٓ إِلَّا وَأَهۡلُهَا ظَٰلِمُونَ ٥٩

﴿۵۱﴾ و بـه راسـتی، مـا این آیـات [و حکایـات] را یکـی پـس از دیگری بـرای آنان [= مـشرکان و یهـود] نـازل کردیـم؛ باشـد کـه پند گیرنـد. ﴿۵۲﴾ کسـانی کـه پیش از ایـن [آیـات الـهی] کتاب [تـورات] به آنـان دادهایـم، به این [قـرآن] نیز ایمـان می‌آورند ﴿۵۳﴾ و چـون [آیاتـش] بـر آنـان خوانـده می‌شـود، می‌گوینـد: «بـه آن ایمـان آوردیـم. یقینـاً سـخن حـقی از جانـب پروردگارمان اسـت. به راسـتی که مـا پیش از [نـزول] آن نـیز تسـلیم [فرمـان پـروردگار] بودهایـم». ﴿۵۴﴾ اینانـنـد که بـه پاسِ آنکه شـکیبایی ورزیدنـد، پاداشـشـان را دو بـار می‌گیرند و با کارهای نیـک، [گناهـان و] بدی‌ها را دفع می‌کننـد و از آنچـه بـه آنـان روزی دادهایـم انفـاق می‌نماینـد. ﴿۵۵﴾ و هـر گاه سـخنی بیهـوده [و ناشایسـت از اهـل کتـاب] می‌شـنوند، [بـا بی‌توجـهی] از آن روی می‌گرداننـد و می‌گوینـد: «[پـاداش] کارهای ما برای ماسـت و [کیفرِ] کارهای شـما از آنِ شماسـت؛ [شـما از آزار و نـاسزایِ مـا] در امانیـد. ما به دنبـالِ [هم‌صحبتی با] جاهلان نیسـتیم». ﴿۵۶﴾ [ای پیامـبر،] بی‌تردیـد، تـو نمی‌توانی هر کس را دوسـت داشـته بـاشی [به اجبار بـه راه راسـت] هدایـت کنی؛ بلکه الله اسـت کـه هر کـس را بخواهـد هدایت می‌کند و او بـه [حـال] راه‌یافتـگان داناتر اسـت. ﴿۵۷﴾ و [مـشرکان] گفتند: «اگر همـراه تو از هدایـت پـیروی کنیـم، مـا را از سرزمینمـان می‌ربایـنـد». آیـا ما آنـان را در حـرم امنی جـای ندادیـم کـه انـواع محصـولات ـ بـه عنـوان روزی‌ای از جانـب ما ـ به سویشـان سرازیـر می‌گـردد؟ ولی بیشـتر آنان [قـدر نعمت‌های الـهی را] نمی‌داننـد. ﴿۵۸﴾ و چه بسـیار [مـردم] شـهرهایی را نابـود سـاختیم کـه [از شـدّت رفـاه] در زنـدگی خویـش، طغیـان و سرکـشی کـرده بودنـد. ایـن خانه‌هـای [ویران‌شـدۀ] آنـان اسـت کـه پس از آنـان ـ جـز انـدکی ـ [کـسی] در آنهـا سـکونت نکـرده اسـت و مـا وارث آنـان بودیم. ﴿۵۹﴾ و پـروردگارت هرگـز [مـردم] شـهرها را نابـود نمی‌کنـد، مگـر آنکـه در شـهر بـزرگی از آنهـا [همچـون مکـه] پیامبری بفرسـتد که آیـات ما را بـر آنان بخوانـد؛ و ما هرگـز شـهرها را نابـود نکردیـم، مگـر آنکـه سـاکنانش [کافـر و] سـتمکار بوده‌اند.

وَمَآ أُوتِيتُم مِّن شَيْءٖ فَمَتَٰعُ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَزِينَتُهَاۚ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ خَيۡرٞ وَأَبۡقَىٰٓۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ٦٠ أَفَمَن وَعَدۡنَٰهُ وَعۡدًا حَسَنٗا فَهُوَ لَٰقِيهِ كَمَن مَّتَّعۡنَٰهُ مَتَٰعَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا ثُمَّ هُوَ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ مِنَ ٱلۡمُحۡضَرِينَ ٦١ وَيَوۡمَ يُنَادِيهِمۡ فَيَقُولُ أَيۡنَ شُرَكَآءِيَ ٱلَّذِينَ كُنتُمۡ تَزۡعُمُونَ ٦٢ قَالَ ٱلَّذِينَ حَقَّ عَلَيۡهِمُ ٱلۡقَوۡلُ رَبَّنَا هَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ أَغۡوَيۡنَآ أَغۡوَيۡنَٰهُمۡ كَمَا غَوَيۡنَاۖ تَبَرَّأۡنَآ إِلَيۡكَۖ مَا كَانُوٓاْ إِيَّانَا يَعۡبُدُونَ ٦٣ وَقِيلَ ٱدۡعُواْ شُرَكَآءَكُمۡ فَدَعَوۡهُمۡ فَلَمۡ يَسۡتَجِيبُواْ لَهُمۡ وَرَأَوُاْ ٱلۡعَذَابَۚ لَوۡ أَنَّهُمۡ كَانُواْ يَهۡتَدُونَ ٦٤ وَيَوۡمَ يُنَادِيهِمۡ فَيَقُولُ مَاذَآ أَجَبۡتُمُ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ٦٥ فَعَمِيَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلۡأَنۢبَآءُ يَوۡمَئِذٖ فَهُمۡ لَا يَتَسَآءَلُونَ ٦٦ فَأَمَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَعَسَىٰٓ أَن يَكُونَ مِنَ ٱلۡمُفۡلِحِينَ ٦٧ وَرَبُّكَ يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُ وَيَخۡتَارُۗ مَا كَانَ لَهُمُ ٱلۡخِيَرَةُۚ سُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ٦٨ وَرَبُّكَ يَعۡلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمۡ وَمَا يُعۡلِنُونَ ٦٩ وَهُوَ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ لَهُ ٱلۡحَمۡدُ فِي ٱلۡأُولَىٰ وَٱلۡأٓخِرَةِۖ وَلَهُ ٱلۡحُكۡمُ وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ٧٠

﴿۶۰﴾ و آنچه به شما داده شده است، بهره[ی گذرا] و زینتِ زندگی دنیاست؛ و آنچه نزد الله است، بهتر و پایدارتر است. آیا نمی‌اندیشید؟ ﴿۶۱﴾ آیا کسی که به او وعدۀ نیکو داده‌ایم و به آن خواهد رسید، همچون کسی است که او را از بهرۀ زندگی دنیا برخوردار ساخته‌ایم و روز قیامت از [جمله] احضار شدگان [در آتش دوزخ] است؟ ﴿۶۲﴾ و [یاد کن] روزی را که الله به آنان ندا می‌دهد و می‌فرماید: افرادی که شریکانِ من [در عبادت] می‌پنداشتید کجا هستند؟» ﴿۶۳﴾ کسانی [از سران کفار] که عذاب برایشان حتمی است می‌گویند: «پروردگارا، اینها کسانی هستند که ما گمراهشان کردیم. [آری،] آنان را گمراه کردیم، چنان که [خود نیز] گمراه شدیم. از [شرک و توسل] آنان به سویت بیزاری می‌جوییم. [در حقیقت،] آنان ما را عبادت نمی‌کردند [بلکه شیطان را عبادت می‌کردند]». ﴿۶۴﴾ و [به مشرکان] گفته می‌شود: «شریکانتان را [که به جای الله عبادت می‌کردید] فرابخوانید [تا یاری‌تان کنند]»؛ آنگاه آنان را می‌خوانند، ولی پاسخی به اینان نمی‌دهند و عذاب [دوزخ] را می‌بینند [و آرزو می‌کنند] کاش هدایت‌یافته بودند. ﴿۶۵﴾ و روزی که [الله] به آنان ندا می‌دهد و می‌فرماید: «به [دعوتِ] پیامبران چه پاسخی دادید؟» ﴿۶۶﴾ در آن روز، همۀ دلایل [و بهانه‌هایی که برای توجیه دارند] از آنان پنهان می‌گردد و از [شدت عذاب، از حالِ] یکدیگر نمی‌پرسند. ﴿۶۷﴾ اما کسی که توبه کند و ایمان آوَرَد و کار شایسته انجام دهد، امید است که از رستگاران باشد. ﴿۶۸﴾ و پروردگارت هر چه بخواهد می‌آفریند و [هر کس را بخواهد به عبادت و پیامبری] برمی‌گزیند. مشرکان اختیاری ندارند [که در این مورد اعتراض کنند]. الله از چیزهایی که با او شریک می‌دانند منزه و برتر است. ﴿۶۹﴾ و پروردگارت آنچه در سینه‌هایشان پنهان می‌کنند و آنچه آشکار می‌سازند، [همه را] می‌داند. ﴿۷۰﴾ و او الله است که هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست. ستایش در دنیا و آخرت برای اوست و حُکم [و فرمانروایی نیز] از آنِ اوست و [همگی] به سوی او بازگردانده می‌شوید.

قُلۡ أَرَءَيۡتُمۡ إِن جَعَلَ ٱللَّهُ عَلَيۡكُمُ ٱلَّيۡلَ سَرۡمَدًا إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ مَنۡ إِلَٰهٌ غَيۡرُ ٱللَّهِ يَأۡتِيكُم بِضِيَآءٍۚ أَفَلَا تَسۡمَعُونَ ﴿٧١﴾ قُلۡ أَرَءَيۡتُمۡ إِن جَعَلَ ٱللَّهُ عَلَيۡكُمُ ٱلنَّهَارَ سَرۡمَدًا إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ مَنۡ إِلَٰهٌ غَيۡرُ ٱللَّهِ يَأۡتِيكُم بِلَيۡلٖ تَسۡكُنُونَ فِيهِۚ أَفَلَا تُبۡصِرُونَ ﴿٧٢﴾ وَمِن رَّحۡمَتِهِۦ جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ لِتَسۡكُنُواْ فِيهِ وَلِتَبۡتَغُواْ مِن فَضۡلِهِۦ وَلَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَيَوۡمَ يُنَادِيهِمۡ فَيَقُولُ أَيۡنَ شُرَكَآءِيَ ٱلَّذِينَ كُنتُمۡ تَزۡعُمُونَ ﴿٧٤﴾ وَنَزَعۡنَا مِن كُلِّ أُمَّةٖ شَهِيدٗا فَقُلۡنَا هَاتُواْ بُرۡهَٰنَكُمۡ فَعَلِمُوٓاْ أَنَّ ٱلۡحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ ﴿٧٥﴾ ۞إِنَّ قَٰرُونَ كَانَ مِن قَوۡمِ مُوسَىٰ فَبَغَىٰ عَلَيۡهِمۡۖ وَءَاتَيۡنَٰهُ مِنَ ٱلۡكُنُوزِ مَآ إِنَّ مَفَاتِحَهُۥ لَتَنُوٓأُ بِٱلۡعُصۡبَةِ أُوْلِي ٱلۡقُوَّةِ إِذۡ قَالَ لَهُۥ قَوۡمُهُۥ لَا تَفۡرَحۡۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلۡفَرِحِينَ ﴿٧٦﴾ وَٱبۡتَغِ فِيمَآ ءَاتَىٰكَ ٱللَّهُ ٱلدَّارَ ٱلۡأٓخِرَةَۖ وَلَا تَنسَ نَصِيبَكَ مِنَ ٱلدُّنۡيَاۖ وَأَحۡسِن كَمَآ أَحۡسَنَ ٱللَّهُ إِلَيۡكَۖ وَلَا تَبۡغِ ٱلۡفَسَادَ فِي ٱلۡأَرۡضِۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ﴿٧٧﴾

﴿۷۱﴾ [بـه مـشرکان] بگـو: «به مـن بگوييد اگر الله [تاريكـيِ] شـب را تـا روز قيامت بـر شـما پاينـده گردانَـد، كـدام معبـود به جـز الله برايتـان روشـنی می‌آورَد؟ آیا [سـخن حـق را] نمی‌شـنوید؟» ﴿۷۲﴾ بگـو: «بـه مـن بگوییید اگـر الله [روشـنايیِ] روز را تا روز قیامـت بـر شـما پاینـده گردانَـد، کدام معبـود جز الله شـبی برایتـان می‌آورد کـه در آن آرام بگیریـد؟ آیـا [این نشـانه‌های قـدرت الـهی را] نمی‌بینیـد؟ ﴿۷۳﴾ و الله از رحمت خویـش شـب و روز را برایتـان قـرار داد تا در شـب آرام گیریـد و در روز [تلاش کنید و] از بخشـش او [روزی] بجوییـد و باشـد کـه سـپاس گزاریـد. ﴿۷۴﴾ و [یـاد کـن] روزی را کـه الله بـه آنـان نـدا می‌دهـد و می‌فرماید: «کجا هسـتند شریـکانی که برای مـن می‌پنداشـتید؟» ﴿۷۵﴾ و از هـر امـتی، گـواهی برمی‌گزینیـم [که پیامبر آنان اسـت و در مورد کـفرشـان گواهی می‌دهد]؛ سـپس بـه آنان می‌گوییم: «دلیـل [کـفر و شرکِ] خویـش را بیاوریـد»؛ پـس می‌داننـد که حـق از آنِ الله اسـت و دروغ‌هایی کـه می‌بافتند [و آنچـه مشرکانـه عبـادت می‌کردنـد] محـو و نابود گشـته اسـت. ﴿۷۶﴾ قـارون از قوم مـوسی بـود؛ امـا بر آنـان فخرفـروشی نمـود؛ و از گنجینه‌هـا، آنقـدر بـه وی داده بودیم کـه [حـتی] حمـل کلیدهایـش بـرای گـروهی نیرومند مشـکل بـود. هنـگامی کـه [مردم] قومـش بـه او گفتنـد: «[به خاطـر ثروتت، چنـین مغرور و] سرمسـت نبـاش. بی‌تردید، الله سرمسـتان را دوسـت نمی‌دارد. ﴿۷۷﴾ و با آنچه الله به تو بخشـیده اسـت، [ثوابِ] سرای آخـرت را بجـوی و [در عین حال،] بهره‌ات را از [زنـدگی] دنیا نیز فراموش نکـن؛ و چنـان کـه الله بـه تـو نیـکی کـرده اسـت، تو نـیز [بـه بندگانـش] نیکی کـن و هرگز در پیِ تبهـکاری [و فسـاد] در زمـین نباش. بی‌تردید، الله مفسـدان را دوسـت نمی‌دارد».

قَالَ إِنَّمَآ أُوتِيتُهُۥ عَلَىٰ عِلۡمٍ عِندِيٓۚ أَوَلَمۡ يَعۡلَمۡ أَنَّ ٱللَّهَ قَدۡ أَهۡلَكَ
مِن قَبۡلِهِۦ مِنَ ٱلۡقُرُونِ مَنۡ هُوَ أَشَدُّ مِنۡهُ قُوَّةٗ وَأَكۡثَرُ جَمۡعٗاۚ
وَلَا يُسۡـَٔلُ عَن ذُنُوبِهِمُ ٱلۡمُجۡرِمُونَ ٧٨ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوۡمِهِۦ
فِي زِينَتِهِۦۖ قَالَ ٱلَّذِينَ يُرِيدُونَ ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا يَٰلَيۡتَ لَنَا
مِثۡلَ مَآ أُوتِيَ قَٰرُونُ إِنَّهُۥ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٖ ٧٩ وَقَالَ ٱلَّذِينَ
أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ وَيۡلَكُمۡ ثَوَابُ ٱللَّهِ خَيۡرٞ لِّمَنۡ ءَامَنَ وَعَمِلَ
صَٰلِحٗاۚ وَلَا يُلَقَّىٰهَآ إِلَّا ٱلصَّٰبِرُونَ ٨٠ فَخَسَفۡنَا بِهِۦ
وَبِدَارِهِ ٱلۡأَرۡضَ فَمَا كَانَ لَهُۥ مِن فِئَةٖ يَنصُرُونَهُۥ مِن دُونِ
ٱللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُنتَصِرِينَ ٨١ وَأَصۡبَحَ ٱلَّذِينَ تَمَنَّوۡاْ
مَكَانَهُۥ بِٱلۡأَمۡسِ يَقُولُونَ وَيۡكَأَنَّ ٱللَّهَ يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن
يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦ وَيَقۡدِرُۖ لَوۡلَآ أَن مَّنَّ ٱللَّهُ عَلَيۡنَا لَخَسَفَ بِنَاۖ
وَيۡكَأَنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ٨٢ تِلۡكَ ٱلدَّارُ ٱلۡأٓخِرَةُ نَجۡعَلُهَا لِلَّذِينَ
لَا يُرِيدُونَ عُلُوّٗا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فَسَادٗاۚ وَٱلۡعَٰقِبَةُ لِلۡمُتَّقِينَ ٨٣
مَن جَآءَ بِٱلۡحَسَنَةِ فَلَهُۥ خَيۡرٞ مِّنۡهَاۖ وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ فَلَا
يُجۡزَى ٱلَّذِينَ عَمِلُواْ ٱلسَّيِّـَٔاتِ إِلَّا مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٨٤

﴿۷۸﴾ [قـارون] گفـت: «آنچـه به من داده شـده، در نتیجـۀ [قدرت و] دانشی اسـت که نـزد مـن اسـت». آیا نمی‌دانسـت که الله نسـل‌هایی را پیـش از وی نابود کرده بـود که از او نیرومندتـر و ثروتمندتـر بودنـد؟و [روز قیامـت،] مجرمان [جهت اثبات] گناهانشـان بازخواسـت نمی‌شـوند [بلکه جهت توبیخ و اقرار از آنها سـوال می‌شـود]. ﴿۷۹﴾ قارون بـا [تجمـلات و] زینت‌هایـش در برابـر قوم خویش ظاهر شـد. افـرادی [از اطرافیان او] کـه خواسـتار زنـدگی دنیـا بودنـد، گفتنـد: «ای کاش هماننـد آنچه بـه قارون داده شـده اسـت مـا [نیز] داشـتیم. واقعـاً او بهرۀ بـزرگی [از مـال دنیـا] دارد». ﴿۸۰﴾ اما کسـانی کـه دانـش [حقیـقی] یافته بودنـد، گفتنـد: «وای بر شـما! برای کـسی که ایمـان آورده اسـت و کارهای شایسـته می‌کنـد، ثواب الهی بهتر اسـت؛ و این [سـخن] را کسـانی جز شـکیبایان نمی‌پذیرنـد». ﴿۸۱﴾ سـپس قـارون را همـراه خانه‌اش در زمین فـرو بردیم؛ آنـگاه هیـچ گـروهی نداشـت کـه او را در برابر [عـذاب] الله یـاری کنند و [خـود نیز] نتوانسـت بـه خویشـتن یـاری رسـاند. ﴿۸۲﴾ و کسـانی کـه دیـروز آرزو می‌کردنـد به جـای او باشـند، بامـداد [روز بعـد] می‌گفتنـد: «وای بر ما! گویی الله اسـت کـه [نعمت و] روزی را بـر هـر کـس که بخواهد گسـترده می‌دارد و [یـا] تنگ می‌گردانـد. اگر الله بر مـا منّـت ننهـاده بود، قطعـاً ما را [نیز به سزای سـخنانمان بـه ژرفای زمـین] فرومی‌بُرد، ای وای! گـویی کافـران هرگـز رسـتگار نمی‌شـوند. ﴿۸۳﴾ ایـن سرای آخـرت را [فقط] بـرای کسـانی قـرار می‌دهیـم کـه خواهـان گردنکـشی و فسـاد در زمـین نیسـتند؛ و سرانجـامِ [نیـک]، از آنِ پرهـیزگاران اسـت. ﴿۸۴﴾ [روز قیامـت،] هـر کـس نیـکی بیـاورد، [پـاداشی] بهـتر از آن خواهد داشـت و هـر کس بدی بیـاورد، [بداند] کسـانی کـه کارهـای ناشایسـت کرده‌انـد، جـز [در برابـر] آنچـه می‌کردنـد کیفـر نمی‌بیننـد.

إِنَّ ٱلَّذِى فَرَضَ عَلَيْكَ ٱلْقُرْءَانَ لَرَآدُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍ ۚ قُل رَّبِّىٓ أَعْلَمُ مَن جَآءَ بِٱلْهُدَىٰ وَمَنْ هُوَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٨٥﴾ وَمَا كُنتَ تَرْجُوٓا۟ أَن يُلْقَىٰٓ إِلَيْكَ ٱلْكِتَٰبُ إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ ۖ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِّلْكَٰفِرِينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا يَصُدُّنَّكَ عَنْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ بَعْدَ إِذْ أُنزِلَتْ إِلَيْكَ ۖ وَٱدْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ ۖ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَا تَدْعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ ۘ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ كُلُّ شَىْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُۥ ۚ لَهُ ٱلْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٨﴾

سُورَةُ العَنكَبُوتِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ أَحَسِبَ ٱلنَّاسُ أَن يُتْرَكُوٓا۟ أَن يَقُولُوٓا۟ ءَامَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ﴿٢﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۖ فَلَيَعْلَمَنَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ صَدَقُوا۟ وَلَيَعْلَمَنَّ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٣﴾ أَمْ حَسِبَ ٱلَّذِينَ يَعْمَلُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ أَن يَسْبِقُونَا ۚ سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٤﴾ مَن كَانَ يَرْجُوا۟ لِقَآءَ ٱللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ ٱللَّهِ لَءَاتٍ ۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٥﴾ وَمَن جَٰهَدَ فَإِنَّمَا يُجَٰهِدُ لِنَفْسِهِۦٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَغَنِىٌّ عَنِ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦﴾

﴿۸۵﴾ همان [پروردگاری] که قرآن را [نازل نمود و تبلیغ آن را] بر تو واجب کرد، قطعاً تو را به جایگاهت [در مکه] بازمی‌گرداند. بگو: «پروردگارم بهتر می‌داند چه کسی هدایت آورده است و چه کسی در گمراهیِ آشکار است». ﴿۸۶﴾ و [پیش از بعثت،] تو انتظار نداشتی که این کتاب [آسمانی] بر تو نازل شود. [این نبود،] مگر رحمتی از جانب پروردگارت. پس هرگز پشتیبان کافران نباش. ﴿۸۷﴾ و مبادا [کافران] تو را از [تبلیغ] آیات الهی ـ پس از آنکه بر تو نازل شد ـ بازدارند! و [مردم را] به سوی پروردگارت دعوت کن و هرگز از مشرکان نباش. ﴿۸۸﴾ و معبود دیگری با الله [به نیایش] نخوان. هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست. همه چیز فناپذیر است؛ مگر [ذات جاوید و] روی او. فرمانروایی [تنها] از آنِ اوست و [روز قیامت، همگی] به پیشگاه او تعالی بازگردانده می‌شوید.

۲۹- سورۀ عنکبوت مکی است
وآن شصت ونه آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ الم [= الف. لام. میم]. ﴿۲﴾ آیا مردم پنداشته‌اند همین که [به زبان] بگویند: «ایمان آوردیم»، آنان را [به حال خود] وامی‌گذارند و آزموده نمی‌شوند؟ ﴿۳﴾ و به راستی کسانی را که پیش از آنان بودند نیز آزمودیم و تا الله کسانی را که [دربارۀ ایمانشان] راست گفته‌اند جدا سازد و دروغگویان را [نیز] معلوم گرداند. ﴿۴﴾ آیا کسانی که کارهای ناشایسته می‌کنند، پنداشته‌اند که می‌توانند ما را مغلوب نمایند [و از عذابمان بگریزند]؟ چه بد داوری می‌کنند! ﴿۵﴾ هر کس به دیدار الله امید دارد، [بداند که] وعدۀ الله قطعاً خواهد آمد و او تعالی بسیار شنوای داناست. ﴿۶﴾ و هر کس [در راه حق] بکوشد، به سود خویش کوشیده است. بی‌تردید، الله از جهانیان بی‌نیاز است.

وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنۡهُمۡ سَيِّـَٔاتِهِمۡ
وَلَنَجۡزِيَنَّهُمۡ أَحۡسَنَ ٱلَّذِي كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٧ وَوَصَّيۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ
بِوَٰلِدَيۡهِ حُسۡنٗاۖ وَإِن جَٰهَدَاكَ لِتُشۡرِكَ بِي مَا لَيۡسَ لَكَ بِهِۦ عِلۡمٞ
فَلَا تُطِعۡهُمَآۚ إِلَيَّ مَرۡجِعُكُمۡ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٨
وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَنُدۡخِلَنَّهُمۡ فِي ٱلصَّٰلِحِينَ ٩
وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ فَإِذَآ أُوذِيَ فِي ٱللَّهِ جَعَلَ
فِتۡنَةَ ٱلنَّاسِ كَعَذَابِ ٱللَّهِۖ وَلَئِن جَآءَ نَصۡرٞ مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولُنَّ
إِنَّا كُنَّا مَعَكُمۡۚ أَوَلَيۡسَ ٱللَّهُ بِأَعۡلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٠
وَلَيَعۡلَمَنَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَلَيَعۡلَمَنَّ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ ١١
وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّبِعُواْ سَبِيلَنَا
وَلۡنَحۡمِلۡ خَطَٰيَٰكُمۡ وَمَا هُم بِحَٰمِلِينَ مِنۡ خَطَٰيَٰهُم مِّن
شَيۡءٍۖ إِنَّهُمۡ لَكَٰذِبُونَ ١٢ وَلَيَحۡمِلُنَّ أَثۡقَالَهُمۡ وَأَثۡقَالٗا مَّعَ
أَثۡقَالِهِمۡۖ وَلَيُسۡـَٔلُنَّ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ عَمَّا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ ١٣
وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوۡمِهِۦ فَلَبِثَ فِيهِمۡ أَلۡفَ سَنَةٍ
إِلَّا خَمۡسِينَ عَامٗا فَأَخَذَهُمُ ٱلطُّوفَانُ وَهُمۡ ظَٰلِمُونَ ١٤

﴿۷﴾ و کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، یقیناً گناهانشان را می‌زداییم و آنان را بر اساس نیکوترین [طاعت و] کاری که انجام داده‌اند پاداش می‌دهیم. ﴿۸﴾ و به انسان سفارش کردیم که به پدر و مادرش نیکی نماید؛ و [گفتیم:] «اگر آن دو کوشیدند تا چیزی را که تو به آن دانشی نداری شریک من سازی، از آنان اطاعت نکن. بازگشتتان به سوی من است، آنگاه شما را از [حقیقت] آنچه می‌کردید، آگاه خواهم کرد. ﴿۹﴾ و کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، البته آنان را در [زمرۀ] شایستگان درمی‌آوریم. ﴿۱۰﴾ و برخی از مردم هستند که می‌گویند: «به الله ایمان آورده‌ایم»؛ اما هنگامی که در [راه] الله آزار می‌بینند، آزار مردم را همچون عذاب الله [سخت و جانکاه] می‌دانند [و از ایمانشان دست می‌کشند]؛ و اگر از سوی پروردگارت پیروزی [و گشایشی برایتان] پیش آید، می‌گویند: «بی‌تردید، ما [نیز] با شما همراه بودیم». آیا الله به آنچه در دل‌های جهانیان است داناتر نیست؟ ﴿۱۱﴾ و به راستی، الله کسانی را که ایمان آورده‌اند به خوبی می‌شناسد و یقیناً منافقان را [نیز] می‌شناسد. ﴿۱۲﴾ و کسانی که کفر ورزیدند به کسانی که ایمان آوردند می‌گفتند: «از راه ما پیروی کنید، و قطعاً بار گناهانتان را به عهده می‌گیریم»؛ [ولی] آنان هرگز چیزی از گناهانشان را بر عهده نخواهند گرفت. به راستی که آنان دروغگو هستند. ﴿۱۳﴾ و قطعاً بارِ سنگین [گناه] خود و بارهای سنگین [گناه پیروانشان] را همراه بارِ سنگین خود به دوش خواهند کشید؛ و یقیناً روز قیامت، در مورد دروغ‌هایی که می‌بافتند بازخواست خواهند شد. ﴿۱۴﴾ و ما نوح را به سوی قومش فرستادیم و او نهصد و پنجاه سال در میان آنان بود. آنگاه در حالی که ستمکار [و کافر] بودند طوفان [سهمگین] آنان را فراگرفت.

فَأَنجَيْنَٰهُ وَأَصْحَٰبَ ٱلسَّفِينَةِ وَجَعَلْنَٰهَآ ءَايَةً لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿١٥﴾
وَإِبْرَٰهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱتَّقُوهُ ۖ ذَٰلِكُمْ
خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾ إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِن
دُونِ ٱللَّهِ أَوْثَٰنًا وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن
دُونِ ٱللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَٱبْتَغُوا۟ عِندَ ٱللَّهِ ٱلرِّزْقَ
وَٱعْبُدُوهُ وَٱشْكُرُوا۟ لَهُۥٓ ۖ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَإِن تُكَذِّبُوا۟
فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِّن قَبْلِكُمْ ۖ وَمَا عَلَى ٱلرَّسُولِ إِلَّا ٱلْبَلَٰغُ
ٱلْمُبِينُ ﴿١٨﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ كَيْفَ يُبْدِئُ ٱللَّهُ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُۥٓ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١٩﴾ قُلْ سِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ
فَٱنظُرُوا۟ كَيْفَ بَدَأَ ٱلْخَلْقَ ۚ ثُمَّ ٱللَّهُ يُنشِئُ ٱلنَّشْأَةَ ٱلْـَٔاخِرَةَ ۚ
إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ وَيَرْحَمُ
مَن يَشَآءُ ۖ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ ﴿٢١﴾ وَمَآ أَنتُم بِمُعْجِزِينَ فِى
ٱلْأَرْضِ وَلَا فِى ٱلسَّمَآءِ ۖ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن
وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٢٢﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَلِقَآئِهِۦٓ
أُو۟لَٰٓئِكَ يَئِسُوا۟ مِن رَّحْمَتِى وَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٣﴾

﴿۱۵﴾ او [= نوح ﷺ] و سرنشینان کشتی را نجات دادیم و آن [کشتی] را نشانه‌ای برای [عبرت گرفتنِ] جهانیان قرار دادیم. ﴿۱۶﴾ و [یاد کن از] ابراهیم آنگاه که به قومش گفت: «الله را عبادت کنید و از او پروا کنید [که] اگر بدانید، این کار برایتان بهتر است. ﴿۱۷﴾ جز این نیست که به جای الله، فقط بُت‌هایی را عبادت می کنید و [با این کار، به الله] دروغ می‌بندید. در حقیقت، کسانی را که شما به جای الله عبادت می کنید، اختیار روزی‌تان را ندارند؛ پس [نعمت و] روزی را تنها از پیشگاهِ الله طلب کنید و او را عبادت کنید و شکر او را به جای آورید [که] به سوی او بازگردانده می‌شوید. ﴿۱۸﴾ و [ای مشرکان،] اگر شما [محمد ﷺ را] دروغگو بدانید، [عجیب نیست.] به راستی که برخی از امت‌های پیش از شما [نیز، پیامبران الهی را] تکذیب کردند؛ و پیامبر وظیفه‌ای جز رساندن آشکار [وحی] ندارد». ﴿۱۹﴾ آیا ندیدند که الله چگونه آفرینش را آغاز می کند سپس آن را [پس از مرگش] بازمی‌گرداند؟ قطعاً این کار برای الله آسان است. ﴿۲۰﴾ [ای پیامبر، به کافران] بگو: «در زمین بگردید و بنگرید که الله چگونه آفرینش را آغاز کرد؛ [به همین صورت نیز] زندگی دیگر را پدید می‌آوَرَد. بی‌تردید، الله بر هر کاری بسیار تواناست. ﴿۲۱﴾ او تعالی هر کس را بخواهد، عذاب می کند و بر هر کس که بخواهد، رحمت می‌آورد؛ و [همگی] به سویش بازگردانده می‌شوید. ﴿۲۲﴾ شما ـ [نه] در زمین و نه در آسمان ـ هرگز ناتوان کنندۀ او تعالی نیستید و جز الله هیچ کارساز و یاوری ندارید». ﴿۲۳﴾ و کسانی که به آیاتِ الله و دیدار او کفر ورزیدند، آنانند که از رحمت من مأیوسند و عذاب دردناکی برایشان است.

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوۡمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُواْ ٱقۡتُلُوهُ أَوۡ حَرِّقُوهُ
فَأَنجَىٰهُ ٱللَّهُ مِنَ ٱلنَّارِۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ٢٤
وَقَالَ إِنَّمَا ٱتَّخَذۡتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ أَوۡثَٰنٗا مَّوَدَّةَ بَيۡنِكُمۡ
فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ ثُمَّ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ يَكۡفُرُ بَعۡضُكُم
بِبَعۡضٖ وَيَلۡعَنُ بَعۡضُكُم بَعۡضٗا وَمَأۡوَىٰكُمُ ٱلنَّارُ
وَمَا لَكُم مِّن نَّٰصِرِينَ ٢٥ ۞ فَـَٔامَنَ لَهُۥ لُوطٞۘ وَقَالَ

إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّيٓۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٢٦
وَوَهَبۡنَا لَهُۥٓ إِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ وَجَعَلۡنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ
ٱلنُّبُوَّةَ وَٱلۡكِتَٰبَ وَءَاتَيۡنَٰهُ أَجۡرَهُۥ فِي ٱلدُّنۡيَاۖ وَإِنَّهُۥ
فِي ٱلۡأٓخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ٢٧ وَلُوطًا إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦٓ
إِنَّكُمۡ لَتَأۡتُونَ ٱلۡفَٰحِشَةَ مَا سَبَقَكُم بِهَا مِنۡ أَحَدٖ
مِّنَ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٢٨ أَئِنَّكُمۡ لَتَأۡتُونَ ٱلرِّجَالَ وَتَقۡطَعُونَ
ٱلسَّبِيلَ وَتَأۡتُونَ فِي نَادِيكُمُ ٱلۡمُنكَرَۖ فَمَا كَانَ جَوَابَ
قَوۡمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُواْ ٱئۡتِنَا بِعَذَابِ ٱللَّهِ إِن كُنتَ مِنَ
ٱلصَّٰدِقِينَ ٢٩ قَالَ رَبِّ ٱنصُرۡنِي عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ٣٠

﴿۲۴﴾ اما پاسخ قوم او [= ابراهیم ﷺ] جز این نبود که گفتند: «او را بکشید یا بسوزانید»؛ پس الله او را از آتش نجات داد. بی‌تردید، در این [رهایی از آتش،] برای گروهی که ایمان می‌آورند نشانه‌هایی [برای عبرت گرفتن] است. ﴿۲۵﴾ و [ابراهیم ﷺ] گفت: «شما به جای الله بت‌هایی برای خود برگزیده‌اید که [مایۀ دوستی و] محبت میان شما در زندگی دنیا باشد. آنگاه روز قیامت، از یکدیگر بیزاری می‌جویید و همدیگر را لعنت می‌کنید و جایگاهتان آتش است و هیچ یاریگری نخواهید داشت». ﴿۲۶﴾ لوط به او ایمان آورد و [ابراهیم ﷺ] گفت: «من به سوی پروردگارم [به سرزمین شام] هجرت می‌کنم. بی‌تردید، او شکست‌ناپذیرِ حکیم است». ﴿۲۷﴾ و اسحاق و یعقوب را به او بخشیدیم و میان فرزندانش، نبوت و کتاب [آسمانی] قرار دادیم و پاداشش را در این دنیا دادیم؛ و یقیناً او در آخرت [نیز] از شایستگان خواهد بود. ﴿۲۸﴾ و [یاد کن از] لوط هنگامی که به قومش گفت: «واقعاً کار بسیار زشتی می‌کنید که پیش از شما هیچ‌یک از [مردم] جهان، آن را انجام نداده است. ﴿۲۹﴾ آیا با مردان می‌آمیزید و [به قصد تجاوز به مسافران،] راه را می‌بندید و در محافل عمومی خود مرتکب کارهای ناپسند می‌شوید؟» پاسخ قومش جز این نبود که گفتند: «اگر راستگویی، عذاب الهی را پیش آور». ﴿۳۰﴾ [لوط ﷺ] گفت: «پروردگارا، مرا در برابر مفسدان یاری کن».

وَلَمَّا جَآءَتۡ رُسُلُنَآ إِبۡرَٰهِيمَ بِٱلۡبُشۡرَىٰ قَالُوٓاْ إِنَّا مُهۡلِكُوٓاْ
أَهۡلِ هَٰذِهِ ٱلۡقَرۡيَةِۖ إِنَّ أَهۡلَهَا كَانُواْ ظَٰلِمِينَ ٣١
قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطٗاۚ قَالُواْ نَحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَن فِيهَاۖ لَنُنَجِّيَنَّهُۥ
وَأَهۡلَهُۥٓ إِلَّا ٱمۡرَأَتَهُۥ كَانَتۡ مِنَ ٱلۡغَٰبِرِينَ ٣٢ وَلَمَّآ
أَن جَآءَتۡ رُسُلُنَا لُوطٗا سِيٓءَ بِهِمۡ وَضَاقَ بِهِمۡ ذَرۡعٗاۖ
وَقَالُواْ لَا تَخَفۡ وَلَا تَحۡزَنۡ إِنَّا مُنَجُّوكَ وَأَهۡلَكَ إِلَّا
ٱمۡرَأَتَكَ كَانَتۡ مِنَ ٱلۡغَٰبِرِينَ ٣٣ إِنَّا مُنزِلُونَ عَلَىٰٓ أَهۡلِ
هَٰذِهِ ٱلۡقَرۡيَةِ رِجۡزٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ بِمَا كَانُواْ يَفۡسُقُونَ ٣٤
وَلَقَد تَّرَكۡنَا مِنۡهَآ ءَايَةَۢ بَيِّنَةٗ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ ٣٥
وَإِلَىٰ مَدۡيَنَ أَخَاهُمۡ شُعَيۡبٗا فَقَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ
وَٱرۡجُواْ ٱلۡيَوۡمَ ٱلۡأٓخِرَ وَلَا تَعۡثَوۡاْ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُفۡسِدِينَ ٣٦
فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلرَّجۡفَةُ فَأَصۡبَحُواْ فِي دَارِهِمۡ
جَٰثِمِينَ ٣٧ وَعَادٗا وَثَمُودَاْ وَقَد تَّبَيَّنَ لَكُم
مِّن مَّسَٰكِنِهِمۡۖ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَعۡمَٰلَهُمۡ
فَصَدَّهُمۡ عَنِ ٱلسَّبِيلِ وَكَانُواْ مُسۡتَبۡصِرِينَ ٣٨

﴿۳۱﴾ و هنگامی که فرستادگان ما به ابراهیم بشارت [تولد پسرش اسحاق عليه السلام را] دادند، به او گفتند: «ما ساکنان شهر [سَدوم] را قطعاً نابود خواهیم کرد؛ [چرا که] بی‌تردید، مردم آنجا ستمکارند». ﴿۳۲﴾ [ابراهیم عليه السلام] گفت: «لوط [نیز] در آنجاست». فرشتگان گفتند: «ما بهتر می‌دانیم چه کسانی در آنجا هستند. او و خانواده‌اش را حتماً نجات خواهیم داد؛ مگر همسرش، که از بازماندگان [در عذاب] خواهد بود». ﴿۳۳﴾ و چون فرستادگان ما نزد لوط آمدند، از [تصور بی‌شرمیِ قومش نسبت به] آنان نگران و دلتنگ شد؛ و [فرشتگان] گفتند: «نترس و اندوهگین نباش. ما تو و خانواده‌ات را حتماً نجات می‌دهیم؛ مگر همسرت را که از بازماندگان [در عذاب] است. ﴿۳۴﴾ ما بر ساکنان این شهر ـ به کیفر آنکه نافرمانی [و گناه] کرده‌اند ـ عذابی از آسمان فرود می‌آوریم». ﴿۳۵﴾ و در حقیقت، ما از آن شهر [ویران‌شده]، نشانه [و عبرت] آشکاری، برای کسانی که می‌اندیشند باقی گذاشتیم. ﴿۳۶﴾ و به سوی [ساکنان] مَدیَن، برادرشان شعیب [را فرستادیم]. او گفت: «ای قوم من، الله را عبادت کنید و به روز بازپسین امیدوار باشید و در زمین به فساد [و تباهی] نکوشید». ﴿۳۷﴾ ولی او را دروغگو انگاشتند و زلزله سختی آنان را فراگرفت؛ آنگاه در خانه‌های خود به روی افتادند و هلاک شدند. ﴿۳۸﴾ و [قوم] عاد و ثمود را [نیز هلاک کردیم] و یقیناً برخی از خانه‌های [ویران‌شدۀ] آنان برایتان نمایان است؛ و شیطان کارهایشان را در نظرشان بیاراست و آنان را از راه [حق] بازداشت؛ در حالی که [نسبت به حق و باطل] بینا بودند.

وَقَٰرُونَ وَفِرۡعَوۡنَ وَهَٰمَٰنَۖ وَلَقَدۡ جَآءَهُم مُّوسَىٰ بِٱلۡبَيِّنَٰتِ
فَٱسۡتَكۡبَرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا كَانُواْ سَٰبِقِينَ ﴿٣٩﴾
فَكُلًّا أَخَذۡنَا بِذَنۢبِهِۦۖ فَمِنۡهُم مَّنۡ أَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِ حَاصِبٗا
وَمِنۡهُم مَّنۡ أَخَذَتۡهُ ٱلصَّيۡحَةُ وَمِنۡهُم مَّنۡ خَسَفۡنَا بِهِ
ٱلۡأَرۡضَ وَمِنۡهُم مَّنۡ أَغۡرَقۡنَاۚ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيَظۡلِمَهُمۡ
وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ﴿٤٠﴾ مَثَلُ ٱلَّذِينَ
ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَوۡلِيَآءَ كَمَثَلِ ٱلۡعَنكَبُوتِ
ٱتَّخَذَتۡ بَيۡتٗاۖ وَإِنَّ أَوۡهَنَ ٱلۡبُيُوتِ لَبَيۡتُ ٱلۡعَنكَبُوتِۚ
لَوۡ كَانُواْ يَعۡلَمُونَ ﴿٤١﴾ إِنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا يَدۡعُونَ مِن
دُونِهِۦ مِن شَيۡءٖۚ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿٤٢﴾ وَتِلۡكَ
ٱلۡأَمۡثَٰلُ نَضۡرِبُهَا لِلنَّاسِۖ وَمَا يَعۡقِلُهَآ إِلَّا ٱلۡعَٰلِمُونَ ﴿٤٣﴾
خَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ بِٱلۡحَقِّۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَأٓيَةٗ لِّلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٤٤﴾ ٱتۡلُ مَآ أُوحِيَ إِلَيۡكَ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ
وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَۖ إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ تَنۡهَىٰ عَنِ ٱلۡفَحۡشَآءِ
وَٱلۡمُنكَرِۗ وَلَذِكۡرُ ٱللَّهِ أَكۡبَرُۗ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ مَا تَصۡنَعُونَ ﴿٤٥﴾

﴿۳۹﴾ و قارون و فرعون و هامان را [نیز نابود کردیم]؛ و به راستی، موسی دلایل روشن برایشان آورد؛ اما آنان در سرزمین [مصر] سرکشی کردند؛ ولی [از عذاب الهی] پیشی نگرفتند [و راه فرار نداشتند]. ﴿۴۰﴾ هر یک از آنان را به [کیفر] گناهشان عذاب کردیم؛ بر برخی از آنان باران سنگ فرستادیم و برخی دیگر را بانگ مرگبار فروگرفت و برخی را در زمین فروبردیم و برخی را غرق کردیم. الله هرگز به آنان ستم نکرد؛ بلکه آنان [خود] به خویشتن ستم می‌کردند. ﴿۴۱﴾ مَثَل کسانی که به جای الله دوستانی [از سنگ و چوب و مردگان را به عنوان شفاعتگر] برای خود برگزیده‌اند، همچون مَثل عنکبوت است که خانه‌ای [بی‌دوام را به عنوان پناهگاه خویش] برگزیده است؛ و بی‌تردید، سست‌ترین خانه‌ها، خانۀ عنکبوت است. اگر [مشرکان این حقیقت را] می‌دانستند، [معبودان باطل را به عبادت نمی‌گرفتند]. ﴿۴۲﴾ یقیناً الله هر آنچه را به جای او [به عبادت] می‌خوانند می‌داند؛ و او تعالی شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۴۳﴾ این مَثل‌ها را برای مردم می‌زنیم و جز دانایان کسی آنها را درنمی‌یابد. ﴿۴۴﴾ الله آسمان‌ها و زمین را به‌حق آفرید. بی‌تردید، در این [آفرینش،] نشانه‌ای [از قدرت الهی] برای مومنان است. ﴿۴۵﴾ [ای پیامبر،] آنچه را از این کتاب بر تو وحی شده است تلاوت کن و نماز را برپا دار، به راستی که نماز، انسان را از گناه و زشتکاری بازمی‌دارد؛ و البته یاد الله [از هر کاری] بالاتر است؛ و الله می‌داند که چه می‌کنید.

۞ وَلَا تُجَٰدِلُوٓاْ أَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ إِلَّا بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُ إِلَّا
ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ مِنۡهُمۡۖ وَقُولُوٓاْ ءَامَنَّا بِٱلَّذِيٓ أُنزِلَ إِلَيۡنَا وَأُنزِلَ
إِلَيۡكُمۡ وَإِلَٰهُنَا وَإِلَٰهُكُمۡ وَٰحِدٞ وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ ٤٦
وَكَذَٰلِكَ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَۚ فَٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ
ٱلۡكِتَٰبَ يُؤۡمِنُونَ بِهِۦۖ وَمِنۡ هَٰٓؤُلَآءِ مَن يُؤۡمِنُ بِهِۦۚ وَمَا
يَجۡحَدُ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَّا ٱلۡكَٰفِرُونَ ٤٧ وَمَا كُنتَ تَتۡلُواْ مِن
قَبۡلِهِۦ مِن كِتَٰبٖ وَلَا تَخُطُّهُۥ بِيَمِينِكَۖ إِذٗا لَّٱرۡتَابَ
ٱلۡمُبۡطِلُونَ ٤٨ بَلۡ هُوَ ءَايَٰتُۢ بَيِّنَٰتٞ فِي صُدُورِ ٱلَّذِينَ
أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَۚ وَمَا يَجۡحَدُ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَّا ٱلظَّٰلِمُونَ ٤٩ وَقَالُواْ
لَوۡلَآ أُنزِلَ عَلَيۡهِ ءَايَٰتٞ مِّن رَّبِّهِۦۚ قُلۡ إِنَّمَا ٱلۡأٓيَٰتُ عِندَ ٱللَّهِ
وَإِنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٞ مُّبِينٌ ٥٠ أَوَلَمۡ يَكۡفِهِمۡ أَنَّآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ
ٱلۡكِتَٰبَ يُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَرَحۡمَةٗ وَذِكۡرَىٰ
لِقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ٥١ قُلۡ كَفَىٰ بِٱللَّهِ بَيۡنِي وَبَيۡنَكُمۡ
شَهِيدٗاۖ يَعۡلَمُ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۗ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
بِٱلۡبَٰطِلِ وَكَفَرُواْ بِٱللَّهِ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ٥٢

﴿۴۶﴾ [ای مؤمنان،] با اهل کتاب جز به بهترین شیوه بحث و مناظره نکنید ـ مگر با کسانی از آنان که ستم کردند [و با شما به جنگ برخاستند] ـ و بگویید: «ما به تمام آنچه [از سوی الله] بر ما و شما نازل شده است ایمان آورده‌ایم و معبود ما و شما یکی است و ما تسلیمِ [فرمانِ] او هستیم». ﴿۴۷﴾ و همان گونه [که به پیامبران پیشین کتاب آسمانی فرو فرستادیم] این کتاب را [نیز] بر تو نازل کردیم؛ کسانی که [پیش از تو] به آنان کتاب [آسمانی] دادیم به این [قرآن نیز] ایمان می‌آورند و از اینان [= مشرکان قریش] کسانی هستند که به آن ایمان می‌آورند؛ و جز کافران [کسی] آیات ما را انکار نمی‌کنند. ﴿۴۸﴾ و پیش از [نزول] قرآن، تو [هرگز] هیچ کتابی نمی‌خواندی و با دست خود چیزی نمی‌نوشتی؛ وگرنه، قطعاً باطل‌اندیشان [دربارۀ صحتِ پیامبری‌ات] تردید می‌کردند. ﴿۴۹﴾ بلکه آن [کتاب، شامل] آیات روشنی است که در سینۀ دانشوران [مؤمن] جای دارد؛ و جز ستمکاران [مشرک، کسی] آیات ما را انکار نمی‌کنند. ﴿۵۰﴾ و [مشرکان] گفتند: «چرا معجزاتی از سوی پروردگارش بر او نازل نشده است؟» بگو: «معجزات نزد الله است [و به فرمان او نازل می‌شود] و من فقط بیم‌دهنده‌ای آشکارم». ﴿۵۱﴾ آیا برایشان کافی نیست که ما قرآن را بر تو نازل کردیم که [پیوسته] بر آنان خوانده می‌شود؟ بی‌گمان، در این [قرآن] برای مردمی که ایمان می‌آورند، رحمت و پند است. ﴿۵۲﴾ بگو: «همین بس که الله میان من و شما گواه است. او تعالی آنچه را که در آسمان‌ها و زمین است می‌داند؛ و کسانی که به باطل گرویده‌اند و به الله کفر ورزیده‌اند، زیانکارانند».

وَيَسۡتَعۡجِلُونَكَ بِٱلۡعَذَابِ وَلَوۡلَآ أَجَلٞ مُّسَمّٗى لَّجَآءَهُمُ ٱلۡعَذَابُۚ
وَلَيَأۡتِيَنَّهُم بَغۡتَةٗ وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ٥٣ يَسۡتَعۡجِلُونَكَ بِٱلۡعَذَابِ
وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةُۢ بِٱلۡكَٰفِرِينَ ٥٤ يَوۡمَ يَغۡشَىٰهُمُ ٱلۡعَذَابُ
مِن فَوۡقِهِمۡ وَمِن تَحۡتِ أَرۡجُلِهِمۡ وَيَقُولُ ذُوقُواْ مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٥٥
يَٰعِبَادِيَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّ أَرۡضِي وَٰسِعَةٞ فَإِيَّٰيَ فَٱعۡبُدُونِ ٥٦
كُلُّ نَفۡسٖ ذَآئِقَةُ ٱلۡمَوۡتِۖ ثُمَّ إِلَيۡنَا تُرۡجَعُونَ ٥٧ وَٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَنُبَوِّئَنَّهُم مِّنَ ٱلۡجَنَّةِ غُرَفٗا تَجۡرِي
مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ نِعۡمَ أَجۡرُ ٱلۡعَٰمِلِينَ ٥٨ ٱلَّذِينَ
صَبَرُواْ وَعَلَىٰ رَبِّهِمۡ يَتَوَكَّلُونَ ٥٩ وَكَأَيِّن مِّن دَآبَّةٖ لَّا تَحۡمِلُ
رِزۡقَهَا ٱللَّهُ يَرۡزُقُهَا وَإِيَّاكُمۡۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ٦٠ وَلَئِن
سَأَلۡتَهُم مَّنۡ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَسَخَّرَ ٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ
لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُۖ فَأَنَّىٰ يُؤۡفَكُونَ ٦١ ٱللَّهُ يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن يَشَآءُ مِنۡ
عِبَادِهِۦ وَيَقۡدِرُ لَهُۥٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ٦٢ وَلَئِن سَأَلۡتَهُم
مَّن نَّزَّلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَحۡيَا بِهِ ٱلۡأَرۡضَ مِنۢ بَعۡدِ مَوۡتِهَا
لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُۚ قُلِ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِۚ بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡقِلُونَ ٦٣

﴿۵۳﴾ و [مشرکان] به شتاب از تو درخواستِ عذاب می‌کنند؛ و اگر موعد مقرری [برای عذابشان] نبود، یقیناً عذاب [الهی] به [سراغ] آنان می‌آمد و [سرانجام] در حالی که غافلند، ناگهان به سراغشان خواهد آمد. ﴿۵۴﴾ و [مشرکان] به شتاب از تو درخواستِ عذاب می‌کنند، و یقیناً دوزخ بر کافران احاطه دارد. ﴿۵۵﴾ روزی که عذاب، از بالای سر و زیر پایشان آنان را فرا می‌گیرد و [الله به آنان] می‌فرماید: «[کیفر] آنچه را انجام می‌دادید بچشید». ﴿۵۶﴾ «ای بندگان من که ایمان آورده‌اید، بی‌گمان، زمین من گسترده است؛ [پس برای رهایی از فشار مشرکان، هجرت کنید] و تنها مرا عبادت کنید». ﴿۵۷﴾ هر کسی چشندۀ [طعم] مرگ است؛ آنگاه به سوی ما بازگردانده می‌شوید. ﴿۵۸﴾ و کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، قطعاً آنان را در غرفه‌هایی از بهشت جای می‌دهیم که جویبارها از زیر آن جاری است. جاودانه در آن خواهند ماند. چه نیکوست پاداش عمل‌کنندگان! ﴿۵۹﴾ [همان] کسانی که شکیبایی ورزیدند و تنها بر پروردگارشان توکل می‌کنند. ﴿۶۰﴾ و چه بسیار جاندارانی که [نمی‌توانند] روزی خود را حمل [یا ذخیره] کنند. الله به آنها و شما روزی می‌دهد و او بسیار شنوای داناست. ﴿۶۱﴾ و اگر از آنان [= مشرکان] بپرسی: «چه کسی آسمان‌ها و زمین را آفریده و خورشید و ماه را به خدمت [انسان] گماشته است؟» مسلّماً می‌گویند: «الله»؛ پس چگونه [از حق] رویگردان می‌شوند؟ ﴿۶۲﴾ الله [نعمت و] روزی را برای هر کس که بخواهد می‌گشاید و [یا] تنگ می‌گرداند. بی‌تردید، الله به هر چیزی بی نهایت داناست. ﴿۶۳﴾ و اگر از آنان بپرسی: «چه کسی از آسمان باران فرستاد و به وسیلۀ آن، زمین را ـ پس از خشکی و خزانش ـ زنده کرد؟»، مسلّماً می‌گویند: «الله». بگو: «حمد و ستایش مخصوص الله است»؛ بلکه بیشتر آنان [در این نشانه‌ها] نمی اندیشند.

وَمَا هَٰذِهِ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَآ إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ ۚ وَإِنَّ ٱلدَّارَ ٱلْـَٔاخِرَةَ لَهِىَ ٱلْحَيَوَانُ ۚ لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿٦٤﴾ فَإِذَا رَكِبُوا۟ فِى ٱلْفُلْكِ دَعَوُا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ فَلَمَّا نَجَّىٰهُمْ إِلَى ٱلْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾ لِيَكْفُرُوا۟ بِمَآ ءَاتَيْنَٰهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا۟ ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا ءَامِنًا وَيُتَخَطَّفُ ٱلنَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ ۚ أَفَبِٱلْبَٰطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ ٱللَّهِ يَكْفُرُونَ ﴿٦٧﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِٱلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُۥٓ ۚ أَلَيْسَ فِى جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَٰفِرِينَ ﴿٦٨﴾ وَٱلَّذِينَ جَٰهَدُوا۟ فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا ۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَمَعَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٦٩﴾

سُورَةُ الرُّومِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ غُلِبَتِ ٱلرُّومُ ﴿٢﴾ فِىٓ أَدْنَى ٱلْأَرْضِ وَهُم مِّنۢ بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ﴿٣﴾ فِى بِضْعِ سِنِينَ ۗ لِلَّهِ ٱلْأَمْرُ مِن قَبْلُ وَمِنۢ بَعْدُ ۚ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿٤﴾ بِنَصْرِ ٱللَّهِ ۚ يَنصُرُ مَن يَشَآءُ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٥﴾

ربع الحزب ٤١

﴿۶۴﴾ و این زندگی دنیا [چیزی] جز سرگرمی و بازیچه نیست؛ و بی‌تردید، سرای آخرت زندگانی [راستین و همیشگی] است. اگر [کافران این حقیقت را] می‌دانستند [دل به دنیا نبسته بودند]. ﴿۶۵﴾ وقتی [مشرکان] در کشتی سوار می‌شوند، الله را با اخلاص می‌خوانند؛ اما چون آنان را به خشکی می‌رسانَد و [از خطرِ غرق‌شدن] می‌رهانَد، آنگاه [باز هم] شرک می‌ورزند. ﴿۶۶﴾ [چنین می کنند] تا نسبت به نعمت‌هایی که به آنان داده‌ایم ناسپاسی کنند و [از لذت‌های زندگی دنیا] بهره‌مند باشند. به زودی [سرانجامِ دردناکشان را] خواهند دانست. ﴿۶۷﴾ آیا ندیده‌اند در حالی که مردم پیرامونشان [گرفتارِ قتل و غارت هستند و] مورد دستبرد قرار می‌گیرند، ما حرم امنی [برای مردم مکه] پدید آورده‌ایم؟ آیا [باز هم] به [معبودهای] باطل ایمان می‌آورند و نسبت به نعمت الله ناسپاسی می کنند؟ ﴿۶۸﴾ و کیست ستمکارتر از آن که بر الله دروغ می‌بندد یا حق را ـ آنگاه که به او می‌رسد ـ دروغ می‌انگارد؟ آیا در دوزخ جایگاهی برای کافران نیست؟ ﴿۶۹﴾ کسانی که در راه [خشنودیِ] ما می کوشند، قطعاً آنان را به راه‌های خویش هدایت می کنیم و بی‌تردید، الله با نیکوکاران است.

۳۰- سورۀ روم مکی است
وآن شصت آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ الم [= الف. لام. میم]. ﴿۲﴾ رومیان [در جنگ با فارس] شکست خوردند. ﴿۳﴾ در نزدیک‌ترین سرزمین [مرزی شام با فارس]؛ و آنان پس از شکستشان، [در نبردی دیگر] پیروز خواهند شد؛ ﴿۴﴾ در چند سال [آینده]. چه قبل و چه بعد از این [پیروزی، سررشتۀ] کار در اختیار الله است؛ و در آن روز، مؤمنان شادمان می‌گردند. ﴿۵﴾ [این شادی،] به خاطرِ یاری رساندنِ الله [به اهل کتاب] است؛ و او تعالی هر کس را که بخواهد یاری می کند و او شکست‌ناپذیرِ بسیار مهربان است.

وَعْدَ ٱللَّهِۖ لَا يُخْلِفُ ٱللَّهُ وَعْدَهُۥ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾
يَعْلَمُونَ ظَٰهِرًا مِّنَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ ٱلْـَٔاخِرَةِ هُمْ
غَٰفِلُونَ ﴿٧﴾ أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا۟ فِىٓ أَنفُسِهِمۗ مَّا خَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ إِلَّا بِٱلْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّىۗ وَإِنَّ كَثِيرًا
مِّنَ ٱلنَّاسِ بِلِقَآئِ رَبِّهِمْ لَكَٰفِرُونَ ﴿٨﴾ أَوَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِى
ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْۚ كَانُوٓا۟
أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا۟ ٱلْأَرْضَ وَعَمَرُوهَآ أَكْثَرَ مِمَّا
عَمَرُوهَا وَجَآءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِۖ فَمَا كَانَ ٱللَّهُ
لِيَظْلِمَهُمْ وَلَٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٩﴾ ثُمَّ كَانَ
عَٰقِبَةَ ٱلَّذِينَ أَسَٰٓـُٔوا۟ ٱلسُّوٓأَىٰٓ أَن كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَكَانُوا۟ بِهَا
يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١٠﴾ ٱللَّهُ يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾
وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يُبْلِسُ ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿١٢﴾ وَلَمْ يَكُن لَّهُم مِّن
شُرَكَآئِهِمْ شُفَعَٰٓؤُا۟ وَكَانُوا۟ بِشُرَكَآئِهِمْ كَٰفِرِينَ ﴿١٣﴾
وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَتَفَرَّقُونَ ﴿١٤﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَهُمْ فِى رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿١٥﴾

﴿۶﴾ [این پیروزی] وعدۀ الله است [و] الله هرگز از وعدۀ خود تخلف نمی کند؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند. ﴿۷﴾ آنان فقط ظاهری از زندگی دنیا را می‌دانند و از آخرت غافلند. ﴿۸﴾ آیا با خود نمی‌اندیشند که الله آسمان‌ها و زمین و آنچه را که میان آنهاست، جز به‌حق و برای مدت معیّنی نیافریده است؟ بی‌تردید، بسیاری از مردم به دیدار پروردگارشان [در قیامت] باور ندارند. ﴿۹﴾ آیا [مشرکان] در زمین گشت و گذار نکرده‌اند تا ببینند سرانجامِ کسانی که پیش از آنان بودند چگونه بوده است؟ آنها بسیار نیرومندتر از اینان بودند و زمین را [برای کشاورزی و عمران،] بیش از اینان دگرگون ساختند و آباد کردند؛ و پیامبرانشان با دلایل روشن به سراغشان آمدند [اما آنان انکار کردند و نابود شدند]. الله هرگز بر آن نبود که به آنان ستم کند؛ بلکه آنان خود به خویشتن ستم می کردند. ﴿۱۰﴾ آنگاه سرانجامِ کسانی که بدی کرده بودند، بسیار بدتر شد؛ چرا که آیات الله را دروغ می‌انگاشتند و آنها را به تمسخر می‌گرفتند. ﴿۱۱﴾ الله آفرینش مخلوقات را آغاز می کند ؛ سپس آنان را [پس از مرگشان] بازمی‌گردانَد؛ آنگاه [در قیامت، همگی] به سویش بازگردانده می‌شوید. ﴿۱۲﴾ روزی که قیامت بر پا گردد، گناهکاران [از رحمت الهی] ناامید می‌شوند. ﴿۱۳﴾ [در آن روز،] مشرکان از بین معبودان خود [که عبادت می کردند] هیچ شفاعتگری نخواهند داشت و نسبت به معبودانشان [که آنها را همتای الله قرار داده بودند] کفر می‌ورزند. ﴿۱۴﴾ روزی که قیامت برپا گردد، [مردم بر اساس کارهایشان] از یکدیگر جدا می‌شوند. ﴿۱۵﴾ اما کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، در بوستانی [از بهشت] شادمان می گردند.

وَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَلِقَآيِٕ ٱلْأٓخِرَةِ فَأُوْلَٰٓئِكَ فِي ٱلْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ١٦ فَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ ١٧ وَلَهُ ٱلْحَمْدُ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَعَشِيّٗا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ١٨ يُخْرِجُ ٱلْحَيَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَيِّ وَيُحْيِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَاۚ وَكَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ١٩ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنْ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٖ ثُمَّ إِذَآ أَنتُم بَشَرٞ تَنتَشِرُونَ ٢٠ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنْ خَلَقَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَٰجٗا لِّتَسْكُنُوٓاْ إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُم مَّوَدَّةٗ وَرَحْمَةًۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوْمٖ يَتَفَكَّرُونَ ٢١ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ خَلْقُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱخْتِلَٰفُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَٰنِكُمْۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّلْعَٰلِمِينَ ٢٢ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ مَنَامُكُم بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَٱبْتِغَآؤُكُم مِّن فَضْلِهِۦٓۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوْمٖ يَسْمَعُونَ ٢٣ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ يُرِيكُمُ ٱلْبَرْقَ خَوْفٗا وَطَمَعٗا وَيُنَزِّلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَيُحْيِۦ بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَآۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوْمٖ يَعْقِلُونَ ٢٤

﴿۱۶﴾ و اما کسانی که کفر ورزیدند و آیات ما و دیدارمان در آخرت را تکذیب کردند، در عذاب [دوزخ] احضار می‌شوند. ﴿۱۷﴾ پس الله را به پاکی ستایش کنید، آنگاه که به شب درمی‌آیید و آن دَم که به صبح می‌رسید ﴿۱۸﴾ و عصرگاهان و هنگامی که به نیمروز می‌رسید؛ و حمد و ستایش در آسمان‌ها و زمین از آنِ اوست. ﴿۱۹﴾ او تعالی [موجود] زنده را از [مادۀ] بی‌جان [= نطفه] پدید می‌آورد و [مادّۀ] بی‌جان را از [موجود] زنده خارج می‌سازد؛ و زمین را ـ پس از خشکی و خزانش ـ زنده می‌سازد؛ و [شما نیز روز قیامت،] اینچنین برانگیخته می‌شوید. ﴿۲۰﴾ و [یکی دیگر] از نشانه‌های او تعالی [این] است که شما را از خاک آفرید، سپس انسان‌هایی شدید [که تولید مثل کردید و در زمین] پراکنده گشتید. ﴿۲۱﴾ و از [دیگر] نشانه‌های او [این] است که از جنس خود شما همسرانی برایتان آفرید تا در کنارشان آرام گیرید و در میانتان محبت و مهربانی قرار داد. بی‌گمان، در این [نعمت،] نشانه‌هایی است [از قدرت پروردگار] برای مردمی که تفکر می کنند. ﴿۲۲﴾ و از [دیگر] نشانه‌های او تعالی، آفرینش آسمان‌ها و زمین و اختلاف زبان‌ها و رنگ‌های شماست. بی‌تردید، در این [امور،] نشانه‌هایی [از قدرت پروردگار] برای دانشوران است. ﴿۲۳﴾ و [یکی دیگر] از نشانه‌های او، خواب شما در شب و روز و تلاشتان برای بهره‌گیری از بخشش پروردگار [و تأمین معاش] است. بی‌گمان، در این امور، برای مردمی که گوش شنوا دارند، نشانه‌هایی [از قدرتِ پروردگار] است. ﴿۲۴﴾ و از [دیگر] نشانه‌های او [این] است که برق را برای ترس [از صاعقه] و امید [به باران]، به شما نشان می‌دهد و آبی از آسمان می‌فرستد و زمین را ـ پس از خشکی و خزانش ـ با آن زنده می‌سازد. بی‌گمان، در این امور، برای مردمی که می‌اندیشند، نشانه‌هایی [از قدرتِ پروردگار] است.

وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَن تَقُومَ ٱلسَّمَآءُ وَٱلْأَرْضُ بِأَمْرِهِۦۚ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ إِذَآ أَنتُمْ تَخْرُجُونَ ٢٥ وَلَهُۥ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِۖ كُلٌّ لَّهُۥ قَٰنِتُونَ ٢٦ وَهُوَ ٱلَّذِى يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِۚ وَلَهُ ٱلْمَثَلُ ٱلْأَعْلَىٰ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ٢٧ ضَرَبَ لَكُم مَّثَلًا مِّنْ أَنفُسِكُمْۖ هَل لَّكُم مِّن مَّا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُم مِّن شُرَكَآءَ فِى مَا رَزَقْنَٰكُمْ فَأَنتُمْ فِيهِ سَوَآءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنفُسَكُمْۚ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ٢٨ بَلِ ٱتَّبَعَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ أَهْوَآءَهُم بِغَيْرِ عِلْمٍۖ فَمَن يَهْدِى مَنْ أَضَلَّ ٱللَّهُۖ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ٢٩ فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًاۚ فِطْرَتَ ٱللَّهِ ٱلَّتِى فَطَرَ ٱلنَّاسَ عَلَيْهَاۚ لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ٣٠ ۞ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَٱتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَلَا تَكُونُوا۟ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ٣١ مِنَ ٱلَّذِينَ فَرَّقُوا۟ دِينَهُمْ وَكَانُوا۟ شِيَعًاۖ كُلُّ حِزْبٍۭ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ٣٢

﴿۲۵﴾ و از نشانه‌های او [این] است که آسمان‌ها و زمین به فرمانش برپاست و [روز قیامت] هنگامی که با ندایی شما را از زمین فرامی‌خوانَد، ناگهان [همگی از گورها] بیرون می‌آیید. ﴿۲۶﴾ هر کس [و هر چه] در آسمان‌ها و زمین است از آنِ الله است و همگی [تسلیم و] فرمانبردارِ او هستند. ﴿۲۷﴾ او همان ذاتی است که آفرینش مخلوقات را آغاز می‌کند، سپس آنان را [پس از مرگشان] بازمی‌گردانَد و این کار برایش آسان‌تر [از آفرینش نخستین] است؛ و برترین صفت در آسمان‌ها و زمین برای اوست و او تعالی شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۲۸﴾ [ای مشرکان،] الله برای شما از خودتان مثالی می‌آورد: آیا از بردگانتان کسی هست که در اموالی که به شما داده‌ایم شریکتان باشد؛ چنان که هر دو [در برخورداری از آن اموال،] یکسان باشید و همان طور که [به خاطر تصرف مال] از یکدیگر بیم دارید، از آنان نیز بیم داشته باشید؟ [حال که چنین نیست، پس چرا بندگان و مخلوقات الله را با او شریک می‌دانید؟] ما آیات خویش را برای کسانی که می‌اندیشند، اینچنین به روشنی بیان می‌کنیم. ﴿۲۹﴾ [دلیل شرک، کمبود دلایل توحیدی نیست؛] بلکه ستمکاران بدون علم و آگاهی، از هوی و هوس خود پیروی می‌کنند؛ پس کسی را که الله گمراه کرده است چه کسی هدایت می‌کند؟ و آنان [در برابر عذاب الهی] هیچ یاوری نخواهند داشت. ﴿۳۰﴾ [ای پیامبر،] حق‌گرایانه و خالصانه به این دین روی آور. [این آیین پاک،] اسلام است که الله فطرت مردم را بر اساس آن سرشته است. هیچ تغییری در آفرینشِ الله نیست. این است [راه راست و] دین استوار؛ ولی بیشتر مردم [حقیقت را] نمی‌دانند. ﴿۳۱﴾ [ای مؤمنان، به درگاه پروردگار توبه کنید و] به سوی او بازگردید و از او پروا کنید و نماز را برپا دارید و از مشرکان نباشید. ﴿۳۲﴾ از کسانی [نباشید] که در دینشان تفرقه ایجاد کردند و دسته‌دسته شدند و هر گروهی به آنچه نزد خویش دارند خشنودند.

وَإِذَا مَسَّ ٱلنَّاسَ ضُرّٞ دَعَوۡاْ رَبَّهُم مُّنِيبِينَ إِلَيۡهِ ثُمَّ إِذَآ أَذَاقَهُم مِّنۡهُ رَحۡمَةً إِذَا فَرِيقٞ مِّنۡهُم بِرَبِّهِمۡ يُشۡرِكُونَ ٣٣ لِيَكۡفُرُواْ بِمَآ ءَاتَيۡنَٰهُمۡۚ فَتَمَتَّعُواْ فَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَ ٣٤ أَمۡ أَنزَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ سُلۡطَٰنٗا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُواْ بِهِۦ يُشۡرِكُونَ ٣٥ وَإِذَآ أَذَقۡنَا ٱلنَّاسَ رَحۡمَةٗ فَرِحُواْ بِهَاۖ وَإِن تُصِبۡهُمۡ سَيِّئَةُۢ بِمَا قَدَّمَتۡ أَيۡدِيهِمۡ إِذَا هُمۡ يَقۡنَطُونَ ٣٦ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّ ٱللَّهَ يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقۡدِرُۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ٣٧ فَـَٔاتِ ذَا ٱلۡقُرۡبَىٰ حَقَّهُۥ وَٱلۡمِسۡكِينَ وَٱبۡنَ ٱلسَّبِيلِۚ ذَٰلِكَ خَيۡرٞ لِّلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجۡهَ ٱللَّهِۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ٣٨ وَمَآ ءَاتَيۡتُم مِّن رِّبٗا لِّيَرۡبُوَاْ فِيٓ أَمۡوَٰلِ ٱلنَّاسِ فَلَا يَرۡبُواْ عِندَ ٱللَّهِۖ وَمَآ ءَاتَيۡتُم مِّن زَكَوٰةٖ تُرِيدُونَ وَجۡهَ ٱللَّهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُضۡعِفُونَ ٣٩ ٱللَّهُ ٱلَّذِي خَلَقَكُمۡ ثُمَّ رَزَقَكُمۡ ثُمَّ يُمِيتُكُمۡ ثُمَّ يُحۡيِيكُمۡۖ هَلۡ مِن شُرَكَآئِكُم مَّن يَفۡعَلُ مِن ذَٰلِكُم مِّن شَيۡءٖۚ سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ٤٠ ظَهَرَ ٱلۡفَسَادُ فِي ٱلۡبَرِّ وَٱلۡبَحۡرِ بِمَا كَسَبَتۡ أَيۡدِي ٱلنَّاسِ لِيُذِيقَهُم بَعۡضَ ٱلَّذِي عَمِلُواْ لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ ٤١

﴿۳۳﴾ هنگامی که به مردم [رنج و] زیانی برسد، زاری‌کنان پروردگارشان را می‌خوانند؛ سپس چون [الله] رحمتی از جانب خویش به آنان بچشاند [و گره از کارشان بگشاید]، آنگاه گروهی از آنان به پروردگارشان شرک می‌آورند ﴿۳۴﴾ تا به آنچه که به آنان داده‌ایم ناسپاسی کنند. [از لذت‌های دنیوی] بهره بگیرید که به زودی [نتیجهٔ کردارتان را] خواهید دانست. ﴿۳۵﴾ آیا [در کتاب‌های آسمانی] دلیل محکمی بر آنان نازل کرده‌ایم که از [درستیِ] آنچه به او [= الله] شرک ورزیده‌اند سخن می‌گوید [و این کار را تأیید می‌کند]؟ ﴿۳۶﴾ وقتی رحمتی به مردم بچشانیم، از آن [بیش از حد] شاد می‌گردند [و تکبر می‌ورزند] و اگر به سزای کارهایی که می‌کردند رنج و مصیبتی به آنان برسد، [از رحمت الهی و دفع بلا] ناامید می‌شوند. ﴿۳۷﴾ آیا ندیدند که الله [نعمت و] روزی را بر هر کس که بخواهد می‌گشاید و [یا] تنگ می‌گرداند؟ بی‌گمان، در این [گشایش و سختی،] نشانه‌هایی [از لطف و رحمت پروردگار،] برای مؤمنان است. ﴿۳۸﴾ حقِ [صلهٔ رَحِم] خویشاوند و [صدقه و زکاتِ] مستمند و درراه مانده را ادا کن. این [کار] برای کسانی که [خشنودی] الله را می‌طلبند بهتر است و آنان همان رستگارانند. ﴿۳۹﴾ آنچه از اموال [خود، که به قصد] ربا به مردم می‌دهید تا [با پس گرفتنِ آن به میزان بیشتری بر اموالتان] افزوده گردد، نزد الله افزایش نمی‌یابد [ولی] آنچه برای خشنودی الله [به عنوان] زکات می‌پردازید، [برکت و افزایش می‌یابد] و [کسانی که چنین می‌کنند] ایناننند که پاداششان [نزد الله] چند برابر می‌گردد. ﴿۴۰﴾ الله است که شما را آفرید و روزی داد؛ آنگاه شما را می‌میراند و باز [در قیامت] زنده می‌کند. آیا در میان شریکانتان کسی هست که چیزی از این [کارها] را انجام دهد؟ او تعالی منزّه است و از چیزهایی که [با وی] شریک می‌سازند برتر است. ﴿۴۱﴾ به سبب گناهانی که مردم مرتکب شده‌اند، فساد [و تباهی] در خشکی و دریا آشکار گشته است تا [الله] جزای برخی از اعمالشان را به آنان بچشاند؛ باشد که [به سوی حق] بازگردند.

قُلْ سِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَٱنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَـٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلُ ۚ كَانَ أَكْثَرُهُم مُّشْرِكِينَ ﴿٤٢﴾ فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ ٱلْقَيِّمِ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهُۥ مِنَ ٱللَّهِ ۖ يَوْمَئِذٍ يَصَّدَّعُونَ ﴿٤٣﴾ مَن كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُۥ ۖ وَمَنْ عَمِلَ صَـٰلِحًا فَلِأَنفُسِهِمْ يَمْهَدُونَ ﴿٤٤﴾ لِيَجْزِىَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ مِن فَضْلِهِۦٓ ۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلْكَـٰفِرِينَ ﴿٤٥﴾ وَمِنْ ءَايَـٰتِهِۦٓ أَن يُرْسِلَ ٱلرِّيَاحَ مُبَشِّرَٰتٍ وَلِيُذِيقَكُم مِّن رَّحْمَتِهِۦ وَلِتَجْرِىَ ٱلْفُلْكُ بِأَمْرِهِۦ وَلِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَآءُوهُم بِٱلْبَيِّنَـٰتِ فَٱنتَقَمْنَا مِنَ ٱلَّذِينَ أَجْرَمُوا۟ ۖ وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى يُرْسِلُ ٱلرِّيَـٰحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُۥ فِى ٱلسَّمَآءِ كَيْفَ يَشَآءُ وَيَجْعَلُهُۥ كِسَفًا فَتَرَى ٱلْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَـٰلِهِۦ ۖ فَإِذَآ أَصَابَ بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦٓ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِن كَانُوا۟ مِن قَبْلِ أَن يُنَزَّلَ عَلَيْهِم مِّن قَبْلِهِۦ لَمُبْلِسِينَ ﴿٤٩﴾ فَٱنظُرْ إِلَىٰٓ ءَاثَـٰرِ رَحْمَتِ ٱللَّهِ كَيْفَ يُحْىِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَآ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾

﴿۴۲﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «در زمین بگردید تا ببینید سرانجامِ کسانی که پیش از شما بودند چگونه بوده است؛ بیشتر آنان مشرک بودند [و به همین سبب هلاک شدند]». ﴿۴۳﴾ به سوی دین مستقیم [و پایدار] روی آور پیش از آنکه روزی از جانب الله فرارسد که برگشت‌ناپذیر است [و قطعاً واقع می‌گردد]. در آن روز، [مردم] پراکنده می‌شوند [سپس گروهی به بهشت می‌روند و گروهی به دوزخ]. ﴿۴۴﴾ هر کس کفر بورزد، کفرش به زیان [خودِ] اوست و هر کس کاری شایسته انجام دهد، [بهشت را] برای خود آماده می‌سازند. ﴿۴۵﴾ تا [الله] کسانی را که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، از فضل خود پاداش دهد. بی‌تردید، او تعالی کافران را دوست نمی دارد. ﴿۴۶﴾ از نشانه‌های [قدرتِ] او این است که بادهای بشارت‌بخش را [با مژدۀ باران] می‌فرستد تا از رحمت خویش به شما بچشاند و کشتی‌ها به فرمانش حرکت کنند تا از بخشش او [روزی] بجویید؛ باشد که شکر به جای آورید. ﴿۴۷﴾ و در حقیقت، پیش از تو [نیز] پیامبرانی را به سوی قومشان فرستادیم و آنان با دلایل روشن نزدشان آمدند [ولی آن دلایل را تکذیب کردند]؛ سپس از کسانی که مرتکب گناه شده بودند انتقام گرفتیم [و مؤمنان را نجات دادیم] و یاری‌دادن مؤمنان [حقی] بر عهدۀ ما است. ﴿۴۸﴾ الله است که بادها را روانه می کند و [آنها نیز تودۀ] ابری را به حرکت درمی‌آورند و [الله] آنها را چنان که می‌خواهد در [پهنۀ] آسمان می گستراند و به صورت پاره‌هایی درمی‌آورَد و باران را می‌بینی که از میان آن [ابرها] بیرون می‌آید؛ و چون [پروردگار مهربان] این [بارانِ حیات‌بخش] را به هر یک از بندگانش که بخواهد فروبارَد، آنگاه است که شادمان می‌شوند. ﴿۴۹﴾ و قطعاً پیش از آنکه بر آنان ببارد، [آری] پیش از آن، ناامید بودند. ﴿۵۰﴾ پس به آثار رحمت الهی بنگر که چگونه زمین را پس از خشکی و خزانش زنده می کند. به راستی، اوست که یقیناً زندگی‌بخشِ مردگان است و او تعالی بر هر چیزی بی نهایت تواناست.

وَلَئِنْ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَّظَلُّوا۟ مِنۢ بَعْدِهِۦ يَكْفُرُونَ ﴿٥١﴾ فَإِنَّكَ لَا تُسْمِعُ ٱلْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ ٱلدُّعَآءَ إِذَا وَلَّوْا۟ مُدْبِرِينَ ﴿٥٢﴾ وَمَآ أَنتَ بِهَٰدِ ٱلْعُمْىِ عَن ضَلَٰلَتِهِمْ ۖ إِن تُسْمِعُ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِـَٔايَٰتِنَا فَهُم مُّسْلِمُونَ ﴿٥٣﴾ ۞ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنۢ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنۢ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۖ وَهُوَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْقَدِيرُ ﴿٥٤﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يُقْسِمُ ٱلْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا۟ غَيْرَ سَاعَةٍ ۚ كَذَٰلِكَ كَانُوا۟ يُؤْفَكُونَ ﴿٥٥﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ وَٱلْإِيمَٰنَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِى كِتَٰبِ ٱللَّهِ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْبَعْثِ ۖ فَهَٰذَا يَوْمُ ٱلْبَعْثِ وَلَٰكِنَّكُمْ كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يَنفَعُ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٧﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِى هَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ مِن كُلِّ مَثَلٍ ۚ وَلَئِن جِئْتَهُم بِـَٔايَةٍ لَّيَقُولَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ ﴿٥٨﴾ كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾ فَٱصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ ۖ وَلَا يَسْتَخِفَّنَّكَ ٱلَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ ﴿٦٠﴾

﴿۵۱﴾ اگـر بادی [سـوزان] بفرسـتیم و آن [کشتزارهایشـان] را زرد [و پژمـرده] ببینند، قطعـاً پس از آن، ناسـپاسی می کننـد. ﴿۵۲﴾ [ای پیامـبر،] تـو هرگز نمی‌تـوانی مردگان را شـنوا سـازی و آوای دعـوت [حـق را] را به گوش کران برسـانی؛ آنگاه که آنان پشـت می کننـد و روی می‌گرداننـد. ﴿۵۳﴾ و تـو راهنمـای کوردلان از گمراهی‌شـان نیسـتی. تـو تنها [سـخن حـق را] به گوش کسـانی می‌رسـانی که بـه آیات مـا ایمان دارنـد و [در برابـر فرمـان الله] تسـلیمند. ﴿۵۴﴾ الله اسـت کـه شـما را از [آب] بی‌ارزشی آفریـد؛ سـپس بعـد از ناتـوانی [دوران خردسـالی،] نیرومندی بخشـید؛ آنگاه پـس از نیرومندی، ضعـف و کهنسـالی پدید آورد. او هر چـه بخواهد می‌آفریند و او بی حد دانای تواناسـت. ﴿۵۵﴾ و روزی کـه قیامـت برپا گـردد، گناهکاران سـوگند یاد می کنند که جز سـاعتی [در گـور] درنـگ نکرده‌اند. آنـان [در دنیا نیز] این گونه به انحراف کشـیده می‌شـدند. ﴿۵۶﴾ و کسـانی کـه به آنان دانش و ایمان داده شـده اسـت [به گناهـکاران] می گویند: «بی‌تردیـد، شـما [بـر اسـاس آنچـه] در کتـاب الله [مقدر بـوده اسـت] تا روز رسـتاخیز درنـگ کرده‌ایـد. پس این روز رسـتاخیز اسـت؛ امـا شـما نمی‌دانسـتید [و آن را انکار می کردیـد]». ﴿۵۷﴾ در آن روز، عذرخـواهیِ کسـانی کـه سـتم کرده‌انـد سـودی ندارد و از آنـان خواسـته نمی‌شـود کـه [بـرای بـه دسـت آوردن خشـنودی الله] عذرخـواهی کننـد. ﴿۵۸﴾ بـه راسـتی کـه در ایـن قـرآن، از هـر گونـه مَثَلی بـرای مـردم آوردیم؛ و اگر نشـانه‌ای [در مورد راسـتگویی‌ات] برایشـان بیاوری، کسـانی کـه کفر ورزیدند می‌گوینـد: «شـما باطل‌اندیشـانی بیـش نیسـتید». ﴿۵۹﴾ الله بـر دل‌هـای کسـانی کـه [سـخن حـق را] نمی‌فهمنـد، این گونه مُهر [غفلـت] می‌نهـد. ﴿۶۰﴾ [ای پیامبر، بر آزار و تکذیـبِ مـشرکان] شـکیبا باش [کـه] قطعاً وعـدۀ [یـاریِ] الله، حق اسـت؛ و مبادا کسـانی کـه [به رسـتاخیز] بـاور ندارند، تـو را به [بی‌صـبری و] سـبکسری وادار کنند.

سُورَةُ لُقْمَانَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ٱلْحَكِيمِ ﴿٢﴾ هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ ﴿٣﴾ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤْتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُم بِٱلْـَٔاخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ أُوْلَٰٓئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ ۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشْتَرِى لَهْوَ ٱلْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا ۚ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٦﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ءَايَٰتُنَا وَلَّىٰ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا كَأَنَّ فِىٓ أُذُنَيْهِ وَقْرًا ۖ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٧﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمْ جَنَّٰتُ ٱلنَّعِيمِ ﴿٨﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقًّا ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٩﴾ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ۖ وَأَلْقَىٰ فِى ٱلْأَرْضِ رَوَٰسِىَ أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَآبَّةٍ ۚ وَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَنۢبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿١٠﴾ هَٰذَا خَلْقُ ٱللَّهِ فَأَرُونِى مَاذَا خَلَقَ ٱلَّذِينَ مِن دُونِهِۦ ۚ بَلِ ٱلظَّٰلِمُونَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿١١﴾

۳۱- سورۀ لقمان مکی است
وآن سی وچهار آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ الم [= الف. لام. میم]. ﴿۲﴾ این آیات کتاب حکیم است. ﴿۳﴾ [که] هدایت و رحمتی برای نیکوکاران است. ﴿۴﴾ همان کسانی که نماز را برپا می‌دارند و زکات می‌پردازند و به آخرت یقین دارند. ﴿۵﴾ آنان از جانب پروردگارشان از هدایتی برخوردارند و آنان قطعاً رستگارند. ﴿۶﴾ و در میان مردم کسی هست که در پیِ سخن یاوه است تا [دیگران را] از روی نادانی، از راهِ الله گمراه سازد و آن [آیات روشنگر] را به تمسخر می‌گیرد. آنان [که رفتارشان چنین است] برایشان عذابی اهانت آمیز است. ﴿۷﴾ و هنگامی که آیات ما بر او خوانده می‌شود، متکبرانه روی می‌گردانَد؛ گویی آن را نشنیده [و] گویی در گوش‌هایش سنگینی است؛ او را به عذابی دردناک بشارت ده. ﴿۸﴾ بی‌تردید، کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، باغ‌های پرنعمت [بهشت] برایشان است. ﴿۹﴾ در آنجا جاودانند. وعدۀ الله راست است و او تعالی شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۱۰﴾ چنان که می‌بینید، [الله] آسمان‌ها را بدون ستون آفرید و کوه‌های استوار [و محکمی] در زمین پیِ افکند تا [زمین] شما را نلرزانَد و از هر گونه جنبنده‌ای در آن پراکنده ساخت و آبی از آسمان فرستادیم و از هر گونه [گیاه زیبا و] سودمندی در آن رویاندیم. ﴿۱۱﴾ این آفرینشِ الله است؛ اینک [ای مشرکان،] به من نشان دهید کسانی که غیر از او هستند [و شما آنها را عبادت می‌کنید] چه آفریده‌اند؟ بلکه ستمکاران [مشرک] در گمراهی آشکارند.

وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا لُقۡمَٰنَ ٱلۡحِكۡمَةَ أَنِ ٱشۡكُرۡ لِلَّهِۚ وَمَن يَشۡكُرۡ فَإِنَّمَا
يَشۡكُرُ لِنَفۡسِهِۦۖ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٞ ١٢ وَإِذۡ قَالَ
لُقۡمَٰنُ لِٱبۡنِهِۦ وَهُوَ يَعِظُهُۥ يَٰبُنَيَّ لَا تُشۡرِكۡ بِٱللَّهِۖ إِنَّ ٱلشِّرۡكَ
لَظُلۡمٌ عَظِيمٞ ١٣ وَوَصَّيۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيۡهِ حَمَلَتۡهُ أُمُّهُۥ
وَهۡنًا عَلَىٰ وَهۡنٖ وَفِصَٰلُهُۥ فِي عَامَيۡنِ أَنِ ٱشۡكُرۡ لِي وَلِوَٰلِدَيۡكَ
إِلَيَّ ٱلۡمَصِيرُ ١٤ وَإِن جَٰهَدَاكَ عَلَىٰٓ أَن تُشۡرِكَ بِي مَا لَيۡسَ
لَكَ بِهِۦ عِلۡمٞ فَلَا تُطِعۡهُمَاۖ وَصَاحِبۡهُمَا فِي ٱلدُّنۡيَا مَعۡرُوفٗاۖ
وَٱتَّبِعۡ سَبِيلَ مَنۡ أَنَابَ إِلَيَّۚ ثُمَّ إِلَيَّ مَرۡجِعُكُمۡ فَأُنَبِّئُكُم
بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ١٥ يَٰبُنَيَّ إِنَّهَآ إِن تَكُ مِثۡقَالَ حَبَّةٖ مِّنۡ
خَرۡدَلٖ فَتَكُن فِي صَخۡرَةٍ أَوۡ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ أَوۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ يَأۡتِ
بِهَا ٱللَّهُۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٞ ١٦ يَٰبُنَيَّ أَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ وَأۡمُرۡ
بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَٱنۡهَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ وَٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَآ أَصَابَكَۖ إِنَّ ذَٰلِكَ
مِنۡ عَزۡمِ ٱلۡأُمُورِ ١٧ وَلَا تُصَعِّرۡ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمۡشِ فِي ٱلۡأَرۡضِ
مَرَحًاۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخۡتَالٖ فَخُورٖ ١٨ وَٱقۡصِدۡ فِي مَشۡيِكَ
وَٱغۡضُضۡ مِن صَوۡتِكَۚ إِنَّ أَنكَرَ ٱلۡأَصۡوَٰتِ لَصَوۡتُ ٱلۡحَمِيرِ ١٩

﴿۱۲﴾ به راستی، ما دانش [فهم دین و تدبیر زندگی] به لقمان بخشیدیم [و به او گفتیم]: «شکر الله را به جای آور؛ و هر کس شکر گزارد، تنها به سود خویش شکر گزارده است؛ و هر کس ناسپاسی کند، [بداند که] بی‌تردید، الله بی‌نیازِ ستوده است. ﴿۱۳﴾ و [یاد کن از] آنگاه که لقمان به پسرش [چنین] پند می‌داد: «پسرم، به الله شرک نیاور [و کسی یا چیزی را همتایش قرار نده؛ چرا که] یقیناً شرک، ستم بزرگی است». ﴿۱۴﴾ ما انسان را [دربارهٔ نیکویی] به پدر و مادرش سفارش کردیم [از آن رو که] مادرش او را با سستی [و ضعفِ] روزافزون باردار شد و [دوران شیرخوارگی و] بازگرفتنش از شیر دو سال به طول می‌انجامد. [به او گفتیم] که: «شُکرِ من و پدر و مادرت را به جای آور [که] بازگشت [همه] به سوی من است. ﴿۱۵﴾ و اگر آن دو [مشرک باشند و] تلاش کنند تو چیزی را شریک من قرار دهی که نسبت به آن دانشی نداری، [در این صورت] از آن‌ها اطاعت نکن [ولی] در دنیا با آنان به شایستگی [و نیکویی] رفتار کن و از راه کسی پیروی کن که [موحدانه] به سوی من بازآمده است؛ آنگاه بازگشتتان به سوی من است و شما را از آنچه انجام می‌دادید آگاه می کنم». ﴿۱۶﴾ [لقمان گفت:] «پسرم، اگر [عمل نیک یا بد] همسنگِ دانهٔ خردل باشد و درون تخته‌سنگی یا در [گوشه‌ای از] آسمان‌ها یا در زمین [نهفته] باشد، الله آن را [روز قیامت به حساب] می‌آورد. بی‌تردید، الله باریک‌بینِ آگاه است. ﴿۱۷﴾ پسرم، نماز را برپا دار و [مردم را] به نیکی فرمان بده و از کار ناپسند بازدار و بر آنچه [که از سختی‌های این کار] به تو می‌رسد، شکیبا باش. بی‌تردید، این از [جمله کارهایی است که نیازمند ارادهٔ قوی و] عزم استوار است. ﴿۱۸﴾ و [از روی غرور و تکبر] از مردم روی نگردان و مغرورانه در زمین راه نرو. به راستی که الله هیچ متکبر فخرفروشی را دوست ندارد. ﴿۱۹﴾ و [در منش و رفتارت] میانه‌رو باش و به آرامی سخن بگو [نه با صدای بلند؛ چرا که] قطعاً زشت‌ترین صداها، صدای خران است.

أَلَمْ تَرَوْاْ أَنَّ ٱللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُۥ ظَٰهِرَةً وَبَاطِنَةًۗ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُجَٰدِلُ فِي ٱللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَٰبٍ مُّنِيرٍ ﴿٢٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱتَّبِعُواْ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُواْ بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ ءَابَآءَنَآۚ أَوَلَوْ كَانَ ٱلشَّيْطَٰنُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ ﴿٢١﴾ ۞ وَمَن يُسْلِمْ وَجْهَهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ ٱسْتَمْسَكَ بِٱلْعُرْوَةِ ٱلْوُثْقَىٰۗ وَإِلَى ٱللَّهِ عَٰقِبَةُ ٱلْأُمُورِ ﴿٢٢﴾ وَمَن كَفَرَ فَلَا يَحْزُنكَ كُفْرُهُۥٓۚ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٢٣﴾ نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٢٤﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُۚ قُلِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِۚ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْغَنِيُّ ٱلْحَمِيدُ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ أَنَّمَا فِي ٱلْأَرْضِ مِن شَجَرَةٍ أَقْلَٰمٌ وَٱلْبَحْرُ يَمُدُّهُۥ مِنۢ بَعْدِهِۦ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ مَّا نَفِدَتْ كَلِمَٰتُ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٧﴾ مَّا خَلْقُكُمْ وَلَا بَعْثُكُمْ إِلَّا كَنَفْسٍ وَٰحِدَةٍۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعُۢ بَصِيرٌ ﴿٢٨﴾

الحِزْبُ ٤٢

﴿۲۰﴾ [ای مردم،] آیا ندیده‌اید که الله آنچه را در آسمان‌ها و زمین است، به خدمتتان گماشته و [بخششِ] نعمت‌های آشکار و پنهان خویش را بر شما تمام کرد؟ [با این حال،] از مردم کسی هست که بدون هیچ دانش و هدایت و کتابِ روشنگری، در [مورد] الله مجادله می کند. ﴿۲۱﴾ و هنگامی که به آنان گفته می‌شود: «از آنچه الله نازل کرده است پیروی کنید» می‌گویند: «[نه،] بلکه از چیزی پیروی می کنیم که پدرانمان را بر آن یافتیم». آیا اگر شیطان آنان را به سوی عذاب [آتش] سوزان دعوت کند [باز هم از پدرانشان پیروی می کنند؟] ﴿۲۲﴾ هر کس [خالصانه] به الله رو کند و نیکوکار باشد، به راستی که به محکم‌ترین دستاویز چنگ زده است؛ و سرانجامِ کارها به سوی الله است. ﴿۲۳﴾ هر کس کفر ورزید، کفرش تو را غمگین نسازد. بازگشت آنان به سوی ماست؛ آنگاه آنان را از آنچه کرده‌اند آگاه می‌سازیم. بی‌تردید، الله از [رازِ] دل‌ها آگاه است. ﴿۲۴﴾ آنان [= کافران] را اندکی [از نعمت‌های دنیا] بهره‌مند می‌سازیم؛ آنگاه آنان را به [تحمل] عذابی سخت دچار می کنیم. ﴿۲۵﴾ و اگر از مشرکان بپرسی: «چه کسی آسمان‌ها و زمین را آفریده است؟» قطعاً می‌گویند: «الله». بگو: «سپاس [و ستایش] مخصوصِ الله است [که شما را از این حقیقت، آگاه نمود]»؛ بلکه بیشتر آنان نمی‌دانند. ﴿۲۶﴾ آنچه در آسمان‌ها و زمین است، از آنِ الله است. بی‌تردید، الله بی‌نیازِ ستوده است. ﴿۲۷﴾ اگر [همۀ] درختان روی زمین قلم شود و دریا [مرکب گردد] و هفت دریای دیگر به یاری‌اش بیاید [تا دانش الهی را بنویسند]، سخنان الله پایان نمی‌یابد. بی‌تردید، الله شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۲۸﴾ [ای مردم،] آفرینش و برانگیختن شما [در قیامت] همچون [آفرینش] یک نفر بیش نیست. بی‌تردید، الله بسیار شنوای بیناست.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يُولِجُ ٱلَّيْلَ فِي ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ
فِي ٱلَّيْلِ وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَۖ كُلٌّ يَجْرِيٓ إِلَىٰٓ
أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ٢٩
ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ
ٱلْبَٰطِلُ وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْعَلِيُّ ٱلْكَبِيرُ ٣٠ أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱلْفُلْكَ
تَجْرِي فِي ٱلْبَحْرِ بِنِعْمَتِ ٱللَّهِ لِيُرِيَكُم مِّنْ ءَايَٰتِهِۦٓۚ إِنَّ
فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ٣١ وَإِذَا غَشِيَهُم مَّوْجٌ
كَٱلظُّلَلِ دَعَوُاْ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ فَلَمَّا نَجَّىٰهُمْ إِلَى ٱلْبَرِّ
فَمِنْهُم مُّقْتَصِدٌۚ وَمَا يَجْحَدُ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ ٣٢
يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمْ وَٱخْشَوْاْ يَوْمًا لَّا يَجْزِي وَالِدٌ
عَن وَلَدِهِۦ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ عَن وَالِدِهِۦ شَيْـًٔاۚ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ
حَقٌّۖ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِٱللَّهِ
ٱلْغَرُورُ ٣٣ إِنَّ ٱللَّهَ عِندَهُۥ عِلْمُ ٱلسَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ ٱلْغَيْثَ
وَيَعْلَمُ مَا فِي ٱلْأَرْحَامِۖ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًاۖ
وَمَا تَدْرِي نَفْسٌۢ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌۢ ٣٤

﴿۲۹﴾ آیا ندیدی که الله از شب می‌کاهد و بر روز می‌افزاید و از روز می‌کاهد و بر شب می‌افزاید؛ و خورشید و ماه را به خدمت [انسان] گماشته است که هر یک تا زمانی معیّن در [مدار خود] در حرکت باشد؟ بی‌تردید، الله از آنچه می‌کنید آگاه است. ﴿۳۰﴾ این [تقدیر و تدبیر،] از آن روست که الله حق است و آنچه جز او [به یاری و دعا] می‌خوانند [همه] باطل است و الله است که بلندمرتبه [و] بزرگ است. ﴿۳۱﴾ آیا ندیدی که کشتی‌ها به [فرمان و] نعمت الله در دریا در حرکتند تا برخی از نشانه‌های خویش را به شما بنمایاند؟ بی‌تردید، در این امر، برای هر شکیبای سپاسگزار، نشانه‌هایی [از قدرت و لطف پروردگار] است. ﴿۳۲﴾ و آنگاه که موجی کوه‌پیکر آنان را احاطه می‌کند، الله را در حالی خالصانه می‌خوانند که دین [و عبادت] را تنها ویژۀ او می‌دانند؛ اما چون آنان را [از مرگ] رهاند و به خشکی رساند، برخی از آنان میانه‌رو [می‌شوند، چنان که باید، سپاس نمی‌گزارند؛ در حالی که برخی دیگر ناسپاسند]؛ و آیات ما را کسی جز پیمان‌شکنانِ ناسپاس انکار نمی‌کند. ﴿۳۳﴾ ای مردم، از پروردگارتان پروا کنید و از روزی بترسید که نه هیچ پدری برای فرزندش سودی دارد و نه هیچ فرزندی سودرسانِ پدر است. یقیناً وعدۀ الله [در مورد قیامت] حقیقت دارد؛ پس [هوشیار باشید که لذت‌های] زندگی دنیا شما را نفریبد و شیطان شما را نسبت به [تأخیر عذاب و شکیباییِ] الله فریب ندهد. ﴿۳۴﴾ بی‌تردید، آگاهی [از زمان وقوع] قیامت، [تنها] نزد الله است و [اوست که] باران نازل می‌کند و آنچه را که در رَحِم‌هاست می‌داند؛ و کسی نمی‌داند فردا چه به دست می‌آورد و هیچ کس آگاه نیست که در کدام سرزمین می‌میرد. به راستی که الله بی نهایت دانای آگاه است.

سُورَةُ السَّجْدَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ۝١ تَنزِيلُ ٱلْكِتَٰبِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ۝٢
أَمْ يَقُولُونَ ٱفْتَرَىٰهُ ۚ بَلْ هُوَ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّآ أَتَىٰهُم
مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ۝٣ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى
ٱلْعَرْشِ ۖ مَا لَكُم مِّن دُونِهِۦ مِن وَلِىٍّ وَلَا شَفِيعٍ ۚ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ۝٤
يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ إِلَى ٱلْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِى يَوْمٍ كَانَ
مِقْدَارُهُۥٓ أَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ۝٥ ذَٰلِكَ عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ
ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ۝٦ ٱلَّذِىٓ أَحْسَنَ كُلَّ شَىْءٍ خَلَقَهُۥ ۖ وَبَدَأَ خَلْقَ ٱلْإِنسَٰنِ
مِن طِينٍ ۝٧ ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُۥ مِن سُلَٰلَةٍ مِّن مَّآءٍ مَّهِينٍ ۝٨
ثُمَّ سَوَّىٰهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِن رُّوحِهِۦ ۖ وَجَعَلَ لَكُمُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ
وَٱلْأَفْـِٔدَةَ ۚ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ۝٩ وَقَالُوٓا۟ أَءِذَا ضَلَلْنَا فِى ٱلْأَرْضِ
أَءِنَّا لَفِى خَلْقٍ جَدِيدٍۭ ۚ بَلْ هُم بِلِقَآءِ رَبِّهِمْ كَٰفِرُونَ ۝١٠ ۞ قُلْ يَتَوَفَّىٰكُم
مَّلَكُ ٱلْمَوْتِ ٱلَّذِى وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ۝١١

۳۲- سورهٔ سجده مکی است
وآن سی آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ الم [= الف. لام. میم]. ﴿۲﴾ نزول این کتاب که در [حقانیت] آن هیچ شکی نیست، از جانب پروردگار جهانیان است. ﴿۳﴾ [کافران] می‌گویند: «[محمد] آن را به دروغ [به پروردگارش] نسبت می‌دهد». [هرگز چنین نیست؛] بلکه آن [آیات، سخنِ] حقی از جانب پروردگار توست تا به قومی که پیش از تو [هیچ] بیم‌دهنده‌ای برایشان نیامده است، هشدار دهی؛ باشد که هدایت شوند. ﴿۴﴾ الله همان ذاتی است که آسمان‌ها و زمین و آنچه را که میان آنهاست در شش روز آفرید؛ آنگاه [آن گونه که شایسته جلال و مقام اوست] بر عرش قرار گرفت. شما هیچ کارساز و شفاعتگری جز او ندارید. آیا پند نمی‌گیرید؟ ﴿۵﴾ کار [جهان هستی] را از آسمان تا زمین تدبیر می‌کند. آنگاه در روزی که بلندی‌اش، به حساب شما [انسان‌ها] هزار سال است، [این کارها] به سوی او بالا می‌رود. ﴿۶﴾ این [پروردگار شماست:] دانای پنهان و آشکار، شکست‌ناپذیرِ مهربان. ﴿۷﴾ [همان] ذاتی که هر چه آفرید، به نیکوترین [شکل] آفرید و آفرینش [نخستین] انسان را از گل آغاز کرد. ﴿۸﴾ سپس [تداوم] نسل او را از چکیدهٔ آبی پست [و بی‌قدر] مقرّر کرد. ﴿۹﴾ آنگاه [اندام] او را سامان داد و از روح خویش [= روحی که خود آفرید] در وی دمید؛ و [نعمتِ] گوش و چشم و دل برایتان قرار داد. چه اندک سپاس می‌گزارید! ﴿۱۰﴾ [مشرکان] می‌گویند: «آیا وقتی [مُردیم و] در زمین [تبدیل به خاک و] ناپدید شدیم، آفرینش جدیدی خواهیم یافت؟» بلکه آنان دیدار پروردگارشان را منکرند. ﴿۱۱﴾ [ای پیامبر،] بگو: «فرشتهٔ مرگ که بر شما گماشته شده است، جانتان را می‌گیرد؛ آنگاه به سوی پروردگارتان بازگردانده می‌شوید».

وَلَوۡ تَرَىٰٓ إِذِ ٱلۡمُجۡرِمُونَ نَاكِسُواْ رُءُوسِهِمۡ عِندَ رَبِّهِمۡ
رَبَّنَآ أَبۡصَرۡنَا وَسَمِعۡنَا فَٱرۡجِعۡنَا نَعۡمَلۡ صَٰلِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ ﴿١٢﴾
وَلَوۡ شِئۡنَا لَأٓتَيۡنَا كُلَّ نَفۡسٍ هُدَىٰهَا وَلَٰكِنۡ حَقَّ
ٱلۡقَوۡلُ مِنِّي لَأَمۡلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ ٱلۡجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ أَجۡمَعِينَ ﴿١٣﴾
فَذُوقُواْ بِمَا نَسِيتُمۡ لِقَآءَ يَوۡمِكُمۡ هَٰذَآ إِنَّا نَسِينَٰكُمۡۖ
وَذُوقُواْ عَذَابَ ٱلۡخُلۡدِ بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا يُؤۡمِنُ
بِـَٔايَٰتِنَا ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُواْ بِهَا خَرُّواْۤ سُجَّدٗا وَسَبَّحُواْ بِحَمۡدِ
رَبِّهِمۡ وَهُمۡ لَا يَسۡتَكۡبِرُونَ۩ ﴿١٥﴾ تَتَجَافَىٰ جُنُوبُهُمۡ
عَنِ ٱلۡمَضَاجِعِ يَدۡعُونَ رَبَّهُمۡ خَوۡفٗا وَطَمَعٗا وَمِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ
يُنفِقُونَ ﴿١٦﴾ فَلَا تَعۡلَمُ نَفۡسٞ مَّآ أُخۡفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعۡيُنٖ
جَزَآءَۢ بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿١٧﴾ أَفَمَن كَانَ مُؤۡمِنٗا كَمَن كَانَ فَاسِقٗاۚ
لَّا يَسۡتَوُۥنَ ﴿١٨﴾ أَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَلَهُمۡ
جَنَّٰتُ ٱلۡمَأۡوَىٰ نُزُلَۢا بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ فَسَقُواْ
فَمَأۡوَىٰهُمُ ٱلنَّارُۖ كُلَّمَآ أَرَادُوٓاْ أَن يَخۡرُجُواْ مِنۡهَآ أُعِيدُواْ فِيهَا
وَقِيلَ لَهُمۡ ذُوقُواْ عَذَابَ ٱلنَّارِ ٱلَّذِي كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٠﴾

﴿۱۲﴾ و چون [در قیامت] گناهکاران را در پیشگاه پروردگارشان ببینی سر به زیر افکنده‌اند [و می‌گویند:] «پروردگارا، [اکنون حقیقت را] دیدیم و شنیدیم؛ پس ما را بازگردان تا کاری شایسته انجام دهیم. بی‌تردید، ما [به قیامت] یقین داریم». ﴿۱۳﴾ اگر می‌خواستیم، به هر کسی [توفیق و] هدایتش را ارزانی می‌داشتیم؛ لیکن این سخن از جانب من حتمی شده است که: «دوزخ را از همۀ جنیان و آدمیان [کافر] پر خواهم کرد». ﴿۱۴﴾ [به آنان گفته می‌شود:] «به سزای آنکه دیدار امروزتان را فراموش کردید، [عذاب سوزان را] بچشید. یقیناً ما [نیز] شما را [در آتش] رها کرده‌ایم و [اکنون] به سزای آنچه می‌کردید، عذاب جاودان را بچشید. ﴿۱۵﴾ فقط کسانی به آیات ما ایمان می‌آورند که چون به آنها پند داده شوند، به سجده می‌افتند و پروردگارشان را به پاکی می‌ستایند و تکبر نمی‌ورزند. ﴿۱۶﴾ [در دل شب،] از بسترها برمی‌خیزند و پروردگارشان را با بیم و امید [به نیایش] می‌خوانند و از آنچه به آنان روزی داده‌ایم انفاق می‌کنند. ﴿۱۷﴾ هیچ کس نمی‌داند به [پاس] آنچه [این مؤمنان در دنیا] انجام می‌دهند، چه [بسیار پاداش‌ها که مایۀ شادمانی و] روشنی چشم‌هاست، برایشان نهفته است. ﴿۱۸﴾ آیا [پاداش] کسی که مؤمن است همچون کسی است که نافرمان است؟ هرگز برابر نیستند. ﴿۱۹﴾ اما کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، برایشان باغ‌ها[ی بهشتی] است؛ [این به عنوان] محلّ پذیرایی از [آنها] است به [پاس] آنچه می‌کردند. ﴿۲۰﴾ و اما کسانی که نافرمانی کردند، جایگاهشان آتش [دوزخ] است. هر گاه بخواهند از آن خارج شوند، به آن بازگردانده می‌شوند و به آنان گفته می‌شود: «بچشید عذاب آتشی که همواره آن را انکار می‌کردید».

وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنَ ٱلۡعَذَابِ ٱلۡأَدۡنَىٰ دُونَ ٱلۡعَذَابِ ٱلۡأَكۡبَرِ
لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ ﴿٢١﴾ وَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِـَٔايَٰتِ
رَبِّهِۦ ثُمَّ أَعۡرَضَ عَنۡهَآۚ إِنَّا مِنَ ٱلۡمُجۡرِمِينَ مُنتَقِمُونَ ﴿٢٢﴾
وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ فَلَا تَكُن فِي مِرۡيَةٖ
مِّن لِّقَآئِهِۦۖ وَجَعَلۡنَٰهُ هُدٗى لِّبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ﴿٢٣﴾
وَجَعَلۡنَا مِنۡهُمۡ أَئِمَّةٗ يَهۡدُونَ بِأَمۡرِنَا لَمَّا صَبَرُواْۖ
وَكَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا يُوقِنُونَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفۡصِلُ بَيۡنَهُمۡ
يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُواْ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ ﴿٢٥﴾ أَوَلَمۡ يَهۡدِ لَهُمۡ
كَمۡ أَهۡلَكۡنَا مِن قَبۡلِهِم مِّنَ ٱلۡقُرُونِ يَمۡشُونَ
فِي مَسَٰكِنِهِمۡۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٍۚ أَفَلَا يَسۡمَعُونَ ﴿٢٦﴾
أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّا نَسُوقُ ٱلۡمَآءَ إِلَى ٱلۡأَرۡضِ ٱلۡجُرُزِ فَنُخۡرِجُ بِهِۦ
زَرۡعٗا تَأۡكُلُ مِنۡهُ أَنۡعَٰمُهُمۡ وَأَنفُسُهُمۡۚ أَفَلَا يُبۡصِرُونَ ﴿٢٧﴾
وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلۡفَتۡحُ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿٢٨﴾
قُلۡ يَوۡمَ ٱلۡفَتۡحِ لَا يَنفَعُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِيمَٰنُهُمۡ وَلَا هُمۡ
يُنظَرُونَ ﴿٢٩﴾ فَأَعۡرِضۡ عَنۡهُمۡ وَٱنتَظِرۡ إِنَّهُم مُّنتَظِرُونَ ﴿٣٠﴾

﴿۲۱﴾ یقیناً پیش از عذاب بزرگ [آخرت]، از عذاب نزدیک [و سختی‌های این دنیا] به آنان می‌چشانیم؛ باشد که [به درگاه الهی] بازگردند. ﴿۲۲﴾ کیست ستمکارتر از آن کس که به آیات پروردگارش پند داده می‌شود، سپس از آن روی می‌گرداند؟ بی‌تردید، ما از گناهکاران انتقام می‌گیریم. ﴿۲۳﴾ ما به موسی کتاب [تورات] دادیم ـ پس [ای پیامبر ﷺ،] در مورد دیدار [خودت با] او [موسی علیه السلام در شب اسراء و معراج] در تردید نباش ـ و آن [= تورات] را رهنمود بنی‌اسرائیل گرداندیم ﴿۲۴﴾ و چون آنان [بر عبادت و دوری از گناه] شکیبایی می‌کردند و به آیات ما یقین داشتند، پیشوایانی از میان آنان برگماشتیم که به فرمان ما [مردم را] هدایت می‌کردند. ﴿۲۵﴾ مسلماً پروردگار توست که روز قیامت در مورد آنچه اختلاف داشتند، میان آنان داوری می‌کند. ﴿۲۶﴾ آیا برایشان روشن نشده است که چه بسیار نسل‌هایی را پیش از آنان نابود کردیم که [اکنون این کافران] در خانه‌های آنها راه می‌روند؟ به راستی که در این [عذاب و نابودی] عبرت‌هاست. آیا [باز هم سخن حق را] نمی‌شنوند؟ ﴿۲۷﴾ آیا ندیدند که ما باران را به سوی زمین خشک [و بی‌گیاه] می‌فرستیم و به وسیلهٔ آن، کشتزاری پدید می‌آوریم که خود و چهارپایانشان از آن می‌خورند؟ آیا [نشانه‌های قدرتِ الله بر رستاخیز را] نمی‌بینند؟ ﴿۲۸﴾ و [کافران] می‌گویند: «اگر راستگویید، این داوری [میان ما و شما] کی فرامی‌رسد؟» ﴿۲۹﴾ بگو: «در روز داوری [که جدایی حق و باطل است]، ایمان آوردنِ کسانی که کفر ورزیدند سودی ندارد و به آنان مهلت [توبه] داده نمی‌شود». ﴿۳۰﴾ پس [ای پیامبر،] اکنون که بر شرک پافشاری می‌کنند] از آنان روی بگردان و منتظر [عذابشان] باش [که] بی‌تردید، آنان [نیز] منتظر [وقوع حوادث ناگوار بر شما] هستند.

سُورَةُ الأَحْزَابِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ ٱتَّقِ ٱللَّهَ وَلَا تُطِعِ ٱلۡكَٰفِرِينَ وَٱلۡمُنَٰفِقِينَۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمٗا ﴿١﴾ وَٱتَّبِعۡ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٗا ﴿٢﴾ وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلٗا ﴿٣﴾ مَّا جَعَلَ ٱللَّهُ لِرَجُلٖ مِّن قَلۡبَيۡنِ فِي جَوۡفِهِۦۚ وَمَا جَعَلَ أَزۡوَٰجَكُمُ ٱلَّٰٓـِٔي تُظَٰهِرُونَ مِنۡهُنَّ أُمَّهَٰتِكُمۡۚ وَمَا جَعَلَ أَدۡعِيَآءَكُمۡ أَبۡنَآءَكُمۡۚ ذَٰلِكُمۡ قَوۡلُكُم بِأَفۡوَٰهِكُمۡۖ وَٱللَّهُ يَقُولُ ٱلۡحَقَّ وَهُوَ يَهۡدِي ٱلسَّبِيلَ ﴿٤﴾ ٱدۡعُوهُمۡ لِأٓبَآئِهِمۡ هُوَ أَقۡسَطُ عِندَ ٱللَّهِۚ فَإِن لَّمۡ تَعۡلَمُوٓاْ ءَابَآءَهُمۡ فَإِخۡوَٰنُكُمۡ فِي ٱلدِّينِ وَمَوَٰلِيكُمۡۚ وَلَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٞ فِيمَآ أَخۡطَأۡتُم بِهِۦ وَلَٰكِن مَّا تَعَمَّدَتۡ قُلُوبُكُمۡۚ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمًا ﴿٥﴾ ٱلنَّبِيُّ أَوۡلَىٰ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ مِنۡ أَنفُسِهِمۡۖ وَأَزۡوَٰجُهُۥٓ أُمَّهَٰتُهُمۡۗ وَأُوْلُواْ ٱلۡأَرۡحَامِ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلَىٰ بِبَعۡضٖ فِي كِتَٰبِ ٱللَّهِ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُهَٰجِرِينَ إِلَّآ أَن تَفۡعَلُوٓاْ إِلَىٰٓ أَوۡلِيَآئِكُم مَّعۡرُوفٗاۚ كَانَ ذَٰلِكَ فِي ٱلۡكِتَٰبِ مَسۡطُورٗا ﴿٦﴾

۳۳- سورۀ احزاب مدنی است
وآن هفتاد وسه آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ ای پیامبر، تقوای الهی پیشه کن و از کافران و منافقان اطاعت نکن. بی‌تردید، الله همواره بی نهایت دانای حکیم است. ﴿۲﴾ و از آنچه از جانب پروردگارت بر تو وحی می‌شود پیروی کن. بی‌تردید، الله همواره به آنچه می کنید آگاه است. ﴿۳﴾ و بر الله توکل کن و همین بس که الله کارسازِ [تو] باشد. ﴿۴﴾ الله درون هیچ مردی دو قلب برایش ننهاده است و [به همین صورت،] هرگز همسرانتان را که مورد ظِهار [و تحریم جنسی] قرار می‌دهید، [همچون] مادرانتان نگردانده است؛ و [همچنین] پسرخوانده‌هایتان را پسران [حقیقی] شما قرار نداده است. این سخنی [نادرست] است که بر زبان می‌آورید و الله حق را می‌گوید و اوست که به راه راست هدایت می کند. ﴿۵﴾ آنان [= پسرخوانده‌ها] را به پدرانشان نسبت دهید [که] نزد الله عادلانه‌تر است. اگر پدرانشان را نمی‌شناسید، برادران دینی و بردگان آزادشده [و در حکمِ دوستان] شما هستند. در مورد آنچه [قبلاً] اشتباه کرده‌اید، گناهی بر شما نیست؛ ولی [در مورد] آنچه دل‌هایتان قصد آن را دارد [و عمداً بر زبان می‌آورید، مسؤول هستید و گناهکار می‌شوید؛ پس اگر توبه کنید،] همواره الله بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۶﴾ پیامبر [در تمام امور] نسبت به مؤمنان، از خودشان سزاوارتر است [و نظر و خواستش اولویت دارد] و همسران او [از لحاظ حرمت ازدواج و رعایت احترام، در حکمِ] مادرانشان هستند؛ و در کتاب الله، خویشاوندان [در ارث بردن از یکدیگر،] نسبت به مؤمنان و مهاجران اولویت دارند [و مِلاک ارث، خویشاوندی است نه ایمان و هجرت]؛ مگر اینکه [بخواهید] به دوستانتان نیکی کنید [و بخشی از اموالتان را به آنان بدهید]. این [حکم،] در آن کتاب [= لوح محفوظ] نوشته شده است.

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مِيثَـٰقَهُمْ وَمِنكَ وَمِن نُّوحٍ وَإِبْرَٰهِيمَ
وَمُوسَىٰ وَعِيسَى ٱبْنِ مَرْيَمَ ۖ وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِّيثَـٰقًا غَلِيظًا ﴿٧﴾
لِّيَسْـَٔلَ ٱلصَّـٰدِقِينَ عَن صِدْقِهِمْ ۚ وَأَعَدَّ لِلْكَـٰفِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٨﴾
يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَةَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَآءَتْكُمْ
جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٩﴾ إِذْ جَآءُوكُم مِّن فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ
مِنكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ ٱلْأَبْصَـٰرُ وَبَلَغَتِ ٱلْقُلُوبُ ٱلْحَنَاجِرَ
وَتَظُنُّونَ بِٱللَّهِ ٱلظُّنُونَا۠ ﴿١٠﴾ هُنَالِكَ ٱبْتُلِىَ ٱلْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا۟
زِلْزَالًا شَدِيدًا ﴿١١﴾ وَإِذْ يَقُولُ ٱلْمُنَـٰفِقُونَ وَٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم
مَّرَضٌ مَّا وَعَدَنَا ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَت طَّآئِفَةٌ
مِّنْهُمْ يَـٰٓأَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَٱرْجِعُوا۟ ۚ وَيَسْتَـْٔذِنُ فَرِيقٌ
مِّنْهُمُ ٱلنَّبِىَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِىَ بِعَوْرَةٍ ۖ إِن يُرِيدُونَ
إِلَّا فِرَارًا ﴿١٣﴾ وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِم مِّنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا۟ ٱلْفِتْنَةَ
لَـَٔاتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا۟ بِهَآ إِلَّا يَسِيرًا ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ كَانُوا۟ عَـٰهَدُوا۟
ٱللَّهَ مِن قَبْلُ لَا يُوَلُّونَ ٱلْأَدْبَـٰرَ ۚ وَكَانَ عَهْدُ ٱللَّهِ مَسْـُٔولًا ﴿١٥﴾

﴿۷﴾ و [ای پیامبر، یاد کن] هنگامی که از پیامبران پیمان [عبادت الله به یگانگی و نبوت] گرفتیم و [به ویژه] از تو و نوح و ابراهیم و موسی و عیسی ـ پسر مریم؛ و از [همهٔ] آنان پیمان محکمی [دربارهٔ تبلیغ دین] گرفتیم. ﴿۸﴾ [الله این پیمان را از رسولان گرفت] تا [با کافران اتمام حجت کرده باشد و] از راستگویان [= پیامبران] دربارهٔ راستیِ‌شان بپرسد و برای کافران عذابی دردناک مهیّا کرده است. ﴿۹﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، نعمت الله را بر خود به یاد آورید؛ آنگاه که سپاهیانی [از قبایل عرب] به سویتان آمدند. آنگاه ما تندبادی [سخت] و لشکری [از فرشتگان] که آنها را نمی‌دیدید، بر آنان فرستادیم [و به سختی شکستشان دادیم]؛ و همواره الله به آنچه می‌کنید بسیار بیناست. ﴿۱۰﴾ وقتی [در غزوهٔ خندق] دشمنان از بالا و پایین [و از شرق و غربِ شهر] به سویتان آمدند [و مدینه را محاصره کردند]؛ آنگاه که چشم‌ها [به فراوانیِ دشمن] خیره گشته و جان‌ها [از شدت وحشت] به گلوگاه رسیده بود و شما گمان‌هایی [نابجا] به الله می‌بردید. ﴿۱۱﴾ آنجا بود که مؤمنان آزمایش شدند و شدیداً به وحشت و اضطراب افتادند. ﴿۱۲﴾ و [نیز به یاد آورید] هنگامی که منافقان و کسانی که در دل‌هایشان بیماری [شک و دورویی] بود می‌گفتند: «آنچه الله و پیامبرش [دربارهٔ پیروزی بر کافران] وعده داده‌اند، جز فریبی بیش نیست». ﴿۱۳﴾ و [نیز] هنگامی که گروهی از آنان گفتند: «ای اهل یثرب، اینجا جای ماندن شما نیست؛ پس [به خانه‌هایتان] بازگردید»؛ و برخی از آنان از پیامبر اجازهٔ [بازگشت] می‌خواستند و می‌گفتند: «خانه‌های ما بی‌حفاظ است»؛ در حالی که بی‌حفاظ نبود. آنان چیزی جز فرار [از جهاد] نمی‌خواستند. ﴿۱۴﴾ اگر [لشکر دشمنان] از اطراف آن [= مدینه] بر آنان وارد می‌شدند [و خانه‌هایشان را محاصره می‌کردند] و از آنان خواسته می‌شد به کفر و شرک بازگردند، قطعاً چنین [تعهدی به دشمن] می‌دادند و جز تعدادی اندک [در برابر این درخواست] مقاومت نمی‌کردند. ﴿۱۵﴾ و پیش از این [وقتی همین منافقان در جنگ احد از مقابل کافران گریختند] با الله پیمان بستند که [هرگز به دشمن] پشت نکنند [و از میدان نگریزند]؛ و همواره پیمان الهی بازخواست دارد.

قُل لَّن يَنفَعَكُمُ ٱلْفِرَارُ إِن فَرَرْتُم مِّنَ ٱلْمَوْتِ أَوِ ٱلْقَتْلِ وَإِذًا لَّا تُمَتَّعُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٦﴾ قُلْ مَن ذَا ٱلَّذِى يَعْصِمُكُم مِّنَ ٱللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوٓءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً ۚ وَلَا يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧﴾ ۞ قَدْ يَعْلَمُ ٱللَّهُ ٱلْمُعَوِّقِينَ مِنكُمْ وَٱلْقَآئِلِينَ لِإِخْوَٰنِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا ۖ وَلَا يَأْتُونَ ٱلْبَأْسَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٨﴾ أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ ۖ فَإِذَا جَآءَ ٱلْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَٱلَّذِى يُغْشَىٰ عَلَيْهِ مِنَ ٱلْمَوْتِ ۖ فَإِذَا ذَهَبَ ٱلْخَوْفُ سَلَقُوكُم بِأَلْسِنَةٍ حِدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى ٱلْخَيْرِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا۟ فَأَحْبَطَ ٱللَّهُ أَعْمَٰلَهُمْ ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٩﴾ يَحْسَبُونَ ٱلْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا۟ ۖ وَإِن يَأْتِ ٱلْأَحْزَابُ يَوَدُّوا۟ لَوْ أَنَّهُم بَادُونَ فِى ٱلْأَعْرَابِ يَسْـَٔلُونَ عَنْ أَنۢبَآئِكُمْ ۖ وَلَوْ كَانُوا۟ فِيكُم مَّا قَٰتَلُوٓا۟ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٢٠﴾ لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِى رَسُولِ ٱللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا۟ ٱللَّهَ وَٱلْيَوْمَ ٱلْـَٔاخِرَ وَذَكَرَ ٱللَّهَ كَثِيرًا ﴿٢١﴾ وَلَمَّا رَءَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلْأَحْزَابَ قَالُوا۟ هَٰذَا مَا وَعَدَنَا ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَصَدَقَ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ ۚ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّآ إِيمَٰنًا وَتَسْلِيمًا ﴿٢٢﴾

﴿۱۶﴾ [ای پیامبر، به منافقان] بگو: «اگر از مرگ یا کشته شدن فرار کنید، هرگز سودی به حالتان ندارد؛ و در آن صورت نیز [از زندگی دنیا] جز اندکی بهره‌مند نمی‌شوید». ﴿۱۷﴾ بگو: «اگر الله مصیبت یا رحمتی برایتان خواسته باشد، کیست که شما را در برابرِ [اجرای فرمان] او حفظ کند؟» و آنان هیچ کارساز و یاریگری برای خویش جز الله نمی‌یابند. ﴿۱۸﴾ الله کسانی از شما را که بازدارنده[ی مردم از جهاد] هستند و به برادرانشان می‌گویند: «به ما بپیوندید» به خوبی می‌شناسد. [آنان سست‌باورند] و جز اندکی به میدان جنگ نمی‌آیند. ﴿۱۹﴾ [منافقان در همه چیز] بر شما بخل می‌ورزند؛ و هنگامی که بیم [جنگ پیش] می‌آید، در حالی که چشم‌هایشان [از وحشت در حدقه] می‌چرخد، همچون کسی که از [سختیِ] مرگ بیهوش شده باشد تو را نگاه می‌کنند؛ و چون [بحران و] ترس برطرف شد، به خاطر حرص و طمعی که به غنایم دارند، با زبان‌های تند و نیشدار شما را می‌رنجانند. آنان [هرگز] ایمان نیاورده‌اند؛ پس الله اعمالشان را تباه می‌گردانَد و این [کار] همواره بر الله آسان است. ﴿۲۰﴾ [منافقان] می‌پندارند [که لشکریان] احزاب [هنوز از اطراف مدینه] نرفته‌اند؛ و اگر احزاب بازگردند، [این سست‌باوران] آرزو می‌کنند که میان بادیه‌نشینان [پنهان] باشند [و از همانجا] اخبارِ [درگیریِ] شما را جویا شوند؛ و [حتی] اگر بین [سپاه] شما بودند، جز اندکی نمی‌جنگیدند. ﴿۲۱﴾ بی‌تردید، در [رفتار و گفتار] رسول الله [ﷺ]، سرمشق نیکویی برایتان است؛ برای هر کس که به الله و روز آخرت امید دارد و الله را بسیار یاد می‌کند. ﴿۲۲﴾ و چون مؤمنان [لشکر] احزاب را دیدند، گفتند: «این [امتحان الهی و پیروزی نهایی‌اش] همان چیزی است که الله و پیامبرش به ما وعده داده‌اند و [حقا که] الله و پیامبرش راست گفتند» و [مشاهدهٔ انبوه دشمن] جز بر ایمان و تسلیمشان [در مقابل پروردگار] نیفزود.

مِّنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ رِجَالٞ صَدَقُواْ مَا عَٰهَدُواْ ٱللَّهَ عَلَيۡهِۖ فَمِنۡهُم مَّن
قَضَىٰ نَحۡبَهُۥ وَمِنۡهُم مَّن يَنتَظِرُۖ وَمَا بَدَّلُواْ تَبۡدِيلٗا ٢٣ لِّيَجۡزِيَ
ٱللَّهُ ٱلصَّٰدِقِينَ بِصِدۡقِهِمۡ وَيُعَذِّبَ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ إِن شَآءَ أَوۡ
يَتُوبَ عَلَيۡهِمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ٢٤ وَرَدَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ بِغَيۡظِهِمۡ لَمۡ يَنَالُواْ خَيۡرٗاۚ وَكَفَى ٱللَّهُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ
ٱلۡقِتَالَۚ وَكَانَ ٱللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزٗا ٢٥ وَأَنزَلَ ٱلَّذِينَ ظَٰهَرُوهُم مِّنۡ
أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ مِن صَيَاصِيهِمۡ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ ٱلرُّعۡبَ
فَرِيقٗا تَقۡتُلُونَ وَتَأۡسِرُونَ فَرِيقٗا ٢٦ وَأَوۡرَثَكُمۡ أَرۡضَهُمۡ
وَدِيَٰرَهُمۡ وَأَمۡوَٰلَهُمۡ وَأَرۡضٗا لَّمۡ تَطَـُٔوهَاۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَيۡءٖ قَدِيرٗا ٢٧ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ قُل لِّأَزۡوَٰجِكَ إِن كُنتُنَّ تُرِدۡنَ
ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيۡنَ أُمَتِّعۡكُنَّ وَأُسَرِّحۡكُنَّ
سَرَاحٗا جَمِيلٗا ٢٨ وَإِن كُنتُنَّ تُرِدۡنَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَٱلدَّارَ
ٱلۡأٓخِرَةَ فَإِنَّ ٱللَّهَ أَعَدَّ لِلۡمُحۡسِنَٰتِ مِنكُنَّ أَجۡرًا عَظِيمٗا ٢٩
يَٰنِسَآءَ ٱلنَّبِيِّ مَن يَأۡتِ مِنكُنَّ بِفَٰحِشَةٖ مُّبَيِّنَةٖ يُضَٰعَفۡ
لَهَا ٱلۡعَذَابُ ضِعۡفَيۡنِۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٗا ٣٠

﴿۲۳﴾ در میان مؤمنان، مردانی هستند که به عهد و پیمانی که با الله بسته بودند [صادقانه] وفا کردند؛ برخی از آنان تا آخر بر عهد و پیمان خود ایستادند [و در این راه درگذشتند یا شهید شدند] و برخی دیگر هنوز چشم‌انتظار [شهادت] هستند و هرگز [پیمان خود را] دگرگون نساخته‌اند. ﴿۲۴﴾ [این رویدادها پیش می‌آید] تا الله راستگویان را به [پاسِ پایمردی و] راستگوییِ‌شان پاداش دهد و منافقان را اگر بخواهد [توفیق توبه را از آنان سلب نماید، و در نتیجه،] عذابشان کند یا [برایشان توفیق توبه دهد و] توبه‌شان را بپذیرد. بی‌تردید، الله بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۲۵﴾ و الله [سپاه] کسانی را که کفر ورزیده‌اند، بی‌آنکه به غنیمتی دست یابند، با [تمام حسرت و] خشمشان [از اطراف مدینه] برگرداند و الله مؤمنان را از جنگ بی‌نیاز ساخت؛ و الله همواره توانای شکست‌ناپذیر است. ﴿۲۶﴾ [الله] گروهی از اهل کتاب [= یهود بنی‌قُریظه] را که از آنان [= مشرکان] پشتیبانی کرده بودند، از قلعه‌هایشان پایین کشید و در دل‌هایشان وحشت انداخت؛ [چنان که شما] گروهی [از آنان] را می‌کشتید و گروهی را به اسارت می‌گرفتید. ﴿۲۷﴾ و زمین‌های کشاورزی و خانه‌ها و اموالشان و [همچنین] سرزمینی را که هرگز به آنجا پا نگذاشته بودید [= خیبر] در اختیار شما نهاد؛ و الله بر هر چیزی بی نهایت تواناست. ﴿۲۸﴾ ای پیامبر، به همسرانت [که نفقۀ بیشتری می‌خواهند] بگو: «اگر زندگی دنیا و زینت‌هایش را می‌خواهید، بیایید تا شما را [با هدیه‌ای مناسب] بهره‌مند سازم و [بدون هیچ آزاری] به نیکویی رهایتان کنم. ﴿۲۹﴾ و اگر مشتاق الله و پیامبرش و سرای آخرت هستید، [بدانید که] بی‌تردید، الله پاداش بزرگی برای نیکوکارانتان فراهم کرده است». ﴿۳۰﴾ ای زنان پیامبر، هر یک از شما که [گناه] ناشایستِ آشکاری مرتکب شود، عذابش دو چندان می‌گردد؛ و این [کار] همواره برای الله آسان است.

۞ وَمَن يَقْنُتْ مِنكُنَّ لِلَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَتَعْمَلْ صَٰلِحًا نُّؤْتِهَآ
أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا ﴿٣١﴾ يَٰنِسَآءَ ٱلنَّبِىِّ
لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِّنَ ٱلنِّسَآءِ ۚ إِنِ ٱتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِٱلْقَوْلِ
فَيَطْمَعَ ٱلَّذِى فِى قَلْبِهِۦ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ﴿٣٢﴾ وَقَرْنَ
فِى بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ ٱلْأُولَىٰ ۖ وَأَقِمْنَ
ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتِينَ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَطِعْنَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ ۚ إِنَّمَا
يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنكُمُ ٱلرِّجْسَ أَهْلَ ٱلْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ
تَطْهِيرًا ﴿٣٣﴾ وَٱذْكُرْنَ مَا يُتْلَىٰ فِى بُيُوتِكُنَّ مِنْ
ءَايَٰتِ ٱللَّهِ وَٱلْحِكْمَةِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ﴿٣٤﴾
إِنَّ ٱلْمُسْلِمِينَ وَٱلْمُسْلِمَٰتِ وَٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ
وَٱلْقَٰنِتِينَ وَٱلْقَٰنِتَٰتِ وَٱلصَّٰدِقِينَ وَٱلصَّٰدِقَٰتِ وَٱلصَّٰبِرِينَ
وَٱلصَّٰبِرَٰتِ وَٱلْخَٰشِعِينَ وَٱلْخَٰشِعَٰتِ وَٱلْمُتَصَدِّقِينَ
وَٱلْمُتَصَدِّقَٰتِ وَٱلصَّٰٓئِمِينَ وَٱلصَّٰٓئِمَٰتِ وَٱلْحَٰفِظِينَ
فُرُوجَهُمْ وَٱلْحَٰفِظَٰتِ وَٱلذَّٰكِرِينَ ٱللَّهَ كَثِيرًا
وَٱلذَّٰكِرَٰتِ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٥﴾

﴿۳۱﴾ و هریک از شما که پیوسته فرمانبردارِ الله و پیامبرش باشد و کاری شایسته کند، پاداش او را دو برابر می‌دهیم و [در بهشت] روزی ارزشمندی برایش فراهم آورده‌ایم. ﴿۳۲﴾ ای زنان پیامبر، اگر پرهیزگاری کنید، [در برتری و شرافت] مانند هیچ یک از زنان [دیگر] نخواهید بود؛ پس در هنگام سخن گفتن [با مردان]، ناز و نرمش به کار نبرید تا [مبادا] کسی که در دلش بیماری است [در شما] طمع کند و به شیوه‌ای شایسته سخن بگویید. ﴿۳۳﴾ و در خانه‌هایتان بمانید و همچون جلوه‌گری [زنان در دوران] جاهلیت پیشین، جلوه‌گری [و خودنمایی] نکنید و نماز برپا دارید و زکات بپردازید و از الله و پیامبرش اطاعت کنید. ای اهل خانه[ی پیامبر]، جز این نیست الله می‌خواهد پلیدی [و آزارِ بیگانگان] را از شما دور نماید و شما را کاملاً پاک گردانَد. ﴿۳۴﴾ و هر آنچه را که از آیات الهی و سنت پیامبر در خانه‌هایتان خوانده می‌شود، به یاد داشته باشید. بی‌تردید، الله همواره باریک‌بین آگاه است. ﴿۳۵﴾ الله برای مردان مسلمان و زنان مسلمان و مردان مؤمن و زنان مؤمن و مردان فرمانبردار و زنان فرمانبردار و مردان راستگو و زنان راستگو و مردان شکیبا و زنان شکیبا و مردان فروتن و زنان فروتن و مردان انفاقگر و زنان انفاقگر و مردان روزه‌دار و زنان روزه‌دار و مردان پاکدامن و زنان پاکدامن و مردان و زنانی که الله را بسیار یاد می کنند، برای [همگی] آنان آمرزش و پاداشی بزرگ فراهم نموده است.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٖ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَمۡرًا أَن يَكُونَ
لَهُمُ ٱلۡخِيَرَةُ مِنۡ أَمۡرِهِمۡۗ وَمَن يَعۡصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَقَدۡ ضَلَّ ضَلَٰلٗا
مُّبِينٗا ٣٦ وَإِذۡ تَقُولُ لِلَّذِيٓ أَنۡعَمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِ وَأَنۡعَمۡتَ عَلَيۡهِ
أَمۡسِكۡ عَلَيۡكَ زَوۡجَكَ وَٱتَّقِ ٱللَّهَ وَتُخۡفِي فِي نَفۡسِكَ مَا ٱللَّهُ
مُبۡدِيهِ وَتَخۡشَى ٱلنَّاسَ وَٱللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخۡشَىٰهُۖ فَلَمَّا قَضَىٰ زَيۡدٞ
مِّنۡهَا وَطَرٗا زَوَّجۡنَٰكَهَا لِكَيۡ لَا يَكُونَ عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ حَرَجٞ فِيٓ
أَزۡوَٰجِ أَدۡعِيَآئِهِمۡ إِذَا قَضَوۡاْ مِنۡهُنَّ وَطَرٗاۚ وَكَانَ أَمۡرُ ٱللَّهِ مَفۡعُولٗا ٣٧
مَّا كَانَ عَلَى ٱلنَّبِيِّ مِنۡ حَرَجٖ فِيمَا فَرَضَ ٱللَّهُ لَهُۥۖ سُنَّةَ ٱللَّهِ فِي
ٱلَّذِينَ خَلَوۡاْ مِن قَبۡلُۚ وَكَانَ أَمۡرُ ٱللَّهِ قَدَرٗا مَّقۡدُورًا ٣٨ ٱلَّذِينَ
يُبَلِّغُونَ رِسَٰلَٰتِ ٱللَّهِ وَيَخۡشَوۡنَهُۥ وَلَا يَخۡشَوۡنَ أَحَدًا إِلَّا ٱللَّهَۗ وَكَفَىٰ
بِٱللَّهِ حَسِيبٗا ٣٩ مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَآ أَحَدٖ مِّن رِّجَالِكُمۡ وَلَٰكِن
رَّسُولَ ٱللَّهِ وَخَاتَمَ ٱلنَّبِيِّـۧنَۗ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٗا ٤٠
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ ذِكۡرٗا كَثِيرٗا ٤١ وَسَبِّحُوهُ
بُكۡرَةٗ وَأَصِيلًا ٤٢ هُوَ ٱلَّذِي يُصَلِّي عَلَيۡكُمۡ وَمَلَٰٓئِكَتُهُۥ
لِيُخۡرِجَكُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِۚ وَكَانَ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ رَحِيمٗا ٤٣

﴿۳۶﴾ برای هیچ مرد و زن مؤمنی شایسته نیست که وقتی الله و رسولش به کاری فرمان می‌دهند، [در اجرای آن فرمان،] اختیاری داشته باشد؛ و هر کس از الله و رسولش نافرمانی کند، حقا که در گمراهیِ آشکاری گرفتار شده است. ﴿۳۷﴾ [به یاد آور] وقتی به [زید بن‌حارثه ﷺ] ـ کسی که الله به او نعمت [اسلام] داده بود و تو نعمت [آزادی] به او بخشیده بودی ـ [به نصیحت] می‌گفتی: «همسرت را نزد خویش نگه دار و از الله پروا کن» و در دل خویش چیزی را [در مورد ازدواج با زینب ﷺ پس از طلاقش] پنهان می‌داشتی که الله آشکارکنندۀ آن بود و [چون این ازدواج، با سنت‌های جاهلی مغایر بود] از [سرزنشِ] مردم می‌ترسیدی؛ حال آنکه الله سزاوارتر است که از او بترسی. پس هنگامی که زید نیازش را از وی به پایان بُرد [و طلاقش داد]، او را به ازدواج تو درآوردیم تا برای مؤمنان در مورد ازدواج با همسرانِ پسرخوانده‌هایشان که از آنان کام گرفته‌اند [و طلاقشان داده‌اند]، هیچ گناهی نباشد؛ و فرمان الله همواره انجام‌پذیر است. ﴿۳۸﴾ بر پیامبر، در مورد آنچه الله برایش مقرر [و حلال] داشته است، هیچ گونه گناهی وجود ندارد. [این کار،] سنت الهی است [و] دربارۀ کسانی [= پیامبرانی] که پیش از این بوده‌اند [نیز صدق می‌کند]؛ و فرمان الله همواره دقیق و حساب‌شده است. ﴿۳۹﴾ [همان] کسانی که پیام‌های الله را [به مردم] می‌رسانند و تنها از او می‌ترسند و از هیچ کس جز الله ترسی ندارند؛ و الله برای حسابرسی [کارهای بندگانش] کافی است. ﴿۴۰﴾ محمد [ﷺ] هرگز پدر هیچ‌یک از مردان شما [از جمله زید ﷺ] نیست؛ بلکه رسول الله و خاتم پیامبران است؛ و الله همواره به همه چیز بی نهایت داناست. ﴿۴۱﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، الله را بسیار یاد کنید ﴿۴۲﴾ و بامداد و شامگاه او را به پاکی بستایید. ﴿۴۳﴾ اوست که بر شما درود [و رحمت] می‌فرستد و فرشتگانش [نیز دعایتان می‌کنند] تا شما را از تاریکی‌ها به سوی نور بیرون آورد و [الله] همواره نسبت به مؤمنان بسیار مهربان است.

تَحِيَّتُهُمۡ يَوۡمَ يَلۡقَوۡنَهُۥ سَلَٰمٞۚ وَأَعَدَّ لَهُمۡ أَجۡرٗا كَرِيمٗا ٤٤ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلنَّبِيُّ إِنَّآ أَرۡسَلۡنَٰكَ شَٰهِدٗا وَمُبَشِّرٗا وَنَذِيرٗا ٤٥ وَدَاعِيًا
إِلَى ٱللَّهِ بِإِذۡنِهِۦ وَسِرَاجٗا مُّنِيرٗا ٤٦ وَبَشِّرِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ بِأَنَّ لَهُم
مِّنَ ٱللَّهِ فَضۡلٗا كَبِيرٗا ٤٧ وَلَا تُطِعِ ٱلۡكَٰفِرِينَ وَٱلۡمُنَٰفِقِينَ
وَدَعۡ أَذَىٰهُمۡ وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلٗا ٤٨
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا نَكَحۡتُمُ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ ثُمَّ طَلَّقۡتُمُوهُنَّ
مِن قَبۡلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ فَمَا لَكُمۡ عَلَيۡهِنَّ مِنۡ عِدَّةٖ تَعۡتَدُّونَهَاۖ
فَمَتِّعُوهُنَّ وَسَرِّحُوهُنَّ سَرَاحٗا جَمِيلٗا ٤٩ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ
إِنَّآ أَحۡلَلۡنَا لَكَ أَزۡوَٰجَكَ ٱلَّٰتِيٓ ءَاتَيۡتَ أُجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتۡ
يَمِينُكَ مِمَّآ أَفَآءَ ٱللَّهُ عَلَيۡكَ وَبَنَاتِ عَمِّكَ وَبَنَاتِ عَمَّٰتِكَ
وَبَنَاتِ خَالِكَ وَبَنَاتِ خَٰلَٰتِكَ ٱلَّٰتِي هَاجَرۡنَ مَعَكَ وَٱمۡرَأَةٗ
مُّؤۡمِنَةً إِن وَهَبَتۡ نَفۡسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنۡ أَرَادَ ٱلنَّبِيُّ أَن يَسۡتَنكِحَهَا
خَالِصَةٗ لَّكَ مِن دُونِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۗ قَدۡ عَلِمۡنَا مَا فَرَضۡنَا
عَلَيۡهِمۡ فِيٓ أَزۡوَٰجِهِمۡ وَمَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُهُمۡ لِكَيۡلَا
يَكُونَ عَلَيۡكَ حَرَجٞۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ٥٠

﴿۴۴﴾ روزی که با او دیدار می‌کنند، درودشان «سلام» است و [الله] پاداشی ارجمند برایشان فراهم ساخته است. ﴿۴۵﴾ ای پیامبر، ما تو را گواه و بشارت‌بخش و بیم‌دهنده فرستاده‌ایم ﴿۴۶﴾ و [تو را] دعوتگری به سوی الله به فرمان او و چراغی روشنی‌بخش [قرار دادیم]. ﴿۴۷﴾ و به مؤمنان بشارت بده که از جانب الله بخششی بزرگی برایشان است. ﴿۴۸﴾ و از کافران و منافقان اطاعت نکن و به آزارشان بی‌توجه باش و بر الله توکل کن؛ و همین بس که الله [یاور و] کارگزار تو باشد. ﴿۴۹﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هرگاه با زنان مؤمن ازدواج کردید، سپس پیش از اینکه با آنان همبستر شوید طلاقشان دادید، از جانب شما هیچ عدّه‌ای بر عهدۀ آنان نیست که حسابش را نگاه دارید؛ آنان را [با هدیه‌ای مناسب] بهره‌مند سازید و به نیکوترین وجه رهایشان سازید. ﴿۵۰﴾ ای پیامبر، ما همسرانت که مهرشان را پرداخته‌ای و [نیز] کنیزانی را که الله [از بهرۀ جنگ] به تو ارزانی داشته است برایت حلال کرده‌ایم و [نیز ازدواج با] دخترعموهایت و دخترعمه‌هایت و دختردایی‌هایت و دخترخاله‌هایت که با تو هجرت کرده‌اند و [همچنین] اگر زن مؤمنی خود را [بدون مهریه] به پیامبر ببخشد، چنانچه پیامبر بخواهد [می‌تواند] با وی ازدواج کند. [این حکم،] ویژۀ توست، نه دیگر مؤمنان. بی‌تردید، ما می‌دانیم در مورد همسران و کنیزانشان چه حکمی برای آنان تعیین کرده‌ایم. [این حکمِ ویژه را برقرار کردیم] تا هیچ تنگنایی [در راه انجام وظیفه] بر تو نباشد؛ و الله همواره بسیار آمرزندۀ مهربان است.

ربع الحزب ٤٣

۞ تُرْجِي مَن تَشَآءُ مِنْهُنَّ وَتُـْٔوِيٓ إِلَيْكَ مَن تَشَآءُۖ وَمَنِ ٱبْتَغَيْتَ مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَۚ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰٓ أَن تَقَرَّ أَعْيُنُهُنَّ وَلَا يَحْزَنَّ وَيَرْضَيْنَ بِمَآ ءَاتَيْتَهُنَّ كُلُّهُنَّۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي قُلُوبِكُمْۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمًا ﴿٥١﴾ لَّا يَحِلُّ لَكَ ٱلنِّسَآءُ مِنۢ بَعْدُ وَلَآ أَن تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ أَزْوَٰجٍ وَلَوْ أَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ رَّقِيبًا ﴿٥٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَدْخُلُواْ بُيُوتَ ٱلنَّبِيِّ إِلَّآ أَن يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَىٰ طَعَامٍ غَيْرَ نَٰظِرِينَ إِنَىٰهُ وَلَٰكِنْ إِذَا دُعِيتُمْ فَٱدْخُلُواْ فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَٱنتَشِرُواْ وَلَا مُسْتَـْٔنِسِينَ لِحَدِيثٍۚ إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ يُؤْذِي ٱلنَّبِيَّ فَيَسْتَحْيِۦ مِنكُمْۖ وَٱللَّهُ لَا يَسْتَحْيِۦ مِنَ ٱلْحَقِّۚ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَٰعًا فَسْـَٔلُوهُنَّ مِن وَرَآءِ حِجَابٍۚ ذَٰلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّۚ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَن تُؤْذُواْ رَسُولَ ٱللَّهِ وَلَآ أَن تَنكِحُوٓاْ أَزْوَٰجَهُۥ مِنۢ بَعْدِهِۦٓ أَبَدًاۚ إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ عِندَ ٱللَّهِ عَظِيمًا ﴿٥٣﴾ إِن تُبْدُواْ شَيْـًٔا أَوْ تُخْفُوهُ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٥٤﴾

﴿۵۱﴾ [نوبت] هر یک از آنان [= همسرانت] را که بخواهی [می‌توانی] به تأخیر اندازی و هر کدام را بخواهی، [می‌توانی] نزد خویش جای دهی؛ و اگر هر یک از آنان را که از او کناره گرفته‌ای [و نوبتش به تأخیر افتاده است، دوباره] طلب کنی، [در هر حال] هیچ گناهی بر تو نیست. این [اختیار در انتخاب،] نزدیک‌تر است به اینکه چشمشان روشن شود و اندوهگین نباشند و همگی‌شان از آنچه به آنان بخشیده‌ای راضی گردند؛ و الله می‌داند که شما [مردان دربارۀ محبتِ بیشتر به برخی زنانتان] چه در دل دارید؛ و الله همواره بی نهایت دانای بردبار است. ﴿۵۲﴾ از این پس، [دیگر ازدواج با] هیچ زنی برایت حلال نیست و نباید [برخی از همسرانت را طلاق دهی تا] همسرانی را جانشین آنان کنی؛ حتی اگر زیباییِ آنان [= زنان جدید] تو را به شگفت آورَد؛ مگر آن که [به صورت کنیز] در اختیارت باشد؛ و الله همواره بر هر چیزی نگهبان است. ﴿۵۳﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، به خانه‌های پیامبر داخل نشوید؛ مگر آنکه برای [صرف] غذایی به شما اجازه داده شود؛ [آن هم] بی‌آنکه [زودتر از وقت غذا بروید و] منتظر آماده شدنش باشید؛ ولی هنگامی که شما را فراخواندند وارد شوید و چون غذا خوردید پراکنده گردید و سرگرم [بحث و] گفتگو نشوید. این [رفتارتان] پیامبر را می‌آزارد و او از [ابراز این موضوع در برابر] شما شرم دارد؛ [ولی] الله از [بیان] حق شرم ندارد. و هنگامی که از آنان [= همسران پیامبر] چیزی از وسایل زندگی را [به عاریت] خواستید، [نیازتان را] از پشت پرده از آنان بخواهید [چرا که] این [کار] برای دل‌های شما و آنان پاک‌تر است؛ و [همچنین] برایتان سزاوار نیست که رسول الله را بیازارید و هرگز شایستۀ شما نیست که پس از [وفات] او با همسرانش ازدواج کنید. به راستی که این [کار] نزد الله [گناهی] بزرگ است. ﴿۵۴﴾ اگر چیزی را آشکار کنید یا پنهان دارید، [بدانید که] بی‌تردید، الله از همه چیز آگاه است.

لَّا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِيٓ ءَابَآئِهِنَّ وَلَآ أَبْنَآئِهِنَّ وَلَآ إِخْوَٰنِهِنَّ وَلَآ أَبْنَآءِ إِخْوَٰنِهِنَّ وَلَآ أَبْنَآءِ أَخَوَٰتِهِنَّ وَلَا نِسَآئِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُنَّۗ وَٱتَّقِينَ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٖ شَهِيدًا ﴿٥٥﴾ إِنَّ ٱللَّهَ وَمَلَٰٓئِكَتَهُۥ يُصَلُّونَ عَلَى ٱلنَّبِيِّۚ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ صَلُّواْ عَلَيْهِ وَسَلِّمُواْ تَسْلِيمًا ﴿٥٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُؤْذُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ لَعَنَهُمُ ٱللَّهُ فِي ٱلدُّنْيَا وَٱلْأٓخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿٥٧﴾ وَٱلَّذِينَ يُؤْذُونَ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ بِغَيْرِ مَا ٱكْتَسَبُواْ فَقَدِ ٱحْتَمَلُواْ بُهْتَٰنًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ﴿٥٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ قُل لِّأَزْوَٰجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَآءِ ٱلْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِن جَلَٰبِيبِهِنَّۚ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰٓ أَن يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٥٩﴾ ۞ لَّئِن لَّمْ يَنتَهِ ٱلْمُنَٰفِقُونَ وَٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَٱلْمُرْجِفُونَ فِي ٱلْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَآ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٦٠﴾ مَّلْعُونِينَۖ أَيْنَمَا ثُقِفُوٓاْ أُخِذُواْ وَقُتِّلُواْ تَقْتِيلًا ﴿٦١﴾ سُنَّةَ ٱللَّهِ فِي ٱلَّذِينَ خَلَوْاْ مِن قَبْلُۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ ٱللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٦٢﴾

﴿۵۵﴾ بر آنان [= زنان مسلمان] گناهی نیست [در نداشتن حجاب] نزد پدرانشان و پسرانشان و برادرانشان و پسران برادرانشان و پسران خواهرانشان و زنان [هم‌دین] شان و بردگانشان؛ و [ای زنان مسلمان،] از الله پروا کنید. بی‌تردید، الله بر همه چیز گواه است. ﴿۵۶﴾ به راستی، الله و فرشتگانش بر پیامبر درود[1] می‌فرستند؛ [پس] ای کسانی که ایمان آورده‌اید، [شما نیز] بر او درود فرستید و به شایستگی سلام گویید. ﴿۵۷﴾ کسانی که الله و پیامبرش را می‌آزارند، الله در دنیا و آخرت آنان را از رحمت خویش دور می‌کند و عذابی توهین آمیز برایشان آماده کرده است. ﴿۵۸﴾ و کسانی که مردان و زنان مؤمن را بدون اینکه مرتکب [عمل زشتی] شده باشند [با اتهامات ناروا] می‌آزارند، بارِ دروغ و گناهی آشکار را به دوش می‌کشند. ﴿۵۹﴾ ای پیامبر، به همسران و دخترانت و سایر زنان مؤمن بگو که چادرهایشان را به شایستگی بر [سر و صورت و سینۀ] خویش بیفکنند. این [گونه پوشش] مناسب‌تر است به اینکه [در جامعه به متانت و وقار] شناخته شوند و [در نتیجه،] مورد آزار [افراد هرزه] قرار نگیرند؛ و الله بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۶۰﴾ اگر منافقان و کسانی که بیماری [نفاق] در دل‌هایشان است و شایعه‌پراکنان در مدینه، [از دروغگویي و شایعه‌سازی] دست برندارند، یقیناً تو را بر آنان مسلط می‌گردانیم. در این صورت، جز مدت کوتاهی نمی‌توانند در این شهر و در کنار تو بمانند. ﴿۶۱﴾ لعنت‌شدگانند و هر جا که یافت شوند، باید بی‌محابا دستگیر و کشته شوند. ﴿۶۲﴾ [این] سنت الله، در مورد افرادی [از منافقان] که پیشتر بوده‌اند نیز جاری گشته است؛ و هرگز در سنت الله دگرگونی [و تغییری] نمی‌یابی.

---

(۱) مراد از درود الله عزوجل مدح و ثناء پیامبر ﷺ نزد فرشتگان مقربین و همچنان مراد از درود ملائکه ستایش ودعاء برایش است، نگاه به تفسیر میسر: ۴۲۶.

يَسْـَٔلُكَ ٱلنَّاسُ عَنِ ٱلسَّاعَةِۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ ٱللَّهِۚ وَمَا يُدْرِيكَ
لَعَلَّ ٱلسَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ٦٣ إِنَّ ٱللَّهَ لَعَنَ ٱلْكَٰفِرِينَ وَأَعَدَّ
لَهُمْ سَعِيرًا ٦٤ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًاۖ لَّا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ٦٥
يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِى ٱلنَّارِ يَقُولُونَ يَٰلَيْتَنَآ أَطَعْنَا ٱللَّهَ
وَأَطَعْنَا ٱلرَّسُولَا۠ ٦٦ وَقَالُوا۟ رَبَّنَآ إِنَّآ أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَآءَنَا
فَأَضَلُّونَا ٱلسَّبِيلَا۠ ٦٧ رَبَّنَآ ءَاتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ ٱلْعَذَابِ
وَٱلْعَنْهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا ٦٨ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ
ءَاذَوْا۟ مُوسَىٰ فَبَرَّأَهُ ٱللَّهُ مِمَّا قَالُوا۟ۚ وَكَانَ عِندَ ٱللَّهِ وَجِيهًا ٦٩
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَقُولُوا۟ قَوْلًا سَدِيدًا ٧٠ يُصْلِحْ
لَكُمْ أَعْمَٰلَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْۗ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ
فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ٧١ إِنَّا عَرَضْنَا ٱلْأَمَانَةَ عَلَى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ وَٱلْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَن يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا
ٱلْإِنسَٰنُۖ إِنَّهُۥ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ٧٢ لِّيُعَذِّبَ ٱللَّهُ ٱلْمُنَٰفِقِينَ
وَٱلْمُنَٰفِقَٰتِ وَٱلْمُشْرِكِينَ وَٱلْمُشْرِكَٰتِ وَيَتُوبَ ٱللَّهُ
عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًۢا ٧٣

﴿۶۳﴾ [ای پیامبر،] مردم دربارۀ [زمان وقوعِ] قیامت از تو می‌پرسند؛ بگو: «دانش آن تنها نزد الله است»؛ و تو چه می‌دانی؟ شاید قیامت نزدیک باشد. ﴿۶۴﴾ بی‌تردید، الله کافران را از رحمت خویش دور کرده و آتشی افروخته و سوزان برایشان مهیّا نموده است. ﴿۶۵﴾ [آتشی] که جاودانه در آن خواهند ماند [و برای دفاع از خود،] هیچ کارساز و یاریگری نمی‌یابند. ﴿۶۶﴾ روزی که چهره‌هایشان در آتش دوزخ دگرگون می‌شود، [با پشیمانی] می‌گویند: «ای کاش از الله و پیامبر اطاعت کرده بودیم!» ﴿۶۷﴾ [آنان بهانه می‌آورند و] می‌گویند: «پروردگارا، ما از رهبران و بزرگان خود اطاعت [و تقلید] کردیم و آنان [بودند که] ما را گمراه کردند. ﴿۶۸﴾ پروردگارا، عذابشان را دو چندان کن و به لعنتی بزرگ [و سخت] لعنت فرما». ﴿۶۹﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، [پیامبر را نیازارید و] مانند کسانی نباشید که موسی را [با تهمت‌های ناروا] آزردند، سپس الله او را [از آنچه در حقش می‌گفتند] تبرئه نمود؛ و [موسی ﷺ] همواره نزد الله آبرومند است. ﴿۷۰﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از الله پروا کنید و سخنی راست و درست بگویید. ﴿۷۱﴾ [پرهیزگار و راستگو باشید] تا الله کارهایتان را اصلاح کند و گناهانتان را بیامرزد و [بدانید] هر کس از الله و پیامبرش اطاعت کند، یقیناً به کامیابی بزرگی دست یافته است. ﴿۷۲﴾ ما امانت [انجام تکالیف شرعی] را بر آسمان‌ها و زمین و کوهساران عرضه داشتیم و آنها از تحمل آن سر باز زدند و از [احتمال خیانت در] آن ترسیدند [ولی] انسان آن را پذیرفت. حقا که او [در حق خویش] همواره ستمکار و نادان است. ﴿۷۳﴾ [انسان چنین کرد] تا الله مردان و زنان منافق و مردان و زنان مشرک را عذاب کند و توبۀ مردان و زنان مؤمن را [که امانتدارانِ شایسته‌ای بوده‌اند] بپذیرد؛ و الله همواره بسیار آمرزندۀ مهربان است.

سُورَةُ سَبَإٍ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَهُ ٱلۡحَمۡدُ
فِي ٱلۡأٓخِرَةِۚ وَهُوَ ٱلۡحَكِيمُ ٱلۡخَبِيرُ ١ يَعۡلَمُ مَا يَلِجُ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا
يَخۡرُجُ مِنۡهَا وَمَا يَنزِلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ وَمَا يَعۡرُجُ فِيهَاۚ وَهُوَ
ٱلرَّحِيمُ ٱلۡغَفُورُ ٢ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَا تَأۡتِينَا ٱلسَّاعَةُۖ
قُلۡ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأۡتِيَنَّكُمۡ عَٰلِمِ ٱلۡغَيۡبِۖ لَا يَعۡزُبُ عَنۡهُ مِثۡقَالُ
ذَرَّةٖ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَآ أَصۡغَرُ مِن ذَٰلِكَ
وَلَآ أَكۡبَرُ إِلَّا فِي كِتَٰبٖ مُّبِينٖ ٣ لِّيَجۡزِيَ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِۚ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَرِزۡقٞ
كَرِيمٞ ٤ وَٱلَّذِينَ سَعَوۡ فِيٓ ءَايَٰتِنَا مُعَٰجِزِينَ أُوْلَٰٓئِكَ
لَهُمۡ عَذَابٞ مِّن رِّجۡزٍ أَلِيمٞ ٥ وَيَرَى ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ
ٱلَّذِيٓ أُنزِلَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَ هُوَ ٱلۡحَقَّ وَيَهۡدِيٓ إِلَىٰ صِرَٰطِ
ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡحَمِيدِ ٦ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ هَلۡ نَدُلُّكُمۡ عَلَىٰ رَجُلٖ
يُنَبِّئُكُمۡ إِذَا مُزِّقۡتُمۡ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّكُمۡ لَفِي خَلۡقٖ جَدِيدٍ ٧

۳۴- سورۀ سبأ مکی است
وآن پنجاه وچهار آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ ستایش مخصوص الله است که آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آنِ اوست و در آخرت [نیز] ستایش از آنِ اوست و او تعالی حکیم و آگاه است. ﴿۲﴾ هر چه در زمین فرو می‌رود و هر چه از آن برمی‌آید و آنچه از آسمان فرود می‌آید و آنچه به سوی آن بالا می‌رود [همه را الله] می‌داند و او بسیار مهربانِ آمرزنده است. ﴿۳﴾ کسانی که کفر ورزیدند می‌گویند: «قیامت هرگز به سراغ ما نخواهد آمد». بگو: «آری، سوگند به پروردگارم که دانای غیب است، قطعاً به سراغتان می‌آید. همسنگِ ذره‌ای در آسمان‌ها و زمین از او پوشیده نیست و کوچک‌تر و بزرگ‌تر از آن ذره چیزی نیست، مگر آنکه در کتابی آشکار [= لوح محفوظ] ثبت است. ﴿۴﴾ تا کسانی را که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند پاداش دهد. ایناند که بخشایش و روزیِ ارزشمندی برایشان است. ﴿۵﴾ و کسانی که در [راهِ انکار و تکذیب] آیات ما کوشیدند تا [به پندار خویش] ما را درمانده کنند، آنانند که برایشان عذابی سخت و دردناک است. ﴿۶﴾ اهل دانش [= دانشمندان صحابه و علمای مؤمن اهل کتاب] می‌دانند آنچه که از سوی پروردگارت بر تو نازل شده، حق است و به راه [الله] شکست‌ناپذیرِ ستوده هدایت می‌کند. ﴿۷﴾ کسانی که کفر ورزیدند [با تمسخر به یکدیگر] می‌گویند: «می‌خواهید مردی را به شما نشان دهیم که ادعا می‌کند وقتی [پس از مرگ] کاملاً متلاشی شدید، [بارِ دیگر] در آفرینشی نو درخواهید آمد؟

أَفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَم بِهِۦ جِنَّةُۢۗ بَلِ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ فِي ٱلۡعَذَابِ وَٱلضَّلَٰلِ ٱلۡبَعِيدِ ﴿٨﴾ أَفَلَمۡ يَرَوۡاْ إِلَىٰ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۚ إِن نَّشَأۡ نَخۡسِفۡ بِهِمُ ٱلۡأَرۡضَ أَوۡ نُسۡقِطۡ عَلَيۡهِمۡ كِسَفٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّكُلِّ عَبۡدٖ مُّنِيبٖ ﴿٩﴾ ۞ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا دَاوُۥدَ مِنَّا فَضۡلٗاۖ يَٰجِبَالُ أَوِّبِي مَعَهُۥ وَٱلطَّيۡرَۖ وَأَلَنَّا لَهُ ٱلۡحَدِيدَ ﴿١٠﴾ أَنِ ٱعۡمَلۡ سَٰبِغَٰتٖ وَقَدِّرۡ فِي ٱلسَّرۡدِۖ وَٱعۡمَلُواْ صَٰلِحًاۖ إِنِّي بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ ﴿١١﴾ وَلِسُلَيۡمَٰنَ ٱلرِّيحَ غُدُوُّهَا شَهۡرٞ وَرَوَاحُهَا شَهۡرٞۖ وَأَسَلۡنَا لَهُۥ عَيۡنَ ٱلۡقِطۡرِۖ وَمِنَ ٱلۡجِنِّ مَن يَعۡمَلُ بَيۡنَ يَدَيۡهِ بِإِذۡنِ رَبِّهِۦۖ وَمَن يَزِغۡ مِنۡهُمۡ عَنۡ أَمۡرِنَا نُذِقۡهُ مِنۡ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ ﴿١٢﴾ يَعۡمَلُونَ لَهُۥ مَا يَشَآءُ مِن مَّحَٰرِيبَ وَتَمَٰثِيلَ وَجِفَانٖ كَٱلۡجَوَابِ وَقُدُورٖ رَّاسِيَٰتٍۚ ٱعۡمَلُوٓاْ ءَالَ دَاوُۥدَ شُكۡرٗاۚ وَقَلِيلٞ مِّنۡ عِبَادِيَ ٱلشَّكُورُ ﴿١٣﴾ فَلَمَّا قَضَيۡنَا عَلَيۡهِ ٱلۡمَوۡتَ مَا دَلَّهُمۡ عَلَىٰ مَوۡتِهِۦٓ إِلَّا دَآبَّةُ ٱلۡأَرۡضِ تَأۡكُلُ مِنسَأَتَهُۥۖ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ ٱلۡجِنُّ أَن لَّوۡ كَانُواْ يَعۡلَمُونَ ٱلۡغَيۡبَ مَا لَبِثُواْ فِي ٱلۡعَذَابِ ٱلۡمُهِينِ ﴿١٤﴾

﴿۸﴾ آیا [این مرد] بر الله دروغ می‌بندد یا دیوانه است؟» [هرگز چنین نیست؛] بلکه کسانی که به آخرت ایمان ندارند، در عذاب [شدید آخرت] و گمراهی دور و دراز [دنیا] گرفتارند. ﴿۹﴾ آیا [کافران] به آسمان و زمینی که پیش رو و پشت سرشان است ننگریسته‌اند؟ اگر بخواهیم، آنان را [مانند قارون] در زمین فرومی‌بریم یا [همچون قوم شعیب علیه السلام] پاره‌های از آسمان را بر سرشان می‌افکنیم. بی‌گمان، در این [هشدار،] برای هر بندۀ توبه‌کاری، نشانه‌ای [از قدرتِ الله] است. ﴿۱۰﴾ ما از جانب خویش فضیلتی [= حُکمرانی و نبوت] به داود بخشیدیم [و گفتیم:] «ای کوهساران و ای پرندگان، [در تسبیح و نیایشِ الله] با او هم‌آواز شوید». و آهن را برایش نرم کردیم [تا هر چه می‌خواهد بسازد]. ﴿۱۱﴾ [به او دستور دادیم] که: «زره‌های بلند [و فراخ] بساز و در بافتن [و پیوستنِ حلقه‌های زره] سنجیده و دقیق کار کن و [شما ای مردم،] نیکوکاری کنید [که] بی‌تردید، من به آنچه می‌کنید بینا هستم». ﴿۱۲﴾ و برای سلیمان، باد را [به خدمت گماشتیم] که [در وزشِ] صبحگاهان، مسیر یک ماهه را طی می‌کرد و شامگاهان [نیز] مسیر یک ماهه را می‌پیمود؛ و چشمۀ مس [گداخته] را برایش روان ساختیم و گروهی از جنیان، به فرمان پروردگارش، نزد او کار می‌کردند و هر یک از آنان که از فرمان ما سرپیچی می‌کرد، از عذاب سوزان به او می‌چشاندیم. ﴿۱۳﴾ آنها هر چه می‌خواست برایش می‌ساختند: از [کاخ و] عبادتگاه و مجسمه و کاسه‌هایی [که از بزرگی] همچون حوض [بودند] و دیگ‌هایی بسیار بزرگ و ثابت. [به آنان گفتیم:] «ای آل داود، سپاس [نعمت‌های مرا] به جای آورید» [ولی] اندکی از بندگانم سپاسگزارند. ﴿۱۴﴾ هنگامی که مرگ را بر سلیمان مقرر داشتیم، [هیچ کس] آنان را از مرگش آگاه نساخت، مگر موریانه‌ای که عصایش را [به تدریج] خورد. وقتی [پیکر سلیمان علیه السلام] فروافتاد، جنیان دریافتند که اگر از غیب آگاه بودند، هرگز در آن عذاب خفت‌بار [و کارِ طاقت‌فرسا] باقی نمی‌ماندند.

لَقَدۡ كَانَ لِسَبَإٖ فِي مَسۡكَنِهِمۡ ءَايَةٞۖ جَنَّتَانِ عَن يَمِينٖ وَشِمَالٖۖ كُلُواْ مِن رِّزۡقِ رَبِّكُمۡ وَٱشۡكُرُواْ لَهُۥۚ بَلۡدَةٞ طَيِّبَةٞ وَرَبٌّ غَفُورٞ ﴿١٥﴾ فَأَعۡرَضُواْ فَأَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ سَيۡلَ ٱلۡعَرِمِ وَبَدَّلۡنَٰهُم بِجَنَّتَيۡهِمۡ جَنَّتَيۡنِ ذَوَاتَيۡ أُكُلٍ خَمۡطٖ وَأَثۡلٖ وَشَيۡءٖ مِّن سِدۡرٖ قَلِيلٖ ﴿١٦﴾ ذَٰلِكَ جَزَيۡنَٰهُم بِمَا كَفَرُواْۖ وَهَلۡ نُجَٰزِيٓ إِلَّا ٱلۡكَفُورَ ﴿١٧﴾ وَجَعَلۡنَا بَيۡنَهُمۡ وَبَيۡنَ ٱلۡقُرَى ٱلَّتِي بَٰرَكۡنَا فِيهَا قُرٗى ظَٰهِرَةٗ وَقَدَّرۡنَا فِيهَا ٱلسَّيۡرَۖ سِيرُواْ فِيهَا لَيَالِيَ وَأَيَّامًا ءَامِنِينَ ﴿١٨﴾ فَقَالُواْ رَبَّنَا بَٰعِدۡ بَيۡنَ أَسۡفَارِنَا وَظَلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ فَجَعَلۡنَٰهُمۡ أَحَادِيثَ وَمَزَّقۡنَٰهُمۡ كُلَّ مُمَزَّقٍۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّكُلِّ صَبَّارٖ شَكُورٖ ﴿١٩﴾ وَلَقَدۡ صَدَّقَ عَلَيۡهِمۡ إِبۡلِيسُ ظَنَّهُۥ فَٱتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقٗا مِّنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٢٠﴾ وَمَا كَانَ لَهُۥ عَلَيۡهِم مِّن سُلۡطَٰنٍ إِلَّا لِنَعۡلَمَ مَن يُؤۡمِنُ بِٱلۡأٓخِرَةِ مِمَّنۡ هُوَ مِنۡهَا فِي شَكّٖۗ وَرَبُّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٍ حَفِيظٞ ﴿٢١﴾ قُلِ ٱدۡعُواْ ٱلَّذِينَ زَعَمۡتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ لَا يَمۡلِكُونَ مِثۡقَالَ ذَرَّةٖ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا لَهُمۡ فِيهِمَا مِن شِرۡكٖ وَمَا لَهُۥ مِنۡهُم مِّن ظَهِيرٖ ﴿٢٢﴾

﴿۱۵﴾ در محل سکونتِ [قوم] «سبأ» دو باغ [بزرگ] از راست و چپ [قرار داشت] که نشانه‌ای [از قدرت و بخشش الهی] بود. [به آنان گفتیم:] «از روزی پروردگارتان بخورید و شُکرگزارش باشید [که] سرزمینی پاک و پروردگاری آمرزنده [دارید]». ﴿۱۶﴾ اما آنان [از شُکر و ایمان] روی گرداندند؛ پس ما سیلی ویرانگر به سویشان روانه کردیم و دو باغ [پرمحصول] آنان را به دو باغ [بی‌ارزش] تبدیل نمودیم [که تنها] میوه‌های تلخ و شوره‌گز و اندکی سِدر داشت. ﴿۱۷﴾ ما آنان را به سزای ناسپاسی‌شان اینچنین کیفر دادیم و آیا جز ناسپاس را کیفر می‌دهیم؟ ﴿۱۸﴾ و [همچنین] میان آنها [= قوم سبأ در یمن] و سرزمین‌هایی که به آنها برکت داده بودیم [= شام] شهرهایی [خرّم و] به‌هم‌پیوسته قرار دادیم و سیر و سفری [آسان] در آن مقرر نمودیم [و به آنان گفتیم:] «شب و روز بین این [راه]ها ایمن [و آسوده] سفر کنید». ﴿۱۹﴾ اما آنان [با ناسپاسی] گفتند: «پروردگارا، میان سفرهای ما فاصلهٔ بیشتری ایجاد کن [تا ارزش اسب‌ها و شترهایمان نمایان گردد و بینوایان نتوانند همچون ثروتمندان به راحتی سفر کنند]». آنان به خویشتن ستم کردند؛ ما نیز سخت آنها را متفرق و پراکنده ساختیم و [سرگذشت] آنان را داستانی [عبرت‌آموز] برای دیگران قرار دادیم. به راستی که در این [ماجرا] برای هر شکیبای سپاسگزاری، نشانه‌هایی [از قدرت الهی] است. ﴿۲۰﴾ و یقیناً ابلیس گمان خود را در مورد آنان به تحقق رساند؛ پس جز گروهی [اندک] از مؤمنان، [همگی] از او پیروی کردند. ﴿۲۱﴾ [شیطان] بر آنان هیچ تسلطی نداشت؛ بلکه [ما می‌خواستیم] کسی را که به آخرت ایمان دارد، از کسی که دربارهٔ آن تردید دارد مشخص کنیم؛ و پروردگارت بر هر چیزی نگهبان است. ﴿۲۲﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «کسانی را که به جای الله [یاور و شفاعتگرِ خود] می‌پندارید، [به فریاد] بخوانید. آنان حتی همسنگِ ذره‌ای در آسمان‌ها و زمین مالک چیزی نیستند و نه در [آفرینش و تدبیر] آن دو [= زمین و آسمان] شرکتی دارند و نه او [= الله] از جانب آنان هیچ پشتیبانی دارد.

وَلَا تَنفَعُ ٱلشَّفَٰعَةُ عِندَهُۥٓ إِلَّا لِمَنۡ أَذِنَ لَهُۥۚ حَتَّىٰٓ إِذَا فُزِّعَ عَن قُلُوبِهِمۡ قَالُواْ مَاذَا قَالَ رَبُّكُمۡۖ قَالُواْ ٱلۡحَقَّۖ وَهُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡكَبِيرُ ٢٣ ۞قُلۡ مَن يَرۡزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ قُلِ ٱللَّهُۖ وَإِنَّآ أَوۡ إِيَّاكُمۡ لَعَلَىٰ هُدًى أَوۡ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ٢٤ قُل لَّا تُسۡـَٔلُونَ عَمَّآ أَجۡرَمۡنَا وَلَا نُسۡـَٔلُ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ٢٥ قُلۡ يَجۡمَعُ بَيۡنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفۡتَحُ بَيۡنَنَا بِٱلۡحَقِّ وَهُوَ ٱلۡفَتَّاحُ ٱلۡعَلِيمُ ٢٦ قُلۡ أَرُونِيَ ٱلَّذِينَ أَلۡحَقۡتُم بِهِۦ شُرَكَآءَۖ كَلَّاۚ بَلۡ هُوَ ٱللَّهُ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٢٧ وَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ إِلَّا كَآفَّةٗ لِّلنَّاسِ بَشِيرٗا وَنَذِيرٗا وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ٢٨ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلۡوَعۡدُ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٢٩ قُل لَّكُم مِّيعَادُ يَوۡمٖ لَّا تَسۡتَـٔۡخِرُونَ عَنۡهُ سَاعَةٗ وَلَا تَسۡتَقۡدِمُونَ ٣٠ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَن نُّؤۡمِنَ بِهَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ وَلَا بِٱلَّذِي بَيۡنَ يَدَيۡهِۗ وَلَوۡ تَرَىٰٓ إِذِ ٱلظَّٰلِمُونَ مَوۡقُوفُونَ عِندَ رَبِّهِمۡ يَرۡجِعُ بَعۡضُهُمۡ إِلَىٰ بَعۡضٍ ٱلۡقَوۡلَ يَقُولُ ٱلَّذِينَ ٱسۡتُضۡعِفُواْ لِلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ لَوۡلَآ أَنتُمۡ لَكُنَّا مُؤۡمِنِينَ ٣١

الحِزْبُ ٤٤

﴿۲۳﴾ شفاعت [هیچ کس] نزد او [= الله] سودی ندارد؛ مگر برای آن کس که [الله] به او اجازه داده باشد. [در آن روز فرشتگان از خوف و هیبت الهی ترسانند] تا آنگاه که اضطراب [و تشویش] از دل‌هایشان برطرف می‌گردد، [گروهی از آنان به گروه دیگر] می‌گویند: «پروردگارتان چه گفت؟» [آنان در پاسخ] می‌گویند: «حق را [فرمود] و او بلند مرتبۀ بزرگ است» ﴿۲۴﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «چه کسی از آسمان‌ها و زمین به شما روزی می‌دهد؟» [در پاسخ] بگو: «الله؛ و یقیناً [یک گروه از بین] ما و شما یا بر [راهِ] هدایت است یا در گمراهی آشکار». ﴿۲۵﴾ بگو: «[روز قیامت] شما از گناهی که ما مرتکب شده‌ایم بازخواست نمی‌شوید و ما را [نیز] به خاطر آنچه شما انجام می‌دهید بازخواست نمی‌کنند». ﴿۲۶﴾ بگو: «[آن روز] پروردگارمان [همۀ] ما را گرد می‌آورد؛ سپس میان ما به‌حق [و عدالت] داوری می‌کند و او بسیار داورِ داناست». ﴿۲۷﴾ بگو: «کسانی را که [در قدرت و تدبیر] شریک او [= الله] ساخته‌اید به من نشان دهید. هرگز [چنین نیست که می‌پندارید]؛ بلکه او الله شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۲۸﴾ [ای پیامبر،] ما تو را جز بشارت‌بخش و بیم‌دهنده‌ای برای همۀ مردم نفرستادیم؛ اما بیشتر مردم [این حقیقت را] نمی‌دانند. ﴿۲۹﴾ و [کافران] می‌گویند: «اگر راستگویید، این وعدۀ [قیامت] کی خواهد بود؟» ﴿۳۰﴾ بگو: «وعده‌گاهتان روزی است که نه ساعتی از آن تأخیر می‌کنید و نه [بر آن] پیشی می‌گیرید». ﴿۳۱﴾ و کسانی که کفر ورزیدند می‌گویند: «ما هرگز به این قرآن و به آن [کتاب‌هایی] که پیش از آن بوده است ایمان نمی‌آوریم». کاش می‌دیدی زمانی را که این ستمکاران در پیشگاه پروردگارشان [برای حسابرسی] نگاه داشته می‌شوند [و] سخن یکدیگر را رد می‌کنند [و هر یک گناه را به گردن دیگری می‌اندازد]. کسانی که [در دنیا] به ناتوانی کشیده شده بودند به کسانی که گردنکشی می‌کردند می‌گویند: «اگر شما نبودید، ما قطعاً ایمان می‌آوردیم».

قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ لِلَّذِينَ ٱسۡتُضۡعِفُوٓاْ أَنَحۡنُ صَدَدۡنَٰكُمۡ
عَنِ ٱلۡهُدَىٰ بَعۡدَ إِذۡ جَآءَكُمۖ بَلۡ كُنتُم مُّجۡرِمِينَ ٣٢ وَقَالَ ٱلَّذِينَ
ٱسۡتُضۡعِفُواْ لِلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ بَلۡ مَكۡرُ ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ إِذۡ
تَأۡمُرُونَنَآ أَن نَّكۡفُرَ بِٱللَّهِ وَنَجۡعَلَ لَهُۥٓ أَندَادٗاۚ وَأَسَرُّواْ ٱلنَّدَامَةَ
لَمَّا رَأَوُاْ ٱلۡعَذَابَۚ وَجَعَلۡنَا ٱلۡأَغۡلَٰلَ فِيٓ أَعۡنَاقِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۖ
هَلۡ يُجۡزَوۡنَ إِلَّا مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٣٣ وَمَآ أَرۡسَلۡنَا فِي قَرۡيَةٖ
مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتۡرَفُوهَآ إِنَّا بِمَآ أُرۡسِلۡتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ٣٤
وَقَالُواْ نَحۡنُ أَكۡثَرُ أَمۡوَٰلٗا وَأَوۡلَٰدٗا وَمَا نَحۡنُ بِمُعَذَّبِينَ ٣٥
قُلۡ إِنَّ رَبِّي يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقۡدِرُ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ
ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ٣٦ وَمَآ أَمۡوَٰلُكُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُكُم بِٱلَّتِي تُقَرِّبُكُمۡ
عِندَنَا زُلۡفَىٰٓ إِلَّا مَنۡ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ جَزَآءُ
ٱلضِّعۡفِ بِمَا عَمِلُواْ وَهُمۡ فِي ٱلۡغُرُفَٰتِ ءَامِنُونَ ٣٧ وَٱلَّذِينَ
يَسۡعَوۡنَ فِيٓ ءَايَٰتِنَا مُعَٰجِزِينَ أُوْلَٰٓئِكَ فِي ٱلۡعَذَابِ مُحۡضَرُونَ ٣٨
قُلۡ إِنَّ رَبِّي يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦ وَيَقۡدِرُ لَهُۥۚ
وَمَآ أَنفَقۡتُم مِّن شَيۡءٖ فَهُوَ يُخۡلِفُهُۥۖ وَهُوَ خَيۡرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ٣٩

﴿۳۲﴾ کسانی که گردنکشی می‌کردند [در پاسخ به] کسانی که به ناتوانی کشیده شده بودند می‌گویند: «آیا ما [بودیم که] شما را از هدایت ـ پس از آنکه به سویتان آمد ـ بازداشتیم؟ [هرگز؛] بلکه شما خود گناهکار [و اهل فساد] بودید». ﴿۳۳﴾ کسانی که به ناتوانی کشیده شده بودند به کسانی که گردنکشی می‌کردند می‌گویند: «[چنین نیست؛] بلکه نیرنگ شب و روز [شما سبب شد که از هدایت بازمانیم]؛ آنگاه که به ما دستور می‌دادید به الله کافر شویم و [در قدرت و عبادت] همتایانی برایش قرار دهیم». آنان هنگامی که عذاب [الهی] را می‌بینند، پشیمانی خود را [در دل] پنهان می‌کنند و ما غُل و زنجیرها را در گردن کسانی که کفر ورزیده‌اند می‌اندازیم. آیا جز [به کیفرِ] آنچه می‌کردند مجازات می‌شوند؟ ﴿۳۴﴾ و در هیچ شهری بیم‌دهنده‌ای نفرستادیم، مگر اینکه ثروتمندانِ سرکشِ آنجا گفتند: «پیامی را که مأمور به [ابلاغ] آن شده‌اید، قطعاً انکار می‌کنیم». ﴿۳۵﴾ آنان می‌گفتند: «اموال و فرزندان ما [از شما] بیشتر است و هرگز مجازات نخواهیم شد». ﴿۳۶﴾ [ای پیامبر،] بگو: «بی‌تردید، پروردگارم [برای آزمایش مردم، نعمت و] روزی را بر هر کس که بخواهد، می‌گشاید و [یا] تنگ می‌گرداند؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند». ﴿۳۷﴾ و اموال و فرزندانتان [فضیلتی] نیست که شما را به پیشگاهِ ما نزدیک سازد، مگر کسی که ایمان آورده و کاری شایسته انجام داده است؛ که آنان در برابر آنچه کرده‌اند، پاداش چند برابر دارند و در خانه‌های بلند بهشت، در امن و آسایشند». ﴿۳۸﴾ و کسانی که در [دور کردنِ مردم از] آیات ما می‌کوشند تا [به پندار خویش] ما را درمانده کنند، آنان قطعاً در عذاب [دوزخ] احضار می‌شوند. ﴿۳۹﴾ [ای پیامبر،] بگو: «بی‌تردید، پروردگارم [نعمت و] روزی را بر هر کس که بخواهد، می‌گشاید و [یا] تنگ می‌گرداند؛ و هر چیزی را [که در راه الله] انفاق کنید، او به جای آن [مال ـ و بهتر از آن ـ به شما] بازپس می‌دهد؛ و او تعالی بهترین روزی‌دهنده است».

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَـٰٓئِكَةِ أَهَـٰٓؤُلَآءِ إِيَّاكُمْ كَانُوا۟ يَعْبُدُونَ ﴿٤٠﴾ قَالُوا۟ سُبْحَـٰنَكَ أَنتَ وَلِيُّنَا مِن دُونِهِم ۖ بَلْ كَانُوا۟ يَعْبُدُونَ ٱلْجِنَّ ۖ أَكْثَرُهُم بِهِم مُّؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾ فَٱلْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَّفْعًا وَلَا ضَرًّا وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ ذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلنَّارِ ٱلَّتِى كُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿٤٢﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَـٰتُنَا بَيِّنَـٰتٍ قَالُوا۟ مَا هَـٰذَآ إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَن يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ ءَابَآؤُكُمْ وَقَالُوا۟ مَا هَـٰذَآ إِلَّآ إِفْكٌ مُّفْتَرًى ۚ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ إِنْ هَـٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٤٣﴾ وَمَآ ءَاتَيْنَـٰهُم مِّن كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا ۖ وَمَآ أَرْسَلْنَآ إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِن نَّذِيرٍ ﴿٤٤﴾ وَكَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَمَا بَلَغُوا۟ مِعْشَارَ مَآ ءَاتَيْنَـٰهُمْ فَكَذَّبُوا۟ رُسُلِى ۖ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٥﴾ ۞ قُلْ إِنَّمَآ أَعِظُكُم بِوَٰحِدَةٍ ۖ أَن تَقُومُوا۟ لِلَّهِ مَثْنَىٰ وَفُرَٰدَىٰ ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا۟ ۚ مَا بِصَاحِبِكُم مِّن جِنَّةٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَّكُم بَيْنَ يَدَىْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٤٦﴾ قُلْ مَا سَأَلْتُكُم مِّنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ ۖ إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿٤٧﴾ قُلْ إِنَّ رَبِّى يَقْذِفُ بِٱلْحَقِّ عَلَّـٰمُ ٱلْغُيُوبِ ﴿٤٨﴾

﴿۴۰﴾ و [یاد کن از] روزی که الله همۀ آنان را برمی‌انگیزد، آنگاه به فرشتگان می‌گوید: «آیا اینها شما را عبادت می‌کردند؟» ﴿۴۱﴾ [فرشتگان] می‌گویند: «تو منزّهی؛ [دوست و] کارسازِ ما تو هستی، نه آنان؛ بلکه [این مشرکان] شیاطین را عبادت می‌کردند و بیشتر آنان به آنها ایمان داشتند». ﴿۴۲﴾ امروز هیچ یک از شما سود و زیانی برای دیگری ندارد؛ و به کسانی که [با شرک ورزیدن] به خود ستم می‌کردند می‌گوییم: «عذاب آتشی را بچشید که آن را تکذیب می‌کردید». ﴿۴۳﴾ و هنگامی که آیات روشن ما بر آنان [= کافران] خوانده می‌شود، می‌گویند: «این جز مردی نیست که می‌خواهد شما را از آنچه پدرانتان عبادت می‌کردند بازدارد»؛ و [نیز] می‌گویند: «این [قرآن] جز دروغی بربافته نیست»؛ و کسانی که کفر ورزیدند، دربارۀ حق ـ وقتی به سویشان آمد ـ گفتند: «این [قرآن، چیزی] نیست، مگر جادویی آشکار». ﴿۴۴﴾ ما [پیش از این قرآن] هیچ کتابی به آنان [= مشرکان] نداده‌ایم که آن را بخوانند [و با استناد به مطالبش تو را دروغگو بدانند] و پیش از تو هیچ بیم‌دهنده‌ای به سویشان نفرستاده‌ایم. ﴿۴۵﴾ کسانی که پیش از آنان بودند [نیز پیامبران الهی را] دروغگو انگاشتند و [این در حالی است که مشرکانِ قوم تو، حتی] به یک‌دهمِ آنچه [از قدرت و ثروت] به آنان داده بودیم نرسیده‌اند ولی [آن کافران] پیامبرانم را دروغگو انگاشتند؛ [بنگر که] کیفر من چگونه بود. ﴿۴۶﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «من شما را فقط به یک [سخن] پند می‌دهم و [آن] اینکه: دو نفر دو نفر یا یک نفر یک نفر [= گروهی یا انفرادی] برای الله برخیزید، سپس [در احوال و زندگی پیامبر] بیندیشید [تا بدانید که] این همنشین شما [محمد ﷺ] دیوانه نیست؛ او فقط بیم‌دهنده‌ای است که پیش از [فرارسیدن] عذابی سخت، برای [هدایت] شما آمده است». ﴿۴۷﴾ بگو: «هر پاداشی که [برای رسالتم] از شما خواسته‌ام، برای خودتان باشد. پاداش من جز بر [عهدۀ] الله نیست و او تعالی بر هر چیزی گواه است». ﴿۴۸﴾ بگو: «یقیناً پروردگارم، که دانای رازهای نهان است، حق را بر باطل فرومی‌افکنَد [و آن را نابود می‌سازد]».

قُلۡ جَآءَ ٱلۡحَقُّ وَمَا يُبۡدِئُ ٱلۡبَٰطِلُ وَمَا يُعِيدُ ﴿٤٩﴾ قُلۡ إِن ضَلَلۡتُ
فَإِنَّمَآ أَضِلُّ عَلَىٰ نَفۡسِيۖ وَإِنِ ٱهۡتَدَيۡتُ فَبِمَا يُوحِيٓ إِلَيَّ رَبِّيٓۚ إِنَّهُۥ
سَمِيعٞ قَرِيبٞ ﴿٥٠﴾ وَلَوۡ تَرَىٰٓ إِذۡ فَزِعُواْ فَلَا فَوۡتَ وَأُخِذُواْ مِن
مَّكَانٖ قَرِيبٖ ﴿٥١﴾ وَقَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِهِۦ وَأَنَّىٰ لَهُمُ ٱلتَّنَاوُشُ مِن
مَّكَانِۭ بَعِيدٖ ﴿٥٢﴾ وَقَدۡ كَفَرُواْ بِهِۦ مِن قَبۡلُۖ وَيَقۡذِفُونَ
بِٱلۡغَيۡبِ مِن مَّكَانِۭ بَعِيدٖ ﴿٥٣﴾ وَحِيلَ بَيۡنَهُمۡ وَبَيۡنَ مَا يَشۡتَهُونَ
كَمَا فُعِلَ بِأَشۡيَاعِهِم مِّن قَبۡلُۚ إِنَّهُمۡ كَانُواْ فِي شَكّٖ مُّرِيبِۭ ﴿٥٤﴾

سُورَةُ فَاطِرٍ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ جَاعِلِ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ رُسُلًا أُوْلِيٓ
أَجۡنِحَةٖ مَّثۡنَىٰ وَثُلَٰثَ وَرُبَٰعَۚ يَزِيدُ فِي ٱلۡخَلۡقِ مَا يَشَآءُۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ
كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿١﴾ مَّا يَفۡتَحِ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ مِن رَّحۡمَةٖ فَلَا مُمۡسِكَ لَهَاۖ
وَمَا يُمۡسِكۡ فَلَا مُرۡسِلَ لَهُۥ مِنۢ بَعۡدِهِۦۚ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿٢﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡۚ هَلۡ مِنۡ خَٰلِقٍ غَيۡرُ ٱللَّهِ
يَرۡزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ فَأَنَّىٰ تُؤۡفَكُونَ ﴿٣﴾

﴿۴۹﴾ بگو: «حق [= اسلام] فرارسید و باطل [دیگر] نمی‌تواند [تأثیر و قدرت جدیدی] آغاز کند و نه [نفوذ گذشته‌اش را] بازگرداند». ﴿۵۰﴾ بگو: «اگر [من با رساندن این پیام] گمراه شده باشم، جز این نیست که به زیان خویش گمراه شده‌ام و اگر هدایت یافته باشم، به سببِ آن [سخنی] است که پروردگارم بر من وحی می‌کند. بی‌تردید، او بسیار شنوا [و] نزدیک است». ﴿۵۱﴾ [ای پیامبر!] اگر ببینی هنگامی را که [کافران از مشاهدهٔ عذاب] وحشت‌زده می‌شوند و [هیچ راهِ] گریزی نیست و آنان را از جای نزدیکی [که انتظارش را ندارند] دستگیر می‌کنند. ﴿۵۲﴾ و [در این حال] می‌گویند: «به این [قیامت] ایمان آوردیم»؛ و [اکنون که مرده‌اند] چگونه از جایی [چنین] دور، دسترسی [به ایمان] برایشان ممکن است؟ ﴿۵۳﴾ حال آنکه آنان در دنیا این [قیامت] را انکار می‌کردند و از دور [و بدون دانش و آگاهی،] نسبت‌های ناروا [به پیامبر] می‌دادند. ﴿۵۴﴾ و [سرانجام،] میان آنان و آنچه [از لذت‌های دنیوی] که میل دارند جدایی افتاد؛ چنان که پیش از این [نیز] با امثال [و همفکرانِ] اینان نیز چنین رفتاری شد [چرا که] یقیناً آنان [نیز نسبت به قیامت] سخت در تردید بودند.

۳۵- سورهٔ فاطر مکی است
وآن چهل وپنج آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ سپاس [و ستایش] از آنِ الله - آفرینندهٔ آسمان‌ها و زمین- است؛ [پروردگاری که] فرشتگان را با بال‌های دوگانه و سه‌گانه و چهارگانه، فرستادگان [خویش به سوی مردم] قرار داد [و] هر چه بخواهد در آفرینش می‌افزاید. بی‌تردید، الله بر هر چیزی تواناست. ﴿۲﴾ هر [بخشایش و] رحمتی که الله برای مردمان بگشاید، هیچ بازدارنده‌ای برایش نیست و هر چه را بازگیرد، فرستنده‌ای پس از او وجود ندارد؛ و او تعالی شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۳﴾ ای مردم، نعمت الله را بر خود به یاد آورید. آیا آفریننده‌ای جز الله هست که شما را از آسمان و زمین روزی دهد؟ هیچ معبودی جز او نیست؛ پس چگونه [از حق] منحرف می‌شوید؟

وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ ۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرْجَعُ
ٱلْأُمُورُ ﴿٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ ۖ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ ٱلْحَيَوٰةُ
ٱلدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِٱللَّهِ ٱلْغَرُورُ ﴿٥﴾ إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَٱتَّخِذُوهُ
عَدُوًّا ۚ إِنَّمَا يَدْعُوا۟ حِزْبَهُۥ لِيَكُونُوا۟ مِنْ أَصْحَٰبِ ٱلسَّعِيرِ ﴿٦﴾ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۖ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُم
مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٧﴾ أَفَمَن زُيِّنَ لَهُۥ سُوٓءُ عَمَلِهِۦ فَرَءَاهُ حَسَنًا ۖ فَإِنَّ
ٱللَّهَ يُضِلُّ مَن يَشَآءُ وَيَهْدِى مَن يَشَآءُ ۖ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ
حَسَرَٰتٍ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٨﴾ وَٱللَّهُ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ
ٱلرِّيَٰحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَسُقْنَٰهُ إِلَىٰ بَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ ٱلْأَرْضَ
بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ كَذَٰلِكَ ٱلنُّشُورُ ﴿٩﴾ مَن كَانَ يُرِيدُ ٱلْعِزَّةَ فَلِلَّهِ ٱلْعِزَّةُ جَمِيعًا ۚ
إِلَيْهِ يَصْعَدُ ٱلْكَلِمُ ٱلطَّيِّبُ وَٱلْعَمَلُ ٱلصَّٰلِحُ يَرْفَعُهُۥ ۚ وَٱلَّذِينَ
يَمْكُرُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۖ وَمَكْرُ أُو۟لَٰٓئِكَ هُوَ يَبُورُ ﴿١٠﴾
وَٱللَّهُ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَٰجًا ۚ
وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِۦ ۚ وَمَا يُعَمَّرُ مِن مُّعَمَّرٍ
وَلَا يُنقَصُ مِنْ عُمُرِهِۦٓ إِلَّا فِى كِتَٰبٍ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١١﴾

﴿۴﴾ [ای پیامبر،] اگر مشرکان تو را دروغگو می‌پندارند [غمگین نباش؛ زیرا] پیامبران پیش از تو را [نیز] دروغگو پنداشتند و [سرانجام، همهٔ] کارها به الله بازگردانده می‌شود. ﴿۵﴾ ای مردم، یقیناً وعدهٔ الله [در مورد قیامت] حق است؛ پس [هوشیار باشید که لذت‌های] زندگی دنیا شما را نفریبد و [شیطانِ] فریبنده شما را نسبت به [تأخیر در عذاب و شکیباییِ] الله فریب ندهد. ﴿۶﴾ بی‌تردید، شیطان دشمن شماست؛ شما نیز او را دشمن [خود] گیرید. جز این نیست که او پیروانش را [به کفر] می‌خواند تا از اهل آتش باشند. ﴿۷﴾ کسانی که کفر ورزیده‌اند عذابی سخت برایشان است و کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند آمرزش و پاداشی بزرگ برایشان است. ﴿۸﴾ آیا کسی که کردار زشتش در نظرش آراسته گشته است و آن را نیکو می‌بیند [همچون مؤمن حقیقت‌بین است]؟ بی‌تردید، الله هر کس را که بخواهد گمراه می‌سازد و هر کس را که بخواهد هدایت می‌کند؛ پس [ای پیامبر،] جانت به خاطر حسرت‌هایی که بر [گمراهیِ] آنان می‌خوری، از بین نرود. بی‌تردید، الله به آنچه انجام می‌دهند آگاه است. ﴿۹﴾ الله است که بادها را روانه می‌کند و [آنها نیز] ابری را برمی‌انگیزند؛ سپس ما آن [ابر] را به سوی سرزمینی [خشک و] مرده می‌فرستیم و به [وسیلهٔ] آن، زمین را ـ پس از خشکی و خزانش ـ زنده می‌کنیم. برانگیختن [مردگان از قبرها نیز] چنین است. ﴿۱۰﴾ هر کس سربلندی [دنیا و آخرت را] می‌خواهد، [بداند که] سربلندی همه از آنِ الله است. گفتار پاک [و ذکر الهی] به سویش اوج می‌گیرد و کردار شایسته، آن [گفتار] را بالا می‌برد؛ و کسانی که زشتی‌ها [و گناهان] را دسیسه‌چینی می‌کنند، عذاب سختی برایشان است و [نقشه و] نیرنگشان نابود می‌گردد. ﴿۱۱﴾ و الله شما را از خاکی آفرید، سپس از نطفه‌ای؛ سپس شما را جفت‌ها[ی یکدیگر] قرار داد. هیچ [جاندارِ] ماده‌ای باردار نمی‌شود و زایمان نمی‌کند، مگر با دانش [و آگاهیِ] او تعالی؛ و هیچ [جاندارِ] کهنسالی عمر طولانی نمی‌کند و از عمرش کاسته نمی‌گردد، مگر آنکه در کتابی [= لوح محفوظ] ثبت است. به راستی که این کار برای الله آسان است.

وَمَا يَسْتَوِي ٱلْبَحْرَانِ هَٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَآئِغٌ شَرَابُهُۥ وَهَٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌۖ وَمِن كُلٍّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَاۖ وَتَرَى ٱلْفُلْكَ فِيهِ مَوَاخِرَ لِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢﴾ يُولِجُ ٱلَّيْلَ فِي ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِي ٱلَّيْلِ وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَۖ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّىۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ ٱلْمُلْكُۚ وَٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِهِۦ مَا يَمْلِكُونَ مِن قِطْمِيرٍ ﴿١٣﴾ إِن تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا۟ دُعَآءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا۟ مَا ٱسْتَجَابُوا۟ لَكُمْۖ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْۚ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ ﴿١٤﴾ ۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ أَنتُمُ ٱلْفُقَرَآءُ إِلَى ٱللَّهِۖ وَٱللَّهُ هُوَ ٱلْغَنِيُّ ٱلْحَمِيدُ ﴿١٥﴾ إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٦﴾ وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿١٧﴾ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰۚ وَإِن تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰٓۗ إِنَّمَا تُنذِرُ ٱلَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِٱلْغَيْبِ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَۚ وَمَن تَزَكَّىٰ فَإِنَّمَا يَتَزَكَّىٰ لِنَفْسِهِۦۚ وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٨﴾

﴿۱۲﴾ و آن دو دریا یکسان نیستند: این یکی شیرین و خوشگوار است و نوشیدنش گواراست و آن یکی شور و تلخ است؛ و از [صیدِ] هر یک گوشتی تازه می‌خورید و زیوری [همچون مروارید و مرجان از اعماقش] بیرون می‌آورید که آنها را بر تن می‌کنید؛ و کشتی‌ها را در آن دریا می‌بینی که [سینه امواج را] می‌شکافند تا از بخشایش او [روزی خود را] بجویید؛ باشد که شکر به جای آورید. ﴿۱۳﴾ [الله] شب را در روز درمی‌آورد و روز را در شب درمی‌آورد [و اینچنین بر طول هر یک می‌افزاید] و خورشید و ماه را به خدمت [انسان] گماشت که هر یک تا زمانی معیّن [در مدار خود] در حرکت باشند. این است الله ـ پروردگار شما؛ فرمانروایی از آنِ اوست و کسانی را که به جای او [به یاری و دعا] می‌خوانید، [در برابر او تعالی چنان فقیرند که حتی] مالکِ پوست [نازک روی] هستۀ خرمایی نیستند. ﴿۱۴﴾ اگر آنان را [به یاری و دعا] بخوانید، صدایتان را نمی‌شنوند و [به فرض محال] اگر بشنوند، پاسختان را نمی‌دهند و روز قیامت از شرک شما بیزاری می‌جویند؛ و [ای پیامبر،] هیچ کس همچون [پروردگارِ] آگاه، تو را [از حقایق] خبردار نمی‌سازد. ﴿۱۵﴾ ای مردم، [همۀ] شما به الله نیازمندید و [تنها] الله است که بی‌نیازِ ستوده است. ﴿۱۶﴾ اگر بخواهد، شما را [از میان] می‌بَرد و آفرینشی جدید [به جایتان پدید] می‌آورد. ﴿۱۷﴾ و [انجام] این کار برای الله دشوار نیست. ﴿۱۸﴾ و هیچ گناهکاری بارِ گناه دیگری را به دوش نمی‌گیرد و اگر [شخص] گرانباری، [دیگری را] برای حمل بار [گناهان] خویش فرا بخواند، [چیزی از آن بار] برداشته نمی‌شود؛ هر چند که او خویشاوند [نزدیکش] باشد. [ای پیامبر،] جز این نیست که تو فقط به کسانی هشدار می‌دهی که در نهان از [مجازات] پروردگارشان می‌ترسند و نماز را برپا می‌دارند. هر کس [از گناهان] پاک شود، یقیناً تنها به سود خویش پاک گشته است و بازگشت [همه] به سوی الله است.

وَمَا يَسۡتَوِي ٱلۡأَعۡمَىٰ وَٱلۡبَصِيرُ ١٩ وَلَا ٱلظُّلُمَٰتُ وَلَا ٱلنُّورُ ٢٠
وَلَا ٱلظِّلُّ وَلَا ٱلۡحَرُورُ ٢١ وَمَا يَسۡتَوِي ٱلۡأَحۡيَآءُ وَلَا
ٱلۡأَمۡوَٰتُۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُسۡمِعُ مَن يَشَآءُۖ وَمَآ أَنتَ بِمُسۡمِعٖ مَّن فِي
ٱلۡقُبُورِ ٢٢ إِنۡ أَنتَ إِلَّا نَذِيرٌ ٢٣ إِنَّآ أَرۡسَلۡنَٰكَ بِٱلۡحَقِّ بَشِيرٗا
وَنَذِيرٗاۚ وَإِن مِّنۡ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٞ ٢٤ وَإِن يُكَذِّبُوكَ
فَقَدۡ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ
وَبِٱلزُّبُرِ وَبِٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡمُنِيرِ ٢٥ ثُمَّ أَخَذۡتُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۖ
فَكَيۡفَ كَانَ نَكِيرِ ٢٦ أَلَمۡ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ
مَآءٗ فَأَخۡرَجۡنَا بِهِۦ ثَمَرَٰتٖ مُّخۡتَلِفًا أَلۡوَٰنُهَاۚ وَمِنَ ٱلۡجِبَالِ
جُدَدُۢ بِيضٞ وَحُمۡرٞ مُّخۡتَلِفٌ أَلۡوَٰنُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٞ ٢٧
وَمِنَ ٱلنَّاسِ وَٱلدَّوَآبِّ وَٱلۡأَنۡعَٰمِ مُخۡتَلِفٌ أَلۡوَٰنُهُۥ كَذَٰلِكَۗ
إِنَّمَا يَخۡشَى ٱللَّهَ مِنۡ عِبَادِهِ ٱلۡعُلَمَٰٓؤُاْۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ٢٨
إِنَّ ٱلَّذِينَ يَتۡلُونَ كِتَٰبَ ٱللَّهِ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَأَنفَقُواْ مِمَّا
رَزَقۡنَٰهُمۡ سِرّٗا وَعَلَانِيَةٗ يَرۡجُونَ تِجَٰرَةٗ لَّن تَبُورَ ٢٩ لِيُوَفِّيَهُمۡ
أُجُورَهُمۡ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضۡلِهِۦٓۚ إِنَّهُۥ غَفُورٞ شَكُورٞ ٣٠

﴿۱۹﴾ و [کافر و مؤمن برابر نیستند؛ چنان که] نابینا و بینا یکسان نیستند؛ ﴿۲۰﴾ و نه تاریکی‌ها و نور؛ ﴿۲۱﴾ و نه سایه و باد سوزان؛ ﴿۲۲﴾ و زندگان و مردگان یکسان نیستند. بی‌تردید، الله [ندای حق را] به گوش هر کس بخواهد می‌رساند و تو [ای پیامبر،] نمی‌توانی کسانی را که در گورها هستند شنوا سازی. ﴿۲۳﴾ تو جز بیم‌دهنده‌ای [بیش] نیستی. ﴿۲۴﴾ به راستی، ما تو را به‌حق بشارت‌بخش و بیم‌دهنده فرستادیم و [در نسل‌های گذشته نیز] هیچ امتی نبود، مگر آنکه میانشان بیم‌دهنده‌ای گذشته است. ﴿۲۵﴾ و اگر [مشرکان] تو را دروغگو می‌انگارند، [عجیب نیست؛ چرا که] بی‌تردید، کسانی که پیش از آنان بودند [نیز] پیامبرانشان را که با دلایل روشن و کتاب‌های آسمانی و کتاب روشنگر به سراغشان آمدند دروغگو انگاشتند. ﴿۲۶﴾ آنگاه [من نیز] کسانی را که کفر ورزیده بودند نابود ساختم؛ پس [بنگر که] کیفر من چگونه بود. ﴿۲۷﴾ آیا ندیده‌ای که الله آبی از آسمان نازل کرد و به [وسیلهٔ] آن، [از درختان مختلف] میوه‌هایی پدید آوردیم که رنگهایش گوناگون است و از کوه‌ها [نیز رگه‌ها و] راه‌هایی سفید و قرمز و کاملاً سیاه [آفریدیم] که رنگهایش گوناگون است؟ ﴿۲۸﴾ و همچنین از انسان‌ها و جنبندگان و چهارپایان [نیز مخلوقاتی آفریدیم که] رنگهایش گوناگون است. به راستی، از [میانِ] بندگان الله، تنها دانایان [هستند که به صفات و احکام الهی آگاهی دارند و] از او می‌ترسند. بی‌تردید، الله شکست‌ناپذیرِ آمرزنده است. ﴿۲۹﴾ در حقیقت، کسانی که کتاب الله را می‌خوانند و نماز برپا می‌دارند و از آنچه به آنان روزی داده‌ایم، پنهان و آشکار انفاق می‌کنند، به تجارتی [پُرسود] امید دارند که هرگز زیان [و کسادی] ندارد. ﴿۳۰﴾ تا [الله] پاداششان را به صورت کامل بدهد و از فضل خویش، بر [ثواب] آنان بیفزاید. بی‌تردید، او تعالی بسیار آمرزندهٔ سپاسگزار است.

وَٱلَّذِيٓ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ هُوَ ٱلۡحَقُّ مُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ
يَدَيۡهِۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِعِبَادِهِۦ لَخَبِيرُۢ بَصِيرٞ ٣١ ثُمَّ أَوۡرَثۡنَا ٱلۡكِتَٰبَ
ٱلَّذِينَ ٱصۡطَفَيۡنَا مِنۡ عِبَادِنَاۖ فَمِنۡهُمۡ ظَالِمٞ لِّنَفۡسِهِۦ وَمِنۡهُم
مُّقۡتَصِدٞ وَمِنۡهُمۡ سَابِقُۢ بِٱلۡخَيۡرَٰتِ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ هُوَ
ٱلۡفَضۡلُ ٱلۡكَبِيرُ ٣٢ جَنَّٰتُ عَدۡنٖ يَدۡخُلُونَهَا يُحَلَّوۡنَ
فِيهَا مِنۡ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٖ وَلُؤۡلُؤٗاۖ وَلِبَاسُهُمۡ فِيهَا حَرِيرٞ ٣٣
وَقَالُواْ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِيٓ أَذۡهَبَ عَنَّا ٱلۡحَزَنَۖ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٞ
شَكُورٌ ٣٤ ٱلَّذِيٓ أَحَلَّنَا دَارَ ٱلۡمُقَامَةِ مِن فَضۡلِهِۦ لَا يَمَسُّنَا
فِيهَا نَصَبٞ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٞ ٣٥ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَهُمۡ
نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقۡضَىٰ عَلَيۡهِمۡ فَيَمُوتُواْ وَلَا يُخَفَّفُ عَنۡهُم مِّنۡ
عَذَابِهَاۚ كَذَٰلِكَ نَجۡزِي كُلَّ كَفُورٖ ٣٦ وَهُمۡ يَصۡطَرِخُونَ
فِيهَا رَبَّنَآ أَخۡرِجۡنَا نَعۡمَلۡ صَٰلِحًا غَيۡرَ ٱلَّذِي كُنَّا نَعۡمَلُۚ
أَوَلَمۡ نُعَمِّرۡكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرَ وَجَآءَكُمُ ٱلنَّذِيرُۖ
فَذُوقُواْ فَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ٣٧ إِنَّ ٱللَّهَ عَٰلِمُ
غَيۡبِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ٣٨

﴿۳۱﴾ [ای پیامبر،] آنچه از این کتاب به تو وحی کردیم حق است و آن [کتاب‌های آسمانی] را که پیشتر بوده است تصدیق می کند. بی‌تردید، الله به [حال] بندگانش بسیار آگاه و بیناست. ﴿۳۲﴾ آن‌گاه این کتاب [= قرآن] را به آن بندگانمان که [آنان را] برگزیدیم [= امت محمد ﷺ] به میراث دادیم؛ [برخی] از آنان در حق خویش ستمکارند و [برخی دیگر] از آنان میانه‌رو هستند و [برخی] از آنان به فرمان الله در نیکی‌ها پیشتازند. این [مسلمانی و بهره‌مندی از قرآن، فضیلت و] بخشایش بزرگ است. ﴿۳۳﴾ [پاداششان] باغ‌های جاودان [بهشتی] است که به آن وارد می‌شوند. در آنجا به دستبندهایی از طلا و مروارید آراسته می‌گردند و لباسشان از حریر است. ﴿۳۴﴾ [آنان پس از ورود به بهشت] می‌گویند: «سپاس [و ستایش] از آنِ الله است که اندوه را از ما دور کرد. به راستی که پروردگارمان بسیار آمرزندۀ سپاسگزار است. ﴿۳۵﴾ آن [معبودی] که از فضل خویش ما را در این سرای جاوید جای داد؛ در آنجا رنجی به ما نمی‌رسد و دچار خستگی [و کسالت نیز] نمی‌شویم. ﴿۳۶﴾ و برای کسانی که کفر ورزیدند آتش دوزخ است؛ نه فرمان [مرگ] بر آنان جاری می‌شود تا بمیرند و نه [چیزی] از عذابش از آنان کاسته می‌گردد. ما هر ناسپاسی را اینچنین جزا می‌دهیم. ﴿۳۷﴾ [دوزخیان] در آن [آتش] فریاد می‌زنند: «پروردگارا، ما را [از این عذاب] بیرون آور تا غیر از آنچه [پیشتر] می‌کردیم، کار شایسته‌ای انجام دهیم». [به آنان گفته می‌شود:] «آیا به شما [آنقدر فرصت و] عمر ندادیم تا هر کس که پندپذیر است در آن [مدت] پند گیرد؟ و [پیامبر نیز به عنوان] بیم‌دهنده نزدتان آمد؛ پس [حال که اطاعت نکردید، طعم عذاب را] بچشید که ستمکاران هیچ یاریگری ندارند. ﴿۳۸﴾ بی‌تردید، الله دانای نهانِ آسمان‌ها و زمین است [و] اوست که به رازِ دل‌ها بی نهایت داناست.

هُوَ ٱلَّذِي جَعَلَكُمۡ خَلَٰٓئِفَ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ فَمَن كَفَرَ فَعَلَيۡهِ كُفۡرُهُۥۖ وَلَا
يَزِيدُ ٱلۡكَٰفِرِينَ كُفۡرُهُمۡ عِندَ رَبِّهِمۡ إِلَّا مَقۡتٗاۖ وَلَا يَزِيدُ ٱلۡكَٰفِرِينَ
كُفۡرُهُمۡ إِلَّا خَسَارٗا ٣٩ قُلۡ أَرَءَيۡتُمۡ شُرَكَآءَكُمُ ٱلَّذِينَ تَدۡعُونَ مِن
دُونِ ٱللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُواْ مِنَ ٱلۡأَرۡضِ أَمۡ لَهُمۡ شِرۡكٞ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ
أَمۡ ءَاتَيۡنَٰهُمۡ كِتَٰبٗا فَهُمۡ عَلَىٰ بَيِّنَتٖ مِّنۡهُۚ بَلۡ إِن يَعِدُ ٱلظَّٰلِمُونَ
بَعۡضُهُم بَعۡضًا إِلَّا غُرُورًا ٤٠ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ يُمۡسِكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ

وَٱلۡأَرۡضَ أَن تَزُولَاۚ وَلَئِن زَالَتَآ إِنۡ أَمۡسَكَهُمَا مِنۡ أَحَدٖ مِّنۢ بَعۡدِهِۦٓۚ
إِنَّهُۥ كَانَ حَلِيمًا غَفُورٗا ٤١ وَأَقۡسَمُواْ بِٱللَّهِ جَهۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡ لَئِن جَآءَهُمۡ
نَذِيرٞ لَّيَكُونُنَّ أَهۡدَىٰ مِنۡ إِحۡدَى ٱلۡأُمَمِۖ فَلَمَّا جَآءَهُمۡ نَذِيرٞ
مَّا زَادَهُمۡ إِلَّا نُفُورًا ٤٢ ٱسۡتِكۡبَارٗا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَكۡرَ ٱلسَّيِّيِٕۚ
وَلَا يَحِيقُ ٱلۡمَكۡرُ ٱلسَّيِّئُ إِلَّا بِأَهۡلِهِۦۚ فَهَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ
ٱلۡأَوَّلِينَۚ فَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ ٱللَّهِ تَبۡدِيلٗاۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ ٱللَّهِ تَحۡوِيلًا ٤٣
أَوَلَمۡ يَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَيَنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن
قَبۡلِهِمۡ وَكَانُوٓاْ أَشَدَّ مِنۡهُمۡ قُوَّةٗۚ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُعۡجِزَهُۥ مِن شَيۡءٖ
فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ إِنَّهُۥ كَانَ عَلِيمٗا قَدِيرٗا ٤٤

﴿۳۹﴾ او همان ذاتی است که شما را در زمین جانشین [پیشینیان] قرار داد؛ هر کس کفر بورزد کفرش به زیان خودِ اوست؛ و کافران را کفرشان نزد پروردگارشان جز خشم [و بیزاری] نمی‌افزاید؛ و کافران را کفرشان جز زیان [و گناه، چیزی] نمی‌افزاید. ﴿۴۰﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «آن معبودانی که به جای الله [به یاری و دعا] می‌خوانید، به من نشان دهید که چه چیزی از زمین را آفریده‌اند؟ یا [مگر همراه الله] در آفرینش آسمان‌ها شرکت داشته‌اند؟ یا به آنان [= مشرکان] کتابی داده‌ایم و از [مطالبِ] آن، نشانهٔ روشنی [بر حقانیت خود] دارند؟» [چنین نیست؛] بلکه ستمکاران [مشرک] جز فریب، به یکدیگر وعده‌ای نمی‌دهند. ﴿۴۱﴾ به راستی، الله است که آسمان‌ها و زمین را نگه می‌دارد تا [از مسیر و مدارِ خود] منحرف نشوند؛ و اگر انحراف یابند، پس از او کسی آنها را نگه نمی‌دارد. بی‌تردید، الله همواره بسیار بردبارِ آمرزنده است. ﴿۴۲﴾ [کافران] با سخت‌ترین سوگندهایشان به الله سوگند یاد کردند که اگر [پیامبرِ] بیم‌دهنده‌ای برایشان بیاید، از هر امتی راه‌یافته ترند؛ اما چون [محمد ﷺ به عنوان] بیم‌دهنده‌ای نزدشان آمد، جز دوری [و نفرت از حق چیزی] بر آنان نیفزود. ﴿۴۳﴾ [سوگندهایشان صادقانه نبود؛ بلکه] از روی گردنکشی در زمین و نیرنگ زشت [بود]؛ و نیرنگ زشت، جز دامنگیر صاحبش نمی‌گردد. آیا [کافران، چیزی] جز سنت [الهی و کیفرِ] پیشینیان را انتظار دارند؟ هرگز در سنت الله تبدیلی نمی‌یابی و هرگز در سنت الله تغییری نمی‌یابی. ﴿۴۴﴾ آیا [کافران] در زمین نگشته‌اند تا ببینند سرانجامِ کسانی که پیش از آنان ـ و [حتی] نیرومندتر از آنان بودند ـ چگونه شد؟ هیچ چیزی در آسمان‌ها و زمین نیست که الله را ناتوان سازد [و از حوزهٔ قدرتش بیرون رود]. بی‌تردید، او تعالی همواره بی نهایت دانای تواناست.

وَلَوۡ يُؤَاخِذُ ٱللَّهُ ٱلنَّاسَ بِمَا كَسَبُواْ مَا تَرَكَ عَلَىٰ ظَهۡرِهَا مِن دَآبَّةٖ وَلَٰكِن يُؤَخِّرُهُمۡ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗىۖ فَإِذَا جَآءَ أَجَلُهُمۡ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِۦ بَصِيرَۢا ﴿٤٥﴾

سُورَةُ يسٓ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يسٓ ﴿١﴾ وَٱلۡقُرۡءَانِ ٱلۡحَكِيمِ ﴿٢﴾ إِنَّكَ لَمِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿٣﴾ عَلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿٤﴾ تَنزِيلَ ٱلۡعَزِيزِ ٱلرَّحِيمِ ﴿٥﴾ لِتُنذِرَ قَوۡمٗا مَّآ أُنذِرَ ءَابَآؤُهُمۡ فَهُمۡ غَٰفِلُونَ ﴿٦﴾ لَقَدۡ حَقَّ ٱلۡقَوۡلُ عَلَىٰٓ أَكۡثَرِهِمۡ فَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿٧﴾ إِنَّا جَعَلۡنَا فِيٓ أَعۡنَٰقِهِمۡ أَغۡلَٰلٗا فَهِيَ إِلَى ٱلۡأَذۡقَانِ فَهُم مُّقۡمَحُونَ ﴿٨﴾ وَجَعَلۡنَا مِنۢ بَيۡنِ أَيۡدِيهِمۡ سَدّٗا وَمِنۡ خَلۡفِهِمۡ سَدّٗا فَأَغۡشَيۡنَٰهُمۡ فَهُمۡ لَا يُبۡصِرُونَ ﴿٩﴾ وَسَوَآءٌ عَلَيۡهِمۡ ءَأَنذَرۡتَهُمۡ أَمۡ لَمۡ تُنذِرۡهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿١٠﴾ إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ ٱتَّبَعَ ٱلذِّكۡرَ وَخَشِيَ ٱلرَّحۡمَٰنَ بِٱلۡغَيۡبِۖ فَبَشِّرۡهُ بِمَغۡفِرَةٖ وَأَجۡرٖ كَرِيمٍ ﴿١١﴾ إِنَّا نَحۡنُ نُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰ وَنَكۡتُبُ مَا قَدَّمُواْ وَءَاثَٰرَهُمۡۚ وَكُلَّ شَيۡءٍ أَحۡصَيۡنَٰهُ فِيٓ إِمَامٖ مُّبِينٖ ﴿١٢﴾

﴿۴۵﴾ و اگر الله مردم را به سبب آنچه کرده‌اند مجازات می‌کرد، هیچ جنبنده‌ای را بر پشت زمین باقی نمی‌گذاشت؛ اما [مهلت می‌دهد و کیفرِ] آنان را تا سرآمدی معیّن به تأخیر می‌اندازد. هنگامی که اجلشان [در قیامت] فرارسد، یقیناً الله به حال بندگانش بسی بیناست.

۳۶- سورۀ یس مکی است

وآن هشتاد وسه آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ یس [= یا. سین] ﴿۲﴾ سوگند به قرآن حکیم! ﴿۳﴾ [که] قطعاً تو از پیامبران [ما] هستی ﴿۴﴾ [و] بر راه راست [اسلام قرار داری] ﴿۵﴾ [این قرآن] فروفرستادۀ [پروردگار] شکست‌ناپذیر مهربان است ﴿۶﴾ تا مردمی را [دربارۀ عذاب قیامت] بیم دهی که پدرانشان هشدار نیافته‌اند و [به این سبب] آنها نیز غافلند. ﴿۷﴾ یقیناً فرمان [عذاب الهی] بر بیشتر آنان تحقق یافته است؛ پس [لجاجت می‌کنند و] ایمان نمی‌آورند. ﴿۸﴾ [مثال گمراهیِ کافران، چنان است که گویی] ما زنجیرهایی بر گردن‌هایشان نهاده‌ایم که تا زیر چانه‌هایشان [پیچیده شده] است، چنان که سرهایشان بالا مانده است [و از انجام هر خیری عاجزند و راه هدایت را نمی‌یابند]. ﴿۹﴾ و از پیش رویشان دیواری و از پشت سرشان نیز دیواری نهاده‌ایم و چشمانشان را با پرده‌ای پوشانده‌ایم؛ از این روست که [حقیقت را] نمی‌بینند. ﴿۱۰﴾ [ای پیامبر،] برایشان یکسان است که آنان را بیم دهی یا بیم ندهی؛ [در هر حال،] ایمان نمی‌آورند. ﴿۱۱﴾ جز این نیست که تو به کسی بیم می‌دهی [و این کار برای کسی سود دارد] که پیرو قرآن باشد و در نهان از [پروردگار] رحمان بترسد؛ پس او را [که چنین است] به آمرزش و پاداشی ارجمند بشارت بده. ﴿۱۲﴾ یقیناً ماییم که مردگان را زنده می‌کنیم و آنچه [از اعمال خیر و شر] را که از پیش فرستاده‌اند و آثار [به جای‌مانده از] آنان را می‌نویسیم؛ و همه چیز را در کتابی روشن [= لوح محفوظ] به شمار آورده‌ایم.

وَٱضۡرِبۡ لَهُم مَّثَلًا أَصۡحَٰبَ ٱلۡقَرۡيَةِ إِذۡ جَآءَهَا ٱلۡمُرۡسَلُونَ ١٣
إِذۡ أَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡهِمُ ٱثۡنَيۡنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزۡنَا بِثَالِثٖ فَقَالُوٓاْ
إِنَّآ إِلَيۡكُم مُّرۡسَلُونَ ١٤ قَالُواْ مَآ أَنتُمۡ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُنَا
وَمَآ أَنزَلَ ٱلرَّحۡمَٰنُ مِن شَيۡءٍ إِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا تَكۡذِبُونَ ١٥ قَالُواْ
رَبُّنَا يَعۡلَمُ إِنَّآ إِلَيۡكُمۡ لَمُرۡسَلُونَ ١٦ وَمَا عَلَيۡنَآ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُ
ٱلۡمُبِينُ ١٧ قَالُوٓاْ إِنَّا تَطَيَّرۡنَا بِكُمۡۖ لَئِن لَّمۡ تَنتَهُواْ لَنَرۡجُمَنَّكُمۡ
وَلَيَمَسَّنَّكُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٞ ١٨ قَالُواْ طَٰٓئِرُكُم مَّعَكُمۡ أَئِن
ذُكِّرۡتُمۚ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ مُّسۡرِفُونَ ١٩ وَجَآءَ مِنۡ أَقۡصَا ٱلۡمَدِينَةِ
رَجُلٞ يَسۡعَىٰ قَالَ يَٰقَوۡمِ ٱتَّبِعُواْ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ٢٠ ٱتَّبِعُواْ
مَن لَّا يَسۡـَٔلُكُمۡ أَجۡرٗا وَهُم مُّهۡتَدُونَ ٢١ وَمَا لِيَ لَآ أَعۡبُدُ
ٱلَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ٢٢ ءَأَتَّخِذُ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً
إِن يُرِدۡنِ ٱلرَّحۡمَٰنُ بِضُرّٖ لَّا تُغۡنِ عَنِّي شَفَٰعَتُهُمۡ شَيۡـٔٗا
وَلَا يُنقِذُونِ ٢٣ إِنِّيٓ إِذٗا لَّفِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ ٢٤ إِنِّيٓ ءَامَنتُ
بِرَبِّكُمۡ فَٱسۡمَعُونِ ٢٥ قِيلَ ٱدۡخُلِ ٱلۡجَنَّةَۖ قَالَ يَٰلَيۡتَ قَوۡمِي
يَعۡلَمُونَ ٢٦ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ ٱلۡمُكۡرَمِينَ ٢٧

﴿۱۳﴾ [ای پیامبر، ماجرای] مردم آن شهر را برایشان مثال بزن، آنگاه که پیامبران نزدشان رفتند. ﴿۱۴﴾ وقتی دو نفر از پیامبران را به سویشان فرستادیم؛ اما [مردم] آنان را تکذیب کردند؛ سپس آن دو را با فرستادن پیامبر سوم، [تأیید و] تقویت کردیم. آنان [به اهالی شهر] می‌گفتند: «ما رسولان [الهی] به سوی شما هستیم». ﴿۱۵﴾ [اهالی شهر در پاسخ] گفتند: «شما جز بشری همانند ما نیستید و [پروردگار] رحمان، چیزی [از وحی] نازل نکرده است. شما جز دروغ نمی‌گویید». ﴿۱۶﴾ [پیامبران] گفتند: «پروردگارمان می‌داند که قطعاً به سوی شما فرستاده شده‌ایم. ﴿۱۷﴾ و ما وظیفه‌ای جز رساندن آشکار [وحی] نداریم». ﴿۱۸﴾ [مردم] گفتند: «ما شما را به شگون بد گرفته‌ایم. اگر [از تبلیغ] دست برندارید، حتماً سنگسارتان می‌کنیم و بی‌تردید، عذابی دردناک از [جانب] ما به شما خواهد رسید». ﴿۱۹﴾ [پیامبران] گفتند: «شومِی شما با خودتان [و ناشی از کفر و گناه] است. آیا اگر پندتان دهند [آن را شوم می‌پندارید؟] بلکه [حقیقت این است که شما در ارتکاب گناه،] مردمی اسرافکارید». ﴿۲۰﴾ و مردی از دورترین نقطۀ شهر شتابان آمد [و] گفت: «ای قوم من، از این پیامبران پیروی کنید. ﴿۲۱﴾ پیرو کسانی باشید که از شما پاداشی نمی‌خواهند و خود هدایت‌یافته‌اند. ﴿۲۲﴾ و چرا معبودی را عبادت نکنم که مرا آفریده است و [شما نیز] به سویش بازگردانده می‌شوید؟ ﴿۲۳﴾ آیا به جای او معبودانی برگزینم که اگر [پروردگار] رحمان بخواهد گزندی به من برساند، نه شفاعتشان برایم سودی دارد و نه می‌توانند مرا [از عذاب الهی] نجات دهند؟ ﴿۲۴﴾ در آن صورت، یقیناً در گمراهی آشکاری خواهم بود. ﴿۲۵﴾ من به پروردگارتان ایمان آورده‌ام [و از مرگ هراسی ندارم؛] پس سخنانم را بشنوید. ﴿۲۶﴾ [پس از اینکه آن مرد به دست قومش به شهادت رسید،] به وی گفته شد: «وارد بهشت شو». او گفت: «ای کاش قوم من می‌دانستند ﴿۲۷﴾ که پروردگارم مرا آمرزیده و گرامی داشته است».

۞وَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَىٰ قَوۡمِهِۦ مِنۢ بَعۡدِهِۦ مِن جُندٖ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَمَا كُنَّا
مُنزِلِينَ ٢٨ إِن كَانَتۡ إِلَّا صَيۡحَةٗ وَٰحِدَةٗ فَإِذَا هُمۡ خَٰمِدُونَ ٢٩
يَٰحَسۡرَةً عَلَى ٱلۡعِبَادِۚ مَا يَأۡتِيهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُواْ بِهِۦ
يَسۡتَهۡزِءُونَ ٣٠ أَلَمۡ يَرَوۡاْ كَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم مِّنَ ٱلۡقُرُونِ
أَنَّهُمۡ إِلَيۡهِمۡ لَا يَرۡجِعُونَ ٣١ وَإِن كُلّٞ لَّمَّا جَمِيعٞ لَّدَيۡنَا مُحۡضَرُونَ ٣٢
وَءَايَةٞ لَّهُمُ ٱلۡأَرۡضُ ٱلۡمَيۡتَةُ أَحۡيَيۡنَٰهَا وَأَخۡرَجۡنَا مِنۡهَا حَبّٗا
فَمِنۡهُ يَأۡكُلُونَ ٣٣ وَجَعَلۡنَا فِيهَا جَنَّٰتٖ مِّن نَّخِيلٖ
وَأَعۡنَٰبٖ وَفَجَّرۡنَا فِيهَا مِنَ ٱلۡعُيُونِ ٣٤ لِيَأۡكُلُواْ مِن ثَمَرِهِۦ
وَمَا عَمِلَتۡهُ أَيۡدِيهِمۡۚ أَفَلَا يَشۡكُرُونَ ٣٥ سُبۡحَٰنَ ٱلَّذِي
خَلَقَ ٱلۡأَزۡوَٰجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنۢبِتُ ٱلۡأَرۡضُ وَمِنۡ أَنفُسِهِمۡ
وَمِمَّا لَا يَعۡلَمُونَ ٣٦ وَءَايَةٞ لَّهُمُ ٱلَّيۡلُ نَسۡلَخُ مِنۡهُ ٱلنَّهَارَ
فَإِذَا هُم مُّظۡلِمُونَ ٣٧ وَٱلشَّمۡسُ تَجۡرِي لِمُسۡتَقَرّٖ لَّهَاۚ
ذَٰلِكَ تَقۡدِيرُ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡعَلِيمِ ٣٨ وَٱلۡقَمَرَ قَدَّرۡنَٰهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ
عَادَ كَٱلۡعُرۡجُونِ ٱلۡقَدِيمِ ٣٩ لَا ٱلشَّمۡسُ يَنۢبَغِي لَهَآ أَن تُدۡرِكَ
ٱلۡقَمَرَ وَلَا ٱلَّيۡلُ سَابِقُ ٱلنَّهَارِۚ وَكُلّٞ فِي فَلَكٖ يَسۡبَحُونَ ٤٠

﴿۲۸﴾ پس از [شهادت] او، هیچ سپاهی از آسمان بر قومش نفرستادیم و [پیش از این نیز] فروفرستنده نبودیم. ﴿۲۹﴾ [کیفرشان] جز یک بانگ مرگبار نبود؛ به‌ناگاه همگی [مرده و] خاموش گشتند. ﴿۳۰﴾ ای افسوس بر این بندگان! هیچ پیامبری به سویشان نیامد، مگر آنکه او را مسخره می کردند. ﴿۳۱﴾ آیا ندیده‌اند [و نمی‌دانند] که قبل از آنان چه بسیار نسل‌ها را هلاک کرده‌ایم که دیگر نزد اینها [به دنیا] بازنمی‌گردند؟ ﴿۳۲﴾ و [روز قیامت] هیچ کس نیست، مگر آنکه همگی [برای حسابرسی و جزا دهی] نزد ما احضار می‌شوند. ﴿۳۳﴾ برای آنان [که قیامت را باور ندارند،] زمین خشک نشانه‌ای [عبرت‌آموز] است: ما آن [زمین] را زنده کردیم و از [خاک] آن دانه‌هایي رویاندیم که [مخلوقات الهی] از آن می‌خورند. ﴿۳۴﴾ و در آن [زمین] باغ‌هایي از نخل و انگور پدید آوردیم و چشمه‌ها در آن جاری ساختیم. ﴿۳۵﴾ تا [مردم] از میوه‌اش بخورند در حالی که این [محصولات، حاصل تلاش آنها نیست و آنها] را با دستان خود به عمل نیاورده‌اند [بلکه به رحمتی از جانب الله از آنها برخوردار شده‌اند]. پس آیا شکر به جای نمی‌آورند؟ ﴿۳۶﴾ پاک و منزه است آن [پروردگاری] که همۀ گونه‌ها را آفریده است؛ از آنچه زمین می‌رویانَد [= گیاهان و درختان] و از خودشان [=انسان‌ها] و از آنچه نمی‌دانند. ﴿۳۷﴾ و شب نشانه‌ای [دیگر از قدرت الهی] برایشان است [که] روز را از آن برکنار می کنیم و ناگهان [همه] در تاریکی فرومی‌روند. ﴿۳۸﴾ و خورشید [نیز پیوسته] به سوی قرارگاهش در حرکت است. این تقدیرِ [پروردگارِ] شکست‌ناپذیرِ داناست. ﴿۳۹﴾ و برای ماه [نیز] منزلگاه‌هایي مقرر نموده‌ایم تا [سرانجام از قرص کامل به هلال و] به شکل شاخۀ خشک خرما بازگردد. ﴿۴۰﴾ نه خورشید را سزاوار است که [در سیر خود] به ماه برسد و نه شب بر روز پیشی می گیرد؛ و هر یک از [کُرات و سیارات] در مداری شناورند.

وَءَايَةٞ لَّهُمۡ أَنَّا حَمَلۡنَا ذُرِّيَّتَهُمۡ فِي ٱلۡفُلۡكِ ٱلۡمَشۡحُونِ ٤١ وَخَلَقۡنَا لَهُم مِّن مِّثۡلِهِۦ مَا يَرۡكَبُونَ ٤٢ وَإِن نَّشَأۡ نُغۡرِقۡهُمۡ فَلَا صَرِيخَ لَهُمۡ وَلَا هُمۡ يُنقَذُونَ ٤٣ إِلَّا رَحۡمَةٗ مِّنَّا وَمَتَٰعًا إِلَىٰ حِينٖ ٤٤ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱتَّقُواْ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيكُمۡ وَمَا خَلۡفَكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ٤٥ وَمَا تَأۡتِيهِم مِّنۡ ءَايَةٖ مِّنۡ ءَايَٰتِ رَبِّهِمۡ إِلَّا كَانُواْ عَنۡهَا مُعۡرِضِينَ ٤٦ وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ أَنفِقُواْ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ قَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَنُطۡعِمُ مَن لَّوۡ يَشَآءُ ٱللَّهُ أَطۡعَمَهُۥٓ إِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ٤٧ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلۡوَعۡدُ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٤٨ مَا يَنظُرُونَ إِلَّا صَيۡحَةٗ وَٰحِدَةٗ تَأۡخُذُهُمۡ وَهُمۡ يَخِصِّمُونَ ٤٩ فَلَا يَسۡتَطِيعُونَ تَوۡصِيَةٗ وَلَآ إِلَىٰٓ أَهۡلِهِمۡ يَرۡجِعُونَ ٥٠ وَنُفِخَ فِي ٱلصُّورِ فَإِذَا هُم مِّنَ ٱلۡأَجۡدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمۡ يَنسِلُونَ ٥١ قَالُواْ يَٰوَيۡلَنَا مَنۢ بَعَثَنَا مِن مَّرۡقَدِنَاۜۗ هَٰذَا مَا وَعَدَ ٱلرَّحۡمَٰنُ وَصَدَقَ ٱلۡمُرۡسَلُونَ ٥٢ إِن كَانَتۡ إِلَّا صَيۡحَةٗ وَٰحِدَةٗ فَإِذَا هُمۡ جَمِيعٞ لَّدَيۡنَا مُحۡضَرُونَ ٥٣ فَٱلۡيَوۡمَ لَا تُظۡلَمُ نَفۡسٞ شَيۡـٔٗا وَلَا تُجۡزَوۡنَ إِلَّا مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ٥٤

سكتة لطيفة على الألف

﴿۴۱﴾ نشانه‌ای [دیگر از قدرت پروردگار] برای آنان، این است که پدرانشان را در کشتی انباشته [از سرنشین و بار] حمل کردیم. ﴿۴۲﴾ همچنین، چیزی همانند آن [کشتی] برایشان آفریده‌ایم که بر آن سوار شوند. ﴿۴۳﴾ اگر بخواهیم، غرقشان می‌کنیم؛ در این صورت، نه فریادرسی دارند و نه [از تقدیر الهی] رهایی می‌یابند؛ ﴿۴۴﴾ مگر اینکه رحمتی از جانب ما [ببینند] و بهره‌مندی [از نعمت‌های دنیا] تا زمانی [معیّن شامل حالشان شود]. ﴿۴۵﴾ و چون به آنان [= مشرکان] گفته می‌شود: «از آنچه [عذاب و سختی دنیا و آخرت] پیش رو و پشت سر دارید، پروا کنید؛ باشد که مورد رحمت قرار گیرید»، [هیچ اعتنا نمی‌کنند]. ﴿۴۶﴾ هیچ یک از نشانه‌های [قدرت و بزرگی] پروردگارشان بر آنان عرضه نمی‌گردد، مگر اینکه از آن روی می‌گردانند. ﴿۴۷﴾ و چون به آنان گفته می‌شود: «از آنچه الله روزی‌تان کرده است انفاق کنید»، کسانی که کفر ورزیده‌اند به کسانی که ایمان آورده‌اند می‌گویند: «آیا به کسی غذا بدهیم که اگر الله می‌خواست، [خود] به او غذا می‌داد؟ شما جز در گمراهی آشکار نیستید». ﴿۴۸﴾ و [با تمسخر به مؤمنان] می‌گویند: «اگر راستگویید، این وعده [قیامت] کی خواهد بود؟» ﴿۴۹﴾ [این منکران قیامت] جز در انتظار یک بانگ مرگبار نیستند که ناگهان، در حالی که سرگرم جدال [در امور دنیا] هستند، آنان را فراگیرد. ﴿۵۰﴾ [در آن هنگام] نه می‌توانند [به کسی] وصیت کنند و نه به سوی خانوادۀ خود بازگردند. ﴿۵۱﴾ و [هنگامی که برای دومین بار] در صور دمیده شود و ناگهان از قبرهایشان [بیرون می‌آیند و] به سوی پروردگارشان می‌شتابند. ﴿۵۲﴾ [و با ناباوری] می‌گویند: «وای بر ما! چه کسی ما را از قبرهایمان برانگیخت؟» [به آنان گفته می‌شود:] «این همان [روزی] است که [پروردگار] رحمان وعده داده بود؛ و پیامبران [در این باره] راست می‌گفتند. ﴿۵۳﴾ [برانگیختن مردگان از گور،] جز یک بانگ هولناک [= دومین دمیدنِ صور] نیست و ناگهان همه را نزد ما حاضر می‌کنند. ﴿۵۴﴾ [بدانید که] امروز، به هیچ کس ستمی نمی‌شود و جز در برابرِ آنچه [در دنیا] کرده‌اید، جزا نمی‌بینید.

إِنَّ أَصۡحَٰبَ ٱلۡجَنَّةِ ٱلۡيَوۡمَ فِي شُغُلٖ فَٰكِهُونَ ٥٥ هُمۡ وَأَزۡوَٰجُهُمۡ فِي ظِلَٰلٍ عَلَى ٱلۡأَرَآئِكِ مُتَّكِـُٔونَ ٥٦ لَهُمۡ فِيهَا فَٰكِهَةٞ وَلَهُم مَّا يَدَّعُونَ ٥٧ سَلَٰمٞ قَوۡلٗا مِّن رَّبّٖ رَّحِيمٖ ٥٨ وَٱمۡتَٰزُواْ ٱلۡيَوۡمَ أَيُّهَا ٱلۡمُجۡرِمُونَ ٥٩ ۞ أَلَمۡ أَعۡهَدۡ إِلَيۡكُمۡ يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ أَن لَّا تَعۡبُدُواْ ٱلشَّيۡطَٰنَۖ إِنَّهُۥ لَكُمۡ عَدُوّٞ مُّبِينٞ ٦٠ وَأَنِ ٱعۡبُدُونِيۚ هَٰذَا صِرَٰطٞ مُّسۡتَقِيمٞ ٦١ وَلَقَدۡ أَضَلَّ مِنكُمۡ جِبِلّٗا كَثِيرًاۖ أَفَلَمۡ تَكُونُواْ تَعۡقِلُونَ ٦٢ هَٰذِهِۦ جَهَنَّمُ ٱلَّتِي كُنتُمۡ تُوعَدُونَ ٦٣ ٱصۡلَوۡهَا ٱلۡيَوۡمَ بِمَا كُنتُمۡ تَكۡفُرُونَ ٦٤ ٱلۡيَوۡمَ نَخۡتِمُ عَلَىٰٓ أَفۡوَٰهِهِمۡ وَتُكَلِّمُنَآ أَيۡدِيهِمۡ وَتَشۡهَدُ أَرۡجُلُهُم بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ٦٥ وَلَوۡ نَشَآءُ لَطَمَسۡنَا عَلَىٰٓ أَعۡيُنِهِمۡ فَٱسۡتَبَقُواْ ٱلصِّرَٰطَ فَأَنَّىٰ يُبۡصِرُونَ ٦٦ وَلَوۡ نَشَآءُ لَمَسَخۡنَٰهُمۡ عَلَىٰ مَكَانَتِهِمۡ فَمَا ٱسۡتَطَٰعُواْ مُضِيّٗا وَلَا يَرۡجِعُونَ ٦٧ وَمَن نُّعَمِّرۡهُ نُنَكِّسۡهُ فِي ٱلۡخَلۡقِۚ أَفَلَا يَعۡقِلُونَ ٦٨ وَمَا عَلَّمۡنَٰهُ ٱلشِّعۡرَ وَمَا يَنۢبَغِي لَهُۥٓۚ إِنۡ هُوَ إِلَّا ذِكۡرٞ وَقُرۡءَانٞ مُّبِينٞ ٦٩ لِّيُنذِرَ مَن كَانَ حَيّٗا وَيَحِقَّ ٱلۡقَوۡلُ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ ٧٠

﴿۵۵﴾ بی‌تردید، اهل بهشت امروز با شادمانی سرگرم [نعمت‌های الهی] هستند. ﴿۵۶﴾ آنان و همسرانشان در سایه‌ها[ی گستردهٔ بهشتی] بر تخت‌ها تکیه زده‌اند. ﴿۵۷﴾ در آنجا [هر گونه] میوه و هر چه بخواهند برایشان [فراهم] است. ﴿۵۸﴾ [برتر از این نعمت‌ها] سلامی است که سخن پروردگار مهربان است. ﴿۵۹﴾ [آنگاه به مشرکان خطاب می‌شود:] «ای گناهکاران، امروز [از مؤمنان] جدا شوید. ﴿۶۰﴾ ای فرزندان آدم، آیا با شما پیمان نبستم [و فرمان ندادم] که شیطان را عبادت نکنید [که] قطعاً او دشمن آشکارِ شماست؟ ﴿۶۱﴾ و اینکه [تنها] مرا عبادت کنید [که] راه راست همین است؟ ﴿۶۲﴾ و بی‌تردید، شیطان بسیاری از شما را گمراه ساخت. آیا اندیشه نمی‌کردید؟ ﴿۶۳﴾ این [همان] دوزخی است که به شما وعده داده می‌شد. ﴿۶۴﴾ امروز به سزای آنکه کفر می‌ورزیدید به آن [آتش] وارد شوید». ﴿۶۵﴾ امروز بر دهان‌هایشان مُهر می‌نهیم و دست‌هایشان با ما سخن می‌گویند و پاهایشان به آنچه می‌کردند گواهی می‌دهند. ﴿۶۶﴾ و اگر بخواهیم، بی‌تردید چشمانشان را محو می‌کنیم، آنگاه [با چشم بسته] به سوی [پل] صراط [از یکدیگر] پیشی می‌گیرند [تا به بهشت راه یابند]؛ اما مگر کجا راه می‌بینند؟ ﴿۶۷﴾ و اگر بخواهیم، [ظاهرشان را تغییر می‌دهیم و چنان] آنان را در جای خود مسخ [و زمینگیر] می‌کنیم که نه بتوانند پیش بروند و نه به عقب بازگردند. ﴿۶۸﴾ و ما به هر کس که عمر طولانی بدهیم، در آفرینش دگرگونش می‌کنیم [و او را به ناتوانی ذهنی و بدنیِ دوران کودکی برمی‌گردانیم]. پس آیا [دربارهٔ قدرت پروردگار] نمی‌اندیشند؟ ﴿۶۹﴾ و ما به او [= محمد ﷺ] شعر نیاموخته‌ایم و [شاعری،] شایستهٔ او نیست. این [که آموخته‌ایم، چیزی] نیست مگر اندرز و قرآنی روشن. ﴿۷۰﴾ تا هر کس را که زنده[دل] باشد، بیم دهد و فرمان [عذاب الهی] بر کافران محقّق گردد.

أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّا خَلَقْنَا لَهُم مِّمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَآ أَنْعَٰمًا فَهُمْ لَهَا مَٰلِكُونَ ﴿٧١﴾ وَذَلَّلْنَٰهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٧٢﴾ وَلَهُمْ فِيهَا مَنَٰفِعُ وَمَشَارِبُ ۖ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ ءَالِهَةً لَّعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُندٌ مُّحْضَرُونَ ﴿٧٥﴾ فَلَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ ۘ إِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٦﴾ أَوَلَمْ يَرَ ٱلْإِنسَٰنُ أَنَّا خَلَقْنَٰهُ مِن نُّطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٧٧﴾ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِىَ خَلْقَهُۥ ۖ قَالَ مَن يُحْىِ ٱلْعِظَٰمَ وَهِىَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾ قُلْ يُحْيِيهَا ٱلَّذِىٓ أَنشَأَهَآ أَوَّلَ مَرَّةٍ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٧٩﴾ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُم مِّنَ ٱلشَّجَرِ ٱلْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَآ أَنتُم مِّنْهُ تُوقِدُونَ ﴿٨٠﴾ أَوَلَيْسَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُم ۚ بَلَىٰ وَهُوَ ٱلْخَلَّٰقُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٨١﴾ إِنَّمَآ أَمْرُهُۥٓ إِذَآ أَرَادَ شَيْـًٔا أَن يَقُولَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٨٢﴾ فَسُبْحَٰنَ ٱلَّذِى بِيَدِهِۦ مَلَكُوتُ كُلِّ شَىْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

﴿۷۱﴾ آیا ندیده‌اند که ما از آنچه دست‌هایمان ساخته است، چهارپایانی برایشان آفریده‌ایم که مالک آنها هستند؟ ﴿۷۲﴾ و آنها را برایشان رام کردیم تا بر برخی سوار شوند و از [گوشت] برخی تغذیه کنند. ﴿۷۳﴾ و از آن [حیوانات،] بهره‌های دیگر و نوشیدنی‌هایی [= شیر] دارند. پس آیا شکر به جای نمی‌آورند؟ ﴿۷۴﴾ [با این همه نعمت، مشرکان] به جای الله معبودانی برگزیده‌اند؛ به این امید که [از سوی آنها] یاری شوند. ﴿۷۵﴾ آن [معبودهای باطل] قادر به یاری‌شان نیستند و این [مشرکان نیز در قیامت] لشکری برای آنها [= معبودهای باطل] خواهند بود که [همگی به آتش دوزخ] فراخوانده می‌شوند. ﴿۷۶﴾ [ای پیامبر،] سخن آنان تو را غمگین نسازد. بی‌تردید، ما آنچه را پنهان می‌کنند و آنچه را آشکار می‌سازند، [به خوبی] می‌دانیم. ﴿۷۷﴾ آیا انسان ندیده است که ما او را از نطفه‌ای آفریده‌ایم؛ [آنگاه مراحل رشد را طی کرد و] سپس دشمنی آشکار شد؟ ﴿۷۸﴾ و برای ما مثالی زد و آفرینش خویش را فراموش کرد [و] گفت: «چه کسی این استخوان‌ها را [دوباره] زنده می‌کند در حالی که پوسیده است؟» ﴿۷۹﴾ بگو: «همان ذاتی زنده‌اش می‌کند که نخستین بار آن را پدید آورد و او به هر آفرینشی بی نهایت داناست. ﴿۸۰﴾ همان ذاتی که از درخت سبز، آتشی برایتان پدید آورد و شما [در صورت نیاز،] خود از آن [درخت] آتش می‌افروزید». ﴿۸۱﴾ آیا ذاتی که آسمان‌ها و زمین را آفریده است، نمی‌تواند همانند اینها را [پس از مرگشان دوباره] بیافریند؟ آری [می‌تواند] و او بی نهایت آفرینندۀ داناست. ﴿۸۲﴾ فرمان او چون چیزی را اراده کند تنها این است که به آن می‌گوید: «موجود شو»؛ پس [بی‌درنگ] موجود می‌شود. ﴿۸۳﴾ پس پاک و منزه است پروردگاری که [حاکمیت و] اختیارِ همه چیز به دست اوست و [همگی] به سوی او بازگردانده می‌شوید.

سُورَةُ الصَّافَّاتِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلصَّٰٓفَّٰتِ صَفّٗا ١ فَٱلزَّٰجِرَٰتِ زَجۡرٗا ٢ فَٱلتَّٰلِيَٰتِ ذِكۡرًا ٣ إِنَّ إِلَٰهَكُمۡ لَوَٰحِدٞ ٤ رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا وَرَبُّ ٱلۡمَشَٰرِقِ ٥ إِنَّا زَيَّنَّا ٱلسَّمَآءَ ٱلدُّنۡيَا بِزِينَةٍ ٱلۡكَوَاكِبِ ٦ وَحِفۡظٗا مِّن كُلِّ شَيۡطَٰنٖ مَّارِدٖ ٧ لَّا يَسَّمَّعُونَ إِلَى ٱلۡمَلَإِ ٱلۡأَعۡلَىٰ وَيُقۡذَفُونَ مِن كُلِّ جَانِبٖ ٨ دُحُورٗاۖ وَلَهُمۡ عَذَابٞ وَاصِبٌ ٩ إِلَّا مَنۡ خَطِفَ ٱلۡخَطۡفَةَ فَأَتۡبَعَهُۥ شِهَابٞ ثَاقِبٞ ١٠ فَٱسۡتَفۡتِهِمۡ أَهُمۡ أَشَدُّ خَلۡقًا أَم مَّنۡ خَلَقۡنَآۚ إِنَّا خَلَقۡنَٰهُم مِّن طِينٖ لَّازِبِۭ ١١ بَلۡ عَجِبۡتَ وَيَسۡخَرُونَ ١٢ وَإِذَا ذُكِّرُواْ لَا يَذۡكُرُونَ ١٣ وَإِذَا رَأَوۡاْ ءَايَةٗ يَسۡتَسۡخِرُونَ ١٤ وَقَالُوٓاْ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ مُّبِينٌ ١٥ أَءِذَا مِتۡنَا وَكُنَّا تُرَابٗا وَعِظَٰمًا أَءِنَّا لَمَبۡعُوثُونَ ١٦ أَوَءَابَآؤُنَا ٱلۡأَوَّلُونَ ١٧ قُلۡ نَعَمۡ وَأَنتُمۡ دَٰخِرُونَ ١٨ فَإِنَّمَا هِيَ زَجۡرَةٞ وَٰحِدَةٞ فَإِذَا هُمۡ يَنظُرُونَ ١٩ وَقَالُواْ يَٰوَيۡلَنَا هَٰذَا يَوۡمُ ٱلدِّينِ ٢٠ هَٰذَا يَوۡمُ ٱلۡفَصۡلِ ٱلَّذِي كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ٢١ ۞ٱحۡشُرُواْ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ وَأَزۡوَٰجَهُمۡ وَمَا كَانُواْ يَعۡبُدُونَ ٢٢ مِن دُونِ ٱللَّهِ فَٱهۡدُوهُمۡ إِلَىٰ صِرَٰطِ ٱلۡجَحِيمِ ٢٣ وَقِفُوهُمۡۖ إِنَّهُم مَّسۡـُٔولُونَ ٢٤

نصف الحزب ٤٥

۳۷- سورۀ صافّات مکی است
وآن یکصد وهفتاد دو آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ سوگند به فرشتگان صف‌به‌صف [که برای عبادت پروردگار ایستاده‌اند] ﴿۲﴾ و سوگند به فرشتگانی که ابرها را می‌رانند ﴿۳﴾ و سوگند به فرشتگانی که قرآن تلاوت می کنند ﴿۴﴾ [که] بی‌تردید، معبود شما یکتاست. ﴿۵﴾ [همان] پروردگار آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست و پروردگار [خورشید در غروب‌گاه‌ها و] طلوع‌گاه‌ها. ﴿۶﴾ به راستی که ما آسمان دنیا را با زیورِ ستارگان آراستیم ﴿۷﴾ و [آن را] از [دسترس] هر شیطان سرکشی حفظ کردیم. ﴿۸﴾ [آن شیاطین، هرگز] نمی‌توانند [سخنان فرشتگان] عالم بالا را بشنوند و از هر سو [با شهاب‌های آتشین] تیرباران می‌شوند. ﴿۹﴾ [از ورود آنان، به عالم فرشتگان جلوگیری می‌شود و همواره به] عقب رانده می‌شوند و عذابی جاودان برایشان است. ﴿۱۰﴾ مگر کسی [از شیاطین] که ناگهان چیزی [از گفتگوی فرشتگان را] برباید که [در این صورت،] شهابی درخشان او را دنبال می کند. ﴿۱۱﴾ پس از آنان [= کافران] بپرس که آیا آفرینش [پیکرهای] آنان سخت‌تر است یا آنچه که ما [از زمین و آسمان‌ها و جهان بیکران] آفریده‌ایم؛ [در حالی که] ما آنها از گِلی [بی‌ارزش و] چسبنده پدید آوردیم. ﴿۱۲﴾ تو [از انکار آنان] در شگفتی و آنها [نیز سخنانت را دربارۀ قیامت] مسخره می کنند. ﴿۱۳﴾ و چون پند داده شوند، نمی‌پذیرند. ﴿۱۴﴾ و چون نشانه‌ای [در مورد راستگویي پیامبر] می‌بینند، [آن را] به تمسخر می‌گیرند ﴿۱۵﴾ و می‌گویند: «این [قرآن، چیزی] نیست، مگر جادويي آشکار. ﴿۱۶﴾ آیا هنگامی که مردیم و خاک و استخوان شدیم، برانگیخته خواهیم شد؟ ﴿۱۷﴾ آیا پدران ما [نیز برانگیخته می‌شوند]؟» ﴿۱۸﴾ بگو: «آری؛ شما در حالی که خوار هستید [زنده می‌شوید]». ﴿۱۹﴾ [وقوع قیامت،] تنها با یک بانگ [سهمناک] است و ناگهان [همه از قبرها بیرون می‌آیند و در انتظار دستور پروردگار، وحشت قیامت را] نظاره می کنند. ﴿۲۰﴾ و می‌گویند: «وای بر ما! این [همان] روز جزاست». ﴿۲۱﴾ [گفته می‌شود: «آری،] این همان روز داوری است که آن را انکار می کردید». ﴿۲۲-۲۳﴾ [به فرشتگان گفته می‌شود:] «کسانی را که [با شرک به خویش] ستم کرده‌اند با [همفکران و] همانندهایشان و آنچه به جای الله عبادت می‌کردند گرد آورید و آنان را به راه دوزخ هدایت کنید. ﴿۲۴﴾ و آنان را نگه دارید که قطعاً [پیش از رفتن به دوزخ] بازخواست خواهند شد».

مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ﴿٢٥﴾ بَلْ هُمُ ٱلْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ﴿٢٦﴾ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ
عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَآءَلُونَ ﴿٢٧﴾ قَالُوٓاْ إِنَّكُمْ كُنتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ ٱلْيَمِينِ ﴿٢٨﴾
قَالُواْ بَل لَّمْ تَكُونُواْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٩﴾ وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُم مِّن سُلْطَٰنٍۭ ۖ
بَلْ كُنتُمْ قَوْمًا طَٰغِينَ ﴿٣٠﴾ فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَآ ۖ إِنَّا لَذَآئِقُونَ ﴿٣١﴾
فَأَغْوَيْنَٰكُمْ إِنَّا كُنَّا غَٰوِينَ ﴿٣٢﴾ فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِى ٱلْعَذَابِ
مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٣﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَفْعَلُ بِٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٣٤﴾ إِنَّهُمْ كَانُوٓاْ إِذَا قِيلَ
لَهُمْ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٣٥﴾ وَيَقُولُونَ أَئِنَّا لَتَارِكُوٓاْ ءَالِهَتِنَا
لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍۭ ﴿٣٦﴾ بَلْ جَآءَ بِٱلْحَقِّ وَصَدَّقَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٣٧﴾ إِنَّكُمْ
لَذَآئِقُواْ ٱلْعَذَابِ ٱلْأَلِيمِ ﴿٣٨﴾ وَمَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٩﴾
إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿٤٠﴾ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ ﴿٤١﴾ فَوَٰكِهُ
وَهُم مُّكْرَمُونَ ﴿٤٢﴾ فِى جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٤٣﴾ عَلَىٰ سُرُرٍ مُّتَقَٰبِلِينَ ﴿٤٤﴾
يُطَافُ عَلَيْهِم بِكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍۭ ﴿٤٥﴾ بَيْضَآءَ لَذَّةٍ لِّلشَّٰرِبِينَ ﴿٤٦﴾
لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنزَفُونَ ﴿٤٧﴾ وَعِندَهُمْ قَٰصِرَٰتُ
ٱلطَّرْفِ عِينٌ ﴿٤٨﴾ كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَّكْنُونٌ ﴿٤٩﴾ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ
بَعْضٍ يَتَسَآءَلُونَ ﴿٥٠﴾ قَالَ قَآئِلٌ مِّنْهُمْ إِنِّى كَانَ لِى قَرِينٌ ﴿٥١﴾

﴿۲۵﴾ [از دوزخیان می‌پرسند:] «چرا [مانند دنیا] از یکدیگر حمایت نمی‌کنید؟» ﴿۲۶﴾ بلکه امروز [همگی] تسلیم [امرِ پروردگار] هستند. ﴿۲۷﴾ و سرزنش‌کنان به یکدیگر رومی‌کنند ﴿۲۸﴾ [و به رهبران و بزرگان خود] می‌گویند: «شما [برای به کفر کشاندنِ ما، با ادعای دین راستین و] از موضع حق به سراغمان می‌آمدید». ﴿۲۹﴾ [رهبرانشان] می‌گویند: «[ما مقصر نیستیم؛] بلکه شما خود ایمان نداشتید؛ ﴿۳۰﴾ و ما هیچ تسلطی بر شما نداشتیم؛ بلکه شما خود گروهی سرکش بودید. ﴿۳۱﴾ [اکنون] فرمان مجازاتِ پروردگارمان بر ما محقق شده و به راستی، ما [همگی عذاب دوزخ را] خواهیم چشید. ﴿۳۲﴾ شما را گمراه نمودیم [چرا که] در حقیقت، خود نیز گمراه بودیم». ﴿۳۳﴾ یقیناً آن روز [همۀ آنان] در عذاب شریک‌اند. ﴿۳۴﴾ بی‌تردید، ما با گناهکاران اینچنین [رفتار] می‌کنیم. ﴿۳۵﴾ آنان بودند که وقتی به آنان گفته می‌شد: «معبودی [به‌حق] جز الله نیست» سرکشی [و تکبر] می‌کردند. ﴿۳۶﴾ و می‌گفتند: «آیا ما معبودانمان را به خاطر [سخن] شاعری دیوانه رها کنیم؟» ﴿۳۷﴾ [چنین نیست] بلکه او حق [= توحید] را آورده و پیامبران [پیشین] را تصدیق کرده است. ﴿۳۸﴾ شما [کافران] قطعاً عذاب دردناک [دوزخ] را می‌چشید. ﴿۳۹﴾ و جز [در برابر] آنچه می‌کردید مجازات نمی‌شوید. ﴿۴۰﴾ [همه عذاب می‌بینند؛] مگر بندگان مخلص الله. ﴿۴۱﴾ آنان [در پیشگاهِ پروردگار،] روزیِ مشخصی دارند: ﴿۴۲﴾ [انواع] میوه‌ها [را در اختیار خواهند داشت] و گرامی داشته می‌شوند. ﴿۴۳﴾ در باغ‌های پرنعمت [بهشت]؛ ﴿۴۴﴾ در حالی که مقابل یکدیگر بر تخت‌ها [تکیه زده‌اند]؛ ﴿۴۵﴾ جامی از شراب ناب [و زلال] پیرامونشان می‌گردانند؛ ﴿۴۶﴾ [شرابی روشن و] سپید که برای نوشندگانش لذت‌بخش است؛ ﴿۴۷﴾ [شرابی که خماری و] سردردی در نوشیدنش نیست و از آن مست نمی‌گردند. ﴿۴۸﴾ و نزدشان زنانی زیباچشم است که تنها [به شوهران خود] نظر دارند [و تنها به آنها عشق می‌ورزند]. ﴿۴۹﴾ [زنانی که] گویی پردۀ سفید داخلی تخم [پرندگان] هستند که [از دسترس همگان] پنهان مانده‌اند. ﴿۵۰﴾ [بهشتیان دربارۀ رخدادهای دنیا صحبت می‌کنند و] برخی از آنان پرسش‌کنان رو به برخی دیگر می‌کنند. ﴿۵۱﴾ یکی از آنان می‌گوید: «من [در دنیا] همنشینی داشتم.

يَقُولُ أَءِنَّكَ لَمِنَ ٱلْمُصَدِّقِينَ ﴿٥٢﴾ أَءِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَٰمًا أَءِنَّا
لَمَدِينُونَ ﴿٥٣﴾ قَالَ هَلْ أَنتُم مُّطَّلِعُونَ ﴿٥٤﴾ فَٱطَّلَعَ فَرَءَاهُ فِى سَوَآءِ
ٱلْجَحِيمِ ﴿٥٥﴾ قَالَ تَٱللَّهِ إِن كِدتَّ لَتُرْدِينِ ﴿٥٦﴾ وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّى
لَكُنتُ مِنَ ٱلْمُحْضَرِينَ ﴿٥٧﴾ أَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِينَ ﴿٥٨﴾ إِلَّا مَوْتَتَنَا
ٱلْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٥٩﴾ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٦٠﴾
لِمِثْلِ هَٰذَا فَلْيَعْمَلِ ٱلْعَٰمِلُونَ ﴿٦١﴾ أَذَٰلِكَ خَيْرٌ نُّزُلًا أَمْ شَجَرَةُ
ٱلزَّقُّومِ ﴿٦٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَٰهَا فِتْنَةً لِّلظَّٰلِمِينَ ﴿٦٣﴾ إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ
فِىٓ أَصْلِ ٱلْجَحِيمِ ﴿٦٤﴾ طَلْعُهَا كَأَنَّهُۥ رُءُوسُ ٱلشَّيَٰطِينِ ﴿٦٥﴾
فَإِنَّهُمْ لَءَاكِلُونَ مِنْهَا فَمَالِـُٔونَ مِنْهَا ٱلْبُطُونَ ﴿٦٦﴾ ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ
عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيمٍ ﴿٦٧﴾ ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى ٱلْجَحِيمِ ﴿٦٨﴾
إِنَّهُمْ أَلْفَوْا۟ ءَابَآءَهُمْ ضَآلِّينَ ﴿٦٩﴾ فَهُمْ عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِمْ يُهْرَعُونَ ﴿٧٠﴾
وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٧١﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِم
مُّنذِرِينَ ﴿٧٢﴾ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُنذَرِينَ ﴿٧٣﴾
إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿٧٤﴾ وَلَقَدْ نَادَىٰنَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ
ٱلْمُجِيبُونَ ﴿٧٥﴾ وَنَجَّيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥ مِنَ ٱلْكَرْبِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾

﴿۵۲﴾ [که پیوسته به من] می‌گفت: آیا تو واقعاً [به قیامت] باور داری؟ ﴿۵۳﴾ آیا هنگامی که مُردیم و خاک و استخوان شدیم، آیا حقیقتاً [زنده می‌شویم و در قبال کارهایمان مورد محاسبه قرار می‌گیریم و] به ما کیفر می‌دهند؟!» ﴿۵۴﴾ [سپس به دوستان بهشتی‌اش] می‌گوید: «آیا [شما نیز همراه من] سر می‌کشید [تا بدانیم او کجاست]؟» ﴿۵۵﴾ آنگاه خود سر می‌کشد و او را در میان دوزخ می‌بیند. ﴿۵۶﴾ به وی می‌گوید: «به الله سوگند که نزدیک بود مرا [با وسوسه‌های کفرآمیزت] نابود سازی. ﴿۵۷﴾ اگر نعمتِ [هدایتِ] پروردگارم نبود، من نیز از حاضرشدگان [در دوزخ] بودم». ﴿۵۸-۵۹﴾ [آنگاه به بهشتیان می‌گوید:] «آیا ما جز مرگ نخستین، مرگ دیگری نخواهیم داشت و عذاب نمی‌شویم؟ ﴿۶۰﴾ به راستی که این همان کامیابی بزرگ است». ﴿۶۱﴾ اهل عمل، باید برای چنین [پاداشی] بکوشند. ﴿۶۲﴾ آیا این [نعمت بهشت، کریمانه‌تر و] برای پذیرایی بهتر است یا درختِ زَقّوم [در دوزخ]؟ ﴿۶۳﴾ بی‌تردید، ما آن درخت را مایۀ آزمایش ستمکاران [مشرک] قرار داده‌ایم [چرا که می‌گویند: «هیچ درختی در آتش نمی‌روید»]. ﴿۶۴﴾ در حقیقت، آن [مایۀ عذاب،] درختی است که از ژرفای دوزخ می‌روید. ﴿۶۵﴾ میوه‌اش [چنان بدمنظر است که] گویی سرهای شیاطین است. ﴿۶۶﴾ آنان [= دوزخیان] از [میوه‌های تلخ] آن می‌خورند و شکم‌ها را از آنها انباشته می‌کنند. ﴿۶۷﴾ آنگاه بر روی این [غذای ناپاک، به جای نوشیدنی] آمیزه‌ای از آب جوشان دارند. ﴿۶۸﴾ سپس یقیناً بازگشتشان به دوزخ است. ﴿۶۹﴾ آنان پدران خود را گمراه یافتند؛ ﴿۷۰﴾ و [همچنان] در پِی آنان می‌شتافتند. ﴿۷۱﴾ و قطعاً قبل از آنان نیز بیشتر پیشینیان گمراه شدند. ﴿۷۲﴾ و بی‌تردید، ما هشداردهندگان [بسیاری] میان آنان فرستادیم. ﴿۷۳﴾ پس بنگر که سرانجامِ هشداریافتگان چگونه بود. ﴿۷۴﴾ [همه گرفتار عذاب شدند] مگر بندگان مخلص الله. ﴿۷۵﴾ نوح به درگاه ما دعا کرد و [ما] چه نیکو اجابت کننده بودیم! ﴿۷۶﴾ و او و خانواده‌اش را [به همراه مؤمنان] از بلای بزرگ [طوفان] نجات دادیم.

وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُۥ هُمُ ٱلْبَاقِينَ ﴿٧٧﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِى ٱلْـَٔاخِرِينَ ﴿٧٨﴾ سَلَٰمٌ
عَلَىٰ نُوحٍ فِى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٧٩﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّهُۥ
مِنْ عِبَادِنَا ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨١﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا ٱلْـَٔاخَرِينَ ﴿٨٢﴾ * وَإِنَّ مِن
شِيعَتِهِۦ لَإِبْرَٰهِيمَ ﴿٨٣﴾ إِذْ جَآءَ رَبَّهُۥ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٤﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ
وَقَوْمِهِۦ مَاذَا تَعْبُدُونَ ﴿٨٥﴾ أَئِفْكًا ءَالِهَةً دُونَ ٱللَّهِ تُرِيدُونَ ﴿٨٦﴾
فَمَا ظَنُّكُم بِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٨٧﴾ فَنَظَرَ نَظْرَةً فِى ٱلنُّجُومِ ﴿٨٨﴾
فَقَالَ إِنِّى سَقِيمٌ ﴿٨٩﴾ فَتَوَلَّوْا۟ عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿٩٠﴾ فَرَاغَ إِلَىٰٓ ءَالِهَتِهِمْ
فَقَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٩١﴾ مَا لَكُمْ لَا تَنطِقُونَ ﴿٩٢﴾ فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًۢا
بِٱلْيَمِينِ ﴿٩٣﴾ فَأَقْبَلُوٓا۟ إِلَيْهِ يَزِفُّونَ ﴿٩٤﴾ قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَ ﴿٩٥﴾
وَٱللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا۟ ٱبْنُوا۟ لَهُۥ بُنْيَٰنًا فَأَلْقُوهُ
فِى ٱلْجَحِيمِ ﴿٩٧﴾ فَأَرَادُوا۟ بِهِۦ كَيْدًا فَجَعَلْنَٰهُمُ ٱلْأَسْفَلِينَ ﴿٩٨﴾
وَقَالَ إِنِّى ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّى سَيَهْدِينِ ﴿٩٩﴾ رَبِّ هَبْ لِى مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٠٠﴾
فَبَشَّرْنَٰهُ بِغُلَٰمٍ حَلِيمٍ ﴿١٠١﴾ فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ ٱلسَّعْىَ قَالَ يَٰبُنَىَّ
إِنِّىٓ أَرَىٰ فِى ٱلْمَنَامِ أَنِّىٓ أَذْبَحُكَ فَٱنظُرْ مَاذَا تَرَىٰ ۚ قَالَ يَٰٓأَبَتِ
ٱفْعَلْ مَا تُؤْمَرُ ۖ سَتَجِدُنِىٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٠٢﴾

﴿۷۷﴾ و [پس از طوفان، فقط پیروان مؤمن و] خانوادهٔ او را [در زمین] باقی گذاشتیم ﴿۷۸﴾ و در میان آیندگان [نام نیک] برایش به جا نهادیم. ﴿۷۹﴾ سلام [و ستایش] جهانیان بر نوح باد. ﴿۸۰﴾ به راستی، ما نیکوکاران را اینچنین پاداش می‌دهیم. ﴿۸۱﴾ بی‌تردید، او از بندگان مؤمن ما بود. ﴿۸۲﴾ آنگاه دیگران را [که در طوفان مانده بودند] غرق کردیم. ﴿۸۳﴾ و قطعاً ابراهیم از پیروان او [= نوح ﷺ] بود. ﴿۸۴﴾ [یاد کن] هنگامی که وی با دلی پاک [و خالی از شرک] به [درگاه] پروردگارش آمد. ﴿۸۵﴾ آنگاه که به پدر و قومش گفت: «چه چیزی عبادت می کنید؟ ﴿۸۶﴾ آیا به جای الله، این معبودان دروغین را می‌خواهید؟ ﴿۸۷﴾ گمانتان دربارهٔ پروردگار جهانیان چیست؟» ﴿۸۸﴾ سپس نگاهی به ستارگان افکند [و اندیشید]. ﴿۸۹﴾ و گفت: «من بیمارم [و در جشن شرکت نمی کنم]». ﴿۹۰﴾ پس [مردم] او را ترک کردند و رفتند. ﴿۹۱﴾ آنگاه پنهانی نزد معبودهایشان رفت و [با تمسخر] گفت: «چیزی نمی‌خورید؟ ﴿۹۲﴾ شما را چه شده است که سخن نمی گویید؟» ﴿۹۳﴾ سپس با دست راست خود ضربه‌ای [محکم] بر آنها وارد آورد [و جز بُت بزرگ، همه را شکست]. ﴿۹۴﴾ قومش شتابان به سوی او آمدند. ﴿۹۵﴾ [ابراهیم ﷺ] گفت: «آیا چیزی را که خود می‌تراشید عبادت می کنید؟ ﴿۹۶﴾ و حال آنکه الله، [هم] شما و [هم] آنچه را انجام می‌دهید آفریده است». ﴿۹۷﴾ [وقتی بُت‌پرستان از پاسخ درماندند،] گفتند: «بنایی [بلند] برایش بسازید و او را در آتش بیفکنید». ﴿۹۸﴾ برای [نابودی] او نیرنگی خواستند [ولی] ما آنان را پست و [مغلوب] ساختیم [و آتش بر ابراهیم ﷺ سرد و بی‌اثر شد]. ﴿۹۹﴾ و گفت: «من به سوی [سرزمین دیگری برای عبادتِ] پروردگارم می‌روم [و هجرت می کنم] و او مرا هدایت خواهد کرد. ﴿۱۰۰﴾ پروردگارا، [فرزندی] از شایستگان به من عطا کن». ﴿۱۰۱﴾ ما [دعایش را مستجاب کردیم و] او را به تولد پسری بردبار بشارت دادیم. ﴿۱۰۲﴾ و چون [اسماعیل ﷺ] به [سن نوجوانی و] حد تلاش [و همکاری] با او [= ابراهیم ﷺ] رسید، به وی گفت: پسرم، در خواب [به من وحی می‌شود و] می‌بینم که تو را ذبح می کنم. نظرت در این باره چیست؟» [اسماعیل ﷺ] گفت: «پدرجان، آنچه را به تو امر شده است انجام بده. إن شاء الله مرا [در برابر اجرای این فرمان،] شکیبا خواهی یافت».

فَلَمَّآ أَسۡلَمَا وَتَلَّهُۥ لِلۡجَبِينِ ١٠٣ وَنَٰدَيۡنَٰهُ أَن يَٰٓإِبۡرَٰهِيمُ ١٠٤
قَدۡ صَدَّقۡتَ ٱلرُّءۡيَآۚ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٠٥ إِنَّ
هَٰذَا لَهُوَ ٱلۡبَلَٰٓؤُاْ ٱلۡمُبِينُ ١٠٦ وَفَدَيۡنَٰهُ بِذِبۡحٍ عَظِيمٖ ١٠٧ وَتَرَكۡنَا
عَلَيۡهِ فِي ٱلۡأٓخِرِينَ ١٠٨ سَلَٰمٌ عَلَىٰٓ إِبۡرَٰهِيمَ ١٠٩ كَذَٰلِكَ نَجۡزِي
ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١١٠ إِنَّهُۥ مِنۡ عِبَادِنَا ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١١١ وَبَشَّرۡنَٰهُ
بِإِسۡحَٰقَ نَبِيّٗا مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ١١٢ وَبَٰرَكۡنَا عَلَيۡهِ وَعَلَىٰٓ إِسۡحَٰقَۚ
وَمِن ذُرِّيَّتِهِمَا مُحۡسِنٞ وَظَالِمٞ لِّنَفۡسِهِۦ مُبِينٞ ١١٣ وَلَقَدۡ مَنَنَّا
عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ١١٤ وَنَجَّيۡنَٰهُمَا وَقَوۡمَهُمَا مِنَ ٱلۡكَرۡبِ
ٱلۡعَظِيمِ ١١٥ وَنَصَرۡنَٰهُمۡ فَكَانُواْ هُمُ ٱلۡغَٰلِبِينَ ١١٦ وَءَاتَيۡنَٰهُمَا
ٱلۡكِتَٰبَ ٱلۡمُسۡتَبِينَ ١١٧ وَهَدَيۡنَٰهُمَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ ١١٨
وَتَرَكۡنَا عَلَيۡهِمَا فِي ٱلۡأٓخِرِينَ ١١٩ سَلَٰمٌ عَلَىٰ مُوسَىٰ
وَهَٰرُونَ ١٢٠ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٢١ إِنَّهُمَا
مِنۡ عِبَادِنَا ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١٢٢ وَإِنَّ إِلۡيَاسَ لَمِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ١٢٣
إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦٓ أَلَا تَتَّقُونَ ١٢٤ أَتَدۡعُونَ بَعۡلٗا وَتَذَرُونَ أَحۡسَنَ
ٱلۡخَٰلِقِينَ ١٢٥ ٱللَّهَ رَبَّكُمۡ وَرَبَّ ءَابَآئِكُمُ ٱلۡأَوَّلِينَ ١٢٦

﴿۱۰۳﴾ هنگامی که هر دو تسلیم [فرمان پروردگار] شدند و [ابراهیم ﷺ] او را به پیشانی [بر خاک] نهاد. ﴿۱۰۴﴾ به او ندا دادیم که: «ای ابراهیم، ﴿۱۰۵﴾ یقیناً که خوابت را تحقق بخشیدی». ما نیکوکاران را اینچنین پاداش می‌دهیم. ﴿۱۰۶﴾ بی‌تردید، این [خواب،] آزمایشی آشکار بود [و ابراهیم ﷺ از آن سربلند بیرون آمد]. ﴿۱۰۷﴾ و [جان] او را در ازای قربانی بزرگی بازخریدیم ﴿۱۰۸﴾ و در میان آیندگان، [نام نیک] برایش بر جای نهادیم. ﴿۱۰۹﴾ سلام بر ابراهیم. ﴿۱۱۰﴾ ما نیکوکاران را اینچنین پاداش می‌دهیم. ﴿۱۱۱﴾ بی‌تردید، او از بندگان مؤمن ما بود. ﴿۱۱۲﴾ و او را به [تولد] اسحاق که پیامبری از شایستگان بود بشارت دادیم. ﴿۱۱۳﴾ [ما] به او و اسحاق برکت دادیم؛ و [برخی] از افرادِ دودمانشان نیکوکار بودند و [برخی دیگر] آشکارا نسبت به خویشتن ستمکار بودند. ﴿۱۱۴﴾ و به راستی، بر موسی و هارون منت نهادیم ﴿۱۱۵﴾ و آن دو را همراه قومشان از اندوه بزرگ [= ستم فرعون و خطر غرق شدن در نیل] نجات دادیم ﴿۱۱۶﴾ و یاری‌شان کردیم تا پیروز شدند ﴿۱۱۷﴾ و به آن دو، کتاب روشنگر [= تورات] دادیم ﴿۱۱۸﴾ و آن دو را به راه راست هدایت کردیم ﴿۱۱۹﴾ و در میان آیندگان [نام نیک] برایشان بر جای نهادیم. ﴿۱۲۰﴾ سلام بر موسی و هارون. ﴿۱۲۱﴾ ما نیکوکاران را اینچنین پاداش می‌دهیم. ﴿۱۲۲﴾ بی‌تردید، آن دو از بندگان مؤمن ما بودند. ﴿۱۲۳﴾ و قطعاً الیاس [نیز] یکی از پیامبران [ما] بود. ﴿۱۲۴﴾ [یاد کن از] هنگامی که او به قومش گفت: «آیا [از الله] پروا نمی‌کنید؟ ﴿۱۲۵﴾ آیا [نماد یا همان بتِ] «بَعل» را [به عبادت] می‌خوانید و بهترین آفریننده را رها می‌کنید؟ ﴿۱۲۶﴾ الله [را ترک می‌کنید] که پروردگار شما و پروردگار پدرانتان است».

فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمۡ لَمُحۡضَرُونَ ﴿١٢٧﴾ إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلۡمُخۡلَصِينَ ﴿١٢٨﴾
وَتَرَكۡنَا عَلَيۡهِ فِي ٱلۡأٓخِرِينَ ﴿١٢٩﴾ سَلَٰمٌ عَلَىٰٓ إِلۡ يَاسِينَ ﴿١٣٠﴾ إِنَّا
كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿١٣١﴾ إِنَّهُۥ مِنۡ عِبَادِنَا ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿١٣٢﴾
وَإِنَّ لُوطٗا لَّمِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿١٣٣﴾ إِذۡ نَجَّيۡنَٰهُ وَأَهۡلَهُۥٓ أَجۡمَعِينَ ﴿١٣٤﴾
إِلَّا عَجُوزٗا فِي ٱلۡغَٰبِرِينَ ﴿١٣٥﴾ ثُمَّ دَمَّرۡنَا ٱلۡأٓخَرِينَ ﴿١٣٦﴾ وَإِنَّكُمۡ
لَتَمُرُّونَ عَلَيۡهِم مُّصۡبِحِينَ ﴿١٣٧﴾ وَبِٱلَّيۡلِۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ﴿١٣٨﴾ وَإِنَّ
يُونُسَ لَمِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿١٣٩﴾ إِذۡ أَبَقَ إِلَى ٱلۡفُلۡكِ ٱلۡمَشۡحُونِ ﴿١٤٠﴾
فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ ٱلۡمُدۡحَضِينَ ﴿١٤١﴾ فَٱلۡتَقَمَهُ ٱلۡحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٞ ﴿١٤٢﴾
فَلَوۡلَآ أَنَّهُۥ كَانَ مِنَ ٱلۡمُسَبِّحِينَ ﴿١٤٣﴾ لَلَبِثَ فِي بَطۡنِهِۦٓ إِلَىٰ يَوۡمِ
يُبۡعَثُونَ ﴿١٤٤﴾ ۞ فَنَبَذۡنَٰهُ بِٱلۡعَرَآءِ وَهُوَ سَقِيمٞ ﴿١٤٥﴾ وَأَنۢبَتۡنَا
عَلَيۡهِ شَجَرَةٗ مِّن يَقۡطِينٖ ﴿١٤٦﴾ وَأَرۡسَلۡنَٰهُ إِلَىٰ مِاْئَةِ أَلۡفٍ أَوۡ
يَزِيدُونَ ﴿١٤٧﴾ فَـَٔامَنُواْ فَمَتَّعۡنَٰهُمۡ إِلَىٰ حِينٖ ﴿١٤٨﴾ فَٱسۡتَفۡتِهِمۡ
أَلِرَبِّكَ ٱلۡبَنَاتُ وَلَهُمُ ٱلۡبَنُونَ ﴿١٤٩﴾ أَمۡ خَلَقۡنَا ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ إِنَٰثٗا
وَهُمۡ شَٰهِدُونَ ﴿١٥٠﴾ أَلَآ إِنَّهُم مِّنۡ إِفۡكِهِمۡ لَيَقُولُونَ ﴿١٥١﴾ وَلَدَ
ٱللَّهُ وَإِنَّهُمۡ لَكَٰذِبُونَ ﴿١٥٢﴾ أَصۡطَفَى ٱلۡبَنَاتِ عَلَى ٱلۡبَنِينَ ﴿١٥٣﴾

الحِزۡبُ ٤٦

﴿۱۲۷﴾ اما او را دروغگو انگاشتند و مسلّماً [برای عذاب] احضار می‌شوند. ﴿۱۲۸﴾ مگر بندگان مخلص الله. ﴿۱۲۹﴾ ما در میان آیندگان [نام نیک] برایش بر جای نهادیم. ﴿۱۳۰﴾ سلام بر الیاس. ﴿۱۳۱﴾ به راستی، ما نیکوکاران را اینچنین پاداش می‌دهیم. ﴿۱۳۲﴾ بی‌تردید، او از بندگان مؤمن ما بود. ﴿۱۳۳﴾ و قطعاً لوط [نیز] یکی از پیامبران [ما] بود. ﴿۱۳۴﴾ [یاد کن] هنگامی که او و همۀ خانواده‌اش را نجات دادیم. ﴿۱۳۵﴾ مگر پیرزنی که از باقی‌ماندگان [در عذاب] بود. ﴿۱۳۶﴾ سپس دیگران را هلاک کردیم. ﴿۱۳۷-۱۳۸﴾ و شما [در سفر به سرزمین شام] صبحگاهان بر [ویرانه‌های شهرهای] آنان می‌گذرید. آیا نمی‌اندیشید [و عبرت نمی‌گیرید]؟ ﴿۱۳۹﴾ و قطعاً یونس [نیز] یکی از پیامبران [ما] بود. ﴿۱۴۰﴾ [یاد کن] هنگامی که [خشمگین از کفر قومش، بدون اجازۀ پروردگار] به کشتیِ انباشته [از مسافر و بار] گریخت. ﴿۱۴۱﴾ [چون کشتی در حال غرق شدن بود، یونس علیه السلام با سرنشینان کشتی برای بیرون انداختنِ برخی افراد] قرعه انداخت و خود از باختگان شد [و او را به دریا انداختند]. ﴿۱۴۲﴾ سپس ماهی [بزرگی] او را بلعید؛ در حالی که [خود را به خاطر ترک وظیفه] سرزنش می‌کرد. ﴿۱۴۳﴾ اگر در زمرۀ تسبیح‌گویان [پروردگار] نبود، ﴿۱۴۴﴾ یقیناً تا روزی که [مردم] برانگیخته می‌شوند، در شکم آن [ماهی] باقی می‌ماند. ﴿۱۴۵﴾ آنگاه او را در حالی که [ضعیف و] بیمار بود به سرزمینی خشک [و بی‌گیاه] افکندیم ﴿۱۴۶﴾ و بوتۀ کدو بر [سرِ] او رویاندیم [تا از سایه و میوه‌اش بهره گیرد]؛ ﴿۱۴۷﴾ و [دوباره] او را به سوی صد هزار نفر یا بیشتر [به رسالت] فرستادیم. ﴿۱۴۸﴾ آنان ایمان آوردند و ما نیز آنان را تا مدتی [از نعمت‌های زندگی] بهره‌مند ساختیم. ﴿۱۴۹﴾ از آنان [= مشرکان] بپرس آیا دخترها برای پروردگارِ تو و پسرها برای آنهاست؟ ﴿۱۵۰﴾ آیا ما فرشتگان را دختر آفریدیم و آنان حضور داشتند؟ ﴿۱۵۱-۱۵۲﴾ آگاه باش! آنان از [روی تهمت و] دروغگویی می‌گویند: «الله فرزند دارد» و یقیناً دروغ می‌گویند. ﴿۱۵۳﴾ آیا [الله] دختران را بر پسران ترجیح داده است؟

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿١٥٤﴾ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٥﴾ أَمْ لَكُمْ سُلْطَٰنٌ مُّبِينٌ ﴿١٥٦﴾ فَأْتُوا۟ بِكِتَٰبِكُمْ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿١٥٧﴾ وَجَعَلُوا۟ بَيْنَهُۥ وَبَيْنَ ٱلْجِنَّةِ نَسَبًا ۚ وَلَقَدْ عَلِمَتِ ٱلْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٥٨﴾ سُبْحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٥٩﴾ إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿١٦٠﴾ فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿١٦١﴾ مَآ أَنتُمْ عَلَيْهِ بِفَٰتِنِينَ ﴿١٦٢﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ ٱلْجَحِيمِ ﴿١٦٣﴾ وَمَا مِنَّآ إِلَّا لَهُۥ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ ﴿١٦٤﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ ٱلصَّآفُّونَ ﴿١٦٥﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ ٱلْمُسَبِّحُونَ ﴿١٦٦﴾ وَإِن كَانُوا۟ لَيَقُولُونَ ﴿١٦٧﴾ لَوْ أَنَّ عِندَنَا ذِكْرًا مِّنَ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٦٨﴾ لَكُنَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿١٦٩﴾ فَكَفَرُوا۟ بِهِۦ ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿١٧٠﴾ وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٧١﴾ إِنَّهُمْ لَهُمُ ٱلْمَنصُورُونَ ﴿١٧٢﴾ وَإِنَّ جُندَنَا لَهُمُ ٱلْغَٰلِبُونَ ﴿١٧٣﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٧٤﴾ وَأَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿١٧٥﴾ أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٧٦﴾ فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَآءَ صَبَاحُ ٱلْمُنذَرِينَ ﴿١٧٧﴾ وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٧٨﴾ وَأَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿١٧٩﴾ سُبْحَٰنَ رَبِّكَ رَبِّ ٱلْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٨٠﴾ وَسَلَٰمٌ عَلَى ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٨١﴾ وَٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٨٢﴾

﴿۱۵۴﴾ شما را چه شده است؟ چگونه حکم می کنید؟ ﴿۱۵۵﴾ آیا [نمی اندیشید و] پند نمی گیرید؟ ﴿۱۵۶﴾ آیا [بر ادعای باطل خویش] دلیل روشنی دارید؟ ﴿۱۵۷﴾ اگر راستگویید، کتابتان را بیاورید. ﴿۱۵۸﴾ [مشرکان] بین او [= الله] و فرشتگان، خویشاوندی قائل شده‌اند؛ در حالی که فرشتگان به یقین می‌دانند که [مشرکان روز قیامت، برای حسابرسی] احضار می‌شوند. ﴿۱۵۹﴾ الله از آنچه [مشرکان] توصیف می کنند منزّه است. ﴿۱۶۰﴾ [مردم در توصیف پروردگار، سخن گزاف می گویند؛] مگر بندگان مخلص الله. ﴿۱۶۱-۱۶۲﴾ شما [مشرکان] و آنچه عبادت می کنید [هرگز] گمراهگر [کسی از دین حق] نیستید؛ ﴿۱۶۳﴾ مگر کسی که [به تقدیرِ الهی،] اهل دوزخ باشد. ﴿۱۶۴﴾ و [فرشتگان می گویند:] «هیچ‌یک از ما نیست، مگر آنکه مقام مشخصی [در پیشگاه الهی] دارد. ﴿۱۶۵﴾ ماییم که [برای عبادت و نیایش به درگاه پروردگار] به صف ایستاده‌ایم ﴿۱۶۶﴾ و بی‌تردید، ماییم که تسبیح‌گوی [او] هستیم». ﴿۱۶۷﴾ و [کافران، پیش از بعثت] همواره می گفتند: ﴿۱۶۸﴾ «اگر کتابی از [کتاب‌های آسمانیِ] پیشینیان نزدمان بود، ﴿۱۶۹﴾ یقیناً از بندگان مخلصِ الله می‌شدیم». ﴿۱۷۰﴾ اما [هنگامی که پیامبر ﷺ با قرآن به سویشان آمد، حقانیتِ] آن را انکار کردند؛ به زودی [نتیجۀ انکارشان را] خواهند دانست. ﴿۱۷۱﴾ و قطعاً سخن ما دربارۀ بندگان فرستاده‌شده‌مان از پیش صادر شده است [که]: ﴿۱۷۲﴾ آنان قطعاً [از جانب ما] یاری‌شده‌اند. ﴿۱۷۳﴾ و بی‌تردید، لشکر ما پیروزند. ﴿۱۷۴﴾ پس [ای پیامبر،] تا مدتی از آنان [= مشرکان] روی بگردان. ﴿۱۷۵﴾ و آنان را [در هنگام نزول عذاب] بنگر؛ به زودی خود [نیز نتیجۀ کفرشان را] خواهند دید. ﴿۱۷۶﴾ آیا عذاب ما را به شتاب خواستارند؟ ﴿۱۷۷﴾ آنگاه که [عذاب الهی] بر خانه‌هایشان فرود آید، چه بد است بامداد هشداریافتگان! ﴿۱۷۸﴾ و تا مدتی از آنان روی بگردان، ﴿۱۷۹﴾ و آنان را [در هنگام نزول عذاب] بنگر؛ به زودی خود [نیز نتیجۀ کفرشان را] خواهند دید. ﴿۱۸۰﴾ پروردگارت ـ پروردگار عزت و قدرت ـ از آنچه [مشرکان به دروغ] توصیف می کنند پاک و منزه است. ﴿۱۸۱﴾ و سلام بر پیامبران ﴿۱۸۲﴾ و سپاس [و ستایش] از آنِ الله ـ پروردگار جهانیان ـ است.

سُورَةُ صٓ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

صٓۚ وَٱلْقُرْءَانِ ذِى ٱلذِّكْرِ ﴿١﴾ بَلِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فِى عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ ﴿٢﴾
كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّن قَرْنٍ فَنَادَوا۟ وَّلَاتَ حِينَ مَنَاصٍ ﴿٣﴾ وَعَجِبُوٓا۟
أَن جَآءَهُم مُّنذِرٌ مِّنْهُمْۖ وَقَالَ ٱلْكَٰفِرُونَ هَٰذَا سَٰحِرٌ كَذَّابٌ ﴿٤﴾ أَجَعَلَ
ٱلْـَٔالِهَةَ إِلَٰهًا وَٰحِدًاۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَىْءٌ عُجَابٌ ﴿٥﴾ وَٱنطَلَقَ ٱلْمَلَأُ مِنْهُمْ أَنِ
ٱمْشُوا۟ وَٱصْبِرُوا۟ عَلَىٰٓ ءَالِهَتِكُمْۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَىْءٌ يُرَادُ ﴿٦﴾ مَا سَمِعْنَا
بِهَٰذَا فِى ٱلْمِلَّةِ ٱلْـَٔاخِرَةِ إِنْ هَٰذَآ إِلَّا ٱخْتِلَٰقٌ ﴿٧﴾ أَءُنزِلَ عَلَيْهِ ٱلذِّكْرُ
مِنۢ بَيْنِنَاۚ بَلْ هُمْ فِى شَكٍّ مِّن ذِكْرِىۚ بَل لَّمَّا يَذُوقُوا۟ عَذَابِ ﴿٨﴾ أَمْ عِندَهُمْ
خَزَآئِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ ٱلْعَزِيزِ ٱلْوَهَّابِ ﴿٩﴾ أَمْ لَهُم مُّلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ
وَمَا بَيْنَهُمَاۖ فَلْيَرْتَقُوا۟ فِى ٱلْأَسْبَٰبِ ﴿١٠﴾ جُندٌ مَّا هُنَالِكَ مَهْزُومٌ مِّنَ
ٱلْأَحْزَابِ ﴿١١﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو ٱلْأَوْتَادِ ﴿١٢﴾
وَثَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَٰبُ لْـَٔيْكَةِۚ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلْأَحْزَابُ ﴿١٣﴾ إِن كُلٌّ إِلَّا
كَذَّبَ ٱلرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ ﴿١٤﴾ وَمَا يَنظُرُ هَٰٓؤُلَآءِ إِلَّا صَيْحَةً وَٰحِدَةً
مَّا لَهَا مِن فَوَاقٍ ﴿١٥﴾ وَقَالُوا۟ رَبَّنَا عَجِّل لَّنَا قِطَّنَا قَبْلَ يَوْمِ ٱلْحِسَابِ ﴿١٦﴾

۳۸- سورۀ ص مکی است
وآن نود ونه آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ ص [= صاد]. سوگند به قرآن پندآموز [که الله هیچ شریکی ندارد] ﴿۲﴾ بلکه کسانی که کفر ورزیدند در سرکشی و ستیزند. ﴿۳﴾ چه بسیار نسل‌ها پیش از آنان نابود کردیم که [در هنگام نزول عذاب] فریاد [توبه] برمی‌آوردند؛ [ولی آن زمان، دیگر] وقت [توبه و] رهایی نبود. ﴿۴﴾ و [مشرکان] از اینکه بیم‌دهنده‌ای از میان خودشان به سراغشان آمده است تعجب کردند و گفتند: «این مرد، جادوگری دروغگوست. ﴿۵﴾ آیا معبودان [مختلف و متعدد] را [تبدیل به] معبودی یگانه کرده است؟ این واقعاً چیز عجیبی است». ﴿۶﴾ بزرگانشان [= سران قریش] به پا خاستند [و به پیروان خود گفتند]: «بروید و بر [عبادت و حفظ] معبودانتان شکیبا [و پایدار] باشید؛ زیرا این [دعوت به عبادت معبودی یگانه] چیزی است که [برنامه‌ریزی و] خواسته شده است [تا محمد بر شما برتری یابد]. ﴿۷﴾ ما در آیین اخیر [= نصرانیت] نیز چنین [ادعایی دربارۀ توحید] نشنیده‌ایم. این جز دروغ [چیزی] نیست. ﴿۸﴾ آیا از میان [همۀ] ما، قرآن بر او نازل شده است؟» [چنین نیست که می‌گویند؛] بلکه آنان دربارۀ وحی من [بر تو] تردید دارند؛ بلکه هنوز عذاب [الهی] را نچشیده‌اند [که چنین گستاخند]. ﴿۹﴾ آیا گنجینه‌های رحمت پروردگار شکست‌ناپذیر بخشنده‌ات نزدشان است؟ ﴿۱۰﴾ یا فرمانروایی آسمان‌ها و زمین و آنچه بین آنهاست از آنِ آنان است؟ [اگر چنین است،] باید با وسایل [و امکانات خود به آسمان] اوج بگیرند [و مانع یا باعث نزول نعمت‌ها گردند]. ﴿۱۱﴾ [این کافران] لشکری شکست‌خورده از جمله گروه‌ها [و فرقه‌های مخالف پیامبران] هستند. ﴿۱۲﴾ [پیش از آنان نیز] قوم نوح و عاد و فرعونِ صاحب‌سپاه [نیز پیامبران ما را] دروغگو پنداشتند. ﴿۱۳﴾ و قوم ثمود و قوم لوط و اصحاب اَیکه [= قوم شعیب عليه السلام] نیز [از] آن گروه‌ها بودند [که به تکذیب پیامبران پرداختند]. ﴿۱۴﴾ هر یک [از این کافران] پیامبران را دروغگو انگاشتند و کیفر من [در موردشان] تحقق یافت. ﴿۱۵﴾ اینان [= مشرکان] جز یک بانگ [سهمگین] را انتظار نمی‌کشند؛ [بانگی] که هیچ بازگشتی ندارد. ﴿۱۶﴾ و [با تمسخر] گفتند: «پروردگارا، پیش از فرارسیدن روز حساب، بهرۀ ما را [از عذاب] به شتاب بده».

ٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَٱذۡكُرۡ عَبۡدَنَا دَاوُۥدَ ذَا ٱلۡأَيۡدِۖ إِنَّهُۥٓ أَوَّابٌ ﴿١٧﴾ إِنَّا
سَخَّرۡنَا ٱلۡجِبَالَ مَعَهُۥ يُسَبِّحۡنَ بِٱلۡعَشِيِّ وَٱلۡإِشۡرَاقِ ﴿١٨﴾ وَٱلطَّيۡرَ
مَحۡشُورَةٗۖ كُلّٞ لَّهُۥٓ أَوَّابٞ ﴿١٩﴾ وَشَدَدۡنَا مُلۡكَهُۥ وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡحِكۡمَةَ
وَفَصۡلَ ٱلۡخِطَابِ ﴿٢٠﴾ ۞ وَهَلۡ أَتَىٰكَ نَبَؤُاْ ٱلۡخَصۡمِ إِذۡ تَسَوَّرُواْ
ٱلۡمِحۡرَابَ ﴿٢١﴾ إِذۡ دَخَلُواْ عَلَىٰ دَاوُۥدَ فَفَزِعَ مِنۡهُمۡۖ قَالُواْ لَا تَخَفۡۖ
خَصۡمَانِ بَغَىٰ بَعۡضُنَا عَلَىٰ بَعۡضٖ فَٱحۡكُم بَيۡنَنَا بِٱلۡحَقِّ وَلَا تُشۡطِطۡ
وَٱهۡدِنَآ إِلَىٰ سَوَآءِ ٱلصِّرَٰطِ ﴿٢٢﴾ إِنَّ هَٰذَآ أَخِي لَهُۥ تِسۡعٞ وَتِسۡعُونَ نَعۡجَةٗ
وَلِيَ نَعۡجَةٞ وَٰحِدَةٞ فَقَالَ أَكۡفِلۡنِيهَا وَعَزَّنِي فِي ٱلۡخِطَابِ ﴿٢٣﴾ قَالَ
لَقَدۡ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعۡجَتِكَ إِلَىٰ نِعَاجِهِۦۖ وَإِنَّ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلۡخُلَطَآءِ لَيَبۡغِي
بَعۡضُهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٍ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَقَلِيلٞ مَّا هُمۡۗ
وَظَنَّ دَاوُۥدُ أَنَّمَا فَتَنَّٰهُ فَٱسۡتَغۡفَرَ رَبَّهُۥ وَخَرَّۤ رَاكِعٗاۤ وَأَنَابَ ۩ ﴿٢٤﴾
فَغَفَرۡنَا لَهُۥ ذَٰلِكَۖ وَإِنَّ لَهُۥ عِندَنَا لَزُلۡفَىٰ وَحُسۡنَ مَـَٔابٖ ﴿٢٥﴾
يَٰدَاوُۥدُ إِنَّا جَعَلۡنَٰكَ خَلِيفَةٗ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَٱحۡكُم بَيۡنَ ٱلنَّاسِ بِٱلۡحَقِّ
وَلَا تَتَّبِعِ ٱلۡهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَضِلُّونَ
عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ لَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدُۢ بِمَا نَسُواْ يَوۡمَ ٱلۡحِسَابِ ﴿٢٦﴾

ربع الحزب ٤٦

سجدة

﴿۱۷﴾ [ای پیامبر،] در برابر گفتارشان شکیبا باش و از بندۀ ما ـ داود توانمند ـ یاد کن [که] بی‌تردید، بسیار توبه‌کار بود. ﴿۱۸﴾ به راستی، ما کوه‌ها را همراهش به خدمت گماشتیم که [هم‌نوا با او] شامگاهان و بامدادان [پروردگار را] به پاکی می‌ستودند. ﴿۱۹﴾ و پرندگان را نیز گِردآمده [در آسمان، به خدمت گماشتیم و] همگی به پیروی از وی تسبیح‌گوی بودند. ﴿۲۰﴾ و فرمانروایی‌اش را استوار نمودیم و پیامبری و کلامی فیصله‌بخش به او عطا کردیم. ﴿۲۱﴾ و آیا خبر آن شاکیان به تو رسیده است، آنگاه که [برای دادخواهی نزد داود علیه‌السلام] از دیوار عبادتگاه [او] بالا رفتند؟ ﴿۲۲﴾ چون [بدون اطلاع] بر داود وارد شده بودند، از آنان ترسید؛ گفتند: «نترس؛ ما دو نفر شاکی هستیم که یکی بر دیگری ستم کرده است؛ به عدالت در میان ما داوری کن و ستم روا مدار و ما را به راه راست هدایت کن». ﴿۲۳﴾ [یکی از آن دو گفت:] «این [مرد،] برادرم است. او نود و نُه میش دارد و من یک میش دارم و [به اصرار] می‌گوید: "آن [یک میش] را هم به من واگذار"؛ و در بحث بر من پیروز شده است». ﴿۲۴﴾ [داود علیه‌السلام] گفت: «بی‌تردید، او با خواستنِ میش تو [برای افزودن] به میش‌های خودش، بر تو ستم کرده است؛ و البته بسیاری از شریکان [و همکاران] در حق یکدیگر ستم می‌کنند، مگر کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند که آنها [نیز بسیار] اندکند»؛ و داود [که بدون توضیح خواستن از طرف دیگر، حکم صادر کرده بود] دریافت که قطعاً او را امتحان کرده‌ایم؛ بنابر این، از پروردگار خویش آمرزش خواست و سجده‌کنان بر زمین افتاد و [به درگاه الهی] توبه کرد. ﴿۲۵﴾ آن [اشتباه] را بر او بخشیدیم؛ و به راستی، او نزد ما مقامی والا و [در آخرت] بازگشتی نیکو دارد. ﴿۲۶﴾ ای داود، ما تو را جانشین [خود] در زمین قرار دادیم؛ پس به حق میان مردم داوری کن و پیرو هوای [نفس] نباش که تو را از راه الله گمراه می‌کند. بی‌تردید، کسانی که از راه الله گمراه می‌شوند، به سزای آنکه روز حساب را فراموش کرده‌اند، عذاب شدیدی برایشان است.

وَمَا خَلَقۡنَا ٱلسَّمَآءَ وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَا بَٰطِلٗاۚ ذَٰلِكَ ظَنُّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۚ فَوَيۡلٞ لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنَ ٱلنَّارِ ﴿٢٧﴾ أَمۡ نَجۡعَلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ كَٱلۡمُفۡسِدِينَ فِي ٱلۡأَرۡضِ أَمۡ نَجۡعَلُ ٱلۡمُتَّقِينَ كَٱلۡفُجَّارِ ﴿٢٨﴾ كِتَٰبٌ أَنزَلۡنَٰهُ إِلَيۡكَ مُبَٰرَكٞ لِّيَدَّبَّرُوٓاْ ءَايَٰتِهِۦ وَلِيَتَذَكَّرَ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ﴿٢٩﴾ وَوَهَبۡنَا لِدَاوُۥدَ سُلَيۡمَٰنَۚ نِعۡمَ ٱلۡعَبۡدُ إِنَّهُۥٓ أَوَّابٌ ﴿٣٠﴾ إِذۡ عُرِضَ عَلَيۡهِ بِٱلۡعَشِيِّ ٱلصَّٰفِنَٰتُ ٱلۡجِيَادُ ﴿٣١﴾ فَقَالَ إِنِّيٓ أَحۡبَبۡتُ حُبَّ ٱلۡخَيۡرِ عَن ذِكۡرِ رَبِّي حَتَّىٰ تَوَارَتۡ بِٱلۡحِجَابِ ﴿٣٢﴾ رُدُّوهَا عَلَيَّۖ فَطَفِقَ مَسۡحَۢا بِٱلسُّوقِ وَٱلۡأَعۡنَاقِ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدۡ فَتَنَّا سُلَيۡمَٰنَ وَأَلۡقَيۡنَا عَلَىٰ كُرۡسِيِّهِۦ جَسَدٗا ثُمَّ أَنَابَ ﴿٣٤﴾ قَالَ رَبِّ ٱغۡفِرۡ لِي وَهَبۡ لِي مُلۡكٗا لَّا يَنۢبَغِي لِأَحَدٖ مِّنۢ بَعۡدِيٓۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡوَهَّابُ ﴿٣٥﴾ فَسَخَّرۡنَا لَهُ ٱلرِّيحَ تَجۡرِي بِأَمۡرِهِۦ رُخَآءً حَيۡثُ أَصَابَ ﴿٣٦﴾ وَٱلشَّيَٰطِينَ كُلَّ بَنَّآءٖ وَغَوَّاصٖ ﴿٣٧﴾ وَءَاخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي ٱلۡأَصۡفَادِ ﴿٣٨﴾ هَٰذَا عَطَآؤُنَا فَٱمۡنُنۡ أَوۡ أَمۡسِكۡ بِغَيۡرِ حِسَابٖ ﴿٣٩﴾ وَإِنَّ لَهُۥ عِندَنَا لَزُلۡفَىٰ وَحُسۡنَ مَـَٔابٖ ﴿٤٠﴾ وَٱذۡكُرۡ عَبۡدَنَآ أَيُّوبَ إِذۡ نَادَىٰ رَبَّهُۥٓ أَنِّي مَسَّنِيَ ٱلشَّيۡطَٰنُ بِنُصۡبٖ وَعَذَابٍ ﴿٤١﴾ ٱرۡكُضۡ بِرِجۡلِكَۖ هَٰذَا مُغۡتَسَلُۢ بَارِدٞ وَشَرَابٞ ﴿٤٢﴾

﴿۲۷﴾ ما آسمان و زمین و آنچه را که میان آنهاست، بیهوده نیافریده‌ایم. این، گمان کسانی است که کفر ورزیده‌اند. پس وای بر کسانی که کفر ورزیدند از آتش [دوزخ]! ﴿۲۸﴾ آیا کسانی را که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند مانند مفسدان در زمین به حساب می‌آوریم؟ آیا پرهیزگاران را مانند بدکاران به حساب می‌آوریم؟ ﴿۲۹﴾ [ای محمد ﷺ، این قرآن] کتابی است پربرکت که بر تو نازل کردیم تا [مردم] در آیاتش به دقت بیندیشند و خردمندان پند گیرند. ﴿۳۰﴾ و سلیمان را به داود عطا کردیم؛ نیکو بنده‌ای بود [و] بی‌تردید، بسیار توبه‌کار بود. ﴿۳۱﴾ [یاد کن] هنگامی که عصرگاهان، اسب‌های [اصیل و] تیزرو را بر او عرضه کردند [و این اسب‌ها پیوسته تا غروب خورشید بر او عرضه می‌شد]. ﴿۳۲-۳۳﴾ [سلیمان سرگرم تماشای اسب‌ها شد و وقت عبادت گذشت؛] گفت: «به راستی که دوست‌داشتن مال [و تماشای اسب‌ها] مرا از یاد پروردگارم غافل کرد تا [آنکه خورشید] در پرده [مغرب] پنهان گشت. [بار دیگر] آنها را نزدم بازگردانید». آنگاه [به نشانهٔ وقف در راهِ الله] به ساق‌ها و گردن‌ها[ی آن اسب‌ها] دست کشید. ﴿۳۴﴾ و بی‌تردید، سلیمان را آزمودیم و جسد [نوزاد]ی را [که ـ بدون گفتن إن‌شاءالله- مشتاقانه در انتظار تولدش بود، مُرده] بر تختش افکندیم [تا دریابد که ادارهٔ امور، به دست الله است]؛ سپس [توبه کرد و به درگاه الهی] بازگشت. ﴿۳۵﴾ گفت: «پروردگارا، مرا بیامرز و حکومتی به من ارزانی دار که پس از من بی‌نظیر باشد [که] بی‌تردید، تو بسیار بخشاینده‌ای». ﴿۳۶﴾ [ما] باد را در خدمتش گماشتیم که هر کجا اراده می‌کرد به فرمانش به آرامی روانه می‌شد ﴿۳۷﴾ و هر بنّا و غواصی از جنیان را [که می‌خواست، به فرمانش درآوردیم] ﴿۳۸﴾ و گروه دیگری [از جنیان] را [که همگی] در غل و زنجیر بودند [تحت سلطه‌اش قرار دادیم]. ﴿۳۹﴾ [به او گفتیم:] «این عطای ماست؛ بی‌شمار [به هر که می‌خواهی] ببخش یا [از هر کس که می‌خواهی] بازدار». ﴿۴۰﴾ و به راستی، او نزد ما مقامی والا و [در آخرت] بازگشتی نیکو دارد. ﴿۴۱﴾ [ای پیامبر،] از بندهٔ ما ـ ایوب ـ یاد کن؛ آنگاه که پروردگارش را ندا داد که: «شیطان مرا به رنج و درد آورده است». ﴿۴۲﴾ [به او فرمان دادیم:] «پایت را بر زمین بکوب [تا چشمه‌ای بجوشد]. این، چشمه‌ساری خنک برای شستشو و آشامیدن است».

وَوَهَبۡنَا لَهُۥٓ أَهۡلَهُۥ وَمِثۡلَهُم مَّعَهُمۡ رَحۡمَةٗ مِّنَّا وَذِكۡرَىٰ لِأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ ﴿٤٣﴾
وَخُذۡ بِيَدِكَ ضِغۡثٗا فَٱضۡرِب بِّهِۦ وَلَا تَحۡنَثۡۗ إِنَّا وَجَدۡنَٰهُ صَابِرٗاۚ نِّعۡمَ
ٱلۡعَبۡدُ إِنَّهُۥٓ أَوَّابٞ ﴿٤٤﴾ وَٱذۡكُرۡ عِبَٰدَنَآ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ أُوْلِي
ٱلۡأَيۡدِي وَٱلۡأَبۡصَٰرِ ﴿٤٥﴾ إِنَّآ أَخۡلَصۡنَٰهُم بِخَالِصَةٖ ذِكۡرَى ٱلدَّارِ ﴿٤٦﴾
وَإِنَّهُمۡ عِندَنَا لَمِنَ ٱلۡمُصۡطَفَيۡنَ ٱلۡأَخۡيَارِ ﴿٤٧﴾ وَٱذۡكُرۡ إِسۡمَٰعِيلَ
وَٱلۡيَسَعَ وَذَا ٱلۡكِفۡلِۖ وَكُلّٞ مِّنَ ٱلۡأَخۡيَارِ ﴿٤٨﴾ هَٰذَا ذِكۡرٞۚ وَإِنَّ لِلۡمُتَّقِينَ
لَحُسۡنَ مَـَٔابٖ ﴿٤٩﴾ جَنَّٰتِ عَدۡنٖ مُّفَتَّحَةٗ لَّهُمُ ٱلۡأَبۡوَٰبُ ﴿٥٠﴾ مُتَّكِـِٔينَ
فِيهَا يَدۡعُونَ فِيهَا بِفَٰكِهَةٖ كَثِيرَةٖ وَشَرَابٖ ﴿٥١﴾ ۞ وَعِندَهُمۡ قَٰصِرَٰتُ

ٱلطَّرۡفِ أَتۡرَابٌ ﴿٥٢﴾ هَٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوۡمِ ٱلۡحِسَابِ ﴿٥٣﴾ إِنَّ هَٰذَا
لَرِزۡقُنَا مَا لَهُۥ مِن نَّفَادٍ ﴿٥٤﴾ هَٰذَاۚ وَإِنَّ لِلطَّٰغِينَ لَشَرَّ مَـَٔابٖ ﴿٥٥﴾
جَهَنَّمَ يَصۡلَوۡنَهَا فَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ ﴿٥٦﴾ هَٰذَا فَلۡيَذُوقُوهُ حَمِيمٞ
وَغَسَّاقٞ ﴿٥٧﴾ وَءَاخَرُ مِن شَكۡلِهِۦٓ أَزۡوَٰجٌ ﴿٥٨﴾ هَٰذَا فَوۡجٞ
مُّقۡتَحِمٞ مَّعَكُمۡ لَا مَرۡحَبَۢا بِهِمۡۚ إِنَّهُمۡ صَالُواْ ٱلنَّارِ ﴿٥٩﴾ قَالُواْ
بَلۡ أَنتُمۡ لَا مَرۡحَبَۢا بِكُمۡۖ أَنتُمۡ قَدَّمۡتُمُوهُ لَنَاۖ فَبِئۡسَ ٱلۡقَرَارُ ﴿٦٠﴾
قَالُواْ رَبَّنَا مَن قَدَّمَ لَنَا هَٰذَا فَزِدۡهُ عَذَابٗا ضِعۡفٗا فِي ٱلنَّارِ ﴿٦١﴾

﴿۴۳﴾ و خانواده‌اش و مانند آنها [= نوادگان] را همراه آنان به وی بخشیدیم تا [نشانۀ] رحمتی از جانب ما و اندرزی برای خردمندان باشد. ﴿۴۴﴾ و [به او فرمان دادیم:] «دسته‌ای گیاه برگیر و [همسرت را] با آن بزن و سوگندت را [که در هنگام خشم یاد کرده بودی] نشکن. به راستی، ما او را شکیبا یافتیم. نیکو بنده‌ای بود [و] بی‌تردید، بسیار توبه‌کار بود. ﴿۴۵﴾ و [ای پیامبر،] از بندگان ما ابراهیم و اسحاق و یعقوب یاد کن که [در عبادت] توانمند و [در شناخت حق] بابصیرت بودند. ﴿۴۶﴾ ما آنان را با خصلتی [ممتاز] ویژه ساختیم که [همانا] یاد آخرت بود. ﴿۴۷﴾ و آنان نزد ما از برگزیدگان و نیکانند. ﴿۴۸﴾ و از اسماعیل و یَسَع و ذوالکِفل یاد کن [که] همگی از نیکانند. ﴿۴۹﴾ این [قرآن] پندی است و یقیناً پرهیزگاران [در آخرت] بازگشتی نیکو دارند. ﴿۵۰﴾ باغ‌هایی جاودان که درها[یش] برای آنان گشوده است. ﴿۵۱﴾ در حالی که [بر تخت‌ها] تکیه زده‌اند، [از خدمتکارانشان] میوه‌های فراوان و نوشیدنی می‌خواهند. ﴿۵۲﴾ و زنانی نزدشان است که تنها [به شوهران خود] نظر دارند و [همگی] هم‌سن و سال هستند. ﴿۵۳﴾ این است آنچه برای روز حساب به شما وعده داده می‌شد. ﴿۵۴﴾ این روزی [و لطف] ماست که پایانی ندارد. ﴿۵۵﴾ این [پاداش پرهیزگاران] است؛ و بی‌تردید، سرکشان بدترین بازگشتگاه را دارند. ﴿۵۶﴾ [همان] دوزخ که در آن وارد می‌شوند؛ و چه بد قرارگاهی است! ﴿۵۷﴾ این [مجازات،] آب جوشان و خونابۀ چرک‌آلودی است که باید آن را بچشند. ﴿۵۸﴾ و از همین گونه، انواع دیگری [عذاب‌ها را خواهند دید]. ﴿۵۹﴾ [هنگام ورود دوزخیان به آتش، برخی از آنان به دیگران می‌گویند:] «این گروهی است که همراه شما [به آتش] داخل می‌شوند». [آنان پاسخ می‌دهند:] «خوشامد بر آنان مباد! به راستی که به آتش درمی‌آیند». ﴿۶۰﴾ [آنان به رهبران خود] می‌گویند: «بلکه بر شما خوشامد مباد؛ [زیرا] شما بودید که این [عذاب] را پیش پای ما نهادید. پس [دوزخ] چه بد قرارگاهی است!» ﴿۶۱﴾ [آنگاه] می‌گویند: «پروردگارا، هر کس این [عذاب] را برای ما فراهم کرده است، عذابش را در آتش چندین برابر بیفزای».

وَقَالُواْ مَا لَنَا لَا نَرَىٰ رِجَالٗا كُنَّا نَعُدُّهُم مِّنَ ٱلۡأَشۡرَارِ ٦٢ أَتَّخَذۡنَٰهُمۡ
سِخۡرِيًّا أَمۡ زَاغَتۡ عَنۡهُمُ ٱلۡأَبۡصَٰرُ ٦٣ إِنَّ ذَٰلِكَ لَحَقّٞ تَخَاصُمُ أَهۡلِ
ٱلنَّارِ ٦٤ قُلۡ إِنَّمَآ أَنَا۠ مُنذِرٞۖ وَمَا مِنۡ إِلَٰهٍ إِلَّا ٱللَّهُ ٱلۡوَٰحِدُ ٱلۡقَهَّارُ ٦٥
رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡغَفَّٰرُ ٦٦ قُلۡ هُوَ نَبَؤٌاْ
عَظِيمٌ ٦٧ أَنتُمۡ عَنۡهُ مُعۡرِضُونَ ٦٨ مَا كَانَ لِيَ مِنۡ عِلۡمِۭ بِٱلۡمَلَإِ ٱلۡأَعۡلَىٰٓ
إِذۡ يَخۡتَصِمُونَ ٦٩ إِن يُوحَىٰٓ إِلَيَّ إِلَّآ أَنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٞ مُّبِينٌ ٧٠ إِذۡ قَالَ
رَبُّكَ لِلۡمَلَٰٓئِكَةِ إِنِّي خَٰلِقُۢ بَشَرٗا مِّن طِينٖ ٧١ فَإِذَا سَوَّيۡتُهُۥ وَنَفَخۡتُ
فِيهِ مِن رُّوحِي فَقَعُواْ لَهُۥ سَٰجِدِينَ ٧٢ فَسَجَدَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ كُلُّهُمۡ
أَجۡمَعُونَ ٧٣ إِلَّآ إِبۡلِيسَ ٱسۡتَكۡبَرَ وَكَانَ مِنَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٧٤ قَالَ
يَٰٓإِبۡلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَن تَسۡجُدَ لِمَا خَلَقۡتُ بِيَدَيَّۖ أَسۡتَكۡبَرۡتَ أَمۡ كُنتَ
مِنَ ٱلۡعَالِينَ ٧٥ قَالَ أَنَا۠ خَيۡرٞ مِّنۡهُ خَلَقۡتَنِي مِن نَّارٖ وَخَلَقۡتَهُۥ مِن
طِينٖ ٧٦ قَالَ فَٱخۡرُجۡ مِنۡهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٞ ٧٧ وَإِنَّ عَلَيۡكَ لَعۡنَتِيٓ إِلَىٰ يَوۡمِ
ٱلدِّينِ ٧٨ قَالَ رَبِّ فَأَنظِرۡنِيٓ إِلَىٰ يَوۡمِ يُبۡعَثُونَ ٧٩ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ
ٱلۡمُنظَرِينَ ٨٠ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡوَقۡتِ ٱلۡمَعۡلُومِ ٨١ قَالَ فَبِعِزَّتِكَ
لَأُغۡوِيَنَّهُمۡ أَجۡمَعِينَ ٨٢ إِلَّا عِبَادَكَ مِنۡهُمُ ٱلۡمُخۡلَصِينَ ٨٣

﴿۶۲﴾ [دوزخیان متکبر] می‌گویند: «چرا کسانی را که [در دنیا] از اشرار می‌پنداشتیم، [در دوزخ] نمی‌بینیم؟ ﴿۶۳﴾ آیا [در دنیا، بی‌جهت] آنان را به تمسخر می‌گرفتیم یا [اینجا هستند و] چشمان [ما] به آنان نمی‌افتد؟» ﴿۶۴﴾ بی‌تردید، این ستیز [و مجادله] اهل آتش، راست است [و قطعاً رخ می‌دهد]. ﴿۶۵﴾ [ای پیامبر، به کافران] بگو: «من فقط بیم‌دهنده‌ام و معبودی [به‌حق] نیست، مگر الله یگانۀ پیروزمند. ﴿۶۶﴾ پروردگار آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست، [آن ذاتِ] شکست‌ناپذیرِ آمرزنده». ﴿۶۷﴾ [به کافران] بگو: «این [قرآن،] خبری بزرگ است. ﴿۶۸﴾ [ولی] شما از آن رویگردانید. ﴿۶۹﴾ [اگر به من وحی نمی‌شد، هرگز] از عالم بالاتر ـ آنگاه که [فرشتگان در مورد آفرینشِ بشر] جدال می‌کردند ـ اطلاعی نداشتم. ﴿۷۰﴾ به من وحی نمی‌شود، مگر از آن روی که من بیم‌دهنده‌ای آشکارم». ﴿۷۱﴾ [یاد کن] هنگامی که پروردگارت به فرشتگان گفت: «من بشری از گِل می‌آفرینم. ﴿۷۲﴾ آنگاه که او را سامان دادم و از روح خویش در او دمیدم، [به نشانۀ بزرگداشتِ الله] برایش به سجده بیفتید». ﴿۷۳﴾ [چون آدم عليه السلام پدید آمد،] فرشتگان همگی سجده کردند ﴿۷۴﴾ مگر ابلیس [که] تکبر نمود و کافر شد. ﴿۷۵﴾ [الله] فرمود: «ای ابلیس، چه چیز مانع تو شد از اینکه در برابر آنچه با دستان خویش آفریده‌ام سجده کنی؟ آیا تکبر ورزیدی یا برتری‌جویی کردی؟» ﴿۷۶﴾ او گفت: «من از او برترم: مرا از آتش آفریده‌ای و او را از گل». ﴿۷۷﴾ [الله] فرمود: «از آن [بهشت برین] بیرون شو [که] بی‌تردید، تو [منفور و] رانده‌شده‌ای. ﴿۷۸﴾ و لعنت من تا روز جزا [= قیامت] بر تو خواهد بود». ﴿۷۹﴾ [ابلیس] گفت: «پروردگارا، پس تا روزی که [بندگانت] برانگیخته می‌شوند، به من مهلت بده». ﴿۸۰﴾ [الله] فرمود: «مهلت خواهی داشت، ﴿۸۱﴾ تا روز [قیامت،] آن وقت معیّن». ﴿۸۲﴾ [ابلیس] گفت: «پس به عزت تو سوگند که قطعاً همۀ آنان را گمراه می‌کنم ﴿۸۳﴾ مگر بندگان مخلصت را از میان آنان».

قَالَ فَٱلۡحَقُّ وَٱلۡحَقَّ أَقُولُ ﴿٨٤﴾ لَأَمۡلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنۡهُمۡ أَجۡمَعِينَ ﴿٨٥﴾ قُلۡ مَآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ مِنۡ أَجۡرٖ وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلۡمُتَكَلِّفِينَ ﴿٨٦﴾ إِنۡ هُوَ إِلَّا ذِكۡرٞ لِّلۡعَٰلَمِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَتَعۡلَمُنَّ نَبَأَهُۥ بَعۡدَ حِينِۭ ﴿٨٨﴾

سُورَةُ الزُّمَرِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

تَنزِيلُ ٱلۡكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡحَكِيمِ ﴿١﴾ إِنَّآ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ فَٱعۡبُدِ ٱللَّهَ مُخۡلِصٗا لَّهُ ٱلدِّينَ ﴿٢﴾ أَلَا لِلَّهِ ٱلدِّينُ ٱلۡخَالِصُۚ وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَ مَا نَعۡبُدُهُمۡ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلۡفَىٰٓ إِنَّ ٱللَّهَ يَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡ فِي مَا هُمۡ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي مَنۡ هُوَ كَٰذِبٞ كَفَّارٞ ﴿٣﴾ لَّوۡ أَرَادَ ٱللَّهُ أَن يَتَّخِذَ وَلَدٗا لَّٱصۡطَفَىٰ مِمَّا يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُۚ سُبۡحَٰنَهُۥۖ هُوَ ٱللَّهُ ٱلۡوَٰحِدُ ٱلۡقَهَّارُ ﴿٤﴾ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ بِٱلۡحَقِّۖ يُكَوِّرُ ٱلَّيۡلَ عَلَى ٱلنَّهَارِ وَيُكَوِّرُ ٱلنَّهَارَ عَلَى ٱلَّيۡلِۖ وَسَخَّرَ ٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَۖ كُلّٞ يَجۡرِي لِأَجَلٖ مُّسَمًّىۗ أَلَا هُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡغَفَّٰرُ ﴿٥﴾

﴿۸۴﴾ [الله] فرمود: «[سخنِ من] حق است و حق را می‌گویم. ﴿۸۵﴾ و یقیناً جهنم را از تو و از هر یک از آنان که از تو پیروی کند ـ از همه ـ انباشته خواهم ساخت». ﴿۸۶﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «من [در برابر رسالتم] هیچ پاداشی از شما نمی‌خواهم و فریبکار نیستم [و به دروغ ادعای نبوت نمی کنم]». ﴿۸۷﴾ این [قرآن] جز پندی برای جهانیان [= انسان و جن] نیست. ﴿۸۸﴾ و قطعاً پس از چندی [که مرگ به سراغتان آمد] از خبرِ [راستیِ] آن آگاه خواهید شد.

۳۹- سورۀ زمر مکی است
وآن هفتاد وپنج آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ نزول این کتاب، از سوی الله شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۲﴾ این کتاب را به‌حق بر تو نازل کردیم؛ پس الله را با خلوص اعتقاد عبادت کن. ﴿۳﴾ آگاه باشید که دین خالص [و خالی از شرک]، از آنِ الله است و افرادی که غیر الله را [دوست و] کارساز خود انتخاب کرده‌اند [پندارشان این است که:] «آنها را فقط به این دلیل عبادت می کنیم که ما را به الله نزدیک گردانند [و منزلتمان را بیشتر کنند]. الله در مواردی که با هم اختلاف دارند میان آنان [و موحدانِ راستین] داوری خواهد کرد. بی‌تردید، الله کسی را که دروغگوی ناسپاس باشد، هدایت نخواهد کرد. ﴿۴﴾ اگر الله می‌خواست فرزندی برگزیند، از میان آفریدگان خود هرچه می‌خواست برمی‌گزید. او تعالی [از این نسبت‌ها] منزه است، و اوست الله یگانۀ پیروزمند. ﴿۵﴾ آسمان‌ها و زمین را به‌حق [و با هدف] آفرید. شب را بر روز می‌گستراند و روز را بر شب؛ و خورشید و ماه را در خدمت [شما] گماشت که هر یک تا سرآمدِ معیّنی در حرکت است. آگاه باشید! او شکست‌ناپذیرِ آمرزگار است.

خَلَقَكُم مِّن نَّفۡسٖ وَٰحِدَةٖ ثُمَّ جَعَلَ مِنۡهَا زَوۡجَهَا وَأَنزَلَ لَكُم
مِّنَ ٱلۡأَنۡعَٰمِ ثَمَٰنِيَةَ أَزۡوَٰجٖۚ يَخۡلُقُكُمۡ فِي بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمۡ
خَلۡقٗا مِّنۢ بَعۡدِ خَلۡقٖ فِي ظُلُمَٰتٖ ثَلَٰثٖۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمۡ لَهُ
ٱلۡمُلۡكُۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ فَأَنَّىٰ تُصۡرَفُونَ ٦ إِن تَكۡفُرُواْ فَإِنَّ
ٱللَّهَ غَنِيٌّ عَنكُمۡۖ وَلَا يَرۡضَىٰ لِعِبَادِهِ ٱلۡكُفۡرَۖ وَإِن تَشۡكُرُواْ يَرۡضَهُ
لَكُمۡۗ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٞ وِزۡرَ أُخۡرَىٰۚ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم مَّرۡجِعُكُمۡ
فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَۚ إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ٧
۞ وَإِذَا مَسَّ ٱلۡإِنسَٰنَ ضُرّٞ دَعَا رَبَّهُۥ مُنِيبًا إِلَيۡهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُۥ نِعۡمَةٗ
مِّنۡهُ نَسِيَ مَا كَانَ يَدۡعُوٓاْ إِلَيۡهِ مِن قَبۡلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَندَادٗا لِّيُضِلَّ
عَن سَبِيلِهِۦۚ قُلۡ تَمَتَّعۡ بِكُفۡرِكَ قَلِيلًا إِنَّكَ مِنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلنَّارِ ٨
أَمَّنۡ هُوَ قَٰنِتٌ ءَانَآءَ ٱلَّيۡلِ سَاجِدٗا وَقَآئِمٗا يَحۡذَرُ ٱلۡأٓخِرَةَ
وَيَرۡجُواْ رَحۡمَةَ رَبِّهِۦۗ قُلۡ هَلۡ يَسۡتَوِي ٱلَّذِينَ يَعۡلَمُونَ وَٱلَّذِينَ
لَا يَعۡلَمُونَۗ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ٩ قُلۡ يَٰعِبَادِ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمۡۚ لِلَّذِينَ أَحۡسَنُواْ فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٞۗ
وَأَرۡضُ ٱللَّهِ وَٰسِعَةٌۗ إِنَّمَا يُوَفَّى ٱلصَّٰبِرُونَ أَجۡرَهُم بِغَيۡرِ حِسَابٖ ١٠

﴿۶﴾ او شما را از یک تن آفرید، آنگاه همسرش را نیز از وی پدید آورد؛ و برای [استفادۀ] شما، هشت نوع از چهارپایان [= نر و مادۀ شتر، گاو، گوسفند و بز] را آفرید. شما را در شکم مادرتان طی مراحل مختلف در نهانگاه‌های سه‌گانه [پردۀ مَشیمه، رحِم و شکم] می‌آفریند. این است الله، پروردگار شما که فرمانروایی، خاص اوست. معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ پس چگونه [از عبادت الله] به بیراهه می‌روید؟ ﴿۷﴾ اگر ناسپاسی کنید، [بدانید که] الله از شما بی‌نیاز است و هرگز ناسپاسیِ بندگانش را نمی‌پسندد؛ و اگر شکر او را به جای آورید، این کار را برایتان می‌پسندد؛ و هیچ گناهکاری، بارِ گناه دیگری را بر دوش نمی‌کشد؛ بازگشتتان به سوی پروردگارتان است؛ آنگاه او شما را از آنچه انجام می‌دادید، آگاه می‌کند. یقیناً او از رازِ دل‌ها آگاه است. ﴿۸﴾ هرگاه انسان دچار [رنج و] زیانی می‌شود، پروردگارش را [با تضرّع و زاری] می‌خواند و به درگاهش بازمی‌گردد؛ اما هنگامی که نعمتی از جانب خود به وی می‌بخشیم، مشکلی را که قبلاً برایش دعا می‌کرد از یاد می‌بَرد و برای الله [در قدرت،] همتایانی قائل می‌شود تا [دیگران را نیز] از راه او گمراه کند. [ای پیامبر، به چنین کسی] بگو: «چند صباحی با ناسپاسی [از نعمت‌های دنیا] بهره‌مند شو که قطعاً دوزخی خواهی بود». ﴿۹﴾ آیا [چنین مشرکی بهتر است یا] کسی که در طول شب، در حال سجده و قیام، به عبادت [الله] مشغول است و از [عذاب] آخرت ترسان است و به رحمت پروردگارش امید دارد؟ بگو: «آیا کسانی که [حق بندگی پروردگار را] می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند، یکسانند؟ تنها خردمندان پند می‌پذیرند». ﴿۱۰﴾ [ای پیامبر،] بگو: «ای بندگان باایمانِ من، از پروردگارتان پروا کنید، افرادی که نیکویی می‌کنند، [علاوه بر آخرت، در این دنیا نیز] پاداش نیکو دارند، زمین الله گسترده است [پس اگر برای حفظ عقیدۀ خود دچار مشکل شدید، هجرت کنید]. قطعاً پاداش پایداران، کامل و بی‌دریغ عطا خواهد شد».

قُلۡ إِنِّيٓ أُمِرۡتُ أَنۡ أَعۡبُدَ ٱللَّهَ مُخۡلِصٗا لَّهُ ٱلدِّينَ ١١ وَأُمِرۡتُ لِأَنۡ أَكُونَ
أَوَّلَ ٱلۡمُسۡلِمِينَ ١٢ قُلۡ إِنِّيٓ أَخَافُ إِنۡ عَصَيۡتُ رَبِّي عَذَابَ يَوۡمٍ
عَظِيمٖ ١٣ قُلِ ٱللَّهَ أَعۡبُدُ مُخۡلِصٗا لَّهُۥ دِينِي ١٤ فَٱعۡبُدُواْ مَا شِئۡتُم مِّن
دُونِهِۦۗ قُلۡ إِنَّ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ وَأَهۡلِيهِمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ
أَلَا ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡخُسۡرَانُ ٱلۡمُبِينُ ١٥ لَهُم مِّن فَوۡقِهِمۡ ظُلَلٞ مِّنَ ٱلنَّارِ
وَمِن تَحۡتِهِمۡ ظُلَلٞۚ ذَٰلِكَ يُخَوِّفُ ٱللَّهُ بِهِۦ عِبَادَهُۥۚ يَٰعِبَادِ فَٱتَّقُونِ ١٦
وَٱلَّذِينَ ٱجۡتَنَبُواْ ٱلطَّٰغُوتَ أَن يَعۡبُدُوهَا وَأَنَابُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ لَهُمُ ٱلۡبُشۡرَىٰۚ
فَبَشِّرۡ عِبَادِ ١٧ ٱلَّذِينَ يَسۡتَمِعُونَ ٱلۡقَوۡلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحۡسَنَهُۥٓۚ
أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ هَدَىٰهُمُ ٱللَّهُۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمۡ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ١٨
أَفَمَنۡ حَقَّ عَلَيۡهِ كَلِمَةُ ٱلۡعَذَابِ أَفَأَنتَ تُنقِذُ مَن فِي ٱلنَّارِ ١٩
لَٰكِنِ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ رَبَّهُمۡ لَهُمۡ غُرَفٞ مِّن فَوۡقِهَا غُرَفٞ مَّبۡنِيَّةٞ تَجۡرِي
مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ وَعۡدَ ٱللَّهِ لَا يُخۡلِفُ ٱللَّهُ ٱلۡمِيعَادَ ٢٠ أَلَمۡ تَرَ
أَنَّ ٱللَّهَ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَسَلَكَهُۥ يَنَٰبِيعَ فِي ٱلۡأَرۡضِ ثُمَّ
يُخۡرِجُ بِهِۦ زَرۡعٗا مُّخۡتَلِفًا أَلۡوَٰنُهُۥ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَىٰهُ مُصۡفَرّٗا ثُمَّ
يَجۡعَلُهُۥ حُطَٰمًاۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكۡرَىٰ لِأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ ٢١

﴿۱۱﴾ بگو: «من مأمورم با خلوصِ اعتقاد، الله را عبادت کنم، ﴿۱۲﴾ و مأمور شده‌ام نخستین کسی [در این امت] باشم که تسلیم [محض در مقابل پروردگار] است». ﴿۱۳﴾ بگو: «اگر در برابر پروردگارم نافرمان باشم، از عذاب روز بزرگ [قیامت] می‌ترسم». ﴿۱۴﴾ [ای پیامبر] بگو: «من الله را با خلوصِ اعتقاد خود عبادت می کنم؛ ﴿۱۵﴾ شما نیز غیر از الله، هر چه را می‌خواهید عبادت کنید». بگو: «زیانکاران [واقعی] کسانی هستند که [به طمع دنیا] خود و خانواده‌هایشان را در رستاخیز به زیان انداختند. آگاه باشید که این، همان زیان آشکار است. ﴿۱۶﴾ بر بالای سر و زیر پایشان طبقاتی از آتش است. این است آنچه الله بندگانش را از آن می‌ترساند. ای بندگان من، از [نافرمانی] من پروا کنید. ﴿۱۷﴾ بشارت برای کسانی است که از عبادت طاغوت [= معبودان غیر الله] اجتناب ورزیدند و [توبه‌کنان] به درگاه الهی بازگشتند؛ پس [ای پیامبر،] [بهشت را] به بندگانم بشارت بده. ﴿۱۸﴾ [همان] کسانی که سخن[های مختلف] را می‌شنوند و از بهترین آن پیروی می کنند. آنان کسانی هستند که الله هدایتشان کرده و خردمندند. ﴿۱۹﴾ آیا کسی را که فرمان مجازات بر او قطعی شده است [می‌توان هدایت نمود]؟ آیا تو می‌توانی کسی را که در آتش است، نجات دهی؟ ﴿۲۰﴾ اما کسانی که از [عذاب] پروردگارشان پروا دارند، برای آنان [در بهشت] غرفه‌هایی است که بر فراز آنها غرفه‌های دیگری ساخته شده [و] جویبارها از زیر آنها جاری است. این وعده را الله داده است و الله در وعده خلاف نمی کند. ﴿۲۱﴾ آیا ندیده‌ای که الله بارانی از آسمان فرستاد و آن را [به صورت] چشمه‌هایی در زمین جاری ساخت؛ آنگاه به وسیلۀ آن، کشتزاری با رنگ‌های گوناگون پدید می‌آورد؛ سپس پژمرده می‌گردد و می‌بینی که زرد شده است؛ آنگاه آن را خُرد و خاشاک می‌سازد؟ بی‌تردید، در این [دگرگونی‌ها] پندی برای خردمندان است.

أَفَمَن شَرَحَ ٱللَّهُ صَدۡرَهُۥ لِلۡإِسۡلَٰمِ فَهُوَ عَلَىٰ نُورٖ مِّن رَّبِّهِۦۚ فَوَيۡلٞ لِّلۡقَٰسِيَةِ قُلُوبُهُم مِّن ذِكۡرِ ٱللَّهِۚ أُوْلَٰٓئِكَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ ﴿٢٢﴾ ٱللَّهُ نَزَّلَ أَحۡسَنَ ٱلۡحَدِيثِ كِتَٰبٗا مُّتَشَٰبِهٗا مَّثَانِيَ تَقۡشَعِرُّ مِنۡهُ جُلُودُ ٱلَّذِينَ يَخۡشَوۡنَ رَبَّهُمۡ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمۡ وَقُلُوبُهُمۡ إِلَىٰ ذِكۡرِ ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ هُدَى ٱللَّهِ يَهۡدِي بِهِۦ مَن يَشَآءُۚ وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِنۡ هَادٍ ﴿٢٣﴾ أَفَمَن يَتَّقِي بِوَجۡهِهِۦ سُوٓءَ ٱلۡعَذَابِ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ وَقِيلَ لِلظَّٰلِمِينَ ذُوقُواْ مَا كُنتُمۡ تَكۡسِبُونَ ﴿٢٤﴾ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ فَأَتَىٰهُمُ ٱلۡعَذَابُ مِنۡ حَيۡثُ لَا يَشۡعُرُونَ ﴿٢٥﴾ فَأَذَاقَهُمُ ٱللَّهُ ٱلۡخِزۡيَ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ وَلَعَذَابُ ٱلۡأٓخِرَةِ أَكۡبَرُۚ لَوۡ كَانُواْ يَعۡلَمُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَقَدۡ ضَرَبۡنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانِ مِن كُلِّ مَثَلٖ لَّعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾ قُرۡءَانًا عَرَبِيًّا غَيۡرَ ذِي عِوَجٖ لَّعَلَّهُمۡ يَتَّقُونَ ﴿٢٨﴾ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلٗا رَّجُلٗا فِيهِ شُرَكَآءُ مُتَشَٰكِسُونَ وَرَجُلٗا سَلَمٗا لِّرَجُلٍ هَلۡ يَسۡتَوِيَانِ مَثَلًاۚ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِۚ بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٢٩﴾ إِنَّكَ مَيِّتٞ وَإِنَّهُم مَّيِّتُونَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ إِنَّكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ عِندَ رَبِّكُمۡ تَخۡتَصِمُونَ ﴿٣١﴾

﴿۲۲﴾ پس آیا کسی که الله دلش را پذیرای اسلام کرده و از جانب پروردگارش، از نور [هدایت و بصیرت] برخوردار گشته، [همانند سختدلان است]؟ وای بر آنان که در برابرِ ذکر الله سنگدل شده‌اند! آنان در گمراهیِ آشکارند. ﴿۲۳﴾ الله بهترین سخن را به صورت کتابی نازل کرده که [برخی از آیاتش] همانند یکدیگر و [برخی نیز] مکرر است. کسانی که از [مجازات] پروردگارشان بیم دارند، [با شنیدن این آیات،] مو بر تنشان راست می‌شود و سپس دل و جانشان با یاد الله آرام می‌گیرد. این هدایتِ الله است که هر کس را بخواهد، به آن راه می‌نماید؛ و هر کس که الله او را گمراه سازد، هیچ هدایتگری نخواهد داشت. ﴿۲۴﴾ پس آیا کسی که در روز قیامت [دستانش بسته است و ناچار] با صورتش آن عذاب سخت را دفع می کند، [همچون کسی است که در آسایش بهشت قرار دارد]؟ به ستمکاران [مشرک] گفته می‌شود: «[نتیجهٔ] دستاوردتان را بچشید». ﴿۲۵﴾ کسانی که پیش از آنان بودند [نیز آیات الله را] دروغ شمردند و از جایی که گمان نمی کردند، عذاب دامنگیرشان شد. ﴿۲۶﴾ الله [طعم] رسوایی و خواری را در زندگی دنیا به آنان چشاند؛ و مسلّماً عذاب آخرت بزرگ‌تر [و سخت‌تر] است. اگر مشرکان می‌دانستند [که رفتارشان چه پیامدی دارد، عبرت می‌گرفتند]. ﴿۲۷﴾ در این قرآن، از هر [گونه] مَثلی برای مردم آورده‌ایم؛ باشد که پند پذیرند. ﴿۲۸﴾ قرآنی به زبان فصیح عربی و بدون هیچ گونه ابهام و انحراف [نازل کردیم]؛ باشد که [تحت تعلیماتش، از پروردگار یکتا] پروا کنند. ﴿۲۹﴾ الله [برای مقایسهٔ مشرک و موحد،] مردی را مثال می‌زند که چند شریک دربارهٔ [مالکیتِ] او پیوسته با هم اختلاف و مشاجره دارند؛ و در مقابل آن، مردی که تحت فرمان یک نفر قرار دارد. آیا این دو نفر، [از نظرِ موقعیت] یکسانند؟ ستایش مخصوص الله است؛ ولی بیشتر آنان نمی‌دانند. ﴿۳۰﴾ [ای پیامبر،] قطعاً تو خواهی مُرد و آنان [نیز] خواهند مُرد. ﴿۳۱﴾ آنگاه [شما مردم] در روز قیامت، نزد پروردگارتان [دربارهٔ مسایل مورد اختلاف،] مجادله خواهید کرد.

۞ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَبَ عَلَى ٱللَّهِ وَكَذَّبَ بِٱلصِّدْقِ إِذْ جَآءَهُۥٓ ۚ أَلَيْسَ فِى جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَٰفِرِينَ ﴿٣٢﴾ وَٱلَّذِى جَآءَ بِٱلصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِۦٓ ۙ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُتَّقُونَ ﴿٣٣﴾ لَهُم مَّا يَشَآءُونَ عِندَ رَبِّهِمْ ۚ ذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٣٤﴾ لِيُكَفِّرَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ ٱلَّذِى عَمِلُوا۟ وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ ٱلَّذِى كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٣٥﴾ أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُۥ ۖ وَيُخَوِّفُونَكَ بِٱلَّذِينَ مِن دُونِهِۦ ۚ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِنْ هَادٍ ﴿٣٦﴾ وَمَن يَهْدِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن مُّضِلٍّ ۗ أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِى ٱنتِقَامٍ ﴿٣٧﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ۚ قُلْ أَفَرَءَيْتُم مَّا تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ إِنْ أَرَادَنِىَ ٱللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَٰشِفَٰتُ ضُرِّهِۦٓ أَوْ أَرَادَنِى بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَٰتُ رَحْمَتِهِۦ ۚ قُلْ حَسْبِىَ ٱللَّهُ ۖ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ ٱلْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٣٨﴾ قُلْ يَٰقَوْمِ ٱعْمَلُوا۟ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّى عَٰمِلٌ ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾ مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٤٠﴾

﴿۳۲﴾ و کیست ستمکارتر از کسی که به الله، دروغ نسبت می‌دهد و سخن راستی را که به وی رسیده است، دروغ می‌شمارد؟ آیا در دوزخ، جایگاهی برای کافران نیست؟ ﴿۳۳﴾ اما کسانی که پیام راستین بیاورند [و دیگران را به پذیرش آن دعوت کنند] و خود نیز آن را تصدیق نمایند، به راستی پرهیزگارند. ﴿۳۴﴾ هر چه بخواهند، نزد پروردگارشان دارند. پاداش نیکوکاران همین است. ﴿۳۵﴾ تا الله، بدترین رفتارشان را از [کارنامۀ] آنان بزداید و بر اساس بهترین اعمالشان، به آنان پاداش دهد. ﴿۳۶﴾ آیا الله برای دفاع از بنده‌اش کافی نیست؟ اما [مشرکان] تو را از معبودان[باطل]شان می‌ترسانند؛ و هر کس که الله او را گمراه کند، هیچ هدایتگری نخواهد داشت. ﴿۳۷﴾ و هر کس که الله او را هدایت کند، هیچ کس او را گمراه نخواهد ساخت. آیا الله شکست‌ناپذیر و انتقام‌گیرنده نیست؟ ﴿۳۸﴾ [ای پیامبر،] اگر از مشرکان بپرسی: «چه کسی آسمان‌ها و زمین را آفریده است؟»، مسلماً می‌گویند: «الله». به آنان بگو: «پس به نظر شما، اگر الله ناخوشی و رنجی برایم بخواهد، آیا آنچه به جای الله [به نیایش] می‌خوانید، می‌توانند آسیب او را برطرف کنند؟ یا اگر الله رحمتی برای من بخواهد، آیا می‌توانند مانع او شوند؟» بگو: [پشتیبانیِ] الله برایم کافی است. اهل توکل، تنها بر او توکل می‌کنند». ﴿۳۹﴾ بگو: «ای قوم من، شما بر روش خود عمل کنید، من نیز [به وظایف خود] عمل می‌کنم. ﴿۴۰﴾ به زودی خواهید دانست که کیست آنکه [در دنیا] گرفتارِ عذاب رسواگر می‌شود و [در آخرت،] عذاب پاینده بر سرش می‌بارد».

إِنَّآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ لِلنَّاسِ بِٱلۡحَقِّۖ فَمَنِ ٱهۡتَدَىٰ فَلِنَفۡسِهِۦۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيۡهَاۖ وَمَآ أَنتَ عَلَيۡهِم بِوَكِيلٍ ﴿٤١﴾ ٱللَّهُ يَتَوَفَّى ٱلۡأَنفُسَ حِينَ مَوۡتِهَا وَٱلَّتِي لَمۡ تَمُتۡ فِي مَنَامِهَاۖ فَيُمۡسِكُ ٱلَّتِي قَضَىٰ عَلَيۡهَا ٱلۡمَوۡتَ وَيُرۡسِلُ ٱلۡأُخۡرَىٰٓ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمًّىۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٢﴾ أَمِ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ شُفَعَآءَۚ قُلۡ أَوَلَوۡ كَانُواْ لَا يَمۡلِكُونَ شَيۡـٔٗا وَلَا يَعۡقِلُونَ ﴿٤٣﴾ قُل لِّلَّهِ ٱلشَّفَٰعَةُ جَمِيعٗاۖ لَّهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ ثُمَّ إِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ﴿٤٤﴾ وَإِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَحۡدَهُ ٱشۡمَأَزَّتۡ قُلُوبُ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِۖ وَإِذَا ذُكِرَ ٱلَّذِينَ مِن دُونِهِۦٓ إِذَا هُمۡ يَسۡتَبۡشِرُونَ ﴿٤٥﴾ قُلِ ٱللَّهُمَّ فَاطِرَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ عَٰلِمَ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ أَنتَ تَحۡكُمُ بَيۡنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُواْ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَوۡ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ مَا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا وَمِثۡلَهُۥ مَعَهُۥ لَٱفۡتَدَوۡاْ بِهِۦ مِن سُوٓءِ ٱلۡعَذَابِ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ وَبَدَا لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مَا لَمۡ يَكُونُواْ يَحۡتَسِبُونَ ﴿٤٧﴾

﴿۴۱﴾ این کتاب آسمانی را برای [هدایت] مردم، به‌حق بر تو نازل کردیم؛ هر کس هدایت شود، به سودِ خود اوست و هر کس گمراه گشت، به زیان خویش گمراه شده است؛ و تو [نگهبان و] کارسازشان نیستی [که آنان را به هدایت اجبار کنی]. ﴿۴۲﴾ الله جان‌ها را در لحظۀ مرگ می‌گیرد و [نیز] جان کسی را که نمرده است، به هنگام خوابش [می‌گیرد]؛ آنگاه جان‌هایی را که حکم مرگ بر آنها رانده است، نگه می‌دارد و جانِ دیگران را تا هنگام معین [مرگ] بازپس می‌فرستد. در این [امر] برای هر کس که بیندیشد، نشانه‌هایی [از قیامت] وجود دارد. ﴿۴۳﴾ آیا مشرکان غیر از الله، شفیعانی [برای خود از میان معبودان باطلشان] انتخاب کرده‌اند؟ [ای پیامبر، به آنان] بگو: «حتی اگر آنها مالک چیزی نباشند و [چیزی را] درک نکنند [باز هم آنها را به شفاعت می‌طلبید]؟» ﴿۴۴﴾ بگو: «تمام شفاعت‌ها، فقط از آنِ الله است. فرمانروایی آسمان‌ها و زمین [نیز] از آن اوست؛ سپس [در روز قیامت، همگی] به پیشگاهِ او بازگردانده می‌شوید». ﴿۴۵﴾ هنگامی که الله به یکتایی [و توحید] یاد می‌شود، دل‌های کسانی که به آخرت ایمان ندارند، متنفر [و بیزار] می‌گردد؛ و چون از معبودانی غیر از الله یاد شود، آنگاه است که مشرکان شادمان می‌گردند. ﴿۴۶﴾ بگو: «بار الها، [ای] آفرینندۀ آسمان‌ها و زمین، ای دانای نهان و آشکار، تو [به تنهایی] میان بندگانت راجع به آنچه [در دنیا] در آن اختلاف می‌ورزیدند داوری خواهی کرد». ﴿۴۷﴾ اگر دو برابر آنچه در زمین است، در اختیار ستمکاران [مشرک] باشد، همه را برای نجات خود از سختیِ عذابِ روز قیامت فدا می‌کنند؛ [ولی پذیرفتنی نیست]؛ و اموری از جانب الله برایشان آشکار می‌گردد که تصورش را هم نمی‌کردند.

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا كَسَبُوا۟ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٤٨﴾ فَإِذَا مَسَّ ٱلْإِنسَٰنَ ضُرٌّ دَعَانَا ثُمَّ إِذَا خَوَّلْنَٰهُ نِعْمَةً مِّنَّا قَالَ إِنَّمَآ أُوتِيتُهُۥ عَلَىٰ عِلْمٍۭ ۚ بَلْ هِىَ فِتْنَةٌ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٩﴾ قَدْ قَالَهَا ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَمَآ أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿٥٠﴾ فَأَصَابَهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا كَسَبُوا۟ ۚ وَٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مِنْ هَٰٓؤُلَآءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا كَسَبُوا۟ وَمَا هُم بِمُعْجِزِينَ ﴿٥١﴾ أَوَلَمْ يَعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾

۞ قُلْ يَٰعِبَادِىَ ٱلَّذِينَ أَسْرَفُوا۟ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا۟ مِن رَّحْمَةِ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَغْفِرُ ٱلذُّنُوبَ جَمِيعًا ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٥٣﴾ وَأَنِيبُوٓا۟ إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا۟ لَهُۥ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ ٱلْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿٥٤﴾ وَٱتَّبِعُوٓا۟ أَحْسَنَ مَآ أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ ٱلْعَذَابُ بَغْتَةً وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥٥﴾ أَن تَقُولَ نَفْسٌ يَٰحَسْرَتَىٰ عَلَىٰ مَا فَرَّطتُ فِى جَنۢبِ ٱللَّهِ وَإِن كُنتُ لَمِنَ ٱلسَّٰخِرِينَ ﴿٥٦﴾

﴿۴۸﴾ [در آن روز،] دستاورد زشتشان بر آنان آشکار می‌شود و عذابی که مسخره می‌کردند، دامنگیرشان خواهد شد. ﴿۴۹﴾ هر گاه انسان دچار [رنج و] زیانی شود، ما را [به نیایش] می‌خواند؛ و چون از جانب خویش نعمتی به وی ارزانی داریم، می‌گوید: «فقط [لیاقت و] داناییِ خودم موجب این نعمت شده است. [نه،] بلکه این آزمایش [الهی] است؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند. ﴿۵۰﴾ پیشینیان آنان نیز همین سخن را گفتند؛ ولی [به هنگام عذاب،] دستاوردشان سودی به حالشان نداشت. ﴿۵۱﴾ و [عقوبت] دستاورد زشت آنان دامنگیرشان شد. این ستمکاران [مشرک] نیز به عقوبت دستاوردشان گرفتار خواهند شد و [پروردگار متعال را] به تنگ نخواهند آورد. ﴿۵۲﴾ آیا مشرکان نمی‌دانند که الله [نعمت و] روزی را بر هر کس که بخواهد، گسترده می‌دارد و یا تنگ می‌گرداند؟ بی‌گمان در این امر، نشانه‌هایی [از تدبیر و حکمت الهی] برای مومنان است. ﴿۵۳﴾ [ای پیامبر،] به بندگانم که [در ارتکاب به شرک و گناه] زیاده‌روی کرده‌اند، بگو: «از رحمت الهی مأیوس نباشید؛ چرا که [اگر توبه کنید،] الله همهٔ گناهانتان را می‌بخشد. به راستی که او تعالی بسیار آمرزنده و مهربان است. ﴿۵۴﴾ پیش از آنکه عذاب به سراغتان بیاید و هیچ کس نتواند یاری‌تان کند، به سوی پروردگارتان بازگردید و تسلیم [فرمانِ] او شوید. ﴿۵۵﴾ و پیش از آنکه ناگهان ـ در حالی که غافلید ـ عذاب به سراغتان بیاید، از بهترین دستورهایی که از جانب پروردگارتان بر شما نازل شده است، پیروی کنید. ﴿۵۶﴾ [هم‌اکنون بر حذر باشید] تا کسی [در روز قیامت] نگوید: «ای دریغ بر من که در حقِ الله کوتاهی نمودم و [مؤمنان را] مسخره می‌کردم!»

أَوۡ تَقُولَ لَوۡ أَنَّ ٱللَّهَ هَدَىٰنِي لَكُنتُ مِنَ ٱلۡمُتَّقِينَ ﴿٥٧﴾ أَوۡ تَقُولَ حِينَ تَرَى ٱلۡعَذَابَ لَوۡ أَنَّ لِي كَرَّةٗ فَأَكُونَ مِنَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿٥٨﴾ بَلَىٰ قَدۡ جَآءَتۡكَ ءَايَٰتِي فَكَذَّبۡتَ بِهَا وَٱسۡتَكۡبَرۡتَ وَكُنتَ مِنَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٥٩﴾ وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ تَرَى ٱلَّذِينَ كَذَبُواْ عَلَى ٱللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسۡوَدَّةٌۚ أَلَيۡسَ فِي جَهَنَّمَ مَثۡوٗى لِّلۡمُتَكَبِّرِينَ ﴿٦٠﴾ وَيُنَجِّي ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ بِمَفَازَتِهِمۡ لَا يَمَسُّهُمُ ٱلسُّوٓءُ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ﴿٦١﴾ ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٖۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ وَكِيلٞ ﴿٦٢﴾ لَّهُۥ مَقَالِيدُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۗ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ﴿٦٣﴾ قُلۡ أَفَغَيۡرَ ٱللَّهِ تَأۡمُرُوٓنِّيٓ أَعۡبُدُ أَيُّهَا ٱلۡجَٰهِلُونَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدۡ أُوحِيَ إِلَيۡكَ وَإِلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكَ لَئِنۡ أَشۡرَكۡتَ لَيَحۡبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ﴿٦٥﴾ بَلِ ٱللَّهَ فَٱعۡبُدۡ وَكُن مِّنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿٦٦﴾ وَمَا قَدَرُواْ ٱللَّهَ حَقَّ قَدۡرِهِۦ وَٱلۡأَرۡضُ جَمِيعٗا قَبۡضَتُهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وَٱلسَّمَٰوَٰتُ مَطۡوِيَّٰتُۢ بِيَمِينِهِۦۚ سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿٦٧﴾

﴿۵۷﴾ یا [گناه خود را بر گردن تقدیر نیندازد و] نگوید: «اگر الله مرا هدایت کرده بود، قطعاً پرهیزگار بودم» ﴿۵۸﴾ یا هنگامی که عذاب را می‌بیند، نگوید: «ای کاش بازگشتی [به دنیا] داشتم تا در زمرهٔ نیکوکاران قرار می‌گرفتم». ﴿۵۹﴾ [الله می‌فرماید:] «آری، آیات من برایت آمد و تو آنها را دروغ پنداشتی و تکبر نمودی و کفر ورزیدی». ﴿۶۰﴾ و روز قیامت کسانی را که بر الله دروغ بسته‌اند، سیاه‌روی می‌بینی. آیا در دوزخ جایگاهی برای متکبران نیست؟ ﴿۶۱﴾ الله، پرهیزگاران را با درآوردن به مکان کامیابی‌شان، [از عذاب] نجات می‌دهد. [در بهشت،] نه رنجی به آنان می‌رسد و نه اندوهگین می‌شوند. ﴿۶۲﴾ الله آفریدگار هر چیزی است و او تعالی بر همه چیز [نگهبان و] کارساز است. ﴿۶۳﴾ کلید گنجینه‌های آسمان‌ها و زمین از آنِ اوست؛ و کسانی که به آیات الهی کافر شدند، قطعاً زیانکارند. ﴿۶۴﴾ [ای پیامبر،] بگو: «ای بی‌خبران، آیا به من فرمان می‌دهید که [معبودی] غیر از الله را عبادت کنم؟» ﴿۶۵﴾ به تو و پیامبرانِ پیش از تو وحی شده است که: «اگر شرک بورزی، [پاداشِ] کارهایت قطعاً بر باد خواهد رفت و زیانکار خواهی شد؛ ﴿۶۶﴾ بلکه تنها الله را عبادت کن و سپاسگزار باش». ﴿۶۷﴾ مشرکان، الله را چنان که سزاوار اوست، ارج ننهادند؛ حال آنکه در روز قیامت، زمین یکسره در قبضهٔ اوست؛ و آسمان‌ها به دست وی درهم‌پیچیده خواهد شد. پاک و منزه است الله؛ و از چیزهایی که با [وی] شریک می‌سازند، برتر است.

وَنُفِخَ فِي ٱلصُّورِ فَصَعِقَ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِي ٱلْأَرْضِ إِلَّا مَن شَآءَ ٱللَّهُۖ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٞ يَنظُرُونَ ٦٨ وَأَشْرَقَتِ ٱلْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ ٱلْكِتَٰبُ وَجِاْيٓءَ بِٱلنَّبِيِّـۧنَ وَٱلشُّهَدَآءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِٱلْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ٦٩ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٖ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ ٧٠ وَسِيقَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًاۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُوهَا فُتِحَتْ أَبْوَٰبُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَآ أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٞ مِّنكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَاۚ قَالُواْ بَلَىٰ وَلَٰكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ ٱلْعَذَابِ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ ٧١ قِيلَ ٱدْخُلُوٓاْ أَبْوَٰبَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَاۖ فَبِئْسَ مَثْوَى ٱلْمُتَكَبِّرِينَ ٧٢ وَسِيقَ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْاْ رَبَّهُمْ إِلَى ٱلْجَنَّةِ زُمَرًاۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَٰبُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَٰمٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَٱدْخُلُوهَا خَٰلِدِينَ ٧٣ وَقَالُواْ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُۥ وَأَوْرَثَنَا ٱلْأَرْضَ نَتَبَوَّأُ مِنَ ٱلْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَآءُۖ فَنِعْمَ أَجْرُ ٱلْعَٰمِلِينَ ٧٤

﴿۶۸﴾ [در آستانهٔ قیامت،] در «صور» دمیده می‌شود؛ آنگاه هر کس که در آسمان‌ها و در زمین است، مدهوشِ مرگ خواهد شد ـ مگر کسی که الله بخواهد؛ آنگاه بار دیگر در آن دمیده می‌شود و ناگهان [همه از مرگ] برمی‌خیزند و چشم‌به‌راه [فرمان پروردگار] هستند. ﴿۶۹﴾ [در روز قیامت،] زمین به نورِ پروردگارش روشن خواهد شد و نامهٔ [اعمال] نهاده می‌شود و پیامبران و گواهان را می‌آورند و به حق و عدالت میان مردم داوری می‌شود و هرگز به آنان ستم نخواهد شد. ﴿۷۰﴾ و جزای عملکردِ هر کس، به تمام و کمال داده می‌شود؛ و الله نسبت به اعمالشان داناتر است. ﴿۷۱﴾ کافران گروه‌گروه به سوی دوزخ رانده می‌شوند. همین که به آنجا می‌رسند، درهایش [به روی آنان] گشوده می‌گردد و نگهبانانش می‌گویند: «آیا پیامبرانی از میان خود شما به سراغتان نیامدند که آیات پروردگارتان را برای شما می‌خواندند و دربارهٔ دیدار این روز هشدار می‌دادند؟» آنان [در پاسخ] می‌گویند: «آری؛ ولی [ما آنان را انکار کردیم و] فرمان مجازات، سزای کافران است». ﴿۷۲﴾ [به آنان] گفته می‌شود: «از درهای دوزخ وارد شوید و جاودانه در آن به سر برید؛ و [به راستی] جایگاه متکبران، چه بد [جایگاهی] است!» ﴿۷۳﴾ و کسانی که از پروردگارشان پروا داشتند، گروه‌گروه به سوی بهشت هدایت می‌شوند؛ همین که به آنجا می‌رسند ـ در حالی که درهای بهشت گشوده شده است ـ [با عزت و احترام وارد می‌شوند] و نگهبانان آنجا می‌گویند: «سلام بر شما. خوش آمدید. [و] برای همیشه [در آن بمانید]». ﴿۷۴﴾ بهشتیان می‌گویند: «ستایش و سپاس مخصوص الله است که وعدهٔ خویش را در مورد ما تحقق بخشید و سرزمین [پهناور بهشت] را به ما میراث داد که در هر جای آن بخواهیم، منزل می‌گیریم؛ و [به راستی] پاداش اهل عمل، چه نیکوست!»

وَتَرَى ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ حَآفِّينَ مِنْ حَوْلِ ٱلْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ ۖ وَقُضِىَ بَيْنَهُم بِٱلْحَقِّ وَقِيلَ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٧٥﴾

سُورَةُ غَافِرٍ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلُ ٱلْكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْعَلِيمِ ﴿٢﴾ غَافِرِ ٱلذَّنۢبِ وَقَابِلِ ٱلتَّوْبِ شَدِيدِ ٱلْعِقَابِ ذِى ٱلطَّوْلِ ۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ إِلَيْهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿٣﴾ مَا يُجَٰدِلُ فِىٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فَلَا يَغْرُرْكَ تَقَلُّبُهُمْ فِى ٱلْبِلَٰدِ ﴿٤﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَٱلْأَحْزَابُ مِنۢ بَعْدِهِمْ ۖ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍۭ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ ۖ وَجَٰدَلُوا۟ بِٱلْبَٰطِلِ لِيُدْحِضُوا۟ بِهِ ٱلْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْ ۖ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٥﴾ وَكَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَنَّهُمْ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ﴿٦﴾ ٱلَّذِينَ يَحْمِلُونَ ٱلْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُۥ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِۦ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ۖ رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَىْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا فَٱغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا۟ وَٱتَّبَعُوا۟ سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ ٱلْجَحِيمِ ﴿٧﴾

﴿۷۵﴾ [در آن روز،] فرشتگان را خواهی دید که پیرامون عرش حلقه زده‌اند و پروردگارشان را به پاکی می‌ستایند؛ و به حق و عدالت میان مردم داوری خواهد شد و گفته می‌شود: «ستایش و سپاس، مخصوص الله - پروردگار جهانیان- است».

۴۰- سورۀ غافر- مؤمن - مکی است

وآن هشتاد وپنج آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ حم [حا. میم] ﴿۲﴾ نزول [این] کتاب، از سوی الله شکست‌ناپذیرِ داناست. ﴿۳﴾ [پروردگاری که] آمرزندۀ گناه و توبه‌پذیر، سخت‌کیفر و نعمت‌بخش است؛ هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست و بازگشت [همه] به سوی اوست. ﴿۴﴾ تنها کافران هستند که دربارۀ آیات الهی مجادله می‌کنند؛ پس مبادا رفت و آمدشان در شهرها [برای تجارت و بهره‌مندی‌شان از نعمت‌های دنیا] تو را بفریبد. ﴿۵﴾ پیش از آنان قوم نوح، و پس از آنان نیز گروه‌های دیگری [همچون قوم عاد و ثمود و لوط نیز پیامبرانشان را] دروغگو شمردند و هر قومی خواست پیامبرش را دستگیر کند [و به قتل برساند]. آنان به باطل مجادله کردند تا به وسیله آن، حق را از میان بردارند؛ من نیز آنان را عذاب کردم؛ [پس بنگرید که] عذابِ من چگونه بود. ﴿۶﴾ و فرمان عذابِ پروردگارت درباره کافران اینچنین به تحقق پیوست که آنان اهل آتشند. ﴿۷﴾ فرشتگانی که عرش را حمل می‌کنند و فرشتگانی که گردِ آن حلقه زده‌اند، پروردگارشان را به پاکی می‌ستایند و به او ایمان دارند و [این گونه] برای اهل ایمان آمرزش می‌خواهند: «پروردگارا، رحمت و دانشت، هر چیزی را فراگرفته است؛ پس کسانی را که توبه کردند و پیرو راه تو شدند؛ بیامرز و از عذاب دوزخ دور نگاه دار».

رَبَّنَا وَأَدۡخِلۡهُمۡ جَنَّٰتِ عَدۡنٍ ٱلَّتِي وَعَدتَّهُمۡ وَمَن صَلَحَ
مِنۡ ءَابَآئِهِمۡ وَأَزۡوَٰجِهِمۡ وَذُرِّيَّٰتِهِمۡۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡعَزِيزُ
ٱلۡحَكِيمُ ٨ وَقِهِمُ ٱلسَّيِّـَٔاتِۚ وَمَن تَقِ ٱلسَّيِّـَٔاتِ
يَوۡمَئِذٖ فَقَدۡ رَحِمۡتَهُۥۚ وَذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ٩ إِنَّ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يُنَادَوۡنَ لَمَقۡتُ ٱللَّهِ أَكۡبَرُ مِن مَّقۡتِكُمۡ
أَنفُسَكُمۡ إِذۡ تُدۡعَوۡنَ إِلَى ٱلۡإِيمَٰنِ فَتَكۡفُرُونَ ١٠ قَالُواْ رَبَّنَآ
أَمَتَّنَا ٱثۡنَتَيۡنِ وَأَحۡيَيۡتَنَا ٱثۡنَتَيۡنِ فَٱعۡتَرَفۡنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلۡ
إِلَىٰ خُرُوجٖ مِّن سَبِيلٖ ١١ ذَٰلِكُم بِأَنَّهُۥٓ إِذَا دُعِيَ ٱللَّهُ
وَحۡدَهُۥ كَفَرۡتُمۡ وَإِن يُشۡرَكۡ بِهِۦ تُؤۡمِنُواْۚ فَٱلۡحُكۡمُ لِلَّهِ
ٱلۡعَلِيِّ ٱلۡكَبِيرِ ١٢ هُوَ ٱلَّذِي يُرِيكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ وَيُنَزِّلُ لَكُم مِّنَ
ٱلسَّمَآءِ رِزۡقٗاۚ وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَن يُنِيبُ ١٣ فَٱدۡعُواْ ٱللَّهَ
مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ وَلَوۡ كَرِهَ ٱلۡكَٰفِرُونَ ١٤ رَفِيعُ
ٱلدَّرَجَٰتِ ذُو ٱلۡعَرۡشِ يُلۡقِي ٱلرُّوحَ مِنۡ أَمۡرِهِۦ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ
مِنۡ عِبَادِهِۦ لِيُنذِرَ يَوۡمَ ٱلتَّلَاقِ ١٥ يَوۡمَ هُم بَٰرِزُونَۖ لَا يَخۡفَىٰ
عَلَى ٱللَّهِ مِنۡهُمۡ شَيۡءٞۚ لِّمَنِ ٱلۡمُلۡكُ ٱلۡيَوۡمَۖ لِلَّهِ ٱلۡوَٰحِدِ ٱلۡقَهَّارِ ١٦

﴿۸﴾ پروردگارا، آنان و پدران [و مادران] و همسران و فرزندان صالحشان را در باغ‌های جاودان بهشت که وعده داده‌ای، داخل کن، که بی‌تردید، تو شکست‌ناپذیر و حکیمی. ﴿۹﴾ [بار الها،] آنان را از [کیفرِ] بدی‌ها حفظ کن؛ و قطعاً هر کس را که در آن روز از [کیفرِ] بدی‌ها نگاه داری، مشمول رحمتت قرار داده‌ای. این، همان کامیابی بزرگ است». ﴿۱۰﴾ [در دوزخ] به کافران ندا می‌دهند که: «دشمنی و خشم الله، سخت‌تر از دشمنی و خشم شما نسبت به خودتان است؛ چرا که به ایمان دعوت می‌شدید، ولی [با دشمنی نسبت به خود، عقیدهٔ توحیدی را] انکار می‌کردید». ﴿۱۱﴾ آنان [در پاسخ] می‌گویند: «پروردگارا، ما را دوبار میراندی [وقتی نطفه‌ای بی‌روح بودیم، و وقتی عمرمان در دنیا به پایان رسید] و دو بار زنده کردی [وقتی در دنیا متولد شدیم و وقتی در قیامت برانگیخته شدیم]؛ پس [اکنون که] به گناهان خود اعتراف کردیم، آیا راهی برای خروج [از دوزخ] وجود دارد؟» ﴿۱۲﴾ [به آنان گفته می‌شود:] «این [عذاب] به سبب آن است که چون الله به یگانگی خوانده می‌شد، انکار می‌کردید؛ ولی اگر به او شرک آورده می‌شد ایمان می‌آوردید. [اکنون] داوری از آنِ الله بلند مرتبهٔ بزرگ است. ﴿۱۳﴾ او همان ذاتی است که نشانه‌های [توان و تدبیر] خود را به شما ارائه می‌دهد و [با نزول باران] از آسمان روزی برایتان می‌فرستد؛ ولی تنها کسانی پند می‌گیرند که [خالصانه به درگاه الهی] توبه کنند. ﴿۱۴﴾ [ای مردم! تنها] الله را با خلوصِ اعتقاد بخوانید؛ هر چند کافران خوششان نیاید. ﴿۱۵﴾ او دارای درجات رفیع و صاحبِ عرش است؛ و به سوی هر یک از بندگانش که بخواهد، به فرمان خویش وحی می‌فرستد تا دربارهٔ روز ملاقات [به آنان] هشدار دهد. ﴿۱۶﴾ روزی که مردم حاضر و نمایان می‌شوند و چیزی از آنان بر الله پوشیده نخواهد ماند، [الله می‌فرماید:] «امروز فرمانروایی از آنِ کیست؟» [آنگاه خود می‌فرماید:] «از آنِ الله یگانه پیروزمند».

ٱلۡيَوۡمَ تُجۡزَىٰ كُلُّ نَفۡسِۭ بِمَا كَسَبَتۡۚ لَا ظُلۡمَ ٱلۡيَوۡمَۚ إِنَّ
ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلۡحِسَابِ ١٧ وَأَنذِرۡهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡأٓزِفَةِ إِذِ ٱلۡقُلُوبُ
لَدَى ٱلۡحَنَاجِرِ كَٰظِمِينَۚ مَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنۡ حَمِيمٖ وَلَا شَفِيعٖ
يُطَاعُ ١٨ يَعۡلَمُ خَآئِنَةَ ٱلۡأَعۡيُنِ وَمَا تُخۡفِي ٱلصُّدُورُ ١٩ وَٱللَّهُ
يَقۡضِي بِٱلۡحَقِّۖ وَٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ لَا يَقۡضُونَ
بِشَيۡءٍۗ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡبَصِيرُ ٢٠ ۞ أَوَلَمۡ يَسِيرُواْ فِي
ٱلۡأَرۡضِ فَيَنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ كَانُواْ مِن قَبۡلِهِمۡۚ
كَانُواْ هُمۡ أَشَدَّ مِنۡهُمۡ قُوَّةٗ وَءَاثَارٗا فِي ٱلۡأَرۡضِ فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ
بِذُنُوبِهِمۡ وَمَا كَانَ لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن وَاقٖ ٢١ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ
كَانَت تَّأۡتِيهِمۡ رُسُلُهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ فَكَفَرُواْ فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُۚ
إِنَّهُۥ قَوِيّٞ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ٢٢ وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَا
وَسُلۡطَٰنٖ مُّبِينٍ ٢٣ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ وَهَٰمَٰنَ وَقَٰرُونَ
فَقَالُواْ سَٰحِرٞ كَذَّابٞ ٢٤ فَلَمَّا جَآءَهُم بِٱلۡحَقِّ مِنۡ
عِندِنَا قَالُواْ ٱقۡتُلُوٓاْ أَبۡنَآءَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ وَٱسۡتَحۡيُواْ
نِسَآءَهُمۡۚ وَمَا كَيۡدُ ٱلۡكَٰفِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَٰلٖ ٢٥

﴿۱۷﴾ امروز هر کس در برابر آنچه کرده است، پاداش داده می‌شود و هیچ ستمی در میان نیست. بی‌گمان، الله در حسابرسی سریع است. ﴿۱۸﴾ در مورد روز قیامت [که بسیار نزدیک است] به آنان هشدار بده؛ آنگاه که جان‌ها [از شدت وحشت] به گلوگاه می‌رسد، در حالی که سرشار از اندوه شده‌اند. [در آن روز،] ستمگران نه دوستی مهربان دارند و نه شفیعی که سخنش پذیرفته شود. ﴿۱۹﴾ [الله] حرکات شرورانهٔ چشم‌ها و آنچه را که در دل‌های افراد نهفته است، [به خوبی] می‌داند. ﴿۲۰﴾ الله به عدالت داوری می‌کند؛ و معبودانی که [مشرکان] به جای الله عبادت می‌کنند، هیچ گونه [حق] داوری ندارند. به راستی که الله بسیار شنوای بیناست. ﴿۲۱﴾ آیا مشرکان در زمین نگشته‌اند تا ببینند سرانجامِ کسانی که پیش از آنان بودند، چگونه بوده است؟ آن اقوام گذشته، نیرومندتر از اینها بودند و آثار و بناهای [استوارتر] بیشتری در زمین پدید آوردند؛ اما الله آنان را به [سبب] گناهانشان عذاب کرد، در حالی که در برابرِ [عذاب] الله، هیچ [یار و] مدافعی نداشتند. ﴿۲۲﴾ این [کیفر] به سبب آن بود که پیامبرانشان نشانه‌های روشن برایشان ارائه می‌کردند، ولی آنان انکار می‌ورزیدند و الله [نیز] آنان را عذاب کرد. بی‌گمان، او توانمندی سخت‌کیفر است. ﴿۲۳﴾ ما موسی را با معجزاتِ خود و دلیلی قاطع فرستادیم. ﴿۲۴﴾ به سوی فرعون و هامان و قارون؛ ولی [آنان] گفتند: «[او] جادوگری دروغگوست». ﴿۲۵﴾ اما هنگامی که موسی، معجزات الهی و دلایل محکم را از جانب ما بر آنان ارائه کرد، [فرعون و یارانش سرکشی کردند و] گفتند: «پسران کسانی را که به موسی ایمان آورده‌اند، بکشید و زنانشان را [برای کنیزی] زنده نگاه دارید»؛ [ولی] نیرنگ کافران، محکوم به فناست.

وَقَالَ فِرۡعَوۡنُ ذَرُونِيٓ أَقۡتُلۡ مُوسَىٰ وَلۡيَدۡعُ رَبَّهُۥٓۖ إِنِّيٓ أَخَافُ
أَن يُبَدِّلَ دِينَكُمۡ أَوۡ أَن يُظۡهِرَ فِي ٱلۡأَرۡضِ ٱلۡفَسَادَ ٢٦
وَقَالَ مُوسَىٰٓ إِنِّي عُذۡتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُم مِّن كُلِّ مُتَكَبِّرٖ لَّا يُؤۡمِنُ
بِيَوۡمِ ٱلۡحِسَابِ ٢٧ وَقَالَ رَجُلٞ مُّؤۡمِنٞ مِّنۡ ءَالِ فِرۡعَوۡنَ
يَكۡتُمُ إِيمَٰنَهُۥٓ أَتَقۡتُلُونَ رَجُلًا أَن يَقُولَ رَبِّيَ ٱللَّهُ وَقَدۡ
جَآءَكُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ مِن رَّبِّكُمۡۖ وَإِن يَكُ كَٰذِبٗا فَعَلَيۡهِ
كَذِبُهُۥۖ وَإِن يَكُ صَادِقٗا يُصِبۡكُم بَعۡضُ ٱلَّذِي يَعِدُكُمۡۖ
إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي مَنۡ هُوَ مُسۡرِفٞ كَذَّابٞ ٢٨ يَٰقَوۡمِ لَكُمُ
ٱلۡمُلۡكُ ٱلۡيَوۡمَ ظَٰهِرِينَ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَمَن يَنصُرُنَا مِنۢ بَأۡسِ ٱللَّهِ
إِن جَآءَنَاۚ قَالَ فِرۡعَوۡنُ مَآ أُرِيكُمۡ إِلَّا مَآ أَرَىٰ وَمَآ أَهۡدِيكُمۡ
إِلَّا سَبِيلَ ٱلرَّشَادِ ٢٩ وَقَالَ ٱلَّذِيٓ ءَامَنَ يَٰقَوۡمِ إِنِّيٓ أَخَافُ
عَلَيۡكُم مِّثۡلَ يَوۡمِ ٱلۡأَحۡزَابِ ٣٠ مِثۡلَ دَأۡبِ قَوۡمِ نُوحٖ وَعَادٖ
وَثَمُودَ وَٱلَّذِينَ مِنۢ بَعۡدِهِمۡۚ وَمَا ٱللَّهُ يُرِيدُ ظُلۡمٗا لِّلۡعِبَادِ ٣١
وَيَٰقَوۡمِ إِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ يَوۡمَ ٱلتَّنَادِ ٣٢ يَوۡمَ تُوَلُّونَ مُدۡبِرِينَ
مَا لَكُم مِّنَ ٱللَّهِ مِنۡ عَاصِمٖۗ وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِنۡ هَادٖ ٣٣

﴿۲۶﴾ فرعون گفت: «بگذارید موسی را بکشم؛ و [چون کسی را ندارد،] ناگزیر است پروردگارش را به یاری بخواند [و من از وی هراسی ندارم]. می‌ترسم که او دینتان را دگرگون سازد یا در این سرزمین تباهی به بار آورد». ﴿۲۷﴾ موسی گفت: «من از [شر] هر متکبری که به روز حساب باور ندارد، به پروردگار خویش و پروردگار شما پناه می‌برم». ﴿۲۸﴾ و مرد مؤمنی از خانوادۀ فرعون که ایمانش را پنهان می‌داشت، گفت: «آیا می‌خواهید این مرد را [فقط به این جرم] بکشید که می‌گوید: "پروردگارم الله است" و [در تأیید سخنش نیز] دلایل روشنی از سوی پروردگارتان برای شما آورده است؟ اگر دروغگو باشد، [گناه] دروغش بر عهدۀ خودِ اوست؛ و اگر راست گفته باشد، [دست‌کم] برخی از عذاب‌هایی که وعده می‌دهد، به شما خواهد رسید. بی‌تردید، الله، کسی را که اسرافکار و دروغگوست، هدایت نمی‌کند. ﴿۲۹﴾ ای قوم من، امروز فرمانروایی در اختیار شماست [و] در این سرزمین سُلطه دارید؛ ولی اگر سختگیریِ الله دامنگیرمان شود، چه کسی ما را یاری خواهد کرد؟» فرعون گفت: «من فقط آنچه را صلاح می‌دانم می‌گویم و شما را به راه راست هدایت می‌کنم». ﴿۳۰﴾ آن مرد مؤمن گفت: «ای قوم من، می‌ترسم عذابی همچون عذاب اقوام پیشین [که از پیامبرانشان سرپیچی کردند] بر سرتان بیاید؛ ﴿۳۱﴾ مانند شیوۀ [عذاب] قوم نوح و عاد و ثمود و کسانی که بعد از آنان بودند؛ در حالی که الله ستمی برای بندگانش نمی‌خواهد. ﴿۳۲﴾ و ای قوم من، از روزی بر شما می‌ترسم که مردم به فریاد از یکدیگر یاری می‌خواهند. ﴿۳۳﴾ [همان] روزی که همگی [از ترس] به عقب بازمی‌گردید و در برابر [مجازاتِ] الله، هیچ محافظی ندارید؛ و هر کس که الله او را گمراه کند، هیچ هدایتگری نخواهد داشت.

وَلَقَدْ جَآءَكُمْ يُوسُفُ مِن قَبْلُ بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَمَا زِلْتُمْ فِى
شَكٍّ مِّمَّا جَآءَكُم بِهِۦ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَن يَبْعَثَ ٱللَّهُ
مِنۢ بَعْدِهِۦ رَسُولًا ۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ ٱللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ
مُّرْتَابٌ ﴿٣٤﴾ ٱلَّذِينَ يُجَٰدِلُونَ فِىٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَٰنٍ
أَتَىٰهُمْ ۖ كَبُرَ مَقْتًا عِندَ ٱللَّهِ وَعِندَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ۚ كَذَٰلِكَ
يَطْبَعُ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ قَلْبِ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿٣٥﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ
يَٰهَٰمَٰنُ ٱبْنِ لِى صَرْحًا لَّعَلِّىٓ أَبْلُغُ ٱلْأَسْبَٰبَ ﴿٣٦﴾ أَسْبَٰبَ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ فَأَطَّلِعَ إِلَىٰٓ إِلَٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّى لَأَظُنُّهُۥ كَٰذِبًا ۚ
وَكَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِفِرْعَوْنَ سُوٓءُ عَمَلِهِۦ وَصُدَّ عَنِ ٱلسَّبِيلِ ۚ
وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِى تَبَابٍ ﴿٣٧﴾ وَقَالَ ٱلَّذِىٓ ءَامَنَ
يَٰقَوْمِ ٱتَّبِعُونِ أَهْدِكُمْ سَبِيلَ ٱلرَّشَادِ ﴿٣٨﴾ يَٰقَوْمِ
إِنَّمَا هَٰذِهِ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا مَتَٰعٌ وَإِنَّ ٱلْءَاخِرَةَ هِىَ
دَارُ ٱلْقَرَارِ ﴿٣٩﴾ مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَىٰٓ إِلَّا مِثْلَهَا ۖ
وَمَنْ عَمِلَ صَٰلِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُو۟لَٰٓئِكَ
يَدْخُلُونَ ٱلْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٤٠﴾

﴿۳۴﴾ پیش از این نیز یوسف با دلایل روشن نزدتان آمد؛ اما شما از آنچه برایتان آورده بود پیوسته در شک بودید، تا زمانی که از دنیا رفت [و بر تردیدتان افزوده شد]؛ آنگاه گفتید: «الله هرگز پس از وی پیامبری را مبعوث نخواهد کرد». الله، اسرافکارِ بدگمان را این‌گونه گمراه می‌سازد. ﴿۳۵﴾ کسانی که در مورد آیات الهی ـ بدون اینکه دلیلی داشته باشند ـ به مجادله برمی‌خیزند، [رفتارشان] نزد الله و مؤمنین، سخت ناپسند است. الله این‌گونه بر دل هر متکبرِ خودکامه‌ای مهر [غفلت] می‌نهد». ﴿۳۶﴾ فرعون [به وزیرش] گفت: «ای هامان، بنای بلندی برایم بساز؛ شاید به راه‌هایی برسم؛ ﴿۳۷﴾ راه‌هایی در آسمان‌ها [که مرا تا عرش الهی ببرد] تا به معبود موسی بنگرم [و از او آگاه شوم]؛ هر چند که من قطعاً او را دروغگو می‌پندارم». این‌گونه، زشتیِ کردارِ فرعون، [در نظرش] آراسته گشت و از راه [حق] بازماند؛ و نیرنگ فرعون، به زیان و تباهی انجامید. ﴿۳۸﴾ آن مرد مؤمن گفت: «ای قوم من، از من پیروی کنید تا شما را به راه راست هدایت کنم. ﴿۳۹﴾ ای قوم من، این زندگی دنیا، بهره‌ای [اندک و زودگذر] است؛ و آخرت، سرای جاودان است. ﴿۴۰﴾ هر کس کار بدی مرتکب شود، به تناسبِ آن کیفر خواهد دید؛ و مردان و زنان مؤمن و نیکوکار، به بهشت وارد می‌شوند و در آنجا از نعمتِ بی‌شمار برخوردار خواهند شد.

۞وَيَٰقَوۡمِ مَا لِيٓ أَدۡعُوكُمۡ إِلَى ٱلنَّجَوٰةِ وَتَدۡعُونَنِيٓ إِلَى ٱلنَّارِ ﴿٤١﴾ تَدۡعُونَنِي لِأَكۡفُرَ بِٱللَّهِ وَأُشۡرِكَ بِهِۦ مَا لَيۡسَ لِي بِهِۦ عِلۡمٞ وَأَنَا۠ أَدۡعُوكُمۡ إِلَى ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡغَفَّٰرِ ﴿٤٢﴾ لَا جَرَمَ أَنَّمَا تَدۡعُونَنِيٓ إِلَيۡهِ لَيۡسَ لَهُۥ دَعۡوَةٞ فِي ٱلدُّنۡيَا وَلَا فِي ٱلۡأٓخِرَةِ وَأَنَّ مَرَدَّنَآ إِلَى ٱللَّهِ وَأَنَّ ٱلۡمُسۡرِفِينَ هُمۡ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِ ﴿٤٣﴾ فَسَتَذۡكُرُونَ مَآ أَقُولُ لَكُمۡۚ وَأُفَوِّضُ أَمۡرِيٓ إِلَى ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ بَصِيرُۢ بِٱلۡعِبَادِ ﴿٤٤﴾ فَوَقَىٰهُ ٱللَّهُ سَيِّـَٔاتِ مَا مَكَرُواْۖ وَحَاقَ بِـَٔالِ فِرۡعَوۡنَ سُوٓءُ ٱلۡعَذَابِ ﴿٤٥﴾ ٱلنَّارُ يُعۡرَضُونَ عَلَيۡهَا غُدُوّٗا وَعَشِيّٗاۚ وَيَوۡمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ أَدۡخِلُوٓاْ ءَالَ فِرۡعَوۡنَ أَشَدَّ ٱلۡعَذَابِ ﴿٤٦﴾ وَإِذۡ يَتَحَآجُّونَ فِي ٱلنَّارِ فَيَقُولُ ٱلضُّعَفَٰٓؤُاْ لِلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُوٓاْ إِنَّا كُنَّا لَكُمۡ تَبَعٗا فَهَلۡ أَنتُم مُّغۡنُونَ عَنَّا نَصِيبٗا مِّنَ ٱلنَّارِ ﴿٤٧﴾ قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُوٓاْ إِنَّا كُلّٞ فِيهَآ إِنَّ ٱللَّهَ قَدۡ حَكَمَ بَيۡنَ ٱلۡعِبَادِ ﴿٤٨﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ فِي ٱلنَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ ٱدۡعُواْ رَبَّكُمۡ يُخَفِّفۡ عَنَّا يَوۡمٗا مِّنَ ٱلۡعَذَابِ ﴿٤٩﴾

﴿۴۱﴾ ای قوم من، چه شده که من شما را به راه نجات دعوت می‌کنم، [ولی] شما مرا به آتش فرا می‌خوانید؟ ﴿۴۲﴾ مرا دعوت می‌کنید که الله را انکار کنم و چیزی را [در قدرت] با الله شریک گردانم که هیچ اطلاعی از آن ندارم؛ در حالی که من شما را به سوی [پروردگار] شکست‌ناپذیر و آمرزگار فرا می‌خوانم. ﴿۴۳﴾ قطعاً، آنچه مرا به آن دعوت می‌دهید، در دنیا و آخرت [توان اجابت] دعایی را ندارد؛ و بازگشت ما به پیشگاه الله است، و اسرافکاران [در کفر و گناه،] دوزخی هستند. ﴿۴۴﴾ به زودی سخنان مرا به یاد خواهید آورد؛ و من کار خود را به الله واگذار می‌کنم؛ زیرا الله نسبت به [کردارِ] بندگان بسیار بیناست». ﴿۴۵﴾ الله او را از آسیب دسیسهٔ آنان حفظ نمود و عذاب سخت، دامنگیر فرعونیان شد. ﴿۴۶﴾ همان آتشی که [در قبرهایشان] بامداد و شامگاه بر آن عرضه می‌شوند؛ و روزی که قیامت برپا گردد، [فرمان می‌رسد که:] «فرعونیان را در سخت‌ترین عذاب درآورید». ﴿۴۷﴾ آنگاه که در آتش دوزخ کشمکش [و مجادله] می‌کنند، مردمانِ زیردست به رهبران گمراهگر می‌گویند: «ما پیرو شما بودیم؛ آیا ممکن است بخشی از عذاب آتش را از ما دور کنید؟» ﴿۴۸﴾ رهبران گمراهگر می‌گویند: «بی‌تردید، همهٔ ما در آتش خواهیم بود. الله میان بندگان [خود] داوری کرده است». ﴿۴۹﴾ و کسانی که در آتشند، به نگهبانان دوزخ می‌گویند: «از پروردگارتان بخواهید که برای یک روز، این عذاب را از ما بردارد».

قَالُوٓا۟ أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمْ رُسُلُكُم بِٱلْبَيِّنَـٰتِ ۖ قَالُوا۟ بَلَىٰ ۚ
قَالُوا۟ فَٱدْعُوا۟ ۗ وَمَا دُعَـٰٓؤُا۟ ٱلْكَـٰفِرِينَ إِلَّا فِى ضَلَـٰلٍ ﴿٥٠﴾
إِنَّا لَنَنصُرُ رُسُلَنَا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا
وَيَوْمَ يَقُومُ ٱلْأَشْهَـٰدُ ﴿٥١﴾ يَوْمَ لَا يَنفَعُ ٱلظَّـٰلِمِينَ مَعْذِرَتُهُمْ ۖ
وَلَهُمُ ٱللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوٓءُ ٱلدَّارِ ﴿٥٢﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى
ٱلْهُدَىٰ وَأَوْرَثْنَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱلْكِتَـٰبَ ﴿٥٣﴾ هُدًى
وَذِكْرَىٰ لِأُو۟لِى ٱلْأَلْبَـٰبِ ﴿٥٤﴾ فَٱصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ
حَقٌّ وَٱسْتَغْفِرْ لِذَنۢبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِٱلْعَشِىِّ
وَٱلْإِبْكَـٰرِ ﴿٥٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُجَـٰدِلُونَ فِىٓ ءَايَـٰتِ ٱللَّهِ
بِغَيْرِ سُلْطَـٰنٍ أَتَىٰهُمْ إِن فِى صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ
مَّا هُم بِبَـٰلِغِيهِ ۚ فَٱسْتَعِذْ بِٱللَّهِ ۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ
ٱلْبَصِيرُ ﴿٥٦﴾ لَخَلْقُ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ
خَلْقِ ٱلنَّاسِ وَلَـٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾
وَمَا يَسْتَوِى ٱلْأَعْمَىٰ وَٱلْبَصِيرُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟
ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ وَلَا ٱلْمُسِىٓءُ ۚ قَلِيلًا مَّا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾

﴿۵۰﴾ آنان پاسخ می‌دهند: «مگر پیامبرانتان نشانه‌های روشن بر شما ارائه نکردند؟ دوزخیان می‌گویند: «بله»؛ و مأموران می‌گویند: «پس [بی‌نتیجه] درخواست کنید که درخواست کافران، [مردود و] تباه است». ﴿۵۱﴾ بی‌گمان، ما پیامبران خویش و اهل ایمان را در زندگی دنیا و روزی که گواهان [به شهادت] برمی‌خیزند، یاری می‌کنیم. ﴿۵۲﴾ روزی که عذرخواهیِ ستمگران سودی به حالشان نخواهد داشت؛ آنان از رحمت الهی به دورند و برایشان دشواری عذاب آخرت است. ﴿۵۳﴾ وبه راستی ما هدایت به موسی بخشیدیم و بنی‌اسرائیل را وارثان تورات قرار دادیم؛ ﴿۵۴﴾ [کتابی که] برای خردمندان، هدایت و پند است. ﴿۵۵﴾ پس [ای پیامبر، بر آزارِ مشرکان] شکیبا باش [که] قطعاً وعدۀ الهی راست است و برای گناهت آمرزش بخواه و پروردگارت را شامگاه و بامداد، به پاکی ستایش کن. ﴿۵۶﴾ کسانی که در مورد آیات الهی ـ بدون اینکه دلیلی در اختیارشان باشد ـ به مجادله برمی‌خیزند، در دل‌هایشان [غرور و] تکبری است که هرگز به آن نخواهند رسید؛ پس [از شرِ آنان] به الله پناه ببر که به راستی، او بسیار شنوای بیناست. ﴿۵۷﴾ مسلماً آفرینش آسمان‌ها و زمین بزرگ‌تر از آفرینشِ انسان‌هاست؛ [بنابر این برپاییِ قیامت، برای الله دشوار نیست]؛ ولی بیشتر مردم نمی‌دانند. ﴿۵۸﴾ نابینا و بینا هرگز برابر نیستند، و مؤمنان نیکوکار با بدکاران یکسان نخواهند بود؛ [ولی] عدۀ کمی از شما پند می‌پذیرید.

إِنَّ ٱلسَّاعَةَ لَأَاتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيهَا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾ وَقَالَ رَبُّكُمُ ٱدْعُونِىٓ أَسْتَجِبْ لَكُمْ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِى سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ لِتَسْكُنُوا۟ فِيهِ وَٱلنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦١﴾ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ خَٰلِقُ كُلِّ شَىْءٍ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ﴿٦٢﴾ كَذَٰلِكَ يُؤْفَكُ ٱلَّذِينَ كَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٦٣﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ قَرَارًا وَٱلسَّمَآءَ بِنَآءً وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَرَزَقَكُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ ۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ ۖ فَتَبَارَكَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦٤﴾ هُوَ ٱلْحَىُّ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ فَٱدْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ ۗ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦٥﴾ ۞ قُلْ إِنِّى نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ لَمَّا جَآءَنِىَ ٱلْبَيِّنَٰتُ مِن رَّبِّى وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦٦﴾

﴿۵۹﴾ هیچ تردیدی در این نیست که روز قیامت فرامی‌رسد؛ ولی بیشتر مردم ایمان نمی‌آورند. ﴿۶۰﴾ پروردگارتان فرمود: «مرا به دعا بخوانید، تا [دعای] شما را اجابت کنم. کسانی که از عبادت من سرکشی می‌کنند، به زودی با خواری به جهنم وارد می‌شوند». ﴿۶۱﴾ الله است که شب را برایتان پدید آورد تا در آن آرامش یابید و روز را روشنی‌بخش [قرار داد تا به تلاش پردازید]. به راستی، الله نسبت به مردم [لطف و] بخشش دارد؛ ولی بیشتر مردم سپاس نمی‌گزارند. ﴿۶۲﴾ این است الله، پروردگار شما [که] آفرینندۀ هر موجودی [است]. هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ پس چگونه [از عبادت او] منحرف می‌شوید؟ ﴿۶۳﴾ به همین صورت، کسانی که آیات الهی را انکار می‌کنند نیز [از حق] منحرف می‌گردند. ﴿۶۴﴾ الله است که زمین را قرارگاه و آسمان را سرپناهتان مقرر داشت و شما را صورتگری کرد و نیکو صورتگری کرد و از نعمت‌های پاکیزه به شما روزی داد؛ این است الله، پروردگار شما؛ پس پر برکت و بزرگوار است الله که پروردگار جهانیان است. ﴿۶۵﴾ الله زنده [و پاینده] است و معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ پس او را با خلوص اعتقاد بخوانید. ستایش و سپاس مخصوص الله، پروردگار جهانیان است. ﴿۶۶﴾ [ای پیامبر،] بگو: «من از عبادت افرادی که شما به جای الله [به نیایش] می‌خوانید، نهی شده‌ام؛ زیرا نشانه‌های روشنی از جانب پروردگارم به من رسیده است و فرمان یافته‌ام که [تنها] در برابر پروردگار جهانیان تسلیم باشم».

هُوَ ٱلَّذِي خَلَقَكُم مِّن تُرَابٖ ثُمَّ مِن نُّطۡفَةٖ ثُمَّ مِنۡ عَلَقَةٖ ثُمَّ يُخۡرِجُكُمۡ طِفۡلٗا ثُمَّ لِتَبۡلُغُوٓاْ أَشُدَّكُمۡ ثُمَّ لِتَكُونُواْ شُيُوخٗاۚ وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّىٰ مِن قَبۡلُۖ وَلِتَبۡلُغُوٓاْ أَجَلٗا مُّسَمّٗى وَلَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ ٦٧ هُوَ ٱلَّذِي يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۖ فَإِذَا قَضَىٰٓ أَمۡرٗا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ٦٨ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يُجَٰدِلُونَ فِيٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ أَنَّىٰ يُصۡرَفُونَ ٦٩ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِٱلۡكِتَٰبِ وَبِمَآ أَرۡسَلۡنَا بِهِۦ رُسُلَنَاۖ فَسَوۡفَ يَعۡلَمُونَ ٧٠ إِذِ ٱلۡأَغۡلَٰلُ فِيٓ أَعۡنَٰقِهِمۡ وَٱلسَّلَٰسِلُ يُسۡحَبُونَ ٧١ فِي ٱلۡحَمِيمِ ثُمَّ فِي ٱلنَّارِ يُسۡجَرُونَ ٧٢ ثُمَّ قِيلَ لَهُمۡ أَيۡنَ مَا كُنتُمۡ تُشۡرِكُونَ ٧٣ مِن دُونِ ٱللَّهِۖ قَالُواْ ضَلُّواْ عَنَّا بَل لَّمۡ نَكُن نَّدۡعُواْ مِن قَبۡلُ شَيۡـٔٗاۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ ٱللَّهُ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٧٤ ذَٰلِكُم بِمَا كُنتُمۡ تَفۡرَحُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَبِمَا كُنتُمۡ تَمۡرَحُونَ ٧٥ ٱدۡخُلُوٓاْ أَبۡوَٰبَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَاۖ فَبِئۡسَ مَثۡوَى ٱلۡمُتَكَبِّرِينَ ٧٦ فَٱصۡبِرۡ إِنَّ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٞۚ فَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعۡضَ ٱلَّذِي نَعِدُهُمۡ أَوۡ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيۡنَا يُرۡجَعُونَ ٧٧

﴿۶۷﴾ او تعالی ذاتی است که شما را از خاک، و سپس [طی مراحل مختلف] از نطفه و آنگاه خون بسته [= جنین ابتدایی] آفرید؛ سپس شما را [به صورت] کودکی [به دنیا] می‌آورد، و امکان می‌دهد تا به حد رشد [و کمال نیرو] برسید؛ سپس [سال‌ها زندگی می کنید تا] سالخورده می‌شوید. برخی از شما دچار مرگِ زودرس خواهند شد و [به گروهی دیگر امکان می‌دهد] تا به اجل معیّن برسید؛ باشد که بیندیشید. ﴿۶۸﴾ او ذاتی است که زنده می کند و می‌میرانَد و هنگامی که چیزی را می‌خواهد، تنها به آن می گوید: «موجود شو»؛ پس [بی‌درنگ] موجود می‌شود. ﴿۶۹﴾ آیا ندیدی کسانی که دربارۀ آیات الهی مجادله می کنند، چگونه [از راه حق] منحرف می‌گردند؟ ﴿۷۰﴾ کسانی که کتاب [آسمانی] و پیام پیامبران ما را دروغ شمردند، به زودی [نتیجۀ کردارشان را] خواهند دانست. ﴿۷۱﴾ آنگاه که غل و زنجیر بر گردنشان قرار گرفته و کشیده می‌شوند. ﴿۷۲﴾ [ابتدا] در آب داغ [و] سپس در آتش دوزخ افروخته می‌شوند. ﴿۷۳﴾ سپس به آنان گفته می‌شود: «چیزهایی که شریک [الله] قرار می‌دادید، کجا هستند؟ ﴿۷۴﴾ [همان معبودانی که آنها را] به جای الله [عبادت می کردید]. آنان گویند: «از [نظر] ما ناپدید شدند؛ گویی ما هرگز پیش از این چیزی را [به عبادت] نمی‌خواندیم». این‌گونه الله کافران را گمراه می کند. ﴿۷۵﴾ این [عذاب] از آن جهت است که به ناحق در زمین شادمانی و سرمستی می کردید و فخر می‌فروختید. ﴿۷۶﴾ [اکنون] از درهای جهنم وارد شوید و جاودانه در آنجا بمانید. و [به راستی که] جایگاه متکبران چه بد [جایگاهی] است! ﴿۷۷﴾ [ای پیامبر، بر آزار مشرکان] شکیبا باش که وعدۀ الهی حق است؛ و اگر برخی از مجازات‌هایی را که به آنان وعده داده‌ایم، [در زندگی] به تو بنماییم یا [پیش از نزول عذاب،] جان تو را بگیریم، در هر حال، به پیشگاه ما بازگردانده می‌شوند [و راه گریزی از عذاب ندارند].

وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا رُسُلٗا مِّن قَبۡلِكَ مِنۡهُم مَّن قَصَصۡنَا عَلَيۡكَ
وَمِنۡهُم مَّن لَّمۡ نَقۡصُصۡ عَلَيۡكَۗ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَن يَأۡتِيَ
بِـَٔايَةٍ إِلَّا بِإِذۡنِ ٱللَّهِۚ فَإِذَا جَآءَ أَمۡرُ ٱللَّهِ قُضِيَ بِٱلۡحَقِّ وَخَسِرَ
هُنَالِكَ ٱلۡمُبۡطِلُونَ ٧٨ ٱللَّهُ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلۡأَنۡعَٰمَ
لِتَرۡكَبُواْ مِنۡهَا وَمِنۡهَا تَأۡكُلُونَ ٧٩ وَلَكُمۡ فِيهَا مَنَٰفِعُ
وَلِتَبۡلُغُواْ عَلَيۡهَا حَاجَةٗ فِي صُدُورِكُمۡ وَعَلَيۡهَا وَعَلَى
ٱلۡفُلۡكِ تُحۡمَلُونَ ٨٠ وَيُرِيكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ فَأَيَّ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ
تُنكِرُونَ ٨١ أَفَلَمۡ يَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَيَنظُرُواْ كَيۡفَ
كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ كَانُوٓاْ أَكۡثَرَ مِنۡهُمۡ وَأَشَدَّ
قُوَّةٗ وَءَاثَارٗا فِي ٱلۡأَرۡضِ فَمَآ أَغۡنَىٰ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ٨٢
فَلَمَّا جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ فَرِحُواْ بِمَا عِندَهُم مِّنَ
ٱلۡعِلۡمِ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ٨٣ فَلَمَّا رَأَوۡاْ
بَأۡسَنَا قَالُوٓاْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَحۡدَهُۥ وَكَفَرۡنَا بِمَا كُنَّا بِهِۦ
مُشۡرِكِينَ ٨٤ فَلَمۡ يَكُ يَنفَعُهُمۡ إِيمَٰنُهُمۡ لَمَّا رَأَوۡاْ بَأۡسَنَاۖ سُنَّتَ
ٱللَّهِ ٱلَّتِي قَدۡ خَلَتۡ فِي عِبَادِهِۦۖ وَخَسِرَ هُنَالِكَ ٱلۡكَٰفِرُونَ ٨٥

﴿۷۸﴾ پیش از تو نیز پیامبرانی فرستاده‌ایم که [سرگذشت] برخی از آنان را برایت حکایت کرده‌ایم و [سرگذشت] برخی دیگر را حکایت نکرده‌ایم؛ و هیچ رسولی نمی‌توانست بدون فرمان الهی معجزه‌ای ارائه کند؛ و آنگاه که فرمان الله [برای پاداش و کیفر] فرا رسد، به حق و عدالت داوری خواهد شد و باطل‌اندیشان زیانکار خواهند بود. ﴿۷۹﴾ الله است که چهارپایان را برایتان آفرید تا از برخی برای سواری و از برخی برای تغذیه استفاده کنید. ﴿۸۰﴾ و سودهای دیگری نیز در آنها برایتان است؛ و [نیز] برای آنکه سوار بر آنها به مقصدی که در دل دارید برسید؛ و بر آنها و بر کشتی‌ها [به هر جا که می‌خواهید] منتقل می‌شوید. ﴿۸۱﴾ الله نشانه‌های [قدرت و تدبیرِ] خود را به شما نشان می‌دهد؛ پس کدام یک از نشانه‌های الهی را انکار می‌کنید؟ ﴿۸۲﴾ آیا مشرکان در زمین نگشته‌اند تا ببینند سرانجامِ کسانی که پیش از آنان بودند، چگونه بوده است؟ آن اقوام گذشته، تعدادشان از اینها افزون‌تر بود و آثار و بناهای بیشتری در زمین پدید آورده بودند؛ اما [در هنگام نزول عذاب،] دستاورد آنان سودی به حالشان نداشت. ﴿۸۳﴾ هنگامی که پیامبرانشان با نشانه‌های روشن به سراغشان آمدند، به دانش و کاردانیِ خود سرمست [و از توحید، رویگردان] شدند و همان عذابی که آن را مسخره می‌کردند، دامنگیرشان شد. ﴿۸۴﴾ هنگامی که عذاب ما را دیدند، گفتند: «تنها به الله ایمان آوردیم و معبودانی را که شریک او قرار داده بودیم، انکار می‌کنیم». ﴿۸۵﴾ اما ایمان‌آوردنشان به هنگام مشاهدۀ عذاب، هیچ سودی نداشت. این سنت الهی [که در هنگام عذاب، توبۀ کسی پذیرفته نمی‌گردد، همواره] در مورد بندگانِ الله جاری بوده است؛ و در این هنگام، کافران زیانکار شده‌اند.

سُورَةُ فُصِّلَتْ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ١ تَنزِيلٞ مِّنَ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ٢ كِتَٰبٞ فُصِّلَتۡ ءَايَٰتُهُۥ
قُرۡءَانًا عَرَبِيّٗا لِّقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ٣ بَشِيرٗا وَنَذِيرٗا فَأَعۡرَضَ أَكۡثَرُهُمۡ
فَهُمۡ لَا يَسۡمَعُونَ ٤ وَقَالُواْ قُلُوبُنَا فِيٓ أَكِنَّةٖ مِّمَّا تَدۡعُونَآ إِلَيۡهِ وَفِيٓ
ءَاذَانِنَا وَقۡرٞ وَمِنۢ بَيۡنِنَا وَبَيۡنِكَ حِجَابٞ فَٱعۡمَلۡ إِنَّنَا عَٰمِلُونَ ٥
قُلۡ إِنَّمَآ أَنَا۠ بَشَرٞ مِّثۡلُكُمۡ يُوحَىٰٓ إِلَيَّ أَنَّمَآ إِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞ
فَٱسۡتَقِيمُوٓاْ إِلَيۡهِ وَٱسۡتَغۡفِرُوهُۗ وَوَيۡلٞ لِّلۡمُشۡرِكِينَ ٦ ٱلَّذِينَ
لَا يُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُم بِٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ كَٰفِرُونَ ٧ إِنَّ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمۡ أَجۡرٌ غَيۡرُ مَمۡنُونٖ ٨ ۞ قُلۡ أَئِنَّكُمۡ
لَتَكۡفُرُونَ بِٱلَّذِي خَلَقَ ٱلۡأَرۡضَ فِي يَوۡمَيۡنِ وَتَجۡعَلُونَ لَهُۥٓ أَندَادٗاۚ
ذَٰلِكَ رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٩ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَٰسِيَ مِن فَوۡقِهَا
وَبَٰرَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَآ أَقۡوَٰتَهَا فِيٓ أَرۡبَعَةِ أَيَّامٖ سَوَآءٗ
لِّلسَّآئِلِينَ ١٠ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰٓ إِلَى ٱلسَّمَآءِ وَهِيَ دُخَانٞ فَقَالَ
لَهَا وَلِلۡأَرۡضِ ٱئۡتِيَا طَوۡعًا أَوۡ كَرۡهٗا قَالَتَآ أَتَيۡنَا طَآئِعِينَ ١١

۴۱- سورۀ فصلت - حم سجده - مکی است
وآن پنجاه وچهار آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ حم [حا. میم] ﴿۲﴾ [این قرآن،] از سوی الله بی حد بخشندۀ مهربان نازل شده است. ﴿۳﴾ کتابی است که آیاتش به زبان عربی، برای مردمی که می‌دانند، به شیوایی و روشنی بیان شده است. ﴿۴﴾ [کتابی] بشارت‌دهنده و بیم‌دهنده است؛ ولی بیشتر مردم رویگردانند و [حقایق را] نمی‌شنوند. ﴿۵﴾ مشرکان گفتند: «دل‌های ما نسبت به آنچه ما را دعوت می کنی در پوششی [از بی‌تفاوتی] قرار دارد و در گوش‌هایمان سنگینی است و میان ما و تو فاصله است؛ پس تو به کارِ خود مشغول باش و ما نیز به کارِ خود». ﴿۶﴾ [ای پیامبر، به آنان] بگو: «من فقط بشری همچون شما هستم [با این تفاوت] که به من وحی می‌شود: «معبودِ شما، معبودی است یگانه؛ پس به او روی آورید و از او آمرزش بخواهید؛ و وای به حال مشرکان!» ﴿۷﴾ همان کسانی که زکات نمی‌پردازند و آخرت را انکار می کنند. ﴿۸﴾ [ولی] مؤمنانِ نیکوکار پاداشی بی‌پایان دارند. ﴿۹﴾ بگو: آیا به آن [خالقِ توانمندی] که زمین را در دو روز آفرید، کفر می‌ورزید و همتایانی برایش قائل می‌شوید؟ این [آفریدگار یکتاست که] پروردگار جهانیان است. ﴿۱۰﴾ او طی چهار روز، کوه‌های استواری بر روی زمین پدید آورد و خیر و برکتِ فراوان در آن نهاد و رزق و روزیِ آن را درست به اندازۀ نیازِ تقاضاکنندگان مقدّر نمود. ﴿۱۱﴾ آنگاه به آسمان پرداخت، در حالی که [هنوز به صورت] دودی بود؛ و به آسمان و زمین گفت: «خواه یا ناخواه، از درِ تسلیم درآیید». آن دو گفتند: «با میل، از درِ تسلیم درآمدیم».

فَقَضَىٰهُنَّ سَبۡعَ سَمَٰوَاتٖ فِي يَوۡمَيۡنِ وَأَوۡحَىٰ فِي كُلِّ سَمَآءٍ أَمۡرَهَاۚ
وَزَيَّنَّا ٱلسَّمَآءَ ٱلدُّنۡيَا بِمَصَٰبِيحَ وَحِفۡظٗاۚ ذَٰلِكَ تَقۡدِيرُ ٱلۡعَزِيزِ
ٱلۡعَلِيمِ ١٢ فَإِنۡ أَعۡرَضُواْ فَقُلۡ أَنذَرۡتُكُمۡ صَٰعِقَةٗ مِّثۡلَ صَٰعِقَةِ
عَادٖ وَثَمُودَ ١٣ إِذۡ جَآءَتۡهُمُ ٱلرُّسُلُ مِنۢ بَيۡنِ أَيۡدِيهِمۡ وَمِنۡ
خَلۡفِهِمۡ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّا ٱللَّهَۖ قَالُواْ لَوۡ شَآءَ رَبُّنَا لَأَنزَلَ مَلَٰٓئِكَةٗ
فَإِنَّا بِمَآ أُرۡسِلۡتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ١٤ فَأَمَّا عَادٞ فَٱسۡتَكۡبَرُواْ فِي
ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَقَالُواْ مَنۡ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةًۖ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّ ٱللَّهَ
ٱلَّذِي خَلَقَهُمۡ هُوَ أَشَدُّ مِنۡهُمۡ قُوَّةٗۖ وَكَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا يَجۡحَدُونَ ١٥
فَأَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ رِيحٗا صَرۡصَرٗا فِيٓ أَيَّامٖ نَّحِسَاتٖ لِّنُذِيقَهُمۡ
عَذَابَ ٱلۡخِزۡيِ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ وَلَعَذَابُ ٱلۡأٓخِرَةِ أَخۡزَىٰۖ وَهُمۡ
لَا يُنصَرُونَ ١٦ وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيۡنَٰهُمۡ فَٱسۡتَحَبُّواْ ٱلۡعَمَىٰ عَلَى
ٱلۡهُدَىٰ فَأَخَذَتۡهُمۡ صَٰعِقَةُ ٱلۡعَذَابِ ٱلۡهُونِ بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ١٧
وَنَجَّيۡنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ ١٨ وَيَوۡمَ يُحۡشَرُ أَعۡدَآءُ ٱللَّهِ
إِلَى ٱلنَّارِ فَهُمۡ يُوزَعُونَ ١٩ حَتَّىٰٓ إِذَا مَا جَآءُوهَا شَهِدَ عَلَيۡهِمۡ
سَمۡعُهُمۡ وَأَبۡصَٰرُهُمۡ وَجُلُودُهُم بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٢٠

﴿۱۲﴾ سپس آن تودۀ گاز را به صورت هفت آسمان، در دو روز آفرید و به هر آسمانی برنامه‌اش را وحی کرد؛ و آسمان دنیا را با چراغ‌هایی [از ستارگان] آراستیم و [آن را از شرِ شیاطین] حفظ نمودیم؛ این است تقدیر [پروردگارِ] شکست‌ناپذیرِ دانا. ﴿۱۳﴾ [ای پیامبر،] اگر آنان [از پذیرشِ اسلام] روی گرداندند، بگو: «من شما را از صاعقه‌ای مانند صاعقه [هلاکت قوم] عاد و ثمود هشدار می‌دهم». ﴿۱۴﴾ آنگاه که پیامبران الهی پیاپی به سراغشان می‌آمدند [با این پیام] که: «جز الله را عبادت نکنید»، آنان [در پاسخ] می‌گفتند: «اگر پروردگارمان می‌خواست [پیامِ هدایتگری بفرستد،] فرشتگانی نازل می‌کرد. ما پیامی را که شما مأمور [ابلاغ] آن هستید باور نمی‌کنیم». ﴿۱۵﴾ اما [قوم] عاد به ناحق در زمین تکبر می‌ورزیدند و می‌گفتند: «چه کسی نیرومندتر از ماست؟» آیا نمی‌دانستند الله [آن خالق یکتایی] که آنان را آفریده، نیرومندتر از آنان است؟ ولی [با لجاجت] آیات ما را انکار می‌کردند. ﴿۱۶﴾ سرانجام تندبادی سرد و سخت در روزهایی شوم بر آنان فرستادیم تا عذابِ رسوایی [و خفت] را در زندگی دنیا به آنان بچشانیم؛ ولی عذاب آخرت رسواکننده‌تر است و [از هیچ سو] یاری نخواهند شد. ﴿۱۷﴾ و اما قوم ثمود را نیز هدایت کردیم؛ ولی آنان کوردلی را به هدایت ترجیح دادند و به [سزای] دستاوردشان، صاعقۀ عذابِ إهانت آمیز، آنان را فراگرفت؛ ﴿۱۸﴾ و کسانی را که ایمان آورده و [از گناه و نافرمانی] پروا می‌کردند، نجات دادیم. ﴿۱۹﴾ [ای پیامبر، یاد کن] روزی که دشمنان الله را به سوی آتشِ دوزخ احضار می‌کنند و [از پراکندگی] بازمی‌دارند، ﴿۲۰﴾ تا هنگامی که به دوزخ می‌رسند، گوش و چشم و پوستشان به کارهایی که انجام می‌داده‌اند بر ضدّشان گواهی می‌دهند.

وَقَالُواْ لِجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدتُّمْ عَلَيْنَاۖ قَالُوٓاْ أَنطَقَنَا ٱللَّهُ ٱلَّذِيٓ أَنطَقَ كُلَّ شَيْءٖۚ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٖ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا كُنتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَن يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَآ أَبْصَٰرُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَٰكِن ظَنَنتُمْ أَنَّ ٱللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرٗا مِّمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٢﴾ وَذَٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ ٱلَّذِي ظَنَنتُم بِرَبِّكُمْ أَرْدَىٰكُمْ فَأَصْبَحْتُم مِّنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِن يَصْبِرُواْ فَٱلنَّارُ مَثْوٗى لَّهُمْۖ وَإِن يَسْتَعْتِبُواْ فَمَا هُم مِّنَ ٱلْمُعْتَبِينَ ﴿٢٤﴾ ۞ وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَآءَ فَزَيَّنُواْ لَهُم مَّا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ ٱلْقَوْلُ فِيٓ أُمَمٖ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِم مِّنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِۖ إِنَّهُمْ كَانُواْ خَٰسِرِينَ ﴿٢٥﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَا تَسْمَعُواْ لِهَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ وَٱلْغَوْاْ فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ ﴿٢٦﴾ فَلَنُذِيقَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ عَذَابٗا شَدِيدٗا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَ ٱلَّذِي كَانُواْ يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ ذَٰلِكَ جَزَآءُ أَعْدَآءِ ٱللَّهِ ٱلنَّارُۖ لَهُمْ فِيهَا دَارُ ٱلْخُلْدِ جَزَآءَۢ بِمَا كَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٢٨﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ رَبَّنَآ أَرِنَا ٱلَّذَيْنِ أَضَلَّانَا مِنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ نَجْعَلْهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونَا مِنَ ٱلْأَسْفَلِينَ ﴿٢٩﴾

﴿۲۱﴾ آنان به پوست خود می‌گویند: «چرا علیه ما گواهی دادید؟» [در جواب] می‌گویند: «الله [همان خالق توانمندی] که همه موجودات را گویا کرده، ما را نیز به سخن درآورده است؛ و اوست که نخستین بار شما را آفرید و [سرانجام، همگی] به پیشگاه او بازگردانده می‌شوید». ﴿۲۲﴾ شما که [گناهانتان را] پنهان نمی‌کردید، نه از آن بابت بود که تصور می‌کردید گوش و چشم و پوستتان علیه شما گواهی نمی‌دهند؛ بلکه گمان می‌کردید الله بر بسیاری از اعمالی که می‌کنید، آگاه نیست. ﴿۲۳﴾ این پندار شما دربارهٔ پروردگارتان بود که موجب هلاکت شما گردید و [سرانجام] زیانکار شدید. ﴿۲۴﴾ اگر شکیبایی و تحمل کنند [یا نکنند]، آتش جایگاهشان است؛ و اگر طلب رضایت [و آمرزش] کنند، پذیرفته نخواهد شد. ﴿۲۵﴾ ما همنشینانی [از شیاطین] بر آنان گماشتیم که [کارهای] گذشته و [آرزوهای] آینده را در نظرشان آراستند؛ و [این‌گونه،] فرمان [عذاب] در مورد آنان تحقق یافت و به عذاب اقوام گمراهی از جن و انس که پیش از آنان بودند گرفتار شدند. بی‌گمان، آنان زیانکار بودند. ﴿۲۶﴾ کافران [که در برابر حق عاجز گشته بودند] گفتند: «به این قرآن گوش نکنید و در [هنگام تلاوت] آن، جنجال به راه اندازید [و سخنان بیهوده بگویید]؛ باشد که پیروز گردید». ﴿۲۷﴾ یقیناً عذاب سختی به کافران می‌چشانیم و آنان را بر اساس [جزای] بدترین کارهایشان کیفر می‌دهیم. ﴿۲۸﴾ این است سزای دشمنان الله: آتشی که در آن سکونتِ جاودان دارند؛ به کیفر آنکه آیات ما را انکار می‌کردند. ﴿۲۹﴾ کافران [به هنگام عذاب] می‌گویند: «پروردگارا، [افرادی] از دو گروه جن و انس را که عامل گمراهی‌مان بودند، به ما نشان بده که لگدمالشان کنیم تا از همه ذلیل‌تر شوند».

إِنَّ ٱلَّذِينَ قَالُواْ رَبُّنَا ٱللَّهُ ثُمَّ ٱسْتَقَٰمُواْ تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ
ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ أَلَّا تَخَافُواْ وَلَا تَحْزَنُواْ وَأَبْشِرُواْ بِٱلْجَنَّةِ
ٱلَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾ نَحْنُ أَوْلِيَآؤُكُمْ فِي ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا
وَفِي ٱلْأٓخِرَةِۖ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِيٓ أَنفُسُكُمْ وَلَكُمْ
فِيهَا مَا تَدَّعُونَ ﴿٣١﴾ نُزُلًا مِّنْ غَفُورٍ رَّحِيمٍ ﴿٣٢﴾ وَمَنْ أَحْسَنُ
قَوْلًا مِّمَّن دَعَآ إِلَى ٱللَّهِ وَعَمِلَ صَٰلِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ
ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٣٣﴾ وَلَا تَسْتَوِي ٱلْحَسَنَةُ وَلَا ٱلسَّيِّئَةُۚ ٱدْفَعْ
بِٱلَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا ٱلَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُۥ عَدَٰوَةٞ كَأَنَّهُۥ
وَلِيٌّ حَمِيمٞ ﴿٣٤﴾ وَمَا يُلَقَّىٰهَآ إِلَّا ٱلَّذِينَ صَبَرُواْ وَمَا يُلَقَّىٰهَآ
إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٖ ﴿٣٥﴾ وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ ٱلشَّيْطَٰنِ نَزْغٞ
فَٱسْتَعِذْ بِٱللَّهِۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٣٦﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِ
ٱلَّيْلُ وَٱلنَّهَارُ وَٱلشَّمْسُ وَٱلْقَمَرُۚ لَا تَسْجُدُواْ لِلشَّمْسِ
وَلَا لِلْقَمَرِ وَٱسْجُدُواْۤ لِلَّهِ ٱلَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ
إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٣٧﴾ فَإِنِ ٱسْتَكْبَرُواْ فَٱلَّذِينَ عِندَ
رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُۥ بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْـَٔمُونَ۩ ﴿٣٨﴾

﴿۳۰﴾ [اما] کسانی که گفتند: «پروردگار ما الله است» سپس [از عبادت و بندگی غیر او سر باز زدند و بر اعتقاد خود] پایداری کردند، [هنگام فرا رسیدن مرگشان] فرشتگان بر آنان فرود می‌آیند، [و می‌گویند:] «نترسید و اندوه نداشته باشید؛ و شما را بشارت باد به بهشتی که به آن وعده داده می‌شدید! ﴿۳۱﴾ ما در زندگی دنیا و آخرت دوستدار شماییم، و در بهشت هرچه دلتان بخواهد و درخواست کنید، در اختیار شماست. ﴿۳۲﴾ به عنوان پذیرایی از جانب بسیار آمرزگاری مهربان». ﴿۳۳﴾ کیست خوش‌گفتارتر از آن کس که به سوی الله دعوت می‌دهد و به شایستگی عمل می‌نماید و می‌گوید: «تسلیم [اوامر الهی] هستم؟» ﴿۳۴﴾ [هرگز] نیکی و بدی یکسان نیست. همواره به شیوه‌ای که بهتر است، پاسخ بده که در آن صورت، [خواهی دید] همان کسی که بین تو و او دشمنی بود، همچون دوستی مهربان [و دلسوز] گشته است. ﴿۳۵﴾ تنها شکیبایان و کسانی که بهرۀ بزرگی [از ایمان و اخلاق] دارند، به چنین مقامی می‌رسند. ﴿۳۶﴾ و هر گاه وسوسه‌ای از جانب شیطان تو را فراگرفت، به الله پناه ببر که یقیناً او بی نهایت شنوای داناست. ﴿۳۷﴾ از نشانه‌های [توان و تدبیر] او، شب و روز و خورشید و ماه است. در برابر خورشید و ماه سجده نکنید؛ بلکه اگر تنها او را عبادت می‌کنید، بر الله که آنها را آفریده است سجده کنید. ﴿۳۸﴾ و اگر [گروه‌هایی از نیایش او تعالی] تکبر ورزیدند، [فرشتگان و] مقربان درگاه پروردگارت، شب و روز، بدون خستگی او را به پاکی می‌ستایند.

وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنَّكَ تَرَى ٱلْأَرْضَ خَٰشِعَةً فَإِذَآ أَنزَلْنَا عَلَيْهَا ٱلْمَآءَ
ٱهْتَزَّتْ وَرَبَتْ ۚ إِنَّ ٱلَّذِىٓ أَحْيَاهَا لَمُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰٓ ۚ إِنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِىٓ ءَايَٰتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَآ ۗ أَفَمَن
يُلْقَىٰ فِى ٱلنَّارِ خَيْرٌ أَم مَّن يَأْتِىٓ ءَامِنًا يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ ٱعْمَلُوا۟ مَا شِئْتُمْ ۖ
إِنَّهُۥ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِٱلذِّكْرِ لَمَّا جَآءَهُمْ ۖ
وَإِنَّهُۥ لَكِتَٰبٌ عَزِيزٌ ﴿٤١﴾ لَّا يَأْتِيهِ ٱلْبَٰطِلُ مِنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ
خَلْفِهِۦ ۖ تَنزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿٤٢﴾ مَّا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ
لِلرُّسُلِ مِن قَبْلِكَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ ﴿٤٣﴾
وَلَوْ جَعَلْنَٰهُ قُرْءَانًا أَعْجَمِيًّا لَّقَالُوا۟ لَوْلَا فُصِّلَتْ ءَايَٰتُهُۥٓ ۖ
ءَا۬عْجَمِىٌّ وَعَرَبِىٌّ ۗ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ هُدًى وَشِفَآءٌ ۚ وَٱلَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ فِىٓ ءَاذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ
يُنَادَوْنَ مِن مَّكَانٍۭ بَعِيدٍ ﴿٤٤﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ
فَٱخْتُلِفَ فِيهِ ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِىَ
بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّهُمْ لَفِى شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ ﴿٤٥﴾ مَّنْ عَمِلَ صَٰلِحًا
فَلِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَنْ أَسَآءَ فَعَلَيْهَا ۗ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّٰمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٤٦﴾

﴿۳۹﴾ از جمله نشانه‌های [قدرت] الهی این است که زمین خشک و فرسوده را می‌بینی که چون باران بر آن فرومی‌ریزیم، به جنبش درمی‌آید [و گیاه می‌رویاند] و [گیاهانش] رشد می‌کند؛ آن [پروردگار توانمندی] که زمین را زنده می‌کند، مردگان را نیز زنده خواهد کرد. به راستی که او تعالی بر هر کاری بی نهایت تواناست. ﴿۴۰﴾ [گفتار و رفتارِ] کسانی که در مورد آیات ما کجروی [و آن را تحریف] می‌کنند بر ما پوشیده نخواهند بود. آیا کسی که به آتش [دوزخ] می‌افتد بهتر است یا کسی که در روز رستاخیز [از عذاب] ایمن است؟ هر چه می‌خواهید انجام دهید که بی‌تردید، الله به آنچه می‌کنید بسیار بیناست. ﴿۴۱﴾ کسانی که این قرآن را که برای [هدایت]شان آمده است، انکار کرده‌اند، [در قیامت عذاب خواهند شد]. به راستی که این [کلامِ الهی،] کتابی ارجمند است. ﴿۴۲﴾ سخن باطل، نه از پیش رو و نه از پشت سرش [= از هیچ جهت و از هیچ نظری] به آن راه نمی‌یابد و از جانب [پروردگارِ] حکیمِ ستوده نازل شده است. ﴿۴۳﴾ [ای پیامبر، کافران] همان [سخنان باطلی] را به تو می‌گویند که به پیامبران پیش از تو نیز می‌گفتند. بی‌گمان، پروردگارت آمرزش و [در عین حال،] کیفری دردناک دارد. ﴿۴۴﴾ اگر قرآن را [به زبانِ] غیرعربی نازل کرده بودیم، کافران می‌گفتند: «چرا آیاتش [عربی نیست و] به روشنی بیان نشده است؟ کتابی غیرعربی و پیامبری عرب؟» [ای پیامبر، به آنان] بگو: «این کتاب، برای مؤمنان مایۀ هدایت و شفاست و کسانی که ایمان نمی‌آورند، در گوش‌هایشان سنگینی است و قرآن برایشان نامفهوم است؛ [گویی] آنان را از راهی دور صدا می‌زنند». ﴿۴۵﴾ ما به موسی کتاب [تورات] دادیم؛ اما در [مورد] آن اختلاف[نظر] پدید آمد؛ و اگر فرمانی از پروردگارت [در موردِ مهلت و آزمایش] از پیش مقرر نشده بود، [بی‌درنگ] میانشان داوری می‌شد. کافران [نیز] در موردِ قرآن در شک و بدگمانی‌اند. ﴿۴۶﴾ هر کس کاری شایسته کند، به سود خودِ اوست؛ و هر کس بدی کند، به زیان خویش بد کرده است؛ و پروردگار تو هرگز به بندگان ستم نمی‌کند.

۞ إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ ٱلسَّاعَةِۚ وَمَا تَخْرُجُ مِن ثَمَرَٰتٍ مِّنْ أَكْمَامِهَا
وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِۦۚ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ أَيْنَ
شُرَكَآءِى قَالُوٓاْ ءَاذَنَّٰكَ مَا مِنَّا مِن شَهِيدٍ ﴿٤٧﴾ وَضَلَّ عَنْهُم
مَّا كَانُواْ يَدْعُونَ مِن قَبْلُۖ وَظَنُّواْ مَا لَهُم مِّن مَّحِيصٍ ﴿٤٨﴾
لَّا يَسْـَٔمُ ٱلْإِنسَٰنُ مِن دُعَآءِ ٱلْخَيْرِ وَإِن مَّسَّهُ ٱلشَّرُّ فَيَـُٔوسٌ
قَنُوطٌ ﴿٤٩﴾ وَلَئِنْ أَذَقْنَٰهُ رَحْمَةً مِّنَّا مِنۢ بَعْدِ ضَرَّآءَ مَسَّتْهُ
لَيَقُولَنَّ هَٰذَا لِى وَمَآ أَظُنُّ ٱلسَّاعَةَ قَآئِمَةً وَلَئِن رُّجِعْتُ إِلَىٰ
رَبِّىٓ إِنَّ لِى عِندَهُۥ لَلْحُسْنَىٰۚ فَلَنُنَبِّئَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِمَا عَمِلُواْ
وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٠﴾ وَإِذَآ أَنْعَمْنَا عَلَى ٱلْإِنسَٰنِ
أَعْرَضَ وَنَـَٔا بِجَانِبِهِۦ وَإِذَا مَسَّهُ ٱلشَّرُّ فَذُو دُعَآءٍ
عَرِيضٍ ﴿٥١﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِن كَانَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُم بِهِۦ
مَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِى شِقَاقٍۭ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾ سَنُرِيهِمْ ءَايَٰتِنَا
فِى ٱلْـَٔافَاقِ وَفِىٓ أَنفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ ٱلْحَقُّۗ
أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿٥٣﴾ أَلَآ إِنَّهُمْ
فِى مِرْيَةٍ مِّن لِّقَآءِ رَبِّهِمْۗ أَلَآ إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَىْءٍ مُّحِيطٌۢ ﴿٥٤﴾

﴿۴۷﴾ آگاهی از [لحظهٔ وقوع] قیامت، تنها به الله مربوط است؛ و خروجِ هر میوه‌ای از شکوفه‌اش و بارداری و وضع حملِ هر ماده‌ای، با آگاهیِ اوست؛ و روزی که [الله] به مشرکان ندا می‌دهد: «افرادی که [در قدرت،] شریک من تصور می کردید [و به آنان توسل می‌جستید] کجا هستند؟» آنان می گویند: «اکنون در برابر تو اعتراف می کنیم که هیچ یک از ما [بر درستیِ اعتقاد مشرکانهٔ خود] گواه نیست». ﴿۴۸﴾ آنچه در گذشته [تکیه‌گاه خود] می‌خواندند، از نظرشان ناپدید می‌شود و درمی‌یابند که هیچ راه گریزی [از آتش عذاب الهی] نخواهند داشت. ﴿۴۹﴾ انسان در تمنای خیر، خستگی‌ناپذیر است، [ولی] اگر بدی به او برسد، مأیوس و دلسرد خواهد شد. ﴿۵۰﴾ و اگر پس از رنجی که به انسان می‌رسد، رحمتی از جانب خویش به او برسانیم، [مغرورانه] می گوید: «این حق من است، و گمان نمی کنم قیامت برپا شود، و اگر [هم واقع شود و] به سوی پروردگارم بازگردانده شوم، [ثروت و پاداش‌های] نیکویی نزدش خواهم داشت». مسلّماً کافران را از عملکردشان آگاه خواهیم ساخت و عذابی سخت به آنان می‌چشانیم. ﴿۵۱﴾ هرگاه نعمتی به انسان می‌بخشیم، [با سرمستی] روی می گرداند [و شکر نعمت را به جای نمی‌آورد] و متکبرانه [از حق] دور می‌شود؛ و هنگامی که رنجی [همچون فقر و بیماری] به سراغش می‌آید، [به درگاه الهی] دعا و درخواست فراوان دارد. ﴿۵۲﴾ [ای پیامبر، به کافران] بگو: «به من بگویید اگر [قرآن] از جانب الله باشد و شما به آن کافر شوید، کیست گمراه‌تر از کسی که [با وجود آشکار بودنِ حق،] در ستیزی بی‌پایان [با آن] قرار دارد؟» ﴿۵۳﴾ [در این دنیا و در هنگامهٔ قیامت،] نشانه‌های [توان و تدبیر] خود را در آفاق [جهان] و در [وجود] خودشان به آنان نشان خواهیم داد تا برایشان روشن شود که قرآن حق است. آیا کافی نیست که پروردگارت بر هر چیزی گواه است؟ ﴿۵۴﴾ آگاه باشید که آنان در مورد دیدار پروردگارشان [در قیامت] تردید وشک دارند! [و] آگاه باشید که الله بر همه چیز احاطه دارد!

سُورَةُ الشُّورَىٰ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ١ عٓسٓقٓ ٢ كَذَٰلِكَ يُوحِيٓ إِلَيۡكَ وَإِلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكَ ٱللَّهُ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٣ لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۖ وَهُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡعَظِيمُ ٤ تَكَادُ ٱلسَّمَٰوَٰتُ يَتَفَطَّرۡنَ مِن فَوۡقِهِنَّۚ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمۡدِ رَبِّهِمۡ وَيَسۡتَغۡفِرُونَ لِمَن فِي ٱلۡأَرۡضِۗ أَلَآ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ٥ وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَ ٱللَّهُ حَفِيظٌ عَلَيۡهِمۡ وَمَآ أَنتَ عَلَيۡهِم بِوَكِيلٖ ٦ وَكَذَٰلِكَ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ قُرۡءَانًا عَرَبِيّٗا لِّتُنذِرَ أُمَّ ٱلۡقُرَىٰ وَمَنۡ حَوۡلَهَا وَتُنذِرَ يَوۡمَ ٱلۡجَمۡعِ لَا رَيۡبَ فِيهِۚ فَرِيقٞ فِي ٱلۡجَنَّةِ وَفَرِيقٞ فِي ٱلسَّعِيرِ ٧ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَهُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ وَلَٰكِن يُدۡخِلُ مَن يَشَآءُ فِي رَحۡمَتِهِۦۚ وَٱلظَّٰلِمُونَ مَا لَهُم مِّن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٍ ٨ أَمِ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَۖ فَٱللَّهُ هُوَ ٱلۡوَلِيُّ وَهُوَ يُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ٩ وَمَا ٱخۡتَلَفۡتُمۡ فِيهِ مِن شَيۡءٖ فَحُكۡمُهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبِّي عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُ وَإِلَيۡهِ أُنِيبُ ١٠

۴۲- سورۀ شوری مکی است
وآن پنجاه وسه آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ حم [حا. میم]. ﴿۲﴾ عسق [عین. سین. قاف]. ﴿۳﴾ الله شکست‌ناپذیر حکیم، بر تو و پیامبران پیش از تو چنین وحی می‌فرستد. ﴿۴﴾ هرچه در آسمان‌ها و زمین است متعلق به اوست؛ و او بلندمرتبه و بسیار بزرگ است. ﴿۵﴾ نزدیک است آسمان‌ها [از شکوه و عظمت الهی] از فراز یکدیگر بشکافند، و فرشتگان، پروردگارشان را با ستایش تقدیس می‌کنند و برای ساکنان زمین [که توبه کرده‌اند] آمرزش می‌طلبند. آگاه باشید که الله بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۶﴾ [ای پیامبر،] الله خود مراقبِ [رفتارِ] کسانی است که غیر او را [دوست و] کارسازِ خود برگزیده‌اند و تو کارگزار [و مسئول رفتار] آنان نیستی. ﴿۷﴾ ما قرآن را این گونه به زبان عربی بر تو وحی کردیم تا اهل مکه و ساکنان اطرافش را بیم دهی و در مورد روز محشر ـ که تردیدی در وقوعش نیست ـ به آنان هشدار دهی. [آن روز،] گروهی بهشتی‌اند و گروهی در آتش سوزان. ﴿۸﴾ اگر الله می‌خواست، همۀ مردم را امتی واحد [که الله را به یگانگی عبادت کنند] قرار می‌داد؛ ولی [به انسان اختیار داد؛ او تعالی] هر کس را بخواهد، به رحمت خویش درمی‌آورد؛ و مشرکان هیچ کارساز و یاوری نخواهند داشت. ﴿۹﴾ آیا آنان به جای او کسی [دیگر] را به عنوان دوست و] کارساز برگزیده‌اند؟ حال آنکه کارساز [جهانیان] الله است و اوست که مردگان را زنده می‌کند و بر هر کاری بی نهایت تواناست. ﴿۱۰﴾ [بگو: «ای مردم،] هر اختلافی بین شماست، داوری‌اش با الله است. این است الله، پروردگار من؛ بر او توکل کرده‌ام و به پیشگاهش بازمی‌آیم».

فَاطِرُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِۚ جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَٰجًا وَمِنَ ٱلْأَنْعَٰمِ أَزْوَٰجًا يَذْرَؤُكُمْ فِيهِۚ لَيْسَ كَمِثْلِهِۦ شَىْءٌۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ ﴿١١﴾ لَهُۥ مَقَالِيدُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِۖ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُۚ إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٢﴾ ۞ شَرَعَ لَكُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِۦ نُوحًا وَٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِۦٓ إِبْرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰٓۖ أَنْ أَقِيمُوا۟ ٱلدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا۟ فِيهِۚ كَبُرَ عَلَى ٱلْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِۚ ٱللَّهُ يَجْتَبِىٓ إِلَيْهِ مَن يَشَآءُ وَيَهْدِىٓ إِلَيْهِ مَن يُنِيبُ ﴿١٣﴾ وَمَا تَفَرَّقُوٓا۟ إِلَّا مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى لَّقُضِىَ بَيْنَهُمْۚ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ أُورِثُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ مِنۢ بَعْدِهِمْ لَفِى شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ ﴿١٤﴾ فَلِذَٰلِكَ فَٱدْعُۖ وَٱسْتَقِمْ كَمَآ أُمِرْتَۖ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَهُمْۖ وَقُلْ ءَامَنتُ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِن كِتَٰبٍۖ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمُۖ ٱللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْۖ لَنَآ أَعْمَٰلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَٰلُكُمْۖ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُۖ ٱللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَاۖ وَإِلَيْهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٥﴾

﴿۱۱﴾ او آفرینندۀ آسمان‌ها و زمین است؛ همسرانی از [جنسِ] خود شما برایتان قرار داد و از چهارپایان نیز جفت آفرید؛ به این صورت، تعداد شما را افزایش می‌دهد. هیچ چیز همانند الله نیست و او بسیار شنوا و بیناست. ﴿۱۲﴾ کلید [گنجینه‌های] آسمان‌ها و زمین از آنِ اوست؛ [نعمت و] روزی را بر هر کس که بخواهد، گسترده می‌دارد و یا تنگ می‌گرداند. به راستی که او بر هر چیزی بی نهایت داناست. ﴿۱۳﴾ از دین همان را برای شما مقرر کرد که به نوح امر کرده بود؛ و نیز آنچه به تو وحی کردیم و آنچه به ابراهیم و موسی و عیسی امر کردیم؛ اینکه: «دین را برپا نگاه دارید و در مورد آن فرقه‌فرقه نشوید [و اختلاف نورزید]». [پذیرشِ] دعوت تو بر مشرکان گران آمده است. الله است که هر کس را بخواهد [توفیقِ عبادت می‌دهد و] به سوی خویش برمی‌گزیند؛ و هر کس را [که توبه کند و به درگاهش] بازآید، به سوی خویش هدایت خواهد کرد. ﴿۱۴﴾ هنگامی که دلایل محکمِ نبوتِ پیامبر بر کافران عرضه شد، آنان از روی برتری‌خواهی [و حسادتی] که بینشان بود، راه تفرقه پیمودند؛ و اگر فرمان پروردگارت [در موردِ مهلت و تأخیرِ عذاب] تا زمانی معین، از پیش مقرر نشده بود، [بی‌درنگ] میانشان داوری می‌شد؛ و اما پس از کافران [و به دلیل انکار و اختلاف آنان] وارثان کتاب [تورات و انجیل نیز] در مورد قرآن، سخت در تردید و بدگمانی هستند. ﴿۱۵﴾ [ای پیامبر، مردم را] به سوی این [آیین الهی] دعوت کن و چنان که فرمان یافته‌ای پایداری کن و از هوس‌های آنان پیروی نکن و بگو: «به همۀ کتاب‌هایی که الله نازل کرده است ایمان دارم و فرمان یافته‌ام که در برابر شما به عدالت رفتار کنم. الله پروردگار ما و شماست. [نتیجۀ] اعمال ما برای ماست و [نتیجۀ] اعمال شما برای شما؛ هیچ [دشمنی و] جدالی بین ما و شما نیست. الله همۀ ما را [در قیامت] جمع خواهد کرد و بازگشت [همه] به سوی اوست».

وَٱلَّذِينَ يُحَآجُّونَ فِي ٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ مَا ٱسۡتُجِيبَ لَهُۥ حُجَّتُهُمۡ
دَاحِضَةٌ عِندَ رَبِّهِمۡ وَعَلَيۡهِمۡ غَضَبٞ وَلَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدٌ ١٦
ٱللَّهُ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّ وَٱلۡمِيزَانَۗ وَمَا يُدۡرِيكَ
لَعَلَّ ٱلسَّاعَةَ قَرِيبٞ ١٧ يَسۡتَعۡجِلُ بِهَا ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ
بِهَاۖ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مُشۡفِقُونَ مِنۡهَا وَيَعۡلَمُونَ أَنَّهَا ٱلۡحَقُّۗ
أَلَآ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُمَارُونَ فِي ٱلسَّاعَةِ لَفِي ضَلَٰلِۭ بَعِيدٍ ١٨
ٱللَّهُ لَطِيفُۢ بِعِبَادِهِۦ يَرۡزُقُ مَن يَشَآءُۖ وَهُوَ ٱلۡقَوِيُّ ٱلۡعَزِيزُ ١٩
مَن كَانَ يُرِيدُ حَرۡثَ ٱلۡأٓخِرَةِ نَزِدۡ لَهُۥ فِي حَرۡثِهِۦۖ وَمَن
كَانَ يُرِيدُ حَرۡثَ ٱلدُّنۡيَا نُؤۡتِهِۦ مِنۡهَا وَمَا لَهُۥ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ
مِن نَّصِيبٍ ٢٠ أَمۡ لَهُمۡ شُرَكَٰٓؤُاْ شَرَعُواْ لَهُم مِّنَ ٱلدِّينِ
مَا لَمۡ يَأۡذَنۢ بِهِ ٱللَّهُۚ وَلَوۡلَا كَلِمَةُ ٱلۡفَصۡلِ لَقُضِيَ بَيۡنَهُمۡۗ
وَإِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ٢١ تَرَى ٱلظَّٰلِمِينَ
مُشۡفِقِينَ مِمَّا كَسَبُواْ وَهُوَ وَاقِعُۢ بِهِمۡۗ وَٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فِي رَوۡضَاتِ ٱلۡجَنَّاتِۖ لَهُم
مَّا يَشَآءُونَ عِندَ رَبِّهِمۡۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَضۡلُ ٱلۡكَبِيرُ ٢٢

﴿۱۶﴾ کسانی که دربارۀ الله [و دین او] پس از آن که [دعوت او از سوی مردم منصف] پذیرفته شد، به مجادله می‌پردازند، حجّتشان نزد پروردگارشان [باطل و] بی‌پایه است؛ خشم [الهی] گریبانگیرشان می‌شود و عذابی سخت برایشان است. ﴿۱۷﴾ الله است که قرآن و مقیاس عدالت را به‌حق نازل کرده است؛ و تو چه می‌دانی؟ شاید قیامت نزدیک باشد. ﴿۱۸﴾ کسانی که قیامت را باور ندارند، [با تمسخر و] به شتاب آن را می‌خواهند؛ و کسانی که [به روزِ جزا] باور دارند و می‌دانند که حق است، از آن هراسانند. آگاه باشید! کسانی که در مورد قیامت، جدل و انکار می‌کنند، در گمراهیِ بی‌پایانی قرار دارند. ﴿۱۹﴾ الله نسبت به بندگانش بسیار باریک‌بین [و مهربان] است؛ به هر کس بخواهد، روزی می‌بخشد؛ و او بسیار توانای شکست‌ناپذیر است. ﴿۲۰﴾ کسی که کِشت آخرت را بخواهد، به کِشته‌اش برکت می‌بخشیم؛ و هر کس [تنها] کِشت دنیا را بخواهد، در اختیار او قرار می‌دهیم؛ [ولی] در آخرت بهره‌ای نخواهد داشت. ﴿۲۱﴾ آیا [مشرکان] معبودانی دارند که بدون اجازۀ الله، [قوانین] دینی برایشان مقرر کرده‌اند؟ اگر حُکمِ قطعی [برای مهلت دادن به گناهکاران] در میان نبود، [بی‌درنگ] میانشان داوری می‌شد؛ و قطعا عذابی دردناک برای ستمکاران است. ﴿۲۲﴾ [در روز قیامت،] ستمکاران را از دستاوردشان هراسان می‌بینی و [خواهی دید که کیفر آن کارها] دامنگیرشان است؛ ولی مؤمنان نیکوکار در باغ‌های بهشتند؛ هر چه بخواهند، نزد پروردگارشان دارند؛ فضل [و بخششِ] بزرگ همین است.

ذَٰلِكَ ٱلَّذِي يُبَشِّرُ ٱللَّهُ عِبَادَهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِۗ
قُل لَّآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ أَجۡرًا إِلَّا ٱلۡمَوَدَّةَ فِي ٱلۡقُرۡبَىٰۗ وَمَن يَقۡتَرِفۡ
حَسَنَةٗ نَّزِدۡ لَهُۥ فِيهَا حُسۡنًاۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ شَكُورٌ ٢٣ أَمۡ يَقُولُونَ
ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبٗاۖ فَإِن يَشَإِ ٱللَّهُ يَخۡتِمۡ عَلَىٰ قَلۡبِكَۗ وَيَمۡحُ ٱللَّهُ
ٱلۡبَٰطِلَ وَيُحِقُّ ٱلۡحَقَّ بِكَلِمَٰتِهِۦٓۚ إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ٢٤
وَهُوَ ٱلَّذِي يَقۡبَلُ ٱلتَّوۡبَةَ عَنۡ عِبَادِهِۦ وَيَعۡفُواْ عَنِ ٱلسَّيِّـَٔاتِ
وَيَعۡلَمُ مَا تَفۡعَلُونَ ٢٥ وَيَسۡتَجِيبُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضۡلِهِۦۚ وَٱلۡكَٰفِرُونَ لَهُمۡ عَذَابٞ
شَدِيدٞ ٢٦ ۞وَلَوۡ بَسَطَ ٱللَّهُ ٱلرِّزۡقَ لِعِبَادِهِۦ لَبَغَوۡاْ فِي ٱلۡأَرۡضِ
وَلَٰكِن يُنَزِّلُ بِقَدَرٖ مَّا يَشَآءُۚ إِنَّهُۥ بِعِبَادِهِۦ خَبِيرُۢ بَصِيرٞ ٢٧ وَهُوَ ٱلَّذِي
يُنَزِّلُ ٱلۡغَيۡثَ مِنۢ بَعۡدِ مَا قَنَطُواْ وَيَنشُرُ رَحۡمَتَهُۥۚ وَهُوَ ٱلۡوَلِيُّ ٱلۡحَمِيدُ ٢٨
وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦ خَلۡقُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَثَّ فِيهِمَا مِن دَآبَّةٖۚ
وَهُوَ عَلَىٰ جَمۡعِهِمۡ إِذَا يَشَآءُ قَدِيرٞ ٢٩ وَمَآ أَصَٰبَكُم مِّن مُّصِيبَةٖ فَبِمَا
كَسَبَتۡ أَيۡدِيكُمۡ وَيَعۡفُواْ عَن كَثِيرٖ ٣٠ وَمَآ أَنتُم بِمُعۡجِزِينَ
فِي ٱلۡأَرۡضِۖ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٖ ٣١

﴿۲۳﴾ این همان [فضیلتی] است که الله به بندگان مؤمن و نیکوکارش بشارت می‌دهد. [ای پیامبر،] بگو: «در برابر این رسالت، پاداشی از شما نمی‌خواهم؛ جز [رعایتِ دوستی و] محبتِ خویشاوندی؛ و هر کس [در این راستا] اقدام نیکویی کند، بر پاداشش در آن [مورد] می‌افزاییم. به راستی که الله بسی آمرزگاری قدرشناس است. ﴿۲۴﴾ آیا مشرکان می‌گویند: «[محمد ﷺ] به الله دروغ نسبت داده است؟» اگر الله بخواهد، بر دل تو مُهر می‌نهد؛ [ولی] الله باطل را محو می‌کند و حق را با سخنان [و تمهیداتِ] خویش به کرسی می‌نشانَد؛ که او به راز دل‌ها بی نهایت داناست. ﴿۲۵﴾ اوست که توبهٔ بندگانش را می‌پذیرد و از بدی‌ها درمی‌گذرد و آنچه می‌کنید می‌داند. ﴿۲۶﴾ او [درخواستِ] مؤمنانِ نیکوکار را می‌پذیرد و از فضلِ خویش بر [پاداش] آنان می‌افزاید؛ و برای کافران عذابی سخت است. ﴿۲۷﴾ اگر الله روزیِ [برخی از] بندگانش را گشایش می‌داد، در زمین ستم و سرکشی می‌کردند؛ ولی به اندازه‌ای که بخواهد مقرر می‌دارد؛ زیرا او قطعاً به [حال] بندگانش بسیار آگاه و بیناست. ﴿۲۸﴾ او ذاتی است که باران را پس از ناامیدی [مردم] می‌فرستد و رحمت خویش را می‌گسترد؛ و او تعالی کارساز و ستوده است. ﴿۲۹﴾ از نشانه‌های [توان و تدبیر] او، آفرینش آسمان‌ها و زمین و موجودات زنده‌ای است که در آنها پراکنده کرده است؛ و هر گاه اراده کند، بر جمع‌آوری آنها نیز بی نهایت تواناست. ﴿۳۰﴾ هر مصیبتی که به شما رسد، به خاطر کارهایی است که انجام داده‌اید؛ و [الله] از بسیاری [از گناهانتان] گذشت می‌کند. ﴿۳۱﴾ شما هرگز در زمین [و آسمان، الله را] به تنگ نمی‌آورید؛ و در برابر الله هیچ کارساز و یاوری نخواهید داشت.

وَمِنۡ ءَايَٰتِهِ ٱلۡجَوَارِ فِي ٱلۡبَحۡرِ كَٱلۡأَعۡلَٰمِ ﴿٣٢﴾ إِن يَشَأۡ يُسۡكِنِ ٱلرِّيحَ
فَيَظۡلَلۡنَ رَوَاكِدَ عَلَىٰ ظَهۡرِهِۦٓۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّكُلِّ صَبَّارٖ شَكُورٍ ﴿٣٣﴾
أَوۡ يُوبِقۡهُنَّ بِمَا كَسَبُواْ وَيَعۡفُ عَن كَثِيرٖ ﴿٣٤﴾ وَيَعۡلَمَ ٱلَّذِينَ
يُجَٰدِلُونَ فِيٓ ءَايَٰتِنَا مَا لَهُم مِّن مَّحِيصٖ ﴿٣٥﴾ فَمَآ أُوتِيتُم مِّن شَيۡءٖ فَمَتَٰعُ
ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ خَيۡرٞ وَأَبۡقَىٰ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَلَىٰ رَبِّهِمۡ
يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٦﴾ وَٱلَّذِينَ يَجۡتَنِبُونَ كَبَٰٓئِرَ ٱلۡإِثۡمِ وَٱلۡفَوَٰحِشَ وَإِذَا مَا
غَضِبُواْ هُمۡ يَغۡفِرُونَ ﴿٣٧﴾ وَٱلَّذِينَ ٱسۡتَجَابُواْ لِرَبِّهِمۡ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ
وَأَمۡرُهُمۡ شُورَىٰ بَيۡنَهُمۡ وَمِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ يُنفِقُونَ ﴿٣٨﴾ وَٱلَّذِينَ إِذَآ أَصَابَهُمُ
ٱلۡبَغۡيُ هُمۡ يَنتَصِرُونَ ﴿٣٩﴾ وَجَزَٰٓؤُاْ سَيِّئَةٖ سَيِّئَةٞ مِّثۡلُهَاۖ فَمَنۡ عَفَا
وَأَصۡلَحَ فَأَجۡرُهُۥ عَلَى ٱللَّهِۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٠﴾ وَلَمَنِ ٱنتَصَرَ
بَعۡدَ ظُلۡمِهِۦ فَأُوْلَٰٓئِكَ مَا عَلَيۡهِم مِّن سَبِيلٍ ﴿٤١﴾ إِنَّمَا ٱلسَّبِيلُ عَلَى
ٱلَّذِينَ يَظۡلِمُونَ ٱلنَّاسَ وَيَبۡغُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّۚ أُوْلَٰٓئِكَ
لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿٤٢﴾ وَلَمَن صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَٰلِكَ لَمِنۡ عَزۡمِ
ٱلۡأُمُورِ ﴿٤٣﴾ وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن وَلِيّٖ مِّنۢ بَعۡدِهِۦۗ وَتَرَى
ٱلظَّٰلِمِينَ لَمَّا رَأَوُاْ ٱلۡعَذَابَ يَقُولُونَ هَلۡ إِلَىٰ مَرَدّٖ مِّن سَبِيلٖ ﴿٤٤﴾

﴿۳۲﴾ از نشانه‌های [توان و تدبیرِ] الهی، کشتی‌های کوه‌پیکری است که در دریاها در حرکتند. ﴿۳۳﴾ اگر الله بخواهد، باد را ساکن می‌گرداند تا [کشتی‌ها] بر پهنۀ دریا بی‌حرکت بمانند. به راستی در این [امر،] برای هر شکیبای سپاسگزاری، نشانه‌هایی است. ﴿۳۴﴾ یا [اگر بخواهد، سرنشینانِ] آن کشتی‌ها را به کیفر اعمالشان نابود می‌سازد؛ در حالی که او از بسیاری [از گناهان] گذشت می‌کند. ﴿۳۵﴾ [تا موجب عبرت باشد] و کسانی که در مورد آیات ما به مجادله برمی‌خیزند، بدانند که [اگر عذاب الهی فرارسد،] راه گریزی نخواهند داشت. ﴿۳۶﴾ [ای مردم،] آنچه به شما داده شده است، نعمت‌های [گذرایِ] زندگی دنیاست؛ و آنچه نزد الله است، برای مؤمنانی که بر پروردگارشان توکل می‌کنند، بهتر و پاینده‌تر است. ﴿۳۷﴾ و [نیز برای] کسانی که از گناهان بزرگ و بی‌حیایی‌ها اجتناب می‌ورزند و آنگاه که خشمگین می‌شوند، گذشت می‌کنند. ﴿۳۸﴾ و کسانی که [دعوت] پروردگارشان را پذیرا می‌شوند و نماز را برپا می‌دارند و کارشان در میانشان [بر پایه] مشورت است و از آنچه روزی‌شان کرده‌ایم، انفاق می‌کنند. ﴿۳۹﴾ و کسانی که هر گاه ستمی به آنان برسد، [به دفاع و] انتقام برمی‌خیزند. ﴿۴۰﴾ و جزای هر بدی، کیفری همانند آن بدی است [نه بیشتر]؛ اما هر کس گذشت کند و کار را به اصلاح [و آشتی] آورَد، پاداشش بر عهدۀ الله است. بی‌گمان، او ستمکاران را دوست نمی‌دارد. ﴿۴۱﴾ البته کسانی که پس از ستمی که دیده‌اند، انتقام می‌گیرند، هیچ [بازخواست و] سرزنشی بر آنان نیست. ﴿۴۲﴾ راه [بازخواست و] سرزنش، تنها بر ستمکارانی گشوده است که به ناحق در زمین برتری‌جویی می‌کنند. آنان عذابی دردناک برایشان است. ﴿۴۳﴾ اما هر کس شکیبایی و گذشت کند، نشان از قدرت ارادۀ [او] دارد. ﴿۴۴﴾ هر کس که الله او را گمراه کند، پس از الله هیچ [یاور و] کارسازی نخواهد داشت؛ و [در روز قیامت،] ستمکاران را می‌بینی که چون عذاب را مشاهده کنند، می‌گویند: «آیا راه بازگشتی [به دنیا] هست؟».

وَتَرَىٰهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَٰشِعِينَ مِنَ ٱلذُّلِّ يَنظُرُونَ مِن طَرْفٍ خَفِيٍّۗ وَقَالَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّ ٱلْخَٰسِرِينَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِۗ أَلَآ إِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ فِي عَذَابٍ مُّقِيمٍ ﴿٤٥﴾ وَمَا كَانَ لَهُم مِّنْ أَوْلِيَآءَ يَنصُرُونَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِۗ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن سَبِيلٍ ﴿٤٦﴾ ٱسْتَجِيبُواْ لِرَبِّكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهُۥ مِنَ ٱللَّهِۚ مَا لَكُم مِّن مَّلْجَإٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُم مِّن نَّكِيرٍ ﴿٤٧﴾ فَإِنْ أَعْرَضُواْ فَمَآ أَرْسَلْنَٰكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًاۖ إِنْ عَلَيْكَ إِلَّا ٱلْبَلَٰغُۗ وَإِنَّآ إِذَآ أَذَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ مِنَّا رَحْمَةً فَرِحَ بِهَاۖ وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ كَفُورٌ ﴿٤٨﴾ لِّلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِۚ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُۚ يَهَبُ لِمَن يَشَآءُ إِنَٰثًا وَيَهَبُ لِمَن يَشَآءُ ٱلذُّكُورَ ﴿٤٩﴾ أَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنَٰثًاۖ وَيَجْعَلُ مَن يَشَآءُ عَقِيمًاۚ إِنَّهُۥ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾ ۞ وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُكَلِّمَهُ ٱللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِن وَرَآيِٕ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِيَ بِإِذْنِهِۦ مَا يَشَآءُۚ إِنَّهُۥ عَلِيٌّ حَكِيمٌ ﴿٥١﴾

ثلاثة أرباع الحزب ٤٩

﴿۴۵﴾ [در آن روز،] ستمگران را مشاهده خواهی کرد که بر آتش عرضه می‌شوند؛ و در حالی که از [شدت] خواری، فروتن شده‌اند، زیرچشمی می‌نگرند؛ و [در آن حال] مؤمنان می‌گویند: «زیانکاران [واقعی] کسانی هستند که [به طمع دنیا] خود و خانواده‌شان را در قیامت به زیان‌انداخته‌اند». آگاه باشید! ستمکاران، گرفتارِ عذابی پایدارند. ﴿۴۶﴾ و آنان در برابر الله، کارسازی نخواهند داشت که یاری‌شان کند؛ و هر کس که الله او را گمراه کند، راهی [برای نجات] نخواهد داشت. ﴿۴۷﴾ [ای مردم،] پیش از آنکه روزی فرارسد که بازگشتی از جانب الله ندارد، دعوت پروردگارتان را بپذیرید. در آن روز، نه پناهگاهی خواهید داشت، نه [فرصتی برای] انکار. ﴿۴۸﴾ [ای پیامبر] اگر [مشرکان از دعوتِ تو] روی می‌گردانند، [توفیق را از خود سلب می‌کنند]. ما تو را نگهبان آنان نفرستادیم و تو وظیفه‌ای جز رساندن [وحی] نداری؛ و چون رحمتی از جانب خود به انسان بچشانیم، به آن سرمست می‌شود؛ و اگر به سزای رفتار گذشتۀ خود دچار مصیبتی شود، [به جای بیداری، ناسپاسی می‌کند]. به راستی که انسان بسیار ناسپاس است. ﴿۴۹﴾ فرمانروایی آسمان‌ها و زمین، از آنِ الله است. او هر چه بخواهد، می‌آفریند؛ به هر کس که بخواهد، [فرزندِ] دختر می‌بخشد و به هر کس که بخواهد، [فرزندِ] پسر. ﴿۵۰﴾ یا پسر و دختر را ـ هر دو ـ با هم می‌دهد؛ و هر کس را که بخواهد، نازا می‌گرداند که او بی نهایت دانای تواناست. ﴿۵۱﴾ درخورِ هیچ بشری نیست که الله با او سخن بگوید؛ مگر با وحی یا از فراسویِ حجابی یا [اینکه الله] فرشته‌ای بفرستد که به فرمانش هر چه بخواهد، وحی کند. بی‌تردید، او تعالی بلندمرتبۀ حکیم است.

وَكَذَٰلِكَ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ رُوحٗا مِّنۡ أَمۡرِنَاۚ مَا كُنتَ تَدۡرِي مَا ٱلۡكِتَٰبُ وَلَا ٱلۡإِيمَٰنُ وَلَٰكِن جَعَلۡنَٰهُ نُورٗا نَّهۡدِي بِهِۦ مَن نَّشَآءُ مِنۡ عِبَادِنَاۚ وَإِنَّكَ لَتَهۡدِيٓ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿٥٢﴾ صِرَٰطِ ٱللَّهِ ٱلَّذِي لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ أَلَآ إِلَى ٱللَّهِ تَصِيرُ ٱلۡأُمُورُ ﴿٥٣﴾

سُورَةُ الزُّخرُفِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ وَٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡمُبِينِ ﴿٢﴾ إِنَّا جَعَلۡنَٰهُ قُرۡءَٰنًا عَرَبِيّٗا لَّعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ ﴿٣﴾ وَإِنَّهُۥ فِيٓ أُمِّ ٱلۡكِتَٰبِ لَدَيۡنَا لَعَلِيٌّ حَكِيمٌ ﴿٤﴾ أَفَنَضۡرِبُ عَنكُمُ ٱلذِّكۡرَ صَفۡحًا أَن كُنتُمۡ قَوۡمٗا مُّسۡرِفِينَ ﴿٥﴾ وَكَمۡ أَرۡسَلۡنَا مِن نَّبِيّٖ فِي ٱلۡأَوَّلِينَ ﴿٦﴾ وَمَا يَأۡتِيهِم مِّن نَّبِيٍّ إِلَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ﴿٧﴾ فَأَهۡلَكۡنَآ أَشَدَّ مِنۡهُم بَطۡشٗا وَمَضَىٰ مَثَلُ ٱلۡأَوَّلِينَ ﴿٨﴾ وَلَئِن سَأَلۡتَهُم مَّنۡ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡعَلِيمُ ﴿٩﴾ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلۡأَرۡضَ مَهۡدٗا وَجَعَلَ لَكُمۡ فِيهَا سُبُلٗا لَّعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُونَ ﴿١٠﴾

﴿۵۲﴾ [ای پیامبر] این‌گونه، قرآن را [توسط جبرئیل علیه‌السلام و] به فرمان خویش بر تو وحی کردیم. [پیش از آن] تو آگاهی نداشتی که کتاب و ایمان چیست؛ ولی ما آن را نوری ساختیم که هر یک از بندگان خویش را که بخواهیم، به آن هدایت کنیم؛ و مسلّماً تو به راهی راست [= اسلام] هدایت می‌کنی. ﴿۵۳﴾ راه الله که آنچه در آسمان‌ها و زمین است از آنِ اوست. آگاه باشید! [همۀ] امور به سوی الله بازمی‌گردد.

۴۳- سورۀ زُخرُف مکی است
وآن هشتاد ونه آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ حم [حا. میم]. ﴿۲﴾ سوگند به کتاب روشنگر. ﴿۳﴾ ما آن را قرآنی به زبان عربي قرار داديم، باشد كه شما [آن را] بفهميد ودريابيد. ﴿۴﴾ این کتاب، که بلندمرتبه و حکمت‌آموز است، در لوح محفوظ نزد ما ثبت شده است [و دستخوش تغییر نخواهد شد]. ﴿۵﴾ آیا به صِرف اینکه شما [مشرکان،] گروهی اسرافکارید [و پیام الهی را انکار می‌کنید، نزول] قرآن را از شما بازداریم؟ ﴿۶﴾ چه بسیار پیامبرانی که در میان پیشینیان فرستادیم. ﴿۷﴾ [ولی] هر پیامبری به سوی آنان می‌آمد، مسخره‌اش می‌کردند. ﴿۸﴾ ما افرادی نیرومندتر از مشرکان مکه را هلاک کرده‌ایم؛ و داستان [عبرت‌انگیز] پیشینیان گذشت. ﴿۹﴾ [ای پیامبر] اگر از مشرکان بپرسی: «آسمان‌ها و زمین را چه کسی آفریده است؟»، قطعاً می‌گویند: «[الله] بسيار قوی ونيرومند دانا». ﴿۱۰﴾ همان [پروردگاری] که زمین را محل آسایش شما قرار داد و راه‌هایی در آن برایتان پدید آورد تا راه یابید.

وَٱلَّذِى نَزَّلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءًۢ بِقَدَرٍ فَأَنشَرْنَا بِهِۦ بَلْدَةً مَّيْتًا ۚ كَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١١﴾ وَٱلَّذِى خَلَقَ ٱلْأَزْوَٰجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ ٱلْفُلْكِ وَٱلْأَنْعَٰمِ مَا تَرْكَبُونَ ﴿١٢﴾ لِتَسْتَوُۥا۟ عَلَىٰ ظُهُورِهِۦ ثُمَّ تَذْكُرُوا۟ نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا ٱسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا۟ سُبْحَٰنَ ٱلَّذِى سَخَّرَ لَنَا هَٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُۥ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾ وَإِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنقَلِبُونَ ﴿١٤﴾ وَجَعَلُوا۟ لَهُۥ مِنْ عِبَادِهِۦ جُزْءًا ۚ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ لَكَفُورٌ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ أَمِ ٱتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفَىٰكُم بِٱلْبَنِينَ ﴿١٦﴾ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَٰنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهُۥ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿١٧﴾ أَوَمَن يُنَشَّؤُا۟ فِى ٱلْحِلْيَةِ وَهُوَ فِى ٱلْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ ﴿١٨﴾ وَجَعَلُوا۟ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ ٱلَّذِينَ هُمْ عِبَٰدُ ٱلرَّحْمَٰنِ إِنَٰثًا ۚ أَشَهِدُوا۟ خَلْقَهُمْ ۚ سَتُكْتَبُ شَهَٰدَتُهُمْ وَيُسْـَٔلُونَ ﴿١٩﴾ وَقَالُوا۟ لَوْ شَآءَ ٱلرَّحْمَٰنُ مَا عَبَدْنَٰهُم ۗ مَّا لَهُم بِذَٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۖ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ ءَاتَيْنَٰهُمْ كِتَٰبًا مِّن قَبْلِهِۦ فَهُم بِهِۦ مُسْتَمْسِكُونَ ﴿٢١﴾ بَلْ قَالُوٓا۟ إِنَّا وَجَدْنَآ ءَابَآءَنَا عَلَىٰٓ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم مُّهْتَدُونَ ﴿٢٢﴾

﴿۱۱﴾ و همان ذاتی که باران را از آسمان به مقدار معینی فرستاد؛ آنگاه سرزمین خزان‌زده و خشک را به وسیلۀ آن حیات بخشیدیم؛ شما نیز همین گونه [از گورها] بیرون آورده می‌شوید. ﴿۱۲﴾ پروردگاری که تمام مخلوقات را آفرید و از کشتی‌ها و چهارپایان، وسیلۀ سواری برایتان پدید آورد؛ ﴿۱۳﴾ تا بر پشت آنها قرار گیرید و آنگاه که بر آنها قرار گرفتید، نعمت پروردگارتان را یاد کنید و بگویید: «پاک و منزه است ذاتی که این [وسیله] را در خدمت ما گماشت و[گرنه] ما خود توان این کار را نداشتیم؛ ﴿۱۴﴾ و ما به پیشگاهِ پروردگارمان بازمی‌گردیم». ﴿۱۵﴾ مشرکان از میان بندگان الله، سهمی [از فرزند] برایش قرار دادند. به راستی که انسان آشکارا ناسپاس است. ﴿۱۶﴾ آیا [می‌پندارید] الله از میان آفریدگانش، دختران را انتخاب کرده و پسران را به شما اختصاص داده است؟ ﴿۱۷﴾ اما هر گاه به یکی از آنان، همان چیزی را بشارت دهند که برای [الله] رحمان قائل هستند [= تولد دختر]، در حالی که خشم خود را فرومی‌خورد، چهره‌اش [از اندوه] تیره می‌گردد. ﴿۱۸﴾ آیا کسی را که در زیور [و راحتی] پرورش می‌یابد و در [هنگام] جدال [قادر به] تبیین مقصودش نیست [به الله نسبت می‌دهید؟] ﴿۱۹﴾ [مشرکان]، فرشتگان را که بندگانِ [الله] رحمانند، مؤنث پنداشتند. آیا به هنگام آفرینش آنان حضور داشتند؟ سخنانشان ثبت می‌گردد و [در روز قیامت،] بازخواست خواهند شد. ﴿۲۰﴾ [آنان برای توجیهِ شرکِ خود] می‌گویند: «اگر [الله] رحمان می‌خواست، ما فرشتگان را عبادت نمی‌کردیم». آنان در مورد این [سخن] بی‌اطلاعند [و] جز سخن دروغ نمی‌گویند. ﴿۲۱﴾ آیا پیش از قرآن کتابی به آنان داده‌ایم که به آن استدلال کنند؟ ﴿۲۲﴾ بلکه می‌گویند: «نیاکانمان نیز همین آیین را داشتند و ما [نیز] راه آنان را دنبال می‌کنیم».

وَكَذَٰلِكَ مَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ فِى قَرْيَةٍ مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَآ إِنَّا وَجَدْنَآ ءَابَآءَنَا عَلَىٰٓ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم مُّقْتَدُونَ ﴿٢٣﴾ ۞ قَٰلَ أَوَلَوْ جِئْتُكُم بِأَهْدَىٰ مِمَّا وَجَدتُّمْ عَلَيْهِ ءَابَآءَكُمْ ۖ قَالُوٓا۟ إِنَّا بِمَآ أُرْسِلْتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ﴿٢٤﴾ فَٱنتَقَمْنَا مِنْهُمْ ۖ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٥﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِۦٓ إِنَّنِى بَرَآءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٢٦﴾ إِلَّا ٱلَّذِى فَطَرَنِى فَإِنَّهُۥ سَيَهْدِينِ ﴿٢٧﴾ وَجَعَلَهَا كَلِمَةًۢ بَاقِيَةً فِى عَقِبِهِۦ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾ بَلْ مَتَّعْتُ هَٰٓؤُلَآءِ وَءَابَآءَهُمْ حَتَّىٰ جَآءَهُمُ ٱلْحَقُّ وَرَسُولٌ مُّبِينٌ ﴿٢٩﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمُ ٱلْحَقُّ قَالُوا۟ هَٰذَا سِحْرٌ وَإِنَّا بِهِۦ كَٰفِرُونَ ﴿٣٠﴾ وَقَالُوا۟ لَوْلَا نُزِّلَ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنَ ٱلْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ ﴿٣١﴾ أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ ۚ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُم مَّعِيشَتَهُمْ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۚ وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَٰتٍ لِّيَتَّخِذَ بَعْضُهُم بَعْضًا سُخْرِيًّا ۗ وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٣٢﴾ وَلَوْلَآ أَن يَكُونَ ٱلنَّاسُ أُمَّةً وَٰحِدَةً لَّجَعَلْنَا لِمَن يَكْفُرُ بِٱلرَّحْمَٰنِ لِبُيُوتِهِمْ سُقُفًا مِّن فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ ﴿٣٣﴾

﴿۲۳﴾ پیش از تو نیز هر [پیامبرِ] هشداردهنده‌ای را به هر شهری فرستادیم، ثروتمندانِ سرکشِ آن شهر می‌گفتند: «نیاکانمان نیز همین آیین را داشتند و ما [نیز] راه آنان را دنبال می‌کنیم». ﴿۲۴﴾ [پیامبرشان] می‌گفت: «اگر آیینی هدایت‌بخش‌تر از آنچه نیاکانتان داشتند آورده باشم [باز هم از آنان پیروی می‌کنید]؟» آنان [در پاسخ] می‌گفتند: «[آری،] پیامی را که مأمور [ابلاغ] آن شده‌اید، انکار می‌کنیم». ﴿۲۵﴾ ما نیز از آنان انتقام گرفتیم؛ پس بنگر که سرانجامِ تکذیب‌کنندگان چگونه بود. ﴿۲۶﴾ [یاد کن] هنگامی را که ابراهیم به پدر و قومش گفت: «از آنچه شما عبادت می‌کنید، بیزارم؛ ﴿۲۷﴾ مگر از ذاتی که مرا آفریده است که او هدایتم خواهد کرد». ﴿۲۸﴾ ابراهیم، یکتاپرستی را در میانِ نسل‌های پس از خود، سخنی ماندگار قرار داد؛ باشد که [به پیشگاه الهی] بازگردند. ﴿۲۹﴾ بلکه اینان [که در مکه آلوده به شرک هستند] و پدرانشان را [از نعمت‌های دنیا] برخوردار کردم تا آنکه حق [= قرآن] و پیامبری روشنگر به سراغشان آمد؛ ﴿۳۰﴾ و آنگاه که حق [= قرآن] به سویشان آمد، گفتند: «این جادوست و آن را انکار می‌کنیم»؛ ﴿۳۱﴾ و گفتند: «چرا این قرآن بر مردی بزرگ از دو شهرِ [مکه و طائف] نازل نشده است؟» ﴿۳۲﴾ آیا آنان رحمت پروردگارت را تقسیم می‌کنند؟ ماییم که روزی [و معیشت] آنان را در زندگی دنیا میانشان تقسیم کرده‌ایم و آنان را نسبت به هم، به درجاتی برتری بخشیده‌ایم تا از خدماتِ [متقابلِ] یکدیگر استفاده کنند؛ و رحمت پروردگارت از اموالی که جمع می‌کنند بهتر است. ﴿۳۳﴾ اگر [نگرانی از آن] نبود که همهٔ مردم [در دنیاطلبی و انکار الله] یک گروه شوند، سقف خانهٔ کسانی را که به الله رحمان ایمان ندارند، از نقره قرار می‌دادیم و نیز پله‌هایی [از نقره در آن می‌نهادیم] که بتوانند از [طبقاتِ] آن [خانه] بالا روند؛

وَلِبُيُوتِهِمْ أَبْوَٰبًا وَسُرُرًا عَلَيْهَا يَتَّكِـُٔونَ ﴿٣٤﴾ وَزُخْرُفًاۚ وَإِن
كُلُّ ذَٰلِكَ لَمَّا مَتَٰعُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَاۚ وَٱلْـَٔاخِرَةُ عِندَ رَبِّكَ
لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٥﴾ وَمَن يَعْشُ عَن ذِكْرِ ٱلرَّحْمَٰنِ نُقَيِّضْ لَهُۥ شَيْطَٰنًا
فَهُوَ لَهُۥ قَرِينٌ ﴿٣٦﴾ وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ ٱلسَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ
أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ ﴿٣٧﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَنَا قَالَ يَٰلَيْتَ بَيْنِى وَبَيْنَكَ
بُعْدَ ٱلْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ ٱلْقَرِينُ ﴿٣٨﴾ وَلَن يَنفَعَكُمُ ٱلْيَوْمَ
إِذ ظَّلَمْتُمْ أَنَّكُمْ فِى ٱلْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٩﴾ أَفَأَنتَ تُسْمِعُ
ٱلصُّمَّ أَوْ تَهْدِى ٱلْعُمْىَ وَمَن كَانَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٤٠﴾ فَإِمَّا
نَذْهَبَنَّ بِكَ فَإِنَّا مِنْهُم مُّنتَقِمُونَ ﴿٤١﴾ أَوْ نُرِيَنَّكَ ٱلَّذِى
وَعَدْنَٰهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِم مُّقْتَدِرُونَ ﴿٤٢﴾ فَٱسْتَمْسِكْ بِٱلَّذِىٓ أُوحِىَ
إِلَيْكَۖ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٤٣﴾ وَإِنَّهُۥ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَۖ
وَسَوْفَ تُسْـَٔلُونَ ﴿٤٤﴾ وَسْـَٔلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رُّسُلِنَآ
أَجَعَلْنَا مِن دُونِ ٱلرَّحْمَٰنِ ءَالِهَةً يُعْبَدُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا
مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِي۟هِۦ فَقَالَ إِنِّى رَسُولُ رَبِّ
ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٦﴾ فَلَمَّا جَآءَهُم بِـَٔايَٰتِنَآ إِذَا هُم مِّنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٤٧﴾

﴿۳۴﴾ و برای خانه‌هایشان درهایی [از طلا] می‌گذاشتیم و تخت‌هایی [قرار می‌دادیم] که بر آن تکیه زنند؛ ﴿۳۵﴾ و تجمل [و زینت‌های] فراوان [برایشان فراهم می‌کردیم] و تمام اینها بهرهٔ [ناچیز] زندگی دنیاست؛ و آخرت نزد پروردگارت برای پرهیزگاران است. ﴿۳۶﴾ هر کس از یاد [الله] رحمان دل بگرداند، شیطانی بر او می‌گماریم تا [یار و] همنشینش باشد [و همواره او را فریب دهد]. ﴿۳۷﴾ شیاطین، این گروه را از راه [الله] بازمی‌دارند؛ [ولی] آنان گمان می‌کنند که هدایت‌یافته‌اند. ﴿۳۸﴾ تا آنگاه که [در قیامت] نزد ما بیاید، [به شیطانِ همنشینش] می‌گوید: ای کاش میان من و تو، فاصله‌ای به دوری شرق و غرب بود! چه همنشین بدی بودی!». ﴿۳۹﴾ [الله می‌فرماید:] «امروز [پشیمانی] سودی به حالتان نخواهد داشت؛ زیرا ستم کرده‌اید و همگی در عذاب شریکید». ﴿۴۰﴾ [ای پیامبر،] آیا می‌توانی [پیام خود را] به گوش ناشنوایان برسانی یا نابینایان و گمراهانِ آشکار را [به راه راست] هدایت کنی؟ ﴿۴۱﴾ پس اگر تو را [پیش از عذاب آنان از دنیا] ببریم، [در هر حال،] از آنان انتقام خواهیم گرفت. ﴿۴۲﴾ یا عذابی را که به آنان وعده داده‌ایم، [در دوران زندگی‌ات] به تو نشان خواهیم داد؛ زیرا ما بر آنان اقتدار [کامل] داریم. ﴿۴۳﴾ به آنچه بر تو وحی می‌شود تمسّک بجوی که بی‌گمان، بر راه راست قرار داری. ﴿۴۴﴾ تردیدی نیست که قرآن برای تو و قومت مایهٔ اندرز [و سربلندی] است و [روز قیامت، دربارهٔ ایمان و عمل به آن] بازخواست خواهید شد. ﴿۴۵﴾ از پیامبرانی که پیش از تو فرستادیم بپرس که آیا غیر از [الله] رحمان، معبودانی برای عبادت قرار داده‌ایم [مسلّماً چنین نیست]. ﴿۴۶﴾ ما موسی را با معجزات خویش به سوی فرعون و سران قومش فرستادیم و به آنان گفت: «من فرستادهٔ پروردگار جهانیانم»؛ ﴿۴۷﴾ و هنگامی که آیات [و معجزات] ما را به آنان ارائه کرد، همگی به آنها خندیدند.

وَمَا نُرِيهِم مِّنْ ءَايَةٍ إِلَّا هِىَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا ۖ وَأَخَذْنَٰهُم
بِٱلْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٨﴾ وَقَالُوا۟ يَٰٓأَيُّهَ ٱلسَّاحِرُ ٱدْعُ لَنَا
رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِندَكَ إِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا
عَنْهُمُ ٱلْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنكُثُونَ ﴿٥٠﴾ وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِى قَوْمِهِۦ
قَالَ يَٰقَوْمِ أَلَيْسَ لِى مُلْكُ مِصْرَ وَهَٰذِهِ ٱلْأَنْهَٰرُ تَجْرِى مِن
تَحْتِىٓ ۖ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥١﴾ أَمْ أَنَا۠ خَيْرٌ مِّنْ هَٰذَا ٱلَّذِى هُوَ مَهِينٌ
وَلَا يَكَادُ يُبِينُ ﴿٥٢﴾ فَلَوْلَآ أُلْقِىَ عَلَيْهِ أَسْوِرَةٌ مِّن ذَهَبٍ أَوْ جَآءَ
مَعَهُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ مُقْتَرِنِينَ ﴿٥٣﴾ فَٱسْتَخَفَّ قَوْمَهُۥ
فَأَطَاعُوهُ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا فَٰسِقِينَ ﴿٥٤﴾ فَلَمَّآ ءَاسَفُونَا
ٱنتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَٰهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٥﴾ فَجَعَلْنَٰهُمْ
سَلَفًا وَمَثَلًا لِّلْءَاخِرِينَ ﴿٥٦﴾ ۞ وَلَمَّا ضُرِبَ ٱبْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا
إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٧﴾ وَقَالُوٓا۟ ءَأَٰلِهَتُنَا خَيْرٌ أَمْ
هُوَ ۚ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًۢا ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ﴿٥٨﴾ إِنْ هُوَ
إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَٰهُ مَثَلًا لِّبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿٥٩﴾
وَلَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنَا مِنكُم مَّلَٰٓئِكَةً فِى ٱلْأَرْضِ يَخْلُفُونَ ﴿٦٠﴾

﴿۴۸﴾ هر معجزه‌ای به آنان ارائه دادیم، یکی از دیگری بزرگ‌تر بود و [چون همه را تکذیب کردند،] آنان را به عذاب گرفتار کردیم؛ باشد که [از کفر] بازگردند. ﴿۴۹﴾ [پس هنگامی که گوشه‌ای از عذاب الهی را چشیدند،] گفتند: «ای جادوگر! از پروردگارت ـ بنا به عهدی که با تو دارد ـ بخواه [تا عذاب را از ما دور کند] که ما [دیگر] راه‌یافته‌ایم». ﴿۵۰﴾ اما هنگامی که عذاب را از آنان برداشتیم، پیمان شکستند [و بر کفر اصرار ورزیدند]. ﴿۵۱﴾ فرعون در میان قوم خود ندا سر داد و گفت: «ای قوم من، آیا فرمانروایِ مصر در اختیار من نیست و این نهرها از دامنهٔ قصرِ من جریان ندارد؟ آیا [قدرت و عظمتم را] نمی‌بینید؟ ﴿۵۲﴾ من از این مردِ بی‌مقدار که [حتی] نمی‌تواند به روشنی سخن بگوید، شایسته‌ترم. ﴿۵۳﴾ چرا [به نشانهٔ سروَری،] دستبندهای زرین [از آسمان] بر او افکنده نشده است [تا ثابت شود که پیامبر است]؟ یا چرا فرشتگان همراه او نیامده‌اند؟» ﴿۵۴﴾ او [= فرعون] قوم خود را به [بی‌خردی و] سبُکسَری کشاند و همگی مُطیع او شدند. حقا که آنان [نسبت به اوامر الهی] نافرمان بودند. ﴿۵۵﴾ پس چون ما را به خشم آوردند، از آنان انتقام گرفتیم و همگی را [در دریا] غرق کردیم. ﴿۵۶﴾ آنگاه آنان را در شمارِ پیشگامان [کفر و نافرمانی] و عبرتی [برای آیندگان] قرار دادیم. ﴿۵۷﴾ و هنگامی که [داستانِ تولد] پسر مریم مطرح شد، قومِ تو [که گمان کردند می‌توانند مانند نصاری چند معبود داشته باشند] به ناگاه، شادی و هیاهو به راه انداختند. ﴿۵۸﴾ و گفتند: «معبودان ما بهترند یا او [= عیسی علیه السلام]؟» آنان این سخن را تنها برای جدال با تو عنوان کردند؛ به راستی که گروهی ستیزه‌جو هستند. ﴿۵۹﴾ عیسی فقط بنده‌ای است که نعمت [رسالت] بر او ارزانی داشتیم و او را نمونه‌ای [از قدرت الهی] برای بنی‌اسرائیل قرار دادیم. ﴿۶۰﴾ اگر می‌خواستیم، [همهٔ شما انسان‌ها را نابود می‌کردیم و] به جای شما، فرشتگانی پدید می‌آوردیم که در زمین جانشین [شما] شوند.

وَإِنَّهُۥ لَعِلْمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَٱتَّبِعُونِۚ هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ ٱلشَّيْطَٰنُۖ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٦٢﴾ وَلَمَّا جَآءَ عِيسَىٰ بِٱلْبَيِّنَٰتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُم بِٱلْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُم بَعْضَ ٱلَّذِى تَخْتَلِفُونَ فِيهِۖ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿٦٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ رَبِّى وَرَبُّكُمْ فَٱعْبُدُوهُۚ هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦٤﴾ فَٱخْتَلَفَ ٱلْأَحْزَابُ مِنۢ بَيْنِهِمْۖ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ أَلِيمٍ ﴿٦٥﴾ هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا ٱلسَّاعَةَ أَن تَأْتِيَهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٦﴾ ٱلْأَخِلَّآءُ يَوْمَئِذٍۭ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٦٧﴾ يَٰعِبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ ٱلْيَوْمَ وَلَآ أَنتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٦٨﴾ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَكَانُوا۟ مُسْلِمِينَ ﴿٦٩﴾ ٱدْخُلُوا۟ ٱلْجَنَّةَ أَنتُمْ وَأَزْوَٰجُكُمْ تُحْبَرُونَ ﴿٧٠﴾ يُطَافُ عَلَيْهِم بِصِحَافٍ مِّن ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍۖ وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ ٱلْأَنفُسُ وَتَلَذُّ ٱلْأَعْيُنُۖ وَأَنتُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٧١﴾ وَتِلْكَ ٱلْجَنَّةُ ٱلَّتِىٓ أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧٢﴾ لَكُمْ فِيهَا فَٰكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِّنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٣﴾

﴿۶۱﴾ قطعاً [نزول] او [= عیسی ﷺ] نشانه [نزدیکی وقوع] قیامت است؛ پس هرگز در مورد قیامت شک نکنید و پیرو من باشید که راه راست [به سوی بهشت،] همین است. ﴿۶۲﴾ [آگاه باشید تا] شیطان شما را [از راه الله] بازندارد؛ چرا که او دشمن آشکار شماست. ﴿۶۳﴾ و چون عیسی [معجزات و] نشانه‌های روشن به آنان ارائه کرد، گفت: «من حکمت برایتان آورده‌ام تا [به آن راه یابید] و برخی از موارد اختلافتان را روشن کنم؛ پس از الله پروا کنید و مطیع [دستورهای] من باشید. ﴿۶۴﴾ الله پروردگار من و شماست؛ پس او را عبادت کنید که راهِ راست همین است». ﴿۶۵﴾ آنگاه گروه‌های [مختلف] بنی‌اسرائیل میان خود [دربارۀ عیسی ﷺ] دچار اختلاف شدند؛ پس وای بر ستمکاران از عذاب روز دردناک! ﴿۶۶﴾ آیا جز این انتظار دارند که قیامت ـ در حالی که غافلند ـ ناگهان بر آنان فرا رسد؟ ﴿۶۷﴾ دوستان [دنیایی،] در آن روز، دشمن یکدیگرند؛ مگر پرهیزگاران. ﴿۶۸﴾ [الله به آنان می‌فرماید:] «ای بندگانِ [پرهیزکارِ] من، امروز ترس و اندوهی نخواهید داشت. ﴿۶۹﴾ همان بندگانی که به آیات ما ایمان آوردند و تسلیم [فرمانِ ما] بودند. ﴿۷۰﴾ شما و دیگر مؤمنانی که همچون شما هستند، به بهشت درآیید تا [از نعمت‌های جاودانش بهره‌مند گردید و] شادمان شوید. ﴿۷۱﴾ ظرف‌ها و جام‌های زرین را پیرامونشان می‌گردانند؛ و هر چه دل‌ها بخواهد و دیده‌ها از آن لذت بَرَد، در آنجا موجود است؛ و شما در بهشت جاودانه‌اید. ﴿۷۲﴾ این همان بهشتی است که در برابر اعمالتان به ارث برده‌اید. ﴿۷۳﴾ میوه‌های فراوانی آنجا در اختیار دارید که از آنها می‌خورید.

إِنَّ ٱلْمُجْرِمِينَ فِى عَذَابِ جَهَنَّمَ خَٰلِدُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ
فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٥﴾ وَمَا ظَلَمْنَٰهُمْ وَلَٰكِن كَانُوا۟ هُمُ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٧٦﴾
وَنَادَوْا۟ يَٰمَٰلِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ ۖ قَالَ إِنَّكُم مَّٰكِثُونَ ﴿٧٧﴾ لَقَدْ
جِئْنَٰكُم بِٱلْحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كَٰرِهُونَ ﴿٧٨﴾ أَمْ أَبْرَمُوٓا۟ أَمْرًا
فَإِنَّا مُبْرِمُونَ ﴿٧٩﴾ أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَىٰهُمۚ بَلَىٰ
وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ ﴿٨٠﴾ قُلْ إِن كَانَ لِلرَّحْمَٰنِ وَلَدٌ فَأَنَا۠ أَوَّلُ
ٱلْعَٰبِدِينَ ﴿٨١﴾ سُبْحَٰنَ رَبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ رَبِّ ٱلْعَرْشِ
عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٨٢﴾ فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا۟ وَيَلْعَبُوا۟ حَتَّىٰ يُلَٰقُوا۟ يَوْمَهُمُ
ٱلَّذِى يُوعَدُونَ ﴿٨٣﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى فِى ٱلسَّمَآءِ إِلَٰهٌ وَفِى ٱلْأَرْضِ
إِلَٰهٌۚ وَهُوَ ٱلْحَكِيمُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٨٤﴾ وَتَبَارَكَ ٱلَّذِى لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِندَهُۥ عِلْمُ ٱلسَّاعَةِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٥﴾
وَلَا يَمْلِكُ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ ٱلشَّفَٰعَةَ إِلَّا مَن
شَهِدَ بِٱلْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَهُمْ
لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ۖ فَأَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٨٧﴾ وَقِيلِهِۦ يَٰرَبِّ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ قَوْمٌ
لَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾ فَٱصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَٰمٌۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾

﴿۷۴﴾ بی‌تردید، مجرمان در عذاب دوزخ جاودانند. ﴿۷۵﴾ [در حالی که عذاب] از آنان کاسته نمی‌شود و در یأس و نومیدی فرورفته‌اند. ﴿۷۶﴾ ما به آنان ستم نکردیم؛ بلکه آنها خود به خویشتن ستم می‌کردند. ﴿۷۷﴾ [دوزخیان، نگهبان آتش را صدا می‌زنند و] فریاد برمی‌آرند: «ای مالک [کاش] پروردگارت کار ما را یکسره کند [و ما را بمیراند]». او می‌گوید: «نه، شما [در این عذاب] ماندگارید». ﴿۷۸﴾ به راستی ما حق را برای شما آوردیم؛ ولی بیشتر شما از آن کراهت داشتید. ﴿۷۹﴾ بلکه آنان عزمِ [خود را برای توطئه علیه تو] جزم کردند؛ ما نیز ارادۀ محکمی [بر ناکام گذاشتنِ آنان] داریم. ﴿۸۰﴾ آیا می‌پندارند که ما سخنان سِرّی و نجوایشان را نمی‌شنویم؟ آری، فرشتگان ما در کنارشان [هستند و همه چیز را] ثبت می‌کنند. ﴿۸۱﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «اگر [به فرض محال، الله] رحمان فرزندی داشت، من نخستین عبادت کننده [او] بودم». ﴿۸۲﴾ [معبود یگانه‌ای که] پروردگار آسمان‌ها و زمین و عرش است، از توصیفِ [جاهلانه] آنان منزه است. ﴿۸۳﴾ پس [ای پیامبر،] آنان را [به حال خود] بگذار تا یاوه‌گویی کنند و به بازی سرگرم باشند تا سرانجام، با روز موعود [= قیامت] مواجه شوند [و سزای اعمالشان را ببینند]. ﴿۸۴﴾ او تعالی است که در آسمان و زمین معبود است؛ و او حکیم بسیار داناست. ﴿۸۵﴾ پربرکت و بزرگوار است ذاتی که فرمانروایی آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست، از آنِ اوست؛ و آگاهی از [لحظۀ برپاییِ] رستاخیز تنها در اختیار اوست و [همگی] به پیشگاه او بازگردانده می‌شوید. ﴿۸۶﴾ کسانی که [مشرکان] به جای الله [به نیایش] می‌خوانند، قادر به شفاعت نیستند؛ مگر افرادی که به [کلمۀ توحید و] حق گواهی می‌دهند، در حالی که [نسبت به حقیقت آنچه بدان گواهی داده‌اند] دانش و آگاهی دارند. ﴿۸۷﴾ و اگر از مشرکان بپرسی چه کسی آنان را آفریده است، مسلّماً می‌گویند: «الله»؛ پس چگونه [از عبادت الله] منحرف می‌شوند و [به او شرک می‌ورزند]؟! ﴿۸۸﴾ [شکایت و] سخن پیامبر [این بود:] «پروردگارا، اینان قومی هستند که ایمان نمی‌آورند». ﴿۸۹﴾ [ای پیامبر،] از [آزار و اذیت] آنان درگذر و [برای رهایی از شرّشان] بگو: «سلام بر شما»؛ به زودی خواهند دانست [که عذابشان چگونه است].

سُورَةُ الدُّخَانِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ١ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُبِينِ ٢ إِنَّآ أَنزَلْنَٰهُ فِى لَيْلَةٍ مُّبَٰرَكَةٍ ۚ
إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ٣ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ٤ أَمْرًا
مِّنْ عِندِنَآ ۚ إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ٥ رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ
ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ٦ رَبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَآ ۖ
إِن كُنتُم مُّوقِنِينَ ٧ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ يُحْىِۦ وَيُمِيتُ ۖ رَبُّكُمْ
وَرَبُّ ءَابَآئِكُمُ ٱلْأَوَّلِينَ ٨ بَلْ هُمْ فِى شَكٍّ يَلْعَبُونَ ٩
فَٱرْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِى ٱلسَّمَآءُ بِدُخَانٍ مُّبِينٍ ١٠ يَغْشَى ٱلنَّاسَ ۖ
هَٰذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ١١ رَّبَّنَا ٱكْشِفْ عَنَّا ٱلْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ ١٢
أَنَّىٰ لَهُمُ ٱلذِّكْرَىٰ وَقَدْ جَآءَهُمْ رَسُولٌ مُّبِينٌ ١٣ ثُمَّ تَوَلَّوْا۟
عَنْهُ وَقَالُوا۟ مُعَلَّمٌ مَّجْنُونٌ ١٤ إِنَّا كَاشِفُوا۟ ٱلْعَذَابِ قَلِيلًا ۚ إِنَّكُمْ
عَآئِدُونَ ١٥ يَوْمَ نَبْطِشُ ٱلْبَطْشَةَ ٱلْكُبْرَىٰٓ إِنَّا مُنتَقِمُونَ ١٦
۞ وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَآءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ ١٧
أَنْ أَدُّوٓا۟ إِلَىَّ عِبَادَ ٱللَّهِ ۖ إِنِّى لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ١٨

۴۴- سورۀ دخان مکی است
وآن پنجاه ونه آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ حم [حا. میم]. ﴿۲﴾ و سوگند به کتاب روشنگر. ﴿۳﴾ [که] ما قرآن را در شب مبارک [و فرخندۀ قدر] نازل کردیم [زیرا] که ما [همواره] هشداردهنده بوده‌ایم. ﴿۴﴾ در آن [شب،] هر امر مهمی فیصله می‌یابد [و تدبیر می‌شود]. ﴿۵﴾ [این] کاری است [که] از جانب ما [صورت می‌گیرد] بی‌گمان، ما فرستنده[ی پیامبران] بوده‌ایم. ﴿۶﴾ به عنوان رحمتی از پروردگارت. بی‌تردید، او بسیار شنوای داناست. ﴿۷﴾ پروردگار آسمان‌ها و زمین و آنچه میان آنهاست. اگر [به این حقیقت] یقین دارید [به الله و پیامبرش ایمان بیاورید]. ﴿۸﴾ هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ زندگی می‌بخشد و می‌میراند؛ پروردگار شما و نیاکان شماست؛ ﴿۹﴾ ولی مشرکان تردید دارند و سرگرم [لذت‌های دنیا] و بازی هستند. ﴿۱۰﴾ پس [ای پیامبر] منتظر روزی باش که آسمان، دودی آشکار [پدید] آورد. ﴿۱۱﴾ که [تمام] مردم را فرامی‌گیرد. این عذابی دردناک است. ﴿۱۲﴾ [آنگاه کافران می‌گویند:] «پروردگارا، [این] عذاب را از ما برطرف کن که ایمان آورده‌ایم». ﴿۱۳﴾ چگونه [و از کجا] پند می‌پذیرند در حالی که [پیشتر،] پیامبر روشنگر به سویشان آمده بود؟ ﴿۱۴﴾ اما از او روی گرداندند و گفتند: «[او] آموزش‌یافته‌ای دیوانه است». ﴿۱۵﴾ [برای آزمایش شما] زمانی اندک عذاب را برمی‌داریم؛ [ولی] شما [به کفرِ خویش] بازمی‌گردید. ﴿۱۶﴾ روزی که سخت بر آنان می‌تازیم. [آری،] ما [از کافران به خاطر کفر و تکذیبشان،] انتقام می‌گیریم. ﴿۱۷﴾ پیش از آنان نیز قوم فرعون را آزمودیم و پیامبری بزرگوار به سویشان آمد ﴿۱۸﴾ [که به آنان گفت:] «بندگان الله [= بنی‌اسرائیل] را به من بسپارید که من پیامبری امین برایتان هستم.

وَأَن لَّا تَعۡلُواْ عَلَى ٱللَّهِۖ إِنِّيٓ ءَاتِيكُم بِسُلۡطَٰنٖ مُّبِينٖ ١٩ وَإِنِّي عُذۡتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمۡ أَن تَرۡجُمُونِ ٢٠ وَإِن لَّمۡ تُؤۡمِنُواْ لِي فَٱعۡتَزِلُونِ ٢١ فَدَعَا رَبَّهُۥٓ أَنَّ هَٰٓؤُلَآءِ قَوۡمٞ مُّجۡرِمُونَ ٢٢ فَأَسۡرِ بِعِبَادِي لَيۡلًا إِنَّكُم مُّتَّبَعُونَ ٢٣ وَٱتۡرُكِ ٱلۡبَحۡرَ رَهۡوًاۖ إِنَّهُمۡ جُندٞ مُّغۡرَقُونَ ٢٤ كَمۡ تَرَكُواْ مِن جَنَّٰتٖ وَعُيُونٖ ٢٥ وَزُرُوعٖ وَمَقَامٖ كَرِيمٖ ٢٦ وَنَعۡمَةٖ كَانُواْ فِيهَا فَٰكِهِينَ ٢٧ كَذَٰلِكَۖ وَأَوۡرَثۡنَٰهَا قَوۡمًا ءَاخَرِينَ ٢٨ فَمَا بَكَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلسَّمَآءُ وَٱلۡأَرۡضُ وَمَا كَانُواْ مُنظَرِينَ ٢٩ وَلَقَدۡ نَجَّيۡنَا بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ مِنَ ٱلۡعَذَابِ ٱلۡمُهِينِ ٣٠ مِن فِرۡعَوۡنَۚ إِنَّهُۥ كَانَ عَالِيٗا مِّنَ ٱلۡمُسۡرِفِينَ ٣١ وَلَقَدِ ٱخۡتَرۡنَٰهُمۡ عَلَىٰ عِلۡمٍ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ٣٢ وَءَاتَيۡنَٰهُم مِّنَ ٱلۡأٓيَٰتِ مَا فِيهِ بَلَٰٓؤٞاْ مُّبِينٌ ٣٣ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ لَيَقُولُونَ ٣٤ إِنۡ هِيَ إِلَّا مَوۡتَتُنَا ٱلۡأُولَىٰ وَمَا نَحۡنُ بِمُنشَرِينَ ٣٥ فَأۡتُواْ بِـَٔابَآئِنَآ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٣٦ أَهُمۡ خَيۡرٌ أَمۡ قَوۡمُ تُبَّعٖ وَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ أَهۡلَكۡنَٰهُمۡۖ إِنَّهُمۡ كَانُواْ مُجۡرِمِينَ ٣٧ وَمَا خَلَقۡنَا ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَا لَٰعِبِينَ ٣٨ مَا خَلَقۡنَٰهُمَآ إِلَّا بِٱلۡحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ٣٩

﴿۱۹﴾ و [نیز] بر الله برتری مجویید که من دلیل روشنی برایتان آورده‌ام؛ ﴿۲۰﴾ و از اینکه سنگسارم کنید به پروردگار خود و پروردگار شما پناه می‌برم. ﴿۲۱﴾ اگر به من ایمان نمی‌آورید، از من کناره بگیرید [و رهایم کنید]». ﴿۲۲﴾ آنگاه به درگاه پروردگارش دعا کرد که: «[بارالها،] اینان گروهی تبهکارند». ﴿۲۳﴾ [به موسی علیه‌السلام وحی کردیم که:] «بندگانم را شبانه [از مصر] بیرون ببر؛ زیرا [سپاه فرعون] شما را تعقیب خواهند کرد؛ ﴿۲۴﴾ و دریا را آرام پشت سر بگذار که آنان سپاهی هستند که غرق خواهند شد. ﴿۲۵﴾ چه بسیار باغ‌ها و چشمه‌سارها که رها کردند [و رفتند]، ﴿۲۶﴾ و کشتزارها و قصرهای نیکو [و زیبا]، ﴿۲۷﴾ و نعمتی که در آن شادمان [و بهره‌مند] بودند. ﴿۲۸﴾ [سرنوشتشان] این گونه [بود] و [تمامی] آن نعمت‌ها را به گروهی دیگر واگذاشتیم. ﴿۲۹﴾ آسمان و زمین قطرهٔ اشکی بر [نابودی] آنان نریخت و مهلتی [برای توبه] نیز نیافتند. ﴿۳۰﴾ بی‌تردید، بنی‌اسرائیل را از عذاب اهانت آمیز نجات دادیم؛ ﴿۳۱﴾ از فرعون که [رهبر] سرکشی در زمرهٔ اسرافکاران بود. ﴿۳۲﴾ ما با دانشِ خود بنی‌اسرائیل را بر مردم زمانه برتری دادیم، ﴿۳۳﴾ و نشانه‌هایی [از قدرت خویش] در اختیارشان گذاشتیم که آزمایشی روشن در آن بود. ﴿۳۴﴾ این [کافران] می‌گویند: ﴿۳۵﴾ «جز مرگِ نخستینِ ما، هیچ [زندگیِ دیگری] نیست و هرگز برانگیخته نخواهیم شد؛ ﴿۳۶﴾ و اگر راست می‌گویید، نیاکانمان را [زنده کنید و] بیاورید». ﴿۳۷﴾ آیا اینان بهترند یا قوم [نیرومندِ] «تُبَّع» و پیشینیان آنها که چون بزهکار بودند آنان را نابود کردیم؟ ﴿۳۸﴾ ما آسمان‌ها و زمین و آنچه را که میان آنهاست به بازی نیافریده‌ایم؛ ﴿۳۹﴾ آنها را به‌حق [و با هدف] آفریده‌ایم؛ ولی بیشتر آنان نمی‌دانند.

إِنَّ يَوۡمَ ٱلۡفَصۡلِ مِيقَٰتُهُمۡ أَجۡمَعِينَ ﴿٤٠﴾ يَوۡمَ لَا يُغۡنِي مَوۡلًى عَن مَّوۡلًى شَيۡـٔٗا وَلَا هُمۡ يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾ إِلَّا مَن رَّحِمَ ٱللَّهُۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٤٢﴾ إِنَّ شَجَرَتَ ٱلزَّقُّومِ ﴿٤٣﴾ طَعَامُ ٱلۡأَثِيمِ ﴿٤٤﴾ كَٱلۡمُهۡلِ يَغۡلِي فِي ٱلۡبُطُونِ ﴿٤٥﴾ كَغَلۡيِ ٱلۡحَمِيمِ ﴿٤٦﴾ خُذُوهُ فَٱعۡتِلُوهُ إِلَىٰ سَوَآءِ ٱلۡجَحِيمِ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ صُبُّواْ فَوۡقَ رَأۡسِهِۦ مِنۡ عَذَابِ ٱلۡحَمِيمِ ﴿٤٨﴾ ذُقۡ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡكَرِيمُ ﴿٤٩﴾ إِنَّ هَٰذَا مَا كُنتُم بِهِۦ تَمۡتَرُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّ ٱلۡمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٖ ﴿٥١﴾ فِي جَنَّٰتٖ وَعُيُونٖ ﴿٥٢﴾ يَلۡبَسُونَ مِن سُندُسٖ وَإِسۡتَبۡرَقٖ مُّتَقَٰبِلِينَ ﴿٥٣﴾ كَذَٰلِكَ وَزَوَّجۡنَٰهُم بِحُورٍ عِينٖ ﴿٥٤﴾ يَدۡعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَٰكِهَةٍ ءَامِنِينَ ﴿٥٥﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا ٱلۡمَوۡتَ إِلَّا ٱلۡمَوۡتَةَ ٱلۡأُولَىٰۖ وَوَقَىٰهُمۡ عَذَابَ ٱلۡجَحِيمِ ﴿٥٦﴾ فَضۡلٗا مِّن رَّبِّكَۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ﴿٥٧﴾ فَإِنَّمَا يَسَّرۡنَٰهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾ فَٱرۡتَقِبۡ إِنَّهُم مُّرۡتَقِبُونَ ﴿٥٩﴾

﴿۴۰﴾ بی‌تردید، روزِ داوری [= قیامت] وعده‌گاه همۀ آنان است. ﴿۴۱﴾ روزی که هیچ دوستی برای دوست خود سودمند نیست و [از هیچ سو] یاری نمی‌شوند؛ ﴿۴۲﴾ مگر کسی که الله [بر او] رحم کند که او تعالی بسیار معزز گرانقدر مهربان است. ﴿۴۳﴾ بی‌گمان، درخت زَقّوم، ﴿۴۴﴾ غذای گناهکاران است. ﴿۴۵﴾ [میوه‌اش، به سبب گرمای زیاد،] همچون مسِ گداخته در شکم‌ها می‌جوشد؛ ﴿۴۶﴾ مانند جوششِ آب داغ. ﴿۴۷﴾ [خطاب می‌رسد:] «آن [ستمکار] را بگیرید و به میان دوزخ درافکنید؛ ﴿۴۸﴾ آنگاه از عذاب آب داغ بر سرش فروریزید». ﴿۴۹﴾ [در آن حال، به او گفته می‌شود:] «بچش که تو [در میان قوم خود] عزتمند و بزرگواری. ﴿۵۰﴾ این همان [سرنوشت دردناکی] است که در موردش تردید داشتید». ﴿۵۱﴾ یقیناً پرهیزگاران در جایگاه امنی هستند؛ ﴿۵۲﴾ در [میان] باغ‌ها و [کنار] چشمه‌سارهای بهشت. ﴿۵۳﴾ لباس‌هایی از دیبای نازک و دیبای ضخیم می‌پوشند، در حالی که رویاروی یکدیگر [به صحبت] نشسته‌اند. ﴿۵۴﴾ چنین است [وضع آنان]؛ و [نیز] حور العین را به همسری آنان درمی‌آوریم. ﴿۵۵﴾ در آنجا هر میوه‌ای که اراده کنند، بی دغدغه در اختیارشان است. ﴿۵۶﴾ در بهشت طعم مرگ را نخواهند چشید؛ جز همان مرگ نخستین [در دنیا]؛ و [پروردگار مهربان] آنان را از مجازات دوزخ محفوظ می‌دارد. ﴿۵۷﴾ [این] بخششی است از [جانب] پروردگارت؛ و این همان کامیابی بزرگ است. ﴿۵۸﴾ [ای پیامبر،] ما قرآن را به زبان تو روان [و آسان] ساختیم؛ باشد که [مشرکان] پند گیرند. ﴿۵۹﴾ پس در انتظار [وعده‌های الهی] باش که بی‌گمان، آنان [نیز] منتظر [شکست و مرگ تو] هستند.

سُورَةُ الجَاثِيَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلُ ٱلْكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَكِيمِ ﴿٢﴾ إِنَّ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ لَءَايَٰتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾ وَفِى خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِن دَآبَّةٍ ءَايَٰتٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ وَٱخْتِلَٰفِ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن رِّزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ ٱلرِّيَٰحِ ءَايَٰتٌ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٥﴾ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِٱلْحَقِّ ۖ فَبِأَىِّ حَدِيثٍۭ بَعْدَ ٱللَّهِ وَءَايَٰتِهِۦ يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾ وَيْلٌ لِّكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴿٧﴾ يَسْمَعُ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا ۖ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٨﴾ وَإِذَا عَلِمَ مِنْ ءَايَٰتِنَا شَيْـًٔا ٱتَّخَذَهَا هُزُوًا ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٩﴾ مِّن وَرَآئِهِمْ جَهَنَّمُ ۖ وَلَا يُغْنِى عَنْهُم مَّا كَسَبُوا۟ شَيْـًٔا وَلَا مَا ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَوْلِيَآءَ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠﴾ هَٰذَا هُدًى ۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رِّجْزٍ أَلِيمٌ ﴿١١﴾ ۞ ٱللَّهُ ٱلَّذِى سَخَّرَ لَكُمُ ٱلْبَحْرَ لِتَجْرِىَ ٱلْفُلْكُ فِيهِ بِأَمْرِهِۦ وَلِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢﴾ وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٣﴾

۴۵- سورۀ جاثیه مکی است
وآن سی وهفت آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ حم [حا. میم]. ﴿۲﴾ نزول [این] کتاب از جانب الله بسیار پیروزمند حکیم است. ﴿۳﴾ به راستی که در آسمان‌ها و زمین، نشانه‌هایی [از قدرت الهی] برای مؤمنان [پدیدار] است. ﴿۴﴾ و [نیز] در آفرینش خودتان و موجودات زنده‌ای که [در زمین] پراکنده می‌سازد، نشانه‌هایی [از توان و تدبیر الله] برای اهل یقین [آشکار] است. ﴿۵﴾ و در گردش پیاپی شب و روز و رِزقی که الله [به صورت باران] از آسمان می‌فرستد و با آن، زمین را پس از خزان و خشکی‌اش زنده می‌سازد؛ و [نیز] در گردش بادها، نشانه‌هایی [از قدرت پروردگار،] برای خردورزان است. ﴿۶﴾ [ای پیامبر،] اینها آیات و [نشانه‌های] الهی است که به‌حق بر تو می‌خوانیم. [به راستی، مشرکان] پس از [سخن] الله و آیاتش، کدام سخن را باور می‌کنند؟ ﴿۷﴾ وای بر هر دروغگوی گنهکاری! ﴿۸﴾ [آن کافری] که آیات الهی را که بر او خوانده می‌شود، می‌شنود؛ ولی متکبرانه بر مخالفت اصرار دارد؛ گویی آنها را نشنیده است؛ پس او را به عذابی دردناک بشارت بده. ﴿۹﴾ [همان کسی که] چون بر گوشه‌ای از آیات ما واقف شود، آن را به سُخریه می‌گیرد. آنان عذابی اهانت آمیز برایشان است. ﴿۱۰﴾ پیش رویشان دوزخ است؛ و دستاوردشان و [یاوران و] کارسازانی که به جای الله برگزیده‌اند، هیچ سودی به حالشان نخواهند داشت؛ و عذابی سهمگین برایشان است. ﴿۱۱﴾ این [قرآن، موجبِ] هدایت است؛ و کسانی که آیات پروردگارشان را انکار می‌کنند، عذابی از سخت‌ترین عذاب‌های دردناک برایشان است. ﴿۱۲﴾ الله همان ذاتی است که دریاها را در خدمت شما گماشت تا کشتی‌ها به فرمانش در آن حرکت کنند و [شما بتوانید] از فضل او [روزی] بجویید؛ باشد که شکر به جای آورید. ﴿۱۳﴾ آنچه را در آسمان‌ها و زمین است، از [رحمت] خویش در خدمت شما گماشت؛ که در این [امر،] نشانه‌هایی [از لطف و قدرت الهی] برای اندیشمندان است.

قُل لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ يَغْفِرُوا۟ لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ ٱللَّهِ لِيَجْزِىَ
قَوْمًۢا بِمَا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ مَنْ عَمِلَ صَٰلِحًا فَلِنَفْسِهِۦ ۖ
وَمَنْ أَسَآءَ فَعَلَيْهَا ۖ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١٥﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا
بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحُكْمَ وَٱلنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَٰهُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ
وَفَضَّلْنَٰهُمْ عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٦﴾ وَءَاتَيْنَٰهُم بَيِّنَٰتٍ مِّنَ ٱلْأَمْرِ ۖ
فَمَا ٱخْتَلَفُوٓا۟ إِلَّا مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّ رَبَّكَ
يَقْضِى بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾
ثُمَّ جَعَلْنَٰكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ ٱلْأَمْرِ فَٱتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ
أَهْوَآءَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُمْ لَن يُغْنُوا۟ عَنكَ مِنَ ٱللَّهِ
شَيْـًٔا ۚ وَإِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۖ وَٱللَّهُ وَلِىُّ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿١٩﴾
هَٰذَا بَصَٰٓئِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٢٠﴾
أَمْ حَسِبَ ٱلَّذِينَ ٱجْتَرَحُوا۟ ٱلسَّيِّـَٔاتِ أَن نَّجْعَلَهُمْ كَٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ سَوَآءً مَّحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ ۚ سَآءَ
مَا يَحْكُمُونَ ﴿٢١﴾ وَخَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ
وَلِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍۭ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

﴿۱۴﴾ [ای پیامبر] به مؤمنان بگو: «از کسانی که به روزهای الله [= روزهای پیروزی بر کفر و گرفتن انتقام از مشرکان] امیدی ندارند، درگذرند تا [الله در زمان مشخص، هر] گروهی را در برابر آنچه که انجام داده‌اند سزا دهد». ﴿۱۵﴾ هر کس کار شایسته‌ای انجام دهد، به سود خود و هر کس کار بدی کند، به زیان خود کرده است؛ آنگاه [برای محاسبه و جزا] به پیشگاه پروردگارتان بازگردانده می‌شوید. ﴿۱۶﴾ به بنی‌اسرائیل، کتاب [تورات و انجیل] و [علمِ] داوری [بین مردم] و نبوت بخشیدیم و از نعمت‌های پاکیزه، روزی‌شان دادیم و آنان را [به موهبت توحید] بر مردم زمانه برتری بخشیدیم؛ ﴿۱۷﴾ و در امر [بازشناسی حق از باطل]، آیات روشنی در اختیارشان قرار دادیم؛ پس اختلاف نکردند مگر بعد از اینکه علم [و آگاهی] برایشان حاصل شد [و حجت بر آنان اقامه گشت، آنگاه] به سبب برتری‌جویی [و حسادتی] که بینشان بود، اختلاف ورزیدند؛ قطعاً، پروردگارت روز قیامت دربارۀ آنچه [در دنیا] راجع به آن اختلاف می‌ورزیدند میان آنان داوری خواهد کرد. ﴿۱۸﴾ آنگاه تو را بر روشی [روشن و کامل] از امر [دین] قرار دادیم؛ پس پیرو همان راه باش و از هوس‌های نادانان پیروی نکن. ﴿۱۹﴾ آنان در برابر [عذاب] الله هیچ نفعی برای تو ندارند؛ ستمکاران [یاور و] کارساز یکدیگرند؛ و الله کارسازِ پرهیزگاران است. ﴿۲۰﴾ این [قرآن] مایۀ بصیرت مردم است و هدایت و رحمتی برای اهل یقین است. ﴿۲۱﴾ آیا کسانی که مرتکب کارهای ناشایست شدند، پنداشته‌اند که آنان را مانند کسانی قرار می‌دهیم که ایمان آورده و کارهای نیک انجام داده‌اند، به گونه‌ای که زندگی و مرگشان [با آنان] یکسان باشد؟ چه بد داوری می کنند! ﴿۲۲﴾ الله آسمان‌ها و زمین را [هدفمند و] به‌حق آفرید تا [همه آزمایش شوند] و جزای دستاوردهای همه [بندگان] داده شود؛ بدون آنکه ظلمی به آنان شود.

أَفَرَءَيْتَ مَنِ ٱتَّخَذَ إِلَٰهَهُۥ هَوَىٰهُ وَأَضَلَّهُ ٱللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِۦ
وَقَلْبِهِۦ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِۦ غِشَٰوَةً فَمَن يَهْدِيهِ مِنۢ بَعْدِ ٱللَّهِ ۚ أَفَلَا
تَذَكَّرُونَ ﴿٢٣﴾ وَقَالُوا۟ مَا هِىَ إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَآ
إِلَّا ٱلدَّهْرُ ۚ وَمَا لَهُم بِذَٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۖ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٢٤﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ
عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٍ مَّا كَانَ حُجَّتَهُمْ إِلَّآ أَن قَالُوا۟ ٱئْتُوا۟ بِـَٔابَآئِنَآ إِن
كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلِ ٱللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَىٰ
يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَخْسَرُ ٱلْمُبْطِلُونَ ﴿٢٧﴾
وَتَرَىٰ كُلَّ أُمَّةٍ جَاثِيَةً ۚ كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَىٰٓ إِلَىٰ كِتَٰبِهَا ٱلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ هَٰذَا كِتَٰبُنَا يَنطِقُ عَلَيْكُم بِٱلْحَقِّ ۚ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنسِخُ
مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٩﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِى رَحْمَتِهِۦ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْمُبِينُ ﴿٣٠﴾ وَأَمَّا
ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَفَلَمْ تَكُنْ ءَايَٰتِى تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَٱسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنتُمْ قَوْمًا
مُّجْرِمِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ وَٱلسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا
قُلْتُم مَّا نَدْرِى مَا ٱلسَّاعَةُ إِن نَّظُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِنِينَ ﴿٣٢﴾

﴿۲۳﴾ آیا آن کسی را دیده‌ای که آگاهانه هوای نفسش را به جای معبود خود نشانده [و تسلیم آن شده] است؟ الله نیز او را گمراه ساخت و بر گوش و دلش مُهر [غفلت] نهاد و بر دیده‌اش پرده‌ای کشید؛ [اگر الله هدایتش نکند،] پس از الله چه کسی هدایتش خواهد کرد؟ آیا پند نمی‌گیرید؟ ﴿۲۴﴾ [مشرکان] می‌گویند: «جز زندگی دنیای ما هیچ [خبری] نیست؛ زندگی می‌کنیم و می‌میریم؛ و این گردشِ روزگار است که ما را به کامِ مرگ می‌برد». آنان در مورد این [امر،] ناآگاه هستند و فقط از حدس و گمان پیروی می‌کنند. ﴿۲۵﴾ و چون آیات روشنگر ما [در مورد قیامت] بر آنان خوانده می‌شود، دلیل [انکار]شان فقط این است که می‌گویند: «اگر راست می‌گویید، نیاکانمان را [زنده کنید و] بازگردانید». ﴿۲۶﴾ [ای پیامبر، به آنان] بگو: «الله است که شما را حیات می‌بخشد و مرگ می‌دهد؛ آنگاه شما را در روز قیامت ـ که هیچ تردیدی در [وقوع] آن نیست ـ جمع می‌کند؛ ولی بیشتر مردم [این حقیقت را] نمی‌دانند». ﴿۲۷﴾ فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آنِ الله است و روزی که قیامت برپا شود، اهل باطل زیانکار خواهند بود. ﴿۲۸﴾ [در آن روز] هر گروهی را [از وحشت حساب و جزا، خوار و] به‌زانو درآمده می‌بینی؛ همه را برای [گرفتن] نامهٔ اعمالشان فرامی‌خوانند [و به آنان خطاب می‌شود:] «امروز شما در برابر آنچه کرده‌اید، جزا می‌بینید. ﴿۲۹﴾ این نامهٔ [اعمالِ شما نزد] ماست که به‌حق بر شما گواهی می‌دهد. ما [تمام] اعمالی را که انجام می‌دادید [دقیقاً] ثبت می‌کردیم. ﴿۳۰﴾ مؤمنان نیکوکار را پروردگارشان مشمول رحمت خویش قرار خواهد داد. این همان کامیابی آشکار است». ﴿۳۱﴾ ولی [به] کافران [خطاب می‌شود:] «مگر نه این بود که در برابر آیات من که بر شما عرضه می‌شد، گردنکشی می‌کردید و گروهی بزهکار بودید؟ ﴿۳۲﴾ و چون گفته می‌شد: "وعدهٔ الله حق است و [در وقوعِ] قیامت هیچ تردیدی نیست"، می‌گفتید: "نمی‌دانیم قیامت چیست؛ [آن را] توهّمی بیش نمی‌دانیم و به یقین نرسیده‌ایم"».

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا۟ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٣﴾ وَقِيلَ ٱلْيَوْمَ نَنسَىٰكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا وَمَأْوَىٰكُمُ ٱلنَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٣٤﴾ ذَٰلِكُم بِأَنَّكُمُ ٱتَّخَذْتُمْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ هُزُوًا وَغَرَّتْكُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا ۚ فَٱلْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٣٥﴾ فَلِلَّهِ ٱلْحَمْدُ رَبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَرَبِّ ٱلْأَرْضِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٣٦﴾ وَلَهُ ٱلْكِبْرِيَآءُ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٣٧﴾

سُورَةُ الأَحْقَافِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلُ ٱلْكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَكِيمِ ﴿٢﴾ مَا خَلَقْنَا ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ إِلَّا بِٱلْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ عَمَّآ أُنذِرُوا۟ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ قُلْ أَرَءَيْتُم مَّا تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَرُونِى مَاذَا خَلَقُوا۟ مِنَ ٱلْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ ۖ ٱئْتُونِى بِكِتَٰبٍ مِّن قَبْلِ هَٰذَآ أَوْ أَثَٰرَةٍ مِّنْ عِلْمٍ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٤﴾ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَن لَّا يَسْتَجِيبُ لَهُۥٓ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ وَهُمْ عَن دُعَآئِهِمْ غَٰفِلُونَ ﴿٥﴾

الجزء ٢٦
الحزب ٥١

﴿۳۳﴾ رفتار زشتشان بر آنان آشکار می‌شود و عذابی که آن را مسخره می‌کردند، دامنگیرشان خواهد شد. ﴿۳۴﴾ [به آنان] گفته می‌شود: «امروز شما را [در عذاب دوزخ] رها می‌کنیم؛ چنان که شما [نیز در دنیا نسبت] به دیدار امروز بی‌اعتنا بودید؛ و جایگاهتان آتش است و هیچ یاوری نخواهید داشت. ﴿۳۵﴾ این [گرفتاری] از آن روست که آیات الهی را مسخره می‌کردید و زندگی دنیا فریبتان داده بود». امروز [کافران را] از آتش بیرون نخواهند آورد و از آنان خواسته نمی‌شود که [با توبه و طاعت، پروردگارشان را از خود] خشنود سازند. ﴿۳۶﴾ ستایش مخصوص الله است؛ پروردگار آسمان‌ها و زمین و تمامِ جهانیان. ﴿۳۷﴾ بزرگی در آسمان‌ها و زمین از آنِ اوست؛ و او تعالی بسی معزز حکیم است.

۴۶- سورۀ احقاف مکی است
وآن سی وپیج آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ حم [حا. میم]. ﴿۲﴾ نزول [این] کتاب از جانب الله بسیار پیروزمند حکیم است. ﴿۳﴾ آسمان‌ها و زمین و آنچه را که بین آنهاست به‌حق [و هدفمند] و برای مدتی معین آفریده‌ایم؛ [ولی] کافران از آنچه به آنان هشدار داده شده، رویگردانند. ﴿۴﴾ [ای پیامبر، به مشرکان] بگو: «آیا به چیزهایی که به جای الله [به نیایش] می‌خوانید توجه کرده‌اید؟ به من نشان دهید چه چیز از [اجزای] زمین را آفریده‌اند. آیا در [آفرینش] آسمان‌ها شرکت داشته‌اند؟ اگر راست می‌گویید، از کتاب‌های آسمانی پیشین یا بازمانده‌ای از دانش [گذشتگان، دلیل] بیاورید». ﴿۵﴾ کیست گمراه‌تر از کسی که به جای الله، افرادی را به دعا می‌خواند که تا روز قیامت به او پاسخ نمی‌دهند و آنان [= معبودهای باطل، اساساً] از درخواست آنها [= عبادتگزارانشان] بی‌خبرند؟

وَإِذَا حُشِرَ ٱلنَّاسُ كَانُواْ لَهُمۡ أَعۡدَآءٗ وَكَانُواْ بِعِبَادَتِهِمۡ كَٰفِرِينَ ٦ وَإِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٖ قَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لِلۡحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمۡ هَٰذَا سِحۡرٞ مُّبِينٌ ٧ أَمۡ يَقُولُونَ ٱفۡتَرَىٰهُۖ قُلۡ إِنِ ٱفۡتَرَيۡتُهُۥ فَلَا تَمۡلِكُونَ لِي مِنَ ٱللَّهِ شَيۡـًٔاۖ هُوَ أَعۡلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِۚ كَفَىٰ بِهِۦ شَهِيدَۢا بَيۡنِي وَبَيۡنَكُمۡۖ وَهُوَ ٱلۡغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ٨ قُلۡ مَا كُنتُ بِدۡعٗا مِّنَ ٱلرُّسُلِ وَمَآ أَدۡرِي مَا يُفۡعَلُ بِي وَلَا بِكُمۡۖ إِنۡ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّ وَمَآ أَنَا۠ إِلَّا نَذِيرٞ مُّبِينٞ ٩ قُلۡ أَرَءَيۡتُمۡ إِن كَانَ مِنۡ عِندِ ٱللَّهِ وَكَفَرۡتُم بِهِۦ وَشَهِدَ شَاهِدٞ مِّنۢ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ عَلَىٰ مِثۡلِهِۦ فَـَٔامَنَ وَٱسۡتَكۡبَرۡتُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ١٠ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَوۡ كَانَ خَيۡرٗا مَّا سَبَقُونَآ إِلَيۡهِۚ وَإِذۡ لَمۡ يَهۡتَدُواْ بِهِۦ فَسَيَقُولُونَ هَٰذَآ إِفۡكٞ قَدِيمٞ ١١ وَمِن قَبۡلِهِۦ كِتَٰبُ مُوسَىٰٓ إِمَامٗا وَرَحۡمَةٗۚ وَهَٰذَا كِتَٰبٞ مُّصَدِّقٞ لِّسَانًا عَرَبِيّٗا لِّيُنذِرَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ وَبُشۡرَىٰ لِلۡمُحۡسِنِينَ ١٢ إِنَّ ٱلَّذِينَ قَالُواْ رَبُّنَا ٱللَّهُ ثُمَّ ٱسۡتَقَٰمُواْ فَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ١٣ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِ خَٰلِدِينَ فِيهَا جَزَآءَۢ بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ١٤

﴿۶﴾ و آنگاه که [در قیامت] مردم احضار شوند، آن [معبودان باطل] دشمنانشان خواهند بود و عبادتشان را انکار خواهند کرد. ﴿۷﴾ و چون آیاتِ روشنگر ما بر کافران خوانده می‌شود، آنان در مورد سخن حقی که به آنها رسیده است می‌گویند: «این جادویی آشکار است»؛ ﴿۸﴾ یا می‌گویند: «[محمد ﷺ] این [قرآن] را خود جعل کرده [و به الله نسبت داده] است». [ای پیامبر، به آنان] بگو: «اگر من آن را جعل کرده [و به الله نسبت داده] باشم، شما نمی‌توانید در برابر [عذاب و خشم] الله از من دفاع کنید. الله به آنچه شما دربارهٔ او [= قرآن، با طعنه] گفتگو می‌کنید، آگاه‌تر است، و به عنوان گواه بین من و شما کافی است؛ و او بسیار آمرزگارِ مهربان است». ﴿۹﴾ بگو: «من پدیده‌ای نوظهور در میان پیامبران نیستم و نمی‌دانم سرنوشت من و شما چه خواهد شد؛ تنها از آنچه به من وحی می‌شود پیروی می‌کنم و فقط هشداردهنده‌ای آشکارم». ﴿۱۰﴾ بگو: «به من بگویید: اگر قرآن از جانب الله باشد و شما به آن کفر ورزید و شاهدی از بنی‌اسرائیل، به مشابهت آن [با تورات و با تکیه بر آنچه در تورات در مورد آن آمده بر حقانیّت آن] گواهی داده و ایمان آورده باشد و شما در برابرش [انکار و] تکبر ورزید، [آیا گمراه و ستمگر نیستید]؟ بی‌گمان، الله ستمکاران را هدایت نخواهد کرد». ﴿۱۱﴾ و کافران به مؤمنان گفتند: «اگر این [قرآن] خوب بود، کسانی [که بردگان و فقیرانی ناچیزند] در پذیرش آن بر ما سبقت نمی‌گرفتند»؛ و چون به وسیله آن هدایت نیافته‌اند، می‌گویند: «این [قرآن]، دروغی قدیمی است». ﴿۱۲﴾ و [در حالی که] پیش از آن [= قرآن]، کتاب موسی راهنما و رحمت بود؛ و این [قرآن،] کتابی است که [تورات را] به زبان [شیوای] عربی تصدیق می‌کند تا به ستمکاران هشدار دهد و برای نیکوکاران بشارت باشد. ﴿۱۳﴾ کسانی که گفتند: «پروردگارِ ما الله است»؛ آنگاه [از بندگیِ غیرِ او سر باز زدند و بر اعتقاد خود] پای فشردند، ترس و اندوهی نخواهند داشت. ﴿۱۴﴾ آنان اهل بهشتند و جاودانه در آنجا خواهند بود. این، پاداش اعمالی است که انجام داده‌اند.

وَوَصَّيْنَا ٱلْإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيْهِ إِحْسَٰنًا ۖ حَمَلَتْهُ أُمُّهُۥ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا ۖ وَحَمْلُهُۥ وَفِصَٰلُهُۥ ثَلَٰثُونَ شَهْرًا ۚ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُۥ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِىٓ أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتَ عَلَىَّ وَعَلَىٰ وَٰلِدَىَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَٰلِحًا تَرْضَىٰهُ وَأَصْلِحْ لِى فِى ذُرِّيَّتِىٓ ۖ إِنِّى تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّى مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿١٥﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا۟ وَنَتَجَاوَزُ عَن سَيِّـَٔاتِهِمْ فِىٓ أَصْحَٰبِ ٱلْجَنَّةِ ۖ وَعْدَ ٱلصِّدْقِ ٱلَّذِى كَانُوا۟ يُوعَدُونَ ﴿١٦﴾ وَٱلَّذِى قَالَ لِوَٰلِدَيْهِ أُفٍّ لَّكُمَآ أَتَعِدَانِنِىٓ أَنْ أُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ ٱلْقُرُونُ مِن قَبْلِى وَهُمَا يَسْتَغِيثَانِ ٱللَّهَ وَيْلَكَ ءَامِنْ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ فَيَقُولُ مَا هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٧﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ ٱلْقَوْلُ فِىٓ أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِم مِّنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ خَٰسِرِينَ ﴿١٨﴾ وَلِكُلٍّ دَرَجَٰتٌ مِّمَّا عَمِلُوا۟ ۖ وَلِيُوَفِّيَهُمْ أَعْمَٰلَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ عَلَى ٱلنَّارِ أَذْهَبْتُمْ طَيِّبَٰتِكُمْ فِى حَيَاتِكُمُ ٱلدُّنْيَا وَٱسْتَمْتَعْتُم بِهَا فَٱلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ ٱلْهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِى ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ وَبِمَا كُنتُمْ تَفْسُقُونَ ﴿٢٠﴾

﴿۱۵﴾ و انسان را به نیکی کردن به پدر و مادرش سفارش کردیم؛ [به ویژه] مادر که به دشواری بارِ حمل او را بر عهده دارد و با دشواری وضع حمل می‌کند؛ و [دوران] بارداری و شیرخوارگی‌اش [مجموعاً] سی ماه است؛ [او پرورش می‌یابد] تا به حد رشد برسد و در چهل سالگی [که توان جسمی و ذهنی‌اش کامل است] می‌گوید: «پروردگارا، به من توفیق بده تا شکرِ نعمتی را که به من و پدر و مادرم ارزانی داشته‌ای، به جای آورم و کار شایسته‌ای انجام دهم که از آن راضی گردی؛ و فرزندانم را شایسته گردان؛ به درگاهت [توبه نموده و] بازگشته‌ام و تسلیم [فرمانت] هستم». ﴿۱۶﴾ آنان کسانی هستند که ما نیکوترین کارهایشان را می‌پذیریم و از گناهانشان درمی‌گذریم و در زمرۀ اهل بهشتند. این وعدۀ راستی است که به آن نوید داده شده‌اند. ﴿۱۷﴾ و کسی که به پدر و مادرش گفت: «اف بر شما! چگونه به من وعده می‌دهید که [از گور] بیرون آورده خواهم شد؛ در حالی که نسل‌های فراوانی پیش از من رفتند [و بازنگشتند]؟» پدر و مادرش به درگاه الهی زاری می‌کنند [که فرزندشان را هدایت کند و به او می‌گویند:] «وای بر تو! ایمان بیاور که وعدۀ الهی راست است»؛ [اما] او پاسخ می‌دهد: «این [وعده‌ها] فقط افسانه‌های [خیالی] پیشینیان است». ﴿۱۸﴾ این افراد، در زمرۀ گروه‌هایی از جن و انس هستند که پیشتر، فرمان عذاب الهی در موردشان تحقق یافته است. بی‌گمان، آنان زیانکار بودند. ﴿۱۹﴾ هر گروه [بهشتی یا دوزخی]، درجاتی بر حسب اعمالشان دارند [تا حقی ضایع نگردد]؛ و الله اعمالشان را به تمام و کمال کیفر می‌دهد؛ بی آنکه در حقشان ستم شود. ﴿۲۰﴾ روزی که کافران بر آتش عرضه می‌شوند، [به آنان خطاب می‌شود:] «نعمت‌های پاکیزۀ خود را در زندگی دنیا از بین بردید و از آنها بهره‌مند شدید؛ پس امروز به خاطر برتری‌جوییِ ناحق و انحرافی که در زمین داشتید، با عذابی اهانت آمیز مجازات می‌شوید».

۞ وَٱذْكُرْ أَخَا عَادٍ إِذْ أَنذَرَ قَوْمَهُۥ بِٱلْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتِ ٱلنُّذُرُ
مِنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِۦٓ أَلَّا تَعْبُدُوٓا۟ إِلَّا ٱللَّهَ إِنِّىٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ
عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٢١﴾ قَالُوٓا۟ أَجِئْتَنَا لِتَأْفِكَنَا عَنْ ءَالِهَتِنَا فَأْتِنَا
بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٢٢﴾ قَالَ إِنَّمَا ٱلْعِلْمُ عِندَ ٱللَّهِ
وَأُبَلِّغُكُم مَّآ أُرْسِلْتُ بِهِۦ وَلَٰكِنِّىٓ أَرَىٰكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿٢٣﴾ فَلَمَّا
رَأَوْهُ عَارِضًا مُّسْتَقْبِلَ أَوْدِيَتِهِمْ قَالُوا۟ هَٰذَا عَارِضٌ مُّمْطِرُنَا ۚ
بَلْ هُوَ مَا ٱسْتَعْجَلْتُم بِهِۦ ۖ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٤﴾ تُدَمِّرُ كُلَّ
شَىْءٍۭ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا۟ لَا يُرَىٰٓ إِلَّا مَسَٰكِنُهُمْ ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِى
ٱلْقَوْمَ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ مَكَّنَّٰهُمْ فِيمَآ إِن مَّكَّنَّٰكُمْ فِيهِ
وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَأَبْصَٰرًا وَأَفْـِٔدَةً فَمَآ أَغْنَىٰ عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ
وَلَآ أَبْصَٰرُهُمْ وَلَآ أَفْـِٔدَتُهُم مِّن شَىْءٍ إِذْ كَانُوا۟ يَجْحَدُونَ بِـَٔايَٰتِ
ٱللَّهِ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا
مَا حَوْلَكُم مِّنَ ٱلْقُرَىٰ وَصَرَّفْنَا ٱلْءَايَٰتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٧﴾
فَلَوْلَا نَصَرَهُمُ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ قُرْبَانًا ءَالِهَةًۢ ۖ
بَلْ ضَلُّوا۟ عَنْهُمْ ۚ وَذَٰلِكَ إِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿٢٨﴾

﴿۲۱﴾ [ای پیامبر، سرگذشت هود علیه السلام،] برادر قوم عاد را یاد کن؛ آنگاه که در سرزمین «احقاف» [= ریگزاری در جنوب شبه جزیرۀ عربستان] قومش را هشدار می‌داد ـ در حالی که هشداردهندگان [دیگری نیز] در گذشته‌های دور و نزدیک آمده بودند ـ [و چنین می‌گفت] که: «تنها الله را عبادت کنید که من از عذاب روزی بزرگ بر شما می‌ترسم». ﴿۲۲﴾ آنان گفتند: «آیا آمده‌ای که ما را از [عبادت] معبودانمان بازگردانی؟ اگر راست می‌گویی، عذابی که به ما وعده می‌دهی پیش آور». ﴿۲۳﴾ [هود علیه السلام] گفت: «[وقت نزول عذاب را] فقط الله می‌داند؛ و من پیامی را که مأمور [ابلاغ] آن شده‌ام به شما می‌رسانم؛ ولی شما را گروهی نادان می‌بینم». ﴿۲۴﴾ و چون آن [عذاب] را که به صورت ابری در جهت [دشت و] دره‌ها[ی حاصلخیز]شان پیش می‌آمد، مشاهده کردند، [با شادمانی] گفتند: «این ابری است که [رحمت] بر ما می‌بارد»؛ [هود علیه السلام گفت: «نه»، بلکه همان [عذابی] است که برای رسیدنش شتاب داشتید؛ تندبادی است که عذابی دردناک با خود دارد. ﴿۲۵﴾ [طوفانی است که] هر چیزی را به فرمان پروردگارش در هم می‌کوبد»؛ آنگاه چنان [هلاک] شدند که جز خانه‌های [ویران] آنان، اثری به چشم نمی‌خورد. ما بزهکاران را این گونه کیفر می‌دهیم. ﴿۲۶﴾ یقیناً به آنها [= قوم عاد]، چنان امکاناتی داده بودیم که به شما [اهل مکه، چنان] امکاناتی نداده‌ایم؛ و برای آنان چشم و گوش و دل [نیرومندتر از دیگران] قرار داده بودیم، [ولی] گوش و چشم و دل‌هایشان سودی به حالشان نداشت؛ زیرا آیات الهی را انکار می‌کردند و [سرانجام،] عذابی که آن را مسخره می‌کردند، دامنگیرشان شد. ﴿۲۷﴾ [بسیاری از مردم] شهرهای پیرامون شما [مکّیان] را هلاک کردیم؛ [ولی قبلاً] نشانه‌ها [و دلایل توحید] را به شکل‌های مختلف در میان آوردیم؛ باشد که [از کفر و گمراهی] بازگردند. ﴿۲۸﴾ پس چرا کسانی که [مشرکان آنان را] برای تقرب [به الله،] معبودان خود گرفتند، [به هنگام بلا] یاری‌شان نکردند؟ بلکه از نظرشان ناپدید شدند؛ و [سرانجامِ] دروغ‌ها و تهمت‌هایشان همین بود.

وَإِذْ صَرَفْنَآ إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ ٱلْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ ٱلْقُرْءَانَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوٓا۟ أَنصِتُوا۟ ۖ فَلَمَّا قُضِىَ وَلَّوْا۟ إِلَىٰ قَوْمِهِم مُّنذِرِينَ ﴿٢٩﴾ قَالُوا۟ يَٰقَوْمَنَآ إِنَّا سَمِعْنَا كِتَٰبًا أُنزِلَ مِنۢ بَعْدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِىٓ إِلَى ٱلْحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٣٠﴾ يَٰقَوْمَنَآ أَجِيبُوا۟ دَاعِىَ ٱللَّهِ وَءَامِنُوا۟ بِهِۦ يَغْفِرْ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣١﴾ وَمَن لَّا يُجِبْ دَاعِىَ ٱللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُۥ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءُ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٣٢﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّ ٱللَّهَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَلَمْ يَعْىَ بِخَلْقِهِنَّ بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يُحْۦِىَ ٱلْمَوْتَىٰ ۚ بَلَىٰٓ إِنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٣﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ عَلَى ٱلنَّارِ أَلَيْسَ هَٰذَا بِٱلْحَقِّ ۖ قَالُوا۟ بَلَىٰ وَرَبِّنَا ۚ قَالَ فَذُوقُوا۟ ٱلْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٤﴾ فَٱصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُو۟لُوا۟ ٱلْعَزْمِ مِنَ ٱلرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِل لَّهُمْ ۚ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوٓا۟ إِلَّا سَاعَةً مِّن نَّهَارٍۭ ۚ بَلَٰغٌ ۚ فَهَلْ يُهْلَكُ إِلَّا ٱلْقَوْمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٣٥﴾

﴿۲۹﴾ [ای پیامبر، به یاد آور] هنگامی که گروهی از جن را به سوی تو فرستادیم که قرآن را بشنوند؛ هنگامی که نزد پیامبر حضور یافتند، [به یکدیگر] گفتند: «خاموش باشید [تا به آیات قرآن گوش فرادهیم] و چون [تلاوتش] به پایان رسید، نزد قوم خود بازگشتند تا به آنان [در مورد عواقبِ سرپیچی از فرمان حق] هشدار دهند. ﴿۳۰﴾ گفتند: «ای قوم، ما [آیاتِ] کتابی را شنیدیم که پس از موسی نازل شده است و کتاب‌های [آسمانیِ] پیش از خود را تصدیق می کند و به [سوی] حق و راه راست هدایت می‌نماید. ﴿۳۱﴾ ای قوم، [سخنان توحیدیِ] این دعوتگر را که به سوی الله فرامی‌خوانَد بپذیرید و به او ایمان آورید تا [الله] برخی از گناهانتان را ببخشد و شما را از عذابی دردناک در امان بدارد. ﴿۳۲﴾ و هر کس [سخنان] دعوتگری را که به سوی الله فرامی‌خوانَد نپذیرد [و به وی ایمان نیاورد، هرگز الله را] در زمین به تنگ نمی‌آورَد؛ و در برابر الله [یاور و] کارسازی نخواهد داشت. چنین کسانی در گمراهیِ آشکارند». ﴿۳۳﴾ آیا مشرکان ندیده‌اند [و نمی‌دانند] الله که آسمان‌ها و زمین را آفرید و از آفرینش آنها درمانده نشد، قادر است مردگان را [نیز] زنده کند؟ آری، او بر هر کاری بی نهایت تواناست. ﴿۳۴﴾ روزی که کافران بر آتش عرضه می‌شوند، [از آنان پرسیده می‌شود:] «آیا این آتش حق نیست [و حقیقت ندارد]؟» آنان می گویند: «آری؛ سوگند به پروردگارمان [که چنین است]»؛ [آنگاه الله] می‌فرماید: «پس به سزای آنکه [قیامت را] انکار می کردید، عذاب را بچشید». ﴿۳۵﴾ [ای پیامبر،] تو نیز همچون پیامبران اولوالعزم [که همواره ثابت‌قدم بودند، در برابر آزار و تکذیبِ قومت] شکیبا باش و در مورد [درخواست عذابِ] آنان شتاب نکن. روزی که [این کافران] عذابِ موعودشان را [در جهان آخرت] ببینند، [کیفرشان چنان طولانی است که] گويي فقط بخشی از روز را [در دنیا] به سر برده‌اند. این قرآن، پیامی [عمومی برای جن و انس] است. آیا جز نافرمانان هلاک می‌شوند؟

سُورَةُ مُحَمَّدٍ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ أَضَلَّ أَعۡمَٰلَهُمۡ ١ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَءَامَنُواْ بِمَا نُزِّلَ عَلَىٰ مُحَمَّدٖ وَهُوَ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّهِمۡ كَفَّرَ عَنۡهُمۡ سَيِّـَٔاتِهِمۡ وَأَصۡلَحَ بَالَهُمۡ ٢ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱتَّبَعُواْ ٱلۡبَٰطِلَ وَأَنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّبَعُواْ ٱلۡحَقَّ مِن رَّبِّهِمۡۚ كَذَٰلِكَ يَضۡرِبُ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ أَمۡثَٰلَهُمۡ ٣ فَإِذَا لَقِيتُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَضَرۡبَ ٱلرِّقَابِ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَثۡخَنتُمُوهُمۡ فَشُدُّواْ ٱلۡوَثَاقَ فَإِمَّا مَنَّۢا بَعۡدُ وَإِمَّا فِدَآءً حَتَّىٰ تَضَعَ ٱلۡحَرۡبُ أَوۡزَارَهَاۚ ذَٰلِكَۖ وَلَوۡ يَشَآءُ ٱللَّهُ لَٱنتَصَرَ مِنۡهُمۡ وَلَٰكِن لِّيَبۡلُوَاْ بَعۡضَكُم بِبَعۡضٖۗ وَٱلَّذِينَ قُتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ فَلَن يُضِلَّ أَعۡمَٰلَهُمۡ ٤ سَيَهۡدِيهِمۡ وَيُصۡلِحُ بَالَهُمۡ ٥ وَيُدۡخِلُهُمُ ٱلۡجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمۡ ٦ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن تَنصُرُواْ ٱللَّهَ يَنصُرۡكُمۡ وَيُثَبِّتۡ أَقۡدَامَكُمۡ ٧ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَتَعۡسٗا لَّهُمۡ وَأَضَلَّ أَعۡمَٰلَهُمۡ ٨ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ كَرِهُواْ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأَحۡبَطَ أَعۡمَٰلَهُمۡ ٩ ۞ أَفَلَمۡ يَسِيرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَيَنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۖ دَمَّرَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡۖ وَلِلۡكَٰفِرِينَ أَمۡثَٰلُهَا ١٠ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ مَوۡلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَأَنَّ ٱلۡكَٰفِرِينَ لَا مَوۡلَىٰ لَهُمۡ ١١

۴۷- سورهٔ محمد مدنی است
وآن سی وهشت آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ کسانی که کافر شدند و [مردم را] از راه الله بازمی‌دارند، [الله] اعمال آنان را تباه می کند. ﴿۲﴾ و کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند و به آنچه بر محمد نازل شده- که آن حق و از جانب پروردگارشان است- ایمان آورده‌اند، [الله نیز]، بدی‌هایشان را می‌زداید و امور [دنیا و دین]شان را سامان می‌بخشد [و اصلاح می کند]. ﴿۳﴾ این [پاداش و جزاء] به سبب آن است که کافران پیرو باطل شدند و مؤمنان، پیرو [آیات] حقِ پروردگارشان. الله مَثَل‌های مردم را اینچنین برایشان بیان می کند. ﴿۴﴾ [ای مومنان!] هر گاه [در میدان جنگ] با کافران روبرو شدید، گردن آنان را بزنید تا آنکه [بسیاری از آنان را] بکشید؛ آنگاه [اسیران را] محکم به بند کشید؛ سپس یا بر آنان منت گذارید [و بدون هیچ عوضی آزادشان کنید] یا [از آنان] فدیه بگیرید [و رهایشان کنید] تا سنگینی جنگ فروکش کند. این [حکم الهی] است؛ و اگر الله می‌خواست، خود از آنان انتقام می‌گرفت؛ ولی [فرمان جنگ داد] تا شما را در برابر یکدیگر آزمایش کند؛ و کسانی که در راه الله کشته شدند، [الله هرگز] نتیجه تلاششان را تباه نمی کند. ﴿۵﴾ الله آنان را [به راه راست] هدایت خواهد کرد و امورشان را سامان خواهد بخشید؛ ﴿۶﴾ و آنان را به بهشتی که [اوصافش را] برایشان بیان کرده است وارد خواهد نمود. ﴿۷﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اگر [دین و پیامبر] الله را یاری کنید، او نیز شما را یاری می کند و گام‌هایتان را [ثابت و] استوار می‌دارد. ﴿۸﴾ و بر کافران، نگونساری و هلاکت باد! [الله] اعمالشان را تباه می‌گرداند؛ ﴿۹﴾ زیرا آنچه را که الله نازل کرده است نپسندیدند؛ [الله] نیز اعمالشان را تباه نمود. ﴿۱۰﴾ آیا در زمین گشت و گذار نکرده‌اند تا ببینند سرانجامِ کسانی که پیش از آنان بودند، چگونه بوده است؟ الله [خانه‌هایشان را] بر سرشان ویران کرد [و آنان را نابود ساخت] و این کافران [نیز کیفری] همانند آن [در پیش] خواهند داشت. ﴿۱۱﴾ زیرا الله [یاور و] کارسازِ مؤمنان است؛ [ولی] کافران هیچ کارسازی ندارند.

إِنَّ ٱللَّهَ يُدۡخِلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يَتَمَتَّعُونَ وَيَأۡكُلُونَ كَمَا تَأۡكُلُ ٱلۡأَنۡعَٰمُ وَٱلنَّارُ مَثۡوٗى لَّهُمۡ ﴿١٢﴾ وَكَأَيِّن مِّن قَرۡيَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةٗ مِّن قَرۡيَتِكَ ٱلَّتِيٓ أَخۡرَجَتۡكَ أَهۡلَكۡنَٰهُمۡ فَلَا نَاصِرَ لَهُمۡ ﴿١٣﴾ أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّهِۦ كَمَن زُيِّنَ لَهُۥ سُوٓءُ عَمَلِهِۦ وَٱتَّبَعُوٓاْ أَهۡوَآءَهُم ﴿١٤﴾ مَّثَلُ ٱلۡجَنَّةِ ٱلَّتِي وُعِدَ ٱلۡمُتَّقُونَۖ فِيهَآ أَنۡهَٰرٞ مِّن مَّآءٍ غَيۡرِ ءَاسِنٖ وَأَنۡهَٰرٞ مِّن لَّبَنٖ لَّمۡ يَتَغَيَّرۡ طَعۡمُهُۥ وَأَنۡهَٰرٞ مِّنۡ خَمۡرٖ لَّذَّةٖ لِّلشَّٰرِبِينَ وَأَنۡهَٰرٞ مِّنۡ عَسَلٖ مُّصَفّٗىۖ وَلَهُمۡ فِيهَا مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ وَمَغۡفِرَةٞ مِّن رَّبِّهِمۡۖ كَمَنۡ هُوَ خَٰلِدٞ فِي ٱلنَّارِ وَسُقُواْ مَآءً حَمِيمٗا فَقَطَّعَ أَمۡعَآءَهُمۡ ﴿١٥﴾ وَمِنۡهُم مَّن يَسۡتَمِعُ إِلَيۡكَ حَتَّىٰٓ إِذَا خَرَجُواْ مِنۡ عِندِكَ قَالُواْ لِلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ مَاذَا قَالَ ءَانِفًاۚ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ طَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ وَٱتَّبَعُوٓاْ أَهۡوَآءَهُمۡ ﴿١٦﴾ وَٱلَّذِينَ ٱهۡتَدَوۡاْ زَادَهُمۡ هُدٗى وَءَاتَىٰهُمۡ تَقۡوَىٰهُمۡ ﴿١٧﴾ فَهَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّا ٱلسَّاعَةَ أَن تَأۡتِيَهُم بَغۡتَةٗۖ فَقَدۡ جَآءَ أَشۡرَاطُهَاۚ فَأَنَّىٰ لَهُمۡ إِذَا جَآءَتۡهُمۡ ذِكۡرَىٰهُمۡ ﴿١٨﴾ فَٱعۡلَمۡ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَٱسۡتَغۡفِرۡ لِذَنۢبِكَ وَلِلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِۗ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ مُتَقَلَّبَكُمۡ وَمَثۡوَىٰكُمۡ ﴿١٩﴾

﴿۱۲﴾ الله مؤمنان نیکوکار را به باغ‌هایی [از بهشت] وارد می کند که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است؛ و کافران [تنها در دنیا] بهره‌مند می‌شوند و همچون چهارپایان می‌خورند و آتش [دوزخ] جایگاهشان است. ﴿۱۳﴾ و چه بسیار شهرهایی که ساکنانش از [مردم] شَهرت که تو را از آنجا بیرون کردند، توانمندتر بودند؛ ما آنان را نابود کرده‌ایم و هیچ یاوری [در برابر عذاب الهی] نداشتند. ﴿۱۴﴾ آیا کسی که بر شیوهٔ روشنی از جانب پروردگار خویش است، همچون کسانی است که زشتیِ رفتارشان در نظرشان آراسته شده و از هوس‌های خویش پیروی می کنند؟ ﴿۱۵﴾ توصیف بهشتی که به پرهیزگاران وعده داده شده، [چنین است که:] در آن، جویبارهایی از آبی [خالص و زلال] که بو و مزه‌اش تغییر نکرده؛ و جویبارهایی از شیری که طعمش دگرگون نگشته؛ و جویبارهایی از شرابی که مایهٔ لذتِ نوشندگان است؛ و جویبارهایی از عسل ناب است؛ و همهٔ [انواع] میوه‌ها، در آنجا در دسترسشان است و [از همه برتر، از] آمرزشِ پروردگارشان [برخوردارند]. [آیا بهشتیان] همانند ساکنان جاودان دوزخند که آبی چنان جوشان به آنان می‌نوشانند که روده‌هایشان را متلاشی می کند؟ ﴿۱۶﴾ [ای پیامبر،] برخی از منافقان به [گفتار] تو گوش فرامی‌دهند اما هنگامی که از نزد تو خارج می‌شوند، به اهل دانش [با تمسخر] می گویند: «[فهمیدید] لحظاتی پیش چه می گفت؟» الله بر دل‌هایشان مُهر [غفلت] نهاده است و آنان از هوس‌های خویش پیروی کرده‌اند. ﴿۱۷﴾ الله بر هدایتِ پرهیزگاران می‌افزاید و پرهیزکاری‌شان [را قوّت] می‌بخشد. ﴿۱۸﴾ آیا [کافران] جز این انتظار دارند که قیامت ناگهان بر آنان فرارسد؟ همانا نشانه‌های آن آشکار شده است. آنگاه که قیامت فرارسد پندگرفتنشان چه سودی خواهد داشت؟ ﴿۱۹﴾ [ای پیامبر،] بدان که معبودی [به‌حق] جز الله نیست؛ و برای گناه خویش و [گناهِ] مردان و زنان مؤمن آمرزش بخواه؛ و [به یاد داشته باش که] الله، محل رفت‌وآمدِ [روزانه] و آرمیدن [شبانهٔ] شما را می‌داند.

وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَوۡلَا نُزِّلَتۡ سُورَةٞۖ فَإِذَآ أُنزِلَتۡ سُورَةٞ مُّحۡكَمَةٞ وَذُكِرَ فِيهَا ٱلۡقِتَالُ رَأَيۡتَ ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ يَنظُرُونَ إِلَيۡكَ نَظَرَ ٱلۡمَغۡشِيِّ عَلَيۡهِ مِنَ ٱلۡمَوۡتِۖ فَأَوۡلَىٰ لَهُمۡ ﴿٢٠﴾ طَاعَةٞ وَقَوۡلٞ مَّعۡرُوفٞۚ فَإِذَا عَزَمَ ٱلۡأَمۡرُ فَلَوۡ صَدَقُواْ ٱللَّهَ لَكَانَ خَيۡرٗا لَّهُمۡ ﴿٢١﴾ فَهَلۡ عَسَيۡتُمۡ إِن تَوَلَّيۡتُمۡ أَن تُفۡسِدُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَتُقَطِّعُوٓاْ أَرۡحَامَكُمۡ ﴿٢٢﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَعَنَهُمُ ٱللَّهُ فَأَصَمَّهُمۡ وَأَعۡمَىٰٓ أَبۡصَٰرَهُمۡ ﴿٢٣﴾ أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ٱلۡقُرۡءَانَ أَمۡ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقۡفَالُهَآ ﴿٢٤﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ٱرۡتَدُّواْ عَلَىٰٓ أَدۡبَٰرِهِم مِّنۢ بَعۡدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلۡهُدَى ٱلشَّيۡطَٰنُ سَوَّلَ لَهُمۡ وَأَمۡلَىٰ لَهُمۡ ﴿٢٥﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَالُواْ لِلَّذِينَ كَرِهُواْ مَا نَزَّلَ ٱللَّهُ سَنُطِيعُكُمۡ فِي بَعۡضِ ٱلۡأَمۡرِۖ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ إِسۡرَارَهُمۡ ﴿٢٦﴾ فَكَيۡفَ إِذَا تَوَفَّتۡهُمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَضۡرِبُونَ وُجُوهَهُمۡ وَأَدۡبَٰرَهُمۡ ﴿٢٧﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ ٱتَّبَعُواْ مَآ أَسۡخَطَ ٱللَّهَ وَكَرِهُواْ رِضۡوَٰنَهُۥ فَأَحۡبَطَ أَعۡمَٰلَهُمۡ ﴿٢٨﴾ أَمۡ حَسِبَ ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَن لَّن يُخۡرِجَ ٱللَّهُ أَضۡغَٰنَهُمۡ ﴿٢٩﴾

﴿۲۰﴾ مؤمنـان می‌گوینـد: «چـرا سـوره‌ای [دربـارۀ اجـازۀ جهاد] نـازل نمی‌شـود؟»؛ اما هنـگامی کـه آیـات صریـحی در مورد جنـگ نـازل می‌گـردد، [منافقـان و] بیمـاردلان را می‌بیـنی کـه همچون کـسی که از [سـختی] مرگ دسـتخوش بیهوشی شـده باشـد به تو می‌نگرنـد؛ [مـرگ و عـذاب الهی] بـر آنان شایسـته‌تر اسـت. ﴿۲۱﴾ اطاعـت و گفتار شایسـته [بهـتر اسـت]؛ و چـون تصمیم قطـعی [جهـاد] گرفته شـد، اگـر [در تعهد خود بـا] الله صـادق باشـند، [از نفـاق و سرکـشی]، برایشـان بهـتر اسـت. ﴿۲۲﴾ پس [ای منافقـان،] آیـا [جـز ایـن] انتظـار داریـد کـه اگـر [از قـرآن و سـنت پیامـبرش] روی بگردانیـد، در زمـین تباهی کنیـد و از خویشـاوندانتان ببُریـد؟ [چنان‌کـه در جاهلیت این حالت را داشـتید.] ﴿۲۳﴾ اینان کسـانی هسـتند که الله [با دور سـاختن از رحمتِ خویـش] لعنتشـان کرده اسـت؛ پس [گـوشِ دلِ] آنـان را کر، و چشـم [دلِ] آنان را کور سـاخته اسـت. ﴿۲۴﴾ آیا در قـرآن تدبّر نمی‌کنند یـا قفل‌ها[ی غفلت] بر دل‌هایشـان نهاده شـده اسـت؟ ﴿۲۵﴾ کسـانی که پس از روشـن شـدن [راه] هدایت، به راه پیشـینِ خویـش بازگشـتند [و مرتـد شـدند،] شـیطان [اعمـال زشتشـان را] برایشـان آراسـته و آنـان را [بـا آرزوهـای دراز] فریـب داده اسـت. ﴿۲۶﴾ این [جهل و گمـراهی،] بدان خاطـر اسـت کـه منافقان به مشرکانی کـه از وحی الهی کراهت داشـتند گفتنـد: «ما در بـرخی از امور از شـما پیروی می‌کنیـم»؛ و الله پنهانکـاری‌شـان را می‌داند. ﴿۲۷﴾ آنگاه کـه فرشـتگان الـهی بـر چهـره و پشتشـان می‌زننـد و جانشـان را می‌گیرنـد، [حـال این منافقـان] چگونـه خواهـد بود؟ ﴿۲۸﴾ ایـن [کیفر،] از آن روسـت که آنـان پیرو راهی شـدند کـه الله را بـه خشـم می‌آورَد و از انجام کارهـایی کـه موجـب خشـنودی الـهی می‌شـود کراهت داشـتند؛ پـس [الله نیز نتیجـۀ] کارهایشـان را تباه سـاخت. ﴿۲۹﴾ آیا بیمـاردلان [منافق] پنداشـته‌اند که الله هرگز کینه‌هایشـان را آشـکار نخواهد سـاخت؟

وَلَوْ نَشَآءُ لَأَرَيْنَٰكَهُمْ فَلَعَرَفْتَهُم بِسِيمَٰهُمْ ۚ وَلَتَعْرِفَنَّهُمْ فِى
لَحْنِ ٱلْقَوْلِ ۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَٰلَكُمْ ﴿٣٠﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّىٰ نَعْلَمَ
ٱلْمُجَٰهِدِينَ مِنكُمْ وَٱلصَّٰبِرِينَ وَنَبْلُوَا۟ أَخْبَارَكُمْ ﴿٣١﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ وَصَدُّوا۟ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَشَآقُّوا۟ ٱلرَّسُولَ مِنۢ بَعْدِ
مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلْهُدَىٰ لَن يَضُرُّوا۟ ٱللَّهَ شَيْـًٔا وَسَيُحْبِطُ
أَعْمَٰلَهُمْ ﴿٣٢﴾ ۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُوا۟ ٱلرَّسُولَ

وَلَا تُبْطِلُوٓا۟ أَعْمَٰلَكُمْ ﴿٣٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَصَدُّوا۟ عَن سَبِيلِ
ٱللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا۟ وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَن يَغْفِرَ ٱللَّهُ لَهُمْ ﴿٣٤﴾ فَلَا تَهِنُوا۟
وَتَدْعُوٓا۟ إِلَى ٱلسَّلْمِ وَأَنتُمُ ٱلْأَعْلَوْنَ وَٱللَّهُ مَعَكُمْ وَلَن يَتِرَكُمْ
أَعْمَٰلَكُمْ ﴿٣٥﴾ إِنَّمَا ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ ۚ وَإِن تُؤْمِنُوا۟ وَتَتَّقُوا۟
يُؤْتِكُمْ أُجُورَكُمْ وَلَا يَسْـَٔلْكُمْ أَمْوَٰلَكُمْ ﴿٣٦﴾ إِن يَسْـَٔلْكُمُوهَا
فَيُحْفِكُمْ تَبْخَلُوا۟ وَيُخْرِجْ أَضْغَٰنَكُمْ ﴿٣٧﴾ هَٰٓأَنتُمْ هَٰٓؤُلَآءِ
تُدْعَوْنَ لِتُنفِقُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ فَمِنكُم مَّن يَبْخَلُ ۖ وَمَن يَبْخَلْ
فَإِنَّمَا يَبْخَلُ عَن نَّفْسِهِۦ ۚ وَٱللَّهُ ٱلْغَنِىُّ وَأَنتُمُ ٱلْفُقَرَآءُ ۚ وَإِن
تَتَوَلَّوْا۟ يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوٓا۟ أَمْثَٰلَكُم ﴿٣٨﴾

﴿۳۰﴾ [ای پیامبر،] اگر می‌خواستیم، آنان را به تو نشان می‌دادیم که [باطن] آنان را از ظاهرشان بازشناسی؛ و مسلّماً از شیوه سخنشان به خوبی آنان را خواهی شناخت؛ و [بدانید که] الله از کارهایتان آگاه است. ﴿۳۱﴾ قطعاً [همۀ] شما را آزمایش می کنیم تا مجاهدان و شکیبایانتان را بازشناسیم و احوال شما را می‌آزماییم [تا راستگویان مشخص گردند]. ﴿۳۲﴾ کسانی که پس از روشن شدن راه هدایت بر آنان، کفر ورزیدند و [مردم را] از راه الله بازداشتند و به مخالفت با پیامبر برخاستند، هرگز زیانی به الله نخواهند رساند؛ و [الله نیز نتیجۀ] اعمالشان را تباه خواهد ساخت. ﴿۳۳﴾ ای مؤمنان، از الله و پیامبر اطاعت کنید و [با کفر و ریا] اعمال [شایستۀ] خویش را تباه نکنید. ﴿۳۴﴾ کسانی که کفر ورزیدند و [دیگران را نیز] از راه الله بازداشتند و در حال کفر مردند، الله هرگز آنان را نخواهد آمرزید. ﴿۳۵﴾ پس [ای مؤمنان، هنگام رویارویی با دشمنان] سستی نورزید و [از ترس جنگ، آنان را] به صلح و آشتی دعوت نکنید؛ در حالی که شما برترید و الله با شماست و هرگز از [پاداش] اعمالتان نخواهد کاست. ﴿۳۶﴾ به راستی که زندگی دنیا، بازیچه و سرگرمی است؛ و اگر ایمان بیاورید و پرهیزگاری کنید، [الله] پاداشتان را [بی‌کم‌وکاست] خواهد داد؛ و [تمام] اموالتان را نمی‌خواهد [بلکه می‌فرماید که زکاتش را بپردازید]. ﴿۳۷﴾ اگر [تمام] آن را از شما بخواهد و [بر این دستور] اصرار کند، بخل می‌ورزید و [این کار،] کینه‌هایتان را آشکار می‌سازد. ﴿۳۸﴾ آگاه باشید! شما کسانی هستید که برای انفاق در راه الله دعوت می‌شوید؛ ولی برخی از شما بخل می‌ورزند؛ و هر کس بخل بورزد، به زیان خویش بخل ورزیده است؛ و الله بی‌نیاز است و [این شما هستید که] نیازمندید؛ و اگر [از اسلام به سوی کفر] بازگردید، الله گروهی دیگر را جایگزین شما خواهد کرد که همچون شما [به بخل مبتلا] نباشند.

سُورَةُ الفَتْحِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا ﴿١﴾ لِّيَغْفِرَ لَكَ ٱللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِن ذَنۢبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُۥ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَٰطًا مُّسْتَقِيمًا ﴿٢﴾ وَيَنصُرَكَ ٱللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا ﴿٣﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ ٱلسَّكِينَةَ فِى قُلُوبِ ٱلْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوٓا۟ إِيمَٰنًا مَّعَ إِيمَٰنِهِمْ ۗ وَلِلَّهِ جُنُودُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٤﴾ لِّيُدْخِلَ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عِندَ ٱللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٥﴾ وَيُعَذِّبَ ٱلْمُنَٰفِقِينَ وَٱلْمُنَٰفِقَٰتِ وَٱلْمُشْرِكِينَ وَٱلْمُشْرِكَٰتِ ٱلظَّآنِّينَ بِٱللَّهِ ظَنَّ ٱلسَّوْءِ ۚ عَلَيْهِمْ دَآئِرَةُ ٱلسَّوْءِ ۖ وَغَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ ۖ وَسَآءَتْ مَصِيرًا ﴿٦﴾ وَلِلَّهِ جُنُودُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٧﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَٰكَ شَٰهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٨﴾ لِّتُؤْمِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ ۚ وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٩﴾

۴۸- سورهٔ فتح مدنی است
وآن بیست ونه آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ [ای پیامبر،] به راستی که ما پیروزیِ آشکاری را [در صلح حدیبیه] برایت مقدر کردیم ﴿۲﴾ تا الله گناهِ گذشته و آینده‌ات را بیامرزد و نعمتش را بر تو تمام گردانَد و تو را به راه راست هدایت نماید؛ ﴿۳﴾ و الله به پیروزیِ شکست‌ناپذیری یاری‌ات کند. ﴿۴﴾ اوست که بر دل‌های مؤمنان آرامش [و ثبات] نازل کرد تا بر ایمانشان بیفزایند؛ و سپاهیان آسمان‌ها و زمین از آنِ الله است؛ و الله بی نهایت دانای حکیم است. ﴿۵﴾ [آری، چنین کرد] تا مردان و زنان مؤمن را به باغ‌هایی [بهشتی] وارد کند که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است؛ جاودانه در آنجا خواهند بود؛ و گناهانشان را بزداید [و بیامرزد]؛ و این نزد الله کامیابی بزرگی [برای مومنان] است؛ ﴿۶﴾ و [نیز به این هدف که] منافقان و مشرکان را ـ اعم از زن و مرد ـ که نسبت به الله بدگمانند مجازات کند؛ ناگواری [و عذاب الهی] بر آنان باد! الله بر آنان خشم گرفته و آنان را از رحمت خویش دور کرده و دوزخ را برایشان آماده نموده است؛ و [به راستی که دوزخ] چه بد جایگاهی است! ﴿۷﴾ سپاهیان آسمان‌ها و زمین از آنِ الله است؛ و الله شکست‌ناپذیرِ حکیم است. ﴿۸﴾ [ای پیامبر،] ما تو را گواه و مژده‌دهنده و هشداردهنده فرستادیم ﴿۹﴾ تا [شما مردم] به الله و پیامبرش ایمان بیاورید و [دین] او را یاری کنید و او را بزرگ دارید و بامداد و شامگاه، الله را تسبیح گویید.

إِنَّ ٱلَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ ٱللَّهَ يَدُ ٱللَّهِ فَوۡقَ
أَيۡدِيهِمۡۚ فَمَن نَّكَثَ فَإِنَّمَا يَنكُثُ عَلَىٰ نَفۡسِهِۦۖ وَمَنۡ أَوۡفَىٰ
بِمَا عَٰهَدَ عَلَيۡهُ ٱللَّهَ فَسَيُؤۡتِيهِ أَجۡرًا عَظِيمٗا ﴿١٠﴾ سَيَقُولُ
لَكَ ٱلۡمُخَلَّفُونَ مِنَ ٱلۡأَعۡرَابِ شَغَلَتۡنَآ أَمۡوَٰلُنَا وَأَهۡلُونَا
فَٱسۡتَغۡفِرۡ لَنَاۚ يَقُولُونَ بِأَلۡسِنَتِهِم مَّا لَيۡسَ فِي قُلُوبِهِمۡۚ قُلۡ
فَمَن يَمۡلِكُ لَكُم مِّنَ ٱللَّهِ شَيۡـًٔا إِنۡ أَرَادَ بِكُمۡ ضَرًّا أَوۡ أَرَادَ بِكُمۡ
نَفۡعَۢاۚ بَلۡ كَانَ ٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرَۢا ﴿١١﴾ بَلۡ ظَنَنتُمۡ أَن لَّن
يَنقَلِبَ ٱلرَّسُولُ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَ إِلَىٰٓ أَهۡلِيهِمۡ أَبَدٗا وَزُيِّنَ ذَٰلِكَ فِي
قُلُوبِكُمۡ وَظَنَنتُمۡ ظَنَّ ٱلسَّوۡءِ وَكُنتُمۡ قَوۡمَۢا بُورٗا ﴿١٢﴾ وَمَن لَّمۡ يُؤۡمِنۢ
بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ فَإِنَّآ أَعۡتَدۡنَا لِلۡكَٰفِرِينَ سَعِيرٗا ﴿١٣﴾ وَلِلَّهِ مُلۡكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ يَغۡفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُۚ
وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ﴿١٤﴾ سَيَقُولُ ٱلۡمُخَلَّفُونَ إِذَا
ٱنطَلَقۡتُمۡ إِلَىٰ مَغَانِمَ لِتَأۡخُذُوهَا ذَرُونَا نَتَّبِعۡكُمۡۖ يُرِيدُونَ
أَن يُبَدِّلُواْ كَلَٰمَ ٱللَّهِۚ قُل لَّن تَتَّبِعُونَا كَذَٰلِكُمۡ قَالَ ٱللَّهُ مِن قَبۡلُۖ
فَسَيَقُولُونَ بَلۡ تَحۡسُدُونَنَاۚ بَلۡ كَانُواْ لَا يَفۡقَهُونَ إِلَّا قَلِيلٗا ﴿١٥﴾

﴿۱۰﴾ بی‌تردید، کسانی که با تو بیعت می کنند، در حقیقت، با الله بیعت می کنند؛ دست الله بالای دست‌های آنان است. هر کس [پس از بیعت] پیمان‌شکنی کند، به زیان خویش پیمان شکسته است؛ و هر کس به پیمانش [مبنی بر یاری دین الله و پیامبرش] وفا کند، به زودی [الله] پاداش بزرگی به او خواهد داد. ﴿۱۱﴾ بادیه‌نشینان متخلف [که از شرکت در سفر مکه و صلح حدیبیه خودداری کرده‌اند، برای توجیهِ کارِ خود] خواهند گفت: «[محافظت] اموال و خانواده‌مان ما را گرفتار کرد؛ برایمان آمرزش بخواه». آنان چیزی که در دل‌هایشان نیست بر زبان می‌آورند. بگو: «اگر الله اراده کند که به شما زیان یا سودی برسد، کیست که در مقابل [خواستِ] الله از شما دفاع کند؟ آری، الله از آنچه می کنید آگاه است». ﴿۱۲﴾ [عذرتان این نبود؛] بلکه گمان می کردید که پیامبر و مؤمنان [همراهش، از این سفرِ خطرناک] هرگز نزد خانوادۀ خویش بازنخواهند گشت؛ و این [توهم] در دل‌هایتان آراسته شد و گمانِ بد بردید [که الله دین و پیامبرش را یاری نخواهد کرد؛ پس به خطا رفتید] و هلاک شدید. ﴿۱۳﴾ هر کس به الله و پیامبرش ایمان نیاورد، [بداند که] ما آتشی سوزان برای کافران آماده کرده‌ایم. ﴿۱۴﴾ فرمانروایِیِ آسمان‌ها و زمین از آنِ الله است؛ هر کس را که بخواهد می‌آمرزد و هر کس را که بخواهد عذاب می کند؛ و الله همواره بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۱۵﴾ [ای مؤمنان،] هنگامی که عازم [خیبر و] گرفتن غنیمت می‌شوید، متخلفان [از سفر مکه] خواهند گفت: «اجازه دهید ما [نیز] به دنبال شما بیاییم». آنان می‌خواهند کلام الهی را تغییر دهند. [ای پیامبر،] به آنان بگو: «شما هرگز به دنبال ما نخواهید آمد [زیرا این غنیمت‌ها مخصوص کسانی است که در حدیبیه حضور داشتند و دربارۀ این حُکم،] الله قبلاً چنین فرموده است»؛ آنگاه خواهند گفت: «[نه،] بلکه شما نسبت به ما حسد می‌ورزید». [هرگز چنین نیست؛] بلکه جز عدۀ کمی [از آنان، اوامر الهی را] درنمی‌یابند.

الحزب ٥٢

قُل لِّلْمُخَلَّفِينَ مِنَ ٱلْأَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ إِلَىٰ قَوْمٍ أُو۟لِى بَأْسٍ شَدِيدٍ
تُقَٰتِلُونَهُمْ أَوْ يُسْلِمُونَ ۖ فَإِن تُطِيعُوا۟ يُؤْتِكُمُ ٱللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا ۖ
وَإِن تَتَوَلَّوْا۟ كَمَا تَوَلَّيْتُم مِّن قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦﴾ لَّيْسَ
عَلَى ٱلْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى ٱلْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى ٱلْمَرِيضِ حَرَجٌ ۗ
وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ يُدْخِلْهُ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا
ٱلْأَنْهَٰرُ ۖ وَمَن يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٧﴾ ۞ لَّقَدْ رَضِىَ ٱللَّهُ
عَنِ ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ ٱلشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِى
قُلُوبِهِمْ فَأَنزَلَ ٱلسَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَٰبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿١٨﴾ وَمَغَانِمَ
كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٩﴾ وَعَدَكُمُ ٱللَّهُ
مَغَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هَٰذِهِۦ وَكَفَّ أَيْدِىَ
ٱلنَّاسِ عَنكُمْ وَلِتَكُونَ ءَايَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَٰطًا
مُّسْتَقِيمًا ﴿٢٠﴾ وَأُخْرَىٰ لَمْ تَقْدِرُوا۟ عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ ٱللَّهُ بِهَا ۚ
وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرًا ﴿٢١﴾ وَلَوْ قَٰتَلَكُمُ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ لَوَلَّوُا۟ ٱلْأَدْبَٰرَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٢٢﴾ سُنَّةَ
ٱللَّهِ ٱلَّتِى قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلُ ۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ ٱللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾

﴿۱۶﴾ [ای پیامبر،] به بادیه‌نشینان متخلف بگو: «به زودی به مقابله با گروهی جنگاور فراخوانده خواهید شد که آنان را از پای درآورید، مگر اینکه تسلیم شوند؛ اگر اطاعت کنید، الله پاداش نیکویی به شما خواهد داد؛ و اگر همچون گذشته سرپیچی نمایید، شما را با عذابی دردناک مجازات خواهد کرد». ﴿۱۷﴾ بر نابینا و لَنگ و بیمار گناهی نیست [که در جنگ شرکت نکنند]؛ و هر کس از الله و پیامبرش اطاعت کند، [الله] او را به باغ‌هایی [از بهشت] وارد می کند که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است؛ و هر کس را که سرپیچی کند، به عذابی دردناک مجازات خواهد کرد. ﴿۱۸﴾ الله از مؤمنانی که در کنار آن درخت [در حدیبیه] با تو بیعت کردند، راضی شد و دانست که در دلشان چه می‌گذرد؛ از این روی آرامش [و ثبات] بر آنان فروفرستاد و به پیروزی نزدیک [در خیبر] پاداششان داد؛ ﴿۱۹﴾ و [همچنین] غنیمت‌های فراوانی که [از خیبر] به دست می‌آورند؛ و الله همواره شکست‌ناپذیر [و] حکیم است. ﴿۲۰﴾ الله غنیمت‌های فراوانی را به شما وعده داد که [در فتوحات اسلامی آینده] به آنها دست خواهید یافت؛ این [پیروزی و غنیمت‌های خیبر] را برای شما زودتر فراهم ساخت و دست [تعدی و تجاوز] دشمن [= یهودیان] را از شما کوتاه نمود تا نشانه‌ای [از لطف الهی] برای مومنان باشد و شما را به راهی راست هدایت کند؛ ﴿۲۱﴾ و [همچنین غنیمت‌های] دیگری [در انتظار شماست] که هنوز به آنها دست نیافته‌اید [و] الله بر آنها احاطه دارد [و از آنها آگاه است]. به راستی که الله بر هر کاری بسیار تواناست. ﴿۲۲﴾ اگر کافران به جنگ شما بیایند، [از توکل و صلابت شما] پشت کرده و می‌گریزند؛ سپس هیچ کارساز و یاوری نخواهند یافت. ﴿۲۳﴾ این سنت الهی است که پیشتر نیز جاری بوده است؛ و هرگز در سنت الهی تغییر و تبدیلی نخواهی یافت.

وَهُوَ ٱلَّذِى كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُم بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنۢ بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٢٤﴾ هُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَصَدُّوكُمْ عَنِ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ وَٱلْهَدْىَ مَعْكُوفًا أَن يَبْلُغَ مَحِلَّهُۥ ۚ وَلَوْلَا رِجَالٌ مُّؤْمِنُونَ وَنِسَآءٌ مُّؤْمِنَٰتٌ لَّمْ تَعْلَمُوهُمْ أَن تَطَـُٔوهُمْ فَتُصِيبَكُم مِّنْهُم مَّعَرَّةٌۢ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ لِّيُدْخِلَ ٱللَّهُ فِى رَحْمَتِهِۦ مَن يَشَآءُ ۚ لَوْ تَزَيَّلُوا۟ لَعَذَّبْنَا ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٢٥﴾ إِذْ جَعَلَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ فَأَنزَلَ ٱللَّهُ سَكِينَتَهُۥ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَعَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ ٱلتَّقْوَىٰ وَكَانُوٓا۟ أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمًا ﴿٢٦﴾ لَّقَدْ صَدَقَ ٱللَّهُ رَسُولَهُ ٱلرُّءْيَا بِٱلْحَقِّ ۖ لَتَدْخُلُنَّ ٱلْمَسْجِدَ ٱلْحَرَامَ إِن شَآءَ ٱللَّهُ ءَامِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ ۖ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا۟ فَجَعَلَ مِن دُونِ ذَٰلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿٢٧﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلْهُدَىٰ وَدِينِ ٱلْحَقِّ لِيُظْهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّينِ كُلِّهِۦ ۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًا ﴿٢٨﴾

﴿۲۴﴾ اوست که در دل مکه [= در حدیبیه] دست آنان را از شما کوتاه نمود [و مانع از آن شد که شما را به جنگ وادارند]، و پس از پیروز ساختنِ شما بر آنان، دست‌های شما را از آنان [بازداشت که آنان را بعد از اسارت، نکشید و آزادشان کنید]؛ و الله همواره به آنچه می کنید بسیار بیناست. ﴿۲۵﴾ آنان کسانی بودند که کافر شدند و شما را از [ورود به] مسجدالحرام بازداشتند و نیز نگذاشتند قربانی‌هایی که با خود داشتید به قربانگاهش برسد؛ و اگر مردان و زنان مؤمنی [بین مردم مکه] نبودند که [در صورت بروز درگیری، ممکن بود] آنان را ندانسته پایمال کنید و ناخواسته مرتکب گناه شوید، [فرمان حمله به مکه می‌دادیم؛ ولی الله چنین کرد] تا [از اهل مکه] هر کس را که بخواهد، مشمول رحمت خویش قرار دهد؛ و اگر [مؤمنان و کافران در مکه] از یکدیگر جدا بودند، کافرانشان را با عذابی دردناک مجازات می کردیم. ﴿۲۶﴾ [به یاد آور] آنگاه که کافران [مکه در حدیبیه] قلباً دستخوش تعصب، [آن هم] تعصب جاهلیت شده بودند، الله آرامش [خاطری از جانب] خویش بر پیامبرش و بر مؤمنان فرو فرستاد و آنان را به اصل [و اساس توحید و] پرهیزگاری [= لا اله الا الله] پایبند ساخت؛ چرا که [نسبت به مشرکان،] به آن سزاوارتر و شایسته‌تر بودند؛ و الله همواره به هر چیزی بسیار داناست. ﴿۲۷﴾ الله رؤیای رسولش را به درستی تحقق بخشید که به خواست الهی، در حالی که سرهایتان را تراشیده و [یا] موهایتان را کوتاه کرده‌اید، در ایمنی و بدون ترس [از دشمن]، به مسجدالحرام وارد خواهید شد. [الله] چیزهایی را می‌دانست که شما نمی‌دانستید؛ و علاوه بر فتح مکه، پیروزی نزدیک [خیبر] را [نیز برایتان] مقرر نمود. ﴿۲۸﴾ اوست که پیامبرش را با [کتابِ] هدایت و آیین حق فرستاد تا [حقانیت برتر] آن را بر همۀ ادیان آشکار گردانَد؛ و الله به عنوان گواه کافی است.

مُّحَمَّدٞ رَّسُولُ ٱللَّهِۚ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ أَشِدَّآءُ عَلَى ٱلۡكُفَّارِ رُحَمَآءُ بَيۡنَهُمۡۖ تَرَىٰهُمۡ رُكَّعٗا سُجَّدٗا يَبۡتَغُونَ فَضۡلٗا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضۡوَٰنٗاۖ سِيمَاهُمۡ فِي وُجُوهِهِم مِّنۡ أَثَرِ ٱلسُّجُودِۚ ذَٰلِكَ مَثَلُهُمۡ فِي ٱلتَّوۡرَىٰةِۚ وَمَثَلُهُمۡ فِي ٱلۡإِنجِيلِ كَزَرۡعٍ أَخۡرَجَ شَطۡـَٔهُۥ فَـَٔازَرَهُۥ فَٱسۡتَغۡلَظَ فَٱسۡتَوَىٰ عَلَىٰ سُوقِهِۦ يُعۡجِبُ ٱلزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ ٱلۡكُفَّارَۗ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِنۡهُم مَّغۡفِرَةٗ وَأَجۡرًا عَظِيمَۢا ﴿٢٩﴾

سُورَةُ الحُجُرَاتِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُقَدِّمُواْ بَيۡنَ يَدَيِ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ﴿١﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَرۡفَعُوٓاْ أَصۡوَٰتَكُمۡ فَوۡقَ صَوۡتِ ٱلنَّبِيِّ وَلَا تَجۡهَرُواْ لَهُۥ بِٱلۡقَوۡلِ كَجَهۡرِ بَعۡضِكُمۡ لِبَعۡضٍ أَن تَحۡبَطَ أَعۡمَٰلُكُمۡ وَأَنتُمۡ لَا تَشۡعُرُونَ ﴿٢﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصۡوَٰتَهُمۡ عِندَ رَسُولِ ٱللَّهِ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱمۡتَحَنَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُمۡ لِلتَّقۡوَىٰۚ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَأَجۡرٌ عَظِيمٌ ﴿٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِن وَرَآءِ ٱلۡحُجُرَٰتِ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡقِلُونَ ﴿٤﴾

﴿۲۹﴾ **محمد** [ﷺ] رسول الله است و [صحابۀ مؤمن و فداکارش، همان] کسانی که همواره با او هستند، در برابر کافران [ستیزه‌جو]، محکم و سختگیرند و با یکدیگر مهربان [هستند]؛ آنان را در حال رکوع و سجده می‌بینی که پیوسته فضل و رضایت الله را می‌جویند؛ نشان [ایمان و پرهیزگاری] آنان در چهره‌هایشان از اثر سجده و عبادت هویداست؛ این وصف آنان در تورات است؛ و توصیفشان در انجیل [نیز] همچون زراعتی است که جوانه‌اش را برمی‌آورد و آن را نیرو می‌بخشد تا محکم گردد و بر ساقه‌هایش استوار بایستد؛ چنان که موجب شگفتی کشاورزان شود؛ در نتیجه، [الله] با [تقویت و پیشرفتِ] مؤمنان، کافران را به خشم می‌آورد. الله به مؤمنان نیکوکار [= صحابه و پیروانشان] وعدۀ آمرزش و پاداشی بسیار بزرگ داده است.

۴۹- سورۀ حجرات مدنی است
وآن هیجده آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ ای مؤمنان، در برابر الله و پیامبرش [در هیچ کاری] پیشی نگیرید؛ و از الله پروا کنید که بی تردید الله بسیار شنوای داناست. ﴿۲﴾ ای مؤمنان، صدایتان را از صدای پیامبر بلندتر نکنید؛ و همچنان که برخی از شما با برخی دیگر بلند سخن می‌گویید، با او به صدای بلند سخن نگویید. مبادا بی‌آنکه بدانید، اعمالتان تباه گردد. ﴿۳﴾ کسانی که صدای خود را نزد رسول الله [ﷺ] پایین می‌آورند، الله دل‌هایشان را برای پرهیزگاری آزموده [و خالص گردانده] است. آمرزش و پاداش بزرگی برایشان است. ﴿۴﴾ [ولی] کسانی که از پشت اطاق‌ها[ی همسرانت] تو را صدا می‌زنند، بیشتر آنان بی‌خردند.

وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا۟ حَتَّىٰ تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ ﴿٥﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِن جَآءَكُمْ فَاسِقٌۢ بِنَبَإٍ فَتَبَيَّنُوٓا۟ أَن
تُصِيبُوا۟ قَوْمًۢا بِجَهَـٰلَةٍ فَتُصْبِحُوا۟ عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَـٰدِمِينَ ﴿٦﴾
وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ ٱللَّهِ ۚ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِى كَثِيرٍ مِّنَ ٱلْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ
وَلَـٰكِنَّ ٱللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ ٱلْإِيمَـٰنَ وَزَيَّنَهُۥ فِى قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ
إِلَيْكُمُ ٱلْكُفْرَ وَٱلْفُسُوقَ وَٱلْعِصْيَانَ ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلرَّٰشِدُونَ ﴿٧﴾
فَضْلًا مِّنَ ٱللَّهِ وَنِعْمَةً ۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٨﴾ وَإِن طَآئِفَتَانِ
مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ٱقْتَتَلُوا۟ فَأَصْلِحُوا۟ بَيْنَهُمَا ۖ فَإِنۢ بَغَتْ إِحْدَىٰهُمَا
عَلَى ٱلْأُخْرَىٰ فَقَـٰتِلُوا۟ ٱلَّتِى تَبْغِى حَتَّىٰ تَفِىٓءَ إِلَىٰٓ أَمْرِ ٱللَّهِ ۚ فَإِن فَآءَتْ
فَأَصْلِحُوا۟ بَيْنَهُمَا بِٱلْعَدْلِ وَأَقْسِطُوٓا۟ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُقْسِطِينَ ﴿٩﴾
إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا۟ بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ
لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٠﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّن قَوْمٍ
عَسَىٰٓ أَن يَكُونُوا۟ خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَآءٌ مِّن نِّسَآءٍ عَسَىٰٓ أَن يَكُنَّ خَيْرًا
مِّنْهُنَّ ۖ وَلَا تَلْمِزُوٓا۟ أَنفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوا۟ بِٱلْأَلْقَـٰبِ ۖ بِئْسَ ٱلِٱسْمُ
ٱلْفُسُوقُ بَعْدَ ٱلْإِيمَـٰنِ ۚ وَمَن لَّمْ يَتُبْ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّـٰلِمُونَ ﴿١١﴾

﴿۵﴾ و اگر صبر می کردند تا خود برای ملاقاتشان خارج شوی، برایشان بهتر بود؛ و الله بسیار آمرزگار مهربان است. ﴿۶﴾ ای مؤمنان، اگر شخص فاسقی خبری برایتان آورد، تحقیق کنید تا مبادا ندانسته به گروهی [بی‌گناه] آسیب برسانید و از کردهٔ خود پشیمان شوید. ﴿۷﴾ بدانید که رسول الله میان شماست [و صلاحتان را بهتر می‌داند]؛ اگر در بسیاری از امور از [میل و نظرِ] شما پیروی کند، قطعاً دچار رنج و زحمت می‌شوید؛ ولی الله ایمان را محبوب شما نمود و آن را در دل‌هایتان بیاراست [تا اسلام بیاورید] و کفر و نافرمانی و سرکشی را در نظرتان ناخوشایند گرداند. آنان [که آراسته به این اوصافند] پویندگانِ راه هدایت و کمالند. ﴿۸﴾ [این عنایات،] به عنوان فضیلت و نعمتی از جانب الله [مقرر شده است]؛ و الله بسی دانای حکیم است. ﴿۹﴾ اگر دو گروه از مؤمنان با هم درگیر شدند، میانشان آشتی برقرار کنید؛ و اگر یک گروه بر دیگری تجاوز کرد، با گروه متجاوز بجنگید تا به فرمان الله بازآید؛ اگر بازگشت، صلحی عادلانه در میان آنان برقرار کنید و به عدالت رفتار نمایید که الله عادلان را دوست می دارد. ﴿۱۰﴾ بی‌تردید مؤمنان برادر یکدیگرند؛ پس میان برادران خویش آشتی برقرار کنید و از الله پروا کنید؛ باشد که مورد رحمت قرار گیرید.
﴿۱۱﴾ هرگز نباید گروهی [از شما] گروهی دیگر را مسخره کند؛ چه بسا اینان از آنان بهتر باشند؛ و زنان نیز نباید زنان دیگر را مسخره نمایند؛ چه بسا اینان از آنان برتر باشند؛ و از یکدیگر عیبجویی نکنید؛ و یکدیگر را با لقب‌های [زشت] خطاب نکنید [که این کار، مصداقِ نافرمانی از اوامر الهی است]؛ و بدترین ویژگی [برای یک مسلمان] این است که پس از ایمان‌آوردن، [فِسق و] نافرمانی کند؛ و کسانی که توبه نکنند، [نسبت به نفس خویش] ستمکارند.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱجۡتَنِبُواْ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلظَّنِّ إِنَّ بَعۡضَ ٱلظَّنِّ إِثۡمٞۖ وَلَا تَجَسَّسُواْ وَلَا يَغۡتَب بَّعۡضُكُم بَعۡضًاۚ أَيُحِبُّ أَحَدُكُمۡ أَن يَأۡكُلَ لَحۡمَ أَخِيهِ مَيۡتٗا فَكَرِهۡتُمُوهُۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ تَوَّابٞ رَّحِيمٞ ﴿١٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقۡنَٰكُم مِّن ذَكَرٖ وَأُنثَىٰ وَجَعَلۡنَٰكُمۡ شُعُوبٗا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓاْۚ إِنَّ أَكۡرَمَكُمۡ عِندَ ٱللَّهِ أَتۡقَىٰكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٞ ﴿١٣﴾ ۞ قَالَتِ ٱلۡأَعۡرَابُ ءَامَنَّاۖ قُل لَّمۡ تُؤۡمِنُواْ وَلَٰكِن قُولُوٓاْ أَسۡلَمۡنَا وَلَمَّا يَدۡخُلِ ٱلۡإِيمَٰنُ فِي قُلُوبِكُمۡۖ وَإِن تُطِيعُواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ لَا يَلِتۡكُم مِّنۡ أَعۡمَٰلِكُمۡ شَيۡـًٔاۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ثُمَّ لَمۡ يَرۡتَابُواْ وَجَٰهَدُواْ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۚ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلصَّٰدِقُونَ ﴿١٥﴾ قُلۡ أَتُعَلِّمُونَ ٱللَّهَ بِدِينِكُمۡ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ﴿١٦﴾ يَمُنُّونَ عَلَيۡكَ أَنۡ أَسۡلَمُواْۖ قُل لَّا تَمُنُّواْ عَلَيَّ إِسۡلَٰمَكُمۖ بَلِ ٱللَّهُ يَمُنُّ عَلَيۡكُمۡ أَنۡ هَدَىٰكُمۡ لِلۡإِيمَٰنِ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ﴿١٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ غَيۡبَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ﴿١٨﴾

﴿۱۲﴾ ای مؤمنان، از بسیاری از گمان‌ها بپرهیزید؛ چرا که برخی از گمان‌ها گناه است؛ و دربارۀ یکدیگر تجسس و غیبت نکنید؛ آیا هیچ یک از شما دوست دارد که گوشت برادرِ مرده‌اش را بخورد؟ [حتماً] از آن نفرت دارید، [غیبت نیز به همین زشتی است]؛ از الله پروا کنید که بیشک الله بسیار توبه‌پذیرِ مهربان است. ﴿۱۳﴾ ای مردم، ما شما را از [آمیزش] مرد و زنی آفریدیم و به تیره‌ها و قبیله‌های مختلف تقسیم کردیم تا یکدیگر را بازشناسید. بی‌تردید، بزرگوارترین شما نزد الله پرهیزگارترینِ شماست؛ و بی تردید الله [به آنچه می کنید] بی نهایت دانا و آگاه است. ﴿۱۴﴾ اعراب [بادیه‌نشین، در حضور پیامبر] گفتند: «ایمان آورده‌ایم» [ای پیامبر، به آنان] بگو: «شما ایمان نیاورده‌اید؛ ولی بگویید: ”اسلام آورده‌ایم“؛ و هنوز ایمان در قلب‌هایتان نفوذ نکرده است. اگر از الله و پیامبرش اطاعت کنید، از [پاداش] اعمال شما ذره‌ای نخواهد کاست. به راستی که الله بسیار آمرزگاری مهربان است». ﴿۱۵﴾ مؤمنان [حقیقی] کسانی هستند که به الله و پیامبرش ایمان آورده‌اند و [لحظه‌ای در ایمانشان] تردید نکردند و با مال و جانشان در راه الله به مبارزه برخاستند؛ اینانند که [در اعتقاد و عمل] صداقت دارند. ﴿۱۶﴾ [ای پیامبر، به بادیه‌نشینان] بگو: «آیا می‌خواهید الله را از دین خویش آگاه کنید [که از عمق قلب ایمان آورده‌اید؟!] در حالی که الله هر چه را که در آسمان‌ها و زمین است می‌داند؛ و الله به هر چیزی بسیاردانا است». ﴿۱۷﴾ آنان بر تو منت می‌نهند که اسلام آورده‌اند؛ بگو: «منتِ اسلامِ خویش را بر من نگذارید؛ بلکه اگر [در ابراز ایمان] صداقت دارید، این الله است که بر شما منت دارد که شما را به سوی ایمان هدایت نموده است». ﴿۱۸﴾ بی‌تردید، الله اسرار آسمان‌ها و زمین را می‌داند و به آنچه می کنید بیناست.

سُورَةُ قٓ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قٓۚ وَٱلۡقُرۡءَانِ ٱلۡمَجِيدِ ١ بَلۡ عَجِبُوٓاْ أَن جَآءَهُم مُّنذِرٞ مِّنۡهُمۡ فَقَالَ ٱلۡكَٰفِرُونَ هَٰذَا شَيۡءٌ عَجِيبٌ ٢ أَءِذَا مِتۡنَا وَكُنَّا تُرَابٗاۖ ذَٰلِكَ رَجۡعُۢ بَعِيدٞ ٣ قَدۡ عَلِمۡنَا مَا تَنقُصُ ٱلۡأَرۡضُ مِنۡهُمۡۖ وَعِندَنَا كِتَٰبٌ حَفِيظُۢ ٤ بَلۡ كَذَّبُواْ بِٱلۡحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمۡ فَهُمۡ فِيٓ أَمۡرٖ مَّرِيجٍ ٥ أَفَلَمۡ يَنظُرُوٓاْ إِلَى ٱلسَّمَآءِ فَوۡقَهُمۡ كَيۡفَ بَنَيۡنَٰهَا وَزَيَّنَّٰهَا وَمَا لَهَا مِن فُرُوجٖ ٦ وَٱلۡأَرۡضَ مَدَدۡنَٰهَا وَأَلۡقَيۡنَا فِيهَا رَوَٰسِيَ وَأَنۢبَتۡنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوۡجِۭ بَهِيجٖ ٧ تَبۡصِرَةٗ وَذِكۡرَىٰ لِكُلِّ عَبۡدٖ مُّنِيبٖ ٨ وَنَزَّلۡنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ مُّبَٰرَكٗا فَأَنۢبَتۡنَا بِهِۦ جَنَّٰتٖ وَحَبَّ ٱلۡحَصِيدِ ٩ وَٱلنَّخۡلَ بَاسِقَٰتٖ لَّهَا طَلۡعٞ نَّضِيدٞ ١٠ رِّزۡقٗا لِّلۡعِبَادِۖ وَأَحۡيَيۡنَا بِهِۦ بَلۡدَةٗ مَّيۡتٗاۚ كَذَٰلِكَ ٱلۡخُرُوجُ ١١ كَذَّبَتۡ قَبۡلَهُمۡ قَوۡمُ نُوحٖ وَأَصۡحَٰبُ ٱلرَّسِّ وَثَمُودُ ١٢ وَعَادٞ وَفِرۡعَوۡنُ وَإِخۡوَٰنُ لُوطٖ ١٣ وَأَصۡحَٰبُ ٱلۡأَيۡكَةِ وَقَوۡمُ تُبَّعٖۚ كُلّٞ كَذَّبَ ٱلرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ ١٤ أَفَعَيِينَا بِٱلۡخَلۡقِ ٱلۡأَوَّلِۚ بَلۡ هُمۡ فِي لَبۡسٖ مِّنۡ خَلۡقٖ جَدِيدٖ ١٥

۵۰- سورۀ ق مکی است
وآن چهل وپنج آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ ق [قاف]؛ سوگند به قرآن ارجمند [که رستاخیز آمدنی است]. ﴿۲﴾ مشرکان از اینکه هشداردهنده‌ای از میان خودشان به سراغشان آمده است، ابراز شگفتی می کنند و می گویند: «ماجرای عجیبی است. ﴿۳﴾ آیا هنگامی که مُردیم و خاک شدیم، [دوباره برانگیخته خواهیم شد؟] این بازگشتی بعید است». ﴿۴﴾ بی‌تردید، ذراتی که زمین از بدن آنان می کاهد [همه را] می‌دانیم؛ و کتابی نگاهبان در اختیار داریم [که هر چه بر آنان مقدر گشته، در آن ثبت است]. ﴿۵﴾ وقتی که [قرآن، یعنی کلام] حق برایشان آمد، آن را تکذیب کردند؛ پس در حالت سرگردانی [و پریشانی] هستند [و دربارۀ قرآن حیرانند]. ﴿۶﴾ آیا کافران، آسمان را برفرازشان نمی‌نگرند که چگونه آن را برافراشتیم و [به زیور ستارگان] آراستیم و عاری از [هرگونه خلل و] شکافی است؟ ﴿۷﴾ و زمین را گستردیم و کوه‌های ثابت در آن پی افکندیم و از هر نوع گیاه زیبا [و شادی‌انگیزی] در آن رویاندیم. ﴿۸﴾ [آنها را آفریدیم] تا برای هر بندۀ توبه‌کاری، موجب بینش و پند باشد؛ ﴿۹﴾ و بارانی پربرکت از آسمان فرستادیم و با آن، باغ‌ها[ی میوه] و [مزارعِ] دانه[های] درو کردنی رویاندیم، ﴿۱۰﴾ و درختان سرکشیدۀ خرما با خوشه‌های برهم نشسته. ﴿۱۱﴾ برای روزی بندگان؛ به وسیلۀ آن [باران،] سرزمین خزان‌زده و خشک را حیات بخشیدیم؛ خروج از قبرها [در قیامت] نیز همین گونه است. ﴿۱۲﴾ پیش از آنان نیز قوم نوح و اهالی «رَسّ» [= چاه] و قوم ثمود [پیامبرانشان را] دروغگو شمردند؛ ﴿۱۳﴾ و [همچنین قوم] عاد و فرعون و قوم لوط؛ ﴿۱۴﴾ و اهالی «اَیکه» [= قوم شعیب عليه السلام] و قوم «تُبَّع»؛ هر یک [از آنان] پیامبران [الهی] را دروغگو شمردند؛ پس وعدۀ عذاب من [بر آنان] تحقّق یافت. ﴿۱۵﴾ آیا ما در آفرینش نخستین فروماندیم [تا از بازآفرینیِ آن عاجز باشیم]؟ [هرگز،] بلکه آنان از آفرینش جدید در [حیرت و] تردیدند.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِۦ نَفْسُهُۥ ۖ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ ٱلْوَرِيدِ ﴿١٦﴾ إِذْ يَتَلَقَّى ٱلْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ ٱلْيَمِينِ وَعَنِ ٱلشِّمَالِ قَعِيدٌ ﴿١٧﴾ مَّا يَلْفِظُ مِن قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿١٨﴾ وَجَآءَتْ سَكْرَةُ ٱلْمَوْتِ بِٱلْحَقِّ ۖ ذَٰلِكَ مَا كُنتَ مِنْهُ تَحِيدُ ﴿١٩﴾ وَنُفِخَ فِى ٱلصُّورِ ۚ ذَٰلِكَ يَوْمُ ٱلْوَعِيدِ ﴿٢٠﴾ وَجَآءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّعَهَا سَآئِقٌ وَشَهِيدٌ ﴿٢١﴾ لَّقَدْ كُنتَ فِى غَفْلَةٍ مِّنْ هَٰذَا فَكَشَفْنَا عَنكَ غِطَآءَكَ فَبَصَرُكَ ٱلْيَوْمَ حَدِيدٌ ﴿٢٢﴾ وَقَالَ قَرِينُهُۥ هَٰذَا مَا لَدَىَّ عَتِيدٌ ﴿٢٣﴾ أَلْقِيَا فِى جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٢٤﴾ مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُّرِيبٍ ﴿٢٥﴾ ٱلَّذِى جَعَلَ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ فَأَلْقِيَاهُ فِى ٱلْعَذَابِ ٱلشَّدِيدِ ﴿٢٦﴾ ۞ قَالَ قَرِينُهُۥ رَبَّنَا مَآ أَطْغَيْتُهُۥ وَلَٰكِن كَانَ فِى ضَلَٰلٍ بَعِيدٍ ﴿٢٧﴾ قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا۟ لَدَىَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُم بِٱلْوَعِيدِ ﴿٢٨﴾ مَا يُبَدَّلُ ٱلْقَوْلُ لَدَىَّ وَمَآ أَنَا۠ بِظَلَّٰمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٢٩﴾ يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ ٱمْتَلَأْتِ وَتَقُولُ هَلْ مِن مَّزِيدٍ ﴿٣٠﴾ وَأُزْلِفَتِ ٱلْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ ﴿٣١﴾ هَٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٍ ﴿٣٢﴾ مَّنْ خَشِىَ ٱلرَّحْمَٰنَ بِٱلْغَيْبِ وَجَآءَ بِقَلْبٍ مُّنِيبٍ ﴿٣٣﴾ ٱدْخُلُوهَا بِسَلَٰمٍ ۖ ذَٰلِكَ يَوْمُ ٱلْخُلُودِ ﴿٣٤﴾ لَهُم مَّا يَشَآءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ﴿٣٥﴾

﴿۱۶﴾ ما انسان را آفریدیم و از وسوسه‌های ضمیرش آگاهیم؛ و از شاهرگ [وی] به او نزدیک‌تریم. ﴿۱۷﴾ وقتی دو فرشته که بر سمت راست و چپ مراقب نشسته‌اند [رفتارش را] ثبت می‌کنند؛ ﴿۱۸﴾ هر سخنی که بر زبان می‌آورد، [فرشتۀ] مراقبی در کنار او آماده است [و آن سخن را می‌نویسد]. ﴿۱۹﴾ سختی‌های مرگ، به راستی دررسید؛ [ای انسان غافل،] این همان چیزی است که از آن می‌گریختی؛ ﴿۲۰﴾ و [برای دومین بار] در «صور» دمیده می‌شود [و قیامت برپا می‌گردد]. آن روز، [روز تحققِ] وعدۀ [عذاب] است. ﴿۲۱﴾ و هر کس در حالی [که دو فرشته او را همراهی می‌کنند به عرصۀ محشر] می‌آید؛ یکی [او را] سوق می‌دهد و دیگری [بر اعمالش] گواه است. ﴿۲۲﴾ [به او گفته می‌شود:] «تو از این [روز] در غفلت بودی و ما [با عذاب دوزخ،] پرده[ی غفلت] را از مقابل [چشم‌های] تو برداشتیم؛ اکنون دیده‌ات تیزبین شده است. ﴿۲۳﴾ [فرشتۀ] همنشین وی می‌گوید: «این همان [نامۀ اعمال او] است که [آن را ثبت کرده‌ام و] نزدم آماده است». ﴿۲۴﴾ [الله خطاب به آن دو فرشته می‌فرماید:] «هر ستیزه‌جوی حق‌ستیزی را در دوزخ بیفکنید؛ ﴿۲۵﴾ [هر] مانع خیر و متجاوز و بدگمان را؛ ﴿۲۶﴾ همان کسی که در کنار الله، معبود دیگری قرار می‌داد. او را در عذابی سخت بیفکنید». ﴿۲۷﴾ [شیطانِ] همنشینش می‌گوید: «پروردگارا، من او را به طغیان نکشیدم؛ بلکه او خود در گمراهیِ بی‌پایانی بود». ﴿۲۸﴾ [الله] می‌فرماید: «در پیشگاه من ستیز نکنید که پیش از این به شما هشدار داده بودم. ﴿۲۹﴾ فرمانِ مجازات، نزد من تغییرپذیر نیست؛ و الله [در کیفر و پاداش] به بندگانش ستم نمی‌کند». ﴿۳۰﴾ روزی که به دوزخ می‌گوییم: «آیا پُر شده‌ای؟» [و او] می‌گوید: «آیا بیش از این هم هست؟». ﴿۳۱﴾ [در آن روز] بهشت را برای پرهیزگاران نزدیک می‌کنند، و فاصله‌ای از آنان ندارد [تا نعمت‌هایش را از نزدیک ببینند]. ﴿۳۲﴾ [به آنان گفته می‌شود:] «این همان پاداشی است که به شما وعده داده می‌شد که برای هر توبه‌کاری است که [به سوی پروردگارش بازمی‌گردد و به پیمان و احکام الهی] پایبند است. ﴿۳۳﴾ همان کسی که در نهان از [خشمِ الله] رحمان می‌ترسد و با قلبی توبه‌کار [به پیشگاهش] بازمی‌گردد. ﴿۳۴﴾ با سلامت به بهشت درآیید؛ این است روز جاودانگی». ﴿۳۵﴾ در آنجا هرچه بخواهند، در اختیار دارند و حتی بیشتر از آن [نیز] در اختیارِ ماست.

وَكَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم مِّن قَرۡنٍ هُمۡ أَشَدُّ مِنۡهُم بَطۡشٗا فَنَقَّبُواْ فِي ٱلۡبِلَٰدِ هَلۡ مِن مَّحِيصٍ ٣٦ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكۡرَىٰ لِمَن كَانَ لَهُۥ قَلۡبٌ أَوۡ أَلۡقَى ٱلسَّمۡعَ وَهُوَ شَهِيدٞ ٣٧ وَلَقَدۡ خَلَقۡنَا ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ وَمَا مَسَّنَا مِن لُّغُوبٖ ٣٨ فَٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحۡ بِحَمۡدِ رَبِّكَ قَبۡلَ طُلُوعِ ٱلشَّمۡسِ وَقَبۡلَ ٱلۡغُرُوبِ ٣٩ وَمِنَ ٱلَّيۡلِ فَسَبِّحۡهُ وَأَدۡبَٰرَ ٱلسُّجُودِ ٤٠ وَٱسۡتَمِعۡ يَوۡمَ يُنَادِ ٱلۡمُنَادِ مِن مَّكَانٖ قَرِيبٖ ٤١ يَوۡمَ يَسۡمَعُونَ ٱلصَّيۡحَةَ بِٱلۡحَقِّۚ ذَٰلِكَ يَوۡمُ ٱلۡخُرُوجِ ٤٢ إِنَّا نَحۡنُ نُحۡيِۦ وَنُمِيتُ وَإِلَيۡنَا ٱلۡمَصِيرُ ٤٣ يَوۡمَ تَشَقَّقُ ٱلۡأَرۡضُ عَنۡهُمۡ سِرَاعٗاۚ ذَٰلِكَ حَشۡرٌ عَلَيۡنَا يَسِيرٞ ٤٤ نَّحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَا يَقُولُونَۖ وَمَآ أَنتَ عَلَيۡهِم بِجَبَّارٖۖ فَذَكِّرۡ بِٱلۡقُرۡءَانِ مَن يَخَافُ وَعِيدِ ٤٥

سُورَةُ الذَّارِيَاتِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلذَّٰرِيَٰتِ ذَرۡوٗا ١ فَٱلۡحَٰمِلَٰتِ وِقۡرٗا ٢ فَٱلۡجَٰرِيَٰتِ يُسۡرٗا ٣ فَٱلۡمُقَسِّمَٰتِ أَمۡرًا ٤ إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٞ ٥ وَإِنَّ ٱلدِّينَ لَوَٰقِعٞ ٦

﴿۳۶﴾ و پیش از اینان [= مشرکان مکه]، امت‌های زیادی را نابود کردیم که آنان [به مراتب] از اینها قوی‌تر بودند؛ و در گوشه و کنار شهرها به جستجو پرداختند [که ببینند آیا] هیچ پناه و گریزگاهی [از عذاب و هلاکت، برایشان] وجود دارد. ﴿۳۷﴾ بی‌گمان در این [سخن] برای صاحبدلان یا کسانی که با حضور [قلب به ندای توحید] گوش فرامی‌دهند و هوشیارند، اندرز است. ﴿۳۸﴾ ما آسمان‌ها و زمین و آنچه را که میان آنهاست، در شش روز آفریدیم و [هرگز] رنج و خستگی به ما نرسید. ﴿۳۹﴾ [ای پیامبر،] در برابر سخنان مشرکان شکیبا باش؛ و پیش از طلوع آفتاب و قبل از غروب آن، پروردگارت را به پاکی ستایش کن [و نماز بگزار]. ﴿۴۰﴾ و نیز [در پاسی] از شب و پس از هر نماز، او را به پاکی ستایش کن. ﴿۴۱﴾ و [ای پیامبر،] آنگاه که منادی [قیامت] از مکانی نزدیک ندا می‌دهد، گوش فرادار. ﴿۴۲﴾ روزی که همگان بانگِ هولناک [رستاخیز] را به‌حق می‌شنوند، [آن روز،] روزِ خروج [از گورها] است. ﴿۴۳﴾ ماییم که حیات می‌بخشیم و مرگ می‌دهیم؛ و بازگشت [همگان] به سوی ماست. ﴿۴۴﴾ روزی که زمین از [فراز] آنان شکافته می‌شود، انسان‌ها شتابان [بیرون می‌آیند]. این احضاری است که برای ما آسان است. ﴿۴۵﴾ ما به آنچه [کافران] می‌گویند داناتریم؛ و تو [ای پیامبر،] بر آنان مسلط نیستی [که بخواهی آنان را به ایمان آوردن وادار کنی]؛ کسی را که از عذاب [و هشدار] من می‌ترسد، به [وسیلهٔ] قرآن اندرز بده.

۵۱- سورهٔ ذاریات مکی است
وآن شصت آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ سوگند به بادهای خاک [و باران] افشان ﴿۲﴾ و سوگند به ابرهای سنگین‌بار [از باران] ﴿۳﴾ و سوگند به کشتی‌های سبک‌سیر ﴿۴﴾ و سوگند به فرشتگانی که کارها را [به امر الله] تقسیم می‌کنند ﴿۵﴾ که آنچه [در مورد پاداش و عذاب] به شما وعده داده شده حقیقت دارد؛ ﴿۶﴾ و [روز] جزا قطعاً به وقوع می‌پیوندد.

وَٱلسَّمَآءِ ذَاتِ ٱلْحُبُكِ ﴿٧﴾ إِنَّكُمْ لَفِى قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ﴿٨﴾ يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ أُفِكَ ﴿٩﴾ قُتِلَ ٱلْخَرَّٰصُونَ ﴿١٠﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ فِى غَمْرَةٍ سَاهُونَ ﴿١١﴾ يَسْـَٔلُونَ أَيَّانَ يَوْمُ ٱلدِّينِ ﴿١٢﴾ يَوْمَ هُمْ عَلَى ٱلنَّارِ يُفْتَنُونَ ﴿١٣﴾ ذُوقُوا۟ فِتْنَتَكُمْ هَٰذَا ٱلَّذِى كُنتُم بِهِۦ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّ ٱلْمُتَّقِينَ فِى جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٥﴾ ءَاخِذِينَ مَآ ءَاتَىٰهُمْ رَبُّهُمْ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَبْلَ ذَٰلِكَ مُحْسِنِينَ ﴿١٦﴾ كَانُوا۟ قَلِيلًا مِّنَ ٱلَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَبِٱلْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿١٨﴾ وَفِىٓ أَمْوَٰلِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّآئِلِ وَٱلْمَحْرُومِ ﴿١٩﴾ وَفِى ٱلْأَرْضِ ءَايَٰتٌ لِّلْمُوقِنِينَ ﴿٢٠﴾ وَفِىٓ أَنفُسِكُمْ ۚ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٢١﴾ وَفِى ٱلسَّمَآءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ ﴿٢٢﴾ فَوَرَبِّ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ إِنَّهُۥ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَآ أَنَّكُمْ تَنطِقُونَ ﴿٢٣﴾ هَلْ أَتَىٰكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَٰهِيمَ ٱلْمُكْرَمِينَ ﴿٢٤﴾ إِذْ دَخَلُوا۟ عَلَيْهِ فَقَالُوا۟ سَلَٰمًا ۖ قَالَ سَلَٰمٌ قَوْمٌ مُّنكَرُونَ ﴿٢٥﴾ فَرَاغَ إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦ فَجَآءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ ﴿٢٦﴾ فَقَرَّبَهُۥٓ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٢٧﴾ فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ۖ قَالُوا۟ لَا تَخَفْ ۖ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَٰمٍ عَلِيمٍ ﴿٢٨﴾ فَأَقْبَلَتِ ٱمْرَأَتُهُۥ فِى صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ ﴿٢٩﴾ قَالُوا۟ كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ ۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْحَكِيمُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٣٠﴾

﴿۷﴾ سوگند به آسمان که [با ستارگان آراسته شده، و گویی] دارای راه‌هاست، ﴿۸﴾ که شما [در مورد پیامبر و قرآن] اختلاف‌نظر دارید. ﴿۹﴾ هر کس [از راه حق] بازگردانده شود، از [ایمان به] پیامبر و قرآن نیز بازگردانده خواهد شد. ﴿۱۰﴾ مرگ [و لعنت] بر دروغگویان! ﴿۱۱﴾ همان کسانی که در ورطهٔ جهل، غافلند. ﴿۱۲﴾ آنان [پیوسته و از روی انکار] می‌پرسند: «روز جزا چه زمانی است؟» ﴿۱۳﴾ همان روزی است که به آتش مجازات می‌شوند؛ ﴿۱۴﴾ [و به آنان گفته می‌شود:] «عذاب خود را بچشید؛ این همان آتشی است که به شتاب می‌خواستید». ﴿۱۵﴾ [در روز قیامت،] مسلماً پرهیزگاران در باغ‌هایی [از بهشت] و [کنار] چشمه‌سارها به سر می‌برند؛ ﴿۱۶﴾ آنچه پروردگارشان به آنان عطا کرده است دریافت می‌دارند؛ زیرا در [زندگیِ] گذشته نیکوکار بوده‌اند. ﴿۱۷﴾ آنان اندکی از شب را می‌خفتند [و بقیه را به نماز و نیایش مشغول بودند] ﴿۱۸﴾ و سحرگاهان [از الله] آمرزش می‌خواستند. ﴿۱۹﴾ و در اموالشان برای سائل و محروم، حقی [معیّن از صدقه و زکات] بود. ﴿۲۰-۲۱﴾ در زمین و در وجود خودتان، نشانه‌ها[ی قدرت الهی] برای اهل یقین پدیدار است؛ آیا نمی‌بینید؟ ﴿۲۲﴾ و رِزق و روزی‌تان و آنچه [از کیفر و پاداش و خیر و شر که] به شما وعده داده می‌شود، در آسمان است. ﴿۲۳﴾ سوگند به پروردگار آسمان و زمین که وعده[ی قیامت و پاداش و عذاب] همچون سخن گفتنتان، حقیقی و قطعی است. ﴿۲۴﴾ [ای پیامبر] آیا داستان میهمانان گرامی ابراهیم به تو رسیده است؟ ﴿۲۵﴾ آنگاه که بر او وارد شدند و سلام گفتند، او گفت: «سلام» [و زیر لب گفت:] «گروهی ناشناسند». ﴿۲۶﴾ آنگاه آهسته نزد خانوادهٔ خود رفت و [گوشتِ بریانِ] گوساله‌ای فربه [برای پذیرایی] آورد. ﴿۲۷﴾ [او غذا را] نزد آنان گذاشت [و چند لحظه بعد] گفت: «آیا نمی‌خورید؟» ﴿۲۸﴾ [چون دست به غذا نزدند] از آنان احساس ترس کرد؛ گفتند: نترس [ما فرشته‌ایم]؛ و او را به [تولد] پسری دانا بشارت دادند. ﴿۲۹﴾ همسرش با فریاد [و شگفتی] پیش آمد و در حالی که به صورت خود می‌زد گفت: «پیرزنی نازا [فرزند می‌زاید]؟!» ﴿۳۰﴾ [فرشتگان] گفتند: «پروردگارت اینچنین فرموده است؛ و بی‌گمان، او حکیمِ داناست».

۞ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا ٱلْمُرْسَلُونَ ﴿٣١﴾ قَالُوٓا۟ إِنَّآ أُرْسِلْنَآ إِلَىٰ قَوْمٍ
مُّجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾ لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن طِينٍ ﴿٣٣﴾ مُّسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَ
لِلْمُسْرِفِينَ ﴿٣٤﴾ فَأَخْرَجْنَا مَن كَانَ فِيهَا مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٥﴾ فَمَا وَجَدْنَا
فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٣٦﴾ وَتَرَكْنَا فِيهَآ ءَايَةً لِّلَّذِينَ يَخَافُونَ
ٱلْعَذَابَ ٱلْأَلِيمَ ﴿٣٧﴾ وَفِى مُوسَىٰٓ إِذْ أَرْسَلْنَٰهُ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ بِسُلْطَٰنٍ
مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾ فَتَوَلَّىٰ بِرُكْنِهِۦ وَقَالَ سَٰحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٣٩﴾ فَأَخَذْنَٰهُ وَجُنُودَهُۥ
فَنَبَذْنَٰهُمْ فِى ٱلْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿٤٠﴾ وَفِى عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ ٱلرِّيحَ
ٱلْعَقِيمَ ﴿٤١﴾ مَا تَذَرُ مِن شَىْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلَتْهُ كَٱلرَّمِيمِ ﴿٤٢﴾
وَفِى ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا۟ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٤٣﴾ فَعَتَوْا۟ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ
فَأَخَذَتْهُمُ ٱلصَّٰعِقَةُ وَهُمْ يَنظُرُونَ ﴿٤٤﴾ فَمَا ٱسْتَطَٰعُوا۟ مِن قِيَامٍ
وَمَا كَانُوا۟ مُنتَصِرِينَ ﴿٤٥﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا
فَٰسِقِينَ ﴿٤٦﴾ وَٱلسَّمَآءَ بَنَيْنَٰهَا بِأَيْي۟دٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ﴿٤٧﴾ وَٱلْأَرْضَ
فَرَشْنَٰهَا فَنِعْمَ ٱلْمَٰهِدُونَ ﴿٤٨﴾ وَمِن كُلِّ شَىْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٤٩﴾ فَفِرُّوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ ۖ إِنِّى لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥٠﴾
وَلَا تَجْعَلُوا۟ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ ۖ إِنِّى لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥١﴾

﴿۳۱﴾ [ابراهیم عليه السلام] گفت: «ای فرستادگان [الله،] کار و مأموریت شما چیست؟» ﴿۳۲﴾ [فرشتگان] گفتند: «ما برای [مجازات] قومی مجرم [و گناهکار] فرستاده شده‌ایم ﴿۳۳﴾ تا سنگ‌هایی از گلِ [سخت‌شده] بر سرشان فروباریم. ﴿۳۴﴾ [سنگ‌هایی] که نزد پروردگارت، برای اسرافکاران، نشان گذاشته شده است». ﴿۳۵﴾ مؤمنانی را که در آن [شهرهای قوم لوط عليه السلام] بودند، [پیش از نزول عذاب] بیرون آوردیم؛ ﴿۳۶﴾ ولی در آنجا فقط یک خانواده را یافتیم که [نسبت به اوامر الهی] تسلیم بودند. ﴿۳۷﴾ و در آن [شهرها] برای مردمی که از عذاب دردناک [الهی] ترس دارند، نشانه‌ای روشن بر جای گذاشتیم. ﴿۳۸﴾ در [داستان] موسی [نیز نشانه و عبرتی است]؛ آنگاه که او را با دلیلی روشن نزد فرعون فرستادیم. ﴿۳۹﴾ ولی [فرعون] با تکیه بر قدرتش، روی برگرداند [و حق را نپذیرفت] و گفت: «[این مرد، یا] جادوگر است یا دیوانه». ﴿۴۰﴾ او را همراه سپاهیانش گرفتیم و به دریا افکندیم [و هلاک کردیم]؛ در حالی که [در لحظهٔ مرگ، خود را به خاطر نافرمانی و کفرش] سرزنش می کرد. ﴿۴۱﴾ در [داستان قوم] عاد [نیز درس عبرتی است]؛ آنگاه که تندبادی بی‌خیر و برکت بر آنان فرستادیم. ﴿۴۲﴾ [تندبادی] که بر هر چه وزید، آن را خاک و خاشاک کرد. ﴿۴۳﴾ در [داستان قوم] ثمود [نیز درس عبرتی است] آنگاه که [توسط پیامبرشان صالح عليه السلام] به آنان گفته شد: «اندکی [از لذت‌های زندگی] بهره‌مند شوید [که تنها سه روز فرصت دارید]». ﴿۴۴﴾ آنان از فرمان پروردگارشان سرپیچی کردند؛ پس در حالی که چشم به راه بودند، بانگ عذاب آنان را فراگرفت. ﴿۴۵﴾ [چنان بر زمین افتادند که] نه توان برخاستن [و گریز] داشتند و نه یارای دفاع. ﴿۴۶﴾ پیش از آن، قوم نوح را که گروهی نافرمان بودند [هلاک کردیم]. ﴿۴۷﴾ ما آسمان را به توان [خود] بنا نهادیم و همواره آن را وسعت می‌بخشیم؛ ﴿۴۸﴾ و زمین را [برای زندگی] گستردیم و چه نیک گستراننده‌ای هستیم! ﴿۴۹﴾ و همه چیز را به صورت زوج [= نر و ماده] آفریدیم؛ باشد که [توجه کنید و] پند گیرید. ﴿۵۰﴾ [ای پیامبر، به مردم بگو:] «به سوی الله بشتابید که من هشداردهنده‌ای آشکار از جانب او برای شما هستم؛ ﴿۵۱﴾ و در کنار الله معبود دیگری قرار ندهید که من از [جانب] او هشداردهنده‌ای آشکار برایتان هستم».

كَذَٰلِكَ مَآ أَتَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا قَالُواْ سَاحِرٌ أَوۡ مَجۡنُونٌ ٥٢ أَتَوَاصَوۡاْ بِهِۦۚ بَلۡ هُمۡ قَوۡمٞ طَاغُونَ ٥٣ فَتَوَلَّ عَنۡهُمۡ فَمَآ أَنتَ بِمَلُومٖ ٥٤ وَذَكِّرۡ فَإِنَّ ٱلذِّكۡرَىٰ تَنفَعُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٥٥ وَمَا خَلَقۡتُ ٱلۡجِنَّ وَٱلۡإِنسَ إِلَّا لِيَعۡبُدُونِ ٥٦ مَآ أُرِيدُ مِنۡهُم مِّن رِّزۡقٖ وَمَآ أُرِيدُ أَن يُطۡعِمُونِ ٥٧ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلرَّزَّاقُ ذُو ٱلۡقُوَّةِ ٱلۡمَتِينُ ٥٨ فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ ذَنُوبٗا مِّثۡلَ ذَنُوبِ أَصۡحَٰبِهِمۡ فَلَا يَسۡتَعۡجِلُونِ ٥٩ فَوَيۡلٞ لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن يَوۡمِهِمُ ٱلَّذِي يُوعَدُونَ ٦٠

سُورَةُ الطُّورِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلطُّورِ ١ وَكِتَٰبٖ مَّسۡطُورٖ ٢ فِي رَقّٖ مَّنشُورٖ ٣ وَٱلۡبَيۡتِ ٱلۡمَعۡمُورِ ٤ وَٱلسَّقۡفِ ٱلۡمَرۡفُوعِ ٥ وَٱلۡبَحۡرِ ٱلۡمَسۡجُورِ ٦ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَٰقِعٞ ٧ مَّا لَهُۥ مِن دَافِعٖ ٨ يَوۡمَ تَمُورُ ٱلسَّمَآءُ مَوۡرٗا ٩ وَتَسِيرُ ٱلۡجِبَالُ سَيۡرٗا ١٠ فَوَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ ١١ ٱلَّذِينَ هُمۡ فِي خَوۡضٖ يَلۡعَبُونَ ١٢ يَوۡمَ يُدَعُّونَ إِلَىٰ نَارِ جَهَنَّمَ دَعًّا ١٣ هَٰذِهِ ٱلنَّارُ ٱلَّتِي كُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ١٤

﴿۵۲﴾ هر پیامبری که بر پیشینیانشان مبعوث شد، همین گونه گفتند: «[او یا] جادوگر است یا دیوانه». ﴿۵۳﴾ آیا یکدیگر را به این [کفر و تکذیب] سفارش کرده بودند؟ نه، بلکه مردمی سرکش بودند. ﴿۵۴﴾ پس [ای پیامبر،] از آنان روی بگردان که تو [به خاطر کفر آنان] هرگز سزاوار سرزنش نیستی. ﴿۵۵﴾ و [پیوسته به آنان] تذکر بده که قطعاً تذکر برای مؤمنان سودبخش است. ﴿۵۶﴾ و جن و انس را فقط برای این آفریده‌ام که مرا عبادت کنند [و از بندگیِ دیگران سر باز زنند]. ﴿۵۷﴾ نه از آنان روزی می‌خواهم، نه اینکه مرا خوراک دهند؛ ﴿۵۸﴾ [زیرا] الله است که روزی‌رسانِ نیرومند و برقرار است. ﴿۵۹﴾ ستمکاران [مشرک نیز] همچون یاران [گذشتۀ] خویش، سهمی از عذاب دارند؛ پس به شتاب [آن را] از من نخواهند. ﴿۶۰﴾ وای بر کافران از [عذاب] روزی که به آن وعده داده می‌شوند!

۵۲- سورۀ طور مکی است
وآن چهل ونه آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ سوگند به کوه طور ﴿۲﴾ و سوگند به کتاب نوشته‌شده ﴿۳﴾ در صحیفه‌ای گشوده ﴿۴﴾ و سوگند به «بیت المَعمور» [که فرشتگان در آن، به عبادت پروردگار مشغولند] ﴿۵﴾ و سوگند به [آسمان بلند، همان] سقف برافراشته [بر زمین] ﴿۶﴾ و سوگند به دریای آکنده [از آب] ﴿۷﴾ که بی‌تردید، عذاب پروردگارت به وقوع خواهد پیوست؛ ﴿۸﴾ و هیچ بازدارنده‌ای ندارد. ﴿۹﴾ روزی که آسمان به سختی در جنبش و اضطراب افتد ﴿۱۰﴾ و کوه‌ها با حرکتی شدید روان شوند. ﴿۱۱﴾ در آن روز، وای به حال تکذیب کنندگان! ﴿۱۲﴾ همان کسانی که در بیهوده‌گویی، سرگرم بازی‌اند. ﴿۱۳﴾ روزی که با خشونت به سوی آتش دوزخ رانده می‌شوند. ﴿۱۴﴾ [به آنان گفته می‌شود:] «این [همان] آتشی است که آن را دروغ می‌پنداشتید.

أَفَسِحۡرٌ هَٰذَآ أَمۡ أَنتُمۡ لَا تُبۡصِرُونَ ١٥ ٱصۡلَوۡهَا فَٱصۡبِرُوٓاْ
أَوۡ لَا تَصۡبِرُواْ سَوَآءٌ عَلَيۡكُمۡۖ إِنَّمَا تُجۡزَوۡنَ مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ١٦
إِنَّ ٱلۡمُتَّقِينَ فِي جَنَّٰتٖ وَنَعِيمٖ ١٧ فَٰكِهِينَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمۡ رَبُّهُمۡ
وَوَقَىٰهُمۡ رَبُّهُمۡ عَذَابَ ٱلۡجَحِيمِ ١٨ كُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ هَنِيٓـَٔۢا بِمَا
كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ١٩ مُتَّكِـِٔينَ عَلَىٰ سُرُرٖ مَّصۡفُوفَةٖۖ وَزَوَّجۡنَٰهُم
بِحُورٍ عِينٖ ٢٠ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱتَّبَعَتۡهُمۡ ذُرِّيَّتُهُم بِإِيمَٰنٍ أَلۡحَقۡنَا
بِهِمۡ ذُرِّيَّتَهُمۡ وَمَآ أَلَتۡنَٰهُم مِّنۡ عَمَلِهِم مِّن شَيۡءٖۚ كُلُّ ٱمۡرِيِٕۭ بِمَا
كَسَبَ رَهِينٞ ٢١ وَأَمۡدَدۡنَٰهُم بِفَٰكِهَةٖ وَلَحۡمٖ مِّمَّا يَشۡتَهُونَ ٢٢
يَتَنَٰزَعُونَ فِيهَا كَأۡسٗا لَّا لَغۡوٞ فِيهَا وَلَا تَأۡثِيمٞ ٢٣ ۞وَيَطُوفُ عَلَيۡهِمۡ
غِلۡمَانٞ لَّهُمۡ كَأَنَّهُمۡ لُؤۡلُؤٞ مَّكۡنُونٞ ٢٤ وَأَقۡبَلَ بَعۡضُهُمۡ عَلَىٰ
بَعۡضٖ يَتَسَآءَلُونَ ٢٥ قَالُوٓاْ إِنَّا كُنَّا قَبۡلُ فِيٓ أَهۡلِنَا مُشۡفِقِينَ ٢٦
فَمَنَّ ٱللَّهُ عَلَيۡنَا وَوَقَىٰنَا عَذَابَ ٱلسَّمُومِ ٢٧ إِنَّا كُنَّا
مِن قَبۡلُ نَدۡعُوهُۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلۡبَرُّ ٱلرَّحِيمُ ٢٨ فَذَكِّرۡ فَمَآ أَنتَ بِنِعۡمَتِ
رَبِّكَ بِكَاهِنٖ وَلَا مَجۡنُونٍ ٢٩ أَمۡ يَقُولُونَ شَاعِرٞ نَّتَرَبَّصُ بِهِۦ رَيۡبَ
ٱلۡمَنُونِ ٣٠ قُلۡ تَرَبَّصُواْ فَإِنِّي مَعَكُم مِّنَ ٱلۡمُتَرَبِّصِينَ ٣١

﴿۱۵﴾ آیا این [آتش و عذاب] جادوست یا [هنوز هم آن را] نمی‌بینید؟ ﴿۱۶﴾ به آتش درآیید [و بسوزید] که شکیبایی و ناشکیباییِ شما [در برابر شعله‌های سوزانش] برایتان یکسان است؛ تنها در برابر آنچه کرده‌اید، مجازات می‌شوید». ﴿۱۷﴾ به راستی که پرهیزگاران در باغ‌های بهشت در ناز و نعمتند؛ ﴿۱۸﴾ و از بخشش‌های [بی‌دریغِ] پروردگارشان و از اینکه از عذاب دوزخ نگاهشان داشته است شادمانند. ﴿۱۹﴾ [به آنان گفته می‌شود:] «به پاداشِ کردارتان [در دنیا، اینک] گوارا بخورید و بیاشامید». ﴿۲۰﴾ در حالی که بر تخت‌هایی ردیف‌شده تکیه زده‌اند و حور العین را به همسریِ آنان درمی‌آوریم. ﴿۲۱﴾ مؤمنانی که فرزندانشان در ایمان پیرو آنان بودند، فرزندانشان را [نیز در بهشت] به آنان ملحق خواهیم کرد و از [پاداش] عملشان ذره‌ای نمی‌کاهیم؛ چرا که [سرنوشتِ] هر کس در گرو دستاورد خودِ اوست [و گناه دیگری را به دوش نمی‌کشد]. ﴿۲۲﴾ [در بهشت، از] هر نوع میوه و گوشتی که بخواهند، پی‌درپی در دسترسشان قرار می‌دهیم. ﴿۲۳﴾ در آنجا جام‌های شرابی از دست یکدیگر می‌گیرند که نه موجب بیهوده‌گویی است و نه گناه؛ ﴿۲۴﴾ و نوجوانانی [که برای خدمت] پیرامونشان در رفت و آمدند، گویی [از زیبایی و سپیدرویی] همچون مروارید‌ی پنهان [در صدف] هستند. ﴿۲۵﴾ [بهشتیان] به یکدیگر روی می‌آورند [و] از [دنیا و احوال گذشتۀ] خود سؤال می‌کنند. ﴿۲۶﴾ می‌گویند: «ما در دنیا، در خانوادۀ خود [از عذاب الهی] می‌ترسیدیم. ﴿۲۷﴾ الله [با نعمت اسلام] بر ما منت نهاد و ما را از عذاب سوزان [دوزخ] محافظت کرد. ﴿۲۸﴾ ما در زندگی دنیا، همواره او را [عبادت می‌کردیم و به ربوبیت] می‌خواندیم. بی‌تردید، او نیکوکار مهربان است». ﴿۲۹﴾ [ای پیامبر، با آیات قرآن به مردم] اندرز بده که به لطف پروردگارت [تو برخلاف ادعای کافران،] نه کاهنی و نه مجنون. ﴿۳۰﴾ آیا می‌گویند: «محمد [ﷺ] شاعری است که منتظریم تا مرگش فرارسد [و از سخنانش رهایی یابیم]؟» ﴿۳۱﴾ بگو: «منتظر [مرگِ من] باشید؛ من [نیز] با شما منتظر خواهم ماند [تا عذابتان را به چشم ببینم]».

أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَحْلَٰمُهُم بِهَٰذَآ ۚ أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿٣٢﴾ أَمْ يَقُولُونَ
تَقَوَّلَهُۥ ۚ بَل لَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٣﴾ فَلْيَأْتُوا۟ بِحَدِيثٍ مِّثْلِهِۦٓ إِن كَانُوا۟
صَٰدِقِينَ ﴿٣٤﴾ أَمْ خُلِقُوا۟ مِنْ غَيْرِ شَىْءٍ أَمْ هُمُ ٱلْخَٰلِقُونَ ﴿٣٥﴾
أَمْ خَلَقُوا۟ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ ۚ بَل لَّا يُوقِنُونَ ﴿٣٦﴾ أَمْ عِندَهُمْ
خَزَآئِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ ٱلْمُصَيْطِرُونَ ﴿٣٧﴾ أَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ
يَسْتَمِعُونَ فِيهِ ۖ فَلْيَأْتِ مُسْتَمِعُهُم بِسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾
أَمْ لَهُ ٱلْبَنَٰتُ وَلَكُمُ ٱلْبَنُونَ ﴿٣٩﴾ أَمْ تَسْـَٔلُهُمْ أَجْرًا فَهُم مِّن مَّغْرَمٍ
مُّثْقَلُونَ ﴿٤٠﴾ أَمْ عِندَهُمُ ٱلْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٤١﴾ أَمْ يُرِيدُونَ
كَيْدًا ۖ فَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ هُمُ ٱلْمَكِيدُونَ ﴿٤٢﴾ أَمْ لَهُمْ إِلَٰهٌ غَيْرُ ٱللَّهِ ۚ
سُبْحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٣﴾ وَإِن يَرَوْا۟ كِسْفًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ سَاقِطًا
يَقُولُوا۟ سَحَابٌ مَّرْكُومٌ ﴿٤٤﴾ فَذَرْهُمْ حَتَّىٰ يُلَٰقُوا۟ يَوْمَهُمُ ٱلَّذِى فِيهِ
يُصْعَقُونَ ﴿٤٥﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِى عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْـًٔا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٦﴾
وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ عَذَابًا دُونَ ذَٰلِكَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٧﴾ وَٱصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا ۖ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ
رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٤٨﴾ وَمِنَ ٱلَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَٰرَ ٱلنُّجُومِ ﴿٤٩﴾

﴿۳۲﴾ آیا عقل‌هایشان به [بیان] این [سخنان باطل] حُکم می‌کند یا [اساساً] مردمی سرکش هستند؟ ﴿۳۳﴾ آیا می‌گویند: «[محمد ﷺ] قرآن را جعل کرده است؟» [هرگز چنین نیست؛] بلکه [غرق در تکبرند که] ایمان نمی‌آورند. ﴿۳۴﴾ اگر راست می‌گویند، سخنی مانند آن بیاورند. ﴿۳۵﴾ آیا آنان از هیچ آفریده شده‌اند یا خود آفرینندۀ خویشند؟ ﴿۳۶﴾ آیا آنان آسمان‌ها و زمین را آفریده‌اند؟ [نه،] بلکه آنان یقین ندارند [که الله آفرینندۀ مطلق است]. ﴿۳۷﴾ آیا گنجینه‌های [نعمت و هدایت] پروردگارت نزد آنان است؟ آیا [بر همه چیز] تسلط دارند؟ ﴿۳۸﴾ آیا نردبانی دارند که [گفتار فرشتگان وحی را] به وسیلۀ آن می‌شنوند؟ هر کس شنیده است، باید دلیلی روشن بیاورد. ﴿۳۹﴾ آیا الله فرزندان دختر دارد و شما پسر؟ ﴿۴۰﴾ [ای پیامبر،] آیا پاداشی از آنان درخواست می‌کنی که [از پرداخت آن در رنجند و هزینه‌اش] برایشان [گران و] سنگین است؟ ﴿۴۱﴾ آیا از عالم غیب آگاهند و [خبرهای نهان را] می‌نویسند؟ ﴿۴۲﴾ آیا قصد نیرنگ [و نقشۀ پلیدی برایت] دارند؟ ولی کافران خود گرفتار نیرنگ [و تدبیر الهی] هستند. ﴿۴۳﴾ آیا آنان معبودی غیر از الله دارند؟ الله از چیزهایی که [با او] شریک قرار می‌دهند پاک و منزه است. ﴿۴۴﴾ [این کافران، حتی] اگر پاره‌های از آسمان را نیز در حال سقوط ببینند، [باز هم ایمان نمی‌آورند و] می‌گویند: «ابری متراکم است». ﴿۴۵﴾ پس آنان را [به حال خود] رها کن تا با روزِ موعودشان که [با نخستین دمیدنِ صور] مدهوش مرگ می‌گردند، مواجه شوند. ﴿۴۶﴾ روزی که نیرنگشان سودمند نخواهد بود و [از هیچ سو] یاری نمی‌شوند. ﴿۴۷﴾ ستمکاران [در دنیا نیز به دست مؤمنان] به عذاب دیگری گرفتار خواهند شد؛ ولی بیشتر آنان نمی‌دانند. ﴿۴۸﴾ [ای پیامبر،] در برابر حکم پروردگارت شکیبا باش؛ زیرا تو تحت نظر و حفاظت مایی؛ و هنگامی که [از خواب یا به قصد عبادت] برمی‌خیزی، پروردگارت را به پاکی ستایش کن. ﴿۴۹﴾ و [نیز در پاسی] از شب او را تسبیح بگوی [و نماز بگزار] و به هنگام افول ستارگان [در سپیده‌دم نیز نماز صبح بگزار].

سُورَةُ النَّجْمِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ۝١ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ۝٢ وَمَا يَنطِقُ عَنِ ٱلْهَوَىٰٓ ۝٣ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْىٌ يُوحَىٰ ۝٤ عَلَّمَهُۥ شَدِيدُ ٱلْقُوَىٰ ۝٥ ذُو مِرَّةٍ فَٱسْتَوَىٰ ۝٦ وَهُوَ بِٱلْأُفُقِ ٱلْأَعْلَىٰ ۝٧ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ۝٨ فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ۝٩ فَأَوْحَىٰٓ إِلَىٰ عَبْدِهِۦ مَآ أَوْحَىٰ ۝١٠ مَا كَذَبَ ٱلْفُؤَادُ مَا رَأَىٰٓ ۝١١ أَفَتُمَٰرُونَهُۥ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ۝١٢ وَلَقَدْ رَءَاهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ ۝١٣ عِندَ سِدْرَةِ ٱلْمُنتَهَىٰ ۝١٤ عِندَهَا جَنَّةُ ٱلْمَأْوَىٰٓ ۝١٥ إِذْ يَغْشَى ٱلسِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ ۝١٦ مَا زَاغَ ٱلْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ ۝١٧ لَقَدْ رَأَىٰ مِنْ ءَايَٰتِ رَبِّهِ ٱلْكُبْرَىٰٓ ۝١٨ أَفَرَءَيْتُمُ ٱللَّٰتَ وَٱلْعُزَّىٰ ۝١٩ وَمَنَوٰةَ ٱلثَّالِثَةَ ٱلْأُخْرَىٰٓ ۝٢٠ أَلَكُمُ ٱلذَّكَرُ وَلَهُ ٱلْأُنثَىٰ ۝٢١ تِلْكَ إِذًا قِسْمَةٌ ضِيزَىٰٓ ۝٢٢ إِنْ هِىَ إِلَّآ أَسْمَآءٌ سَمَّيْتُمُوهَآ أَنتُمْ وَءَابَآؤُكُم مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَٰنٍ ۚ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ وَمَا تَهْوَى ٱلْأَنفُسُ ۖ وَلَقَدْ جَآءَهُم مِّن رَّبِّهِمُ ٱلْهُدَىٰٓ ۝٢٣ أَمْ لِلْإِنسَٰنِ مَا تَمَنَّىٰ ۝٢٤ فَلِلَّهِ ٱلْءَاخِرَةُ وَٱلْأُولَىٰ ۝٢٥ ۞ وَكَم مِّن مَّلَكٍ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ لَا تُغْنِى شَفَٰعَتُهُمْ شَيْـًٔا إِلَّا مِنۢ بَعْدِ أَن يَأْذَنَ ٱللَّهُ لِمَن يَشَآءُ وَيَرْضَىٰٓ ۝٢٦

۵۳- سورۀ نجم مکی است
وآن شصت ودو آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ سوگند به ستاره، آنگاه که افول کند ﴿۲﴾ که یار شما [= محمد ﷺ] هرگز گمراه نشده و به راه تباهی نیفتاده است؛ ﴿۳﴾ و از روی هوای نفس سخن نمی‌گوید. ﴿۴﴾ [آنچه می‌گوید] نیست جز وحی [الهی] که به [او] وحی می‌شود. ﴿۵﴾ [جبرئیل علیه السلام که فرشته‌ای است] پُرتوان، به او آموزش داده است. ﴿۶﴾ [همان فرشتۀ] خوش‌منظری که [با چهرۀ حقیقی‌اش در برابر پیامبر] ایستاد. ﴿۷﴾ درحالی که او در افق بالا [در آسمان] قرار داشت. ﴿۸﴾ سپس [جبرئیل علیه السلام] نزدیک شد؛ و نزدیک‌تر؛ ﴿۹﴾ تا آنکه [فاصلۀ او با پیامبر] به اندازۀ طول دو کمان یا کمتر بود. ﴿۱۰﴾ آنگاه [آن فرشتۀ بزرگوار] آنچه را که باید به بندۀ الله وحی می‌کرد، وحی نمود. ﴿۱۱﴾ آنچه را که [پیامبر] دید، قلبش دروغ نپنداشت. ﴿۱۲﴾ آیا با او دربارۀ آنچه می‌بیند مجادله می‌کنید؟ ﴿۱۳﴾ در حقیقت، پیامبر یک بار دیگر نیز آن فرشته را [به صورت کامل] مشاهده کرده بود. ﴿۱۴﴾ در کنارِ [درخت بزرگ] «سِدرةُ المُنتَهی» [در آسمان هفتم] ﴿۱۵﴾ که آرامشگاه بهشت، همان‌جاست. ﴿۱۶﴾ آنگاه که هاله‌ای آن درخت را پوشانده بود. ﴿۱۷﴾ چشم [پیامبر، به چپ و راست] منحرف نشد و [از حد] تجاوز نکرد. ﴿۱۸﴾ به راستی که او برخی از بزرگ‌ترین نشانه‌های پروردگارش را [در آنجا] مشاهده کرد. ﴿۱۹﴾ [ای مشرکان،] آیا «لات» و «عُزّی» را دیده‌اید؟ ﴿۲۰﴾ و «مَنات» آن سومین [نمادِ بی‌ارزش] را؟ [آیا هیچ سود و زیانی به شما می‌رسانند؟] ﴿۲۱﴾ آیا [ادعا می‌کنید که] فرزند پسر برای شماست و دختر برای الله؟ ﴿۲۲﴾ در این صورت، تقسیمی ناعادلانه است. ﴿۲۳﴾ این [نماد]ها فقط اسم‌هایی [بی‌معنا] هستند که خود و پدرانتان با آنها [معبودهای دروغین خود را] نام نهاده‌اید و الله هیچ دلیلی [بر حقانیت این کار] نازل نکرده است. [مشرکان، در اعتقاداتشان] فقط پیرو گمان و خواسته‌های دلِ خویشند؛ حال آنکه [موجبات] هدایت، از جانب پروردگارشان بر آنان رسیده است. ﴿۲۴﴾ آیا انسان هر چه [از شفاعت این معبودان باطل] آرزو کند برایش میسر است؟ ﴿۲۵﴾ دنیا و آخرت از آنِ الله است [و به هر کس، هر چه را صلاح بداند می‌بخشد]. ﴿۲۶﴾ چه بسیار فرشتگانی در آسمان‌ها هستند که شفاعتشان به هیچ وجه سودمند نخواهد بود؛ مگر پس از آنکه الله، برای هر کس که بخواهد و راضی باشد، اجازه دهد.

إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْـَٔاخِرَةِ لَيُسَمُّونَ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةَ تَسْمِيَةَ ٱلْأُنثَىٰ ﴿٢٧﴾ وَمَا لَهُم بِهِۦ مِنْ عِلْمٍ ۖ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ ۖ وَإِنَّ ٱلظَّنَّ لَا يُغْنِى مِنَ ٱلْحَقِّ شَيْـًٔا ﴿٢٨﴾ فَأَعْرِضْ عَن مَّن تَوَلَّىٰ عَن ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا ﴿٢٩﴾ ذَٰلِكَ مَبْلَغُهُم مِّنَ ٱلْعِلْمِ ۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ ٱهْتَدَىٰ ﴿٣٠﴾ وَلِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ لِيَجْزِىَ ٱلَّذِينَ أَسَـٰٓـُٔوا۟ بِمَا عَمِلُوا۟ وَيَجْزِىَ ٱلَّذِينَ أَحْسَنُوا۟ بِٱلْحُسْنَى ﴿٣١﴾ ٱلَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَـٰٓئِرَ ٱلْإِثْمِ وَٱلْفَوَٰحِشَ إِلَّا ٱللَّمَمَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ وَٰسِعُ ٱلْمَغْفِرَةِ ۚ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ إِذْ أَنشَأَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ وَإِذْ أَنتُمْ أَجِنَّةٌ فِى بُطُونِ أُمَّهَـٰتِكُمْ ۖ فَلَا تُزَكُّوٓا۟ أَنفُسَكُمْ ۖ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ ٱتَّقَىٰٓ ﴿٣٢﴾ أَفَرَءَيْتَ ٱلَّذِى تَوَلَّىٰ ﴿٣٣﴾ وَأَعْطَىٰ قَلِيلًا وَأَكْدَىٰٓ ﴿٣٤﴾ أَعِندَهُۥ عِلْمُ ٱلْغَيْبِ فَهُوَ يَرَىٰٓ ﴿٣٥﴾ أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِى صُحُفِ مُوسَىٰ ﴿٣٦﴾ وَإِبْرَٰهِيمَ ٱلَّذِى وَفَّىٰٓ ﴿٣٧﴾ أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ﴿٣٨﴾ وَأَن لَّيْسَ لِلْإِنسَـٰنِ إِلَّا مَا سَعَىٰ ﴿٣٩﴾ وَأَنَّ سَعْيَهُۥ سَوْفَ يُرَىٰ ﴿٤٠﴾ ثُمَّ يُجْزَىٰهُ ٱلْجَزَآءَ ٱلْأَوْفَىٰ ﴿٤١﴾ وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ ٱلْمُنتَهَىٰ ﴿٤٢﴾ وَأَنَّهُۥ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَىٰ ﴿٤٣﴾ وَأَنَّهُۥ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا ﴿٤٤﴾

﴿۲۷﴾ کسانی که به آخرت باور ندارند، بر فرشتگان الهی نام دختر می‌گذارند [و آنان را دختران الله می‌دانند]. ﴿۲۸﴾ آنان در موردِ این امر، [کاملاً] بی‌اطلاعند [و] فقط از حدس و گمان پیروی می‌کنند؛ در حالی که برای [شناخت] حقیقت، گمان کافی نیست. ﴿۲۹﴾ پس [ای پیامبر،] تو نیز از کسی که از یاد ما روی گردانده و فقط [لذت‌های] زندگی دنیا را می‌خواهد، روی برتاب. ﴿۳۰﴾ نهایت درک و فهمشان همین است. بی‌تردید، پروردگارت به حال کسانی که از راه او منحرف شده‌اند آگاه‌تر است؛ و نیز به حال راه‌یافتگان. ﴿۳۱﴾ هر چه در آسمان‌ها و زمین است، از آنِ الله است؛ [راه خیر و شر را به انسان ارائه کرد] تا بدکاران را در برابر رفتارشان کیفر دهد و نیکوکاران را [با نعمت‌های بهشت] پاداش نیکو عطا نماید. ﴿۳۲﴾ و [نیز برای] کسانی که از گناهان بزرگ و بی‌حیایی‌ها اجتناب می‌ورزند؛ مگر لغزش‌های کم‌اهمیت [و گناهان صغیره که با توبه و عبادت بخشوده می‌شوند] که آمرزشِ پروردگارت گسترده است؛ از همان دَم که شما را از زمین پدید آورد و آنگاه که به صورت جنین در شکم مادرانتان بودید، به [طبیعتِ] شما آگاه‌تر [از خودتان] است؛ پس خودستایی نکنید، که او تعالی به حال پرهیزگاران داناتر است. ﴿۳۳﴾ آیا آن کسی را که [از حق] روی برتافت دیده‌ای؟ ﴿۳۴﴾ و اندکی انفاق کرد و [سپس] خودداری نمود. ﴿۳۵﴾ آیا علم غیب دارد و [آینده را] می‌بیند؟ ﴿۳۶-۳۷﴾ آیا از مطالب کتاب آسمانی موسی و [تعلیمات] ابراهیم، که حق [رسالت و بندگی ما] را به تمامی ادا کرد، باخبر نشده است؟ ﴿۳۸﴾ که هیچ گناهکاری بارِ گناه دیگری را بر دوش نخواهد کشید؛ ﴿۳۹﴾ و اینکه انسان فقط ثمرۀ تلاش [و نیت] خود را خواهد داشت؛ ﴿۴۰﴾ و اینکه بی‌گمان، تلاش او [در محاسبۀ اعمالش در روز قیامت،] منظور خواهد شد؛ ﴿۴۱﴾ آنگاه پاداشش را به تمامی خواهند داد، ﴿۴۲﴾ و اینکه بازگشت [همۀ امور] به سوی پروردگار توست؛ ﴿۴۳﴾ و اوست که می‌خنداند و می‌گریاند؛ ﴿۴۴﴾ و اوست که می‌میرانَد و [در آخرت] زنده می‌کند؛

وَأَنَّهُۥ خَلَقَ ٱلزَّوۡجَيۡنِ ٱلذَّكَرَ وَٱلۡأُنثَىٰ ﴿٤٥﴾ مِن نُّطۡفَةٍ إِذَا تُمۡنَىٰ ﴿٤٦﴾
وَأَنَّ عَلَيۡهِ ٱلنَّشۡأَةَ ٱلۡأُخۡرَىٰ ﴿٤٧﴾ وَأَنَّهُۥ هُوَ أَغۡنَىٰ وَأَقۡنَىٰ ﴿٤٨﴾ وَأَنَّهُۥ هُوَ
رَبُّ ٱلشِّعۡرَىٰ ﴿٤٩﴾ وَأَنَّهُۥٓ أَهۡلَكَ عَادًا ٱلۡأُولَىٰ ﴿٥٠﴾ وَثَمُودَاْ فَمَآ
أَبۡقَىٰ ﴿٥١﴾ وَقَوۡمَ نُوحٖ مِّن قَبۡلُۖ إِنَّهُمۡ كَانُواْ هُمۡ أَظۡلَمَ وَأَطۡغَىٰ ﴿٥٢﴾
وَٱلۡمُؤۡتَفِكَةَ أَهۡوَىٰ ﴿٥٣﴾ فَغَشَّىٰهَا مَا غَشَّىٰ ﴿٥٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكَ
تَتَمَارَىٰ ﴿٥٥﴾ هَٰذَا نَذِيرٞ مِّنَ ٱلنُّذُرِ ٱلۡأُولَىٰٓ ﴿٥٦﴾ أَزِفَتِ ٱلۡأٓزِفَةُ ﴿٥٧﴾
لَيۡسَ لَهَا مِن دُونِ ٱللَّهِ كَاشِفَةٌ ﴿٥٨﴾ أَفَمِنۡ هَٰذَا ٱلۡحَدِيثِ
تَعۡجَبُونَ ﴿٥٩﴾ وَتَضۡحَكُونَ وَلَا تَبۡكُونَ ﴿٦٠﴾ وَأَنتُمۡ سَٰمِدُونَ ﴿٦١﴾
فَٱسۡجُدُواْۤ لِلَّهِ وَٱعۡبُدُواْ۩ ﴿٦٢﴾

سُورَةُ القَمَرِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱقۡتَرَبَتِ ٱلسَّاعَةُ وَٱنشَقَّ ٱلۡقَمَرُ ﴿١﴾ وَإِن يَرَوۡاْ ءَايَةٗ يُعۡرِضُواْ وَيَقُولُواْ
سِحۡرٞ مُّسۡتَمِرّٞ ﴿٢﴾ وَكَذَّبُواْ وَٱتَّبَعُوٓاْ أَهۡوَآءَهُمۡۚ وَكُلُّ أَمۡرٖ مُّسۡتَقِرّٞ ﴿٣﴾
وَلَقَدۡ جَآءَهُم مِّنَ ٱلۡأَنۢبَآءِ مَا فِيهِ مُزۡدَجَرٌ ﴿٤﴾ حِكۡمَةُۢ بَٰلِغَةٞۖ فَمَا تُغۡنِ
ٱلنُّذُرُ ﴿٥﴾ فَتَوَلَّ عَنۡهُمۡۘ يَوۡمَ يَدۡعُ ٱلدَّاعِ إِلَىٰ شَيۡءٖ نُّكُرٍ ﴿٦﴾

﴿۴۵-۴۶﴾ و اوست که زوج نر و ماده را از نطفه‌ای که [در رحِم] ریخته می‌شود می‌آفریند؛ ﴿۴۷﴾ و پدیدآوردن دوبارۀ آنها [در قیامت نیز بر عهدۀ] الله است. ﴿۴۸﴾ و اوست که [شما را] بی‌نیاز کند و سرمایه بخشد؛ ﴿۴۹﴾ و اوست که پروردگار [ستارۀ] «شِعْریٰ» است؛ ﴿۵۰﴾ و اوست که قوم عاد را در گذشته هلاک کرد؛ ﴿۵۱﴾ و قوم ثمود را [نیز نابود کرد] و [هیچ یک از آنان را] باقی نگذاشت. ﴿۵۲﴾ و قوم نوح را که ستمکارتر و سرکش‌تر بودند نیز پیش از آن [هلاک نمود]؛ ﴿۵۳﴾ و شهرهای زیر و رو شده [قوم لوط] را [بالا برد و] درهم کوبید؛ ﴿۵۴﴾ و آنان را [با باران سنگ] ـ چنان که باید ـ فروپوشانید؛ ﴿۵۵﴾ حال [ای انسان،] در مورد کدام یک از نعمت‌های پروردگارت تردید روا می‌داری [و مجادله می کنی]؟ ﴿۵۶﴾ این [پیامبر نیز] هشدار دهنده‌ای است از [گروه] هشدار دهندگان پیشین. ﴿۵۷﴾ قیامت نزدیک شد؛ ﴿۵۸﴾ و هیچ کس ـ جز الله ـ نمی‌تواند آن را آشکار کند [و سختی‌هایش را برطرف سازد]. ﴿۵۹﴾ [ای مشرکان،] آیا از این سخن در شگفتید؟ ﴿۶۰-۶۱﴾ و در حال غفلت و غرور، [به آیات قرآن] می‌خندید و [از شنیدنِ هشدارهایش نمی‌ترسید و] اشک نمی‌ریزید؟ ﴿۶۲﴾ پس [همگی] برای الله سجده کنید و [تنها] او را عبادت کنید.

۵۴- سورۀ قمر مکی است
وآن پنجاه وپیج آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ قیامت نزدیک شد و ماه [از هم] شکافت. ﴿۲﴾ اگر [کافران] معجزه‌ای ببینند، روی می‌گردانند و می گویند: «[این] جادويي [باطل و] زودگذر است». ﴿۳﴾ آنان [آیات و نشانه‌های الهی را] دروغ می‌پندارند و از هوای نفس خویش پیروی می کنند؛ و هر امری [از پاداش و کیفرهای قیامت] در زمان مخصوص به خود قرار دارد. ﴿۴﴾ و مطمئناً [ماجرای عذاب اقوام گذشته و] اخباری که باعث دست کشیدن از گناه می‌شود، به مشرکان رسیده است. ﴿۵﴾ این [آیات الهی، دانش و] حکمتی رساست؛ ولی [برای افراد لجوج،] هشدارها سودی ندارد؛ ﴿۶﴾ پس [ای پیامبر،] از آنان روی برتاب [و منتظر] روزی [باش] که [فرشتۀ] دعوت کننده [با دمیدن در صور] آنان را به امری بس دشوار [و وحشتناک] فرابخوانَد.

خُشَّعًا أَبۡصَٰرُهُمۡ يَخۡرُجُونَ مِنَ ٱلۡأَجۡدَاثِ كَأَنَّهُمۡ جَرَادٞ مُّنتَشِرٞ ٧
مُّهۡطِعِينَ إِلَى ٱلدَّاعِۖ يَقُولُ ٱلۡكَٰفِرُونَ هَٰذَا يَوۡمٌ عَسِرٞ ٨ ۞كَذَّبَتۡ
قَبۡلَهُمۡ قَوۡمُ نُوحٖ فَكَذَّبُواْ عَبۡدَنَا وَقَالُواْ مَجۡنُونٞ وَٱزۡدُجِرَ ٩ فَدَعَا
رَبَّهُۥٓ أَنِّي مَغۡلُوبٞ فَٱنتَصِرۡ ١٠ فَفَتَحۡنَآ أَبۡوَٰبَ ٱلسَّمَآءِ بِمَآءٖ مُّنۡهَمِرٖ ١١
وَفَجَّرۡنَا ٱلۡأَرۡضَ عُيُونٗا فَٱلۡتَقَى ٱلۡمَآءُ عَلَىٰٓ أَمۡرٖ قَدۡ قُدِرَ ١٢
وَحَمَلۡنَٰهُ عَلَىٰ ذَاتِ أَلۡوَٰحٖ وَدُسُرٖ ١٣ تَجۡرِي بِأَعۡيُنِنَا جَزَآءٗ لِّمَن كَانَ
كُفِرَ ١٤ وَلَقَد تَّرَكۡنَٰهَآ ءَايَةٗ فَهَلۡ مِن مُّدَّكِرٖ ١٥ فَكَيۡفَ كَانَ
عَذَابِي وَنُذُرِ ١٦ وَلَقَدۡ يَسَّرۡنَا ٱلۡقُرۡءَانَ لِلذِّكۡرِ فَهَلۡ مِن مُّدَّكِرٖ ١٧
كَذَّبَتۡ عَادٞ فَكَيۡفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ١٨ إِنَّآ أَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ رِيحٗا
صَرۡصَرٗا فِي يَوۡمِ نَحۡسٖ مُّسۡتَمِرّٖ ١٩ تَنزِعُ ٱلنَّاسَ كَأَنَّهُمۡ أَعۡجَازُ نَخۡلٖ
مُّنقَعِرٖ ٢٠ فَكَيۡفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِ ٢١ وَلَقَدۡ يَسَّرۡنَا ٱلۡقُرۡءَانَ
لِلذِّكۡرِ فَهَلۡ مِن مُّدَّكِرٖ ٢٢ كَذَّبَتۡ ثَمُودُ بِٱلنُّذُرِ ٢٣ فَقَالُوٓاْ أَبَشَرٗا
مِّنَّا وَٰحِدٗا نَّتَّبِعُهُۥٓ إِنَّآ إِذٗا لَّفِي ضَلَٰلٖ وَسُعُرٍ ٢٤ أَءُلۡقِيَ ٱلذِّكۡرُ عَلَيۡهِ مِنۢ
بَيۡنِنَا بَلۡ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٞ ٢٥ سَيَعۡلَمُونَ غَدٗا مَّنِ ٱلۡكَذَّابُ ٱلۡأَشِرُ ٢٦
إِنَّا مُرۡسِلُواْ ٱلنَّاقَةِ فِتۡنَةٗ لَّهُمۡ فَٱرۡتَقِبۡهُمۡ وَٱصۡطَبِرۡ ٢٧

﴿۷﴾ با دیدگانِ فروافتاده [از وحشت] از گورها خارج می‌شوند؛ [حرکتشان به سوی دادگاه الهی، چنان است که] گویی ملخ‌هایی پراکنده‌اند. ﴿۸﴾ [هراسناک] به سوی مُنادیِ [محشر] می‌شتابند و کافران می‌گویند: «امروز، روز دشواری است». ﴿۹﴾ پیش از آنان، قوم نوح [نیز پیامبرشان را] تکذیب کردند و بندهٔ ما را دروغگو خواندند و گفتند: «دیوانه است»؛ و او را سخت آزردند؛ ﴿۱۰﴾ تا آنجا که او پروردگارش را خواند [و گفت]: «من مغلوب شده‌ام؛ پس یاری‌ام فرما [و از آنان انتقام بگیر]». ﴿۱۱﴾ ما نیز درهای آسمان را برای [ریزشِ] رگباری سیل‌آسا گشودیم. ﴿۱۲﴾ و از زمین نیز چشمه‌ها جاری ساختیم و آبها [از زمین و آسمان] برای طوفانی که مقدر شده بود، به هم پیوست. ﴿۱۳﴾ و نوح را بر [کشتیِ] ساخته و پرداخته از تخته‌ها و میخ‌ها سوار کردیم ﴿۱۴﴾ که تحت نظر [و حفاظتِ] ما حرکت می‌کرد. این، پاداش کسی بود که [قومش] او را انکار کرده بودند. ﴿۱۵﴾ ما آن [کیفر و نجات] را نشانه‌ای [از قدرتِ خود] بر جای گذاشتیم؛ آیا پندپذیری هست؟ ﴿۱۶﴾ [بنگرید] که عذاب و هشدارهای من چگونه بود. ﴿۱۷﴾ به راستی که قرآن را برای پند گرفتن آسان ساختیم؛ آیا پندپذیری هست؟ ﴿۱۸﴾ قوم عاد [نیز پیامبرشان را] دروغگو پنداشتند؛ [ای اهل مکه، بنگرید که] عذاب و هشدارهای من چگونه بود. ﴿۱۹﴾ ما تندبادی سرد و سخت را در یک روز شوم و طولانی بر آنان فرستادیم. ﴿۲۰﴾ [طوفانی وحشتناک] که مردم را چنان از جای می‌کَنْد که گویی تنه‌های نخلِ ریشه‌کن‌شده بودند. ﴿۲۱﴾ [ای اهل مکه، بنگرید که] عذاب و هشدارهای من چگونه بود. ﴿۲۲﴾ به راستی که قرآن را برای پندگرفتن آسان ساختیم؛ آیا پندپذیری هست؟ ﴿۲۳﴾ قوم ثمود [نیز] هشداردهندگان را دروغگو پنداشتند. ﴿۲۴﴾ آنان گفتند: «آیا [سزاوار است] بشری از میان خودمان را پیروی کنیم؟ در این صورت، در گمراهی و سردرگمی خواهیم بود. ﴿۲۵﴾ آیا از میان همهٔ ما، تنها بر او وحی نازل شده است؟ [چنین نیست؛] بلکه او دروغگویی خودپسند است». ﴿۲۶﴾ فردا خواهند دانست که دروغگوی خودپسند کیست. ﴿۲۷﴾ [به صالح علیه السلام گفتیم:] «برای آزمایشِ آنان، ماده‌شتری [را که درخواست کرده‌اند، از دلِ کوه به سویشان] خواهیم فرستاد؛ پس مراقبِ رفتارشان باش و [بر آزارشان] شکیبایی کن.

وَنَبِّئْهُمْ أَنَّ ٱلْمَآءَ قِسْمَةٌۢ بَيْنَهُمْ ۖ كُلُّ شِرْبٍ مُّحْتَضَرٌ ﴿٢٨﴾ فَنَادَوْا۟ صَاحِبَهُمْ
فَتَعَاطَىٰ فَعَقَرَ ﴿٢٩﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿٣٠﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
صَيْحَةً وَٰحِدَةً فَكَانُوا۟ كَهَشِيمِ ٱلْمُحْتَظِرِ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا ٱلْقُرْءَانَ
لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿٣٢﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍۭ بِٱلنُّذُرِ ﴿٣٣﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَا
عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّآ ءَالَ لُوطٍ ۖ نَّجَّيْنَٰهُم بِسَحَرٍ ﴿٣٤﴾ نِّعْمَةً مِّنْ عِندِنَا ۚ
كَذَٰلِكَ نَجْزِى مَن شَكَرَ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ أَنذَرَهُم بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا۟
بِٱلنُّذُرِ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ رَٰوَدُوهُ عَن ضَيْفِهِۦ فَطَمَسْنَآ أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا۟
عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ صَبَّحَهُم بُكْرَةً عَذَابٌ مُّسْتَقِرٌّ ﴿٣٨﴾ فَذُوقُوا۟
عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا ٱلْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿٤٠﴾
وَلَقَدْ جَآءَ ءَالَ فِرْعَوْنَ ٱلنُّذُرُ ﴿٤١﴾ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذْنَٰهُمْ
أَخْذَ عَزِيزٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٤٢﴾ أَكُفَّارُكُمْ خَيْرٌ مِّنْ أُو۟لَٰٓئِكُمْ أَمْ لَكُم بَرَآءَةٌ
فِى ٱلزُّبُرِ ﴿٤٣﴾ أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُّنتَصِرٌ ﴿٤٤﴾ سَيُهْزَمُ ٱلْجَمْعُ
وَيُوَلُّونَ ٱلدُّبُرَ ﴿٤٥﴾ بَلِ ٱلسَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَٱلسَّاعَةُ أَدْهَىٰ وَأَمَرُّ ﴿٤٦﴾
إِنَّ ٱلْمُجْرِمِينَ فِى ضَلَٰلٍ وَسُعُرٍ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِى ٱلنَّارِ عَلَىٰ
وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا۟ مَسَّ سَقَرَ ﴿٤٨﴾ إِنَّا كُلَّ شَىْءٍ خَلَقْنَٰهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾

﴿۲۸﴾ و بـه آنـان اعـلام کن کـه آب [چاه،] بین آنان [و آن ماده‌شـتر] سـهمیه‌بندی شـده اسـت و هـر کـس بایـد در نوبـت خـود حـاضر شـود». ﴿۲۹﴾ ولی آنـان همدستشـان را ندا دادنـد؛ او نـیز دسـت به کار شـد و [شـتر را] به قتـل رسـاند. ﴿۳۰﴾ [ای اهل مکـه، بنگرید کـه] عـذاب و هشـدارهای مـن چگونه بـود. ﴿۳۱﴾ مـا بانگ مرگبـاری بر آنان فرسـتادیم؛ به‌نـاگاه [همگی] همچـون گیاه خشـکیده[ی بازمانـده از کومه‌ها و حصارهای ساخته‌شـده با نی و علف،] خرد و ریز شـدند. ﴿۳۲﴾ به راسـتی که قرآن را برای پندگرفتن آسـان سـاختیم؛ آیـا پندپذیـری هسـت؟ ﴿۳۳﴾ قـوم لـوط [نـیز] هشـداردهندگان را دروغگـو پنداشـتند. ﴿۳۴﴾ [مـا نـیز] طوفـانی ریگ‌بـار بـر سرشـان فرسـتادیم [کـه همگی را هـلاک کـرد]؛ مگر خانـوادۀ لـوط کـه سـحرگاهان آنـان را نجـات دادیـم. ﴿۳۵﴾ [این نجـات،] نعمـتی از جانب مـا بـود؛ و به هـر کس سپاسـگزاری کنـد، این گونـه پـاداش می‌دهیـم. ﴿۳۶﴾ لوط آنـان را از کیفـر [سـخت] مـا بیـم داد؛ ولی آنـان در برابـر هشـدارها به مجادله [و سـتیز] برخاسـتند. ﴿۳۷﴾ آنـان از لوط خواسـتند کـه مهمانانش را [برای کام‌جـویی] در اختیارشـان بگذارد؛ ما نـیز چشمانشـان را کـور کردیم [و گفتیـم:] «طعم عذاب و [نتیجۀ] هشـدارهایم را بچشـید». ﴿۳۸﴾ و صبحگاهـان عـذابی پایـدار آنـان را فراگرفـت. ﴿۳۹﴾ [و گفتیـم:] «طعـم عـذاب و [نتیجـۀ] هشـدارهایم را بچشـید». ﴿۴۰﴾ بـه راسـتی کـه قـرآن را بـرای پندگرفتن آسـان سـاختیم؛ آیـا پندپذیـری هسـت؟ ﴿۴۱﴾ هشـداردهندگان بـه سراغ فرعونیان [نـیز] رفتند. ﴿۴۲﴾ [ولی] آنـان تمـامی آیـات مـا را دروغ شـمردند؛ مـا نیز چنان [که شایسـتۀ پـروردگار] شکسـت‌ناپذیرِ مقتدر [اسـت،] آنان را عذاب کردیم. ﴿۴۳﴾ [ای اهل مکه،] آیا کافران شـما از آنان بهترند یا برای شـما امان‌نامه‌ای در کتاب‌های [آسـمانی پیشـین نوشـته شـده] اسـت؟ ﴿۴۴﴾ یـا می‌گوینـد: «مـا جماعـتی متحـد و انتقام‌جـو هسـتیم». ﴿۴۵﴾ بـه زودی [در جنگ بدر] جمعشـان شکسـت می‌خورد و فراری خواهند شـد. ﴿۴۶﴾ وعده‌گاهشـان قیامت اسـت که [نسـبت به میـدان بدر، روزگاری بسـیار] سـخت‌تر و تلخ‌تر اسـت. ﴿۴۷﴾ گناهکاران در گمـراهی و عذابنـد. ﴿۴۸﴾ روزی کـه بـا چهره‌هایشـان در آتش کشـیده می‌شـوند [و بـه آنان می‌گوینـد:] «آتـش دوزخ را بچشـید». ﴿۴۹﴾ بی‌تردیـد، مـا هـر چیزی را بـه انـدازه آفریده‌ایم؛

وَمَآ أَمۡرُنَآ إِلَّا وَٰحِدَةٞ كَلَمۡحِۭ بِٱلۡبَصَرِ ٥٠ وَلَقَدۡ أَهۡلَكۡنَآ أَشۡيَاعَكُمۡ فَهَلۡ مِن مُّدَّكِرٖ ٥١ وَكُلُّ شَيۡءٖ فَعَلُوهُ فِي ٱلزُّبُرِ ٥٢ وَكُلُّ صَغِيرٖ وَكَبِيرٖ مُّسۡتَطَرٌ ٥٣ إِنَّ ٱلۡمُتَّقِينَ فِي جَنَّٰتٖ وَنَهَرٖ ٥٤ فِي مَقۡعَدِ صِدۡقٍ عِندَ مَلِيكٖ مُّقۡتَدِرِۭ ٥٥

سُورَةُ الرَّحْمَٰن

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلرَّحۡمَٰنُ ١ عَلَّمَ ٱلۡقُرۡءَانَ ٢ خَلَقَ ٱلۡإِنسَٰنَ ٣ عَلَّمَهُ ٱلۡبَيَانَ ٤ ٱلشَّمۡسُ وَٱلۡقَمَرُ بِحُسۡبَانٖ ٥ وَٱلنَّجۡمُ وَٱلشَّجَرُ يَسۡجُدَانِ ٦ وَٱلسَّمَآءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ ٱلۡمِيزَانَ ٧ أَلَّا تَطۡغَوۡاْ فِي ٱلۡمِيزَانِ ٨ وَأَقِيمُواْ ٱلۡوَزۡنَ بِٱلۡقِسۡطِ وَلَا تُخۡسِرُواْ ٱلۡمِيزَانَ ٩ وَٱلۡأَرۡضَ وَضَعَهَا لِلۡأَنَامِ ١٠ فِيهَا فَٰكِهَةٞ وَٱلنَّخۡلُ ذَاتُ ٱلۡأَكۡمَامِ ١١ وَٱلۡحَبُّ ذُو ٱلۡعَصۡفِ وَٱلرَّيۡحَانُ ١٢ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ١٣ خَلَقَ ٱلۡإِنسَٰنَ مِن صَلۡصَٰلٖ كَٱلۡفَخَّارِ ١٤ وَخَلَقَ ٱلۡجَآنَّ مِن مَّارِجٖ مِّن نَّارٖ ١٥ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ١٦ رَبُّ ٱلۡمَشۡرِقَيۡنِ وَرَبُّ ٱلۡمَغۡرِبَيۡنِ ١٧ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ١٨

الحِزْبُ ٥٤

﴿۵۰﴾ و [چون چیزی را اراده نماییم] فرمان ما فقط یک [کلمه یعنی «کُن»] است؛ به سرعتِ یک چشم بر هم زدن [یا کمتر، انجام می‌پذیرد]. ﴿۵۱﴾ به تحقیق که ما [در گذشته] امثال شما [کافران] را نابود کرده‌ایم؛ پس آیا پندپذیری هست؟ [که از این امر عبرت بگیرد و از کفر باز ایستد]؟ ﴿۵۲﴾ و تمام کارهایی که [بندگان] انجام داده‌اند در نامه‌های اعمال[شان] ثبت شده است؛ ﴿۵۳﴾ و هر [عمل] کوچک و بزرگی [در آن] نوشته شده است. ﴿۵۴﴾ پرهیزگاران در باغ‌ها و [کنار] جویبارهای [بهشتی] جای دارند؛ ﴿۵۵﴾ در مجلسی سرشار از راستی [و شایستگی] و نزد فرمانروایی مقتدر.

۵۵- سورۀ رحمان مدنی است
وآن هفتاد وهشت آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ [الله] رحمان ﴿۲﴾ قرآن را آموزش داد؛ ﴿۳﴾ انسان را آفرید؛ ﴿۴﴾ [و] به او سخن‌گفتن آموخت. ﴿۵﴾ خورشید و ماه، با حسابی منظم [و دقیق] در گردِشند؛ ﴿۶﴾ و گیاه و درخت [برایش] سجده می کنند. ﴿۷﴾ و آسمان را برافراشت و میزان [عدالت را در زمین] برقرار نمود. ﴿۸﴾ [ای مردم، چنین کرد] تا در وزن و پیمانه، [به یکدیگر] ستم نکنید؛ ﴿۹﴾ و سنجش [حقوق دیگران] را به عدالت برآورد کنید و در سنجش [چیزی] مکاهید [و کم نکنید]. ﴿۱۰﴾ و زمین را برای [زندگی] انسان‌ها مقرر داشت، ﴿۱۱﴾ که [انواع] میوه‌ها و نخل‌های خوشه‌دار در آن است. ﴿۱۲﴾ و [همچنین] حبوباتِ برگ‌دار و گیاهانِ خوشبو؛ ﴿۱۳﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۱۴﴾ او انسان را از گِلِ خشکی همچون سفال آفرید؛ ﴿۱۵﴾ و جن را از شعله‌ای از آتش خلق کرد؛ ﴿۱۶﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۱۷﴾ [او] پروردگار مشرق‌ها و مغرب‌هاست؛ ﴿۱۸﴾ پس [ای گروه انس و جن] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می کنید؟

مَرَجَ ٱلۡبَحۡرَيۡنِ يَلۡتَقِيَانِ ﴿١٩﴾ بَيۡنَهُمَا بَرۡزَخٞ لَّا يَبۡغِيَانِ ﴿٢٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢١﴾ يَخۡرُجُ مِنۡهُمَا ٱللُّؤۡلُؤُ وَٱلۡمَرۡجَانُ ﴿٢٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٣﴾ وَلَهُ ٱلۡجَوَارِ ٱلۡمُنشَـَٔاتُ فِي ٱلۡبَحۡرِ كَٱلۡأَعۡلَٰمِ ﴿٢٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٥﴾ كُلُّ مَنۡ عَلَيۡهَا فَانٖ ﴿٢٦﴾ وَيَبۡقَىٰ وَجۡهُ رَبِّكَ ذُو ٱلۡجَلَٰلِ وَٱلۡإِكۡرَامِ ﴿٢٧﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٨﴾ يَسۡـَٔلُهُۥ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ كُلَّ يَوۡمٍ هُوَ فِي شَأۡنٖ ﴿٢٩﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٠﴾ سَنَفۡرُغُ لَكُمۡ أَيُّهَ ٱلثَّقَلَانِ ﴿٣١﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٢﴾ يَٰمَعۡشَرَ ٱلۡجِنِّ وَٱلۡإِنسِ إِنِ ٱسۡتَطَعۡتُمۡ أَن تَنفُذُواْ مِنۡ أَقۡطَارِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ فَٱنفُذُواْۚ لَا تَنفُذُونَ إِلَّا بِسُلۡطَٰنٖ ﴿٣٣﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٤﴾ يُرۡسَلُ عَلَيۡكُمَا شُوَاظٞ مِّن نَّارٖ وَنُحَاسٞ فَلَا تَنتَصِرَانِ ﴿٣٥﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٦﴾ فَإِذَا ٱنشَقَّتِ ٱلسَّمَآءُ فَكَانَتۡ وَرۡدَةٗ كَٱلدِّهَانِ ﴿٣٧﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٨﴾ فَيَوۡمَئِذٖ لَّا يُسۡـَٔلُ عَن ذَنۢبِهِۦٓ إِنسٞ وَلَا جَآنّٞ ﴿٣٩﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٠﴾ يُعۡرَفُ ٱلۡمُجۡرِمُونَ بِسِيمَٰهُمۡ فَيُؤۡخَذُ بِٱلنَّوَٰصِي وَٱلۡأَقۡدَامِ ﴿٤١﴾

﴿۱۹﴾ او دو دریا[ی شور و شیرین] را روان کرد تا [به یکدیگر] برسند؛ ﴿۲۰﴾ [در عین حال،] مانعی میان آن دو است که با هم نمی‌آمیزند؛ ﴿۲۱﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۲۲﴾ از آن دو [دریا] مروارید و مرجان به دست می‌آید؛ ﴿۲۳﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۲۴﴾ کشتی‌های کوه‌پیکرِ بادبان‌برافراشته [و جاری] در دریا برای اوست؛ ﴿۲۵﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۲۶﴾ هر چه روی زمین وجود دارد، فناپذیر است ﴿۲۷﴾ و [تنها ذات جاوید و] روی پروردگار باشکوه و ارجمندت باقی خواهد ماند؛ ﴿۲۸﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۲۹﴾ [تمام] کسانی که در آسمان‌ها و زمین هستند از او درخواستِ نیاز می کنند و او هر روز [و هر لحظه] در کاری است؛ ﴿۳۰﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۳۱﴾ ای گروه جن و انس، به زودی به حساب شما می‌پردازیم؛ ﴿۳۲﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۳۳﴾ ای گروه جن و انس، اگر می‌توانید از کرانه‌های آسمان و زمین گذر کنید [تا از مجازات الهی برهید]، پس بگذرید؛ قادر [به این کار] نخواهید بود، مگر با قدرت [و بَیّنه فراوان که شما آن را ندارید]؛ ﴿۳۴﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۳۵﴾ شراره‌ای از آتش و مِس گداخته بر شما باریده می‌شود که [در برابر آن] قادر به دفاع [از خود] نیستید؛ ﴿۳۶﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۳۷﴾ آنگاه که آسمان بشکافد و همچون روغن گداخته، سرخ‌فام گردد [قیامت آغاز خواهد شد]. ﴿۳۸﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۳۹﴾ آن روز، [به علت روشن‌بودن همۀ امور،] از انس و جن [دربارۀ گناهانشان] سؤال نخواهد شد؛ ﴿۴۰﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۴۱﴾ گناهکاران از سیمایشان شناخته می‌شوند؛ آنگاه [آنان را] از موی پیشانی و پاهایشان می گیرند [و به دوزخ می‌اندازند]؛

فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٢﴾ هَٰذِهِۦ جَهَنَّمُ ٱلَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا
ٱلۡمُجۡرِمُونَ ﴿٤٣﴾ يَطُوفُونَ بَيۡنَهَا وَبَيۡنَ حَمِيمٍ ءَانٖ ﴿٤٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٥﴾ وَلِمَنۡ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ جَنَّتَانِ ﴿٤٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٧﴾ ذَوَاتَآ أَفۡنَانٖ ﴿٤٨﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٩﴾
فِيهِمَا عَيۡنَانِ تَجۡرِيَانِ ﴿٥٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥١﴾ فِيهِمَا
مِن كُلِّ فَٰكِهَةٖ زَوۡجَانِ ﴿٥٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٣﴾ مُتَّكِـِٔينَ
عَلَىٰ فُرُشِۭ بَطَآئِنُهَا مِنۡ إِسۡتَبۡرَقٖۚ وَجَنَى ٱلۡجَنَّتَيۡنِ دَانٖ ﴿٥٤﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٥﴾ فِيهِنَّ قَٰصِرَٰتُ ٱلطَّرۡفِ لَمۡ يَطۡمِثۡهُنَّ
إِنسٞ قَبۡلَهُمۡ وَلَا جَآنّٞ ﴿٥٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٧﴾ كَأَنَّهُنَّ
ٱلۡيَاقُوتُ وَٱلۡمَرۡجَانُ ﴿٥٨﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٩﴾
هَلۡ جَزَآءُ ٱلۡإِحۡسَٰنِ إِلَّا ٱلۡإِحۡسَٰنُ ﴿٦٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٦١﴾ وَمِن دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ﴿٦٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٦٣﴾ مُدۡهَآمَّتَانِ ﴿٦٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٥﴾
فِيهِمَا عَيۡنَانِ نَضَّاخَتَانِ ﴿٦٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٧﴾
فِيهِمَا فَٰكِهَةٞ وَنَخۡلٞ وَرُمَّانٞ ﴿٦٨﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٩﴾

﴿۴۲﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۴۳﴾ این [همان] جهنمی است که گناهکاران انکارش می کردند؛ ﴿۴۴﴾ [در آنجا] میان آتش و آب بی‌نهایت داغ در حرکتند؛ ﴿۴۵﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۴۶﴾ هر کس از ایستادن در پیشگاهِ پروردگارش [برای حساب] می‌ترسد، دو باغ [در بهشت] دارد؛ ﴿۴۷﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۴۸﴾ [با درختانی] پر از شاخسارِ [تر و تازه و ثمردهنده]؛ ﴿۴۹﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۵۰﴾ در آن دو [باغ]، دو چشمه جاری است؛ ﴿۵۱﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۵۲﴾ در آن دو [باغ]، از هر میوه‌ای دو نوع وجود دارد؛ ﴿۵۳﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۵۴﴾ [بهشتیان] بر بسترهایی که آسترش از دیبای ضخیم است تکیه می‌زنند و میوه‌های آن باغ‌ها در دسترسشان است؛ ﴿۵۵﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۵۶﴾ در آن باغ‌ها، حوریانی هستند که تنها [به شوهران خود] نظر دارند [و فقط به آنها عشق می‌ورزند]، و دستِ احدی از انس و جن قبلاً به آنان نرسیده است؛ ﴿۵۷﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۵۸﴾ گویی آن حوریان، یاقوت و مرجانند؛ ﴿۵۹﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۶۰﴾ آیا پاداشِ نیکی جز نیکی است؟ ﴿۶۱﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۶۲﴾ در کنار آن باغ‌ها، دو باغ [بهشتیِ] دیگر است؛ ﴿۶۳﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۶۴﴾ [آن دو باغ] که [درختانش] در نهایت سبزی [و خرمی] است؛ ﴿۶۵﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۶۶﴾ در آن دو [باغ بهشتی،] دو چشمۀ همیشه جوشان جاری است. ﴿۶۷﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟ ﴿۶۸﴾ و در آنها [درختان] میوه و درختان خرما و انار هست؛ ﴿۶۹﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می کنید؟

فِيهِنَّ خَيْرَٰتٌ حِسَانٌ ﴿٧٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧١﴾
حُورٌ مَّقْصُورَٰتٌ فِى ٱلْخِيَامِ ﴿٧٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٧٣﴾ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَآنٌّ ﴿٧٤﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٥﴾ مُتَّكِـِٔينَ عَلَىٰ رَفْرَفٍ خُضْرٍ
وَعَبْقَرِىٍّ حِسَانٍ ﴿٧٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٧﴾
تَبَٰرَكَ ٱسْمُ رَبِّكَ ذِى ٱلْجَلَٰلِ وَٱلْإِكْرَامِ ﴿٧٨﴾

سُورَةُ الوَاقِعَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا وَقَعَتِ ٱلْوَاقِعَةُ ﴿١﴾ لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا كَاذِبَةٌ ﴿٢﴾ خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ ﴿٣﴾
إِذَا رُجَّتِ ٱلْأَرْضُ رَجًّا ﴿٤﴾ وَبُسَّتِ ٱلْجِبَالُ بَسًّا ﴿٥﴾ فَكَانَتْ
هَبَآءً مُّنۢبَثًّا ﴿٦﴾ وَكُنتُمْ أَزْوَٰجًا ثَلَٰثَةً ﴿٧﴾ فَأَصْحَٰبُ ٱلْمَيْمَنَةِ
مَآ أَصْحَٰبُ ٱلْمَيْمَنَةِ ﴿٨﴾ وَأَصْحَٰبُ ٱلْمَشْـَٔمَةِ مَآ أَصْحَٰبُ
ٱلْمَشْـَٔمَةِ ﴿٩﴾ وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلسَّٰبِقُونَ ﴿١٠﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلْمُقَرَّبُونَ ﴿١١﴾
فِى جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿١٢﴾ ثُلَّةٌ مِّنَ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ وَقَلِيلٌ مِّنَ ٱلْـَٔاخِرِينَ ﴿١٤﴾
عَلَىٰ سُرُرٍ مَّوْضُونَةٍ ﴿١٥﴾ مُّتَّكِـِٔينَ عَلَيْهَا مُتَقَٰبِلِينَ ﴿١٦﴾

﴿۷۰﴾ در میان آن باغ‌ها، زنان نیک‌سیرت و نیکوروی، حضور دارند؛ ﴿۷۱﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟ ﴿۷۲﴾ حوریانی که در خیمه‌های بهشتی [از چشم بیگانگان] مستورند؛ ﴿۷۳﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟ ﴿۷۴﴾ [دوشیزگانی که] دست هیچ انس و جنی قبلاً به آنان نرسیده است؛ ﴿۷۵﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟ ﴿۷۶﴾ [بهشتیان] بر بالشت‌های سبز و بسترهایی نفیس و زیبا آرمیده‌اند؛ ﴿۷۷﴾ پس [ای جن و انس] کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را انکار می‌کنید؟ ﴿۷۸﴾ نامِ پروردگارِ باشکوه و ارجمند تو، بابرکت و فرخنده است.

۵۶- سورۀ واقعه مکی است
وآن نود وشش آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ هنگامی که واقعۀ [قیامت] رخ دهد، ﴿۲﴾ [خواهید دید که] در وقوع آن دروغی نیست؛ ﴿۳﴾ [گروهی را] خوار می‌کند [و گروهی را] رفعتِ مقام می‌بخشد. ﴿۴﴾ آنگاه که زمین به سختی لرزانده شود ﴿۵﴾ و کوه‌ها به شدت متلاشی شوند ﴿۶﴾ و [به صورت] غباری پراکنده درآیند ﴿۷﴾ و شما به سه گروه تقسیم شوید: ﴿۸﴾ [گروه نخست:] سعادتمندان [هستند]؛ چه سعادتمندانی [و چه نیکو جایگاهی]! ﴿۹﴾ و [گروه دیگر:] تیره‌بختان [هستند]؛ چه تیره‌بختانی [و چه بد جایگاهی]! ﴿۱۰﴾ و [سومین گروه:] پیشگامان که [در نیکی‌ها] سبقت گرفتند. ﴿۱۱﴾ آنان مقرّبان [درگاه الهی] هستند. ﴿۱۲﴾ در باغ‌های پرنعمت [بهشت جای دارند]. ﴿۱۳﴾ گروه بسیاری از آنان، از پیشینیان هستند [خواه از امت اسلام یا از امت‌های گذشته]؛ ﴿۱۴﴾ و اندکی از آیندگان [و متأخران] هستند. ﴿۱۵-۱۶﴾ که بر تخت‌های گوهرنشان، روبروی هم تکیه زده‌اند.

يَطُوفُ عَلَيۡهِمۡ وِلۡدَٰنٞ مُّخَلَّدُونَ ١٧ بِأَكۡوَابٖ وَأَبَارِيقَ وَكَأۡسٖ
مِّن مَّعِينٖ ١٨ لَّا يُصَدَّعُونَ عَنۡهَا وَلَا يُنزِفُونَ ١٩ وَفَٰكِهَةٖ مِّمَّا
يَتَخَيَّرُونَ ٢٠ وَلَحۡمِ طَيۡرٖ مِّمَّا يَشۡتَهُونَ ٢١ وَحُورٌ عِينٞ ٢٢ كَأَمۡثَٰلِ
ٱللُّؤۡلُوِ ٱلۡمَكۡنُونِ ٢٣ جَزَآءَۢ بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٢٤ لَا يَسۡمَعُونَ
فِيهَا لَغۡوٗا وَلَا تَأۡثِيمًا ٢٥ إِلَّا قِيلٗا سَلَٰمٗا سَلَٰمٗا ٢٦ وَأَصۡحَٰبُ ٱلۡيَمِينِ مَآ
أَصۡحَٰبُ ٱلۡيَمِينِ ٢٧ فِي سِدۡرٖ مَّخۡضُودٖ ٢٨ وَطَلۡحٖ مَّنضُودٖ ٢٩ وَظِلّٖ
مَّمۡدُودٖ ٣٠ وَمَآءٖ مَّسۡكُوبٖ ٣١ وَفَٰكِهَةٖ كَثِيرَةٖ ٣٢ لَّا مَقۡطُوعَةٖ
وَلَا مَمۡنُوعَةٖ ٣٣ وَفُرُشٖ مَّرۡفُوعَةٍ ٣٤ إِنَّآ أَنشَأۡنَٰهُنَّ إِنشَآءٗ ٣٥
فَجَعَلۡنَٰهُنَّ أَبۡكَارًا ٣٦ عُرُبًا أَتۡرَابٗا ٣٧ لِّأَصۡحَٰبِ ٱلۡيَمِينِ ٣٨ ثُلَّةٞ
مِّنَ ٱلۡأَوَّلِينَ ٣٩ وَثُلَّةٞ مِّنَ ٱلۡأٓخِرِينَ ٤٠ وَأَصۡحَٰبُ ٱلشِّمَالِ مَآ
أَصۡحَٰبُ ٱلشِّمَالِ ٤١ فِي سَمُومٖ وَحَمِيمٖ ٤٢ وَظِلّٖ مِّن يَحۡمُومٖ ٤٣
لَّا بَارِدٖ وَلَا كَرِيمٍ ٤٤ إِنَّهُمۡ كَانُواْ قَبۡلَ ذَٰلِكَ مُتۡرَفِينَ ٤٥ وَكَانُواْ
يُصِرُّونَ عَلَى ٱلۡحِنثِ ٱلۡعَظِيمِ ٤٦ وَكَانُواْ يَقُولُونَ أَئِذَا مِتۡنَا وَكُنَّا
تُرَابٗا وَعِظَٰمًا أَءِنَّا لَمَبۡعُوثُونَ ٤٧ أَوَ ءَابَآؤُنَا ٱلۡأَوَّلُونَ ٤٨ قُلۡ إِنَّ
ٱلۡأَوَّلِينَ وَٱلۡأٓخِرِينَ ٤٩ لَمَجۡمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَٰتِ يَوۡمٖ مَّعۡلُومٖ ٥٠

﴿۱۷﴾ نوجوانانی جاودان [با طراوت،] همواره گردِ آنان [به خدمت] می‌گردند. ﴿۱۸﴾ با جام‌ها و کوزه‌ها و پیاله‌هایی از شراب جاری؛ ﴿۱۹﴾ [شرابی] که از نوشیدنش سردرد نمی‌گیرند و دستخوشِ مستی نمی‌شوند. ﴿۲۰-۲۱﴾ و از هر میوه و گوشتِ پرنده که بخواهند [در اختیار دارند]؛ ﴿۲۲﴾ و [همسرانی از] حور العین؛ ﴿۲۳﴾ همچون مروارید پنهان در صدف؛ ﴿۲۴﴾ [اینها همه،] پاداش اعمالشان است. ﴿۲۵﴾ در آنجا [سخن] یاوه و گناه‌آلودی نخواهند شنید؛ ﴿۲۶﴾ مگر سلام و درود [فرشتگان و بهشتیان]. ﴿۲۷﴾ و [اما] سعادتمندان؛ چه سعادتمندانی! ﴿۲۸﴾ در کنار درختان بی‌خارِ سدر [هستند]؛ ﴿۲۹﴾ و درختان موز با خوشه‌های برهم‌نشسته ﴿۳۰﴾ با سایه‌ای گسترده ﴿۳۱﴾ و آبِ همواره روان؛ ﴿۳۲-۳۳﴾ و میوه‌های فراوان که نه تمام می‌شود و نه ممنوع می‌گردد، ﴿۳۴﴾ و بسترهای برافراشته [و ارزشمند] ﴿۳۵﴾ و همسرانی که با آفرینشی ویژه پدید آوردیم [که زیبایی و جوانیِ جاودان دارند]؛ ﴿۳۶-۳۷﴾ همواره دوشیزه‌اند و شوهردوستانی هم‌سن‌وسال هستند. ﴿۳۸-۴۰﴾ [همهٔ این نعمت‌ها،] برای سعادتمندان است که برخی از آنان از پیشینیان و برخی دیگر از متأخران هستند. ﴿۴۱﴾ و [اما] تیره‌بختان؛ چه تیره‌بختانی! ﴿۴۲﴾ در میان باد سوزان و آب جوشان قرار دارند. ﴿۴۳-۴۴﴾ و سایه‌هایی از دود سیاه که نه خنک است و نه خوش. ﴿۴۵﴾ آنان در دنیا ثروتمند و سرکش بودند ﴿۴۶﴾ و بر گناه بزرگِ [شرک] اصرار می‌ورزیدند؛ ﴿۴۷﴾ و می‌گفتند: «آیا هنگامی که مُردیم و خاک و استخوان شدیم، برانگیخته خواهیم شد؟ ﴿۴۸﴾ آیا نیاکان ما [نیز برانگیخته می‌شوند]؟» ﴿۴۹-۵۰﴾ [ای پیامبر، به کافران] بگو: «بی‌تردید، گذشتگان و آیندگان، همه در وعده‌گاهِ قیامت جمع خواهند شد».

ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا ٱلضَّآلُّونَ ٱلْمُكَذِّبُونَ ﴿٥١﴾ لَءَاكِلُونَ مِن شَجَرٍ مِّن زَقُّومٍ ﴿٥٢﴾
فَمَالِـُٔونَ مِنْهَا ٱلْبُطُونَ ﴿٥٣﴾ فَشَٰرِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ ٱلْحَمِيمِ ﴿٥٤﴾ فَشَٰرِبُونَ
شُرْبَ ٱلْهِيمِ ﴿٥٥﴾ هَٰذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ ٱلدِّينِ ﴿٥٦﴾ نَحْنُ خَلَقْنَٰكُمْ فَلَوْلَا
تُصَدِّقُونَ ﴿٥٧﴾ أَفَرَءَيْتُم مَّا تُمْنُونَ ﴿٥٨﴾ ءَأَنتُمْ تَخْلُقُونَهُۥٓ أَمْ نَحْنُ
ٱلْخَٰلِقُونَ ﴿٥٩﴾ نَحْنُ قَدَّرْنَا بَيْنَكُمُ ٱلْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٦٠﴾
عَلَىٰٓ أَن نُّبَدِّلَ أَمْثَٰلَكُمْ وَنُنشِئَكُمْ فِى مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ
عَلِمْتُمُ ٱلنَّشْأَةَ ٱلْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَفَرَءَيْتُم مَّا
تَحْرُثُونَ ﴿٦٣﴾ ءَأَنتُمْ تَزْرَعُونَهُۥٓ أَمْ نَحْنُ ٱلزَّٰرِعُونَ ﴿٦٤﴾ لَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنَٰهُ
حُطَٰمًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٥﴾ إِنَّا لَمُغْرَمُونَ ﴿٦٦﴾ بَلْ نَحْنُ
مَحْرُومُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَرَءَيْتُمُ ٱلْمَآءَ ٱلَّذِى تَشْرَبُونَ ﴿٦٨﴾ ءَأَنتُمْ أَنزَلْتُمُوهُ
مِنَ ٱلْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ ٱلْمُنزِلُونَ ﴿٦٩﴾ لَوْ نَشَآءُ جَعَلْنَٰهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا
تَشْكُرُونَ ﴿٧٠﴾ أَفَرَءَيْتُمُ ٱلنَّارَ ٱلَّتِى تُورُونَ ﴿٧١﴾ ءَأَنتُمْ أَنشَأْتُمْ
شَجَرَتَهَآ أَمْ نَحْنُ ٱلْمُنشِـُٔونَ ﴿٧٢﴾ نَحْنُ جَعَلْنَٰهَا تَذْكِرَةً وَمَتَٰعًا
لِّلْمُقْوِينَ ﴿٧٣﴾ فَسَبِّحْ بِٱسْمِ رَبِّكَ ٱلْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾ ۞ فَلَآ أُقْسِمُ

بِمَوَٰقِعِ ٱلنُّجُومِ ﴿٧٥﴾ وَإِنَّهُۥ لَقَسَمٌ لَّوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ ﴿٧٦﴾

﴿۵۱﴾ آنگاه شما، ای گمراهان تکذیب‌کننده، ﴿۵۲﴾ قطعاً از [میوهٔ] درخت زَقّوم خواهید خورد؛ ﴿۵۳﴾ و شکم‌ها را از آن انباشته می‌کنید؛ ﴿۵۴﴾ آنگاه روی آن، آب جوشان می‌نوشید؛ ﴿۵۵﴾ همچون شترانِ عطش‌زده. ﴿۵۶﴾ این پذیراییِ آنان در روز جزاست. ﴿۵۷﴾ ماییم که شما را [از هیچ] آفریده‌ایم؛ پس چرا [آفرینشِ دوباره را] باور ندارید؟ ﴿۵۸﴾ آیا به نطفه‌ای که [در رحِم همسرانتان] می‌ریزید، توجه کرده‌اید؟ ﴿۵۹﴾ آیا شما آن را می‌آفرینید یا ما آفریننده‌اش هستیم؟ ﴿۶۰-۶۱﴾ ما مرگ را در میان شما مقدر کردیم و ناتوان نیستیم که امثال شما را جایگزین [خودتان] کنیم و شما را به گونه‌ای که از آن بی‌خبرید، [در آفرینشی نو] پدید آوریم. ﴿۶۲﴾ شما که از آفرینش نخستین به روشنی آگاه شده‌اید، چرا [به یاد آخرت نمی‌افتید و] پند نمی‌گیرید؟ ﴿۶۳﴾ آیا به دانه‌هایی که می‌کارید، توجه کرده‌اید؟ ﴿۶۴﴾ آیا شما هستید که آن را می‌رویانید یا ما رویاننده‌ایم؟ ﴿۶۵﴾ اگر می‌خواستیم، آن را خاشاک می‌کردیم؛ چنان که شگفت‌زده شوید. ﴿۶۶-۶۷﴾ [و چنان آن را نابود می‌کردیم که بگویید:] «ما زیان کرده‌ایم؛ بلکه همه چیز را از دست داده‌ایم». ﴿۶۸﴾ آیا به آبی که می‌نوشید توجه کرده‌اید؟ ﴿۶۹﴾ آیا شما آن را از ابر فروباریدید یا ما فرودآورندهٔ آن هستیم. ﴿۷۰﴾ اگر می‌خواستیم، آن را بسیار شور و تلخ می‌کردیم؛ پس چرا شکر به جای نمی‌آورید؟ ﴿۷۱﴾ آیا به آتشی که می‌افروزید توجه کرده‌اید؟ ﴿۷۲﴾ آیا شما درختش را آفریده‌اید یا ما آفریده‌ایم؟ ﴿۷۳﴾ ما این آتش را وسیلهٔ یادآوری [عذاب دوزخ] و مایهٔ برخورداری [و راحتی] مسافران قرار داده‌ایم. ﴿۷۴﴾ پس [ای پیامبر،] به نام پروردگارِ بزرگت تسبیح گوی [و او را به پاکی یاد کن]. ﴿۷۵﴾ سوگند به جایگاه ستارگان ﴿۷۶﴾ که اگر بدانید، سوگند بزرگی است.

إِنَّهُۥ لَقُرۡءَانٞ كَرِيمٞ ٧٧ فِي كِتَٰبٖ مَّكۡنُونٖ ٧٨ لَّا يَمَسُّهُۥٓ إِلَّا ٱلۡمُطَهَّرُونَ ٧٩ تَنزِيلٞ مِّن رَّبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٨٠ أَفَبِهَٰذَا ٱلۡحَدِيثِ أَنتُم مُّدۡهِنُونَ ٨١ وَتَجۡعَلُونَ رِزۡقَكُمۡ أَنَّكُمۡ تُكَذِّبُونَ ٨٢ فَلَوۡلَآ إِذَا بَلَغَتِ ٱلۡحُلۡقُومَ ٨٣ وَأَنتُمۡ حِينَئِذٖ تَنظُرُونَ ٨٤ وَنَحۡنُ أَقۡرَبُ إِلَيۡهِ مِنكُمۡ وَلَٰكِن لَّا تُبۡصِرُونَ ٨٥ فَلَوۡلَآ إِن كُنتُمۡ غَيۡرَ مَدِينِينَ ٨٦ تَرۡجِعُونَهَآ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٨٧ فَأَمَّآ إِن كَانَ مِنَ ٱلۡمُقَرَّبِينَ ٨٨ فَرَوۡحٞ وَرَيۡحَانٞ وَجَنَّتُ نَعِيمٖ ٨٩ وَأَمَّآ إِن كَانَ مِنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلۡيَمِينِ ٩٠ فَسَلَٰمٞ لَّكَ مِنۡ أَصۡحَٰبِ ٱلۡيَمِينِ ٩١ وَأَمَّآ إِن كَانَ مِنَ ٱلۡمُكَذِّبِينَ ٱلضَّآلِّينَ ٩٢ فَنُزُلٞ مِّنۡ حَمِيمٖ ٩٣ وَتَصۡلِيَةُ جَحِيمٍ ٩٤ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ حَقُّ ٱلۡيَقِينِ ٩٥ فَسَبِّحۡ بِٱسۡمِ رَبِّكَ ٱلۡعَظِيمِ ٩٦

سُورَةُ الحَدِيدِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ١ لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ٢ هُوَ ٱلۡأَوَّلُ وَٱلۡأٓخِرُ وَٱلظَّٰهِرُ وَٱلۡبَاطِنُۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٌ ٣

﴿۷۷﴾ که این [گفتار]، قرآنی گرانقدر است؛ ﴿۷۸﴾ در لوح محفوظ قرار دارد. ﴿۷۹﴾ جز فرشتگان پاک‌سیرت، کسی [آن را نمی‌بینند و] به آن دسترسی ندارد. ﴿۸۰﴾ از سوی پروردگار جهانیان نازل شده است. ﴿۸۱﴾ آیا این سخن را سبک [و غیر قابل اعتنا] می‌دانید؟! ﴿۸۲﴾ و به جای شکرِ روزی‌هایی که به شما داده شده است، آن را دروغ می‌پندارید؟ ﴿۸۳﴾ آنگاه که [جان نزدیکانتان] به گلوگاه می‌رسد ﴿۸۴﴾ و شما در آن هنگام نظاره می‌کنید ﴿۸۵﴾ و ما از شما به او نزدیک‌تریم؛ ولی نمی‌بینید. ﴿۸۶-۸۷﴾ اگر راست می‌گویید و هرگز در برابر اعمالتان جزا داده نمی‌شوید [و قیامتی نیست]، چرا جانش را بازنمی‌گردانید؟ ﴿۸۸﴾ اما اگر او در زمرۀ مقرّبان باشد، ﴿۸۹﴾ در آرامش و گشایش و بهشت پرنعمت است؛ ﴿۹۰-۹۱﴾ و اگر در زمرۀ سعادتمندان باشد، [به او گفته می‌شود:] «سلامت و امنیت بر تو باد، که از سعادتمندان هستی»؛ ﴿۹۲﴾ اما اگر از تکذیب‌کنندگان گمراه [و در زمرۀ تیره‌بختان] باشد، ﴿۹۳-۹۴﴾ با آب جوشان [از او] پذیرایی می‌شود و به [آتش] دوزخ درمی‌آید. ﴿۹۵﴾ این [وعدۀ پاداش و عذاب،] یقیناً حقیقت دارد [و تردیدی در وقوع آن نیست]. ﴿۹۶﴾ پس [ای پیامبر،] با [ذکرِ] نامِ پروردگار بزرگت [او را] تسبیح گوی.

۵۷- سورۀ حدید مدنی است
وآن بیست ونه آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ آنچه در آسمان‌ها و زمین است برای الله تسبیح می‌گویند؛ و او تعالی بسیار پیروزمند حکیم است. ﴿۲﴾ فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آنِ اوست؛ حیات می‌بخشد و مرگ می‌دهد؛ و بر هر کاری بی نهایت تواناست. ﴿۳﴾ او اوّل وآخر وظاهر وباطن است؛ و به هر چیزی بسیار داناست.

هُوَ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ
عَلَى ٱلۡعَرۡشِۖ يَعۡلَمُ مَا يَلِجُ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا يَخۡرُجُ مِنۡهَا وَمَا يَنزِلُ مِنَ
ٱلسَّمَآءِ وَمَا يَعۡرُجُ فِيهَاۖ وَهُوَ مَعَكُمۡ أَيۡنَ مَا كُنتُمۡۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ
بَصِيرٞ ٤ لَّهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ ٥
يُولِجُ ٱلَّيۡلَ فِي ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِي ٱلَّيۡلِۚ وَهُوَ عَلِيمُۢ بِذَاتِ
ٱلصُّدُورِ ٦ ءَامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَأَنفِقُواْ مِمَّا جَعَلَكُم
مُّسۡتَخۡلَفِينَ فِيهِۖ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنكُمۡ وَأَنفَقُواْ لَهُمۡ أَجۡرٞ كَبِيرٞ ٧
وَمَا لَكُمۡ لَا تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلرَّسُولُ يَدۡعُوكُمۡ لِتُؤۡمِنُواْ بِرَبِّكُمۡ وَقَدۡ
أَخَذَ مِيثَٰقَكُمۡ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ٨ هُوَ ٱلَّذِي يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبۡدِهِۦٓ
ءَايَٰتِۭ بَيِّنَٰتٖ لِّيُخۡرِجَكُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ بِكُمۡ
لَرَءُوفٞ رَّحِيمٞ ٩ وَمَا لَكُمۡ أَلَّا تُنفِقُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَٰثُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ لَا يَسۡتَوِي مِنكُم مَّنۡ أَنفَقَ مِن قَبۡلِ ٱلۡفَتۡحِ
وَقَٰتَلَۚ أُوْلَٰٓئِكَ أَعۡظَمُ دَرَجَةٗ مِّنَ ٱلَّذِينَ أَنفَقُواْ مِنۢ بَعۡدُ وَقَٰتَلُواْۚ
وَكُلّٗا وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلۡحُسۡنَىٰۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ ١٠ مَّن ذَا
ٱلَّذِي يُقۡرِضُ ٱللَّهَ قَرۡضًا حَسَنٗا فَيُضَٰعِفَهُۥ لَهُۥ وَلَهُۥٓ أَجۡرٞ كَرِيمٞ ١١

﴿۴﴾ اوست که آسمان‌ها و زمین را در شش روز آفرید؛ آنگاه [آن گونه که شایسته جلال و مقام اوست] بر عرش قرار گرفت. هر چه در زمین نفوذ می کند یا از آن برمی‌آید و هر چه از آسمان فرود می‌آید یا در آن صعود می کند، [همه را] می‌داند؛ و هر جا که باشید، همراه شماست؛ و الله به آنچه می کنید، بیناست. ﴿۵﴾ فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آنِ اوست؛ و همۀ امور تنها به او بازگردانده می‌شود. ﴿۶﴾ [با تغییر تدریجی فصول] شب را در روز می کشانَد و روز را در شب؛ و او به راز دل‌ها بسیار داناست. ﴿۷﴾ به الله و پیامبرش ایمان آورید و از اموالی که شما را جانشین [و نمایندۀ خود در استفاده از آنها] قرار داده است انفاق کنید؛ زیرا افرادی از شما که ایمان بیاورند و انفاق کنند، پاداش بزرگی برایشان است. ﴿۸﴾ چرا به الله ایمان نمی‌آورید؛ حال آنکه پیامبر، شما را فرامی‌خوانَد که به پروردگارتان ایمان بیاورید؟ اگر باور دارید، [به یاد داشته باشید که الله در این مورد] از شما پیمان گرفته است. ﴿۹﴾ اوست که آیاتی روشنگر بر بنده‌اش نازل می کند تا شما را از تاریکی‌های [کفر و شرک] به سوی نور [ایمان] رهسپار گردانَد؛ [زیرا] الله نسبت به شما بسیار دلسوز و مهربان است. ﴿۱۰﴾ چرا در راه الله انفاق نمی کنید، حال آنکه میراثِ آسمان‌ها و زمین از آنِ الله است؟ کسانی که پیش از فتح [مکه] انفاق کردند و جنگیدند، [با دیگران] برابر نیستند؛ درجۀ آنان والاتر از کسانی است که پس از فتح، انفاق کردند و جنگیدند؛ ولی الله به هر دو گروه، نیکوترین [پاداش‌ها] را وعده داده است؛ و الله به آنچه انجام می‌دهید، آگاه است. ﴿۱۱﴾ کیست که به الله قرضی نیکو دهد [و انفاق کند] تا الله نیز آن را برایش چندین برابر سازد و [در آخرت] پاداشی فاخر داشته باشد؟

يَوۡمَ تَرَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ يَسۡعَىٰ نُورُهُم بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ
وَبِأَيۡمَٰنِهِمۖ بُشۡرَىٰكُمُ ٱلۡيَوۡمَ جَنَّٰتٞ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ
فِيهَاۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ﴿١٢﴾ يَوۡمَ يَقُولُ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ وَٱلۡمُنَٰفِقَٰتُ
لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱنظُرُونَا نَقۡتَبِسۡ مِن نُّورِكُمۡ قِيلَ ٱرۡجِعُواْ وَرَآءَكُمۡ
فَٱلۡتَمِسُواْ نُورٗاۖ فَضُرِبَ بَيۡنَهُم بِسُورٖ لَّهُۥ بَابُۢ بَاطِنُهُۥ فِيهِ ٱلرَّحۡمَةُ
وَظَٰهِرُهُۥ مِن قِبَلِهِ ٱلۡعَذَابُ ﴿١٣﴾ يُنَادُونَهُمۡ أَلَمۡ نَكُن مَّعَكُمۡۖ قَالُواْ بَلَىٰ
وَلَٰكِنَّكُمۡ فَتَنتُمۡ أَنفُسَكُمۡ وَتَرَبَّصۡتُمۡ وَٱرۡتَبۡتُمۡ وَغَرَّتۡكُمُ ٱلۡأَمَانِيُّ
حَتَّىٰ جَآءَ أَمۡرُ ٱللَّهِ وَغَرَّكُم بِٱللَّهِ ٱلۡغَرُورُ ﴿١٤﴾ فَٱلۡيَوۡمَ لَا يُؤۡخَذُ مِنكُمۡ
فِدۡيَةٞ وَلَا مِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۚ مَأۡوَىٰكُمُ ٱلنَّارُۖ هِيَ مَوۡلَىٰكُمۡۖ
وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ﴿١٥﴾ ۞ أَلَمۡ يَأۡنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَن تَخۡشَعَ

قُلُوبُهُمۡ لِذِكۡرِ ٱللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ ٱلۡحَقِّ وَلَا يَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ
أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ مِن قَبۡلُ فَطَالَ عَلَيۡهِمُ ٱلۡأَمَدُ فَقَسَتۡ قُلُوبُهُمۡۖ وَكَثِيرٞ
مِّنۡهُمۡ فَٰسِقُونَ ﴿١٦﴾ ٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ يُحۡيِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَاۚ قَدۡ بَيَّنَّا
لَكُمُ ٱلۡأٓيَٰتِ لَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ ﴿١٧﴾ إِنَّ ٱلۡمُصَّدِّقِينَ وَٱلۡمُصَّدِّقَٰتِ
وَأَقۡرَضُواْ ٱللَّهَ قَرۡضًا حَسَنٗا يُضَٰعَفُ لَهُمۡ وَلَهُمۡ أَجۡرٞ كَرِيمٞ ﴿١٨﴾

﴿۱۲﴾ [این پاداش بزرگ، در] روزی است که مردان و زنان مؤمن را می‌بینی که نورشان، پیش رو و در سمت راستشان به شتاب حرکت می‌کند؛ [و به آنان خطاب می‌شود:] «امروز بشارتِ باغ‌هایی [از بهشت] بر شما باد که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است و جاودانه در آن به سر خواهید برد؛ این است همان کامیابی بزرگ». ﴿۱۳﴾ روزی که مردان و زنانِ منافق به مؤمنان می‌گویند: «منتظرمان بمانید تا پرتویی از نورتان برگیریم»؛ به آنان گفته می‌شود: به عقب بازگردید و کسبِ نور کنید؛ آنگاه دیواری میانشان قرار می‌گیرد که دری دارد؛ درون آن [که به سوی مؤمنان است،] رو به رحمت است و بیرون آن [که به سمت منافقان است] رو به عذاب است. ﴿۱۴﴾ [منافقان] به مؤمنان می‌گویند: «مگر ما [در دینداری و عبادت] همراه شما نبودیم؟» آنان پاسخ می‌دهند: «بله، ولی شما [با دورویی و تزویر،] خود را به فتنه انداختید [و هلاک کردید]؛ و در انتظار [شکست مؤمنان و بازگشت به شرک و کفر] بودید و [دربارۀ یاری رساندنِ الله به پیامبر و مؤمنان] تردید داشتید و آرزوها[ی دروغین] شما را فریب داد تا آنکه فرمان [مرگتان از جانب] الله در حالی فرارسید که شیطان شما را در برابرِ او تعالی گستاخ کرده بود». ﴿۱۵﴾ امروز نه از شما [منافقان] غرامت می‌پذیرند و نه از کافران؛ جایگاهتان آتش است که [به راستی] شایستۀ شماست؛ و چه بد سرانجامی است! ﴿۱۶﴾ آیا وقت آن فرا نرسیده است که دل‌های مؤمنان به یاد الله و کلام حقی که نازل شده است [نرم و] فروتن گردد و همچون کسانی نباشند که قبلاً اهل کتاب بودند و چون [از بعثت پیامبرانشان] زمانی طولانی بر آنان گذشت، دل‌هایشان سخت شد و بسیاری از آنان [از دینشان] منحرف شدند؟ ﴿۱۷﴾ آگاه باشید که الله زمین را پس از خزان و خشکی‌اش زنده می‌سازد. [ای مردم،] مسلّماً ما نشانه‌ها[ی توان و تدبیر خود] را به روشنی برایتان بیان کرده‌ایم؛ باشد که بیندیشید. ﴿۱۸﴾ بی‌گمان، مردان و زنانی که انفاق می‌کنند و قرضی نیکو به الله می‌دهند، ثوابشان چندین برابر می‌گردد و [در آخرت،] پاداشی فاخر [و نیک] خواهند داشت.

وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦٓ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلصِّدِّيقُونَۖ وَٱلشُّهَدَآءُ
عِندَ رَبِّهِمۡ لَهُمۡ أَجۡرُهُمۡ وَنُورُهُمۡۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ
بِـَٔايَٰتِنَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَحِيمِ ١٩ ٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّمَا ٱلۡحَيَوٰةُ
ٱلدُّنۡيَا لَعِبٞ وَلَهۡوٞ وَزِينَةٞ وَتَفَاخُرُۢ بَيۡنَكُمۡ وَتَكَاثُرٞ فِي ٱلۡأَمۡوَٰلِ
وَٱلۡأَوۡلَٰدِۖ كَمَثَلِ غَيۡثٍ أَعۡجَبَ ٱلۡكُفَّارَ نَبَاتُهُۥ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَىٰهُ
مُصۡفَرّٗا ثُمَّ يَكُونُ حُطَٰمٗاۖ وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِ عَذَابٞ شَدِيدٞ وَمَغۡفِرَةٞ
مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضۡوَٰنٞۚ وَمَا ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَآ إِلَّا مَتَٰعُ ٱلۡغُرُورِ ٢٠
سَابِقُوٓاْ إِلَىٰ مَغۡفِرَةٖ مِّن رَّبِّكُمۡ وَجَنَّةٍ عَرۡضُهَا كَعَرۡضِ ٱلسَّمَآءِ
وَٱلۡأَرۡضِ أُعِدَّتۡ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦۚ ذَٰلِكَ فَضۡلُ
ٱللَّهِ يُؤۡتِيهِ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ ٱلۡعَظِيمِ ٢١ مَآ أَصَابَ
مِن مُّصِيبَةٖ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِيٓ أَنفُسِكُمۡ إِلَّا فِي كِتَٰبٖ مِّن
قَبۡلِ أَن نَّبۡرَأَهَآۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٞ ٢٢ لِّكَيۡلَا
تَأۡسَوۡاْ عَلَىٰ مَا فَاتَكُمۡ وَلَا تَفۡرَحُواْ بِمَآ ءَاتَىٰكُمۡۗ وَٱللَّهُ
لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخۡتَالٖ فَخُورٍ ٢٣ ٱلَّذِينَ يَبۡخَلُونَ وَيَأۡمُرُونَ
ٱلنَّاسَ بِٱلۡبُخۡلِۗ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡغَنِيُّ ٱلۡحَمِيدُ ٢٤

﴿۱۹﴾ کسانی که به الله و پیامبرانش ایمان آوردند، راستگویان [راست کردار] هستند؛ و شهیدان نزد پروردگارشان به سر می‌برند و [در آخرت،] پاداش و نورشان محفوظ است؛ و کسانی که کفر ورزیدند و آیات ما را دروغ شمردند، دوزخی‌اند. ﴿۲۰﴾ بدانید که زندگی دنیا، بازیچه و سرگرمی و زیور، و فخرفروشی در برابر یکدیگر و افزون‌طلبی در اموال و فرزندان است؛ [این زندگی،] همچون بارانی است که گیاهان [روییده از] آن، کشاورزان را به شگفت می‌آورد؛ سپس [این گیاه شاداب،] پژمرده شود؛ آنگاه می‌بینی که زرد می‌شود و سپس خاشاک می‌گردد؛ و در آخرت، [نصیبِ منافقان و کافران] عذابی شدید است؛ و [نصیبِ مؤمنان،] آمرزش و رضایت الهی است. [در هر حال] زندگی دنیا چیزی جز [لذت و] برخورداریِ فانی [و فریبنده] نیست. ﴿۲۱﴾ [ای مردم،] برای رسیدن به آمرزشِ پروردگارتان و بهشتی که پهنۀ آن، همچون پهنۀ آسمان و زمین است، از یکدیگر پیشی بگیرید. [این بهشت،] برای کسانی آماده شده است که به الله و پیامبرانش ایمان آورده‌اند. این [پاداش، ناشی از] فضل الهی است؛ آن را به هر کس که بخواهد [و شایسته بداند] عطا می‌کند که الله فضل و بخشش بی‌حد دارد. ﴿۲۲﴾ هیچ آسیبی در زمین و یا در وجود شما روی نخواهد داد، مگر پیش از آن که آن را پدید آوریم، در لوح محفوظ رقم خورده است. به راستی که این کار، بر الله آسان است. ﴿۲۳﴾ [این نکته را تذکر دادیم] تا بر آنچه از دستتان می‌رود افسوس نخورید و به آنچه به دست می‌آورید سرمست نگردید که الله هیچ متکبرِ فخرفروشی را دوست ندارد. ﴿۲۴﴾ همان کسانی که بخل می‌ورزند و مردم را به بخل وامی‌دارند؛ و هر کس [از انفاق] روی بگرداندَ، [بداند که] الله بی‌نیازِ ستوده است.

لَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا رُسُلَنَا بِٱلۡبَيِّنَٰتِ وَأَنزَلۡنَا مَعَهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡمِيزَانَ لِيَقُومَ ٱلنَّاسُ بِٱلۡقِسۡطِۖ وَأَنزَلۡنَا ٱلۡحَدِيدَ فِيهِ بَأۡسٞ شَدِيدٞ وَمَنَٰفِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعۡلَمَ ٱللَّهُ مَن يَنصُرُهُۥ وَرُسُلَهُۥ بِٱلۡغَيۡبِۚ إِنَّ ٱللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٞ ٢٥ وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا نُوحٗا وَإِبۡرَٰهِيمَ وَجَعَلۡنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا ٱلنُّبُوَّةَ وَٱلۡكِتَٰبَۖ فَمِنۡهُم مُّهۡتَدٖۖ وَكَثِيرٞ مِّنۡهُمۡ فَٰسِقُونَ ٢٦ ثُمَّ قَفَّيۡنَا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم بِرُسُلِنَا وَقَفَّيۡنَا بِعِيسَى ٱبۡنِ مَرۡيَمَ وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡإِنجِيلَۖ وَجَعَلۡنَا فِي قُلُوبِ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ رَأۡفَةٗ وَرَحۡمَةٗۚ وَرَهۡبَانِيَّةً ٱبۡتَدَعُوهَا مَا كَتَبۡنَٰهَا عَلَيۡهِمۡ إِلَّا ٱبۡتِغَآءَ رِضۡوَٰنِ ٱللَّهِ فَمَا رَعَوۡهَا حَقَّ رِعَايَتِهَاۖ فَـَٔاتَيۡنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنۡهُمۡ أَجۡرَهُمۡۖ وَكَثِيرٞ مِّنۡهُمۡ فَٰسِقُونَ ٢٧ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَءَامِنُواْ بِرَسُولِهِۦ يُؤۡتِكُمۡ كِفۡلَيۡنِ مِن رَّحۡمَتِهِۦ وَيَجۡعَل لَّكُمۡ نُورٗا تَمۡشُونَ بِهِۦ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٢٨ لِّئَلَّا يَعۡلَمَ أَهۡلُ ٱلۡكِتَٰبِ أَلَّا يَقۡدِرُونَ عَلَىٰ شَيۡءٖ مِّن فَضۡلِ ٱللَّهِ وَأَنَّ ٱلۡفَضۡلَ بِيَدِ ٱللَّهِ يُؤۡتِيهِ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ ٱلۡعَظِيمِ ٢٩

﴿۲۵﴾ در حقیقت، ما پیامبران خویش را با نشانه‌های روشن فرستادیم و کتاب و میزانِ [تشخیص حق از باطل،] با آنان نازل کردیم تا مردم به عدالت برخیزند؛ و آهن [و سایر فلزات] را پدید آوردیم که در آن، هم نیرویی شدید وجود دارد و هم منافعی برای مردم؛ [چنین کردیم] تا الله [برای بندگانش] معلوم بدارد چه کسانی بدون آنکه پروردگارشان را ببینند، [با جنگ‌افزارهای آهنین،] او و پیامبرانش را [در میدان‌های جنگ] یاری می کنند. بی‌تردید، الله نیرومندِ شکست‌ناپذیر است. ﴿۲۶﴾ ما نوح و ابراهیم را [به رسالت] فرستادیم و در میان فرزندانشان [موهبتِ] پیامبری و کتاب مقرر داشتیم؛ برخی از آنان راه یافتند و بسیاری از آنان نافرمانی کردند. ﴿۲۷﴾ سپس به دنبال آنان، پیامبران دیگرمان را [مبعوث کردیم]؛ و سپس عیسی پسر مریم را فرستادیم و انجیل را به او عطا نمودیم و در دلِ پیروانش، رأفت و مهربانی نهادیم؛ ولی [دنیاگریزی و] رُهبانیتی را که بدعت نهادند، ما بر آنان مقرر نداشتیم؛ و هر چند هدفشان جلب رضایت الهی بود، ولی حقِ آن را [چنان که باید،] رعایت نکردند؛ از این رو، ما به افرادی از آنان که ایمان آوردند، پاداششان را عطا کردیم؛ ولی بسیاری از آنان [به بیراهه رفتند و] نافرمان بودند. ﴿۲۸﴾ ای مؤمنان، از الله پروا کنید و به پیامبرش [خالصانه] ایمان بیاورید تا الله از رحمت خویش، بهرهٔ دوچندان به شما عطا نماید و نوری برایتان پدید آورَد که در پرتوی آن گام بردارید و شما را ببخشاید. به راستی که الله بی حد آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۲۹﴾ [این را بیان کردیم] تا اهل کتاب بدانند که به فضل و بخشش الهی دسترسی ندارند [و نمی‌توانند آن را به کسی اختصاص دهند یا از کسی بازدارند]؛ و اینکه تمامی برتری به دست الله است و به هر کس که بخواهد [و شایسته بداند] عطا می کند. بی‌گمان، الله فضل و بخشش بی‌حد دارد.

الجُزْءُ ٢٨ الحِزْبُ ٥٥

سُورَةُ المُجَادلَةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قَدۡ سَمِعَ ٱللَّهُ قَوۡلَ ٱلَّتِي تُجَٰدِلُكَ فِي زَوۡجِهَا وَتَشۡتَكِيٓ إِلَى ٱللَّهِ وَٱللَّهُ يَسۡمَعُ تَحَاوُرَكُمَآۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعُۢ بَصِيرٌ ١ ٱلَّذِينَ يُظَٰهِرُونَ مِنكُم مِّن نِّسَآئِهِم مَّا هُنَّ أُمَّهَٰتِهِمۡۖ إِنۡ أُمَّهَٰتُهُمۡ إِلَّا ٱلَّٰٓـِٔي وَلَدۡنَهُمۡۚ وَإِنَّهُمۡ لَيَقُولُونَ مُنكَرٗا مِّنَ ٱلۡقَوۡلِ وَزُورٗاۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٞ ٢ وَٱلَّذِينَ يُظَٰهِرُونَ مِن نِّسَآئِهِمۡ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُواْ فَتَحۡرِيرُ رَقَبَةٖ مِّن قَبۡلِ أَن يَتَمَآسَّاۚ ذَٰلِكُمۡ تُوعَظُونَ بِهِۦۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ ٣ فَمَن لَّمۡ يَجِدۡ فَصِيَامُ شَهۡرَيۡنِ مُتَتَابِعَيۡنِ مِن قَبۡلِ أَن يَتَمَآسَّاۖ فَمَن لَّمۡ يَسۡتَطِعۡ فَإِطۡعَامُ سِتِّينَ مِسۡكِينٗاۚ ذَٰلِكَ لِتُؤۡمِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦۚ وَتِلۡكَ حُدُودُ ٱللَّهِۗ وَلِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ٤ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُحَآدُّونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ كُبِتُواْ كَمَا كُبِتَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۚ وَقَدۡ أَنزَلۡنَآ ءَايَٰتِۢ بَيِّنَٰتٖۚ وَلِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٞ مُّهِينٞ ٥ يَوۡمَ يَبۡعَثُهُمُ ٱللَّهُ جَمِيعٗا فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوٓاْۚ أَحۡصَىٰهُ ٱللَّهُ وَنَسُوهُۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٌ ٦

۵۸- سورۀ مجادله مدنی است
وآن بیست ودو آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ الله سخن آن زن [= خَوله بنت ثَعلَبه رضي الله عنها] را شنید که دربارۀ شوهرش [اوس بن صامت رضي الله عنه] با تو صحبت می‌کرد و به الله شکایت می‌بُرد. الله گفتگوی شما را می‌شنود؛ چرا که الله بسیار شنوای بیناست. ﴿۲﴾ کسانی از شما که همسران خویش را [از لحاظ حرمتِ همبستری، همچون] مادر خود تلقی می‌کنند، [بدانند که] آن زنان هرگز مادرانشان نخواهند بود؛ مادرانشان فقط زنانی هستند که آنها را به دنیا آورده‌اند. آنان سخنی ناپسند و ناحق می‌گویند؛ و [اگر توبه کنند] الله بسیار بخشایندۀ آمرزگار است. ﴿۳﴾ کسانی که زنانشان را ظِهار می‌کنند، سپس از آنچه گفته‌اند باز می‌گردند، باید پیش از آمیزش جنسی با هم، برده‌ای را آزاد کنند. این حکمی است که به آن [پند و] اندرز داده می‌شوید؛ و الله به آنچه می‌کنید آگاه است. ﴿۴﴾ اگر کسی [برده‌ای را] نیابد، [باید] پیش از آمیزش جنسی، دو ماه پیاپی روزه بگیرد؛ و کسی که نمی‌تواند [روزه بگیرد، در آن صورت،] باید شصت مسکین را اِطعام کند. این [کفّاره،] برای آن است که به الله و رسولش ایمان بیاورید و اینها حدود [احکام] الهی است؛ و برای کافران عذاب دردناکی است. ﴿۵﴾ همانا کسانی که با الله و رسولش دشمنی می‌کنند، خوار [و ذلیل] می‌شوند؛ همان گونه که پیشینیانِ آنها نیز خوار [و ذلیل] شدند؛ و به راستی ما آیات روشنی نازل کردیم، و برای کافران عذابی اهانت آمیز است. ﴿۶﴾ روزی که الله همۀ آنها را [از گور] برمی‌انگیزد، سپس آنها را از آنچه کرده‌اند باخبر می‌سازد؛ [همان اعمالی که] الله حساب آن را نگه داشته، اما آنها فراموشش کرده‌اند؛ و الله بر همه چیز، گواه [و ناظر] است.

أَلَمۡ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۖ مَا يَكُونُ مِن
نَّجۡوَىٰ ثَلَٰثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمۡ وَلَا خَمۡسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمۡ وَلَآ أَدۡنَىٰ
مِن ذَٰلِكَ وَلَآ أَكۡثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمۡ أَيۡنَ مَا كَانُواْۖ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا
عَمِلُواْ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٌ ٧ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ
نُهُواْ عَنِ ٱلنَّجۡوَىٰ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا نُهُواْ عَنۡهُ وَيَتَنَٰجَوۡنَ بِٱلۡإِثۡمِ
وَٱلۡعُدۡوَٰنِ وَمَعۡصِيَتِ ٱلرَّسُولِۖ وَإِذَا جَآءُوكَ حَيَّوۡكَ بِمَا لَمۡ يُحَيِّكَ
بِهِ ٱللَّهُ وَيَقُولُونَ فِيٓ أَنفُسِهِمۡ لَوۡلَا يُعَذِّبُنَا ٱللَّهُ بِمَا نَقُولُۚ حَسۡبُهُمۡ
جَهَنَّمُ يَصۡلَوۡنَهَاۖ فَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ٨ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا
تَنَٰجَيۡتُمۡ فَلَا تَتَنَٰجَوۡاْ بِٱلۡإِثۡمِ وَٱلۡعُدۡوَٰنِ وَمَعۡصِيَتِ ٱلرَّسُولِ
وَتَنَٰجَوۡاْ بِٱلۡبِرِّ وَٱلتَّقۡوَىٰۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ ٱلَّذِيٓ إِلَيۡهِ تُحۡشَرُونَ ٩ إِنَّمَا
ٱلنَّجۡوَىٰ مِنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ لِيَحۡزُنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَلَيۡسَ بِضَآرِّهِمۡ
شَيۡـًٔا إِلَّا بِإِذۡنِ ٱللَّهِۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ١٠ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا قِيلَ لَكُمۡ تَفَسَّحُواْ فِي ٱلۡمَجَٰلِسِ فَٱفۡسَحُواْ يَفۡسَحِ
ٱللَّهُ لَكُمۡۖ وَإِذَا قِيلَ ٱنشُزُواْ فَٱنشُزُواْ يَرۡفَعِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنكُمۡ
وَٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ دَرَجَٰتٖۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ ١١

﴿۷﴾ مگر ندیده‌ای که الله آنچه را که در آسمان‌ها و آنچه را که در زمین است می‌داند؟ هیچ نجوایی میان سه نفر نیست، مگر آنکه او [با علم خویش] چهارمینِ آنهاست؛ و نه میان پنج نفر، مگر آنکه او [با علم خویش] ششمینِ آنهاست؛ و نه کمتر از این [عدد] و نه بیشتر؛ مگر آنکه هر کجا باشند، او [با علم خویش] همراهِ آنهاست. سپس روز قیامت آنها را از آنچه کرده‌اند باخبر می‌سازد. بی‌گمان، الله به همه چیز بی حد داناست. ﴿۸﴾ [ای پیامبر،] مگر ندیده‌ای کسانی [= یهودیانی] را که از نجوا نهی شدند، ولی به آنچه از آن نهی شده بودند باز می‌گردند، و به [قصدِ] گناه و تجاوز و نافرمانی از پیامبر، با هم نجوا می‌کنند، و هنگامی که نزد تو می‌آیند، به نحوی به تو درودی می‌فرستند که الله با آن [کلمات،] به تو درود و سلام نگفته است [و به جای السلام علیك، السَّامُ عَلَیكَ یعنی مرگ بر تو می‌گفتند]؛ و [آنها] در دل خود می‌گویند: «چرا الله ما را به [کیفر] آنچه می‌گوییم عذاب نمی‌کند؟» جهنم برایشان کافی است [که] به آن وارد می‌شوند؛ و چه بد [سرانجام و] جایگاهی است! ﴿۹﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هنگامی که با یکدیگر نجوا می‌کنید، به [قصدِ] گناه و تجاوز و نافرمانی از رسول نجوا نکنید، و به نیکی و پرهیزگاری نجوا کنید؛ و از الله بترسید، که به سوی او محشور خواهید شد. ﴿۱۰﴾ همانا سخن پنهانی [که موجب گناه و دشمنی می‌گردد] از سوی شیطان است تا کسانی را که ایمان آورده‌اند [با آنها گرفتار کند و در نتیجه،] اندوهگین سازد؛ و [حال آنکه او] جز به فرمانِ الله، نمی‌تواند هیچ ضرری به آنان برساند؛ پس مؤمنان باید بر الله توکل کنند. ﴿۱۱﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هنگامی که به شما گفته شود: «در مجالس جا باز کنید»، [جا] باز کنید [که با این کار،] الله برای شما گشایش می‌آورد؛ و هنگامی که گفته شود: «برخیزید» برخیزید. الله مقام [و درجاتِ] کسانی از شما را که ایمان آورده‌اند و کسانی را که علم به آنان عطا شده‌است، بالا می‌برد؛ و الله به آنچه می‌کنید آگاه است.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا نَٰجَيْتُمُ ٱلرَّسُولَ فَقَدِّمُواْ بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَىٰكُمْ صَدَقَةٗۚ ذَٰلِكَ خَيْرٞ لَّكُمْ وَأَطْهَرُۚ فَإِن لَّمْ تَجِدُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾ ءَأَشْفَقْتُمْ أَن تُقَدِّمُواْ بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَىٰكُمْ صَدَقَٰتٖۚ فَإِذْ لَمْ تَفْعَلُواْ وَتَابَ ٱللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥۚ وَٱللَّهُ خَبِيرُۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾ ۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ تَوَلَّوْاْ قَوْمًا غَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِم مَّا هُم مِّنكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَيَحْلِفُونَ عَلَى ٱلْكَذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٤﴾ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُمْ عَذَابٗا شَدِيدًاۖ إِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾ ٱتَّخَذُوٓاْ أَيْمَٰنَهُمْ جُنَّةٗ فَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ فَلَهُمْ عَذَابٞ مُّهِينٞ ﴿١٦﴾ لَّن تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَٰلُهُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُهُم مِّنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔاۚ أُوْلَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿١٧﴾ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ ٱللَّهُ جَمِيعٗا فَيَحْلِفُونَ لَهُۥ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلَىٰ شَيْءٍۚ أَلَآ إِنَّهُمْ هُمُ ٱلْكَٰذِبُونَ ﴿١٨﴾ ٱسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ ٱلشَّيْطَٰنُ فَأَنسَىٰهُمْ ذِكْرَ ٱللَّهِۚ أُوْلَٰٓئِكَ حِزْبُ ٱلشَّيْطَٰنِۚ أَلَآ إِنَّ حِزْبَ ٱلشَّيْطَٰنِ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿١٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُحَآدُّونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ أُوْلَٰٓئِكَ فِي ٱلْأَذَلِّينَ ﴿٢٠﴾ كَتَبَ ٱللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا۠ وَرُسُلِيٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٞ ﴿٢١﴾

﴿۱۲﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هنگامی که می‌خواهید با رسول الله نجوا کنید، پیش از نجوایتان، صدقه‌ای [در راه الله] بدهید. این [کار،] برای شما بهتر و پاکیزه‌تر است. اما اگر چیزی نیافتید، بی‌گمان، الله بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۱۳﴾ آیا [از فقر] ترسیدید که پیش از نجوایتان صدقاتی دهید؟ حال که چنین نکردید و الله از شما درگذشت، پس نماز برپا دارید و زکات بپردازید، و از الله و پیامبرش اطاعت کنید؛ و الله به آنچه می کنید بس آگاه است. ﴿۱۴﴾ [ای پیامبر،] آیا ندیدی کسانی [=منافقان] را که با قومی دوستی کردند که الله بر آنان خشم [و غضب] کرده است؛ آنها [=منافقان] نه از شما هستند و نه از آنان [= یهود]؛ و به دروغ سوگند یاد می کنند [که مسلمانند]، در حالی که خود می‌دانند [که منافقند]. ﴿۱۵﴾ الله عذاب سختی برای آنها آماده کرده است؛ چرا که بی‌گمان، اعمال بدی انجام می‌دادند. ﴿۱۶﴾ آنها سوگندهای خود را سپر [بلا] قرار دادند و [مردم را] از راهِ الله بازداشتند؛ پس عذابی اهانت آمیز برایشان است. ﴿۱۷﴾ هرگز اموال و فرزندانشان چیزی از عذاب الله را از آنها دفع نخواهد کرد. آنها اهل [آتش] دوزخند و جاودانه در آن می‌مانند. ﴿۱۸﴾ روزی که الله همگی آنها را برمی‌انگیزد، آنگاه آنها برای او [نیز] سوگند یاد می کنند، همان‌گونه که [امروز در دنیا] برای شما سوگند یاد می کنند و گمان می کنند که بر چیزی [سودمند] هستند. آگاه باشید [و بدانید] که آنها دروغگویانند. ﴿۱۹﴾ شیطان بر آنها چیره شده و یاد الله را از خاطرشان برده است. آنها حزب شیطان هستند؛ و آگاه باشید [و بدانید] که حزب شیطان زیانکارانند. ﴿۲۰﴾ بی‌گمان، کسانی که با الله و پیامبرش مخالفت [و دشمنی] می کنند، در زمرۀ خوارترین [افراد]ند. ﴿۲۱﴾ الله مقرر داشته است که «یقیناً من و رسولانم پیروز می‌شویم». بی‌گمان، الله نیرومندِ شکست‌ناپذیر است.

لَّا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ يُوَآدُّونَ مَنْ حَآدَّ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَوْ كَانُوٓا۟ ءَابَآءَهُمْ أَوْ أَبْنَآءَهُمْ أَوْ إِخْوَٰنَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ كَتَبَ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلْإِيمَـٰنَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ ۖ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّـٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَـٰرُ خَـٰلِدِينَ فِيهَا ۚ رَضِىَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا۟ عَنْهُ ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ حِزْبُ ٱللَّهِ ۚ أَلَآ إِنَّ حِزْبَ ٱللَّهِ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٢٢﴾

سُورَةُ الحَشْرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَخْرَجَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَـٰبِ مِن دِيَـٰرِهِمْ لِأَوَّلِ ٱلْحَشْرِ ۚ مَا ظَنَنتُمْ أَن يَخْرُجُوا۟ ۖ وَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُم مَّانِعَتُهُمْ حُصُونُهُم مِّنَ ٱللَّهِ فَأَتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا۟ ۖ وَقَذَفَ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلرُّعْبَ ۚ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُم بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِى ٱلْمُؤْمِنِينَ فَٱعْتَبِرُوا۟ يَـٰٓأُو۟لِى ٱلْأَبْصَـٰرِ ﴿٢﴾ وَلَوْلَآ أَن كَتَبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمُ ٱلْجَلَآءَ لَعَذَّبَهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا ۖ وَلَهُمْ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ عَذَابُ ٱلنَّارِ ﴿٣﴾

﴿۲۲﴾ [ای پیامبر،] هیچ قومی را نمی‌یابی که به الله و روز قیامت ایمان داشته باشند [و در عین حال،] با کسانی که با الله و رسولش [دشمنی و] مخالفت می‌ورزند، دوستی کنند؛ اگر چه پدرانشان یا فرزندانشان یا برادرانشان یا خویشاوندانشان باشند. آنها کسانی هستند که [الله] ایمان را در [صفحۀ] دل‌هایشان نوشته است و به روحی از جانب خود، آنها را تقویت [و تأیید] نموده است؛ و آنها را به باغ‌هایی [از بهشت] وارد می‌کند که از زیر [درختان] آن جویبارها جاری است؛ جاودانه در آن می‌مانند. الله از آنها راضی است و آنها [نیز] از الله راضیَند. آنها حزبِ الله هستند. آگاه باشید! بی‌تردید، حزبِ الله رستگارند.

۵۹- سورۀ حشر مدنی است

وآن بیست وچهار آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است، برای الله تسبیح می‌گویند؛ و او پیروزمندِ حکیم است. ﴿۲﴾ اوست که کسانی از اهل کتاب [= بنی نضیر] را که کافر شدند، با نخستین برخورد [و گردآوریِ لشکر] از دیارشان [به سوی شام] بیرون راند. گمان نمی‌کردید که آنها خارج شوند، و خودشان [نیز] گمان می‌کردند که دژهای [محکم]شان آنها را از [عذاب] الله مانع می‌شود؛ اما [عذاب] الله از جایی که گمان نمی‌کردند به سراغشان آمد و در دل‌هایشان ترس و وحشت افکند، [به گونه‌ای که] خانه‌های خود را با دست خود و با دست مؤمنان ویران می‌کردند؛ پس ای صاحبان بینش، عبرت گیرید.
﴿۳﴾ و اگر الله ترک وطن [و آوارگی] را بر آنان مقرر نداشته بود، یقیناً آنان را در [همین] دنیا عذاب می‌کرد و در آخرت، عذاب آتش [جهنم] برایشان است.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ شَآقُّواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥۖ وَمَن يُشَآقِّ ٱللَّهَ فَإِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ
ٱلۡعِقَابِ ٤ مَا قَطَعۡتُم مِّن لِّينَةٍ أَوۡ تَرَكۡتُمُوهَا قَآئِمَةً عَلَىٰٓ
أُصُولِهَا فَبِإِذۡنِ ٱللَّهِ وَلِيُخۡزِيَ ٱلۡفَٰسِقِينَ ٥ وَمَآ أَفَآءَ ٱللَّهُ
عَلَىٰ رَسُولِهِۦ مِنۡهُمۡ فَمَآ أَوۡجَفۡتُمۡ عَلَيۡهِ مِنۡ خَيۡلٖ وَلَا رِكَابٖ
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُۥ عَلَىٰ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ
قَدِيرٞ ٦ مَّآ أَفَآءَ ٱللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ مِنۡ أَهۡلِ ٱلۡقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ
وَلِذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡيَتَٰمَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينِ وَٱبۡنِ ٱلسَّبِيلِ كَيۡ لَا يَكُونَ
دُولَةَۢ بَيۡنَ ٱلۡأَغۡنِيَآءِ مِنكُمۡۚ وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا
نَهَىٰكُمۡ عَنۡهُ فَٱنتَهُواْۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۖ إِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ٧
لِلۡفُقَرَآءِ ٱلۡمُهَٰجِرِينَ ٱلَّذِينَ أُخۡرِجُواْ مِن دِيَٰرِهِمۡ وَأَمۡوَٰلِهِمۡ
يَبۡتَغُونَ فَضۡلٗا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضۡوَٰنٗا وَيَنصُرُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓۚ
أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلصَّٰدِقُونَ ٨ وَٱلَّذِينَ تَبَوَّءُو ٱلدَّارَ وَٱلۡإِيمَٰنَ مِن
قَبۡلِهِمۡ يُحِبُّونَ مَنۡ هَاجَرَ إِلَيۡهِمۡ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمۡ
حَاجَةٗ مِّمَّآ أُوتُواْ وَيُؤۡثِرُونَ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمۡ وَلَوۡ كَانَ بِهِمۡ خَصَاصَةٞۚ
وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفۡسِهِۦ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ٩

﴿۴﴾ ایـن [آوارگی و عـذاب،] بـه خاطـر آن اسـت کـه آنها بـا الله و پیامـبرش مخالفت [و دشـمنی] کردنـد؛ و هـر کـس بـا الله مخالفـت [و دشـمنی] کنـد، بی‌گمـان، الله سـخت‌کیفر اسـت. ﴿۵﴾ هـر درخـت خرمـایی کـه بریدیـد و یـا آن را ایسـتاده بـر ریشـه‌اش باقی گذاشـتید، به فرمان الله بود، تا [الله،] فاسـقان را خوار [و رسـوا] سـازد. ﴿۶﴾ و آنچـه الله از [امـوال] آنهـا [= بـنی نضیر] بـه پیامـبرش بازگردانده [و بخشـیده] اسـت، نـه اسـبی بـرای آن [امـوال] تاختیـد و نـه شـتری؛ ولی الله رسـولانش را بـر هر کـس کـه بخواهد، چـیره می‌گردانَـد؛ و الله بر همه چـیز بی حد تواناسـت. ﴿۷﴾ و آنچه الله از [امـوالِ] اهـل آبادی‌هـا [بدون پیکار] به پیامبرش بازگردانده [و بخشـیده] اسـت، از آنِ الله و رسـول و خویشـاوندان [او] و یتیمـان و بینوایـان و در راه‌ماندگان اسـت. تا [ایـن امـوال،] در میـان ثروتمنـدانِ شـما دسـت به دسـت نشـود؛ و آنچه که رسـول الله بـه شـما داد، بگیریـد و از آنچـه کـه شـما را از آن نـهی کـرد دسـت برداریـد؛ و از الله پـروا کنیـد کـه الله سـخت‌کیفر اسـت. ﴿۸﴾ [بخشی از ایـن امـوال،] بـرای فقـرای مهاجـری اسـت کـه از خانه و اموالشـان بیرون رانده شـدند، [همان کسـانی که] فضل و رضامنـدی الله را می‌طلبنـد و الله و پیامـبرش را یـاری می‌کننـد. آنهـا راسـتگویانند. ﴿۹﴾ و [نـیز انصـار، همان] کسـانی که پیش از آنـان، [در مدینه] وطـن گزیده و ایمان آورده‌انـد، افـرادی را کـه بـه سویشـان هجـرت می‌کننـد دوسـت دارنـد، و در دل‌های خـود، از آنچـه [بـه مهاجـران] داده شـده احسـاس حسـادت نمی‌کننـد، و آنـان را بـر خـود مقـدّم می‌دارنـد، حـتی اگر خـود [سـخت] نیازمند باشـند؛ و کسـانی کـه از بُخل [و حـرصِ] نفـسِ خویـش در امان بماننـد [و در راه الله انفـاق کنند]، آنان رسـتگارند.

وَٱلَّذِينَ جَآءُو مِنۢ بَعۡدِهِمۡ يَقُولُونَ رَبَّنَا ٱغۡفِرۡ لَنَا وَلِإِخۡوَٰنِنَا
ٱلَّذِينَ سَبَقُونَا بِٱلۡإِيمَٰنِ وَلَا تَجۡعَلۡ فِي قُلُوبِنَا غِلّٗا لِّلَّذِينَ
ءَامَنُواْ رَبَّنَآ إِنَّكَ رَءُوفٞ رَّحِيمٌ ﴿١٠﴾ ۞ أَلَمۡ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ
نَافَقُواْ يَقُولُونَ لِإِخۡوَٰنِهِمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ
لَئِنۡ أُخۡرِجۡتُمۡ لَنَخۡرُجَنَّ مَعَكُمۡ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمۡ أَحَدًا أَبَدٗا
وَإِن قُوتِلۡتُمۡ لَنَنصُرَنَّكُمۡ وَٱللَّهُ يَشۡهَدُ إِنَّهُمۡ لَكَٰذِبُونَ ﴿١١﴾
لَئِنۡ أُخۡرِجُواْ لَا يَخۡرُجُونَ مَعَهُمۡ وَلَئِن قُوتِلُواْ لَا يَنصُرُونَهُمۡ
وَلَئِن نَّصَرُوهُمۡ لَيُوَلُّنَّ ٱلۡأَدۡبَٰرَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ﴿١٢﴾ لَأَنتُمۡ
أَشَدُّ رَهۡبَةٗ فِي صُدُورِهِم مِّنَ ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ
لَّا يَفۡقَهُونَ ﴿١٣﴾ لَا يُقَٰتِلُونَكُمۡ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرٗى مُّحَصَّنَةٍ
أَوۡ مِن وَرَآءِ جُدُرِۭۚ بَأۡسُهُم بَيۡنَهُمۡ شَدِيدٞۚ تَحۡسَبُهُمۡ جَمِيعٗا
وَقُلُوبُهُمۡ شَتَّىٰۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَوۡمٞ لَّا يَعۡقِلُونَ ﴿١٤﴾ كَمَثَلِ
ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ قَرِيبٗاۖ ذَاقُواْ وَبَالَ أَمۡرِهِمۡ وَلَهُمۡ عَذَابٌ
أَلِيمٞ ﴿١٥﴾ كَمَثَلِ ٱلشَّيۡطَٰنِ إِذۡ قَالَ لِلۡإِنسَٰنِ ٱكۡفُرۡ فَلَمَّا
كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيٓءٞ مِّنكَ إِنِّيٓ أَخَافُ ٱللَّهَ رَبَّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٦﴾

﴿۱۰﴾ و [نیز] کسانی که پس از آنها [= مهاجران و انصار] آمده‌اند، می‌گویند: «پروردگارا، ما و برادرانمان را که در ایمان بر ما پیشی گرفتند بیامرز و در دل‌هایمان نسبت به کسانی که ایمان آورده‌اند کینه‌ای قرار مده. پروردگارا، بی‌گمان، تو بی حد دلسوزِ مهربانی». ﴿۱۱﴾ آیا منافقان را ندیدی که پیوسته به برادران اهل کتابشان که کفر ورزیده‌اند می‌گویند: «اگر شما را [از سرزمینتان] بیرون کنند، ما [نیز] با شما بیرون خواهیم آمد و هرگز [سخن] کسی را در مورد شما اطاعت نخواهیم کرد؛ و اگر با شما جنگ شود، البته یاری‌تان خواهیم کرد»؟ الله گواهی می‌دهد که آنها دروغگو هستند. ﴿۱۲﴾ اگر آنها [= یهود] [از وطنشان] اخراج شوند، اینان [=منافقان] همراه آنان بیرون نمی‌روند؛ و اگر با آنها جنگ شود، یاری‌شان نخواهند کرد؛ و اگر [هم] یاری‌شان کنند، قطعاً پشت [به میدان] کرده و فرار می‌کنند، و دیگر یاری نمی‌شوند. ﴿۱۳﴾ [ای مؤمنان،] شما قطعاً در دل‌های آنان بیش از الله مایۀ هراسید؛ زیرا آنان مردمانی هستند که نمی‌فهمند. ﴿۱۴﴾ آنها [= یهود] هرگز دسته‌جمعی با شما نمی‌جنگند، مگر در روستاها [و دژهای] محکم یا از پشت دیوارها. جنگشان در میان خودشان سخت است. تو آنها را متحد می‌پنداری؛ در حالی که دل‌هایشان پراکنده است؛ زیرا آنها قومی هستند که نمی‌اندیشند. ﴿۱۵﴾ [داستان این یهودیان،] مانند [داستان] کسانی است که اندکی پیش از آنان بودند [و در واقعۀ بدر،] سزایِ کار [بدِ] خود را چشیدند؛ و عذابِ دردناکی برایشان است. ﴿۱۶﴾ [داستان منافقان با یهودیان] همچون [داستان] شیطان است، هنگامی که به انسان گفت: «کافر شو»؛ اما هنگامی که کافر شد، [به او] گفت: «من از تو بیزارم؛ [چرا که] من از الله ـ پروردگار جهانیان ـ می‌ترسم».

فَكَانَ عَٰقِبَتَهُمَآ أَنَّهُمَا فِي ٱلنَّارِ خَٰلِدَيۡنِ فِيهَاۚ وَذَٰلِكَ جَزَٰٓؤُاْ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَلۡتَنظُرۡ نَفۡسٞ مَّا قَدَّمَتۡ لِغَدٖۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ﴿١٨﴾ وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ نَسُواْ ٱللَّهَ فَأَنسَىٰهُمۡ أَنفُسَهُمۡۚ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ﴿١٩﴾ لَا يَسۡتَوِيٓ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِ وَأَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِۚ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَنَّةِ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ ﴿٢٠﴾ لَوۡ أَنزَلۡنَا هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانَ عَلَىٰ جَبَلٖ لَّرَأَيۡتَهُۥ خَٰشِعٗا مُّتَصَدِّعٗا مِّنۡ خَشۡيَةِ ٱللَّهِۚ وَتِلۡكَ ٱلۡأَمۡثَٰلُ نَضۡرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾ هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِي لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ عَٰلِمُ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِۖ هُوَ ٱلرَّحۡمَٰنُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِي لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡمَلِكُ ٱلۡقُدُّوسُ ٱلسَّلَٰمُ ٱلۡمُؤۡمِنُ ٱلۡمُهَيۡمِنُ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡجَبَّارُ ٱلۡمُتَكَبِّرُۚ سُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿٢٣﴾ هُوَ ٱللَّهُ ٱلۡخَٰلِقُ ٱلۡبَارِئُ ٱلۡمُصَوِّرُۖ لَهُ ٱلۡأَسۡمَآءُ ٱلۡحُسۡنَىٰۚ يُسَبِّحُ لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿٢٤﴾

﴿۱۷﴾ سرانجامِ [کار] آنها این شد که آنها هر دو در آتش [دوزخ] خواهند بود. جاودانه در آن می‌مانند و این است کیفرِ ستمکاران. ﴿۱۸﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از الله پروا کنید؛ و هر کس باید بنگرد که برای فردا چه پیش فرستاده است؛ و از الله بترسید. بی‌گمان، الله به آنچه انجام می‌دهید آگاه است. ﴿۱۹﴾ و مانند کسانی نباشید که الله را فراموش کردند، و الله [نیز] آنان را دچار خودفراموشی ساخت. آنها [بدکار و] نافرمانند. ﴿۲۰﴾ هرگز اهل جهنم و اهل بهشت یکسان نیستند؛ اهل بهشت رستگارانند. ﴿۲۱﴾ اگر این قرآن را بر کوهی نازل می‌کردیم، یقیناً آن را از ترس الله خاکسار [و] از هم پاشیده می‌دیدی؛ و این مَثَل‌ها را برای مردم می‌زنیم، باشد که بیندیشند. ﴿۲۲﴾ او الله است که معبودی [راستین] جز او نیست؛ دانای غیب و آشکار است؛ او بسیار بخشندۀ مهربان است. ﴿۲۳﴾ او الله است که معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ [اوست] فرمانروا، منزّه، بی‌عیب و نقص، تصدیق‌کنندۀ پیامبرانش، مراقب [اعمال بندگانش]، قدرتمندِ شکست‌ناپذیر، شکوهمند و شکست‌دهندۀ مطلق، والامقام و شایستۀ عظمت. الله از چیزهایی که [برای او و به عنوان] شریک می‌آورند، پاک و منزّه است. ﴿۲۴﴾ او الله است: خالقِ هستی، آفریدگارِ آن از نیستی [و] شکل‌دهندۀ مخلوقات؛ نامهای نیک از آنِ اوهستند. آنچه در آسمان‌ها و زمین است تسبیحِ او را می‌گویند، و او قدرتمندِ شکست‌ناپذیر [و] حکیم است.

سُورَةُ المُمۡتَحنَةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمۡ أَوۡلِيَآءَ تُلۡقُونَ إِلَيۡهِم بِٱلۡمَوَدَّةِ وَقَدۡ كَفَرُواْ بِمَا جَآءَكُم مِّنَ ٱلۡحَقِّ يُخۡرِجُونَ ٱلرَّسُولَ وَإِيَّاكُمۡ أَن تُؤۡمِنُواْ بِٱللَّهِ رَبِّكُمۡ إِن كُنتُمۡ خَرَجۡتُمۡ جِهَٰدٗا فِي سَبِيلِي وَٱبۡتِغَآءَ مَرۡضَاتِيۚ تُسِرُّونَ إِلَيۡهِم بِٱلۡمَوَدَّةِ وَأَنَا۠ أَعۡلَمُ بِمَآ أَخۡفَيۡتُمۡ وَمَآ أَعۡلَنتُمۡۚ وَمَن يَفۡعَلۡهُ مِنكُمۡ فَقَدۡ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ١ إِن يَثۡقَفُوكُمۡ يَكُونُواْ لَكُمۡ أَعۡدَآءٗ وَيَبۡسُطُوٓاْ إِلَيۡكُمۡ أَيۡدِيَهُمۡ وَأَلۡسِنَتَهُم بِٱلسُّوٓءِ وَوَدُّواْ لَوۡ تَكۡفُرُونَ ٢ لَن تَنفَعَكُمۡ أَرۡحَامُكُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُكُمۡۚ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ يَفۡصِلُ بَيۡنَكُمۡۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرٞ ٣ قَدۡ كَانَتۡ لَكُمۡ أُسۡوَةٌ حَسَنَةٞ فِيٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ إِذۡ قَالُواْ لِقَوۡمِهِمۡ إِنَّا بُرَءَٰٓؤُاْ مِنكُمۡ وَمِمَّا تَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ كَفَرۡنَا بِكُمۡ وَبَدَا بَيۡنَنَا وَبَيۡنَكُمُ ٱلۡعَدَٰوَةُ وَٱلۡبَغۡضَآءُ أَبَدًا حَتَّىٰ تُؤۡمِنُواْ بِٱللَّهِ وَحۡدَهُۥٓ إِلَّا قَوۡلَ إِبۡرَٰهِيمَ لِأَبِيهِ لَأَسۡتَغۡفِرَنَّ لَكَ وَمَآ أَمۡلِكُ لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن شَيۡءٖۖ رَّبَّنَا عَلَيۡكَ تَوَكَّلۡنَا وَإِلَيۡكَ أَنَبۡنَا وَإِلَيۡكَ ٱلۡمَصِيرُ ٤ رَبَّنَا لَا تَجۡعَلۡنَا فِتۡنَةٗ لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ وَٱغۡفِرۡ لَنَا رَبَّنَآۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ٥

۶۰- سورۀ ممتحنه مدنی است
وآن سیزده آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اگر برای جهاد در راه من و طلبِ رضایت من از [وطن خود] بیرون آمده‌اید، دشمن من و دشمن خودتان را دوست مگیرید که با آنها مهربانی کنید؛ و حال آنکه آنان به دین حقی که برای شما آمده است، کفر و انکار ورزیده‌اند و پیامبر و شما را آواره کرده‌اند؛ چرا که به الله ـ پروردگارتان ـ ایمان دارید. شما پنهانی با آنها پیوند دوستی برقرار می کنید، در حالی که من به آنچه که پنهان می‌دارید و آنچه که آشکار می‌سازید داناترم؛ و هر کس از شما که چنین [کاری] کند، یقیناً راهِ راست را گم کرده است. ﴿۲﴾ اگر آنها بر شما دست یابند، دشمنانتان خواهند بود و به آزارتان دست و زبان می‌گشایند و دوست دارند که شما [نیز] کافر گردید. ﴿۳﴾ روز قیامت، خویشاوندانتان و فرزندانتان هرگز سودی به حالتان نخواهند داشت. الله در میان شما جدایی می‌اندازد و الله به آنچه انجام می‌دهید بیناست. ﴿۴﴾ یقیناً در [زندگیِ] ابراهیم و کسانی که با او بودند سرمشق خوبی برایتان وجود دارد؛ آنگاه که به قوم خود گفتند: «ما از شما و از آنچه غیر از الله عبادت می کنید بیزاریم؛ به شما کافر شده‌ایم، و میان ما و شما دشمنی و کینۀ همیشگی پدید آمده است، تا وقتی که به الله یگانه ایمان آورید»؛ مگر این سخن ابراهیم [که قابل پیروی نیست، آنگاه] که به پدرش [آزر] گفت: «من برایت آمرزش طلب می کنم و در برابر الله برای تو اختیارِ چیزی را ندارم». پروردگارا، بر تو توکل کردیم و به سوی تو روی آوردیم و بازگشت [همه] به سوی توست. ﴿۵﴾ پروردگارا، ما را دستخوشِ [فتنۀ] کافران قرار مده و ما را بیامرز ای پروردگار ما؛ همانا تو پیروزمندِ حکیمی».

لَقَدۡ كَانَ لَكُمۡ فِيهِمۡ أُسۡوَةٌ حَسَنَةٞ لِّمَن كَانَ يَرۡجُواْ ٱللَّهَ وَٱلۡيَوۡمَ ٱلۡأٓخِرَۚ
وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡغَنِيُّ ٱلۡحَمِيدُ ٦ ۞ عَسَى ٱللَّهُ أَن يَجۡعَلَ بَيۡنَكُمۡ
وَبَيۡنَ ٱلَّذِينَ عَادَيۡتُم مِّنۡهُم مَّوَدَّةٗۚ وَٱللَّهُ قَدِيرٞۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٧
لَّا يَنۡهَىٰكُمُ ٱللَّهُ عَنِ ٱلَّذِينَ لَمۡ يُقَٰتِلُوكُمۡ فِي ٱلدِّينِ وَلَمۡ يُخۡرِجُوكُم
مِّن دِيَٰرِكُمۡ أَن تَبَرُّوهُمۡ وَتُقۡسِطُوٓاْ إِلَيۡهِمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُقۡسِطِينَ ٨
إِنَّمَا يَنۡهَىٰكُمُ ٱللَّهُ عَنِ ٱلَّذِينَ قَٰتَلُوكُمۡ فِي ٱلدِّينِ وَأَخۡرَجُوكُم مِّن
دِيَٰرِكُمۡ وَظَٰهَرُواْ عَلَىٰٓ إِخۡرَاجِكُمۡ أَن تَوَلَّوۡهُمۡۚ وَمَن يَتَوَلَّهُمۡ فَأُوْلَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ٩ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا جَآءَكُمُ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتُ مُهَٰجِرَٰتٖ
فَٱمۡتَحِنُوهُنَّۖ ٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِإِيمَٰنِهِنَّۖ فَإِنۡ عَلِمۡتُمُوهُنَّ مُؤۡمِنَٰتٖ فَلَا
تَرۡجِعُوهُنَّ إِلَى ٱلۡكُفَّارِۖ لَا هُنَّ حِلّٞ لَّهُمۡ وَلَا هُمۡ يَحِلُّونَ لَهُنَّۖ وَءَاتُوهُم
مَّآ أَنفَقُواْۚ وَلَا جُنَاحَ عَلَيۡكُمۡ أَن تَنكِحُوهُنَّ إِذَآ ءَاتَيۡتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّۚ
وَلَا تُمۡسِكُواْ بِعِصَمِ ٱلۡكَوَافِرِ وَسۡـَٔلُواْ مَآ أَنفَقۡتُمۡ وَلۡيَسۡـَٔلُواْ مَآ أَنفَقُواْۚ
ذَٰلِكُمۡ حُكۡمُ ٱللَّهِ يَحۡكُمُ بَيۡنَكُمۡۖ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ١٠ وَإِن فَاتَكُمۡ
شَيۡءٞ مِّنۡ أَزۡوَٰجِكُمۡ إِلَى ٱلۡكُفَّارِ فَعَاقَبۡتُمۡ فَـَٔاتُواْ ٱلَّذِينَ ذَهَبَتۡ
أَزۡوَٰجُهُم مِّثۡلَ مَآ أَنفَقُواْۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ ٱلَّذِيٓ أَنتُم بِهِۦ مُؤۡمِنُونَ ١١

﴿۶﴾ مسلماً در [زندگی] آنها [= ابراهیم عليه السلام و یارانش] سرمشق خوبی برای شماست، برای کسانی که به الله و روز قیامت امید دارند؛ و هر کس رویگردان شود [بداند که] الله بی‌نیازِ ستوده است. ﴿۷﴾ امید است که الله میان شما و کسانی [از مشرکان] که با آن‌ها دشمنی داشته‌اید [با اسلام آوردن‌شان، پیوند] دوستی [و محبت] برقرار کند؛ و الله بسیار تواناست؛ و الله بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۸﴾ الله شما را از نیکی کردن و رعایت عدالت نسبت به کسانی که در [امر] دین، با شما نجنگیده‌اند و شما را از دیارتان بیرون نکرده‌اند، نهی نمی کند. بی‌گمان، الله عدالت‌پیشگان را دوست دارد. ﴿۹﴾ [او] تنها شما را از دوستی با کسانی نهی می کند که در [امر] دین با شما جنگیده‌اند و شما را از دیارتان بیرون کرده‌اند و بر بیرون راندنِ شما [به دیگران] کمک کرده‌اند؛ و هر کس با آنان دوستی کند، آنان همان ستمکارانند. ﴿۱۰﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هنگامی که زنان مؤمنِ مهاجر نزد شما می‌آیند، آنها را بیازمایید [تا از صحت ایمانشان آگاه گردید]؛ الله به ایمانشان داناتر است. اگر آنان را [زنانی] مؤمن یافتید، آنها را به سوی کافران بازنگردانید. نه این [زنان مؤمن] بر آنان [= کافران] حلالند، و نه آن [مردان کافر] بر این [زنان] حلالند؛ و هر چه [شوهران کافر به عنوان مهریه] خرج [این زنان] کرده‌اند، به آنها بدهید؛ و بر شما گناهی نیست که پس از آنکه مهریه‌هایشان را پرداختید [و پس از انقضای عده،] با آنان ازدواج کنید؛ و به [نگه‌داشتن پیوند زناشويي با] زنان کافر، پایبند نباشید؛ [و اگر زنان شما مرتد شدند و نزدِ کافران رفتند، رهایشان کنید] و آنچه را [به عنوان مهریه] خرج کرده‌اید [از کافران] مطالبه کنید؛ و [کافران نیز] آنچه را خرج کرده‌اند [از شما] مطالبه کنند. این حکمِ الله است که در میان شما داوری می کند؛ و الله بسیار دانای حکیم است. ﴿۱۱﴾ اگر یکی از همسران شما به سوی کافران رفت [و مهریه‌اش را از کافران طلب کردید و آن‌ها پرداخت نکردند]، آنگاه شما [در جنگ بر آنان پیروز شدید] و از آنان غنیمت گرفتید، به کسانی که همسرانشان [به سوی کفار] رفته‌اند، همانند آنچه را که خرج کرده‌اند [از غنایم] بپردازید؛ و از الله که شما به او ایمان دارید پروا کنید.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ إِذَا جَآءَكَ ٱلْمُؤْمِنَٰتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَىٰٓ أَن لَّا يُشْرِكْنَ بِٱللَّهِ شَيْـًٔا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَٰدَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَٰنٍ يَفْتَرِينَهُۥ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِينَكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْهُنَّ وَٱسْتَغْفِرْ لَهُنَّ ٱللَّهَۖ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَوَلَّوْاْ قَوْمًا غَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَئِسُواْ مِنَ ٱلْأٓخِرَةِ كَمَا يَئِسَ ٱلْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَٰبِ ٱلْقُبُورِ ﴿١٣﴾

سُورَةُ الصَّفِّ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلْأَرْضِۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٢﴾ كَبُرَ مَقْتًا عِندَ ٱللَّهِ أَن تَقُولُواْ مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلَّذِينَ يُقَٰتِلُونَ فِي سَبِيلِهِۦ صَفًّا كَأَنَّهُم بُنْيَٰنٌ مَّرْصُوصٌ ﴿٤﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦ يَٰقَوْمِ لِمَ تُؤْذُونَنِي وَقَد تَّعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيْكُمْۖ فَلَمَّا زَاغُوٓاْ أَزَاغَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُمْۚ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِي ٱلْقَوْمَ ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿٥﴾

﴿۱۲﴾ ای پیامبر، هنگامی که زنان مؤمن نزد تو آمدند تا با تو بیعت کنند که چیزی را با الله شریک نسازند و دزدی نکنند و مرتکب زنا نشوند و فرزندان خود را نکشند و فرزندی را به دروغ به شوهرانشان نسبت ندهند و در کارهای نیک از تو نافرمانی نکنند، با آنان بیعت کن و از الله برایشان آمرزش بخواه. بی‌گمان، الله بسیار آمرزندۂ مهربان است. ﴿۱۳﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، با قومی که الله بر آنان خشم [و غضب] گرفته است دوستی نکنید. آنها از آخرت نومید هستند، همان گونه که کافران، [به سبب کفر به رستاخیز] از [دوباره زنده شدن] گورخفتگان [در قیامت] نومیدند.

۶۱- سورۂ صف مدنی است
وآن چهارده آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است، تسبیح الله را می‌گویند؛ و او پیروزمندِ حکیم است. ﴿۲﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، چرا چیزی را می‌گویید که [به آن] عمل نمی‌کنید؟ ﴿۳﴾ نزد الله سخت ناپسند [و موجب خشم] است که چیزی را بگویید که [به آن] عمل نمی‌کنید. ﴿۴﴾ بی‌گمان، الله کسانی را که چون بنیانی آهنین، صف بسته [و] در راه او پیکار می‌کنند دوست دارد. ﴿۵﴾ و [ای پیامبر، به یاد آور] هنگامی را که موسی به قومش گفت: «ای قوم من، چرا به من آزار [و اذیت] می‌رسانید، در حالی که می‌دانید بی‌گمان، من فرستادۂ الله به سوی شما هستم؟» آنان چون [از حق] منحرف شدند، الله دل‌هایشان را منحرف ساخت؛ و الله قومِ نافرمان را هدایت نمی‌کند.

وَإِذۡ قَالَ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ إِنِّي رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيۡكُم مُّصَدِّقٗا لِّمَا
بَيۡنَ يَدَيَّ مِنَ ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَمُبَشِّرَۢا بِرَسُولٖ يَأۡتِي مِنۢ بَعۡدِي ٱسۡمُهُۥٓ أَحۡمَدُۖ فَلَمَّا
جَآءَهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِ قَالُواْ هَٰذَا سِحۡرٞ مُّبِينٞ ٦ وَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى
ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ وَهُوَ يُدۡعَىٰٓ إِلَى ٱلۡإِسۡلَٰمِۚ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ٧
يُرِيدُونَ لِيُطۡفِـُٔواْ نُورَ ٱللَّهِ بِأَفۡوَٰهِهِمۡ وَٱللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِۦ وَلَوۡ كَرِهَ
ٱلۡكَٰفِرُونَ ٨ هُوَ ٱلَّذِيٓ أَرۡسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلۡهُدَىٰ وَدِينِ ٱلۡحَقِّ لِيُظۡهِرَهُۥ
عَلَى ٱلدِّينِ كُلِّهِۦ وَلَوۡ كَرِهَ ٱلۡمُشۡرِكُونَ ٩ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ هَلۡ أَدُلُّكُمۡ عَلَىٰ
تِجَٰرَةٖ تُنجِيكُم مِّنۡ عَذَابٍ أَلِيمٖ ١٠ تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَتُجَٰهِدُونَ
فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ بِأَمۡوَٰلِكُمۡ وَأَنفُسِكُمۡۚ ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ١١
يَغۡفِرۡ لَكُمۡ ذُنُوبَكُمۡ وَيُدۡخِلۡكُمۡ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ وَمَسَٰكِنَ
طَيِّبَةٗ فِي جَنَّٰتِ عَدۡنٖۚ ذَٰلِكَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ١٢ وَأُخۡرَىٰ تُحِبُّونَهَاۖ نَصۡرٞ
مِّنَ ٱللَّهِ وَفَتۡحٞ قَرِيبٞۗ وَبَشِّرِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ١٣ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُونُوٓاْ
أَنصَارَ ٱللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ لِلۡحَوَارِيِّـۧنَ مَنۡ أَنصَارِيٓ إِلَى ٱللَّهِۖ
قَالَ ٱلۡحَوَارِيُّونَ نَحۡنُ أَنصَارُ ٱللَّهِۖ فَـَٔامَنَت طَّآئِفَةٞ مِّنۢ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ
وَكَفَرَت طَّآئِفَةٞۖ فَأَيَّدۡنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ عَلَىٰ عَدُوِّهِمۡ فَأَصۡبَحُواْ ظَٰهِرِينَ ١٤

﴿۶﴾ و [به یاد آور] هنگامی که عیسی ـ پسر مریم ـ گفت: «ای بنی‌اسرائیل، بی‌گمان، من فرستادۀ الله به سوی شما هستم. آنچه از تورات را که پیش از من بوده تصدیق می‌کنم و [نیز] مژده‌دهنده به رسولی هستم که بعد از من می‌آید و نامش ”احمد“ است». اما هنگامی که او [= احمد ﷺ] با معجزه‌ها [و دلایل روشن] به سوی آنان آمد، گفتند: «این جادوی آشکاری است». ﴿۷﴾ چه کسی ستمکارتر از آن کسی است که بر الله دروغ ببندد، در حالی که به [دین] اسلام دعوت می‌شود؟ و الله گروه ستمکاران را هدایت نمی‌کند. ﴿۸﴾ آنها می‌خواهند نورِ الله را با دهان خود خاموش کنند؛ [ولی] الله کامل کنندۀ نور خویش است؛ هر چند کافران خوششان نیاید. ﴿۹﴾ او ذاتی است که فرستادۀ خود را با هدایت و دین حق فرستاد، تا آن را بر همۀ ادیان پیروز گردانَد؛ هر چند مشرکان خوششان نیاید. ﴿۱۰﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، آیا [می‌خواهید] شما را به تجارتی راهنمایی کنم که شما را از عذاب دردناک نجات دهد؟ ﴿۱۱﴾ به الله و پیامبرش ایمان بیاورید و با اموال و جان‌هایتان در راهِ الله جهاد کنید. اگر بدانید، این [کار] برای شما بهتر است. ﴿۱۲﴾ [اگر چنین کردید، [الله] گناهانتان را می‌بخشد و شما را در باغ‌هایی [از بهشت] وارد می‌کند که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است و در خانه‌های پاکیزه در بهشت جاویدان [جای می‌دهد]. این کامیابی بزرگی است. ﴿۱۳﴾ و [نعمت] دیگری که آن را دوست دارید [نیز به شما عنایت می‌فرماید که آن،] یاری از سوی الله و پیروزیِ نزدیک است؛ و مؤمنان را [به این پیروزی] بشارت ده. ﴿۱۴﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، یاورانِ [دین] الله باشید؛ همان گونه که عیسی ـ پسر مریم‌ـ به حواریون گفت: «چه کسانی یاوران من [در دعوت] به سوی الله هستند؟» حواریون گفتند: «ما یاوران [دینِ] الله هستیم». سپس گروهی از بنی‌اسرائیل ایمان آوردند و گروهی کافر شدند. آنگاه ما کسانی را که ایمان آورده بودند بر دشمنانشان نیرو [و توانایی] دادیم، و سرانجام پیروز شدند.

الحزب ٥٦

سُورَةُ الجُمُعَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ٱلْمَلِكِ ٱلْقُدُّوسِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَكِيمِ ﴿١﴾ هُوَ ٱلَّذِى بَعَثَ فِى ٱلْأُمِّيِّۦنَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا۟ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتِهِۦ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا۟ مِن قَبْلُ لَفِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢﴾ وَءَاخَرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا۟ بِهِمْ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٣﴾ ذَٰلِكَ فَضْلُ ٱللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٤﴾ مَثَلُ ٱلَّذِينَ حُمِّلُوا۟ ٱلتَّوْرَىٰةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ ٱلْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًۢا ۚ بِئْسَ مَثَلُ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ ۚ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥﴾ قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ هَادُوٓا۟ إِن زَعَمْتُمْ أَنَّكُمْ أَوْلِيَآءُ لِلَّهِ مِن دُونِ ٱلنَّاسِ فَتَمَنَّوُا۟ ٱلْمَوْتَ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٦﴾ وَلَا يَتَمَنَّوْنَهُۥٓ أَبَدًۢا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٧﴾ قُلْ إِنَّ ٱلْمَوْتَ ٱلَّذِى تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُۥ مُلَٰقِيكُمْ ۖ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَٰلِمِ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

۶۲- سورۀ جمعه مدنی است
وآن یازده آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است، تسبیحِ الله را می‌گویند؛ [الله] که فرمانروا، منزّه [و] پیروزمندِ حکیم است. ﴿۲﴾ او ذاتی است که از میان بی‌سوادان، پیامبری از میان خودشان برانگیخت که آیاتش را بر آنها بخوانَد و آنان را پاک گردانَد و کتاب [= قرآن] و حکمت [= سنت] به آنان بیاموزاند؛ و به راستی که آنان پیش از این [که پیامبر به سویشان فرستاده شود]، در گمراهیِ آشکاری بودند. ﴿۳﴾ و [این پیامبر نیز] به سوی قومی دیگر از ایشان که هنوز به اینان ملحق نشده‌اند [و بعدها به دنیا خواهند آمد، مبعوث شده است]؛ و او تعالی پیروزمند حکیم است. ﴿۴﴾ این فضلِ الله است که آن را به هر کس که بخواهد می‌بخشد؛ و الله دارای فضل عظیم است. ﴿۵﴾ مَثَل کسانی که [عمل به] تورات به آنان تکلیف شد ولی آن را [چنان که باید و شاید] رعایت نکردند، مانند خری است که کتاب‌هایی را حمل می‌کند، [اما چیزی از آن نمی‌فهمد]. چه بد است مَثَل گروهی که آیات الهی را تکذیب کردند! و الله گروه ستمکاران را هدایت نمی‌کند. ﴿۶﴾ بگو: «ای یهود، اگر گمان دارید که [تنها] شما دوستان الله هستید نه مردم دیگر، اگر راست می‌گویید، مرگ را آرزو کنید». ﴿۷﴾ ولی آنها به خاطر آنچه از پیش فرستاده‌اند، هرگز آن آرزو را نخواهند کرد؛ و الله [از حالِ] ستمکاران بسیار آگاه داناست. ﴿۸﴾ [ای پیامبر،] بگو: «آن مرگی که از آن فرار می‌کنید، یقیناً به شما خواهد رسید؛ سپس به سوی [الله، آن] دانای غیب و آشکار بازگردانده می‌شوید؛ آنگاه شما را از آنچه انجام می‌دادید آگاه می‌سازد».

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَوٰةِ مِن يَوۡمِ ٱلۡجُمُعَةِ فَٱسۡعَوۡاْ إِلَىٰ ذِكۡرِ ٱللَّهِ وَذَرُواْ ٱلۡبَيۡعَۚ ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ٩ فَإِذَا قُضِيَتِ ٱلصَّلَوٰةُ فَٱنتَشِرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَٱبۡتَغُواْ مِن فَضۡلِ ٱللَّهِ وَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرٗا لَّعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ١٠ وَإِذَا رَأَوۡاْ تِجَٰرَةً أَوۡ لَهۡوًا ٱنفَضُّوٓاْ إِلَيۡهَا وَتَرَكُوكَ قَآئِمٗاۚ قُلۡ مَا عِندَ ٱللَّهِ خَيۡرٞ مِّنَ ٱللَّهۡوِ وَمِنَ ٱلتِّجَٰرَةِۚ وَٱللَّهُ خَيۡرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ١١

سُورَةُ المُنَافِقُونَ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا جَآءَكَ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ قَالُواْ نَشۡهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُۥ وَٱللَّهُ يَشۡهَدُ إِنَّ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ لَكَٰذِبُونَ ١ ٱتَّخَذُوٓاْ أَيۡمَٰنَهُمۡ جُنَّةٗ فَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ إِنَّهُمۡ سَآءَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٢ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ ءَامَنُواْ ثُمَّ كَفَرُواْ فَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ فَهُمۡ لَا يَفۡقَهُونَ ٣ ۞وَإِذَا رَأَيۡتَهُمۡ تُعۡجِبُكَ أَجۡسَامُهُمۡۖ وَإِن يَقُولُواْ تَسۡمَعۡ لِقَوۡلِهِمۡۖ كَأَنَّهُمۡ خُشُبٞ مُّسَنَّدَةٞۖ يَحۡسَبُونَ كُلَّ صَيۡحَةٍ عَلَيۡهِمۡۚ هُمُ ٱلۡعَدُوُّ فَٱحۡذَرۡهُمۡۚ قَٰتَلَهُمُ ٱللَّهُۖ أَنَّىٰ يُؤۡفَكُونَ ٤

﴿۹﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هنگامی که برای نماز روز جمعه، اذان گفته شد، به سوی [نماز و] ذکرِ الله بشتابید [و درنگ نکنید]، و خرید و فروش را رها کنید. اگر بدانید، این [کاری که به شما دستور داده می‌شود] برایتان بهتر است. ﴿۱۰﴾ و هنگامی که نماز پایان یافت، [برای کسب رزق و روزی] در زمین پراکنده شوید و از فضلِ الله طلب کنید؛ و الله را بسیار یاد کنید تا رستگار شوید. ﴿۱۱﴾ [ای پیامبر، برخی از این مردم] هنگامی که تجارت یا سرگرمی‌ای ببینند، [از اطرافِ تو] به سوی آن پراکنده می‌شوند و تو را ایستاده [بر منبر] رها می کنند. بگو: «آنچه در نزد الله است، بهتر از سرگرمی و تجارت است؛ و الله بهترین روزی‌دهنده است».

۶۳- سورۀ منافقون مدنی است
وآن یازده آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ هنگامی که منافقان نزد تو آیند، [سوگند می‌خورند و] می‌گویند: «ما گواهی می‌دهیم که یقیناً تو فرستادۀ الله هستی»؛ و الله می‌داند که بی‌گمان، تو فرستادۀ او هستی؛ و الله گواهی می‌دهد که منافقان یقیناً دروغگو هستند. ﴿۲﴾ آنها سوگندهای خود را سپر ساخته‌اند، در نتیجه [مردم را] از راه الله بازداشته‌اند. به راستی که آنان چه بد می کنند! ﴿۳﴾ این به خاطر آن است که آنها ایمان آوردند، سپس کافر شدند؛ آنگاه بر دل‌هایشان مُهر نهاده شده، پس درنمی‌یابند. ﴿۴﴾ و هنگامی که آنها را ببینی، جسم [و ظاهر] شان [از آراستگی و وقار] تو را به شگفت آورَد؛ و اگر [سخن] گویند، [به علت شیرینی و جذابیّت کلام‌شان] به سخنانشان گوش می‌دهی. [ای پیامبر] گويی آنها [در مجلس تو] چوب‌های تکیه‌داده به دیوارند، [که هیچ چیزی نمی‌فهمند و درک نمی کنند، و به سبب بزدلی] هر بانگی را علیه خود می‌پندارند. آنان دشمن [حقیقی] هستند؛ پس از آنان بر حذر باش. الله آنها را بکشد! چگونه [از حق] منحرف می‌شوند؟

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْاْ يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ ٱللَّهِ لَوَّوْاْ رُءُوسَهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُم مُّسْتَكْبِرُونَ ٥ سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَن يَغْفِرَ ٱللَّهُ لَهُمْۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْفَٰسِقِينَ ٦ هُمُ ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنفِقُواْ عَلَىٰ مَنْ عِندَ رَسُولِ ٱللَّهِ حَتَّىٰ يَنفَضُّواْۗ وَلِلَّهِ خَزَآئِنُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَلَٰكِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ ٧ يَقُولُونَ لَئِن رَّجَعْنَآ إِلَى ٱلْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ ٱلْأَعَزُّ مِنْهَا ٱلْأَذَلَّۚ وَلِلَّهِ ٱلْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِۦ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَٰكِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ٨ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَٰلُكُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُكُمْ عَن ذِكْرِ ٱللَّهِۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ٩ وَأَنفِقُواْ مِن مَّا رَزَقْنَٰكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ أَحَدَكُمُ ٱلْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَآ أَخَّرْتَنِىٓ إِلَىٰٓ أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُن مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ١٠ وَلَن يُؤَخِّرَ ٱللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَآءَ أَجَلُهَاۚ وَٱللَّهُ خَبِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ١١

﴿۵﴾ و هنگامی که به آنها گفته شود: «بیایید تا رسول الله برای شما آمرزش بخواهد» [از روی تمسخر و استهزا] سرهایشان را تکان می‌دهند، و آنها را می‌بینی که [از سخنان تو] رویگردان می‌شوند و تکبر می‌ورزند. ﴿۶﴾ برای آنها یکسان است که برایشان آمرزش بخواهی یا نخواهی؛ الله هرگز آنان را نمی‌بخشد. بی‌گمان، الله قومِ نافرمان را هدایت نمی‌کند. ﴿۷﴾ آنها کسانی هستند که می‌گویند: «به کسانی که نزد رسول الله هستند [چیزی] انفاق نکنید تا [از گِرد او] پراکنده شوند؛ حال آنکه گنجینه‌های آسمان‌ها و زمین، از آنِ الله است؛ ولی منافقان درنمی‌یابند. ﴿۸﴾ آنها می‌گویند: «اگر به مدینه بازگردیم، یقیناً صاحبان عزت، فرومایگان را از آنجا بیرون می‌کنند»؛ در حالی که عزت، از آنِ الله و فرستادۀ او و مؤمنان است؛ ولی منافقان نمی‌دانند. ﴿۹﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اموال و فرزندانتان شما را از یادِ الله غافل نکند؛ و هر کس که چنین کند، آنان زیانکارانند. ﴿۱۰﴾ و از آنچه به شما روزی داده‌ایم، [در راه الله] انفاق کنید، پیش از آنکه مرگ به سراغ یکی از شما آید و بگوید: «پروردگارا، ای کاش [مرگ] مرا مدت کمی به تأخیر می‌انداختی تا [در راه تو] صدقه دهم و از نیکوکاران باشم». ﴿۱۱﴾ [ولی] هر کس اجلش فرا رسد، هرگز الله [آن را] به تأخیر نمی‌اندازد، و الله از آنچه می‌کنید آگاه است.

سُورَةُ التَّغَابُنِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلْأَرْضِ ۖ لَهُ ٱلْمُلْكُ وَلَهُ ٱلْحَمْدُ ۖ وَهُوَ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ هُوَ ٱلَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنكُمْ كَافِرٌ وَمِنكُم مُّؤْمِنٌ ۚ
وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢﴾ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ
فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ ۖ وَإِلَيْهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿٣﴾ يَعْلَمُ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ
وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٤﴾
أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَؤُا۟ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِن قَبْلُ فَذَاقُوا۟ وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿٥﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُۥ كَانَت تَّأْتِيهِمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَقَالُوٓا۟ أَبَشَرٌ
يَهْدُونَنَا فَكَفَرُوا۟ وَتَوَلَّوا۟ ۖ وَّٱسْتَغْنَى ٱللَّهُ ۚ وَٱللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٦﴾ زَعَمَ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوٓا۟ أَن لَّن يُبْعَثُوا۟ ۚ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ ۚ
وَذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧﴾ فَـَٔامِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَٱلنُّورِ ٱلَّذِيٓ أَنزَلْنَا ۚ
وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٨﴾ يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ ٱلْجَمْعِ ۖ ذَٰلِكَ يَوْمُ ٱلتَّغَابُنِ ۗ
وَمَن يُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ وَيَعْمَلْ صَٰلِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّـَٔاتِهِۦ وَيُدْخِلْهُ جَنَّٰتٍ
تَجْرِي مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۚ ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٩﴾

۶۴- سورۀ تغابن مدنی است
وآن هیجده آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ آنچه در آسمان‌ها و آنچه در زمین است همه تسبیح الله را می‌گویند. فرمانروایی از آنِ اوست و سپاس [و ستایش نیز] از آنِ اوست؛ و او بر همه چیز بی نهایت تواناست. ﴿۲﴾ او ذاتی است که شما را آفرید؛ [گروهی] از شما کافرند و [گروهی] از شما مؤمن هستند؛ و الله از آنچه می کنید بسیار آگاه است. ﴿۳﴾ آسمان‌ها و زمین را به حق آفرید و شما را [در رحِم مادرانتان] شکل و صورت بخشید. و شکل و صورتتان را نیکو [و زیبا] گرداند، و بازگشت [همه] به سوی اوست. ﴿۴﴾ آنچه را که در آسمان‌ها و زمین است می‌داند و آنچه را که پنهان می‌دارید و آنچه را که آشکار می کنید [نیز] می‌داند؛ و الله از آنچه در سینه‌هاست بسیارداناو آگاه است. ﴿۵﴾ آیا خبر کسانی که پیش از این کافر شدند، به شما نرسیده است؟ آنها [طعم تلخ] کیفر کار خود را چشیدند و عذاب دردناکی خواهند داشت. ﴿۶﴾ این [کیفر] به سبب آن است که پیامبرانشان با معجزات [و دلایل روشن] به سوی آنان آمدند، اما [آنها از روی تکبر] گفتند: «آیا بشری [مانند خودمان] می‌خواهد ما را هدایت کند؟». آنگاه کافر شدند و [از حق] روی گرداندند و الله [از آنان و ایمانشان] بی‌نیاز بود؛ و الله بی‌نیازِ ستوده است. ﴿۷﴾ کسانی که کافر شدند، گمان بردند که هرگز برانگیخته نخواهند شد. بگو: «آری؛ به پروردگارم سوگند، یقیناً [همه] برانگیخته خواهید شد؛ آنگاه از آنچه می کردید به شما خبر خواهند داد؛ و این [کار] بر الله آسان است». ﴿۸﴾ پس به الله و پیامبرش و نوری که نازل کرده‌ایم ایمان بیاورید؛ و الله از آنچه انجام می‌دهید بسیار آگاه است. ﴿۹﴾ روزی که [همۀ] شما را [در محشر] گرد می‌آورَد. آن روز، روز زیانمندی [کافران، و سودمندی مؤمنان] است؛ و هر کس به الله ایمان آورد و کارهای شایسته انجام دهد، گناهان او را می‌بخشد و او را به باغ‌هایی [از بهشت] وارد می کند که جویبارها زیر [درختان] آن جاری است؛ جاودانه در آن می‌مانند. این کامیابی بزرگ است.

وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَآ أُوْلَٰٓئِكَ
أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِ خَٰلِدِينَ فِيهَاۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ١٠
مَآ أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذۡنِ ٱللَّهِۗ وَمَن يُؤۡمِنۢ بِٱللَّهِ
يَهۡدِ قَلۡبَهُۥۚ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ١١ وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ
وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَۚ فَإِن تَوَلَّيۡتُمۡ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا ٱلۡبَلَٰغُ
ٱلۡمُبِينُ ١٢ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلۡيَتَوَكَّلِ
ٱلۡمُؤۡمِنُونَ ١٣ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّ مِنۡ أَزۡوَٰجِكُمۡ
وَأَوۡلَٰدِكُمۡ عَدُوّٗا لَّكُمۡ فَٱحۡذَرُوهُمۡۚ وَإِن تَعۡفُواْ
وَتَصۡفَحُواْ وَتَغۡفِرُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ ١٤ إِنَّمَآ
أَمۡوَٰلُكُمۡ وَأَوۡلَٰدُكُمۡ فِتۡنَةٞۚ وَٱللَّهُ عِندَهُۥٓ أَجۡرٌ
عَظِيمٞ ١٥ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ مَا ٱسۡتَطَعۡتُمۡ وَٱسۡمَعُواْ وَأَطِيعُواْ
وَأَنفِقُواْ خَيۡرٗا لِّأَنفُسِكُمۡۗ وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفۡسِهِۦ
فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ١٦ إِن تُقۡرِضُواْ ٱللَّهَ قَرۡضًا
حَسَنٗا يُضَٰعِفۡهُ لَكُمۡ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡۚ وَٱللَّهُ شَكُورٌ
حَلِيمٌ ١٧ عَٰلِمُ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ ١٨

﴿۱۰﴾ و کسانی که کافر شدند و آیات ما را تکذیب کردند، آنان اهل آتش [دوزخ] ند [و] جاودانه در آن می‌مانند؛ و چه بد [سرانجام و] جایگاهی است! ﴿۱۱﴾ هیچ مصیبتی [به انسان] نمی‌رسد، مگر به حکم [و قضا و قدر] الله؛ و هر کس به الله ایمان آورَد، [الله] قلبش را هدایت می‌کند؛ و الله به همه چیز بی نهایت داناست. ﴿۱۲﴾ از الله اطاعت کنید و رسول را [نیز] اطاعت کنید. اگر [از اطاعت] روی بگردانید، [بدانید که گناه این رویگردانی بر خودتان است و] فرستادۀ ما وظیفه‌ای جز ابلاغِ آشکار ندارد. ﴿۱۳﴾ الله است که هیچ معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ پس مؤمنان باید بر الله توکل کنند. ﴿۱۴﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، به راستی که [بعضی] از همسرانتان و فرزندانتان دشمنان شما هستند؛ [چون شما را از یاد الله و جهاد بازمی‌دارند]؛ پس از آنها بر حذر باشید؛ و اگر عفو کنید و [از لغزشهایشان] چشم بپوشید و ببخشید، بی‌گمان، الله بسیار آمرزندۀ مهربان است. ﴿۱۵﴾ اموال و فرزندانتان فقط وسیلۀ آزمایش [شما] هستند؛ و الله است که پاداش بزرگ نزد اوست. ﴿۱۶﴾ تا آنجا که می‌توانید، از الله پروا کنید و [حق را] بشنوید و فرمان برید و مالی برای [مصلحت] خودتان [در راه الله] انفاق کنید؛ و کسانی که از بُخل و حرصِ نفس خویش در امان بمانند، آنانند که رستگارند. ﴿۱۷﴾ اگر به الله قرض نیکو دهید، آن را برای شما چندین برابر می‌کند و شما را می‌آمرزد؛ و الله بی حد قدرشناسِ بردبار است. ﴿۱۸﴾ [او] دانای پنهان و آشکار [و] پیروزمندِ حکیم است.

سُورَةُ الطَّلَاقِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعِدَّتِهِنَّ وَأَحْصُواْ ٱلْعِدَّةَ ۖ
وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ رَبَّكُمْ ۖ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنۢ بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّآ أَن
يَأْتِينَ بِفَٰحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ ۚ وَتِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ ۚ وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ ٱللَّهِ
فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُۥ ۚ لَا تَدْرِى لَعَلَّ ٱللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَٰلِكَ أَمْرًا ﴿١﴾
فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ
وَأَشْهِدُواْ ذَوَىْ عَدْلٍ مِّنكُمْ وَأَقِيمُواْ ٱلشَّهَٰدَةَ لِلَّهِ ۚ ذَٰلِكُمْ يُوعَظُ بِهِۦ
مَن كَانَ يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ۚ وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجْعَل لَّهُۥ مَخْرَجًا ﴿٢﴾
وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ۚ وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُۥٓ ۚ
إِنَّ ٱللَّهَ بَٰلِغُ أَمْرِهِۦ ۚ قَدْ جَعَلَ ٱللَّهُ لِكُلِّ شَىْءٍ قَدْرًا ﴿٣﴾ وَٱلَّٰٓـِٔى يَئِسْنَ
مِنَ ٱلْمَحِيضِ مِن نِّسَآئِكُمْ إِنِ ٱرْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَٰثَةُ أَشْهُرٍ
وَٱلَّٰٓـِٔى لَمْ يَحِضْنَ ۚ وَأُوْلَٰتُ ٱلْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَن يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ۚ
وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجْعَل لَّهُۥ مِنْ أَمْرِهِۦ يُسْرًا ﴿٤﴾ ذَٰلِكَ أَمْرُ ٱللَّهِ أَنزَلَهُۥٓ
إِلَيْكُمْ ۚ وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّـَٔاتِهِۦ وَيُعْظِمْ لَهُۥٓ أَجْرًا ﴿٥﴾

۶۵- سورۀ طلاق مدنی است
وآن دوازده آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ ای پیامبر، هرگاه خواستید زنان را طلاق دهید، آنها را در زمان [آغاز] عده طلاق دهید [یعنی پس از پاک شدن از حیض و پیش از آمیزش]، و حساب عدّه را نگه دارید، و از الله که پروردگار شماست پروا کنید. نه شما آنها را [تا پایان عده] از خانه‌هایشان بیرون کنید و نه آنها بیرون روند؛ مگر آنکه کار زشتِ آشکاری [مانند زنا] مرتکب شوند؛ و این حدود [احکام] الله است؛ و هر کس از حدود الله تجاوز کند، مسلماً به خود ستم کرده است. تو نمی‌دانی، شاید الله پس از آن، وضع تازه‌ای فراهم آورَد [و رغبتی در دل زوجین بیندازد که به صلح و آشتی منجر شود]. ﴿۲﴾ و هنگامی که [آنها را طلاق دادید و] عده‌شان به سر رسید، آنان را به طرز شایسته‌ای نگه دارید یا به طرز شایسته‌ای از آنها جدا شوید؛ و دو مرد عادل از خودتان را گواه بگیرید و شهادت را برای الله برپا دارید. این [حکمی است] که هر کس به الله و روز قیامت ایمان دارد، به آن پند و اندرز داده می‌شود؛ و هر کس که از الله بترسد، راه نجاتی برای او قرار می‌دهد ﴿۳﴾ و او را از جایی که گمان ندارد، روزی می‌دهد؛ و هر کس بر الله توکل کند، او تعالی برایش کافی است. بی‌گمان، الله فرمان خود را به انجام می‌رسانَد. مسلّماً الله برای هر چیزی اندازه‌ای قرار داده است. ﴿۴﴾ و کسانی از زنانتان که [به سبب سن زیاد و ...] از عادت ماهانه مأیوس شده‌اند، اگر [در چگونگی عده آنان] شک کردید، عدّۀ آنان سه ماه است، و زنانی که عادت ماهانه ندیده‌اند [نیز عده‌شان سه ماه است]. و عدّۀ زنان باردار این است که وضع حمل کنند؛ و هر کس از الله بترسد، [الله] کارش را برایش آسان می‌سازد. ﴿۵﴾ این، فرمان الله است که بر شما نازل کرده است؛ و هر کس از الله پروا کند، الله گناهانش را از او می‌زداید [و می‌بخشد] و پاداش او را بزرگ می‌گردانَد.

أَسۡكِنُوهُنَّ مِنۡ حَيۡثُ سَكَنتُم مِّن وُجۡدِكُمۡ وَلَا تُضَآرُّوهُنَّ لِتُضَيِّقُواْ
عَلَيۡهِنَّۚ وَإِن كُنَّ أُوْلَٰتِ حَمۡلٖ فَأَنفِقُواْ عَلَيۡهِنَّ حَتَّىٰ يَضَعۡنَ حَمۡلَهُنَّۚ فَإِنۡ
أَرۡضَعۡنَ لَكُمۡ فَـَٔاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ وَأۡتَمِرُواْ بَيۡنَكُم بِمَعۡرُوفٖۖ وَإِن
تَعَاسَرۡتُمۡ فَسَتُرۡضِعُ لَهُۥٓ أُخۡرَىٰ ٦ لِيُنفِقۡ ذُو سَعَةٖ مِّن سَعَتِهِۦۖ وَمَن
قُدِرَ عَلَيۡهِ رِزۡقُهُۥ فَلۡيُنفِقۡ مِمَّآ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُۚ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفۡسًا إِلَّا
مَآ ءَاتَىٰهَاۚ سَيَجۡعَلُ ٱللَّهُ بَعۡدَ عُسۡرٖ يُسۡرٗا ٧ وَكَأَيِّن مِّن قَرۡيَةٍ عَتَتۡ
عَنۡ أَمۡرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِۦ فَحَاسَبۡنَٰهَا حِسَابٗا شَدِيدٗا وَعَذَّبۡنَٰهَا عَذَابٗا
نُّكۡرٗا ٨ فَذَاقَتۡ وَبَالَ أَمۡرِهَا وَكَانَ عَٰقِبَةُ أَمۡرِهَا خُسۡرًا ٩ أَعَدَّ ٱللَّهُ
لَهُمۡ عَذَابٗا شَدِيدٗاۖ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ يَٰٓأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْۚ قَدۡ أَنزَلَ
ٱللَّهُ إِلَيۡكُمۡ ذِكۡرٗا ١٠ رَّسُولٗا يَتۡلُواْ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ مُبَيِّنَٰتٖ لِّيُخۡرِجَ
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِۚ وَمَن يُؤۡمِنۢ
بِٱللَّهِ وَيَعۡمَلۡ صَٰلِحٗا يُدۡخِلۡهُ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ
فِيهَآ أَبَدٗاۖ قَدۡ أَحۡسَنَ ٱللَّهُ لَهُۥ رِزۡقًا ١١ ٱللَّهُ ٱلَّذِي خَلَقَ سَبۡعَ سَمَٰوَٰتٖ
وَمِنَ ٱلۡأَرۡضِ مِثۡلَهُنَّۖ يَتَنَزَّلُ ٱلۡأَمۡرُ بَيۡنَهُنَّ لِتَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ
كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ وَأَنَّ ٱللَّهَ قَدۡ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عِلۡمَۢا ١٢

﴿۶﴾ آنان [= زنان مطلقه] را در حد توان خود، هر جا که خودتان سکونت دارید [و در توانایيِ شماست] سکونت دهید، و به آنها زیان نرسانید تا [عرصه را] بر آنان تنگ کنید [و پیش از پایان عده، به ترک منزل مجبور شوند]؛ و اگر باردار هستند، نفقهٔ آنها را بدهید تا وضع حمل کنند. اگر [فرزندتان را] برای شما شیر می‌دهند، مزدشان را بپردازید و [این کار را] به نیکی و با مشورت یکدیگر انجام دهید؛ و اگر به توافق نرسیدید، زن دیگری [به درخواست شوهر،] او را شیر دهد. ﴿۷﴾ کسانی که دارا [و ثروتمند] هستند، باید از دارایي [و ثروت] خود [بر زن مطلقه و فرزندش] خرج کنند، و کسی که تنگدست است، باید از آنچه که الله به او داده [و در توانش است] خرج کند. الله هیچ کس را جز به آن اندازه که به او [توان] داده است مکلّف نمی‌کند. الله به زودی بعد از سختی [و تنگدستی،] آسانی [و گشایش] قرار می‌دهد. ﴿۸﴾ چه بسیار [اهالی] شهرها که از فرمان پروردگارشان و [فرمان] پیامبرانش سرپیچی کردند؛ ما به شدت از آنها حساب کشیدیم و آنها را به عذابی سخت [و سهمناک] عذاب کردیم. ﴿۹﴾ پس آنان کیفر کار خود را چشیدند، و سرانجامِ کارشان زیان بود. ﴿۱۰﴾ الله عذاب سختی برایشان مهیّا کرده است؛ پس ای خردمندانی که ایمان آورده‌اید، از الله پروا کنید. همانا الله ذکر [= قرآن] را به سوی شما نازل کرده است. ﴿۱۱﴾ [و نیز] پیامبری [فرستاده] که آیات روشن الله را بر شما می‌خوانَد، تا کسانی را که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند، از تاریکی‌ها به سوی نور بیرون آورَد؛ و هر کس به الله ایمان آورَد و کار شایسته انجام دهد، [الله] او را به باغ‌هایي [از بهشت] وارد می‌کند که از زیر [درختان] آن جویبارها جاری است؛ جاودانه در آن می‌مانند. به راستی الله رزق و روزی‌اش را نیکو گردانیده است. ﴿۱۲﴾ الله است که هفت آسمان را آفرید و از زمین [نیز] همانند آنها را [آفرید]؛ و فرمان [الله] پیوسته در میان آنها نازل می‌شود، تا بدانید که الله بر همه چیز بی نهایت تواناست، و اینکه علم الله بر همه چیز احاطه دارد.

ثلاثة أرباع الحزب ٥٦

سُورَةُ التَّحْرِيمِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَآ أَحَلَّ ٱللَّهُ لَكَۖ تَبْتَغِي مَرْضَاتَ أَزْوَٰجِكَۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ١ قَدْ فَرَضَ ٱللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَٰنِكُمْۚ وَٱللَّهُ مَوْلَىٰكُمْۖ وَهُوَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْحَكِيمُ ٢ وَإِذْ أَسَرَّ ٱلنَّبِيُّ إِلَىٰ بَعْضِ أَزْوَٰجِهِۦ حَدِيثًا فَلَمَّا نَبَّأَتْ بِهِۦ وَأَظْهَرَهُ ٱللَّهُ عَلَيْهِ عَرَّفَ بَعْضَهُۥ وَأَعْرَضَ عَنۢ بَعْضٍۖ فَلَمَّا نَبَّأَهَا بِهِۦ قَالَتْ مَنْ أَنۢبَأَكَ هَٰذَاۖ قَالَ نَبَّأَنِيَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْخَبِيرُ ٣ إِن تَتُوبَآ إِلَى ٱللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَاۖ وَإِن تَظَٰهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ هُوَ مَوْلَىٰهُ وَجِبْرِيلُ وَصَٰلِحُ ٱلْمُؤْمِنِينَۖ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ بَعْدَ ذَٰلِكَ ظَهِيرٌ ٤ عَسَىٰ رَبُّهُۥٓ إِن طَلَّقَكُنَّ أَن يُبْدِلَهُۥٓ أَزْوَٰجًا خَيْرًا مِّنكُنَّ مُسْلِمَٰتٍ مُّؤْمِنَٰتٍ قَٰنِتَٰتٍ تَٰٓئِبَٰتٍ عَٰبِدَٰتٍ سَٰٓئِحَٰتٍ ثَيِّبَٰتٍ وَأَبْكَارًا ٥ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قُوٓاْ أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَٰٓئِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَّا يَعْصُونَ ٱللَّهَ مَآ أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ٦ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَا تَعْتَذِرُواْ ٱلْيَوْمَۖ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ٧

۶۶- سورهٔ تحریم مدنی است
وآن دوازده آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ ای پیامبر، چرا چیزی را که الله بر تو حلال کرده است، به خاطر راضی کردن همسرانت [بر خود] حرام می‌کنی؟ و [بدان که در همه حال،] الله بسیار آمرزندهٔ مهربان است. ﴿۲﴾ به راستی که الله شکستن سوگندهایتان را [با دادن کفّاره] بر شما روا داشته است؛ و الله دوستدار [و کارساز] شماست و او بی حد دانای حکیم است. ﴿۳﴾ و [به یاد آور] آنگاه که پیامبر با یکی از همسرانش رازی را در میان نهاد، و [آن همسر] آن راز را [به همسر دیگر] خبر داد و الله او [= پیامبر] را از آن [افشای راز] آگاه کرد، [پیامبر] قسمتی از آن [رازگویی] را [برای همسر رازگویش] بازگو کرد و از [بازگویی] قسمتی [دیگر] خودداری نمود؛ هنگامی که [پیامبر] او را از آن[چه که ذکر کرده بود] باخبر ساخت، [آن زن] گفت: «چه کسی تو را از این امر باخبر کرده است؟» [پیامبر] گفت: «[الله] بسیار دانای آگاه مرا باخبر ساخته است». ﴿۴﴾ [شما ای دو همسر پیامبر،] اگر به درگاه الله توبه کنید [به سود شماست]؛ بی‌گمان، دل‌هایتان [از حفظ سرّ که پیغمبر دوست می‌داشت] منحرف گشته است، و اگر شما دو نفر علیه او همدست [و متفق] شوید، [بدانید] که الله دوست و یاورِ اوست و [نیز] جبرئیل و مردمان شایسته ـ از مؤمنان و فرشتگان ـ [نیز] بعد از آن، پشتیبان [و مددکار او] هستند. ﴿۵﴾ چه بسا اگر شما را طلاق دهد، پروردگارش همسرانی اعم از بیوه و دوشیزه بهتر از شما برایش جایگزین کند [که] زنانی مسلمان، مؤمن، فرمانبردار، توبه‌کار، عبادتگر [و] روزه‌دار باشند. ﴿۶﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، خود و خانواده‌تان را از آتشی که هیزمِ آن مردم و سنگ‌هاست نگه دارید؛ [آتشی که] فرشتگانِ خشن و سختگیر بر آن، [گمارده شده‌اند] که هرگز از الله در [مورد] آنچه به آنان فرمان داده، نافرمانی نمی‌کنند، و هر چه فرمان می‌یابند انجام می‌دهند. ﴿۷﴾ [و در روز قیامت به کافران گفته می‌شود:] ای کسانی که کافر شده‌اید، امروز عذرخواهی نکنید. فقط در برابر آنچه [در دنیا] می‌کردید جزا داده می‌شوید.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ تُوبُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ عَنكُمْ سَيِّـَٔاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ يَوْمَ لَا يُخْزِى ٱللَّهُ ٱلنَّبِىَّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ ۖ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَٰنِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَآ أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَٱغْفِرْ لَنَآ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ جَٰهِدِ ٱلْكُفَّارَ وَٱلْمُنَٰفِقِينَ وَٱغْلُظْ عَلَيْهِمْ ۚ وَمَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٩﴾ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱمْرَأَتَ نُوحٍ وَٱمْرَأَتَ لُوطٍ ۖ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَٰلِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا وَقِيلَ ٱدْخُلَا ٱلنَّارَ مَعَ ٱلدَّٰخِلِينَ ﴿١٠﴾ وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱمْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ٱبْنِ لِى عِندَكَ بَيْتًا فِى ٱلْجَنَّةِ وَنَجِّنِى مِن فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِۦ وَنَجِّنِى مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١١﴾ وَمَرْيَمَ ٱبْنَتَ عِمْرَٰنَ ٱلَّتِىٓ أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِن رُّوحِنَا وَصَدَّقَتْ بِكَلِمَٰتِ رَبِّهَا وَكُتُبِهِۦ وَكَانَتْ مِنَ ٱلْقَٰنِتِينَ ﴿١٢﴾

﴿۸﴾ ای کسانی که ایمان آورده‌اید، به سوی الله توبه کنید؛ توبه‌ای خالصانه. امید است پروردگارتان گناهانتان را از شما بزداید و شما را به باغ‌هایی [از بهشت] وارد کند که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است؛ [در] روزی که الله، پیامبر و کسانی را که همراه او ایمان آورده‌اند، خوار نمی‌کند. نورشان پیشاپیش آنان و سمت راستشان [بر روی صراط] در حرکت است؛ می‌گویند: «پروردگارا، نور ما را به تمام [و کمال] برسان [که وارد بهشت شویم] و ما را بیامرز. بی‌گمان، تو بر هر چیز بی نهایت توانایی». ﴿۹﴾ ای پیامبر، با کافران و منافقان جهاد کن و بر آنها سخت بگیر، و جایگاهشان جهنم است؛ و چه بد جایگاهی است! ﴿۱۰﴾ الله برای کسانی که کافر شده‌اند، همسر نوح و همسر لوط را مَثَل زده است که آن دو در نکاح دو تن از بندگان صالح ما بودند؛ و به آن دو خیانت کردند، و [آن دو بندۀ صالح] نتوانستند چیزی از [عذاب] الله را از آن دو [زن] دفع کنند؛ و [به آنها] گفته شد: «همراه واردشوندگانِ به آتش [جهنم، شما نیز] وارد شوید». ﴿۱۱﴾ الله برای کسانی که ایمان آورده‌اند، همسر فرعون [= آسیه] را مَثَل زده است؛ هنگامی که گفت: «پروردگارا، نزد خود در بهشت خانه‌ای برایم بساز و مرا از فرعون و کردارش نجات بده، و مرا از قوم ستمگر رهایی بخش». ﴿۱۲﴾ و [نیز] مریم ـ دختر عمران ـ را [مَثَل زده است] که شرمگاه خویش را [پاک] نگه داشت؛ و ما از روح[ی از جانب] خود در آن دمیدیم و [او] کلمات پروردگارش و کتاب‌های او را تصدیق کرد و از فرمانبرداران بود.

الجزء ٢٩
الحزب ٥٧

سُورَةُ المُلْكِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

تَبَٰرَكَ ٱلَّذِى بِيَدِهِ ٱلْمُلْكُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلْمَوْتَ وَٱلْحَيَوٰةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْغَفُورُ ﴿٢﴾ ٱلَّذِى خَلَقَ سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ طِبَاقًا ۖ مَّا تَرَىٰ فِى خَلْقِ ٱلرَّحْمَٰنِ مِن تَفَٰوُتٍ ۖ فَٱرْجِعِ ٱلْبَصَرَ هَلْ تَرَىٰ مِن فُطُورٍ ﴿٣﴾ ثُمَّ ٱرْجِعِ ٱلْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنقَلِبْ إِلَيْكَ ٱلْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ ﴿٤﴾ وَلَقَدْ زَيَّنَّا ٱلسَّمَآءَ ٱلدُّنْيَا بِمَصَٰبِيحَ وَجَعَلْنَٰهَا رُجُومًا لِّلشَّيَٰطِينِ ۖ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ ٱلسَّعِيرِ ﴿٥﴾ وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٦﴾ إِذَآ أُلْقُوا۟ فِيهَا سَمِعُوا۟ لَهَا شَهِيقًا وَهِىَ تَفُورُ ﴿٧﴾ تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ ٱلْغَيْظِ ۖ كُلَّمَآ أُلْقِىَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَآ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ﴿٨﴾ قَالُوا۟ بَلَىٰ قَدْ جَآءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ ٱللَّهُ مِن شَىْءٍ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا فِى ضَلَٰلٍ كَبِيرٍ ﴿٩﴾ وَقَالُوا۟ لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِىٓ أَصْحَٰبِ ٱلسَّعِيرِ ﴿١٠﴾ فَٱعْتَرَفُوا۟ بِذَنۢبِهِمْ فَسُحْقًا لِّأَصْحَٰبِ ٱلسَّعِيرِ ﴿١١﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِٱلْغَيْبِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١٢﴾

۶۷- سورۀ مُلک مکی است

وآن سی آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ پربرکت [و بزرگوار] است ذاتی که فرمانرواییِ جهانِ هستی به دست اوست، و او بر همه چیز بی نهایت تواناست. ﴿۲﴾ [همان] ذاتی که مرگ و زندگی را آفرید، تا شما را بیازماید که کدام یک از شما نیکوکارتر است؛ و او پیروزمندِ بخشنده است. ﴿۳﴾ آن ذاتی که هفت آسمان را بر فرازِ یکدیگر آفرید. در آفرینشِ [الله] رحمان هیچ بی‌نظمی و خللی نمی‌بینی. بار دیگر نگاه کن؛ آیا هیچ شکاف [و نقصی] می‌بینی؟ ﴿۴﴾ بار دیگر [به عالم هستی] نگاه کن؛ [خلل و نقصی نخواهی دید و] چشمت در حالی که خسته و ناتوان است به سوی تو بازمی‌گردد. ﴿۵﴾ و به راستی ما آسمان دنیا را با ستارگان درخشان آراستیم و آنها را برای راندن شیاطین قرار دادیم، و عذاب [آتش] سوزان را برایشان آماده ساختیم. ﴿۶﴾ و برای کسانی که به پروردگارشان کافر شدند، عذاب جهنم است؛ و چه بد جایگاهی است! ﴿۷﴾ هنگامی که در آن انداخته شوند، نعره‌ای [وحشتناک] از آن می‌شنوند، در حالی که می‌جوشد. ﴿۸﴾ از شدت خشم، نزدیک است [جهنم] پاره‌پاره شود. هر گاه گروهی در آن انداخته می‌شوند، نگهبانانش از آنان می‌پرسند: «آیا بیم‌دهنده‌ای به سراغتان نیامد؟» ﴿۹﴾ می‌گویند: «بله؛ بیم‌دهنده به سوی ما آمد، اما ما او را تکذیب کردیم و گفتیم: «هرگز الله چیزی نازل نکرده است. شما جز در گمراهی بزرگ نیستید». ﴿۱۰﴾ و [باز] می‌گویند: «اگر ما می‌شنیدیم یا عقلمان را به کار می‌بردیم، در [زمرۀ] دوزخیان نبودیم». ﴿۱۱﴾ اینجاست که به گناه خود اعتراف نمودند. پس دوری [از رحمت الله] بهرۀ دوزخیان باد! ﴿۱۲﴾ بی‌گمان، کسانی که در نهان از پروردگارشان می‌ترسند، آمرزش و پاداش بزرگی دارند.

وَأَسِرُّوا۟ قَوْلَكُمْ أَوِ ٱجْهَرُوا۟ بِهِۦٓ ۖ إِنَّهُۥ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿١٣﴾ أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ ٱللَّطِيفُ ٱلْخَبِيرُ ﴿١٤﴾ هُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ ذَلُولًا فَٱمْشُوا۟ فِى مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا۟ مِن رِّزْقِهِۦ ۖ وَإِلَيْهِ ٱلنُّشُورُ ﴿١٥﴾ ءَأَمِنتُم مَّن فِى ٱلسَّمَآءِ أَن يَخْسِفَ بِكُمُ ٱلْأَرْضَ فَإِذَا هِىَ تَمُورُ ﴿١٦﴾ أَمْ أَمِنتُم مَّن فِى ٱلسَّمَآءِ أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ۖ فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ ﴿١٧﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿١٨﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ إِلَى ٱلطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَٰٓفَّٰتٍ وَيَقْبِضْنَ ۚ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا ٱلرَّحْمَٰنُ ۚ إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَىْءٍۭ بَصِيرٌ ﴿١٩﴾ أَمَّنْ هَٰذَا ٱلَّذِى هُوَ جُندٌ لَّكُمْ يَنصُرُكُم مِّن دُونِ ٱلرَّحْمَٰنِ ۚ إِنِ ٱلْكَٰفِرُونَ إِلَّا فِى غُرُورٍ ﴿٢٠﴾ أَمَّنْ هَٰذَا ٱلَّذِى يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُۥ ۚ بَل لَّجُّوا۟ فِى عُتُوٍّ وَنُفُورٍ ﴿٢١﴾ أَفَمَن يَمْشِى مُكِبًّا عَلَىٰ وَجْهِهِۦٓ أَهْدَىٰٓ أَمَّن يَمْشِى سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢٢﴾ قُلْ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ وَٱلْأَفْـِٔدَةَ ۖ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ هُوَ ٱلَّذِى ذَرَأَكُمْ فِى ٱلْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلْ إِنَّمَا ٱلْعِلْمُ عِندَ ٱللَّهِ وَإِنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٦﴾

﴿۱۳﴾ [خواه] گفتار خود را پنهان دارید یا آن را آشکار سازید، [به هر حال،] او به آنچه در دل‌هاست آگاه است. ﴿۱۴﴾ آیا کسی که [همۀ موجودات را] آفریده است، [حالِ بندگان را] نمی‌داند؟ در حالی که او بسیار باریک‌بین و آگاه است. ﴿۱۵﴾ او ذاتی است که زمین را برای شما رام [و هموار] گردانید، پس در گوشه و کنارِ آن راه بروید و از روزیِ او بخورید؛ و بازگشت [همه] به سوی اوست. ﴿۱۶﴾ آیا خود را از [عذاب] ذاتی که در آسمان است، در امان می‌دانید، که [فرمان دهد] زمین را که شما را فرو بَرد و ناگهان به لرزش درآید؟ ﴿۱۷﴾ یا خود را از ذاتی که در آسمان است در امان می‌دانید، که طوفان شن بر شما فرستد؟ آنگاه به زودی خواهید دانست که هشدار من چگونه است! ﴿۱۸﴾ همانا کسانی که پیش از آنان بودند [نیز دعوت پیامبران را] تکذیب کردند؛ پس [بنگر که] عقوبت من چگونه بود! ﴿۱۹﴾ آیا به پرندگانی که بر فرازِ سرشان است نگاه نکردند که [گاهی] بال‌هایشان را می‌گشایند و [گاهی] فرومی‌بندند؟ جز [الله] رحمان [کسی] آنها را [بر فرازِ آسمان] نگاه نمی‌دارد؛ بی‌گمان او به همه چیز بسیار بیناست. ﴿۲۰﴾ آیا این کسی که لشکر شماست، می‌تواند شما را در برابر الله یاری دهد؟ کافران جز در فریب [و غرورشان] نیستند. ﴿۲۱﴾ یا آن ذاتی که شما را روزی می‌دهد، اگر روزی‌اش را بازدارد، [چه کسی می‌تواند نیاز شما را تأمین کند؟] ولی آنها در سرکشی و فرار از حقیقت، لجاجت می‌ورزند. ﴿۲۲﴾ آیا کسی که به رو افتاده [و نگونسار] حرکت می‌کند، به هدایت نزدیک‌تر است، یا کسی که راست و استوار بر راهِ راست گام برمی‌دارد؟ ﴿۲۳﴾ بگو: «او ذاتی است که شما را آفرید و گوش و چشمان و دل برایتان قرار داد؛ [اما شما] اندکی سپاسگزاری می‌کنید». ﴿۲۴﴾ بگو: «او ذاتی است که شما را در زمین پراکند، و به سوی او محشور می‌شوید». ﴿۲۵﴾ و می‌گویند: «اگر راست می‌گویید، این وعده [قیامت] چه زمانی است؟» ﴿۲۶﴾ بگو: «علم [قیامت] تنها نزد الله است و من فقط بیم‌دهنده‌ای آشکارم».

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سِيٓـَٔتْ وُجُوهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَقِيلَ هَٰذَا ٱلَّذِى كُنتُم بِهِۦ تَدَّعُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِىَ ٱللَّهُ وَمَن مَّعِىَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَن يُجِيرُ ٱلْكَٰفِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٨﴾ قُلْ هُوَ ٱلرَّحْمَٰنُ ءَامَنَّا بِهِۦ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا ۖ فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢٩﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَآؤُكُمْ غَوْرًا فَمَن يَأْتِيكُم بِمَآءٍ مَّعِينٍۭ ﴿٣٠﴾

سُورَةُ القَلَمِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

نٓ ۚ وَٱلْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ﴿١﴾ مَآ أَنتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ﴿٢﴾ وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ﴿٣﴾ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿٤﴾ فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ ﴿٥﴾ بِأَييِّكُمُ ٱلْمَفْتُونُ ﴿٦﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦ وَهُوَ أَعْلَمُ بِٱلْمُهْتَدِينَ ﴿٧﴾ فَلَا تُطِعِ ٱلْمُكَذِّبِينَ ﴿٨﴾ وَدُّوا۟ لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ ﴿٩﴾ وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ ﴿١٠﴾ هَمَّازٍ مَّشَّآءٍۭ بِنَمِيمٍ ﴿١١﴾ مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾ عُتُلٍّۭ بَعْدَ ذَٰلِكَ زَنِيمٍ ﴿١٣﴾ أَن كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ﴿١٤﴾ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ءَايَٰتُنَا قَالَ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٥﴾ سَنَسِمُهُۥ عَلَى ٱلْخُرْطُومِ ﴿١٦﴾

﴿۲۷﴾ هنگامی که آن [وعده و عذاب الهی] را از نزدیک ببینند، چهرۀ کسانی که کافر شدند، سیاه و اندوهگین می‌گردد و [به آنان] گفته می‌شود: «این همان چیزی است که درخواست می‌کردید». ﴿۲۸﴾ [ای پیامبر،] بگو: «به من خبر دهید، اگر الله مرا و کسانی را که با من هستند، نابود کند یا بر ما رحمت آورد، کیست که کافران را از عذاب دردناک پناه دهد؟» ﴿۲۹﴾ بگو: «او [الله] رحمان است؛ به او ایمان آورده‌ایم و بر او توکل کرده‌ایم؛ [ای کافران،] به زودی خواهید دانست که چه کسی در گمراهیِ آشکار است». ﴿۳۰﴾ [ای پیامبر،] بگو: «به من خبر دهید اگر آب [آشامیدنیِ] شما [در زمین] فرو رود، چه کسی می‌تواند آب روان [و گوارا] برایتان بیاورد؟»

۶۸- سورۀ قلم مکی است
وآن پنجاه ودو آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ نون. سوگند به قلم و آنچه می‌نویسند، ﴿۲﴾ که تو [ای پیامبر،] به نعمت [و فضلِ] پروردگارت، دیوانه نیستی، ﴿۳﴾ و پاداشی بی‌پایان برای تو است؛ ﴿۴﴾ و یقیناً تو اخلاقِ بسیار نیکو و والایی داری. ﴿۵﴾ به زودی خواهی دید و آنها [نیز] خواهند دید ﴿۶﴾ که کدام یک از شما دیوانه است. ﴿۷﴾ پروردگارت بهتر می‌داند چه کسی از راه او گمراه گشته، و او به هدایت‌یافتگان [نیز] داناتر است. ﴿۸﴾ پس از تکذیب‌کنندگان اطاعت مکن. ﴿۹﴾ آنها دوست دارند [و می‌خواهند] که نرمی [و مدارا] کنی، تا آنان [نیز] نرمی [و مدارا] کنند. ﴿۱۰﴾ و از هر فرومایه‌ای که بسیار سوگند [دروغ] یاد می‌کند، اطاعت مکن. ﴿۱۱﴾ [همان کسی که] بسیار عیبجوست و به سخن‌چینی آمد و شد می‌کند. ﴿۱۲﴾ و بسیار مانع کار خیر، و متجاوز و گناهکار است. ﴿۱۳﴾ به علاوه، خشن و بی‌تبار و بدنام است. ﴿۱۴﴾ به خاطر آن که صاحب مال و فرزندان بسیار است. ﴿۱۵﴾ هنگامی که آیات ما بر او خوانده می‌شود، می‌گوید: «[اینها] افسانه‌های [خیالی] گذشتگان است». ﴿۱۶﴾ به زودی داغ [ننگ و رسوایی] بر بینی او می‌نهیم.

إِنَّا بَلَوْنَٰهُمْ كَمَا بَلَوْنَآ أَصْحَٰبَ ٱلْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا۟ لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ﴿١٧﴾ وَلَا يَسْتَثْنُونَ ﴿١٨﴾ فَطَافَ عَلَيْهَا طَآئِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَآئِمُونَ ﴿١٩﴾ فَأَصْبَحَتْ كَٱلصَّرِيمِ ﴿٢٠﴾ فَتَنَادَوْا۟ مُصْبِحِينَ ﴿٢١﴾ أَنِ ٱغْدُوا۟ عَلَىٰ حَرْثِكُمْ إِن كُنتُمْ صَٰرِمِينَ ﴿٢٢﴾ فَٱنطَلَقُوا۟ وَهُمْ يَتَخَٰفَتُونَ ﴿٢٣﴾ أَن لَّا يَدْخُلَنَّهَا ٱلْيَوْمَ عَلَيْكُم مِّسْكِينٌ ﴿٢٤﴾ وَغَدَوْا۟ عَلَىٰ حَرْدٍ قَٰدِرِينَ ﴿٢٥﴾ فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوٓا۟ إِنَّا لَضَآلُّونَ ﴿٢٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٢٧﴾ قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ ﴿٢٨﴾ قَالُوا۟ سُبْحَٰنَ رَبِّنَآ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَلَٰوَمُونَ ﴿٣٠﴾ قَالُوا۟ يَٰوَيْلَنَآ إِنَّا كُنَّا طَٰغِينَ ﴿٣١﴾ عَسَىٰ رَبُّنَآ أَن يُبْدِلَنَا خَيْرًا مِّنْهَآ إِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا رَٰغِبُونَ ﴿٣٢﴾ كَذَٰلِكَ ٱلْعَذَابُ ۖ وَلَعَذَابُ ٱلْءَاخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٣٤﴾ أَفَنَجْعَلُ ٱلْمُسْلِمِينَ كَٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٣٥﴾ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٦﴾ أَمْ لَكُمْ كِتَٰبٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ﴿٣٧﴾ إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ﴿٣٨﴾ أَمْ لَكُمْ أَيْمَٰنٌ عَلَيْنَا بَٰلِغَةٌ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ ۙ إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ ﴿٣٩﴾ سَلْهُمْ أَيُّهُم بِذَٰلِكَ زَعِيمٌ ﴿٤٠﴾ أَمْ لَهُمْ شُرَكَآءُ فَلْيَأْتُوا۟ بِشُرَكَآئِهِمْ إِن كَانُوا۟ صَٰدِقِينَ ﴿٤١﴾ يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى ٱلسُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤٢﴾

﴿۱۷﴾ ما آنها را آزمایش کردیم، همان‌گونه که صاحبان باغ را آزمودیم؛ هنگامی که سوگند یاد کردند که صبحگاهان [که مستمندان نباشند،] میوه‌های باغ را بچینند. ﴿۱۸﴾ [ولی] «إن‌شاءالله» نگفتند. ﴿۱۹﴾ عذابی [فراگیر] از سوی پروردگارت بر [باغ] آنها فرود آمد، در حالی که همه در خواب بودند. ﴿۲۰﴾ و آن باغ [سبز و خرم، پس از آتش‌سوزی] همچون شبِ سیاه شد. ﴿۲۱﴾ آنگاه صبحگاهان یکدیگر را ندا دادند ﴿۲۲﴾ که اگر می‌خواهید میوه بچینید، به سوی کشتزار [و باغ] خویش بروید. ﴿۲۳﴾ آنگاه [به سوی کشتزار] حرکت کردند، در حالی که آهسته با هم می‌گفتند: ﴿۲۴﴾ «[مراقب باشید] که امروز هیچ [نیازمند و] بینوایی در آن [باغ] وارد نشود!» ﴿۲۵﴾ و صبحگاهان با تصمیم جدی بر جلوگیری [از ورود مستمندان، به سمتِ باغ] بیرون شدند. ﴿۲۶﴾ اما هنگامی که آن [باغ] را دیدند، گفتند: «یقیناً ما [اشتباه آمده‌ایم و] راه را گم کرده‌ایم؛ ﴿۲۷﴾ [نه؛] بلکه ما [از حاصلِ آن] بی‌بهره و محروم هستیم». ﴿۲۸﴾ بهترین [و خردمندترین] آنان گفت: «آیا به شما نگفتم چرا [شکر و] تسبیح [الله را] نمی‌گویید؟». ﴿۲۹﴾ گفتند: «پروردگار ما پاک و منزّه است؛ مسلّماً ما ستمکار بودیم». ﴿۳۰﴾ آنگاه ملامت‌کنان به یکدیگر روی آوردند ﴿۳۱﴾ [و] گفتند: «وای بر ما که طغیانگر [و سرکش] بودیم! ﴿۳۲﴾ امیدواریم که پروردگارمان [ما را ببخشد و] در عوض، چیزی بهتر از آن [باغ] به ما دهد؛ [چرا که] بی‌گمان، ما به سوی پروردگار خود روی آورده‌ایم». ﴿۳۳﴾ عذاب [الله در دنیا] اینچنین است؛ و اگر می‌دانستند، عذاب آخرت مسلماً بزرگ‌تر [و بیشتر] است. ﴿۳۴﴾ به راستی برای پرهیزگاران نزد پروردگارشان باغ‌های پرنعمت است. ﴿۳۵﴾ آیا ما مسلمانان را همچون مجرمان [و گناهکاران] قرار می‌دهیم؟ ﴿۳۶﴾ شما را چه شده است؟ چگونه داوری می‌کنید؟ ﴿۳۷﴾ آیا شما کتابی [آسمانی] دارید که در آن [می‌خوانید و] فرامی‌گیرید؟ ﴿۳۸﴾ و [آیا] آنچه را انتخاب می‌کنید، در آن [کتاب] برای شما [نوشته شده] است؟ ﴿۳۹﴾ یا اینکه بر [عهدۀ] ما عهد و پیمان استواری تا روز قیامت دارید که هر چه را حکم کنید، [حق] برای شما باشد؟ ﴿۴۰﴾ [ای پیامبر،] از آنها بپرس کدام‌یک از آنان در برابر این [ادعاها] متعهد است؟ ﴿۴۱﴾ و یا اینکه [معبودان و] شریکانی دارند؟ اگر راست می‌گویند، باید شریکان [و معبودان] خویش را بیاورند. ﴿۴۲﴾ روزی که [الله متعال برای داوری میان خلایق بیاید،] ساق [او تعالی که هیچ چیز مانند آن نیست] آشکار می‌گردد و [مردم] به سجده فراخوانده می‌شوند؛ ولی [کافران و منافقان] نمی‌توانند [سجده کنند].

خَٰشِعَةً أَبۡصَٰرُهُمۡ تَرۡهَقُهُمۡ ذِلَّةٞۖ وَقَدۡ كَانُواْ يُدۡعَوۡنَ إِلَى ٱلسُّجُودِ وَهُمۡ سَٰلِمُونَ ﴿٤٣﴾ فَذَرۡنِي وَمَن يُكَذِّبُ بِهَٰذَا ٱلۡحَدِيثِۖ سَنَسۡتَدۡرِجُهُم مِّنۡ حَيۡثُ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٤٤﴾ وَأُمۡلِي لَهُمۡۚ إِنَّ كَيۡدِي مَتِينٌ ﴿٤٥﴾ أَمۡ تَسۡـَٔلُهُمۡ أَجۡرٗا فَهُم مِّن مَّغۡرَمٖ مُّثۡقَلُونَ ﴿٤٦﴾ أَمۡ عِندَهُمُ ٱلۡغَيۡبُ فَهُمۡ يَكۡتُبُونَ ﴿٤٧﴾ فَٱصۡبِرۡ لِحُكۡمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُن كَصَاحِبِ ٱلۡحُوتِ إِذۡ نَادَىٰ وَهُوَ مَكۡظُومٞ ﴿٤٨﴾ لَّوۡلَآ أَن تَدَٰرَكَهُۥ نِعۡمَةٞ مِّن رَّبِّهِۦ لَنُبِذَ بِٱلۡعَرَآءِ وَهُوَ مَذۡمُومٞ ﴿٤٩﴾ فَٱجۡتَبَٰهُ رَبُّهُۥ فَجَعَلَهُۥ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٥٠﴾ وَإِن يَكَادُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَيُزۡلِقُونَكَ بِأَبۡصَٰرِهِمۡ لَمَّا سَمِعُواْ ٱلذِّكۡرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُۥ لَمَجۡنُونٞ ﴿٥١﴾ وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكۡرٞ لِّلۡعَٰلَمِينَ ﴿٥٢﴾

سُورَةُ الحَاقَّةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلۡحَآقَّةُ ﴿١﴾ مَا ٱلۡحَآقَّةُ ﴿٢﴾ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلۡحَآقَّةُ ﴿٣﴾ كَذَّبَتۡ ثَمُودُ وَعَادُۢ بِٱلۡقَارِعَةِ ﴿٤﴾ فَأَمَّا ثَمُودُ فَأُهۡلِكُواْ بِٱلطَّاغِيَةِ ﴿٥﴾ وَأَمَّا عَادٞ فَأُهۡلِكُواْ بِرِيحٖ صَرۡصَرٍ عَاتِيَةٖ ﴿٦﴾ سَخَّرَهَا عَلَيۡهِمۡ سَبۡعَ لَيَالٖ وَثَمَٰنِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومٗاۖ فَتَرَى ٱلۡقَوۡمَ فِيهَا صَرۡعَىٰ كَأَنَّهُمۡ أَعۡجَازُ نَخۡلٍ خَاوِيَةٖ ﴿٧﴾ فَهَلۡ تَرَىٰ لَهُم مِّنۢ بَاقِيَةٖ ﴿٨﴾

﴿۴۳﴾ [در حالی که] دیدگانشان [از ترس و ندامت] فرو افتاده و ذلت و خواری وجودشان را فراگرفته است؛ و یقیناً پیش از این [در دنیا] در حالی که تندرست بودند، به سجده فراخوانده می‌شدند. ﴿۴۴﴾ [ای پیامبر،] مرا با آن کسی که این سخن [= قرآن] را تکذیب می کند واگذار. ما آنان را اندک‌اندک [و] به گونه‌ای که درنیابند [و از جایی که متوجه نگردند]، به سوی عذاب خواهیم کشاند. ﴿۴۵﴾ و به آنها مهلت می‌دهم. بی‌گمان، مکر [و تدبیرِ] من استوار [و محکم] است. ﴿۴۶﴾ [ای پیامبر،] مگر تو از آنان مزدی درخواست می کنی که [از ادایِ آن در رنجند و] برایشان سنگین است؟ ﴿۴۷﴾ یا [اسرار] غیب نزد آنهاست و آنان [آنچه را می گویند از روی آن] می‌نویسند. ﴿۴۸﴾ [ای پیامبر،] در برابر فرمان [و حکم] پروردگارت صبر کن، و مانند صاحبِ ماهی [= یونس عليه السلام] مباش که با دلی سرشار از خشم و اندوه، [الله را] ندا داد. ﴿۴۹﴾ اگر نعمت [و رحمتی] از سوی پروردگارش به یاری او نیامده بود، یقیناً در حالی [از شکم ماهی،] به صحرای خشکیده بیرون افکنده می‌شد که نکوهیده بود. ﴿۵۰﴾ آنگاه پروردگارش او را برگزید و از صالحان قرار داد. ﴿۵۱﴾ و [ای پیامبر،] نزدیک است کسانی که کافر شدند، هنگامی که آیات قرآن را می‌شنوند، تو را چشم‌زخم زنند؛ و [به خاطر خشم و حسدشان] می گویند: «قطعاً او دیوانه است»؛ ﴿۵۲﴾ در حالی که این [قرآن] جز پندی برای جهانیان نیست.

۶۹- سورۀ حاقّه مکی است
وآن پنجاه ودو آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ [روزِ] واقع‌شدنیِ [رستاخیز] ﴿۲﴾ آن واقع‌شدنی چیست؟ ﴿۳﴾ و تو چه دانی آن واقع‌شدنی چیست [و چگونه است]؟ ﴿۴﴾ [قوم] ثمود و [قوم] عاد، [قیامتِ] درهم‌کوبنده را تکذیب کردند. ﴿۵﴾ و اما [قوم] ثمود، به بانگِ سهمگین هلاک شدند. ﴿۶﴾ و اما [قوم] عاد، با تندبادی سرکش و سرد به هلاکت رسیدند. ﴿۷﴾ [الله] هفت شب و هشت روز پیاپی آن [عذاب] را بر آنها مسلط نمود؛ پس [اگر آنجا بودی، آن] قوم را [در اثرِ آن تندباد،] مانند تنه‌های پوسیده و توخالی درختان خرما، بر زمین‌افتاده [و هلاک‌شده] می‌دیدی. ﴿۸﴾ آیا کسی از آنها را می‌بینی که باقی مانده باشد؟

وَجَآءَ فِرۡعَوۡنُ وَمَن قَبۡلَهُۥ وَٱلۡمُؤۡتَفِكَٰتُ بِٱلۡخَاطِئَةِ ٩ فَعَصَوۡاْ رَسُولَ رَبِّهِمۡ فَأَخَذَهُمۡ أَخۡذَةٗ رَّابِيَةً ١٠ إِنَّا لَمَّا طَغَا ٱلۡمَآءُ حَمَلۡنَٰكُمۡ فِي ٱلۡجَارِيَةِ ١١ لِنَجۡعَلَهَا لَكُمۡ تَذۡكِرَةٗ وَتَعِيَهَآ أُذُنٞ وَٰعِيَةٞ ١٢ فَإِذَا نُفِخَ فِي ٱلصُّورِ نَفۡخَةٞ وَٰحِدَةٞ ١٣ وَحُمِلَتِ ٱلۡأَرۡضُ وَٱلۡجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةٗ وَٰحِدَةٗ ١٤ فَيَوۡمَئِذٖ وَقَعَتِ ٱلۡوَاقِعَةُ ١٥ وَٱنشَقَّتِ ٱلسَّمَآءُ فَهِيَ يَوۡمَئِذٖ وَاهِيَةٞ ١٦ وَٱلۡمَلَكُ عَلَىٰٓ أَرۡجَآئِهَاۚ وَيَحۡمِلُ عَرۡشَ رَبِّكَ فَوۡقَهُمۡ يَوۡمَئِذٖ ثَمَٰنِيَةٞ ١٧ يَوۡمَئِذٖ تُعۡرَضُونَ لَا تَخۡفَىٰ مِنكُمۡ خَافِيَةٞ ١٨ فَأَمَّا مَنۡ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ فَيَقُولُ هَآؤُمُ ٱقۡرَءُواْ كِتَٰبِيَهۡ ١٩ إِنِّي ظَنَنتُ أَنِّي مُلَٰقٍ حِسَابِيَهۡ ٢٠ فَهُوَ فِي عِيشَةٖ رَّاضِيَةٖ ٢١ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٖ ٢٢ قُطُوفُهَا دَانِيَةٞ ٢٣ كُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ هَنِيٓـَٔۢا بِمَآ أَسۡلَفۡتُمۡ فِي ٱلۡأَيَّامِ ٱلۡخَالِيَةِ ٢٤ وَأَمَّا مَنۡ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ بِشِمَالِهِۦ فَيَقُولُ يَٰلَيۡتَنِي لَمۡ أُوتَ كِتَٰبِيَهۡ ٢٥ وَلَمۡ أَدۡرِ مَا حِسَابِيَهۡ ٢٦ يَٰلَيۡتَهَا كَانَتِ ٱلۡقَاضِيَةَ ٢٧ مَآ أَغۡنَىٰ عَنِّي مَالِيَهۡۜ ٢٨ هَلَكَ عَنِّي سُلۡطَٰنِيَهۡ ٢٩ خُذُوهُ فَغُلُّوهُ ٣٠ ثُمَّ ٱلۡجَحِيمَ صَلُّوهُ ٣١ ثُمَّ فِي سِلۡسِلَةٖ ذَرۡعُهَا سَبۡعُونَ ذِرَاعٗا فَٱسۡلُكُوهُ ٣٢ إِنَّهُۥ كَانَ لَا يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ ٱلۡعَظِيمِ ٣٣ وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلۡمِسۡكِينِ ٣٤ فَلَيۡسَ لَهُ ٱلۡيَوۡمَ هَٰهُنَا حَمِيمٞ ٣٥

سكتة لطيفة على هاء مَالِيَهۡۜ

﴿۹﴾ و فرعون و کسانی که پیش از او بودند و [مردم] شهرهای ویران شده [= قوم لوط،] مرتکب گناهان [بزرگ] شدند. ﴿۱۰﴾ آنها از [فرمان] فرستادۀ پروردگارشان سرپیچی کردند، آنگاه [الله] آنان را به عذاب بی‌نهایت سختی گرفتار کرد. ﴿۱۱﴾ هنگامی که آب طغیان کرد، ما [اجداد] شما را [به همراه نوح علیه‌السلام] در کشتی سوار کردیم، ﴿۱۲﴾ تا پندی برای شما قرار دهیم و گوش‌های شنوا آن را بشنوند و به یاد بسپارند. ﴿۱۳﴾ آنگاه که یک بار در صور دمیده شود، ﴿۱۴﴾ و زمین و کوهها از جا کنده شده و یکباره درهم‌کوبیده [و متلاشی] شوند. ﴿۱۵﴾ در آن روز، واقعۀ [عظیمِ] قیامت به وقوع می‌پیوندد ﴿۱۶﴾ و آسمان شکافته می‌شود و در آن روز، سست می‌گردد [و فرو می‌ریزد]. ﴿۱۷﴾ و فرشتگان بر کناره‌های آن [= آسمان] قرار می‌گیرند؛ و آن روز، هشت [فرشته] عرش پروردگارت را بر سرِ خود حمل می‌کنند. ﴿۱۸﴾ در آن روز، شما [همگی برای حسابرسی، به پیشگاه الله] عرضه می‌شوید و هیچ چیز از [کارهای] شما پنهان نخواهد ماند. ﴿۱۹﴾ اما کسی که نامۀ [اعمالش] را به دست راستش دهند، می‌گوید: «بیایید نامۀ [اعمال] مرا بخوانید. ﴿۲۰﴾ من یقین داشتم که با حساب [اعمال] خود مواجه خواهم شد». ﴿۲۱﴾ پس او در یک زندگی پسندیده [و رضایت‌بخش] خواهد بود؛ ﴿۲۲﴾ در بهشتی برین ﴿۲۳﴾ که میوه‌هایش [برای چیدن] در دسترس است. ﴿۲۴﴾ [و به آنها گفته می‌شود:] «به [پاداش] آنچه در ایام گذشته پیش فرستاده‌اید، بخورید و بیاشامید؛ گوارایتان باد». ﴿۲۵﴾ و اما کسی که نامۀ [اعمالش] را به دست چپش دهند، می‌گوید: «ای کاش هرگز نامه‌[ی اعمالم] را به من نمی‌دادند، ﴿۲۶﴾ و نمی‌دانستم حسابم چیست! ﴿۲۷﴾ ای کاش [با مرگ،] همه چیز تمام می‌شد [و پایان کار بود]! ﴿۲۸﴾ مال و دارایی‌ام مرا بی‌نیاز نکرد [و سودی نبخشید]. ﴿۲۹﴾ قدرت و فرمانروایی‌ام [نیز] از [دست] من رفت [و به کلی نابود شد]». ﴿۳۰﴾ [به فرشتگان گفته می‌شود:] «او را بگیرید و در بند و زنجیر کنید. ﴿۳۱﴾ سپس او را به [آتش] دوزخ بیفکنید. ﴿۳۲﴾ آنگاه وی را در زنجیری ببندید که طولش هفتاد ذِراع [گز] است. ﴿۳۳﴾ بی‌گمان، او هرگز به الله بزرگ ایمان نمی‌آورد، ﴿۳۴﴾ و هرگز [مردم را] بر اطعام بینوا[یان] تشویق نمی‌کرد. ﴿۳۵﴾ بنابر این، امروز دوست صمیمی [و مهربانی] در اینجا ندارد [که یاری‌اش کند]،

وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنۡ غِسۡلِينٖ ٣٦ لَّا يَأۡكُلُهُۥٓ إِلَّا ٱلۡخَٰطِـُٔونَ ٣٧ فَلَآ أُقۡسِمُ بِمَا
تُبۡصِرُونَ ٣٨ وَمَا لَا تُبۡصِرُونَ ٣٩ إِنَّهُۥ لَقَوۡلُ رَسُولٖ كَرِيمٖ ٤٠ وَمَا هُوَ بِقَوۡلِ
شَاعِرٖۚ قَلِيلٗا مَّا تُؤۡمِنُونَ ٤١ وَلَا بِقَوۡلِ كَاهِنٖۚ قَلِيلٗا مَّا تَذَكَّرُونَ ٤٢
تَنزِيلٞ مِّن رَّبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٤٣ وَلَوۡ تَقَوَّلَ عَلَيۡنَا بَعۡضَ ٱلۡأَقَاوِيلِ ٤٤
لَأَخَذۡنَا مِنۡهُ بِٱلۡيَمِينِ ٤٥ ثُمَّ لَقَطَعۡنَا مِنۡهُ ٱلۡوَتِينَ ٤٦ فَمَا مِنكُم
مِّنۡ أَحَدٍ عَنۡهُ حَٰجِزِينَ ٤٧ وَإِنَّهُۥ لَتَذۡكِرَةٞ لِّلۡمُتَّقِينَ ٤٨ وَإِنَّا
لَنَعۡلَمُ أَنَّ مِنكُم مُّكَذِّبِينَ ٤٩ وَإِنَّهُۥ لَحَسۡرَةٌ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ ٥٠
وَإِنَّهُۥ لَحَقُّ ٱلۡيَقِينِ ٥١ فَسَبِّحۡ بِٱسۡمِ رَبِّكَ ٱلۡعَظِيمِ ٥٢

سُورَةُ المَعَارِجِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَأَلَ سَآئِلُۢ بِعَذَابٖ وَاقِعٖ ١ لِّلۡكَٰفِرِينَ لَيۡسَ لَهُۥ دَافِعٞ ٢
مِّنَ ٱللَّهِ ذِي ٱلۡمَعَارِجِ ٣ تَعۡرُجُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَٱلرُّوحُ إِلَيۡهِ فِي
يَوۡمٖ كَانَ مِقۡدَارُهُۥ خَمۡسِينَ أَلۡفَ سَنَةٖ ٤ فَٱصۡبِرۡ صَبۡرٗا جَمِيلًا ٥
إِنَّهُمۡ يَرَوۡنَهُۥ بَعِيدٗا ٦ وَنَرَىٰهُ قَرِيبٗا ٧ يَوۡمَ تَكُونُ ٱلسَّمَآءُ
كَٱلۡمُهۡلِ ٨ وَتَكُونُ ٱلۡجِبَالُ كَٱلۡعِهۡنِ ٩ وَلَا يَسۡـَٔلُ حَمِيمٌ حَمِيمٗا ١٠

﴿۳۶﴾ و غذایی جز چرک و خون [جهنمیان] ندارد؛ ﴿۳۷﴾ [غذایی که] جز گناهکاران آن را نمی‌خورند». ﴿۳۸﴾ سوگند به آنچه می‌بینید ﴿۳۹﴾ و به آنچه نمی‌بینید. ﴿۴۰﴾ بی‌تردید، این [قرآن، سخن الله است که ابلاغش به پیامبر، بر عهدۀ] فرستاده‌ای بزرگوار [=جبرئیل علیه السلام] است. ﴿۴۱﴾ و اینها گفتار شاعری نیست؛ [اما شما کافران] کمتر ایمان می‌آورید. ﴿۴۲﴾ و [نیز] گفتار کاهنی نیست؛ [اما شما] کمتر پند می‌گیرید. ﴿۴۳﴾ [این قرآن،] از سوی پروردگار جهانیان نازل شده است. ﴿۴۴﴾ اگر [پیامبر] سخنانی [به دروغ] بر ما می‌بست، ﴿۴۵﴾ مسلّماً ما دست راست او را می‌گرفتیم، ﴿۴۶﴾ سپس [شاه]رگِ قلبش را قطع می‌کردیم، ﴿۴۷﴾ و هیچ‌یک از شما نمی‌توانست مانع [عذابِ] او گردد. ﴿۴۸﴾ یقیناً این [قرآن،] پند و تذکری برای پرهیزگاران است. ﴿۴۹﴾ و ما یقیناً می‌دانیم که برخی از شما، تکذیب‌کنندگان [این کلام الهی] هستید. ﴿۵۰﴾ و همانا این [قرآن،] بر کافران مایۀ حسرت و ندامت است. ﴿۵۱﴾ و بی‌گمان، این [قرآن،] حقیقتِ راستین است. ﴿۵۲﴾ پس [ای پیامبر،] با [ذکرِ] نامِ پروردگار بزرگت [او را] تسبیح گوی.

۷۰- سورۀ معارج مکی است
وآن چهل وچهار آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ درخواست‌کننده‌ای [به تمسخر] تقاضای عذابی را کرد که وقوعش [در قیامت] حتمی است، ﴿۲﴾ [این عذاب،] برای کافران است [و] هیچ دفع‌کننده‌ای ندارد. ﴿۳﴾ از سوی الله [به وقوع می‌پیوندد که دارای عُلُو و] صاحبِ مراتب و درجات والاست. ﴿۴﴾ فرشتگان و روح [= جبرئیل علیه السلام] به سوی او عروج می‌کنند، در روزی که مقدارش [در مقیاس بشری،] پنجاه هزار سال است. ﴿۵﴾ پس تو [ای پیامبر، در برابر تمسخرشان] صبرِ نیکو پیشه کن. ﴿۶﴾ بی‌گمان، آنها آن [روز] را دور می‌بینند ﴿۷﴾ و ما آن را نزدیک می‌بینیم. ﴿۸﴾ [همان] روزی که آسمان چون مسِ گداخته شود، ﴿۹﴾ و کوه‌ها مانند پشم رنگین [متلاشی و پراکنده] شود. ﴿۱۰﴾ و هیچ دوست صمیمی [و خویشاوندی] از [حال] دوست صمیمی [و خویشاوندش] نمی‌پرسد.

يُبَصَّرُونَهُمْۚ يَوَدُّ ٱلْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذِۭ بِبَنِيهِ ﴿١١﴾
وَصَٰحِبَتِهِۦ وَأَخِيهِ ﴿١٢﴾ وَفَصِيلَتِهِ ٱلَّتِي تُـْٔوِيهِ ﴿١٣﴾ وَمَن فِي ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا
ثُمَّ يُنجِيهِ ﴿١٤﴾ كَلَّآۖ إِنَّهَا لَظَىٰ ﴿١٥﴾ نَزَّاعَةً لِّلشَّوَىٰ ﴿١٦﴾ تَدْعُواْ مَنْ أَدْبَرَ
وَتَوَلَّىٰ ﴿١٧﴾ وَجَمَعَ فَأَوْعَىٰٓ ﴿١٨﴾ ۞ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ خُلِقَ هَلُوعًا ﴿١٩﴾ إِذَا مَسَّهُ ٱلشَّرُّ
جَزُوعًا ﴿٢٠﴾ وَإِذَا مَسَّهُ ٱلْخَيْرُ مَنُوعًا ﴿٢١﴾ إِلَّا ٱلْمُصَلِّينَ ﴿٢٢﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ
عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَآئِمُونَ ﴿٢٣﴾ وَٱلَّذِينَ فِيٓ أَمْوَٰلِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ ﴿٢٤﴾ لِّلسَّآئِلِ
وَٱلْمَحْرُومِ ﴿٢٥﴾ وَٱلَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ ٱلدِّينِ ﴿٢٦﴾ وَٱلَّذِينَ هُم مِّنْ عَذَابِ
رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ ﴿٢٧﴾ إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ﴿٢٨﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ
لِفُرُوجِهِمْ حَٰفِظُونَ ﴿٢٩﴾ إِلَّا عَلَىٰٓ أَزْوَٰجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُمْ فَإِنَّهُمْ
غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٣٠﴾ فَمَنِ ٱبْتَغَىٰ وَرَآءَ ذَٰلِكَ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْعَادُونَ ﴿٣١﴾ وَٱلَّذِينَ
هُمْ لِأَمَٰنَٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَٰعُونَ ﴿٣٢﴾ وَٱلَّذِينَ هُم بِشَهَٰدَٰتِهِمْ قَآئِمُونَ ﴿٣٣﴾
وَٱلَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٣٤﴾ أُوْلَٰٓئِكَ فِي جَنَّٰتٍ مُّكْرَمُونَ ﴿٣٥﴾
فَمَالِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ قِبَلَكَ مُهْطِعِينَ ﴿٣٦﴾ عَنِ ٱلْيَمِينِ وَعَنِ ٱلشِّمَالِ
عِزِينَ ﴿٣٧﴾ أَيَطْمَعُ كُلُّ ٱمْرِيٍٕ مِّنْهُمْ أَن يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ﴿٣٨﴾ كَلَّآۖ إِنَّا خَلَقْنَٰهُم
مِّمَّا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾ فَلَآ أُقْسِمُ بِرَبِّ ٱلْمَشَٰرِقِ وَٱلْمَغَٰرِبِ إِنَّا لَقَٰدِرُونَ ﴿٤٠﴾

﴿۱۱﴾ [در حالی که] آنان به یکدیگر نشان داده می‌شوند، گناهکار [دوست دارد و] آرزو می‌کند که فرزندان خود را در ازای [رهایی] از عذاب آن روز بدهد، ﴿۱۲﴾ و [همچنین] زنش و برادرش را ﴿۱۳﴾ و قبیله‌اش را که [همیشه] به او جا و پناه می‌داد. ﴿۱۴﴾ و [همچنین] همهٔ کسانی را که روی زمین هستند [فدا کند] تا نجات یابد. ﴿۱۵﴾ [اما] هرگز چنین نیست [که برایش راه نجاتی باشد]! بی‌گمان، آن شعله‌های [آتشِ] سوزان است ﴿۱۶﴾ [که] پوست از سر برمی‌گَنَد. ﴿۱۷﴾ کسانی را که [به فرمان الله] پشت کردند و [از حق] روی گرداندند، [به سوی خود] فرامی‌خوانَد. ﴿۱۸﴾ و [نیز کسانی را که] اموال را جمع‌آوری و ذخیره کردند [و حق آن را نپرداختند]. ﴿۱۹﴾ یقیناً انسان، کم‌طاقت [و حریص] آفریده شده است. ﴿۲۰﴾ هر گاه بدی [و مصیبتی] به او رسد، بی‌تابی می‌کند، ﴿۲۱﴾ و هر گاه خوبی به او رسد، بازدارنده [و بخیل] می‌گردد. ﴿۲۲﴾ مگر نمازگزاران؛ ﴿۲۳﴾ همان کسانی که بر نمازهایشان همیشه پایداری می‌کنند. ﴿۲۴﴾ و کسانی که در اموالشان، حق [معیّن و] معلومی است ﴿۲۵﴾ برای مستمند و محروم؛ ﴿۲۶﴾ و [همان] کسانی که روز جزا را تصدیق می‌کنند؛ ﴿۲۷﴾ و کسانی که از عذاب پروردگارشان می‌ترسند. ﴿۲۸﴾ [چرا که] بی‌گمان، از عذاب پروردگارشان نمی‌توان ایمن بود. ﴿۲۹﴾ و کسانی که شرمگاه‌هایشان را نگه می‌دارند؛ ﴿۳۰﴾ مگر با همسران و کنیزانی که مالک آنها هستند، که [در این صورت،] سرزنشی بر آنها نیست. ﴿۳۱﴾ اما هر کس فراتر از اینها را بخواهد، آنان متجاوزان هستند. ﴿۳۲﴾ و کسانی که امانت‌ها و پیمان‌هایشان را رعایت می‌کنند، ﴿۳۳﴾ و کسانی که به شهادت‌های خود متعهدند، ﴿۳۴﴾ و کسانی که بر نمازشان پایداری می‌کنند. ﴿۳۵﴾ اینان در باغ‌های [بهشت] گرامی داشته می‌شوند. ﴿۳۶﴾ پس [ای پیامبر،] کافران را چه شده که به سوی تو می‌شتابند؟ ﴿۳۷﴾ [و] از راست و چپ، گروه‌گروه [بر مخالفت تو جمع می‌شوند و بر تو هجوم می‌آورند؟] ﴿۳۸﴾ آیا هر کدام از آنها [با آن اعمال ناپسندش] طمع دارد که در بهشت پرنعمت [الهی] درآورده شود؟ ﴿۳۹﴾ هرگز چنین نیست! بی‌گمان، ما آنها را از آنچه [خود] می‌دانند آفریده‌ایم. ﴿۴۰﴾ به پروردگار مشرق‌ها و مغرب‌ها سوگند می‌خورم که قطعاً ما توانائیم

عَلَىٰٓ أَن نُّبَدِّلَ خَيْرًا مِّنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٤١﴾ فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا۟ وَيَلْعَبُوا۟ حَتَّىٰ يُلَٰقُوا۟ يَوْمَهُمُ ٱلَّذِى يُوعَدُونَ ﴿٤٢﴾ يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ ٱلْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِضُونَ ﴿٤٣﴾ خَٰشِعَةً أَبْصَٰرُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۚ ذَٰلِكَ ٱلْيَوْمُ ٱلَّذِى كَانُوا۟ يُوعَدُونَ ﴿٤٤﴾

سُورَةُ نُوحٍ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّآ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦٓ أَنْ أَنذِرْ قَوْمَكَ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١﴾ قَالَ يَٰقَوْمِ إِنِّى لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢﴾ أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱتَّقُوهُ وَأَطِيعُونِ ﴿٣﴾ يَغْفِرْ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ إِنَّ أَجَلَ ٱللَّهِ إِذَا جَآءَ لَا يُؤَخَّرُ ۖ لَوْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّى دَعَوْتُ قَوْمِى لَيْلًا وَنَهَارًا ﴿٥﴾ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَآءِىٓ إِلَّا فِرَارًا ﴿٦﴾ وَإِنِّى كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوٓا۟ أَصَٰبِعَهُمْ فِىٓ ءَاذَانِهِمْ وَٱسْتَغْشَوْا۟ ثِيَابَهُمْ وَأَصَرُّوا۟ وَٱسْتَكْبَرُوا۟ ٱسْتِكْبَارًا ﴿٧﴾ ثُمَّ إِنِّى دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا ﴿٨﴾ ثُمَّ إِنِّىٓ أَعْلَنتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا ﴿٩﴾ فَقُلْتُ ٱسْتَغْفِرُوا۟ رَبَّكُمْ إِنَّهُۥ كَانَ غَفَّارًا ﴿١٠﴾

﴿۴۱﴾ بر اینکه [کسان دیگری] بهتر از اینان را جایگزین کنیم؛ و ما [برای انجام این کار،] درمانده و ناتوان نیستیم. ﴿۴۲﴾ پس [ای پیامبر،] آنان را به حال خود واگذار تا در باطل خود فرو روند و بازی کنند، تا به روزی برسند که به آنان وعده داده شده است. ﴿۴۳﴾ [همان] روزی که شتابان از قبرها خارج می‌شوند؛ گویی به سوی بت‌ها [و معبودانشان] می‌دوند. ﴿۴۴﴾ [در حالی که] چشم‌هایشان [از شرم و وحشت] به زیر افتاده و ذلت [و خواری،] آنان را پوشانده است. این همان روزی است که به آنان وعده داده می‌شد.

۷۱- سورهٔ نوح مکی است
وآن بیست وهشت آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ بی‌گمان، ما نوح را به سوی قومش فرستادیم [و گفتیم]: «قوم خود را - پیش از آنکه عذاب دردناک به سراغشان آید - هشدار ده [و بترسان]. ﴿۲﴾ [نوح ﷺ] گفت: «ای قوم، من بیم‌دهنده‌ای آشکار برایتان هستم، ﴿۳﴾ که الله را عبادت کنید، و از او بترسید، و مطیع [دستورهای] من باشید. ﴿۴﴾ [که اگر چنین کردید، الله] گناهانتان را می‌آمرزد و تا زمان معیّنی به شما مهلت می‌دهد؛ زیرا هنگامی که اجل الهی فرا رسد، تأخیر نخواهد داشت، اگر می‌دانستید». ﴿۵﴾ و نوح [پس از نصیحت و دعوت] گفت: «پروردگارا، به راستی که من قومِ خود را شب و روز [به ایمان] دعوت کردم؛ ﴿۶﴾ ولی دعوت من، جز بر گریزشان [از حق] نیفزود ﴿۷﴾ و من هر چه دعوتشان کردم تا سرانجام آنان را بیامرزی، انگشتان خود را در گوش‌هایشان فرو کردند و لباس‌هایشان را [به خود] پیچیدند و [در مخالفت] اصرار [و پافشاری] کردند و به شدت، گردنکشی و تکبر نمودند. ﴿۸﴾ سپس آنها را با صدای بلند [و آشکار] دعوت کردم. ﴿۹﴾ به علاوه، آشکارا برایشان گفتم و در نهان برای [هرکدام از] آنان بیان کردم. ﴿۱۰﴾ گفتم: «از پروردگار خویش آمرزش بخواهید [که] بی‌گمان، او بسیار آمرزنده است.

يُرۡسِلِ ٱلسَّمَآءَ عَلَيۡكُم مِّدۡرَارٗا ﴿١١﴾ وَيُمۡدِدۡكُم بِأَمۡوَٰلٖ وَبَنِينَ وَيَجۡعَل
لَّكُمۡ جَنَّٰتٖ وَيَجۡعَل لَّكُمۡ أَنۡهَٰرٗا ﴿١٢﴾ مَّا لَكُمۡ لَا تَرۡجُونَ لِلَّهِ وَقَارٗا ﴿١٣﴾
وَقَدۡ خَلَقَكُمۡ أَطۡوَارًا ﴿١٤﴾ أَلَمۡ تَرَوۡاْ كَيۡفَ خَلَقَ ٱللَّهُ سَبۡعَ سَمَٰوَٰتٖ
طِبَاقٗا ﴿١٥﴾ وَجَعَلَ ٱلۡقَمَرَ فِيهِنَّ نُورٗا وَجَعَلَ ٱلشَّمۡسَ سِرَاجٗا ﴿١٦﴾
وَٱللَّهُ أَنۢبَتَكُم مِّنَ ٱلۡأَرۡضِ نَبَاتٗا ﴿١٧﴾ ثُمَّ يُعِيدُكُمۡ فِيهَا وَيُخۡرِجُكُمۡ
إِخۡرَاجٗا ﴿١٨﴾ وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ ٱلۡأَرۡضَ بِسَاطٗا ﴿١٩﴾ لِّتَسۡلُكُواْ مِنۡهَا
سُبُلٗا فِجَاجٗا ﴿٢٠﴾ قَالَ نُوحٞ رَّبِّ إِنَّهُمۡ عَصَوۡنِي وَٱتَّبَعُواْ مَن لَّمۡ يَزِدۡهُ
مَالُهُۥ وَوَلَدُهُۥٓ إِلَّا خَسَارٗا ﴿٢١﴾ وَمَكَرُواْ مَكۡرٗا كُبَّارٗا ﴿٢٢﴾ وَقَالُواْ
لَا تَذَرُنَّ ءَالِهَتَكُمۡ وَلَا تَذَرُنَّ وَدّٗا وَلَا سُوَاعٗا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ
وَنَسۡرٗا ﴿٢٣﴾ وَقَدۡ أَضَلُّواْ كَثِيرٗاۖ وَلَا تَزِدِ ٱلظَّٰلِمِينَ إِلَّا ضَلَٰلٗا ﴿٢٤﴾
مِّمَّا خَطِيٓـَٰٔتِهِمۡ أُغۡرِقُواْ فَأُدۡخِلُواْ نَارٗا فَلَمۡ يَجِدُواْ لَهُم مِّن دُونِ
ٱللَّهِ أَنصَارٗا ﴿٢٥﴾ وَقَالَ نُوحٞ رَّبِّ لَا تَذَرۡ عَلَى ٱلۡأَرۡضِ مِنَ ٱلۡكَٰفِرِينَ
دَيَّارًا ﴿٢٦﴾ إِنَّكَ إِن تَذَرۡهُمۡ يُضِلُّواْ عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوٓاْ إِلَّا فَاجِرٗا
كَفَّارٗا ﴿٢٧﴾ رَّبِّ ٱغۡفِرۡ لِي وَلِوَٰلِدَيَّ وَلِمَن دَخَلَ بَيۡتِيَ مُؤۡمِنٗا
وَلِلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِۖ وَلَا تَزِدِ ٱلظَّٰلِمِينَ إِلَّا تَبَارَۢا ﴿٢٨﴾

﴿۱۱﴾ تا از آسمان [باران] پیاپی بر شما بفرستد. ﴿۱۲﴾ و شما را با اموال و فرزندانِ بسیار یاری کند، به شما باغ‌های [سرسبز] بدهد و جویبارها[ی جاری] برایتان قرار دهد. ﴿۱۳﴾ شما را چه شده است که از عظمت [و شکوه] الله نمی‌ترسید؟ ﴿۱۴﴾ در حالی که شما را طی مراحل گوناگون آفرید. ﴿۱۵﴾ آیا نمی‌بینید که الله چگونه هفت آسمان را بر فراز یکدیگر آفرید؟ ﴿۱۶﴾ و ماه را در میان آسمان‌ها مایهٔ روشنایی قرار داد، و خورشید را چراغ [فروزانی] گردانید؟ ﴿۱۷﴾ و الله شما را همچون گیاهی از زمین رویانید. ﴿۱۸﴾ سپس شما را به آن [زمین] بازمی‌گرداند و بار دیگر شما را بیرون می‌آورَد. ﴿۱۹﴾ و الله زمین را برای شما گسترده ساخت. ﴿۲۰﴾ تا از راه‌های پهناورِ آن [به سوی مقصد خود] رفت و آمد کنید». ﴿۲۱﴾ نوح گفت: «پروردگارا، آنها از من نافرمانی نمودند و از کسی پیروی کردند که مال و فرزندش، چیزی جز زیانکاری بر او نیفزوده است. ﴿۲۲﴾ و [آن پیشوایان گمراه،] نیرنگِ بزرگی به کار بردند ﴿۲۳﴾ و گفتند: معبودان خود را رها نکنید؛ و [به خصوص] «وَدّ» و «سَواع» و «یَغوث» و «یَعوق» و «نَسر» را [رها نکنید]. ﴿۲۴﴾ به راستی آنها بسیاری را گمراه کردند؛ و [تو ای پروردگار،] ستمکاران را جز گمراهی میفزای». ﴿۲۵﴾ [سرانجام، آنان] به کیفرِ گناهانشان [همگی] غرق شدند؛ آنگاه در آتش [دوزخ] درآورده شدند و در برابر [عذاب] الهی، یاور [و مددکاری] برای خود نیافتند. ﴿۲۶﴾ نوح گفت: «پروردگارا، هیچ‌یک از کافران را بر روی زمین باقی مگذار. ﴿۲۷﴾ چرا که اگر آنها را باقی گذاری، بندگانت را گمراه می‌کنند و جز [نسلی] بدکار و کافر به وجود نمی‌آورند. ﴿۲۸﴾ پروردگارا، مرا و پدر و مادرم و هر کسی را که با ایمان وارد خانهٔ من شود، و [تمام] مردان مؤمن و زنان مؤمن را بیامرز؛ و ستمکاران را جز هلاکت [و نابودی] میفزای».

الحِزْبُ ٥٨

سُورَةُ الجِنِّ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلْ أُوحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ ٱسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ ٱلْجِنِّ فَقَالُوٓاْ إِنَّا سَمِعْنَا قُرْءَانًا عَجَبًا ١ يَهْدِيٓ إِلَى ٱلرُّشْدِ فَـَٔامَنَّا بِهِۦ ۖ وَلَن نُّشْرِكَ بِرَبِّنَآ أَحَدًا ٢ وَأَنَّهُۥ تَعَٰلَىٰ جَدُّ رَبِّنَا مَا ٱتَّخَذَ صَٰحِبَةً وَلَا وَلَدًا ٣ وَأَنَّهُۥ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى ٱللَّهِ شَطَطًا ٤ وَأَنَّا ظَنَنَّآ أَن لَّن تَقُولَ ٱلْإِنسُ وَٱلْجِنُّ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا ٥ وَأَنَّهُۥ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ ٱلْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ ٱلْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ٦ وَأَنَّهُمْ ظَنُّواْ كَمَا ظَنَنتُمْ أَن لَّن يَبْعَثَ ٱللَّهُ أَحَدًا ٧ وَأَنَّا لَمَسْنَا ٱلسَّمَآءَ فَوَجَدْنَٰهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهُبًا ٨ وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَٰعِدَ لِلسَّمْعِ ۖ فَمَن يَسْتَمِعِ ٱلْـَٔانَ يَجِدْ لَهُۥ شِهَابًا رَّصَدًا ٩ وَأَنَّا لَا نَدْرِيٓ أَشَرٌّ أُرِيدَ بِمَن فِي ٱلْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ١٠ وَأَنَّا مِنَّا ٱلصَّٰلِحُونَ وَمِنَّا دُونَ ذَٰلِكَ ۖ كُنَّا طَرَآئِقَ قِدَدًا ١١ وَأَنَّا ظَنَنَّآ أَن لَّن نُّعْجِزَ ٱللَّهَ فِي ٱلْأَرْضِ وَلَن نُّعْجِزَهُۥ هَرَبًا ١٢ وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا ٱلْهُدَىٰٓ ءَامَنَّا بِهِۦ ۖ فَمَن يُؤْمِنۢ بِرَبِّهِۦ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا ١٣

۷۲- سورۂ جن مکی است
وآن بیست وهشت آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ [ای پیامبر،] بگو: «به من وحی شده است که گروهی از جنیان [به این قرآن] گوش فرا دادند، و [پس از بازگشت به میان قوم خویش، به آنان] گفتند: بی‌گمان ما قرآنی شگفت‌آور شنیدیم ﴿۲﴾ که به راه راست هدایت می‌کند؛ پس ما به آن ایمان آوردیم و هرگز کسی را با پروردگارمان شریک قرار نمی‌دهیم؛ ﴿۳﴾ و اینکه شأن و عظمت پروردگارمان، بس [عظیم و] بلند است. او [هرگز برای خود] همسر و فرزندی انتخاب نکرده است؛ ﴿۴﴾ و اینکه سفیه [و نادانِ] ما [= شیطان] دربارۂ الله سخنان ناروایی می‌گفت؛ ﴿۵﴾ و ما [چنین] گمان می‌کردیم که هرگز انس و جن بر الله دروغ نمی‌بندند؛ ﴿۶﴾ و اینکه مردانی از آدمیان، به مردانی از جنّیان پناه می‌بردند و [این‌گونه] بر گمراهی و سرکشیِ آنان می‌افزودند؛ ﴿۷﴾ و اینکه آنان [= کافران] گمان می‌کردند ـ همان گونه که شما [جنیان] می‌پنداشتید ـ که الله هیچ کس را [دوباره] زنده نمی‌گردانَد؛ ﴿۸﴾ و اینکه ما آسمان را [در پی شنیدن خبرها] جستجو کردیم؛ و آن را پر از محافظان نیرومند و تیرهای شهاب یافتیم. ﴿۹﴾ و اینکه در [گذشته] جاهایی [در آسمان] برای شنیدن، به کمین می‌نشستیم؛ [اما] اکنون هر کس بخواهد گوش دهد، تیر شهابی در کمین خود می‌یابد؛ ﴿۱۰﴾ و اینکه ما نمی‌دانیم آیا برای اهل زمین شرّی اراده شده، یا پروردگارشان خیر و هدایتِ آنان را خواسته است؛ ﴿۱۱﴾ و اینکه در میان ما افرادی صالح و افرادی نادرستند، ما گروه‌هایی متفاوت [و گوناگون] هستیم. ﴿۱۲﴾ و اینکه ما یقین داریم که هرگز نمی‌توانیم در روی زمین، الله را عاجز و ناتوان کنیم؛ و هرگز با گریز نمی‌توانیم او را ناتوان سازیم [و راه فراری از عذابش نداریم]. ﴿۱۳﴾ و اینکه ما هنگامی که [سخن] هدایت را شنیدیم، به آن ایمان آوردیم؛ پس هر کس که به پروردگارش ایمان آورَد، نه از نُقصان می‌هراسد و نه از ستم [بیم دارد].

وَأَنَّا مِنَّا ٱلْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا ٱلْقَٰسِطُونَ ۖ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ
تَحَرَّوْا۟ رَشَدًا ﴿١٤﴾ وَأَمَّا ٱلْقَٰسِطُونَ فَكَانُوا۟ لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ﴿١٥﴾
وَأَلَّوِ ٱسْتَقَٰمُوا۟ عَلَى ٱلطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَٰهُم مَّآءً غَدَقًا ﴿١٦﴾ لِّنَفْتِنَهُمْ
فِيهِ ۚ وَمَن يُعْرِضْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِۦ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ﴿١٧﴾ وَأَنَّ
ٱلْمَسَٰجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا۟ مَعَ ٱللَّهِ أَحَدًا ﴿١٨﴾ وَأَنَّهُۥ لَمَّا قَامَ عَبْدُ ٱللَّهِ
يَدْعُوهُ كَادُوا۟ يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ﴿١٩﴾ قُلْ إِنَّمَآ أَدْعُوا۟ رَبِّى وَلَآ أُشْرِكُ
بِهِۦٓ أَحَدًا ﴿٢٠﴾ قُلْ إِنِّى لَآ أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ﴿٢١﴾ قُلْ إِنِّى
لَن يُجِيرَنِى مِنَ ٱللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِن دُونِهِۦ مُلْتَحَدًا ﴿٢٢﴾ إِلَّا بَلَٰغًا
مِّنَ ٱللَّهِ وَرِسَٰلَٰتِهِۦ ۚ وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَإِنَّ لَهُۥ نَارَ جَهَنَّمَ
خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ﴿٢٣﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا رَأَوْا۟ مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ
مَنْ أَضْعَفُ نَاصِرًا وَأَقَلُّ عَدَدًا ﴿٢٤﴾ قُلْ إِنْ أَدْرِىٓ أَقَرِيبٌ مَّا تُوعَدُونَ
أَمْ يَجْعَلُ لَهُۥ رَبِّىٓ أَمَدًا ﴿٢٥﴾ عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِۦٓ
أَحَدًا ﴿٢٦﴾ إِلَّا مَنِ ٱرْتَضَىٰ مِن رَّسُولٍ فَإِنَّهُۥ يَسْلُكُ مِنۢ بَيْنِ
يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِۦ رَصَدًا ﴿٢٧﴾ لِّيَعْلَمَ أَن قَدْ أَبْلَغُوا۟ رِسَٰلَٰتِ
رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَىْءٍ عَدَدًۢا ﴿٢٨﴾

﴿۱۴﴾ و اینکه گروهی از ما مسلمان، و گروهی، کافر [و ظالم] هستند؛ هر کس که اسلام آورده، آنانند که راه رستگاری را جستجو کرده [و برگزیده]اند. ﴿۱۵﴾ و اما کافران [و ستمکاران] هیزم [آتش] جهنم خواهند بود». ﴿۱۶﴾ و اینکه اگر آنها بر راه راست [اسلام]، پایداری کنند، البته با آبِ فراوان سیرابشان می‌کنیم ﴿۱۷﴾ تا آنها را با آن [نعمت‌ها] بیازماییم؛ و هر کس از یاد [و ذکر] پروردگارش روی برتابد، [الله] او را به عذابی سخت گرفتار می‌سازد؛ ﴿۱۸﴾ و اینکه مساجد از آنِ الله است؛ پس کسی را [در مساجد] با الله [به عبادت] نخوانید؛ ﴿۱۹﴾ و اینکه هنگامی که بندۀ الله [محمد ﷺ به عبادت] برخاست تا او را بخوانَد، نزدیک بود که [از ازدحام بر گِرد او] بر سرِ هم فروریزند». ﴿۲۰﴾ [ای پیامبر، به آنها] بگو: «من تنها پروردگارم را می‌خوانم و کسی را با او شریک نمی‌سازم». ﴿۲۱﴾ بگو: «بی‌گمان، من نه می‌توانم زیانی به شما برسانم و نه خیر و سودی». ﴿۲۲﴾ بگو: «[اگر من نیز بر خلاف فرمانش رفتار کنم] هیچ کس مرا در برابرِ او حمایت نمی‌کند و پناهگاهی جز او نمی‌یابم. ﴿۲۳﴾ [وظیفۀ من،] تنها ابلاغی از جانبِ الله و [رساندن] پیام‌های اوست. و هر کس از الله و پیامبرش نافرمانی کند، بی‌گمان، آتش جهنم از آنِ اوست؛ جاودانه در آن خواهد ماند». ﴿۲۴﴾ [کار کفار همچنان ادامه دارد] تا زمانی که آنچه را به آنها وعده داده شده، ببینند. آنگاه خواهند دانست که چه کسی یاورش ناتوان‌تر، و جمیعتش کمتر است. ﴿۲۵﴾ [ای پیامبر،] بگو: «من نمی‌دانم آیا آنچه که به شما وعده داده شده نزدیک است یا پروردگارم زمانی [دور] برای آن قرار می‌دهد». ﴿۲۶﴾ [الله] دانای غیب است و هیچ کس را بر [اسرارِ] غیبِ خود آگاه نمی‌سازد؛ ﴿۲۷﴾ مگر رسولانی که آنان را پسندیده [و برگزیده] است؛ که بی‌گمان، از پیش روی او و پشت سرش، نگهبانی [از فرشتگان برای محافظت از وی] می‌گمارد، ﴿۲۸﴾ تا [پیامبر] بداند که [پیامبران پیش از او نیز] رسالت‌های پروردگارشان را ابلاغ کرده‌اند؛ و [الله] به آنچه نزد آنهاست احاطه دارد؛ و هر چیزی را به عدد برشمرده است.

سُورَةُ المُزَّمِّلِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمُزَّمِّلُ ١ قُمِ ٱلَّيۡلَ إِلَّا قَلِيلٗا ٢ نِّصۡفَهُۥٓ أَوِ ٱنقُصۡ مِنۡهُ قَلِيلًا ٣ أَوۡ زِدۡ عَلَيۡهِ وَرَتِّلِ ٱلۡقُرۡءَانَ تَرۡتِيلًا ٤ إِنَّا سَنُلۡقِي عَلَيۡكَ قَوۡلٗا ثَقِيلًا ٥ إِنَّ نَاشِئَةَ ٱلَّيۡلِ هِيَ أَشَدُّ وَطۡـٔٗا وَأَقۡوَمُ قِيلًا ٦ إِنَّ لَكَ فِي ٱلنَّهَارِ سَبۡحٗا طَوِيلٗا ٧ وَٱذۡكُرِ ٱسۡمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلۡ إِلَيۡهِ تَبۡتِيلٗا ٨ رَّبُّ ٱلۡمَشۡرِقِ وَٱلۡمَغۡرِبِ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ فَٱتَّخِذۡهُ وَكِيلٗا ٩ وَٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَٱهۡجُرۡهُمۡ هَجۡرٗا جَمِيلٗا ١٠ وَذَرۡنِي وَٱلۡمُكَذِّبِينَ أُوْلِي ٱلنَّعۡمَةِ وَمَهِّلۡهُمۡ قَلِيلًا ١١ إِنَّ لَدَيۡنَآ أَنكَالٗا وَجَحِيمٗا ١٢ وَطَعَامٗا ذَا غُصَّةٖ وَعَذَابًا أَلِيمٗا ١٣ يَوۡمَ تَرۡجُفُ ٱلۡأَرۡضُ وَٱلۡجِبَالُ وَكَانَتِ ٱلۡجِبَالُ كَثِيبٗا مَّهِيلًا ١٤ إِنَّآ أَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡكُمۡ رَسُولٗا شَٰهِدًا عَلَيۡكُمۡ كَمَآ أَرۡسَلۡنَآ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ رَسُولٗا ١٥ فَعَصَىٰ فِرۡعَوۡنُ ٱلرَّسُولَ فَأَخَذۡنَٰهُ أَخۡذٗا وَبِيلٗا ١٦ فَكَيۡفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرۡتُمۡ يَوۡمٗا يَجۡعَلُ ٱلۡوِلۡدَٰنَ شِيبًا ١٧ ٱلسَّمَآءُ مُنفَطِرُۢ بِهِۦۚ كَانَ وَعۡدُهُۥ مَفۡعُولًا ١٨ إِنَّ هَٰذِهِۦ تَذۡكِرَةٞۖ فَمَن شَآءَ ٱتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلًا ١٩

۷۳- سورۀ مزّمّل مکی است
وآن بیست آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ ای جامه‌به‌خودپیچیده، ﴿۲﴾ شب را ـ جز اندکی ـ به پا خیز [و عبادت کن]. ﴿۳﴾ نیمه‌ای از آن را، یا اندکی از آن کم کن. ﴿۴﴾ یا اندکی بر [نصف] آن بیفزای، و قرآن را با ترتیل [و تأمل] بخوان. ﴿۵﴾ یقیناً ما به زودی سخنی سنگین بر تو نازل خواهیم کرد. ﴿۶﴾ بی‌گمان، شب‌زنده‌داری [بر نفس] دشوار است، و برای گفتار [و نیایش،] مناسب‌تر و استوارتر است. ﴿۷﴾ و یقیناً تو در روز، مشغلۀ بسیار داری. ﴿۸﴾ و نام پروردگارت را یاد کن و [با خالص نمودن عبادت] تنها به او دل ببند. ﴿۹﴾ [همان] پروردگار مشرق و مغرب که معبودی [به‌حق] جز او نیست؛ پس او را کارساز [و نگهبان خود] برگزین. ﴿۱۰﴾ و بر آنچه [مشرکان] می‌گویند، شکیبا باش، و به شیوۀ نیکو [و شایسته] از آنان دوری کن، ﴿۱۱﴾ و مرا با این تکذیب‌کنندگان مرفّه واگذار و کمی به آنان مهلت ده. ﴿۱۲﴾ بی‌گمان، نزد ما قید [و بندهایی] سنگین و [آتش] دوزخ است، ﴿۱۳﴾ و غذایی [ناگوار و] گلوگیر و عذابی دردناک. ﴿۱۴﴾ روزی که زمین و کوه‌ها به لرزه درآید و کوه‌ها [متلاشی شوند و] همچون تودۀ شنِ نرم [و روان] گردند. ﴿۱۵﴾ یقیناً ما پیامبری به سوی شما فرستادیم که بر شما شاهد [و گواه] است؛ همان‌گونه که به سوی فرعون پیامبری فرستادیم. ﴿۱۶﴾ آنگاه فرعون از آن پیامبر نافرمانی [و با او مخالفت] کرد، و ما او را به شدّت مجازات کردیم. ﴿۱۷﴾ پس اگر کافر شوید، چگونه خود را [از عذاب] در امان می‌دارید [در] روزی که [از هول و سختی] کودکان را پیر می‌گرداند؟ ﴿۱۸﴾ [در آن روز،] آسمان شکافته می‌شود [و] وعدۀ او قطعاً به وقوع می‌پیوندد. ﴿۱۹﴾ بی‌گمان، این [آیات،] پند [و هشداری] است تا هر کس بخواهد، به سوی پروردگار خود راهی در پیش گیرد.

۞إِنَّ رَبَّكَ يَعۡلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدۡنَىٰ مِن ثُلُثَيِ ٱلَّيۡلِ وَنِصۡفَهُۥ وَثُلُثَهُۥ وَطَآئِفَةٞ مِّنَ ٱلَّذِينَ مَعَكَۚ وَٱللَّهُ يُقَدِّرُ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَۚ عَلِمَ أَن لَّن تُحۡصُوهُ فَتَابَ عَلَيۡكُمۡۖ فَٱقۡرَءُواْ مَا تَيَسَّرَ مِنَ ٱلۡقُرۡءَانِۚ عَلِمَ أَن سَيَكُونُ مِنكُم مَّرۡضَىٰ وَءَاخَرُونَ يَضۡرِبُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ يَبۡتَغُونَ مِن فَضۡلِ ٱللَّهِ وَءَاخَرُونَ يُقَٰتِلُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۖ فَٱقۡرَءُواْ مَا تَيَسَّرَ مِنۡهُۚ وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَقۡرِضُواْ ٱللَّهَ قَرۡضًا حَسَنٗاۚ وَمَا تُقَدِّمُواْ لِأَنفُسِكُم مِّنۡ خَيۡرٖ تَجِدُوهُ عِندَ ٱللَّهِ هُوَ خَيۡرٗا وَأَعۡظَمَ أَجۡرٗاۚ وَٱسۡتَغۡفِرُواْ ٱللَّهَۖ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمُۢ ﴿٢٠﴾

سُورَةُ المُدَّثِّرِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمُدَّثِّرُ ﴿١﴾ قُمۡ فَأَنذِرۡ ﴿٢﴾ وَرَبَّكَ فَكَبِّرۡ ﴿٣﴾ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرۡ ﴿٤﴾ وَٱلرُّجۡزَ فَٱهۡجُرۡ ﴿٥﴾ وَلَا تَمۡنُن تَسۡتَكۡثِرُ ﴿٦﴾ وَلِرَبِّكَ فَٱصۡبِرۡ ﴿٧﴾ فَإِذَا نُقِرَ فِي ٱلنَّاقُورِ ﴿٨﴾ فَذَٰلِكَ يَوۡمَئِذٖ يَوۡمٌ عَسِيرٌ ﴿٩﴾ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ غَيۡرُ يَسِيرٖ ﴿١٠﴾ ذَرۡنِي وَمَنۡ خَلَقۡتُ وَحِيدٗا ﴿١١﴾ وَجَعَلۡتُ لَهُۥ مَالٗا مَّمۡدُودٗا ﴿١٢﴾ وَبَنِينَ شُهُودٗا ﴿١٣﴾ وَمَهَّدتُّ لَهُۥ تَمۡهِيدٗا ﴿١٤﴾ ثُمَّ يَطۡمَعُ أَنۡ أَزِيدَ ﴿١٥﴾ كَلَّآۖ إِنَّهُۥ كَانَ لِأٓيَٰتِنَا عَنِيدٗا ﴿١٦﴾ سَأُرۡهِقُهُۥ صَعُودًا ﴿١٧﴾ إِنَّهُۥ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ﴿١٨﴾

﴿۲۰﴾ [ای پیامبر،] یقیناً پروردگارت می‌داند که تو و گروهی از کسانی که با تو هستند، نزدیک دو سوم شب و [یا] نصف [یا] یک‌سومِ آن را به [نماز] برمی‌خیزید؛ و الله شب و روز را اندازه‌گیری می‌کند. [او] می‌داند که شما نمی‌توانید همه شب را به نماز بایستید؛ و شما را بخشید. پس اکنون هر چه از قرآن [برای شما] میسّر باشد، بخوانید. [الله] می‌داند که برخی از شما بیمار خواهند شد، و گروهی [دیگر] برای به دست آوردن فضل و نعمتِ الله، در زمین سفر می‌کنند، و گروهی [نیز] در راه الله جهاد می‌کنند؛ پس آنچه از آن میسر باشد بخوانید و نماز را برپا دارید و زکات دهید و به الله قرض نیکو دهید؛ و [بدانید که] آنچه از کارهای خیر پیشاپیش برای خود می‌فرستید، [آن را] نزد الله به بهترین وجه و بزرگ‌ترین پاداش خواهید یافت؛ و از الله آمرزش بخواهید، که همانا الله بی حد آمرزندهٔ مهربان است.

۷۴- سورهٔ مدّثّر مکی است
وآن پنجاه وشش آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ ای جامه‌برسرکشیده، ﴿۲﴾ برخیز و بیم ده، ﴿۳﴾ و پروردگارت را بزرگ شمار، ﴿۴﴾ و جامه‌ات را پاکیزه بدار، ﴿۵﴾ و از پلیدی [عبادت معبودان باطل] دوری کن. ﴿۶﴾ به این هدف بذل و بخشش مکن که افزون‌طلبی کنی؛ ﴿۷﴾ و برای [رضایت] پروردگارت شکیبا باش. ﴿۸﴾ هنگامی که در «صور» دمیده شود. ﴿۹﴾ آن روز، روزِ سخت [و دشواری] است. ﴿۱۰﴾ بر کافران آسان نیست. ﴿۱۱﴾ [ای پیامبر،] مرا با کسی که او را تنها [و بدون اموال و اولاد] آفریده‌ام واگذار؛ ﴿۱۲﴾ [همان کسی که] مال فراوانی برایش قرار دادم، ﴿۱۳﴾ و فرزندانی که همیشه [در خدمت او و] با او هستند. ﴿۱۴﴾ و همهٔ وسایل [و امکانات] زندگی را در اختیارش قرار دادم. ﴿۱۵﴾ باز [هم] طمع دارد که [بر آن] بیفزایم. ﴿۱۶﴾ هرگز، [چنین نخواهد شد.] بی‌گمان، او نسبت به آیات ما دشمنی دارد، ﴿۱۷﴾ و به زودی او را به مشقّت و سختی می‌اندازم؛ ﴿۱۸﴾ زیرا او [برای مبارزه با قرآن] اندیشید و محاسبه کرد.

فَقُتِلَ كَيۡفَ قَدَّرَ ١٩ ثُمَّ قُتِلَ كَيۡفَ قَدَّرَ ٢٠ ثُمَّ نَظَرَ ٢١ ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ٢٢
ثُمَّ أَدۡبَرَ وَٱسۡتَكۡبَرَ ٢٣ فَقَالَ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ يُؤۡثَرُ ٢٤ إِنۡ هَٰذَآ
إِلَّا قَوۡلُ ٱلۡبَشَرِ ٢٥ سَأُصۡلِيهِ سَقَرَ ٢٦ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا سَقَرُ ٢٧
لَا تُبۡقِي وَلَا تَذَرُ ٢٨ لَوَّاحَةٞ لِّلۡبَشَرِ ٢٩ عَلَيۡهَا تِسۡعَةَ عَشَرَ ٣٠ وَمَا جَعَلۡنَآ
أَصۡحَٰبَ ٱلنَّارِ إِلَّا مَلَٰٓئِكَةٗۖ وَمَا جَعَلۡنَا عِدَّتَهُمۡ إِلَّا فِتۡنَةٗ لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ
لِيَسۡتَيۡقِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ وَيَزۡدَادَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِيمَٰنٗا وَلَا يَرۡتَابَ
ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَ وَلِيَقُولَ ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ
وَٱلۡكَٰفِرُونَ مَاذَآ أَرَادَ ٱللَّهُ بِهَٰذَا مَثَلٗاۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ ٱللَّهُ مَن يَشَآءُ
وَيَهۡدِي مَن يَشَآءُۚ وَمَا يَعۡلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَۚ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكۡرَىٰ
لِلۡبَشَرِ ٣١ كَلَّا وَٱلۡقَمَرِ ٣٢ وَٱلَّيۡلِ إِذۡ أَدۡبَرَ ٣٣ وَٱلصُّبۡحِ إِذَآ أَسۡفَرَ ٣٤ إِنَّهَا
لَإِحۡدَى ٱلۡكُبَرِ ٣٥ نَذِيرٗا لِّلۡبَشَرِ ٣٦ لِمَن شَآءَ مِنكُمۡ أَن يَتَقَدَّمَ أَوۡ يَتَأَخَّرَ ٣٧
كُلُّ نَفۡسِۭ بِمَا كَسَبَتۡ رَهِينَةٌ ٣٨ إِلَّآ أَصۡحَٰبَ ٱلۡيَمِينِ ٣٩ فِي جَنَّٰتٖ
يَتَسَآءَلُونَ ٤٠ عَنِ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ٤١ مَا سَلَكَكُمۡ فِي سَقَرَ ٤٢ قَالُواْ لَمۡ نَكُ
مِنَ ٱلۡمُصَلِّينَ ٤٣ وَلَمۡ نَكُ نُطۡعِمُ ٱلۡمِسۡكِينَ ٤٤ وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ
ٱلۡخَآئِضِينَ ٤٥ وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوۡمِ ٱلدِّينِ ٤٦ حَتَّىٰٓ أَتَىٰنَا ٱلۡيَقِينُ ٤٧

﴿۱۹﴾ پس مرگ بر او باد! چگونه اندازه [و محاسبه] کرد؟ ﴿۲۰﴾ باز [هم] مرگ بر او باد! چگونه اندازه [و محاسبه] کرد؟ ﴿۲۱﴾ سپس نظر افکند؛ ﴿۲۲﴾ آنگاه چهره در هم کشید و روی ترش کرد، ﴿۲۳﴾ سپس [به حق] پشت نمود و تکبر ورزید؛ ﴿۲۴﴾ آنگاه گفت: «این [قرآن،] چیزی جز جادویی که [از جادوگران پیشین] نقل شده، نیست؛ ﴿۲۵﴾ و این [چیزی] جز گفتار بشر نیست». ﴿۲۶﴾ به زودی او را به دوزخ درخواهم آورد. ﴿۲۷﴾ و تو چه دانی که دوزخ چگونه است؟ ﴿۲۸﴾ [آتش سوزانی است که] نه [چیزی را] باقی می‌گذارد و نه [چیزی را] رها می‌کند. ﴿۲۹﴾ پوست را [دگرگون کرده و] می‌سوزانَد. ﴿۳۰﴾ بر آن [آتش،] نوزده [فرشته] گمارده شده است. ﴿۳۱﴾ ما مأموران دوزخ را فقط از فرشتگان قرار دادیم، و شمار آنها را تنها برای آزمایش کافران معیّن کرده‌ایم تا اهل کتاب [به علت مطابقت قرآن با کتابهایشان در این موضوع] یقین کنند و کسانی که ایمان آورده‌اند بر ایمان خود بیفزایند و اهل کتاب و مؤمنان، گرفتار شک و تردید نشوند؛ و تا کسانی که در دل‌هایشان مرض [نفاق] است و [نیز] کافران بگویند: «هدف الله از این مَثَل [و توصیف] چیست؟» این گونه، الله هر کس را بخواهد، گمراه می‌سازد و هر کس را بخواهد، هدایت می‌کند؛ و [شمارِ] لشکریان پروردگارت را [کسی] جز [خود] او تعالی نمی‌داند؛ و این جز پند و اندرزی برای انسان‌ها نیست. ﴿۳۲﴾ آری؛ سوگند به ماه [که هرگز اینچنین نیست که آنان تصور می‌کنند]. ﴿۳۳﴾ و [سوگند به] شب، هنگامی که پشت کند. ﴿۳۴﴾ و به صبح، هنگامی که روشن شود. ﴿۳۵﴾ که آن [آتش دوزخ،] یکی از [عذاب‌های] بزرگ [و هولناک] است. ﴿۳۶﴾ برای انسان، بیم‌دهنده است. ﴿۳۷﴾ برای کسی از شما که بخواهد [با انجام کارهای نیکو] پیش افتد، یا [با ارتکاب گناه] عقب بماند. ﴿۳۸﴾ هر کس در گروِ اعمال خویش است؛ ﴿۳۹﴾ مگر اصحاب یمین [= مؤمنان] ﴿۴۰﴾ که در باغ‌های [بهشت] هستند و می‌پرسند ﴿۴۱﴾ از گناهکاران: ﴿۴۲﴾ چه چیز شما را به دوزخ درآورد؟ ﴿۴۳﴾ [دوزخیان] می‌گویند: «ما از نمازگزاران نبودیم ﴿۴۴﴾ و بینوا[یان] را اطعام نمی‌کردیم ﴿۴۵﴾ و پیوسته همراه یاوه‌گویان [و اهل باطل] هم‌صدا می‌شدیم. ﴿۴۶﴾ و همواره روزِ جزا را تکذیب می‌کردیم، ﴿۴۷﴾ تا زمانی که مرگ به سراغمان آمد».

فَمَا تَنفَعُهُمْ شَفَٰعَةُ ٱلشَّٰفِعِينَ ﴿٤٨﴾ فَمَا لَهُمْ عَنِ ٱلتَّذْكِرَةِ مُعْرِضِينَ ﴿٤٩﴾ كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنفِرَةٌ ﴿٥٠﴾ فَرَّتْ مِن قَسْوَرَةٍ ﴿٥١﴾ بَلْ يُرِيدُ كُلُّ ٱمْرِئٍ مِّنْهُمْ أَن يُؤْتَىٰ صُحُفًا مُّنَشَّرَةً ﴿٥٢﴾ كَلَّا ۖ بَل لَّا يَخَافُونَ ٱلْءَاخِرَةَ ﴿٥٣﴾ كَلَّآ إِنَّهُۥ تَذْكِرَةٌ ﴿٥٤﴾ فَمَن شَآءَ ذَكَرَهُۥ ﴿٥٥﴾ وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ ۚ هُوَ أَهْلُ ٱلتَّقْوَىٰ وَأَهْلُ ٱلْمَغْفِرَةِ ﴿٥٦﴾

سُورَةُ القِيَامَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

لَآ أُقْسِمُ بِيَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ ﴿١﴾ وَلَآ أُقْسِمُ بِٱلنَّفْسِ ٱللَّوَّامَةِ ﴿٢﴾ أَيَحْسَبُ ٱلْإِنسَٰنُ أَلَّن نَّجْمَعَ عِظَامَهُۥ ﴿٣﴾ بَلَىٰ قَٰدِرِينَ عَلَىٰٓ أَن نُّسَوِّىَ بَنَانَهُۥ ﴿٤﴾ بَلْ يُرِيدُ ٱلْإِنسَٰنُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُۥ ﴿٥﴾ يَسْـَٔلُ أَيَّانَ يَوْمُ ٱلْقِيَٰمَةِ ﴿٦﴾ فَإِذَا بَرِقَ ٱلْبَصَرُ ﴿٧﴾ وَخَسَفَ ٱلْقَمَرُ ﴿٨﴾ وَجُمِعَ ٱلشَّمْسُ وَٱلْقَمَرُ ﴿٩﴾ يَقُولُ ٱلْإِنسَٰنُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ ٱلْمَفَرُّ ﴿١٠﴾ كَلَّا لَا وَزَرَ ﴿١١﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ ٱلْمُسْتَقَرُّ ﴿١٢﴾ يُنَبَّؤُا۟ ٱلْإِنسَٰنُ يَوْمَئِذٍۭ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ﴿١٣﴾ بَلِ ٱلْإِنسَٰنُ عَلَىٰ نَفْسِهِۦ بَصِيرَةٌ ﴿١٤﴾ وَلَوْ أَلْقَىٰ مَعَاذِيرَهُۥ ﴿١٥﴾ لَا تُحَرِّكْ بِهِۦ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِۦٓ ﴿١٦﴾ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُۥ وَقُرْءَانَهُۥ ﴿١٧﴾ فَإِذَا قَرَأْنَٰهُ فَٱتَّبِعْ قُرْءَانَهُۥ ﴿١٨﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُۥ ﴿١٩﴾

﴿۴۸﴾ پس شفاعتِ شفاعت کنندگان سودی به آنها نمی‌بخشد. ﴿۴۹﴾ آنها را چه شده است که از پند [و تذکر] روی گردانند؟ ﴿۵۰﴾ گویی که گورخرانی رمیده‌اند ﴿۵۱﴾ که از [مقابل] شیر گریخته‌اند. ﴿۵۲﴾ بلکه هر کدام از آنها [توقع دارد و] می‌خواهد که [به او] نامه‌های گشاده [و جداگانه از سوی الله] داده شود. ﴿۵۳﴾ هرگز چنین نیست [که آنان می‌پندارند]! بلکه آنها از [عذاب] آخرت نمی‌ترسند. ﴿۵۴﴾ نه، چنین نیست که آنها می‌گویند؛ آن [قرآن] یک تذکر و یادآوری است. ﴿۵۵﴾ پس هر کس که بخواهد، [می‌تواند] از آن پند گیرد. ﴿۵۶﴾ و یاد نمی‌کنند [و پند نمی‌گیرند] مگر اینکه الله بخواهد. اوست که سزاوار پروا کردن و آمرزیدن است.

۷۵- سورۀ قیامت مکی است
وآن چهل آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ به روز قیامت سوگند می‌خورم. ﴿۲﴾ و به نفسِ ملامت‌گر سوگند می‌خورم. ﴿۳﴾ آیا انسان می‌پندارد که [پس از مرگ] هرگز استخوان‌هایش را جمع نخواهیم کرد؟ ﴿۴﴾ آری، ما قادریم که [حتی خطوط سر] انگشتانش را یکسان و مرتب کنیم. ﴿۵﴾ بلکه انسان می‌خواهد که [آزادانه و بدون ترس از آخرت،] در گناه و بدکاری مداومت کند. ﴿۶﴾ [از این رو] می‌پرسد: «روز قیامت کی خواهد بود؟» ﴿۷﴾ هنگامی که چشم [وحشت‌زده و] خیره شود ﴿۸﴾ و ماه تیره [و بی‌نور] گردد ﴿۹﴾ و خورشید و ماه، یکجا جمع شوند، ﴿۱۰﴾ آن روز، انسان می‌گوید: «راهِ گریز کجاست؟» ﴿۱۱﴾ هرگز! هیچ گریزگاهی نیست. ﴿۱۲﴾ آن روز، قرارگاه [نهایی،] به سوی پروردگار توست. ﴿۱۳﴾ در آن روز، انسان را از تمام کارهایی که پیشاپیش فرستاده و کارهایی که به تاخیر انداخته [و انجام نداده است]، آگاه می‌کنند. ﴿۱۴﴾ بلکه انسان به خوبی بر خویشتن آگاه است. ﴿۱۵﴾ اگر چه [در دفاع از خود،] عذرهایش را در میان آورد. ﴿۱۶﴾ [ای پیامبر ﷺ، هنگام نزول قرآن،] زبانت را برای [تکرار و خواندنِ] آن، شتابزده حرکت مده. ﴿۱۷﴾ مسلماً جمع‌آوری و خواندنِ آن، بر [عهدۀ] ماست. ﴿۱۸﴾ پس هر گاه [توسط جبرئیل عليه السلام] آن را [بر تو] خواندیم، از خواندنِ او پیروی کن. ﴿۱۹﴾ سپس بیان کردنش بر [عهدۀ] ماست.

كَلَّا بَلۡ تُحِبُّونَ ٱلۡعَاجِلَةَ ٢٠ وَتَذَرُونَ ٱلۡأٓخِرَةَ ٢١ وُجُوهٞ يَوۡمَئِذٖ نَّاضِرَةٌ ٢٢ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٞ ٢٣ وَوُجُوهٞ يَوۡمَئِذِۭ بَاسِرَةٞ ٢٤ تَظُنُّ أَن يُفۡعَلَ بِهَا فَاقِرَةٞ ٢٥ كَلَّآ إِذَا بَلَغَتِ ٱلتَّرَاقِيَ ٢٦ وَقِيلَ مَنۡۜ رَاقٖ ٢٧ وَظَنَّ أَنَّهُ ٱلۡفِرَاقُ ٢٨ وَٱلۡتَفَّتِ ٱلسَّاقُ بِٱلسَّاقِ ٢٩ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوۡمَئِذٍ ٱلۡمَسَاقُ ٣٠ فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلَّىٰ ٣١ وَلَٰكِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ٣٢ ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰٓ أَهۡلِهِۦ يَتَمَطَّىٰٓ ٣٣ أَوۡلَىٰ لَكَ فَأَوۡلَىٰ ٣٤ ثُمَّ أَوۡلَىٰ لَكَ فَأَوۡلَىٰٓ ٣٥ أَيَحۡسَبُ ٱلۡإِنسَٰنُ أَن يُتۡرَكَ سُدًى ٣٦ أَلَمۡ يَكُ نُطۡفَةٗ مِّن مَّنِيّٖ يُمۡنَىٰ ٣٧ ثُمَّ كَانَ عَلَقَةٗ فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ ٣٨ فَجَعَلَ مِنۡهُ ٱلزَّوۡجَيۡنِ ٱلذَّكَرَ وَٱلۡأُنثَىٰٓ ٣٩ أَلَيۡسَ ذَٰلِكَ بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يُحۡـِۧيَ ٱلۡمَوۡتَىٰ ٤٠

سكتة لطيفة على النون

سُورَةُ الإِنسَانِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

هَلۡ أَتَىٰ عَلَى ٱلۡإِنسَٰنِ حِينٞ مِّنَ ٱلدَّهۡرِ لَمۡ يَكُن شَيۡـٔٗا مَّذۡكُورًا ١ إِنَّا خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ مِن نُّطۡفَةٍ أَمۡشَاجٖ نَّبۡتَلِيهِ فَجَعَلۡنَٰهُ سَمِيعَۢا بَصِيرًا ٢ إِنَّا هَدَيۡنَٰهُ ٱلسَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرٗا وَإِمَّا كَفُورًا ٣ إِنَّآ أَعۡتَدۡنَا لِلۡكَٰفِرِينَ سَلَٰسِلَاْ وَأَغۡلَٰلٗا وَسَعِيرًا ٤ إِنَّ ٱلۡأَبۡرَارَ يَشۡرَبُونَ مِن كَأۡسٖ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُورًا ٥

﴿۲۰﴾ هرگز چنین نیست [که شما مشرکان می‌پندارید]! بلکه شما دنیا[ی زودگذر] را دوست دارید ﴿۲۱﴾ و آخرت را رها می‌کنید. ﴿۲۲﴾ آن روز، [اهل ایمان دارای] چهره‌هایی تازه [و شاداب] هستند. ﴿۲۳﴾ به سوی پروردگارشان می‌نگرند. ﴿۲۴﴾ و در آن روز، [کافران و بدبختان دارای] چهره‌هایی عبوس [و درهم کشیده] هستند. ﴿۲۵﴾ زیرا یقین دارند که آسیبی کمرشکن به آنها می‌رسد. ﴿۲۶﴾ آری، چون [جان] به گلوگاهش برسد. ﴿۲۷﴾ و گفته شود: چه کسی است که رُقیه بخواند؟ [شاید شفا یابد]. ﴿۲۸﴾ و یقین کند که زمان جدایی [از دنیا فرا رسیده] است. ﴿۲۹﴾ و [کار بالا گیرد و] ساق‌ها[ی پایش از سختیِ جان دادن] به هم بپیچد. ﴿۳۰﴾ در آن روز، مسیرِ همه به سوی پروردگارت خواهد بود. ﴿۳۱﴾ [منکرِ معاد،] نه تصدیق کرده و نه نماز گزارده است؛ ﴿۳۲﴾ بلکه [قرآن را] تکذیب کرد و [از ایمان] روی گرداند. ﴿۳۳﴾ سپس خرامان به سوی خانواده‌اش بازگشت. ﴿۳۴﴾ وای بر تو! پس وای بر تو! ﴿۳۵﴾ باز هم وای بر تو! پس وای بر تو! ﴿۳۶﴾ آیا انسان گمان می کند که [بی‌هدف و بدون حساب و جزا] به خود رها می‌شود؟ ﴿۳۷﴾ آیا [او] نطفه‌ای از منی نبود که [در رحم] ریخته می‌شود؟ ﴿۳۸﴾ سپس به صورت خونِ بسته درآمد و [الله او را] آفرید و درست و استوار ساخت، ﴿۳۹﴾ سپس دو زوج نر و ماده از او پدید آورد. ﴿۴۰﴾ آیا [چنین آفریدگاری] قادر نیست که مردگان را [دوباره] زنده کند؟

۷۶- سورۀ انسان مدنی است

وآن سی ویک آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ یقیناً زمانی طولانی بر انسان گذشت که چیزی [مهم و] قابل ذکری نبود. ﴿۲﴾ به راستی ما انسان را از نطفۀ مختلطی آفریدیم، او را می‌آزماییم؛ از این رو] او را بسیار شنوای بینا قرار دادیم. ﴿۳﴾ همانا ما راه را به او نشان دادیم؛ خواه سپاسگزار باشد یا ناسپاس. ﴿۴﴾ به راستی که ما زنجیرها و بندها و آتش سوزان برای کافران مهیا کرده‌ایم. ﴿۵﴾ بی‌گمان، نیکوکاران [در بهشت] از جامی می‌نوشند که آمیخته به کافور است.

عَيۡنٗا يَشۡرَبُ بِهَا عِبَادُ ٱللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفۡجِيرٗا ٦ يُوفُونَ بِٱلنَّذۡرِ وَيَخَافُونَ
يَوۡمٗا كَانَ شَرُّهُۥ مُسۡتَطِيرٗا ٧ وَيُطۡعِمُونَ ٱلطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِۦ مِسۡكِينٗا
وَيَتِيمٗا وَأَسِيرًا ٨ إِنَّمَا نُطۡعِمُكُمۡ لِوَجۡهِ ٱللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنكُمۡ جَزَآءٗ
وَلَا شُكُورًا ٩ إِنَّا نَخَافُ مِن رَّبِّنَا يَوۡمًا عَبُوسٗا قَمۡطَرِيرٗا ١٠ فَوَقَىٰهُمُ ٱللَّهُ شَرَّ
ذَٰلِكَ ٱلۡيَوۡمِ وَلَقَّىٰهُمۡ نَضۡرَةٗ وَسُرُورٗا ١١ وَجَزَىٰهُم بِمَا صَبَرُواْ جَنَّةٗ
وَحَرِيرٗا ١٢ مُّتَّكِـِٔينَ فِيهَا عَلَى ٱلۡأَرَآئِكِۖ لَا يَرَوۡنَ فِيهَا شَمۡسٗا
وَلَا زَمۡهَرِيرٗا ١٣ وَدَانِيَةً عَلَيۡهِمۡ ظِلَٰلُهَا وَذُلِّلَتۡ قُطُوفُهَا تَذۡلِيلٗا ١٤
وَيُطَافُ عَلَيۡهِم بِـَٔانِيَةٖ مِّن فِضَّةٖ وَأَكۡوَابٖ كَانَتۡ قَوَارِيرَا۠ ١٥ قَوَارِيرَاْ مِن فِضَّةٖ
قَدَّرُوهَا تَقۡدِيرٗا ١٦ وَيُسۡقَوۡنَ فِيهَا كَأۡسٗا كَانَ مِزَاجُهَا زَنجَبِيلًا ١٧ عَيۡنٗا فِيهَا
تُسَمَّىٰ سَلۡسَبِيلٗا ١٨ ۞ وَيَطُوفُ عَلَيۡهِمۡ وِلۡدَٰنٞ مُّخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيۡتَهُمۡ حَسِبۡتَهُمۡ
لُؤۡلُؤٗا مَّنثُورٗا ١٩ وَإِذَا رَأَيۡتَ ثَمَّ رَأَيۡتَ نَعِيمٗا وَمُلۡكٗا كَبِيرًا ٢٠ عَٰلِيَهُمۡ ثِيَابُ
سُندُسٍ خُضۡرٞ وَإِسۡتَبۡرَقٞۖ وَحُلُّوٓاْ أَسَاوِرَ مِن فِضَّةٖ وَسَقَىٰهُمۡ رَبُّهُمۡ
شَرَابٗا طَهُورًا ٢١ إِنَّ هَٰذَا كَانَ لَكُمۡ جَزَآءٗ وَكَانَ سَعۡيُكُم مَّشۡكُورًا ٢٢
إِنَّا نَحۡنُ نَزَّلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡقُرۡءَانَ تَنزِيلٗا ٢٣ فَٱصۡبِرۡ لِحُكۡمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعۡ
مِنۡهُمۡ ءَاثِمًا أَوۡ كَفُورٗا ٢٤ وَٱذۡكُرِ ٱسۡمَ رَبِّكَ بُكۡرَةٗ وَأَصِيلٗا ٢٥

﴿۶﴾ [از] چشمه‌ای که بندگان [خاص] الله از آن می‌نوشند؛ [هر وقت و] هر جا بخواهند آن [چشمه] را جاری می‌سازند. ﴿۷﴾ [بندگان نیکوکار] به نذر وفا می کنند و از روزی می‌ترسند که [عذاب و] شرّ آن فراگیر است. ﴿۸﴾ و غذا را با اینکه [نیاز و] دوست دارند به مستمند و یتیم و اسیر می‌بخشند. ﴿۹﴾ [و در دل می‌گویند:] «ما فقط به خاطر الله به شما غذا می‌دهیم؛ نه از شما پاداشی می‌خواهیم و نه سپاسی. ﴿۱۰﴾ همانا ما از پروردگارمان می‌ترسیم، [از عذابِ] روزی که تُرشروی و دشوار است». ﴿۱۱﴾ پس الله آنان را از [سختی و] شرِ آن روز نگه داشت و خرّمی و شادمانی به آنان بخشید. ﴿۱۲﴾ و به [پاداش] صبری که کردند، بهشت و [لباس‌های] حریر [بهشتی] به آنان پاداش داد. ﴿۱۳﴾ در آنجا بر تخت‌ها[ی زیبا] تکیه کرده‌اند؛ نه [حرارتِ] آفتابی در آنجا می‌بینند و نه [سوزِ] سرمایی، ﴿۱۴﴾ و سایه‌هایش بر آنان فروافتاده و میوه‌هایش [برای چیدن] در دسترس [و آسان] است. ﴿۱۵﴾ و ظرف‌های سیمین [غذا] و کاسه‌های بلورین [نوشیدنی]، در گِرداگرد آنان، گردانده می‌شود. ﴿۱۶﴾ [کاسه‌های] بلورینی از نقره که آنها را به اندازهٔ مناسب، [لبریز و] آماده کرده‌اند؛ ﴿۱۷﴾ و در آنجا از جام‌هایی سیراب می‌شوند که آمیزه‌اش زَنجبیل است. ﴿۱۸﴾ [این جام‌ها، از] چشمه‌ای در آنجا که سَلسَبیل نامیده می‌شود [پر می‌شوند]؛ ﴿۱۹﴾ و همواره نوجوانانی جاودانه بر گِردشان می‌چرخند که هر گاه آنها را ببینی، گمان می کنی مرواریدِ پراکنده هستند. ﴿۲۰﴾ و چون [به هر سَمتی] بنگری، نعمت بسیار و فرمانروایِ عظیمی آنجا می‌بینی. ﴿۲۱﴾ بر آنان [= بهشتیان] لباس‌هایی سبزرنگ از دیبای نازک و دیبای ضخیم [پوشانده شده] است، و با دستبندهایی از نقره آراسته شده‌اند، و پروردگارشان شراب پاک به آنان می‌نوشانَد. ﴿۲۲﴾ [و به آنها گفته می‌شود:] «این [نعمت‌ها،] پاداش شماست، و [بدانید که] از سعی و کوشش شما قدردانی شده است». ﴿۲۳﴾ [ای پیامبر،] یقیناً ما قرآن را به صورت تدریجی بر تو نازل کردیم؛ ﴿۲۴﴾ پس بر حُکم پروردگارت شکیبا باش و از هیچ یک از گناهکاران و بی‌دینان آنان فرمان مبر. ﴿۲۵﴾ و صبح و شام، نامِ پروردگارت را یاد کن.

وَمِنَ ٱلَّيۡلِ فَٱسۡجُدۡ لَهُۥ وَسَبِّحۡهُ لَيۡلٗا طَوِيلًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ يُحِبُّونَ ٱلۡعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ وَرَآءَهُمۡ يَوۡمٗا ثَقِيلٗا ﴿٢٧﴾ نَّحۡنُ خَلَقۡنَٰهُمۡ وَشَدَدۡنَآ أَسۡرَهُمۡۖ وَإِذَا شِئۡنَا بَدَّلۡنَآ أَمۡثَٰلَهُمۡ تَبۡدِيلًا ﴿٢٨﴾ إِنَّ هَٰذِهِۦ تَذۡكِرَةٞۖ فَمَن شَآءَ ٱتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلٗا ﴿٢٩﴾ وَمَا تَشَآءُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمٗا ﴿٣٠﴾ يُدۡخِلُ مَن يَشَآءُ فِي رَحۡمَتِهِۦۚ وَٱلظَّٰلِمِينَ أَعَدَّ لَهُمۡ عَذَابًا أَلِيمَۢا ﴿٣١﴾

سُورَةُ المُرْسَلَاتِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلۡمُرۡسَلَٰتِ عُرۡفٗا ﴿١﴾ فَٱلۡعَٰصِفَٰتِ عَصۡفٗا ﴿٢﴾ وَٱلنَّٰشِرَٰتِ نَشۡرٗا ﴿٣﴾ فَٱلۡفَٰرِقَٰتِ فَرۡقٗا ﴿٤﴾ فَٱلۡمُلۡقِيَٰتِ ذِكۡرًا ﴿٥﴾ عُذۡرًا أَوۡ نُذۡرًا ﴿٦﴾ إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَٰقِعٞ ﴿٧﴾ فَإِذَا ٱلنُّجُومُ طُمِسَتۡ ﴿٨﴾ وَإِذَا ٱلسَّمَآءُ فُرِجَتۡ ﴿٩﴾ وَإِذَا ٱلۡجِبَالُ نُسِفَتۡ ﴿١٠﴾ وَإِذَا ٱلرُّسُلُ أُقِّتَتۡ ﴿١١﴾ لِأَيِّ يَوۡمٍ أُجِّلَتۡ ﴿١٢﴾ لِيَوۡمِ ٱلۡفَصۡلِ ﴿١٣﴾ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا يَوۡمُ ٱلۡفَصۡلِ ﴿١٤﴾ وَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ ﴿١٥﴾ أَلَمۡ نُهۡلِكِ ٱلۡأَوَّلِينَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ نُتۡبِعُهُمُ ٱلۡأٓخِرِينَ ﴿١٧﴾ كَذَٰلِكَ نَفۡعَلُ بِٱلۡمُجۡرِمِينَ ﴿١٨﴾ وَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ ﴿١٩﴾

﴿۲۶﴾ و [نیز] بخشی از شب برایش سجده کن [و نماز بگزار]، و در بخش بلندی از شب، او را تسبیح گوی. ﴿۲۷﴾ بی‌گمان، اینان [= کافران] دنیای زودگذر را دوست دارند و روز سختی [را که در پیش دارند] پشت سر خود رها می کنند [و به آن اهمیت نمی‌دهند]. ﴿۲۸﴾ ما آنها را آفریدیم و پیوند وجودشان را محکم کردیم، و هر زمان که بخواهیم، جای آنان را به [گروه دیگری] همانندشان می‌دهیم. ﴿۲۹﴾ بی‌گمان، این یادآوری [و پند] است؛ پس هر کس که بخواهد، راهی به سوی پروردگارش برگزیند. ﴿۳۰﴾ و تا الله اراده نکند، [شما چیزی را] نخواهید خواست. بی‌گمان، الله بی حد دانای حکیم است؛ ﴿۳۱﴾ هر کس را که بخواهد، در رحمت خود وارد می کند؛ و عذاب دردناکی برای ستمکاران آماده کرده است.

۷۷- سورۀ مرسلات مکی است
وآن پنجاه آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ سوگند به فرشتگانی که پیاپی فرستاده می‌شوند، ﴿۲﴾ و سوگند به فرشتگانی که همچون تندباد می‌روند، ﴿۳﴾ و سوگند به فرشتگانی که [ابرها را] پراکنده می کنند، ﴿۴﴾ و سوگند به فرشتگانی که جداکننده[ی حق از باطل] هستند ﴿۵﴾ و سوگند به فرشتگانی که وحی [الهی] را [به پیامبران] القا می کنند، ﴿۶﴾ برای اتمامِ‌حجت یا برای بیم و هشدار. ﴿۷﴾ بی‌گمان، آنچه به شما وعده داده می‌شود، واقع خواهد شد؛ ﴿۸﴾ آنگاه که ستارگان تیره [و محو] شود ﴿۹﴾ و آنگاه که آسمان شکافته شود، ﴿۱۰﴾ و آنگاه که کوه‌ها [از جا کنده و] پراکنده شود، ﴿۱۱﴾ و آنگاه که برای پیامبران [جهت گواهی دادن در مورد امت‌ها]، وقت تعیین گردد، ﴿۱۲﴾ این [امر،] برای چه روزی به تأخیر افتاده است؟ ﴿۱۳﴾ برای روز جدایی [و داوری]. ﴿۱۴﴾ و تو چه دانی روز جدایی [و داوری] چیست؟ ﴿۱۵﴾ در آن روز، [= قیامت] وای بر تکذیب کنندگان! ﴿۱۶﴾ آیا ما پیشینیان [مجرم] را نابود نکردیم؟ ﴿۱۷﴾ سپس دیگران را در پی آنها خواهیم آورد. ﴿۱۸﴾ اینچنین با گنهکاران رفتار می کنیم. ﴿۱۹﴾ در آن روز، وای بر تکذیب کنندگان!

أَلَمۡ نَخۡلُقكُّم مِّن مَّآءٖ مَّهِينٖ ﴿٢٠﴾ فَجَعَلۡنَٰهُ فِي قَرَارٖ مَّكِينٍ ﴿٢١﴾ إِلَىٰ قَدَرٖ
مَّعۡلُومٖ ﴿٢٢﴾ فَقَدَرۡنَا فَنِعۡمَ ٱلۡقَٰدِرُونَ ﴿٢٣﴾ وَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ ﴿٢٤﴾
أَلَمۡ نَجۡعَلِ ٱلۡأَرۡضَ كِفَاتًا ﴿٢٥﴾ أَحۡيَآءٗ وَأَمۡوَٰتٗا ﴿٢٦﴾ وَجَعَلۡنَا فِيهَا رَوَٰسِيَ
شَٰمِخَٰتٖ وَأَسۡقَيۡنَٰكُم مَّآءٗ فُرَاتٗا ﴿٢٧﴾ وَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ ﴿٢٨﴾
ٱنطَلِقُوٓاْ إِلَىٰ مَا كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٩﴾ ٱنطَلِقُوٓاْ إِلَىٰ ظِلّٖ ذِي ثَلَٰثِ
شُعَبٖ ﴿٣٠﴾ لَّا ظَلِيلٖ وَلَا يُغۡنِي مِنَ ٱللَّهَبِ ﴿٣١﴾ إِنَّهَا تَرۡمِي بِشَرَرٖ
كَٱلۡقَصۡرِ ﴿٣٢﴾ كَأَنَّهُۥ جِمَٰلَتٞ صُفۡرٞ ﴿٣٣﴾ وَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ ﴿٣٤﴾
هَٰذَا يَوۡمُ لَا يَنطِقُونَ ﴿٣٥﴾ وَلَا يُؤۡذَنُ لَهُمۡ فَيَعۡتَذِرُونَ ﴿٣٦﴾ وَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ
لِّلۡمُكَذِّبِينَ ﴿٣٧﴾ هَٰذَا يَوۡمُ ٱلۡفَصۡلِۖ جَمَعۡنَٰكُمۡ وَٱلۡأَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾ فَإِن كَانَ
لَكُمۡ كَيۡدٞ فَكِيدُونِ ﴿٣٩﴾ وَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ ﴿٤٠﴾ إِنَّ ٱلۡمُتَّقِينَ
فِي ظِلَٰلٖ وَعُيُونٖ ﴿٤١﴾ وَفَوَٰكِهَ مِمَّا يَشۡتَهُونَ ﴿٤٢﴾ كُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ هَنِيٓـَٔۢا
بِمَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿٤٣﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿٤٤﴾ وَيۡلٞ
يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ ﴿٤٥﴾ كُلُواْ وَتَمَتَّعُواْ قَلِيلًا إِنَّكُم مُّجۡرِمُونَ ﴿٤٦﴾ وَيۡلٞ
يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱرۡكَعُواْ لَا يَرۡكَعُونَ ﴿٤٨﴾
وَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ ﴿٤٩﴾ فَبِأَيِّ حَدِيثِۭ بَعۡدَهُۥ يُؤۡمِنُونَ ﴿٥٠﴾

﴿۲۰﴾ آیا شما را از آبی پست [و ناچیز] نیافریدیم؟ ﴿۲۱﴾ سپس آن را در قرارگاهی محفوظ [= رحِم] قرار دادیم ﴿۲۲﴾ تا زمانی معین. ﴿۲۳﴾ ما [بر این کار] توانا بودیم و چه نیک توانا [و قدرتمند] هستیم. ﴿۲۴﴾ در آن روز، وای بر تکذیب کنندگان! ﴿۲۵﴾ آیا زمین را جایگاه [تجمع مردم] قرار ندادیم؟ ﴿۲۶﴾ هم در حال حیات و هم مرگشان؟ ﴿۲۷﴾ و کوه‌های بسیار بلند [و استوار] در آن قرار دادیم و آبی شیرین [و گوارا] به شما نوشاندیم. ﴿۲۸﴾ در آن روز، وای بر تکذیب کنندگان! ﴿۲۹﴾ [به آنها گفته می‌شود:] «به سوی همان چیزی بروید که پیوسته آن را تکذیب می کردید. ﴿۳۰﴾ بروید به سوی سایۀ [دودهای آتش] سه‌شاخه، ﴿۳۱﴾ نه سایه‌افکن [و خنک] است و نه از [گرمیِ] شعله‌های آتش جلوگیری می کند». ﴿۳۲﴾ همانا [دوزخ،] شراره‌هایی چون کاخی [بلند] می‌افکنَد. ﴿۳۳﴾ گویی که آن [شراره‌ها] شتران زردرنگ هستند. ﴿۳۴﴾ در آن روز، وای بر تکذیب کنندگان! ﴿۳۵﴾ این [همان] روزی است که سخن نمی‌گویند. ﴿۳۶﴾ و به آنها اجازه داده نمی‌شود تا عذرخواهی کنند. ﴿۳۷﴾ در آن روز، وای بر تکذیب کنندگان! ﴿۳۸﴾ این [همان] روز جدایی [و داوری] است که شما و گذشتگان را گرد آورده‌ایم. ﴿۳۹﴾ پس اگر [حیله و] نیرنگی دارید، آن را در حق من به کار گیرید. ﴿۴۰﴾ در آن روز، وای بر تکذیب کنندگان! ﴿۴۱﴾ به راستی که [در آن روز،] پرهیزگاران در سایه‌ها و [کنار] چشمه‌ها قرار دارند، ﴿۴۲﴾ و میوه‌هایی که میل داشته باشند. ﴿۴۳﴾ [به آنها گفته می‌شود:] «به پاداش آنچه می کردید، گوارا بخورید و بیاشامید. ﴿۴۴﴾ ما این گونه نیکوکاران را پاداش می‌دهیم». ﴿۴۵﴾ در آن روز، وای بر تکذیب کنندگان! ﴿۴۶﴾ «[ای کافران، در این دنیا] اندکی بخورید و بهره گیرید؛ زیرا شما گناهکارید». ﴿۴۷﴾ در آن روز، وای بر تکذیب کنندگان! ﴿۴۸﴾ و هنگامی که به آنها گفته شود: [نماز بگزارید و] رکوع کنید، [نماز نمی‌گزارند و] رکوع نمی کنند. ﴿۴۹﴾ در آن روز، وای بر تکذیب کنندگان! ﴿۵۰﴾ [وقتی مردم به این قرآن که از جانب پروردگارشان نازل شده است ایمان نمی‌آورند،] پس به کدام سخن دیگری غیر از آن ایمان خواهند آورد؟

الجُزْءُ ٣٠
الحِزْبُ ٥٩

سُورَةُ النَّبَإِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

عَمَّ يَتَسَآءَلُونَ ﴿١﴾ عَنِ ٱلنَّبَإِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٢﴾ ٱلَّذِى هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ﴿٣﴾
كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ﴿٥﴾ أَلَمْ نَجْعَلِ ٱلْأَرْضَ مِهَٰدًا ﴿٦﴾
وَٱلْجِبَالَ أَوْتَادًا ﴿٧﴾ وَخَلَقْنَٰكُمْ أَزْوَٰجًا ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ﴿٩﴾
وَجَعَلْنَا ٱلَّيْلَ لِبَاسًا ﴿١٠﴾ وَجَعَلْنَا ٱلنَّهَارَ مَعَاشًا ﴿١١﴾ وَبَنَيْنَا
فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ﴿١٢﴾ وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا ﴿١٣﴾ وَأَنزَلْنَا مِنَ
ٱلْمُعْصِرَٰتِ مَآءً ثَجَّاجًا ﴿١٤﴾ لِّنُخْرِجَ بِهِۦ حَبًّا وَنَبَاتًا ﴿١٥﴾ وَجَنَّٰتٍ
أَلْفَافًا ﴿١٦﴾ إِنَّ يَوْمَ ٱلْفَصْلِ كَانَ مِيقَٰتًا ﴿١٧﴾ يَوْمَ يُنفَخُ فِى ٱلصُّورِ
فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا ﴿١٨﴾ وَفُتِحَتِ ٱلسَّمَآءُ فَكَانَتْ أَبْوَٰبًا ﴿١٩﴾ وَسُيِّرَتِ
ٱلْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿٢٠﴾ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿٢١﴾ لِّلطَّٰغِينَ
مَـَٔابًا ﴿٢٢﴾ لَّٰبِثِينَ فِيهَآ أَحْقَابًا ﴿٢٣﴾ لَّا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا
شَرَابًا ﴿٢٤﴾ إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ﴿٢٥﴾ جَزَآءً وِفَاقًا ﴿٢٦﴾ إِنَّهُمْ كَانُواْ
لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا كِذَّابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلَّ شَىْءٍ
أَحْصَيْنَٰهُ كِتَٰبًا ﴿٢٩﴾ فَذُوقُواْ فَلَن نَّزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾

۷۸- سورۀ نبأ مکی است

وآن چهل آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ [کافران] دربارۀ چه چیزی از یکدیگر سؤال می‌کنند؟ ﴿۲﴾ از خبری بزرگ. ﴿۳﴾ همان [خبری] که در مورد آن با هم اختلاف دارند. ﴿۴﴾ چنین نیست [که آنها می‌اندیشند]؛ به زودی خواهند دانست. ﴿۵﴾ بازهم چنین نیست؛ به زودی خواهند دانست. ﴿۶﴾ آیا زمین را بستری [برای آسایش شما] قرار ندادیم؟ ﴿۷﴾ و کوه‌ها را میخ‌ها[ی آن قرار ندادیم؟] ﴿۸﴾ و شما را جفت [= نر و ماده] آفریدیم. ﴿۹﴾ و خواب شما را [مایۀ] آرامشتان قرار دادیم. ﴿۱۰﴾ و شب را پوششی [برایتان] قرار دادیم. ﴿۱۱﴾ و روز را [وسیلۀ] زندگی و [امرارِ معاش] قرار دادیم، ﴿۱۲﴾ و بر فراز شما هفت [آسمان] محکم بنا کردیم، ﴿۱۳﴾ و [خورشید را] چراغی درخشان [و روشنایی‌بخش] آفریدیم، ﴿۱۴﴾ و از ابرهای باران‌زا، آبی فراوان فرو فرستادیم ﴿۱۵﴾ تا دانه و گیاه بسیار با آن برویانیم. ﴿۱۶﴾ و باغ‌هایی پردرخت [با آن پرورش دهیم]. ﴿۱۷﴾ بی‌گمان، روز داوری [میان مخلوقات]، وعده‌گاه [ما با شما] است. ﴿۱۸﴾ روزی که در «صور» دمیده می‌شود و شما گروه‌گروه [به محشر] می‌آیید؛ ﴿۱۹﴾ و آسمان گشوده می‌شود و به صورت درهای متعدد درمی‌آید؛ ﴿۲۰﴾ و کوه‌ها به حرکت درمی‌آید و به صورت سرابی می‌شود؛ ﴿۲۱﴾ و بی‌گمان، جهنم کمینگاهی است ﴿۲۲﴾ [و] محل بازگشتی برای طغیانگران. ﴿۲۳﴾ مدت زمانی بی‌پایان در آنجا می‌مانند. ﴿۲۴﴾ در آنجا نه [چیز] خنکی می‌چشند و نه آشامیدنی [گوارایی خواهند داشت]. ﴿۲۵﴾ جز آبی سوزان و [مایعی که] چرک و خون [جهنمیان است]. ﴿۲۶﴾ [این] کیفری است مناسب و درخور [گناهانشان]؛ ﴿۲۷﴾ همانا آنان از حساب [و کتاب روز قیامت] نمی‌ترسیدند ﴿۲۸﴾ و آیات ما را به شدت تکذیب کردند؛ ﴿۲۹﴾ و ما همه چیز را [در لوح محفوظ] شمارش و ثبت کرده‌ایم. ﴿۳۰﴾ پس [کیفرِ اعمال خود را] بچشید که [چیزی] جز عذاب بر شما نمی‌افزاییم.

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴿٣١﴾ حَدَآئِقَ وَأَعْنَٰبًا ﴿٣٢﴾ وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ﴿٣٣﴾ وَكَأْسًا
دِهَاقًا ﴿٣٤﴾ لَّا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَّٰبًا ﴿٣٥﴾ جَزَآءً مِّن رَّبِّكَ عَطَآءً
حِسَابًا ﴿٣٦﴾ رَّبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ٱلرَّحْمَٰنِ لَا يَمْلِكُونَ
مِنْهُ خِطَابًا ﴿٣٧﴾ يَوْمَ يَقُومُ ٱلرُّوحُ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ صَفًّا لَّا يَتَكَلَّمُونَ
إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ ٱلرَّحْمَٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿٣٨﴾ ذَٰلِكَ ٱلْيَوْمُ ٱلْحَقُّ فَمَن
شَآءَ ٱتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ مَـَٔابًا ﴿٣٩﴾ إِنَّآ أَنذَرْنَٰكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنظُرُ
ٱلْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ ٱلْكَافِرُ يَٰلَيْتَنِى كُنتُ تُرَٰبًۢا ﴿٤٠﴾

سُورَةُ النَّازِعَاتِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلنَّٰزِعَٰتِ غَرْقًا ﴿١﴾ وَٱلنَّٰشِطَٰتِ نَشْطًا ﴿٢﴾ وَٱلسَّٰبِحَٰتِ سَبْحًا ﴿٣﴾
فَٱلسَّٰبِقَٰتِ سَبْقًا ﴿٤﴾ فَٱلْمُدَبِّرَٰتِ أَمْرًا ﴿٥﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ ٱلرَّاجِفَةُ ﴿٦﴾
تَتْبَعُهَا ٱلرَّادِفَةُ ﴿٧﴾ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ﴿٨﴾ أَبْصَٰرُهَا خَٰشِعَةٌ ﴿٩﴾
يَقُولُونَ أَءِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِى ٱلْحَافِرَةِ ﴿١٠﴾ أَءِذَا كُنَّا عِظَٰمًا نَّخِرَةً ﴿١١﴾ قَالُوا۟
تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿١٢﴾ فَإِنَّمَا هِىَ زَجْرَةٌ وَٰحِدَةٌ ﴿١٣﴾ فَإِذَا هُم بِٱلسَّاهِرَةِ ﴿١٤﴾
هَلْ أَتَىٰكَ حَدِيثُ مُوسَىٰٓ ﴿١٥﴾ إِذْ نَادَىٰهُ رَبُّهُۥ بِٱلْوَادِ ٱلْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٦﴾

﴿۳۱﴾ بی‌گمان، برای پرهیزگاران کامیابی [بزرگی] است. ﴿۳۲﴾ باغ‌های [میوه] و تاکستان‌ها. ﴿۳۳﴾ و حوریانی نوجوان و هم‌سن و سال. ﴿۳۴﴾ و جام‌هایی لبریز و پیاپی [از شراب پاکیزۀ بهشت]. ﴿۳۵﴾ در آنجا نه سخن بیهوده‌ای می‌شنوند و نه دروغی. ﴿۳۶﴾ [این] پاداش، از جانب پروردگار توست، و عطایی از روی حساب ﴿۳۷﴾ [همان] پروردگار آسمان‌ها و زمین و آنچه در میان آنهاست؛ [همان الله] رحمان [که] هیچ کس [در آن روز] یارای سخن گفتن با او را ندارد. ﴿۳۸﴾ روزی که روح [= جبرئیل ﷷ] و فرشتگان به صف می‌ایستند، [و] هیچ کس سخن نمی‌گوید، جز کسی که [الله] رحمان به او اجازه داده باشد و [او] سخن درست [و صواب] گوید. ﴿۳۹﴾ آن [روز]، روزِ حق است [و بدون تردید واقع می‌شود]؛ پس هر کس که بخواهد، [می‌تواند] راه بازگشتی به سوی پروردگار خود بجوید. ﴿۴۰﴾ به راستی، ما شما را از عذابی نزدیک بیم دادیم: روزی که انسان آنچه را از قبل با دست‌های خود فرستاده است می‌بیند، و کافر می‌گوید: «ای کاش من خاک بودم [و برای حساب برانگیخته نمی‌شدم»]!

۷۹- سورۀ نازعات مکی است
وآن چهل وشش آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ سوگند به فرشتگانی که جان [کافران] را به شدت بیرون می‌کشند. ﴿۲﴾ و سوگند به فرشتگانی که جان [مؤمنان] را به نرمی و آسانی می‌گیرند. ﴿۳﴾ و سوگند به فرشتگانی که [به امرِ الله، از آسمان به سوی زمین و بالعکس] شناورند. ﴿۴﴾ و سوگند به فرشتگانی که [در اجرای اوامر الهی] بر یکدیگر سبقت می‌گیرند. ﴿۵﴾ و سوگند به فرشتگانی [که به امر الهی] کارها را تدبیر می‌کنند. ﴿۶﴾ روزی که [پس از اولین دمیدن در صور] زمین [و کوه‌ها و همه چیز] به لرزه درآید ﴿۷﴾ [و] در پی آن، [دمیدن دوم حشر] بیاید، ﴿۸﴾ در آن روز، دل‌هایی سخت مضطرب [و ترسان] هستند. ﴿۹﴾ و چشم‌های آنان [از ترس و شرمساری] فرو افتاده است. ﴿۱۰﴾ [کافران در دنیا] می‌گفتند: «آیا ما [پس از مرگ، دوباره] به حال اول خود بازگردانده می‌شویم؟ ﴿۱۱﴾ آیا هنگامی که استخوان‌هایی پوسیده شدیم [و به خاک تبدیل گشتیم، باز هم زنده می‌شویم]»؟ ﴿۱۲﴾ می‌گفتند: «[اگر چنین وعده‌ای درست باشد،] آنگاه آن بازگشتی زیانبار است». ﴿۱۳﴾ آن [بازگشت،] تنها [به] یک بانگِ مهیب است [و بس]. ﴿۱۴﴾ و ناگهان همگی بر عرصۀ زمین [محشر] ظاهر می‌شوند. ﴿۱۵﴾ [ای پیامبر،] آیا داستان موسی به تو رسیده است؟ ﴿۱۶﴾ آنگاه که پروردگارش او را در سرزمین مقدس «طُوی» ندا داد [و فرمود:]

ٱذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ﴿١٧﴾ فَقُلْ هَل لَّكَ إِلَىٰٓ أَن تَزَكَّىٰ ﴿١٨﴾
وَأَهْدِيَكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ ﴿١٩﴾ فَأَرَىٰهُ ٱلْءَايَةَ ٱلْكُبْرَىٰ ﴿٢٠﴾
فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ ﴿٢١﴾ ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَىٰ ﴿٢٢﴾ فَحَشَرَ فَنَادَىٰ ﴿٢٣﴾
فَقَالَ أَنَا۠ رَبُّكُمُ ٱلْأَعْلَىٰ ﴿٢٤﴾ فَأَخَذَهُ ٱللَّهُ نَكَالَ ٱلْءَاخِرَةِ وَٱلْأُولَىٰٓ ﴿٢٥﴾
إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَن يَخْشَىٰٓ ﴿٢٦﴾ ءَأَنتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمِ ٱلسَّمَآءُ
بَنَىٰهَا ﴿٢٧﴾ رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوَّىٰهَا ﴿٢٨﴾ وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ
ضُحَىٰهَا ﴿٢٩﴾ وَٱلْأَرْضَ بَعْدَ ذَٰلِكَ دَحَىٰهَآ ﴿٣٠﴾ أَخْرَجَ مِنْهَا مَآءَهَا
وَمَرْعَىٰهَا ﴿٣١﴾ وَٱلْجِبَالَ أَرْسَىٰهَا ﴿٣٢﴾ مَتَٰعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَٰمِكُمْ ﴿٣٣﴾
فَإِذَا جَآءَتِ ٱلطَّآمَّةُ ٱلْكُبْرَىٰ ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ ٱلْإِنسَٰنُ مَا سَعَىٰ ﴿٣٥﴾
وَبُرِّزَتِ ٱلْجَحِيمُ لِمَن يَرَىٰ ﴿٣٦﴾ فَأَمَّا مَن طَغَىٰ ﴿٣٧﴾ وَءَاثَرَ ٱلْحَيَوٰةَ
ٱلدُّنْيَا ﴿٣٨﴾ فَإِنَّ ٱلْجَحِيمَ هِىَ ٱلْمَأْوَىٰ ﴿٣٩﴾ وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ
رَبِّهِۦ وَنَهَى ٱلنَّفْسَ عَنِ ٱلْهَوَىٰ ﴿٤٠﴾ فَإِنَّ ٱلْجَنَّةَ هِىَ ٱلْمَأْوَىٰ ﴿٤١﴾
يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلسَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَىٰهَا ﴿٤٢﴾ فِيمَ أَنتَ مِن
ذِكْرَىٰهَآ ﴿٤٣﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ مُنتَهَىٰهَآ ﴿٤٤﴾ إِنَّمَآ أَنتَ مُنذِرُ مَن يَخْشَىٰهَا ﴿٤٥﴾
كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوٓا۟ إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَىٰهَا ﴿٤٦﴾

﴿۱۷﴾ «به سوی فرعون برو که او طغیان کرده است، ﴿۱۸﴾ و به او بگو: «آیا می‌خواهی [از کفر و گناه] پاک شوی؟ ﴿۱۹﴾ و من تو را به سوی پروردگارت هدایت کنم تا [از او] بترسی [و فرمانبردار شوی]؟ ﴿۲۰﴾ پس [موسی عليه‌السلام] معجزۀ بزرگ را به او نشان داد. ﴿۲۱﴾ اما او تکذیب و سرکشی کرد. ﴿۲۲﴾ سپس [به حق] پشت کرد و به کوشش و تلاش [علیه موسی عليه‌السلام] پرداخت. ﴿۲۳﴾ آنگاه [قومش را] جمع کرد و ندا داد ﴿۲۴﴾ و گفت: «من پروردگارِ برتر شما هستم». ﴿۲۵﴾ الله او را به عذاب آخرت و دنیا گرفتار کرد. ﴿۲۶﴾ بی‌گمان، در این [واقعه،] برای هر کس که [از الله] می‌ترسد، عبرتی است. ﴿۲۷﴾ آیا آفرینش شما [بعد از مرگ] سخت‌تر است یا آسمانی که [الله] آن را بنا کرد؟ ﴿۲۸﴾ سقف آن را بر افراشت و به آن شکل و نظم داد، ﴿۲۹﴾ و شبش را تاریک و روزش را روشن گردانید، ﴿۳۰﴾ و زمین را بعد از آن گسترانید، ﴿۳۱﴾ و از آن، آب [چشمه‌ها و چاه‌ها و] چراگاهش را بیرون آورد، ﴿۳۲﴾ و کوه‌ها را محکم و استوار [بر روی زمین] قرار داد. ﴿۳۳﴾ [همۀ اینها] برای بهره‌گیری شما و چهارپایانتان است. ﴿۳۴﴾ هنگامی که [آن] حادثۀ بزرگ [قیامت] فرا رسد، ﴿۳۵﴾ در آن روز، انسان [تمام اعمال و] تلاش‌های خود را به یاد می‌آورد. ﴿۳۶﴾ و جهنم برای هر بیننده‌ای آشکار می‌شود. ﴿۳۷﴾ اما آن کس که طغیان [و سرکشی] کرده باشد ﴿۳۸﴾ و زندگی دنیا را [بر آخرت] ترجیح داده باشد، ﴿۳۹﴾ بی‌تردید، جهنم جایگاه اوست. ﴿۴۰﴾ و اما کسی که از ایستادن در حضور پروردگارش بیمناک بوده و نفس را از هوی [و هوس] بازداشته باشد، ﴿۴۱﴾ قطعاً بهشت جایگاه اوست. ﴿۴۲﴾ [ای پیامبر،] دربارۀ قیامت از تو می‌پرسند که در چه زمانی واقع می‌شود؟ ﴿۴۳﴾ تو را با یادآوری این سخن چه کار است؟ ﴿۴۴﴾ [سرانجام و] منتهای [علمِ] آن، نزد پروردگار توست. ﴿۴۵﴾ تو فقط بیم‌دهندۀ کسانی هستی که از آن [= قیامت] می‌ترسند. ﴿۴۶﴾ روزی که [کافران قیامت را] ببینند، [چنین احساس می کنند که] گویی [در دنیا] جز یک شامگاه یا بامداد به سر نبرده‌اند.

سُورَةُ عَبَسَ

رُبع الحِزب ٥٩

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

عَبَسَ وَتَوَلَّىٰٓ ﴿١﴾ أَن جَآءَهُ ٱلۡأَعۡمَىٰ ﴿٢﴾ وَمَا يُدۡرِيكَ لَعَلَّهُۥ يَزَّكَّىٰٓ ﴿٣﴾ أَوۡ يَذَّكَّرُ
فَتَنفَعَهُ ٱلذِّكۡرَىٰٓ ﴿٤﴾ أَمَّا مَنِ ٱسۡتَغۡنَىٰ ﴿٥﴾ فَأَنتَ لَهُۥ تَصَدَّىٰ ﴿٦﴾ وَمَا عَلَيۡكَ
أَلَّا يَزَّكَّىٰ ﴿٧﴾ وَأَمَّا مَن جَآءَكَ يَسۡعَىٰ ﴿٨﴾ وَهُوَ يَخۡشَىٰ ﴿٩﴾ فَأَنتَ عَنۡهُ تَلَهَّىٰ ﴿١٠﴾
كَلَّآ إِنَّهَا تَذۡكِرَةٞ ﴿١١﴾ فَمَن شَآءَ ذَكَرَهُۥ ﴿١٢﴾ فِي صُحُفٖ مُّكَرَّمَةٖ ﴿١٣﴾ مَّرۡفُوعَةٖ
مُّطَهَّرَةِۭ ﴿١٤﴾ بِأَيۡدِي سَفَرَةٖ ﴿١٥﴾ كِرَامِۭ بَرَرَةٖ ﴿١٦﴾ قُتِلَ ٱلۡإِنسَٰنُ مَآ أَكۡفَرَهُۥ ﴿١٧﴾ مِنۡ
أَيِّ شَيۡءٍ خَلَقَهُۥ ﴿١٨﴾ مِن نُّطۡفَةٍ خَلَقَهُۥ فَقَدَّرَهُۥ ﴿١٩﴾ ثُمَّ ٱلسَّبِيلَ يَسَّرَهُۥ ﴿٢٠﴾
ثُمَّ أَمَاتَهُۥ فَأَقۡبَرَهُۥ ﴿٢١﴾ ثُمَّ إِذَا شَآءَ أَنشَرَهُۥ ﴿٢٢﴾ كَلَّا لَمَّا يَقۡضِ مَآ أَمَرَهُۥ ﴿٢٣﴾
فَلۡيَنظُرِ ٱلۡإِنسَٰنُ إِلَىٰ طَعَامِهِۦٓ ﴿٢٤﴾ أَنَّا صَبَبۡنَا ٱلۡمَآءَ صَبّٗا ﴿٢٥﴾ ثُمَّ شَقَقۡنَا
ٱلۡأَرۡضَ شَقّٗا ﴿٢٦﴾ فَأَنۢبَتۡنَا فِيهَا حَبّٗا ﴿٢٧﴾ وَعِنَبٗا وَقَضۡبٗا ﴿٢٨﴾ وَزَيۡتُونٗا وَنَخۡلٗا ﴿٢٩﴾
وَحَدَآئِقَ غُلۡبٗا ﴿٣٠﴾ وَفَٰكِهَةٗ وَأَبّٗا ﴿٣١﴾ مَّتَٰعٗا لَّكُمۡ وَلِأَنۡعَٰمِكُمۡ ﴿٣٢﴾ فَإِذَا جَآءَتِ
ٱلصَّآخَّةُ ﴿٣٣﴾ يَوۡمَ يَفِرُّ ٱلۡمَرۡءُ مِنۡ أَخِيهِ ﴿٣٤﴾ وَأُمِّهِۦ وَأَبِيهِ ﴿٣٥﴾ وَصَٰحِبَتِهِۦ
وَبَنِيهِ ﴿٣٦﴾ لِكُلِّ ٱمۡرِيٕٖ مِّنۡهُمۡ يَوۡمَئِذٖ شَأۡنٞ يُغۡنِيهِ ﴿٣٧﴾ وُجُوهٞ يَوۡمَئِذٖ
مُّسۡفِرَةٞ ﴿٣٨﴾ ضَاحِكَةٞ مُّسۡتَبۡشِرَةٞ ﴿٣٩﴾ وَوُجُوهٞ يَوۡمَئِذٍ عَلَيۡهَا غَبَرَةٞ ﴿٤٠﴾

۸۰- سورۀ عبس مکی است
وآن چهل ودو آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ [پیامبر] چهره در هم کشید و روی برگرداند ﴿۲﴾ از اینکه آن نابینا [= عبدالله بن اُمّ مَکتوم رضي الله عنه] نزدش آمد. ﴿۳﴾ و [ای پیامبر،] تو چه می‌دانی؟ چه بسا او [از گناهانش] پاک شود، ﴿۴﴾ یا پند گیرد و این پند به سودش باشد. ﴿۵﴾ اما آن کس که [از ایمان] بی‌نیازی می‌ورزد ﴿۶﴾ تو به او روی می‌آوری؛ ﴿۷﴾ در حالی که اگر او خود را [از کفر] پاک نسازد، ایرادی بر تو نیست؛ ﴿۸﴾ اما کسی که شتابان به سراغ تو می‌آید ﴿۹﴾ و [از الله] می‌ترسد، ﴿۱۰﴾ تو از او غافل می‌شوی [و به دیگران می‌پردازی]. ﴿۱۱﴾ هرگز چنین نیست؛ بی‌گمان، این [آیات برای] تذکر و یادآوری است. ﴿۱۲﴾ پس هر کس که بخواهد، [می‌تواند] از آن پند گیرد. ﴿۱۳﴾ در صحیفه‌های ارجمندی [ثبت] است. ﴿۱۴﴾ [در جایگاهی] بلندپایه و پاکیزه [از پلیدی] ﴿۱۵﴾ در دست سفیران [وحی] است ﴿۱۶﴾ [که] بزرگوار و نیکوکارند. ﴿۱۷﴾ مرگ بر انسان [کافر، که] چقدر ناسپاس است! ﴿۱۸﴾ [الله] او را از چه چیز آفریده است؟ ﴿۱۹﴾ او را از نطفۀ [ناچیزی] آفرید، سپس او را موزون ساخت. ﴿۲۰﴾ سپس راه را برایش آسان نمود. ﴿۲۱﴾ آنگاه [پس از پایان عمر،] او را میراند و در قبر [پنهان] نمود. ﴿۲۲﴾ سپس هر گاه بخواهد، او را [زنده می کند و] برمی‌انگیزد. ﴿۲۳﴾ هرگز چنین نیست [که او می‌پندارد]. او هنوز آنچه را که [الله] فرمان داده به جای نیاورده است. ﴿۲۴﴾ انسان باید به غذای خویش [و آفرینشِ آن] بنگرد: ﴿۲۵﴾ ما آب فراوان [از آسمان] فرو ریختیم، ﴿۲۶﴾ سپس زمین را از هم شکافتیم، ﴿۲۷﴾ آنگاه دانه[های فراوان] در آن رویاندیم، ﴿۲۸﴾ و انگور و سبزی [خوراکی بسیار]، ﴿۲۹﴾ و زیتون و نخل، ﴿۳۰﴾ و باغ‌هایی [انبوه و] پر درخت، ﴿۳۱﴾ و [انواع] میوه و علوفه [پدید آوردیم]. ﴿۳۲﴾ [همۀ اینها] برای بهره‌گیری شما و چهارپایانتان است. ﴿۳۳﴾ هنگامی که [آن] صدای مهیب [قیامت] فرارسد، ﴿۳۴﴾ روزی که انسان از برادرش می‌گریزد ﴿۳۵﴾ و از مادرش و از پدرش ﴿۳۶﴾ و از زنش و پسرانش [نیز می‌گریزد]، ﴿۳۷﴾ در آن روز، هر کس را کاری است که او را به خودش سرگرم می‌دارد [و از دیگری بازمی‌دارد]. ﴿۳۸﴾ چهره‌هایی در آن روز، گشاده و روشن است. ﴿۳۹﴾ [به خاطر نعمت و رحمتِ الله] خندان [و] شاد است. ﴿۴۰﴾ و چهره‌هایی در آن روز، غبارآلود است.

تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ﴿٤١﴾ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَفَرَةُ ٱلْفَجَرَةُ ﴿٤٢﴾

سُورَةُ التَّكْوِيرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا ٱلشَّمْسُ كُوِّرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا ٱلنُّجُومُ ٱنكَدَرَتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا ٱلْجِبَالُ سُيِّرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا ٱلْعِشَارُ عُطِّلَتْ ﴿٤﴾ وَإِذَا ٱلْوُحُوشُ حُشِرَتْ ﴿٥﴾ وَإِذَا ٱلْبِحَارُ سُجِّرَتْ ﴿٦﴾ وَإِذَا ٱلنُّفُوسُ زُوِّجَتْ ﴿٧﴾ وَإِذَا ٱلْمَوْءُۥدَةُ سُئِلَتْ ﴿٨﴾ بِأَيِّ ذَنۢبٍ قُتِلَتْ ﴿٩﴾ وَإِذَا ٱلصُّحُفُ نُشِرَتْ ﴿١٠﴾ وَإِذَا ٱلسَّمَآءُ كُشِطَتْ ﴿١١﴾ وَإِذَا ٱلْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ﴿١٢﴾ وَإِذَا ٱلْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ﴿١٣﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّآ أَحْضَرَتْ ﴿١٤﴾ فَلَآ أُقْسِمُ بِٱلْخُنَّسِ ﴿١٥﴾ ٱلْجَوَارِ ٱلْكُنَّسِ ﴿١٦﴾ وَٱلَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ ﴿١٧﴾ وَٱلصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُۥ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿١٩﴾ ذِى قُوَّةٍ عِندَ ذِى ٱلْعَرْشِ مَكِينٍ ﴿٢٠﴾ مُّطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ﴿٢١﴾ وَمَا صَاحِبُكُم بِمَجْنُونٍ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ رَءَاهُ بِٱلْأُفُقِ ٱلْمُبِينِ ﴿٢٣﴾ وَمَا هُوَ عَلَى ٱلْغَيْبِ بِضَنِينٍ ﴿٢٤﴾ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَٰنٍ رَّجِيمٍ ﴿٢٥﴾ فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ﴿٢٦﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿٢٧﴾ لِمَن شَآءَ مِنكُمْ أَن يَسْتَقِيمَ ﴿٢٨﴾ وَمَا تَشَآءُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٢٩﴾

﴿۴۱﴾ [و] سیاهی [و تاریکی] آنها را پوشانده است. ﴿۴۲﴾ اینان همان کافرانِ بدکردارند.

۸۱- سورۀ تکویر مکی است
وآن بیست ونه آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ آنگاه که خورشید درهم پیچیده [و تاریک] گردد، ﴿۲﴾ و آنگاه که ستارگان بی‌فروغ شوند، ﴿۳﴾ و آنگاه که کوه‌ها به حرکت درآید، ﴿۴﴾ و آنگاه که ماده‌شترانِ باردار رها شوند، ﴿۵﴾ و آنگاه که حیوانات وحشی [در کنار انسان] گردآورده شوند، ﴿۶﴾ و آنگاه که دریاها [جوشان و] برافروخته شود، ﴿۷﴾ و آنگاه که هر کس با همسانِ خود قرین گردد، ﴿۸﴾ و آنگاه که از دختر زنده‌به‌گورشده پرسیده شود ﴿۹﴾ [که] به کدامین گناه کشته شده است، ﴿۱۰﴾ و آنگاه که نامه‌های [اعمال] گشوده شود، ﴿۱۱﴾ و آنگاه که پرده از روی آسمان برگرفته شود، ﴿۱۲﴾ و آنگاه که دوزخ، افروخته [و شعله‌ور] گردد، ﴿۱۳﴾ و آنگاه که بهشت [برای پرواپیشگان] نزدیک آورده شود. ﴿۱۴﴾ [در آن هنگام،] هر کس خواهد دانست که چه چیزی [برای آخرت خود] آماده کرده است. ﴿۱۵﴾ سوگند به ستارگانی که [به جایگاه خود] بازمی‌گردند، ﴿۱۶﴾ [شتابان] حرکت می‌کنند [و از نظر] پنهان می‌شوند؛ ﴿۱۷﴾ و سوگند به شب، هنگامی که [از تاریکی‌اش کاسته شود و] پشت کند؛ ﴿۱۸﴾ و سوگند به صبح، هنگامی که بدمد؛ ﴿۱۹﴾ بی‌تردید، این [قرآن]، سخن الله است که ابلاغش به پیامبر، بر [عهدۀ] فرستاده‌ای بزرگوار [=جبرئیل ﷵ] است؛ ﴿۲۰﴾ [همان فرشته‌ای] که [مقتدر و] نیرومند است و نزد [اللهِ] صاحب‌عرش، مقام والایی دارد؛ ﴿۲۱﴾ [در ملکوت اعلی و عالم فرشتگان] از او فرمان می‌برند و امین [وحی] است. ﴿۲۲﴾ [ای مردم،] همنشین شما [= محمد ﷺ] دیوانه نیست؛ ﴿۲۳﴾ و بی‌تردید، [محمد ﷺ]، او [= جبرئیل ﷵ] را در افق روشن دیده است. ﴿۲۴﴾ و او بر [ابلاغِ آنچه از طریق] غیب [به وی وحی می‌گردد] بخیل نیست [و همانند کاهنان نیز مزد نمی‌گیرد]. ﴿۲۵﴾ و این [قرآن] گفتۀ شیطان رانده‌شده نیست. ﴿۲۶﴾ پس به کجا می‌روید؟ ﴿۲۷﴾ این [قرآن] چیزی جز پند و اندرز برای جهانیان نیست. ﴿۲۸﴾ برای هر یک از شما که بخواهد راه راست [حق را] در پیش گیرد. ﴿۲۹﴾ و شما [چیزی را] نمی‌خواهید، مگر آنکه پروردگار جهانیان [اراده کند و] بخواهد.

سُورَةُ الانفِطَارِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا ٱلسَّمَآءُ ٱنفَطَرَتۡ ١ وَإِذَا ٱلۡكَوَاكِبُ ٱنتَثَرَتۡ ٢ وَإِذَا ٱلۡبِحَارُ فُجِّرَتۡ ٣ وَإِذَا ٱلۡقُبُورُ بُعۡثِرَتۡ ٤ عَلِمَتۡ نَفۡسٞ مَّا قَدَّمَتۡ وَأَخَّرَتۡ ٥ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡإِنسَٰنُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ ٱلۡكَرِيمِ ٦ ٱلَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّىٰكَ فَعَدَلَكَ ٧ فِيٓ أَيِّ صُورَةٖ مَّا شَآءَ رَكَّبَكَ ٨ كَلَّا بَلۡ تُكَذِّبُونَ بِٱلدِّينِ ٩ وَإِنَّ عَلَيۡكُمۡ لَحَٰفِظِينَ ١٠ كِرَامٗا كَٰتِبِينَ ١١ يَعۡلَمُونَ مَا تَفۡعَلُونَ ١٢ إِنَّ ٱلۡأَبۡرَارَ لَفِي نَعِيمٖ ١٣ وَإِنَّ ٱلۡفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٖ ١٤ يَصۡلَوۡنَهَا يَوۡمَ ٱلدِّينِ ١٥ وَمَا هُمۡ عَنۡهَا بِغَآئِبِينَ ١٦ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا يَوۡمُ ٱلدِّينِ ١٧ ثُمَّ مَآ أَدۡرَىٰكَ مَا يَوۡمُ ٱلدِّينِ ١٨ يَوۡمَ لَا تَمۡلِكُ نَفۡسٞ لِّنَفۡسٖ شَيۡـٔٗاۖ وَٱلۡأَمۡرُ يَوۡمَئِذٖ لِّلَّهِ ١٩

سُورَةُ المُطَفِّفِينَ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَيۡلٞ لِّلۡمُطَفِّفِينَ ١ ٱلَّذِينَ إِذَا ٱكۡتَالُواْ عَلَى ٱلنَّاسِ يَسۡتَوۡفُونَ ٢ وَإِذَا كَالُوهُمۡ أَو وَّزَنُوهُمۡ يُخۡسِرُونَ ٣ أَلَا يَظُنُّ أُوْلَٰٓئِكَ أَنَّهُم مَّبۡعُوثُونَ ٤

۸۲- سورۀ انفطار مکی است
وآن نوزده آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ آنگاه که آسمان شکافته شود، ﴿۲﴾ آنگاه که ستارگان پراکنده شوند [و فرو ریزند]، ﴿۳﴾ و آنگاه که دریاها [به هم آمیزند و لبریز و] روان گردند، ﴿۴﴾ و آنگاه که قبرها [برای براگیختن مردگان] زیر و رو شود، ﴿۵﴾ [در آن هنگام،] هر کس می‌داند چه چیزهایی را پیشاپیش فرستاده و چه چیزهایی را واپس نهاده [و بر جای گذاشته است]. ﴿۶﴾ ای انسان، چه چیزی تو را [نسبت] به پروردگار بزرگوارت مغرور ساخته است؟ ﴿۷﴾ آن [پروردگاری] که تو را آفرید، سپس به تو سر و سامان داد و آنگاه تو را متعادل و متناسب کرد. ﴿۸﴾ و به هر شکلی [و صورتی] که خواست، تو را ترکیب نمود. ﴿۹﴾ هرگز چنین نیست [که شما گمان می کنید]؛ بلکه شما [روز] جزا را تکذیب می کنید. ﴿۱۰﴾ و بی‌گمان، نگهبانانی [از فرشتگان] بر شما گمارده شده‌اند. ﴿۱۱﴾ که نویسندگانی بزرگوارند؛ ﴿۱۲﴾ آنچه را انجام می‌دهید، می‌دانند [و اعمال نیک و بد شما را ثبت می کنند]. ﴿۱۳﴾ مسلماً نیکوکاران در نعمت[های بهشت] هستند. ﴿۱۴﴾ و یقیناً بدکاران در [آتش] جهنمند. ﴿۱۵﴾ روز جزا به آن درمی‌آیند [و می‌سوزند] ﴿۱۶﴾ و هرگز آنان از آنجا به دور و [در امان] نباشند. ﴿۱۷﴾ و تو چه دانی که روز جزا چیست؟ ﴿۱۸﴾ باز تو چه می‌دانی که روز جزا چیست؟ ﴿۱۹﴾ روزی که هیچ کس قادر به انجام کاری برای دیگری نیست؛ و در آن روز، حکم [و فرمان،] از آنِ الله است.

۸۳- سورۀ مطفّفین مکی است
وآن سی وشش آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ وای بر کاهندگان حقوق مردم ﴿۲﴾ [همان] کسانی که چون [برای خود] از مردم پیمانه می کنند، حق خود را کامل می گیرند، ﴿۳﴾ و هنگامی که [می‌خواهند] برای آنان پیمانه یا وزن کنند، کم می گذارند. ﴿۴﴾ آیا آنها گمان نمی کنند که [قیامت فرا می‌رسد و از قبرها] برانگیخته می‌شوند،

لِيَوۡمٍ عَظِيمٖ ٥ يَوۡمَ يَقُومُ ٱلنَّاسُ لِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٦ كَلَّآ إِنَّ كِتَٰبَ
ٱلۡفُجَّارِ لَفِي سِجِّينٖ ٧ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا سِجِّينٞ ٨ كِتَٰبٞ مَّرۡقُومٞ ٩
وَيۡلٞ يَوۡمَئِذٖ لِّلۡمُكَذِّبِينَ ١٠ ٱلَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بِيَوۡمِ ٱلدِّينِ ١١ وَمَا يُكَذِّبُ
بِهِۦٓ إِلَّا كُلُّ مُعۡتَدٍ أَثِيمٍ ١٢ إِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِ ءَايَٰتُنَا قَالَ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ ١٣
كَلَّاۖ بَلۡۜ رَانَ عَلَىٰ قُلُوبِهِم مَّا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ١٤ كَلَّآ إِنَّهُمۡ عَن رَّبِّهِمۡ
يَوۡمَئِذٖ لَّمَحۡجُوبُونَ ١٥ ثُمَّ إِنَّهُمۡ لَصَالُواْ ٱلۡجَحِيمِ ١٦ ثُمَّ يُقَالُ هَٰذَا
ٱلَّذِي كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ١٧ كَلَّآ إِنَّ كِتَٰبَ ٱلۡأَبۡرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ ١٨
وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا عِلِّيُّونَ ١٩ كِتَٰبٞ مَّرۡقُومٞ ٢٠ يَشۡهَدُهُ ٱلۡمُقَرَّبُونَ ٢١
إِنَّ ٱلۡأَبۡرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ٢٢ عَلَى ٱلۡأَرَآئِكِ يَنظُرُونَ ٢٣ تَعۡرِفُ فِي
وُجُوهِهِمۡ نَضۡرَةَ ٱلنَّعِيمِ ٢٤ يُسۡقَوۡنَ مِن رَّحِيقٖ مَّخۡتُومٍ ٢٥ خِتَٰمُهُۥ
مِسۡكٞۚ وَفِي ذَٰلِكَ فَلۡيَتَنَافَسِ ٱلۡمُتَنَٰفِسُونَ ٢٦ وَمِزَاجُهُۥ مِن
تَسۡنِيمٍ ٢٧ عَيۡنٗا يَشۡرَبُ بِهَا ٱلۡمُقَرَّبُونَ ٢٨ إِنَّ ٱلَّذِينَ أَجۡرَمُواْ كَانُواْ
مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ يَضۡحَكُونَ ٢٩ وَإِذَا مَرُّواْ بِهِمۡ يَتَغَامَزُونَ ٣٠
وَإِذَا ٱنقَلَبُوٓاْ إِلَىٰٓ أَهۡلِهِمُ ٱنقَلَبُواْ فَكِهِينَ ٣١ وَإِذَا رَأَوۡهُمۡ قَالُوٓاْ
إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ لَضَآلُّونَ ٣٢ وَمَآ أُرۡسِلُواْ عَلَيۡهِمۡ حَٰفِظِينَ ٣٣

سكتة لطيفة على اللام

﴿۵﴾ در روزی بـزرگ؟ ﴿۶﴾ [همان] روزی که مردم در پیشگاه پروردگار جهانیان می‌ایستند. ﴿۷﴾ هرگـز چنین نیست [کـه کافران پنداشته‌اند]! به راستی که نامـۀ [اعمال] بـدکاران در سِجّین است. ﴿۸﴾ و تو چه دانی که سِجّین چیست؟ ﴿۹﴾ کتابی است که [اعمال بدکاران در آن] نوشته شده است. ﴿۱۰﴾ در آن روز، وای بر تکذیب‌کنندگان! ﴿۱۱﴾ همان کسانی کـه روز جـزا را [انـکار و] تکذیب می‌کننـد؛ ﴿۱۲﴾ و جز ستمکارانِ گنهکار، [کسی] آن [روز] را تکذیب نمی‌کند. ﴿۱۳﴾ هنگامی که آیات ما بر او تلاوت می‌شود، می‌گوید: «[این] افسانه‌های [خیالی] گذشتگان است». ﴿۱۴﴾ هرگز چنین نیست [که آنها گمان می‌کنند]؛ بلکـه [بـه سبب] آنچـه کرده‌انـد، بـر دل‌هایشان زنـگار بسته است. ﴿۱۵﴾ هرگـز چنین نیست [کـه آنها می‌پندارنـد]. بی‌گمان، آنان در آن روز از [دیـدار] پروردگارشان محرومنـد. ﴿۱۶﴾ و [بعـد از حساب،] مسلماً وارد دوزخ می‌شوند. ﴿۱۷﴾ آنگاه بـه آنان گفته می‌شود: «ایـن [آتش،] همان چیزی است کـه آن را تکذیب می‌کردیـد». ﴿۱۸﴾ هرگز چنین نیست [کـه آنها می‌پندارند]؛ بی‌گمان، نامـۀ [اعمال] نیکوکاران در «عِلّیین» است. ﴿۱۹﴾ و تو چه دانی که «عِلّیین» چیست؟ ﴿۲۰﴾ کتابی است که [اعمال نیکوکاران در آن] نوشته شده است، ﴿۲۱﴾ کـه مقرّبان [درگاه الهی] بـر آن حاضر می‌شوند [و گواهی می‌دهنـد]. ﴿۲۲﴾ همانا نیکوکاران در نعمت[هـای بهشت] هستند. ﴿۲۳﴾ بـر تخت‌ها [تکیه زده و] می‌نگرنـد. ﴿۲۴﴾ خرمی و نشاطِ نعمت [بهشت] را در چهره‌هایشان [می بینی و] می‌شناسی. ﴿۲۵﴾ آنها از شراب نـابِ مُهرشـده، [نوشـانیده و] سیراب می‌شوند. ﴿۲۶﴾ مُهـری کـه بر آن نهاده شـده، از مُشک است، و مشتاقان [رحمت]، در ایـن [شراب و دیگـر نعمت‌هـای بهشتی] بایـد بـر یکدیگر پیشی گیرند. ﴿۲۷﴾ و آمیزه‌اش از [چشمه] تسنیم است؛ ﴿۲۸﴾ [همان] چشمه‌ای که مقربان [درگاه الهی] از آن می‌نوشند. ﴿۲۹﴾ همانا کسانی که جرم و گناه مرتکب شدند، پیوسته [در دنیا] بر کسانی کـه ایمان آورده بودند می‌خندیدنـد. ﴿۳۰﴾ و هـر گاه [مؤمنان] از کنارشان می‌گذشتند، با چشم و ابرو به هم اشاره می‌کردند [و آنان را به سُخریه می‌گرفتند]؛ ﴿۳۱﴾ و چـون بـه سـوی خانوادۀ خـود بـاز می‌گشتند، [به خاطـر تمسخرِ مؤمنان] شادمان و خنـدان بودند؛ ﴿۳۲﴾ و هنگامی که مؤمنان را می‌دیدنـد می‌گفتند: «بی‌گمان، اینان گمراهانند»؛ ﴿۳۳﴾ در حـالی کـه آنـان بـرای مراقبت [و نگهبانی،] بـر مؤمنـان فرستاده نشـده بودنـد.

فَٱلۡيَوۡمَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنَ ٱلۡكُفَّارِ يَضۡحَكُونَ ٣٤ عَلَى ٱلۡأَرَآئِكِ يَنظُرُونَ ٣٥ هَلۡ ثُوِّبَ ٱلۡكُفَّارُ مَا كَانُواْ يَفۡعَلُونَ ٣٦

سُورَةُ الانشِقَاقِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا ٱلسَّمَآءُ ٱنشَقَّتۡ ١ وَأَذِنَتۡ لِرَبِّهَا وَحُقَّتۡ ٢ وَإِذَا ٱلۡأَرۡضُ مُدَّتۡ ٣ وَأَلۡقَتۡ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتۡ ٤ وَأَذِنَتۡ لِرَبِّهَا وَحُقَّتۡ ٥ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡإِنسَٰنُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدۡحٗا فَمُلَٰقِيهِ ٦ فَأَمَّا مَنۡ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ ٧ فَسَوۡفَ يُحَاسَبُ حِسَابٗا يَسِيرٗا ٨ وَيَنقَلِبُ إِلَىٰٓ أَهۡلِهِۦ مَسۡرُورٗا ٩ وَأَمَّا مَنۡ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ وَرَآءَ ظَهۡرِهِۦ ١٠ فَسَوۡفَ يَدۡعُواْ ثُبُورٗا ١١ وَيَصۡلَىٰ سَعِيرًا ١٢ إِنَّهُۥ كَانَ فِيٓ أَهۡلِهِۦ مَسۡرُورًا ١٣ إِنَّهُۥ ظَنَّ أَن لَّن يَحُورَ ١٤ بَلَىٰٓۚ إِنَّ رَبَّهُۥ كَانَ بِهِۦ بَصِيرٗا ١٥ فَلَآ أُقۡسِمُ بِٱلشَّفَقِ ١٦ وَٱلَّيۡلِ وَمَا وَسَقَ ١٧ وَٱلۡقَمَرِ إِذَا ٱتَّسَقَ ١٨ لَتَرۡكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٖ ١٩ فَمَا لَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ ٢٠ وَإِذَا قُرِئَ عَلَيۡهِمُ ٱلۡقُرۡءَانُ لَا يَسۡجُدُونَۤ ۩ ٢١ بَلِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يُكَذِّبُونَ ٢٢ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا يُوعُونَ ٢٣ فَبَشِّرۡهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ٢٤

ثلاثة أرباع الحزب ٥٩

سَجۡدَة

﴿۳۴﴾ ولی امروز کسانی که ایمان آورده‌اند، به کافران می‌خندند. ﴿۳۵﴾ بر تخت‌های [آراسته نشسته و به نعمت‌های الهی که برترین آنها، رؤیت وجه گرامی الله است] می‌نگرند. ﴿۳۶﴾ آیا کافران [با چشیدن عذاب،] جزای آنچه را که می‌کردند دریافت نموده‌اند؟

۸۴- سورۀ انشقاق مکی است
وآن بیست وپنج آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ آنگاه که آسمان شکافته شود، ﴿۲﴾ و به [فرمان] پروردگارش گوش فرا دهد [و تسلیم شود]؛ و سزاوار است [که چنین کند]، ﴿۳﴾ و آنگاه که زمین گسترده [و هموار] شود، ﴿۴﴾ و هر چه را درون خود دارد، بیرون ریزد و تهی گردد، ﴿۵﴾ و به [فرمان] پروردگارش گوش دهد [و تسلیم شود]؛ و سزاوار است [که چنین کند]. ﴿۶﴾ ای انسان، بی‌گمان، تو در راه [رسیدن به] پروردگارت سخت تلاش و کوشش می‌کنی؛ پس او را ملاقات خواهی کرد. ﴿۷﴾ و اما کسی که نامۀ [اعمال او] به دست راستش داده شود، ﴿۸﴾ به زودی به حسابی آسان، محاسبه می‌شود. ﴿۹﴾ و شادمان به سوی خانواده‌اش بازمی‌گردد؛ ﴿۱۰﴾ و اما کسی که نامۀ [اعمال او] از پشت سرش به او داده شود. ﴿۱۱﴾ به زودی نابودیِ خود را خواهد طلبید ﴿۱۲﴾ و به [آتش] جهنم شعله‌ور در خواهد آمد. ﴿۱۳﴾ بی‌گمان، او در [دنیا به خاطر گناهانش،] در میان خانوادۀ خود شادمان بود. ﴿۱۴﴾ او گمان می‌کرد که هرگز [به نزد الله] بازنخواهد گشت. ﴿۱۵﴾ آری؛ همانا پروردگارش از حال وی آگاه بود. ﴿۱۶﴾ به شفق سوگند می‌خورم، ﴿۱۷﴾ و سوگند به شب و آنچه را فرو می‌پوشد ﴿۱۸﴾ و سوگند به ماه چون [فروغش] کامل شود ﴿۱۹﴾ که قطعاً مراتب و حالات مختلفی را یکی پس از دیگری [در مسیر زندگی دنیوی] طی خواهید کرد. ﴿۲۰﴾ آنان را چه شده که ایمان نمی‌آورند؟ ﴿۲۱﴾ و [چرا] هنگامی که قرآن بر آنان تلاوت می‌شود سجده نمی‌کنند؟ ﴿۲۲﴾ بلکه کسانی که کافر شدند، پیوسته [آیات الهی را] تکذیب می‌کنند. ﴿۲۳﴾ و الله به آنچه در دل پنهان می‌دارند، داناتر است. ﴿۲۴﴾ پس [ای پیامبر،] آنان را به عذابی دردناک بشارت ده؛

إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍۭ ﴿٢٥﴾

سُورَةُ البُرُوجِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلسَّمَآءِ ذَاتِ ٱلْبُرُوجِ ﴿١﴾ وَٱلْيَوْمِ ٱلْمَوْعُودِ ﴿٢﴾ وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ ﴿٣﴾ قُتِلَ أَصْحَٰبُ ٱلْأُخْدُودِ ﴿٤﴾ ٱلنَّارِ ذَاتِ ٱلْوَقُودِ ﴿٥﴾ إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ﴿٦﴾ وَهُمْ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِٱلْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ﴿٧﴾ وَمَا نَقَمُوا۟ مِنْهُمْ إِلَّآ أَن يُؤْمِنُوا۟ بِٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَمِيدِ ﴿٨﴾ ٱلَّذِى لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ فَتَنُوا۟ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا۟ فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ ٱلْحَرِيقِ ﴿١٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمْ جَنَّٰتٌ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ۚ ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْكَبِيرُ ﴿١١﴾ إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ﴿١٢﴾ إِنَّهُۥ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيدُ ﴿١٣﴾ وَهُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلْوَدُودُ ﴿١٤﴾ ذُو ٱلْعَرْشِ ٱلْمَجِيدُ ﴿١٥﴾ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ ﴿١٦﴾ هَلْ أَتَىٰكَ حَدِيثُ ٱلْجُنُودِ ﴿١٧﴾ فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ ﴿١٨﴾ بَلِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فِى تَكْذِيبٍ ﴿١٩﴾ وَٱللَّهُ مِن وَرَآئِهِم مُّحِيطٌۢ ﴿٢٠﴾ بَلْ هُوَ قُرْءَانٌ مَّجِيدٌ ﴿٢١﴾ فِى لَوْحٍ مَّحْفُوظٍۭ ﴿٢٢﴾

﴿۲۵﴾ مگر کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، که پاداشی بی‌منّت و پیوسته برایشان است.

۸۵- سورهٔ بُروج مکی است
وآن بیست ودو آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ سوگند به آسمان که دارندهٔ بُرج‌هاست، ﴿۲﴾ و سوگند به روز موعود [قیامت]، ﴿۳﴾ و سوگند به هر کس که گواهی دهد و به هر کس که مورد گواهی قرار گیرد. ﴿۴﴾ مرگ بر آدم‌سوزان خندق! ﴿۵﴾ [همان آتشِ] افروخته از هیزم‌های بسیار [که مؤمنان را در آن می‌سوزاندند]؛ ﴿۶﴾ هنگامی که بر [کنارهٔ] آن نشسته بودند ﴿۷﴾ و آنچه را با مؤمنان انجام می‌دادند، تماشا می کردند؛ ﴿۸﴾ و هیچ ایرادی از آنان [=مؤمنان] نگرفتند، جز اینکه به الله پیروزمندِ ستوده ایمان آورده بودند. ﴿۹﴾ [همان] ذاتی که فرمانروایی آسمان‌ها و زمین از آنِ اوست؛ و الله بر همه چیز گواه است. ﴿۱۰﴾ به راستی کسانی که مردان و زنان مؤمن را شکنجه [و آزار] دادند و پس [از انجام آن کار،] توبه نکردند، پس عذاب جهنم برایشان [مهیّا] است و عذاب آتش سوزان برایشان است. ﴿۱۱﴾ همانا برای کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته کردند، باغهایی [از بهشت] است که جویبارها زیر [درختان] آن جاری است؛ و این است کامیابی بزرگ. ﴿۱۲﴾ بی گمان، [مجازات و] سختگیریِ پروردگارت بسیار شدید است. ﴿۱۳﴾ در حقیقت، اوست که [آفرینش را] آغاز می کند و دوباره [بعد از مرگ] بازمی‌گرداند؛ ﴿۱۴﴾ و او بسیار آمرزنده [و] دوستدار [مؤمنان] است. ﴿۱۵﴾ [الله] صاحب‌عرش [و] بلندمرتبه [و شکوهمند] است ﴿۱۶﴾ [و] آنچه را بخواهد، انجام می‌دهد. ﴿۱۷﴾ [ای پیامبر،] آیا داستان لشکریان [حق‌ستیز] به تو رسیده است؟ ﴿۱۸﴾ [لشکر] فرعون و [قوم] ثمود. ﴿۱۹﴾ بلکه کسانی که کافر شدند، پیوسته در تکذیب [حق] هستند، ﴿۲۰﴾ و الله از هر سو بر آنان احاطه دارد. ﴿۲۱﴾ آری، این [آیات، شعر و سحر نیست؛ بلکه] قرآن شکوهمند است. ﴿۲۲﴾ در لوح محفوظ [از هر گونه تحریف و تبدیل، در امان] است.

سُورَةُ الطَّارِقِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلسَّمَآءِ وَٱلطَّارِقِ ١ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلطَّارِقُ ٢ ٱلنَّجۡمُ ٱلثَّاقِبُ ٣
إِن كُلُّ نَفۡسٖ لَّمَّا عَلَيۡهَا حَافِظٞ ٤ فَلۡيَنظُرِ ٱلۡإِنسَٰنُ مِمَّ خُلِقَ ٥
خُلِقَ مِن مَّآءٖ دَافِقٖ ٦ يَخۡرُجُ مِنۢ بَيۡنِ ٱلصُّلۡبِ وَٱلتَّرَآئِبِ ٧ إِنَّهُۥ
عَلَىٰ رَجۡعِهِۦ لَقَادِرٞ ٨ يَوۡمَ تُبۡلَى ٱلسَّرَآئِرُ ٩ فَمَا لَهُۥ مِن قُوَّةٖ وَلَا
نَاصِرٖ ١٠ وَٱلسَّمَآءِ ذَاتِ ٱلرَّجۡعِ ١١ وَٱلۡأَرۡضِ ذَاتِ ٱلصَّدۡعِ ١٢
إِنَّهُۥ لَقَوۡلٞ فَصۡلٞ ١٣ وَمَا هُوَ بِٱلۡهَزۡلِ ١٤ إِنَّهُمۡ يَكِيدُونَ كَيۡدٗا ١٥
وَأَكِيدُ كَيۡدٗا ١٦ فَمَهِّلِ ٱلۡكَٰفِرِينَ أَمۡهِلۡهُمۡ رُوَيۡدَۢا ١٧

سُورَةُ الأَعۡلَىٰ

الحِزۡبُ ٦٠

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَبِّحِ ٱسۡمَ رَبِّكَ ٱلۡأَعۡلَى ١ ٱلَّذِي خَلَقَ فَسَوَّىٰ ٢ وَٱلَّذِي قَدَّرَ
فَهَدَىٰ ٣ وَٱلَّذِيٓ أَخۡرَجَ ٱلۡمَرۡعَىٰ ٤ فَجَعَلَهُۥ غُثَآءً أَحۡوَىٰ ٥
سَنُقۡرِئُكَ فَلَا تَنسَىٰٓ ٦ إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُۚ إِنَّهُۥ يَعۡلَمُ ٱلۡجَهۡرَ وَمَا يَخۡفَىٰ ٧
وَنُيَسِّرُكَ لِلۡيُسۡرَىٰ ٨ فَذَكِّرۡ إِن نَّفَعَتِ ٱلذِّكۡرَىٰ ٩ سَيَذَّكَّرُ مَن يَخۡشَىٰ ١٠

۸۶- سورۀ طارق مکی است
وآن هفده آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ سوگند به آسمان و سوگند به ستارۀ شبگرد. ﴿۲﴾ و تو چه می‌دانی که ستارۀ شبگرد چیست؟ ﴿۳﴾ [همان] ستارۀ فروزان است. ﴿۴﴾ هیچ کس نیست، مگر اینکه نگهبانی [از فرشتگان] بر او [گماشته شده] است. ﴿۵﴾ انسان باید بنگرد که از چه چیز آفریده شده است: ﴿۶﴾ از یک آب جهنده آفریده شده ﴿۷﴾ که از میان پشت [مرد] و سینۀ [زن] بیرون می‌آید. ﴿۸﴾ بی گمان، الله بر بازگرداندن او [پس از مرگ] تواناست. ﴿۹﴾ روزی که [تمام] رازها فاش شود، ﴿۱۰﴾ [در آن روز،] انسان هیچ توان و یاوری ندارد. ﴿۱۱﴾ سوگند به آسمان پرباران ﴿۱۲﴾ و سوگند به زمینِ پرشکاف [که گیاهان از آن سر برمی‌آورند]. ﴿۱۳﴾ [که] بی گمان، این قرآن، سخن جداکنندۀ حق از باطل است ﴿۱۴﴾ و [سخنِ] هزل و بیهوده نیست. ﴿۱۵﴾ آنان [= کافران] پیوسته حیله و نیرنگ می کنند ﴿۱۶﴾ و من [نیز] حیله [و تدبیر] می کنم؛ ﴿۱۷﴾ پس به کافران مهلت بده [و] اندکی رهایشان کن [تا غرق گناه باشند].

۸۷- سورۀ اعلی مکی است
وآن نوزده آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ نام پروردگار بلند مرتبه‌ات را به پاکی یاد کن. ﴿۲﴾ [همان ذاتی] که [انسان را] آفرید و هماهنگ و متعادل ساخت. ﴿۳﴾ و [همان] ذاتی که اندازه‌گیری کرد و [به شایستگی آفرید] و سپس هدایت نمود. ﴿۴﴾ و [آن] ذاتی که چراگاه را [برای تغذیۀ جانداران] رویانید. ﴿۵﴾ سپس آن را خشک و سیاه گردانید. ﴿۶﴾ ما به زودی [قرآن را] بر تو می‌خوانیم؛ پس تو هرگز [آن را] فراموش نخواهی کرد؛ ﴿۷﴾ مگر آنچه را که الله بخواهد؛ همانا او آشکار و نهان را می‌داند. ﴿۸﴾ و آسان‌ترین [راه] را برایت فراهم می‌گردانیم. ﴿۹﴾ اگر پند مفید باشد، [مردم را با آیات قرآن] پند ده. ﴿۱۰﴾ به زودی کسی که [از الله] می‌ترسد، پند می‌پذیرد.

وَيَتَجَنَّبُهَا ٱلۡأَشۡقَى ١١ ٱلَّذِي يَصۡلَى ٱلنَّارَ ٱلۡكُبۡرَىٰ ١٢ ثُمَّ لَا يَمُوتُ
فِيهَا وَلَا يَحۡيَىٰ ١٣ قَدۡ أَفۡلَحَ مَن تَزَكَّىٰ ١٤ وَذَكَرَ ٱسۡمَ رَبِّهِۦ فَصَلَّىٰ ١٥
بَلۡ تُؤۡثِرُونَ ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا ١٦ وَٱلۡأٓخِرَةُ خَيۡرٞ وَأَبۡقَىٰٓ ١٧ إِنَّ
هَٰذَا لَفِي ٱلصُّحُفِ ٱلۡأُولَىٰ ١٨ صُحُفِ إِبۡرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ ١٩

سُورَةُ الغَاشِيَةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

هَلۡ أَتَىٰكَ حَدِيثُ ٱلۡغَٰشِيَةِ ١ وُجُوهٞ يَوۡمَئِذٍ خَٰشِعَةٌ ٢ عَامِلَةٞ
نَّاصِبَةٞ ٣ تَصۡلَىٰ نَارًا حَامِيَةٗ ٤ تُسۡقَىٰ مِنۡ عَيۡنٍ ءَانِيَةٖ ٥ لَّيۡسَ
لَهُمۡ طَعَامٌ إِلَّا مِن ضَرِيعٖ ٦ لَّا يُسۡمِنُ وَلَا يُغۡنِي مِن جُوعٖ ٧ وُجُوهٞ
يَوۡمَئِذٖ نَّاعِمَةٞ ٨ لِّسَعۡيِهَا رَاضِيَةٞ ٩ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٖ ١٠ لَّا تَسۡمَعُ
فِيهَا لَٰغِيَةٗ ١١ فِيهَا عَيۡنٞ جَارِيَةٞ ١٢ فِيهَا سُرُرٞ مَّرۡفُوعَةٞ ١٣ وَأَكۡوَابٞ
مَّوۡضُوعَةٞ ١٤ وَنَمَارِقُ مَصۡفُوفَةٞ ١٥ وَزَرَابِيُّ مَبۡثُوثَةٌ ١٦ أَفَلَا يَنظُرُونَ
إِلَى ٱلۡإِبِلِ كَيۡفَ خُلِقَتۡ ١٧ وَإِلَى ٱلسَّمَآءِ كَيۡفَ رُفِعَتۡ ١٨ وَإِلَى
ٱلۡجِبَالِ كَيۡفَ نُصِبَتۡ ١٩ وَإِلَى ٱلۡأَرۡضِ كَيۡفَ سُطِحَتۡ ٢٠
فَذَكِّرۡ إِنَّمَآ أَنتَ مُذَكِّرٞ ٢١ لَّسۡتَ عَلَيۡهِم بِمُصَيۡطِرٍ ٢٢

﴿۱۱﴾ و بدبخت‌ترین [مردم،] از آن دوری می‌گزینند؛ ﴿۱۲﴾ [همان] کسی که در آتش بزرگ [جهنم] درخواهد آمد، ﴿۱۳﴾ و در آن [آتش] نه می‌میرد و نه زنده می‌ماند. ﴿۱۴﴾ یقیناً کسی که خود را [از کفر و گناه] پاک کند، رستگار خواهد شد؛ ﴿۱۵﴾ و [نیز کسی که] نام پروردگارش را یاد کند و نماز بگزارد. ﴿۱۶﴾ ولی شما [مردم،] زندگی دنیا را [بر آخرت] ترجیح می‌دهید؛ ﴿۱۷﴾ در حالی که آخرت، بهتر و پاینده‌تر است. ﴿۱۸﴾ به راستی این [پندها] در کتاب‌های آسمانی پیشین [نیز] بود؛ ﴿۱۹﴾ کتاب‌های ابراهیم و موسی.

۸۸- سورۀ غاشیه مکی است
وآن بیست وشش آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ [ای پیامبر،] آیا خبرِ قیامت هولناکِ فراگیر به تو رسیده است؟ ﴿۲﴾ در آن روز، چهره‌هایی خوار و ذلیل خواهند بود. ﴿۳﴾ [در دنیا] پیوسته تلاش کرده [و] خسته شده [و چون در راه حق نبوده، نتیجه‌ای ندیده‌اند]. ﴿۴﴾ در آتش سوزان درمی‌آیند، ﴿۵﴾ از چشمۀ بسیار داغ به آنها نوشانیده می‌شود. ﴿۶﴾ غذایی جز خارِ خشک و تلخ ندارند ﴿۷﴾ که نه [آنان را] فربه کند و نه گرسنگی را دفع می‌نماید. ﴿۸﴾ در آن روز، چهره‌هایی شاداب و تازه هستند ﴿۹﴾ و از سعی [و تلاش] خود راضیند؛ ﴿۱۰﴾ در بهشت برین هستند. ﴿۱۱﴾ در آنجا هیچ سخن بیهوده‌ای نمی‌شنوند. ﴿۱۲﴾ در آن، چشمه[های آب] روان است. ﴿۱۳﴾ تخت‌های [زیبای] بلند [پایه] در آن است. ﴿۱۴﴾ و جام‌هایی [که در کنار چشمه‌ها] نهاده شده. ﴿۱۵﴾ و بالشت‌های [منظم] چیده‌شده، ﴿۱۶﴾ و [نیز] فرش‌های گرانبها گسترده شده است. ﴿۱۷﴾ آیا به شتر نمی‌نگرند که چگونه آفریده شده است؟ ﴿۱۸﴾ و به آسمان [نمی‌نگرند] که چگونه برافراشته شده است؟ ﴿۱۹﴾ و به کوه‌ها [نمی‌نگرند] که چگونه [محکم بر زمین] نصب شده است؟ ﴿۲۰﴾ و به زمین [نمی‌نگرند] که چگونه گسترده شده است؟ ﴿۲۱﴾ [ای پیامبر،] پند بده، که تو فقط پنددهنده‌ای. ﴿۲۲﴾ تو بر آنان مسلط [و چیره] نیستی [که آنان را بر ایمان‌آوردن وادار کنی].

إِلَّا مَن تَوَلَّىٰ وَكَفَرَ ٢٣ فَيُعَذِّبُهُ ٱللَّهُ ٱلۡعَذَابَ ٱلۡأَكۡبَرَ ٢٤ إِنَّ إِلَيۡنَآ إِيَابَهُمۡ ٢٥ ثُمَّ إِنَّ عَلَيۡنَا حِسَابَهُم ٢٦

سُورَةُ الفَجۡرِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلۡفَجۡرِ ١ وَلَيَالٍ عَشۡرٖ ٢ وَٱلشَّفۡعِ وَٱلۡوَتۡرِ ٣ وَٱلَّيۡلِ إِذَا يَسۡرِ ٤ هَلۡ فِي ذَٰلِكَ قَسَمٞ لِّذِي حِجۡرٍ ٥ أَلَمۡ تَرَ كَيۡفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ٦ إِرَمَ ذَاتِ ٱلۡعِمَادِ ٧ ٱلَّتِي لَمۡ يُخۡلَقۡ مِثۡلُهَا فِي ٱلۡبِلَٰدِ ٨ وَثَمُودَ ٱلَّذِينَ جَابُواْ ٱلصَّخۡرَ بِٱلۡوَادِ ٩ وَفِرۡعَوۡنَ ذِي ٱلۡأَوۡتَادِ ١٠ ٱلَّذِينَ طَغَوۡاْ فِي ٱلۡبِلَٰدِ ١١ فَأَكۡثَرُواْ فِيهَا ٱلۡفَسَادَ ١٢ فَصَبَّ عَلَيۡهِمۡ رَبُّكَ سَوۡطَ عَذَابٍ ١٣ إِنَّ رَبَّكَ لَبِٱلۡمِرۡصَادِ ١٤ فَأَمَّا ٱلۡإِنسَٰنُ إِذَا مَا ٱبۡتَلَىٰهُ رَبُّهُۥ فَأَكۡرَمَهُۥ وَنَعَّمَهُۥ فَيَقُولُ رَبِّيٓ أَكۡرَمَنِ ١٥ وَأَمَّآ إِذَا مَا ٱبۡتَلَىٰهُ فَقَدَرَ عَلَيۡهِ رِزۡقَهُۥ فَيَقُولُ رَبِّيٓ أَهَٰنَنِ ١٦ كَلَّاۖ بَل لَّا تُكۡرِمُونَ ٱلۡيَتِيمَ ١٧ وَلَا تَحَٰٓضُّونَ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلۡمِسۡكِينِ ١٨ وَتَأۡكُلُونَ ٱلتُّرَاثَ أَكۡلٗا لَّمّٗا ١٩ وَتُحِبُّونَ ٱلۡمَالَ حُبّٗا جَمّٗا ٢٠ كَلَّآۖ إِذَا دُكَّتِ ٱلۡأَرۡضُ دَكّٗا دَكّٗا ٢١ وَجَآءَ رَبُّكَ وَٱلۡمَلَكُ صَفّٗا صَفّٗا ٢٢

﴿۲۳﴾ اما کسی که روی بگرداند و کافر شود ﴿۲۴﴾ الله او را با بزرگ‌ترین عذاب، مجازات می‌کند. ﴿۲۵﴾ همانا بازگشت آنها به سوی ماست. ﴿۲۶﴾ سپس بی‌گمان، حسابشان [نیز] با ماست.

۸۹- سورۀ فجر مکی است

وآن سیٔ آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ سوگند به سپیده‌دم [صبحگاهان] ﴿۲﴾ و به شب‌های دهگانه [آغاز ذی‌حجه] ﴿۳﴾ و به زوج و فرد [اشیاء] ﴿۴﴾ و سوگند به شب، هنگامی که [حرکت می‌کند و] می‌رود. ﴿۵﴾ آیا در این [چیزها] سوگندی برای صاحب‌خرد نیست [که او را قانع نماید]؟ ﴿۶﴾ [ای پیامبر،] آیا ندیدی که پروردگارت با [قوم] عاد چه کرد؟ ﴿۷﴾ [همان قبیلۀ] اِرَم که دارای [کاخ‌هایی با] ستونهای [وقامتهای] بلند بودند ﴿۸﴾ که همانند آنها [درقوت و قامت] در شهرها آفریده نشده بود؟ ﴿۹﴾ و [نیز قوم] ثَمود، کسانی که صخره‌های سخت را از [کنار] وادی می‌تراشیدند [و خانه برای خودشان می‌ساختند]؟ ﴿۱۰﴾ و فرعون، صاحب سپاه [بزرگ و قدرتمند]. ﴿۱۱﴾ [همان] کسانی که در شهرها طغیان [و سرکشی] کردند ﴿۱۲﴾ و فسادِ بسیار در آنها به بار آوردند. ﴿۱۳﴾ آنگاه پروردگارت تازیانۀ عذاب را بر آنان فرود آورد. ﴿۱۴﴾ یقیناً پروردگار تو در کمینگاه است. ﴿۱۵﴾ و اما انسان هنگامی که پروردگارش او را بیازماید و گرامی دارد و به او نعمت بخشد، [مغرور می‌گردد و گمان می‌کند که این امر به خاطر کرامتی است که نزد الله دارد]، پس می‌گوید: «پروردگارم مرا گرامی داشته است»؛ ﴿۱۶﴾ و اما هنگامی که او را بیازماید و روزی‌اش را بر او تنگ سازد، [دلسرد شده و گمان می‌کند که این امر بدان سبب است که نزد الله، خوار و ذلیل است؛] پس می‌گوید: «پروردگارم مرا خوار کرده است». ﴿۱۷﴾ هرگز چنین نیست [که شما می‌پندارید]؛ بلکه شما یتیم را گرامی نمی‌دارید ﴿۱۸﴾ و یکدیگر را بر اطعام مستمندان ترغیب نمی‌کنید ﴿۱۹﴾ و میراث را حریصانه می‌خورید [و حق ضعیفان را نمی‌دهید] ﴿۲۰﴾ و مال و ثروت [دنیا] را بسیار دوست دارید. ﴿۲۱﴾ هرگز چنین نیست [که شما گمان می‌کنید]؛ هنگامی که زمین سخت در هم کوبیده شود [و هموار گردد] ﴿۲۲﴾ و پروردگارت [برای دادرسی] بیاید و [نیز] فرشتگان صف‌درصف [بایستند]

وَجِاْيٓءَ يَوۡمَئِذِۭ بِجَهَنَّمَۚ يَوۡمَئِذٖ يَتَذَكَّرُ ٱلۡإِنسَٰنُ وَأَنَّىٰ لَهُ ٱلذِّكۡرَىٰ ﴿٢٣﴾ يَقُولُ يَٰلَيۡتَنِي قَدَّمۡتُ لِحَيَاتِي ﴿٢٤﴾ فَيَوۡمَئِذٖ لَّا يُعَذِّبُ عَذَابَهُۥٓ أَحَدٞ ﴿٢٥﴾ وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُۥٓ أَحَدٞ ﴿٢٦﴾ يَٰٓأَيَّتُهَا ٱلنَّفۡسُ ٱلۡمُطۡمَئِنَّةُ ﴿٢٧﴾ ٱرۡجِعِيٓ إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةٗ مَّرۡضِيَّةٗ ﴿٢٨﴾ فَٱدۡخُلِي فِي عِبَٰدِي ﴿٢٩﴾ وَٱدۡخُلِي جَنَّتِي ﴿٣٠﴾

سُورَةُ البَلَدِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

لَآ أُقۡسِمُ بِهَٰذَا ٱلۡبَلَدِ ﴿١﴾ وَأَنتَ حِلُّۢ بِهَٰذَا ٱلۡبَلَدِ ﴿٢﴾ وَوَالِدٖ وَمَا وَلَدَ ﴿٣﴾ لَقَدۡ خَلَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ فِي كَبَدٍ ﴿٤﴾ أَيَحۡسَبُ أَن لَّن يَقۡدِرَ عَلَيۡهِ أَحَدٞ ﴿٥﴾ يَقُولُ أَهۡلَكۡتُ مَالٗا لُّبَدًا ﴿٦﴾ أَيَحۡسَبُ أَن لَّمۡ يَرَهُۥٓ أَحَدٌ ﴿٧﴾ أَلَمۡ نَجۡعَل لَّهُۥ عَيۡنَيۡنِ ﴿٨﴾ وَلِسَانٗا وَشَفَتَيۡنِ ﴿٩﴾ وَهَدَيۡنَٰهُ ٱلنَّجۡدَيۡنِ ﴿١٠﴾ فَلَا ٱقۡتَحَمَ ٱلۡعَقَبَةَ ﴿١١﴾ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلۡعَقَبَةُ ﴿١٢﴾ فَكُّ رَقَبَةٍ ﴿١٣﴾ أَوۡ إِطۡعَٰمٞ فِي يَوۡمٖ ذِي مَسۡغَبَةٖ ﴿١٤﴾ يَتِيمٗا ذَا مَقۡرَبَةٍ ﴿١٥﴾ أَوۡ مِسۡكِينٗا ذَا مَتۡرَبَةٖ ﴿١٦﴾ ثُمَّ كَانَ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلصَّبۡرِ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلۡمَرۡحَمَةِ ﴿١٧﴾ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡمَيۡمَنَةِ ﴿١٨﴾

﴿۲۳﴾ و در آن روز جهنم آورده شود، آن روز است که انسان [کافر] پند می‌گیرد [و توبه می‌کند]؛ و [اما] این پند گرفتن، چه سودی برایش دارد؟ ﴿۲۴﴾ وی می‌گوید: «ای کاش [در دنیا] برای [این] زندگی‌ام [اعمال نیک، از] پیش فرستاده بودم! ﴿۲۵﴾ در آن روز، هیچ کس همانند عذاب او [= الله] عذاب نمی‌کند، ﴿۲۶﴾ و هیچ کس همچون بند کشیدن او [= الله]، کسی را به بند نمی‌کشد. ﴿۲۷﴾ [به مؤمن ندا می‌شود:] «ای روحِ آرام‌یافته، ﴿۲۸﴾ به سوی پروردگارت بازگرد، در حالی که تو [از پاداشِ الله] راضی هستی، و او از [اعمال] تو راضی است. ﴿۲۹﴾ پس در زمرۀ بندگان [خاصّ] من درآی ﴿۳۰﴾ و به بهشت من وارد شو».

۹۰- سورۀ بلد مکی است

وآن بیست آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ سوگند به این شهر [مکه]. ﴿۲﴾ در حالی که [ای پیامبر!] تو در این شهر ساکنی [و جنگ در این شهر برایت حلال است] ﴿۳﴾ و سوگند به پدر [= آدم] و فرزندانش. ﴿۴﴾ یقیناً ما انسان را در رنج [و دشواری‌های دنیوی] آفریدیم. ﴿۵﴾ آیا او گمان می‌کند هیچ کس بر [مجازاتِ] وی توانا نیست؟ ﴿۶﴾ می‌گوید: «[به خاطرِ انفاق،] مال زیادی را تباه کرده‌ام». ﴿۷﴾ آیا می‌پندارد که هیچ کس او را ندیده است؟ ﴿۸﴾ آیا دو چشم برایش قرار ندادیم؟ ﴿۹﴾ و یک زبان و دو لب؟ ﴿۱۰﴾ و او را به دو راه [خیر و شر] راهنمایی کردیم. ﴿۱۱﴾ اما به گردنۀ [سخت] قدم نگذاشت [و نیامد]. ﴿۱۲﴾ و تو چه می‌دانی که آن گردنۀ [سخت] چیست؟ ﴿۱۳﴾ آزاد کردن برده‌ای است. ﴿۱۴﴾ یا اطعام در روز قحطی [و گرسنگی]، ﴿۱۵﴾ [خواه] یتیمی از خویشاوندان [باشد] ﴿۱۶﴾ یا مستمندی خاک نشین؛ ﴿۱۷﴾ به علاوه، از کسانی باشد که ایمان آورده‌اند و یکدیگر را به صبر [بر عبادت و دوری از گناه] و مهربانی [با بندگان] توصیه نموده‌اند. ﴿۱۸﴾ اینان اهل سعادتند [که نامۀ اعمال آنان به دست راستشان داده می‌شود و اهل بهشتند].

وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِنَا هُمۡ أَصۡحَٰبُ ٱلۡمَشۡـَٔمَةِ ١٩ عَلَيۡهِمۡ نَارٞ مُّؤۡصَدَةُۢ ٢٠

سُورَةُ الشَّمۡسِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلشَّمۡسِ وَضُحَىٰهَا ١ وَٱلۡقَمَرِ إِذَا تَلَىٰهَا ٢ وَٱلنَّهَارِ إِذَا جَلَّىٰهَا ٣
وَٱلَّيۡلِ إِذَا يَغۡشَىٰهَا ٤ وَٱلسَّمَآءِ وَمَا بَنَىٰهَا ٥ وَٱلۡأَرۡضِ
وَمَا طَحَىٰهَا ٦ وَنَفۡسٖ وَمَا سَوَّىٰهَا ٧ فَأَلۡهَمَهَا فُجُورَهَا
وَتَقۡوَىٰهَا ٨ قَدۡ أَفۡلَحَ مَن زَكَّىٰهَا ٩ وَقَدۡ خَابَ مَن دَسَّىٰهَا ١٠
كَذَّبَتۡ ثَمُودُ بِطَغۡوَىٰهَآ ١١ إِذِ ٱنۢبَعَثَ أَشۡقَىٰهَا ١٢ فَقَالَ لَهُمۡ
رَسُولُ ٱللَّهِ نَاقَةَ ٱللَّهِ وَسُقۡيَٰهَا ١٣ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمۡدَمَ
عَلَيۡهِمۡ رَبُّهُم بِذَنۢبِهِمۡ فَسَوَّىٰهَا ١٤ وَلَا يَخَافُ عُقۡبَٰهَا ١٥

سُورَةُ اللَّيۡلِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلَّيۡلِ إِذَا يَغۡشَىٰ ١ وَٱلنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ ٢ وَمَا خَلَقَ ٱلذَّكَرَ وَٱلۡأُنثَىٰٓ ٣
إِنَّ سَعۡيَكُمۡ لَشَتَّىٰ ٤ فَأَمَّا مَنۡ أَعۡطَىٰ وَٱتَّقَىٰ ٥ وَصَدَّقَ بِٱلۡحُسۡنَىٰ ٦
فَسَنُيَسِّرُهُۥ لِلۡيُسۡرَىٰ ٧ وَأَمَّا مَنۢ بَخِلَ وَٱسۡتَغۡنَىٰ ٨ وَكَذَّبَ بِٱلۡحُسۡنَىٰ ٩

﴿۱۹﴾ اما کسانی که به آیات ما کفر ورزیدند، آنان اهل شقاوتند [که نامۀ اعمال به دست چپشان داده می‌شود و به دوزخ می‌روند]. ﴿۲۰﴾ [از هر سو] آتش سرپوشیده‌ای بر آنان است [که راه فرار ندارند].

۹۱- سورۀ شمس مکی است
وآن پانزده آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ سوگند به خورشید و روشنیِ آن [به هنگام بامداد]، ﴿۲﴾ و سوگند به ماه، هنگامی که بعد از آن [= خورشید] درآید، ﴿۳﴾ و سوگند به روز، هنگامی که آن [= خورشید] را روشن [و جلوه‌گر] کند، ﴿۴﴾ و سوگند به شب، هنگامی که آن را بپوشانَد، ﴿۵﴾ و سوگند به آسمان و به ذاتی که آن را بنا کرد، ﴿۶﴾ و سوگند به زمین و به ذاتی که آن را گسترانید، ﴿۷﴾ و سوگند به جانِ [انسان] و ذاتی که آن را [آفرید و] نیکو گردانید، ﴿۸﴾ سپس نافرمانی و پرهیزگاری‌اش را [به او] الهام کرد. ﴿۹﴾ بی‌تردید، هر کس نفس خود را [از گناهان] پاک کند، رستگار می‌شود. ﴿۱۰﴾ و هر کس آن را [با گناه] آلوده سازد، یقیناً زیانکار می‌شود. ﴿۱۱﴾ [قوم] ثمود از روی سرکشی، [پیامبرشان را] تکذیب کردند، ﴿۱۲﴾ آنگاه که بدکارترین آنان [برای اقدام به جنایت] برخاست. ﴿۱۳﴾ پیامبر الله [= صالح عليه السلام] به آنان گفت: «ماده‌شترِ الله و [نوبت] آب‌خوردنش را [حرمت نهید]». ﴿۱۴﴾ [ولی آنان] او را تکذیب کردند و آن [ماده‌شتر] را کشتند؛ پس پروردگارِ آنان به سبب گناهانشان بر سرشان عذاب آورد و همگی آنان را با خاک یکسان کرد. ﴿۱۵﴾ و [الله] از سرانجام آن [کار،] بیم ندارد.

۹۲- سورۀ لیل مکی است
وآن بیست ویک آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ سوگند به شب، هنگامی که [همه چیز را] بپوشانَد، ﴿۲﴾ و سوگند به روز، هنگامی که آشکار شود، ﴿۳﴾ و سوگند به ذاتی که نر و ماده را آفرید، ﴿۴﴾ که یقیناً سعی [و تلاش] شما مختلف [و نیک و بد] است. ﴿۵﴾ و اما کسی که [در راه الله] ببخشد و پرهیزگاری نماید ﴿۶﴾ و [وعدۀ الله و سخنان] نیک را تصدیق کند، ﴿۷﴾ به زودی انجام [کار خیر و] آسانی [= اعمال نیکو و انفاق در راه الله] را برایش آسان می‌کنیم. ﴿۸﴾ و اما کسی که بخل ورزد و بی‌نیازی بجوید، ﴿۹﴾ و [وعدۀ الله و سخنانِ] نیک را تکذیب کند،

فَسَنُيَسِّرُهُۥ لِلْعُسْرَىٰ ﴿١٠﴾ وَمَا يُغْنِى عَنْهُ مَالُهُۥٓ إِذَا تَرَدَّىٰٓ ﴿١١﴾ إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَىٰ ﴿١٢﴾ وَإِنَّ لَنَا لَلْـَٔاخِرَةَ وَٱلْأُولَىٰ ﴿١٣﴾ فَأَنذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّىٰ ﴿١٤﴾ لَا يَصْلَىٰهَآ إِلَّا ٱلْأَشْقَى ﴿١٥﴾ ٱلَّذِى كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٦﴾ وَسَيُجَنَّبُهَا ٱلْأَتْقَى ﴿١٧﴾ ٱلَّذِى يُؤْتِى مَالَهُۥ يَتَزَكَّىٰ ﴿١٨﴾ وَمَا لِأَحَدٍ عِندَهُۥ مِن نِّعْمَةٍ تُجْزَىٰٓ ﴿١٩﴾ إِلَّا ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِ ٱلْأَعْلَىٰ ﴿٢٠﴾ وَلَسَوْفَ يَرْضَىٰ ﴿٢١﴾

سُورَةُ الضُّحَىٰ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلضُّحَىٰ ﴿١﴾ وَٱلَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ﴿٢﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ﴿٣﴾ وَلَلْـَٔاخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ ٱلْأُولَىٰ ﴿٤﴾ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰٓ ﴿٥﴾ أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَـَٔاوَىٰ ﴿٦﴾ وَوَجَدَكَ ضَآلًّا فَهَدَىٰ ﴿٧﴾ وَوَجَدَكَ عَآئِلًا فَأَغْنَىٰ ﴿٨﴾ فَأَمَّا ٱلْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ﴿٩﴾ وَأَمَّا ٱلسَّآئِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿١٠﴾ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١١﴾

سُورَةُ الشَّرْحِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿١﴾ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ﴿٢﴾

﴿۱۰﴾ به زودی انجام دشواری [= اعمال شر و پلید] را برایش آسان می‌سازیم [و انجام کار خیر را بر او سخت می‌گردانیم]؛ ﴿۱۱﴾ و در هنگام [مرگ و] ورود به دوزخ، دارایی او سودی به حالش نخواهد داشت. ﴿۱۲﴾ مسلماً هدایت [بندگان] بر [عهدۀ] ماست. ﴿۱۳﴾ و محققاً آخرت و دنیا [نیز] از آنِ ماست. ﴿۱۴﴾ من شما را از آتشی شعله‌ور بیم دادم ﴿۱۵﴾ که جز بدبخت‌ترین [مردم] در آن نیفتد؛ ﴿۱۶﴾ [همان] کسی که [آیات ما را] تکذیب کرد و روی گرداند ﴿۱۷﴾ و به زودی پرهیزگارترین [مردم] از آن دور نگه داشته می‌شود. ﴿۱۸﴾ [همان] کسی که مال خود را [در راه الله] می‌بخشد تا [از گناه] پاک شود. ﴿۱۹﴾ و هیچ کس را به قصد پاداش‌یافتن نعمت نمی‌بخشد؛ ﴿۲۰﴾ مگر [برای] کسبِ رضا [و خشنودی] پروردگار برترش. ﴿۲۱﴾ و به راستی که [با پاداشِ الله] راضی خواهد شد.

۹۳- سورۀ ضحی مکی است
وآن یازده آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ سوگند به آغاز روز، ﴿۲﴾ و سوگند به شب، هنگامی که آرام گیرد ﴿۳﴾ [که] پروردگارت تو را وانگذاشته و [بر تو] خشم نگرفته است. ﴿۴﴾ و مسلماً آخرت برای تو از دنیا بهتر است. ﴿۵﴾ و به زودی پروردگارت به تو [و امت تو آنقدر] عطا خواهد کرد که راضی گردی. ﴿۶﴾ آیا تو را یتیم نیافت، و پناه داد؟ ﴿۷﴾ و تو را [راه‌نایافته و] سرگشته یافت، و هدایت کرد. ﴿۸﴾ و تو را فقیر یافت، و بی‌نیاز نمود. ﴿۹﴾ پس [تو نیز] یتیم را میازار، ﴿۱۰﴾ و [مستمندِ] نیازخواه را مران [و با او خشونت مکن]، ﴿۱۱﴾ و نعمت‌های پروردگارت را بازگو کن [و سپاس گزار].

۹۴- سورۀ شرح مکی است
وآن هفت آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ [ای پیامبر،] آیا ما سینه‌ات را [برای نزول وحی] برایت نگشودیم؟ ﴿۲﴾ و سنگینی [بارِ گناه و دشواریِ رسالت] را از [دوشِ] تو برنداشتیم؟

ٱلَّذِىٓ أَنقَضَ ظَهْرَكَ ﴿٣﴾ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿٤﴾ فَإِنَّ مَعَ ٱلْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٥﴾
إِنَّ مَعَ ٱلْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٦﴾ فَإِذَا فَرَغْتَ فَٱنصَبْ ﴿٧﴾ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَٱرْغَب ﴿٨﴾

سُورَةُ التِّينِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلتِّينِ وَٱلزَّيْتُونِ ﴿١﴾ وَطُورِ سِينِينَ ﴿٢﴾ وَهَٰذَا ٱلْبَلَدِ ٱلْأَمِينِ ﴿٣﴾
لَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ فِىٓ أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ﴿٤﴾ ثُمَّ رَدَدْنَٰهُ أَسْفَلَ سَٰفِلِينَ ﴿٥﴾
إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٦﴾
فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِٱلدِّينِ ﴿٧﴾ أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِأَحْكَمِ ٱلْحَٰكِمِينَ ﴿٨﴾

سُورَةُ العَلَقِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱقْرَأْ بِٱسْمِ رَبِّكَ ٱلَّذِى خَلَقَ ﴿١﴾ خَلَقَ ٱلْإِنسَٰنَ مِنْ عَلَقٍ ﴿٢﴾ ٱقْرَأْ
وَرَبُّكَ ٱلْأَكْرَمُ ﴿٣﴾ ٱلَّذِى عَلَّمَ بِٱلْقَلَمِ ﴿٤﴾ عَلَّمَ ٱلْإِنسَٰنَ
مَا لَمْ يَعْلَمْ ﴿٥﴾ كَلَّآ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ لَيَطْغَىٰٓ ﴿٦﴾ أَن رَّءَاهُ ٱسْتَغْنَىٰٓ ﴿٧﴾
إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ ٱلرُّجْعَىٰٓ ﴿٨﴾ أَرَءَيْتَ ٱلَّذِى يَنْهَىٰ ﴿٩﴾ عَبْدًا
إِذَا صَلَّىٰٓ ﴿١٠﴾ أَرَءَيْتَ إِن كَانَ عَلَى ٱلْهُدَىٰٓ ﴿١١﴾ أَوْ أَمَرَ بِٱلتَّقْوَىٰٓ ﴿١٢﴾

﴿۳﴾ همان [باری] که بر پشتت سنگینی می‌کرد. ﴿۴﴾ و [نام و] آوازۀ تو را بلند ساختیم. ﴿۵﴾ مسلماً با [هر] دشواری، آسانی است. ﴿۶﴾ [آری؛] مسلماً با [هر] دشواری، آسانی است. ﴿۷﴾ پس هنگامی که [از کار و امور دنیا] فارغ شدی، [به عبادت پروردگارت] بکوش ﴿۸﴾ و به سوی پروردگارت راغب [و مشتاق] شو.

۹۵- سورۀ تین مکی است
وآن هشت آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ سوگند به انجیر و زیتون ﴿۲﴾ و سوگند به طورِ سینا ﴿۳﴾ و سوگند به این شهر امن [مکه] ﴿۴﴾ [که] یقیناً ما انسان را در بهترین صورت [و با فطرت پاک] آفریدیم. ﴿۵﴾ سپس او را [که انحراف یافت،] به پست‌ترین [مراحلِ] پستی برگرداندیم. ﴿۶﴾ مگر کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند؛ که پاداشی پایدار برایشان است. ﴿۷﴾ پس [ای انسان،] چه چیزی بعد [از این همه دلایل روشن،] تو را به تکذیب [روز] جزا وا می‌دارد؟ ﴿۸﴾ آیا الله بهترین داور [و حاکم مطلق] نیست؟

۹۶- سورۀ علق مکی است
وآن نوزده آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ بخوان به نام پروردگارت که [هستی را] آفرید؛ ﴿۲﴾ [همان پروردگاری که] انسان را از خونِ بسته آفرید. ﴿۳﴾ بخوان و پروردگارت [از همه] بزرگوارتر است. ﴿۴﴾ [همان] ذاتی که به وسیلۀ قلم [نوشتن] آموخت. ﴿۵﴾ به انسان آنچه را که نمی‌دانست [به تدریج] آموخت. ﴿۶﴾ چنین نیست [که شما می‌پندارید]؛ حقا که انسان طغیان [و سرکشی] می‌کند ﴿۷﴾ [بعد] از اینکه خود را بی‌نیاز [و توانگر] ببیند. ﴿۸﴾ یقیناً بازگشت [همه] به سوی پروردگار توست. ﴿۹﴾ [ای پیامبر،] آیا دیده‌ای آن کسی [= ابوجهل] را که [از عبادت الله] باز می‌دارد ﴿۱۰﴾ بنده‌ای [= محمد ﷺ] را هنگامی که [کنار کعبه] نماز می‌خواند. ﴿۱۱﴾ به من خبر بده اگر این [بنده بازداشته‌شده] بر [راه] هدایت باشد ﴿۱۲﴾ یا [مردم را] به پرهیزگاری فرمان دهد، [سزای کسی که چنین بنده‌ای را بیازارد چیست؟]

أَرَءَيۡتَ إِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰٓ ١٣ أَلَمۡ يَعۡلَم بِأَنَّ ٱللَّهَ يَرَىٰ ١٤ كَلَّا لَئِن لَّمۡ يَنتَهِ لَنَسۡفَعَۢا بِٱلنَّاصِيَةِ ١٥ نَاصِيَةٖ كَٰذِبَةٍ خَاطِئَةٖ ١٦ فَلۡيَدۡعُ نَادِيَهُۥ ١٧ سَنَدۡعُ ٱلزَّبَانِيَةَ ١٨ كَلَّا لَا تُطِعۡهُ وَٱسۡجُدۡ وَٱقۡتَرِب ۩ ١٩

سُورَةُ القَدۡرِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّآ أَنزَلۡنَٰهُ فِي لَيۡلَةِ ٱلۡقَدۡرِ ١ وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا لَيۡلَةُ ٱلۡقَدۡرِ ٢ لَيۡلَةُ ٱلۡقَدۡرِ خَيۡرٞ مِّنۡ أَلۡفِ شَهۡرٖ ٣ تَنَزَّلُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ وَٱلرُّوحُ فِيهَا بِإِذۡنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمۡرٖ ٤ سَلَٰمٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطۡلَعِ ٱلۡفَجۡرِ ٥

سُورَةُ البَيِّنَةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

لَمۡ يَكُنِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ وَٱلۡمُشۡرِكِينَ مُنفَكِّينَ حَتَّىٰ تَأۡتِيَهُمُ ٱلۡبَيِّنَةُ ١ رَسُولٞ مِّنَ ٱللَّهِ يَتۡلُواْ صُحُفٗا مُّطَهَّرَةٗ ٢ فِيهَا كُتُبٞ قَيِّمَةٞ ٣ وَمَا تَفَرَّقَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ إِلَّا مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَتۡهُمُ ٱلۡبَيِّنَةُ ٤ وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ حُنَفَآءَ وَيُقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤۡتُواْ ٱلزَّكَوٰةَۚ وَذَٰلِكَ دِينُ ٱلۡقَيِّمَةِ ٥

﴿۱۳﴾ بـه مـن خـبر بده اگـر این [شـخص سرکش، حـق را] تـکذیـب کند و رویگردان شـود [آیـا سزاوار عـذاب نیسـت؟]. ﴿۱۴﴾ آیا نمی‌داند کـه بی‌تردید، الله [همه اعمالـش را] می‌بیند؟ ﴿۱۵﴾ چنـین نیسـت [کـه او گمـان می‌کنـد]؛ اگـر بـاز نیایـد [و دسـت از شرارت برنـدارد،] قطعاً مـوی پیشـانی [او] را بـه شـدّت خواهیـم گرفـت [و بـه سـوی دوزخ خواهیـم کشـاند]؛ ﴿۱۶﴾ مـوی پیشـانیِ [همـان] دروغگـوی خطـاکار را. ﴿۱۷﴾ پـس بایـد هم‌مجلسـانش را [به کمـک] بخوانـد. ﴿۱۸﴾ ما [نیز] آتشـبانان [دوزخ] را فرا خواهیم خواند. ﴿۱۹﴾ چنین نیسـت [کـه او می‌پنـدارد]؛ هرگـز او را اطاعـت مکـن و سـجده کـن، و [بـه الله] تقـرّب جـوی.

۹۷- سورۀ قدر مکی است
وآن پنج آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ همانـا مـا آن [قـرآن] را در شـب قـدر نـازل کردیـم. ﴿۲﴾ و تـو چـه دانی شـب قـدر چیسـت؟ ﴿۳﴾ شـب قـدر، بهـتر از هزار مـاه اسـت. ﴿۴﴾ فرشـتگان و روح [= جبرئیل علیه السلام] در آن [شـب،] بـه فرمـان پروردگارشـان برای [انجام] هر کاری نازل می‌شـوند. ﴿۵﴾ [آن شـب] تـا طلوع فجـر، سـلامت [و رحمت] اسـت.

۹۸- سورۀ بیّنه مدنی است
وآن هشت آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ کسـانی از اهـل کتـاب و مـشرکان که کافر شـدند، [از آیـین کفر] دسـت برنمی‌دارند تا اینکـه دلیل روشـنی برایشـان بیایـد. ﴿۲﴾ پیامبری از سـوی الله [بیاید] کـه صحیفه‌های پاک را بخواند. ﴿۳﴾ و نوشـته‌هایی اسـتوار [و درسـت] در آن [صحیفه‌ها] است. ﴿۴﴾ و کسانی که بـه آنان کتاب داده شـد [از جمله یهود و نصاری] پراکنده نشـدند [و اختـلاف نکردند،] مگر بعـد از آنکه دلیل روشـن برایشـان آمد. ﴿۵﴾ و آنـان فرمان نیافتند جز اینکـه الله را عبادت کننـد در حـالی که دین [خود] را برای او خالص گرداننـد [و از شرک و عبادت معبودان باطل،] به توحید روی آورند؛ و نماز برپا دارند و زکات بپردازند؛ و این اسـت آیین راسـتین و مسـتقیم.

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ وَٱلْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَآۚ أُوْلَٰٓئِكَ هُمْ شَرُّ ٱلْبَرِيَّةِ ۝٦ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أُوْلَٰٓئِكَ هُمْ خَيْرُ ٱلْبَرِيَّةِ ۝٧ جَزَآؤُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۖ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُواْ عَنْهُۚ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُۥ ۝٨

سُورَةُ الزَّلْزَلَةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا زُلْزِلَتِ ٱلْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ۝١ وَأَخْرَجَتِ ٱلْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ۝٢ وَقَالَ ٱلْإِنسَٰنُ مَا لَهَا ۝٣ يَوْمَئِذٖ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا ۝٤ بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا ۝٥ يَوْمَئِذٖ يَصْدُرُ ٱلنَّاسُ أَشْتَاتٗا لِّيُرَوْاْ أَعْمَٰلَهُمْ ۝٦ فَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرٗا يَرَهُۥ ۝٧ وَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٖ شَرّٗا يَرَهُۥ ۝٨

سُورَةُ العَادِيَاتِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلْعَٰدِيَٰتِ ضَبْحٗا ۝١ فَٱلْمُورِيَٰتِ قَدْحٗا ۝٢ فَٱلْمُغِيرَٰتِ صُبْحٗا ۝٣ فَأَثَرْنَ بِهِۦ نَقْعٗا ۝٤ فَوَسَطْنَ بِهِۦ جَمْعًا ۝٥

﴿۶﴾ بی‌گمان، کسانی از اهل کتاب و مشرکان که کافر شدند، جاودانه در آتش جهنم خواهند ماند. آنان بدترینِ آفریدگان هستند. ﴿۷﴾ همانا کسانی که ایمان آوردند و کارهای شایسته انجام دادند، آنان بهترینِ آفریدگان هستند. ﴿۸﴾ پاداش آنان نزد پروردگارشان، باغ‌های [بهشت] جاویدان است که جویبارها از زیر [درختان] آن جاری است؛ همیشه در آن خواهند ماند؛ الله از [اعمال] آنها راضی است و آنان [نیز] از [پاداشِ] او راضیند؛ و این [مقام و پاداش،] برای کسی است که از پروردگارش بترسد.

۹۹- سورۀ زلزله مدنی است
وآن هشت آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ هنگامی که زمین با شدیدترین تکان‌هایش به لرزه درآید. ﴿۲﴾ و زمین بارهای سنگینش را بیرون ریزد. ﴿۳﴾ و انسان می‌گوید: «آن [= زمین] را چه شده است؟» ﴿۴﴾ در آن روز، [زمین] تمام خبرهایش را بازگو می‌کند؛ ﴿۵﴾ زیرا که پروردگارت به او [چنین] وحی [و حکم] کرده است. ﴿۶﴾ در آن روز، مردم گروه‌گروه باز می‌گردند تا [نتیجۀ] اعمالشان به آنان نشان داده شود. ﴿۷﴾ آنگاه هر کس به اندازۀ ذره‌ای کار نیک انجام داده باشد، [پاداشِ] آن را می‌بیند؛ ﴿۸﴾ و هر کس به اندازه ذره‌ای کار بد کرده باشد، [کیفرِ] آن را می‌بیند.

۱۰۰- سورۀ عادیات مکی است
وآن یازده آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ سوگند به اسب‌های دونده که نفس‌زنان [به سوی میدان جهاد] پیش می‌روند. ﴿۲﴾ و سوگند به اسب‌هایی که [با برخورد سُم‌هایشان به سنگ‌ها] جرقۀ [آتش] ایجاد می‌کنند. ﴿۳﴾ باز سوگند به اسب‌هایی که در صبحگاهان [بر دشمن] یورش می‌برند. ﴿۴﴾ و در آن هنگام گرد و غبار برمی‌انگیزند. ﴿۵﴾ آنگاه در دل [سپاه دشمن] می‌تازند.

إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ لِرَبِّهِۦ لَكَنُودٞ ٦ وَإِنَّهُۥ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٞ ٧ وَإِنَّهُۥ لِحُبِّ ٱلْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ٨ ۞ أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي ٱلْقُبُورِ ٩ وَحُصِّلَ مَا فِي ٱلصُّدُورِ ١٠ إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٖ لَّخَبِيرُۢ ١١

سُورَةُ القَارِعَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلْقَارِعَةُ ١ مَا ٱلْقَارِعَةُ ٢ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلْقَارِعَةُ ٣ يَوْمَ يَكُونُ ٱلنَّاسُ كَٱلْفَرَاشِ ٱلْمَبْثُوثِ ٤ وَتَكُونُ ٱلْجِبَالُ كَٱلْعِهْنِ ٱلْمَنفُوشِ ٥ فَأَمَّا مَن ثَقُلَتْ مَوَٰزِينُهُۥ ٦ فَهُوَ فِي عِيشَةٖ رَّاضِيَةٖ ٧ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَٰزِينُهُۥ ٨ فَأُمُّهُۥ هَاوِيَةٞ ٩ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا هِيَهْ ١٠ نَارٌ حَامِيَةُۢ ١١

سُورَةُ التَّكَاثُرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَلْهَىٰكُمُ ٱلتَّكَاثُرُ ١ حَتَّىٰ زُرْتُمُ ٱلْمَقَابِرَ ٢ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ٣ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ٤ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ ٱلْيَقِينِ ٥ لَتَرَوُنَّ ٱلْجَحِيمَ ٦ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ ٱلْيَقِينِ ٧ ثُمَّ لَتُسْـَٔلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ ٱلنَّعِيمِ ٨

﴿۶﴾ یقیناً انسان در برابر [نعمت‌های] پروردگارش بسیار ناسپاس است، ﴿۷﴾ و بی‌گمان، او [خود] بر این [ناسپاسی] گواه است، ﴿۸﴾ و همانا او علاقهٔ فراوانی به مال [دنیا] دارد. ﴿۹﴾ آیا او نمی‌داند که در آن روز، آنچه در گورهاست، [همه زنده و] برانگیخته می‌شوند؟ ﴿۱۰﴾ و آنچه در سینه‌هاست [همه] آشکار می‌گردد. ﴿۱۱﴾ یقیناً در آن روز، پروردگارشان کاملاً به [وضع و حال] آنان آگاه است.

۱۰۱- سورهٔ قارعه مکی است

وآن یازده آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ [آن] فروکوبنده. ﴿۲﴾ [آن] فروکوبنده چیست؟ ﴿۳﴾ و تو چه دانی که [آن] فروکوبنده چیست؟ ﴿۴﴾ روزی که مردم مانند پروانه‌های پراکنده [حیران و سرگردان] خواهند بود. ﴿۵﴾ و کوه‌ها مانند پشم رنگینِ حلاجی‌شده خواهند شد. ﴿۶﴾ و اما هر کس که [در آن روز،] کفّهٔ میزانش سنگین باشد، ﴿۷﴾ [در بهشت،] در زندگی رضایت‌بخشی خواهد بود. ﴿۸﴾ و اما هر کس که کفّهٔ میزانش سبک باشد، ﴿۹﴾ [مسکن و] پناهگاهش «هاویه» است. ﴿۱۰﴾ و تو چه دانی که آن [هاویه] چیست؟ ﴿۱۱﴾ آتشی است سوزان [و شعله‌ور].

۱۰۲- سورهٔ تکاثر مکی است

وآن هشت آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ زیاده‌خواهی، شما را به خود مشغول [و از یادِ پروردگار غافل] ساخت ﴿۲﴾ تا [پایانِ] کارتان به گورستان رسید. ﴿۳﴾ هرگز چنین نیست [که شما می‌پندارید]؛ به زودی خواهید دانست. ﴿۴﴾ باز [هم] چنین نیست؛ به زودی خواهید دانست. ﴿۵﴾ چنین نیست [که شما گمان می‌کنید]؛ اگر به دانشِ یقینی [و تردیدناپذیر، حقیقتِ قیامت را] می‌دانستید، [از زیاده‌خواهی و افتخار به اموال و فرزندانتان دست برمی‌داشتید]. ﴿۶﴾ سوگند که دوزخ را خواهید دید. ﴿۷﴾ باز هم سوگند که آن را با چشم یقین خواهید دید؛ ﴿۸﴾ آنگاه قطعاً در آن روز، از [تمام] نعمت‌ها بازخواست خواهید شد.

سُورَةُ العَصۡرِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلۡعَصۡرِ ١ إِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ لَفِي خُسۡرٍ ٢ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلۡحَقِّ وَتَوَاصَوۡاْ بِٱلصَّبۡرِ ٣

سُورَةُ الهُمَزَةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَيۡلٞ لِّكُلِّ هُمَزَةٖ لُّمَزَةٍ ١ ٱلَّذِي جَمَعَ مَالٗا وَعَدَّدَهُۥ ٢
يَحۡسَبُ أَنَّ مَالَهُۥٓ أَخۡلَدَهُۥ ٣ كَلَّاۖ لَيُنۢبَذَنَّ فِي ٱلۡحُطَمَةِ ٤
وَمَآ أَدۡرَىٰكَ مَا ٱلۡحُطَمَةُ ٥ نَارُ ٱللَّهِ ٱلۡمُوقَدَةُ ٦ ٱلَّتِي تَطَّلِعُ
عَلَى ٱلۡأَفۡـِٔدَةِ ٧ إِنَّهَا عَلَيۡهِم مُّؤۡصَدَةٞ ٨ فِي عَمَدٖ مُّمَدَّدَةِۭ ٩

سُورَةُ الفِيلِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَلَمۡ تَرَ كَيۡفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصۡحَٰبِ ٱلۡفِيلِ ١ أَلَمۡ يَجۡعَلۡ
كَيۡدَهُمۡ فِي تَضۡلِيلٖ ٢ وَأَرۡسَلَ عَلَيۡهِمۡ طَيۡرًا أَبَابِيلَ ٣
تَرۡمِيهِم بِحِجَارَةٖ مِّن سِجِّيلٖ ٤ فَجَعَلَهُمۡ كَعَصۡفٖ مَّأۡكُولِۭ ٥

۱۰۳- سورۀ عصر مکی است
وآن سه آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ سوگند به عصر ﴿۲﴾ که انسان در زیان است. ﴿۳﴾ مگر مؤمنان نیکوکاری که یکدیگر را به حق سفارش نموده‌اند و به شکیبایی توصیه کرده‌اند.

۱۰۴- سورۀ هُمزه مکی است
وآن نه آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ وای بر هر غیبت‌کننده [و] عیبجوی! ﴿۲﴾ [همان] کسی که مال فراونی گرد می‌آورد و آن را بارها می‌شمارد. ﴿۳﴾ گمان می‌کند که مالَش او را جاودانه می‌سازد. ﴿۴﴾ هرگز چنین نیست [که او گمان می‌کند]؛ قطعاً در آتشِ درهم‌کوبنده انداخته خواهد شد. ﴿۵﴾ و [ای پیامبر،] تو چه می‌دانی که آتشِ درهم‌کوبنده چیست؟ ﴿۶﴾ آتش برافروختۀ الهی است؛ ﴿۷﴾ [آتشی] که بر دل‌ها چیره می‌گردد [و می‌سوزانَد]. ﴿۸﴾ بی‌گمان، آن [آتش] بر آنان بسته شده [و از هر سو محاصره‌شان کرده] است. ﴿۹﴾ [افروخته] در ستون‌های بلند است.

۱۰۵- سورۀ فیل مکی است
وآن پنج آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ [ای پیامبر،] آیا ندیدی پروردگارت با اصحاب فیل چه کرد؟ ﴿۲﴾ آیا [مکر و] نقشۀ آنان را در تباهی قرار نداد؟ ﴿۳﴾ و پرندگانی گروه‌گروه بر [سر] آنان فرستاد ﴿۴﴾ [که] با سنگ‌گل [که در منقار و چنگال داشتند] آنان را سنگباران می‌کردند؛ ﴿۵﴾ و آنها را همچون کاهِ جویده‌شده ساخت.

سُورَةُ قُرَيْشٍ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

لِإِيلَٰفِ قُرَيْشٍ ﴿١﴾ إِۦلَٰفِهِمْ رِحْلَةَ ٱلشِّتَآءِ وَٱلصَّيْفِ ﴿٢﴾ فَلْيَعْبُدُوا۟ رَبَّ هَٰذَا ٱلْبَيْتِ ﴿٣﴾ ٱلَّذِىٓ أَطْعَمَهُم مِّن جُوعٍ وَءَامَنَهُم مِّنْ خَوْفٍۭ ﴿٤﴾

سُورَةُ المَاعُونِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَرَءَيْتَ ٱلَّذِى يُكَذِّبُ بِٱلدِّينِ ﴿١﴾ فَذَٰلِكَ ٱلَّذِى يَدُعُّ ٱلْيَتِيمَ ﴿٢﴾ وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلْمِسْكِينِ ﴿٣﴾ فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّينَ ﴿٤﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ عَن صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿٥﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ يُرَآءُونَ ﴿٦﴾ وَيَمْنَعُونَ ٱلْمَاعُونَ ﴿٧﴾

سُورَةُ الكَوْثَرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّآ أَعْطَيْنَٰكَ ٱلْكَوْثَرَ ﴿١﴾ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَٱنْحَرْ ﴿٢﴾ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ ٱلْأَبْتَرُ ﴿٣﴾

۱۰۶- سورهٔ قریش مکی است
وآن چهار آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ برای [سپاسگزاری از] همبستگی و اُنس قریش، ﴿۲﴾ [همان] همبستگی و اُنسِ آنان در سفرهای زمستانی [به یَمَن] و تابستانی [به شام]؛ ﴿۳﴾ باید پروردگارِ خانهٔ کعبه را عبادت کنند؛ ﴿۴﴾ همان [پروردگاری] که آنان را از گرسنگی [رهانید، به آنان] خوراک داد و از وحشت و ترس ایمن نمود.

۱۰۷- سورهٔ ماعون مکی است
وآن هفت آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ [ای پیامبر،] آیا کسی را که [روز] جزا را تکذیب می کند، دیده‌ای؟ ﴿۲﴾ او [همان] کسی است که یتیم را [با خشونت از خود] می‌رانَد ﴿۳﴾ و [دیگران را] به اطعامِ مسکین تشویق نمی کند. ﴿۴﴾ پس وای بر نمازگزاران! ﴿۵﴾ همان کسانی که از نمازشان غافلند ﴿۶﴾ کسانی که خودنمایی می کنند ﴿۷﴾ و [از امانت دادنِ] وسایل ضروری زندگی دریغ می‌ورزند.

۱۰۸- سورهٔ کوثر مکی است
وآن سه آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ [ای پیامبر،] به راستی که ما خیرِ بی‌نهایت [از جمله رود کوثر در بهشت را] به تو عطا کردیم؛ ﴿۲﴾ پس برای پروردگارت نماز بخوان و قربانی کن. ﴿۳﴾ بی‌تردید، دشمنت [از همهٔ خیرات و برکات و نام و نشان، بی‌بهره و] بُریده است.

سُورَةُ الكَافِرُونَ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡكَٰفِرُونَ ﴿١﴾ لَآ أَعۡبُدُ مَا تَعۡبُدُونَ ﴿٢﴾
وَلَآ أَنتُمۡ عَٰبِدُونَ مَآ أَعۡبُدُ ﴿٣﴾ وَلَآ أَنَا۠ عَابِدٞ مَّا عَبَدتُّمۡ ﴿٤﴾
وَلَآ أَنتُمۡ عَٰبِدُونَ مَآ أَعۡبُدُ ﴿٥﴾ لَكُمۡ دِينُكُمۡ وَلِيَ دِينِ ﴿٦﴾

سُورَةُ النَّصرِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا جَآءَ نَصۡرُ ٱللَّهِ وَٱلۡفَتۡحُ ﴿١﴾ وَرَأَيۡتَ ٱلنَّاسَ
يَدۡخُلُونَ فِي دِينِ ٱللَّهِ أَفۡوَاجٗا ﴿٢﴾ فَسَبِّحۡ بِحَمۡدِ رَبِّكَ
وَٱسۡتَغۡفِرۡهُۚ إِنَّهُۥ كَانَ تَوَّابَۢا ﴿٣﴾

سُورَةُ المَسَدِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

تَبَّتۡ يَدَآ أَبِي لَهَبٖ وَتَبَّ ﴿١﴾ مَآ أَغۡنَىٰ عَنۡهُ مَالُهُۥ وَمَا كَسَبَ ﴿٢﴾
سَيَصۡلَىٰ نَارٗا ذَاتَ لَهَبٖ ﴿٣﴾ وَٱمۡرَأَتُهُۥ حَمَّالَةَ ٱلۡحَطَبِ ﴿٤﴾
فِي جِيدِهَا حَبۡلٞ مِّن مَّسَدِۭ ﴿٥﴾

۱۰۹- سورۀ کافرون مکی است
وآن شش آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ [ای پیامبر،] بگو: «ای کافران، ﴿۲﴾ آنچه را که شما عبادت می‌کنید، من عبادت نمی‌کنم، ﴿۳﴾ و [نیز] آنچه را که من عبادت می‌کنم شما عبادت نمی‌کنید. ﴿۴﴾ و نه من عبادت‌کننده آنچه شما عبادت کرده‌اید خواهم بود؛ ﴿۵﴾ و نه شما عبادت‌کننده آنچه من عبادت می‌کنم خواهید بود. ﴿۶﴾ [بنابراین] آیین شما [که آن را برای خویش ساخته‌اید] برای خودتان باد و آیین من [که الله آن را بر من فرستاده است] برای خودم».

۱۱۰- سورۀ نصر مدنی است
وآن سه آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ [ای پیامبر،] هنگامی که یاری الله و پیروزی فرا رسد [و فتح مکه رخ دهد]، ﴿۲﴾ و مردم را ببینی که گروه‌گروه در دین الله داخل می‌شوند. ﴿۳﴾ پس به ستایش پروردگارت تسبیح گوی و از او آمرزش بخواه؛ همانا او همواره بسیار توبه‌پذیر است.

۱۱۱- سورۀ مَسد مکی است
وآن پنج آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ بریده باد هر دو دست اَبولَهَب و هلاک باد خودش! ﴿۲﴾ مال و ثروتش و آنچه به دست آورده بود، او را بی‌نیاز نساخت [و برایش سودی نبخشید]. ﴿۳﴾ به زودی به آتش شعله‌ور درخواهد آمد؛ ﴿۴﴾ و همسرش [اُمّ‌جمیل، آن] هیزم‌کش [آتش‌افروز نیز وارد آتش دوزخ می‌شود]. ﴿۵﴾ [در حالی که] طنابی از لیفِ خرما بر گردنش است.

سُورَةُ الإِخْلَاصِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ ١ ٱللَّهُ ٱلصَّمَدُ ٢ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ٣
وَلَمْ يَكُن لَّهُۥ كُفُوًا أَحَدٌۢ ٤

سُورَةُ الفَلَقِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلْفَلَقِ ١ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ٢ وَمِن شَرِّ
غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ٣ وَمِن شَرِّ ٱلنَّفَّٰثَٰتِ فِى ٱلْعُقَدِ ٤
وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ٥

سُورَةُ النَّاسِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ ١ مَلِكِ ٱلنَّاسِ ٢ إِلَٰهِ
ٱلنَّاسِ ٣ مِن شَرِّ ٱلْوَسْوَاسِ ٱلْخَنَّاسِ ٤ ٱلَّذِى
يُوَسْوِسُ فِى صُدُورِ ٱلنَّاسِ ٥
مِنَ ٱلْجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ ٦

۱۱۲- سورۀ اخلاص مکی است
وآن چهار آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ [ای پیامبر] بگو: «او الله یکتا و یگانه است. ﴿۲﴾ الله بی‌نیاز است [و همه نیازمند او هستند]. ﴿۳﴾ نه [فرزندی] زاده و نه [از کسی] زاده شده است. ﴿۴﴾ و هیچ کس همانند و همتای او نبوده و نیست».

۱۱۳- سورۀ فلق مکی است
وآن پنج آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ [ای پیامبر،] بگو: «به پروردگار سپیده‌دم پناه می‌برم، ﴿۲﴾ از شرِ تمام آنچه آفریده است، ﴿۳﴾ و از شر تاریکی شب، آنگاه که همه جا را فراگیرد، ﴿۴﴾ و از شر [زنان جادوگر] که با افسون در گره‌ها می‌دمند. ﴿۵﴾ و از شر [هر] حسود، آنگاه که حسد ورزد».

۱۱۴- سورۀ ناس مکی است
وآن شش آیه است

به نام الله گسترده مهر بس مهربان

﴿۱﴾ [ای پیامبر،] بگو: «به پروردگار مردم پناه می‌برم، ﴿۲﴾ فرمانروای مردم، ﴿۳﴾ معبود مردم، ﴿۴﴾ از شرِ [شیطانِ] وسوسه‌گر که [به هنگام ذکر الله،] پنهان می‌گردد؛ ﴿۵﴾ همان [وسوسه‌گری] که در دل‌های مردم وسوسه می‌کند؛ ﴿۶﴾ از جنیان [باشد] و [یا از] آدمیان».

فِهرِسُ بأسماءِ السُّوَرِ وبيانُ المكيّ والمدنيّ منها

فهرست سوره های قرآن کریم وبیان مکی ومدنی

شماره سوره	السورة	بیان	شماره صفحه	نام سوره
۲۸	سورة القصص	مکی	۳۸۵	سورۀ قصص
۲۹	سورة العنكبوت	مکی	۳۹۶	سورۀ عنکبوت
۳۰	سورة الروم	مکی	۴۰۴	سورۀ روم
۳۱	سورة لقمان	مکی	۴۱۱	سورۀ لقمان
۳۲	سورة السجدة	مکی	۴۱۵	سورۀ سجده
۳۳	سورة الأحزاب	مدنی	۴۱۸	سورۀ احزاب
۳۴	سورة سبإ	مکی	۴۲۸	سورۀ سبأ
۳۵	سورة فاطر	مکی	۴۳۴	سورۀ فاطر
۳۶	سورة يس	مکی	۴۴۰	سورۀ یس
۳۷	سورة الصافات	مکی	۴۴۶	سورۀ صافّات
۳۸	سورة ص	مکی	۴۵۳	سورۀ ص
۳۹	سورة الزمر	مکی	۴۵۸	سورۀ زمر
۴۰	سورة غافر	مکی	۴۶۷	سورۀ غافر (مؤمن)
۴۱	سورة فصِّلت	مکی	۴۷۷	سورۀ فصلت
۴۲	سورة الشورى	مکی	۴۸۳	سورۀ شوری
۴۳	سورة الزخرف	مکی	۴۸۹	سورۀ زُخرُف
۴۴	سورة الدخان	مکی	۴۹۶	سورۀ دخان
۴۵	سورة الجاثية	مکی	۴۹۹	سورۀ جاثیه
۴۶	سورة الأحقاف	مکی	۵۰۲	سورۀ احقاف
۴۷	سورة محمد	مدنی	۵۰۷	سورۀ محمد
۴۸	سورة الفتح	مدنی	۵۱۱	سورۀ فتح
۴۹	سورة الحجرات	مدنی	۵۱۵	سورۀ حجرات
۵۰	سورة ق	مکی	۵۱۸	سورۀ ق
۵۱	سورة الذاريات	مکی	۵۲۰	سورۀ ذاریات
۵۲	سورة الطور	مکی	۵۲۳	سورۀ طور
۵۳	سورة النجم	مکی	۵۲۶	سورۀ نجم
۵۴	سورة القمر	مکی	۵۲۸	سورۀ قمر
۵۵	سورة الرحمن	مدنی	۵۳۱	سورۀ رحمان
۵۶	سورة الواقعة	مکی	۵۳۴	سورۀ واقعه

إنّ وزارة الشؤون الإسلامية والدعوة والإرشاد

في المملكة العربيّة السّعوديّة

المشرفة على

مجمّع الملك فهد لطباعة المصحف الشّريف

في المدينة المنوّرة

إذ يسرُّها أن يُصدر المجمّع هذه الطّبعة من

ترجمة معاني القرآن الكريم

إلى اللّغة الفارسيّة

تسأل الله أن ينفع بها النّاس

وأن يجزي

خادم الحرمين الشّريفين الملك سلمان بن عبدالعزيز آل سعود

أحسن الجزاء على جهوده العظيمة في نشر كتاب الله الكريم

والله وليُّ التّوفيق

وزارت شئون إسلامی وتبلیغ وارشادِ

کشورِ عربستان سعودی

ومسئول وناظر برمجمع ملک فهد برای چاپ قرآن کریم

در مدینه منوره

باکمال مسرّت این چاپ ترجمه معانی

قرآن کریم را به زبان فارسی ازمجمع منتشرمی کند

وازدرگاه خداوند مسئلت داردکه آنرا باعث

منفعت عموم مردمان قرار داده وبه

خادم حرمین شریفین ملك سلمان بن عبد العزیز آل سعود

مقابل مساعی فراوان ایشان درنشر کتاب کریم

خداوند بهترین پاداش عطا فرماید.

والله ولي التوفيق.

ص.ب ٦٢٦٢ - المدينة المنورة
www.qurancomplex.gov.sa
contact@qurancomplex.gov.sa

ص.ب ۶۲۶۲ - مدینه منوره

www.qurancomplex.gov.sa
contact@qurancomplex.gov.sa

مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف، ١٤٤٤هـ
فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف
ترجمة معاني القرآن الكريم إلى اللغة الفارسية
مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف - المدينة المنورة، ١٤٤٤هـ

٠٠٠ص ؛ ١٣,٥ × ١٩,٣ سم

ردمك: ٠-٠٠-٠٠٠٠-٠٠٠-٠٠٠

١- القرآن - ترجمة - اللغة الفارسية أ. العنوان
ديوي ٠٠٠٠٠٠ ٠٠٠٠/١٤٤٤

رقم الإيداع: ٠٠٠٠/١٤٤٤

ردمك: ٠-٠٠-٠٠٠٠-٠٠٠-٠٠٠

تصفح الترجمة
خواندن ترجمه